نسخه‌های خطی

دفتر هفتم

نشریهٔ کتابخانهٔ مرکزی و مرکز اسناد
دانشگاه تهران

زیر نظر

محمد تقی دانش پژوه　　　　ایرج افشار

Borrower's No	Issue Date	Borrower's No.	Issue Date

نسخه‌های خطی

دفتر هفتم

انتشارات دانشگاه تهران

شمارهٔ ۱۰۳۹/۷

شمارهٔ مسلسل ۱۷۷۸

تهران ۱۳۵۳

نُسخه های خطیّ

دفتر هفتم

نشریهٔ کتابخانهٔ مرکزی ومرکز اسناد
دانشگاه تهران

زیر نظر

محمد تقی دانش پژوه
ایرج افشار

ناشر
مؤسسهٔ انتشارات و چاپ دانشگاه تهران
چاپ و صحافی این کتاب در اسفند ماه ۱۳۵۴
در چاپخانهٔ مؤسسهٔ انتشارات و چاپ دانشگاه تهران به پایان رسید

بها : ۸۵۰ ریال

یادداشت

هفتمین مجلد از نسخه‌های خطی، نشریهٔ کتابخانهٔ مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه تهران، که اینک انتشار می‌یابد، حاوی بیست و هشت مقاله در زمینهٔ معرفی نسخه‌های خطی کتابخانه‌هایی چند از ایران و خارج از ایران است.

این نشریه در سال ۱۳۴۰ تأسیس گردید. در آن روزگار کتابخانهٔ مرکزی بخشی بود از ادارهٔ انتشارات و روابط فرهنگی دانشگاه تهران، و هنوز بیش از یازده سال نمی‌گذشت که کتابخانهٔ مرکزی به منظور جمع‌آوری نسخه‌های خطی و آثار چاپی مربوط به ایران آغاز به کار کرده بود. باوجود این کارهای وسیعی که در زمینهٔ گردآوری نسخ خطی و تهیهٔ میکروفیلم از روی نسخه‌های خطی موجود در کتابخانه‌های جهان به‌توسط این بخش می‌شد بسیار با ارزش بود. در آن ایام استاد دکتر ذبیح‌الله صفا عهده‌دار کفایت امور ادارهٔ انتشارات بود و استاد محمدتقی دانش‌پژوه رئیس کتابخانهٔ مرکزی.

در بهار سال ۱۳۳۸، دکتر صلاح‌الدین منجد که در آن اوقات مسئول قسمت مخطوطات جامعة‌الدول العربیه بود به منظور آنکه از نسخه‌های نایاب ایران عکس‌برداری کند، به تهران آمده. روزی که آقای دکتر صفا به افتخار او مهمانی ترتیب داده بود و چندنفری (صفا، منجد، دانش‌پژوه) زیر سایه‌های درختان چنار خیابان باشگاه دانشگاه قدم می‌زدیم، صلاح‌الدین منجد ضمن معرفی کارهای مختلفی که در باب نسخه‌های خطی در جامعة‌الدول العربیة به‌انجام رسانیده بود، شمه‌ای هم درخصوص مجلة المخطوطات العربیة که خود پایه‌گذار آن بود، صحبت کرد. مجله‌ای که اکنون به سال بیستم انتشار رسیده است.

همان‌وقت به‌نظر رسید که با این‌مقدار نسخ خطی که در ایران هست سزاوار است نشریه‌ای مخصوص انتشار اطلاعات مربوط به نسخ خطی ایران ایجاد شود تا عالمان و عالمیان از ذخایر کم‌نظیر ایرانی مطلع شوند. پس پیشنهادی دراین‌باب به‌امضای آقای دانش‌پژوه و اینجانب به‌آقای دکتر صفا عرضه گردید و پس از اینکه مورد تصویب مرحوم دکتر احمد فرهاد رئیس وقت دانشگاه قرار گرفت با اهتمامی که آقای دکتر صفا در تأمین اعتبار خاص چاپ این نشریه به‌کار بستند نخستین مجلد نشریه در سال ۱۳۴۰ در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفت و اینک هفتمین مجلد برهمان پایه و مایه نشر می‌شود.

در پایان از زحماتی که همکار عزیز آقای مسعود گلزاری عضو محترم هیأت علمی دانشکدهٔ ادبیات و علوم انسانی نسبت به‌چاپ و تنظیم این مجلد متقبل شده‌اند اظهار تشکر می‌شود.

ایرج افشار

فهرست مندرجات

مجلد هفتم

دو توضیح

اول - مجموعه‌ای که مرحوم دکتر مهدی بیانی در صفحهٔ ۶۷۵-۶۸۳ شناسانده است متعلق به کتابخانهٔ سلطنتی است به شمارهٔ ۶۴۴، وخوداو از آن در فهرست همین کتابخانه صفحهٔ ۵۸۷-۵۸۴ گفتگو داشته و به مقالهٔ خود احاله داده است.

دوم - مجلد هشتم این نشریه حاوی گزارش محمدتقی دانش‌پژوه در بارهٔ کتابخانه های کشورهای شوروی و اروپا و امریکا زیر چاپ می‌باشد که به زودی نشر خواهد شد.

Borrower's No	Issue Date	Borrower's No.	Issue Date

نسخ خطی کتابخانهٔ انجمن آثار ملی

ایرج افشار

درانجمن آثار ملی کتابخانه‌ای ایجاد شده است و به همت و تشویق تیمسار سپهبد فرج‌الله آق اولی کتابخانهٔ مرحوم عبدالحسین بیات به آنجا اهداء گردیده (تعداد سه هزار و پانصد جلد) و مقدارسی و هفت جلد آن خطی است .

مرحوم بیات مجموعه‌ای از نسخ خطی داشت که فعلا سی و هفت جلد آن به اختیار انجمن آثار ملی درآمده است . آقای گلچین معانی فهرست برخی از نسخ آن مرحوم را در دفتر قبل این نشریه انتشار دادند و امیدست که آن نسخ به تدریج به کتابخانهٔ انجمن منتقل گردد .

فهرستی که اکنون انتشار می‌یابد معرفی نسخی است که از کتابخانهٔ مرحوم بیات به انجمن انتقال یافته و نیز چند نسخه‌ای که انجمن خریداری کرده است یا اشخاص دیگر به آن انجمن اهدا کرده‌اند.

۱) بیاض اشعار

حاوی اشعار و یک صفحه مربوط به دوازده مقام موسیقی، شکسته نستعلیق قرن سیزدهم .

۲) بیاض اشعار

شکسته نستعلیق قرن سیزدهم .

۳) تذکرة الشعراء

تألیف دولتشاه سمرقندی ، نستعلیق نورالدین محمد بن کمال الدین زرندی در جمادی الاولی ۹۷۵ ، مجدول.

٤) جنگ اشعار و منتخبات نثری

از قرن چهاردهم

٥) خاطرات و سفرنامهٔ ۱۲۹۹ به عتبات از یکی از رجال مملکتی.

در هیجده ورق به خط شکستهٔ صاحب خاطرات

٦) دیوان ابن حسام خوسفی

نستعلیق ابن محمد الخوسفی در ۸۹۹ (علی‌الظاهر پسرش)

۷) دیوان ادیب صابر

شکسته نستعلیق قرن سیزدهم

۸) دیوان مسعود سعد سلمان
شکسته نستعلیق قرن سیزدهم، با سرلوح و مجدول
۹) دیوان وحشی بافقی
نستعلیق خوش ۱۰۶۴ با یادداشتهای احمد گلچین معانی و احمد سهیلی خوانساری
۱۰) رسالهٔ مراتب قلب و کشف مطالب آن
شکسته نستعلیق محمد علی در ۱۳۰۵ برای معتمدالسلطان احمد خان سرتیپ (ده ورق) .
۱۱) روزنامهٔ سفر مظفرالدین شاه به فرنگستان
منحصراً پنج ورق، به خط شکسته نستعلیق خوش
۱۲) روزنامهٔ فرنگستان (چهار فصل)
تألیف عبدالفتاح گرمرودی، نسخ خوش مجدول و مذهب، خط احمدبن‌محمد هاشم در ۱۲۵۹ به دستور خود عبدالفتاح . (نسخه زیبایی است)
۱۳) سفرنامه درویش دروغین
تألیف وامبری . نسخهٔ خط مترجم است و معلوم نیست کیست .
۱۴) سیاق التواریخ تا اواسط ناصرالدین شاه
کسی آن را به خط دیگر به سال ۱۳۲۰ قمری رسانیده است .
۱۵) سیاق التواریخ تاسال ۱۲۵۷
شکسته نستعلیق قرن سیزدهم .
۱۶) الشافیهٔ ابن‌حاجب
خط ابو عبدالله جعفربن جعفربن دولتشاه القاری در جمعه سلخ جمادی الاولی ۷۹۷، متعلق به خواند سلطان بن صدقة الجبلی ساکن شیراز .
۱۷) شرح معاملات قریهٔ آشنا خور بختیاری در ۱۲۷۷ .
شکسته نستعلیق خوش و مجدول و مذهب در ۱۲۷۸ .
۱۸) فرمان مورخ ۱۲۵۹ مربوط به قرارنامهٔ امور تجارتی به بهمن‌میرزاصاحب اختیار آذربایجان .
سواد آن است به خط نستعلیق و در دفترچه‌ای ضبط شده است .
۱۹) کتاب اقدس
نسخ «کاتبه المسکین حرف الزاء در مدینهٔ ع در ۱۳۰۵ قمری» (ظاهراً درعکا).
۲۰) کشف اللغات والاصطلاحات
از عبدالرحیم، عربی به فارسی، خط نستعلیق قرن دوازدهم .
۲۱) کشکول (فارسی)

مجلد اول، هشت‌ورق، نستعلیق رضاقلی در شیراز (قرن چهاردهم به جهت صدرالمداحین فیاض شیرازی) .

۲۲) گزارش و برنامهٔ پذیرایی ناصرالدین شاه در روسیه .
شکسته نستعلیق باصحهٔ شاه.

۲۳) مثنوی ناجی قزوینی
نستعلیق قرن سیزدهم برای مقرب الخاقان محمد مهدی خان سرهنگ به خط خوش مجدول با سرلوح .

۲٤) مجموعه

۱ - انیس العشاق رامی .
۲ - ده فصل منظوم رامی .
۳ - دیوان بساطی سمرقندی .
٤ - غزلیات شرف‌الدین سبزواری عریضی معاصر شاهرخ
۵ - دیوان سلطان احمد .
٦ - غزلیات همام .
۷ - تتمهٔ غزلیات بساطی (حاشیه) .
۸ - تتمیهٔ غزلیات اویس (حاشیه) .

نستعلیق قرن نهم مجدول و مذهب و ممتازکار هرات .

۲۵) مجموعه

۱ - دیوان کوثر علی شاه با مقدمه‌ای از خود او .
۲ - شرح دیباچه نامه دلنواز . . . . .
۳ - دیباچه به نام نواب طهماسب میرزا به عربی .

اول و چهارم نستعلیق محمد صادق بن محمد رضا در ۱۲۷۸ .

۲٦) مجموعه

۱ - لوایح جامی نستعلیق خوش علی اکبر در ۱۳۰٤ .
۲ - ذکر شیخ فریدالدین عطار شکسته نستعلیق ۱۳۰٤ .
۳ - پند نامهٔ عطار از همان کاتب .
٤ - رباعیات باباطاهر از همان کاتب .
۵ - زاد السالک ملا محسن فیض از همان کاتب .
٦ - مجدیه مجدالملک از همان کاتب در ۱۳۱۰ .

۲۷) مجموعه

۱ - ماشاءالله دررد انشاءالله از سید برهان الدین بلخی .
۲ - مقالهٔ سید جمال‌الدین اسدآبادی (سلطنت خوف و وحشت درایران) .

۳ - تحقیق احوال کنونی ایران از سید حسن تقی‌زاده و به خط خودش .

٤ - اصول تمدن ملکم خان .

٥ - حرف غریب ملکم خان .

٦ - خط راه آهن ماوراء بحار از روزنامه‌های روسی .

۷ - وصیت پطر کبیر .

۸ - اوضاع ایران که پس از مذاکرات با حسن‌علی‌خان گروسی ادیبانه تحریر شده در ۱۲۸۲ .

۹ - ترجمهٔ مکتوب زنی بنام سبرپکووا به امپرطورووس .

۱۰ - قرتیکای آخونداف.

۲۸) مجموعه

۱ - حاشیهٔ جلالی .

تعلیق ۱۰۲۲ از محمد المشتهر بالموید جیلانی .

۲ - افادات شمس‌الدین محمد خفری .

۳ - اجازهٔ جمال الدین حسین خوانساری به خط خودش درباب مباحثه کتاب با میرزا محسن .

۲۹) مجموعه

۱ - رساله در طب به عربی .

۲ - پراکنده‌ها و نسخه‌های طبی .

۳ - سوال و جواب طبی .

٤ - رساله اسهالیه میرزا احمد .

۳۰) مجموعه

۱ - منشآت مختلف عهد صفوی و نادری و قاجاری .

۲ - منتخب اشعار حافظ از عصمت بخارائی و عاشق و مجمور و دیگران شکسته نستعلیق قرن سیزدهم .

۳۱) مجموعه

۱ - بیطار نامهٔ عباس‌قلی بیگدلی .

در زمان شاه عباس دوم ، به‌قول مؤلف «منتسخ این کتاب به خط روسیان و به‌الفاظ و لهجهٔ مغشوش ایشان و به املای ناملایم عجیب و سخنان غیر واقع غریب نوشته‌بود.» ودر ۱۱۰۷ فارغ شده است در چهار باب و خاتمه (نسخ ۱۲۵۸) .

۲ - مضمار دانش (نسخ ۱۲۵۹) .

۳۲) مجموعه

۱ - شرح ابیات اول مثنوی: هذا کتاب المثنوی المعنوی و هواصول اصول الدین

یعنی مشتمل برعلم حقایق .

۲ - فی تعلیمات حکیم ابی نصرالفارابی : الوقوف علی حقایق الاشیاء لیس فی قوة البشر ... (نیم صفحه) .

۳ - قال عبدالکریم الجیلی فی شرح مشکلات الفتوحات (نیم صفحه) .

۴ - بعضی ادعیه و فقرات سور قرآنی .

۵ - پراکنده‌هایی از انیس العقلاء و کتاب الصبر و الشکر من احیاء العلوم و آثار غزالی و فتوحات مکیه و ابن‌سینا .

۶ - رساله (فارسی) آغاز : سپاس و ستایش مرآفرید کارجل جلاله که آثار قدرت او به‌چهره روز روشن و تابان است ... انجام ... و بنای زیست و زندگانی و سلوك برتجربیات و نصایح آن گذاشت .

در اخلاق است و یک باب در انتها در احوال برزویهٔ طبیب دارد .

۷ - از افادات مولاناعبدالباقی تبریزی (سه صفحه) .

۸ - پراکنده‌ها .

۹ - اشعار متفرق .

۱۰ - رسالهٔ ناقص در معما .

۱۱ - پراکنده‌ها .

قطع جیبی به خطوط مختلف .

۳۳) مجموعه

۱ - مثنوی ناز و نیاز میرزا طاهر وحید قزوینی .

۲ - مثنوی عاشق و معشوق از همو .

نستعلیق قرن دوازدهم . دو سه صفحه از آخر افتادگی دارد .

۳۴) مجموعه

۱ - منتخب غزلیات فوق الدین احمد یزدی .

۲ - رباعیات همو .

۳ - رسالهٔ اطوزگنج همو .

۴ - فرهاد و شیرین همو .

۵ - مطایبات و اشعار از شعرای دیگر مانند زشت و زیبای مهرعلی- میرزادولت- یغما انوری - مصاحب اصفهانی . نسخه از آن سعید نفیسی بوده است . شکسته نستعلیق قرن دوازده و اواخرش قرن سیزدهم .

۳۵) منشات قائم مقام

کسی در پشت کتاب نوشته که خط رضای تفرشی است. صفحهٔ اول تا آخرش نونویس است .

۳٦) نزهة الارواح میرحسینی

نستعلیق مجدول به خط میرضا ابن میرشاهم بن درویش محمد منسوب به محلهٔ درب خواجه سلطان احمد خضرویه در ذی‌الحجه ۱۰۹۱ (چهار ورق اول تازه نویس است) .

۳۷) نفایس الفنون

نسخ ۱۰۳۵

۳۸) هشت بهشت

از امیرخسرو دهلوی ، نستعلیق به دو خط مختلف از قرون دوازدهم و سیزدهم .

۳۹) دانشنامه علائی

از ابن‌سینا . خریداری از عباس اقبال با بعضی خطوط از مرحوم قزوینی

نستعلیق با سرلوحهٔ زیبای قرن هشتم

٤۰) زاد المعاد

اهدائی سپهبد آق اولی

٤۱ - ٤۳) مجموعه مکاتبات دوره قاجاری (سه جلد)

از این قبیل : سیف الدین خان سرهنگ - حاجی عزالملک - ایلخانی - معین‌اله - حاج شیخ محمد طاهر - شاهزاده عضد الدولـه - موتمن الوزراء فتحعلی خان لاری - امام‌علی‌خان‌قشقایی - فتح علی‌خان‌لاری - نور شیراز - عباس‌قلی ابالو - فخرالملک - آقاشیخ محمد طاهر مجتهد عرب - یوسف زاده - حاجی محمد علیخان بواناتی - نامه بدون اسم - ایضاً - ایضاً - ایضاً - موتمن الوزراء آقا علی اکبر پیله‌ور - حاجی شیخ محمد طاعرب مجتهد - امام قلی خـان قشقایی - حاجی نصرالله خان ایلخانی - مسلطه امامقلی‌خان لاری - فتح علی‌خان لاری - حاجی محمد طار مجتهد - فتح علی‌خان لاری - قوام لشگر - نامه‌بدون امضا - منتصرالملک - امامقلی خان قشقایی - محمد حسین خان شاطرباشی - نامه بدون اسم - ایضاً - قوام لشگر - نامه بدون اسم - میرزا هدایت‌الله خان مجتهد - نامه بدون اسم - ایضاً .

مدارکی جهت فهرست نسخ خطی فارسی *

ا. ف. آکیموشکین ، یو. ی. بورشفسکی

ترجمهٔ عنایت‌الله رضا

III شرح دربارهٔ نسخ خطی

۱ - شرحی دربارهٔ نسخهٔ خطیC ۸۰۰ (بخش علمی وزارت امورخارجه II ۹۰۴ ، شماره۱ ۲۷) ** از مجموعهٔوزارت امورخارجه (رجوع شود به‌ماقبل بخشIII سال ۱۸۸۶ : روزن ، III ، شمارهٔ ۸).

Dorn B. Ueber die Mudschmel Faszihy betitelte chronologische Uebersicht der Geschichte von Faszih. — «Bulletin de la classe hist.-phil.», t. II, 1845, № 1—3. col. 1—41.

۲ - شرح تفصیلی نسخهٔ خطی ۲۶۸ (۳۲۹).

Dorn B. Ueber die auf Nadir Schah's Befehl verfasste persische Uebersetzung der vier Evangelien. — Там же, т. V, 1848, № 5—6, стлб. 65—84.

۳ - شرح مختصر نسخهٔ خطی « روضة الطاهرین » C ٤٠٠ (ab ٥٦٨) .

Veliaminof-Zernof V. Notice sur un manuscrit persan du Rauzet-et-tahirin. — Mél. asiat., 1868, t. V, p. 119—120.

٤ - خبری دربارهٔنسخهٔ خطیو. ولیامین اوا ۱ - زرنووا C ٤٠٠ (ab ٥٦٨).

Dorn B. Die Bereicherungen des asiatischen Museums im Jahre 1864. — Там же, с. 369—376.

٥ - شرح تفصیلی مجموعهٔ اشعار امیر پازاوری شاعر مازندرانی (A ۹٤۷) .

Dorn B. Eine zweite Bereicherung des Asiatischen Museums von Seiten Hrn. Bakulin's. — Там же, 1876, т. VII, с.429—432.

٦ - شرح تفصیلی‌دربارهٔ فهرست « تذکرة الاولیاء » فریدالدین‌عطار B ۷۰۰ (b ٥۸۱) .

Dorn B. Eine dritte Sendung des Hrn. Bakulin. — Там же, с. 505—517.

۷ - شرح مختصری‌از نسخه‌خطیC ۸۱٦ بخش علمی وزارت امورخارجه II ۳۰۰۳۰ شمارهٔ ۲۰۱) از مجموعه وزارت امورخارجه (رجوع شود به ماقبل ، بخش ۲ ، سال - ۱۸۸٦ : روزن ، III ، شماره ۲٦) و انتشار اسنادی ازاین فهرست .

Розен В. Р. Образчик персидского канцелярского слога VI века гиджры. — ЗВОРАО, т. VIII, 1893—1894, с. 153—157.

۸ - شرح تفصیلی دربارهٔ نسخهٔ خطی « حدود العالم » ، C ٦۱۲ (a ٦۰٥) .

---

* - قسمت اول این اطلاعات به ترجمهٔ آقای کریم کشاورز در نشریهٔ نسخه‌های خطی جلد۳ (سال ۱۳٤۲) چاپ شده است.

** درفاصلهٔ بین دو هلال شماره‌های قدیم نسخ خطی ذکر شده است.

۸

Туманский А. Г. Новооткрытый персидский географ X столетия и его известия о славянах и руссах. — Там же, т. X, 1896, с. 121—137.

۹ - شرح مختصر دربارهٔ نسخهٔ خطی B ۹۲۴ (a ۷۳۰) متن با امثال جهت چاپ ارسال گردید.

Жуковский В. А. Соловей и муравей.— Там же, т. XI, 1897—1898, с. 304—307.

۱۰ - متن غزلهائی که برمبنای نسخهٔ خطی B ۴۰۲۱ به چاپ رسیده است؛ درضمن دو فرهنگ از واژه‌های خاص صوفیان نیز ذکر شده‌است. B ۱۸۱ (جدید ۲۹) و B ۲۷۸ (۲۸۷)

Бертельс Е. Э. Две газели Бāбā Кӯхӣ Шӣрāзӣ. — «Доклады РАН», сер. В, 1924, апрель—июнь, с. 59—62.

۱۱ - شرح مختصر نسخهٔ خطی B ۱۸۱ (جدید ۲۹)، که متن تفسیر نیز همراه آن به چاپ رسیده است.

Бертельс Е. Э. Комментарий на газель ʻАṭṭāра. — Там же, с. 126—129.

۱۲ - ترجمهٔ تفسیر ذکر شده دربالا.

Бертельс Е. Э. Об одном комментарии на газель ʻАṭṭāра. — Там же, с. 187—189.

۱۳ - شرح مجموعهٔ نسخهٔ خطی A ۶۷ (i ۲۳۹)، حاوی غزلها.

Марр Ю. Н. Газель Низāмӣ в рукописи Азиатского музея. — Там же, с. 51—54.

۱۴ - شرح مجموعهٔ نسخهٔ خطی A ۸۷۵ (جدید ۱۳۷۵)، که منظومهٔ حبیبی (سدهٔ XVII) نیز درآن گنجانده شده است.

Марр Ю. Н. О двух персидских версиях поэмы «Лейлā и Маджнӯн». — Там же, с. 68—71.

۱۵ - نسخهٔ خطی، C ۶۰۰ (C ۶۰۳) چند منظومه از نظامی که به‌چاپ رسیده‌است.

Марр Ю. Н. Газели и руба'ӣ Низāмӣ, приведенные в Һафт Иклим. — Там же, с. 90—93.

۱۶ - شرحی دربارهٔ مجموعهٔ نسخهٔ خطی C ۱۱۴ (۲۴۷)، حاوی قصیده.

Марр Ю. Н. Касӣда Низāмӣ в рукописи Азиатского музея. — Там же, с. 94—96.

۱۷ - شرح جامع در بارهٔ نسخهٔ خطی ۱۹۲۳.

Бертельс Е. Э. ʻАбдаллаṭӣф Балхи, таджикский поэт XIX века. — «Доклады РАН», сер. В, 1925, янв.—март, с. 27—30.

۱۸ - شرح مختصر فهرست C ۱۱۰۲ - (جدید ۲۷) حاوی منظومهٔ «سیرالعباد» سنائی.

Бертельс Е. Э. Одна из мелких поэм Санаи в рукописи Азиатского музея. — «Доклады РАН», сер. В, 1925, апрель—июнь, с. 39—41.

۱۹ - شرح جامع نسخهٔ خطی A ۳۴۳ (ea ۸۳۷).

Марр Ю. Н. Сборник трактатов о стрельбе из лука. — Там же, с. 35—38.

۲۰ - متن منظومه‌ای که برمبنای نسخهٔ خطی به چاپ رسیده B ۱۸۱ (جدید ۲۹).

Бертельс Е. Э. Тарāш-нāмэ, дидактическая поэма дервишей Джалāлӣ. — Там же, 1926, март—апрель, с. 35—38.

۲۱ - شرح مجموعهٔ نسخ خطی B III (۲۸۶)؛ متن پیام که درآن گنجانده شده و جهت انتشار مورد استفاده قرار گرفته است.

Бертельс Е. Э. Послание ʻАбдаллāха Анṣāрӣ визирю. — ИАН, сер. VI, 1926, № 12, с. 1139—1150.

۲۲- شرح مختصر « دیوان » ، نسخهٔ خطی A ٤١ (d ٢١١) و چهار مقاله در نسخهٔ خطی A ٩٩ (C ٢٧٦) .

Бертельс Е. Э. Поэзия муллы Мухсин-и Файз-и Кашани. — В сб.: «Иран», т. I. Л., Изд-во АН СССР, 1926, с. 1—28.

۲۳ - شرح جامع دربارهٔ نسخهٔ خطی B ١٨٢٦ (جدید ١٤٩) .

Бертельс Е. Э. Рукописная антология поэтов Каината в Азиатском музее. — «Доклады АН СССР», сер. В, 1926, май—июнь, с. 63—66.

۲٤ - شرح جامع دربارهٔ نسخهٔ خطی C٢٩١ (d ٤٣٢) .

Barthold V. Eine Zamaḫšari Handschriften mit alttürkischen Glossen. — «Islamica», t. II, 1926, fasc. 1, S. 1—4.

۲۵ - شرح مختصر دربارهٔ دو نسخهٔ خطی B ٥٥٩ (٤٧٧) و C ٣١٥ (٤٧٧a) ؛(به این بخش نیز رجوع شود : آرندس، سخنوران تاجیک و پارسی گوی ...) .

Бертельс Е. Э. Новая рукопись персидского словаря Tuhfat al-Ahbāb в Самарканде. — «Доклады АН СССР», сер. В, 1928, № 12, с. 255—260.

۲٦ - شرح نسخهٔ خطی C ١١٦٦ (جدید ٢٩٣)و چاپ قطعاتی از منظومه های فریدالدین عطار .

Berthels E. Farīdaddīn 'Aṭṭār's Khayyāṭ-nāma. — ИАН, сер. VII, 1929, № 3, с. 201—214.

۲۷ - شرحی دربارهٔ نسخهٔ خطی B١٢٧٧ که قطعاتی از متن با ترجمه و بررسی آن به چاپ رسیده است .

Бертельс Е. Э. Новая версия Бахтиар-намэ. — Там же, № 4, с. 249—276.

۲۸ - شرحی مفصل دربارهٔ نسخه خطی C ١٩٢٤

Бертельс Е. Э. Новая рукопись куллиата Фузули. — «Изв. АН СССР», Отд. гуманитарных наук, 1930, № 5, с. 297—318.

۲۹ - شرح جامع دربارهٔ نسخه B ٦٧٠ . (و تقنامهٔ محمدخان شیبانی) .

Фитрат. Три документа по аграрному вопросу в Средней Азии. — «Зап. ИВАН СССР», т. II, 1933, вып. 2, с. 69—87.

۳۰ - شرح جامع ۲۹ نسخه از«شاهنامه» فردوسی ، از جمله ده مجموعه انستیتوی ملل آسیای آکادمی علوم اتحاد شوروی (دونسخه خطی توسط و . ر . روزن ذکر شده است . رجوع شود به ماقبل بخش ۲ - سال ۱۸۸٦ : روزن ، Rosen، III) ؛ بازهم سه نسخه از فهرست مجموعهٔ انستیتوی ملل آسیا درمقدمه ذکر شده است .

Гюзальян Л. Т. и *Дьяконов М. М.* Рукописи Шах-намэ в ленинградских собраниях. Л., Изд-во АН СССР, 1934, 123 с. (далее — *Гюзальян* и *Дьяконов*).

۳۱ - بهنگام ترجمه از نسخه های خطی C ٤٤٢ (٥٧٤) - « مطلع السعدین و مجمع البحرین » استفاده شده است C٦١٢ (٦٠٥a) « حدود العالم » C ٨١٦(بخش علمی وزارت امور خارجه II ، ۳ ، ۳۵ ، شمارهٔ ۲۰۱) « مجموعه اسناد و مدارک » .

«Материалы по истории туркмен и Туркмении. Т. I. VII—XV века. Арабские и персидские источники». Под ред. С. Л. Волина, А. А. Ромаскевича и А. Ю. Якубовского. Л., Изд-во АН СССР, 1939, 612 с..

۳۲ - بهنگام ترجمه از نسخه‌های D ۸۹ (add ۵۷٤) - « محیط التواریخ »، D ۴۳۰ (II-III) - « عالم آرای نادری »، C ۵۲۷ (b ۵۸۱ a) - « تاریخ رحیم خانی » استفاده شده است .

«Материалы по истории туркмен и Туркмении. Т. II. XVI—XIX века. Иранские, бухарские и хивинские источники». Под ред. акад. В. В. Струве, А. К. Боровкова, А. А. Ромаскевича, П. П. Иванова. Л., Изд-во АН СССР, 1938, 700 с.

۳۳ - تفسیر و شرح جامع نسخه‌های خطی B ۲٤۹۳ و B ٤۰۲ .

Болдырев А. Н. Тезкирэ Хасана Нисори как новый источник для изучения культурной жизни Средней Азии XVI в.— «Труды Отдела Востока Гос. Эрмитажа», т. III, 1940, с. 292—300.

۳٤ - بهنگام ترجمه از نسخه‌های خطی C ٤۱۸ (۵۷۲aab) - « طبقات ناصری »، C ۳۸٤ (۵۶۷ bis) - « تاریخ وصاف »، C ۵۰۱ (۵۷۸a) - « تاریخ گزیده»، C ۳۸۱ (۵۶۶bC) - اسکندر نامعلوم»، D ۶۶ (a۵۵۶) « ذیل جامع التواریخ »، C ۳۹۳ (۵۶۸) - « ظفر نامهٔ یزدی »، C ٤٤۲ (۵۷٤) و C ٤٤۳ (۵۷٤a) - « مطلع السعدین و مجمع البحرین » استفاده شده است .

«Сборник материалов, относящихся к истории Золотой Орды. II. Извлечения из персидских сочинений, собранные Б. Г. Тизенгаузеном и обработанные А. А. Ромаскевичем и С. Л. Волиным». М.—Л., Изд-во АН СССР, 1941, 306 с.

۳۵- شرحی دربارهٔ دونسخهٔ خطی «خمسهٔ نظامی C ۵۷ (۱۷۷) از مجموعه روسوشمارهٔ C ۱۱۱ ، ۱۷۳۵ .

Бертельс Е. Э. Работа над текстом Низами. — В сб.: «Низами Гянджеви». (Сборник статей). Баку, 1947, с. 35—50, прим. 1, 2.

۳۶ - شرحی دربارهٔ جلد یکم کتاب م . کاظم (D - ٤۳۰ - I) و خلاصه‌ای از متن آن .

Миклухо-Маклай Н. Д. О первом томе труда Мухаммада Казима. — «Советское востоковедение», т. V, 1948, с. 129—136.

۳۷ - شرح مفصل نسخهٔ خطی D ٤۳۰ I-۱ (رجوع شود به همین بخش : پتروف).

Миклухо-Маклай Н. Д. Рукопись «'Āлам-āрā-и Нāдирӣ». — «Уч. зап. ИВАН СССР», т. VI, 1953, с. 176—199.

۳۸- شرح مختصر فهرست سوم (C ۱۸۱۸) فرهنگ واژه‌های قدیمی « تحفة الاحباب» از مجموعهٔ انستیتوی ملل آسیای آکادمی علوم اتحاد شوروی (ونیز مراجعه شود به همین بخش : برتلس. نسخه‌های خطی جدید).

Арендс А. К. Таджикско-персидский глоссарий Хафиза Обехи. — «Труды ИВ АН УзССР», вып. III, 1954, с. 83—106.

۳۹ - شرح مفصل دربارهٔ نسخهٔ خطی A ۲۰۳ (bcc ۶۰۳) و بررسی کتاب «عجائب الدنیا » .

Миклухо-Маклай Н. Д. Географическое сочинение XIII века на персидском языке. — «Уч. зап. ИВ АН СССР», т. IX, 1954, с. 175—219.

٤۰ - در صفحه‌های ۹۲ - ۹۳ شرحی است دربارهٔ « دیوان » س. نسفی - نسخه خطی C ۱۰۹۷ (جدید ۱۲۷۰) .

Мирзоев А. М. Сайидо Насафи и его место в истории таджикской литературы. Сталинабад, Таджикгосиздат, 1954, 206 с.

٤١ - کتابی دربارهٔ دو نسخهٔ خطی : ٣٧٢C (d٥٦٦) و ١٠٩٦C (جدید ١٠)

Мугинов А. М. Исторический труд Мухаммеда Шебангара'й. — «Уч. зап. ИВ АН СССР», т. IX, 1954, с. 220—240.

٤٢ - تفسیر متن شناسی و شرحی دربارهٔ نسخه‌های خطی آثار هلالی ٥٧A (٢٢٥)، ٧٠A (٢٤٨)، ٢١٤B (٢٤٧)، ٢١٥B، (٢٤٨b)، ٩٢٦B (٧٣١)، ١١٢C (٢٦٨b) دربارهٔ همین نسخهٔ خطی رجوع شود به عینی ک. ص. بدرالدین هلالی. استالین آباد. انتشارات دولتی تاجیکستان، ١٩٥٧، ص ٩٠، تذکر و حواشی 3 : ص ١٠٨، تذکر ١ : ص ١٤٧، تذکر ٥.

Айни К. С. Рукописные редакции произведений Бадриддина Хилоли. —«Изв. отд. общ. наук АН ТаджССР», 1955, № 7, с. 29—49.

٤٣ - شرحی مختصر دربارهٔ چهارنسخهٔ خطی: ٤٣١C (٥٧٢acb)، ٨٢D (٥٧٢ac) ١٨٢D و ٢٢٣D از مجموعهٔ وزارت امور خارجه (رجوع شود به بخش II ، سال ١٨٨٦ : روزن Rosen ، III شماره ٣ - ٤)؛ همهٔ فهرست‌های ذکرشده بهنگام ترتیب متن انتقادی بر مقدمهٔ طبری آمده است.

Грязневич П. А. и *Болдырев А. Н.* О двух редакциях «Та'рих-и Табари» Бал'ами. — «Советское востоковедение», 1957, № 3, с. 46—59.

٤٤ - در کتاب جلد ١ - ٣ « عالم‌آرای نادری » آورده شده است (D ٤٣٠).

Петров П. И. Поправки и дополнения к биографии Мухаммед-Казима. — Там же, 1958, № 5, с. 109—114.

٤٥ - شرح مفصل فهرست D ٤٥٦ .

Мугинов А. М. Ленинградская рукопись «Жизнеописания шейха Рузбихана». — Там же, 1957, № 6, с. 114—116.

٤٦ - شرح و بررسی دربارهٔ فهرست B ٦٧٠ (رجوع شود به گذشته ص ٢٦٠).

Мукминова Р. Г. Некоторые данные о вакуфной грамоте в пользу двух медресе Мухаммад Шейбани-хана. — «Изв. АН УзССР», Сер. общ. наук, 1957, № 3, с. 17—21.

٤٧ - درصفحات ٦٥ - ٦٦ شرح دوفهرست از اشعار هست ١٨٤٥C و ١٩١٩C (بخش علمی وزارت امورخارجه II ، شمارهٔ ٥٤٨).

Бакоев М. Хусрави Дехлави ва достони у «Дувалрони ва Хизрхон» (Хосров Дехлави и его поэма «Дувальрони ва Хизрхон»). Сталинабад, Изд-во АН ТаджССР, 1958, 132 с.

٤٨ - تفسیری دربارهٔ مجموعهٔ نایاب - نسخه‌خطی کتاب‌رشیدالدین ٣٧٥C (aa٥٦٦)

Мугинов А. М. Персидская уникальная рукопись Рашйд ад-дйна. — «Уч. зап. ИВ АН СССР», т. XVI, 1958, с. 352—375.

٤٩ - فهرست کتاب دستور شمس‌فخری در دست بررسی است. نسخهٔ خطی ١٦٠٩C (جدید ١٢٩٦) که توسط ك. گ. زالمان ذکرشده‌است(رجوع شود به‌بخش زیرین IV؛ Saleman, D. : Sams - i Fachrii Ispahanensis Lexicon Persicum...)

Баевский С. И. Вторая рукопись Шамс-и Фахри в собрании Института АН СССР. — «Проблемы востоковедения», 1959, № 3, с. 122—125.

٥٠ - شرح مفصل دربارهٔ« کلیات» شکری نسخهٔ خطی ١٥٨١C (جدید ١٢٣٤).

Мугинов А. М. Уникальное собрание поэтических произведений среднеазиатского поэта XIX века Шукури. — «Изв. АН ТуркмССР», 1959, № 6, с. 125—126.

۵۱ - شرحی دربارهٔ نسخهٔ خطی C ۴۷۱ (۵۷۴aggcbis) «تاریخ امیری، عمرخانی»

Ромодин В. А. Новый источник по истории Кокандского ханства. — «Проблемы востоковедения», 1959, № 3, с. 110—113.

۵۲ - بررسی و شرح دربارهٔ دونسخهٔ خطی: B۲۱۴۵ (جدید ۹۳۳) «حسنة الحراسین» و C۱۵۲۹ (جدید ۱۱۲۵) - «حسنة الابرار»

Акимушкин О. Ф. Два редких памятника мусульманской агиографической литературы. — «Краткие сообщения ИВ АН СССР», вып. XXXVIII, 1960, с. 41—47.

۵۳ - چهل و هفت فهرست مشهور از جمله ۲۱ فهرست از مجموعهٔ انستیتوی ملل آسیای آکادمی علوم اتحاد شوروی ذکر شده است.

Гафурова Р. К истории изучения «Китаб-и Мулла-зада». — «Научные работы и сообщения АН УзССР», Отд. общ. наук, I, 1961, с. 154—161.

۵۴ - ترجمه و نشر قصاید از نسخهٔ خطی C ۱۹۲۴ .

Алиев Г. Ф. «Анӣс ал-Қалб» Фузӯлӣ и традиции философской касыды. — «Краткие сообщения ИНА АН СССР», вып. XLIV, 1961, с. 13—26.

۵۵ - شرح مفصل دربارهٔ مجموعه نسخه‌های خطی C ۸۶۰ (بخش علمی وزارت امور خارجه II ، ۶ ، ۳۰ ، شمارهٔ ۳۳۵) ازمجموعهٔ وزارت امور خارجه (رجوع شود به بخش ۲ ، سال ۱۸۸۶ : روزن Rosen ، III ، شمارهٔ ۱۳۰) .

Акимушкин О. Ф. Лицевая рукопись из собрания Института народов Азии АН СССР. — В сб.: «Ближний и Средний Восток». М., ИВЛ, 1962, с. 76—82.

IV - انتشار نسخه‌های خطی

۵۶ - نسخه خطی C ۸۰۱ از مجموعهٔ وزارت امورخارجه مبنای انتشار قرار گرفت (رجوع شود به بخش ۲ ، سال ۱۸۸۶ : Rosen III ، شمارهٔ ۱۰) .

[*Dorn B.*] 'Aly Ben Schems-eddin's Chanisches Geschichte von Gilan in den Jahren 880(=1475) bis 920 (=1514). Persischer Text herausgegeben von B. Dorn. St.-Pbg., Kaiserl. Akademie der Wissenschaften, 1857, 36+458 S.

۵۷ - متن کتاب برمبنای نسخهٔ خطی D ۹۰ (۵۷۷ ac) به چاپ رسید .

[*Dorn B.*] 'Abdu'l-Fattah Fumeny's Geschichte von Gilan in dem Jahren 923(=1517) bis 1038 (=1628). Persischer Text herausgegeben von B. Dorn. St.-Pbg., Kaiserl. Akademie der Wissenschaften, 1858, 21+270 S.

۵۸ - به هنگام دوبیتی‌ها و شرح احوال خاقانی نسخه‌های خطی B ۱۱۰ (۱۷۴ ab) C ۴۱ (۱۷۴ a) و B ۱۱۳ (۱۷۴)، A ۹۰- (۲۷۲) از مجموعهٔ روسو (شمارهٔ ۳۳۲۹۹۷) مورد استفاده قرار گرفت .

[*Залеман К. Г.*] Четверостишия Хакани. Изд. и пер. Карл Залеман. СПб., Изд-во АН, 1875, 87 с., 91 табл.

۵۹ - شرح مختصر (در ص II - III) سه نسخهٔ خطی : «دیوان انوری - B ۱۲۳ (۱۷۶) و C ۸۱۹ ، و در تفسیر - B ۱۲۶ (a ۱۷۶) قطعه از انوری جهت چاپ ارسال - گردید .

Жуковский В. А. Али Аухадэддин Энвери. СПб., Изд-во АН, 1883, XXIV+146+90 с.

٦٠ - انتشار متن فرهنگ برمبنای نسخهٔ خطیB ٠٦٠ (٤٧٧ aa).

Salemann C. Shams-i Fachrii Ispahanensis Lexicon Persicum id est libri Mi'yar i Gamalı pars quarta quam ad fidem codicis petroplitani recognitam. Annotatione critica adhibitis ceterorum lexicographorum testimoniis instructam indicibus locupletissimis auctam. Addito eiusdem ut videtur auctoris carmine Marghub al-Qulub inscripto auspiciis Imperialis Literarum Universitatis Petropolitanae edidit Carolus Salemann Revaliensis. Fasciculus prior: Textum et indices continens. Casani, ex typographeo Imperialis literarum universitatis, 1887, 195 p.

٦١ - شرح مفصل دربارهٔ نسخهٔ خطیB ١٥٧ (١٩٢) از مجموعه ژ . ل . روسو (شمارهٔ ٢٣٣) ، انتشار متن « رباب نامـه » با ترجمه و تحقیق .

Saleman C. Noch einmal die Seldschukischen Verse. — Mél. asiat., t. X, 1892, livr. 2, p. 173—245.

٦٢ - بررسی و چاپ متن افسانه ؛ نسخهٔ خطی A ٢٣٠ (٥٨١ a).

Залеман К. Г. Легенда про Хаким-Ата. — ИАН, сер. V, т. IX, 1898, с. 105—150.

٦٣ - شرح مفصل در بارهٔ نسخهٔ خطیC ١٩٢٨ (جدید ١٩٧) و انتشار متن (ص . ٣١٥ - ٣٦٥) .

Ivanow W. A Biography of Shaykh Ahmad-i-Jam. — JRAS, 1917, p. 291—365.

٦٤ - به هنگام چاپ متن از فهرست A١٠٠ (aa ٢٨٠) استفاده شده است .

Бертельс Е. Э. Бахтиар-намэ. Персидский текст и словарь. Л., Изд-во АН СССР, 1926, [2]+11, 40, 50 с.

٦٥ - انتشار متن شرح احوال بر مبنـای نسخهٔ خطی B١١٤ (a ١٧٤) وشرح جداگانه فـــهرست . بتصحیح Kublzova, V. تحت عنوان : قاآنی شاعر ایران در سدهٔ ١٩٠ . پراگ ١٩٥٤ ، ص ٨٣ . Qaani, poète persan du xIx- e siècle. Pragle, 1954. 83 p.

Бертельс Е. Э. Автоонография Ка'анй. — «Доклады АН СССР», сер. В, 1927, № 1, с. 13—18.

٦٦ - چاپ عکس برداری شده از متن همراه باتفسیراز نسخهٔ خطیC ٦١٢ (a٦٠٥) تـرجمهٔ کتاب « حـدود العالـم » بـه زبان انگلیسی . Hndūd al - Ālam. The Regions of the World. A Persian Geography 372 A. H 982 A. D. Translated and explained by V. Minorsky with the Preface by V. V. Barthold (1930), transl. from the Russian. Oxford, 1937 XX - 524 p. («Gibb Memorial Series» N. Seri› Vol XI)

Худуд ал-'Алем. Рукопись Туманского. С введением и указателем В. Бартольда. Л., Изд-во АН СССР, 1930, 45 с., 78 табл.

٦٧ - پژوهش دربارهٔ ویژگی‌های زبان آثار باستانی ، تصحیحاتی برترجمه و ملحقات .

Minorsky V. Addenda to the Ḥudūd al'Ālam. — BSOAS, vol. XVII, 1955, N 2, p. 250—270.

٦٨ - تصوری دربارهٔ مؤلف کتاب«حدود العالم » .

Minorsky V. Ibn Farighūn and the Ḥudūd al-'Ālam. — В сб.: «A Locust's Leg. Studies in Honour of S. H. Taqizadeh». London, 1962, p. 189—196.

٦٩ - دونسخهٔ خطی از « خمسه » برای چاپ فرستاده شد - C ٥٧ (١٧٧) ازمجموعه ژ. ل. روسو (شمارهٔ ١١١) و C ١٧٣٥ .

Низами Гянджеви. Шараф-Намэ. Сост. научно-критического текста А. А. Али-Заде. Ред. Е. Э. Бертельс. Баку, Изд-во АН АзССР, 1947, XX, [2], 506 с.

۷۰ - دونسخهٔ خطی از « خمسه » برای چاپ فرستاده شد - ۵۷C (۱۷۷) از مجموعهٔ ژ. روسو (شمارهٔ ۱۱۱) و C ۱۷۳۵ .

Низами Гянджеви. Икбал-Намэ. Сост. научно-критического текста Ф. Бабаев. Ред. Е. Э. Бертельс. Баку, Изд-во АН АзССР, 1947, XX, [1], 234 с.

۷۱ - انتشار متن طبق فهرست A ۱۵۲۳، با ترجمه به زبان انگلیسی .

Ivanow W. An Ali-ilahi Fragment. — В сб.: «Collectania», vol. I. Leiden, 1948, p. 147—184 («The Ismaili Society Series A», № 2).

۷۲ - بهنگام چاپ از فهرست‌های A ۵۷ (۲۲۵)، B ۹۲۶ (۷۳۱) و C ۱۱۲ (B ۲۶۸ استفاده شده است .

Бадриддин Хилоли. Осори мунтахаб. Таргибдихандаи китоб ва муаллифи мукаддимаву тавзехот Камол Айни. (*Бадриддин Хилоли.* Избранные произведения. Сост., предисл. и прим. Камола Айни). Сталинабад, Таджикгосиздат, 1958, 366 с.

۷۳ - بهنگام چاپ متن از فهرستهای A- ٤۸۳ و C ۸۵۷ از مجموعهٔ وزارت امور خارجه (رجوع شود به بخش II ، سال ۱۸۸۶ استفاده شده‌است. روزن III, Rosen، شمارهٔ ۱۰۰، ۱۰۱) .

Вахид Табризи. Джам'и мухтасар. Трактат о поэтике. Критический текст, пер. и прим. А. Е. Бертельса. М., ИВЛ, 1959, 158+120 с.

۷٤ - چاپ نسخه بدل فهرست B ۲۳۱۱ به خط دوبین مؤلف میرزا افضل الله سرخ افسر.

«Та'рих-и Бадахшан. История Бадахшана». Фотографическая репродукция рукописного текста, введение, указатели. Подгот. к изд. А. Н. Болдырев Л., Изд-во ЛГУ, 1959, 68+253 с.

۷۵ - انتشار متن دو فصل «نوادرالوقایع» بر مبنای نسخهٔ خطی مؤلف B ۷۱۶ (d ۵۸۱).

Ахмади Дониш. Асархои мунтахаб. Бо тавзехоти ба чоп тайёркунандаи ин мачмуа Р. Ходизода. (*Ахмад-и Дониш.* Избранные произведения. Подгот. к изд. и прим. Р. Ходизода). Сталинабад. Таджикгосиздат, 1959, 285 с.

۷۶ - دو نسخهٔ خطی از « خمسه » جهت چاپ فرستاده شد - ۵۷C (۱۷۷) از مجموعهٔ ژ. ل. روسو (شمارهٔ ۱۱۱) و C ۱۷۳۵ .

Низами Гянджеви. Хосров и Ширин. Сост. научно-критического текста Л. А. Хетагуров. Ред. Е. Э. Бертельс. Баку, Изд-во АН АзССР, 1960, 6+7+806 с.

۷۷ - دو نسخهٔ خطی «خمسه» جهت چاپ فرستاده شد - ۵۷C (۱۷۷) از مجموعهٔ ژ. ل. روسو (شمارهٔ ۱۱۱) و C ۱۷۳۵ .

Низами Гянджеви. Сокровищница тайн. Сост. научно-критического текста А. А. Али-Заде. Баку, Изд-во АН АзССР, 1960, 14+252+15 с.

۷۸ - نسخه بدل متن انتشار یافته بررسی و تحقیق در بارهٔ نسخهٔ خطی C ۶۱۲ (a ۶۰۵)

Мухаммад ибн Наджӣб Бакрāн. Джахāн-Нāме (Книга о мире). Издание текста, введение и указатели Ю. Е. Борщевского. М., ИВЛ, 1960, 22+141 с. («Памятники литературы народов Востока». Тексты. Большая серия, X).

۷۹ - چاپ نسخه بدل متن همراه با بررسی و پژوهش نسخه خطی D ٤۳۰ - ۱ .

Мухаммад Кāзим. Нāме-йи 'Аламāрāйи Нāдирӣ (Мироукрашающая надирова книга). Издание текста и предисловие Н. Д. Миклухо-Маклая. Указатели Г. В. Шитова. М., ИВЛ, 1960, 22+717 с. («Памятники литературы народов Востока». Тексты. Большая серия, XIII).

٨٠ - دونسخهٔ خطی از مجموعه انستیتوی ملل آسیای آکادمی علوم شوروی C ٨٢٢ - (بخش علمی وزارت امور خارجه ، II . ٥ . ٧ . شمارهٔ ٣٢١) و C١٦٥٤ (جدید ١٣٨٨) جهت چاپ فرستاده شده است .

Фирдоуси. Шах-намэ. Критический текст. Под ред. Е. Э. Бертельса. М., ИВЛ, т. I, 1960, 29+272 с.; т. II, 1962, 16+261 с. («Памятники литературы народов Востока». Тексты. Большая серия, II).

٨١ - به هنگام چاپ از نسخهٔ خطی C٤٠١ (ba٥٦٨) ، B٦٥٢ (C ٥٦٨) و B٦٥٣ (Ca ٥٦٨) استفاده شده است .

Зайн ад-Дӣн Bāçufū. Бадаи' ал-Ва-

каи'. Критический текст, введение и указатели А. Н. Болдырева. I—II. М., ИВЛ, 1961, 49+1375 с. («Памятники литературы народов Востока». Тексты. Большая серия, V).

٨٢ - ترجمه از روی نسخهٔ D .٤٣ - II انجام گردید .

Мухаммад-Кāзим. Поход Нāдир-шāха в Индию (извлечение из Та'рӣх-и 'āламāрā-йи нāдирӣ). Пер., предисл. и прим. П. И. Петрова. М., ИВЛ, 1961, 206 с. («Памятники литературы народов Востока». Переводы, I).

V - فهرست نسخه‌های خطی فارسی در دیگر مخازن و کتابخانه‌های شوروی

اندیجان

٨٣ - اطلاعات در بارهٔ سه نسخهٔ خطی فارسی وارسی شده .

Валидов А. Восточные рукописи в Ферганской области. — ЗВОРАО, т. XXII, 1917, с. 303—320 (далее — *Валидов*. Фергана, 1917).

عشق آباد

٨٤ - اطلاع دربارهٔ ١٩ نسخهٔ خطی فارسی وارسی شده .

Бартольд В. В. Отчет о командировке в Туркестан (1902). — ЗВОРАО, т. XV, 1902—1903, с. 173—180 (далее — *Бартольд*. Туркестан, 1902).

باکو

٨٥ - فهرست ٢٥٣ نسخه خطی به زبانهای عربی ، فارسی و ترکی .

Березин И. Н. Алфавитный каталог библиотеки покойного Аббас-Кули Аги Баки-Ханова. — В кн.: *Березин И*. Путешествие по Дагестану и Закавказью. С картами, планами и видами замечательных мест. Казань, Изд-во Казанского ун-та, 1850, прил. VIII.

٨٦ - شرح مختصری از ٢٤ نسخه خطی، ازجمله ١٢ نسخه فارسی .

Бартольд В. В. Собрание восточных рукописей в Баку. — ИАН, сер. VI, т. XIX, 1925, № 18, с. 946—951.

٨٧ - شرحی کلی از نسخه‌های خطی عربی ، فارسی و ترکی .

Султанов М. С. Редкие рукописи классиков народов Ближнего и Среднего Востока в Рукописном фонде АН АзССР. — В сб.: «Материалы Первой всесоюзной конференции востоковедов». Ташкент, Изд-во АН УзССР, 1958, с. 928—933.

٨٨ - در شرح کلی از نسخه‌های خطی عربی ، فارسی و ترکی خلاصه‌ای دربارهٔ ٢٩ نسخه خطی فارسی ذکر شده است .

Султанов М. С. Автографы и уникальные рукописи произведений классиков народов Востока в республиканском фонде Академии наук Азербайджанской ССР. М., ИВЛ, 1960, 10 с. (XXV Международный конгресс востоковедов. Доклады делегации СССР).

۸۹ - شرح مختصری دربارهٔ ۳۹ نسخهٔ خطی از جمله ۲۰ نسخهٔ خطی فارسی .

Сејидов Ф. Тарихә даир әлјазмалары (*Сеидов Ф.* О рукописях по истории). — «Труды республиканского рукописного фонда АН АзССР», т. I, 1961, с. 9—29.

۹۰ - شرحی مختصر در بارهٔ ۸ کتاب فارسی (۱۱ فهرست) .

Мәммәдова М. Фарс дилинин грамматика вә лексикасына аид бә'зи әлјазмалары һаггында (*Мамедова М.* О некоторых рукописях, относящихся к грамматике и лексике языка фарси). — Там же, с. 108—114.

بخارا

۹۱ - اطلاع دربارهٔ ۵۵ نسخه خطی بررسی شده .

Валидов А. О собраниях рукописей в Бухарском ханстве. — ЗВОРАО, т. XXIII (1915), 1916, с. 245—262 (далее — *Валидов.* Бухара, 1915).

۹۲ - شرحی دربارهٔ ۱۱۴ نسخه خطی از جمله ۹۲ نسخه خطی فارسی و تاجیکی و یک نسخه چاپ سنگی .

Семенов А. А. Каталог рукописей Исторического отдела Бухарской центральной библиотеки. — «Труды библиографической комиссии при СНК ТССР», вып. 2. Ташкент, Узгосиздат, 1925, 32 с. [Титул на франц. яз.: *Semenov A. A.* Catalogue des manuscrits historique de la Bibliothèque Centrale de Boukhara].

۹۳ - درکتابخانه نزدیک به هزارنسخه خطی شمرده شده است ؛ درشش فهرست‌شرح مختصر داده شده است .

Семенов А. А. Лицевые рукописи Бухарской центральной библиотеки. — В сб.: «Иран», т. II. Л., Изд-во АН СССР, 1928, с. 89—92.

قزل

۹۴ - اطلاع دربارهٔ سه‌نسخهٔ‌خطی‌پارسی که مجدداً بررسی گردیده‌است. رجوع‌شودبه:

Валидов. Бухара, 1915.

دوشنبه

۹۵ - اطلاع دربارهٔ شش‌نسخهٔ خطی‌پارسی که‌مجدداً بررسی گردیده‌است. رجوع شودبه:

Валидов. Бухара, 1915.

۹۶ - شرح جامع دربارهٔ ۶ نسخهٔ خطی پارسی .

Шаханшаев А. Несколько рукописей из собрания Государственной Публичной библиотеки в Сталинабаде. — «Труды Таджикистанской базы АН СССР», т. IX, 1938, с. 41—52.

۹۷ - ۲۸۸ اثرکه اکثر آن پارسی و تاجیکی است .

«Каталог восточных рукописей Академии наук Таджикской ССР». Т. I. История, мемуары, биографии... Под ред. и при участии проф. А. М. Мирзоева и проф. А. Н. Болдырева. Сталинабад, Изд-во М-ва культуры ТаджССР, 1960, 321 с., 20 табл.

ایروان

۹۸ - خلاصه‌ای کلی دربارهٔ نسخه‌های خطی ماتناداران‌از جمله‌نسخه‌های‌پارسی‌آن.

Игитханян М. Х. Матенадаран — сокровищница мировой культуры. — «Вестник истории мировой культуры», 1957, № 6, с. 107—127.

۹۹ - در کتابخانه دولتی ماتناداران - قریب ۳۰۰ نسخهٔ خطی پارسی از سده های ۱۳ تا ۱۹ میلادی و حدود ۱۰۰۰ سندبزبان پارسی موجود است. آگهی مختصر دربارهٔ ۳۰ اثر پارسی .

Папазян А. Д. Историографическая ценность персидских рукописей Государственного Матенадарана. — В сб.: «Материалы Первой всесоюзной конференции востоковедов». Ташкент, Изд-во АН УзССР, 1958, с. 893—899.

قازان

۱۰۰ - درص. II - VII از ۱۵ نسخهٔ خطی پارسی این مجموعه سخن رفته است .

Готвальд И. Ф. Описание арабских рукописей, принадлежащих библиотеке Императорского Казанского университета. Казань, [Б. г.], X+302 с. (Перепеч. из «Уч. зап. Казанского ун-та», кн. IV, 1854, 1855).

۱۰۱ - درفهرست کتابخانه بنام ای.ف. گوتوالد ؛ ص ۲۱۲ - ۲۴۰ صورتی از نسخه های خطی بزبانهای شرقی و اروپائی از جمله ۴۲ کتاب بزبان پارسی موجود است .

Катанов Н. Ф. Императорского Казанского университета почетный член, профессор и библиотекарь Иосиф Федорович Готвальд. Казань, 1900, Изд-во Казанского ун-та, XI+240 с.

۱۰۲ - در مجموعه کتابهای دانشگاه بالغ بر ۱۰ هزار نسخهٔ خطی از جمله ۱۷۳۰ نسخه و شاید بیشتر از آن بزبانهای ترکی و پارسی موجوداست. مؤلف از ۱۱ فهرست جالب این مجموعه یاد کرده است .

Каримуллин А. Г. Востоковедные фонды Казанского университета. — «Проблемы востоковедения», 1959, № 1, с. 153—157.

قرشی

۱۰۳ - دربارهٔ سه نسخهٔ خطی پارسی وارسی شده . رجوع شود به :

Валидов. Бухара, 1915.

خوقند

۱۰۴ - دربارهٔ چهار نسخه خطی پارسی وارسی شده . رجوع شود به :

Бартольд. Туркестан, 1902.

۱۰۵ - اطلاعاتی دربارهٔ ۱۶ نسخهٔ خطی بررسی شده پارسی . رجود شود به :

Валидов. Фергана, 1917.

لنین گراد
کتابخانهٔ عمومی دولتی
سالتی کف شدرین

۱۰۶ - فهرست ۱۶۶ نسخهٔ خطی پارسی که از بقعهٔ شیخ صفی دراردبیل آورده شده است. اطلاع حاصل شده که فهرست نسخه های خطی توسط خ . فرن ، شارموآ و میرزا جعفر تهیه و تدوین شده است .

Fraehn Ch. Die Bibliothek aus der Scheich-Sefy-Moschee zu Ardebil. — «St.-Petersburg. Zeitung», 1829, № 44 (см.: As. Mus., S. 346—352).

۱۰۷ - خلاصه‌ای از مطالب مجموعهٔ نسخه های خطی شرقی مسجد احمد درآخالتیسخا. تعداد این نسخه ها بالغ بر ۲۶۰ است که بقرار مذکور ۱۴ نسخهٔ آن بزبان پارسی است .

Fraehn Ch. Die aus der Ahmed-Moschee zu Achalzich für Russland gewonnene Orientalische Manuscripten Sammlung. — Там же, № 138, 139, 140 (см.: As. Mus., S. 352).

۱۰۸ - خلاصه‌ای دربارهٔ نسخه های خطی واصله به کتابخانه دولتی پترزبورگ درسالهای ۱۸۱۹ - ۱۸۲۹ م .

Fraehn Ch. Allgemeiner Ueberblick... (см разд. II, 1830 г.).

۱۰۹ - شرح مختصر دربارهٔ ۱۷ نسخهٔ خطی که از ایران توسط خسرو میرزا از جانب فتحعلی شاه به نیکلای یکم تزار روسیه اهدا گردید (« خونبهای » گریبایدوف).

Fraehn Ch. M. Die Seiner Kaiserlichen Majestät von dem regierenden Schah von Persien verehrten Persischen Prachtwerke. — «St.-Petersburg. Zeitung», 1830, № 16 (см.: As. Mus., S. 373—377).

۱۱۰ - فهرست چهل نسخهٔ خطی شرقی

از جمله ۱۹ نسخهٔ خطی بزبان پارسی که به سال ۱۸۲۹ دربایزید و ارض روم خریداری گردید .

Freahn Ch. M. Ueber die in Jahre 1829 aus Bajesid und Erserum für Russland gewonnenen arabischen, persischen und türkischen Manuscripte. — Там же, № 47—48 (см.: As. Mus., S. 378—384).

۱۱۱ - شرحی دربارهٔ ۲۰۴ نسخهٔ خطی پارسی (ص . ۲۴۱ - ۲۰۴) .

اظهار نظر : فلوگل

VI Bd, ZDMG-el, H. Flügl

۱۸۵۲ ، Hft ۴ ، S ۴۲۹ - ۴۳۰ . دربارهٔ

۸ نظر دیگر مراجعه شود به V. P. Mezhov

بیبلوگرافی آسیا ، جلد ۱ . سن پتربورگ. ،

۱۸۹۱ ، ص ۱ ، شمارهٔ ۱ .

Dorn B. Catalogue des Manuscrits et xylographes orientaux de la Bibliothéque Impériale Publique de St.-Pétersbourg. St. Pbg., Imprimerie de l'Académie Impériale des sciences, 1852, XLIV+718 p.

۱۱۲ - فهرست ۹۹ نسخهٔ خطی که ۸۴ نسخه پارسی از جملهٔ آنها است.

Dorn B. Über die vor dem Dolgoruky'sche jetzt der Kaiserlichen öffentlichen Bibliothek zugehörige Sammlung von morgenländischen Handschriften. — Mél. asiat., 1859, t. III, p. 725—734.

۱۱۳ - فهرست ۹۹ نسخهٔ خطی‌مذکوره درفوق .

Dorn B. Ueber die vor dem Dolgoruky'sche jetzt der Kaiserlichen öffentlichen Bibliothek zugehörige Sammlung von morgenländischen Handschriften. — «Bulletin de l'Académie Impériale», t. I, 1860, p. 357—364.

۱۱۴ - شرحی دربارهٔ فهرست ۱۶۱ نسخهٔ خطی ، از جمله ۱۳۱ نسخه بزبان پارسی.

Dorn B. Die vordem Chanykov'sche, jetzt der Kaiserlichen öffentlichen Bibliothek zugehörige Sammlung von morgenländischen Handschriften. — Mél. asiat., 1868, t. V, p. 221—313.

۱۱۵ - شرحی دربارهٔ مجموعهٔ گفته‌شده دربالا و . خانیکوف ؛ نسخه های جداگانه.

Dorn B. Die Sammlung von morgenländische Handschriften, welche die Kaiserlichen öffentlichen Bibliothek zu St.-Petersburg im Jahr 1864 von V. Chanykov erworben hat. St.-Pbg., Akademie der Wissenschaften, 1865, 93 S.

۱۱۶ - فهرست مشروح ۲۷ نسخهٔ خطی از جمله ۲۴ نسخه بزبان پارسی .

Dorn B. Über die aus dem Nachlasse des Grafen N. Simonitsch von der Kaiserlichen öffentlichen Bibliothek erworbenen morgenländischen Handschriften. — Mél. asiat., 1873, t. VI, p. 90—110.

۱۱۷ - ۹ نسخهٔ شرقی ، از جمله چهار نسخه پارسی که درفهرست ب. دورن نیزآمده ذکر شده است . رجوع شود به : گوزلیان و دیاکونف .

شرح جامع ۱۵ نسخهٔ خطی که دورن دربارهٔ ۶ نسخهٔ آن مطالبی نگاشته است. (رجوع شود به بالا . بخش II . سال ۱۸۸۶ : و . دورن ، III).

Birkenmajer A. Rękopisy orjentalne Emira Wacława Rzewuskiego w Bibljotece publictnej w Petersburgu. Krakau, 1924, 6 s. (Отд. оттиск из ж. «Exlibris», т. V, 1924, с. 1—6).

بخش خاوری کتابخانهٔ دانشگاه دولتی لنینگراد

۱۱۸ - تاسال ۱۸۸۸ درکتابخانه ۹۰۶ نسخهٔ خطی موجود بود : ص ۲۰۰ - ۲۵۸ فهرست ۳۰۰ اثر بزبان پارسی ذکر شده‌است.

Залеман К. Г., Розен В. Р. Список персидским, турецко-татарским и арабским рукописям Библиотеки Императорского Санкт Петербургского университета. — ЗВОРАО, т. II, 1887, с. 241—262; т. III, 1888, с. 197—222.

۱۱۹ - تا سال ۱۹۲۲ درکتابخانه ۱۲۲۹ نسخهٔ خطی موجود بود . ص ۳۰۰ - ۳۶۳ فهرست ۳۲۷ اثر بزبان پارسی‌آمده است (این آثار در فهرست ك. گ. زالمان و و. ر. روزن ذکر نشده بود).

Отд. оттиск: *Salemann C.* et *Rosen V.* Indices alphabetici codicum manuscriptorum persicorum, turcicorum, arabicorum, qui in Bibliotheca Imperialis Literarum Universitatis Petropolitanae adservantur. Petropoli, 1888, 50 p.

Ромаскевич А. А. Список персидских, турецко-татарских и арабских рукописей Библиотеки Петроградского университета. — «Записки Коллегии востоковедов», т. I, 1925, с. 353—371.

Отд. оттиск: *Romaskewicz A.* Indices alphabetici codicum manuscriptorum persicorum, turcicorum, arabicorum, qui in Bibliotheca Literarum Universitatis Petropolitanae adsevantur. Supplementum. Leningrad, 1925, 19 p.

۱۲۰ - خلاصه‌ای کلی از دو مجموعه نسخه‌های پارسی شامل ۷۸۰ فهرست و ۵۰۷ اثر است.

رجوع شود به گزلیان و دیاکونف شرح مشروح در نسخه سوم

Тагирджанов А. Т. Таджико-персидские и тюркские рукописи Восточного факультета Ленинградского государственного университета. — «Вестник ЛГУ», № 8. История, язык и литература, вып. 2, 1957, с. 63—69.

۱۲۱ - شرحی دربارهٔ ۱۶۹ نسخه‌خطی (۱۱۶ نسخه تاریخی و ۳۰ نسخه از شرح احوال و ۱۸ اثر جغرافیائی).

Тагирджанов А. Т. Описание таджикских и персидских рукописей Восточного отдела Библиотеки Ленинградского государственного университета. Т. I. История. Биография. География. Л., Изд-во ЛГУ, 1962, 512 с.

مرغلان

۱۲۲ - اطلاعی دربارهٔ دو نسخهٔ خطی بررسی‌شده که بزبان‌پارسی‌است. رجوع شود به:

См. *Бартольд.* Туркестан, 1902.

مرغینان

۱۲۳ - اطلاعی دربارهٔ ۸ نسخهٔ خطی بررسی نشده که بزبان پارسی است. رجوع شود به:

Валидов. Фергана, 1917.

مسکو

۱۲۴ - شرحی دربارهٔ ۱۳۰ نسخهٔ خطی شرقی که سه نسخه از آن بزبان پارسی است (شمارهٔ ۸ - ۱۰).

Fraehn Ch. M. Ueber die wichtigsten orientalischen Handschriften des Rumanzow'schen Museums. — «Bulletin scientifique publie par l'Académie Impériale des Sciences de St.-Petérsbourg», t. I, 1836, № 20, p. 156—160.

۱۲۵ - شرحی دربارهٔ ۱۱ نسخهٔ خطی که چهارنسخه از آن بزبان پارسی است.

Петров П. [*Я.*]. Обозрение арабских, персидских и турецких рукописей, находящихся в библиотеке Имп. Московского университета. — «Журнал министерства народного просвещения», т. 13, 1837, с. 549—555.

۱۲۶ - شرح مختصر دربارهٔ ٤٤ نسخهٔ خطی پارسی (شمارهٔ ۰۰۳۰ - ۳٤۳) .

«Каталог книг и рукописей библиотек Лазаревского института восточных языков». М., тип. О. Гербека, 1888, с. 21—27.

۱۲۷ - درص ۳۶۰ شرح مختصر دربارهٔ چهار نسخهٔخطی پارسی(شمارهٔ ۰۰٤۹-۰۰۰۲) .

«Каталог книг и рукописей библиотек Лазаревского института восточных языков». Приложение III. М., тип. В. Гатцук, 1904, с. 349—590.

۱۲۸ - ۲۰ نسخهٔ پارسی درمیان دیگر نسخه های شرقی آورده شده است .

Семенов А. А. Восточные рукописи в библиотеке покойного В. В. Вельяминова-Зернова. — ИРАН, нов. сер., т. XIII, 1919, с. 855—872.

۱۲۹ - شرحی مختصر دربارهٔ ۷۷ نسخهٔ خطی که ۳۲ نسخهٔ آن پارسی است و ۱۰ نسخه از این نسخه هاجزو مجموعه انستیتوی ملل آسیای آکادمی علوم اتحاد شوروی است

Чайкин К. И. Восточные рукописи — персидские, арабские, турецкие. М., «Международная книга», 1931, 28 с.

نمنگان

۱۳۰ - شرحی دربارهٔ سه نسخه خطی فارسی وارسی شده . رجوع شود به :

Валидов. Фергана, 1917.

اوش

۱۳۱ - شرحی دربارهٔ ۱۰ نسخه خطی وارسی شده بزبان پارسی . رجوع شود به :

Валидов. Фергана, 1917.

سمرقند

۱۳۲ - خبری دربارهٔ ۹۶ نسخه خطی وارسی شده بزبان پارسی . رجوع شود به :

Бартольд. Туркестан, 1902.

۱۳۳ - خبری دربارهٔ یک نسخهٔ خطی وارسی شده بزبان پارسی .

Бартольд В. В. Отчет о командировке в Туркестанский край летом 1916 г. — ИАН, сер. VI, т. X, 1916, № 14, с. 1239—1242 (далее — *Бартольд.* Туркестан, 1916).

تاشکند

۱۳٤ - شرحی جامع دربارهٔ ۱۲ نسخهٔ خطی که (یازده نسخه آن به تاجیکی وپارسی است) و توسط ن . پانتوسوف در فوریه سال ۱۸۷۶ در خجند جهت گ . آ . کولپاکوفسکی گرد آورده شده است .

Н. П[*антусов*]. Описание наиболее замечательных восточных рукописей из числа приобретенных генерал-лейтенантом Г. А. Колпаковским в г. Коканде. — «Туркестанские ведомости», № 28, 37 20 июля, 27 сентября 1876 г.

۱۳۵ - درفهرست از ۶۸ نسخهٔ خطی یاد شده (نه از ۹۶ نسخه) .

Каль Е. Персидские, арабские и тюркские рукописи Туркестанской Публичной библиотеки. Ташкент, типография Окружного штаба, 1889, 75+2 с.

اظهار نظر :

Н. М[ае]в. Библиографическая заметка. — «Туркестанские ведомости», № 24, 12 июля 1890 г.; *В. Р.[озен].* — ЗВОРАО, т. V, 1890, с. 123—124.

۱۳۶ - خبری دربارهٔ ۱۶ نسخهٔ خطی به زبان پارسی و تاجیکی از جمله شرح ناقص ازمجموعه و . ل . ویاتکین .

Бартольд В. В. Отчет о командировке в Туркестан. — ЗВОРАО, т. XV, 1902—1903, с. 173—280.

۱۳۷ - فهرست ۳۷ نسخهٔ خطی از جمله ۳۰ نسخهٔ بزبان پارسی . مجموعه نسخه‌های خطی جورابیگ به تعداد ۳۱ فهرست پس‌از انقلاب اکتبر از طرف انستیتوی خاورشناسی تاشکند ابتیاع گردید (رجوع شود به : ایران جلد۱۶، ۱۹۲۱، ص۱۹۶) . رجوع شودبه :

Бартольд В. В. Собрание рукописей Джурабека. — Там же, т. XXI, 1911—1912, с. 036—037.

۱۳۸ - خبری در بارهٔ ۵ نسخهٔ خطی وارسی شده به زبان پارسی . رجوع شود به : بار تولد . ترکستان ، ۱۹۱۶ . خبری‌دربارهٔ دو نسخهٔ خطی وارسی شده بزبان پارسی .

Валидов. Бухара, 1915.

۱۳۹ - شرح و تفسیر دربارهٔ ۱۳ نسخهٔ خطی که پنج نسخه از آن جزو مجموعـه کتابخانه عمومی دولتی آسیای میانه‌است ؛ ۳ نسخه دیگر نیز جزو مجموعه کتابخانـه عمومی دولتی شهربخارا و ۵ نسخهٔ باقیمانده ازمجموعه آ . آ . سمیونف است .

Бартольд В. В. Отчет о командировке в Туркестан. — ИРАН, сер. VI, т. XV, 1921, с. 188—219.

۱۴۰ - درص ۹۷ - ۹۹ مطالبی دربارهٔ بالغ بر ۲۲۰ نسخهٔ خطی ، از جمله ۲۱۳ نسخه از مجموعه ایشان سینتیوبنیسکی آمده است .

Бартольд В. В. Туркестанская государственная библиотека и местная мусульманская печать. — «Записки Коллегии востоковедов», т. I, 1925, с 97—105.

۱۴۱ - شرحی دربارهٔ ۲۱ نسخهٔ خطـی بزبانهای پارسی و تازی .

Бартольд В. В. Занятия в туркестанских библиотеках и музеях летом 1925 года. — «Изв. АН СССР», сер. VI, 1926, № 3—4, с. 217—236.

۱۴۲ - شرحی دربارهٔ فهرست۲۷۳ کتاب بزبانهای عربی ، فارسی و ازبکی .

Молчанов А. А. Перечень восточных рукописей В. Л. Вяткина в Государственной Публичной библиотеке УзССР. — «Труды Гос. Публичной библиотеки УзССР», т. I. Ташкент, 1935, с. 60—91.

۱۴۳ - به سال ۱۹۳۴ م . درکتابخانه چهار هزار نسخه خطی موجود بود و شرحی مختصردربارهٔ ۲۹ نسخه خطی بزبان پارسی:

Сергеев Б. С. Ценнейшие восточные рукописи Государственной Публичной библиотеки УзССР. — Там же, с. 134—141.

۱۴۴ - بخش یکم شامل ۷۵ شرح و بخش دوم شامل - ۱۰۲ شرح از نسخه‌های خطی پارسی است .

Семенов А. А. Описание персидских, арабских и турецких рукописей Фундаментальной библиотеки Среднеазиатского государственного университета им. В. И. Ленина. Ташкент, Изд-во САГУ, ч. I, 1935, 87 с.; ч. II, 1956, 87 с.

* *Семенов А. А.* Государственная Публичная библиотека и фонды восточных рукописей Узбекистана. — «Литературный Ташкент». Ташкент, 1945, с. 112—117.

١٤٥ - خلاصه‌ای دربارهٔ نسخه‌های خطی موجود درازبکستان .

Семенов А. А. Узбекистанские фонды восточных рукописей и актов. — В сб.: «Тезисы докладов юбилейной сессии АН УзССР, посвященной двадцатипятилетию УзССР». Ташкент, Изд-во АН УзССР. 1949, с. 92—93.

١٤٦ - پنج جلد شامل ٤١٥٨ شرح دربارهٔ نسخه‌های شرق .

اظهارنظر از ی . برتلس . - « کتاب شوروی » ، ١٩٥٢ ، شمارهٔ ٧ ، ص ١١٣ - ١١٥ ؛ اورازف، پ . - « ستارهٔ شرق »تاشکند ١٩٥٢ ، شمارهٔ ٦ ؛ خان ، ن . - همانجا ، شماره ٤ .

«Собрание восточных рукописей Академии наук Узбекской ССР». Под ред. и при участии проф. А. А. Семенова. Ташкент, Изд-во АН УзССР, т. I, 1952, 440 с.; т. II, 1954, 588 с.; т. III, 1955, 544 с.; т. IV, 1957, 560 с.; т. V, 1960, 543 с.

١٤٧ - خلاصه‌ای دربارهٔ مجموعه‌های خطی شرقی انستیتوی خاورشناسی آکادمی علوم ازبکستان (قریب ١٠ هزار جلد ، یا قریب ٨٠ هزار اثر) . از ١٢ نسخه خطی گرانبهای پارسی سخن رفته است .

Азимджанова С. А. Восточные рукописи Института востоковедения АН УзССР и их изучение. — «Труды ИВ АН УзССР», вып. 3, 1954, с. 147—154.

١٤٨ - تکرار خلاصه و شرح گذشته .

Азимджанова С. А. Восточные рукописи Узбекской Академии наук и их изучение. — В кн.: «Доклады советской делегации на XXIII Международном конгрессе востоковедов. Секция Ирана, Армении и Средней Азии». М., Изд-во АН СССР, 1954, с. 7—14.

١٤٩ - خلاصه‌ای کلی دربارهٔ مجموعه نسخه‌های خطی انستیتوی خاورشناسی آکادمی علوم ازبکستان ، ١٠ هزار جلد بزبانهای عربی فارسی ، تاجیکی و ترکی .

Азимджанова С. А. Восточные рукописи в научных фондах Узбекистана. — «Вестник АН СССР», 1959, № 3, с. 69—71.

تفلیس

**Берже А.* Краткий каталог Тифлисской Публичной библиотеки (1846—1861). Тифлис, 1861.

خارکوف

١٥٠ - درمجموعه تنها یک نسخهٔ خطی پارسی « دیوان » حکیم رکنی درگذشته به سالهای ١٦٥٦ - ١٦٥٥/١٠٦٦) معرفی شده است .

Ковалевский А. Описание восточных рукописей Центральной библиотеки Харьковского государственного университета. — «Библиография Востока», вып. 7, 1934, с. 93—115.

شهر سبز

١٥١ - رجوع شود به : ولیداف ، بخارا ١٩١٥ . شرحی دربارهٔ ٢ نسخه خطی وارسی شده بزبان پارسی .

VI - فهرستهای ممالک دیگر

اطریش

١٥٢ - شرحی دربارهٔ ٤٠١ نسخهٔ خطی اسلامی از جمله ١٧ نسخهٔ خطی پارسی . بنظر می‌رسد که مجموعهٔ مذکورمتعلق به کتابخانه ملی شهروین باشد .

Hammer-Purgstall J. V. Catalogus codicum orientalium Bibliothecae Regial Vindobonensis [illegible] — «Fundgruben des Orients» (Wien), Bd. 2, 1811, S. 286—306, 403—418; Bd. 6, 1818, S. 261—288, 411.

۱۵۳ - شرحی دربارهٔ سه نسخهٔ خطی پارسی دربارهٔ علم پزشکی از مجموعه کتابخانهٔ ملی شهروین .

Seligmann K. Ueber drei hocht seltene persische Handschriften. Ein Beitrag zur Literatur der orientalischen Arzneimittellehre. Wien, 1833, 41+2 S.

۱۵۴ - شرحی دربارهٔ ۴۱۲ کتاب بزبانهای عربی ، فارسی و ترکی . نسخه‌های خطی فارسی تخمیناً شامل یک سوم این مجموعه است . فهرست از لحاظ جامع وکامل بودن و شرح مضامین آثار در زمان خود بسیار عالی و فوق‌العاده است .

Hammer-Purgstall J. V. Handschriften Hammer-Purgstall's. Als Seitenstück zu dem in neunten Bande seiner Geschichte des osmanischen Reichs gelieferten Verzeichnisse der Sammlung zweihundert orientalischer Manuscripte über osmanische Geschichte. Wien, 1840, 580+4S. (Besonders abgedruckt aus dem LXI bis LXXXVIII Bande der «Jahrbücher der Literatur»).

۱۵۵ - شرحی دربارهٔ مجموعه نسخه‌های خطی شرقی دوك کوبورگ ، از جمله دو نسخه بزبان پارسی شامل ۹ اثر .

Dorn B. Die muhammedanischen Handschriften der Herzogl. Bibliothek zu Coburg. — Mél. asiat., 1856, t. II, p. 186—194.

۱۵۶ - شرحی دربارهٔ ۲۱۲ نسخهٔ خطی اسلامی از مجموعهٔ کرمر به سالهای ۱۸۴۹-۱۸۸۰ درشرق ، از جمله ۸ نسخهٔ خطی بزبان پارسی .

Kremer A. von. Ueber meine Sammlung orientalischen Handschriften. — «Jahrgange 1885 der Sitzungberichte der phil.-hist. Classe der Keiserl. Akademie der Wissenschaften». (Wien), Bd. 109, 1885, Hft. 1, S. 153—228.

دربارهٔ نسخه‌های خطی فارسی در اتریش مراجعه شود به :

Pearson J. D. Index Islamicus, I, № 90, 7539, 7541, 8779.

انگلستان

۱۵۷ - از جمله نسخه‌های خطی عربی ۳۳ نسخهٔ خطی پارسی نیز در فهرست آمده است (شمارهٔ ۲۶۹ - ۳۰۱) .

Uri J. Bibliothecae Bodleiane codicum manuscriptorum orientalium, videlicet herbaicorum, arabicorum, persicorum, turcicorum, qui catalogus, jussu curatorum preli Academici a Joanne Uri confectus. P. I. Oxonii, 1787, VIII+730 p.

۱۵۸ - در فهرست سایر نسخه‌های خطی شرحی دربارهٔ ۴۴ فهرست پارسی آمده است ؛ بخش اعظم مجموعهٔ ك . ج . ریج که اکنون در موزهٔ بریتانیا است .

Rich C. J. Catalogus codicum orientalium, qui in collectione Richiana Bagdada existunt. — «Fundgruben des Orients», Bd. 3, 1813, S. 328—334; Bd. 4, 1814, S. 11—126, 288—298, 455—458.

۱۵۹ - فهرست تجارتی ۴۷۲ نسخهٔ خطی شرقی از جمله ۲۷۹ نسخهٔ خطی بزبان پارسی

Straker W. A Catalogue of Oriental Manuscripts on Sale by W. Straker. London, 1836, 72 p.

۱۶۰ - فهرست نسخه‌های خطی شرقی که به سالهای ۱۸۱۱ - ۱۸۱۲ در حلب و دمشق گرد آورده شد که ازآنجمله است ۴۱ نسخه بزبان پارسی (شمارهٔ ۱۴۹ - ۱۸۹) .

Lee Dr. Oriental Manuscripts, purchased in Turkey. London, 1840, 71 p.

۱۶۱ - شرحی دربارهٔ ۲۷ نسخهٔ خطی متعلق به بابیان از مجموعه ا. براون .

Browne E. G. Catalogue and Description of 27 Babi Manuscripts. — JRAS, vol. 24, 1892, p. 433—499, 637—710.

۱۶۲ - شرحی دربارهٔ نسخه‌های خطی خریداری شده توسط جد مولف ج . نیکولسون که درمیان آن تعدادی نسخهٔ خطی بزبان پارسی است .

Nicholson R. N. Persian Manuscript Attributed to Fakhruddīn Rāzī, with a Note on Risālatu'l Ghufrān by Abūl, 'Ala al-Ma'-arrī and Other MSS in the same Collection. — JRAS, 1899, p. 669—674.

۱۶۳ - نامها و اطلاعات مختصر دربارهٔ ٤۰ نسخهٔ خطی بزبان فارسی که ترجمه شده است و به سال ۱۸۷۵ درکتابخانهٔ دانشگاه ادینبورگ موجود بوده است.

Irvine W. The Baillie Collection of Arabic and Persian Manuscripts. — Там же, 1905, c. 560—565.

۱٦٤ - مجموعه شامل ۱۶۵۰ نسخه خطی اسلامی (بطورکلی عربی) است که ۹۹۱ نسخه ازآنها در دو فهرست منتشره‌آمده و ۱۷ نسخهٔ خطی فارسی از جمله آنهاست.

Mignana A. Catalogue of the Mignana Collection of Manuscripts now in the Possession of the Trustees of the Woodbroke Settlement, Selly Oak, Birmingham. Vol. 4. Islamic Arabic Manuscripts, by H. L. Gottschalk. Fasc. 1. Qur'an, hadith, fiqh. Fasc. 2. Dogmatics, mysticism, philosophy, history, and science. Birmingham, 1948, 1950, 82 p.

۱۶۵ - درفهرست‌از ۵ نسخهٔ‌خطی‌فارسی نام برده شده است .

«Catalogue of the Books and Manuscripts Presented by Prof. Sir Granville Bantock to the Anglo-Persian Oil Company Library at Britanic House». [S. l.], [S. a.], 19 p.

اطلاع دربارهٔ برخی نسخه‌های خطی فهرست نشدهٔ در مخازن مختلف :

Pearson J. D. Oriental MS Collections in the Libraries of Great Britain and Ireland. London, 1954, p. 44—60.

ایضاً نگاه کنید به : *Pearson J. D.* Index Islamicus, I, 917—929, 932, 934—937, 939, 941, 1095, 1099, 1100, 1104, 1108 etc.

آلمان

۱۶۶ - خلاصه‌ای دربارهٔ مجموعه ا . کاترمر که تعداد آن حدود ۱۲۰۰ نسخه خطی شرقی از جمله ۲۷۰ نسخهٔ خطی بزبان فارسی است .

Rödiger E. Mitteilungen zur Handschriftenkunde. I. Ueber die orientalischen Handschriften aus Etienne Quatremere's Nachlass in München. — ZDMG, Bd. 13, 1859, S. 219—238.

۱۶۷ - ص ۱۸۱ - ۱۸٤ . شرحی دربارهٔ ۲ نسخهٔ خطی بزبان پارسی .

«Verzeichniss der Orientalischen Handschriften, der Königlichen Hof- und Staatsbibliothek in München. Mit Ausschluss der Hebräischen, Arabischen und Persischen». München, 1875, 184 S.

۱۶۸ - درسال ۱۸۸۳ مجموعه دوک - هامیلتون از طرف کتابخانهٔ سلطنتی برلین خریداری شد و ۱۰ نسخهٔ خطی پارسی این مجموعه در فهرست مشهور و . پرچ (به‌سال ۱۸۸۸) نیز به شرح آمد. رجوع شود به‌اثر

J. Kirchner تحت عنوان :

Die Hamilton - Handschriften. Zur Geschichte einer beruhmten Samlung Berlin, 192v.

*«Catalogue of Magnificent Collection of Manuscripts from Hamilton Palace». London, 1882.

۱۶۹ - شرحی دربارهٔ ۸ نسخهٔ خطی پارسی (شماره‌های ٤ - ٥ ، ۷ ، ۲۱ - ۲۳ ، ۳۲ - ۳۳) از مجموعه ۳۹ نسخهٔ خطی .

Burchardt J. L. Arabische und persische Handschriften aus dem Besitz verstorbenen Reisenden Burchardt mit Vorwort von Dr. A. Fischer. Angeboten von der Buchhandlung Gustav Fook. Leipzig, [S. a.], 46 S.

دربارهٔ نسخه‌های خطی در آلمان

Pearson J. D. Index Islamicus, I, № 954, 957 etc.

مصر

۱۷۰ - خلاصه‌ای دربارهٔ کتابخانه برادر نایب السلطنه مصر مصطفی پاشا درگذشته به سال ۱۸۷۶ م. شامل ۳۰۶۵ نسخهٔ خطی شرقی. در خلاصه فهرست‌های نسبتاً جالبی از جمله دربارهٔ ۲۸ نسخهٔ پارسی موجود است .

Spitta W. Die Bibliothek Mustafa-Pascha's. — ZDMG, Bd. 30, 1876, S. 312—320.

دربارهٔ نسخه‌های خطی فارسی در مصر :

Pearson J. D. Index Islamicus, I, № 1037.

هندوستان

۱۷۱ - شرحی دربارهٔ ۱۰۹ نسخهٔ خطی اسلامی ، از جمله ٤۳ نسخهٔ خطی پارسی ؛ خبری دیگر نیز دربارهٔ وجود ۱۱٤ فهرست آمده است .

«Bibliothecal Notices on Important Book Collections in India and the East». By the Secretary of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society. I. Miyan Mahomed Panah. Arabic and Persian Library at Kach-Bhey. — «Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society», vol. I, 1844, p. 448—461.

۱۷۲ - فهرست مجموعه نسخه‌های خطی عربی و فارسی که بعداً به کتابخانه عمومی شرق در بانکی‌پور فرستاده شد.

Huda-Bahš. Mahbub al-albab fi ta'rif al-kutab wa'l-kuttab. (*Худа Бахш.* Возлюбленный умов относительно определения книг и каллиграфов). Haidarabad (Dekkan), 1877, 76 p.

۱۷۳ - شرح مختصر دربارهٔ ۱۶۹ نسخهٔ خطی عربی و پارسی ؛ نسخه‌های خطی پارسی بیش از نیمی از مجموعه را تشکیل می‌دهد.

Sayyid Ali Bilgrami. A Catalogue of Persian Manuscripts in the Private Library of Shamsul Ulama Sayyid Ali Bilgrami of Hyderabad. Cambridge, 1908. 33 p.

۱۷٤ - درفهرست ۱۷۸۱ شرح دربارهٔ کتابها است. در پیشگفتار اطلاعاتی دربارهٔ شرحهای قبلی مربوط به مجموعه‌های نسخ خطی پارسی آمده‌است که در کتاب ا. افشار نیامده بود (در شمارهٔ ۱۸۶ فقط دو متن متمم دربارهٔ فهرست مذکور به سالهای ۱۹۲۷ و ۱۹۲۸ انتشار یافت .

اظهار نظر : JRAS، ۱۹۲٦، ص ۵۳۰-۵۳۱ .

Ivanow W. Concise Descriptive Catalogue of the Persian Manuscripts in the Collection of the Asiatic Society of Bengal. Calcutta, 1924, XXXVII+934 p.

بحث شده‌در JRAS, 1926, p. 530—531.
نیز نگاه کنید به:

Pearson J. D. Index Islamicus, I, № 1020—1029, 1161A, 1162, 1164A, 1167; II, № 380, 381, 397, 398.

ایران

۱۷۵ - شرحی دربارهٔ ۱۳ نسخهٔ خطی بزبانهای عربی و پارسی ازمجموعه شخصی در شهر اصفهان:

روضاتی، سید محمد علی. فهرست کتب خطی کتابخانه‌های اصفهان. اصفهان ۱۳۳۷.

۱۷۶ - شرحی دربارهٔ ۲۹۰ نسخه‌خطی و کتاب بزبانهای عربی و پارسی.

عراقی، حاج آقا مجتبی. فهرست کتابخانهٔ مبارکهٔ مدرسهٔ فیضیهٔ قم. قم. ۱۳۳۸.

ایرلند

۱۷۷ - نسخه‌های خطی‌فارسی که شرح آن درشماره‌های ۱۰۴۹-۱۱۶۱، ۱۶۷۹-۱۶۸۲ آمده از جمله برخی نسخه‌های خطی از مجموعه سیاستمدار و خاورشناس مشهور سدهٔ نوزدهم ا. گور. آئوزلی.

Abbott T. K. Catalogue of the Manuscripts in the Library of Trinity College (Dublin). Dublin, 1900, 468 p.

۱۷۸- شرح ۹۸ ۲جلددر سه مجلد. برای اطلاعات دیگر دربارهٔ نسخه‌های ایرلند نگاه کنید به:

Pearson J. D. Oriental MS Collection...
его же. Index Islamicus. I. № 1091.

«The Chester Beatty Library. A. Catalogue of the Persian Manuscripts and Miniatures». Vol. I.—Arberry A. J., Minovi M., Blochet E. Ed. by Wilkinson J. V. S. Dublin, 1959, XIV, 87 p., 40 tabl.; vol. II.—Minovi M., Robinson B. W., Wilkinson J. V. S., Blochet E. Ed. by Arberry A. J., 1960, XIII, 89 p., 43 tabl.; vol. III.—Arberry A. J., Robinson B. W., Wilkinson J. V. S., Blochet E. Ed. by Arberry A. J., 1962, XV, 117 p., 43 tabl.

ایتالیا

۱۷۹ - خبری درباره ۱۷ نسخهٔ خطی پارسی.

Hammer-Purgstall J. V. Notizia di diciotto Persiani codici della Bibliotheca della Regia Universita di Torino. — «Memoire della Regia Accademia delle Scienze di Torino», Torino, 1825, p. 3—6.

دربارهٔ نسخه‌های خطی‌فارسی در ایتالیا
رجوع شود به: *Pearson J. D.*
Index Islamicus, I, № 960, 962 etc.

پاکستان

۱۸۰ - فهرست ۲۶ نسخه خطی عربی، ۱۷۶ نسخه خطی پارسی و ۳۰ نسخهٔ خطی به زبان اردو.

مختار الدین احمد. فہرست مخطوطات عربی و فارسی و اردو ذخیرۂ احسن مارہروی مسلم یونیورسٹی علی‌گرہ

«Oriental College Magazine» (Lahor), vol. 32, 1955, N 1, p. 25–5S.

پرتغال

۱۸۱ - از جملهٔ دیگر نسخه‌های خطی شرقی دو نسخه فارسی نیز ذکر شده‌است.

Basset R. Notice sommaire des manuscrits orientaux deux bibliothèques de Lisbonne. — «Mémoire destiné a la 10-ème session du Congrès International des Orientalistes». Lisbonne, 1894, 31 p.

ترکیه

*«Une liste des manuscrits choisis parmi les bibliothèques de Bursa». Istanbul, 1951, 37 p. (Publiée à l'occasion du XXII Congrès International des Orientalistes).

*«Une liste des manuscrits choisis parmi les bibliothèques de Konya». Istanbul, 1951, 37 p. (Publiée à l'occasion du XXII Congrès International des Orientalistes).

*«Une liste des manuscrits choisis parmi les bibliothèques de Manisa, Akhisar». Istanbul, 1951, 31 p. (Publiée à l'occasion du XXII Congrès International des Orientalistes).

Ates A. Kastamonu Genel Kitapliginda bulunan bazi mühim arapca ve farsca yazmalar (*Атеш А.* Некоторые ценные рукописи на арабском и персидском языках, находящиеся в Главной библиотеке г. Кастамону). «Oriens», vol. V, 1952, № 1, p. 28—46.

ا. افشار در شمارهٔ ۹۹ ذکر نموده که چند ترجمه از نسخ پارسی موجود است. کتاب خطی مهم فارسی و عربی در کتابخانهٔ عمومی قسطمونی.

۱۸۲ - فهرست ۳۷۶ نسخهٔ خطی ازآثار شیخ عطار ترجمه شده که قسمت عمده آن‌در کتابخانه استامبول موجود است.

نشریه دانشکدهٔ ادبیات تبریز. جلد ۸ شمارهٔ ۲ ص ۱۹۱-۱۹۸ (۱۳۳۸).

Ritter H. Philologika XIV—XVI. Fariduddin 'Attar II—IV. — «Oriens», vol. XI, 1958, № 1—2, p. 1—76; vol. XII, 1959, № 1—2, p. 1—88; vol. XIII—XIV, 1961, p. 195—239.

رومانی

Nestor I., Guboglu M. Manuscrisele orientale din biblioteca Academiei Romane cu inventarulloz. Bucuresti, 1946, 50 p.

رجوع شود به: *Pearson J. D.* Index Islamicus, II, № 360.

فنلاند

رجوع شود به:

Pearson J. D. Index Islamicus, II, № 355.

فرانسه

«Table alphabétique du Journal Asiatique... avec le Catalogue de la Bibliothèque de la Société Asiatique». Paris, 1829, 172 p.

۱۸۳ - درصفحات ۱۵۰-۱۵۱ فهرست ۹ نسخه خطی پارسی ذکر شده که بعداً به کتابخانه ملی پاریس واگذار شد.

۱۸۴ - فهرست منظم کتابهای ونسخه‌های خطی یکی از مـــــأمورین عالیرتبه کمپانی هند شرقی درگذشته به سال ۱۸۳۹ م. که جهت فروش درنظرگرفته شده بود. دراین - فهرست شرحی مختصر در بارهٔ ٦٤ نسخهٔ‌خطی فارسی مذکور است.

Mohl J. et *Lacroix P.* Catalogue de livres et manuscrits orientaux, provenant de feu M. John Staples Harriot. Avec des notes de MM. Eugene Burnouf et Garcin de Tassy. — «Le Bulletin de l'Alliance des arts» (Paris), № 17, 1843, 32 p.

۱۸۵ - فهرست ۱۰۰ نسخهٔ خطی‌شرقی ازجمله ٦٤ نسخه خطی فارسی و چهار نسخه خطی عربی - پارسی.

Gobineau J. A., comte de. Collection d'ouvrages recueillis en Perse sur l'histoire, la poésie, la philosophie, les sciences occultes etc. Paris, 1870, 16 p.

رجوع شود به اظهارنظر کلی:

B. Dorn: Die Wissenschaftlichen Sammlungen des Grafen de Gobineau. Mél. Asiat., 1873, t. VI, P 401-408.

۱۸۶ - فهرست منظم تدوین شده جهت فروش کتابها و نسخ خطی ژ. مول خاور -

شناس مشهور جهت فروش که چهل نسخه خطی پارسی از جمله آنها بود .

Leroux E. Catalogue de la bibliothèque orientale de feu M. J. Mohl. Paris, 1876, XV+192 p.

۱۸۷ - فهرست منظم تدوین شده جهت فروش کتابها و نسخه‌های خطی از جمله ۲۳ نسخه خطی پارسی .

Leroux E. Catalogue de la bibliothèque orientale de feu M. Belin, ancien Consul General de France à Constantinople. Paris, 1878, 56 p.

۱۸۸ - شرح مختصر دربارهٔ ۳۲ نسخهٔ خطی پارسی (ص ۲۶۱ - ۲۶۶) که توسط کتابخانهٔ ملی پاریس خریداری شده است.

Deloncle F. Catalogue des livres orientaux et autres composant la bibliothèque de feu M. Garcin de Tassy, suivre du catalogue des manuscrits hindustanis, persans, arabes, turcs. Paris, 1879, VIII+272 p.

۱۸۹- شرحی دربارهٔ ۱۹ نسخهٔ خطی بزبان پارسی .

Blochet F. Catalogue des manuscrits mazdeens (zends, pehlevis, parsis et persans) de la Bibliothèque national. Besancon, 1900, 132 p.

۱۹۰ - فهرست منظم تدوین شده جهت فروش کتاب ها و نسخه‌های خطی از جمله ۱۷ نسخه خطی بزبان پارسی .

Leroux, E. Catalogue de la Biblio-théque Orientale de M. Gantm. Paris ۱۹۰۰ 84p.

دربارهٔ نسخه‌های خطی فارسی در فرانسه مراجعه شود به :

Pearson J. D. Index Islamicus, I, N 945—947, 949.

چکوسلواکی

۱۹۱ - در صفحات ۳۷۵ - ۴۲۹ شرحی دربارهٔ ۸۸ اثر فارسی درج گردیده است.

اظهار نظر : « ملل آسیاو افریقا» ، سال ۱۹۶۳ ، شماره ۲ ، ص ۲۲۴ - ۲۲۵ .

«Arabské, turecké a perzské rukopisy Univerzitnej knižnice v Bratislave». Za redakcie Josefa Blaškoviča napisali: arabské rukopisy Karel Petráček, turecké rukopisy Josef Blaškovič, perzské rukopisy Rudolf Veselý. Bratislava, 1961, 551 s., XXII tabl.

Заглавие и паралл. текст на нем. яз.: «Arabische, türkische und persische Handschriften der Universitätsbibliothek in Bratislava». Unter der Redaktion Jozef Blaškovičs bearbeiten: die arabischen Handschriften Karel Petráček, die türkischen Handschriften Jozef Blaškovič, die persischen Handschriften Rudolf Veselý. Bratislava, 1961, 551 S., XXII Tafeln.

سوئد

— *Pearson J. D.* Index Islamicus, I, № 974, 975.

یوگسلاوی

۱۹۲ - از ۶۸ نسخهٔ خطی اسلامی شرحی دربارهٔ ۵ نسخهٔ خطی فارسی آمده است.

**Spaho F.* Arapski, perzijski i turski rukopisi hrvatskih zemaljskih Muzeja u Sarayevu, t. I. Saraevo, 1942, IX+107 S.

Загорка J. Исламски рукописи из угославенских коллекциjа. Београд, 1956, 50 с., 20 табл.

Pearson J. D. Index Islamicus, I, № 1161.

کتابخانهٔ آیةالله رضوی در کاشان

محمدتقی دانش‌پژوه

آیة الله علم الهدی سید محمد حسین بن هبةالله بن محمد بن عبدالحی رضوی کاشانی (کاشان ١٤ محرم ١٢٩١ - کاشان ٧ ذح ١٣٨٥) تا بیست و پنج سالگی (١٣١٦) نزد فقهاء و مجتهدان درکاشان مانند:

١ - آقا ملاحبیب الله شریف کاشانی که باو اجازه‌هم داده بود،

٢ - سید محمد بن ابراهیم علوی بروجردی کاشانی که به او در روز یکشنبه ٧ شوال ١٣٢٣ اجازه‌داده وبرالشجرة الطیبة او تقریظی به نظم عربی در ١٠ ج ١٣٢٧/٢ نوشته بود،

٣ - میرزا محمد حسین کاشانی

٤ - حاج ملاحسین نطنزی کاشانی،

٥ - حاج میرزا فخرالدین نراقی،

٦- حاج میرزا ابوالقاسم نراقی،

٧ - حاج میرزا محمدنراد،

٨ - شیخ ابوالقاسم،

٩ - حاج ملاحسین،

تلمذ نموده است. او در بیست و یک سالگی در سال کشته شدن ناصرالدین شاه بـه خراسان رفته بود و نزد:

١ - فاضل ملاعباس سبزواری خراسانی،

٢ - آقا امیر سیدعلی یزدی حائری،

٣ - میرزا جعفر،

درس خوانده است. سپس درشهر تهران از:

ملا محمد تقی کاشانی

بهره برده بود. آنگاه به اصفهان رفته و از دانشمندانی مانند:

١ - شیخ محمد علی نجفی،

٢ - شیخ محمد تقی نجفی،

٣ - میرمحمد تقی بن امیرسید حسین،

۴ - سید میرزا محمد صادق بن میرزا محمد حسین احمد آبادی ،
۵ - آخوند ملامحمد جوشقانی ،
۶ - سید ابوالقاسم دهکردی ،
۷ - جهانگیر خان ،
۸ - آقا میرزا هدی فرزند میرزا ابوالمعالی کلباسی ،
۹ - سید محمد باقر دریچه‌ای ،
بهره برده است. سپس به شیراز رفته و از :
۱ - آقا میرزا ابراهیم محلاتی ،
۲ - آخوند ملا عبدالله زرقانی حکیم ،
استفاده نمود است آنگاه در شهر لار از :
حاج میرزا سید عبدالحسین شوشتری لاری ،
بهره برده‌است، سپس از آنجا به بندلنگه رفته آقا سید هاشم را دیده بود پس از آن به نجف رفته نزد :
۱ - آخوند ملا محمد کاظم هروی خراسانی ،
۲ - سید محمد کاظم یزدی که این دوباو اجازه داده بودند ،
۳ - آقا سید مرتضی کشمیری ،
۴ - شریعت اصفهانی ،
۵ - حاج میرزا حسین فرزند حاج میرزا خلیل تهرانی،
۶ - شیخ عبدالله مازندرانی ،
۷ - حاج شیخ محمد باقر اصطهباناتی ،
۸ - فاضل شرابیانی ،
۹- مامقانی ،
۱۰ - حاج سید مصطفی کاشانی ،
تلمذ نموده است .

او از نجف به بمبئی و کراچی و حیدرآباد سند هم رفته و مسقط را دیده و به شهر کرمان هم رفته از سید محمد علی ابن شیخ الاسلام بهره برده بود . او دراین شهرها علوم رسمی زمان را مانند ادب و فقه و اصول و رجال و حکمت و عرفان و کلام آموخته به علوم غریبه هم‌آشنا شده بود . شرح چگونگی تحصیل او در العندیل او آمده است .

چنین است فهرست آثار او :

۱ - الاسکندریه در نحو ۲ - الاصول‌المعتبرة دراصول که در ۱۳۸۳ چاپ شده است ۳ - بهجة التزیل فی التفسیر و التاویل ۴ - الجواهرات فی‌بعض‌العلوم والمشکلات ۵ - حاشیة

تحریر القواعد المنطقیة فی شرح الرسالة الشمسیة ٦ - حاشیة الریاض ٧ - حاشیة شرح الشافیة للرضی ٨ - حاشیة شرح الشافیة لنظام ٩ - حاشیة شرح الکافیة للرضی ١٠ - حاشیة لواسع الاسرارفی شرح مطالع الانوار ١١ - حاشیة المطول ١٢ - حاشیة المعالم ١٣ - حاشیة مغنی اللبیب ١٤ - خدمات اسلام به جامعهٔ بشر ١٥ - رساله درحرمت نماز جمعه ١٦ - الرسالة الرضویه ١٧ - شجرهٔ طیبه درسرگذشت خود وخاندانش که در ١٣٢٧ ساخته است ١٨ - شرح الخریدة للسید محمد البروجردی فی النحو ١٩ - صالح الاعمال للاسلاف والاعقاب (سؤال و جواب فارسی) ٢٠ - العندیل فی تمییز الصحیح من العلیل فی الرجال (مجلد یکم آن در تهران در ١٣٨٥ چاپ شده است) ٢١ - فروع الاصول فی الفقه ٢٢ - قواعد الاحکام ٢٣ - کاشف الظلم ٢٤ - المائدة العرشیة (رسالهٔ عملی فارسی) ٢٥ - مدارك النحو ٢٦ - مغنی الادیب ٢٧ - مغنی الفقه ٢٨- مفتاح السرائر فی العلم بالدوائر فی علم الرمل ٢٩ - مفکاك الشدائد فی العلم بالقواعد فی علم الجفر ٣٠ - منظومة فی المونثات السماعیة ٣١ - الهدیة الرضویة فی النحو (بنگرید به : العندیل چاپ ١٣٨٥ ص ٢٠٨ - اصول معتبره ص ١ - اعلام - الشیعة ١ : ٦٦٧ - ذریعه ١٥ : ٣٥٢)

دراین کتابخانه که به همت فرزند ارشد او آقای سید فخرالدین رضوی بنیاد گذارده شده ١٣٥٠ مجلد کتاب چاپی و ١٠٠ مجلد خطی نگاهداری میشود و فهرست مخطوطات آن رادر اینجا می بینیم .

این را هم باید گفت که پس از فهرست شدن کتابخانه پنج نسخهٔ دیگر به کتابخانه رسیده که دراین فهرست نیامده است.

محمد تقی دانش پژوه

الاربعون حديثا : شیخ بهائی

* ۱ ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ، آغاز افتاده ، ربعی (۴۶۱)

ارشاد الاذهان : علامهٔ حلی

* ۲ ، نسخ ولی بن مولانا حسن طالقانی در کلایک در روز چهارشنبه ۱۲ شعبان ۱۰۲۰ تا ۱ صفر ۱۰۲۲ ، عنوان شنگرف ، محشی ، وزیری (۱۹۰)

الارشادفی معرفة حجج الله علی العباد:
شیخ مفید ، چنانکه دراین نسخه آمده آنرا از ابوالفتح یحیی بن علی در سال ۴۰۰ (پاره شده) از ابوالمعالی احمدبن علی در ۴۷۸ روایت نموده‌اند .

* ۳ ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، با تملک ابن حاجی محسن محمد طاهر و نورالدین محمد ، وزیری (۴۶۰) .

الاستبصار : شیخ طوسی

* ۴ ، نسخ محمد زمان بن مقری سلطان در روز آدینه ۲۱ ج ۱۰۵۹/۲ ، عنوان ونشان شنگرف ، حواشی نستعلیق ، آغاز افتاده ، چند سطری پیش از دیون تا آخر ، وزیری (۳۴۱)

الاصول المعتبرة : علم الهدی محمد حسین بن هبة‌الله رضوی کاشانی ، دراصول فقه ، به عربی .

* ۵ ، نسخ سید ابراهیم رضوی در روز دو شنبه دههٔ نخستین ماه دوم (صفر) سال ۱۳۳۲ ، مقابله شده ، با تقریظ و ستایش ملا حبیب‌الله از او ، ربعی (۵۹۵) .

اوائل المقالات فی المذاهب المختارات:
شیخ مفید بغدادی (مشار ۱۰۳) درپایان نسخهٔ ما « فصل من حكايات الشيخ المفيد ابی عبدالله محمدبن محمد بن النعمان قال السيد الشريف ابوالقسم علی بن الحسين الموسوی سمعت الشيخ اباعبدالله يقول ثلثة اشياء لاتعقل: اتحاد النصرانية و كسب النجارية و احوال البهشمية» هست تا «فصل من الحديث عنه و الحكايات اخبرلی الشيخ ابوعبدالله ... عن ابی عبدالله ع قال دخلت عليه اودعه ... و اماالمهلكات فشح مطاع وهوی متبع واعجاب المرء بنفسه تمت الحكايات عن الشيخ» .

* ۶ ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ، با تملک محمدباقر بن محمد تقی (خط مجلسی را می‌ماند) و محمدرضا بن محمد هادی حسینی ، اندکی افتاده که گویا همان تاریخ کتابت باشد (۱۱۳ ص ۱۷ س) در پایان در دو صفحه مناجات عینیه « لک الحمد یاذا الجود والمجد والعلی» است بهمین گونه خط ، وزیری باریک (۳۶۶) .

برهان قاطع : محمدبن خلف تبریزی

* ۷ ، نستعلیق محمد هاشم بن میرزا محمد جعفر بن میرزا غیاث‌الدین علی کاشانی در روز پنجشنبه ۱۱ ج ۱ / ۱۲۵۷ ، محشی ، عنوان و نشان به شنگرف و سرخی در متن و هامش ، در روز دوشنبه ۱۹ رجب ۱۲۵۷ بپایان رسیده است ، ملحقات در حواشی در روز چهارشنبه ۲۶ ج ۱۲۵۷/۱ نوشته شده‌است ، رحلی (۱۱۴) .

تجرید الاصول: محمد مهدی نراقی
* ۸ ، نسخ سدهٔ ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، حواشی نستعلیق ، ربعی (۳۸۶) .

تحریر الاحکام الشرعیة: علامهٔ حلی
* ۹ ، نسخ ابوالقاسم بن ابی‌القاسم در ۱۲۶۹ برای محمد بن احمد ، عنوان ونشان شنگرف ، پایان موریانه خورده ، تجارات تا دیات ، رحلی (۲۱۰) .

تذکرة الفقهاء: علامه حلی
نسخهٔ ما دارای چندجزواست بدینگونه :
جزو ۱ ساختهٔ در نجف.
جزو ۲ ساختهٔ ۱۸ شعبان ۷۰۳ درنجف.
جزو ۳ بی تاریخ .
جزو ٤ ساختهٔ ۱٤ محرم ۷۱٦ .
جزو ٥ ساختهٔ ٦ رمضان ۷۱۸ درحله .
جزو ٦ ساختهٔ ۲۲ ع ۱/ ۷۱۹ دو جلد.
جزو ۷ ساختهٔ پایان ع ۱ /۷۱٤ در سلطانیه .
جزو ۸ بی تاریخ .
* ۱۰ ، نسخ سدهٔ ۱۰ ، عنوان ونشان شنگرف ، با وقف ملامهدی‌نراقی به‌خط و مهر او در ص ٤ ، رحلی بزرگ‌در ۷۷٥ص(۱۹۹)

تفسیر قرآن ، به عربی
* ۱۱، نسخ‌در ۹۳٤ ص، ازیس‌تافلق، آغاز و انجام افتاده ، با تملک ناصر شریف‌پسر حسین کربلایی و حسین بن هبةالله رضوی ، با یادداشت۳ رمضان۱۳۱۲درص ع ، وزیری (۳٦۷)نمونه: قل له یاعبدالله‌لست‌من‌المصلین. سورة‌الفلق‌خمس آیات‌وقداختلف‌امکیةام‌مدنیة بسمله . قل‌اعوذبرب الفلق‌جاء فی‌المثل‌ابین من‌الفلق و من‌الفرق و یعنی به بیاض‌الفجر عندطلوعه‌لان‌اللیل‌قدانفلق عنه فهوفعل‌بمعنی فعول والمعنی‌الامر بالاستعاذة بفالق‌الاصباح و مخرج نورالصباح من جوف‌ظلمةاللیل .

التفسیر
دارای« ان قلت ـ قلت» ولی‌ازز‌مخشری و طبرسی و بیضاوی نیست .
* ۱۲ ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، نشان شنگرف ، آغاز و انجام افتاده ، از سورة الانبیاء آغاز میشود ، نمونه : « سورة الناس مکیةست آیات بسمله . قل‌اعوذقرأورش فی‌السورتین بحذف الهمزة و نقل‌حرکتها الی‌اللام ...»

التفسیر: صدرای شیرازی، سوره‌های واقعه و حدید و طارق سورخ پایان روز آدینه رجب ۱۰۳۰ و زلزال .
* ۱۳ ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، عنوان ونشان شنگرف ، ربعی (٤۳۹) .

تهذیب الاحکام: شیخ طوسی
* ۱٤ ، نسخ محمدبن حسین بن محمد در روز سه شنبه ۳ شعبان ۱۰۲۸ ، عنوان و نشان شنگرف ، جزوسوم ، خریداری‌ابوالحسن رضوی در روز یکشنبه ۱ ج ۱/۱۲۳٦ ، خریداری ازحسین بن ابی‌القاسم رضوی در ۱۳۰۸ به هفت هزاردینار، رحلی (...)

جامع السعادات: مهدی نراقی
* ۱٥ ، نسخ سید حسن کاشانی در ۱ شوال ۱۲۷۹ (٥۲۸) .

جامع المقاصد: محقق کرکی
* ۱٦ ، نسخ محمد بن منصور لحسائی

در شام شب شنبه ۲٤ ذق ۱۰۲۳ برای خزانهٔ شیخ لطف‌الله عاملی، با تملک ۱۳۰۸، ربعی، نکاح است تألیف نیمهٔ روز شنبه ۱۸ ج ۱ ۹۳۵ در نجف (۳۱٤).

جواهر الکلام: شیخ محمدحسن اصفهانی

* ۱۷، نسخ شعبان ۱۲٦۵، عنوان و نشان شنگرف، ۳۵ جزو، بیع و رهن و مفلس، رحلی بزرگ، (۲۱۷).

* ۱۸، نسخ سدهٔ ۱۳، ۳۸ جزو، با تملک حسن بن هبة‌الله رضوی در ذح ۱۳۲٦ و تملک جلال الدین بن حسام الدین، مفلس و وصایا، رحلی (۲۲۵).

* ۱۹، نسخ سدهٔ ۱۳، نشان شنگرف، کتاب النکاح (الدائم) وزیری (۱۷۲).

حاشیة الفوائد الضیائیة

* ۲۰، نسخ سدهٔ ۱۲، عنوان شنگرف، بغلی (٤۹۵).

حاشیة الکشاف: سیدشریف علی گرگانی

* ۲۱، نستعلیق سدهٔ ۱۱، وزیری (٤۲۳).

حاشیة المختصر النافع: گویا از محقق کرکی

* ۲۲، نستعلیق محمد شریف، از سدهٔ ۱۱، عنوان شنگرف، بغلی

حاشیة المعالم: خلیفه سلطان

* ۲۳، نستعلیق محمد تقی بن مسعود حسینی علوی در مدرسهٔ سلطانیه در روز پنجشنبه ۹ ج ۱۱٦۲/۲، ربعی (۳۹۵).

الحکمة المتعالیة فی الاسفار الاربعة العقلیة: صدرای شیرازی.

* ۲٤، نسخ جعفر بن محمد اصفهانی در ۱۲۰۸، عنوان و نشان شنگرف، وزیری (۳۱۷) دو بخش است.

۱ - از الفن الاول فی‌ما یتعلق باحوال المعاد و صفاته و فیه مواقف الاول فی الاشارة الی واجب الوجود» تا «الموقف السابع فی انه متکلم» نوشتهٔ روز دوشنبه ۱۹ ج ۱۲۰۸/۱

۲ - از «الموقف الثامن فی العنایة الالهیة والرحمة الواسعة» تا دو فصل فی کیفیة تجدد الاحوال و الاثار علی اهل الجنة» نوشتهٔ ۱۲۰۸.

الدروس الشرعیة فی فقه الامامیة: شهید اول

* ۲۵، نسخ سدهٔ ۹، عنوان شنگرف، محشی، انجام افتاده، وزیری (٦۱٤).

* ۲٦، نسخ محمد علی بن درویش علی در نیمهٔ روز دوشنبه ۱۰ رجب ۱۰۵٤، عنوان و نشان شنگرف، وزیری (۲۳٤).

رمل (رساله در -) در چند فصل، بفارسی، عنوان فصل دوم و پنجم در نسخه هست.

* ۲۷، نسخ سدهٔ ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، ربعی (٤٦۸).

ریاض المسائل وحیاض الدلائل: سید علی طباطبائی

* ۲۸، نسخ محمد حسن بن محمد اسماعیل کاشانی در روز یک شنبه ۲۸ ع ۱ ۱۲٦۵، خریداری حسین بن هبة‌الله در ۱۳۱۳، از تجارت است تا نکاح، وزیری (۱۹٤).

الزکاة (کتاب -) : علم الهدی محمد حسین بن هبةالله رضوی کاشانی .

* ۲۹ ، نسخ خود مؤلف و نیمه کاره گذارده ، خشتی (۲٤۸) .

الزیارة و الدعاء (کتاب -)

* ۳۰ ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، بغلی (۹۰۵).

زیج : الغ بیک

* ۳۱ ، نستعلیق کمال الدین حسین بن علی کاشفی بیهقی سبزواری در ۸۷۷ ، عنوان و رقم شنگرف ، وزیری (۳٦٤) .

در آن آمده :

«من متملکات... محمداسماعیل ابن مرحوم میرمحمد رضا الحسینی » بامهراو و مهر «محمد باقرالحسینی » و مهر « سید محمد الحسینی »

نیز : هوالعالم بالغیب :

سلطان فلک قدر الغ بیک سعید

در عاشر ماه رمضان گشت شهید

آن شب که شهید شد قیامت برخواست

تاریخ همین شب قیامت گردید

(۸۵۳)

طلوع برج ساعاتش به بینی گفته مجمل

صیالك ای ال بطب حجبک درنک هویل

زیج پادشاه مرحوم مغفور شهید میرزاالغ بیک بن شاه رخ بن صاحب قران گیتی ستان الامیر تیمور گورکان انارالله برهانه » .

شجرهٔ طیبه : علم الهدی سید محمدحسین رضوی کاشانی در سرگذشت خود او وخاندانش بفارسی و بسیار سودمند است ، با چند اجازه‌ای که باو داده‌اند ، تألیف آن در ۱۳۲۷/٥/۱ واقع شده است. در پایان تذکاری است در اعتقادات شیعی با استدلال .

* ۳۲ ، نسخ مؤلف در ۱۰٤ ص ۲۰ س ، در آغاز تقریظ حبیب‌الله کاشانی است برآن در ۱۳۳۰ و اجازهٔ صدرالدین باو ودر پایان آن تقریظ هبةالله رضوی و ابوالقاسم بن محمد رضای رضوی و یوسف بن محمد رضای رضوی و علی بن ابی‌طالب رضوی و دانشمندان دیگر برآن ، با یاداشتهایی تاریخی از خود او وچند بیت شعر فارسی از خود او ، ٦۱ گ با ٦ گ سفید ، بغلی .

شرایع الاحکام : محقق حلی

* ۳۳ ، نسخ سدهٔ ۹ ، عنوان و نشان شنگرف ، محشی ، ص ۱ نونویس ، ربعی (۱٦۱) .

* ۳٤ ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف محشی ، وزیری (۱٦٥) .

* ۳٥ ، نسخ حاجی سیفی بن یار علی جزی سیرجانی در ۱۰۸ (= ۱۰۰۸)عنوان و نشان شنگرف ، محشی ، وزیری (۱۷٦) .

شرح الاسباب و العلامات : نفیس بن عوض کرمانی .

* ۳٦ ، نستعلیق حسین علی طبیب شیروانی در ۲٤ ع ۱۳۳۱/۲ ، نشان شنگرف رحلی (٥۲۹) .

شرح التجرید : قوشچی

* ۳۷ ، نسخ جعفربن محمد حسین کاشانی درذق ۱۲۰٦ یا ۱۲٦۰ ، در میانه چندین برگ است به نستعلیق کهن ترازسدهٔ ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، وزیری(٤۳۷)

شرح الحکمة العرشیة: شیخ احمداحسائی

* ۳۸ ، نسخ سدهٔ ۱۳ ، نشان شنگرف، ربعی (٤۲۲) .

شرح سی فصل: محمدبن‌محمد کاشغری که در ۷۰۱ آن را تهذیب و تحریر کرده است ولی نسخهٔ ما مورخ ۷۰۴ است.

آغاز: شکر بی حد و نهایت و سپاس بی عدو غایت نثار بارگاه جلال درگاه کمال پادشاهی باد که مبدع دل وجانست.

انجام: و آهسته‌شدن کارها. والله‌اعلم

(مدرس ۲۲۷- فهرست‌نسخه های خطی فارسی ۳۱٤ - نشریه ٤ : ۲۳۲).

* ۳۹ ، نسخ تحریری حسین بن‌حسن‌در روزسه شنبه ٥ شوال ۷۰٤ ، عنوان ونشان شنگرف ، با تملك اوحد بن اسعد بن‌بهرام مستوفی ، ربعی (٤۱۷).

شرح الشرایع: سیدمحمدحسین رضوی، فرائض است.

* ٤۰ ، نسخ خود شارح ، با ستایش محمد بن محمد ابراهیم موسوی علوی به نظم عربی ازاین شرح مورخ روزدو شنبه ١٤ ع ۲ ۱۳۳٦ درص ع ، رحلی (۲٤۹).

شرح الكافية ؛ شایداز نجم‌الدین‌سعید عجمی و بنام شرح سعیدی باشدکه شرح‌متن و شرح مصنف است ودراین نسخه هم بهر دو نظر شده است (چلبی).

* ٤۱ ، نسخ سدهٔ ۸ ، عنوان و نشان ـ شنگرف ، وزیری (٤٦۹).

شرح الهدایة : میبدی

* ٤۲ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان‌نشان شنگرف ، ربعی (۳۹۹).

شعب المقال فی درجات الرجال: نجم الدین حاج میرزا ابوالقاسم بن عبدالصاحب محمد بن احمد بن محمد مهدی نراقی کاشانی درگذشتهٔ ۲٤ محرم ۱۳۱۹ ، در هشت‌شعب و ساختهٔ‌در روزآدینهٔ ۲۷ ع ۱۲۹۱/۲، دریزد در ۱۳٦۷ چهارشعب آن بچاپ رسیده است.

(ذریعه ۱۰ : ۹۳ و ۱٤ : ۱۹۱ - مصفی المقال ۳۷ - مشار عربی ۵۷۲ - مؤلفین مشار ۱ : ۲۹٤ - اعلام الشیعة ۱ : ۷٤ - مرآة القاسان ۲۸٤).

* ٤۳ ، نسخ عبدالباقی طباطبائی‌بیدگلی در ۸ صفر ۱۳۰۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی (۲٤۸).

صافی : ملاخلیل قزوینی

* ٤٤ ، نستعلیق اصل با خط خوردگی، عنوان و نشان شنگرف ، دو بار مقابله شده ، صلاة است تألیف روز پنجشنبه ۱ ج ۱۰۷۱/۲، رحلی (۱۹۹).

* ٤٥ ، نستعلیق روزسه شنبه ۱ ج ۲ ۱۰٦۸ ، تصحیح و مقابله شده ، اصل خط خورده ، ایمان و کفر ، رحلی (٤۷۰).

* ٤٦ ، نستعلیق اصل مورخ روز شنبه پایان شعبان ۱۰۷٤ ، حج ، رحلی (۲۲۹).

* ٤۷ ، نستعلیق محمدبن میر حاج قزوینی ، سدهٔ ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، رحلی (۲۳۲).

الصافی : فیض کاشانی

* ٤۸ ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، عنوان ونشان شنگرف ، رحلی (۵۲۷).

* ٤۹ ، نسخ نورالدین محمد بن‌مرتضی برای خودش در ۱۲ شعبان ۱۰۷۷ از روی اصل خط فیض بابلاغ قرائت نزد محمدهادی

در ۱۱۱۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، ربع نخستین ، ربعی (...)

* ۵۰ ، نسخ همو در اواخر سال ۱۰۷۷ ، با بلاغ قرائت گویا به خط علم‌الهدی محمد کاشانی ، با مهر عبدالباقی رضوی ، با تملک میر عبدالعظیم رضوی پسر میر ابوطالب در ۱۳۳۰ ، از انعام تا آخر ربع دوم ، وزیری (۲۸۷) .

عدة‌الداعی : ابن فهدحلی

* ۵۱ ، نسخ سدهٔ ۱۰ ، عنوان ونشان شنگرف ، جدول زر و لاجورد پاپیشانی زرین ، انجام افتاده ، ربعی (۴۰۸) .

* ۵۲ ، نسخ میرزا محمد بن نظر کاوندی در چاشت روز شنبه پایان رجب ۱۰۷۳ ، وزیری (۲۸۱) .

علل‌الشرایع والاحکام : ابن بابویه

* ۵۳ ، نسخ سدهٔ ۱۰ و ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی (۴۳۵) .

العندبیل فی تمییز الصحیح من العلیل : علم الهدی محمد حسین بن هبةالله رضوی کاشانی ، در رجال در ۲۸ باب و یک خاتمه در ده‌فصل ، درتهران در ۱۳۸۰ در ۳۱۷ ص وزیری ازحرف الف تا زاء آن چاپ شده است .

(ذریعه ۱۵ : ۳۵۲ - مراة القاسان ص ۳۰۷) .

* ۵۴ ، نسخ خود مؤلف و تکمیل ابراهیم بن علی اکبر رضوی کاشانی در روز شنبه ۷ محرم ۱۳۳۵ ، ربعی (۵۹۴) .

عیون‌اخبارالرضا : ابن بابویه

* ۵۵ ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ، نسخه از آن عبدالعظیم بن سید علی موسوی بوده ، عبدالغفار رضوی آن را به پسرش سید محمد رضوی بخشیده با خط و مهراو و مهر پسرش ، ربعی (۶۱۵) .

فتوحات رضوی : علم الهدی محمد حسین بن هبةالله رضوی کاشانی ، به عربی و فارسی در رجال و نجوم و ادب .

* ۵۶ ، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۴ ، ربعی (۵۹۳) .

الفصول الغرویة : شیخ محمدحسین بن محمد رحیم اصفهانی .

* ۵۷ ، نستعلیق مصطفی بن عبدالله هزار جریبی در کربلا در ۱۲۵۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، ج ۱ ، ربعی (۳۸۵) .

القانون : ابن سینا

* ۵۸ ، نستعلیق حسین‌علی بن آقامحمد رضا شیروانی در ۲۳ محرم ۱۲۹۶ ، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی (۳۴۵) .

قرآن ، با ترجمهٔ فارسی

* ۵۹ ، نسخ حاجی محمد بن عبدالخالق در روز یکشنبه ۱ ع ۱/ ۱۰۴۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، ترجمهٔ فارسی زیر سطرها ، سورهٔ الفاتحه را ندارد ، رحلی بزرگ (۹۸)

القصر والاتمام و نیةالاقامة : صدرالدین محمد بن محمد بن علی رضوی کاشانی ، به عربی در دو بخش و مانند دو رساله که دوبی را پس از دیدن رسالهٔ شیخ عبدالله سماهیجی بحرانی نگاشته ودر ۱۴ صفر ۱۱۴۹ بانجام رسانده است .

* ۶۰، نسخ مؤلف، با حواسی «منه عفی عنه، منه دام ظله».

۳۶ گ ۱۶ س ربعی.

قواعدالاحکام: علامهٔ حلی

* ۶۱، نسخ غیاث بن محمد تقی‌طبا- طبائی در روز پنجشنبه ۷ رجب ۱۰۶۸، مقابله شده در روز پنجشنبه ۶ رجب ۱۱۱۸ هنگام مذاکرهٔ محمدهادی پسر محمدصالح مازندرانی آن را با سولانا محمد ابراهیم شاگردش واین گواهی مقابله بخط خوش محمدهادی است، عنوان و نشان شنگرف، از نکاح تا دیات، رحلی (۱۷۸).

* ۶۲، نسخ روز دو شنبه ۵ رمضان ۱۰۶۷، عنوان و نشان شنگرف، با تملک محمد امین بن محمد ربیع آرانی، وزیری (۲۳۳).

القوانین المحکمة: میرزاابوالقاسم قمی

* ۶۳، نسخ محمد علی بن عبدالغفار بیدگلی در روز شنبه ۱۰ شعبان ۱۲۰۷، عنوان و نشان شنگرف، وزیری (۲۰۲).

* ۶۴، نسخ سدهٔ ۱۳، عنوان ونشان شنگرف، نیمهٔ یکم، وزیری (۳۴۹).

الکافی: کلینی

* ۶۵، نسخ یکدست محمد ابراهیم بن محمدرضا در شعبان ۱۰۸۵، محشی، در ص ع آمده که نسخه از آن هبةالله بن محمد رضوی در ۱۲۸۳ و سید محمد بن عبدالغفار در ۱۱۶۳ و محمد ابراهیم بوده است، باخط عبدالرزاق رضوی و مهر مورخ ۱۰۹۲ او، کامل، رحلی (۲۶۰).

الکشاف عن حقائق التنزیل: زمخشری

که در روبروی کعبه در پهلوی خانهٔ سلیمانیه در باب اجیاد در مدرسهٔ علامه در چاشت روز دو شنبه ۲۳ ع ۵۲۸/۲ بانجام رسانده است.

* ۶۶، نسخ محمود بن حامدبن افضل بن ابی جمال الحاجی در ده ماه در خوارزم در مشهد خود زمخشری در روز سه شنبه ٤ ذ ق ۷۰٤ از روی نسخهٔ مقابله شدهٔ با اصل نخستین، عنوان درشت زرین، محشی، عنوان ونشان و جدول شنگرف، وقف حسین بن حاجی عبدالرزاق در محرم ۱۲٤٥، رحلی قطور (۷۱) در آن اجازهٔ قرائت است مورخ ۱۱ شوال ۷۰۶ از الرضی ابوالفضل یحیی بن مسیب بن محمد حمیر بن ابی سعید بن حمیر خواجهٔ خوارزمی بارحلی به نویسندهٔ نسخه محمود بن حامدبن افضل بن ابی جمال الحامدی که کشاف را خوانده و میتواند آنرا روایت کند از سن ازابن ابی سعدمسیب بن محمد حمیر بن ابی‌سعدبن حمیر خواجه معروف به فخرالدین قصاری واز صدرالدین علی بن عمر بن محمد خراسانی اندقانی از نجم الدین ابی عمر و عثمان بن الموفق الاسفر اینی از تقی الدین عثمان بن عبدالرحمان سهروردی در دمشق به قرائت از الشیخةالصالحة زینب دخترابی عبدالرحمن جرجانی به اجازهٔ از خود زمخشری. در ترنج صفحهٔ عنوان آمده است «الدفتر الجامع للکشاف عن حقائق التنزیل للشیخ الامام الاجل جارالله العلامة».

کمال الدین و تمام النعمة: ابن بابویه

* ۶۷، نسخ محمد صالح شریف موسوی

در روز پنجشنبه ۲۲ رمضان ۱۰۶٤، با تملك محمد اسماعیل قمی، عنوان و نشان شنگرف، وزیری (۳۱۹).

کنزالعرفان: شیخ مقداد سیوری

* ٦۸، نسخ سدهٔ ۱۱، حواشی نستعلیق ص ۱ نونویس، انجام چندسطری افتاده و تاریخی اگر بوده است رفته، وزیری (۳۰۱).

لوایح القمر: حسین کاشفی بیهقی سبزواری

* ٦۹، نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان و نشان و رقم شنگرف، نورالدین محمد می‌نویسد که نسخه از آن نور دیده معزالدین محمد است، با تملك غیاث در ۱۱۸۱، ربعی (٤٦۷).

مجمل الحکمة، ترجمهٔ گزیده‌ایست از رسائل اخوان الصفاء، نام امیر تیمور در دیباچهٔ نسخهٔ ما آمده است.

* ۷۰، نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان شنگرف ۲۳٦ ص، ربعی (٤۳۸).

مجموعه: ۷۱، نسخ روز شنبه ۱۵ ع ۲ ۱۳۰۳، با عنوان و نشان شنگرف در ش ۱، نسخ سدهٔ ۱۳ در ش ۲ (۱٦٦).

۱ - المتاجر، گویا شرح شرایع است با عنوان «قوله».

۲ - الزهرة البارقة لمعرفة احوال الحقیقة و المجاز: سید محمد باقر حجة‌الاسلام شفتی.

مجموعه: ۷۲، نستعلیق و نسخ سدهٔ ۱۳ و ۱۲ ربعی (۱۷٤).

۱ - کفایة‌الفقه: ملامحمد باقر، در طهارت و صلاة به‌عربی.

۲ - اصالة‌البرائة: وحید بهبهانی.

۳ - فتاح المجامع بمفاتیح الشرائع: محمد علی بن محمد باقر اصفهانی بهبهانی درگذشتهٔ ۱۲۱٦ که در ۱۱۸۹ ساخته است و دربارهٔ آن می‌نویسد «المورخ الملقب بخدم الشروح» و «خدم الشروح» برابر است با «۱۱۸۹».

٤ - رساله‌ای بفارسی در استخاره.

۵ - باب هجدهم در معرفت بیوت دوازده گانه و منسوبات ایشان، در رمل (نستعلیق عبدالوهاب بن تاج الدین حسن در روز چهار شنبه ۱۱ شعبان ۱۰۸۱).

مجموعه: ۷۳، نسخ ۱۲۵۰، عنوان و نشان شنگرف، ربعی (۲۳۵).

۱ - الناصریات: سید مرتضی، (نسخ محمد علی بن محمدحسین کاشانی در روزشنبه ۲ ج ۱ / ۱۲۵۰).

۲ - المراسم: سلاربن عبدالعزیز (نسخ همو در ۱ ع ۱ / ۱۲۵۰)

مجموعه: ۷٤، نسخ سدهٔ ۱۳ (۳۱۵) دارای:

۱ - عوائد الایام: احمد نراقی (نوشتهٔ محمد علی بن محمد محسن بیدگلی در روز ۲۷ ج ۲ / ۱۲۵٦، نویسانندهٔ محمد علی بن محمد بن ابراهیم بن محمد حسینی از روی نسخهٔ نوشتهٔ از روی اصل).

۲ - الاوزان و المقائیس: محمد باقر مجلسی (از سدهٔ ۱۳).

مجموعه: ۷۵، نسخ و نستعلیق، با پراکنده‌ها، ربعی (۳۱٦) دارای:

۱ - الحکمة المتعالیة فی الاسفار الاربعة العقلیـــة: صدرای شیرازی (نسخ جعفر

بن محمد در شعبان ۱۲۰۸ ، عنوان ونشان شنگرف ، سفر نخستین تا احوال العاقل).

۲ - الحکمة العرشیة : از همو(نستعلیق ۱۰۹۴) .

۳ - التحفة الخاقانیة : گویا از دهدار، در تفسیر آیت « الاالی الله تصیرالامور» بفارسی (فهرست نسخه های خطی فارسی ۲۲) (شکسته نستعلیق چلیپا در ۸ ص)

مجموعه : ۷۶، نسخ و نستعلیق، ربعی (۳٤٦) .

۱ - الفوائد : بهبهانی (روز آدینه شعبان ۱۱۸۲) .

۲ - الفوائد : بهبهانی (بهمان خط).

۳ - الاجتهاد والاخبار : از همو که در ۱۲ رجب ۱۱۵۵ ساخته است (نسخ ابوعلی محمد بن محمد بن اسماعیل درکربلا درشب عاشوراء ۱۱۸٤ ، دیباچه را ندارد)نویسندهٔ نسخه باید همان ابوعلی محمد بخاری گیلانی کربلائی (۱۱۵۹ - ۱۲۱٦) مؤلف منتهی المقال و شاگرد بهبهانی باشد .

٤ - حاشیه اصولیة فی مسالة الجمع : از همو (نسخ رضی بن عبدالغنی در روزشنبه دههٔ سوم ج ۱۱۸۱/۱) .

۵ - اصالة الصحة فی المعاملات ازهمو.

٦ - حاشیة منهج المقال با التعلیقة : از هو، همان مقدمه است (نستعلیق شعبان) .

مجموعه : ۷۷ ، ش ۱ و ۲ بیک خط نستعلیق از سدهٔ ۸ ، عنوان و نشان شنگرف ، شماره‌های دیگر از سدهٔ ۸ و ۹ ، در پایان زایچهٔ تولدی در کاشان در روز چهارشنبه ۳ ج ۱ ۹۸٦ آمده ، پراکنده‌های دیگری در نسخه هست همه در ستاره شناسی و نجوم ، ربعی (۳۷٤) .

۱ - اشجار و اثمار علی شاه بخاری .

۲ - مقدمهٔ مختصر در معرفت استخراج طالع مولود (١٤ ص) .

۳ - منازل قمر : شرف‌الدین حسن تونی (مدالله ظله) بفارسی (در نیم صفحه) .

٤ - دوبیت فارسی در فیء زوال از صدر الشریعة .

۵ - شرح برآن از جلال‌الدین محمود ، بفارسی در ده سطر .

٦ - بندی در سهام از ابومعشر جعفربن محمد بلخی بفارسی (در نیم صفحه) .

مجموعه : ۷۸ ، ش ۱ به‌نستعلیق ابن ابی‌الحسن ابن کتاب الله زین‌العابدین که در روز یکشنبه ۲۸ ذ ق ۱۱۳۸ درقمصر آغاز و در روز آدینه ۱۲ ذق ۱۱۳۸ بانجام‌رسانده است ، ش ۲ نستعلیق همین تاریخها ، ربعی (۳۸۲) .

۱-تنویرالقلوب: نورالدین‌محمدبن‌مرتضی اخباری کاشانی در گذشتهٔ اندکی پس از ۱۱۱۵، درعرفان شیعی، نامه‌ای از محمدبن مرتضی » در آن هست، در چهارده باب‌است، بفارسی .

(ذریعه ٤ : ٤٧۰ - دیباچهٔ معادن الحکمة فی مکاتیب الائمة)

۲ - وصیت در پند به شیعیان بفارسی (۳ ص) .

مجموعه : ۷۹ ، نسخ‌سدهٔ ۱۳، عنوان

شنگرف ، ربعی (٣٨٦) .

١ - المناهج : میرزای‌قمی ، کسب است (مشار ٩١٢) .

٢ - الوافیة : تونی .

٣ - حاشیة المعالم گویا از شیروانی.
آغاز : قوله‌الفة الفهم انما ابتدأ بتعریف الفقه دون اصوله .

٤ - تهذیب الاصول : نراقی .

مجموعه : ٨٠ ، نستعلیق‌و نسخ سدهٔ ١٣ ، عنوان شنگرف ، ربعی (٤٠٠).

١ - تمهید القواعد الاصولیة والعربیة لتفریع الاحکام‌الشرعیة: شهیدثانی (نستعلیق)

٢ - عواید الایام: احمدبن محمد مهدی نراقی (نسخ) .

مجموعه: ٨١، نستعلیق‌سدهٔ ١١ ، عنوان و نشان و شکل شنگرف (٤٢٩) .

١ - مصباح الرمل : ابوالبرکات .
درشانزده باب بفارسی (نستعلیق همایون بن شاه قلی والشانی در ١٠٣٠ .

٢ - فصل در معرفت استخراج رمل . (نستعلیق خواجه محمود بن ابیانه‌ای‌در نزدیک بپایان رمضان ١٠٣٠).

٣ - جامع الاسرار: زمانی .
در یک مقدمه و دو مقاله (نستعلیق) .

٤ - دقایق الحقایق : بهاءالدوآر (؟)
درمعرفت علم نجوم و رمل به التماس صدیقی در سال ٩٠٦ بفارسی (نستعلیق).

٥ - سرائر الاولیاء یا جامع‌الاسرار ، در رمل بفارسی (نستعلیق).

٦ - سرالاسرار: زناتی ، بفارسی .

٨ - شجر و ثمر ، در رمل بفارسی باعنوانها شجره و ثمره (نستعلیق حسین در ١٠٢٧ و نام او و پدرش در نسخه درست خوانده نمیشود)

٩ - فهرست کتابی است و عنوان باب دوم راهم دارد .

١٠ - رسالهٔ رمل خواجه طوسی ، بفارسی

١١ - رسالهٔ رمل بفارسی (آغازافتاده).

١٢ - رسالهٔ رمل ، در دو مقاله بفارسی.

مجموعه : ٨٢، نسخ سدهٔ ١١ ،عنوان و نشان شنگرف ، ربعی (٤٤١).

١ - نهج المسترشدین فی اصول الدین : علامهٔ حلی .

٢ - مبادی الوصول الی علم الاصول : از همو .

مجموعه : ٨٣ ، نسخ سدهٔ ١١، عنوان و نشان شنگرف ، ٨٧٧ ص ، ربعی (٤٠٨).

١ - تحریر الکرة والاسطوانة لارشمیدس: خواجهٔ طوسی .

٢ - کشف القناع عن اسرار الشکل القطاع از همو (دانشگاه ٢٤٣٢/١٥) در ص ع آن بندیست در « احکام النسبة المولفة » از میرزا ابوتراب ابن حاجی ملا احمد نطنزی کاشانی شارح مقالهٔ عاشرهٔ اصول اقلیدس ومؤلف رساله در معرفت ثلث قوس (دانشگاه ش ١١ و ١٧٥١) (٢٢ شعبان ١٢٢١ - شوال ١٢٦٢) بخط او و او از دانشمندان سدهٔ ١٣ است که در فقه و ادب و ریاضی سرآمد بوده است (اعلام الشیعة ٢ : ٢٧ - لباب الالقاب ص ١٠٩ - مرآة القاسان ٢٠٣ - فهرست نسخه های

خطی فارسی ۲۰۱) .
در پایان آن آمده « و قداتفق بحمرة بن علی القزوینی المشهور بسعدالخیر البالی تسوید هذه الرسائل المتوسطة فی ترتیب التعلیم بین کتاب الاصول والمجسطی من النسخة المذکورة مرارا و ذلک فی البلدة المذکورة اعنی بلدة سلطانیة ... وکان انتهاء الرسالة ... یوم الجمعة الثانی و العشرین من شهر صفر ... احدی و عشرین وسبع مائة ....»
۳ - من مقالة لثابت بن قرة فی الشکل القطاع و النسبة المؤلفة نقلا عن الخط المذکور
۴ - لمصنف الرسالة فی بیان انه لا یمکن ان یجتمع من عددین مربعین فردین عدد مربع .
۵ - و للشیخ سلطان المهندسین کمال الدین یونس فی بیانه ایضا، در پایان آمده «و قیل ان هذا البرهان للاستاد ... عبدالوهاب الریحانی رحمه‌الله .
۶ - المرئی من القمر ابدا اصغر من نصفه وکذا المظلم .
۷ - رسالة للماهانی فی المشکل من امر النسبة ، کتبه ابوعبدالله .
۸ - تفسیر صدر المقالة العاشرة من کتاب اقلیدس لابی جعفرالخازن .
۹ - کلمات من شرح المقالة العاشرة من من کتاب اقلیدس من تصنیف الاهوازی.
۱۰ - کتاب المعطیات لاقلیدس .
مجموعه : ۸۴ ، نسخ و نستعلیق ، با پراکنده‌هایی در انجام ، ربعی (۴۶۲) .
۱ - جمع مختصر : وحید تبریزی (نسخ ج ۱۲۶۲/۰۱) .
۲ - ترجمهٔ گزیدهٔ نجاة العباد شیخ محمد حسن اصفهانی نجفی از طهارت تا روزه (نستعلیق روز یکشنبه ۶ رجب ۱۲۶۳) .
مجموعه ۸۵، نستعلیق و نسخ سدهٔ ۱۴، ربعی خشتی (۵۹۲).
۱ - الطهارة : سید محمد حسین علم الهدی رضوی کاشانی (بخط خودش) سرگذشت او در اعلام الشیعة (۱ : ۶۶۸) هست.
۲ - الکلمات الباقیة فی الاحکام المحمدیة العالیة : گویا از همو ، به عربی در اصول (نیمه کاره گذارده شده).
۳ - اجازهٔ ملاحبیب‌الله شریف کاشانی باو ، بی تاریخ .
۴ - اجازهٔ سید ابوالقاسم دهکردی باو در روز آدینه ۴ شوال ۱۳۴۶ .
۵ - اجازهٔ سید محمد کاظم باو درج ۱/ ۱۳۲۵ .
۶ - اجازهٔ ملا محمد کاظم خراسانی باو در آغاز دههٔ دوم ج ۱۳۲۵/۲ .
۷ - اجازهٔ سید محمد کاظم یزدی باو در ۱۳۱۴/۱۱/۱۷ .
۸ - اجازهٔ سید محمد باقر دهکردی اصفهانی در روز آدینه ۴ شوال ۱۳۴۶ .
۹- اجازهٔ محمد بن ابراهیم موسوی کاشانی در شب سه شنبه ۲۷ ذق ۱۳۴۷ .
۱۰ - شجرهٔ طیبه: از همان رضوی، نسب نامه است (ذریعه ۱۳ : ۳۳) (نسخ ناقص)
مجموعه : ۸۶ ، نسخ سدهٔ ۱۰ و ۱۱ ، ربعی (۶۱۳) .

۱ - النافع یوم الحشر فی شرح الباب الحادی عشر : شیخ مقداد سیوری (نسخ نورالدین عبدالکاظم بن نورالدین درنجف در ۹۴۲) .

۲ - دوبند منطقی به عربی .

۳ - حاشیةالمختصر : شیخ الاسلام، متن شرح تلخیص تفتازانی است ، آغاز : « قوله نحمدك یا من شرح صدورنا انما اختار الحمد علی الشکر » .

(نسخ سدهٔ ۱۱ ، انجام افتاده) .

المختصر النافع : محقق حلی

* ۸۷ ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ربعی (۱۹۳) .

* ۸۷ ، نسخ معرب سدهٔ ۱۰ ، عنوان ، درشت ، بانونویس در آغاز و انجام و میانه از سدهٔ ۱۲ و ۱۳ ، در آغاز نسخه رمزهای فقهای امامیه است ، ربعی (۲۴۳) .

مختلف الشیعة : علامهٔ حلی

* ۸۸ ، نسخ عبدالرزاق بن عبدالفتاح ادیب قاری فتحانی ، از سدهٔ ۱۰ ، مقابله کردهٔ عبدالحی بن عبدالرزاق رضوی در دههٔ نخستین ع ۱۲۴۶/۲ ، با خط رضوی در شرح رمزهای کتاب در پایان ، محشی ، جزو یکم و دوم تألیف پایان ذح ۷۰۰ ، رحلی (۸۸۸)

مسالك الافهام : شهید ثانی

* ۸۹ ، نسخ محمد کاظم بن اسماعیل ابهری در روز پنجشنبه ذح ۱۰۷۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، خریداری هبةالله بن محمد رضوی از حسین بن ابی‌القاسم بن ابی‌الحسن رضوی در رجب ۱۳۰۸ ، نیمهٔ نخستین ، رحلی (۱۹۷) .

المصابیح : گویا از محمد جعفر بهبهانی ، در شرح مفاتیح کاشانی (الهیات ۱ : ۸۰۰)

* ۹۰ ، نسخ صفر ۱۲۴۹ ، عنوان و نشان سنگرف ، صلاة ، رحلی (۱۸۷) .

معتصم الشیعة فی احکام الشریعة : فیض کاشانی .

* ۹۱ ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، ج ۱ ، وزیری (۱۹۱) .

مفاتیح الشریعة : فیض کاشانی

* ۹۲ ، نستعلیق ۱ ذق ۱۰۹۵ ، از روی نسخه‌ای که فیض به پسرش بخشیده بوده و چند بار نزدش مقابله شده بوده و بلاغ خود او را داشته است نوشته و مقابله شده است ، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی (۱۸۰) .

* ۹۳ ، نسخ پایان رمضان ۱۲۱۱ ، عنوان شنگرف ، آغاز افتاده ، ربعی (۲۳۶) .

المفصل : زمخشری

* ۹۴ ، نسخ تحریری محمد بن عبدالحسین موذن جزایری اصفهانی در سه شنبه ۱۴ ع ۱۰۲۲/۱ ، در پایان دو قصیدهٔ عربی است بخط همو در ۱۰۲۲ سپس یك قصیدهٔ دیگر هم بخط او .

من لا یحضره الفقیه (کتاب-) ابن بابویه

* ۹۵ ، نسخ ۱۱۰۹ ، خریداری هبةالله بن محمد رضوی در پنجشنبه ۱۴ ذح ۱۲۸۹ ، قضاء است تا میراث ، رحلی (۱۹۸) .

* ۹۶ ، نستعلیق روز دوشنبه رجب ۱۰۸۲ عنوان ونشان شنگرف ، وزیری (۱۸۹) .

الموشح : شمس الدين محمد بن ابی بکر بن محمد خبیصی ، شرح آمیخته و مزجی الکافیة ابن الحاجب است (چلبی - مجلس ٤: ٣٦٤- ملک‌ص ٥٥٦ ش ٢٢٣٩- آستان قدس ش ٣٢ و ٥١ تا ٥٣ و ١٠٩٩) .

* ٩٧ ، نسخ سدهٔ ٨ ، متن شنگرف ، بغلی (٤٦٥) .

نزهة الناظر فی الجمع بین الاشباه والنظائر :

نجیب الدین ابو زکریا یحیی بن احمد حلی .

(مشار ٩٥٢ - دانشگاه ٥ : ١٩٨٣) .

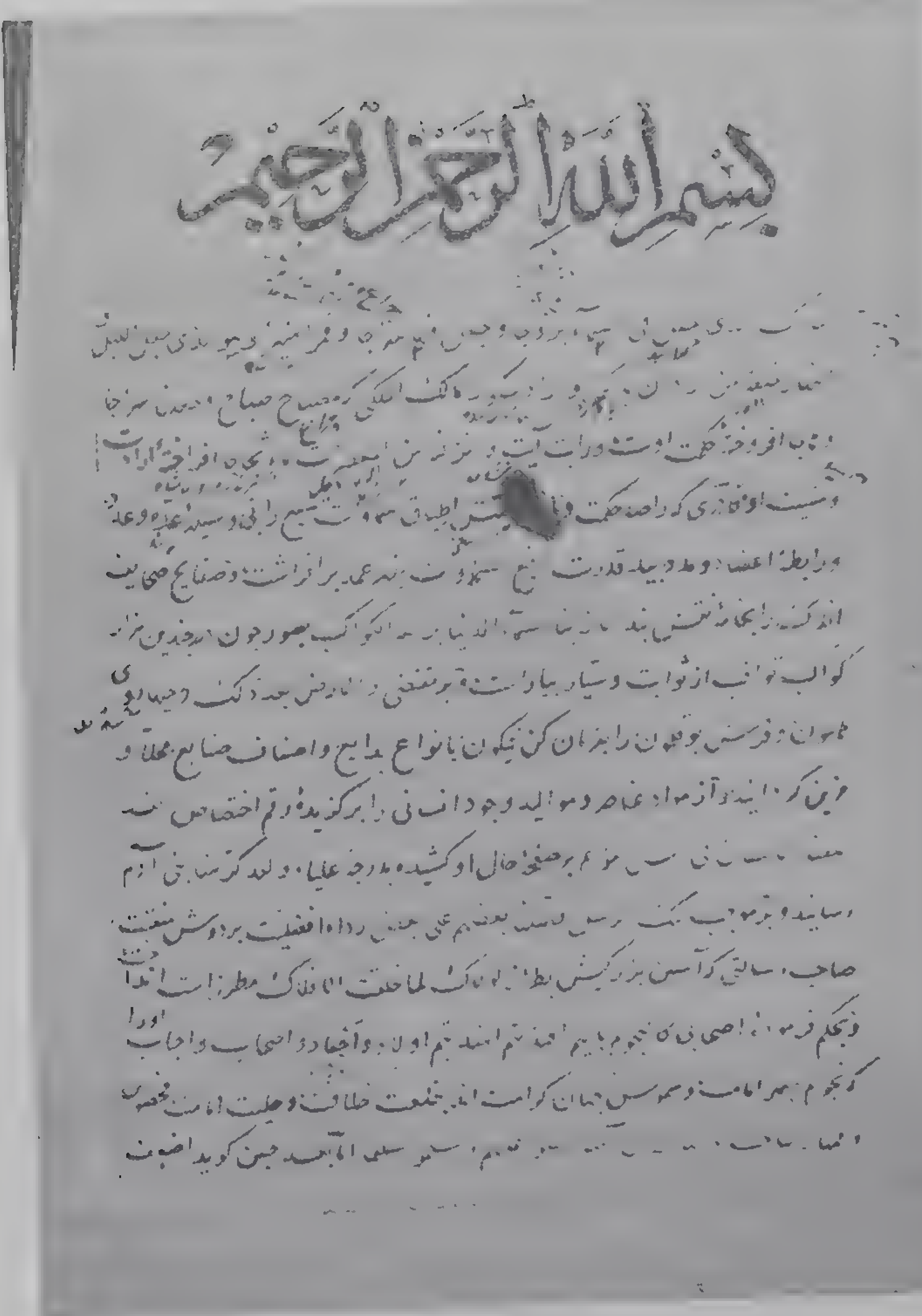
* ٩٨، نسخ جلال الدین محمد بن عماد در روز دو شنبه ع ٢ /٩٨٦ ، عنوان و نشان شنگرف ، بغلی (٢٣٧) .

نهج البلاغه : رضی

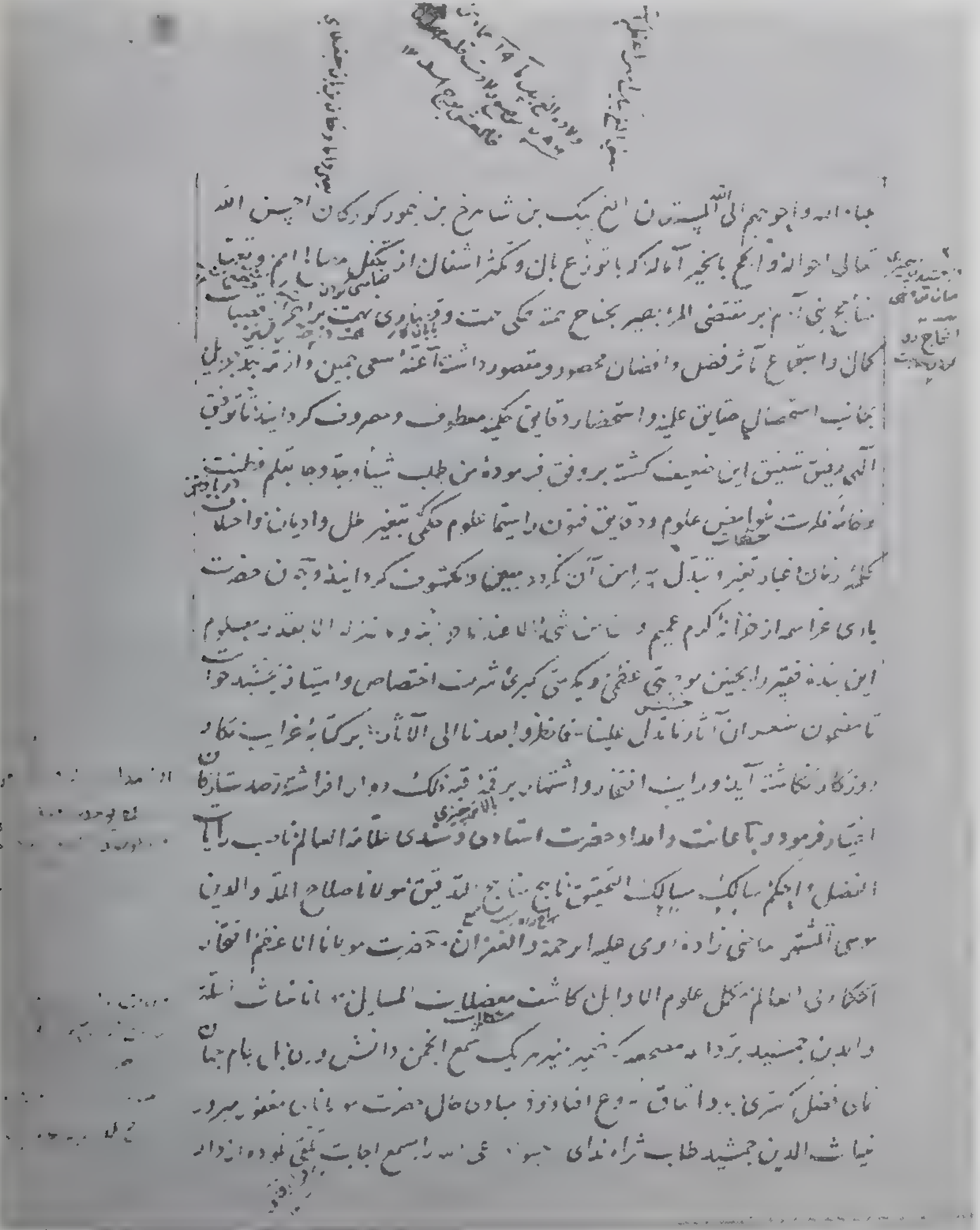
* ٩٩، نسخ معرب که روز شنبه ٤ ذ ح ١١٣٨ در قمصر آغاز شده (ص ع) عنوان شنگرف ، محشی ، با تملک محمد مسیح در ج ١١٦٥/١ ، وزیری (٦١٢) .

الوافی : فیض کاشانی

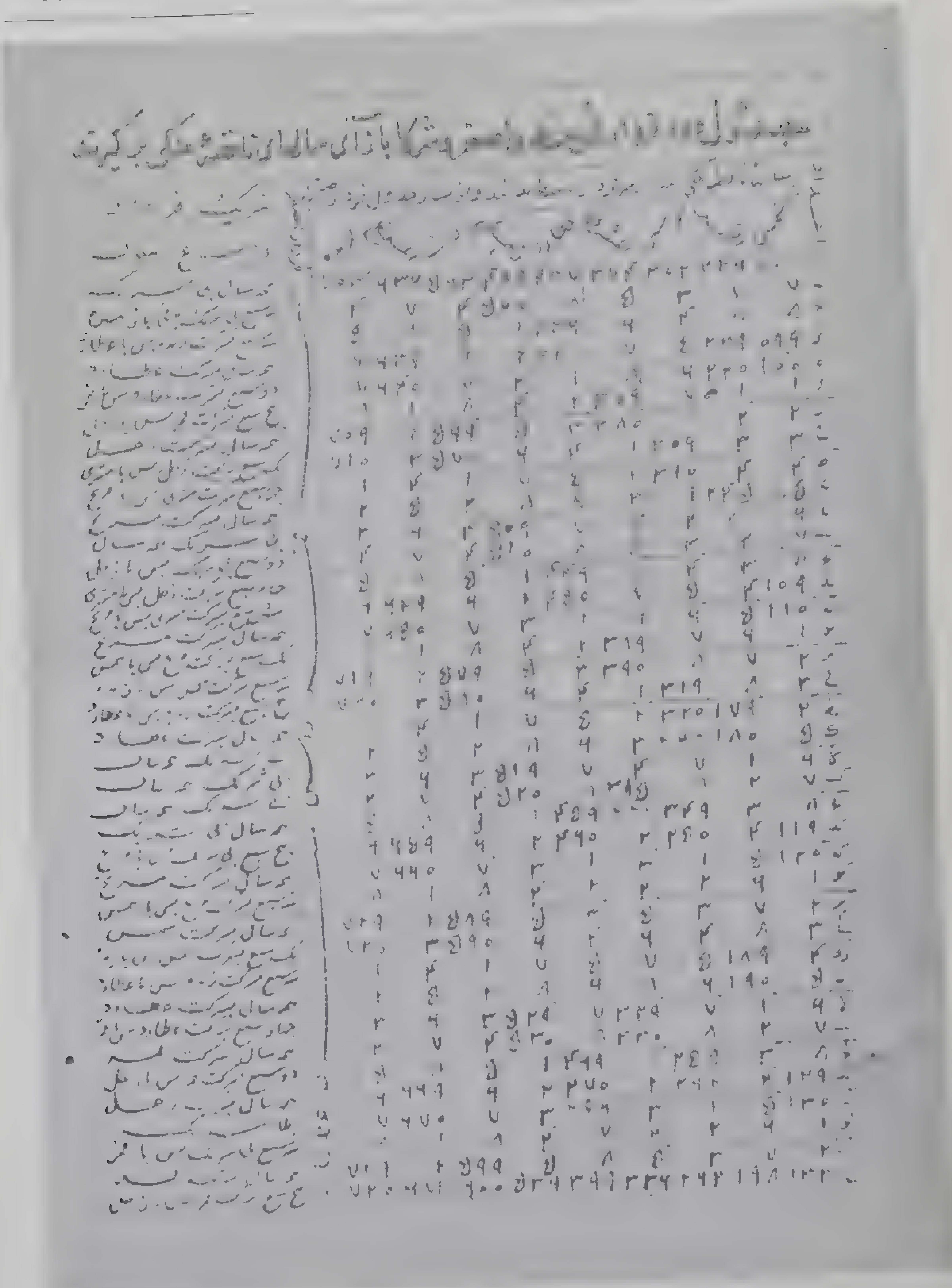
* ١٠٠ ، نسخ سدهٔ ١١ ، آغاز و انجام افتاده ، اندکی پیش از باب بدء خلق المومن وصونه من الشر » تا « باب قصة امیرالمومنین وردالشمس له » وقف ابوطالب ابن عبدالکافی کاشانی در ١٢٢ (=١٢٠٢) ربعی (٤٦٣).

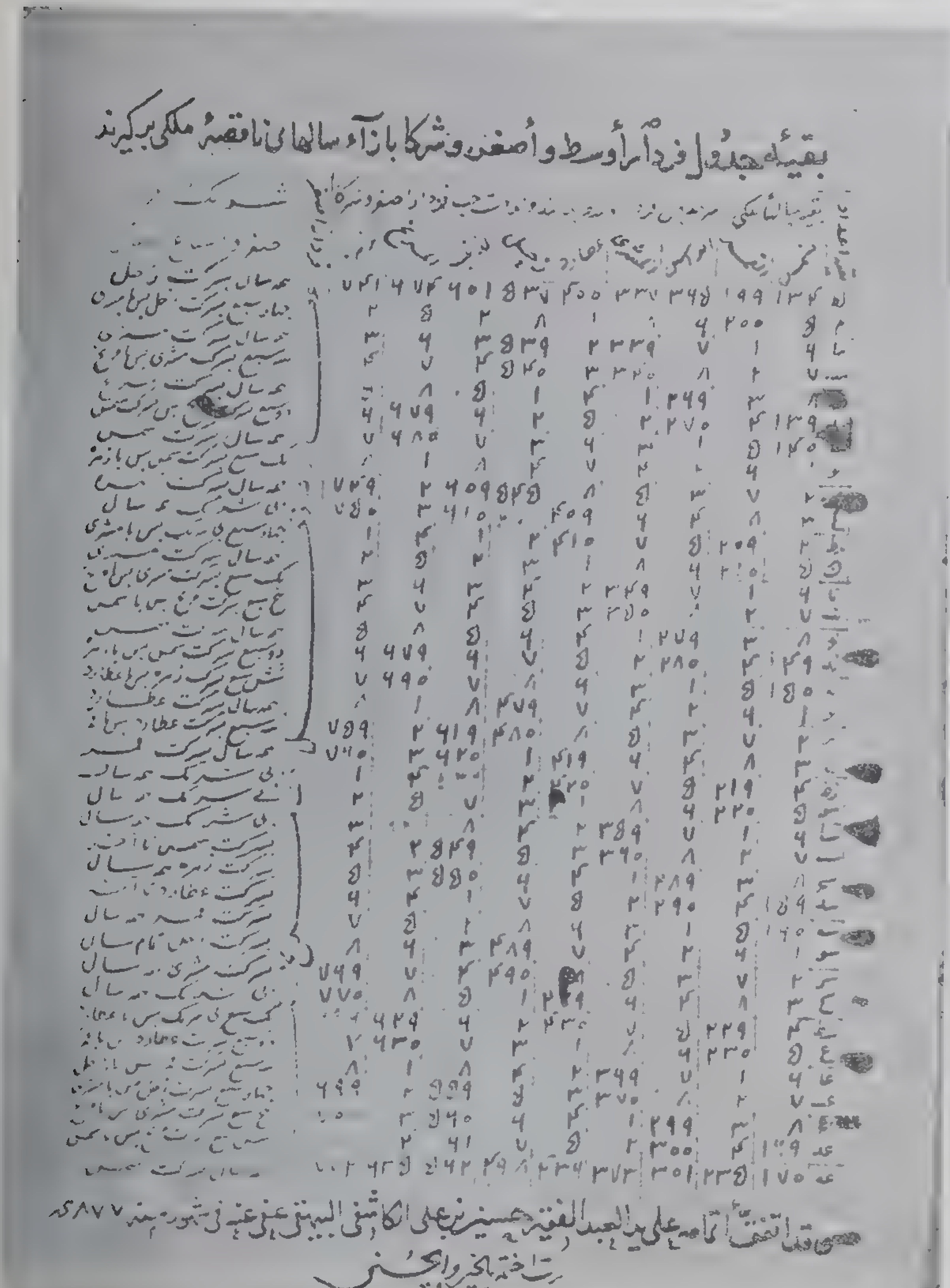
زيج الغ بيك ش ٣٦٤ ص ١

چنین گوید ... الغ بیک بن شاهرخ بن تیمور کورکان احسن الله
تعالی احواله و اعماله بالخیر آنکه چون تنوع احوال و تکثر اشغال از تکفل مصالح امور و تعهد
مناهج بنی آدم بر مقتضی الامور بحسب حاجات تمت حکمت حق است روی بهمت بر تحری
کمال و استجماع مآثر فضل و افضال محصور و مقصور داشت ... همین و ... بحد ...
جانب استحصال حقایق علمیه و استکشاف دقایق حکمیه معطوف و مصروف گردانید تا توفیق
الهی رفیق تشفیق این ضعیف گشته بر وفق فرموده من طلب شیئا وجد وجد ...
و خانه ... علوم و دقایق فنون و اسیما علوم حکمی بتغیر ملل و ادیان و اختلاف
... زمان ... تغیر و تبدیل ... آن گردد مبین و مکشوف گردانید و چون حضرت
باری عز اسمه از خزانه کرم عمیم ... لا عندنا خزائنه و ما ننزله الا بقدر معلوم
این بنده فقیر را بچنین موهبتی عظمی و مکرمتی کبری شرف اختصاص و امتیاز بخشید ...
تا مضمون ... آثارنا تدل علینا فانظروا بعدنا الی الآثار ... غرایب ...
روزگار ... آید و ... انتقال ... برقبه فلک ... افراشته رصد ستارگان
اختیار فرمود و باعانت و امداد حضرت استادی و مشفقی علامة العالم ...
الفضل و الحکم سالک مسالک التحقیق ... الدقیق مولانا صلاح الملة والدین
موسی المشتهر بقاضی زاده رومی علیه الرحمة و الغفران و حضرت مولانا ... افقه
الحکما ... العالم مکمل علوم الاوایل کاشف معضلات المسایل ...
والدین جمشید ... شمع انجمن دانش ... نام جهان
... حضرت مولانا مغفور مبرور
غیاث الدین جمشید ... اجابت لبیک نموده از دار ...

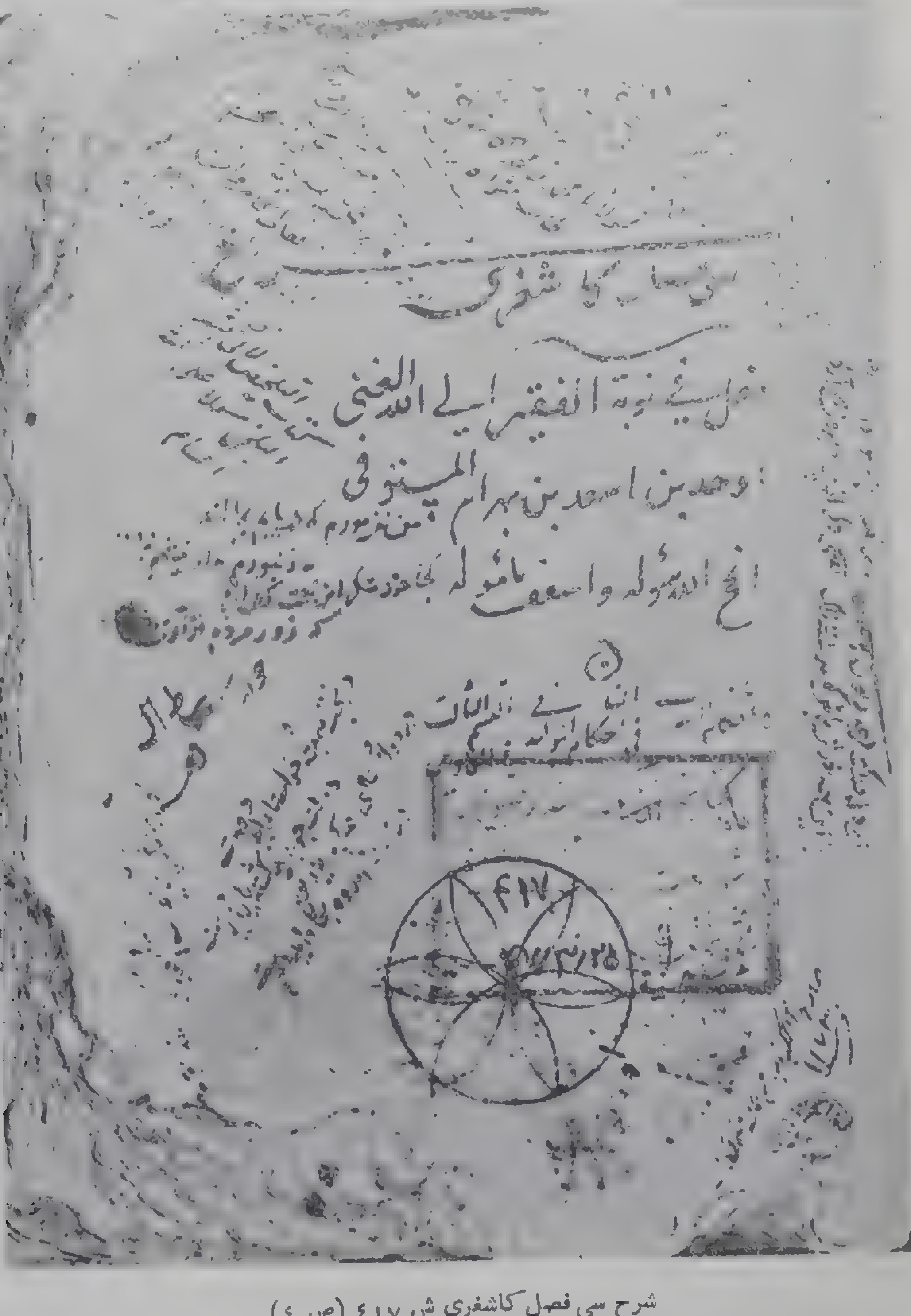
زیج الغ بیک ش ٣٦٤ ص ٢

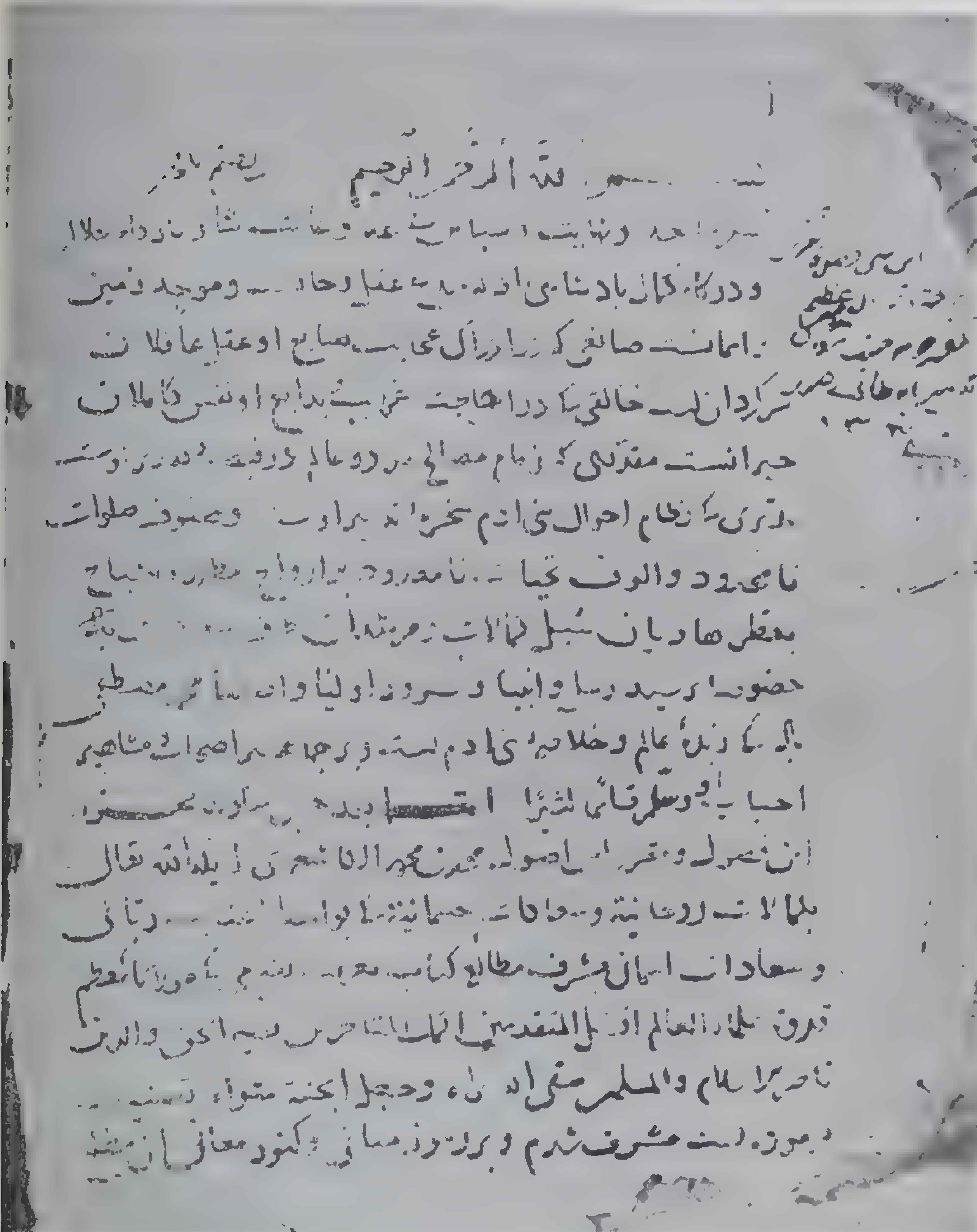
زیج الغ بیگ ش ٣٦٤ انجام

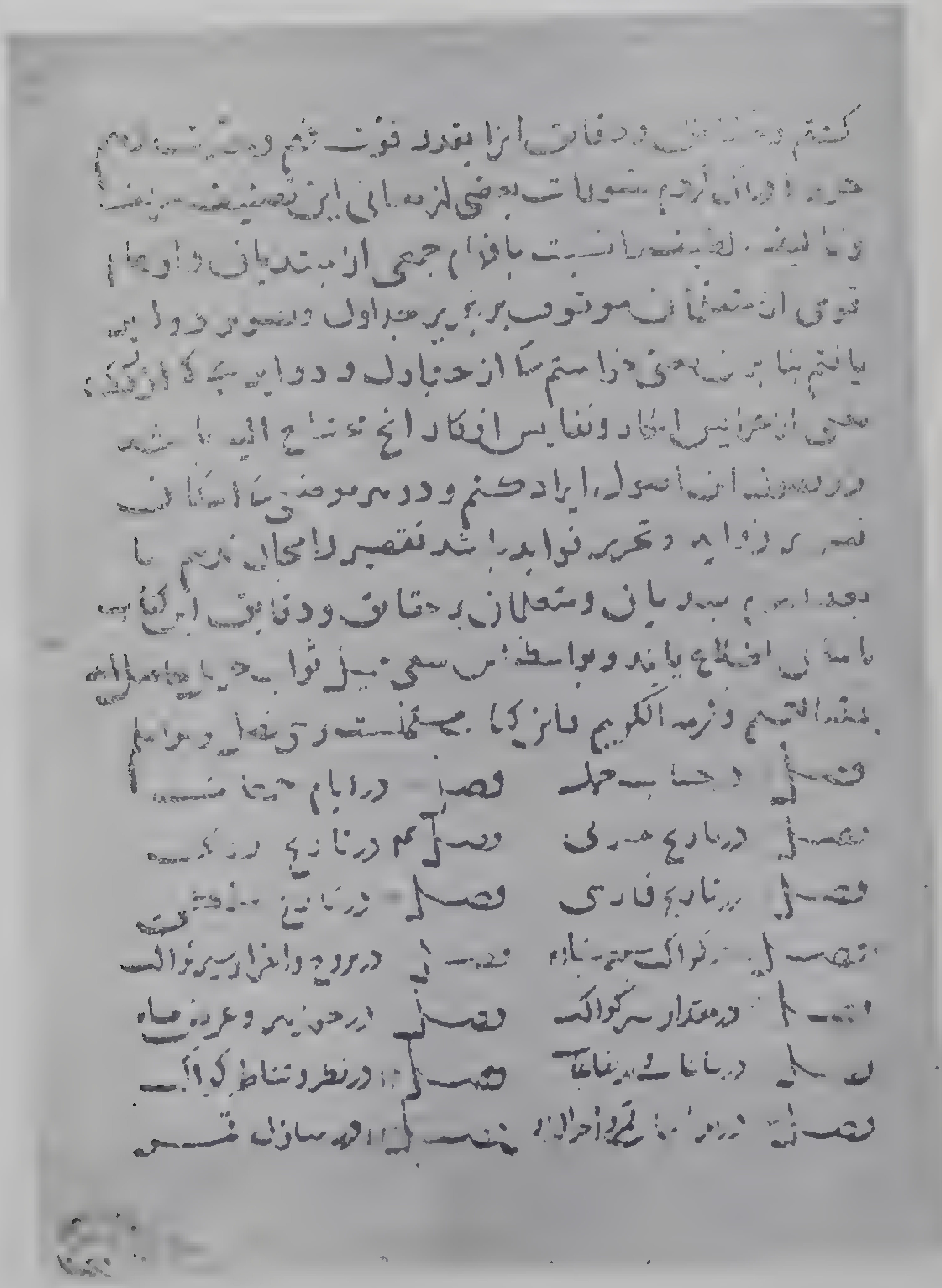
زیج الغ بیک ش ۳٦٤ انجام

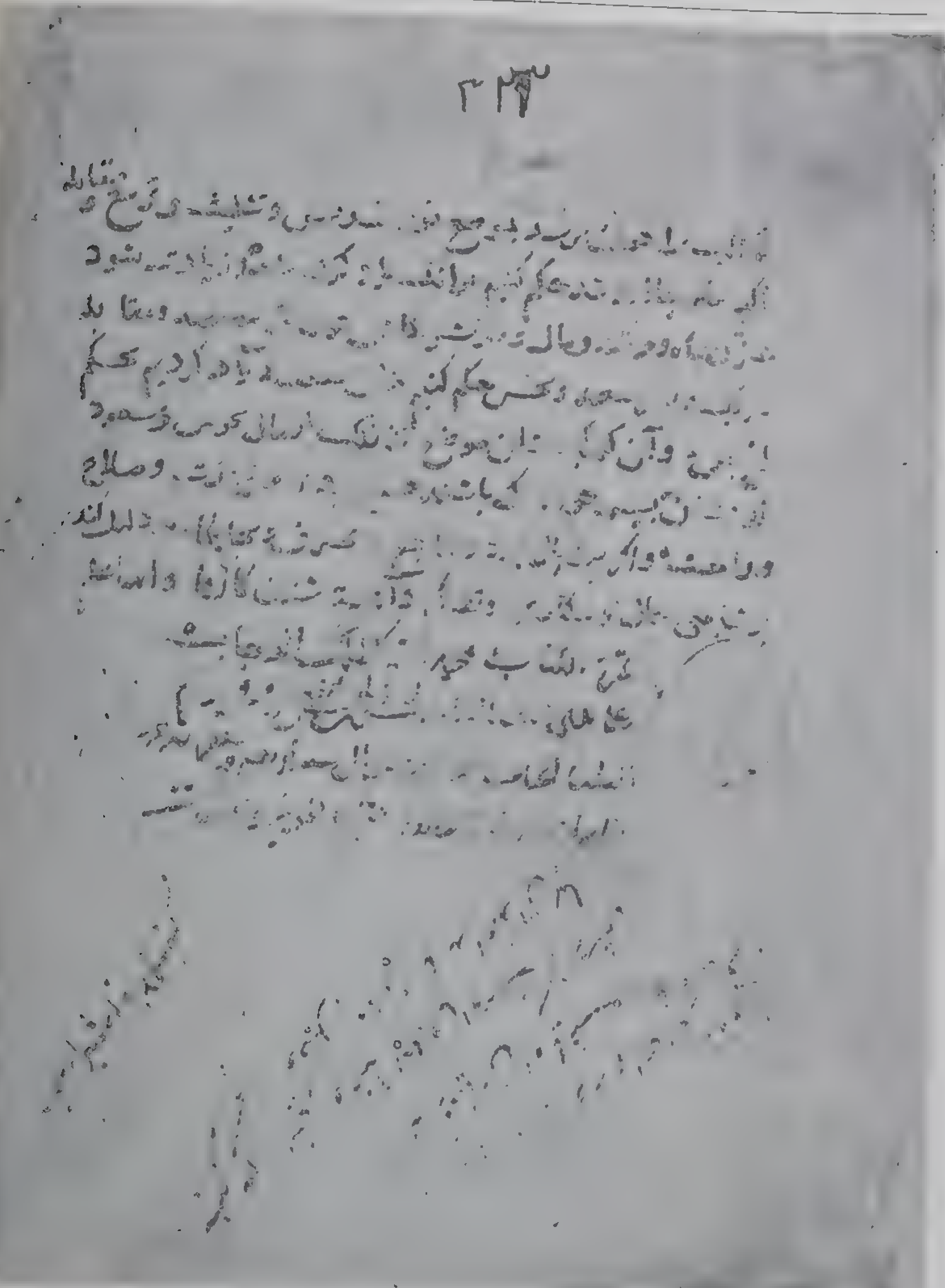
شرح سی فصل کاشغری ش ۴۱۷ (ص ۴)

بسم الله الرحمن الرحيم

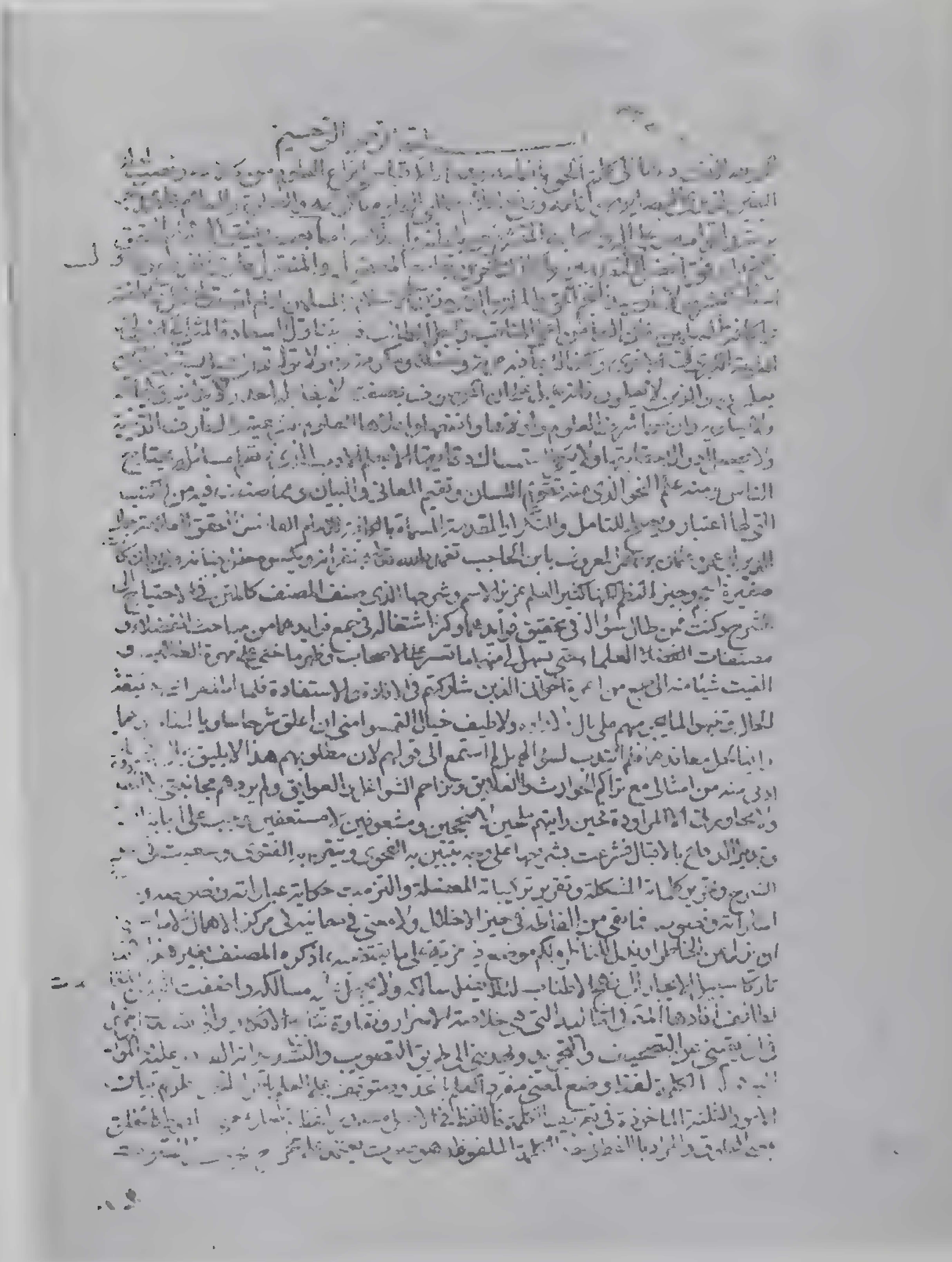
آغاز شرح سی فصل کاشغری ش ۴۱۷ ص ۱

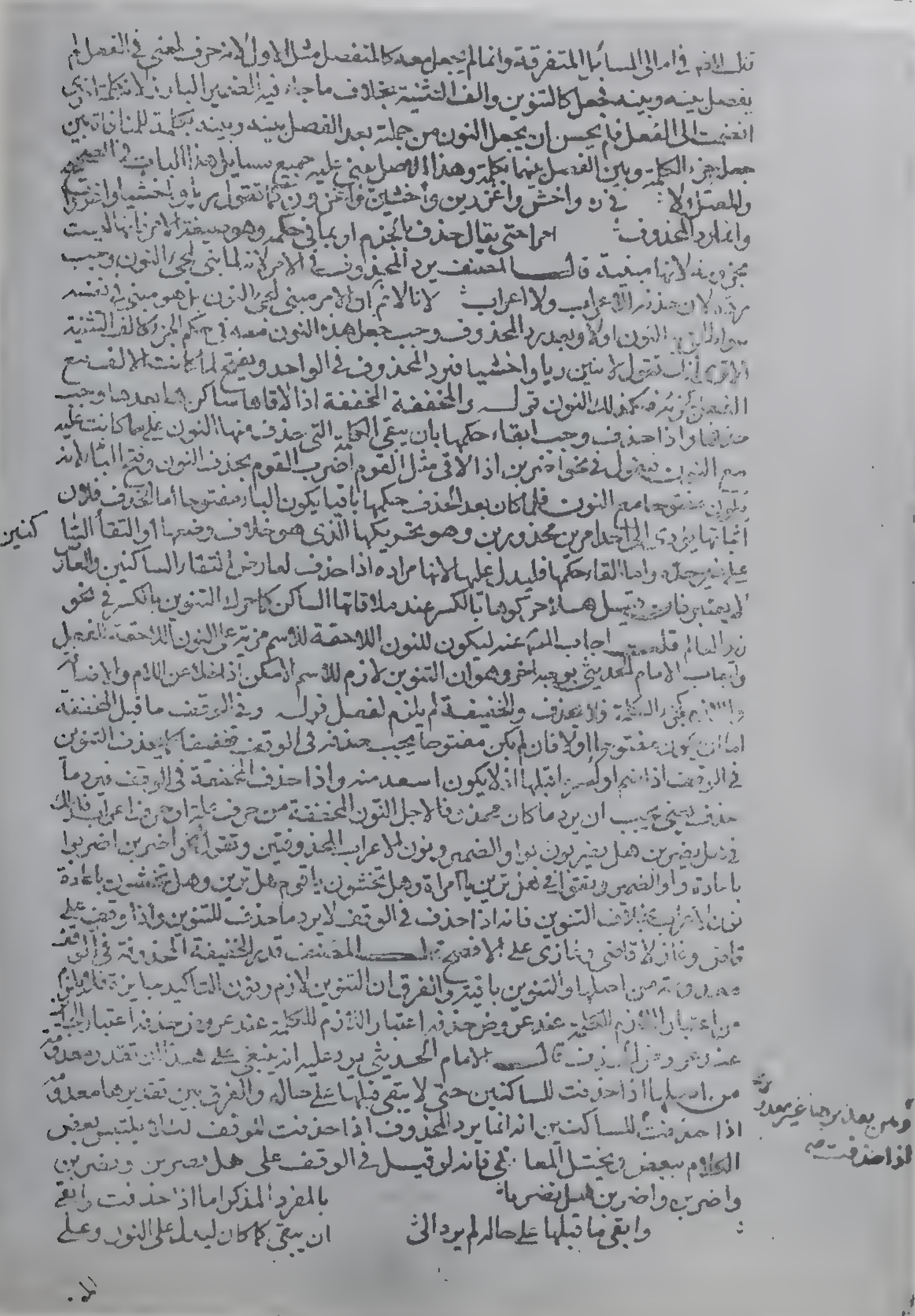
آغاز شرح سی فصل کاشغری ش ۴۱۷ ص ۲

شرح سی فصل کاشغری ش ٤١٧ (انجام)

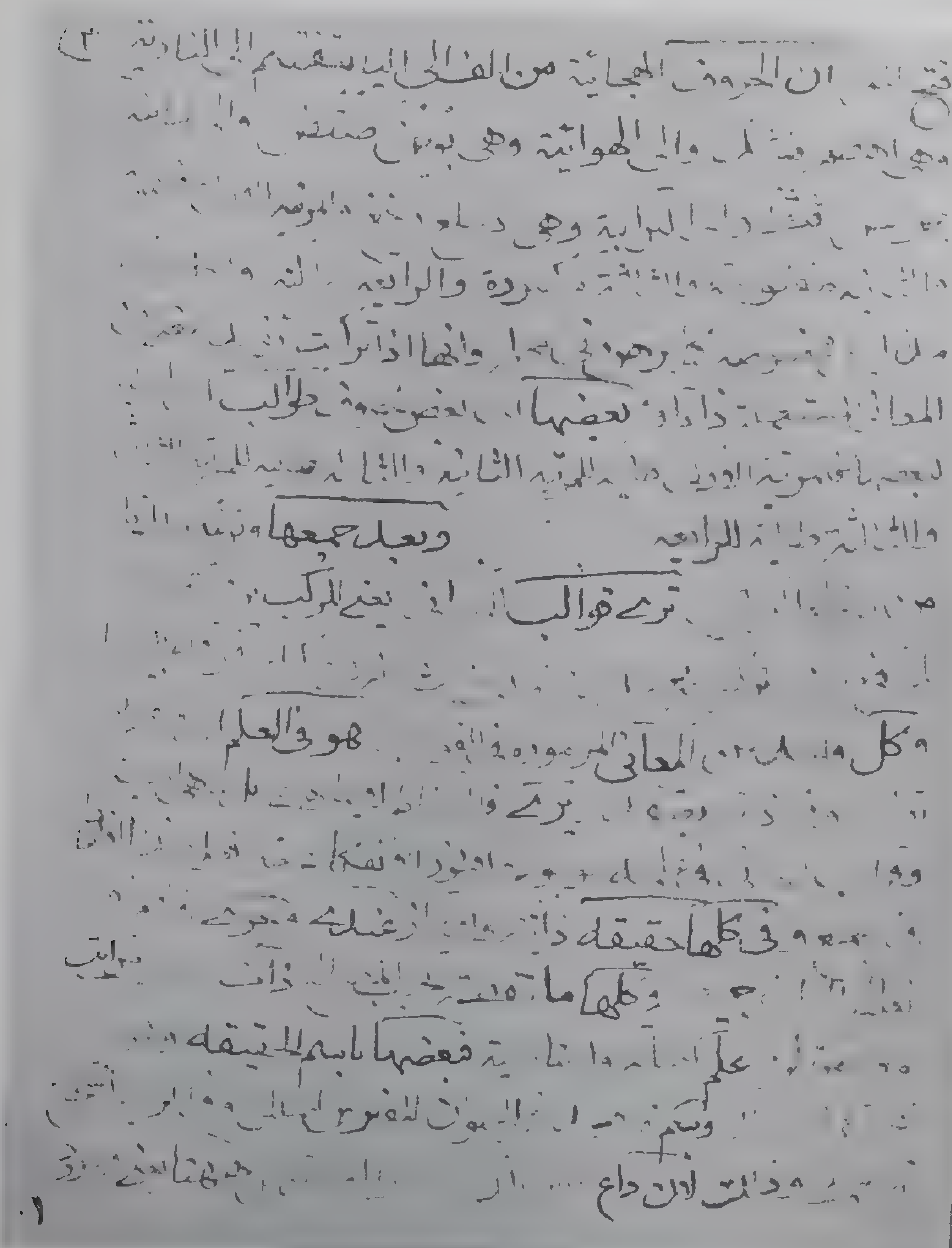
شرح الکافیة ش ٤٦٩ (آغاز)

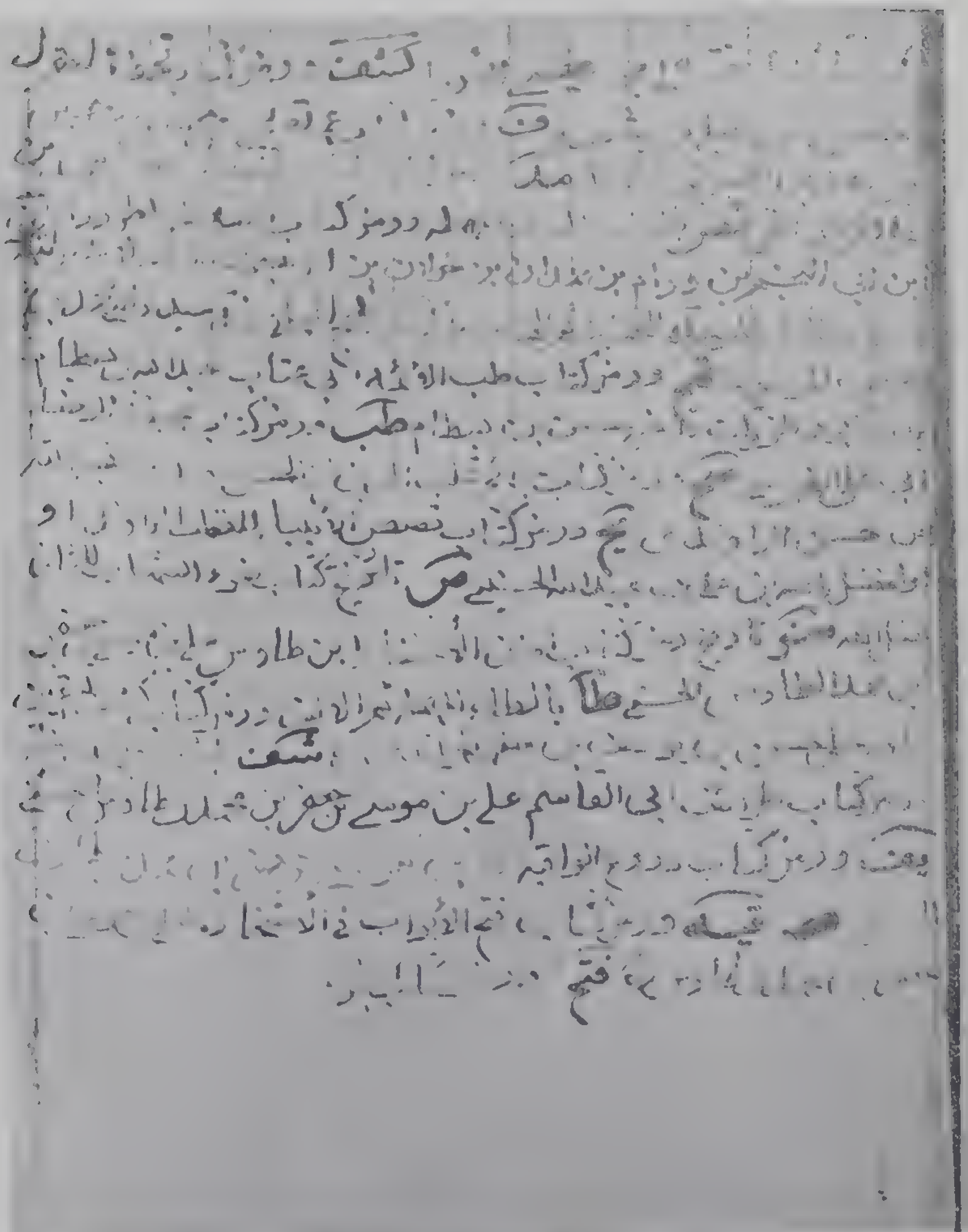
شرح الکافیة ش ٤٦٩ (انجام)

المعنى المقصود هذا اذا لم يكن ما قبل الخفيفة مفتوحا فاما اذا كان ما قبلها مفتوحا النون
الواحد المذكر فتقلب في الوقف الفا تشبيها بالتنوين المفتوح ما قبلها نحو رايت زيدا
فانها تقلب في الوقف
تم تم
تم

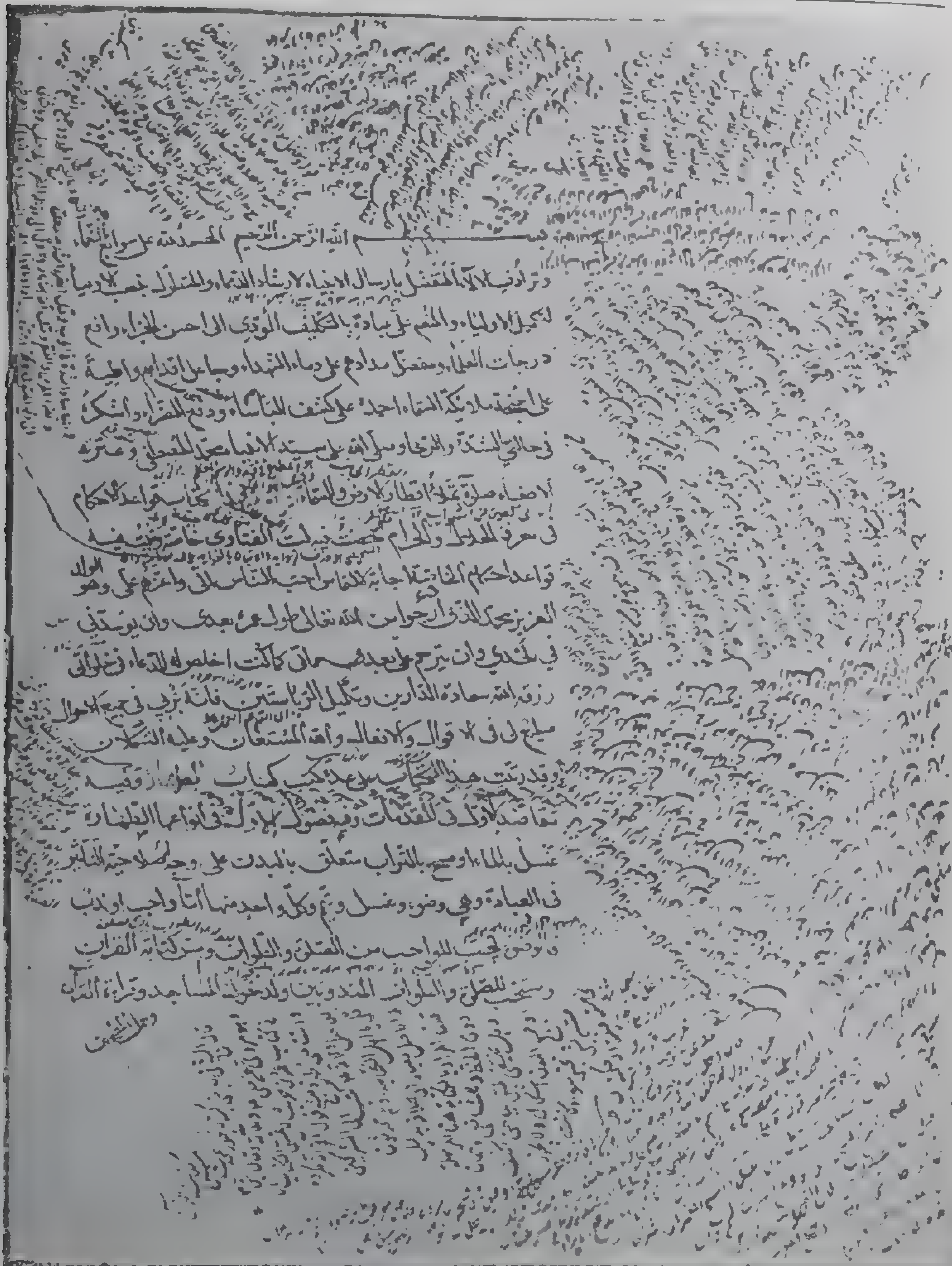
شرح الكافية ش ٤٦٩ (انجام)

ان الحروف الهجائية من الالف الى اليا ينقسم الى ...
... والى الهوائية وهي ...
... الترابية وهي ...
... والرابعة ...
... وبعد جمعها ...
... كل ... المعانى ... هو فى العلم
... فى كلها حقيقة ...
... فبعضها باسم الحقيقة ...

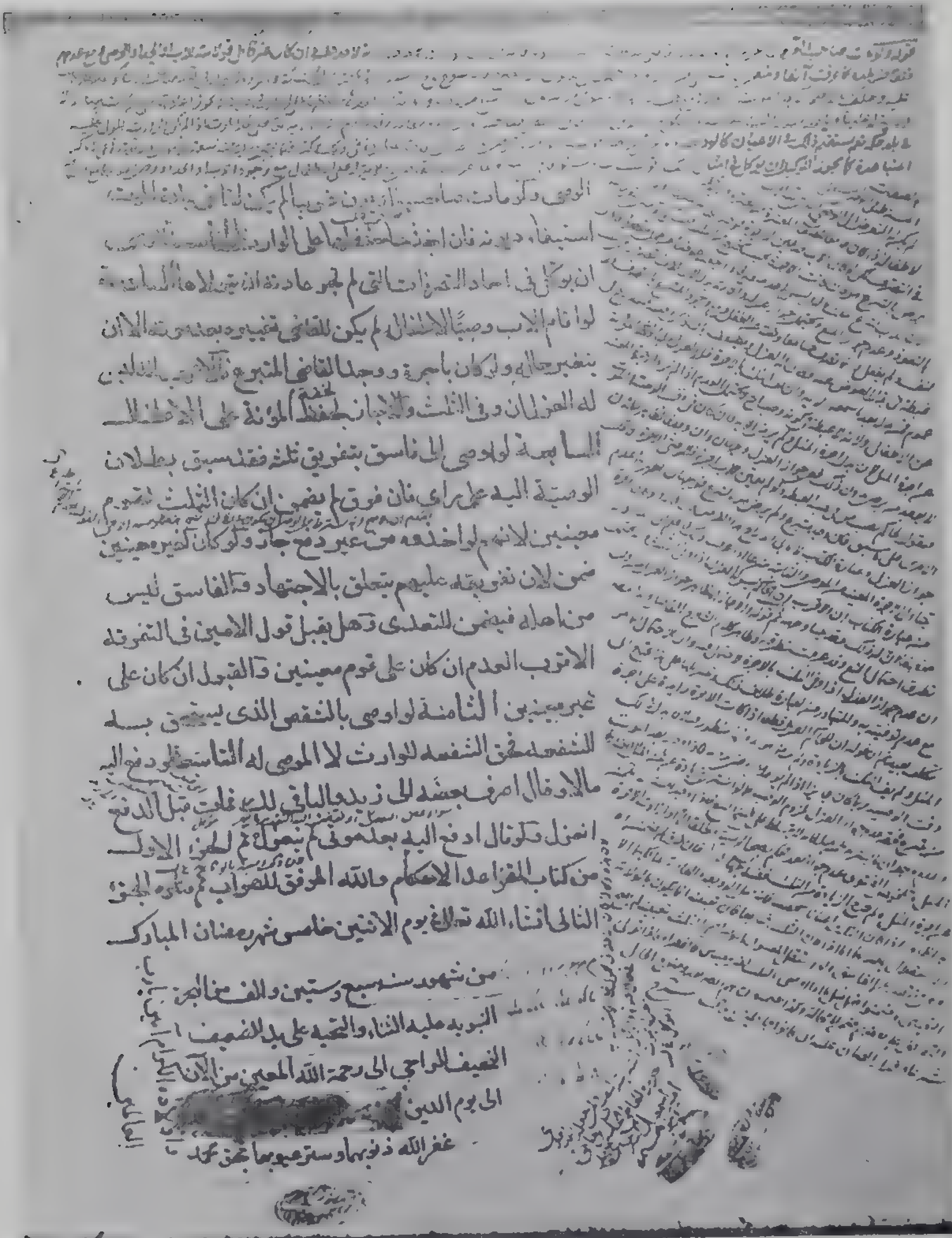
فتوحات رضوی ش ۵۹۳ آغاز

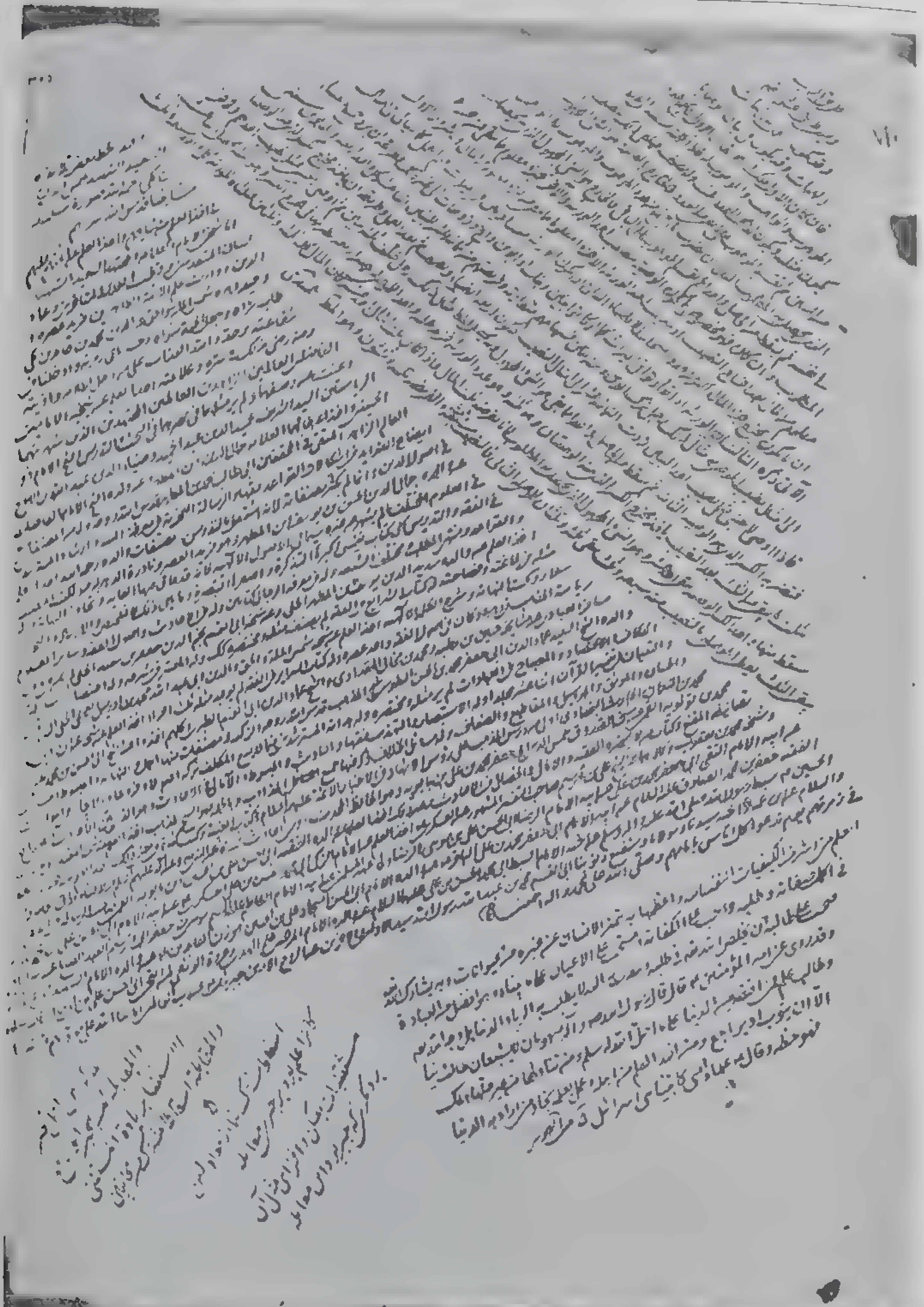
فتوحات رضوی ش ۵۹۳ (انجام)

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله على سوابغ النعماء
وترادف الآلاء المتفضل بإرسال الانبياء لارشاد الدهماء والمتطول بنصب الاوصياء
لتكميل الاولياء والمنعم على عباده بالتكليف المؤدي الى احسن الجزاء رافع
درجات العلماء ومفضل مدادهم على دماء الشهداء وجاعل اقدامهم واطئة
على اجنحة ملائكة السماء احمده على كشف البأساء ودفع الضراء واشكره
في حالتي الشدة والرخاء وصلى الله على سيد الانبياء محمد المصطفى وعترته
الاصفياء صلاة تملأ اقطار الارض والسماء اما بعد فهذا كتاب قواعد الاحكام
في معرفة الحلال والحرام لخصت فيه لب الفتاوى خاصة وبينت فيه
قواعد احكام الخاصة اجابة لالتماس احب الناس الي واعزهم علي وهو الولد
العزيز محمد الذي ارجو من الله تعالى طول عمره بعدي وان يوسدني
في لحدي وان يترحم علي بعد مماتي كما كنت اخلص له الدعاء في خلواتي
رزقه الله سعادة الدارين وتكميل الرياستين فانه بر بي في جميع الاحوال
مطيع لي في الاقوال والافعال والله المستعان وعليه التكلان
وقد رتبت هذا الكتاب على عدة كتب كتاب الطهارة وفيه
مقاصد الاول في المقدمات وفيه فصول الاول في انواعها الطهارة
غسل بالماء او مسح بالتراب متعلق بالبدن على وجه له صلاحية التأثير
في العبادة وهي وضوء وغسل وتيمم وكل واحد منها اما واجب او ندب
فالوضوء يجب للواجب من الصلاة والطواف ومس كتابة القرآن
ويستحب للصلاة والطواف المندوبين ولدخول المساجد وقراءة القرآن
وحمل المصحف

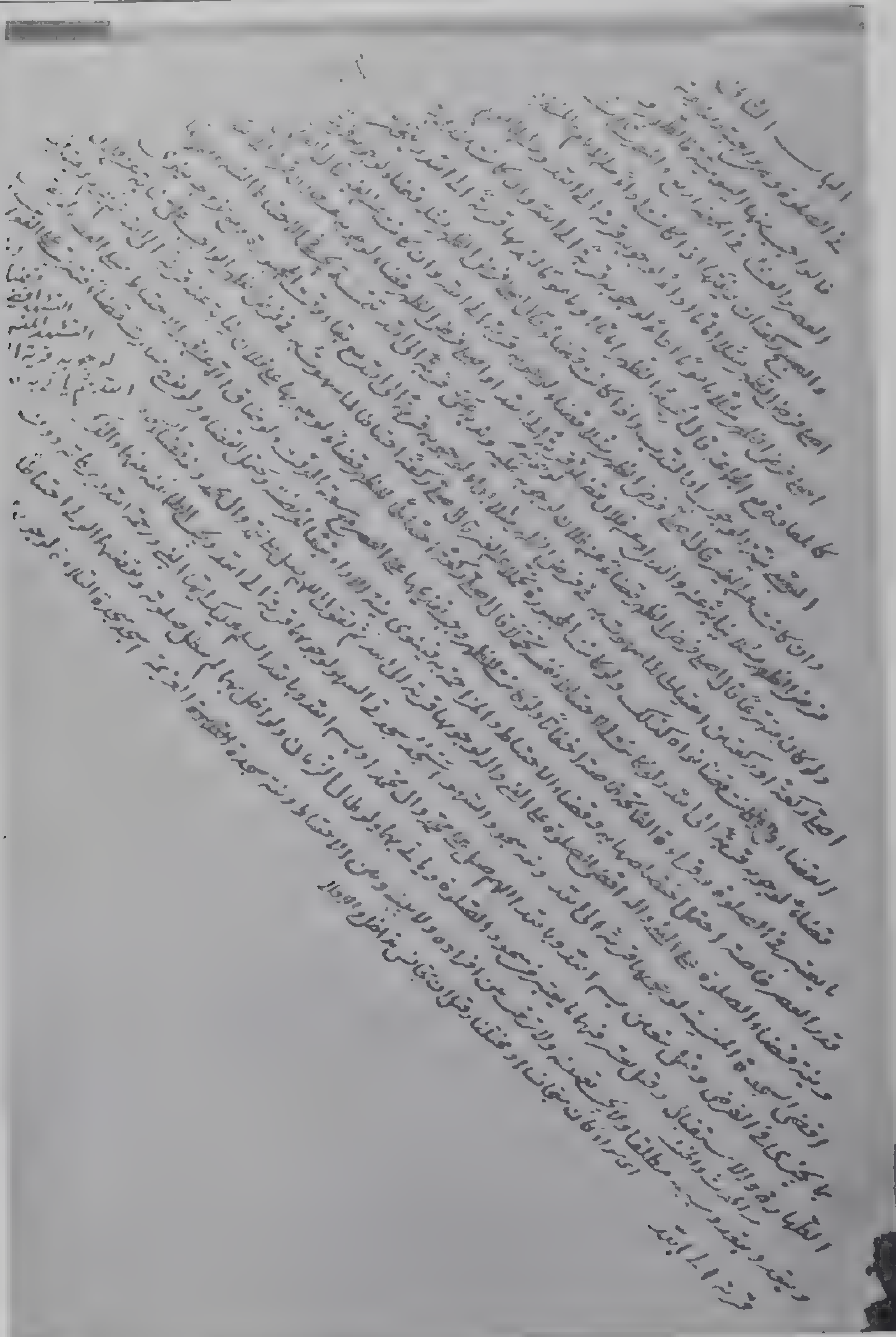
قواعدالاحكام ش ۲۳۳ (آغاز)

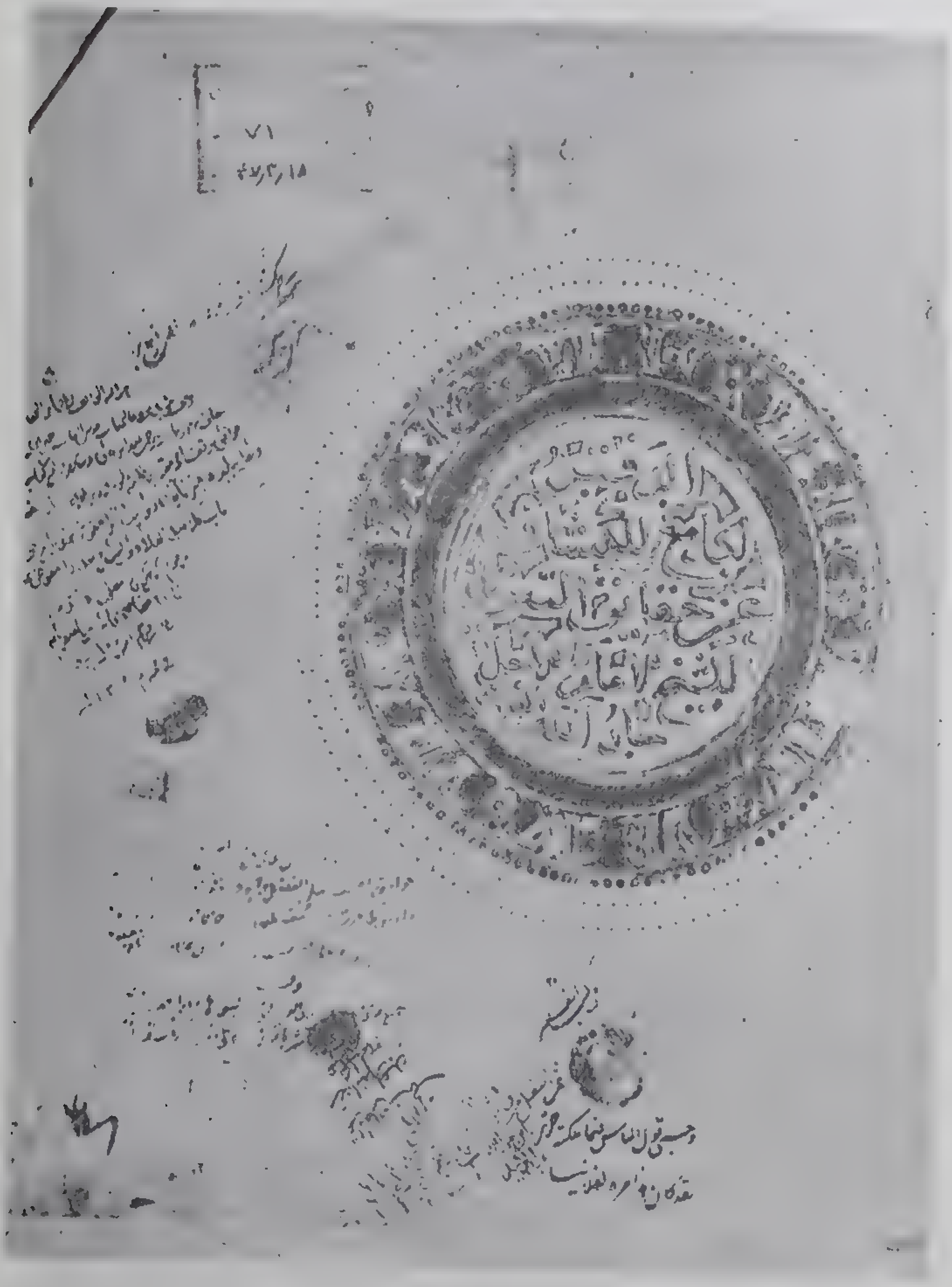
قواعدالاحکام ش ۲۳۳ (انجام)

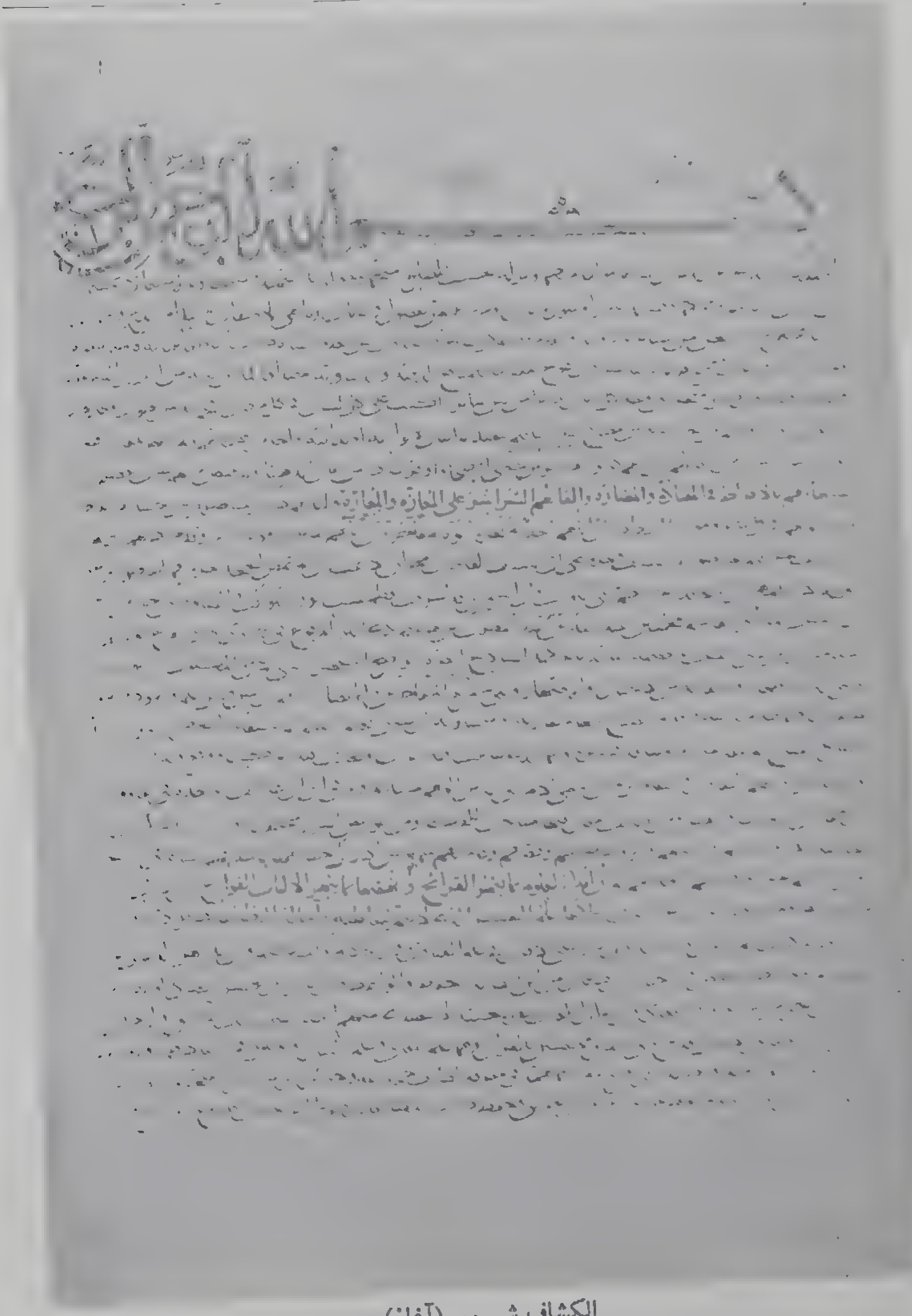
قواعدالاحكام ش ۲۳۳ (انجام نسخه)

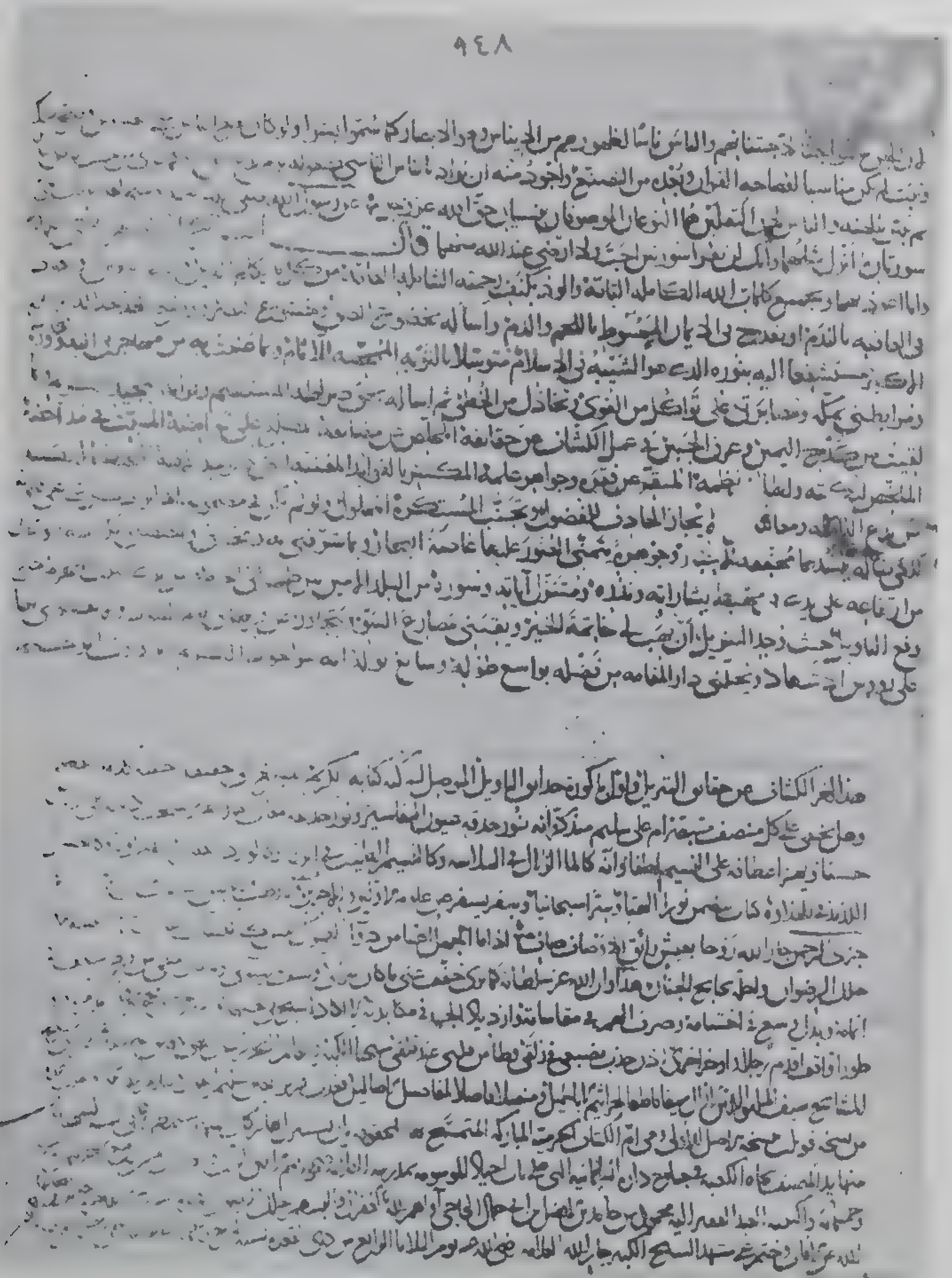
قواعدالاحکام ش ۲۳۳ ص ۷۱۲

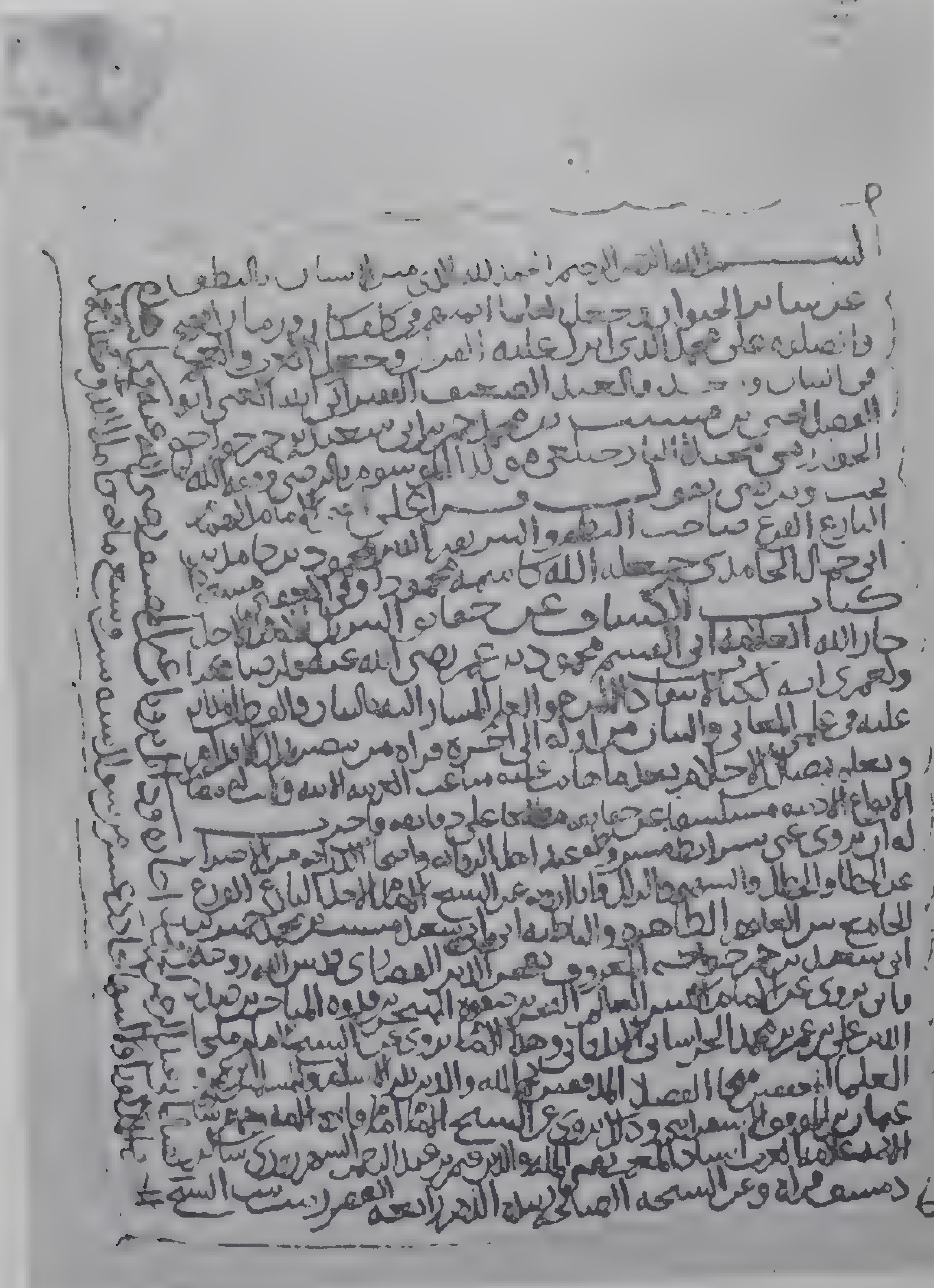
الکشاف ش ۷۱ (ص ٤)

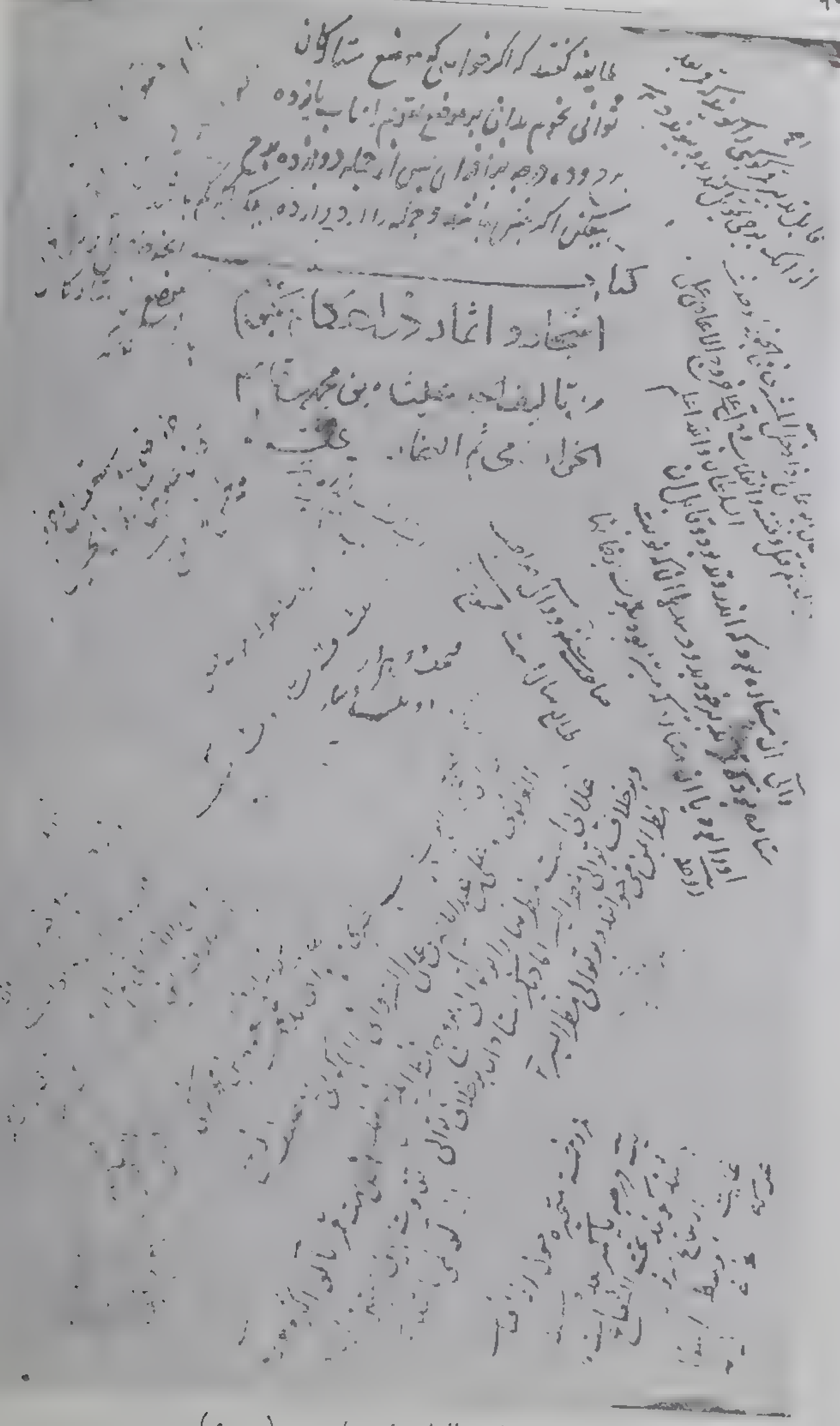
الکشاف ش ۷۱ (آغاز)

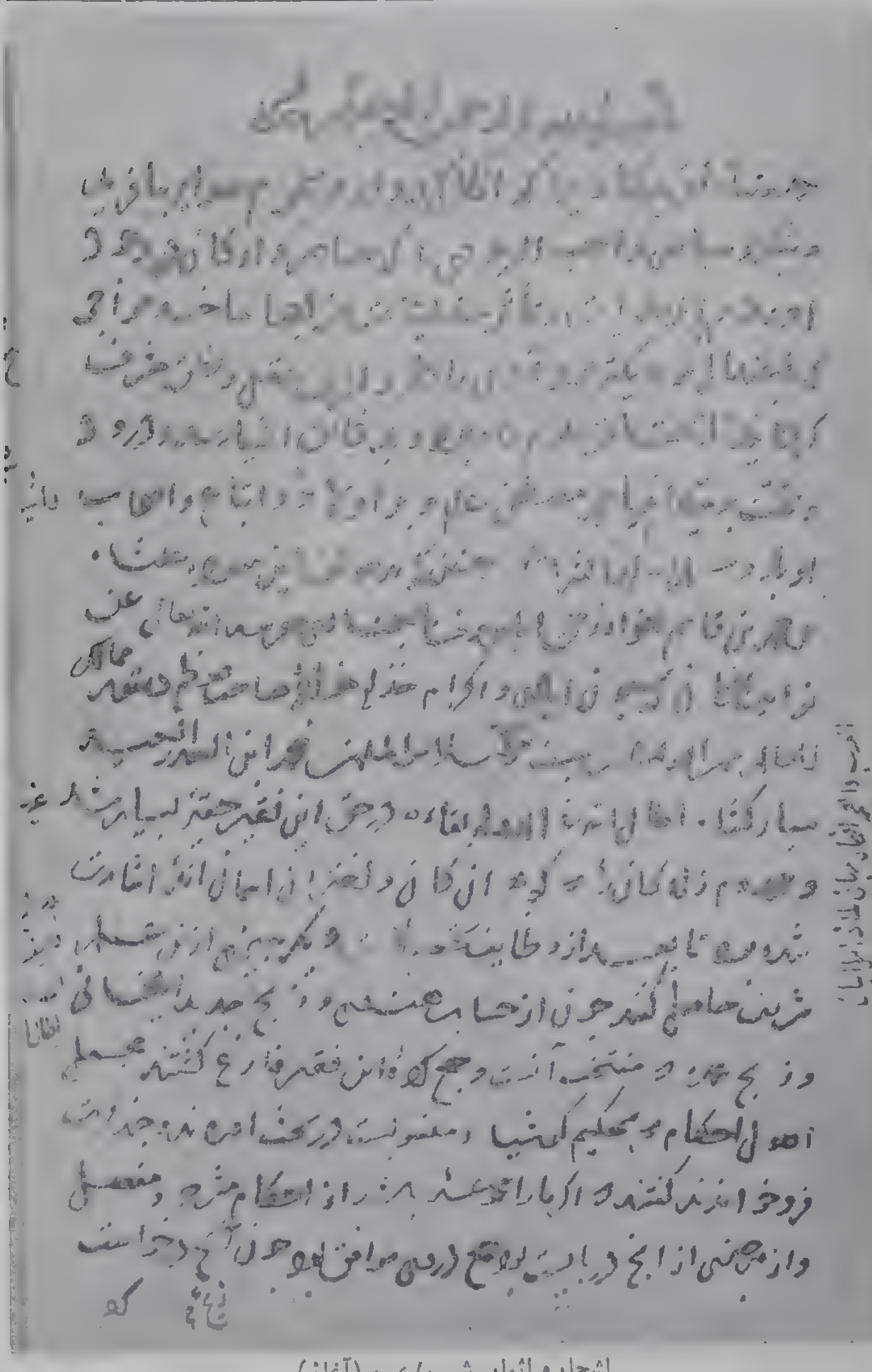
الکشاف ش ۷۱ (انجام)

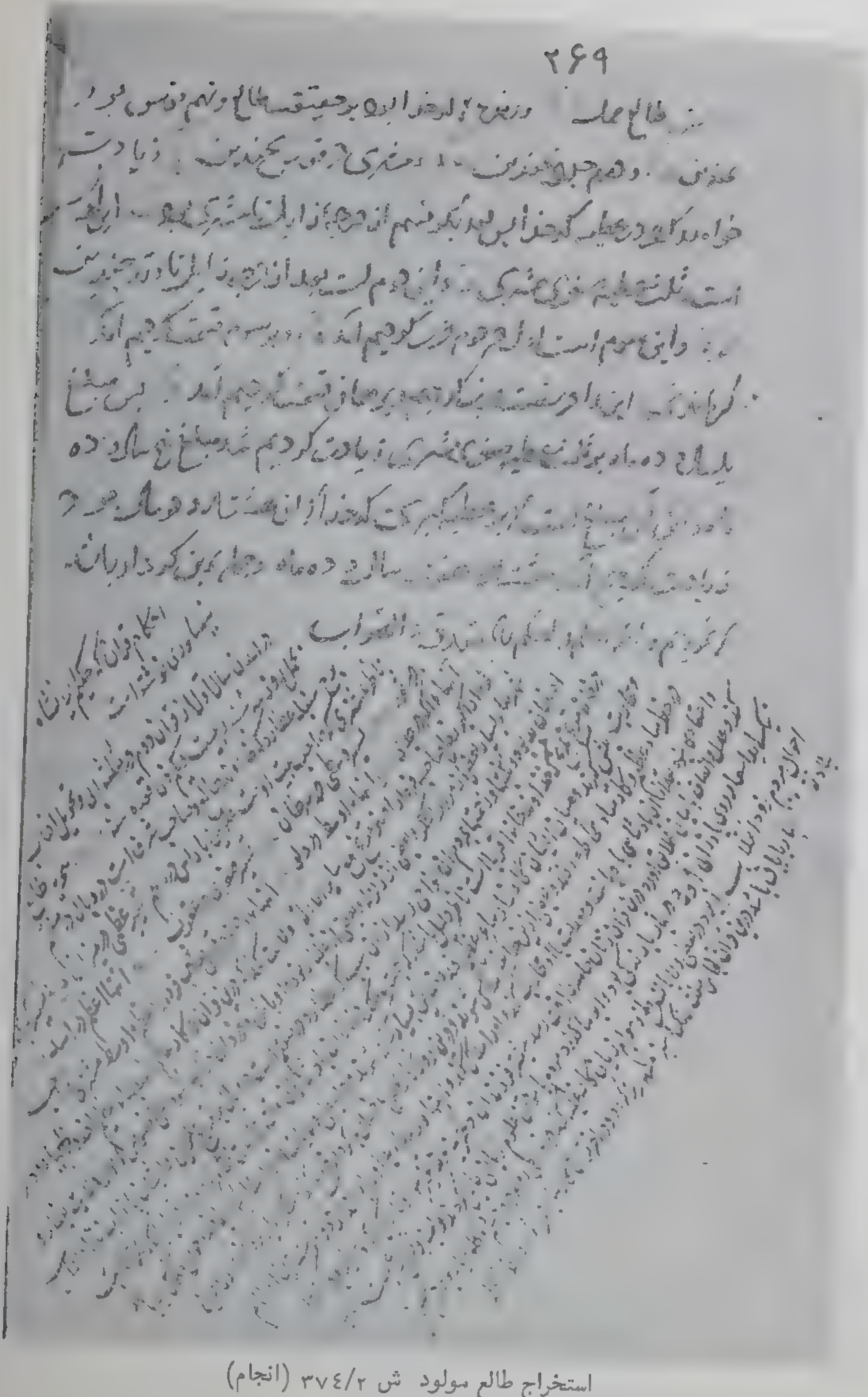
الکشاف (اجازهٔ مورخ ۷۰۶) ش ۷۱ (انجام)

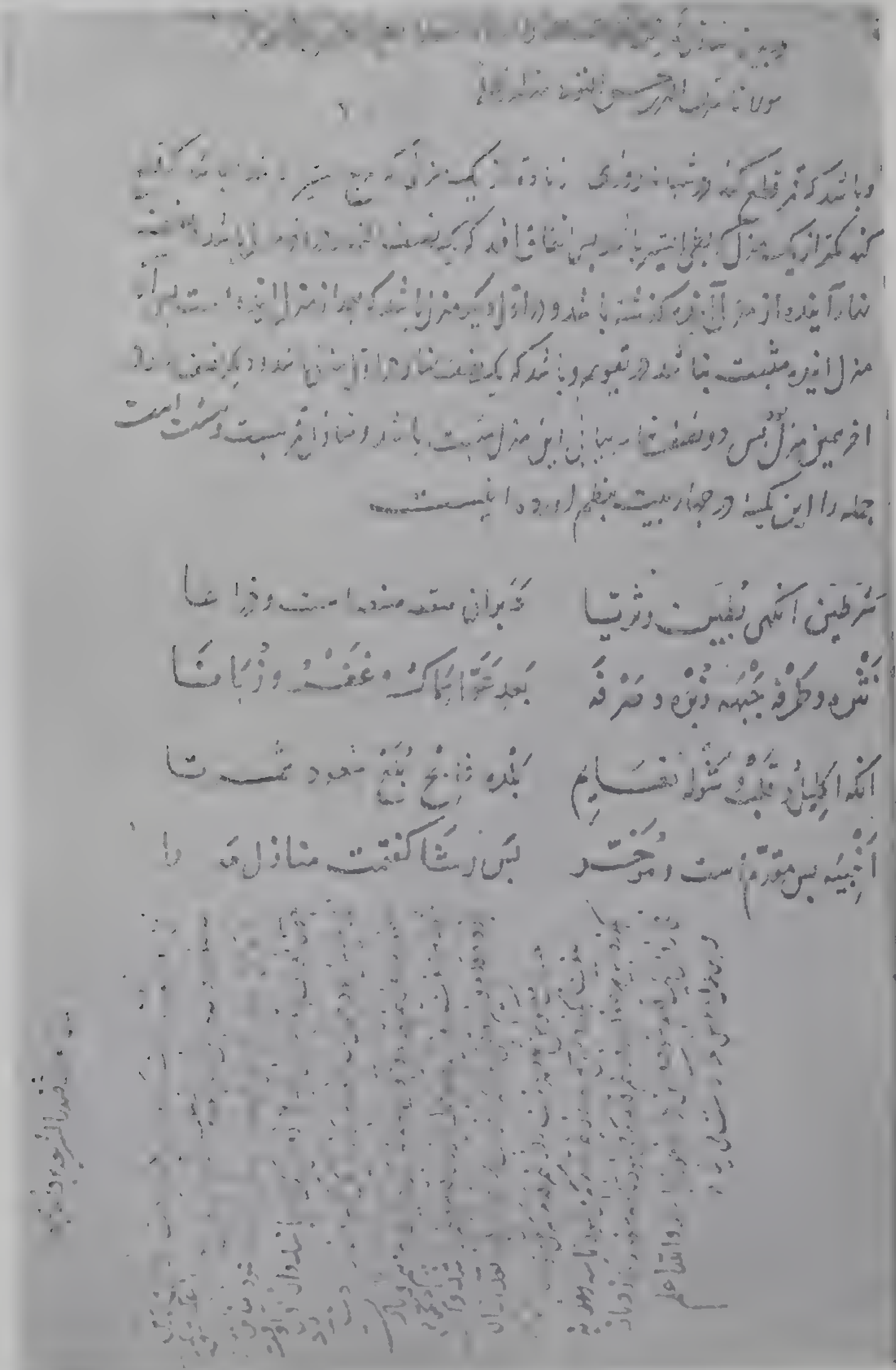
اشجار و اثمار ش ۱/۳۷٤ (ص ٤)

بسم الله الرحمن الرحیم

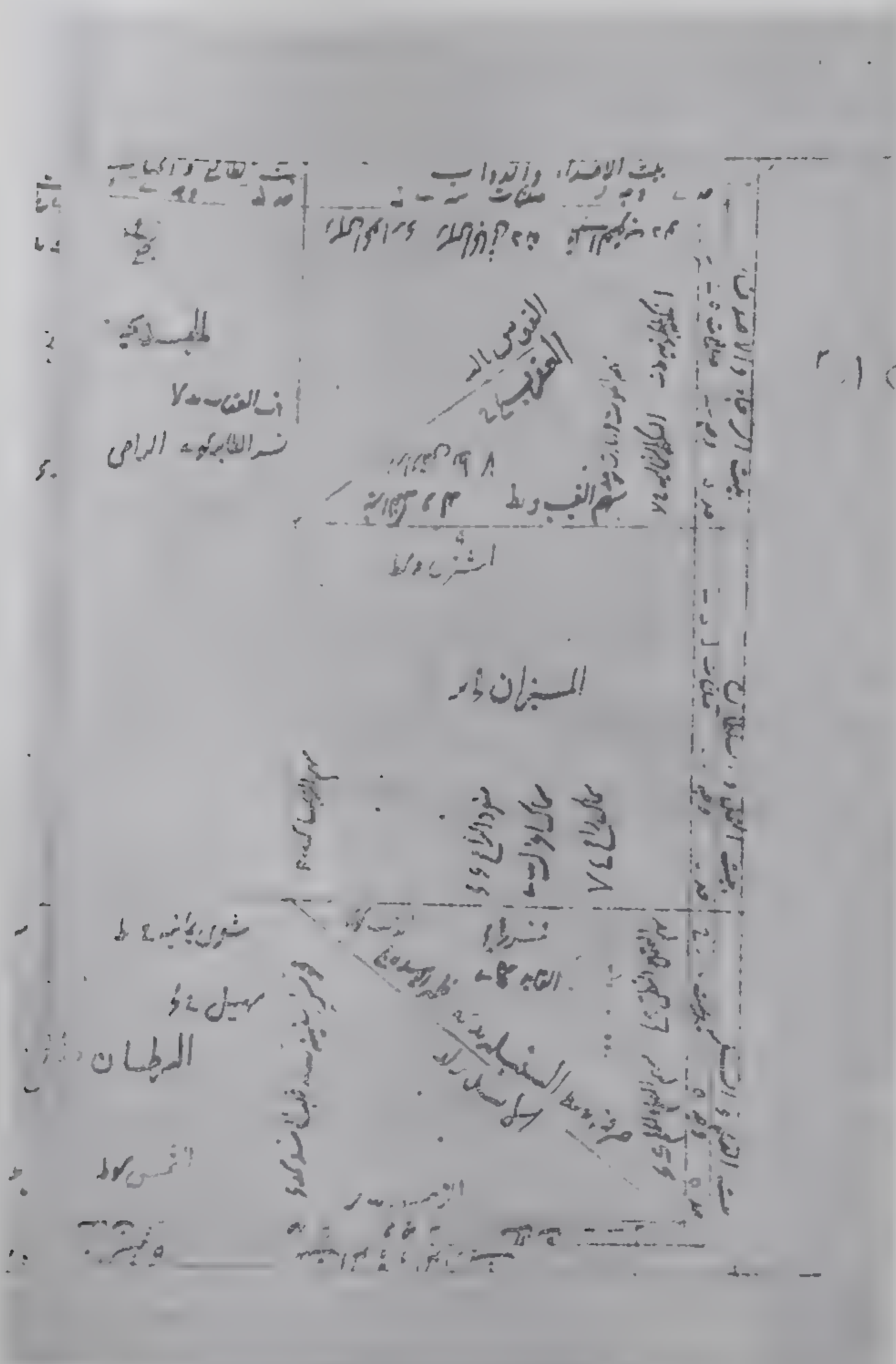
اشجار و اثمار ش ۱/۳۷۴ (آغاز)

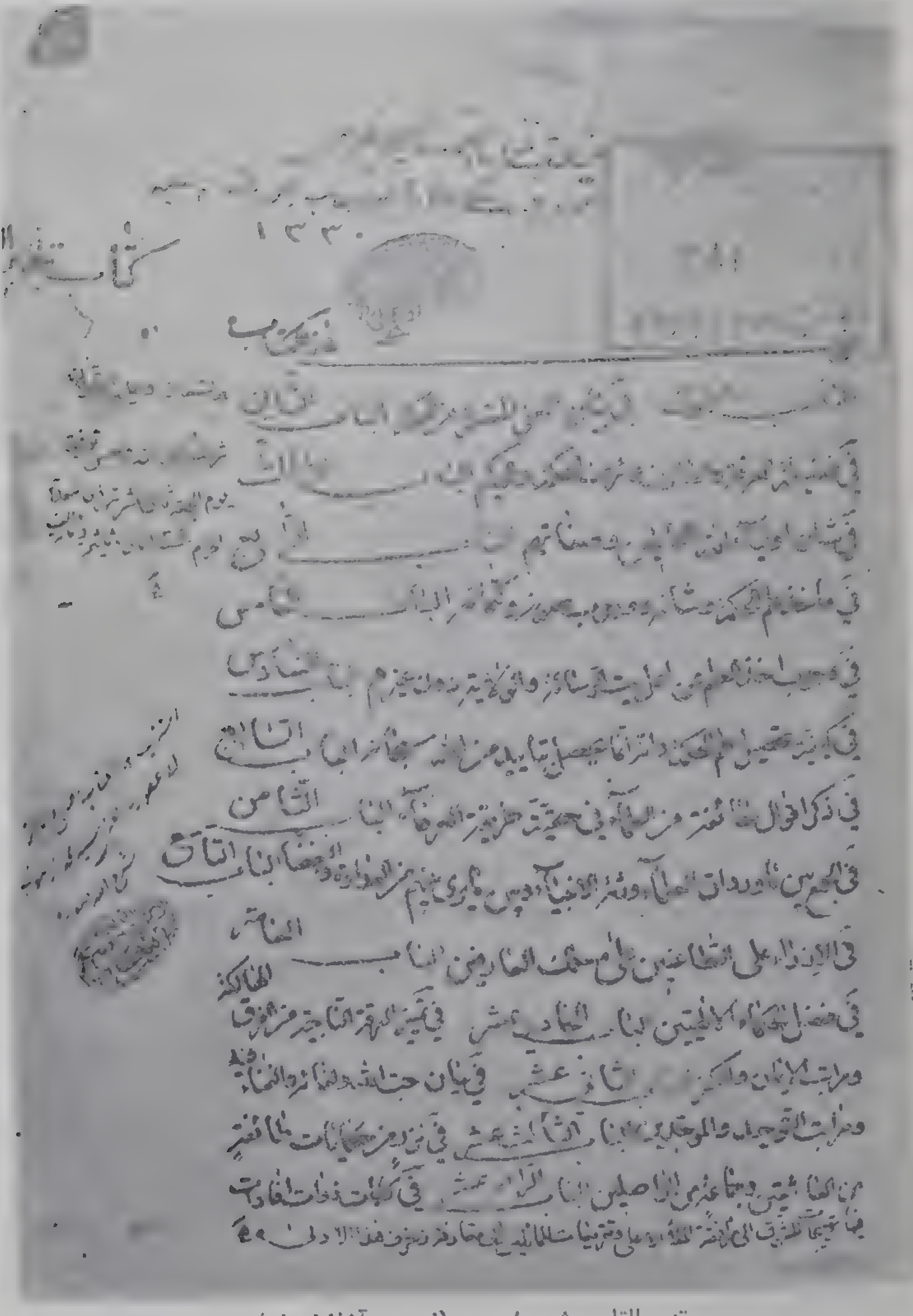
استخراج طالع مولود ش ۳۷۴/۲ (انجام)

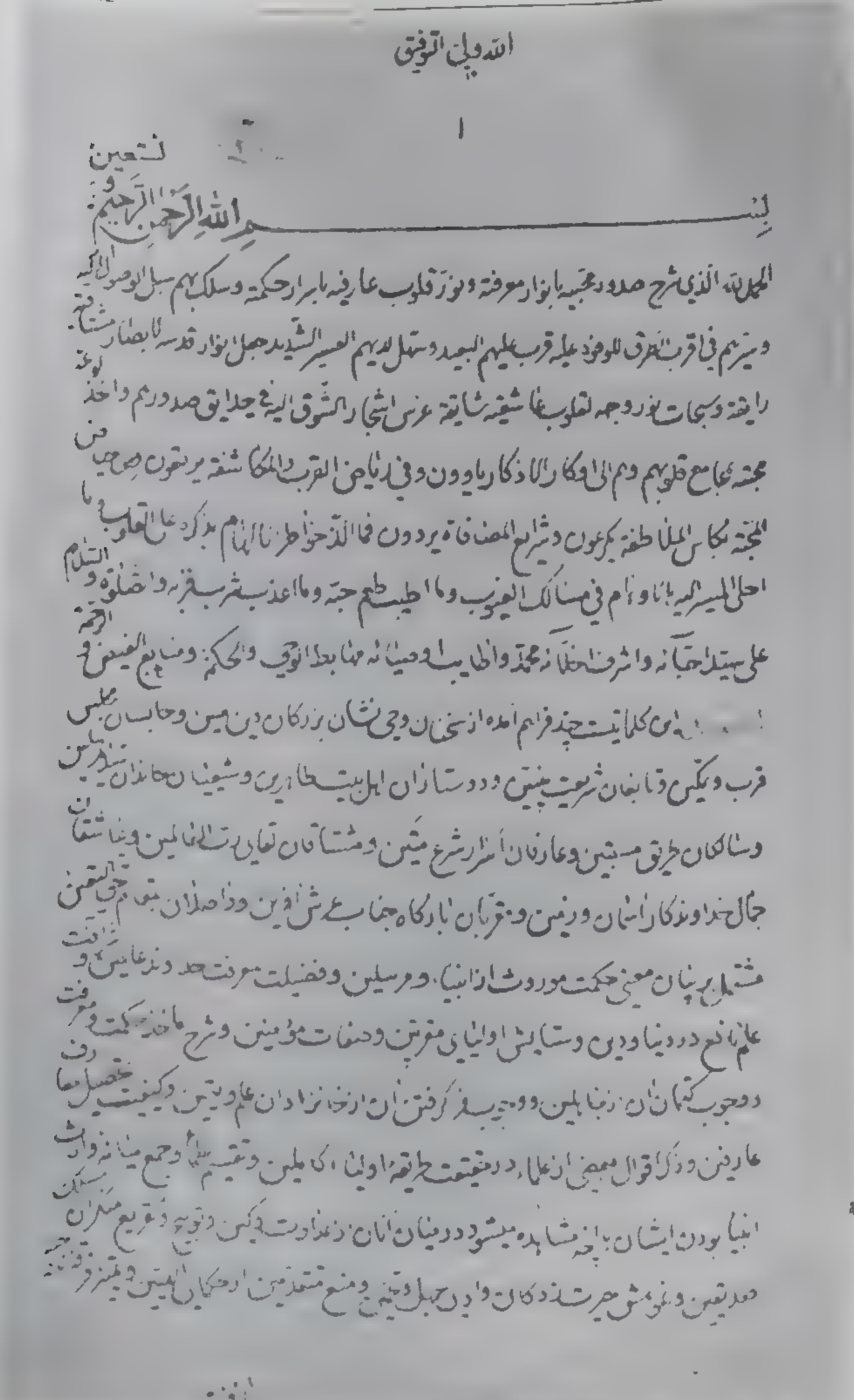
منازل قمروفیی و زوال ش٣/٣٧٤ و ش ٣٧٤/٤

از پایان مجموعه دارای اشجار و اثمار ش ۳۷۴

تنویرالقلوب ش ۱/۳۸۲ (فهرست آغاز نسخه)

الله ولی التوفیق

۱

بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین

الحمد لله الذی شرح صدور محبیه بانوار معرفته و نور قلوب عارفیه باسرار حکمته و سلکهم سبل الوصول الیه

و سیرهم فی اقرب الطرق للوصول علیه قرب علیهم البعید و سهل لدیهم العسیر الشدید جعل انوار قدسه للابصار مشاهد

رایحة و سبحات نور وجهه لقلوب عاشقیه شایقة غرس اشجار الشوق الیه فی حدایق صدورهم و اخذ

محبته مجامع قلوبهم [illegible] الاذکار و الاوراد و فی ریاض القرب و المکاشفة یرتعون

المحبة بکاس الملاطفة یکرعون و شرایع المصافاة یردون فالله خواطرنا بالهام ذکره علی القلوب و ما

احلی الیسیر لدیه [illegible] فی مسالک الغیوب و ما اطیب طعم حبه و ما اعذب شرب سره و الصلوة و السلام

علی سید احبائه و اشرف خلفائه محمد و آله اطایب اوصیائه مهابط الوحی و الحکمة و منابع الفیض و الرحمة

[illegible] این کلماتیست چند فراهم آمده از سخنان وحی نشان بزرگان دین مبین و حاجبان مجلس

قرب و یکتایی و تابعان شریعت متین و دوستان اهل بیت طاهرین و شیعیان [illegible]

و سالکان طریق مستبین و عارفان اسرار شرع متین و مشتاقان لقای رب العالمین و عاشقان

جمال خداوندکار آسمان و زمین و مقربان بارگاه جناب عرش آفرین و واصلان بمقام حق الیقین

مشتمل بر بیان معنی حکمت موروث از انبیاء و مرسلین و فضیلت معرفت حق و منزلت عارفین و

علم نافع در دنیا و دین و ستایش اولیای متقین و صفات مؤمنین و شرح ماخذ حکمت و معرفت

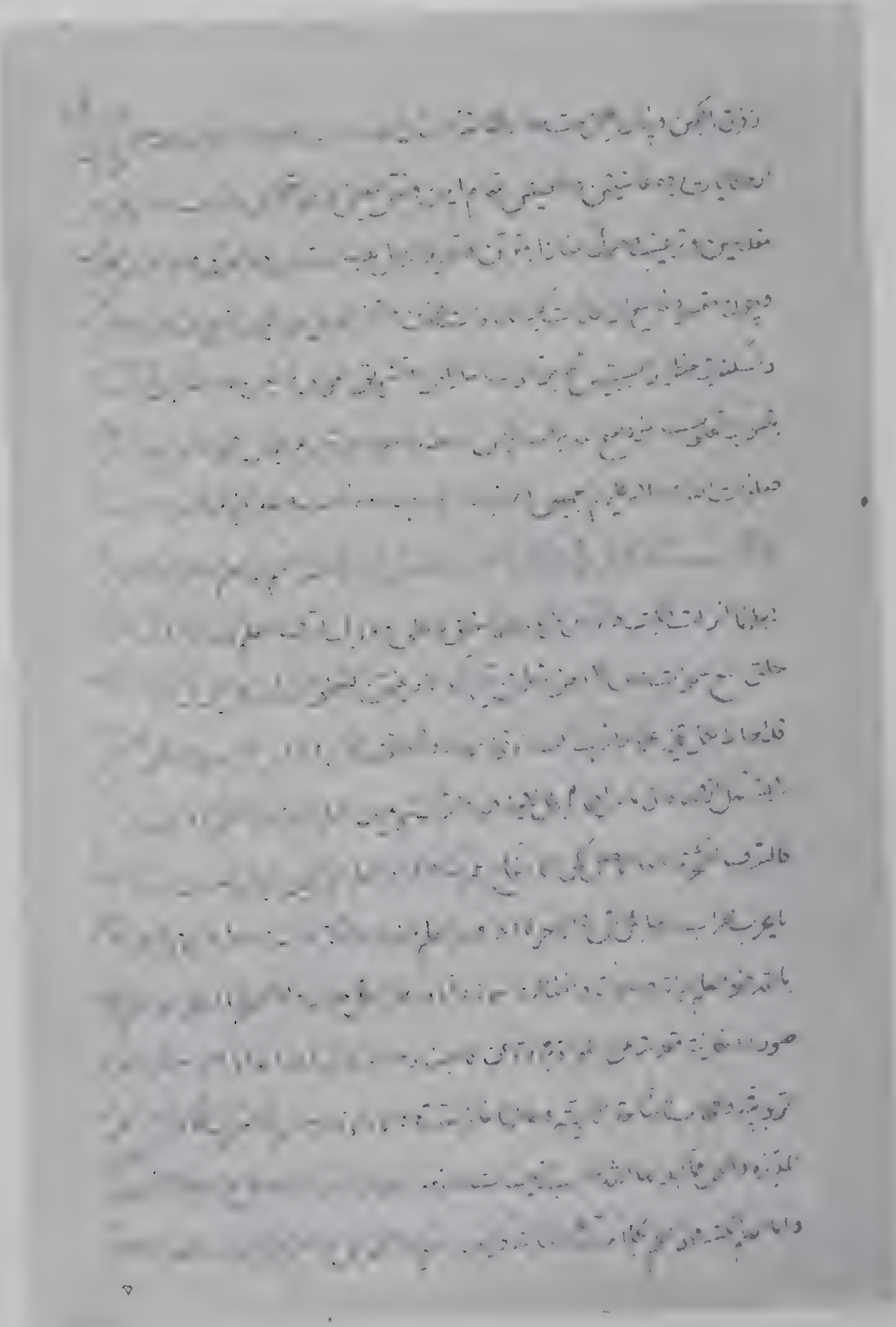
و وجوب کتمان آن از نااهلین و وجوب فرا گرفتن آن از خازنان علم و یقین و کیفیت تحصیل معارف

عارفین و ذکر اقوال بعضی از علما در حقیقت طریقه اولیاء کاملین و تقسیم ایشان و جمع میان نزول

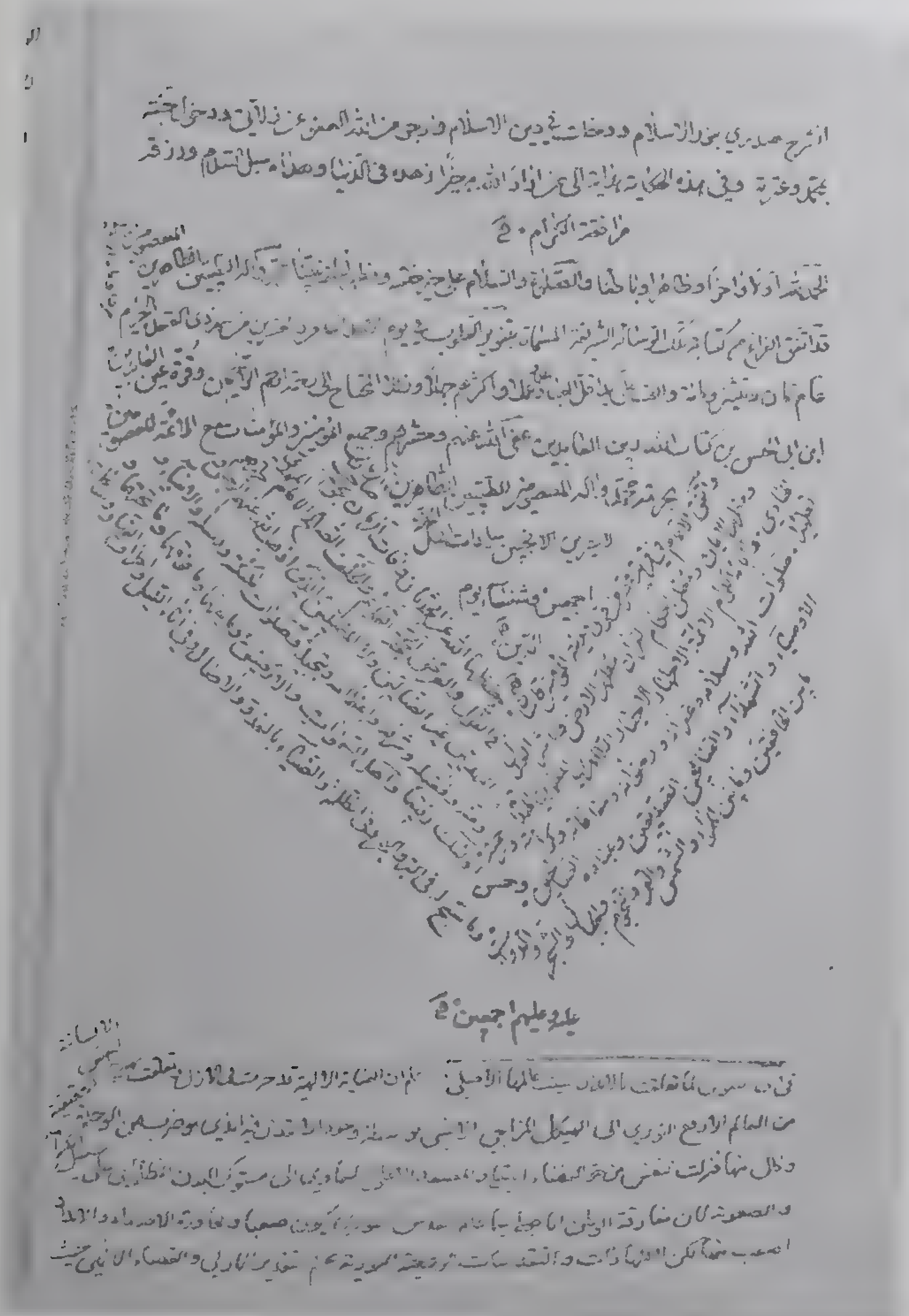
انبیا بودن ایشان با آنچه مشاهده میشود در میان ایشان [illegible] و توجیه و تقریع منکران

صدیقین و نکوهش حیرت زدگان وادی جهل و تیه و منع متعدیین از حکایات [illegible]

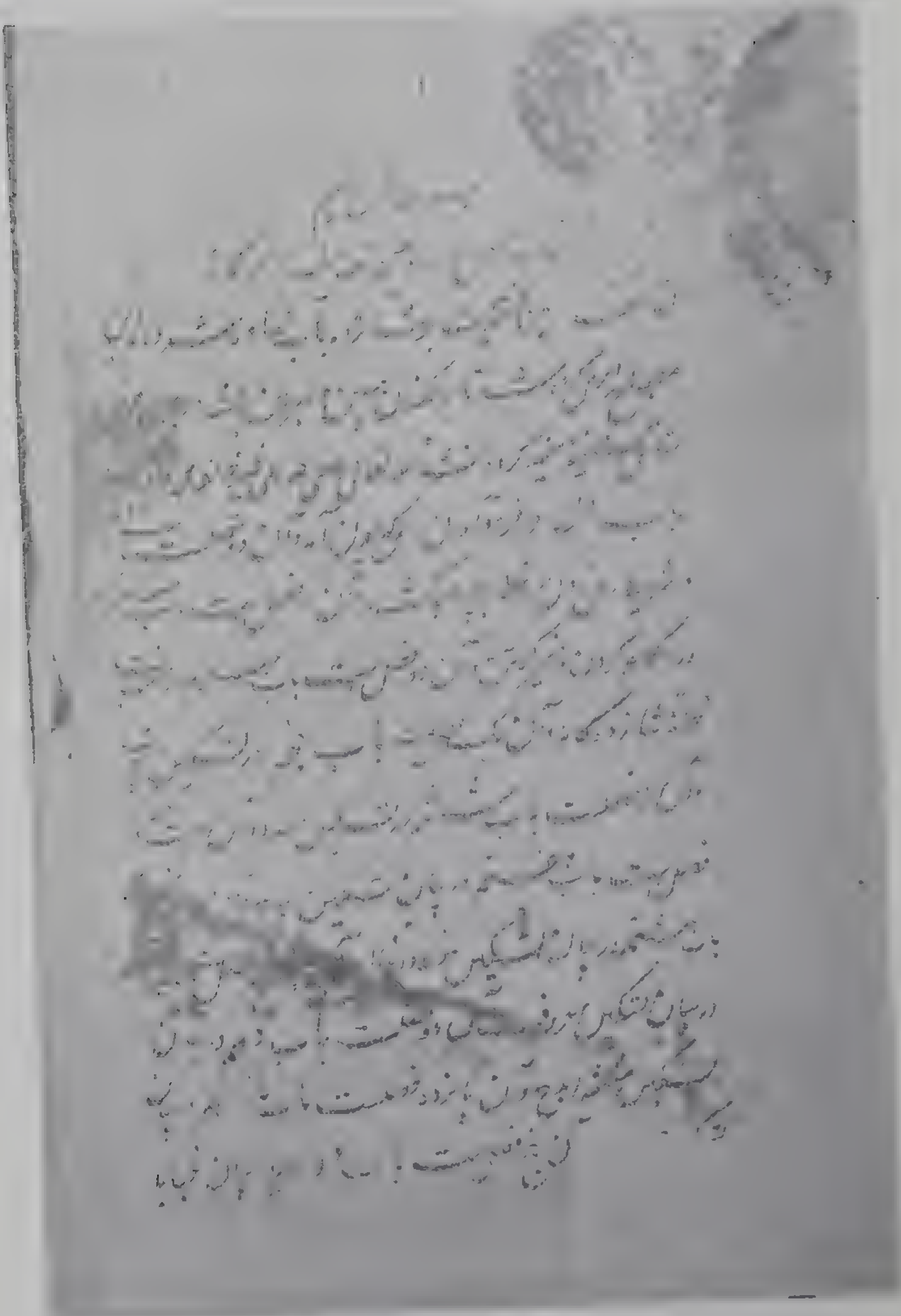
تنویرالقلوب ش ۱/۳۸۲ ص ۱

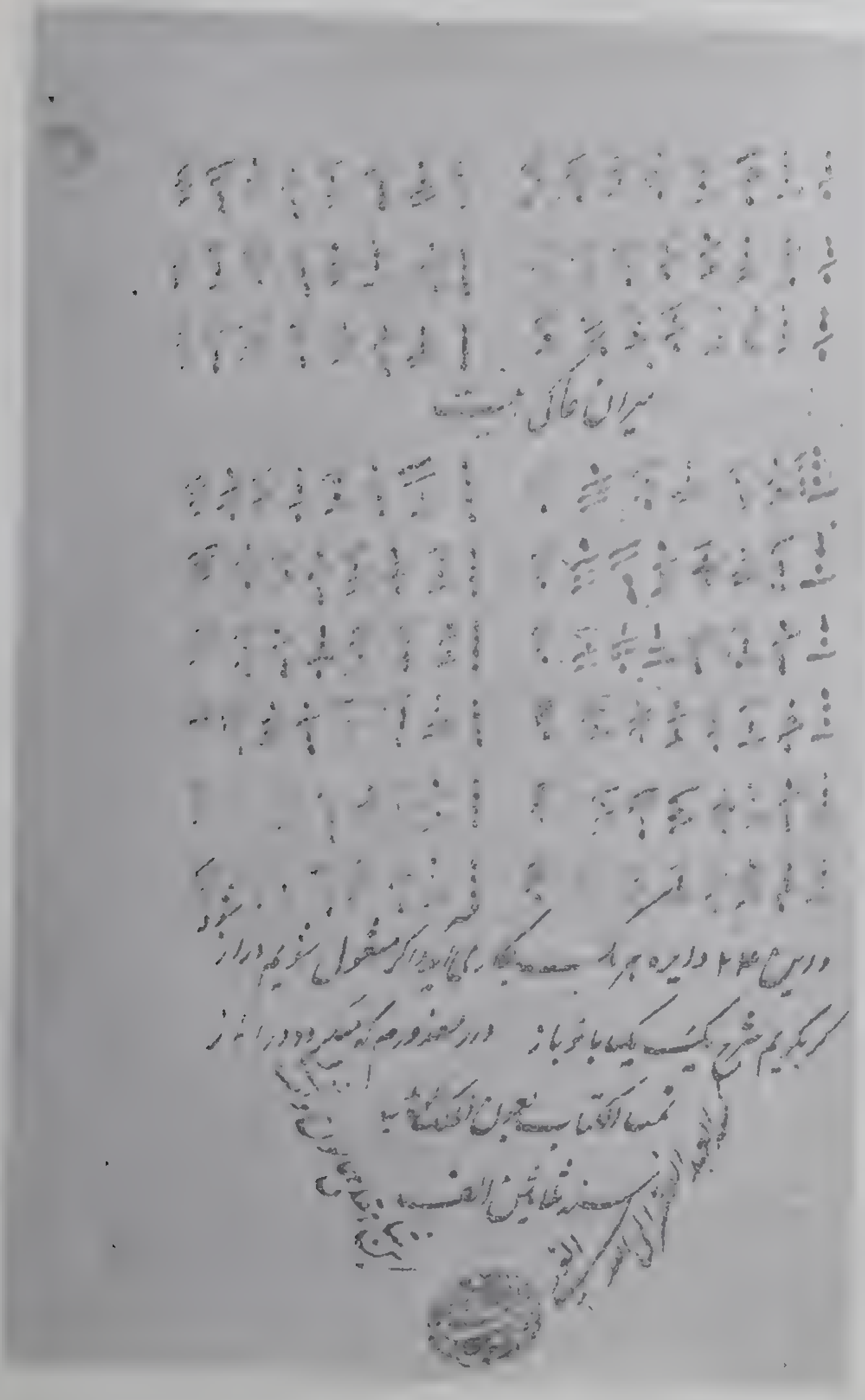
تنویرالقلوب ش ۱/۳۸۲ ص ۲

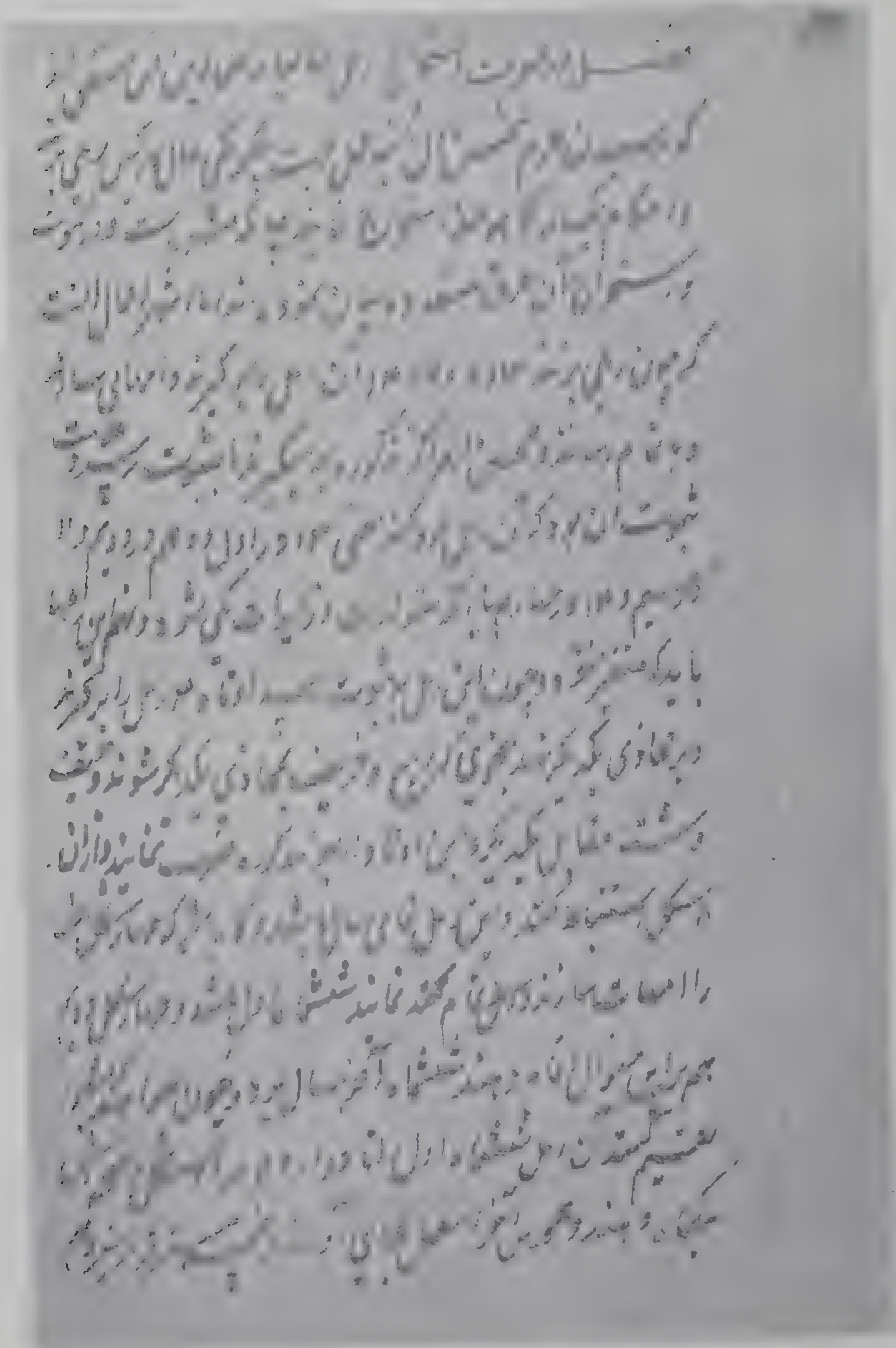
تنویرالقلوب ش ۱/ ۳۸۲ (انجام)

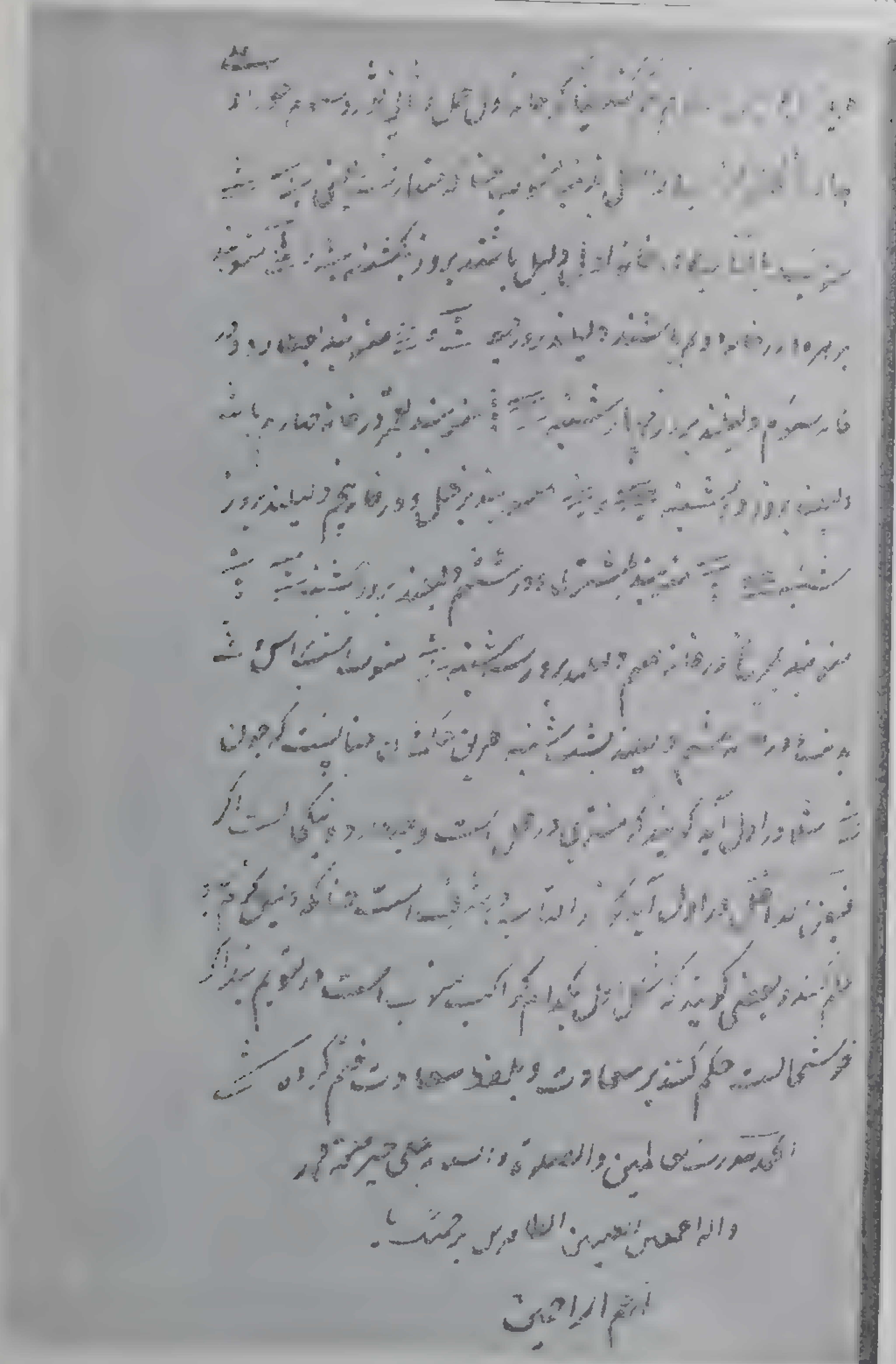
مصباح الرمل ش ۴۲۹/۱ (آغاز)

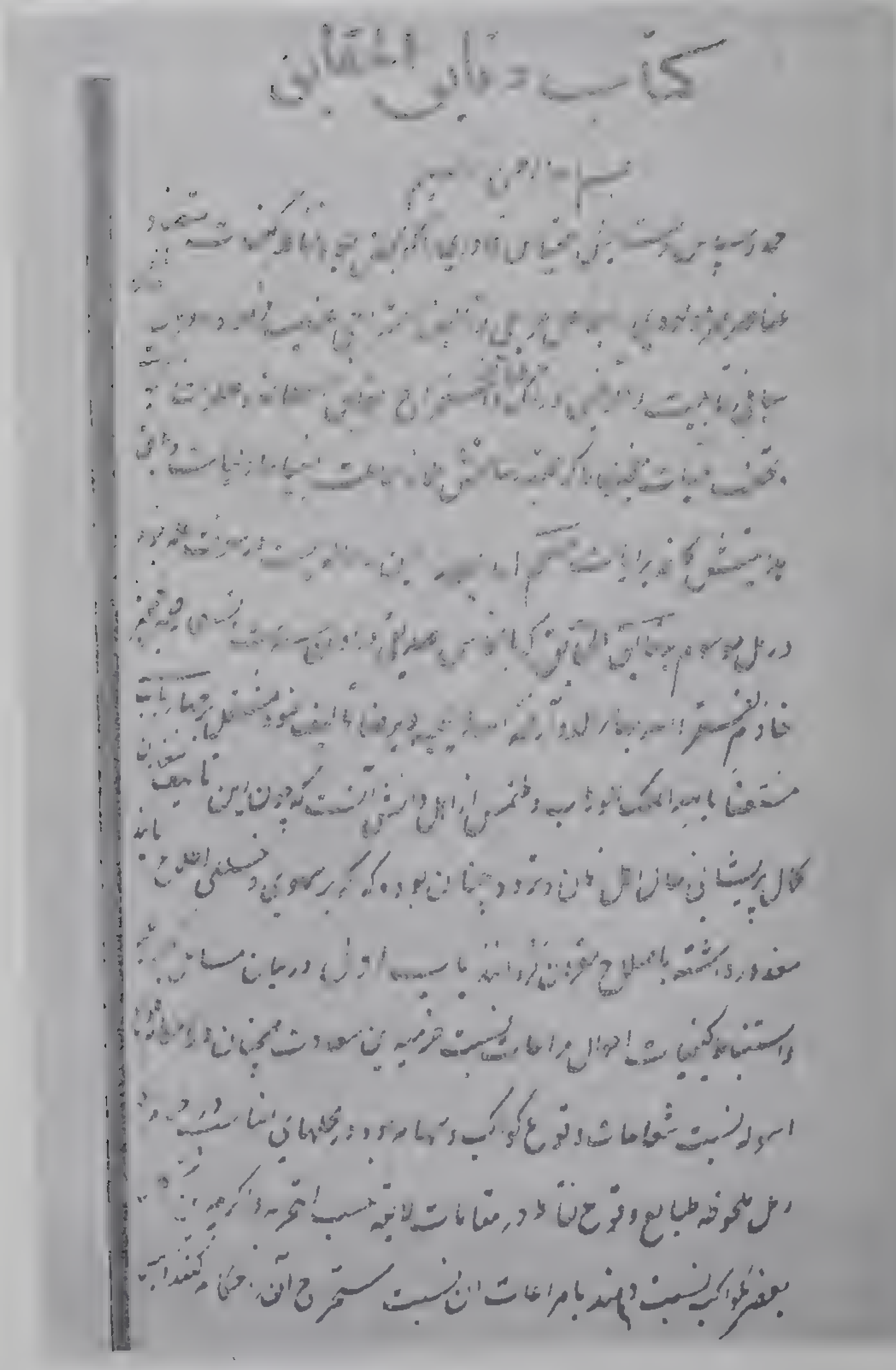
مصباح الرمل ش ۱/۴۲۹ (انجام)

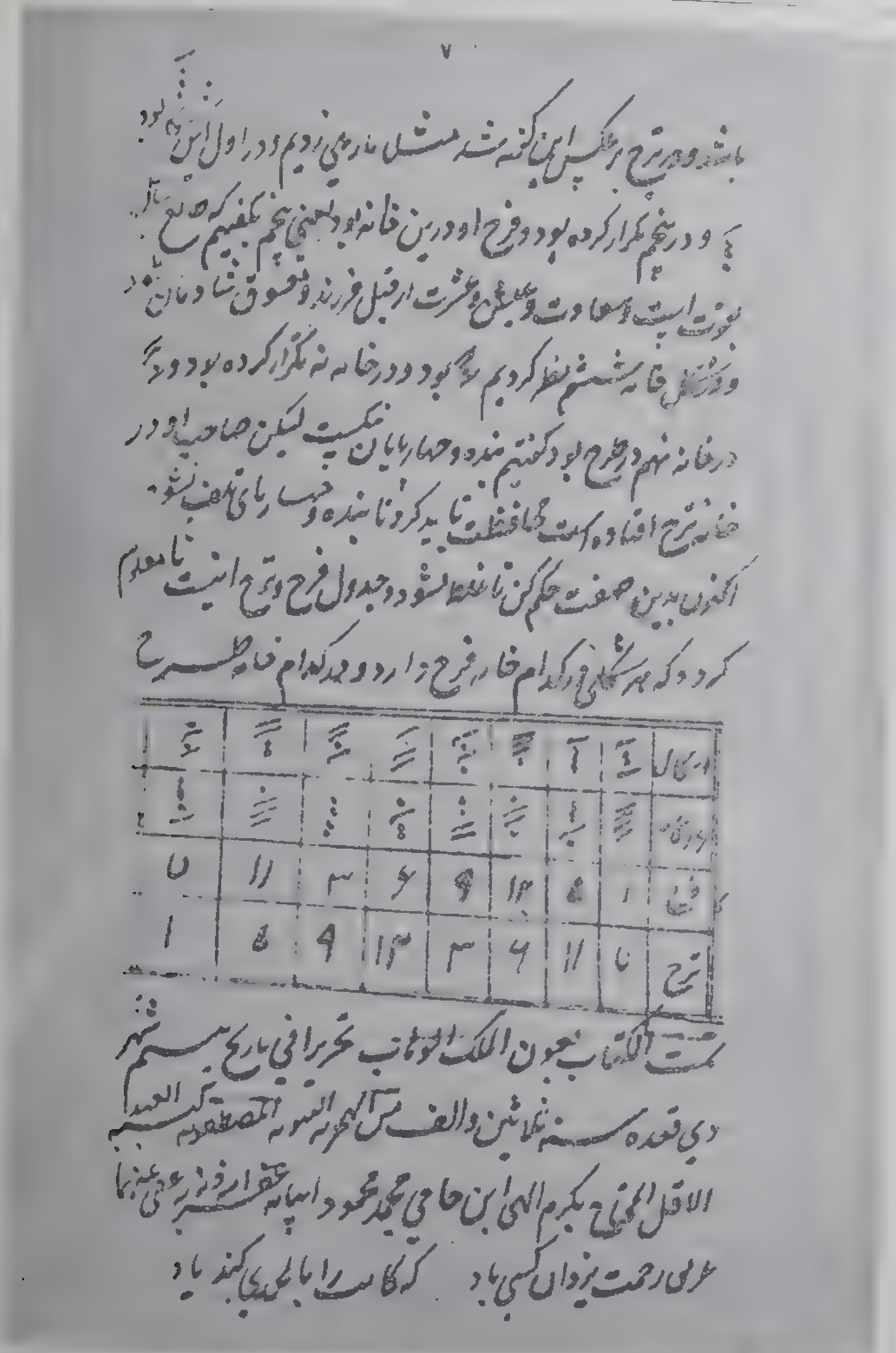
استخراج رمل ش ۴۲۹/۲

استخراج رمل ش ۴۲۹/۲

دقایق‌الحقایق ش ۴۲۹/۴

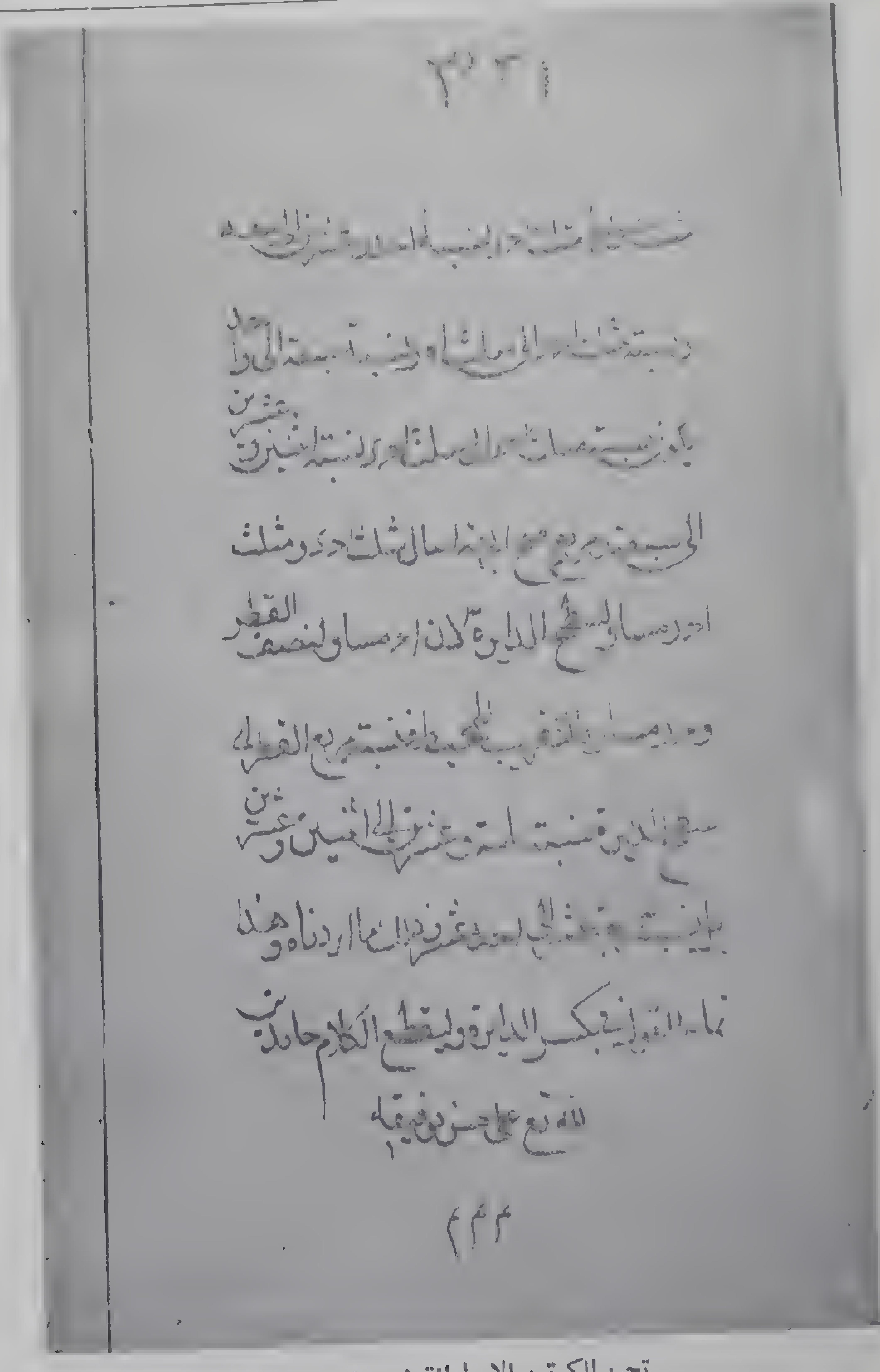
۷

باشد و هر ترح بر عکس این که گفته شد مثل ما ر می زدیم در اول این [illegible] بود
و در پنجم تکرار کرده بود و فرح او درین خانه بود یعنی پنجم بگفتیم که [illegible]
بوت است سعادت و عیش و عشرت از قبیل فرزند و معشوق شادمانی [illegible]
و در اول خانه ششم نظر کردیم [illegible] بود و در خانه نه تکرار کرده بود و
در خانه نهم در ترح او گفتیم منده و چهار پایان نیکست لیکن صاحب او در
خانه ترح افتاده است [illegible] تا بید کرد تا بنده و چهار پای تلف نشود
اکنون بدین صفت حکم کن تا غلط نشود و جدول فرح و ترح اینست تا معلوم
کرده که هر کوکبی در کدام خانه فرح دارد و در کدام خانه ترح

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
فرح	١	٥	١٢	٩	٦	٣	١١	٧
ترح	[illegible]	١١	٦	٣	١٢	٩	٥	١

تمت الکتاب بعون الملک الوهاب تحریرا فی تاریخ بیستم شهر
ذی قعده سنه ثلاثین والف من الهجرة النبویة المصطفویة کتبه العبد
الاقل المحتاج بکرم الهی ابن حاجی محمد محمود اصفهانی [illegible] عنهما
غریق رحمت یزدان کسی باد   که کاتب را بالحمدی کند یاد

دقایق الحقایق ش ۴۲۹/۴

[illegible]

الى سبعة [illegible] مثلث

[illegible] القطر

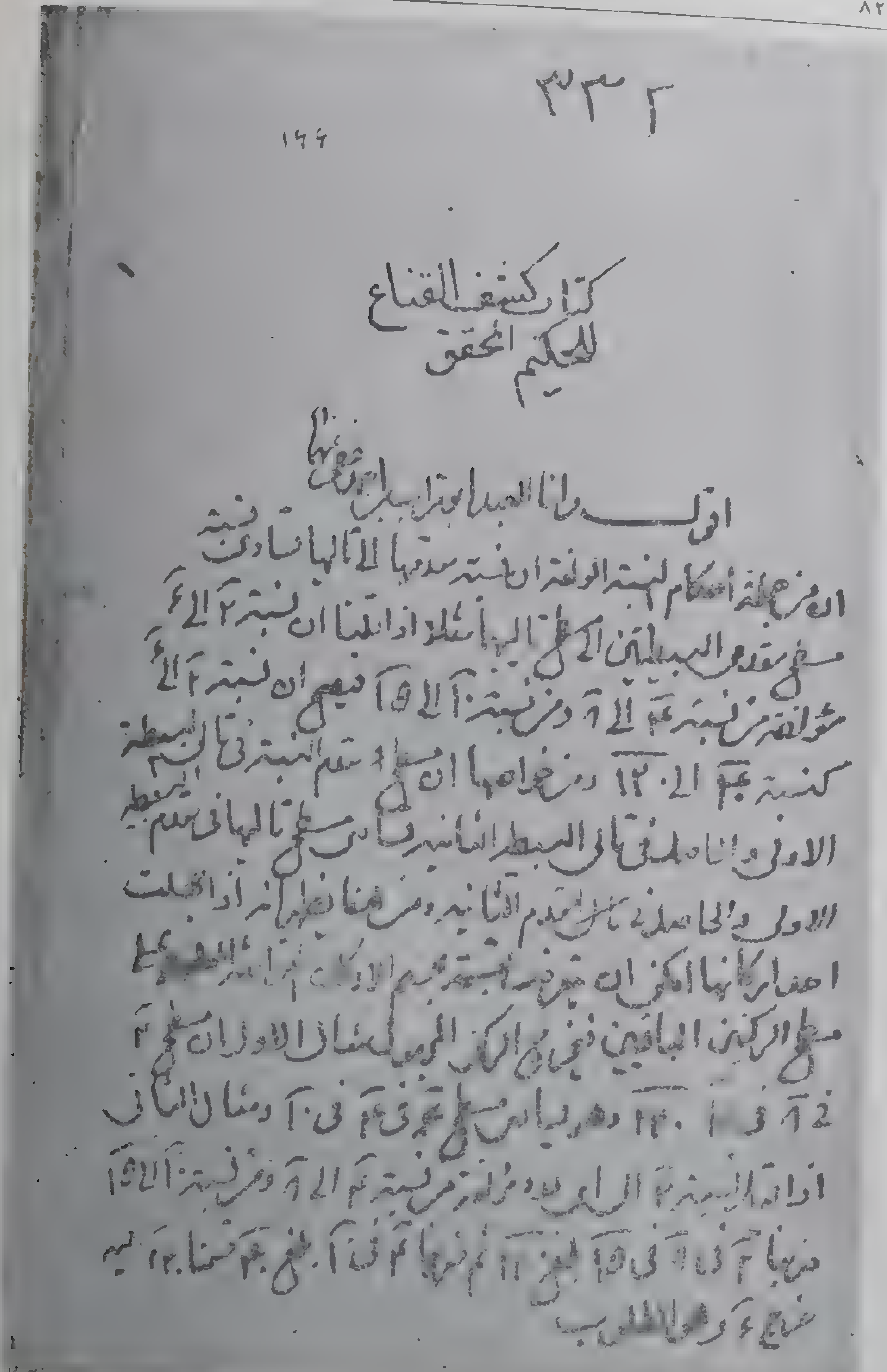
[illegible]

[illegible] و هذا

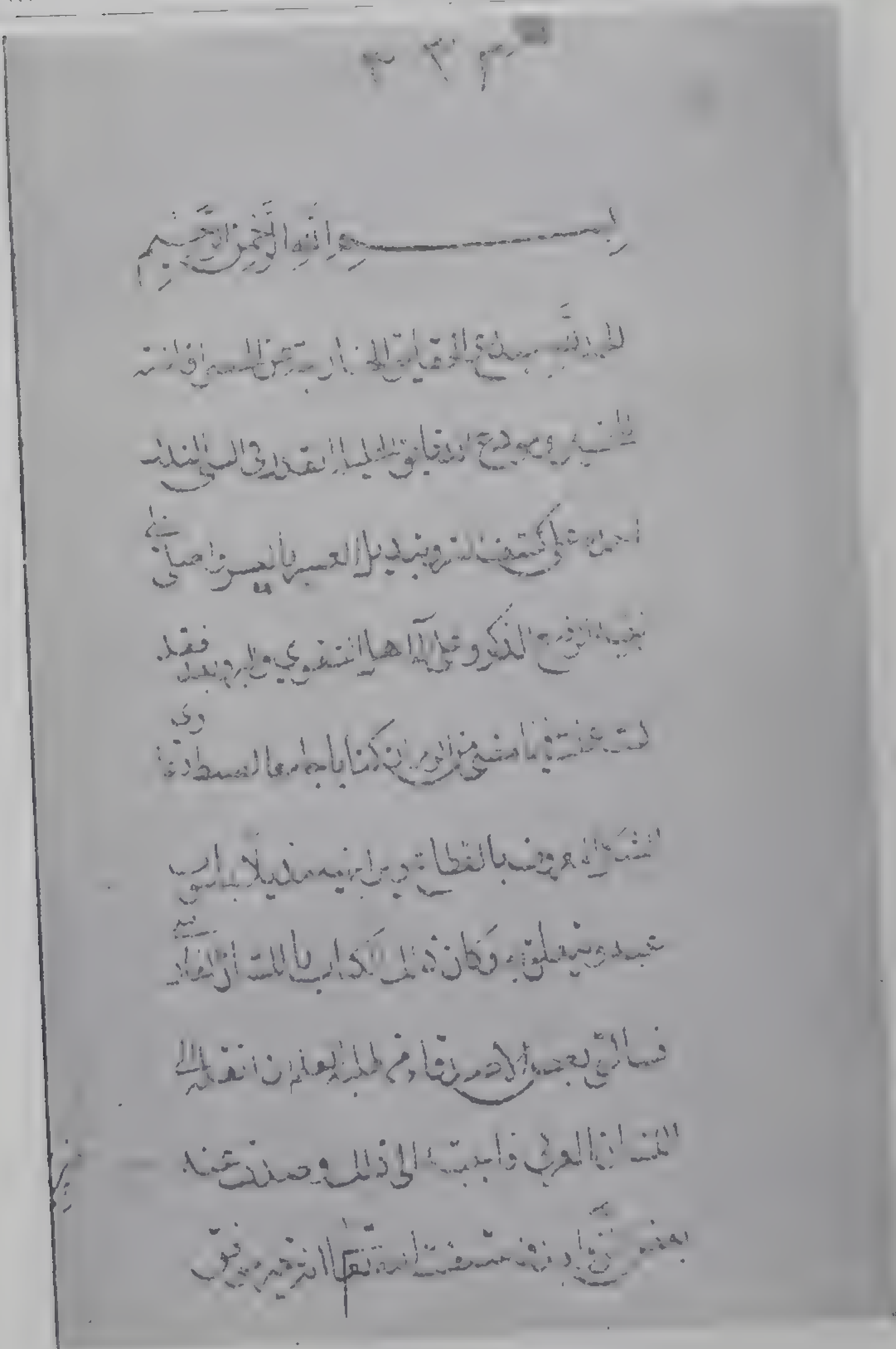
نهاية التقريب بكسر الدائرة وليقطع الكلام حامدين

لله تعالى على حسن توفيقه

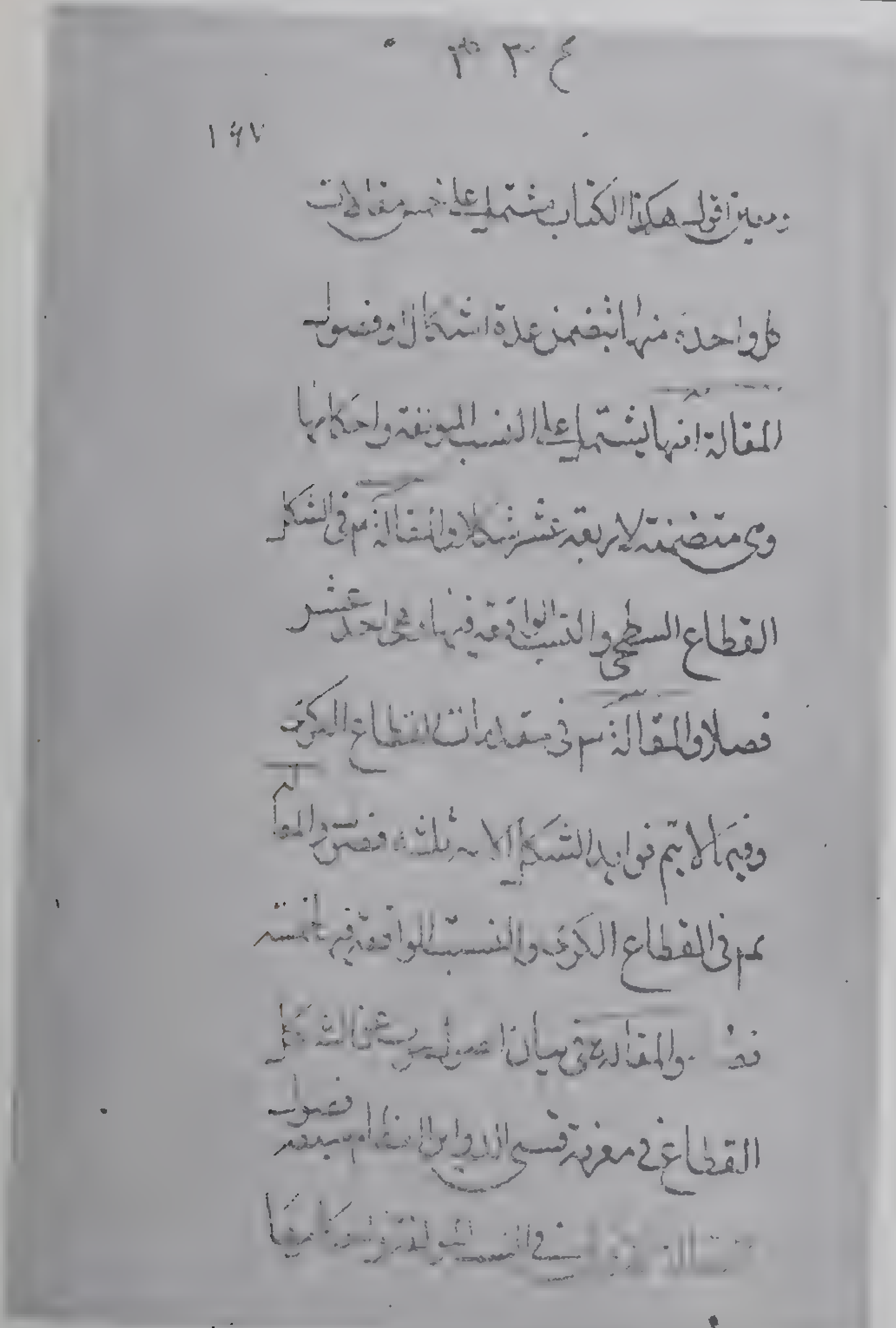
تحریرالکرة و الاسطوانة ش ۱/۴۵۸

کتاب کشف القناع
للحکیم المحقق

کشف‌القناع ش ۴۵۸/۲ (ص ع)

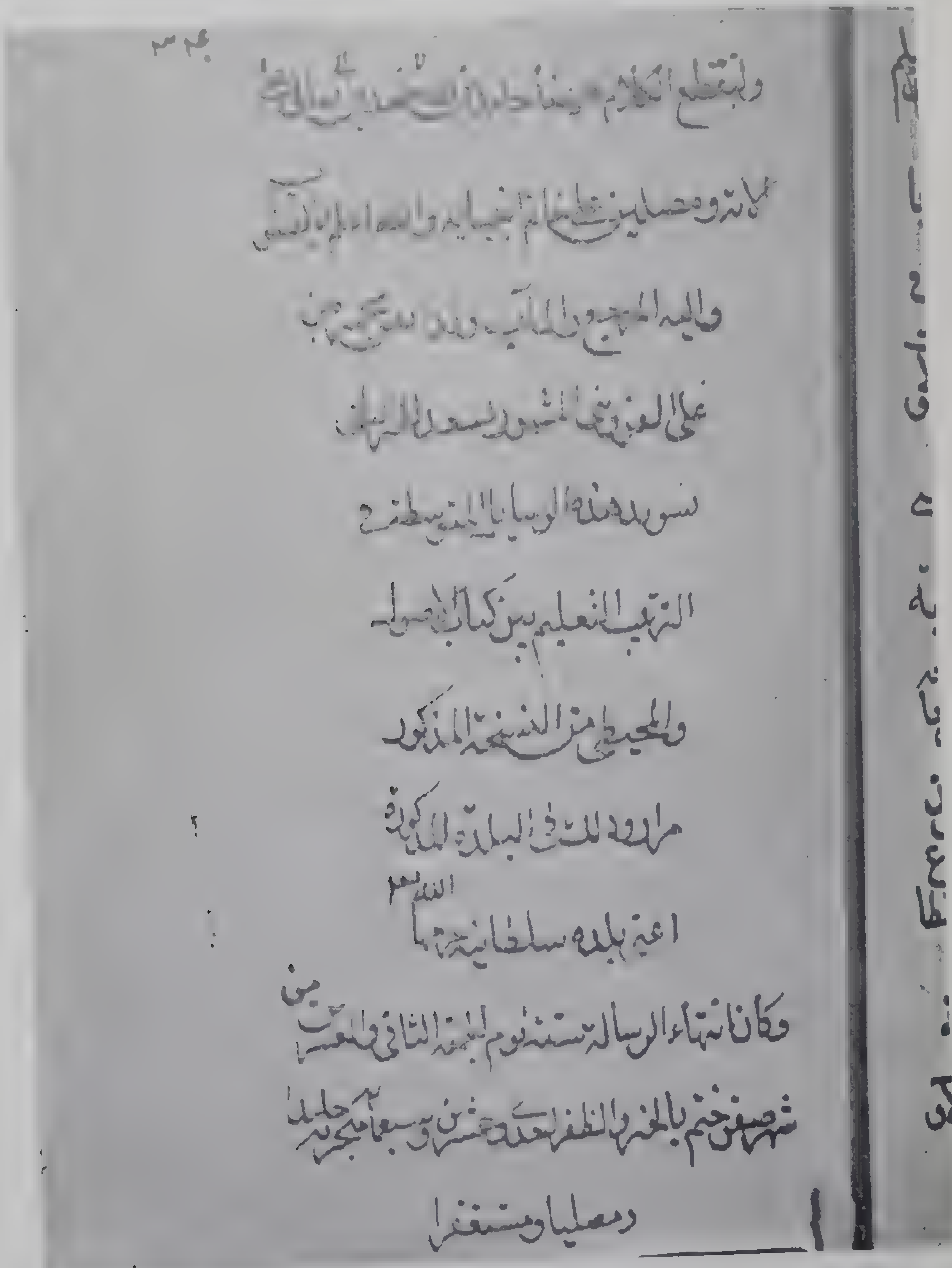

بسم الله الرحمن الرحيم

آغاز کشف‌التناع ش ۴۵۸/۲ ص ۱

١٦٧

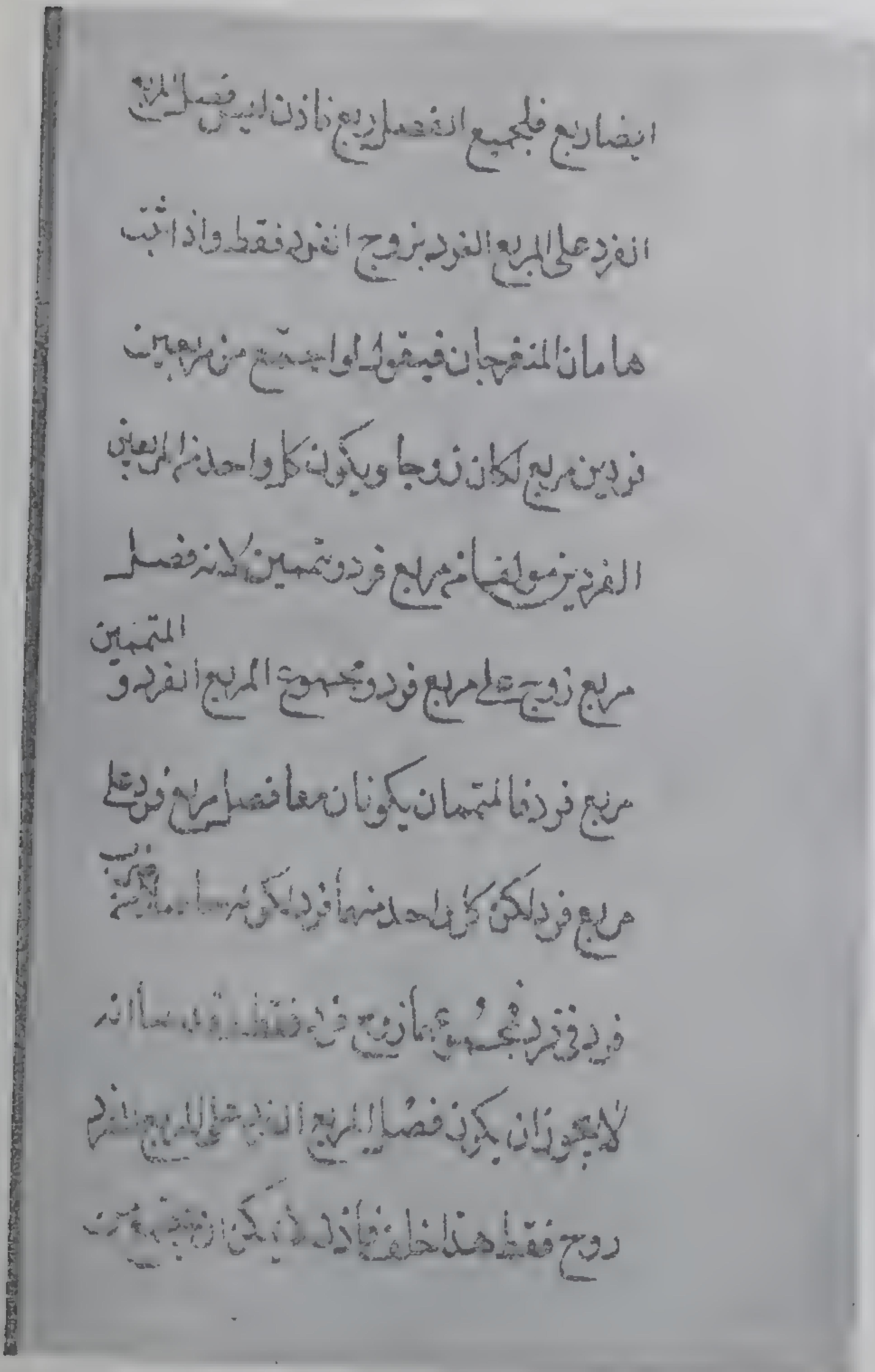
... أقول هذا الكتاب يشتمل على خمس مقالات
كل واحدة منها تتضمن عدة أشكال أو فصول
المقالة ا انها تشتمل على النسب المؤلفة وأحكامها
وهي متضمنة لأربعة عشر شكلا المقالة ب في الشكل
القطاع السطحي والنسب الواقعة فيها وهي أحد عشر
فصلا المقالة ج في مقدمات القطاع الكري
[illegible] الشكل [illegible] ثلاثة فصول المقالة
د في القطاع الكري والنسب الواقعة فيه خمسة
فصول المقالة ه في بيان [illegible] الشكل
القطاع في معرفة قسي الدوائر العظام [illegible] فصول
[illegible]

آغاز کشف القناع س ۲/٤٥٨ ص ۲

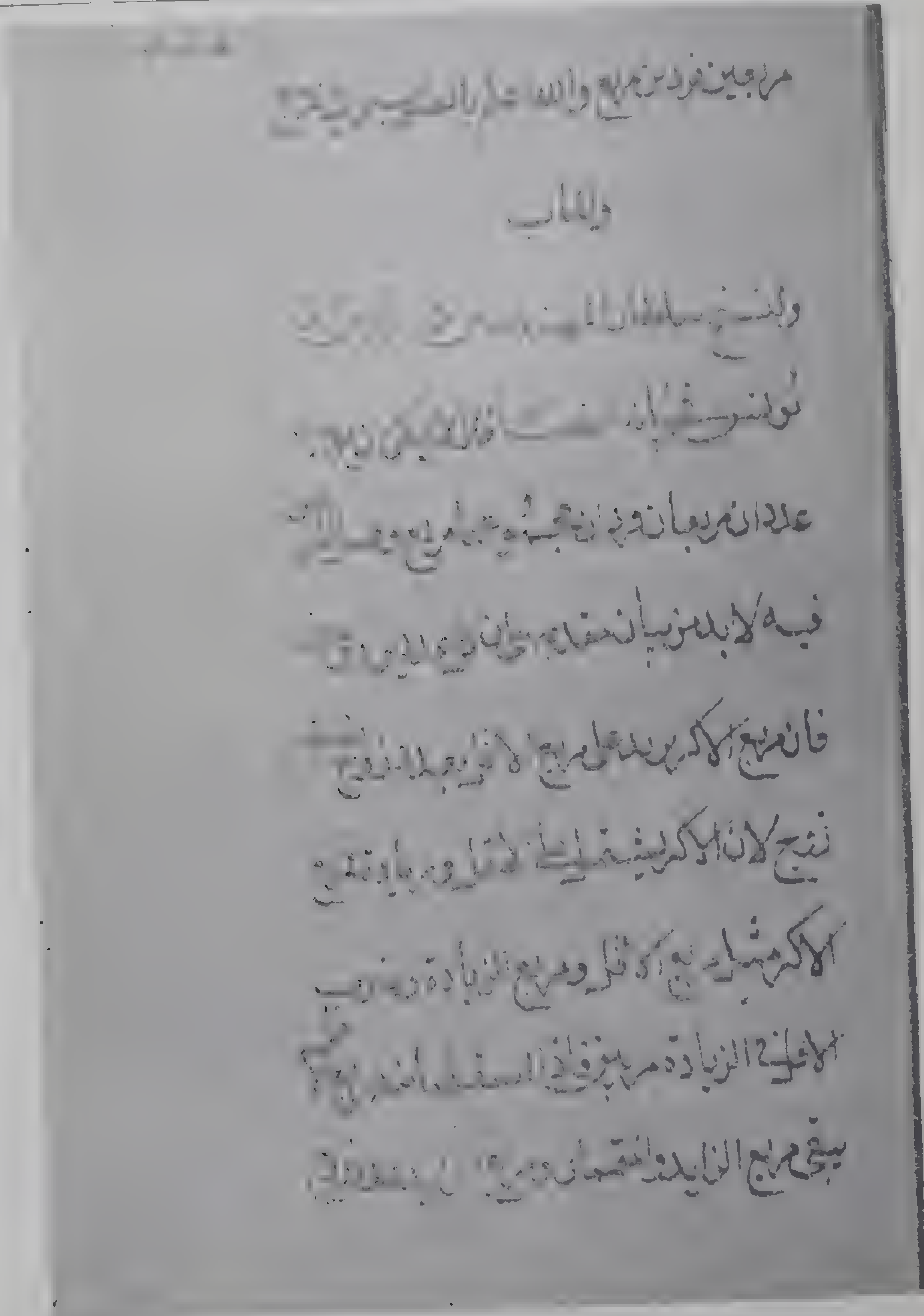

الترتيب التعليمي بين كتاب الاصول
والمجسطي من النسخة المذكورة
اعني بلدة سلطانية
ومصليا ومستغفرا

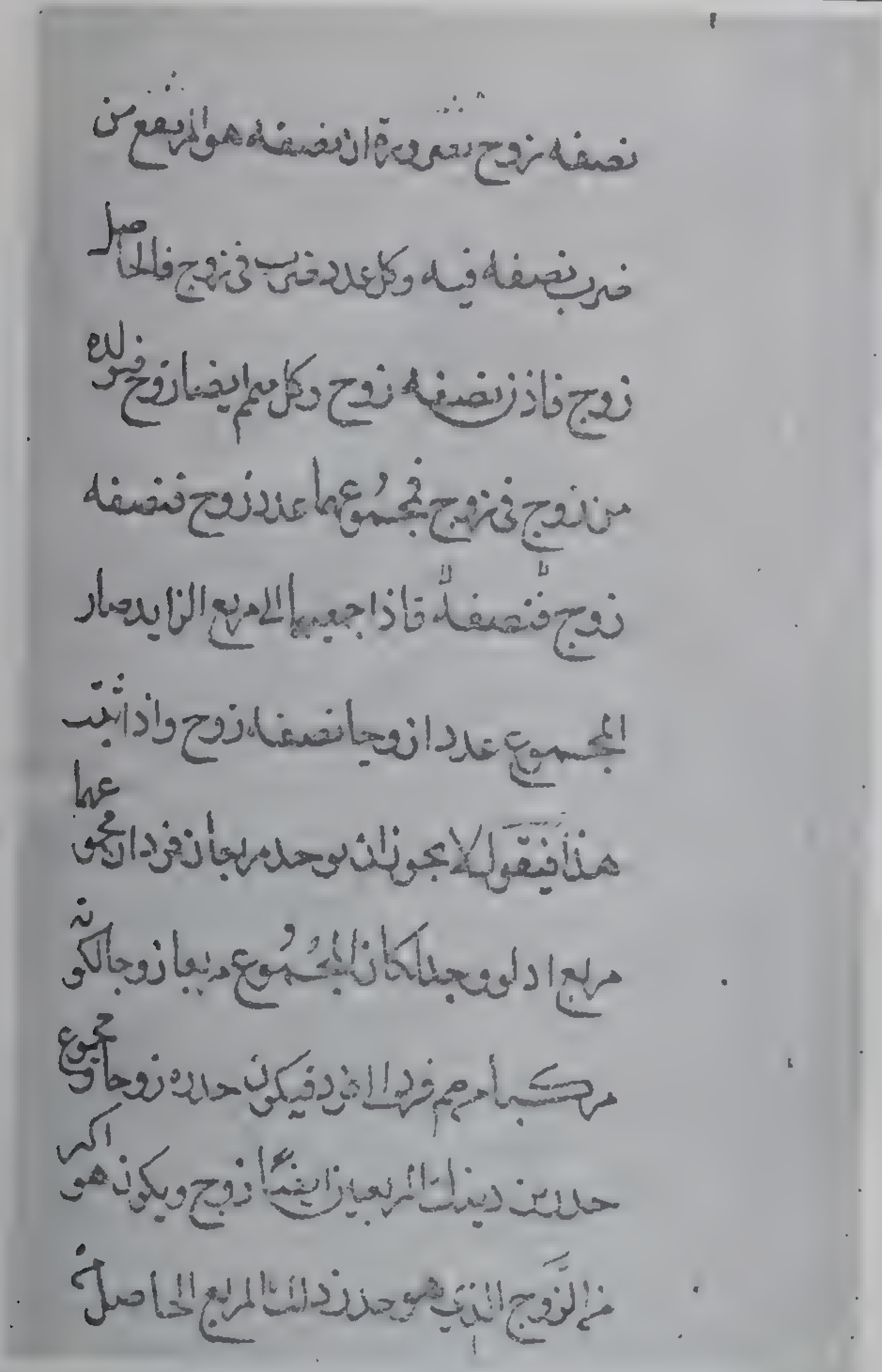
کشف‌القناع ش ۲/۴۵۸ (انجام)

ایضا ربع فلجمیع الفصل ربع فاذن ایس فصل المربع
الفرد علی المربع الفرد بزوج الفرد فقط واذا ثبت
ها مان المنفرجان فیقول لو اجتمع من مربعین
فردین مربع لکان زوجا ویکون کل واحد من المربعین
الفردین مولفا من مربع فرد و تمین لانه فصل
المتممین
مربع زوج علی مربع فرد ومجموع المربع الفرد و
مربع فرد فالمتممان یکونان معا فصل مربع زوج علی
مربع فرد لکن کل واحد منهما فرد لکونه [illegible]
فرد فی فرد فمجموعها زوج فرد فقط [illegible] انه
لا یجوز ان یکون فصل المربع الذی علی المربع الفرد
زوج فقط هذا خلف فاذن لا یکن [illegible]

مقالهٔ فی‌انه لایجتمع من عددین مربعین عدد مربع ش ٤/٤٥٨

مقالهٔ ابن یونس ش ۴۵۸/۵

نصفه زوج بقي وبقي ان نصفه هو المرتفع من
ضرب نصفه فيه وكل عدد ضرب في زوج فالحاصل
زوج واذن نصفه زوج وكل مسطح ايضا زوج فوله
من زوج في زوج فمجموعهما عدد زوج نصفه
زوج فنصفه فاذا جمعنا الى المربع الزايد صار
المجموع عددا زوجا نصفه زوج واذا ثبت
هذا فنقول انه لا يجوز ان يوجد مربعان فردان مجموعهما
مربع اذ لو وجد لكان المجموع مربعا زوجا لكونه
مركبا من فردين [illegible] فيكون [illegible] زوجا مجموع
حدين [illegible] المربعين ايضا زوج ويكون هو اكبر
من الزوج الذي هو جذر ذلك المربع الحاصل

مقالهٔ ابن یونس ش ۴۵۸/۵

٣٤٠ ل ٣٤

مجموع المربعين ضعف عدد فيكون مربعا زايدا على

ذلك المربع الحاصل من مجموع المربعين وينبغي

ان يكون تلك الزيادة عددا زوجا نصفه زوج

لكن الزيادة هي المرتفع من ضرب احد العددين

الفردين في الاخر مرتين نصفه هو المتولد من ضرب

احد الفردين في الاخر فالمرتفع من ضرب عدد فرد

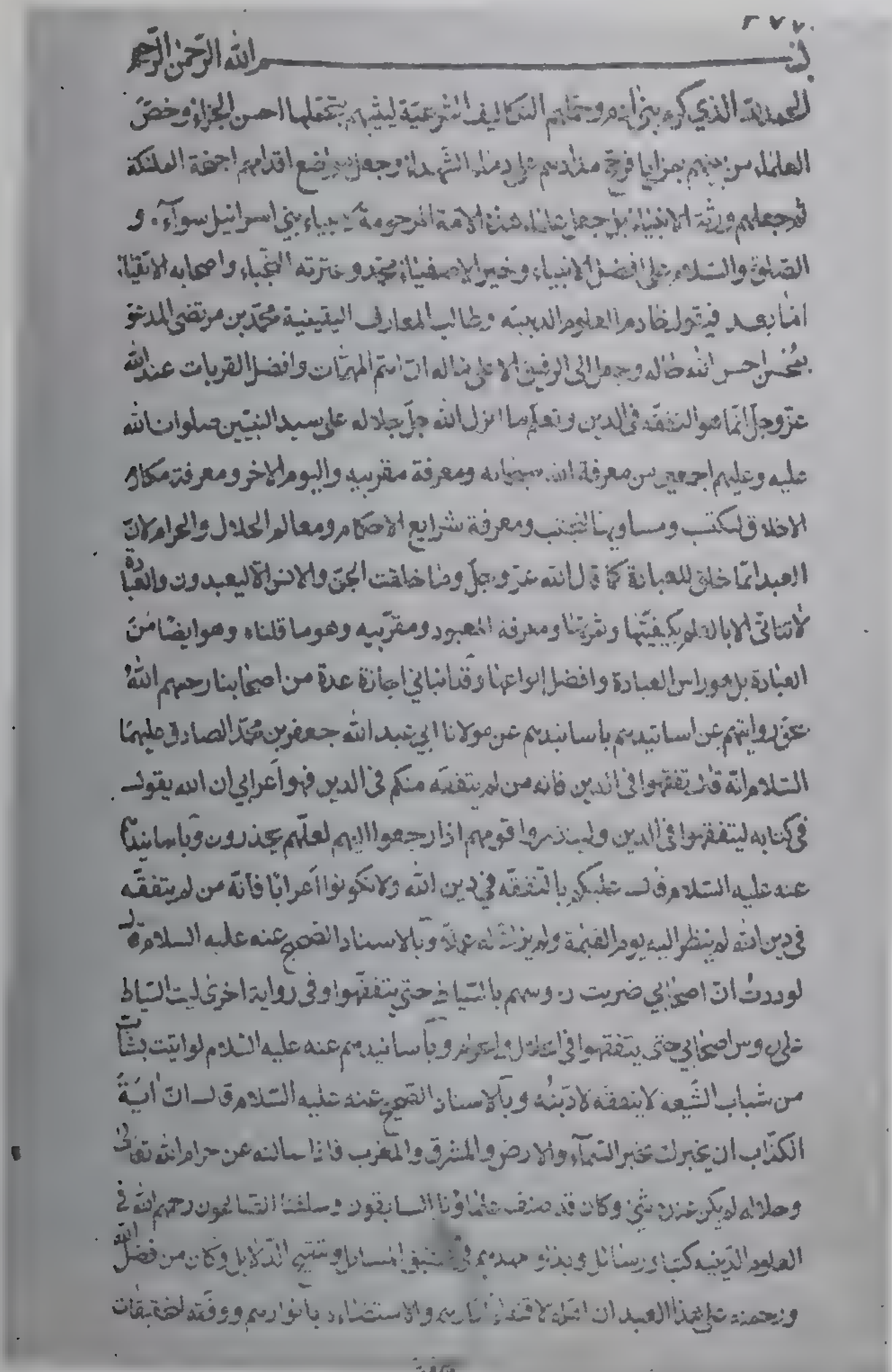
في عدد فرد زوج هذا خلف وهو اعلم وقيل

ان هذا البرهان للاستاد عن المتوصل عبد الوهاب

الريحاني رحمه الله

٤٣

مقاله ابن يونس ش ٤٥٨/٥

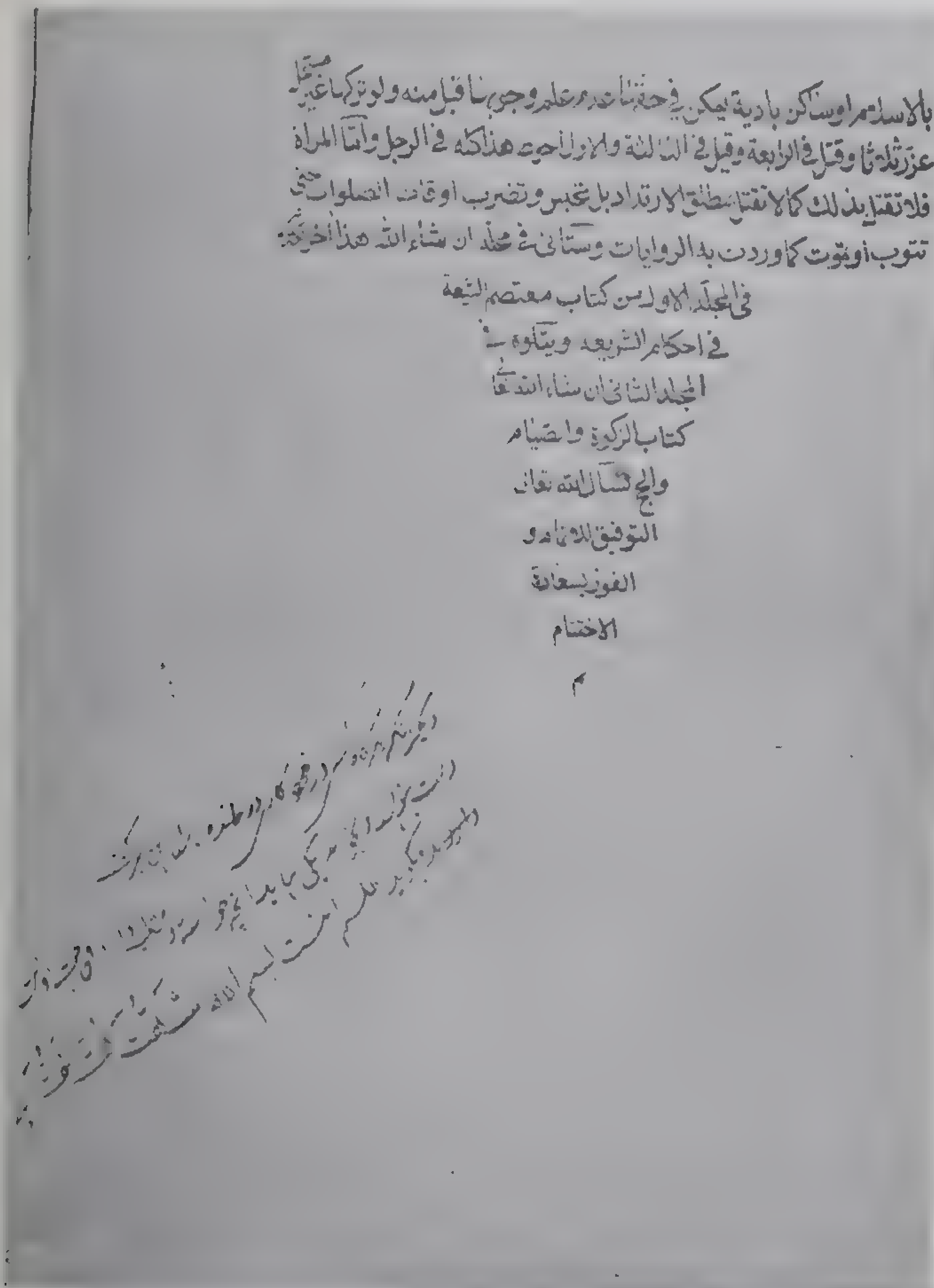
۲۷۰

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله الذي كرم بني آدم وحمّلهم التكاليف الشرعية ليثيبهم بفعلها احسن الجزاء وخص
العلماء من بينهم بمزايا فرجح مداد هم على دماء الشهداء وجعل موضع اقدامهم اجنحة الملائكة
ثم جعلهم ورثة الانبياء بل جعل علماء هذه الامة المرحومة كانبياء بني اسرائيل سواء. و
الصلوة والسلام على افضل الانبياء وخير الاصفياء محمد وعترته النجباء واصحابه الاتقياء
اما بعد فيقول خادم العلوم الدينية وطالب المعارف اليقينية محمد بن مرتضى المدعو
بمحسن احسن الله حاله وجمع الى الرفيق الاعلى مآله ان اتم المهمات وافضل القربات عند الله
عز وجل انما هو التفقه في الدين وتعلم ما انزل الله جل جلاله على سيد النبيين صلوات الله
عليه وعليهم اجمعين من معرفة الله سبحانه ومعرفة مقربيه واليوم الاخر ومعرفة مكارم
الاخلاق لتكتسب ومساويها لتجتنب ومعرفة شرايع الاحكام ومعالم الحلال والحرام لان
العبد انما خلق للعبادة كما قال الله عز وجل وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون والعبادة
لا تتاتى الا بالعلم بكيفيتها وشرائطها ومعرفة المعبود ومقربيه وهو ما قلناه وهو ايضا من
العبادة بل هو راس العبادة وافضل انواعها وقد انبانى باجازة عدة من اصحابنا رحمهم الله
عن روايتهم عن اساتيدهم باسانيدهم عن مولانا ابي عبد الله جعفر بن محمد الصادق عليهما
السلام انه قال تفقهوا في الدين فانه من لم يتفقه منكم في الدين فهو اعرابي ان الله يقول
في كتابه ليتفقهوا في الدين ولينذروا قومهم اذا رجعوا اليهم لعلهم يحذرون وباسانيدهم
عنه عليه السلام قال عليكم بالتفقه في دين الله ولا تكونوا اعرابا فانه من لم يتفقه
في دين الله لم ينظر الله اليه يوم القيمة ولم يزك له عملا وبالاسناد الصحيح عنه عليه السلام قال
لوددت ان اصحابي ضربت رؤسهم بالسياط حتى يتفقهوا وفي رواية اخرى ليت السياط
على رؤس اصحابي حتى يتفقهوا في الحلال والحرام وباسانيدهم عنه عليه السلام لو اتيت بشاب
من شباب الشيعة لا يتفقه لادبته وبالاسناد الصحيح عنه عليه السلام قال ان آية
الكذاب ان يخبرك خبر السماء والارض والمشرق والمغرب فاذا سألته عن حرام الله تعالى
وحلاله لم يكن عنده شيء وكان قد صنف علماؤنا السابقون وسلفنا الصالحون رحمهم الله في
العلوم الدينية كتبا ورسائل وبذلوا جهدهم في تنقيح المسائل وتشييد الدلائل وكان من فضل الله
ورحمته على هذا العبد ان اتيح له الاقتداء بآثارهم والاستضاءة بانوارهم ووفقه لتحقيقات

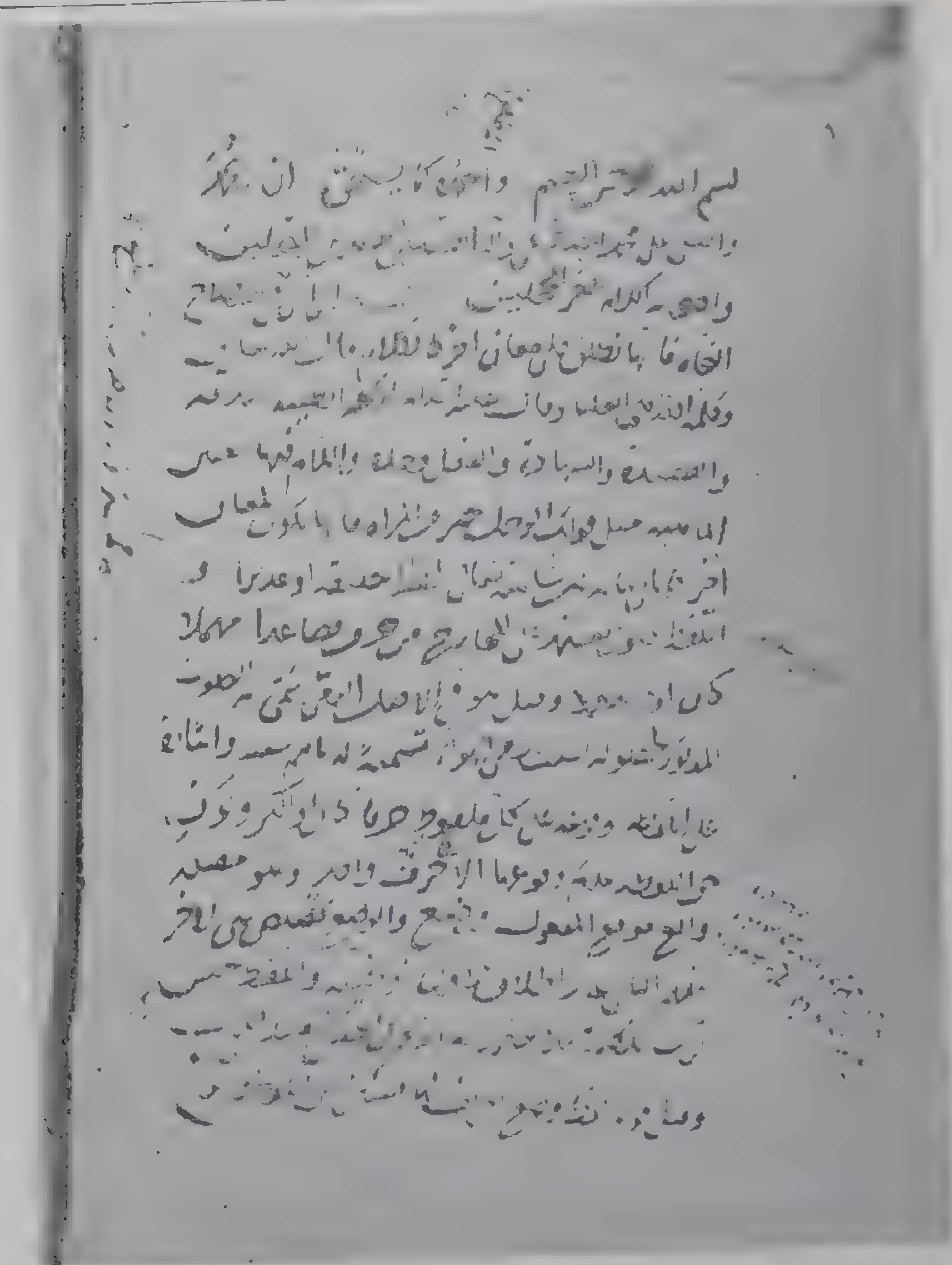
معتصم الشيعة ش ۱۹۱ ص ۱

[illegible]

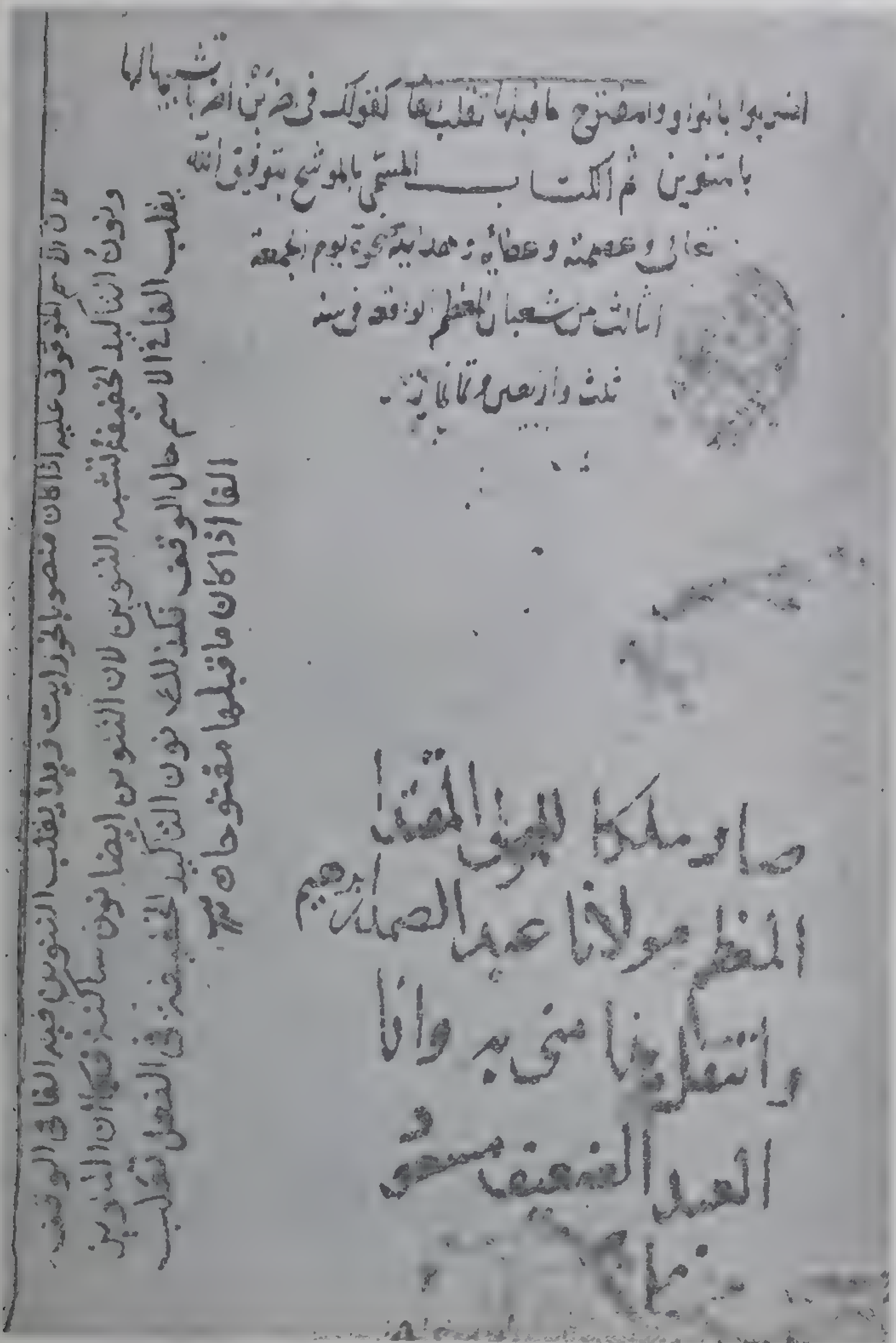

بالاسلام او سکن بادیة یمکن في حقنا عدم علمه وجوبها قبل منه ولو ترکها غیر مستحل
عزر ثلثا وقتل في الرابعة وقيل في الثالثة والاول احوط هذا كله في الرجل واما المراة
فلا تقتل بذلك كما لا تقتل بمطلق الارتداد بل تحبس وتضرب اوقات الصلوات حتى
تتوب او تموت كما وردت به الروايات وستاتي في محله ان شاء الله هذا آخر
في المجلد الاول من كتاب معتصم الشيعة
في احكام الشريعة ويتلوه في
المجلد الثاني ان شاء الله تعالى
كتاب الزكوة والصيام
والحج نسأل الله تعالى
التوفيق للاتمام و
الفوز بسعادة
الاختتام
م

معتصم الشيعة ش ۱۹۱ (انجام)

بسم الله الرحمن الرحیم

الموشح ش ٤٦٥ (آغاز)

الموشح ش ٤٦٥ (انجام)

کتابخانهٔ دکتر حسین مفتاح در تهران

محمد تقی دانش پژوه

آقای دکتر حسین مفتاح بیش از ۱۴۳ نسخهٔ خطی و ۷۰ مرقع و ۲۲۰ واندی سندو قباله و فرمان گردآوری کرده‌اند. نگارنده در تابستان سال ۱۳۴۸ نزدیک به‌دو ماه هفته‌ای سه چهار روز آنهارا بررسی کرده‌ام و توانسته‌ام فهرستی مجمل برای آنها بنویسم.

از دوست گرامیم آقای احمد منزوی که چند روزی درصحبت ایشان بوده‌ام وباهمدیگر نسخه‌ها را میدیده‌ایم و همچنین از پسردائی عزیزم آقای حسین پیشنماز و آقای اذکائی که در نوشتن مسوده ها به من کمک کرده‌اند بسیار سپاسگزارام.

از جناب مفتاح که باکمال گشاده رویی اجازه فرمودند این نسخه‌ها را به‌بینم و این فهرست را بنگارم واز برخی نسخه‌ها هم‌برای دانشگاه‌تهران‌عکس بردارم کمال سپاسگزاری را دارم.

آقای مفتاح از خاندان میرزا یوسف حکیم نوری لشکرنویس است که فرزند میرزا محمد حسین نوری از خاندان محمد خان بیک رستمداری معاصر خاقان‌شهیدقاجار بوده است. حکیم نوری در سیاست مدنی به وفق شرع کتابی بنام‌صراط مستقیم‌داردو منزوی‌میزیسته است. سرگذشت او در مجمع الفصحاء (۲ : ۹۴) آمده است. پسرش‌محمودمفتاح‌الملک در مثنوی الاطفال مولوی (چاپ سنگی ۱۳۰۹ در تهران در ۳۰۴ ص) از او یاد کرده‌است. میرزا مسعود خان پسرهمین محمودخان‌است. چنین است شجرهٔ نسب این خاندان تا آقای دکتر مفتاح :

میرزا یوسف حکیم نوری

|

میرزا محمود خان مفتاح الملک

|

میرزا داودخان مفتاح‌السلطنه ـ مسعود مفتاح الدوله

|

میرزا یوسف‌خان مفتح الدوله ـ میرزا جوادخان فتح الدوله ـ حسین مفتاح

آتشکده: آذر (تاریخ تذکره‌های فارسی ۱ : ۳).

* **۵۸۲**، نستعلیق ۱۲۲۹، جدول زرو لاجورد، عنوان شنگرف، ص ۱ زرین، با یادداشت ۱۳۰۶ و تاریخ تولد ۱۳۲۰، ربعی.

* **۷۶۷**، نستعلیق روز سه شنبه ۱۰ شعبان ۱۲۸٤، برای آقا شیخ زکریا، عنوان شنگرف، جدول زر و لاجورد، با سرلوح و حاشیه سازی، از آن کتابخانهٔ ضیاء لشکر تقی‌دانش بوده است، رحلی بزرگ.

* **۸۱۶**، نستعلیق سدهٔ ۱۲ در متن و هامش، آغاز و انجام افتاده، رحلی.

* **۱۱۱۳**، نستعلیق محمد جعفر همدانی در روز دو شنبه ۲۰ ج ۱، ۱۲۲۲ در مدرسهٔ چهار باغ، با سرلوح و حاشیه‌سازی، عنوان شنگرف، جلد روغنی زرین زیبا درون سبزتیره با گل یاس و گل و بوتهٔ رنگارنگ، وزیری.

* **۱۳۸۷**: نستعلیق سدهٔ ۱۲، عنوان شنگرف، جدول زرولاجورد، جلد روغنی، رحلی.

آثار احمدی: احمد بن تاج‌الدین حسن بن سیف الدین استرابادی.

* **۵۳۳**، نستعلیق سدهٔ ۱۰، جدول زرین و رنگین، عنوان شنگرف، آغاز و انجام افتاده، از آن فرهاد میرزا در ۲ صفر ۱۲۹۰.

نخستین عنوان: قصهٔ حلیمه خاتون و آمدن به مکه ... راویان معتبر و مورخسان پاکیزه سیر آورده‌اند که چون آن حضرت متولد شد هفت روز مادرش آمنه خاتون.

عنوان دوم: ذکر حالات آن سرور که بعد از سه سالگی روی داد و امور عجیبه و غریبه که از آن حضرت مشاهده افتاد اصحاب حکایات وارباب روایات ...

خاتمه الکتاب در ذکر خلافت اصحاب علی‌سبیل الاجمال بعد از واقعهٔ پیغمبر و شمه‌ای از احوال فرخنده حضرات ائمهٔ اثناعشر،

سخن آرای این حدیث کهن
این چنین میکند بیان سخن

آخرین عنوان: گفتار در ذکر امام حسن عسکری.

آثار جعفری یا فارس نامه: حاجی سید میرزا جعفرخان حسینی حقایق نگار خورموجی دشتستانی درگذشتهٔ ۱۳۰۱ مؤلف حقایق الاخبار ناصری وحقایق المصیبة ونزهة‌الاخبار نزدیک ۱۲۹۰ (مجلس ۱٤ : ۳۰٤).

او این کتاب را بنام ناصرالدین شاه ساخته است. نفیسی می‌نویسد که فارسنامهٔ خورموجی بچاپ رسیده است و شاید از آن همین کتاب را خواسته باشد که در ۱۲۷۶ بچاپ رسیده و تاریخ جغرافیای فارس هم در آن هست.

عباس اقبال در یادداشتی که لای کتاب استوری گذارده است چنین نوشته است: از خاندانی که از مدتی قبل از او به ارشاد ضابطی و کلانتری خورموج را داشته‌اند و حاجی میرزا جعفرخان نیز تا سال ۱۲۵۸ در همین سمت بود تا آنکه حاجی خان حکم ران دشتی او را از آن شغل راندو او به‌شیراز آمدو به امارت دیوان خانهٔ عدلیهٔ شیراز نامزد شد سپس به عراق عرب و در آنجا در سال ۱۳۰۱ هجری قمری مرد. از تألیفات او آثار جعفری و نزهة

الاخبار (در حدود ۱۲۹۰) [است] .
بنگرید به استوری ۱ : ۳۴۳ و ۳۵۲ - فهرست فیلمها ص ۱- ذریعه ۱۶: ۹۳- مجلس ۶ : ۱۸۳ - فارسنامهٔ ناصری ۱ : ۲۸۰ و ۲ : ۹۷ و ۱۵۵ و ۲۰۷- ریحانة الادب ۱ : ۳۳۵

* **۴۹۰** ، نستعلیق محمد جعفر بن ابی الحسن حسینی در ۱۲ ذح ۱۲۸۲ ، عنوان شنگرف ، ربعی .

* **۱۰۹۷** ، نستعلیق خوش ، جدول و کمند زرو لاجورد ، عنوان و نشان شنگرف ، با سرلوح و حاشیه سازی در ص ۱ و ۲ ، در ۳۵ ص ربعی .

آداب السفر المنتخب المتخذ من امان الاخطار لابن طاوس یا ترتیب امان الاخطار : سیداسدالله حسینی شاه میر از دانشمندان روزگار شاه تهماسب (ص ٤) که در آن از سفری که در سال ۹۰۰ با پادشاه بجنگ روم یا عثمانی رفته بود یاد کرده و در آن امان الاخطار ابن طاوس را در هشت باب هریک چند فصل در همین سال مرتب کرده است .

* **۱۳۱۸** ، نسخ شریف محمد بن برکات شریف رازی ، از سدهٔ ۱۰ ، عنوان و نشان شنگرف ، حواشی لغوی نستعلیق ، ربعی .

آداب المشق: باباشاه اصفهانی در گذشتهٔ در بغداد بسال ۹۹۶ ، در شش فصل (خوشنویسان بیانی ص ۸۷ و ۵۳۰) .

* **۹۱٤** ، نستعلیق ۷ صفر ۱۲۰۷ ، با نسبت به میرعماد ، در پایان چند انشاء است به نستعلیق ریز ، جدول زرو لاجورد ، ربعی.

* **۱۲۵۵** ، نستعلیق محمد ایروانی در رمضان ۱۲۱۳ ، جدول زرو لاجورد ، عنوان شنگرف ، با سرلوح ، ربعی .

آداب ناصری :
صدیق خلوت محمدابراهیم چرتی متخلص به خلوتی زادهٔ ۱۲۵۲ پسرمیرزا احمدمحلاتی از خاندان خواجه نصیر طوسی و گویااسماعیلی باشد، او دیوان مظفری دارد درستایش مظفر الدین شاه .

در اخلاق و روش پادشاه است بفارسی و ساختهٔ ۱۳۰۳ و در تهران به‌خط محمد رضا سلطان الکتاب نویسندهٔ نسخهٔ ما در ۱۳۰۱ در ۲۰٤ ص و در ۱۳۲۲ چاپ سنگی شده است .

(ذریعه ۱ : ۳۱ و ۹ : ۳۰۱ و ۶۱۰ - مشار ۲۰ و ۷۵۷ و ۱۳۸۷ و ۱۷۲۳ - خوش نویسان بیانی ص ۷۳۰ - فرهنگ سخنوران ص ۱۹٤ - رجال ایران ۳ : ۲۹۶) .

* **۱۲۵۶** ، نستعلیق حاجی محمد رضای صفای سلطان الکتاب شیرازی محلاتی پسرمیرزا حبیب الله خاقانی شیرازی محلاتی در ذح ۱۳۱۰ ، ربعی .

آمال العارفین : پروین همدانی پسرحاج ابوالقاسم تاجر تهرانی ، مثنوی ایست بفارسی در ۳۷ رشحه و عرفانی و مذهبی با دیباچهٔ نثر ، در دیباچه فهرست مطالب آن آمده است (ذریعه ۹ : ۱۵۸) .

* ۶۸۹ ، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، آغاز اندکی افتاده ، ربعی .

ابواب‌الجنان : واعظ قزوینی

* **۹۰** . نسخ زرین با جدول از محمد سعید بن حسام الدین مراغی در روز آدینه ع ۲/۱۰۸۶ ، عنوان و نشان شنگرف ، باب یکم ، رحلی .

اثبات‌صانع : آخوند ملاعلی‌اکبر که در آن اسماءالله را نیز شرح کرده و از آخوند ملاصدراوملامحسن کاشی یادنموده وعنوانهای آن فصل و بفارسی و در کلام شیعی است . نام مؤلف‌ازعنوانی درمیانهٔ کتاب دانسته شده است .

آغاز : عالم را بدانکه را بهرزه و بازی نیافریده‌اند

* **۱۴۰۷** ، نستعلیق زمان‌مؤلف، عنوان شنگرف ، ۱۹۷ گ ۲۱ س ، انجام افتاده ، ربعی .

اثبات نبوت‌خاصه : کوثرعلی‌شاه‌حاج ملا شیخ محمدرضا بن محمد امین همدانی در گذشتهٔ ج ۱۲۴۷/۱ که‌مفتاح‌النبوة دارد و در آن « میزان الحق » هنری مارتین چاپ شدهٔ در حاجی‌ترخان‌را رد نموده و آن بفارسی‌است و در ۱۲۴۰ بدستور وبادیباچهٔ‌میرزا ابوالقاسم قائم مقام فراهانی و با فهرست میرزامحمدعلی پسر او برای آن چاپ سنگی شده است.

آغاز مفتاح النبوة : بسمله. حمد له ... اما بعد چنین گوید بندهٔ شرمانده‌ٔ علم و عمل فرمانده فعل ماضی و امرمستقبل...محمد رضا بن محمد امین ...

انجام پس‌لازم است که‌اقرار بنوت محمد صل ... به تواتر معجزات آن ثابت‌وتصدیق انبیاء در بارهٔ ولی‌محقق و معجزهٔ‌اوالان موجود نمایند تا اقرار ایشان به نبوت انبیاء راهی داشته باشد و اعتقادات موافق ضابط .

(وزیری یزدش ۵۰۰۷ به خط نستعلیق شنبه ع ۲ /۱۲۶۰) .

نسخهٔ ماردی است بر « حقیقت نمای » پفاندر و آغازش جز آغاز مفتاح النبوة :

آغاز : حمدله ... اما بعد برای ارباب دانش و بینش هویداو پیدا است که مقصود از آفرینش معرفت و شناخت آفریدگاریست.

انجام : گمراه نشوید والله ولی‌التوفیق.. والسلام .

(دانشگاه۵۰۴۵-۲- اعلام الشیعة ۲ :۵۹۴- ریحانة الادب ۳ : ۳۹۴ - مؤلفین مشار ۳: ۱۴۰ - فارسی‌مشار۱۴۷۱- طرایق‌الحقایق ۳ : ۲۶۴ - مقالات الحنفاء ص ۲۱۵).

* **۱۹۹** ، نستعلیق ۱۲۷۴ ، در ص ع آمده « رسالهٔ اثبات ثبوت خاصهٔ جناب خاتم الانبیاء ... از تألیفات ... حاجی ملارضای همدانی دررد کتاب حقیقت نما درحاجی‌ترخان مطبوع شده » .

اثولوجیا : افلوطینوس

* **۱۲۷۰** ، نستعلیق محمد طاهربن‌محمد تقی مشهدی در روز ۱۴ ذح ۱۰۸۸ ، جدول و عنوان و نشان شنگرف ، بغلی .

اجازهٔ امین بن رجب باتونی راوی از از استادش‌سید محمد حلمی باتونی در ۱۳۲۵ به شاگرد خود حافظ حسن فهمی‌صبانجهوی پسر علی باتونی ، به عربی .

* **۱۰۷۲** ، نسخ سدهٔ ۱۳ بخط مجیز ،

نشان زرین ، جدول زرو لاجورد ، عنوان شنگرف ، با سرلوح ، ربعی .

احکام نجوم، مانندمسایل قصرانی است و نخستین عنوان آن « دانستن احوال نامه کی آید فرستاده را جواب چگونه » خاتمهٔ کتاب احوال اتصالات کواکب متحیره است و عنوان باب هم دارد .

* **۴۱۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف ، کاغذ کبود ، آغاز افتاده ، ربعی .

احکام نجوم ، دربالای نخستین صفحهٔ نسخهٔ ما آمده « تقویم سن الزیج شوال ۱۲۳۹» بترکی است .

* **۴۴۰** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف، آغاز افتاده ، از آن سیدسلیمان مدرس مفتی ، با مهر ۱۱۲۱ .

احکام نجوم

نخستین عنوان آن « باب در دانستن آمدن باران و نمها » دارای چندین جدول سپس معرفت موالید و مستولیان زحل ، آنگاه احکام کواکب در وجوه از گفتار تکرس بابلی، در سیانه آمده « بنام ایزد بخشایندهٔ مهربان بدانکه فلک را به دوازده بخش متساوی کرده‌اند .

* **۴۴۸** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان و رقم و نشان شنگرف ، آغاز و انجام افتاده ، بغلی .

احیاء علوم الدین : غزالی

* **۱۳۱** ، نسخ معرب روز یکشنبه ذ ح ۸۰۱ ، عنوان شنگرف یا مشکی درشت ، از آن حمیدالدین کاتب خزانهٔ عامره و احمد رمضانی و یزه‌وی در ۹۴۴ و محمدتقی بامهرش ، از عجایب القلب است تا مبحث غرور ، وزیری .

اختیارات : مجلسی یکم ، در چهل فصل نخستین در اختیارات ماه ، چهلم دراحکام اختلاجات (فهرست نسخه های خطی فارسی ۲۱۸) .

* **۳۸۰** ، نسخ ۱۲۶۴ .

* **۴۶۲** ، نسخ سید محمود بن ابی الحسن یزدی موسوی عریضی در شوال ۱۲۴۱ ، عنوان شنگرف ، آراسته بزرولاجورد ، ربعی .

اختیارات بدیعی : انصاری

* **۳۰۵** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، ربعی .

* **۳۱۱** ، نستعلیق خواجه گی احمد در ع ۹۳۵/۲ ، عنوان شنگرف .

* **۳۱۳** ، نستعلیق خلیفه در ۱۸ صفر ۱۰۳۰ ، جدول لاجورد و شنگرف ، آغازافتاده پیش از « اشق»، پانزده باب سرکبات را دارد .

* **۳۴۱** ، نستعلیق افراسیاب در ۱ محرم ۱۲۳۱ ، عنوان شنگرف .

اخلاق شمسی : حسن بن روزبهان شیرازی در چهارده باب و خاتمه بنام شمس الدین (۱) محمد از روی ترجمهٔ یمینی و تاریخ رشیدی قاضی ابوالفضل دربارهٔ خواجه غیاث الدین محمدبن رشید به طریق آثارالبرامکهٔ صاحب ربیع الابرار بتازی و دستورالوزارة و قانون الملک صاحب بهائیه (۲) دربارهٔ نظام الملک

۱-گویا تاریخ رشیدی یا تاریخ محمدی (ش ۲۶۲۶ ملی تبریز ، ۱ : ۱۷۷ فهرست)

۲-گویا تحفهٔ بهائیهٔ ابرقویی که درفصل ۱ باب ۵ آن رسالهٔ قانون الملک و دستور وزارت گذارده شده است .

در چهار نسخه .
(سپه ۳ : ۸۵ - دانشگاه ش ۱۷۴۸).
* **۵۷۹** ، نستعلیق ۱۲۴۹ ، عنوان‌ونشان شنگرف ، ربعی .

اخلاق محسنی یا جواهر الاسرار :
حسین کاشفی

* **۵۹۶** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ و ۱۲ ، زرولاجورد ، عنوان شنگرف یازر، ربعی .

* **۷۸۲** ، نستعلیق شیخ محمد کاتب در اواخر ع ۹۸۱/۲ ، جدول زرولاجورد و شنگرف و زنگار ، عنوان زرین ، باسرلوح‌و زر پاشی در دو صفحهٔ نخستین ، وزیری .

اخلاق ناصری : طوسی
* **۱۲۰۰** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف، جدول زر و لاجورد و شنگرف، با سر لوح و زرافشان در آغاز : ، ربعی .

الاذکار : محیی‌الدین‌ابن زکریا النوائی
* **۲۳۹** ، نسخ خوش احمد بن محمد سعید اردلانی در ۱۲۴۴ برای سلیمان بیک پسر میرمیران عبدالرضا پاشا ، دو صفحه‌درآغاز و دو صفحه درانجام زرین، کاغذ متن‌وحاشیه، جدول زر و رنگها ، با فهرست در آغاز، جلد روغنی و زرین ، نسخهٔ شاهانه ایست .

الاربعون حدیثا : شیخ بهائی
* **۲۳۳** ، نستعلیق حسن بن محمد جان تبریزی در آدینهٔ ع ۱۰۷۷/۲ .

اربعین : میر محمدطاهرحسینی، چهل حدیث است دربارهٔ کلمة التوحید بفارسی ، آغاز : الحمدلله‌الذی شرفنا بشرافته سپاس و ستایش مرخدای را که مشرف ساخته است .
* **۵۳** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ در ۷۹ ص .

ارشادالاذهان الی احکام الایمان :
علامهٔ حلی
* **۱۰۸** ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، باحواشی « ع ل » به نستعلیق ، از آن میر محمد باقر که به شرط به سی ونه هزار دینار در روزسه شنبه ۱۳ رجب ۱۲۴۱ فروخته بود ، از آن مصطفی حسینی صفائی خوانساری ، نکاح وزیری .

* **۱۹۱** ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف وقف محب علی سیاف در ۱۷ ج ۱۱۱۶/۱، وقف‌به‌خط محمد جعفر بن محمد صالح،انجام افتاده .

* **۲۵۲**، نسخ چهارشنبه ۱۷ ج ۹۷۸/۱، عنوان و نشان شنگرف ، محشی ، آغاز افتاده.

الارشادالی معرفةحجج‌الله‌علی‌العباد :
شیخ مفید بغدادی
* **۱۱۶** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ، جدول زر و لاجورد ، باپیشانی‌زرین، دو جزو ، خریداری ۱۲۹۴ ، وزیری .

* **۱۰۴۳** ، نستعلیق حبیب‌الله بن عنایةالله حسینی تهرانی در روز دوشنبه ۲۰ شوال در مدرسه اسماعلیهٔ شیراز و روزپنجشنبه ذ ق ۱۰۷۶ در همان مدرسه ، مقابله کردهٔ مولا محمد صالح نزد شرف‌الدین علی دست غیب حسنی حسینی بگواهی دوسی ، عنوان و نشان شنگرف ، محشی ، خریداری

محمد حسین بن جعفر هویزی با خط و مهر او ربعی .

ارشاد العوام : حاج محمد کریم‌خان کرمانی در سه جلد توحید و نبوت و امامت.

* **۲۲۲** ، نسخ سدهٔ ۱۳ ، ج ۳ در امامت.

از ماست که بر ماست : حسن محمدعلی که در آغاز ذح ۱۳۹۲ در رشت ساخته و درام است در چهارده سن یا صحنه و پرده و اشخاص آن شاه و وزیر و دختر است.

* **۱۲٤۰** ، نستعلیق با امضای حسن محمد علی در ۷۱ ص ، بغلی .

اساس الاقتباس یا **اوائل التحریر** : قاضی اختیار حسینی که در ۸۹۷ نگاشته است.

* **۹٤٤** ، نسخ ۱٦ ج ۲/۱۰٦٤ ، جدول زر و لاجورد ، عنوان شنگرف .

اسرار العارفین : حاج ملا محمدعلی بن محمد برغانی برادر کوچکتر ملا محمد تقی بن ملا محمد برغانی شهید ثالث درگذشتهٔ ۱۲٦٤ مؤلف ریاض السکونین (سپه ۵ : ۷۷) و لسان العارفین (نشریه ۵ . . . ٤۱۵) .

در مقتل است به نثر و نظم به عربی فارسی در ۱۹ مجلس و یک خاتمه، ساختهٔ در شب آدینهٔ ۱۲ شعبان ۱۲۵٦ ، .

(ریحانة الادب ۱ : ۱۵۸ - قصص العلماء ص ۱٤ - احسن الودیعة ۱ : ۳۰).

* **۷۳۳** ، نستعلیق ۱۸ ع ۱ /۱۲۵۷ ، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی .

اسرار قاسمی : حسین کاشفی بیهقی (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ٦۱۳) .

* **۴٦۵** ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف ، ربعی .

الاسعاف بشرح شواهد القاضی والکشاف: خضربن عطاءالله که در ع ۲/ ۱۰۰۳ ساخته است .

* **۲۳٤** ، نسخ محمد حسین بن طالب ابهری اصفهانی در ۱۰۸۹ ، شعرها شنگرف ، ٦۱۹ گ ، با فهرست شاعران و سوره‌های قرآن، دو جلد کلفت .

اسکندر نامه : نظامی

* **۷۷۰** ، نستعلیق ۲۷ ع ۲ /۱۲٦۳ ، رحلی .

اشجار و اثمار : علی شاه بخاری .

(فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۲۳٦).

* **۳۹٦** ، نسخ پنجشنبه ۲ ج ۱/ ۱۲۲۷ برای میرزا محمد کاظم .

* **۱۳٤۷** ، نستعلیق محمد بن روح‌الله حسینی خوارزمی در دههٔ دوم ۸۸٤ برای یکی از بزرگان ، با مهر او ، عنوان و نشان شنگرف.

اصل البرائة و الاشتغال و التخییر : محمد حسین بن محمد قاسم قمشهی اصفهانی (۱۲۵۰-۱۳۳٦) ، بروش رسائل انصاری و باید از عدهٔ طریق التحقیق او باشد .

(اعلام الشیعه ۱ : ٦۳۵).

* **۲٦۲** ، نسخ سدهٔ ۱۳ گویا اصل.

الاصفی : فیض کاشانی

* **۱٦۲** ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف، جدول زر و شنگرف ، جزویکم، ربعی.

اصول اسلام و قانون این مذهب ، درسیاست و کشور داری اسلام است با نظربه

قوانین اروپا از یک مؤلف مسلمان مشروطه‌خواه ترقی خواه.

آغاز: حمدله. بدانکه این عصر که اوایل قرن بیستم و اواخر قرن نوزدهم مسیحی و اواخر سیزدهم و اوائل قرن چهاردهم هجری خصوص این اوقات و حال تسطیر این کلمات که اوائل ۱۹۰۵ میلادی و سنهٔ ۱۳۳۳ هجری است.

* **۵۰۷**، نستعلیق سدهٔ ۱۴.

اصول عقاید خمسه و اسرار مبدء و معاد: هدایةالله بن محمدحسین آشتیانی.

آغاز: الحمدلله الذی جعلنا من المتمسکین بولایة امیرالمؤمنین ... اما بعد باید دانست که احب اشیاء درنزد خداوند ایمان واقرار به توحید او ... است.

انجام: و ذهابنا ایاك و صلی الله علی محمد وآله الطاهرین.

* **۳۰**-، نستعلیق ج ۱۲۸۳/۱ در ۸۳ گ، عنوان شنگرف.

[اصول الفقه]

بروش حنفی از اصول الشرع تامیرسد به باب حروف المعانی.

آغاز: بسمله و به نستعین. اما بعد حمدالله علی نواله ... فان اصول الشرع ثلاثة الکتاب والسنة و اجماع الامة والاصل الرابع القیاس المستنبط من هة الاصول.

انجام: کان لیس معه غیره.

* **۲۲۷**، نسخ اولیا فقیه بن انسان بن دکر شاه در دههٔ دوم ذ ق ۸۰٤، با تملک عبدالعلیم بن شیخ پیر قدم و سیدعثمان سنوسی مدرس در ۱۱۶۳.

الاطول: عصام‌الدین ابراهیم بن‌عرب شاه اسفراینی درگذشتهٔ ۹٤۰، شرح تلخیص المفتاح است (چلبی).

آغاز: الحمدلله علی کل حال کما یستوجبه مزایا الافضال ... و بعد فیقول المفتقرالی الله الغنی ابراهیم بن‌محمد عرب شاه الاسفرایی.

* **۹۶۲**، نستعلیق خود اسفراینی، تنها شرح فن دوم و سوم است، خط خوردگی دارد

الاعتقادات: ابن بابویه

* **۱۰۶۶**، نسخ سدهٔ ۱۳، خریداری ۱۳۰۲ در مسجد سید، ربعی.

اعجاز نامه

از حماسه‌های دینی شیعی به وزن‌مثنوی و نخستین عنوان آن «التفات است از غیبت به خطاب» است و انجام «گفتار در خاتمهٔ کتاب اعجاز نامه» و پیش از نصیحت به پسر خود محمد جعفر.

* **۹٤۵**، نستعلیق سدهٔ ۱۰، جدول زر و لاجورد، آغاز و انجام افتاده، ربعی.

اعظم‌الصناعة: محمد حسن راقم که بنام محمدارتضاعلی‌خان‌ساخته‌وشرح‌مانندیست بر حدائق البلاغة.

آغاز: تخصص حمد و ثنا قادری راسزا. چون شرح معمیات بنوشت‌راقم‌زحدائق‌البلاغة هاتف‌پس‌اوزروی‌برهان‌فرسود که‌اعظم‌الصناعة (۱۲۶۰).

(چند ساده تاریخ دیگر دربارهٔ همین‌سال

در آن هست) .

* ۹۴۱، نستعلیق آدینه ٤ ذ ق ۱۲۶۰ .

الاغراض الطبیة والمباحث العلائیة : سید اسماعیل گرگانی .

* ۳۰۲ ، نستعلیق محمد جعفر جراح شیرازی در ۱۰ ج ۲ ۱۲۳۲/۲ .

* ۳۲۹ ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ، ربعی .

الافتتاح فی شرح المصباح : حسن پاشا بن علاء الدین اسود، متن از ناصر بن عبدالسید مطرزی درگذشته ۶۱۰ است (چلبی)

* ۹۸۵ ، نستعلیق ٤ ۲ صفر ۹۸۰ در سدرسهٔ حکیم ، عنوان و نشان و جدول شنگرف .

الاقطاب القطبیة: قطب الدین ابوالفضائل عبدالقادر بن حمزة بن یاقوت اهری حکیم صوفی درگذشتهٔ پایان سال ۶۵۷ که در ۶۲۹ ساخته است ، ابن الفوطی در تلخیص مجمع الاداب (۲ : ۶۶٤) از او یاد کرده و ازش بسیار ستوده و گفته که در ۶۵۷ او را دیده‌ام

(فرهنگ ایران زمین ۳ : ۳۱۱)

* ٤٤ ، نسخ رجب ۶۶۶ ، ۱۱۹ گ ۱۵ س ۳۳ س ۱۲/۵×۶ و ۱۶/۵×۸/۵ ، بغلی .

الاکر : ثادوذوسیوس

* ٤٤۷ ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان و رقم و نشان شنگرف .

الفاظ ادویه : نورالدین محمد عبدالله حکیم الملک عین الملک شیرازی که در ۱۰۳۲ بنام محمد شاه جهان پادشاه هند ساخته است

با این ماده تاریخ « آباد ابد باد صاحب قران ثانی » .

(نشریه ۳ : ۳۳۸ - فهرست نسخه های خطی فارسی ٤۷۵) .

* ۳۲۳ ، نسخ ج ۱۱۱۳/۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، با سرلوح کوچک ، نزدیک به ۲۰۰ گ ، کاغذ ترمه ، ۱٤×۶ ، ۲۰/۵×۱۱

الالفین الفارق بین الصدق والمین: علامه حلی که در گرگان همراه اولجایتو در ۷۱۲ ساخته است ، پسر او فخرالدین محمد حلی در ۱۷ ع ۱ /۷۵٤ در نجف نسختی از آن نوشته و در ۱۰ رمضان ۷۵۷ در حله آن را تصحیح کرده است، پسر وی یحیی در ۷۵۷ این را گواهی داده است ، جزو نخستین آن را علامه در ۲۰ ع ۱ /۷۰۹ در دینور نگاشته و پسرش آن را در ج ۱ /۷۲۶ نزدیک اوجان پاکنویس کرده است .

(مجلس ۵ : ٤ - دانشگاه ش ٤۵۵۱- ذریعه ۲ : ۲۹۸) .

* ۱۰٤۰ ، نسخ ، مقابله شده با نسخهٔ محمد موسن و تصحیح شده ، سپس پنج صفحه ایست از همین کتاب مکرر پیش و بهمان خط در ۲٤ صفر ۹۶۰ نوشته شده است، نویسندهٔ آن علی بن حسین بن عشرة بن ناصر بحرانی است، عنوان شنگرف ، ۱۸ برگ آغاز نونویس سدهٔ ۱۳ ، ربعی .

امانیه : محمد باقر بن محمد جعفر شریف همدانی ، در اخلاق مذهبی است و بنام امان‌الله خان سرتیپ و بفارسی ،

آغاز : حمد بیرون زحد خدایی را رواست

* **۱۰٤۷** ، نستعلیق احمد پسر حاجی آخوند ملاعلی رضا در شب ۲۷ محرم ۱۳۳۰، ربعی .

امور مملکت مصر و اسناد پلیطیکی که میان نمایندگان دولتهای خارجی در ۱۸۸۱ بطور رسمی مبادله شده است : ترجمهٔ بارون نورسان منشی وزارت امور خارجهٔ دولت ایران. درکتابخانه ملی « امور دولت مصر » است ترجمهٔ علی مترجم در ۱۲۹۹ - ۱۳۰۰ (فهرست فیلمها ص ۱٦) .

* **۱۱۴۳** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، جدول سرخ و آبی و زرد ، رحلی .

الانتصار فی ماانفرد به‌الامامیة : سیدمرتضی ، دارای ۳۸۰ مساله .

* **۱٦۱** ، نسخ شرف‌الدین علی قاینی در آدینهٔ ۲۷ شوال ۱۱۰۱ ، وقف حاج محمد حسن قزوینی درج ۱۲۳۸/۱ .

انجمن خاقان : محمدفاضل خان ترکمان بایندری گروسی راوی (۱۱۹۸ - ۱۲۱٤) که در پنج ماه در ۱۲۳٤ ساخته است (نشریه ٦ : ۲۵٦ - تاریخ تذکره‌های فارسی ۱ : ٦۰)

* **۷۳۹** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، کاغذ کبود ، رحلی .

* **۷۸٤** ، نستعلیق محمد کاظم حلال خور ، از سدهٔ ۱۳ ، جدول زر و لاجورد باچهار سرلوح و حاشیه سازی ، در ۱۲۳٦ داخل کتابخانهٔ سرکار پادشاهی شد ، جلد روغنی باگل و بوتهٔ زرین زمینه درون و بیرون سرخ ، ربعی .

انساب النواصب : علی بن داود خادم استرابادی که در ۱۰۷٦ ساخته است.

(دانشگاه ش ۲۳۸۵ و ۳٤٤۱).

* **٦٦** ، نسخ نویسانندهٔ آقا میرزا علی نقی پسرمیرزاحسن علی پسرمیرزا محمدابراهیم سبزواری خراسانی درج ۱۲٦۰/۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، با سرلوح زیبا ، جدول زر و لاجورد ، رحلی .

* **۱۳۳۹** ، نستعلیق محمد صالح بن کربلایی اکبر سجینی درگزینی در ۱۲٤٦ ، با فهرست در آغاز ، ربعی .

انسان نامه: نوربخش، درقیافه و فراست بفارسی. (فهرست فیلمها ۷۲٤) .

* **۹۱۱** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، جدول زر و لاجورد ، عنوان شنگرف ، ربعی .

انشاء ناصری: اسماعیل منشی برادر میرزا زین العابدین ملک الکتاب شیرازی که اودر احکام‌دار الانشاء دولتی و فرامین و نوشتجات سملکتی دربار ناصرالدین‌شاه انشاء کرده بود، این برادر این رساله را بنام اوگرد آورده وآن را « انشاء ناصری » نام نهاده است وکتاب بنام ناصرالدین شاه است .

آغاز : شگرف نامهٔ حمدی که از خامه برآید .

* **۹۳۸** ، شکسته نستعلیق محمد رضا برای میرزا ابراهیم درج ۱۳۰۸/۱ ، ربعی.

الانموذج : زمخشری

* **۱۰٤٦** ، نستعلیق محمود بن اسکندر بن کرم شاه در تبریز ، از سدهٔ ۱۰ ، عنوان لاجورد و شنگرف ، از آن سیران شاه بن میر شاه بن محمد بوده است ، ربعی .

انوار التحقیق: علی بن طیفور بسطامی، از مقالات خواجه عبدالله انصاری (مجلس ش ۵۷۰).

* **۲۶۶**، نستعلیق محمد کاظم سروی سبلانی تبریزی در ۹ ع ۱۲۹۲/۲ به‌فرمایش آقا میرزا سید احمد آقای مستوفی.

انوار التنزیل و اسرار التأویل: بیضاوی

* **۲۱۹**، نسخ، آغاز بریده شده انجام اندکی افتاده، ازسورة الکهف تا یس، با یادداشت مورخ ۱۲۵۹ در ص ع.

* **۲۳۰**، نستعلیق، عنوان شنگرف، ثلث آخر، نسخهٔ پاکیزه ایست.

* **۲۸۳**، نسخ ۹۹۳، آیتها و نشانها شنگرف، با یادداشت مورخ ۱۲۸۵ در ص ع، تا کهف، جلد تیماج سرخ با ترنج و سر ترنج کنده کاری شده که در آن ستایش پیامبر و نام محمد دیده میشود.

* **۱۴۱۲**، نستعلیق سدهٔ ۱۱، نشان شنگرف، اواخر نسخ نویوس، شیخ محمدحسن بن معصوم قزوینی در ۱۲۳۸ آنرا وقف کرده است، نیمهٔ یکم، آغاز افتاده.

انوار خلاصة الحساب: مولی عصمة‌الله بن اعظم بن عبدالرسول نهار نفوری، به‌عربی، نگارش ۱۰۸۶.

درکلکته بسال ۱۸۲۹ چاپ شده است (ذریعه ۲: ۴۲۶ و ۳: ۱۳۹ و ۳۶: ۳۳۲)

* **۳۷۲**، نسخ سدهٔ ۱۱ و ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، آغاز اندکی افتاده.

اوصاف الاشراف: خواجهٔ طوسی

* **۹۱۰**، نستعلیق ۱۳۰۸، جدول زر و لاجورد، با سرلوح و حاشیه سازی، گویا بخط کلهر است، ربعی.

اوصاف الامصار: محمدمفیدبن محمود مستوفی بافقی یزدی مولف جامع مفیدی که در ۱۰۸۷ در دکن بنام شاه سلیمان صفوی ساخته و آن در جغرافیا است از روی اقلیمهای هفتگانه و در سه شنبه ۹ ع ۱۰۹۱/۱ بانجام رسیده است، همانست که در دیباچهٔ جامع مفیدی (۳: ۸) بنام مختصر مفید یادشده است (استوری ۲: ۱۴۱ - فرهنگ ایران‌زمین ۶: ۱۶۴).

آغاز: خرد هر کجا گنجی آرد پدید
بنام خدا سازد آنرا کلید
خدای خرد بخش و بخرد نواز
همان ناخرد مند را چاره ساز
حمد مر خدای را جل جلاله.

* **۴۹۸**، نستعلیق محمد کاظم کروی بدستور آخوند ملارجب علی در شنبه ۲۷ ع ۱ ۱۲۵۳، عنوان شنگرف، حلی.

الایضاح: خطیب قزوینی.

* **۹۷۲**، نستعلیق ابوبکر بن صالح در ۲۶ ذح ۷۶۳، از آن اورنگ زیب و زیب العلماء در تبریز درج ۱۲۶۵/۲ و مصطفی بن علی حنفی شاذلی اسلامبولی در ۱۱۸۷ بوده است.

الباهیة (الرسالة -) یا آبستنی وباه: میر مظفربن محمدحسین شفائی اصفهانی کاشانی در گذشتهٔ ۹۶۳ که بنام قاضی جهان [سیفی حسنی] وزیر دیوان اعلی درگذشتهٔ ۹۶۳ (تاریخ

عالم آرای ص ۱۶۰) ساخته است.

در یک مقدمه دراینکه امر باه ضروری است و سه مقاله :

۱ - درتشریح اعضای تناسل درسه باب.

۲ - در امرباه و آنچه متعلق به او است در نه باب .

۳ - درحبل در هفت باب .

(نسخه های خطی فارسی ص ۴۶۰ - سپه ۳ : ۱).

آغاز : بسم‌الله الرحمن الرحیم - هست اعانت زعلیم حکیم - حمد بی حد خالقی را که خلقت انسان کامل را به حکمت‌بالغه‌از تودهٔ خاك آفرید .

انجام : نعوظ آورد نعوظی تمام. تمت الرسالة الباهیة ... شهر رمضان ۹۵۲

از اوست اخلاق شفائی (ادبیات ۱ : ۲۱) و قرابادین (دانشگاه ۱۳۸۰و۳۱۵۴ و ۳۱۵۵ - ذریعه ۹: ۵۲۹) و جامع در طب (نسخهٔ جامع یزد ش۲۴۲۱) که بدینگونه آغاز میشود :

« بسمله. الحمدلله العلیم و الصلاة علی من اوتی الحکمة و الکتاب الکریم وهویشفی بلطفه السقیم و انه لعلی خلق عظیم و آله الهادین الی صراط مستقیم و بعد پوشیده نماند که»

اوجزحکیم شفائی اصفهانی است که نامش تیمور یا شرف‌الدین حسن (بن ملای اصفهانی) بوده و در ۱۰۳۷ درگذشته و دیوانی دارد (یادداشتهای قزوینی ۹ : ۲۷۸ - مجلد ۱۵ فهرست دانشگاه فهرست نامها) .

* **۳۴۲**، نستعلیق سدهٔ ۱۰ و ۱۱ جدول زرین و رنگارنگ ، عنوان شنگرف ، با سرلوح، نسخهٔ آراسته‌ایست .

بحارالانوار : مجلسی

* **۲۸۸** ، نسخ محمد بن رضا بن ابی القاسم در پنجشنبه ۲۸ ع ۲/ ۱۲۷۱،جدول کمند زرین و رنگارنگ ، باچهار سرلوح،ج۲۸ در مزار .

بحرالاسرار : مظفرعلیشاه‌میرزامحمد تقی کرمانی .

* **۶۳۳** ، نسخ سدهٔ ۱۴، عنوان و ترجیع شنگرف ، ربعی .

بحرالجواهر:عبدالوهاب‌حسنی‌حسینی شهشهانی اصفهانی درسیاق .

(فهرست نسخه های فارسی ۱ : ۱۴۱- استوری ۲ : ۲۵) .

* **۴۰۷** ، نستعلیق ۱۲۶۷ ، آغاز مانند نمونهٔ ۱ فهرست نسخه های خطی‌فارسی‌است.

* ۱۴۲۷، نستعلیق‌محمد علی‌بن‌مرتضی قلی در ۱۵ ذح ۱۲۸۰ ، عنوان شنگرف ، ربعی .

بحرالجواهر : محمدبن یوسف طبیب هروی .

* **۲۹۴** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف .

* **۲۹۹** ، نسخ ۳ شعبان ۱۲۷۸،عنوان و نشان شنگرف .

* **۱۴۱۴** ، نسخ سدهٔ ۱۱ بفرمودهٔ شیخ محمد میرزا ، جدول رنگارنگ ، عنوان شنگرف

بحیره : قزونی استرابادی هاشم بیک بن

جلال نقاش زندهٔ در ۱۰۲۳ گویا در هرات و مؤلف فتوحات عادلشاهی و اللجین الطریة، در تاریخ در ۱۰۴۷ بدان سپرداخته است (نسخهٔ ما پایان باب ۴۳، ص ۵۸۶ چاپ سنگی نستعلیق میرزا نعمة‌الله معین الکتاب در چاپخانهٔ میرزا امان‌الله در تهران در شوال ۱۳۲۸ رحلی در ۶۵۶ ص) در ۴۴ باب هریک چند فصل که فهرست آنها در پایان چاپی آمده است (مجلس ۶: ۲۲۶ - مؤلفین مشار ۶: ۹۴ - ریحانة‌الادب ۳: ۲۱۸ - ذریعه ۳: ۵۰ و ۲۴۱ و ۷: ۲۹۶ و ۹: ۸۳۲ و ۱۸: ۲۹۷ - فرهنگ سخنوران ۴۴۷ - میخانه ص ۶۷۴).

* **۴۸۶**، نستعلیق سدهٔ ۱۱، وزیری، آغاز و انجام و میانهٔ باب یکم افتاده، از س ۷ پایین ص ۱۰ چاپی تا ص ۶۲۳ س ۲۲، با چاپ شده جدایی‌ها دارد و چیزهایی در هریک هست که در دیگری نیست. بدینگونه:

باب ۲۶ گفتار اندر حالات وزراء کاردان و هنرشناسان در ۱۲ فصل.

باب ۲ اندر اظهار کرامات و خوارق عادات ...

باب ۴۴ در امارات پادشاهان عالی‌شان نسخه میرسد تا به وجه تسمیهٔ قرمطی (ص ۶۲۳ چاپی) و صفه و صوفی که در نسخهٔ چاپی نیست.

بختیارنامه: دربارهٔ داستان بختیار است و گزارشهای ده وزیر با آزاد بخت به نظم و نثر فارسی.

آغاز: بنام خداوند هفت آسمان
خداوند روزی ده غیب دان

انجام: همه کس به مراد خود میرسند

* **۵۴۳**، نستعلیق سدهٔ ۱۳ و ۱۴ عنوان و نشان شنگرف.

بدایع الصنایع: عطاءالله عطائی نیشابوری (دانشگاه ۲۰۶۸ و ۴۹۹۰/۱).

* **۹۵۶**، نستعلیق سدهٔ ۱۰ و ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، آغاز و انجام افتاده، ربعی.

البردة: بوصیری

* **۶۸۶**، نسخ سدهٔ ۱۰، جدول زر و لاجورد و زنگار، نشانه‌ها و لاجورد، باسرلوح ربعی.

البرهان فی تفسیر القرآن: سیدهاشم بحرانی که در روز ۳ ذح ۱۰۹۵ بپایان برده است.

(مشار ۱۲۵ - ذریعه ۳: ۹۳).

* **۹۳**، نسخ عبدالله بن علی قاری حسینی در روز ۱۰ ع ۱/۱۲۶۱، عنوان و آیتها شنگرف، از مریم تا پایان قرآن، رحلی.

برهان قاطع: محمد بن خلف تبریزی

* **۱۸**، نستعلیق میرزا بابای نوری در سمنان در روز سه شنبه ۲۷ رمضان ۱۳۴۰ در متن و هامش.

برهان الکفایة: علی بن محمد شریف بکری

* **۱۴۲۶**، نستعلیق سدهٔ ۱۱، آغاز و انجام افتاده.

بغیة المکاسب فی شرح المکاسب: ابوالقاسم بن معصوم حسینی گیلانی اشکوری نجفی درگذشتهٔ ۱۳۲۴-۵ که پس از جواهر العقول فی شرح فراید الاصول خود ساخته

و حاشیه ایست برالمکاسب شیخ انصاری شوشتری .

(ذریعه ۳ : ۱۳۳و ۵: ۲۷۲ و ۶: ۲۱۷ ـ اعلام الشیعه ۱ : ۷۶ ـ مشار ۱۲۹).

* **۲۶۱** ، نسخ پایان ذ ق ۱۳۱۳ گویا اصل .

البلدالامین و الدرع الحصین : تقی‌الدین ابراهیم کفعمی لوذی‌جبعی (۸۲۸ - ۹۰۵) که در ۲۰ شوال ۸۶۸ ساخته (پایان ادعیة‌السر) و در آن الصحیفة‌السجادیة و فهرست منابع در دوبند وادعیة السر و ادعیة الوسائل الی المسائل و جدول اسامی الائمة و محاسبة النفس اللوامة و تلبیة الروح النواحة خودش و مختصر شرح دعوات الاسماء ابوالفتوح شهاب‌الدین سهروردی کشتهٔ در حلب (؟) در شرح چهل نام خدا را هم گذارده است .

(ذریعه ۳ : ۱۴۳ ـ مجلس ۷ : ۲۸)

* **۱۱۸** ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوان‌ونشان شنگرف ، باسرلوح و حاشیه سازی در آغاز ، حواشی با نشانهٔ « منه‌ره » جلدتیماج ضربی زرکوب ترنجی فرسوده درون سبز تیره ، وزیری .

* **۱۳۴۲** ، نسخ سدهٔ ۱۰ و ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ،جدول زر و لاجورد، باسرلوح و طلا کاری و حاشیه سازی در ص ۱ و ۲ ودو پیشانی و یک سرلوح دیگر در آغاز محاسبة النفس ، جلد سوختهٔ زرکوب رحلی کوچک .

* **۱۳۴۳** ، نسخ سدهٔ ۱۰ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زر و لاجورد ، باسرلوح و حاشیه سازی و طلا کاری در آغاز و سه پیشانی، نسخهٔ آراسته و زیبایی است ، با مهر « بندهٔ شاه ولایت‌عباس»، فرهاد میرزا آن‌را در ۱۲۹۳ به فرزندش عبدالعلی میرزا داده است ، جلد قلمدانی لعابی زمینه مشکی با گل و بوتهٔ زرین درون سرخ زرکوب ، ربعی .

بوستان : سعدی

* **۹۰۲** ، نستعلیق محیی در رمضان ۹۷۰ در کاغذ متن و حاشیهٔ رنگارنگ زرپاشی شده و مجدول حاشیه با گل و بوته ، باسرلوح زرین، ۲۲ برگ ، ربعی ، گزیده است .

* **۹۱۶** ، نستعلیق خوش سدهٔ ۱۲ ، جدول زر و لاجورد ، با پیشانی زرین ، ۱۲۹، ربعی ، گزیده است .

* **۱۰۹۳** ، نستعلیق خوش سدهٔ ۱۳ ، با سرلوح و حاشیه سازی ، جدول زر و لاجورد، جلد روغنی با گل و بوته درون وبیرون، ربعی .

* **۱۱۴۸** ، نستعلیق شب ۲۴ رجب ۱۲۷۸ ، باحواشی و تفسیر ، رحلی .

* **۱۱۷۹** ، نستعلیق ۱۰ ، عنوان‌شنگرف بغلی .

* **۱۱۹۱** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ درمتن و هامش ، عنوان شنگرف ، جدول زر و لاجورد، با یک پیشانی ، انجام افتاده ، ربعی .

بهارستان : جامی

* **۵۸۵** ، نستعلیق سدهٔ ۹ و ۱۰ ،عنوان زر یا شنگرف، جدول زر و لاجورد، چهار برگ در آغاز و دوبرگ در انجام نونویس ، ربعی .

بیست باب در معرفت اسطرلاب : خواجهٔ‌طوسی

* **۳۹۹** ، نسخ سه شنبه ۱ شعبان ۱۱۲۴ در اصفهان ، عنوان و نشان شنگرف، ربعی .

* **۴۱۲** ، نسخ شعبان ۹۳۲ ، دارنده سید محمد رضوی در ۱۲۷۴ .

* **۴۵۲** ، نستعلیق ج ۸۰۰/۲ ، آغازدر باب یکم افتاده .

پ

پنج گنج : امیرخسرو دهلوی .

(مجلس ۳ : ۱۸۷ - دانشگاه ۲ : ۱۷۷) .

* **۵۹۸** ، نستعلیق خواجه محمد حسین استرابادی در ۹۸۵ و ۹۸۶ ، عنوان شنگرف آغاز افتاده ، رحلی ، دارای :

۱ - مطلع الانوار ، دربیست مقاله‌ومثنوی است .

۲ - خسرو شیرین .

۳ - مجنون و لیلی .

٤ - بهرام نامه یا هشت بهشت .

٥ - اسکندر نامه یا آیینهٔ اسکندری ، نوشتهٔ ع ۹۸۶/۱ .

* **۷۸۰** ، نستعلیق ٥ شعبان ۹۸۹ و ۱۰ و ۱۶ رمضان ۹۸۹ ، تاریخی در پایان بوده و پاك شده است ، با پنج سرلوح ، جدول زر و لاجورد عنوان شنگرف ، وزیری .

* **۸٤٤** ، نستعلیق مهدی‌درج ۹۷۳/۱ در متن و هامش ، عنوان شنگرف ، ربعی .

* **۱۱۸۸** ، نستعلیق عبدالله در هرات ، ازسدهٔ ۱۰ ، عنوان شنگرف درمتن و هامش ، با دو سرلوح ، ربعی ، دارای شیرین و خسرو و لیلی مجنون و هشت بهشت نوشتهٔ عبدالله در۹۹۹ در هرات‌و مثنوی‌دیگر یامطلع‌الانوار که در بیست مقالت است و مقالت یکم آن‌در علو درجت آدمیت است .

* **۱۳۳۳** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ درمتن و هامش ، عنوان‌شنگرف ، جدول‌زر و لاجوردبغلی ، درنسخه هشت بهشت‌است و آیینهٔ سکندری .

پنج گنج : نظامی

* **۵۵۰** ، نستعلیق سدهٔ ۹ و ۱۰ ، باپنج سرلوح ، جدول زرد و لاجورد .

دارای : مخزن‌الاسرار ، خسرووشیرین : انجام افتاده ، لیلی و مجنون ، هفت پیکر ، اسکندر نامه .

* **۸۸۰** ، نستعلیق کاشفی در ۷ رمضان ۱۰۲۳ و ۱۸ شوال ۱۰۲۳ و نستعلیق ابو سسم بن محمد بدخشی اشتری نخعی در ذق ۱۰۱۳ در پایان بهرام نامه همچنین خط او در پایان اسکندر نامه مورخ آغاز صفر۱۰۲۳ هست ، بخش باز پسین تاریخ ندارد ولی بهمین خط است ، جدول زر و لاجورد ، عنوان شنگرف ، باشش سرلوح ، ربعی .

* **۸۹۹** ، نستعلیق رمضان ۱۱۶۱ در متن و هامش ، با چهار سرلوح ، جدول زر و لاجورد ، عنوان شنگرف ، ربعی .

مخزن‌الاسراراست‌وهفت‌پیکرو سکندرنامه که همین تاریخ را دارد سپس شرف نامه .

* **۱۲٤۲** ، نستعلیق ، عنوان شنگرف ، جدول زر و لاجورد ، انجام افتاده ، وزیری ، دارای مخزن الاسرار مورخ ۱۰۳۰ و خسرو و شیرین بی تاریخ .

ت

تاریخ انتقادی و عیب‌جویانهٔ‌روزگار قاجار بفارسی .

* **۵۱۱** ، نستعلیق سدهٔ ۱۴ در کاغذ آبی ، آغاز و انجام افتاده .

تاریخ جهانگشای : عطاملک جوینی .

* **۵۲۷** ، شکسته نستعلیق ونسخ درشت روز ۱۷ رمضان ۱۲۳۷ ، با سرلوح زرین ، عنوان شنگرف و زر و لاجورد ، با جدول ج ۱ .

تاریخ عالم آرای عباسی : اسکندربیک .

* **۵۲۶** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، آغاز و انجام افتاده ، رحلی .

تاریخ قاجار : فتح‌علی‌شاه، درسرگذشت خود ونیاکان خود در چهل سالگی پادشاهی خود بسال ۱۲۰۹ در ۶۴ سالگی و میگوید که فرزندانم به ۲۰ و نوه هایم به ۱۲۹۸ میرسند ، بفارسی .

* **۱۰۷۶** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، جدول زرو لاجورد، آغاز وانجام افتاده، ۲۷ گ ۸ س بغلی .

تاریخ قم : حسن بن علی بن‌حسن‌بن عبدالملک قمی که در آن متن عربی استاد ابو علی حسن قمی‌را بفارسی درآورده است (ادبیات ۱ : ۷۰) .

* **۴۸۴** ، نستعلیق علی حسینی در سال ۱۲۵۲ ، عنوان شنگرف ، وزیری ، ۱۰۰ گ ۲۸×۱۶ ، ۱۷ س ۱۰ × ۱۹ .

[تاریخ مرشدان صفوی]

دربارهٔ آغازکار صفویان چند کتاب می‌شناسیم :

۱ - فتوحات‌شاهی‌ابراهیم‌امینی که‌مقدمهٔ آن در پنج فتح است و در ۹۲۷ ساخته شده (ذریعه ۱۶ : ۱۱۷ - ادبیات ۱ : ۳۶۳ - نشریه ۲ : ۲۱۰) و عکس‌نسختی از آن در دانشگاه هست (فهرست فیلمها ص ۱۴۵ س ۲۴۷۷) .نسخهٔ ش ۱۱۰۳ دانشگاه (۲ : ۶۳۶) راهم همین کتاب پنداشته بودند .

چنین است نسخهٔ ش ۵۷۷۴ جامع یزد از این کتاب که در ۱۶۷ برگ ۱۹ س به اندازهٔ وزیری و به‌خط‌نسخ رجب ۱۱۷۵ است:

آغاز بسمله . ستایش بی مثل و انباز مر خدای بی نیازی‌را سزاست که‌تذکرمصائب و استماع نوائب سربازان مسالک قرب و وصال .

انجام: انوش بن‌شیث بن آدم صلوات‌الله علی نبینا و علیه وعلی جمیع الانبیاء‌والمرسلین و الحمدلله‌رب العالمین‌والائمة‌المعصومین‌علیه السلام وآله اجمعین صلی‌الله صلی‌الله صلی‌الله

۲ - فتوحات یمینی‌هروی که در عالم آرای عباسی (ص ۱۳ و ۱۴ و ۱۸) از آن یادشده است .

۳ - نسب نامهٔ صفویان از محمد شفیع حسینی که نسخهٔ آن درکتابخانهٔ ملک‌هست به خط نستعلیق خود او در ۱۰۹۰ به شمارهٔ ۳۷۶۷ و بایستی سه صحیفه‌درآن باشد ولی در در نسخه یک صحیفه بیش‌نیست .

۴ - تاریخ شاه اسماعیل که در آغازآن سرگذشت نیاکان صفویان هست و بخش تاریخی آن درست مانند حبیب‌السیر است ودر آن از تاریخهای ۹۲۳ و ۹۴۷ یادشده ونسخهٔ آن در موزهٔ بریتانیا هست (ذیل ریو ش ۵۲)

۵ - تاریخ شاه اسماعیل و شاه طهماسب محمود بن خواند میر هروی که در ۹۵۵ بنام

رکن السلطنه محمد خان ساخته و در ذیل فهرست ریو (ش ۵۳ و ۵٤) و فهرست برون (ش ۷٤ ص ۱٤۷) و استوری (۱ : ۳۰٤) ونشریهٔ کتابخانهٔ مرکزی (٤:۳۷۵)ونشریهٔ کتابخانه ملی تبریز (۷ : ۱۲) وصفی از آن هست و مورخ ۹۵۵ و ۹۵۷ است ونسخهٔما بگواهی آغاز آن‌که جز آن چیزی استکه در نشریهٔ کتابخانه مرکزی وفهرست برون آمده است از هروی نخواهد بود .

۶ - در راهنمای کتاب (۱۲ : ۷ و ۸ ص٤۶٤) از دو نسخه‌ای یاد شده که‌نزدآقای طاهری شهاب است .

۷ - نسخهٔ ما که در بخش دوم آن از خواجه حبیب‌الله وکیل هرات باعبارت«حضرت ممالك پناهی حبیب اللهی » یاد شده است و این بخش همان‌حبیب‌السیراست‌چنانکه‌خواهیم گفت ، در دیباچهٔ بخش نخستین آن که‌بنام و بدستور شاه تهماسب ساخته شده است آمده است : « این تألیف در موسمی اتفاق افتاده که جهان از آرایش گلزار نمونهٔ باغ فردوس شده‌بود واطراف بساط غبراء ازریاحین درخشنده چون قبهٔ‌خضراء پرکواکب شده » در آن‌آمده: فرمان... به نفاد اقتران‌یافت که‌بندهٔ مستهام سهام لیام حیاتی تاریخی برآن وقایع تالیفی نماید در افصاح مهمات و ایضاح معضلات آن به قدر کوشد ... [الـهی جامع ذات و صفاتی،حیاتی‌رازتو باشدنجاتی،به‌اولادعلی کن حشراو را، که‌یا بدرابد از توحیاتی...حیاتی پیرو آل‌رسول‌است،وبه‌درگاه‌توبیخواهدنجاتی، ...نمود ازسخن احیاماتی، که خوش‌بنوشته تاریخ‌شهان، بیایددرابداز نوحیاتی](درهاشش گویابخط دیگر) و چنین گفته شدکه :

« این کتاب مشکین نقاب مشتمل بر سه‌حدیقه است :

حدیقهٔ اولی دربیابان شمه‌ای ازفضایل سلطان تخت‌اصطفاء پادشاه کشور « انما » شهسوار میدان « لافتی » مصدوقهٔ «هل‌اتی» امیرالمومنین علی بن ابی طالب .

حدیقهٔ ثانیه در بیان بندی از فضائل‌ائمهٔ طاهرین

حدیقهٔ ثالثه در بیان مجملی‌از حال شیخ صفی‌الدین اسحق .

وآن حدیقه مشتمل بر هشت روضه‌است:

روضهٔ اولی درخصوصیات حال آن‌حضرت و ان محتوی برنه چمن است.

روضهٔ ثانیه در بیان نسب عالی‌آن‌حضرت نسلابعد نسل .

روضهٔ ثالثه دربیان سلسلهٔ‌ارشاد واحـدا بعد واحد .

روضهٔ رابعه در بیان مجمل‌از حال‌عارف ربانی ابوالفتح شیخ ابراهیم زاهد گیلانی .

روضهٔ خامسه دربیان مجمل‌از حال‌سلطان الاصفیاء و برهان الاولیاء سلطان صدرالدیـن موسی .

روضهٔ سادسه دربیان اولاد امجادمرشدان جنت مقام و اسماء و القاب وکنیات شریفـهٔ ایشان و محل ورد و فیض ارشاد و دیگر خصوصیات .

روضهٔ سابعه ذربیان بنای حظیرهٔ مقدسهٔ و سایر بنیهٔ عالیه آن روضهٔ فلک رتبه .

روضهٔ ثامنه دربیان مریدان این سلسله علیه و خلفاء ایشان

این بخش بندی درفتوحات شاهی و تاریخ شاه اسماعیل و تـاریخ شاه تهماسب هروی نیست .

در روضهٔ پنجم که درتاریخ مرشدان است در دنبال آن از صفی الدین اسحاق ورضی الدین موسی و خواجه سلطان علی و شیخ شاه ابراهیم و شاه جنید وشاه حیدر و سلطان علی به اختصار یاد شده تا میرسد به شاه اسماعیل و ابوالفتح میرزا و شاه تهماسب و امام قلی میرزا ، سپس داستان توجه شاه جنید صفوی است به دیـار بکر تا میرسد به توجه رایات گویا شاه اسماعیل به خوزستان .

دراینجا مطلب به پایان میرسد و بخط علی خان بن عـلی بیک است در ۱ شعبان ۱۰۳۹ هنگامی که از تبریز به اردبیل آمده بود. بازاز گشودن بغداد یاد میشود وازرفتن بسوی شیراز تا در پایان میرسد به سرگذشت امیر غیاث منصور دوانی و سعدالدین اسعد و شرف الدین شیفکی و مرشدالدین عبدالله تا میرسد به نورالدین محمد و حسابی واعظ و نظام الدین منشی و میر علی و اینجا نسخه افتاده است. دراین بخش نسخهٔ ما برابر است با حبیب السیر (٤ : ٥٣٠ تا ٦٠٣ تا ٦١٨ چاپ تهران) .

آغاز : گوشه نشینان خلوت خانهٔ انس که راز داران خلوت خانهٔ انس اند ... اما بعد بررامی ارباب الباب که هدایت ...

* **٤٩٣** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ، در یادداشتی مورخ ۲۳ رجب ۱۲۸٥ که در هامش ص ٤ دیده میشود این نسخه کتاب تاریخ شاه اسماعیل خوانده شده است.

تاریخ نادرشاه : بزبان ساده است ودرآن از این پادشاه به « نادر الهی » تعبیر شده است عنوان « فیروز تنگوزئیل سال ۱۲٤٤ درمشهد مقدس انقضاء یافت و روز بعد نوروز عازم هرات شدند » در آن آمده است.

* **٥١٩** ، نستعلیق سدهٔ ١٤ ، آغاز و انجام افتاده .

تاریخ نو : جهانگیرمیرزا عباس میرزا (۱۲۲٥ - ۱۲٦۹) کـه در ۱۲٦۷ در تویسرکان نگاشته است .

(رجال ایران ۱ : ۲۸٤)

* **٥١٤** ، نستعلیق موسی علی آبادی بدستور حاجی فرهادمیرزا در ۲۱ شعبان ۱۳۰٥ نسخهٔ پاکیزه ایست با دو سرلوح و جدول رنگین در دو جلد پیوسته .

تأسیس القوافی : محمدرضای منشی، بفارسی

* **۹۰۹** ، نستعلیق ۱۲۹۸ ، جدول زر و لاجورد گویا بخط کلهر است ، ربعی .

تجزیة الامصار و تزجیة الاعصار : وصاف

* **۱۱۳۸** ، نستعلیق ۲۰ شوال ۱۲٤۳ ، نشان شنگرف نام نویسنده را پاک کرده اند و باید از منشیان سپهدار بوده باشد ، ج ۲ ، رحلی .

التجوید (رسالة فی -)
به‌عربی به‌ترتیب سور قرآن از فاتحه آغاز میشود وزیر کلمات رموز مربوط به طرز قرائت کلمه نوشته شده است .

* **۱۲۶۹** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، رسرها شنگرف ، انجام افتاده ، ربعی .

تحریر اصول اقلیدس : خواجهٔ طوسی

* **۳۹۷** ، نسخ سدهٔ ۷ و ۸ ، عنوان و نشان و شکل شنگرف ، محشی ، ربعی.

* **۱۳۴۸** ، نسخ سدهٔ ۷ و ۸ عنوان و نشان و شکل شنگرف ، با حواشی ، با چند برگ نونویس درمیانه ، آغاز افتاده .

تحریر المسبطی : خواجهٔ طوسی

* **۳۸۴** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان و نشان و جدول شنگرف ، ربعی .

* **۴۱۶**، نسخ سدهٔ ۸ و ۹ ، وقف ۱۲۰۱

التحفة

متنی است بعربی از « الفن الثالث من کتاب التحفة فی امراض مختصة بعضو عضو و ثلثة عشر مبحثا » آغاز میشود ، با عنوان - « المبحث الخامس فی احوال الفم واللسان والشفة والاسنان » و در آن از شیخ وابوزید نقل میشود .

* **۳۵۱** ، نسخ سدهٔ ۱۰ ، عنوان شنگرف از فن سوم « فی امراض مختصة بعضو عضو » آغاز میشود تا میرسد به « القول فیما یحفظ الثدی صغیرا و کبیرا » .

تحفة الاحرار : جامی

* **۹۱۸** ، نستعلیق میرحسین بن خواجه میر ، از سدهٔ ۱۰ ، با سرلوح ، جدول زرولاجورد ، کاغذ متن و حاشیه ، جلد روغنی ، ربعی .

تحفهٔ حاتمی یا **هفتاد باب** : بهائی
(فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۲۰۰).

* **۴۳۵** ، نستعلیق یکشنبه ۲ محرم ۱۱۰۴ .

التحفة الحرمیة فی المسائل الشرعیة: علی اکبر بن محمد امین لاری .
بنام مرتضی قلی خان وکیل الملک در یک مقدمه و دوباب در اصول دین و فروع دین تا نماز .
آغاز : بسمله . حمدله ، چنین گوید... علی اکبر بن محمد امین لاری .

* **۲۷۰** ، نسخ سدهٔ ۱۲ و ۱۳ ، جدول شنگرف و لاجورد ، عنوان شنگرف .

التحفة الرضویة : محمد حسن بن حاج معصوم قزوینی درگذشتهٔ ۱۲۴۰ ، درفقه بفارسی ، از تجارت تا غصب با عنوان باب و فصل و باب ۲ . آن در غصب است ، اوالتحفة الخاقانیة دارد بنام فتح علی شاه که در اصول و فروع است تا غصب بفارسی (اعلام الشیعة) - طرایق الحقایق ۳ : ۳۴۰).

* **۱۸۱** ، نستعلیق ۱۲۰۰ ، آغاز یک صفحه‌ای افتاده ، ربعی .

التحفة السعدیة : قطب شیرازی

* **۳۲۴** ، نسخ روز یکشنبه ۲۲ رجب ۷۲۷ ، متن شنگرف ، مقابله شده ، هفت برگ آغاز نونویس ، نسخهٔ ارزنده ایست .

تحفة العراقین : خاقانی

* **۷۵۹** ، نستعلیق عبدالله بن محمد جعفر در شب پنجشنبه ۲۱ شعبان ۱۲۸۹

بدستور علی اکبر خان شرف الملک ، جدول زر و لاجورد ، عنوان شنگرف ، ۳۰۶ ص ، ربعی .

تحفة الفقراء : آقا میرزا علی خان صفاء السلطنه نایینی متخلص به نایب سپس به مشتاقی و پیرو شاه نعمةالله و مؤلف کنز المعجزات و درگذشتهٔ ۱۳۲۸ درکربلا ، او پسر حاج میرزا محمد مجتهد نایینی مولف الرجال ۱۲۶۵ (مصفی ۴۴۹ - ذریعه ۱۰ : ۱۴۸) و سرایندهٔ طورسیناء (ذریعه ۱۹ : ۲۴۱ - ملک ۵۲۷۴) ومترجم احقاق الحق شوشتری (بنام ترجمان الحق ولسان الصدق) ودرگذشتهٔ ۱۳۰۵ و او پسر حاج میرزا هادی رائی پسر میرزا محمد منشی‌باشی وزیر نایینی متخلص به فروغ مؤلف سفینة الانشاء (سپه ش ۲۷۹۶ ص ۱۰۹ و ۶۷۰ ج ۵ فهرست - مجلس ش ۲۲۵۷ ص ۲۱۳ ج ۶- ذریعه ۱۲ : ۱۹۳) است که در ۱۱۷۳ متولد شده و تا ۱۲۶۷ زنده بوده است . سرگذشت صفاء السلطنه و نیاکانش در دوکتاب تاریخ نایین (ص ۱۲۳ -۱۲۷ و ۱۷۵) و انساب خاندانهای مردم نایین (ص ۳۲ - ۳۸) آمده است ولی ازاین تحفة الفقراء او نه دراین دوکتاب و نه در ذریعه (حرف ت) یادی هست .

(فرهنگ سخنوران ۵۴۲ - ذریعه ۹ : ۸۰۹ و ۱۰۴۵) دیوانش با تصحیح پسرش عباس وکنزالمعجزات ناصری او چاپ شده است (فارسی مشار ۷۵۶ و ۱۲۸۷ و مؤلفین مشار ۴ : ۰۰۴)نسخه‌ای از دیوان‌او در دانشگاه هست (ش ۶۱۴۲) باری این کتاب سفرنامهٔ او است از مشهد به نائین واز آنجا به تهران از روز یکشنبه ۵ ج ۲/۱۳۰۰ تا بامداد روزشنبه ۲ ذ ق ۱۳۰۰ و تاریخ‌آن ۴ ثور ۱۳۰۰ است که برابراست با نامش « تحفة الفقراء » .

آنرا پسرش میرزا عباس‌خان صفاءالسلطنه (۱۲۸۱ - ۱۳۵۸) در پنجاه و شش‌سالگی خود در شوال ۱۳۳۷ قوی‌ئیل (= ۱۲۹۸ خ) تحریرکرده و به‌مشیرالدوله تقدیم داشته است . او درپایان می‌نویسد که در ۱۲۹۹ حاج میرزا حسین خان سپهسالار اعظم فرمانروای خراسان و حاج میرزا علی نقی مشیرلشکر نایینی دائی مؤلف وزیر آن سامان شده بودند و او از آقا میرزا یوسف مستوفی الممالک صدراعظم اجازه گرفته بود که همشیره زادهٔ خود را که پدرم است و از منشیان دولتی بوده است برای انشاء ایالت خراسان با خود ببرد ومن هم با او بودم تا اینکه مشیر لشکر برکنار شد و سپهسالار هم درگذشت. ازصدر اعظم تلگرافی رسید که حاج میرزا محمد مجتهد نایینی‌نیای من خواسته است که پدرم از مشهد بسوی نایین رهسپار گردد و او را دیدار کند وسپس باید که خود را به تهران برساند.

او دراین سفربود که روزنامهٔ این‌مسافرت را بروش منشیانه نوشته و چنین نامیده است. محمد حسین خان اعتماد السلطنه وزیر انطباعات و اجزاء دارالتالیف کتاب نامهٔ دانشوران‌آن را ستوده وگفته‌اند که باید سبک تاریخ نویسی و سفرنامه‌نگاری‌را از آن‌آموخت.

درآن درجایی که از یزد وصف میشود

سرگذشت امام زاده سید جعفر و سید حسین گل‌سرخ و سیدشمس الدین و شرح‌مزار تازیان و غازیان‌آمده، همچنین سرگذشت امام زادهٔ نایین سید علی بن ابراهیم بن موسی ع درنایین و سرگذشت درویش احمد در همت آباد که‌خود مؤلف او رادیده‌است ونیز تحقیقات‌حاجی‌حسین نیتانجی و وصف آستانهٔ‌قم و سرگذشت حضرت معصومه‌ع در آن‌هست. یک‌نسخه‌ازین کتاب در کتابخانهٔ‌دانشکدهٔ‌حقوق (ص ٤٥ فهرست) هست و یک نسخه هم آقای همایون فرخ دارد و از روی آن در فرهنگ ایران زمین (ج ١٦) بچاپ رسیده است.

* **۱۱۳۳**، نستعلیق ریز خوش سدهٔ ١٤، عنوان و نشان شنگرف، ۹۲ ص ۲۰ ربعی.

تحفة‌المومنین: محمد مؤمن‌تنکابنی که در ۱۰۸۰ ساخته است.

* **٤**، نسخ سدهٔ ۱۲ و ۱۳، عنوان، شنگرف، با تاریخ تولد ۱۲۷۵، آغاز افتاده، رحلی.

* **٣١٦**، نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان شنگرف، آغاز افتاده، بیست و چهار باب مرکبات است باب یکم، آن از قسم ثانی در معاجین.

* - **۱۳۰۳**، نسخ سدهٔ ۱۲ عنوان شنگرف، جدول زر و لاجورد، از آغاز تاپایان فرهنگ بی دستورات، وزیری بزرگ.

* **١٤١٣**، نستعلیق سدهٔ ۱۱، با امضاء محمد موبن حکیم درهامش ص ٥٣٥.

* **١٤١٤**، نسخ حسن طبیب در ١٠٤٤

۱۲۵۲ و ۲۲۹ ع ۱۲۵۲/۱ و ۲۹۹ ع ۱۲۵۲/۲ (پایان) عنوان و نشان شنگرف، از آغاز تا مرکبات.

تحفة‌النصایح: یوسف گدا که در ۷۹۵ بنام بوالفتح در اخلاق مذهبی بفارسی سروده و در ٤٥ باب است و ۷۸۱ بیت، باب نخستین آن در توحید خدا است در آن از قطب السالکین نصیرالدین محمود ستایش شده است.

آغاز: حمدی بگویم بی عدومر
برخالق جن و بشر
کرده معلق آسمـــان
هم اختران شمس‌وقمر

انجام: هفتصد نود پنجی دگر
هجرت محمد مصطفی
عاشر ربیع آخـرین
وقت ضحی روز قمر

* **۱۱۶۱**، نستعلیق روز چهارشنبه ۷ ع ۱۰۹۳، ربعی.

تحفة‌الوزراء درچهل باب

* **۹۱۲**، نستعلیق سدهٔ ۱۳، جدول زر و لاجورد، با سرلوح، ربعی.

* **۱۰۹۵**، نستعلیق محمد اسماعیل بن میرزا کاظم در روز چهارشنبه ۲۷ شوال ۱۲۸۰،] با سرلوح و طلاکاری در ص ۱ و ۲، آراسته بزر، ربعی،

تذکرة الائمة: منسوب به مجلسی

* ۲۶۵، نسخ محمد باقر نظام در دوشنبه ۱۷ ذح ۱۲۰٤ بفرمایش خان بابا خان، در دیباچه نام محمد باقر بن محمدتقی

آمده است .

تذکرهٔ سعیدیه : سعیدبن کاظم بیک براد گاهی لنکرانی .

یکی ازکتابهای جغرافیائی محلی است و از رهگذر تاریخ و جغرافیا بسیار سودمند و ارزنده است .

تاریخ تألیف آن چنانکه در خاتمه‌آمده است دههٔ سوم شوال ۱۲۸۶ ماه ینوار ۱۸۶۹ و میگوید دراین سال تلاطمی در دریا پیدا شده و رجال و اطفال« شاه آقاجی » (نام جایی است) به ساحل دریـا رفتند و از خم‌هـای سفالی مدفون در آنجا پول‌هایی یافتند و این پول‌ها اکنون نزد اهالی شاه آقاجی‌و متعلقین حاجی بیک هست. او در چندجا ازاین‌تاریخ یاد میکند .

در شش مطلب است و یک خاتمه:

اول‌آیا لنکران چه کلمه‌ای است و به‌چه معنی است آیا شهر می‌نامیده‌اند یا قصبه.

دوم طالش یا تالش است و وجه‌تسمیهٔ آن .

سوم حدود طالش .

چهارم دفع‌تحقیر و تقبیح‌مکان وآب‌وهوا به دلایل.

پنجم انفاس مقدسهٔ آنجا وکرامات آنها

ششم صادرات احوال صاحبان هنر .

خاتمه در اینکه در لوتـه سر آستارا دو باب روضهٔ‌مقبره قدیمه درپهلوی یکدیگرهست یکی از سید جمال الدین استاد شیخ زاهـد گیلانی دومی‌مقبرهٔ اسپهد شاه که درآنجاسنگ سوماق نهاده شد و یکپارچه سنگ سرسر است و در آنجـا عبارت « هذه روضة الخـاتون المعظمة خداوند خاتون بنت اصفهبد بن حسین انتقل فی‌عاشر رمضان سنة احدی وعشر وثمان ماة » در آن‌حک شده پس دختراصفهبد درآنجا مدفون‌است نه‌خود او. سپس‌می‌نویسد از آن تاریخ تا ۱ شوال ۱۲۸۶ ، ۴۷۴ سال و سه ماه وبیست روز میگذرد .

در فصل پنجم آن سرگذشت این دانشمندان آمده است :

۱ - شیخ محیی‌الدین عبدالقادر گیلانی.

۲ - جمال الدین استاد شیخ زاهد .

۳ - خواجه‌تاج‌الدین‌علیشاه وزیرخدابنده

۴ - خواجه‌محمود خواجه جهانی گیلانی

۵ - امیر نجم‌الدین مسعود رشتی معاصر شاه‌اسماعیل و مربی میرزاعلی کیا والی گیلان

۶ - بابافغانی گیلانی شاعر .

۷ - خان احمد خان .

۸ - شیخ زادهٔ لاهیجی .

۹ - یحیی خان بن مولانا احمد صـدر گیلان و طبیب زمان شاه اسماعیل

۱۰ - قاضی شمس الـدین معلم شاه اسماعیل و صدر شاه طهماسب .

۱۱ - نظام الدین احمد منجم.

۱۲ - حکیم نعمة الله طبیب .

۱۳ - پیله فقیه صدر گیلان .

۱۴ - صدرالشریعه پسر پیله فقیه وطبیب

۱۵ - حکیم لطف‌الله گیلانی حکیم و منطقی .

۱۶ - محمود آقای حکیم .

۱۷ - حکیم الملک شمس الدین .

۱۸ - حکیم علی گیلانی .
۱۹ - حکیم علاء الدین طبیب .
۲۰ - مولانا عبدالواحد .
۲۱ - نورالدین محمد [illegible] صدر گیلان .
۲۲ - مسیح الدین حکیم ابوالفتح .
۲۳ - نورالدین .
۲۴ - حکیم همام .
۲۵ - حیاتی شاعر .
۲۶ - آخوند ملا نظرعلی گیلانی .
۲۷ - میرزا طاهربن میرزا مهدی‌طالش .
۲۸ - آقا سید عزیزالله طالش میرفراهانی
۲۹ - آقای مجتهد محمد صادق طالش .
۳۰ - صدر الشریعه شیخ محمد باقـر لنکرانی .
۳۱ - آخوند ملاعبدالصمد .
۳۲ - آخوند ملاحیدر .
۳۳ - ملا احمد آخوند زاده .
۳۴ - آخوند ملاعبدالعزیز طالش .

آغاز : بسمله . وبه نستعین .طغرای اخبار این اوراق به زیور سپاس خداوند ... و نعت نبی‌ولی... آرایش نگارش بدین‌نظم وسیاق می‌پذیرد.... اما بعد بر ضمایر مآثر متتبعین فن تاریخ و سیر ومتوجهین کتب اخبار و اثر اوضح و اظهر است که خطهٔ پاك لنکران کـه الان دار الامارة بلادطالش است هرچند در کتب مسوطهٔ این فن شریف باسنه ذکر گشته است اما برسمه وحق تعریفه سمت تحریر و توصیف نیافته است .... اما با وجود همهٔ آنها ازکتب لغات فرسیه و عربیه و در بعض از تواریخ ترکیه واضح و لایح است که این‌مرز و بوم ... بشگونت گروه انبوه انام... . پیوسته معمور و آبادان بوده .

انجام : پس ای عزیز ... مبرهن گشت که دیار طالش‌مملکت عظیمهٔ متبرکهٔ‌متقدمه میباشد ... قدح و تحقیر در حق‌وی ناحـق و استهزاء و استنکارش را بی‌تصور تصدیق‌نزد ارباب عقل و تحقیق ناپذیر و نالایق است.. قد فرغ من نسخ الاوراق مسودهاسعیدیـن المرحوم المغفور کاظم بیک براد گاهی‌الاصل لنکرانی‌المسکن ... فی‌یوم‌الاربعاء‌الثامن والعشر من‌شهر الربیع‌الاول‌سنة سبع‌وثمانین بعدالماتین و الالف من هجرة النبویة صلی‌الله تعالی‌علیه و آله الطیبین الطاهرین المعصومین. تمـت بالخیر و السعادة.

* **۱۳۰۵** نستعلیق اصل، عنوان‌و نشان شنگرف ، در ۱۸ صفحهٔ ۱۵ سطری ، ربعی.

تذکرة الشعراء : دولت شاه سمرقندی

* **۷۹٤** ، نسخ سدهٔ ۱۰ ، عنوان ونشان و جدول شنگرف ، آغاز و انجام افتاده ،ربعی.

* **۹۰۷** ، نستعلیق حسن بن فرخ‌حسین عرب شاهی حسینی القازریة الجوینی در ذ ح ۹۸۱ ، جدول زر و لاجورد ، عنوان شنگرف ، با سرلوح ، جلد سوخت مشکی درون تریاکی زرکوب و سوخته ، وزیری .

تذکرةالشعراء : عبداللطیف لطیفی قسطمونی‌که گفتند اند در ۹۹۰ یا اندکی پس ازآن درگذشته است وآن را در سه فصل (شیوخ شاعر - پادشاهان و شاه زادگان - دیگران) بسال ۹۵۳ بدرخواست دوستان

ساخته و در آن سرگذشت سیصدتن ازشاعران روم یا ترک را آورده ودراین کار از بهارستان جامی و مجالس النفائس نوایی (دربارهٔ سرا ـ یندگان ایرانی) پیروی نموده است. کتاب بنام سلطان سلیمان بن سلیم خان بن بایزید خان است و به ترتیب تهجی تخلص‌ها و بازپسین شاعری که در آن یاد شده «یاری» است، لطیفی شیعی است و دومین تذکره‌نگار کشور عثمانی.

(فهرست ترکی ریو ۷۵ ـ فهرست نسخ ترکی آلمان ش ۲۶۰-۲۶۳).

* **۹۴۶**، نستعلیق سدهٔ ۱۰، جدول شنگرف، در پایان پند نامه‌ایست به ترکی، با تملک محمد معصوم.

تذکرهٔ شعراء ری از زن و مرداز بندار رازی تا فاخته، از تالیفات سده ۱۴ است.

* **۷۶۸**، نستعلیق سدهٔ ۱۴، رحلی.

تذکرة العارفین: محمد بن جعفرعلی عقدائی یزدی، در وعظ و تعزیت داری درسی محفل و خاتمه بفارسی.

(ذریعه ٤ : ۳۹).

* **۱۲۸٤**، نسخ و نستعلیق عبدالصمد بن محمد باقر انصاری در ۱۷ رجب ۱۲۷۱، عنوان و نشان شنگرف، ربعی.

تذکرة الغافلین: حسن بن رئیس طبرسی.

وصیت نامه‌ایست فارسی که در ۳٦ سالگی بسال ۱۳۱۲ ساخته و پس ازاعتراف به عقاید مذهبی به فرزندان و برادران ایمانی خود پند داده است.

* **۱۱۹۵**، نستعلیق خوش هادی بن نصرالله وثیق السلطنة نوری در ۲۸ رجب ۱۳۱۰، عربیهاشنگرف، در ص ع آمده محمد سعیدطباطبائی تایینی می‌نویسد که این کتاب نزد من بوده و آقا شیخ حسن‌مجتهد از من آنرا خواسته بود که بخواند.

تذکرة الفقهاء: علامه حلی

* **۱۰۳۳**، نسخ تحریری ریز فاخر بن عبدالعلی در روزسه شنبه ٤ ج ۱ (۲۲ کانون رومی) ۹٦۸، عنوان و نشان و رمز شنگرف، جزو چهارم.

التذکرة المفیدة: سویدی

* **۳۱۵**، نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان و شنگرف، رحلی.

ترتیب زیبا: حافظ محمود افندی وارداری به ترکی با دیباچهٔ ترکی و کشف الایات است و در ۱۰۵٤ ساخته است.

* **۸۷۲**، نسخ یوسف بن درویش محمد در ۲۹ ذق ۱۰۸۹،، عنوان و نشان و جدول رمز شنگرف، وزیری.

ترجمان اللغة: محمد یحیی بن‌محمد شفیع قزوینی، ترجمهٔ قاموس فیروز آبادی‌است (دانشگاه ش ۲٤۹۰ و ٥۰۰۸).

* **۹**، نستعلیق سدهٔ ۱۳، عنوان‌شنگرف، جدول زر و لاجورد، رحلی.

ترجمهٔ توحید مفضل: مجلسی

* **٤۹**، نسخ ٦ ذح ۱۱٤۲، آغاز نونویس.

ترجمة الخواص: علی‌بن‌حسین‌زواری

* **٦۳**، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۱ و ۱۲،

نیمهٔ نخستین ، رحلی .

ترجمهٔ دیوان علی ع : از شوقی که در ۸۸۰ سروده است .

در تحفهٔ سامی (ص ٥ و ١١٧ و ١٩١) از شوقی یزدی از خاندان خواجه رشید که نستعلیق را خوب می‌نوشته و منشی بوده و انشاء خود سام میرزا هم گاهی باوبرگذار میشده است یاد شده و شعرهای او آمده است (این یکی نباید مترجم دیوان باشد) .

در مجالس النفائس (ص ٦٤ و ٢٣٧) آمده که شوقی از جیجک تو است و خوارزمی و شاعر به دو زبان فارسی و ترکی و ندیم و حکمت شعار .

در جامع مفیدی (٣ : ٤٦٠) از شوقی یزدی یادشده که عاشق پیشه بوده ودورباعی او از هفت اقلیم نقل شده است .

در مناقب هنر وران (ص ٢٨) هم از شوقی یزدی نستعلیق نویس کتابخانهٔ بایسنغر (٨٣٧) یاد شده است (این یکی شاید مترجم دیوان باشد) .

تربیت که گویا همین نسخهٔ مارا داشته بود در دانشمندان آذربایجان (ص ٢٠٨) او را تبریزی دانسته و درگذشتهٔ در کابل بسال ٩٠٤ و مترجم دیوان در ٨٨٠ بنام سلطان یعقوب آق قوینلو (٨٨٤ - ٧٩٦) این سخن گویا درست نیست .

از خوشنویسان بیانی (ص ٣١٧) آمده که روی قراین تاریخی باید دو شوقی داشته باشیم یکی منشی سام میرزا و درگذشتهٔ ٩٠٧ دیگر مترجم دیوان در ٨٨٠ .

از آنچه در ذریعه (٩ : ٥٤٨) و فرهنگ سخنوران (ص ٣١٥) آمده است هم مشکل حل نمیشود .

پنج نسخهٔ دیگر از این ترجمه (دانشگاه ش ٢٣٩٨/٦ مورخ ٢٠ - ٩٠٩ و ٧٨٢٧ از سدهٔ ١١ و ملک ٤٣٧٩/٤٠ مورخ ١٠٥٤ و ٤٢٧٥/١٠ مورخ ١٠٨١ وگوهرشاد ش ٥٣٨ مورخ ع ١١٨٠ نوشتهٔ سید حسین تبریزی) می‌شناسیم .

باری شوقی در رهگذارش به نجف باین دیوان برخورده وآن را در ٨٨٠ بنام صدرزمان برهان الدین به‌نظم فارسی ترجمه کرده‌است و شمارهٔ بیتهای آن ١٩٠٤ است .

آغاز : ولذکر الله العلی الاعلی .

نامه گشایم به ثنای خدا
حمد سرایم ولی الحمدرا

. . . .

شوقی سرگشته ازین هردوشاه
یک نظرت بس که شوی اهل راه
چند که از خدمت ارباب جود
مسکن من خط بغداد بود

. . . .

سال شده هشتصدو هشناد پنج
کز کرمش یافتم این‌طرفه گنج

. . . .

شوقی ازین گنج که‌دادی گشاد
در ره دین توشهٔ راه تو باد

. . . .

آدمی از ره تمثال بهم‌می‌مانند
که پدر آدم و حوا همه را مادر

انجام :
در دل خلقان نهانی هست همتها بسی
عاجز است از درك آن حسن وملایك‌سربسر
. . . .
زانکه خوف و ترس‌دارم ازخداو وزلقا
ترس وخوفی‌دردلم هست‌ازعقاب‌جاودان

* **۱۴۹** ، نسخ درمتن و نستعلیق در ترجمه، از سدهٔ‌نهم ، عنوان شنگرف ، از آن حاجی شیخ احمد بن حاجی شیخ علی بن‌شیخ محمد بن دختهٔ بغدادی در ۲ شعبان ۸۸۹ که خط او در آغاز و انجام هر دوهست.

ترجمهٔ عوالم‌العلوم : حسین‌بن‌حسن یزدی اردکانی که بنام محمد ولی میرزا - ساخته است (نشریه ۶ : ۳۲۹) .

آغاز : سپاس بی قیاس مرخداوندی را سزا است که گشوده است ... اما بعد پس میگوید بنده .

* **۲۵۶** ، نسخ سدهٔ ۱۳

ترجمهٔ قطب‌شاهی : خاتون آبادی

* **۹۶** ، نسخ علی اصغر بن یقین علی مراغی در نیمه‌های شعبان ۱۰۹٤ بفرمودهٔ میرزا محمد صالح وزیر ایل مقدم ، با تذهیب و جدول و سرلوح ، عنوان شنگرف ، جلد تیماج آلبالویی زرکوب ترنجی بالولا درون سبزتیره رحلی .

ترجمهٔ قوانین دولت فرانسه : میرزا رضا خان ژول ریشار خان پاریسی فرانسوی‌نو مسلمان (۱۲۳۱ - ۱۳۰۸) مترجم فرانسه و انگلیسی متن از ورژه وللن است .
(رجال ایران ۲ : ٤٤) .

* **٤۹۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف ، ربعی .

ترجمهٔ مائة کلمة : گویا اسدی، متن از جاحظ که درآن سخنان علی (ع) را آورده است .

آغاز :
بهترین سخن ز من بشنو
هست نام خدای عز و جل
. . . .
حال خلد و حجیم دانستم
گر حجاب از میانه بر دارند
به یقین آنچنان که میباید
آن یقین ذره ای نیفزاید

انجام :
این گناهان که یادخواهم کرد
یارب از ما به فضل درگذران
زدن چشم و زشتی گفتار
راندن شهوت و خطای زبان
(دانشگاه ۲۳۹۸/۳۰ - فهرست‌دانشگاه ۲ : ۱٤۱) .

* ٥٦٥، متن نسخ درشت شنگرف‌ترجمه نستعلیق ریز مشکی ، جدول زر و لاجورد و شنگرف ، ربعی .

ترجمهٔ‌مفتاح‌الفلاح : آقاجمال‌الدین محمد خوانساری .

* **۱۹۳** ، نسخ کسی‌در روز آدینه ۲۰ ع ۱۱۰۰/۲ برای پسر خود ابوالحسن ، آراسته بزر و طلا کاری شده باسرلوح وزرپاشی در ص ۱ و ۲، جدول‌زر و رنگا رنگ، محشی، ترجمه ها نستعلیق ، در ج ۱۳۰۳/۱ از آن

فرهاد میرزا بوده و سپس در ۱۳۲۲ به‌لطف علی بن محمد کاظم رسیده بود ، در ۱۲۰۴ از آن محسنا بوده است .

* **۱۲۶۷**، نسخ و نستعلیق معرب سدهٔ ۱۲، ترجمه ها نستعلیق شنگرف ، با شش سرلوح ، جدول زر و لاجورد ، با حواشی « جم » نسخهٔ آراسته و شاهانه‌ایست ، آغاز افتاده ، ربعی .

* ۱۲۷۴ ، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۲، ترجمه‌ها شنگرف ، با حواشی « جم» ، ربعی .

ترجمهٔ نهج البلاغة : محمد صالح بن محمد باقر قزوینی

* **۱۴۶** ، نسخ ، با خط مؤلف در ص ع ، عنوان و نشان شنگرف ، مجلد دوم ، وزیری .

ترجمهٔ نیك بختیه : محمود بن میرزا علی که بدستور آقا نیک بختا مصباح کفعمی یا جنة الامان الواقیة وجنة الایمان الباقیة را در ۱ رمضان ۱۰۰۵ در آن بفارسی در آورده است .

* **۱۴۵** ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوان وجدول زر و شنگرف و لاجورد ، با حواشی « منه دام ظله العالی » به نسخ ریزتر ، با سرلوح وحاشیه سازی زرین در ص ۱ و ۲ ، سرفصلها زرین ، جلد تیماج سوخت زرکوب با ترنج و نیم ترنج درون سرخ به زر آراسته، نسخه شاهانه‌ایست، رحلی بزرگ .

ترسل : بفارسی با عنوانهای :
باب اول در سواد ارقام مطاعه .
باب دوم در نوشتن عریضه جات به پادشاهان .
باب سیم در طریق نوشتن مراسلات .
باب چهارم در طریق نوشتن مستندات شرعیه و اجاره نامجات .

* **۵۰۵** ، شکسته نستعلیق میرزا زین العابدین بن استاد صالح خیاط شیرازی در دو شنبه ٥ شعبان ۱۲۴۱ .

ترکیب الكافية

* **۹۷۶** ، نسخ کمال الدین بن فخر الدین در یکشنبه ۲۸ شعبان ۹۷۰ ، عنوان شنگرف ، در پایان آمده : « تمت الترکیب ـ الکافیة لحل المغلقات الشافیة » (؟) متن در بالای صفحات است ، در ص ع آمده : «خطبهٔ شرح قاضی میر حسین برکافیه » این عبارت گویا بخط نویسندهٔ نسخه باشد ، زیر آن خطبهٔ ارشاد تفتازانی است .

تزوك تیموری

* **۵۰۶** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف ، جدول زر و لاجورد ، سرلوح زرین، ربعی .

تسدید القواعد فی شرح تجرید العقائد : شمس الدین محمود اصفهانی .

* **۱۹** ، نستعلیق محمد بن اسماعیل بن مسعود جامی در یکشنبه پایان رجب ۸۶۰ ، با تملک محمد بن علی بن محمد مولوی در ۸۹٤ و محمد حسن بن محمدمعصوم قزوینی، ربعی .

تشریح الافلاك : بهائی

* **٤٥١** ، نسخ عبدالغفور شیرازی در ۱۱۳٤ از روی خط احمد بن ابراهیم بحرانی، با حواشی .

التعریفات : سید شریف علی گرگانی، به ترتیب تهجی .

آغاز : الحمدلله حق حمده ... وهذه تعریفات جمعتها و اصطلاحات اخذتها من کتب القوم .

* **۹۸۸** ، نستعلیق عبدالرحمن بن محمد فلبوری در ۱۰۲۰ ، عنوان و نشان شنگرف .

تفسیر فارسی

* **۲۸۲** ، نستعلیق عبدالرحیم بن نصرالله در ۲۲ ذق ۱۰۸۳ ، از سورهٔ مریم تا سورهٔ ملائکه ، نمونه : سورهٔ مریم ثمان و تسعون آیة مکیة . ابی بن کعب از حضرت سیدعالم روایت کرده که هر که سورهٔ مریم بخواندحق ... و براده حسنه بدهد... بسمله کهیعص اختلاف کرده‌اند حکماء در حروف معجم .

تفسیر جلالین : نیمهٔ نخستین از جلال الدین محلی ونیمهٔ دوم از جلال الدین سیوطی است

* **۲۸۴** ، نسخ عربی عبدالقادر بن ابی الطیب محمد بن برکات محمد عراقی شافعی از هری در ۱۳ رجب ۱۰۸۸ ، نشان شنگرف ۳۲۷ گ ، ربعی .

تفسیر شاهی: ابوالفتح حسینی گرگانی

* **۲۸۶** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زر و لاجورد ، از آن عبدالله بن محمد علی در پنجشنبه ۱۲ ذ ق ۱۱۸٤ ، با مهر سید حسین بن ابی الحسن شریفی مورخ ۱۱۲۱ .

التفسیر : صدرای شیرازی

* **۲۰۹** ، نستعلیق زین العابدین بن حاجی عیسی کوزه کنانی برای حاجی میرزا محسن فوننی در دوشنبه نزدیک بپایان ع ۲ ۱۱۸۷ ، تفسیر آیت نور است و سورهٔ الواقعة (بااین نام و تاریخ) و سورة الحدید .

تفسیر : محمد مهدی طغایی که برای فرزندی خود محمد بیک از عربی بفارسی برگردانده است است

* **۱۷۵** ، نستعلیق خود مفسر (فسره وکتبه محمد مهدی طغائی) در آدینه ۱۱ ذق ۱۰۸۲ ، نیمهٔ یکم ، آغاز در مقدمه افتاده ، وزیری .

تفصیل وسائل الشیعة : حرعاملی

* **۱۰٦** ، نسخ روز دو شنبه ١٤ صفر ۱۰۹۰ ، با بلاغ سماع ، عنوان ونشان شنگرف، ازان محمد بن محمدزمان، وقف حاجی محمدحسن قزوینی در ۱۲۳۸ ، از نکاح تا لقطة، وزیری، جلد تیماج آلبالویی ضربی ترنجی بالولا

التقریرات: باعنوانهای التسامح فی ادلة السنن، شرط ضمن العقد... غسل الجمعة، النظر السادس فیما یتبع الطهارة... النجاسات عشرة، شرح متنی است و درپایان دارد «تم کتاب الطهارة »

* **٥٦** ، نسعلیق سدهٔ ١٤ ، ربعی

التقریرات ، در قضاء و شهادات است به عربی

* **۱۲۱** ، نسخ سدهٔ ۱۳ ، ربعی .

التقریرات ، در اصول به عربی .

* **۱٦٦** ، نسخ سدهٔ ۱۳ بخط مؤلف .

التقریرات: شریف العلماء ملا محمدشریف پسر حسن علی آملی مازندرانی درگذشتهٔ ۱۲٤٥

در کربلا ، گویا تقریر درسهای اواست ازیکی از شاگردانش چه ازاو جز رسالهٔ جوازامرالامر مع العلم بانتفاء الشرط اثر دیگری نشان نداده‌اند (زندگانی شیخ انصاری ص ۱۴۸ - ریحانة الادب ۲ : ۲۳۶ - اعیان الشیعة ۴۵ : ۲۲۳- اعلام الشیعة ۲ : ۶۱۹ - احسن الودیعة)

* **۲۱۴** ، نستعلیق ریز عاشورای ۱۲۴۳ در کربلا ، از تعریف اصول فقه تا اجتهاد ، ازان عبدالکریم بن عبدالمطلب در تهران درج ۱/ ۱۲۵۳ ، با یاداشت ج ۲ همین سال

التقریرات: شیخ مرتضی انصاری دزفولی

* **۲۵۷** ، نستعلیق شاگرد او .

تقسیم و ترتیب ادارات و تکالیف وزارت امور خارجه ، در دوفصل

* **۵۰۴** ، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۴

تقویم : گویا از عبدالجلیل که درآن از خود نام برده است ، بنام بایزیدخان پسر محمد خان ، مورخ پنجشنبه ۱۴ ج ۲/۹۰۰ (۳۰ تیر ماه ۸۶۴-۱۲ آذار ۱۸۰۶ اسکندری ۱ فروردین جلالی ۴۱۶ ملک شاهی ، شب شانزدهم ماه ترکی خطایی طاوشقن ییل بـه طالع قسطنطنیه) با پیش بینی احوال درباریان و مردم دیگر و حوادث زندگی و شهرهای جهان ازقسطنطنیه تا بلغاروصقالبه وروس واقصی روم و اطراف محیط تا بدریای مغرب، جدولهای معرفت احکام طالع سال عالم و متوطنان بلدان و لوح غالب و لوح مغلوب و حیات و سمات و قوس و قزح و سکزیلدوز و اختیارات(۱ ر- ۱۵ پ) بفارسی جدول معرفت تعبیر خواب و احکام محبت و غالب و مغلوب علی بن ابی طالب و حوادث بروج و زجرالفال به قول ارستطالیس و ابو معشر بلخی و جدول آثارعلوی و طالع سال ترکان و احکام و اعیاد و اختیارات و احکام سال و سواسم و اختیارات (از ع ۱ تا ذ ق) که کامل نیست (۱۶ ر - ۲۹ پ) به ترکی

* **۱۴۱۵** ، نسخ درشت و ریز گویا اصل، جدول و ستون بندی و دوائر زر و لاجورد و زنگار ، عنوان زر و شنگرف ، در روز دوشنبه ذح ۱۳۳۵ به ۱۰ قران خریده شده است ، ۲۹ گ ۱۶×۲۵ ، ۲۱ س ۱۲×۱۸ ، کاغذ استانبولی ، بی جلد ، وزیری .

آغاز : جدول معرفت احکام طالع سال عالم فی الفصول الاربعة مجملا . الحمدلله الذی جعل الاحوال الجزویة فی عالم الکون والفساد مربوطة بحرکات الفلکیة و اتصالات الکلیة ... اما بعد ، بیت :

افتتاح روز امن و انتظام و ملک و دین
باد میمون تا ابد برخسرو روی زمین

از فواتح مواهب ربانی و صنایع میامن سبحانی و ورود وفور بهجت و شادمانی و ظهوردولت و کامرانی رسیدن مرکزجرم نیر اعظم به محاذات اول نقطهٔ اعتدال ربیعی یعنی به اول حمل که سبدء سیر طولی کواکب است .

تقویم الابدان : ترجمه ایست از اصل عربی یحیی بن عیسی بن علی ابن جزله بفارسی بنام اسفهسالار امیر علی بن عبدالله بسال ۶۴۷ همانستکه درکتابخانهٔ ملی هست بخط نستعلیق سه شنبه ۲۲ ج ۲ /۱۲۳۳(فهرست فیلمها ص ۵۸ - انوار ۱ : ۳۹)و جز ترجمه

ایست که در دانشگاه هست (ش ۱۴۲۶ و ۴۵۶۲) وگویا همانکه درکتابخانهٔسنا هست (ش ۱۷۵/۴)و همان‌است که درمجلس هست (ش ۴۹۷) نسخه تبریز هم شاید این نباشد (فهرست فهرست‌نسخه های‌خطی‌فارسی ۴۹۷)

در دو مقاله هر یک‌چند «ورق» هریک‌دو صفحه راست و چپ هریک در چهار ستون در درازا و نه ستون در پهنا :

مقاله ۱ در ۸۴ ورق ، ورق ۱ در انواع صداع ، ورق ۸۴ در دوالی وشقوق وداخص و انتفاخ وحکه

مقاله ۲ در امراضی که مخصوص‌نیست به عضوی در ۳۰ ورق

آغاز: بسمله . سپاس‌وستایش‌آفرید گاری راکه انسان را به شرف نطق و مزیت عقل مشرف گردانید و اسباب علم و عمل او را مهیاکرده است

نمونه : حمی یوم به سبب لقاء اشیاء حاره ... ورق.

انجام : ورق ۳۰ اسما خوردن اسفیداج رصاص ... و لطیف میسازد شیربستدار .

* **۲۹۶** ، نستعلیق حکیم‌صالح بن‌حاجی میرعلی در ۲۰ رجب ۱۳۰۵ ، عنوان‌شنگرف و زنگار ، جدول شنگرف ، با فهرست درآغاز ، نسخهٔ تا ورق ۲۲ مقالهٔ ۲ پایان میبابد ، با ۱۱۱ برگشمار ، ربعی .

تقویم رقمی سال ۱۲۶۷

* **۴۰۱** ، نسخ و نستعلیق ، جدول رنگارنگ .

تقویم‌رقمی مورخ ۱۸ ع ۱۲۹۵/۲ بنام ناصرالدین شاه

* **۳۷۹**، آراسته به‌زرو رنگهای گونا گون، با سر لوح ، ربعی .

تقویم‌رقمی ۱۳۰۰

* **۴۵۳** ، جدول شنگرف ، عنوان‌لاجورد

تقویم ۱۳۲۹ بنام جلال الدوله

* **۴۴۲** ، با سرلوح شنگرف و لاجورد ، جدول شنگرف .

التکلمةفی شرح‌التذکرة : خفری، نگارش دوشنبه ٤ محرم ۹۳۲

* **۳۷۱** ، نسخ محمد تقی بن خواجه محمود جبلی در اصفهان‌در ۱۰۹۳/۱۲/۱۴، با تملک سید محمد جواد قاینی‌در ذح۱۳۱۳، ربعی .

* **۱۴۵۵**، نستعلیق‌محمد کاظم بن‌ملامحمد کلاجایی در ج۱۰۹۶/۱ ، عنوان شنگرف ، ربعی .

تلخیص‌المقال : محمدبن‌علی‌استرابادی که درج۹۸۹/۲ ساخته است .

* **۱۱۳۴** ، نسخ حسن بن علی کربلایی در شب پنجشنبه ۲۵ ج۱۰۳۹/۱ ، مقابله و تصحیح شده ، عنوان و نشان شنگرف ، آغاز افتاده ، خشتی .

تمر نامه : هاتفی

* **۵۴۵** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ، جدول زرین و رنگین ،کاغذ متن و حاشیه ، نسخهٔ خوبی است .

التمهیدفی‌شرح رسالةالتوحید : صاین الدین علی ترکهٔ‌خجندی(دانشگاه ۳ : ۳۲۳) .

* ۴۱ ، نسخ سدهٔ ۹ ، عنوان شنگرف ، انجام افتاده ، نسخهٔ پاکیزه ایست .

التنبیهات العلیة فی شرح مقاصد الالفیة : شهید ثانی .

* ۲۱۶ ، شکسته نستعلیق چلیپای محمد کاظم در آغاز صفر ۱۰۶۷ ، جدول زرونگارنگ ، سپس پراکنده‌هاست بهمین خط ، ربعی .

تنبیه الخاطر و نزهة الناظر یا **المجموعة** : ورام .

* ۲۲۰ ، نستعلیق داود بن ابی تراب محمد شریف در ۵ شنبه ۱ رمضان ۱۰۹٤ ، عنوان شنگرف .

تنبیه الغافلین و تذکرة العارفین : فتح الله بن شکرالله کاشانی

* ۱۲۸ ، نسخ روز دوشنبه ۱٤۹ تا روز آدینه ۲ج۱/ ۱۰۲۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، با چند تاریخ تولد در آغاز ، وزیری .

تنبیهات المنجمین : مظفر گونابادی

(فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۲۷۵)

* ۳۸۸ ، نستعلیق ۹ ج۲/۱۰۹۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی .

* ٤۱۳ ، نسخ سدهٔ ۱۲ و ۱۳ ، با تصحیح میرزا احمد بگواهی میرزا محمد علی مشیرالملک بخط نواش احمد ، ربعی .

* ٤۲۲ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان و شنگرف ، کاغذ کبود .

* ٤٤۱ ، نستعلیق عبدالجواد بن مومن اردبیلی در تبریز در چهارشنبه ۱۹ دق ۱۲۸۵ لوی ئیل ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول لاجورد و شنگرف ، سپس چند جدول نجومی است .

تنزیه الانبیاء : سید مرتضی

* ۱۶۷ ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، جدول زرولاجورد ، عنوان شنگرف

تنقیح مقاله در توضیح رساله : هبةالله بن عطاءالله حسنی حسینی شاه میر شیرازی در گذشتهٔ ۸۹۸ که در ۸۸۲ برای پسران خود ساخته و اوآداب السلطنه را برای علاءالملک گویا فرمانروای لار در ۸۹۸ ساخته و دوباره بدان نگریسته است .

(فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۲۷۶ - استوری ۲ : ۷۷)

* ۳۸٦ ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان و متن و شکل شنگرف .

توضیح القوانین : محمدحسین بن بهاء الدین محمد قمی

* ۲۵٤ ، نسخ محمد باقر بن محمدعلی اصفهانی در شنبه ٦ ذ ق ۱۲۷۹ ، عنوان شنگرف ، ربعی .

توضیح المطالب : میرزابیک موسوی فندرسکی ، در شرح خلاصة الحساب شیخ بهائی

* ۱۰۰۰ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف ، ربعی .

تهذیب الاحکام : شیخ طوسی

* ۷۹ ، نسخ محمدرضا بن حاجی نوروز تهرانی در روز سه‌شنبه دههٔ دوم ماه سوم ۱۰۷۱ ، مقابله کردهٔ عبدالخالق حسینی در ۲ ذح ۱۱۲٦ نزد پدرش با نسخهٔ مجاز از

شهید، عنوان و نشان شنگرف ، آغاز افتاده ، رحلی.

*۹۸ ، نسخ سدهٔ ۱۱، حواشی نستعلیق، مقابله شده با اصل خط شیخ طوسی ، رحلی بزرگ .

* **۱۲۹**، نستعلیق سدهٔ ۱۱ عنوان ونشان شنگرف، باحواشی ، طهارت و صلاة ، آغاز و انجام افتاده، وزیری.

ث

ثمرة الارواح : زین العابدین بن قاسم رسال اصفهانی در دو مقدمه و چهار باب وخاتمه، هرباب در هشت فصل ، بفارسی.

۴۴۹ ، نستعلیق سدهٔ ۱۱، آغاز افتاده.

ج

جام جم : اوحدی

۷۴۹ ، نستعلیق محمد مطلبی پسر رحمةالله در ۹۹۹، عنوان شنگرف ولاجورد ، جدول زرولاجورد، بایک سرلوح ، بغلی.

۹۰۸ ، نستعلیق خوش محمد حسین جامی در میانه های ع ۱/۹۶۸، عنوان زرین ،جدول زرولاجورد شنگرف ، با سرلوح وحاشیه‌سازی در ص ۱و ۲ ، وزیری .

جام گیتی نما یا **یعسوب نامه** : واقفا (دانشگاه ش ۳۶۴۶ - آستان قدس ۷ : ۳-۳۲۲ - ذریعه ۹: ۴-۱۲۵۳)

در دیباچهٔ آن از شاه‌نامه و مثنوی هاتفی و حملهٔ حیدری و کتاب فندرسکی (نثار درعلی ولی) یاد شده است و از این اخیری جذبهٔ حیدری میرزا ابوطالب فندرسکی در گذشتهٔ ۱۱۲۴ خواسته شده که متمم حملهٔ حیدری باذل خراسانی است (ذریعه ۹: ۴۲-آستان قدس ۷: ۳۱۴- دانشگاه ش ۳۸۷۳)

آغاز :

نخستین چه گردید جاری قلم
بنام جهان آفرین زدرقم
چه تهلیل بنوشت نام خدا
ز وحشت زبان قلم شد دوتا

انجام :

بیان شد دگر باره گفت‌وشنید
کسانی سمع است نقلش چشید
[در ایام شاهنشه تاج‌دار
خدیو جهان پادشاه قاجار
چو اندر حمل ماه در خوشه بود
سعادت هماندم بمن رو نمود
که بنوشتم این جام گیتی نما
که بگذشته بد از هجرت مصطفی
ولی‌الف ماتین خمس‌اربعین
گذشته بدی ازسنه همچنین]

۱۱۵۳،نستعلیق زین العابدین بن سلاتقی آغبولاق‌قرلوی‌سربندی در روز پنجشنبه ۲۲ رمضان ۱۲۴۵، عنوان شنگرف ، با تاریخ تولد ۱۴ محرم ۱۲۷۴، ۲۶۱ گ ۲۴س،رحلی

جاماسب‌نامه ، بفارسی

* **۱۰۴۹** ، نستعلیق شب شنبه ۴ ذق ۱۲۸۶، عنوان شنگرف ،

جامع الاخبار : محمدبن‌محمدبن‌محمد سبزواری که در روز پنشنبه ۶ صفی ۶۷۹ ساخته است (چاپ مصطفوی ـ فهرست‌ملی تبریز ۱ : ۳۲۴)

* **۹۹** ، نسخ معرب سدهٔ ۱۱ ، باترجمه

و حواشی فارسی به نستعلیق ، با بندی‌فارسی در آغاز ، جلد تیماج سرخ زرکوب ، رحلی

جامع التوحید: عبدالله‌بن محمد بهبهانی، بفارسی و عربی در عرفان ، او گویا جز آقـا عبدالله مجتهد کرمانشاهی در گذشتهٔ ۱۲۸۹ و فرزند آقا محمدجعفر بهبهانی باشد(سر گذشت وحید بهبهانی ص ٤٤٧) و سیدعبدالله‌بهبهانی هم نیست چه نام پدرش اسماعیل است (رجال ایران ۲ : ۲۸٤)

* **۱٤۷** ، نستعلیق مؤلف ، خشتی

جامع السعادات فی موجبات النجاة: مهدی‌بن ابی ذربن محمد قمی نراقی (۱۱٤۰-۱۲۰۹) که در پایان ذق ۱۱۹٦ درسه باب ساخته است.

(دانشگاه ٤۲٦٥ - ذریعه ٥ : ٥۸ - مشار ۲٤۳ - مرآت قاسان ص ۲۸۱ - لباب الالقاب ۹۲)

* **۸٦** ، نسخ صفر علی بن عبدالحمید کاشانی (نویسندهٔ نسخه‌ای در ۱۲۰۸ که نزد شیخ آقا بزرگ تهرانی بوده است) از روی اصل بدستور مؤلف برای امیر عبدالباقی فرزند امیرعبدالحی در روز آدینه ۱۰ ج ۱۱۹۸/۲، عنوان شنگرف ، رحلی .

جامع الشفاء ، در دو مقالـه ، بفارسی ، نام کتاب از نویسندهٔ نسخه است .

مقاله ۱ پس از کلیات در مفردات‌است از الف تا هاء

مقاله ۲ در صفات مرکبات در ۲۰ باب نخستین مفرحات و بیستم اطلیه

* **۳۳۲**، نستعلیق ۱۰۸۰ بفرموده‌اسدبیکا، عنوان شنگرف ، آغاز پیش از معدنیات افتاده.

الجامع الصحیح : بخاری

***۱۳۲۵**، نسخ سدهٔ ۱۲ ، مقابله شده ، با سه سرلوح و حاشیه سازی زرین و رنگارنگ، از آغاز تا باب المعتکف، جلد تیماج مشکی سوخته زرکوب ، رحلی

الجامع الصغیر فی حدیث البشیر النذیر :

سیوطی (۱ رجب ۸٤۹ - آدینه ۱٦ ج ۱ / ۹۱۱ در ٦۱ سالگی) که در دو شنبه ۲۸ ع ۱ / ۹۰۷ بانجام رسانیده و احادیث نبوی را به ترتیب تهجی در آن آورده است (چلبی)

* **۱٦** ، نسخ معرب سدهٔ ۱۱، باتملک ۱۱٦٥، نیمهٔ دوم است، وزیری ،

جامع عباسی : شیخ بهائی

* **۳٤** ، نستعلیق محمدبن محمد طاهر حسینی پادوانی در ۱۰ ذق ۱۰٥۸ ، عنوان شنگرف ، وزیری .

الجامع لابواب الاستبصار (انجام نسخه) یا الجامع للحکم المسمی بحرزالامانی (آغاز نسخه) : شیخ محمد قاسم‌بن‌محمد بن محمد جواد فقیه کاظمی در گذشتهٔ ۱۱۰۰ (نشریهٔ ٦ : ۳٥۷)

***۷۰** ، نسخ محمدتقی‌بن بکتاش بـن جابربن نصیرالدین کاظمی الوندی در روزشنبه ۲۳ج ۲ سال .... (پایان افتاده) از ص ع برمیاید که در این هنگام مؤلف هنوز زنده بوده است ،

مجلد دوم است از زکات تا حج که جزو سوم است و ساختهٔ در ۲۲ ع ۱/ ۱۰۸۹ . ناصربن حاجی حسین بن تویج بن محمدبن یس نجفی و محمدعلی نجفی و کطکرسهفین طعفق آنرا خواندهاند ، وقف حاج محمدحسن قزوینی درج ۱۲۳۸/۱ ، جلد تیماج مشکی مقوایی ، رحلی .

جامع مفیدی : محمدمفیدمستوفی بافقی

*۱۰۱۶ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، ج ۳ در ۵ مقاله و خاتمه در احوال سادات ووزراء و فضلاء وسایر فرق ، بغلی

جامع المقاصد فی شرح القواعد : محقق کرکی

*۱۴۰۸ ، نسخ نعمةالله بن حمزة عمیدی حسینی نجفی در نیمهٔ صفر ۹۰۰ در نجف از روی خط شارح بیک واسطه ، عنوان شنگرف، از خمس تا شفعه ، ربعی .

جدولهای رمل و ضمیر و احکام نجوم

*۴۴۶ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف .

جریدهٔ صالح افندی، در ارث به ترکی که جداول و محاسبات است

*۱۲۶۵ ، نستعلیق ترکی ۲۷ ج/۱۲۴۲ ، جدول شنگرف ولاجورد ، عنوان و رقم شنگرف ۱۶۲ ص ، وزیری .

جزوه های مدرسهٔ جدید: فضل الله، در تاریخ که شماره ۱ تا ۲ در تاریخ یونان است و ۱۳ را ندارد سپس از ۱۴ تا ۲۳ است از ص ۱ تا ۳۶۸ به نسخ با جزوهٔ جغرافیا به نستعلیق از ص ۱ تا ۱۶۱ و ناقص

*۱۱۳۲ ، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۴ ، بغلی

الجعفریة (الرسالة) : محقق کرکی

*۱۳۳ ، نسخ درشت معرب غیاث الدین علی بن سلطان احمد خانی ساری در شب چهارشنبه رجب ۹۷۳ ، با حواشی نستعلیق ریز ، در پایان چند بندیست در ارث ازحواشی کرکی و قواعد شهید با جدولی در ارث از روی نسخهٔ خط کرکی ، از آن محمدعلی بن محمد رضای گلپایگانی در ۱۲۲۳ ، وزیری ،

جغرافیای اطفال دربارهٔ ایران ، نمونه ایست از وضع تدریس این علم در قدیم

*۱۱۳۵ ، نسخ سدهٔ ۱۴ ، خشتی

جفرجامع ، تکسیرحروف است بادیباچهٔ فارسی مورخ روز ۱ رجب ۱۲۷۵

* ۱۳۳۴ ، نستعلیق همان تاریخ ، جدول زرو لاجورد و شنگرف ، ربعی .

جفرجامع ، در جدولها است .

۴۸۳ ، نسخ سدهٔ ۱۳ در ۸۸۴ ص رحلی

جلاء الاذهان و جلاء الاحزان : ابوالمحاسن حسین بن حسن گرگانی

* ۱۱۷ ، نستعلیق روز ۲۵ ع ۲/۹۹۶ ، نشان شنگرف ، مجلد یکم ، آغازافتاده ویک برگی فرسوده شده و کسی در آن از نو نوشته که وقف ۱۲۷۳ است ، وزیری .

*۱۲۹۶ ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ، از آغاز است تا نزدیک بپایان انعام ، ۹۰۲ ص وزیری .

جلاءالعیون: مجلسی دوم که در محرم ۱۰۸۹ ساخته است.

*۵۸، نسخ صابر بن زین العابدین خوانساری در روز چهارشنبه ۵ ج ۱/ ۱۲۳۹، رحلی

*۶۷، نستعلیق خوش عبدالصمدبن رفیع الدین محمدلاهیجانی در ۸ صفر ۱۰۹۰، جدول زر ولاجورد، با سرلوح و حاشیه‌سازی، وزیری، نسخهٔ آراسته‌ایست.

جنات وصال: نورعلی‌شاه

*۷۷۲، نستعلیق روز یکشنبه ۸ ذق ۱۲۵۰، عنوان شنگرف، رحلی.

*۸۴۱، نستعلیق سدهٔ ۱۳، جدول شنگرف، در آغاز بندیست به نثر فارسی در ۲ص، نسخه تا جنت دوم و سوم است، ربعی.

جنگ شعرهای فارسی مانند ستایش میرزا کاظم از علی(ع)

(۱) در آن مثنوی نان وخرمای پروانه هست که در سفر حجاز سروده و درآن از عربها نکوهش کرده و تاریخ آن «نظم موزون و لطیف» ای نکته‌دان - بی‌سر دشمن(+د) بود تاریخ آن(۱۲۳۰) (ذریعه ۱۹:۳۱۹-آستان قدس ۷: ۸۷۹)

آغاز: حمد بی‌حد و سپاس بی‌قیاس
هم ستایش کان بود محکم اساس

انجام: نزد جفری اکثرش نورانی است
در تأمل اول است و ثانی است

(۲) نیزنان وحلوای شیخ بهائی (نوشتهٔ سه‌شنبه ۲۸ رجب ۱۲۶۰) (ذریعه ۱۹: ۳۱۹)

(۳) همچنین شیرو شگر شیخ بهائی (بهمان‌خط و ناقص) (ذریعه ۱۹: ۲۳۱)

*۵۴۲، نستعلیق ۱۲۶۰، یا دگاری محمدقلی زکی نوری سولدهی در شنبه ۲۵ رجب (۱۲ نوروزماه) ۱۲۶۰ که به‌خواهش آقامحمدجعفر برای ملامحمدولی در هنگام بیکاری نوشته است.

جنگ شعرهای سنائی، جمال، کمال، معزی، مجد همگر، اثیرالدین بدخشانی، رودکی، قطران، عمعق، لامعی، رفیع الدین، شرف شفروه، شهاب الدین مؤید سمرقندی، فرخی شارستانی، ضیاءالدین فارسی، رضی‌الدین در ستایش سیف‌الدین باخرزی، اسدی‌طوسی، ابن یمین، فخرالدین خالد، ابوسلیک گرگانی، بدیع بلخی، طیان بمی، عطائی، خسروی - سرخسی، فلکی شروانی، ابوالفرج سجزی، جلال جعفری، بهاءالدین بغدادی، بهاءالدین مرغینانی، ناصرالدین کاشانی، ذوالفقارشروانی شاه کبودجامه، حکیم نورالدین صندوقی، کمال الدین زنجانی درستایش خواجهٔ‌طوسی، حسن هروی، بدیعی سیفی، ابوالعلاء گنجه، رشیدالدین، عماد الدین شهریاری، سعدالدین هروی، علی بن حسن باخرزی، ناصربخاری، نزاری‌قهستانی، همام‌تبریزی، بدرالدین‌شاشی، عمادالدین دلاحلی‌العباسی، (؟) امام شهابی سلطانی، فخرالدین هندوشاه، شمس‌الدین‌طاهر نحاسی، محمدرافعی، خسروانی، قاضی‌نظام‌الدین، ابوسعید بزغش شیرازی، امامی هروی، قطب الدین عتیقی، تبریزی، جلال‌طبیب، خطیب گنجه، خواجو، همام الدین صاین، کاتبی،

عبدالحمید ، همام الدین بخشی ، خواجه‌نصیر طوسی دربارهٔ نظام الملک ،

نظام بی نظام ارکافرم خواند
چراغ کذب را نبود فروغی
مسلمان خوانمش زان‌رو که‌نبود
مکافات دروغی‌جز دروغی

رافعی قزوینی، ناصربجه ، ابوعبدالله‌محمد جندی ، عبیدزاکانی ، شمس طبسی ،نظامی، مرشدی ، ابوالفرج بلخی ، مسعود ترکمان ، علوی تربتی ، شاه داعی ، مبارك شاه غوری ، نظام استرابادی ، اشهری ، شاه قلی ، مسعود سعد سلمان ، امین الدین کازرونی ، اوحدی کرمانی .

* ۵۷۰ ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ درمتن و هامش ، دو جدولی ، جدول و ستون بندی شنگرف و لاجورد ، آغاز افتاده ، ربعی .

جنگ شعرهای‌فارسی‌هشتادو نه‌سراینده مانند سعدی و حافظ و زرگر وقاآنی تا میرسد به ملا محمد صوفی و شاه صفی .

* ۵۸۹ ، شکسته نستعلیق ۱۳۰۹ ، ربعی .

جنگ شعر عربی‌میرزامحمد سلیم دردو صفحه‌درستایش‌خاندان‌پیامبر، سپس‌سوگواری است بنام ناصرالدین شاه برای حسین بن‌علی (ع) ازحاج اسماعیل مقبل .

* ۶۰۰ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، در ۲۷۷ ص ، ربعی .

جنگ شعرهای فارسی‌به‌ترتیب تهجی از انوری‌آغاز میشود تامیرسد به‌کمال‌اسمعیل تا سلمان ساوجی

* ۶۰۲ ، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۲،در متن وهامش ، عنوان سرایندگان شنگرف ، نو نویس هم دارد ، ربعی .

جنگ طبی‌و ادبی و تاریخی‌از سدهٔ۱۳ با صورت قانون نویسی آغاز دولت محمد شاه قاجارمورخ ج ۱۲۰٤/۲ (۱ ص)

* ۶۰۷ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، ربعی .

جنگ دارای‌دعوات‌ابوالعباس احمدبن علی‌بن یوسف قوشی‌که خود یک رساله‌ایست (نسخ ج ۹۰۰/۱ ومقابله شده) سپس‌دعای علوی مصری و مخمس علی بن ابی طالب و تحفة الغرائب در چند باب در دعا بفارسی (نستعلیق سدهٔ ۱۱) و مناجات فارسی و پراکنده های فراوان دیگر در دعا (بهمین نستعلیق)

* ۶۰۹ ، نسخ و نستعلیق ، ربعی .

جنگ شعرهای‌فارسی‌محتشم و ملاحسن کاشی و مقبل همه در مرثیه

* ۶۱۱ ، نستعلیق محمد علی بن محمد حسین درکشمیر در ۱۱۷۸ ، عنوان شنگرف، جدول زر و لاجورد، آغاز و انجام‌افتاده، بیاضی وزیری .

جنگ یا بیاض میرزا علی بیکا دارای دیباچهٔ فارسی سپس رقعه‌ای که نیاز بخواجه محمد دوست خواننده نوشته ، رقعه نصیرای همدانی بیکی از مصاحبان ، قطعهٔ حکیم‌انوری در طلب شراب ، رقعه شاه تقیا به آقا زمان جهت تعزیهٔ فرزند و پاسخ او ، مخمس گنجی، پاسخ رقعهٔ امینای زرگر از محمد حسین‌زرگر لاهیجی ، نامهٔ اکبر شاه هند به برهان‌الملک

مسندنشین احمدنگر ، نامهٔ اکبر شاه هند در طلب چلبی بیک فارغ نوشته ، رقعهٔ اکبر شاه هند به شاه بازخان دربارهٔ حکومت صوبهٔ مالوه، سپس شعرهای شاعران است تا میرسد به دیباچهٔ بیاض شیخ فیضی ، آنگاه میرسد به رباعیات ستهٔ متصلهٔ مشتملهٔ بر یک هزار و صدو بیست و هشت ، سپس تاریخ جلوس شاه اسماعیل مرحوم به سریر سلطنت که محتشم گفته باشش شرح در یک صفحه ، ساقی نامهٔ ملا محمد صوفی ، قطعهٔ میرزا ملک جهت طالب خان، سواد کتابت شاه سلیم به شاه عباس ، شعرفارسی شانی، رقعهٔ شاه عباس به شاه سلیم پسر اکبر شاه از حکیم طفیلی ، نامهٔ اکبر شاه به عبدالله خان اوزبک، داستان شاپور و قیصر روم در ده برگ، نامهٔ شاه عباس به خان احمد حاکم گیلان و پاسخ آن به نظم فارسی ، پراکنده‌های نظم و نثر ، ترجمهٔ دوازده کلمهٔ تورات با متن، ساقی نامهٔ میر رضی (تا اینجا به نستعلیق است) سپس عنوان بـــاب دوم در فضیلت فاتحة الکتاب است به نسخ در متن و درهامش شعر فارسی است ، آنگاه اصطلاحات صوفیهٔ کاشانی است به نسخ در متن ، سپس نامهٔ آصف خان هنـــدوستان به ملا ابوالفتح با پراکنده‌های دیگر در متن و هامش به خط نستعلیق پیش ، رقعهٔ میرزین العابدین بیکی از بزرگان ، پاسخ عرفی ، نامهٔ شاه عباس به شاه سلیم، رقعهٔ مستوفی الممالک به ملا جلال منجم ، چند حکایت ، نظم و نثر پراکنده ، شعر خواجه محمد همت، بحر طویل طرزی افشار، شعر محمد قلی سلیم ، پراکنده‌ها ، بندی از خواجه نظام الملک ، شعر بن یمین ، بندی به فارسی از محقق شریف ، شعرهای پراکندهٔ فارسی و نثر فارسی .

* **۶۱۸** ، نسخ راسته ونستعلیق چلیپا ، ازسدهٔ ۱۱ ، در یکجا دوبیت است که زیر آن آمده که نورالدین محمد اشکوری در ۱۲۸۱ آن را نوشته است ، ربعی .

جنگ شعرهای فارسی از جامی در آغاز تا عاشق در پایان .

* **۶۳۵** ، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳ و ۱۴ ، ربعی .

جنگ دارای قصیدهٔ بردهٔ بوصیری و یک نامهٔ فارسی سپس شعرهای فارسی

* **۶۴۵** ، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۴ ، ربعی .

جنگ شعرهای فارسی صافی ، وجودی، درویش ، شایق ، ذاکر ، حیران ، فصاد ، سرشند ، عشرت ، صائب ، حافظ ، هلاك ، شیخ بهائی ، خیام، عطار ، غضنفر کلجاری، مخلص نراقی ، جامی، قرة العین ، ابن یمین، شمس تبریزی ، سیری

. سپس فواید یوسفی است آنگاه شعرهای سعدی ، عطار ، واعظ ،

آنگاه شعرهای کردی است .

* **۶۵۴**، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۴ در متن وهامش ، ربعی .

جنگ شعرهای شمس تبریزی و مغربی و سعدی و فیض و حافظ و سنائی وشاه نعمة الله

* **۶۶۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، آغازافتاده ربعی .

جنگ دارای ترجیع بندهاتف و مطایبهٔ مصاحب نایینی و دوازده بند حاجی سلیمان صباحی کاشی و مثل خروس در خانهٔ دهقان و قافلهٔ بازارگان درسفر بعید به نثر .

* **۶۶۳** ، نستعلیق سدهٔ ۱۴ ، ربعی.

جنگ نظم و نثر واز آن‌است: ساقی‌نامهٔ ظهوری ، شعر خواجه حسین سنائی و سوبن حسین یزدی ، ساقی نامهٔ مرشد بروجردی ، محمود و ایاز زلالی، شعر طالب آملی ، مثنوی نصیرای همدانی ، قضاو قدر سلیم تهرانی و قصیده و رباعی او ، قصاید میررضی‌و غزل او، ساقی نامهٔ همو ، ساقی نامهٔ امیدی ، نیزساقی نامهٔ مرشد بروجردی ، شعر طالب کلیم‌ومحمد کلیم و محمد جان قدسی وزلالی و طالب‌آملی و ملک حیدر میرزای صبحی و میرزا قلی میلی و نظیری ، از مقامات حمیدالدین ، دیباچهٔ ـ گلزار ابراهیم‌ظهوری، شعر او و میرزا فصیحی و صائب و محمد اکبر .

* **۶۶۴** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان ـ شنگرف وزر، ربعی .

جنگ در پزشکی و دین و ادب

* **۶۸۸** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ و ۱۴ در پایان چهار صفحه از رساله‌ایست ریاضی به نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، ربعی .

جنگ شعرهای‌فارسی‌مفلوك و قاسم تا میرسد به طوفان

* **۷۰۳** ، نستعلیق چلیپای سدهٔ ۱۳ ، ربعی .

جنگ نظم‌و نثرفارسی، درآن‌آمده‌است:

۱ ـ ضرورة الموت: خواجهٔ‌طوسی، به‌عربی

۲ـ جبر و اختیار : همو ، بفارسی،سورخ روز آدینه ۱۶ ذ ق ۱۰۷۶ نوشتهٔ میرسیران پسر محمد مسعود طباطبائی .

۳ ـ شعرجمال الدین محمد طباطبائی

٤ ـ اوصاف الاشراف : خواجهٔ طوسی ، نستعلیق شرف الدین علی‌بن‌محمدمسعود طباطبائی در ۱۰۷۹ .

٥ ـ الکلمات المکنونة : فیض کاشانی

٦ ـ مقصد اقصی : نسفی

۷ ـ رباعیات : افضل کاشانی

۸ ـ اثبات واجب : رجب علی‌تبریزی، بفارسی

۹ ـ شعرهای محمد محسن فیض کاشانی

۱۰ ـ آداب مطالعه : محمد شریف کشمیری ، به عربی

۱۱ ـ افادات : دهدار ، بفارسی

* **۷۱۰** ، نستعلیق سده ۱۱ همه بیک خط .

جنگ شعرهای فارسی : طاهر علائی، عصمت ، سوخته ، امیر خسرو ، جامی،محمدی فغانی ، خاکی ، تامیرسد به کمال

* **۷۱٤** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰و ۱۱،انجام افتاده ، ربعی

جنگ دارای فرد و غزل و رباعی

* **۷٤۸** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، بیاضی ربعی .

جنگ نظم فارسی‌و نثر ادبی‌در بدیع بفارسی با شعر سعدی

* **۷۵٦** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ و ۱٤ .

جنگ شعرهای فارسی: خط محسن بن مرتضی کاشی (فیض) در بارهٔ حقانیت علی (ع) و اثبات عقیدهٔ شیعه، بحر طویل سید طرزی یک برگ، مثنوی محمد رضای شیرازی متخلص به فنا بخط نستعلیق زیبا پنج برگ، مرثیهٔ محتشم، شعر محمد رضای شیرازی یک برگ، ساقی نامهٔ ظهوری ده برگ، ترکیب بند دیوانگی، شعر کمال اسمعیل یک برگ، مثنوی غیاثای شیرازی دو برگ، شعر نسیمی در ص ۲۹ یک برگ، مثنوی هاشمی پنج برگ، مثنوی قضا و قدر گویا از هاشمی، شعر نظری از ص ۳۰ دو برگ، مثنوی خواجه حسین ثنائی از صفحه ۴۰ در ۷ برگ، شعر صائب یک برگ، شمع و پروانهٔ اهلی شیرازی ۱۰ برگ، مثنوی ابوطالب کلیم دو برگ، لیلی و مجنون مکتبی (گ ۶۳-۹۲)، فرهاد و شیرین (برگ ۹۳ تا پایان برگ ۱۰۸) مناجات، شعر صفای شیرازی در برگ ۱۰۹، شعر رضای فنای شیرازی در برگ ۱۱۰ - ۱۱۶، ساقی نامهٔ ملا محمد صوفی، مثنوی طالب آملی در برگ ۱۱۷ - ۱۲۲، مثنوی صاحبای شیرازی، قصیدهٔ نظر نیشابوری در برگ ۱۲۳ - ۱۴۰ در آخر خط رشید حسینی یزدی است که بفرمودهٔ غضنفر علی بیکایوزباشی چلپی در روز شنبه ۱۲ ذق ۱۲۶۹ نوشته است، نان و حلوای بهائی در برگ ۱۴۰ - ۱۴۶ بفرمودهٔ میرزا محمد هاشما نوشته شده، طبّ النبی بفارسی خط محمد قلی که بفرمودهٔ شیخ علی نقی فخار نوشته است، دیوان رکن الدین مسعود امیدی رازی (مقدمه، وصف زندگانی شاعر، نثر، قصاید، مدح نجم، فی وصف باغ نقش و جهان، ساقی نامه، در هجو خویش و مدح میرزا شاه حسین، در مدح شاه طهماسب، مدح میرزا شاه حسین، در ۱۷۷ برگ) (هنر و مردم ۹۳: ۳۱)، شعر ملا ملک مشرقی در هجو طالب طالب خان گفته برگ ۱۷۷ در آخر مهر محمد محمد بن احمد، در برگ ۱۸۰ - ۱۸۳ جنگ نامهٔ ایروان است، کلام فطرت با مهر محمد بن احمد، در ۱۸۴ تا ۱۹۴ راحت انسان است که در زمان پادشاهی سلطان محمد نوشته شده و شیخ محمد ابراهیم قزوینی از آن گزین کرده است، مناجات خواجه عبدالله مورخ ۱۰۸۶، در ۱۹۴ و ۱۹۵ شعر عرفی است، بحر طویل شاهد در صفحهٔ ۱۹۶ تا ۲۲۴، قصاید قدسی از برگ ۱۹۷ تا ۲۴۴، از برگ ۲۲۴ تا ۴۶۴ کتابی است کامل در عرفان و ادب نوشتهٔ در ۲۰ صفر ۱۰۷۹ از اسام قلی مشهور به ایمانی غلام نام آن نزهة الارواح و از امیر حسینی است (حسین بن علی ابن ابی الحسن الحسینی هروی) السوال (شعری بخط علی‌نقی فیروز آبادی در ۱ ص) نامهٔ سلطان بلاغی که به نواب اشرف اقدس نوشته است برگ ۲۶۶، قصیدهٔ مولانا کمال غیاث المعروف به فارسی از برگ ۲۶۶ در ۳ برگ، شعر میرزا طاهر واقعه نویس، نسخهٔ ساختن مرکب در برگ ۲۷۰، چهار فصل مثنوی عرفانی که در آن از شاه عباس و وزیر آصف تدبیر و فریدون منوچهر نشان (جمشید خان) و ملامحسن فیض ستایش شده گویا از عارفی که از مردم ری باید باشد، آغاز:

حمد بی خـــــدای سبحان را
کز همه برگزید انسان را
انجام: شد سخن مجمل و مفصل ختم
گشت تاریخ ختم او الختم (۱۰۷۱)

بنگ و باده فضولی، رباعیات سحابی، مثنوی ظهوری، مثنوی فضولی در برگ ۳۱٦، مثنوی ظهوری، تاریخ باغ شاه سرودهٔ میرزا سینا باتصویر زن ورد، در برگ ۳۲۸ مثنوی نسب‌نابهٔ میرزا الهی قمی نوشته در تاریخ ج ۱/ ۱۰۹۹ در کاشان بخط سیدمحمدسهدی، بحر طویل، انیس العشاق را می آغاز افتاده بخط محمدنعمت‌الله ابن صدرالدین موسوی در ۱۱۳۷ در برگ ۳۰۳، انشاء فارسی، چندبیت فارسی، خبرهایی ازکافی دربرگ ۳۳۹،

* **۸۵۰**، نستعلیق گوناگون چلیپا و- راسته ازسدهٔ ۱۱، وزیری.

جنگ نظم و نثر فارسی و عربی دارای:

۱ - مناجات خواجه عبدالله انصاری، مورخ ۱۲۲۰

۲ - زیارت جامعه، نوشتهٔ روز چهارشنبه ۲۵ج۱/۱۲۲۰

۳ - شعرهای سرایندگان دیرینه و نو

٤ - قواعد قرائت در پنج فصل

٥ - صراط الخط یا صراط السطوریاقواعد خط به نظم فارسی از سلطان علی مشهدی که برای محمد هاشم شاگرد خود در سر پیری سروده است.

آغاز: ای قلم تیزکن زبان بیان
بهر حمد خدای هردوجهان

٦ - خلاصة التنزیل: علاءالدین هروی مشهور به ابن عماد، به نظم فارسی درتجوید که در ۸۰۹ سروده است (ذریعه ۷: ۲۲۲ - فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۷۹ و ۹۸)

آغاز: ای بنام تو افتتاح کلام
در ثنایت زبان رسیده بکام

۷ - مثنوی در ددست: میرزاحسن مستوفی واهب اصفهانی (ذریعه ۹: ۱۲۰۹ - فرهنگ سخنوران ٦٤٤)

۸ - مثنوی محمد قلی سلیم.

۹ - مثنوی کلیم.

۱۰ - رباعیات: افضل الدین کاشانی.

۱۱ - الواردات الغیبیة: صدرای شیرازی، نسخ عبدالرحیم بن کریم قمی کهکی در مدرسهٔ شیراز.

۱۲ - منهاج النجاة: فیض کاشانی، نسخ همان کهکی در شیراز در ۱۲۲۱.

۱۳ - فضایل الغربة: ابن سینا، به عربی

۱٤ - تفسیر سورة النور، به عربی، بهمان نسخ.

۱٥ - قواعد العقائد: طوسی، بهمان نسخ

۱٦ - الاثنی عشریة فی الصلاة: شیـخ بهائی، بهمان نسخ.

۱۷ - چهل سورهٔ تورات، به عربی، به خط همان کهکی در مدرسهٔ خان در ۱۲۲۱.

۱۸ - شعرهای فارسی با تاریخ ۱۲۲۱ و نوشته شدهٔ در مدرسهٔ نواب مشهد از همان کهکی بخط نستعلیق

* **۸۵۵**، نسخ و نستعلیق گویا همهٔ شماره‌ها بخط عبدالرحیم بن کریم قمی کهکی

است در شیراز و مشهد در ۱ - ۱۲۲۰ ، بیاضی ربعی .

جنگ نظم و نثر فارسی :

۱ - نزهة الارواح : امیر حسینی ، آغاز افتاده .

۲ - مثنوی : میر رضی ارتیمانی

۳ - ساقی نامهٔ همو

٤ - معراج الخیال : علی رضای تجلی

٥ - قضا و قدر : حکیم رکنا

٦ - شعرهای امینای یزدی و میرزا شاه تقی و طالب آملی وشیخ بهائی ومحمد معصوم مشهدی .

۷ - ترجمة الشوق : عرفی

۸ - هفت بند : حسن کاشی

* **۸۵۸** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، انجام افتاده ، ربعی ،

جنگ :

۱ - شعرهای فارسی سعدی (غزل و قصیده و ترجیع و قطعه و رباعی) ، حافظ ، جامی ، خیام (رباعیات) ، محتشم

۲ - فرهاد و شیرین : وحشی

۳ - مثنوی : مولوی رومی

٤ - ترجیع بند هاتف

٥ - ترجیع بند : مغربی

٦ - پیر و جوان : میرزا نصیرا

۷ - سراپای : مهری

۸ - غزلیات مغربی

۹ - دیوان : مشتاق علی شاه (غزل و قصیده)

۱۰ - غزل نور علی شاه

۱۱ - غزلیات : مغربی

۱۲ - غزلیات : شاه نعمةالله کرمانی

۱۳ - محمود و ایاز : ملافارس

آغاز : بنام آنکه دل پروانهٔ اوست
تجلی عکس آتشخانهٔ او است

انجام : زهر خاری ره بتخانه‌ام زن
گل وحشت به فرق ناله‌ام زن

* **۸٦٦** ، نستعلیق سه ستونی راسته و چلیپای سدهٔ ۱۲ و ۱۳ ، جدول زرولاجورد ، بیاضی ربعی .

جنگ نظم و نثر :

۱ - ترجیع بند اوجی دربارهٔ شاه صفی

۲ - منشات به نواب اعظم خان

۳ - بندهایی بفارسی از خواجهٔ انصاری

٤ - بندی از جواهر التفسیر و جزآن

٥ - بندی از منشات میرزا جلالا

٦ - تعریف کشمیر و توصیف شاه جهان پادشاه

۷ - دیباچهٔ دیوان حکیم شفائی

۸ - خطبهٔ مرقع

۹ - خطبه‌ای که برمنشات خود قلمی فرمود

۱۰ حال نامهٔ میر باقر علوی

۱۱ - کلمات قصار بابا افضل کاشانی

۱۲ - بندی از نقدالنصوص وکشکول و جواهر التفسیر .

۱۳ - بندی از سلمان ساوجی

۱٤ - بندی از انیس التائبین شیخ جام

۱٥ - بندی‌از روضة الصفاء ولطایف‌غیبی

۱۶ - از مکتوبات قطب محیی
۱۷ - از شرح رباعیات دوانی
۱۸ - رقعهٔ ملامحمد صوفی به محمدتقی خاکی
۱۹ فرمان منع ریش تراشی از سلطان حسین میرزای بایقرا انشاء عبدالواسع
۲۰ - نامه ملارونقی همدانی به رکن الدین مسعود
۲۱ - نامهٔ قاسم کاهی به فریدون خان که در زندان بوده است
۲۲ - نامهٔ مظفرالدین به طالب کلیم
۲۳ - نامهٔ پریخان‌خانم دخترشاه‌تهماسب به شاه اسماعیل
۲۴ - نامهٔ شاه تهماسب به همایون شاه
۲۵ - بندی از قطب محیی
۲۶ - نشان شاه زاده دانیال به میرشریف آملی به فرمان اکبر پادشاه
۲۷ - بندی به نثر از امیر خسرو دهلوی
۲۸ - بندی از حبیب السیر
۲۹ - از رسالهٔ عروض
۳۰ - بندی از میرزا رفیع دستور به‌نثر
۳۱ - نامهٔ شاه عباس به خان عالم
۳۲ - انشاء محمد علی صائب به نثر
۳۳ - انشاء فیضی
۳۴ - طریق التحقیق : سنائی
۳۵ - شعرهای میرزا رستم قندهاری و سرمد وخسرو و شفائی و تقیای لاهیجی‌وقاضی نور و میر غروی و میر عطاء حکیم و مجتهدی و بنائی گیلانی و عبدالحی و مفیدای گیلانی وشاه طاهردکنی وفگاری و قاسم کاهی‌وکلبی و محوی و وحشی گیلانی و ولی دشت‌بیاضی و ممتاز شولستانی و محمد قلی بیک سلیم و میرزاجانی غربی و امیر شاهی و جامع وفضیلی و فتوی و شیخ علی نقی کمره‌ای و فغانی و نظام دست‌غیب و باقرای‌خورده‌و ملک‌مشرقی وعرفی ونزاری وحسن بیک رفیع واوجی‌وبدیع تربتی و بدرای مازندرانی و مشفقی و شیدای هندی و الفتی و ملک حیدر صبحی و میرزا سلیمان غیرت کاشانی‌و طالبای کلیم‌و خیام و حاجی ابوسعید تروانی و نصیرای همدانی و قاضی نور

* **۸۹۵** نستعلیق چلیپا وراسته سدهٔ ۱۱ و ۱۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زرو لاجورد و شنگرف ، بیاضی رحلی .

جنگ شعرهای‌فارسی‌از انوری‌تاظهوری، درپایان معراج الخیال تجلی است ودرهامش گل کشتی‌میرنجات و منشات طغرا است

آغاز : بیاضی که مشام‌خرد از شمیم‌سواد مشکین رقم او است

* **۹۳٤** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، جدول‌زرین و رنگارنگ ، جلد روغنی با گل وبوتهٔ برجستهٔ بسیار زیبا ، عنوان شنگرف .

جنگ (رساله‌در فن -) ، مؤلف آن در در ۱۳۰۳ دراسلامبول فنون جنگی فرا گرفته و در ۱۳۰۸ از تحصیل فراغ یافته و درارکان حرب کارکرده و این کتاب را بفارسی ساخته است .

* **۱۰۰۳** ، نستعلیق سدهٔ ۱٤ در ۱۲۱ ص ، ربعی .

جنگ منشآت فارسی و عربی وشعرهای فارسی و عربی ، جنگ خانوادگی میرزایوسف حکیم نوری پدر میرزا محمد خان مفتاح‌الملک است ، مطالب تاریخی و طبی هم دارد .

* **۱۰۴۵** ، نستعلیق سدهٔ ۱۴ ، بیاضی وزیری .

جنگ شعرهای فارسی سعدی و محتشم و عاشق و جامی و اختر .

* **۱۰۵۸** ، شکسته نستعلیق میرزا محمد ناظم تبریزی در ۱۲۴۰ برای شاه زاده کیخسرو میرزا ، چلیپا درمتن و راسته درهامش ، باسرلوح، جدول زر و شنگرف ولاجورد، کمند زنکار ، با تاریخ تولد کلثوم دختر همین شاه زاده در ع ۱/۱۲۴۶ در برگ یکم ، ربعی .

جنگ شعرهای فارسی وغزلیات با تخلص « ظفر »

* **۱۰۸۴** ، شکسته نستعلیق چلیپای عنقا، جدول زر و لاجورد ، کاغذ متن وحاشیه، جلد تیماج زرکوب لایی ، بغلی .

جنگ شعرهای فارسی سعدی از قصیده و غزل و از عاشق

* **۱۰۹۶** ، نستعلیق خوش گویا ازرشحه به شنگرف و لاجورد و زر و مشکی ، کاغذ رنگارنگ ، ربعی .

جنگ شعرهای محتشم و عاشق و سعدی و مناجات خواجه عبدالله انصاری .

* **۱۱۰۸** ، شکسته نستعلیق چلیپای سدهٔ ۱۲ ، جدول زر و لاجورد .

جنگ نظم و نثر فارسی دارای :

۱ - مثنوی که در پایان آن از حیدربیک و از قزلباشان یاد شده است .

۲ - رساله مانندی که باب یکم آن در فضیلت صدقه است ، نوشتهٔ روز پنجشنبه ج ۲/ ۱۲۶۳ .

۳ - نوش آفرین

۴ - مثنوی آتشی در داستان پنج کشتی

۵ - غزای امیرالمومنین با فضل و مسلمان شدن او

۶ - قصهٔ ولایت نامهٔ شاه ولایت

* **۱۱۶۳** ، نستعلیق همه بیک خط و گویا از نسخه های دستی درویشان است، ربعی .

جنگ نظم و نثر ، در آغاز آن رباعی و قطعه است با شعر به‌عنوان حکایت ، شعرهای محتشم و ابن سینا درآن دیده میشود .

* **۱۱۸۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف ، جدول زر و لاجورد ، با تملک حاجی رضاقلی چراغ کابلی در ۱۲۸ (- ۱۲۰۸) بغلی .

جنگ دارای غزل محمد (نوشتهٔ شعبان ۱۲۹۸) و رباعیات خیام (بهمین خط) و در پایان چند فرد است و یک مثنوی در وصف طایفهٔ « اناس» (نوشتهٔ پسر میرزا تقی جهرمی در ۱۲۹۸) پس از آن غزل ناصرالدین شاه است .

* **۱۱۸۴** ، شکسته نستعلیق همان جهرمی در سراسر جنگ در ۱۲۹۸ ، در پایان کتاب رباعیات نامیده شده است ، ربعی .

جنگ نظم و نثر فارسی، باعنوان «عبارتی که خان عالم ایلچی نواب شاه سلیم از هند آورد که ارباب فضل و کمال ایران حل نمایند

و خواجه سلطان محمد وزیر امام قلی خان‌حل نموده » و « حل نواب آصف جاهی»، در بارهٔ تجلی خداست برکوه طور و موسی و پاشیدن کوه و برجای ماندن موسی که میرداماد در پاسخ آن جذوات نوشته‌است (فهرست‌دانشگاه ۳ : ۲۲۳) و رساله‌ای که همین خواجه‌سلطان محمد نواب سپاهانی آصف جاهی درحل‌این اشکال نوشته است در دانشگاه هست(همانجا ص ۲۶۵) پیداست که آن‌دومین نسخه‌خواهد بود .

شعرهای رضی و نظیری و تجلی وریاضی و شاهی و حافظ و ظهوری و عرفی و عاملا و صایبا و قاضی نور درآن هست ، نیزمکتوب بی الف وپاسخ آن ، نامهٔ عاشق و معشوق‌بابندی به نثر فارسی با عنوان « لمحرره » که در آن ازشاه سلیمان نامبرده شده‌است ، سپس رقعه‌ای دربارهٔ منع باده و نامهٔ طلب آب برای بستان یا سمن ازنصیرای همدانی به‌میرزا معین‌الدین محمد و نامهٔ همین همدانی‌در بارهٔ باغ یکی‌از دوستان ، نیزفرمانی دربارهٔ شمس الایالةمحمد خان شرف‌الدین اوغلی تکلوللهٔ فرزند حاکم هرات و میردیوان درپاسخ نامهٔ اوکه شاه‌قلی بیک برادر امیر قزاق سلطان شاملو در۱۲ ذح آورده بود در ۷ ص و در آن از نصیرالدین‌امیر همایون پادشاه یاد شده و ناتمام است، سپس تعبیر خواب به‌عربی‌وبندی‌بفارسی‌از عبدالرحیم میر فضلی ، باز شعرزیب نساء بیگم و قاآنی‌و غیاث حلوایی وکلیم و حسام و فدوی وسعدی سپس تاریخ شعبان ۱۲۶۸ درآن آمده که‌باید تاریخ نوشتن نسخه باشد ، باز شعر خاقانی و ظهوری و شاه عبدالحق و ملا یوسف و نظم و محتشم .

* ۱۲۰۳ ، نستعلیق راسته و چلیپا ، عنوان شنگرف ، ربعی .

جنگ شعرهای‌فارسی‌از عاشق تاسعدی

* **۱۲۱۷** ، نستعلیق چلیپای سدهٔ ۱۲ ، بغلی بیاضی

جنگ شعرهای‌فارسی‌ازرباعیات‌ابوسعید ابوالخیر با خواص تا میرسد به شعر صفی‌قلی بیک با متن عربی وترجمهٔ فارسی‌دعای‌سریانی « اناالموجود فاطلبنی‌تجدنی» و قصیدهٔ « بانت سعاد » و شعرحاتمی و فایض درمیانه

* **۱۲۱۸** ، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف ، ربعی بیاضی

جنگ نظم‌ونثرومنشأت گردآوری‌دانش قزوه

* **۱۲۱۹** ، نستعلیق ۱۳۰۹ و ۱۳۱۰ و ۱۳۴۰ و ۱۳۴۷ ، پنج مجلد ، ربعی .

جنگ شعرهای‌شایق‌و مقصود و زایر و زاهر و محرم .

* **۱۲۲۹** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، بیاضی ربعی .

جنگ (علم -)

آغاز : به جهت اینکه قشون پس از حرکت و رسیدن به نقطهٔ مقصودمستعدجنگ باشد .

انجام ازقشون روانه نمایند .

* **۱۰۹۴** ، نستعلیق ابوتراب طباطبائی پیش خدمت محمدعلی‌میرزای‌اعتضادالسلطنه برای عبدالحسین خان پسر امیر نظام در دو

شنبه ۲۰ ج ۲/۱۳۰۲، ص ۱ طلاکاری شده، ۱۳۲ ص، ربعی.

جنگ العرفاء، شعرهای فارسی نظامی و هاشمی کرمانی و سنائی و حسینی قزوینی و عطار و شفائی اصفهانی و تمکین شیروانی و خاقانی و اسرار سبزواری و نشاط و فردوسی و صبای کاشانی و میرزا فروغی و میرزا بیضا و میرزا افسر و میرزا دهقان و میرزا الفت وبسمل شیرازی وقتالی خوارزمی (پوریای ولی) وقاسم تبریزی است.

* **۷۵۳**، نستعلیق سدهٔ ۱۴، جدول زرو لاجورد، با سرلوح و حاشیه سازی، عنوان و شنگرف، بغلی.

جنة الامان الواقية وجنة الايمان الباقية یا المصباح: کفعی که در روز سه شنبه ۲۷ ذق ۸۹۵ ساخته است

* **۷۷**، نسخ سدهٔ ۱۱، عنوان شنگرف آغاز و انجام افتاده، رحلی.

* **۱۱۳**، نسخ خضر بن شیخی خان همدانی در نیمه های ذ ق ۹۸۹ در قزوین، عنوان شنگرف، حواشی نستعلیق، وزیری.

* **۱۶۴**، نسخ محمد قاسم بن محمد زمان در ۱۰ ذح ۱۱۷۰، مقابله کردهٔ علی قلی بن عزیزالله اردکانی، جدول زر و لاجورد و شنگرف، عنوان و نشان شنگرف، محشی، آغاز افتاده، ربعی،

* **۱۰۳۷**، نسخ روز یکشنبه ۱۹ رمضان ۱۰۷۵، عنوان و نشان شنگرف، جدول زرو لاجورد، با سرلوح و طلاکاری و حاشیه سازی در ص ۱ و ۲، محشی، در پایان دعاء الاستشفاء است سپس ملحقات مصباح، جلد ساغری زرکوب مشکی درون سرخ، وزیری.

* **۱۳۴۰**، نسخ ملک حسین طبسی در روز آدینه ۱۰۰۹/۶/۶، حواشی نستعلیق، عنوان شنگرف، وزیری

جواهر الاسرار: شیخ نورالدین علی حمزة بن علی ملک بن حسن طوسی زنجی مروزی آذری (۷۸۴ - ۸۶۶) که پس از مفتاح الاسرار ساختهٔ ۸۳۰ در بازگشت از شام در سفر دوم که از هند به مکه رفته بود به درخواست احمد شاه غازی در ایام فراغت بسال ۸۴۰ در چهار باب ساخته است.

(دانشگاه ۲۹۰۹/۱ و ۳۹۳۲)

* **۱۲۲۰**، نستعلیق محمدحسین بن هدایة الله اصفهانی گویا در پنجاه و پنج سالگی که از مروشاهجهان به مشهد آمده بود نسختی از این کتاب را دیده ودریکم رمضان تانیمهٔ ذی الحجة از روی آن این نسخه را نوشته است، از سدهٔ ۱۰ است، ربعی.

الجواهر البهية فی ترجمة الاحكام الالهية محمد جعفر بن محمد علی بن محمد باقر بهبهانی کرمانشاهی (۲۶ ج ۱/ ۱۱۷۸ - ۱۲۵۴)، در یک مقدمه در مواعظ و دو قسم (اصول دین وفروع دین) و این جلد یکم است. (سرگذشت بهبهانی ص ۴۴۵ - اعلام الشیعة ۲: ۲۶۳)

آغاز: الحمدلله کما هواهله والشکر کما هو مستحقه ... اما بعد چنین گوید بندهٔ جانی محمدجعفربن محمد علی بن محمد باقر اصفهانی مشهور به بهبهانی

انجام : الی یوم الدین

* ۲۴۱ ، نستعلیق فتح علی بن علی رودباری برای آخوند ملامیرزا محمد علی مژدهی در روز سه شنبه ۲۰ ع ۱/ ۱۲۸۴

جواهر التفسیر لتحفة الامیر: کاشفی

* ۹۳ ، نسخ سدهٔ ۱۲، جدول زروزنگار، عنوان و نشان شنگرف ، آغاز و انجام افتاده، رحلی .

* ۱۲۸۰ ، نسخ عبدالقادر بن محمددر ۸ ذق ۱۰۴۴ ، عنوان ونشان شنگرف،وزیری

الجواهر المنثورة فی الادعیة المأثورة:

محمد عبدالحبیب پسر سید احمد علوی فاطمی عاملی ، به عربی و فصل آخر آن بفارسی، ساختهٔ ۱۰۵۳ ، (ذریعه ۵ : ۲۸۲).

آغاز : والاعتصام بالفعال الحکیم العزیز العلیم الحمد لله رب العالمین باریء النسمات

انجام : والحمدلله رب العالمین وحده حق حمده

* ۱۰۳۸ ، نسخ خوش میرزاعلی مشهدی در ۱۰۷۴ عنوان و نشان شنگرف ، با سرلوح وزر پاشی در ص ۱ و ۲ ، جدول زرو لاجورد، کاغذ متن سبز و حاشیه نخودی ، جلد تیماج سرخ با جدول و مقوایی

جوك با شست ، بفارسی

* ۸۷۳ ، نستعلیق روز پنجشنبه ۱۸ رمضان ۱۲۸۳ برای میرزا صادق ، ربعی

جوهر الحقایق : محمد ملاح حیدری فرزند مشهدی صادق فرزند کربلایی ساروخان فرزند قاسم بیک فرزند آقا صادق فرزند حاجی ساروخان فرزند ملک حبیب‌الله کرکری که میگوید من از خاندان پادشاهان کیانم و پسرم جعفر قلی خان سلطان مدتی در سیستان بوده‌است، سرگذشت خود او در میانه به‌قلم خود اوست، جنگ نظم و نثر است درپاره‌ای ازحکایات و روایات و قصص واخبار و آثار ، دربارهٔ روس داستان شیرینی دارد ، میگوید که من باحمزه میرزا بوده و به تبریز هم رفته‌ام. در آن آمده:

تاریخ جوهر الحقایق ملاح حیدری
در جوهر الحقایـق مکنون کرکری

* ۱۲۳۱ ، نستعلیق گویا از خود مؤلف مورخ روز یکشنبه ۳ ع ۲/ ۱۲۸۴ ، بغلی.

الجوهر النفیس فی شرح ارجوزة الشیخ الرئیس : موسی بن ابراهیم بن موسی بغدادی درگذشتهٔ ۸۷۶

(قنواتی ۱۱۴ - مهدوی ۱۵)

آغاز : فصل فی شرف علم الطلب .اعلم ان کل علم ان شرف بموضوعه .

انجام : ولاالبلدان ولاالاسنان والله سبحانه و تعالی اعلم

* ۳۱۸ ، نسخ خیرالدین بن الشیخ عماد الدین العزیزی الشافعی در ۳۰ شوال ۱۰۲۲، متن و نشان شنگرف ، درهامش پراکنده‌هایی از شرح ابن رشد آمده و یادداشت « شرحان علی ارجوزة الشیخ الرئیس متناو حاشیة»، بها پنج هزار دینار ، با یاداشت تملک حسن حسینی در ع ۱/ ۱۱۶۱ و خریداری علی بن محمد یوسف طبیب .

جهان الرمل: اوحدالدین عبدالله بلیانی که بنام شاه تهماسب در شیراز بسال ۹۶۳ در شش جهت نگاشته است (دانشگاه ٤: ۹۶۸)

* **٤۶۹** ، نستعلیق میر آقا پسر میر یوسف حسینی مراغی در ۱٤ج۱/۱۲۸۷ ، عنوان شنگرف ، ربعی .

چ

چهل حدیث: جامی که در ۸۸۶ ساخته است (دانشگاه ٤/۲۰۲۳ و ۳/٤۲۰۰ - جامی حکمت ص ۱۸۲)

* **۱۲٤۹** ، نستعلیق راسته و چلیپای درشت و ریز شاه محمود در ۸۸۶[1]، متن عربی سفیداب با لاجورد، جدول زرو لاجوردو شنگرف، با سرلوح ، ص ۱ پاك شده وازآن همین اندازه را توانستم بخوانم « الحمدلله ... اذکار را »

با تملك محمد بخط او و مهرش « باشد محمد یا رویاور علی » ۹ گ ۷ س باچلیپاها ربعی .

در ص ع آمده : « چهل حدیث قطع بزرگ کاغذ کشمیری نیم رنگ سطر افشان چسبانده مجدول مذهب جلدتیماج ترنج دار طلاپوش بخط شاه محمود[جزو] اموال محمد باقر ولد سید خان بیگلر بیگی سالی شروان که به تاریخ شهر ربیع الاول ۱۰۹۰»

« هو . چهل کلمهٔ منظوم از بابت اموال محمد باقر ولد سید خان بیگربیگی سالی شروان و به تاریخ شهر ربیع اول سنهٔ ۱۹۰۵ در کتابخانه جمع شد »

درپایان این دوبند رمزی آمده که باید رقم سیاقی ۱۶ دینار باشد .

آغاز . . . .
گردانیده و به نقل روات ثقة بگوش - محرومان از سعادت صحبت وی رسانیده .... اما بعد این چهل کلمه ایست از ان کلمات که سهولت فهم و حفظ را به نظم فارسی ترجمه کرده می آید ....

لایومن احدکم حتی یحب لاخیه مایجب لنفسه

هرکسی را لقب مکن مؤمن
گرچه از سعی جان وتن کاهد
تا نخواهد برادر خود را
آنچه از بهر خویشتن خواهد

انجام : یشبع المؤمن دون جاره ، صدق

هرکه در خطهٔ سلمانسی
باشد از نقد دین گرانمایه
کی پسندد که خود بخسبدسیر
بنشیند گرسنه همسایه

ح

حاجی بابا

* **۱۱٤۶** ، نستعلیق ریز محسن پسر حاجی میرزا یوسف مشیر لشکر نایینی در روز پنجشنبه ۱٤ ع ۲ /۱۳۲٤ یونت ئیل، ٥٥٥ ص ۱۳س ، خشتی ربعی

حاشیة الارشاد : محقق کرکی

* **۲۲۸** ، نستعلیق محمد اشرف در دو شنبه ۲۶ ذح ۱۰۹۰ ، عنوان شنگرف ، ربعی

۱- در خوشنویسان بیانی ص ۳۰۱ از چهل حدیث نوشتهٔ شاه محمود کاتب نیشابوری مورخ ۹٥۱ در کتابخانه‌ای خصوصی در تهران نشان داده شده است.

حاشیة اصولیة : گویا از حجة الاسلام محمد تبریزی ، با عنوانهای « فوائد الاولی الاحکام عندالاصحاب هی المنقسمة الی کون الفعل و اجبا کان اوسندوبا ، الفائدة الثانیة اذا عرفت ان اصول الفقهٔ انما هی طرق الفقه » در ستن

* **۱۳۱۵** ، نسخ سدهٔ ۱۳ ، نشان شنگرف با تملک و یادداشت محمد تقی بن محمد تبریزی در ص ، ربعی .

حاشیة انوار التنزیل للبیضاوی : شیخ بهائی

* ۲۱۲ ، نستعلیق پایان ع ۱۰۵۰/۲

حاشیة البهجة المرضیة فی شرح الخلاصة الالفیة : میرزا ابوطالب اصفهانی در گذشتهٔ ۱۲۳۸ که در پایان ج ۱۲۲۳/۲ بانجام رسانده است (مشار ۲۷۳ - ذریعه ۲۹ - مؤلفین مشار ۱ : ۱۷٤ - الکنی والالقاب ۳ : ۱۸۳ - ریحانة الادب ٤ : ۱۲۱)

* **۲٤٦** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زرین و نگارنگ

حاشیة تحریر القواعد المنطقیة فی شرح الرسالة الشمیة : شریف گرگانی

* **۲۸** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف .

* **۵۵** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ربعی .

حاشیة تسدید القواعد فی شرح تجرید العقاید : سید شریف علی گرگانی (آستان قدس ٤ : ۸۲ - الهیات ۱ : ۵۲۰)

* **۱۳۱۷** ، نستعلیق یوسف بن احمد بن محمود الکرحی در ۸۸٤ ، آغاز افتاده ، ربعی گلفت .

انجام : فیکون هناك متاثریة اخری و هکذا ویلزم التسلسل الحمدلله علی وصول الکلام الی هذا المقام و به الاستعانة و التوفیق للا - تمام وصلی الله علی رسوله سیدنا محمد و آله الکرام و صحبه العظام وسلم تسلیما کثیراً دائما الی یوم القیام

حاشیة شرح التجرید : شمسای کشمیری برحاشیهٔ خفری

* **۳٤** ، نستعلیق حاج احمد بن علی کشمیری مالك نسخه در چهار شنبه ٤ رجب ۱۰۵۷ .

حاشیة المختصر : عبدالله بن شهاب یزدی که در ۱۷ ذح ۹۷۲ در مدرسهٔ صدریهٔ منصوریهٔ شیراز ساخته است .

* **۹۸٤** ، نسخ ۱۷ ج ۱۰٦۹/۲ ، عنوان شنگرف ، آغاز افتاده .

حاشیة الشرایع : شیخ علی محقق کرکی

* **۱۳۰** ، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، با تملک محمد حسن بن حاج معصوم قزوینی در ۱۲۱۰ ووقف او در ۱۲۳۸ ، وزیری

حاشیة شرح التجرید : فخرالدین محمد بن حسین حسینی استرآبادی

* **۹۷۷** ، نستعلیق مرادخان بیک پسر حاج محمد عرب در اصفهان در ۲۷ شوال ۱۰۸۸ ، ربعی .

حاشیة شرح التجرید: صدرالدین محمد دشتکی شیرازی، در رد جلال الدین محمد دوانی (آستان قدس ش ۱۰۱ و ۱۰۲ و ۴۸۹ و دانشگاه ۴۹۵۷ - الهیات ۱: ۲۵۲۲ و ۲: ۰۱- مجلس ۵: ۱۲۲ و ۷: ۹۳ - سپه ۴: ۲۱۸)

* **۱۲۷۷**، نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان شنگرف، آغاز افتاده و در پایان میرسد به «و کذا تولدالاشیاء المذکورة من الاعتماد غیر بین ولابین» (مانند ۴۸۹ آستان قدس) در مبحث کیفیات ملموسه، درپایان نسخه بندی است فلسفی بفارسی در ۱۳ س، کاغذ سوریانه خورده، ربعی.

حاشیة شرح التجرید: دوانی

* **۱۰۱۱**، نستعلیق احمدبن محمدجبلی در روز یکشنبه ۱۰ ذق ۹۴۰، عنوان شنگرف محشی، ۱۳۱ گ، ربعی.

حاشیة شرح التجرید: سیدشریف علی گرگانی (آستان قدس ۴: ۸۲)

آغاز: قوله اما بعد حمد واجب الوجود علی نعمائه ه له قصد بالذکر من صفاته العلیة ماهوافضل.

انجام: فیلزم التسلسل الحمدلله علی وصول الکلام الی هذا المقام.... کثیرا کثیرا

* **۱۰۲۷**، نستعلیق ۸۹۹، عنوان و نشان شنگرف، محشی، ربعی.

حاشیة شرح العقائد النسفیة: خیالی

* **۴۶**، نسخ سدهٔ ۱۰

حاشیة شرح مختصر المنتهی: ملا میرزا جان باغنوی

* **۹۶۹**، نستعلیق ۱۱، جدول زرین و رنگارنگ، با سرلوح، از آن محمد جعفر بن محسن حسینی در ع ۱۲۶۸/۲.

* **۱۳۹۳**، نستعلیق رجب علی بن خواجه علی مازندرانی در اصفهان در مدرسهٔ شیخ لطف‌الله در دو شنبه پایان شوال ۱۰۰۵، ربعی.

حاشیة الشفاء: صدرای شیرازی

* **۹۸۲**، نستعلیق محمد جعفر بن محمد علی شیرازی، از سدهٔ ۱۱، عنوان و نشان شنگرف.

حاشیة عدة الاصول: خلیل قزوینی

* **۲۲۹**، نستعلیق سدهٔ ۱۱، مقابله شده بارهٔ دوم با اصل در قزوین در ع ۱۰۸۳/۱، نسخه را خود قزوینی به جمال الدین محمد خوانساری بخشیده است، در ۱۳۳۷ از آن محمد رضای حسینی بوده است.

حاشیة فقهیة، بعربی

* **۱۶۹**، وقف محمد حسن قزوینی در ۱۲۳۸.

حاشیة الفوائد الضیائیة: عصام الدین اسفرائنی

* **۸۵۷**، نستعلیق صدرالدین محمدبن عبدالله در پایان محرم ۱۰۳۸، ربعی.

حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار: سید شریف علی گرگانی

* **۹۹۸**، نستعلیق سلیمان بن حبیب نقیه در میانه های رجب ۸۰۴، عنوان و نشان شنگرف، با حواشی، آغاز افتاده، ربعی.

* **۱۰۱٤** ، نسخ سعدالدین حموی در روز آدینه ۱۰ محرم ۸۹۲ ، عنوان و نشان شنگرف، جدول لاجورد ، محشی، آغاز افتاده ، ربعی .

حاشیة المدارك : محمد اسماعیل بن حسین بن محمد رضای مازندرانی اصفهانی خواجوبی درگذشتهٔ ۱۱۷۳ که در ۱۱۷۲ نگاشته است (ذریعه ٦ : ۱۹٦)

* **۲۰٦** ، نسخ عبدالقادر مختار پسر سرخوش محمد باقر در ۱۲ رجب ۱۱۹۲ ، عنوان شنگرف ، ج ۲ ، ربعی .

* **۱۰۳٦** ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، و ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، ج ۱ ، وقف محمدحسین قزوینی درج ۱۲۳۸/۲ .

حاشیة المطول : چلبی

* **۹۳۳** ، نستعلیق شمس الدین تهرانی در ۱۰٦٥ ، عنوان و نشان شنگرف، خریداری ۱۲٦۹ ، با تملک شمس الدین محمدبن محمد امین ، ربعی .

حاشیة المطول : سیدعلی شریف گرگانی

* **۹٤۹** ، نستعلیق محمد سعید بن محمد صالح رازی در سه شنبه ۲ ج ۱۰٥٤ ، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی .

* **۹۸۹** ، نستعلیق نصیر بن ملاحسن بن داود در ع ۱۰۹٤/۲ در مدرسهٔ محمدسعیدا ، ربعی .

حاشیة المعالم : میرزای شیروانی

* **۱۸۹** ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، با تملک مصطفی حسینی صفائی خوانساری در ذح ۱۳٥۸

حاشیه منهج المقال فی تحقیق احوال الرجال :

* **۱۱۳۱** ، نسخ سدهٔ ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، آغاز افتاده ولی فوائد را هم دارد ، ربعی .

الحبل المتین : بهائی

* **۲٦٤** ، نستعلیق عنایةالله در ۱۰٤۸ با خط و مهر تملک فرهاد میرزا در ۱۲٥۷ .

* **۱۳٤٤** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول و سرلوح زرین ، با فهرست .

حبیب السیر : خواند میر که در ۹۳۰ ساخته است .

* **٤۸۹** ، نستعلیق ابراهیم بن عبدالمومن درج ۱۰٥٤/۱ ، آغاز افتاده درداستان آفرینش و پیامبران تا سرگذشت انوشیروان

انجام : نیابد کس چو نوشیروان عاقل
نبیند مرد عاقل در جهان دل »

* **٥۰۸** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، آغاز و انجام افتاده ، از تاریخ نیاکان صفویان تا میرسد به بخش جغرافیایی .

* **۱۳۰٤** ، نسخ علی بن محمدبن حسن خوراسکانی جیی اصفهانی در دوشنبه ۸ شعبان ۱۰۰٦ ، عنوان شنگرف ، مجلد سوم جزویکم در تاریخ مغول و ایلخانان ایران .

ازکتابخانه یکی از شاهزاده‌های قاجار که باید عباس میرزا باشد ، با مهرمحمدشفیع و محمد جعفری (؟) و محمد رضا و آقا علی بروجردی و فتح علی و ابوتراب با تاریخهای ۱۲۰۰ و ۱۲۲٥ ، با تملک غلام حسین و

محمد خان ، با یاداشت محمد حسین در روز دوشنبه ٥ شعبان که خدیو ایران و توران‌دژ ایروان را محاصره کرده بود ، بایادگاری علی نقی پسر ملاعلی ، خریداری از آقا محمدآقا در ١٢ رجب ١٢٦٢ ، برگها وصالی شده .

١٦٣ گ ٢٨×١٨/٥ ، ٢٥ س ١١/٥ ×١٩/٥ جلدتیماج قهوه‌یی سوخته .

* **١٣٥٧** ، نستعلیق سدهٔ ١١ ، آغاز و انجام افتاده ، بخش یکم آن در تاریخ نیاکان صفویان‌است و بخش دوم آن‌دربارهٔ فرمانروایی سلطان خلیل تا میرسد به بیان اطاعت وانقیاد شیخ شامشروانی‌و رفتن میرزا شاه حسین‌وامیر جمال‌الدین محمد به نزد او .

حج (رساله در بیان مسائل‌ضروریهٔ -) : محمد جعفراسترآبادی

* **١٤٣٦** ، نسخ و نستعلیق نویسانده علی اکبر بن شیخ محمد هزار جریبی که خط او مورخ ٤ شعبان١٢٧٤ درآغاز هست‌با خط تملک‌او بامهر مورخ ١٢٢٤ درآغاز ، او حواشی ملاعلی کنی و همان استرابادی رادر چند جا نوشته است، جدول و عنوان‌شنگرف، از آن محمد تقی بوده که آن را خریده به دو هزار دینار در ٢٩ رمضان ١٣٠٦ ، ربعی ، جلد تیماج سرخ لایی .

حدایق‌السالکین

مجالس سخنوری مذهبی شیعی است و از شیر خوردن موسی آغاز میشود تا مجلس پنجاه و پنجم دربارهٔ سلاسل جهنم ، بفارسی‌و عربی .

* **١٢٦٧** ، نستعلیق سدهٔ ١٣ ، ربعی.

حدائق‌السحر . و طواط

* **٦٧٩** ، شکسته نستعلیق سدهٔ ١٣ ، ربعی .

* **١٠٢٢** ، نستعلیق ع/٢/ ١٢٧١ ، جدول زر و لاجورد ، عنوان و نشان شنگرف

الحدائق‌الناضرة فی‌احکام‌العترة الطاهرة : شیخ یوسف بحرانی

درآن از حر عاملی و مجلسی نقل‌میشود

* **٦٠** ، نسخ سدهٔ ١٢ و ١٣ ،باحاشیه احمد عفی عنه ، عنوان شنگرف ، رحلی .

آغاز : بسمله. حمدله .کتاب‌الصلاة و فیه ابواب الباب الاول فی المقدمات‌المقدمة الاول فی فضل الصلاة الیومیة وانها افضل اعمال البدنیة .

کتاب الصلاة است .

حدود و دیات : مجلسی ، در دو قسم هر یک چند باب

* **١٨٨** ، نستعلیق محرم ١٢٧٨ .

حدیث‌الکساء

* **١٠٩٩**، نستعلیق زرین موسی بن‌جواد در شعبان ١٣١٤ برای امیر نظام پیشکار آذربایجان ، جدول زر و لاجورد ، ربعی.

حدیقة‌الاسلام : محمد کریم‌بن محمد حسین موسوی ،

درشرح و ترجمهٔ خطبة البیان در هفتاد کلمه ، میگوید که متن به‌عربی‌است و برخی آنرا به‌ترکی ترجمه کردند .

* **١٢٨٦** ، نستعلیق عبدالله استرابادی در شب آدینه ٢١ ع ١٢٤٤/٢ در زمان فتح علی شاه که سی ونه سال پادشاهی کرده بود، عنوان و نشان‌شنگرف،جدول شنگرف ولاجورد،

ربعی .

حديقة الحقيقة : سنائی

* **٦٦١** ، نسخ عبدالواحد در ۱۷ شعبان ۱۰۹۰ برای میرزا حسام الدین ، عنوان و شنگرف ، جدول و ستون بندی زرو لاجورد ، با سرلوح و حاشیه سازی درآغاز ، صفحات زر پاشی شده ، کاغذ ترمهٔ آهار مهره ، ربعی .

* **٨٦٣** ، نسخ طهماسب تبریزی درج ۱/ ۱۰۷۹ ، جدول زر و لاجورد ، عنوان شنگرف با سرلوح و زرپاشی در آغاز ، ربعی .

* **١١٧٦** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف ، با دیباچهٔ منثور ، از آن محمود بن فتح علی شاه در ۱۲٦٦ ، ربعی .

حديقة السعداء : فضولی

* **٦٩٩** ، نستعلیق ترکی سدهٔ ۱۰ ، جدول و عنوان و نشان شنگرف ، با سرلوح زرین ، ص ۱ و ۲ بزر آراسته ، ربعی .

* **٧٧٣** ، نستعلیق ترکی محمد کاظم پسر سلطان محمد ابهری در ۱۲۰٦ ، عنوان و نشان شنگرف ، با یاداشت ۱۲٤۲ .

* **١١٥٥** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، عنوان شنگرف ، باسرلوح ، جدول زرو لاجورد وشنگرف ، انجام افتاده ، ربعی .

حرز الامان من فتن الزمان : صفی کاشفی

* **٤٣٢** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، انجام افتاده

حسن و عشق : فضولی ، بفارسی

* **٩٥٤** شکسته نستعلیق ۱۰ ج ۱/ ۱۳۲٤ برای وثوق شکر .

حسنیه در بیان اعتقادات قلبیه وعبادات شرعیه : عزالدین بن جعفربن شمس الدین آملی ، در یک مقدمه و دوباب وخاتمه در فقه بفارسی

(ذریعه ۷ : ۲۰ و ۲۱)

* **٢٩١** ، نستعلیق خوش سدهٔ ۱۱ ، کاغذ متن و حاشیه ، با سرلوح .

حقایق الدقایق یا دقایق الحقایق : احمد رومی که در هشتاد فصل بفارسی بسال ۷۲۰ ساخته است

(نشریه ۲ : ۲۲۸ - فهرست فیلمها ۸٦ شرح مثنوی شریف ص ده ج ۱)

* **١٢٠١** ، نستعلیق نصرالله بن علی کاظم زررای اشنوی در روز آدینهٔ ج ۲/ ۱۲۰۱ ، ربعی .

حکایت روسیه (رساله در -) دربارهٔ مظالم روس در قفقاز و انگیزهٔ بر جهاد با آنها : گویا از میرزا بزرگ میرزا عیسی پسر میرزا محمد حسن قائم مقام فراهانی درگذشتهٔ ۱۲۳۷ ، چه در آن آمده که مؤلف را رساله‌ای در جهاد است و آرزو میکند که سر پیری به جنگ روس برود و پیرانه سر بشهادت برسد ، جهادیهٔ او در تبریز بسال ٤ - ۱۲۳۳ بچاپ رسیده است - (آستان قدس ۲ : ۱۵۲ - مؤلفین مشار ۲ : ۱۱۰ - فـارسی مشار ۵۱۸ - فیلم ۳٤٤۱ دانشگاه) پس این رساله باید میان ۱۲۳۳ و ۱۲۳۷ ساخته شده باشد .

آغاز : بسم الله و بالله و الحمدلله القاهر فوق عباده .... و بعـد بر ضمیر منیر ارباب همت وتابعان دین ودولت مکشوف ومشهود میدارد

انجام : وسلموا برسول الله مادمتم حیاء و احرزت الارواح ابدان

* **٤٨٥** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، با سرلوح زرین .

الحكمة المتعالية فی الاسفار الاربعة العقلية : صدرای شیرازی .

* **۲٦** ، نستعلیق قوام الدین بن نصیر الدین رضوی در ۱۰۷٤ ، عنوان شنگرف، وقف ابوتراب بن نصیر الدین سلیمان بن علم الهدی محمد کاشانی ، ربعی .

حل و عقد : قطب الدین عبدالحی زاهدی کبیری لاری

(فهرست نسخه های خطی فارسی ۲۸۹- - استوری ۲ : ۸۷)

* **۳۹٤** ، نستعلیق پنجشنبه ۲۸ ذق ۱۲۱٤ ، عنوان و نشان شنگرف .

* **٤٤۳** ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، وقف میرقاضی محمد شریف حسینی بر دو پسر ش میر محمد باقر و میر رجب علی و نواده‌اش میر قوام الدین حسین ، انجام افتاده .

حلیهٔ حلل: جامی، گزیده‌ایست ازحلل مطرز یزدی و سورخ ۸۵٦ و بنام ابوالقاسم بابر (دانشگاه ۲ : ۳۸۱ - مجلس ۲ : ۱۲۹).

آغاز: بعداز گشایش مقال نیاش خجسته مآل دانایی که معمای حقیقت .

انجام : وآله الکرام که شد تحریر این و تشریح این ریاض از دست مخترع جام تلخ کام عبدالرحمان بن احمد الجامی و الحمدلله وحده لاشریک له لسنة ست و خمسین وثمانمائة

* **۱۲٤٦** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، عنوان شنگرف ، ربعی .

حلیة المتقین : مجلسی که در ۲٦ ذح ۱۰۸۱ ساخته است و برخی از نسخه ها گویا تاریخ ۱۱۱۱ دارد (ذریعه ۷ : ۸۳)

* **۲٤۳** ، نسخ ۹ صفر ۱۰۸۵ ، جدول زرین و رنگارنگ با سرلوح زرین ، جلدروغنی

حملهٔ حیدری: میرزا محمد رفیع خان باذل

* **۱۱٤۷** ، نستعلیق اسدالله بن میرزا عبدالرحیم حزین حسینی شیروانی بدستور میرزا حسن علی حسینی تماسی امامی شیرازی در روز پنجشنبه ۲۹ رجب ۱۲۳۳ ، با سرلوح ، جدول زر و لاجورد وشنگرف، عنوان شنگرف، با یاداشت مورخ ۱۳٤۰ در پایان ، رحلی بزرگ .

* **۱۱۵۱** ، نستعلیق محمد رضا بن عبد-الکریم در ۱۲۳۰ ، جدول سرخ ، عنوان شنگرف رحلی .

حملهٔ حیدری : در دو بخش است

۱ - ساختهٔ میرزا محمد رفیع خان باذل

۲ - ساخته سید میرزا ابوطالب پسر میرزا بیک موسوی فندرسکی که در اصفهان سروده و منظومهٔ باذل را کامل نموده وتکملهٔ حملهٔ حیدری اوست.

(آستان قدس ۷ : ۳۱٤)

درپایان آن منظومه‌ایست از نجف نامی که در آغازش میگوید که : محمد رفیع حملهٔ حیدری را در غزای علی (ع) سروده و خود در گذشت و نسخهٔ آن ناقص ماند . من خواستم که این کتاب کامل باشد تا اینکه به تتمهٔ آن از فندرسکی برخوردم و بدان ملحق ساختم . این منظومه چندبیتی است از همین نجف ودیباچه

مانند پست بربخش دوم و دوبخش رابیکدیگر می‌پیوند.

* ۷۳۸ ، نستعلیق محمد امین‌الدین حسین بن‌مسیح الزمان خان اصفهانی در خدا آباد جدید سنده در روز سه شبه ۲ شعبان ۱۱۹۲ تا ۱ ع ۱ همین سال بفرمایش و خاطرداشت « میان دولت افزون صاحب دولت » با مهر همو مورخ ۱۱۸۰ ، سراسر نسخه بیک خط ، عنوان‌ها شنگرف، جدول زرو لاجورد و شنگرف، با سرلوح و حاشیه سازی در آغاز حملهٔ حمیدی باذل و غزوات فندرسکی ، بندی از محتشم و مقبل در پایان است ، رحلی .

حملهٔ حیدری : ملابمان علی کرمانی

آغاز : بنام خداوند دانای فرد
که از خاك آدم پدیدار کرد

* ۵۹٤ ، نستعلیق روز آدینه ۱۱ ع ۲/ ۱۲۲۹ ، عنوان شنگرف ، رحلی

حیات‌الحیوان : دمیری

* ۵۲۸ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف ، ج ۱ ، وزیری .

حیرة‌الابرار : نوایی ، به‌ترکی

* ۱۲۳۸ ، نستعلیق ۱۰۶۰ ، عنوان‌ شنگرف ، ربعی .

خ

خاورنامه : ابن حسام

* ۷۹۶ ، نستعلیق ملاعلی اکبر پسر محمدرضا ی نخجوانی مشهدی در ۱۲٦٤ ، عنوان شنگرف ، خشتی .

خبایاالزوایا فی رجال‌من‌البقایا: شهاب‌الدین احمدبن‌محمد گویا همان‌میرزا شیخ احمد خان انصاری یمنی شروانی (۱۲۰۰ - ۱۲۵۰) مؤلف حدیقة‌الافراح (اعلام‌الشیعة ۲ : ۱۱۲ - اعیان الشیعة ۱۰ : ٦ - فهرست فیلمها ۱ : ۳۱٦ - معجم المولفین ۲ : ۱۲۸)

قسم نخستین آن در « محاسن الشام» است از سرگذشت احمد العنایات الشامی تا سرگذشت سعد الدین بن حسن

قسم پنجم آن دربارهٔ شاعرانی است که او در روم دیده است

* ۷٤۰ ، نسخ عبدالله‌بن ابراهیم‌تبریزی سدهٔ ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، رحلی.

الخرایج و الجرایح

* ۱۱٤۰ ، نسخ حاجی محمد باقر اصفهانی ، از سدهٔ ۱۱ ، مقابله و تصحیح‌شده در روز چهارشنبه ٦ محرم ۱۰٦۷ ، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی .

خردنامهٔ اسکندری : جامی

* ٦۲۹ ، نستعلیق خلیل بن درویش محمد جامی در رجب ۹۷۲ ، عنوان شنگرف، با یک ترنج و سرلوح ، ربعی .

* ۸۳۵ ، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف ، ربعی .

خزان و بهار : محمد شریف کاشف شیرازی

* ۸۸٦ ، نستعلیق ۱۸ محرم ۱۲۵۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، وزیری .

خسرو شیرین: نامی‌میرزامحمدصادق موسوی شیرازی اصفهانی درگذشتهٔ ۱۲۰٤، نزدیک ۲۷۰۰ بیت .

(ذریعه ۷ : ۱٦۰ و ۱۹ : ۱٦۹)

* ۵۵۹ ، شکسته نستعلیق صفی حسنی در ۱۱۰۵

خسرو و شیرین : وحشی

* ۹۲۲ ، شکسته نستعلیق میرزا اسد فسائی در ۱۳۲۷ برای پسر تقی دانش ضیاء لشکر ، جدول زرو لاجورد ، با سرلوح ، درمتن و هامش نوشته شده ، ربعی .

خضر خانی دول رانی : امیر خسرو دهلوی

* ۷٦۵ ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، عنوان سفیداب در زمینهٔ زرین ، جدول و ستون‌بندی به‌زرو لاجورد و شنگرف با گل‌و بوته ،مذهب و آراسته ، آغاز و انجام افتاده ، ربعی .

خطوط و اقلام جفری‌و نیمیایی و حمیری و برباوی وجز آنها باطلسم و دعا که‌ازشمس‌المعارف گرفته شده است .

* ٤۵۹ ، نسخ سدهٔ ۱٤ ، عنوان‌مشکی و شنگرف ، رحلی

خلاصة‌الاقوال فی‌احوال الرجال: علامهٔ رحلی .

* ۱۱۰ ، نسخ ملک حسین بن نظام الملک مشهدی در روز دوشنبه رمضان ۹۸۰، مقابله‌شده ، عنوان شنگرف ، دوازده برگ‌نیمهٔ نخستین است با نیمهٔ دوم آنهم از آغاز افتاده و نسخه درهم و آشفته است ، وزیری .

* ۵۳۸ ، نسخ ۱۱ شعبان ۹۸٤،عنوان و نشان شنگرف ، ربعی .

خلاصة‌الحساب : بهائی که‌بنام میرزا حمزه بهادرخان ساخته است .

* ۳۷۷ ، نستعلیق رئیس الکتاب در ۱۲۸۹ و او نسخه را در محرم ۱۲۹۳ بـه مخبرالدوله داده است ، عنوان و نشان‌شنگرف جدول و کمندزرین‌و رنگارنگ، رقمها شنگرف، با سرلوح‌و تذهیب‌در آغاز، باتملک‌ابوالقاسم‌ آشتیانی .

* ٤۱۰ ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، عنوان ونشان شنگرف ، محشی ، ربعی .

خلاصة‌الحساب (رساله در -): میرزا سید جعفر خان مهندس باشی مشیر الدوله‌در گذشتهٔ ج ۱۲۷۹/۲ مؤلف تحقیقات سرحدیه که در ۱۲۳۰ به لندن رفته و ریاضی‌خوانده و در تبریز مهندس‌خانه‌ای ساخته است.

او مسایل حساب و هندسه را در آن از کتابهای‌ایرانی و فرنگی ترجمه و اختیار کرده و تاریخ آن ۱۲٦۲ است و بنام محمد شاه و حاجی میرزا آقاسی ودر یک مقدمه وشش‌باب و یک خاتمه و در ۱۲٦۳ بچاپ رسیده است (شرح حال رجال ایران ۱ : ۲٤۱ - فهرست نسخه‌های‌خطی‌فارسی ۱٦۱-استوری ۲ : ۲۱)

* ۳۷٦ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف .

خلاصة الخمسة ، درسی و سه باب

* ۲۸۳ ، نستعلیق محمد کاتب برزه در غوریان در ج ۹٦۷/۲، عنوان شنگرف و زر، جدول زرو لاجورد و زنکار، ربعی.

خلاصة‌المصائب : محمد بن فتح الله تبریزی، بفارسی در مقتل در یک مقدمه وسه مطلب و چهارده مجلس .

در ذریعه (۷ : ۱۳۳) ازین کتاب یاد نشده است .

* **۷۳۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱٤ ، عربیها نسخ ، عنوان و نشان شنگرف ، جلد یکم ، رحلی .

خلاصة المنهج : فتح الله کاشانی

* **۲۸۱** ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، آیتهاونشانها شنگرف ، نیمهٔ یکم ، رحلی .

خواب گزاری

قسم اول در اصول اندران سی و پنج باب است :

باب اول اندر شناختن حقیقت آدمی .

باب دوم اندر بیان روح ما که آدمی برآن قایم است .

باب سی و پنجم اندر ذکر خوابهاایست درساعتی ازساعتهای شب و روز .

قسم دوم در فروع درآن پنجاه و دوباب است .

باب اول اندر دیدن حق تعالی و دیدن عرش وکرسی و لوح محفوظ .

باب دوم اندر دیدن انبیاء .

باب بیست و هشتم اندر بیرون آوردن تعبیر از قران و حدیثو امثالو نظایر : بدان که معبر بایدکه چون کسی از وی خوابی برسد نخست اندرقرآن نظرکندکه دلیل این علم اندرقرآن بسیار است .

* **۱۰۳۲** ، نسخ سدهٔ ۷ و ۸ ، عنوان شنگرف ، آغاز و انجام افتاده و آشفته ، ۱۳۰ ص ۱۵ س ۱۲×۱۹ و ۱۷×۲٦

[**خواب نامه**] انتقادی است از رجال زمان قاجار و درآغازش از تاریخ ۱۳۱۰ و از ناصرالدین شاه یاد شده و از آن برمیآیدکه مؤلف دررکاب او می‌بوده و به ساوه رفته . او پادشاهان ایران را در خواب می‌بیند و از آزادی خوششش نمیآید . درآن ازسید جمال الدین افغانی یاد شده است .

در ذریعه (۷ : ۲٦۷ و ۱۱ : ۲۰۸) و فهرست مشار (٦۱۷) از رویای صادقهٔ حاج محمد حسن کاشانی در اعتراض و انتقاد اجتماعی و از خلسه یاخواب‌نامه یااسرانحطاط ایران‌اعتماد السلطنه محمدحسن خان‌درهمین زمینه یاد شده‌است، نسخهٔ ماگویا دومی‌است

* **۱۰۷۳** ، نستعلیق در ۲۰۷ ص .

خواب نامه : قربان علی‌بن علی‌عسکر بن موسی متخلص به اثر ، به نظم فارسی بـه ترتیب تهجی

آغاز : پیغمبر اگر بخواب ببیند
کارش به دوکون نظام گیرد

انجام: شدختم کتاب خواب نامه
تذکار اثر بهر زمانــه
اخبار صحیح و با ادلات
تألیف شده است ازروایات
از قربان علی بشد هویدا
ابن علی عسکر ابن موسی

* **۵۷٦** ، نستعلیق حاج محمد باقرحکیم الابدان نقاش تبریزی در روز یک شنبه ۲ذق ۱۳۱۲ ، عنوان شنگرف در متن و هامش ، نشان شنگرف ، خشتی .

خواب نامه : مجلسی،در ۵۰ باب،در فهرست مشار (ص ٤۲۹ و ٦۲۰) ازخواب

نامهٔ محمد باقر مجلسی و تعبیر الرؤیاء محمد باقر بن محمد تقی لاهیجی یاد شده است . در ذریعه (۲۰۶:۴) آمده که خواب‌نامه (تعبیر الرویا) در ۶۰ باب است و از لاهیجی نه از مجلسی ،

آغاز : بسمله . حمدله ... اما بعدچنین می‌فرماید ... که این چند کلمه‌ایست در بیان معرفت تعبیر .

* **۱۵۵** ، نستعلیق میرزا حمزه فسایی در ذق ۱۳۲۸ ، عنوانها در میان شکلهای زرین درهامش ، جدول و ستون بندی بزر و رنگهای دیگر ، با سرلوح در آغاز ، ربعی .

خیریه یا **خیری‌نامه** : یوسف‌نابی،در پند و اندرز (ریو ۲۰۱ و ۲۰۴)

* **۸۹۷** ، نستعلیق‌سدهٔ ۱۲ و ۱۳ ،عنوان شنگرف ، جدول زر و لاجورد ، با پیشانی‌زرین ربعی .

د

داستان شیردره که‌شهریست‌در میان چهارکوه افتاده، از افسانه‌های تودهٔ مردم‌با عنوانهای « بشنو از فیروز بشنو از بهردم ، بشنو ازشیر شاه ، بشنو از بابا »

* **۸۹۸** ، نستعلیق ۱۳۲۰ ، پس از برگ سوم چند برگی‌است از تاریخ ابومخنف بفارسی به نستعلیق دیگر ، ربعی .

دانشنامهٔ جهان : غیاث‌الدین علی‌بن امیران اصفهانی

(فهرست‌نسخه‌های خطی فارسی ۴۲۲ و ۶۶۴)

* **۴۶۶** ، نستعلیق محمد زمان بن عبدالرزاق رشتی در رمضان ۱۰۴۶

دبستان‌المذاهب : شیخ‌محمد محسن فانی‌کشمیری یا ملاموبدشاه(حقوق ص ۱۰۴)

* **۶۵۱** ، نستعلیق عبدالوهاب بن‌حسین مشهور به آقاسی بفرمایش محمد اسماعیل‌خان پسر فتح علی خان نوری در روز چهارشنبه ۲۸ع ۱/ ۱۲۵۷ در تبریز ، با فرهنگ ایـن کتاب مورخ روز پنجشنبه ۲۹ع ۱۲۵۷/۱ ، جدول زر و لاجورد و شنگرف ، عنوان ونشان شنگرف ، ربعی .

دربحرمناقب : درویش‌برهان علی‌بن ابراهیم .

(دانشگاه ۲۴۱۹ و ۴۲۳۶)

* **۲۳۲** ، نستعلیق نظام الدین محمدبن محمد زمان بروجردی ، از سدهٔ ۱۱ ، عنوان و شنگرف، خریداری ۱۷ رمضان ۱۱۵۳و۱۰ شوال ۱۱۲۵ .

در رمن‌الاحادیث النبویة التی رویت وحررت فی صحیح البخاری ، نگارش برای‌امان‌الله‌خان والی کردستان‌ازعصام‌الدین بـن ملا مصطفی رودباری در ۱۲۷۷ .

* **۲۰۲** ، نسخ همین رود باری ، عنوان و نشان شنگرف ، با فهرست در آغاز، ۱۱۳ گ، درکاغذ رنگی فرنگی آهار مهره ، جلد تیماج حنایی ضربی که دران چهار بیت شعر فارسی کنده شده است .

الدروس‌الشرعیة فی فقه الامامیة: شهید اول درگذشتهٔ ۸۷۶ که جزو نخستین را در روز چهارشنبه ۱۲ع ۷۸۴/۲ ساخته و

جزو دوم ناتمام است (دانشگاه ۵ : ۱۸۷۷)

* **۱۳۷** ، نسخ علی بن حسن بن علی‌در روز سه شنبه محرم ۷۸۵ در جزین‌شام، عنوان و نشان شنگرف ، باتملک [شیخ] علی بن محمد بن حسن بن زین‌الدین [شهید ثانی] (۱۰۱۳ - ۱۱۰۳) ، وزیری .

الدرة البيضاء : عبدالرحیم‌بن‌محمدرضا بن ابراهیم بن سعید خلخالی که در چهارده نور بنام‌محمدشاه قاجار دراماست‌به‌عربی‌ساخته است

* **۱۲۶۸** ، نستعلیق منشی دیوان خانهٔ ظل‌الله برای آقا تقی خویی ، از سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف ، جدول زر و لاجورد وشنگرف آغاز افتاده ، ربعی .

درةالتوحيد: محمدباقربن‌محمد کاظم قاینی خراسانی ، به نظم و نثر و عرفانی در سه دفتر و یک خاتمه بفارسی .

* **۵۴۶** ، نسخ خود سراینده دریکشنبه ٤ع ۲/۱۲۷۵ .

الدرةالسنية على‌شرح‌الالفية : قاضی ابوزکریا محمد انصاری درگذشتهٔ ۹۲۸ که در ۸۹۵ ساخته است (چلبی)

حاشیه‌ایست بر شرح بدرالدین ابوعبدالله محمد بن مالک برالخلاصة الالفیة ابن‌مالک

* **۹۵۳** ، نسخ سدهٔ ۱۰ و ۱۱ ،عنوان شنگرف ، ربعی .

درهٔنادره : میرزا مهدی‌خان‌استرابادی

* **۵۲٤** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، ترجمهٔ لغتها شنگرف ، رحلی .

* **۱۳٦٤** ، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان و ترجمه لغتها شنگرف .

دستورجلالی : جلال‌الدین‌محمدطبیب اصفهانی (فهرست نسخه‌های خطی‌فارسی ص ٥٣٥)

* **۳٤٦** ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، عنوان ونشان شنگرف ، انجام افتاده ، ربعی .

دستور معما : میر حسین معمایی

* **۸۲۸** ، نسخ سدهٔ ۱۱ و ۱۲، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی .

دعا (کتاب ـ) بفارسی که در نسخه از عنوان شرح او راد عصامه آغاز میشود تا می‌رسدبه‌باب‌دوازدهم‌در اوراد متفرقه وخاتمهٔ آن .

* **۱۰۱۳** ، نسخ سدهٔ۱۲ ، عنوان‌ونشان شنگرف ، ربعی .

دعا (کتاب ـ) سورهٔ یاسین است و چند دعا و درپایان عدیله‌است ودعاءمهمات.

* **۱۰۹۸** ، نسخ محمد حسن گنجوی برای آقا میرعلی اکبر در ۱۲٦٥ ، کاغذ رنگارنگ ، ربعی .

دعاء (کتاب ـ) دعای پس از فریضه است و میرسد به دعای درماندگی درکارها بفارسی .

* **۱۱۰۱** ، نسخ خوش زرین‌سدهٔ ۱۳، ربعی .

دعاء (کتاب ـ)

* **۱۲٤٥** ، نسخ سفیداب در زمینهٔ زرد ازسدهٔ ۱۳ ،جدول زرو لاجورد ، ربعی،احتجاب است و دعاهای دیگر .

دعاء (کتاب ـ) دارای :

۱ - مناجات کن فیکون به فارسی ازشیخ جمال الدین خواجه احمد چغانی که در تفسیر شهاب الدین محمود نیشابوری از او یاد شده است (ایوانف ۱ : ٤٦٤) درآن از مخدوم جهانیان سید ابو عبدالله جلال الدین حسین بن احمد حسینی بخارایی در گذشتهٔ ۷۸۵ (ایوانف ۱ : ٥٧٥) درستایش این‌مناجات نقل شده است .

۲ - سوره‌های : یس ، جمعه ، منافقون مزمل ، نوح ، نبا ، واقعه ، ملک .

۳ - آیت کلام ربانی دو تا .

٤ - مناجات سید جلال الدین بخاری مخدوم جهانیان به فارسی و مناجات شیخ - صلاح‌الدین درویش .

٥ - دعاء حفظ ایمان ، آیات‌الحجاب یا چند دعاء دیگر.

٦ - دعاء کیمیای سعادت به عربی و فارسی که پس از هربندی از آن آمده « برهمه خواندنیهای امروزینهٔ من ، پیش همه کارهای امروزینهٔ من، برهمهٔ نعمتهای‌امروزینهٔ من ... بر همهٔ خواستهای امروزینهٔ من » این‌عبارتها فارسی بسیار شیواست واین دعاهم بسیارلطیف وکهنه می‌ماند .

۷ - دعا ای که در آن از خلفاء و فقهاء نام‌بردهشده وازشیخ مرشد ابواسحاق کازرونی وعبدالقادر گیلانی و ابوالنجیب سهروردی و شهاب الدین (گویا سهروردی) و بهاءالدین (گویا نقش بند) و امین الدین (گویابلیانی) و شیخ جلال الدین حسینی بخارایی مخدوم جهانیان و شمس الدین شیخ عبدالله نیکوکار و شیخ جمال و شیخ حبیب‌الله.

۸ - اسناد ورد هفته (دعای روزهای هفته است) سپس چند دعای دیگر است تا میرسد به اسناد دعای رفع جمیع‌باد. افسوس که آغاز و انجام نسخه افتاده است ونتوانستم آن را بشناسم ، کتاب از رهگذر زبان فارسی و تاریخ وردها و دعاهای دینی بسیار ارزنده است .

* **۱٤۳۹** ، نسخ ونستعلیق معرب‌درشت خوش ازسده ۹ و ۱۰ ، عنوان و نشان‌شنگرف، جدول شنگرف و لاجورد ، بغلی کلفت .

دعاء (کتاب -) دعاء کمیل و دعاء « الهی قلبی محجوب » و تعقیبات نمازصبح و شام و دعاء سمات و تعقیبات نماز .

* **۱٤۳۷** ، نسخ ابوالقاسم‌بن علی‌رضای شیرازی در ۱۲٤۰ برای آقا میر فتاح درمتن وهامش ، با ترنج و سرلوح و حاشیه سازی ، زمینه زرد میان سطرها زرپاشی و دندان موشی شده ، ۳۳ گ ۹ س ربعی ، کاغذترمه جلد روغنی قلمدانی نقاشی شده با گل و بوته درون باگل وبوته زمینه سرخ .

دعاء کمیل

* **۱۰۷۹** ، نسخ خوش معرب زرین‌سید علی درزمینهٔ مشکی، جدول وکمند زرولاجور وزنگار و شنگرف ، با سرلوح و حاشیه سازی ، میان سطرها زرین ، در ۱۹ گ ، ربعی.

دفتر تشریفات وزارت امور خارجه

* **۱٥۰۱** ، نسخهٔ مورخ ج ۱/۱۳۰۹

دفترسیاق، نیمهٔ نخستین‌در علم‌سیاق است و نیمهٔ دوم دربیان « سمیزی و براورد »

و «بنیجه بندی» و «محصصی» و «رسم الحساب» و «استصوابیات» و «صادریات» و «عوارض» و «مخارج» میان محل و امثال است

آغاز: سررشته هر مقال حمدداور بی‌همال است .... چون در عنوان شباب وایام بصارت عمر بدست علم تشوق سیاق است ... حل مسائل سیاق است دراین اوراق... می‌نگارد چون هررساله از آن را به لفظ قاعده مصدر ساخت مسمی به قاعده بسیاق می‌نویسند درزیر هردفعه چهار بابت و هر بابتی دو دفعه می نویسند

انجام: چنانچه سرهر دو بامن برابرباشد

* **۱۰۰۷**، شکسته نستعلیق و سیاق ه ذق ۱۲۹۵، ربعی.

الدمعة الساكبة فی المصیبة الراتبة والمناقب الثاقبة والمثالب العائبة: حاج ملا محمد باقر بن عبدالکریم دهدشتی بهبهانی وراق کتبی نجفی درگذشتهٔ ۱۲۸۵، در پنج مجلد باید باشد و مجلد ۱ تا ۳ آن در ۱۳۰۶ بچاپ رسیده است.

(ذریعه ۸: ۲۶۴ - مشار ۳۶۸ - اعلام الشیعة ۲: ۱۸٤).

* **۱۰۳٤**، نسخ ۱ محرم ۱۲۸۰، عنوان و نشان شنگرف، محشی وزیری، جلد دوم باب پنجم سورخ شب آخر رجب ۱۲۷۷ در نجف.

دیوان از زمان قاجار، قصاید است و یکی از آنها درکرمان و تهران هر دو سروده شده است

آغاز: ای صانع سماك و فرازنده سما
زیبندهٔ ثناو فروزنده سنا

* **۸۱۱** نستعلیق سدهٔ ۱۳، ربعی.

دیوان:

آغاز: درگپ‌عشق هران‌نامه که‌دلخواه
زینتش نام خوش حضرت الله بود

انجام:

آفرین نیز به رندی که بخواهد گاهی
آورد یاد ازاین گفتهٔ غمجانکاهی

پس از این قصیده‌ایست درستایش‌مظفر الدین شاه و موفق الملك

* **۱۰۸۱**، نستعلیق یوسف بن خلیل‌الله موسوی در رجب ۱۳۱۷، عنوان شنگرف، جدول زر و لاجورد، میان سطرها زرین، با سر لوح و حاشیه سازی، جلد روغنی با گل‌وبوتهٔ مشکی درون سرخ با گل و بوتهٔ نقره‌ای، بغلی

دیوان: ابن فارض

* **۷۵۸**، نسخ معرب روز آدینه ۱۸ رجب ۱۰۰۵، انجام افتاده، ربعی.

دیوان: اثر، دردو بخش، قصیده و غزل و رباعی به ترتیب تهجی.

* **۷۰۵**، نستعلیق علی نقی بن عیسی ممسنی در روز پنجشنبه ۱۷ ذح ۱۱۱۷ برای آقا محمد علی، جدول زرو لاجورد، ربعی

دیوان: ابوالفرج رونی

* **۶۲۳**، نستعلیق سدهٔ ۱۰، با سرلوح و حاشیه سازی و جدول زرین، آغازدردیباچه و انجام افتاده، ربعی.

* **۷۱۱**، نستعلیق احمد بن محمد بن صبوردر ۱٤ ع ۱/۱۲٦٤، عنوان شنگرف، جدول زرو لاجورد.

دیوان: حاج ملاهادی اسرار، به‌ترتیب

با رباعیها و ساقی نامه

* **۵۴۴** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ و ۱۴

* **۸۰۰** ، شکسته نستعلیق شب آدینه پایان ذح ۱۲۸۴ ، ربعی .

دیوان : اسعد ، به ترکی، غزل است به ترتیب تهجی . (ذریعه ۹ : ۷۲ و ۷۳)

* **۱۴۴۰** ، نستعلیق ترکی عمر بن ولی افندی در ۱۲۲۹ ، ربعی .

دیوان : سید امیر احمد خان اتابکی .

نخست هجومیرزا علی خان امین الدوله است همچنین شکایت از او ، سپس نکوهش و و نفرین بر عبدالمجید میرزای عین الدولـه ، ستایش ستارخان سرودهٔ ۱۳۲۶ ، توصیف انجمن آل محمد سرودهٔ ۱۳۲۵ ، انجمن بازی آغاز مشروطیت که در تهران صدوهشتاد « انجمن آزادی ملت » پیدا شده بود سرودهٔ ۱۳۲۵ ، شکایت از عدلیه سرودهٔ ۱۳۲۹ ، تهنیت ورود ستارخان، نکوهش از محمد ولی خان نصر السلطنه سپهدار اعظم تنکابنی ، تهنیت مجلس شورای ملی دورهٔ یکم ، نکوهش از تشکیل کابینهٔ فعال دست چپ ، ستایش قیصر ویلهلم سرودهٔ ۱۳۳۳ ، زبان حال محمدعلی شاه قاجار مخلوع ، استقبال قصیدهٔ ابوحنیفهٔ اسکافی ، هجو نـور الدین سرودهٔ ۱۳۳ ، هجو میرزا ابوالقاسم ناصر الملک همدانی نایب السلطنه ، سپس غزلیات است به ترتیب تهجی .

* **۷۱۳** ، نستعلیق سدهٔ ۱۴ ، ربعی .

دیوان : انوری

* **۵۹۰** ، نستعلیق غریب شاه در ۱۲۷۳ برای سید امیر نصرالله محمد بهادر سلطان ، عنوان شنگرف ، نسخه افغانی است ، ربعی .

* **۶۲۴** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ و ۱۱ ، با سرلوح ، جدول زرو لاجورد ، عنوان شنگرف در ۳۷۵ برگ ، انجام افتاده ، وزیری .

* **۷۲۵** ، نستعلیق هداد اسماعیل قریشی در ۲۰ محرم ۱۰۰۷ ، جدول زرو لاجورد ، کاغذ رنگارنگ زرپاشی شده و متن وحاشیه ، ص ۱ و ۲ به زر آراسته و نوتر ، ربعی .

* **۸۲۱** ، نستعلیـق سدهٔ ۱۰ ، عنوان شنگرف ، جدول زر و لاجورد ، آغاز و انجام افتاده ، ربعی .

* **۸۷۷** ، نستعلیق سه ستونی زین العابدین یزدی درج ۱۰۱۶/۱ ، عنوان زرو شنگرف، با سه سرلوح و حاشیه سازی، جدول زرولاجورد، وزیری .

* **۹۰۵** ، نستعلیق میرزا غلام رضا ، عنوان شنگرف، جدول زرو ولاجورد، باسرلوح، جلد روغنی باگل و بوتهٔ رنگارنگ زرین درون گل یاس ، وزیری .

* **۱۱۲۰** ، نستعلیق محمدهادی بـن حاجی عبدالله کاتب آشتیانی قمی درروز سه شنبه ۲۶ع ۱۲۰۱/۱ ، عنوان شنگرف ، جلد روغنی آراسته ، ربعی .

* **۱۱۶۹** ، نستعلیق ۱۲۹۵ ، وزیری

* **۱۲۵۰** ، نستعلیق محمد هـادی بن حاجی عبدالله کاتب آشتیانی قمی در روز سه شنبه ۲۶ع ۱۲۰۱/۱ ، جلد روغنی زیبا ،ربعی

دیوان: اهلی

* **۶۰۵** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنـوان

شنگرف ، جدول زرو لاجورد ، آغاز و انجام انجام افتاده ، ربعی .

دیوان : بساطی، غزل است به‌ترتیب تهجی سپس ترجیع .

* **۹۴۳** ، شکسته نستعلیق خوش چهار شنبه ج۲/۱۲۹۰ ، جدول زر و لالاجورد .

دیوان : بیدل

* **۸۲۵**، نستعلیق‌شریف‌خواجهٔ بخاری در بخارا ، از سدهٔ۱۱ و۱۲ ، جدول زرولاجور شنگرف ، ربعی .

دیوان : دولت

* **۶۷۰** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، با جدول و پیشانی ، ربعی .

* **۷۱۸** ، نستعلیـق سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف ، جدول زرولاجورد ، با دیباچهٔ‌منثور، انجام افتاده ، وزیری .

دیوان: دهخدا

* **۸۶۲** ، به خط خود او ، ربعی .

دیوان : رحیما ، به ترکی

* **۶۴۴**، نستعلیق ترکی‌سدهٔ۱۳، عنوان شنگرف و زنگار ، آغاز و انجام افتاده ، ربعی

دیوان : رفیق، غزل است به ترتیب تهجی با رباعیات و قطعات .

* **۶۸۱** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، جدول‌زرو لاجورد ، با سه سرلوح ، خاتمة التحریر به‌نثر است و ناقص .

* **۳۸۹**، نستعلیق سدهٔ ۱۳، انجام‌افتاده ربعی .

دیوان : زیبا (فرهنگ سخنوران۲۰۱) غزل است .

* **۱۳۲۶** نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، ربعی.

دیوان : جامی

* **۵۵۵** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، عنوان زرین ، جدول زرولاجورد ، با سرلوح، انجام افتاده .

* **۷۴۵** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، جدول‌زرو لاجورد ، با یک سرلوح ، آغاز در دیباچه و انجام افتاده ، ربعی .

* **۷۸۵** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، آراسته‌بزرو شنگرف و لاجورد با گل و بوته ، جدول زرو لاجورد شنگرف و زنگار، آغاز و انجام افتاده، وزیری .

دیوان : جاهل‌آقامیرزا محمدامام‌جمعهٔ هرندی اصفهانی

آغاز : زمن‌بشنوید ای عزیزان من
دگر جمله احباب و یاران‌من

* **۹۴۰** ، نستعلیق ۱۳۲۱ .

دیوان: جعفربشیری‌نعمةالله‌شیرازی که درهجین بردسیر کرمان میزیسته‌است، قصیده‌ها و غزل و رباعی است و قصیدهٔ ستایش شیـخ محمد باقر و سید احمد معین دارد .

* **۹۵۲** ، نستعلیق در همین بردسیر کرمان ، از سدهٔ ۱۳ ، انجام افتاده .

دیوان : جلوه

نامش بیان التبیان واحتجاج موازین‌است و شعرها عرفانی شیعی‌است بامحاسبهٔ‌باحروف، کلمهٔ جلوه درشعر ها فراوان آمده وگویا تخلص شاعر باشد ، شمارهٔ بیتها ۵۶۳ است

آغاز :

حمد فزون زآنچه مایکون و کان‌است

لایق درگاه حضرت سبحان است

* ۷۴۷ ، نستعلیق سدهٔ ۱۴ ، ربعی .

دیوان : جمال الدین عبدالرزاق قصیدهٔ است ورباعی

* ۸۳۳، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، انجام افتاده ربعی .

دیوان : حافظ

* ۵۶۷ ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، عنوان زرین، جدول زرو شنگرف ولاجورد، با سرلوح وزرپاشی درص ۱ و ۲ ، با یاداشت ترکی مورخ ۱۱۶۴ و فارسی مورخ ۱۲۶۱ درص ع ، انجام در رباعیات افتاده ، ربعی .

* ۵۶۸ ، نستعلیق بخارایی روز چهارشنبه ۱۲۹۴ ، وزیری .

* ۶۱۷ ، نستعلیق هندی ۲۴ ج۱/۱۰۰ ، عنوان زرین با سرلوح ، ربعی .

* ۶۸۲ ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، جدول زر و لاجورد ، با یک سرلوح ، آغاز در دیباچه و انجام افتاده .

* ۷۸۴ ، نستعلیق ج۲/۱۰۵۹ ، جدول شنگرف ، با سرلوح ، با مهر « محمد حسن بن خداداد ، آغاز از دیباچه افتاده ، وزیری .

* ۸۶۴ ، نستعلیق خوش عبدالغفار همدانی در ذی القعدة سه ستونی چلیپا، عنوان شنگرف ، جدول زرو لاجورد ، ربعی .

دیوان : حافظ

* ۸۹۳ ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، عنوان شنگرف و لاجورد، جدول زرو لاجوردوشنگرف، آغاز و انجام افتاده ، وزیری .

* ۹۰۵ ، نستعلیق ۱۲۳۴ در قزوین ، جدول زرو لاجورد ، بایک سرلوح ، جلدروغنی با گل و بوته ، ربعی .

* ۱۰۵۹ ، نستعلیق علی محمد معین الکتاب شیرازی در ۱۲۶۴ ، جدول زرولاجورد و شنگرف و زنگار ، با سر لوح و حاشیه سازی درص ۱ و ۲ ، سرفصل زرین ، ربعی .

* ۱۱۰۶ ، شکسته نستعلیق خوش سدهٔ ۱۳ ، با سرلوح و تذهیب ، جدول زرولاجورد جلد روغنی زرین

* ۱۱۵۶ ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، آغاز و افتاده ، ربعی .

* ۱۱۷۳ ، شکته نستعلیق خوش سدهٔ ۱۳ ، جدول زرو لاجورد ، انجام افتاده، ربعی

* ۱۱۷۸ ، نستعلیق ۱۲۲۰ ، بایاداشت ۱۲۶۳ ، بغلی .

* ۱۳۷۱ ، شکسته نستعلیق ۱۲۵۰ ، ربعی .

* ۱۳۷۲ ، نستعلیق ذق ۱۱۴۹ ربعی .

* ۱۳۸۸ ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، آراسته با گل وبوته ، جدول زرولاجورد، آغاز افتاده، ربعی .

* ۱۳۸۹ ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ،زرپاشی شده ، جدول زرولاجورد، باچندین سرفصل زرین، با سرلوح ، عنوانها سفیداب در سر فصلها، جلد زرکوب ، ربعی .

* ۱۳۹۵ ، شکسته نستعلیق ریزخوش سدهٔ ۱۳ ، بایاداشت ۱۲۹۸ ، جلد روغنی با گل و بوته ، ربعی .

* ۱۳۹۶ نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، جدول زرو لاجورد ، با یک سرلوح ، جلد روغنی با گل و

بوتهٔ زرین زمینه سرخ درون آبی ، رحلی.

دیوان : حسن ، غزل‌است به ترتیب تهجی با چند قصیده و سپس رباعی ، تخلص در شعرها « حسن » است و او باید همان‌نجم الدین حسن بن علی دهلوی سجزی درگذشتهٔ ۷۲۷ یا ۷۳۱ باشد (ذریعه ۹ : ۲۴۲)

* **۸۳۱** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ جدول زرو لاجورد ، عنوان شنگرف ورزولاجورد، آغاز و انجام افتاده ، بغلی.

دیوان : حکیم‌خدوری اصطهباناتی که پس از ۱۳۱۰ زندگی میگرده است، قصاید است .

* **۸۸۹** ، نستعلیق ۱۲۷۷ ، ربعی.

دیوان : خاقان ، با دیباچه و خاتمهٔ منثور .

* **۱۱۵۴** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، باسرلوح و حاشیه سازی ، جدول زرو لاجورد شنگرف ، عنوان شنگرف ، رحلی .

دیوان : خاقانی

* **۵۴۹** ، نستعلیق‌سدهٔ ۱۰ و ۱۱ ،عنوان شنگرف ، جدول زرو لاجورد ، ص ۱ نویوس .

* **۵۸۳** نستعلیق سدهٔ ۱۰ و ۱۱ ،جدول شنگرف ، ۸۲۰ص ، انجام افتاده ، وزیری .

* **۱۱۷۰** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ و۱۱ ، عنوان شنگرف ، جدول زرولاجورد، آغازافتاده وزیری .

* **۱۳۹۱** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ و ۱۲ ، جدول زرو لاجورد ، با سرلوح و حاشیه سازی جلد روغنی زمینه سرخ با گل و بوته و زرین درون گل یاس ، ربعی .

* **۱۳۹۲** ، نستعلیق پایان‌ع ۱۰۱۷/۱، با پیشانی و حاشیه سازی در پنج جا ، جدول زرولاجورد ، درمتن وهامش نوشته شده،جلد روغنی زرپاشی شده سرغشی با گل و بوته‌درون گل نرگس زمینهٔ تریاکی ، ربعی .

دیوان : امیر خسرو دهلوی ، قصیده و غزل به ترتیب تهجی و رباعی است.

* **۱۱۲۶** ، نستعلیق منعم اوحدی محمد بن ابراهیم بن‌مسعود در ۲۰ صفر ۸۹۴،جدول زرو لاجورد، عنوان‌بزرد رشکل بیضی‌لاجوردی، سرفصلها زرین ، نخستین صفحه افتاده و باید سرلوحی در آن بوده باشدو دوبی‌حاشیه سازی شده ، وزیری .

* **۱۳۲۴** ، نستعلیق نعیم الدین کاتب شیرازی در ۲۷ ج /۸۹۸ ، با سرلوح‌وحاشیه سازی زرین ، با ترنج زرین در ص ع، جلد تیماج قهوه‌ای زرکوب ، وزیری .

دیوان : ساغر

* **۶۰۴** ، نسخ سدهٔ ۱۳، عنوان‌شنگرف، جدول زرولاجورد ، آغاز و انجام افتاده، با دیباچهٔ منثور، ربعی .

دیوان : سالک، غزلها است به‌ترتیب تهجی با ترجیع بند .

* **۶۴۶** ، شکسته نستعلیق خودشاعر بنام عبدالکریم حسینی در ۱٤ رمضان ۱۲۵۰ در اصفهان ، ربعی .

دیوان سحاب . در آن از فتح‌علی شاه یاد شده و غزل است و رباعی .

* **۵٤۸** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، آغاز و انجام افتاده .

* ۶۷۲ ، نستعلیق اسدالله محلاتی برای آقاخان در ۱۲۴۲ ، عنوان شنگرف ، ربعی.

دیوان : سرخوش

* ۱۲۱۰ ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، انجام افتاده ، ربعی .

دیوان : سعدی

* ۵۹۴ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ در متن و هامش ، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی .

* ۷۱۷ ، نستعلیق کمال‌الدین حسین حسینی ، از سدهٔ ۹ ، جدول زرولاجورد ، آغاز و انجام افتاده ، چند صفحه از میانهٔ مجالس هم در نسخه هست ، ربعی .

* ۸۵۶ ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، جدول زرو لاجورد و شنگرف، ترجیعات شنگرف، آغاز و انجام افتاده ، ربعی .

* ۱۰۸۵ ، نستعلیق خوش روز چهار شنبه رمضان ۱۲۲۳ ،با دو سرلوح و طلاکاری، آغاز و انجام افتاده ، ربعی .

دیوان : سعید، غزل است به ترتیب تهجی و رباعی .

* ۷۰۰ ، نستعلیق یعقوب سمرقندی ، سدهٔ ۱۰، جدول زرو لاجورد و شنگرف ،ربعی

دیوان : سلمان ساوجی

* ۵۷۴ ، نستعلیق سدهٔ ۹ و ۱۰ ، با جدول ، آغاز و انجام نو نویس سدهٔ ۱۴ ، ربعی .

* ۵۹۲ ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، آغاز و انجام افتاده ، ربعی .

دیوان : سلیم ، غزل است به ترتیب تهجی با قصاید و یک مثنوی .

* ۱۰۶۲ ، نستعلیق ، جدول لاجورد و شنگرف ، آغاز و انجام افتاده ، ربعی .

دیوان سنجر ، غزل است به ترتیب تهجی و مثنوی و رباعی .

* ۹۴۷ ، نستعلیق عبدالسلام شیرازی در اصفهان در ۱۰۵۴ بفرمودهٔ محمد امین بیکا، با یک سرلوح ، جدول زرو لاجورد .

دیوان : شاپور رازی،قصیده و غزل است به ترتیب تهجی با ترجیع .

* ۹۲۴ ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، آراستهٔ بزر، با دو سرلوح ، جدول زر ، حاشیه سازی شده.

دیوان : شاه قاسم انوار

۸۱۹۹ ، نستعلیق محمد جعفر بن درویش علی بن قاسم بن درویش علی خواجه‌خضری در روز پنجشنبه ۲۷ صفر ۱۰۳۹ ، جدول آبی وزیری .

دیوان : شاه نعمة‌الله ولی کرمانی

* ۶۶۶ ، نستعلیق ، ربعی .

* ۷۲۴ ، نسخ حاجی ملا محمد نعمة اللهی در روز یکشنبه ۲۷ ج ۱۳۳۲/۲ ،عنوان شنگرف ، ربعی .

* ۷۹۵ ، نستعلیق درویش نصرالله در ۱۲۷۴ ، با سرگذشت او از روی جلد۳ جامع مفیدی ، ربعی .

دیوان : امیر شاهی

* ۶۲۷ ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ،بانونویس در آغاز و انجام ، ربعی .

* ۱۱۰۷ ، نستعلیق چلیپای سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ، جدول زرو لاجورد ، آغاز و انجام افتاده ، ربعی .

دیوان : شرعی
قصیده است و ترجیع و مقطعه و قصیدهٔ مصنوع و قطعه و ماده تاریخ و غزل به‌ترتیب تهجی و رباعی به‌ترتیب تهجی و مثنوی اعجاز الخیال و مفتاح الفواید
(فرهنگ سخنوران ۲۹۰ و ۵۱۹)

* ۷۳۰ ، نستعلیق ایرانی سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف ، جدول زرو لاجورد، باسرلوح فرسوده ، برگ آخر بریده شده و از تاریخ تنها کلمهٔ « صفر » مانده است . بایک مجلس تصویر دارای دو پیکره که یکی از خودشرعی است . ، رحلی .

دیوان : شرف

* ، ۱۱۱۱ ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ و ۱۱، آغاز و وانجام افتاده و آشفته و پس و پیش شده ، بغلی ، غزل است از الف تا باء

* ۱۱۵۳ ، نستعلیق ، جدول شنگرف ، آغـاز و انجام افتاده ، غزل است به ترتیب تهجی و قصیده و ترجیع و رباعی و مثنوی ، ربعی .

دیوان : شفائی، رباعیات است به‌ترتیب تهجی .

* ۶۹۵ ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، جدول شنگرف‌ولاجورد،عنوان‌شنگرف ، در ۹۰ گ ، انجام در « یاء » افتاده ، ربعی.

دیوان شمس تبریزی

* ۵۸۷ ، نستعلیق ترکی سدهٔ ۱۲ درستن وهامش ، عنوان شنگرف ، ۱۶۷ گ، ربعی.

* ۱۱۶۸ ، نستعلیق درستن وهامش از سدهٔ ۱۱ ، جدول شنگرف ولاجورد ، آغاز و انجام افتاده ، ربعی .

دیوان : شوکت بخارایی

* ۷۰۱ ، نستعلیق ترکی سدهٔ ۱۲ ، خریداری قادر پاشاه متخلص به قدیرپسرعبد الصمد تاراشاه صاحب در روز دوشنبه ۱۲ ج ۲/ ۱۲۶۸ (۱۲ اپریل ۱۸۵۲) به دو روپیه ، ربعی .

دیوان : صادق ملا رجب اصفهانی
غزل است به ترتیب تهجی
(ذریعه ۹ : ۵۸۰)

* ۷۹۳ ، نستعلیق چهارشنبه ۲۵ ج ۱/ ۱۳۱۹ درتهران ، خشتی .

دیوان : صبوری میرزامحمدکاظم‌ملک الشعراء آستانه ، قصیده است و ترجیع بند ، در پایان قصیده‌ها تاریخ ۱۳۰۷ دارد،سپس قطعه‌ایست در ماده تاریخ ۱۳۰۷ از حاجی آقای کمالی دراتمام آب انبار که به عرض ناصرالدین شاه رسانده است.

* ۸۳۵ ، نستعلیق سده ۱٤ ، عنوان ـ شنگرف ، جدول زرولاجورد ، ربعی .

دیوان : ضیاء قصاید است و غزل

* ۶۷۳ ، نستعلیق سدهٔ ۱٤ ، عنوان و تخلص شنگرف ، آراسته بزر ، باچهار صفحه نظم و نثر در میانه ، ربعی .

دیوان : ظهیر فاریابی

* ۷۵۵ ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف ، انجام افتاده ، بغلی .

* ۱۱۹۷ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، جدول لاجورد ، ۲۰۵ ص ۳۰۰۰ بیت ، با قصیدهٔ عربی .

* ۱٤٤۱ ، شکسته نستعلیق آقا میرزا ابراهیم شیرازی با رقم در ۱ شوال ۱۲۸۳ برای

حاج میرزا علی پدر حسن جابری، با یادداشت تملک همین جابری در ۱۷ ج ۲/۱۳۴۴ که بازماندگان خود را نفرین میکند که مبادا آن را بفروشند، ربعی.

دیوان: عاشق

* **۶۰۱**، نستعلیق اسماعیل بن میرزا نورالله مازندرانی در روز پنج شنبه ۱۰ع ۱/۱۲۲۶، ربعی.

* **۸۶۰**، نستعلیق سدهٔ ۱۲، جدول زر و لاجورد، با سرلوح و حاشیه سازی زرین، بغلی

دیوان: ملا عبدالعظیم محمود علی شاه آقامیرزا عظیمای سالک پیرو شاه نعمة‌الله ساکن ری مزار عبدالعظیم حسنی

* **۵۵۸**، دیوان نخستین است: مجمع المناقب و منتخب القصاید و مکشوف البیان، نستعلیق ۱۳۲۰.

* **۱۳۳۶**، دیوان دوم: الهام الغیب، بهمان خط

* **۱۳۶۷**، دیوان سوم: مفیدالخلایق و جذب الحقایق، نوشتهٔ ۱ شوال ۱۳۲۶

* **۱۳۶۸**، دیوان چهارم: انوارالحقایق و کشف الطرایق، نوشتهٔ ۱ محرم ۱۳۳۰.

* **۱۳۶۹**، دیوان پنجم، خزاین المعرفة و بحرالمناقب، نوشتهٔ ۱ شعبان ۱۳۳۲.

* **۱۳۷۰**، دیوان ششم: بحرالطریق و جذب المطالب، بهمان خط.

دیوان: عرفی

* **۵۷۷**، نستعلیق سدهٔ ۱۲ عنوان شنگرف انجام افتاده، وزیری.

* **۷۵۳**، نستعلیق سدهٔ محشی، آغاز و انجام افتاده، ۱۰۳ گ، ربعی.

* **۷۶۹**، نستعلیق محمد بن میرابوالفتاح تبریزی برای آقا میرزا ابراهیم صاحب تاجر شیرازی، از سدهٔ ۱۳، رحلی کوچک.

* **۱۱۶۰**، نستعلیق سدهٔ ۱۱، با یاداشت ۱۲۵۱ ربعی.

* **۱۳۷۳**، نستعلیق سدهٔ ۱۱، آغاز و انجام افتاده، ربعی.

* **۱۳۷۴**، نستعلیق روز سه شنبه پایان ذق ۱۳۳۶ (در مقطعات) با خسرو شیرین در هامش، وزیری.

* **۱۳۷۵**، نستعلیق سدهٔ ۱۲، آغاز و انجام افتاده، ربعی.

* **۱۳۷۶**، نستعلیق سدهٔ ۱۲، ربعی.

* **۱۳۷۷**، نستعلیق عرب شاه نیشابوری در ۱۱۷۲، ربعی.

* **۱۳۷۸**، نستعلیق سدهٔ ۱۱، مذهب، با سه سرلوح و دوپیشانی، جدول زر و لاجورد، عنوان سفیداب، با دیباچهٔ منثور.

دیوان: علی (ع)

* **۶۹۳**، نستعلیق «لک هی لک هو چند قوم ناکزسگر» احمد آبادی در ۲۲ ج ۲/۱۱۱۳ (-۱۱۰۳)«روز شنبه به‌وقت چهار کهری روز اول»

آغاز افتاده، ربعی.

* **۸۱۲**، نسخ مشکی در متن و نستعلیق شنگرف در ترجمه زیر سطور از سدهٔ ۱۳ و ۱۴، جدول زر و لاجورد و شنگرف، عنوانها سفید مانده، ربعی.

با ترجمهٔ فارسی منظوم شوقی بغدادی (دانشگاه ۲۳۹۸/۶) آغاز ترجمه:

آدمی از ره تمثال بهم می‌ماند

که پدر آدم و حوا همه‌را شدمادر

* **۱۰۶۵** ، نسخ سدهٔ ۱۰ ، عنوان زرین جدول زرولاجورد و شنگرف ، باسرلوح و طلا کاری در ص ۱ و ۲ ، با تملک محمدمهدی بن حاج عبدالغفار عطار درکابل ، خریداری از آقا رضا قلی در ع ۲/۱۲۰۲ ، ربعی .

دیوان : شیخ علی نقی‌پسر شیخ احمد احسائی ، به عربی .

* **۸۰۳** ، نسخ معرب خود شاعر در ۱۲۰ ص با یاداشت ۱۲٤۵ در آغاز، ربعی

دیوان : عنقاجلال‌الدین‌میرزاابوالفضل فرزند ملا علی فرزند هاشم طالقانی قریشی پیر اویسی (۱۲٦٦ - ۱۳۳۳)

(نشریه ٥ : ٧٤٦)

* **٦٤٠** ، نستعلیق سدهٔ ۱٤ ، خشتی

دیوان : غافل مازندرانی‌همان میرزاآقا جان محمد صادق سرایندهٔ کسائیه‌که آن و دیوانش هردو بچاپ رسیده است (ذریعه ۹ : ۷۸٤ - فرهنگ سخنوران ٤۱٤ - کتاب شناسی دهساله ص ۳۷۷ - مشار ۱۲۵۸) نه محمد اسماعیل غافل مازندرانی خوشنویس و شاعر سدهٔ ۱۱ (خوشنویسان بیانی ص ٦۳٦)قصایداست درستایش‌بزرگان مذهب ودرپایان با ترجیع بند ، ستایش‌استاد میرزا بسمل مازندرانی و قهار قلی خان فرمان روای مازندران برای پول قالی هم درآن‌هست و مادر خودش راهم که‌در ۱۲۰۸ سرده است هم مرثیه میگوید ، غزلیات و رباعی و ماده تاریخ و ترجیع بندی در مرثیه درسی و پنج بند و قصیده‌ای رائیه درمرثیه وقصیدهٔ فراتیه نیز درآن هست .

* **۱۱۸٦** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، آغاز و انجام افتاده ، خشتی .

دیوان : غنی ، قصیده و قطعه و غزل به‌ترتیب تهجی و رباعی است .

* **۱۲۲٤** ، شکسته نستعلیق در ع ۲/ ۱۰۰ (= ۱۱۰۰) دراصفهان ، جدول زرو لاجورد ، با سرلوح ، بغلی .

دیوان : قارس ،

قصیده و غزل و ترجیع‌بند است

* **۷۵۲** ، نستعلیق ۱۲۸۹ ، بغلی

دیوان : فرخی

* **۸۲۰** ، نستعلیق محمد علی بن عبد الخالق مصاحبی نایینی‌عبرت درشنبه ۲۹ ع ۱۳۳۷/۲ بدستور میرزاحسن علی‌خان مستشار الملک گرگانی با تصحیح و مقابلهٔ همین مستشار الملک در پنجشنبه ۱۹ صفر ۱۳۳۸، نسخه بدلهادرهاشن،حواشی‌شنگرف وشکی، در ٤۱۸ ص ، خشتی

* **۸٦۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، جدول‌زرو لاجورد ، با سرلوح و زرپاشی در ص ۱ و ۲ ، جدول زرو لاجورد ، جلد ساغری ، وزیری .

دیوان : فروغی میرزا عباس همدانی، گزیده است .

* **٩٧٥** ، نستعلیق شنبه ۲۵ ذق۱۲۸٦ در اصفهان ، ربعی .

دیوان : فضولی بغدادی ، به ترکی

* **۸۸۸** ، نستعلیق حاجی محمد رضابن محمد حسین‌در روزچهارشنبه ۱۱ رجب۱۱۲۲، عنوان شنگرف ، در پایان قصیدهٔ فارسی‌است از فضولی ، رحلی .

* **۱۲۱۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، آغاز افتاده ، ربعی .

* **۱۴۴۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، انجام افتاده ، ربعی .

غزل است به ترتیب تهجی با ترجیع ومخمس و مقطعات ، با دیباچهٔ ترکی .

دیوان : فغانی ، ترجیع و غزل است به ترتیب تهجی و رباعی .

* **۱۲۲۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، جدول زرو لاجورد و شنگرف ، با سرلوح ، آغاز پاره شده ، ربعی .

دیوان: فناعبدالرسول پسر میرزا محمد حسن فانی حسینی زنوری درگذشتهٔ ۱۲۶۳ ، با دیباچهٔ نثری و غزل است به ترتیب‌تهجی (ذریعه ۹ : ۸۴۶ - فرهنگ سخنوران ص ۴۰۰)

* **۷۴۶** ، نستعلیق سدهٔ۱۳ و ۱۴ ،انجام در « یا ء » افتاده ، ربعی .

دیوان : فیاض ، قصاید و مقطعات و غزلیات و ترجیع است با دیباچهٔ نثر .

* **۹۱۳** ، نستعلیق روز یکشنبه ۱۲ صفر ۱۲۳۶ ، بغلی .

دیوان قاسمی

* **۶۳۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۴ ، ربعی ، بنام انوار قاسمی .

* **۶۹۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، عنوان شنگرف ، انجام افتاده ، ربعی .

دیوان : قدسی

* **۷۰۹** ، نستعلیق عبدالکریم بن میرزا محمد حسین تفرشی در روستای کولیکش ، ربعی .

* **۱۳۸۱** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ و ۱۳ ، آغاز و انجام افتاده ، ربعی .

* **۱۳۸۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، مثنوی است ، ترجیعها شنگرف ، ربعی .

دیوان : قوسی، به ترکی ، غزل است به ترتیب تهجی سپس ترجیع بند .

* **۱۱۵۰** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف ، رحلی .

دیوان : کلیم

* **۷۲۱** ، نستعلیق ۱۰۰۵ ، جدول زرو لاجورد ، با سه مجلس تصویر که در دوتای آنها سه پیکره است و در یکی دو پیکره و یکی از آنها در هرسه مجلس پیکرهٔ کلیم است ، ربعی .

* **۱۳۸۴** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ، جدول زرو لاجورد ، با یک سرلوح، آغاز و انجام افتاده ، ربعی

* **۱۳۸۵** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، آغاز و انجام افتاده ، بغلی .

دیوان : گلبن

غزل است به ترتیب تهجی و رباعی

* **۶۹۲** ، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۴ ، ربعی .

دیوان : مایل، هم‌زمان‌ناصرالدین‌شاه، قطعات است با هجوهای زشت و رکیک و یک قصیده در هجو نصیرالدوله .

آغاز : مایل افشار کاورا کردگار
کرده در شهر فصاحت شهریار

* **۸۰۹** ، نسخ سدهٔ ۱۳ ، ربعی .

دیوان : مجذوب

* **٦٣٦** ، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱٤ ، آغاز و انجام افتاده ، ربعی .

دیوان : مجمر اصفهانی سیدحسین طباطبائی اردکانی مجتهد الشعراء (۱۱۹۰ - ۱۲۲۵) (ذریعه ۹ : ۹٦٦)

* **۵۵۸** ، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، با سرلوح زرین و رنگارنگ ، سرفصل ها با گل و بوته های زرین و لاجورد ، جدول زر و لاجورد ، ص ۱ و ۲ میان سطرها زرپاشی شده با دندان موشی مشکی ، خریداری ج ۱/۵/۱۳۱۰ در تهران ، با یاداشت ۱۳۰۵ ، وزیری .

دیوان : مجنون ، به روایت والبی ، با ترجمهٔ فارسی .

* **۱۲۱۳** ، نسخ سدهٔ ۱۳ ترجمه نستعلیق شنگرف ، با حواشی ، انجام افتاده ، ربعی .

دیوان : محتشم

* **۷۲۰** ، نستعلیق زین العابدین بن محمد صالح ماسوله ای در روز پنجشنبه ۱۷ صفر ۱۱۷۸ برای حاج میرزا مجتبی فوشی ، عنوان شنگرف ، جدول زر و لاجورد ، باسرلوح ، وزیری

* **۱۳۸۳** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان و جدول شنگرف ، ربعی کلفت .

دیوان : محمود میرزای قاجار پسر فتح علی شاه

* **۷۰۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف ، جدول زر و لاجورد ، ربعی .

دیوان : محنت گویا علی نقی بروجردی از سدهٔ ۱۳ (فرهنگ سخنوران ۵۲۷) تاریخ ۱۲٤۰ و ۱۲۳٦ دارد ، در آن شعری است از محرر آن شعر بنام سیدحسین که گویا خود شاعر باشد ، قصاید است با اندرزنامه ای به وزن مثنوی و تخلص « محنت» در آن دیده شده است .

* **۸۸۵** ، نستعلیق رمضان ۱۲۳٦ ، ربعی .

دیوان : مسعود سعد سلمان

* **۷۳٦** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، رحلی کلفت .

دیوان : مشتاق میرسد علی اصفهانی

* **۷۸۸** ، نستعلیق سدهٔ ۱٤ ، عنوان شنگرف ، خشتی .

* **۱۱٦۲** ، نستعلیق محمدصالح بن میرزا محمدعلی اصفهانی در روز پنجشنبه ۲۸ رجب ۱۲۲۵ ، ربعی .

دیوان : مشتاق کرمانی

* **۸۳۲** ، نستعلیق نزدیک بپایان رمضان ۱۲۰٦ تا شب دوشنبه ۱۱ ذق همین سال ، با یادداشت محمد حسن در آغاز و مورخ رجب ۱۳۰۳ ، ربعی .

دیوان : مشتری حاجی محمد ابراهیم خراسانی (۱۲٦٤ - ۱۳۰۵) .

* **۷۲۹** ، نستعلیق خود شاعر درع ۲/ ۱۳۰۰ ده بیست روز مانده به نوروز ، عنوان و نشان شنگرف ، با دیباچهٔ منشور ، بغلی .

* **۱۳۸٦** ، نستعلیق خود شاعر در رجب ۱۳۰۰ برای آقا میرزا جعفر ، عنوان و نشان شنگرف ، بادیباچهٔ نثر ، بغلی .

دیوان : مشرقی ابوالعلاء حکیم حسن شیرازی (ذریعه ۹ : ۱۰٤۸) .

* **۷۲۳** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف ، در متن و هامش هر دو نوشته شده ، آغاز در دیباچه و انجام افتاده ، وزیری ،

دیوان : مظفرعلی‌شاه درگذشته ۱۲۱۵، قصیده و ترجیع و غزل است (ذریعه ۹ : ۶۴۸ و ۱۰۶۱ - فرهنگ سخنوران ۵۴۹)

* **۷۵۰** ، نستعلیق ۱۲۴۹ ، عنوان شنگرف، بغلی .

دیوان : مظهر گویا میرزا عباس‌قلی‌خان بن زین‌العابدین چاپارچی‌باشی خویی تبریزی (فرهنگ سخنوران ۵۴۹ - ذریعه ۹: ۱۰۶۳- مؤلفین مشار ۳ : ۷۰۰) غزل است به‌ترتیب تهجی و قصیده و بهاریات و مثنوی و رباعی و پراکنده‌ها ، در آن از ناصرالدین شاه قاجار ستایش شده است .

* **۵۵۴** ، نستعلیق آقاسی بخشایشی در شنبه ۲۳ ذق ۱۳۱۲ ، عنوان شنگرف‌ولاجورد، آغاز افتاده .

* **۷۹۲** ، نستعلیق عیسی پسر مهدی پسر حاجی محمد صادق معین‌التجار کسمایی در ۱۲۰۶ به فرمایش حاجی اسماعیل آقا ، جدول زرو لاجورد ، وزیری .

دیوان : امیر معزی

* **۵۹۵** ، نستعلیق روز شنبه ۲۰ شوال ۱۲۳۵ ، عنوان و نشان شنگرف ، بادیباچهٔ نثر ، ربعی .

* **۶۳۲** ، نستعلیق ۱۷ ذق ۱۳۱۷ ، خشتی .

* **۸۴۹** ، نستعلیق یعقوب‌بن ابی‌الحسن در صفر ۱۲۶۱ ، ربعی .

* **۸۶۵** ، نستعلیق ریز خوش‌سدهٔ ۱۳ ، جدول زرو لاجورد ، انجام افتاده ، ربعی.

دیوان مغربی

* **۵۹۱** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، بغلی .

* **۶۵۵** ، نستعلیق ذق ۱۲۳۴ ، ربعی.

* **۹۳۰** ، شکسته نستعلیق پنجشنبه‌صفر ۱۲۰۴ ، جدول و کمند زرین ورنگارنگ، ربعی

دیوان : مفتقرمحمدحسین اصفهانی نجفی کمپانی (۱۲۹۶ - ۱۳۶۱) غزل است و مرثیه ، با تخلص « مفتقر»
(ذریعه ۹ : ۱۰۸۱ - فرهنگ‌سخنوران ۵۰۶) .

آغاز :

بسامانی رسان یارا سر سودایی مارا
و گرنه‌دەشکیبایی دل شیدایی‌مارا

* **۸۵۳** ، نستعلیق تازه ، با فهرست در آغاز، ربعی .

دیوان : مقبل ، مرثیه است .

* **۱۱۵۹** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، آغاز و انجام افتاده ، ربعی .

دیوان : منوچهری

* **۵۸۴** ، نستعلیق ، بادیباچه‌ای در سرگذشت او مورخ رمضان ۱۲۹۰ ، بایادداشت کسی که در ۱۳۰۲ نوشته که نذر میکنم به کسی امانت ندهم مگر اینکه پیاده به مکه بروم ،بایاداشت مورخ ۱۳۴۱ که نسخه را میرزا موسی خان حکیم باشی داشته و در کتابخانه قائم مقام هم بوده است . ربعی .

* **۷۹۷** ، نستعلیق ملامحمدشفیع روستانی صدرالعلماء روستان در روز آدینه ۲۰ ج ۱ / ۱۲۸۴ در مدرسهٔ خان شیراز ، بانسخه‌بدلها درهامش، با سرگذشت منوچهری درپایان ، با تفسیر لغات درهامش ، جدول زرولاجورد، عنوان شنگرف و لاجورد ، ربعی .

* **۱۲۳۹** ، نستعلیق سدهٔ ۱۴ ، در کاغذ سبز ، ربعی .

دیوان : میرزا مهدی خان استرابادی

* **۸۲۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، ربعی

دیوان: مینای اصفهانی در گذشتهٔ ۱۲۸۷ ، در ذریعه (۹ : ۱۱۴۴) و فرهنگ سخنوران (ص ۵۸۳) از چهار مینای دیگر یاد شده است .

* **۷۲۷**، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، با یاداشت سورخ رجب ۱۲۸۹ و تاریخ رجب ۱۲۸۹ هردو از حسین بن مهدی که نسخه را خریده است.

دیوان : ناصر خسرو و قبادیانی ،

* **۷۶۰** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، جدول زرو لاجورد ، ربعی .

با سرگذشت شخصی افسانه‌ای خود او در دیباچه .

* **۱۱۲۲** ، نستعلیق محمد تقی منشی تویسرکانی در رمضان ۱۳۰۸ ، با سرلوح و حاشیه سازی و زرپاشی ، عنوان شنگرف و به نسخ ، نسخهٔ آراسته وزرین است ، جلدروغنی با گل و بوته ، ربعی .

* **۱۲۴۷** ، نستعلیق محمد تقی منشی تویسرکانی در رمضان ۱۳۰۸ ، جدول زرو لاجورد ، عنوان شنگرف ، جلد روغنی آراسته ربعی .

دیوان : نثارگویا میرزا محمد علی بن ملاعلی بابای شیرازی متولد ۱۲۶۰ و زندهٔ در ۱۳۱۰ نه بیان الملک میرزا مهدی بن میرزا ابومحمد انصاری گرمرودی تبریزی درگذشتهٔ ۱۲۷۹ ، این دیوان در زمان ناصرالدین شاه سروده شده و قصاید است و ستایش میرزا تقی خان امیر کبیر و خود شاه .

(ذریعه ۹ : ۱۱۶۹ - فرهنگ سخنوران ۵۹۴ - مشار ۷۶۰) .

* **۱۲۴۱** ، نسخ کاتب خاتون آبادی درشب ٤ رجب ۱۳۱٤ ، با تملک صدرالدین بن حاج سید حسین ظهیر الاسلام در ۱ شوال ۱۳۳۸ ، خشتی .

دیوان: نجمی اصفهانی آخوند ملا ابراهیم درگذشتهٔ ۱۳۶۲ ، ستایش ظل سلطان درآن هست .

(فرهنگ سخنوران ۵۹۶ - ذریعه ۹ : ۱۱۷۶)

* **۱۲٤٤** ، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۴ ، آغاز و انجام افتاده ، ربعی .

دیوان نسیمی

* **۶۷۱** ، نستعلیق سدهٔ ۱۴ ، ربعی

دیوان : نظام استرآبادی درگذشتهٔ ۹۲۵/۱ع۸ (نسخهٔ ما) ولی ۹۲۱ نوشته‌اند . گورش در دروازه دنگ کوبان (خاکریز) استراباد است و لوحی داشته است .

قصاید است و درآن ازسیف الدین بتکچی ستایش شده‌است سپس غزل است و ماده‌تاریخ ۹۲۰ هم دارد آنگاه رباعیات .

(ذریعه ۹ : ۱۲۰۱ - فرهنگ سخنوران ۶۰۷ - استرابادنامه ص ۱۲۰ و ۱۳۰).

* **۷۹۱** ، نستعلیق عبدالله در ۹۶۷ ، عنوان شنگرف ، آغاز افتاده ، ۱۹۷ گ ، وزیری .

دیوان : نظیری

* **۷۰۶** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، جدول زرو لاجورد ، بادو سرلوح و دوحاشیه سازی درآغاز

قصاید و غزلیات ، قصاید مورخ ۱۰۷۴ است، در ۵۵٤ ص ، ربعی .

* ۱۳۸۰ ، نستعلیق سهراب ادیب پسر آقاجان آهنگر رستمداری کدیری درروزپنجشنبه ۲۶ع۱(۵ نوروز ماه) ۱۰۸۲ ، جدول‌شنگرف، قصاید است و غزلیات ، آغاز افتاده ، ربعی .

دیوان : نوای شیرازی ، غزل است به ترتیب تهجی .

* ۶۸۳ ، نستعلیق میرزا نصرالله خان حقانی مستوفی قورخانه که در ع۱/۱۲۹۸ از روی نسخهٔ خط نوای شیرازی گزین کرده است، جدول زرین ، باعکس نوا در ص ۱ ،با تملک ۱۳۳٤ ، درپایان شعرهای مشتاق و محتشم است ، ۸۰ گ .

دیوان : نوایی، گزیده است ، بادیباچهٔ نثر .

* ۶۲۵ ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، عنوان و یک درسیان و جدول زرولاجورد ، با دوترنج

دیوان : نورعلی شاه جلالی

* ۶۶۶ ، نستعلیق محمد علی بن محمد مهدی تبریزی در روز آدینه۳ محرم ۱۲۰۹، ربعی .

دیوان : نوعی ، قصیده‌است و غزل به ترتیب تهجی و رباعی و سوزگداز ، در پایان قصیده ایست .

* ۷۵٤ ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، جدول زرو لاجورد ، بغلی .

دیوان : نیر ادیب هدایةالله‌پسر میرزا عباس پسر میرزا حسین چاردولی از شاعـران روزگار قاجار ،دردوازده باب دراخلاق‌مذهبی با یک دیباچه که درآن از تارخ ۱۲۸۰ تا ۱۳۲۵ که پنجاه سال داشته است یاد کرده است و همچنین از حشمةالدولـة حمزه میرزا فرمان‌روای‌خراسان و فرهاد میرزا و هنگامهٔ شیخ عبیدالله .

* ۶۹۸ ، نستعلیق ع۱/۱۳۲۵ ،ربعی

دیوان : واقف ، غزل است به‌ترتیب تهجی .

* ۷۱۶ ، نستعلیق هندی سدهٔ ۱۱ و ۱۲، تخلص شنگرف ، جدول‌زرو لاجوردو شنگرف، باسرلوح ، ۲۱۷ گ ، انجام در « یاء» افتاده، ربعی .

دیوان : وحشی

* ۷۱۵ ، نستعلیق سدهٔ ۹ ، جدول زرو لاجورد و شنگرف ، آغاز افتاده ، ربعی .

دیوان : وحید

غزل است به ترتیب تهجی

* ۸۱۹ ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ و ۱۲ ، از الف تامیم ، انجام افتاده ، وزیری .

دیوان : هاتف

* ۷۵۱ ، نستعلیق دو شنبه ۲ ذق۱۲۳۷ با مهر « شعاع » ، آغاز افتاده ، بغلی .

* ۱۱۵۷ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، آغاز و انجام افتاده ،کاغذ کبود ، ربعی .

ذ

ذخائرالدعوات‌فی تعقیب‌الصوات: محمد جعفر بن عبدالله کمره‌ای حویزی اصفهانی درگذشتهٔ ۱۱۱۵ که بنام شاه سلطان حسین در دوازده فصل با ترجمهٔ دعاهابفارسی ساخته است (ریحانة الادب ۱ : ۳۵۶ - سپه ۵ : ۶۶۷) .

آغاز: بسمله، حمدله ... جواهر حمد ولالی ثنانثار دربار کریمی

* ۱۱۲۹، نسخ احمد نیریزی (لقب دست برده است) در متن و نستعلیق شنگرف در ترجمه ها، با سرلوح و حاشیه سازی، جدول و ستونها بزر، نام شاه زرین، عنوان شنگرف، جلد سوخت سشکی زرکوب باترنج و نیم ترنج وگوشه درون سرخ باگل و بوتهٔ زرین اززمان صفویان، ربعی.

ذخر العالمین فی شرح دعاء الصنمین: محمد مهدی علی اصغربن محمد یوسف قزوینی که در آغاز ذق ۱۱۱۹ بنام شاه سلطان‌حسین ساخته است.

(ذریعه ۱۰: ۹ - و ۱٤۹ : ۲۰٦)

* ۸۵، نسخ ونستعلیق سدهٔ ۱۲، عنوان شنگرف با یادداشت مورخ ۱۱۷۸ و ۱۱۹۰ در شیراز به خط عبدالنبی قزوینی در ۱۱۹۳، جلد تیماج حنایی زرکوب، رحلی.

ذخیرهٔ خوارزمشاهی: سید اسماعیل گرگانی

* ۳۱٤، نستعلیق سدهٔ ۱۱ و ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، از آغاز تا باب پنجم در شب کوری و وروز کوری (گفتار دوم کتاب ششم).

ذخیرة المعاد فی شرح الارشاد: محمدباقر سبزواری.

* ۱۰۲، نسخ محمدهادی بن حاجی ابراهیم خاتون آبادی در روز چهارشبه ۱۹ شعبان ۱۱۱۳، نشان‌شنگرف، آغازافتاده، وزیری، ج ۱ و ۲، ساختهٔ ج/۱۰۵۳ درج ۲.

ر

رباعیات: گویا از سلیم، به‌ترتیب تهجی است از الف تا یاء.

* ۸٤۰، نستعلیق چلیپای سدهٔ ۱۱، عنوان شنگرف، آغاز افتاده، بغلی.

ربیع الاسابیع: مجلسی

* ۱۰۰۸، نسخ محمد تقی بن محمد طاهر طبیب تبریزی در ۲۱ع ۱۱۳۳/۲، عنوان و نشان‌شنگرف، جدول زرولاجورد، باسرلوح، وقف ۱۲۰۸.

الرحمة فی الطب والحکمة. شهاب‌الدین ابوالفضل احمدبن احمد بن محمد بن عیسی برلسی فاسی مالکی شهر به زروق (۸٤٦ - ۸۹۹).

گویا همین کتاب‌ما که گزیده‌ایست ازدو کتاب.

۱ - شفاء الاجسام جمال الدین محمدبن ابی الغیث فقیه کمرانی (چلبی).

۲ - الرحمة فی الطب والحکمة حکیم مقری جمال‌الدین مهدی (محمد) بن علی‌بن ابراهیم صنبری یمنی مهجمی درگذشتهٔ ۸۱۵ که‌درپنج باب‌است (معجم‌المولفین ۱: ۱۰۰- چلبی - دانشگاه ٤۲٤٤ - ره آورد ۳۷۰- نشریه ۳: ۳٤۷) درپنج قسم است.

آغاز: الحمدلله المتعالی عن الانداد المقدس عن الاضداد.

* ۳۲۷، نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، درص ع آمده «قرابادین روسی».

الرسائل الرجالیة: سیدمحمدباقرحجة

الاسلام شفتی اصفهانی، دربارهٔ ابوبصیر و ابراهیم بن هاشم و ابان بن عثمان و احمد محمد بن عیسی و اسحاق بن حماد و حماد بن عیسی و سعدبن زیاد درازی و احمد بن محمدبن خالد قمی و محمد بن سنان است (۹)

* **۱۲۲** ، نسخ قاسم بن علی حسینی برای شیخ محمد ابراهیم قزوینی و نسخ ابراهیم قزوینی (گویا همان یکی) در صفر ۱۲۴۴ ، ربعی .

رسائل سید احمد نودهی برزنجی قادری نقش بندی با عنوانهای «مکتوب معروف به منکر، مکتوب تفکر ، مکتوب فکر ، امرو نهی، عقاید همدانی ، اخلاق حسنه، قواعد ،نصایح اهل خیام ، مبطل صغر ، منسوبات ، خدمة العوام ، تتمهٔ فضل نماز ، خاتمهٔ فضل نماز ، معاملات ، ربع نکاح ، قطرهٔ معجزات (فهرست ص ع و آغاز هر یکی ازاین رساله ها) همه به بفارسی و عرفانی است .

* **۱۴۱۸** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، نشان شنگرف ، با تاریخ تولد احمد در ۱۲۹۵ و محمد سلیم در ۱۲۹۹ و ابراهیم در ۱۳۰۳ همه پسران ملامحمدرحیم (پایان مکتوب تفکر) ربعی .

رسالهٔ اخلاق بفارسی، باعنوانهای نصیحت و تربیت و حکمت و موعظه و حکایت»

آغاز : بسمله . حمدله ... اما بعدبدان که پادشاهانی که مشفق و درویشند نگهبان ملک و دولت خویشند .

انجام : وکارها به مراد والله رؤف بالعباد

* **۱۰۸۹** ، نستعلیق محمود در ۱۲۸۲ ، جدول زرو شنگرف ولاجورد ، با سرلوح و حاشیه سازی در ص ۱ و ۲ ، ۴۸ ص ۲۴ گ، ربعی .

رسالهٔ اخلاقیه

آغاز : آورده‌اند که در زمان قدیم پادشاهی به عدالت مشهور بود .

انجام : جاری و ساری است .

* **۱۰۸۷** ، نستعلیق خوش رضاقلی ادیب شیرازی در اصفهان در ۱۳۱۹ ، جدول وستون بندی زرولاجورد و زنگار و شنگرف، باسرلوح و حاشیه سازی ، در ۸ برگ ، ربعی .

رسالهٔ پزشکی یاداشت مانند پزشکی به فارسی .

* **۱۳۳۸** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف ، آغاز افتاده ، بیاضی ربعی .

رساله‌درطرفداری‌ازمولوی و رد مخالفان او، باید پس از محمد تقی مجلسی و شیخ بهائی ساخته شده باشد .

* **۶۵۹** ، نستعلیق سدهٔ ۱۴ ، ربعی .

رساله در مدح ناصرالدین شاه و ظل السلطان حاکم اصفهان و رکن الملک و میرزا سلیمان خان از مؤلفی گویا اصفهانی

* **۱۱۰۵** ، نستعلیق مؤلف در ۱۳۰۹، زمینهٔ زرین با گل و بوتهٔ شنگرف و لاجورد میان سطرها ، با سرلوح درآغاز، ۲۳ ص ۶ س، ربعی .

رسالهٔ عرفانی : گویا از محمد بن محمود شیرازی دهدار عیانی، در آن از محمد پادشاه ستایش شده که نباید آقا محمد خان قاجار (۱۱۹۳ ، ۱۲۱۱)باشد، به نظم ونثر فارسی است و دربارهٔ عقل و شرع و توحید ، درآن آمده :

در خلاصه این مقاصد را تمام
ساختم از همت خیر الانام
آغاز: حمد خلاقی که ذاتش لایزال
بوده‌است‌وهست وباشد بی‌زوال
انجام: یا زرفعت کاملی و اهل رشاد
گویدم روح عیانی شادباد
الحمدلله اولاد و آخراو ظاهراً و باطنافی یوم صفر المظفر سنة ۱۲۰۱

* **۱۲۹۵**، نستعلیق سدهٔ ۱۳، عنوان ونشان شنگرف، بیاضی، ربعی.

رسالهٔ‌عملی: عبدالسلام بن‌محمدعزیز لاهوری، به ترکی بروش پیروان سنت

* **۱۶۰**، نستعلیق ۱۲۶۱، عنوان و شنگرف.

رسالهٔ عملی: محمدحسین بن‌محمدباقر در نماز وزکات وروزه‌بفارسی‌درسه باب‌وخاتمه هریک در چند فصل.

آغاز: حمدله ... العاقبة .... اما بعد چنین گوید

* **۲۳۶**، نسخ و نستعلیق رجب ۱۲۷۸

رسوایی لندن از روی‌روزنامهٔ پالمال گازت با یک مقدمه وبیست و سه فصل‌ساخته شده و ترجمه است از محمد حسن گویا اعتماد السلطنه از فرانسه از انگلیسی به فارسی‌برای پادشاه قاجار (ناصرالدین شاه) به دستور او در ۲۲ذح ۱۳۰۲، دربارهٔ فحشاء و منافیات عفت مردم لندن است. (یادداشتهای‌اعتمادالسلطنه ص ۴۳۴ و ۴۴۸: کشف المعایب انگلیس)

* **۱۴۴۳**، شکسته نستعلیق گویا اصل با سرلوح جدول زرو شنگرف و لاجورد، ربعی

رضوان: میرزا آقا خان کرمانی

(نشریه ٥: ٦٣ و ٦٩: ٦٤٨ - مجلس ۲: ١٦٢).

* **٥٤١**، نسخ ۱۷ع ۱۳۲۷.

رمل (رسالهٔ -) بفارسی گویا دورساله باشدکه پایان نخستین و آغاز دوبی افتاده است.

نخستین عنوان آن «صورت رملی که در اول لحیان نشیند»

بازپسین عنوان آن «رسالهٔ یکم خانهٔ شانزدهم اجتماع شکل عطارد دلیل است که عاقبت خیر باشد.

نخستین عنوان دوبی «فصل در بیان حکم نقطهٔ‌ناری است».

بازپسین عنوان دوبی «فایده‌درانقلاب برای هرکاری»

آغاز نسخه: ناظران جمال در مطارح اشعهٔ آن حیران ماند و ثنای اولی الالباب درکنه صفات آن سرگردان باشد

* **٤٣٣**، نسخ سدهٔ ۱۲، رمز و عنوان شنگرف.

رموزالشهادة و کنوزالسعادة: نظام العلماء دیبا محمد رفیع بن میرزا علی اصغر مستوفی بن‌رفیع‌الدین‌حسینی طباطبائی ادینکی تبریزی درگذشتهٔ ۱۳۲۶، به عربی دریک مقدمه و فوائد دراسرار شهادت حسین (ع) است.

(ذریعه ۱۱: ۲٥۲ - رجال قاجار ۳: ٤۰٦ - اعلام الشیعة ۱: ۷۸۷ - ریحانةالادب ٤: ۲۱٥).

* **۱۰٦۸**، نسخ ۱۲۹٤، عنوان‌ونشان شنگرف، جزو یکم، در ٦٥۲ ص، ربعی.

روح و بدن: فضولی

* **۴۸**، نستعلیق سدهٔ ۱۳، ربعی.

روزنامهٔ ژورنال دوسن پطرز بورگ شمارهٔ ۵۰۸ ۲ تاریخ پایان سپتامبر ۱۸۷۹ تا ۲۶۸، ترجمهٔ اخبار این روزنامه است.

* **۵۲۱**، نستعلیق سدهٔ ۱۳، جدول زرو شنگرف، نسخهٔ اصل.

روضات الجنات فی اوصاف مدینة هرات: معین الدین محمد زمجی اسفزاری هروی که در ۸۸۷ - ۸۹۸ ساخته است.

(نشریه ۶ : ۵۳۲).

* **۵۳۲**، نستعلیق سدهٔ ۱۰، عنوان و شنگرف، آغاز افتاده، ربعی، نسخهٔ پاکیزه - ایست.

روضة الابرار: علی بن حسن زواری که در ۹۴۷ ساخته و شرح فارسی نهج البلاغه است (فهرست فیلمها ص ۱۳۳)

* **۱۲۶۴**، نستعلیق سدهٔ ۱۳، جدول زرولاجورد، عنوان و نشان شنگرف، جلد تیماج سرخ زرکوب ترنجی، رحلی.

روضة الانوار عباسی: محمد باقر محقق سبزواری.

* **۱۴۴۴**، نستعلیق محمدجعفر بن صادق اصفهانی نجم ثانی در ۱ صفر ۱۲۳۳، عبارت های عربی شنگرف، با سرلوح و حاشیه سازی، جدول زرولاجورد شنگرف، رحلی.

الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة: شهید ثانی

* **۶۱**، نستعلیق محمد امین بن حاجی حسین علی شیرازی در روز دوشنبه ۱۹ رجب ۱۰۷۶، عنوان و نشان شنگرف، آغاز اندکی افتاده، رحلی.

* **۷۸**، نسخ ۱۰ صفر ۱۲۴۷ در اصطبهانات، نشان شنگرف، رحلی.

* **۸۸**، نسخ سدهٔ ۱۲، با جدول، رحلی

* **۱۰۱**، نسخ ۱۲ ذق ۱۰۸۷، عنوان و نشان شنگرف، حواشی نستعلیق، انجام افتاده. وزیری.

* **۱۱۴**، نستعلیق محمد مهدی عاملی نیمهٔ دوم، وزیری.

* **۱۱۹**، نسخ عبدالله بن علی بن نعمة بن المشلوب در روز دوشنبه ۱۲ ذح ۱۰۹۱ در نیمهٔ یکم و ۲۲ محرم ۱۰۹۲ در پایان، با اجازهٔ انهاء احمد بن حسن حر در روز یکشنبه ۲۲ ذق ۱۱۲۰ به نویسندهٔ نسخه در میانه و مقابله شده، با اجازهٔ دیگر همو باو و اجازه انهاء محمد بن یحیی فتونی در ۲۹ رمضان ۱۰۹۶ باو در پایان، با حاشیه‌ای برخطبهٔ کتاب در ص ع با نقل یادداشتی از حسن بن علی تولینی در پایان اللمعة به نقل از شهید یکم که به دو پسر در ۱۷ شوال ۷۸۲ اجازه داده است به خط نویسندهٔ نسخه در ۱۰۹۱، با شعری در ستایش این کتاب از پسر شارح، ربعی.

* **۱۵۲**، نستعلیق سدهٔ ۱۲، عنوان و و نشان شنگرف، محشی، نیمهٔ دوم، وزیری

* **۱۳۴۱**، نستعلیق سدهٔ ۱۱، نیمهٔ دوم با چند برگ آخر نیمهٔ یکم، انجام افتاده، محشی وزیری.

روضة الشهداء، کاشفی

* **۱۹۲**، نستعلیق سدهٔ ۱۰، جدول زرو

لاجورد ، با سرلوح وطلاکاری در ص ۱ و ۲، با یاداشت علی نقی بن محمد حسنی کوبنانی در رمضان ۱۲۰۵ که نسخه به ملاعلی سپرده شده تا در هر مجلسی که از آن میخواندبرای دارندهٔ آن آمرزش بخواهد .

* **۱۲۸۲** ، نستعلیق سعدالله ویری در ۱۵ محرم ۱۰۵۴ ، عنوان شنگرف، آغاز در دیباچه افتاده ، خشتی .

روضة‌الصفاء : میرخواند

* **۵۱۵**، نسخ شیخ ابوالحسن در۱۲٤٤ از روی نسخهٔ مورخ ۲۶ج۱/۱۰۷۱، ج۷

* **۱۰۰٤** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، در جغرافیا است ودر پایان آن از امیرعلی شیرستایش شده است ، ربعی .

* **۱۱۳۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ و ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، ج ۱ تا سرگذشت حکماء یونان ، آغاز و انجام افتاده ، ربعی .

* **۱۱٤۲** ، نستعلیق شکرالله بن فتح الله ایموری (برادر هدایةالله بن شکرالله ایموری نویسندهٔ مثنوی در ۱۰۸٤ نسخهٔ آقای سینوی ش ۱۲۸) از سدهٔ ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف، جدول زرو لاجورد و شنگرف ، با سرلوح، ج۲ از سرگذشت پیامبر اسلام ، با یادداشت تاریخ سرگ نادرشاه در ۱۱ ج۲/۱۱۶۰ نزدیک قوچان، وزیری .

* **۱۳۵۸** ، نستعلیق عبدالمطلب آتشی، از سدهٔ ۱۲ ، با سه سرلوح رنگین ، ج ۳ و ٤ و ۵ ، رحلی بزرگ .

* **۱۳۵۹** ، نستعلیق ۱۰۲۰ ، با یک سرلوح زرین ، جدول رنگین ، ج ۱ ، با تملک قطب الدین محمد نصیر بن حاجی حیدرومهر ۱۰۸۳ .

* **۱۳۶۰** ، نستعلیق ۱۰۸۲ عنوان و شنگرف ، جدول شنگرف و لاجورد ، رحلی ، ج ۳

* **۱۳۶۱** ، نستعلیق ۱۰۶۰ ، عنوان و نشان شنگرف ، با سرلوح ، جدول زرولاجورد، ج ۱

* **۱۳۶۲**، نستعلیق حسام الدین لاهوری در ع ۲/۱۰۲۵ ، جدول زرو لاجورد ، آغاز افتاده ، ج ۱ .

* **۱۳۶۳**، نستعلیق پایان شعبان ۹۹۷، جدول زرولاجورد ، وزیری ، ج ۲

* **۱۳۹۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ و ۱۱ ، عنوان شنگرف، ج ۱ تا سرگذشت خسرو پرویز، آغاز و انجام افتاده ، ربعی

* **۱۳۹۸** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، باسرلوح و زرافشان میان سطور در ص ۱ و ۲ ، جدول زرولاجورد و شنگرف ، ج ۳ و ٤ ، مهرمحمد رحیم در آن هست پنج جور ، نسخهٔ پاکیزه ایست ، رحلی .

* **۱۳۹۹** ، نستعلیق ابومسلم بن علی جشوقانی در ۲۰ شوال ۱۳۰۲ ، عنوان ونشان شنگرف ، رحلی بزرگ .

* **۱٤۰۰** ، نستعلیق محمدجعفر بن محمد علی در دوشنبه ۲۷ ع ۱/۱۲۶۰ ،عنوان ونشان شنگرف ، جدول سرخ و آبی ، ج ٤ ، درپایان آمده که در روز چهارشنبه ۲۰ع/۱۲۶۰ بانجام رسید و هزینهٔ به‌پول روپیهٔ محمد شاهی یک مثقال و چهار نخود عدد هزار ....(سه‌چهار

کلمه‌ای پاک‌شده) هزار و یک صد دینار، رحلی بزرگ .

* **۱۴۰۱** ، نستعلیق مسلم بن محمود ازناوی بررودی در روز دوشنبه ۵ رجب ۱۰۸۰، عنوان و نسان شنگرف ، ج ۱ ، رحلی بزرگ.

* **۱۴۰۲** ، نسخ ۱۶ رمضان ۹۸۴ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زرولاجورد ، ج ٤ ، رحلی .

* **۱۴۰۳** ، نستعلیق میرهادی بن میر مهدی لنگرودی در روز دوشنبه ۱۶ ع ۲/۱۰۷۰، جدول سرخ و آبی ، عنوان و نشان شنگرف ، از سرگذشت امام حسن ع تا المتسنصر، رحلی کوچک .

* **۱۴۰۴** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، ج ۱ تایزدگرد .

* **۱۴۰۵** ، نستعلیق روح‌الدین بن رکن الدین شعیبی خنجی در روز چهارشنبه ج ۲ / ۱۰٤۷ ، ج ٤ ، خریداری اردشیر میرزای قاجار پسر فتح علی شاه از میرزا قاآنی در تهران در ۱۲۵۲ با مهر او در دوجاو با مهر محمدتقی، ربعی .

* **۱۴۰۶** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، ج ۱ ، آغاز افتاده و دوصفحهٔ آخر نو نویس ، وزیری .

ریاض الادویة : یوسف یوسفی هروی. (فهرست نسخه های خطی فارسی ٥٤٥)

* **۳۱۰** ، نستعلیق ۱۱٤۲ ، عنوان شنگرف .

ریاض السیاحة : مست علی شاه حاج زین العابدین بن اسکندر تمکین شروانی (۱۱۹٤ - ۱۲۵۳) .

(دانشگاه ش ۲۶۵۶ - رجال ایران ۲ : ٥۲)

* **۵۱۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف ، تا خاتمهٔ روضهٔ یکم ، رحلی .

ریاض الشهادة : حاج محمدحسن بن محمد معصوم قزوینی ، در مقتل .

* **۲۰۵** ، نسخ ابراهیم فسایی در چهار شنبه ۲۱ ج ۱/۱۲۲۷ ، جلد یکم ، ربعی.

ریاض المسائل و حیاض الدلائل : سید علی طباطبائی

* **۸۹** ، نسخ سدهٔ ۱۳ ، کتاب التجارة تا کتاب اللعان ، رحلی .

* **۱۰۹** ، نسخ سدهٔ ۱۳ ، از تجارت تا وصیت، ساختهٔ در ۱۱۸۹ ، وزیری .

ریحانة الادب بل حانة الادب :

شهاب‌الدین احمد بن محمد خفاجی.

در چهار قسم :

القسم الاول فی محاسن الشام و نواحیها

القسم الثانی

القسم الثالث

القسم الرابع فی الروم و ماانفق لی فیها و من لقیته بها .

* **۱۳۱۳** ، نسخ عمربن محمدبن ابراهیم برای خودش در ۱٤ محرم ۱۱٤۲ ، حواشی دارد از سلافة و مانند آن ، در آغاز نسخه یادداشت تاریخ ۱۰ رجب ۱۰۹۳ است وشعر های عربی معتمدبن عباس و ابوجعفر نحدارو مصطفی افندی و عبدالرزاق مناوی و خفاجی و نجم غزی و دیگران به خط نستعلیق ترکی سدهٔ ۱۲ ، ربعی .

ز

زادالمسافرین: محمدمهدی بن علی نقی شریف .

* **۳٤۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان و نشان شنگرف .

زایجهٔ خواجه عمادالدین محمود پسر خواجه نورالدین شیخ حسن پسر عمادالدین محمود وزیر که در ۲٦ شوال ۸۳۷ برابر با ۲٦ خرداد ۳۰٦ جلالی و ۱۰ مهر ۸۰۳ - یزدگردی در اصفهان تولد یافته است. درآثار الوزراء عقیلی (ص ۳٤۰) و دستور الوزراء خوندمیر (ص ۳۳۷ و ۳٦۷) از عمادالدین محمود کرمانی وزیراخی جوق درآذربایجان تا سال ۷۰۹ و سید عمادالدین محمود فرزندسید زین العابدین گونابادی (جنابدی) وزیرشاهرخ در ۸٤۷ووزیرالغ بیک در ۸۰۲ یادشده‌است. زایجهٔ خواجه شهاب‌الدین پسر عماد الدین وزیر در ۱۲ صفر ۸۹۸ در ملک هست (ش ۳۲۸۲) .

آغاز : سپاس و ستایش مرصانعی را که بیافرید آسمانها را .

انجام : و جمع کردن اسبان قیمتی. والله اعلم بحقایق الاهور .

* **٤۳۷** ، نسخ همین زمان ، عنوان شنگرف یا لاجورد یا مشکی ، جدول شنگرف و لاجورد ، رقمها مشکی و شنگرف ، شش صفحه دیباچهٔ بمنثور فارسی است و دیگر صفحات جدولهای نجومی است، ۳٤ گ. ۱ س، نسخهٔ شاهانه‌ایست ، جلد روغنی ، وزیری .

زایجهٔ شاه زاده محمدرضامیرزا که درروز دوشنبه ۳ ذق ۱۳۱۱ زاده شده است از محمد حسن بن محمد حسین بن بدیع الزمان حسینی منجم اصفهانی که برای منوچهر خان معتمد الدوله زایجه کشیده و نیایش بدیع الزمان گونابای برای نصرالله میرزا پسرنادرشاه و پدرش محمد حسین برای عباس میرزا و پسرش محمد مهدی برای مظفرالدینشاه و برادرش برای محمد شاه قاجار زایجه کشیده‌اند (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ص ۷ - ۲۹٦) .

آغاز : حمد بی‌حد وثنای بی عدد مالک الملکی راسزد

انجام : و اعادی دولت مخذول وذلیل بندگان اشرف گردندان آن شاءالله .

* **۱٤٤۵** ، نستعلیق محمد باقر حسینی با سرلوح و حاشیه سازی و زرپاشی میان‌سطور در ص ۱ و ۲ ، عنوان و نشان شنگرف، جدول زرولاجورد ، اصل است ، جلد تیماج قهوه‌ای سیر زرکوب ترنجی درون سرخ زرکوب تازه، رحلی .

زایجهٔ مظفرالدین میرزا زادهٔ در روز آدینه ١٤ ج ۲/۱۲٦۹ از محمد مهدی بن محمدحسین بن بدیع‌الـــزمان حسینی منجم که پدرش زایجهٔ فتح‌علی شاه ساخته بنام مشارق الانوار (همین کتابخانه)، نسخه‌ای از آن در کتابخانه ملی هست (انوار ۲: ۳ ۲۳- فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۲۹۷) .

آغاز : حمدله . صلاة ، اما بعد چون از تقدیرات نقش آرای کارخانهٔ ارحام .

انجام : و به تصرف آمدن حیوانات وهوا و اسبهای بسیار خوب مرغوب لاتعدولاتحصی الله‌اعلم .

* ۴۳۸ ، نستعلیق اصل ، با آرایشها ، جدول و کمند زرولاجورد، نسخهٔ شاهانه‌است،

زبدة‌الاصول : بهائی

* ۲۴۵ ، نسخ ابوتراب بن محمدحسین قمی در شب سه شنبه ۱۱ ذح ۱۲۵۹.

زبدة‌البیان : اردبیلی

* ۲۱۵ ، نسخ محمد حسن بن حیدردر ۱ع ۲/۱۰۶۰ ، از آن‌محیی‌الدین ثانی‌طریحی مسلمی عزیزی در ۱۱۷۶ و جمال الدین بن محمد قاسم عاملی .

زبدة‌التصانیف : حیدربن‌محمدخوانساری

* ۱۲۸۵ ، نستعلیق محمد رضا بن بابا خان ، از سدهٔ ۱۲ ، مقابله شده در ۱۱۳۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زرولاجورد، با سرلوح و طلاکاری در ص ۱ و ۲ ، ربعی .

زبدة‌التواریخ : کمال خان بن جلال منجم، بایدبرسدبه‌تاریخ‌سال۱۰۶۳، استواری (۱ : ۱۳۰) از آن یاد کرده‌ونسخه‌ای‌ازآن‌در کتابخانهٔ دانشکدهٔ حقوق(ص۱۳۱ فهرست) و نسخه‌ای‌دردانشگاه (۶۵۰۸ش۱۰۱۰ نفیسی) هست.آغاز نسخهٔ‌ما درست مانندآن دواست‌تا حوادث ۱۰۶۳ ولی انجامش نا تمام و میرسد به حادثهٔ مرگ کلب علی خان فرمانروای ایروان وبازگشت محمد قلی بیک جلودارباشی از ایلچی گری روم که بیگلربیگی چخور سعد شده و به‌شکار قوچ و تکهٔ آن سامان رفته بود و از زلزلهٔ تبریز درروز آدینه چهارم ذی‌القعده درآن یاد شده‌است. بدستور شاه عباس ساخته شده و حوادث درآن سال بسال فهرست‌وار پس از یک مقدمه آمده‌است واین نسخه‌میرسد به تاریخ زلزله روز آدینه ٤ ذق ۱۰٤۹ ،ولی پیش از آن ازسال ۱۰۵۹ هم یاد شده‌است.

این یکی جز تاریخ عباسی جلال منجم است (استوری۱: ۳۰۸و ۱۲۸۰) که‌نسخه‌ای از آن راریونشان داده (ص ۱۸٤) ونسخه‌ای در دانشگاه (ش ٤۲۰٤) و نسخه‌ای‌در ملک هست (ش ٤۷٦۲ص ۸٦ فهرست)، ازجلال منجم در عالم آرای عباسی (ص ٤۷٤)وجامع مفیدی (ص ٤۷۳) یاد شده است .

در راهنمای کتاب (۸ : ۷ - ۱۳) از نسخهٔ ملک سخن رفته است .

آغاز : بعد از حمد و ثنای پروردگار و درود بی پایان بر احمد مختار

* ۱۰۶۹ ، نستعلیق چلیپای سدهٔ ۱۱ و ۱۲ ،

انجام : « رفته‌اند و دوازده » کاغذزرد کلفت در ۷۰ گ ۱۳×۲۰/۵ ، ربعی .

زبدة‌الدرر الضیائیة: ضیاءالحکماءعلی بن مهدی متطبب شیرازی که در ۱۳۰۱ از شیراز به‌تهران آمده‌و نزد میرزا سیدرضی‌سمنانی درس‌خوانده ودر ۱۳۱۲ ازطب‌قدیم‌رو گردان شده و درکلاسهای‌جدید شرکت کرده است. او زبان فرانسه‌فرا گرفته و به طب جدید آشنا شده بود .

در پنج باب است و یک خاتمه و در ۱۳۲۰ و بنام وزیر نظام امیر حسن خان و لقمان‌الدوله و عبدالله‌خان‌سردار اکرم‌و میرزا سید زین‌العابدین خان معتمد الاطباء و میرزا سید حسین خان نظام الحکماء ، نام کتاب‌ساده تاریخ است .

* ۳۶۸ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، جدول زنگار، ۷۷ ص ، با فهرست .

زرندیه (رسالهٔ ـ) در تشریح عملیات مأمورین ضبط شیرهٔ تریاك زرندکرمان ووضع مفتشان و رفتار آنها در زرند به طرز موش و گربه با نثر و مربوط به سال ۱۳۰۳ که مستشاران امریکایی مالیهٔ ایران را داشته بودند.

درپایان نخستین نسخهٔ ما آمده :

بهر تاریخ داستان زرند
گفت توفیق همچوسحبانا
سال سیچقان ، هزار و سیصد و سه
فضح ضابطین کرمانا

سراینده و مؤلف آن باید موفق‌السلطان باشد .

* **۱۳۷۱** ، دونسخه ، نسخ سدهٔ ۱۴ ، ربعی ، شمارهٔ نخستین از آن کوهی کرمانی بوده است ، شمارهٔ دومی در ۱۳۱۳ بکسی بخشیده شده و ۲۰ ص است .

الزیج، جدولهای نجومی است به‌عربی

* **۳۷۴** ، نسخه هندی است با جدولهای شنگرف در ۷۶ برگ .

زیج یاجداول نجومی به ترکی باعنوانهای « الارتفاعات »

* **۴۱۹** ، نسخ و نستعلیق ترکی ۱۱۹۰ مشکی و شنگرف و زرد ، شمس‌الافاضل خراسانی کاشمری ناظر شرعیات نسخه را در تهران به حسین عونی عربی عثمانی در سال ۱۳۴۲ بخشیده بوده است .

زیج ، جدولها نجومی‌است از « جدول جیب الفرنگی الحرفی المسمی بالتنجیمی » تا جدول وصول کف‌الخضیب به نصف‌النهار

* **۴۲۶** ، نوشته سدهٔ ۱۱ ، کاغذ سفید و کبود .

زیج جدید سلطانی گورگانی: الغ بیك گورکانی، درچهار مقاله ساختهٔ نزدیك ۸۴۱، جز زیج خاقانی در تکمیل زیج ایلخانی که از غیاث‌الدین جمشید کاشانی است و شش مقاله و در ۸۱۶ ساخته شده است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۳۰۱ و ۳۰۳- استوری ۲: ۶۷)

* **۴۱۴** ، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، با حواشی « ملا مظفر منجم »

* **۱۴۴۹** ، نستعلیق نیمهٔ روز پنجشنبه ۱۱ شعبان ۱۰۶۳ و سه شنبه ۱۳ شعبان ۱۰۶۳ ، ازآن محمد حسن بن علی ترجانی .

زینة المدایح : محمد صادق مروزی هما (ذریعه ۹ : ۱۲۹۷) .

* **۸۵۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، در ۳۳۷ ص ، کاغذ کبود ، انجام افتاده ، رحلی .

س

سبحةالابرار : جامی

* **۱۰۵۵** ، نستعلیق ۱۰ رمضان ۱۲۰۹ ، متن در جدول و ستون بندی زرولاجوردوسبز تیره ، کاغذ متن وحاشیه ، سرفصل ها منقش و آراسته به زر ولاجورد ، جلد روغنی قهوه‌یی ، از آن محمد بن عبدالله نوری صدیق الملك رئیس دفاتر وزارت خارجه با مهر وزارت خارجه که نسخهٔ آن انجام است ، او آنرا به پسر خود میرزا جعفرخان زکی بخشیده است جلد روغنی قهوه‌یی زرین .

ستهٔ ضروریه : حکیم‌ولی‌بن‌حکیم‌علی

متطبب گیلانی شاگرد عم‌خود علاءالدین متطبب گیلانی بنام وزیر آصف سلیمان‌برهان الدین نظام شاه در یک مقدمه و شش فصل و یک خاتمه .

مقدمه در تعریف صلب و اقسام آن
فصل ۱ درجنس هوای محیط
فصل ۲ درجنس خوردن وآشامیدن
فصل ۳ درجنس حرکت و سکون
فصل ٤ درجنس خواب و بیداری
فصل ٥ درجنس اعراض نفسانی و فواید و مضار آن
فصل ٦ درجنس استفراغ احتباس

نام مؤلف در فهرست فونان (ص ٣٤) علاء متطبب گیلانی‌آمده است جز آنچه که‌در فهرست حقوق یاد شده (ص ۱۳۰) پیداست که گیلانی دوبار و برای‌دوکس چنین کتابی نوشته لست (فهرست منزوی ٥٥)

آغاز: حمد بی‌حد و سپاس بی‌عد صانعی راکه از امتزاج ارکان متضاده ابداع انواع موالید ... نمود خاتمه در بیان بعضی‌از امور کلیه .

انجام: خط خطا بر حرف‌حکماء کشند و نحن نختم الکلام هذا والسلام علی من اتبع الهدی .

* **۳٦٦** ، نستعلیق عبدالحسین بن میرزا خداویردی در ع ۱/۱۲۳۳ ، عنوان و نشان شنگرف .

سراج السالکین فی معرفة کمالات الکاملین و تکمیل الناقصین : محمد اسماعیل بن محمد حسین نوری، مثنوی‌فارسی عرفانی است

* **۱۱۹۹** ، نسخ سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف ، ربعی .

سراج المتهجدین : نوروزعلی‌بن‌محمد باقر فاضل بسطامی (۱۲۲۷ - ۱۳۰۹) که از تحفة الابرار حجةالاسلام‌شفتی‌برای‌شیخ حسین اصفهانی گزین کرده است ، بفارسی درپنج‌شمع و یک مجلس در استخاره ، ساختهٔ در روز سه شنبه ۱۱ ذح ۱۲٦٥ درمشهد خراسان و در دیباچهٔ آن از محمد باقر شفتی و سید اسدالله موسوی و جلال الدوله فرمانفرمای خراسان‌یاد شده است .

آغاز: الحمدلله الذی جعل اللیل لباسا للمشاقین

(ذریعه ۱۲ : ۱٦۱ - مشار ۹٤٥ - مؤلفین مشار ٦ : ٦٦۲ - تاریخ علماءخراسان ۱۳۲) .

* **۲۹۳** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، جدول زر و لاجورد و شنگرف ، عنوان شنگرف .

سراج منیر : شمس‌الدین‌محمد کاشف شیرازی .

* **۱۰۸٦** ، نستعلیق خوش سدهٔ ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زرولاجورد، با با سرلوح ، انجام افتاده ، ربعی .

سرگذشت ائمهٔشیعه و چگونگی‌آنها: محمد بن تقی ، در یک مقدمه و چهارده باب و خاتمه بفارسی .

آغاز: الحمدلله الذی جعل النبیین لساق صدقه .

انجام: منور گرداند محمدو آله‌الطاهرین

* **۱۰٥۱** ، نستعلیق ۱۱۹٤ ، عنوان شنگرف ، بغلی .

سرگذشت اشرف‌خان حاکم‌ولایت عربستان: میرزا دوست محمد معیرالممالک (۱۲۷۳ - ۱۳۳۱) پسر دوست علی خان معیرالممالک (۱۲۳۶ - ۱۲۹۹)، تئاتر و نمایشی‌است که‌او برای‌زن‌خود عصمة‌الملوک دختر ناصرالدین شاه ساخته و در نوروز باو پیشکش کرده است و در چهار پرده یا مجلس است به نثر فارسی، داستان اشرف خان‌حاکم و کریم آقا خواهر زادهٔ او و قربان بیک ناظر و حسن بیک فراش خلوت و آقا شخص اول دولت و میرزا طرار خان مستوفی والله داد بیک فراش خلوت آقا و میرزا عبدالرحیم‌محرر و فراشان شاهی و نایب کدخداست. چنین کتابی را از ملکم هم‌دانسته‌اند. داستان‌اشرف خان‌و شاه سلطان‌حسین در چهار پرده (۲۳ گ س ربعی‌به‌خط شکستهٔ‌عبدالعلی‌در روز پنجشنبه ۲۷ ذق ۱۲۰۴) نزد آقای محمد مشیری‌یزدی هست،‌نیزدر کتابخانهٔ گوهرشاد بنام‌قصهٔ‌اشرف خان عادل و میردرویش (ش ۶۵۴/۲ ص ۱۶۲ فهرست) (رجال ایران ۱ : ۴۹۰ و ۵۰۲ - مشار ۹۵۰)

* **۸۲۶**، نستعلیق روز یکشنبه ۱ رجب ۱۳۰۷، خشتی.

سرگذشت‌حاجی بابای‌اصفهانی: از میرزا حبیب اصفهانی درگذشتهٔ ۱۳۱۱ که آنرا در ۱۳۰۳ از روی ترجمهٔ فرانسوی اصل انگلیسی منسوب به جیمز جوستنیان موریــه بفارسی درآورده است. ترجمهٔ دیگری‌هم‌دارد بنام سوانح عمری حاجی بابای اصفهانی از میرزا اسدالله خان شوکة‌الوزارة از روی اصل انگلیسی چاپ ۱۳۲۳ بمبئی. اعتمادالسلطنه هم درسالهــای ۹ - ۱۳۰۸ به ترجمهٔ آن می‌پرداخته است. میرزاحبیب اصفهانی‌مترجم سرگذشت زیل بلاس (فهرست فیلمها ص ۱۱۸) هم هست.

(پانزده گفتار مینوی ص ۲۸۳ و ۳۱۰ و ۳۷۱ - مؤلفین مشار ۲ : ۳۷۰ - فارسی مشار ص ۵۴۳ - رجال ایران ۱ : ۳۱۳)

* **۴۹۵**، نستعلیق میرزا محمد یزدی‌در ۱۳۱۹، عنوان شنگرف.

سرگذشت سلمان فارسی به روایت از ابن بابویه بفارسی.

* **۱۲۰۲**، نستعلیق خوش محمدحسینی شمس‌الکتاب، ۲۲ ص ۷ س، ربعی، مالک حسین، با تملک ج ۱۳۰۷/۲.

سرمایهٔ ایمان: عبدالرزاق لاهیجی

* **۱۲۹۳**، نستعلیق یوسف‌ازسدهٔ ۱۲، آغاز افتاده، ربعی.

سرو آزاد: سیدمیرغلام‌علی‌آزادواسطی بلگرامی (۱۱۱۶ - ۱۲۰۰)، مانندمآثرالکرام تاریخ بلگرام اودر ذکر صاحب کمالان‌بلگرام است و در دو فصل: صاحب طبعان فارسی و قافیه سنجان‌هند، آزاد آن را در۱۱۶۶ساخته است.

(تاریخ تذکره‌های فارسی ۱ : ۷۰۶- استوری ۱ : ۸٦٤)

* **۷۲۶**، نستعلیق سیدمحمدجلال‌الدین در روز شنبه ۱۳ محرم ۱۲۹۷، ربعی.

سفرنامهٔ بخارا: سیدعزة‌الله، از اتک‌تا کشمیر تا تبت تا یارکند تاکاشغر تا فوقان

فرقانه تا سمرقند تا بخارا تا بلخ و خلم تا کابل به راه بت با میان تا نیشابور واتک، از ۲۷ رجب ۱۲۲۷ (۱۰ اگشت ۱۸۱۲) تا ذح ۱۲۲۸ (۱۶ دسمبر ۱۸۱۳) او بدستورولیم مورکرافت صاحب بهادر در ۲۷ ع ۱۲۲۷/۲ (۲۰ اپریل ۱۸۱۲) از شاهجهان آباد روانه شده و هرچه خود دیده و شنیده وآنچه ازحافظ فاضل خان دریافته دراین کتاب آورده است.

* **۵۳۱** ، نستعلیق میرزا عباس علی در ۲۷ شوال ۱۲۳۵ (۲۱ اپریل ۱۸۳۰)

سفر نامهٔ مکه شاه زاده‌خانم دخترمعتمد الدوله فرهاد میرزا زن نصیرالدوله از ۱۲۹۷ تا ۱۲۹۸ ، در مجلهٔ یغما سال ۱۳۳۵ ص ۵۶۵ و پیغمبر دزدان ص ۱۵۰ و نشریــــه (۳ : ۱۴۱) سرگذشت فرهاد میرزا آمده است

آغاز: روزنامهٔ سفر بیت‌الله‌الحرام است که بیاری حضرت قادر متعال به شرط سلامت‌مزاج می‌نویسم ، روز سه شنبه ۲۴ شهر رمضان المبارك هزار و دویست و نود وهفت چهار ساعت غروب مانده .

انجام: آدم یکبارمی‌میردمن هرساعت هزار بار می‌میرم .

* **۱۲۵۲** ، شکسته‌نستعلیق ع ۱۲۹۹/۲، ۱۰۴ ص ۱۱ س بغلی .

سفینه دارای‌شعرهای فارسی از مثنوی میرزا محمد نصیر طبیب و دیگران مانند میرزا مجلسی شیرازی در ستایش تقی خان‌بروجردی با پراکنده‌های نثر عربی و فارسی. در آن داستان عشق میرزا ابوطالب قیری متخلص به خادم به نثر فارسی آمده است .

آغاز : این نادره مجموعهٔ اقسام سخن
گلهای کلام را بود چون گلشن

* **۱۱۳۰** ، نستعلیق راسته و چلیپا با امضای محمود قاجار در ۱۲۳۵ ، با سرلوح و زرپاشی و جدول و ستون بندی ، وزیری .

سلسلة‌الذهب : جامی

* **۶۳۰** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، باسرلوح، دفتر سوم است ، ربعی .

* **۶۷۷** ، نستعلیق محمد بن مراد در ۲۱ ج ۹۸۹/۱ ، جدول زرولاجورد ، عنوان‌شنگرف بغلی .

* **۸۰۸** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، با دو سر لوح ، جدول زرولاجورد، عنوان شنگرف،انجام افتاده ، ربعی .

* **۸۷۸** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، جدول زرو لاجورد و شنگرف ، عنوان شنگرف ، با سه سرلوح ، ربعی .

* **۱۰۵۷** ، نستعلیق راسته و چلیپای سدهٔ ۱۰ ، کاغذ متن سفیدحاشیه کبود،عنوان شنگرف ، جدول زرو لاجورد ، بایک پیشانی، جلد روغنی با گل و بوته درون سرخ با گل و بوتهٔ زرین .

سمت‌الدرر :

بنام اتابک اعظم افراسیاب سروده شده است .

آغاز : سپاس برون از شمار و قیاس
سزاوار ذات خدایی شناســ
کتابی نوشتم چو نظم گهر
نهادم ورا نام « سمت الــدرر»

انجام : دیگر چیست انجیر و دیگرنخود
شراب است دیگر و لیکن نه بد

* ۳۰۴ ، نستعلیق روز شنبه ۱۲ صفر ۱۰۹۰ در قندهار ، عنوان شنگرف ، میان دیباچه و مطلب افتاده ، ربعی .

سنلبستان : محمود میرزای‌قاجار پسر یازدهم فتح علی شاه (۱۲۱٤ - ۱۲۵۰ ، ۱۱۷۸ خ - ۱۲۱٤ خ)

(دانشگاه ۳۱۰۱/۱ - فهرست‌فیلمها ص ۷۹۸ - رجال قاجار ٤ : ۵۱ - تاریخ تذکره‌های فارسی ۱ : ۷۳۳)

* ٦٤۷ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف ، با تاریخ ۱٦ محرم ۱۲٤۸ ،ربعی

سواطع‌الالهام : فیضی

* ۲۷٤ ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، جدول زرین و رنگارنگ ، آیتها شنگرف، نیمهٔ قرآن است ، رحلی بزرگ .

سه مکتوب میرزا آقاخان کرمانی

* ٤۹۹ ، نستعلیق سدهٔ ۱٤

سهام (رساله در-) : ملامیرقاری پسر بهاء الدین علی، ازسهم‌یکم از برج‌حمل آغاز میشود و درسهم سی‌ام برج‌حوت جدولها است و در هر صفحه او دو جا از خود نام می‌برد (فهرست‌نسخه های خطی فارسی ۳۲۹)

* ٤۰۲ ، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۱ .

سیاست‌روس وانگلیس دربارهٔ ایران وعثمانی تا سال ۱۹۰۰ م

* ۱۰۲٦ ، نستعلیق سدهٔ ۱٤ در ۳۱ ص . ربعی .

ش

الشافی : سید مرتضی

* ۱۳۲۰ ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، ابوطالب بن حاج ابی تراب در روزسه‌شنبه ۱۳ع۱/ ۱۲۲۷ آن را خوانده و حاشیه نوشته است ، عنوان و نشان شنگرف ، حواشی با رمزهای « م ع ل عفی عنه ، ابن سید ، ح س ،ع س دام ظله یا مدظله » ، دنبال یکی ازحواشی نوشته‌شده « خط مولانا هادی مازندرانی » و برخی‌نشان« مولانا محمد شفیع‌دارد ، رحلی .

شاهنامه : قاسمی گونابادی ، بنام شاه تهماسب ودر سرگذشت او (ذریعه۱۹ :۲۱۹)

آغاز :

جهان داورا کبریائی تراست
خدایی ترا پادشاهی‌تراست

* ٦۰۳ ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ و ۱۱عنوان شنگرف ، با یاداشت سلطان محمود بن حسین احمدحسینی‌ده آبادی‌بیاری‌در ۱ رجب ۱۳۳۰، بغلی .

شاهنامهٔ فتح علی شاهی

داستان نیاکان فتح علی شاه قاجار و فرزندان اوست بنام فتح علی شاه .

آغاز :

بنام فروزندهٔ جان پاک
به آب و به آتش به بادوبه‌خاک
همهٔ آفرینش ازآن چارکسی
نگفتی دو شایسته افگندهی

انجام :

نوردش بهنجار دینست‌و داد
که جانش بپایندکی بادشاد

* ۵٦۹ ، نستعلیق اسماعیل در رجب ۱۲٤۰ برای خود همان شاه ، میان سطرها زرپاشی شده ، با سرلوح ، جدول زرو لاجورد،

ربعی ، نسخهٔ شاهنامه‌است. ۲۰ گ. ۱۰ س.

شرایع‌الاحکام : محقق حلی

* **۱۰۰** ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، عنوان‌شنگرف، حواشی نستعلیق، با رمز « ع ل » ، وزیری .

* **۱۴۱** ، نسخ ۲۸ رجب ۹۲۵ ،عنوان شنگرف ، خشتی .

* **۲۸۷** ، نسخ ۹۹۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، با تملک ۱۰۲۴ .

* **۱۲۷۳** ، نسخ محمد یوسف گلپایگانی در ۱۱۲۱ ، عنوان شنگرف ، محشی ، ربعی.

شرح آداب‌البحث والمناظرة : رکن الدین حمید الدین شاشی ، متن از شارح الصحائف شمس الدین محمد بن اشرف‌است درسه فصل :

۱ - التعریفات

۲ - ترتیب البحث

۳ - فی‌المسائل التی اخترعها

در دانشگاه (۴۹۱۷/۲) نسخه‌ای از آن هست .

آغاز افتاده : ... قال المناظرة هی‌نظر بالیصیرة من الجانبین فی نصفة بین الشیئین اظهارا‌للصواب اقول المناظرة امامن النظیر و هوبثل .

انجام : وایاکان یلزم احدی الولایتین و هوالمطلوب . هذا آخر ماأردنا ایراده فی شرح هذه . الحمدلله اولا وآخراً و ظاهراً و - باطناً والصلاة علی رسوله دائما و ابدا واهل بیته اجمعین و سلم تسلیما کثیرا

* **۱۰۱۸** ، نستعلیق نزدیک بپایان‌ذق ۸۲۶ در مدرسهٔ دارالسعادة الفخریة مشهد رضوی .

در پایان شعرهای فارسی‌فضولی وعصمت و حافظ است به نستعلیق کهن دیگر، ربعی.

شرح‌الاسباب‌والعلامات : نفیس‌بن عوض کرمانی .

* **۳۰۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ و ۱۲

* **۳۳۱** ، نسخ پنجشنبه محرم ۹۴۰ ، عنوان و نشان شنگرف .

شرح بیست باب‌بیرجندی : مظفر گونابادی .

* **۳۷۵** ، نسخ ۱۰۰۵ ، با تاریخ تولد فاطمه سلطان ملقب به عصمت دربارفروش مازندران در آدینه ۱۹ ج۱/۱۱۶۱ و میرزا محمد علی درکجور مازندران در آدینه ۱۴ ج۱ ۱۱۷۳ ، ربعی .

* **۳۸۹** ، نوشتهٔ رجب ۱۰۹۷ ، عنوان و نشان شنگرف .

* **۴۰۰** ، نستعلیق اسماعیل‌حسینی‌قاینی درج ۱/ ۱۲۴۲ در اصفهان ، عنوان و نشان شنگرف .

* **۴۱۸** ، نستعلیق هادی بن حمید نهاوندی در پایان ج۱/۱۲۲۱ .

* **۱۳۵۰** ، نستعلیق۱۹ شعبان۱۲۴۷، عنوان و نشان شنگرف ، کاغذ کبود .

* **۱۳۵۱** ، نستعلیق عبدالله رازی‌در۱۶ ع۱/۱۲۶۶ بخواهش ملاعباس لواسانی تهرانی ، عنوان و نشان شنگرف .

* **۱۴۱۱** ، نستعلیق ۱۰ ج۲/۱۲۱۶، عنوان و نشان و رقم شنگرف ، جدول زرین و رنگارنگ .

شرح بیست باب طوسی : بیرجندی

(فهرست نسخه خطی فارسی ۱ : ۳۱۲)

* (٤٠٤) ، شکسته نستعلیق محمدباقر در شنبه ۱۸ رمضان ۱۲۹۳ .

* ٤٢٤ ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، با ۱۲۰ برگ شماره، با مهر محمد ابراهیم .

شرح التجرید : قوشچی

* ٢٤ ، نستعلیق آدینه ٤ع ۱۱۱۷/۱ ، گویا نوشتهٔ محمد بن نعیم بن عرفی طالقانی ، بی دیباچه ، از آن نجف قلی بن محمدمؤمن در ۱۱۳۲ .

شرح التذکرة : عبدالعلی بیرجندی ، نگارش ۹۱۳ .

* ٣٦٩ ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، آغاز افتاده .

* ٣٩٥ ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، آغاز وانجام افتاده .

شرح التذکرة: سید شریف گرگانی (۷٤۰ - ۸۱٦) که در شیراز در ۸۱۱ ساخته است (مدرس رضوی ص ۲۲۹) .

* ٣٩٨ ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، باحواشی « منه قدس سره » با تملک علی بن محمدبن محمود عبدالوافی .

شرح التصریف : تفتازانی

* ٩٨٣ ، نستعلیق خوش محمد اشرف حسنی در پنجشنبه ۷ رجب ۱۰۸۷ ، عنوان و نشان شنگرف .

شرح التخلیص : ازدانشمندی که‌درآن از « شرح اصول ابن الحاجب » خود یاد می کند .

شارحان التلخیص ومختصر المنتهی هردو باهم جز سعد تفتارانی اینها هستند :

۱ - اکمل الدین محمد بن محمودبابرتی درگذشتهٔ ۷۸٦ یا ۷۱٦

۲ - بهاءالدین الدین احمدبن عبدالکافی درگذشتهٔ ۷۷۳ مؤلف عروس الافراح فی شرح تلخیص المفتاح (مطول کالاطول) .

۳ - شمس الدین محمدبن مظفرالخلخالی درگذشتهٔ ۷٤۵ (مفتاح تلخیص المفتاح فی شرح التلخیص (چلبی)

۳ - قطب الدین محمود شیرازی درگذشتهٔ ۷۱۰ (سرگذشت ملا قطب از مجتبی مینوی ص ۲٦ و ۳۱)

نسخهٔ مارا نمیدانیم که ازکیست .

* ٩٣٩ ، نسخ سدهٔ ۱۰ ، آغاز و انجام افتاده ، نمونه :

« الباب الاول فی بیان احوال الاسناد الخبری انما قدم البحث عن الاحول الخبریة علی الانشائیة و قدم من الخبریة البحث عن احوال الاسناد »

« الکنایة لفظ الی قوله من لسانه ویده المقصد الثالث من مقاصد علم البیان الکنایة و هـی لفظة ارید به لازم ...»

شرح تهذیب المنطق : گویا حاشیهٔ فارسی علی رضای تجلی است .

* ١٠٢٠ ، نستعلیق ۱۲ع ۱۲۲۳/۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، وقف محمد حسن قزوینی در ۱۲۳۸ ، بغلی .

شرح تهذیب المنطق بفارسی مانند نسخهٔ دیگر که داریم .

* ٩٨٧ ، نسخ محمدرضا بن قطب الدین

اسکندر در ۲۱ ذح ۱۰۷۱ برای محمد سمیع بن ملا محمد علی، متن شنگرف، ربعی.

شرح حکمة الاشراق: قطب‌الدین شیرازی

* **۲۷**، نستعلیق سدهٔ ۱۲، نشان‌شنگرف

شرح حکمة العین: جنگی بخاری

* **۵۰**، نستعلیق ۱۰۸۷ در اصفهان، عنوان شنگرف، محشی.

شرح الخلاصة الالفیة: ابن الناظم

* **۹۷۳**، نسخ ابراهیم بن عبدالله بن حسن بن علی احمد در یکشنبه ۲۹ ج۱/۱۰۲۹، متن شنگرف، محشی.

شرح الخلاصة الالفیة: ابوزید عبدالرحمن مکودی فارسی درگذشتهٔ نزدیک ۸۰۰ (چلبی)

* **۹۷۱**، نسخ ۱۱۱۲، باسرلوح زرین جدول زرولاجورد، شعرها شنگرف، در همین سال خوانده و تصحیح شده است.

شرح دعاء الصباح: محمدسفیدبن‌محمد سعید لاهیجانی که بنام اعتمادالدوله صوفی زادهٔ قدیم خاندان ولایت نشان محمد موسن خان ساخته است.

او این دعا را مفتاح النجاة میخواند واز سید یحی بن قاسم علوی که سفینه‌ای طولانی و دراز به خط کوفی علی ع دیده مورخ روز پنجشنبه ۱۱ ذح ۲۵ برورق آهو و او در ۲۷ ذق ۷۳٤ از روی آن نوشته است روایت میکند.

آغاز: بسمله شکر و سپاس مافوق حوصله و قیاس سزاوار آستان جلال کریمی است.

انجام: ای رحم کننده ترین رحم کنند گان.

* **۱۲۵۱**، نستعلیق موسی بن جواد منشی در شوال ۱۳۰۸ برای حسن علی‌خان امیر نظام سرکار آذربایجان، عنوان شنگرف، متن به نسخ و شنگرف، جدول زرولاجورد، با سرلوح، ۵۰ گ ۱۱ س، ربعی.

شرح دیوان انوری: ابوالحسن فراهانی

* **۹۵۰**، نسخ ۲۲ ج۱/۱۰۳۲، شعرها شنگرف، با تملک ۱۰۳۲.

شرح دیوان: میبدی

* **۳۷**، نسخ سدهٔ ۱۰، تنها فواتح است

* **۱۲۶**، نستعلیق روز دو شنبه ۲ ذح ۹۸۰، عنوان و نشان و جدول شنگرف، با مناجات زین العابدین در پایان، ربعی.

شرح دیوان المتنبی: واحدی

* **۸۷۰**، نسخ احمدبن ابی الفتح شریف حایری اصفهانی در کرمانشاهان در روز دو شنبه ١٤ رمضان ۱۲۵۱، نشان شنگرف، وزیری.

شرح زیج جدید سلطانی: عبدالعلی بیرجندی که در ۹۲۹ بانجام رسانده است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۳۱۷ - استوری ۲: ۷۰)

* **۳۸۵**، نستعلیق ۲۱ ذح ۱۰۲۲ (پایان مقالهٔ دوم) آغاز و انجام افتاده، ربعی

شرح الشافیة: فخرالدین ابوالمکارم احمد بن حسن تبریزی جاربردی درگذشتهٔ ۷٤٦ در تبریز، متن از ابن الحاجب است (حقوق ۳۷۵ - مشار ۵۵۱ - شدالازار ۳٦۳و٥٤٨- تلخیص مجمع الاداب ۱: ۷٤)

* **۹٦٤**، نستعلیق ۸۹۵، عنوان‌شنگرف، ربعی.

* **۹۶۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، ربعی ، دیباچه را ندارد و از نخستین بند متن و شرح آن آغاز میشود .

شرح العقاید النسفیة : تفتارانی

* **۳۸** ، نسخ معرب خلیل بن قاسم بن حاجی صفا در سه شنبه محرم ۸۴۰ درکوه کشیش ، عنوان شنگرف .

شرح فصوص الحکم: عبدالرزاق کاشانی

* **۲۱۳** ، نسخ سدهٔ ۸ و۹ ، متن شنگرف، آغاز و انجام افتاده ، نمونه : « فص حکمة فتوحیة فی کلمة صالحیة ، انماخصت الکلمة الصالحیة بالحکمة الفتوحیة لان مبادی الایجاد هی الاسماء الالهیة الذاتیة الاولیة »

شرح القانون : قریشی

* **۳۰۰** ، نستعلیق شاه محمد بن سلطان محمد دریکشنبه ۱۶ صفر ۹۸۲ ، تشریح است، ربعی .

* **۳۵٤** ، نستعلیق علی بن مهدی شیرازی در ۳ ذح ۱۳۰۳ ، تشریح است .

شرح قصیدهٔ طنطرانیه « یا خلی البال قد بلبلت بالبلبال بال » با عنوانهای « الاعراب ، الصنعة ، المعنی » بفارسی .

* **۱۰۸۸**، نسخ سدهٔ ۱۳، عنوان شنگرف ربعی .

شرح قصیدهٔ فارسیه

قصیده به فارسی سره‌است سرودهٔ مردادماه ۱۲٤۵ یزدگردی و شرح را دیباچه‌ایست در شش فصل ، در پایان دیباچه آمده که علی حسینی در رمضان ۱۲۹۳ آن را نوشته است. درپایان یادداشتهایی است دربارهٔ وکیل الملک حکم ران و سردار کرمان و بلوچستان و سیستان .

قصیده درستایش میرزا عبدالله پسر حاجی علی رضاخان پسر رستم خان حاکم نور و کجور پسر محمد صالح پسر آقا رستم پسر فریدون پسر گیا گستهم پسر کیا شیروان پسر کیا ذوالفقار پسر حاج فتح علی پسر کیا داود پسر کیا بالو پسر کیا اسحق پسر حـــاج کلب علی پسر حاجی ابوالقاسم پسر حاجی یزدان بخش پسر حاجی زین‌العابدین پسر حاج زکریا پسر کیا گستهم پسر اسفندیار پسر محمد پسر عبدالله پسر مسقع عمربن سعدی کرب است و بدستور او سروده شده است .

آغاز : ای دربن بودت شده اندیشه تباه
نایافته دانش مهین سوی توراه

....خواست از تسوید این الواح شرح لغات و حل مشکلات قصیدهٔ فارسیه است .

* **۹۰۰** ، نسخ و نستعلیق محمد باقر اصفهانی در ۱۲۹۳ در تهران از روی مسودهٔ اصل، جدول زرو لاجورد ، رمز شنگرف، محشی، عربیها نسخ معرب ، با سرلوح ، با دو ترنج در آغاز که در آنها کتاب وصف شده‌است، با تملک صدیق الملک در همان سال ۱۲۹۳، وزیری .

شرح الکافی : حسام‌الدین محمدصالح مازندرانی (الهیات ۱ : ۵۸۰) .

* **٤۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، آغاز درشرح حدیث فرجه‌وانجام دراستطاعت‌افتاده، نخستین عنوان « باب اطلاق القول بانه شیء» و بازپسین عنوان « باب الاستطاعة» است ازکتاب العقل والتوحید .

شرح الكافية : رضی استرابادی
* **۹۳۱** ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوان‌ونشان شنگرف .

شرح الكافية : عصام الدين اسفرائینی (چلبی) که بنام یک امیری این شرح مزجی و آمیخته را ساخته است .

آغاز : بسمله . و به نستعين . احمدالله على ماالهمنى كن عصاميالا عظاميا ... و بعد فيقول ... ابراهيم بن محمد بن عرب شاه الاسفرايني المشتهر بعصام الدين .

انجام : لهم افتخاری و براعتی والحمد لله‌رب‌العالمين .

* **۱۰۲۵** ، نستعليق احمدبن مصطفى بشكطاسی قپودانه زاده در روز آدینه ۲۸ ع ۱ /۱۱۲۶ ، عنوان و نشان شنگرف، بافهرست مطالب‌درآغاز، بااشاره به‌شمارهٔ‌صفحات، از آن عبدالله افندی پسر محمد افندی شیخ جامع سلطان در ۱۱۷۰ و محمد علی بن علی بن لطف علی بن احمد تبریزی در ۱۲۹۹ ومحمد باقر بن‌محمد علی در شوال ۱۳۶۶ و احمدبن محمد باقر مجتهدی، ۲۶۵ گ ۲۳ س، ربعی .

شرح الكافية لابن الحاجب : شمس‌الدين محمود اصفهانی، عنوانها «قوله» است(چلبی)

آغاز : بسمله . رب‌يسر واعن . الحمدلله حق حمده و صلواته على خير خلقه ... اما بعد اعلم ان من اراد ان يطلب علما قديريد به ان يتصور اولاحده .

* **۹۵۷** ، نسخ سدهٔ ۸ و ۹ ، نشان شنگرف ، حاشیه دارد ، ناقص و میرسد به‌بحث اختلاف آخر معرب ، در پایان شش برگ از لغتی عربی است ، ۳۹ گ ۲۵ س، وزیری

شرح گلشن راز ، آغاز آن در نشریه (۹٤:٤) یاد شده است .

* ۸۹٤ ، نستعليق‌سدهٔ ۱۰ ، متن شنگرف، عنوان و نشان نیز شنگرف ، میانه ص ۱ و ۲ و آخری افتاده ، بغلی .

شرح گلشن راز ، دیباچه‌ای عرفانی دارد در چند حقیقت و شرحی است کوتاه ، نسخه‌ای از آن مورخ ۱۲۹۸ درمجموعهٔ بیات بوده (نشریه ٤ : ۹٤) و نسخه‌ای در مجلس‌ازسدهٔ ۱۱ (همانجا۔ مجلس ٦ : ۹٤ ش ۲۱۱۱) هست ، درنسخهٔ ما در پایان دیباچه نام ناصرالدین شاه و تاریخ ۱۲۹٤ را گذارده‌اند و باید تصرف‌نویسندهٔ‌نسخه باشد.

شرحی شاه مظفرالدين علی بن عمری شافعی شیرازی رومی درگذشتهٔ دارد که بنام سلطان بایزید (۸۸٦ - ۹۱۸) نگاشته و در دیباچهٔ آن بیست و هشت حقیقت گذارده‌است (نشریه ٤ : ۷٥ و ۹٥ - ذریعه ۱۳: ۲۷۰) او راست شرحی‌برفصوص ابن العربی (معجم المؤلفین ۷ : ۲۰٤) شاید شرح ماهم همان باشد .

* **۷٦۱** ، نستعليق عبدالغفار همدانی بفرمایش نجف قلی خان پسر حاج محمد باقر خان بیگلر بیگی قاجار سرهنگ وزارت خارجه در ۱۲۹٤ (پایان نسخه) ، آن را همین‌نجف قلی خان به آقا میرزا محمد رئیس دفترخانهٔ وزارت نیاز و پیشکش کرده است (هامش) ، عنوان شنگرف ، جدول زرولاجورد و شنگرف، کاغذ ترمهٔ آهار مهره ، با یک سرلوح ، شعر

هایی در پایان هست بخط همان نجف قلی ، ربعی .

شرح لب الالباب فی علم الاعراب : سیدجمال الدین نقره کار عبدالله بن محمد بن احمد حسینی نیشابوری درگذشتهٔ ۷۷۶ که بنام امیر فخرالدین ابوطالب بن علی علوی وزیر ساخته است . (فهرست اصفهان ص ۵۵)

* **۹۶۵** ، نستعلیق سید احمد بن حمزه در ۸۷۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، محشی ، از آن عبدالله بن عبدالله بن محمدقمی ومحمدبن حسن حسینی تبریزی در ۱۱۰۲ بوده است .

شرح مختصر المنتهی : قاضی عضد ایجی درگذشتهٔ ۷۵۶ که در ۲۶ شعبان ۷۳۴ ساخته و شرحی به قول است .

(آستان قدس ش ۹ ٤ و ۲۰۶ ـ الهیات ۶۷۰ د) .

* **۱۵٤** ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوان ونشان شنگرف ، باحواشی تفتازانی و سیف الدین ابهری و میرزاجان باغنوی و دیگران ، ربعی .

* **۱۷۳** ، نستعلیق محرم ۱۰۹۸ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زرولاجورد ، متن بالای صفحات به نسخ ، آغاز افتاده .

انجام متن : و فیما ذکر ارشاد لذلک

انجام شرح : و فی القدر الذی ذکره ارشاد لذلک ارشدناالله و ایاکم ... انه المستعان و علیه التکلان .

* **۲۶۹** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان زرین ، جدول زرولاجورد و شنگرف ، آغاز و انجام افتاده .

* **۱۰۲۹** ، نسخ محمد بن قاضی ملاحاج در مدینة الحضر در روز آدینه ۶ رمضان ۸۹۳ در مدرسهٔ فخریهٔ حضر ، عنوان درشت ، وزیری

شرح المقدمة الاجرومیة : زین الدین جبرائیل ،

متن ازابن آجروم ابوعبدالله محمد بن محمد بن داود صنهاجی (۶۸۲ - ۷۲۳) است . ازاین شرح در چلبی و ذیل آن یاد نشده است .

آغاز : الحمدلله الذی هدانا لمعرفة الادب

* **۹۶۶** ، نستعلیق ۲۷ صفر ۱۰۵۵ ، عنوان و نشان شنگرف .

شرح الملخص : قاضی زادهٔ رومی ، متن ازچغمینی است .

* **٤۲۵** ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوان ونشان شنگرف ، شکلها برنگ سبز و سرخ و مشکی ، محشی ، انجام افتاده ، وزیری .

شرح ملحض الفوائد السینة ومنتخب الفوائد الجلیة : محمد حسن بن معصوم قزوینی که در روز یکشنبه ۲۳ ذق ۱۲۱۲ ساخته است .

* **۱۰٤۱** گویا نسخ خود شارح ، عنوان و نشان شنگرف ، وقف خود او در ۱۲۳۸ ، ربعی .

شرح المواقف السلطانیة : سید شریف علی گرگانی که درآغاز شوال ۸۰۷ درسمرقند ساخته است .

* **۹۹۵** ، نسخ ، آغاز افتاده ، وزیری قطور .

شرح الموجز : نفیس کرمانی

* ۳۱۷ ، نستعلیق حسین بن حسن متطبب لنگرودی در لاهیجان در دوشنبه ۱۷ ج ۲ تاریخ، سال پاك شده و باید از سدهٔ ۱۱ باشد، محشی ، موریانه خورده .

* ۳۲۶ ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ و ۱۱ عنوان شنگرف ، جدول زرین و رنگارنگ ، ربعی .

* ۱۴۱۰ ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، عنوان و نشان شنگرف ، از آن کاظم بن قاسم رشتی و محمد بن اسماعیل موسوی .

شرح النبراس: حاجی ملا هادی سبزواری

* ۱۸۷ ، نسخ سدهٔ ۱۴ ، عنوان شنگرف .

شرح نونیهٔ ابو الفتح بستی: عادل بن علی شیرازی معلم اطفال بنام ابوالوقت خواجه فخرالدین محدث شافعی که نامش را در نسخهٔ ما پاك کرده‌اند و همنام و نوادهٔ شیخ علی است (نسخهٔ مورخ ۲۵ محرم ۹۰۳ تقوی - ذریعه ۱۴ : ۸).

* ۱۳۲۲ ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، متن درشت تر و شنگرف ، عنوان و نشان شنگرف، آغاز و انجام افتاده ، بغلی .

شرح نهج البلاغة : حکیم علی صوفی، جزانوار الفصاحة و اسرار البراعة حکیم الملك نظام الدین علی بن حسن نظام الدین گیلانی که در فهرست سپه (۲ : ۵۳)وذریعه (۲ : ۴۳۶ و ۱۴ : ۱۳۶) یاد شده است چه آن در ۱۰۳۶ (نسخهٔ مورخ ۱۰۵۳) بانجام رسیده و گزیده‌ای ازشرح ابن میثم است وبه‌عربی .

آغاز : بسمله بعداز حمد خداوند جهان و درود بر پیغمبر آخرالزمان بنده علی موسوم به حکیم صوفی را به جهت ذلت روزسعاد این سعادت دست داد که خطب و مکتوبات ... امیرالمؤمنین علی بن ابی‌طالب را که به‌امیران شهرهای خود وشریران اعدای خود نوشته وسید رضی الدین درکتاب نهج البلاغة جمع کرده بفارسی زبان مترجم گردد ... افتتاح به‌خطبهٔ اول کتاب کرده شد ... رباعی :

یارب چو از این گریوه بالا برسم
از خود رسته به حق تعالی برسم
سیل دریا مرا ازین جوببرد
تا من ز علی به رب اعلی برسم

انجام : اینست آنچه توفیق توضیح دراو یافت و بالله التوفیق .

* ۱۲۰ ، نسخ و نستعلیق ۱۱ع ۲/ ۱۰۰۴ ، عنوان و نشان شنگرف ، ازآن عباس علی بن حاجی محمد در ۲ رجب ۱۲۱۲ ، ربعی .

شرح الواصلین : پسرجمال اردستانی درگذشتهٔ ۸۷۹ (آستان قدس ۷:۶۳۷ - نشریه ۴ : ۲۷۳) .

آغاز : این شجر با آن ثمر پیوسته است
بی ثمر باشد که زین بگسسته است

انجام :

کر گوش و چشم و دل بزبان یاوری کند
صندوق جسم وجان تو نگویی زهم جدا است

* ۵۴۷ ، نستعلیق ابوالقاسم بن ملا حاجی محمد بن مؤمن عطار در یکشنبه ۱۷ شوال ۱۲۷۱ در مدرسهٔ پنج علی .

شرح الهدایة الاثیریة : صدرای شیرازی

* **۹۹۶** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، نشان شنگرف ، ربعی .

شرح الهدایة : سیبدی

* **۵۲** ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف آغاز و انجام افتاده .

* **۱۰۰۶** ، نستعلیق روز سه شنبه ۱ع ۹۷۵/۲ در بغداد ، در خدمت محمد افندی جامه دار زاده درارزنهٔ روم در روز دوشنبه ۲۱ ذق ۱۱۶۷ ، تصحیح شده است ، عنوان‌ونشان شنگرف ، ربعی .

شطرنجیه : میرزا آقامحمدنصیر فرصت پسر میرزا جعفر بهجت حسینی پسر میرزا کاظم شرفا پسر میرزا نصیر اصفهانی شیرازی(۱۲۷۱ - ۱۳۳۹) که‌بنام ناصرالدین شاه در یک مقدمه و دو باب و یک خاتمه بسال ۱۲۹۱ ساخته است .

نسخه‌ای از آن در کتابخانه دانشکدهٔ ادبیات ش ۲۷۹ مجموعهٔ حکمت (فهرست ۲ : ۲۶) هست .

سرگذشت فرصت در ذریعه (۹ : ۸۲٤ و ١٤ : ١٩٠) و استوری (۱ : ۱۲۹۵و۳۰۳ و ۲ : ٦٦) و آثار العجم (ص ٥٩٦)هست.

آغاز: حمد نامحدود و سپاس نا معدود حکیمی را سزاست .

انجام : الطاهرین المعصومین

* **۱۱۲۳**، نستعلیق گویا ازقدسی داماد مؤلف ، با سرلوح و حاشیهٔ « منه » ، آراسته و زیبا ، ربعی .

الشفاء : ابن سینا

* **۲۰** ، نسخ سدهٔ ۱۰ و ۱۱ ، طبیعات پایان مقالهٔ یکم‌فن پنجم ، آغاز افتاده، ربعی.

* **٤٨٠** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، آغازافتاده ربعی .

* **۹۹۳** ، نستعلیق علی بن محمددرروز پنجشنبه ۱۰ ج۱/۱۰۲۰ ، عنوان و نشان شنگرف ، بغلی .

الشفاء بتعریف حقوق المصطفی : قاضی ابوالفضل عیاض بن موسی یحصبی در گذشتهٔ ٥٤٤

* **١٤٤٦** ، نسخ روز چهارشنبه ۱۰صفر ۹۱۷ ، عنوان شنگرف ، ربعی ، در آغاز آمدهٔ «کتاب الشفاء بتعریف حقوق المصطفی در سیر به خط نسخ درسنهٔ ۹۱۷ نوشته جلد سبز به جدول طلا » . در پایان آمده : « کتاب الشفاء درسیر با سرلوح و مجدول به طلا و رنگ کاغذ داغ‌دار آب رسیده و پیوند نموده و بعضی اوراق کرم خورده جلد مستعمل‌لفافه دار آبی سبز ... پیشکش عزیزالله بیست و سوم (۲۳) سنهٔ ۷٤ تحویل ...»(پاره شده است) با مهر « محمد ابراهیم حسینی خانه‌زاد پادشاه عالم‌گیر (٤٧) ٤ ۱۱۱ » جلد کنونی تیماج قهوه‌ای ترنجی فرسوده‌است

شکر العباد : تقی عنوان نگار

پسر پسر رئیس محمد ساوجبلاغی و نخستین منشی دیوان‌رسائل‌خاصه که‌به‌پیروی ازگذشتگان و نیاکان خود و تعلیم پدر چهل و دوسال در دیوان رسائل شاهانه کارکرده و درمأموریت تحریرات‌سرحدیهٔ‌خراسان وبروجرد

و بختیاری و دارالمرزو آذربایجان و کردستان و کرمانشاهان رنج برده است . عربی وفرانسه میدانسته است ، شرح مثنوی اتابکیهٔ اقدسیه دارد و تفسیر شریف باب المختار من نهج البلاغةو ترجمهٔ الدرالنثیر . او را شاه «عنوان نگار» خوانده‌است‌و او در حوزهٔ‌رسائل همایونی فرمانها و حکمها صادر می‌نموده است .

این کتاب شرحی است بر مصباح الشریعة بنام امین السلطان وزیر اعظم و او بپاس اینکه پسرش عزیزالله که هم خوشنویس بوده و هم منشی در نه سالگی قطعهٔ قاب آینه به پادشاه داده‌است به شکرانه این شرح رانگاشته است . در صدباب است و در هریک نخست متن است سپس شرح ، نظم هم در آن هست

آغاز : بزرگ خدای‌را سپاس‌سزاست که شکر عباد را وسیلهٔ ازدیاد نعمت فرمود .

انجام : در باب بیست و چهارم : ورحمة الله و برکاته

* **۶۸۵** ، نستعلیق عزیزالله پسر شارح پس از مرگ او در ۱۷ رمضان ۱۲۶۰ در تهران ، جدول زرو لاجورد ، عنوان شنگرف، با یک سرلوح ، بغلی .

شمس المعارف : بونی

* **۴۷۲** ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف ، ربعی .

شوارع الهدایة فی شرح الکفایة :

حاج محمد ابراهیم بن محمد حسن خراسانی کلباسی کاخی‌اصفهانی (ع ۲/ ۱۱۸۰ - شب ۸ ج ۱/ ۱۲۶۲)، متن از محقق سبزواری است. (ذریعه ۱۴ : ۲۳۷ - اعلام الشیعة ۲: ۱۴ - آستان قدس ۵ : ۴۶۴) .

* **۷۵** ، نسخ محمد در روز سه شنبه ۱۴ ماه ... ، کتاب الصلاة (جزو دوم) با تاریخ تألیف « عشر ثانی سدس اول ربع اول ثلث اول عشر ثامن عشر اول ثلث ثالث ربع ثالث عشر سادس عشر سادس عشر ثالث الف ثانی ۱۲۴۲)با سرلوح، جدول زرولاجوردوشنگرف، رحلی .

شواکل الحور فی شرح هیاکل النور : دوانی

* **۴۰** ، نستعلیق عباس صوفی مهرانی در آدینه شعبان ۸۹۷ ، با حواشی فیض و حسین تونی .

شیخ و شوخ یا **رویای صادقه** :

بهاسکراچرچ دکنی ، مانند خوابنامهٔ اعتماد-السلطنه (ذریعه ۷ : ۲۶۷) انتقاداجتماعی است

در ذریعه (۱۱ : ۳۰۸) از رویای‌صادقهٔ حاج محمد حسن کاشانی که انتقاد اجتماعی است یاد شده است (فهرست نسخه های خطی فارسی ۱۶۴۰-الهیات ۱ : ۸۹ - ملک ۹۱۲) در پایان‌آمده « تمام شد درساعت ۵ ۴ روز ده شنبه ۲۷ ماه ذی پنبه درسال مبلغی از تاریخ گـذشته به ید خودم ... ماریوالکرخی فی دارالسلطنهٔ جزیره واق ۱۰۷۴ قبل از هجرت نبوی ، والسلام »

* **۱۲۳۷** ، نستعلیق حاج احمداصفهانی در روز آدینه ۱۱ع ۲ (۳ جوزا) ۱۳۲۵ سال قوی ئیل ، ربعی .

شیرازنامه : ابن زرکوب معین‌الدین ابوالعباس احمد ذهبی اصفهانی شیرازی در گذشتهٔ ۷۷۹ (دیباچهٔ روز بهان نامه ص ۵۷)

* **۵۱۳** ، نستعلیق ۱ ج ۱۰۵۷/۲ در لاهور، عنوان شنگرف، جدول رنگین، از پایان چند سطری افتاده .

شیرین‌وخسروفرهاد : سید امیر محمد امین روح الامین میرجمله (۹۸۱ - ۱۰۴۷) که در ۱۰۱۸ بنام محمد قلی قطب شاه سروده است. (ذریعه ۷: ۲۶۰ و ۱۴ : ۲۶۹ و ۱۹ : ۲۳۱ - مجلس ۳ : ۲۹۱ و ۵۰۹)

نخستین عنوان در بیان بی وفائی وناسازگاری ایام ، دومین در بیان آگاه شدن شیرین از ویرانی دیار عشق یعنی مرگ فرهاد :

چنین آید بگوش ازهوشیاران
که شیرین بود روزی پیش یاران

در آن آمده (۷۶) :

بیاروح الامین داری اگر هوش
بکن این پند را چون حلقه در گوش

بازپسین عنوان : صفت بزم آرایی خسرو و شیرین در شبی که دعوی زیادتی داشت بر روز ... وشیرین ساختن روح الامین کام خامه را بنوشتن شرح این مقال .

* **۸۴۶** ، نستعلیق ، آغاز و انجام افتاده ربعی .

شیمی جدید روزگار ناصری که از کتاب های فرانسوی گرفته شده دراجسام و فلزات و نمکها و بخارات بفارسی .

* **۴۷۶** ، نستعلیق سدهٔ ۱۴ .

ص

الصافی : فیض کاشانی

* **۲۴۸** ، نسخ محمدبن امین الدین بن جلال الدین بن علاء الدین عبدالرضا موسوی حسینی جزایری در ۲۰ محرم ۱۱۳۳ .

* **۲۸۵** ، نسخ محمد سنجر بن محمد کاظم در دوشنبه ۸ شعبان ۱۱۰۲ از روی نسخهٔ اصل که خود نوشته بوده است بیک واسطه ، جدول وکمند زرولاجورد ، عنوان و نشان شنگرف ، با پیشانی زرین ، حواشی نستعلیق ، ربعی .

* **۱۳۱۶** ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، آغاز افتاده ، نیمهٔ یکم، رحلی

صافی‌درشرح کافی : ملا خلیل قزوینی

* ۷۱ ، نستعلیق خوش ۷ رمضان ۱۰۹۴ نویسانده‌ٔ ابوالحسن که در ص ع درذق ۱۰۹۴ در قزوین یادداشت کرده و نوشته که با توجه حاجی محمد باقر بوده است ، مقابله شده ، با پیشانی نیم دایرهٔ زرین رنگارنگ ، جدول زرو لاجورد ، عنوان و نشان شنگرف ، با تملک حسین در اصفهان درج ۱۱۲۵/۲ ، کتاب معیشت (۱۶) ساختهٔ ۱۰۶۴ تا روز دوشنبه ۱۷ ذق ۱۰۷۵ ، رحلی .

* **۸۱** ، نسخ ع ۱۰۸۳/۱ ، محمدمکی بن محمدبن شمس الدین از بازماندگان شهید عاملی آن را خوانده است ، جزو دوم، وزیری

الصحاح : جوهری

* **۱** ، نسخ سدهٔ ۸ ، عنوان شنگرف ، با تاریخ تولد ۹۰۸ ، ازکتابهای محمدضبی

پسر احمد الدین زاهدی‌قراباغی، با مهرمحمد رفیع ، رحلی .

* ۷ ، نسخ پسین روز شنبه ۷ شعبان ۹۸۸ ، رحلی .

* ۱۴ ، نسخ معرب سدهٔ ۱۰ و ۱۱ ، عنوان شنگرف ، انجام افتاده ، با مهر« عمل محمد صالح » در جلد که کنده کاری کرده و ساختهٔ اوست .

الصحیفة السجادیة : امام زین العابدین

* **۱۰۷۵** ، نسخ محمد ابراهیم قمی ، عنوان شنگرف ، جدول زرولاجورد و شنگرف، حواشی نستعلیق با رمز « م ق ر » با فهرست درآغاز، با ملحقات ، با اجازهٔ سید داماد و محمد جعفر بن محمدباقر استرابادی به‌خط خود او ، با مهر شاه سلیمان و شاه سلطان حسین ، در ۱۸۰ گ ، ربعی .

صحیفهٔ قاصریه : میرزامحمدعلی قاصر واعظ قاینی کرمانی(بهارستان ۳۳۳ - ذریعه ۹ : ۸۶۷ - مجلس ۸ : ۵۲ - فرهنگ سخنوران ۴۶۰) مثنوی عرفانی و مذهبی‌است بروش مولوی، با سرگذشت او (دانشگاه ش ۲۹۰۲۰) دیوانی هم از او هست (دانشگاه ش ۳۸۱۰) .

آغاز :

بنام خداوند پست و بلند
منزه زهر نقص و از چون‌وچند

انجام :

نمایی خلق خود کسی پسند
که بینند ازکوری خود گزند

* **۱۱۷۴** ، نسخ سدهٔ ۱۳ ، خشتی

صراح اللغة : محمد بن عمر بن خالد قرشی

* **۱۲۹۹** ، نسخ تاج‌الدین حسین بن ملاشاه محمدخبوشانی در روز چهاشنبه ۱ رجب ۱۰۶۶ ، عنوان و لغات شنگرف ، حواشی به خط غریب حسین قاینی بدستور دارندهٔ آن ، خریداری علی مختار از عبداللطیفا در ۱۱۰۰ و اندی در تهران، مجدول، بهای نسخه«ست عشرة هزارات » آغاز افتاده ، رحلی .

نمونه درآغاز: قیدستورکه بکشیدن گردن دهد قیادرسن که ستور را بوی ببندند . فصل الکاف عقبه کوه پردشوار و نکادبی السی و نکادی ای سق .

نمونه در بایان : یکی از صحابه سمی بذلک لانه کان یعمل بیدیه جمیعا. باب الالف اللینیة الالف علی ضربین لینیة و یسمی الفا .

انجام : ساکنتان قال ذوالرمة الایااسلمی بمائک القطر .

صواعق البرهان فی رد دلایل العرفان:
حاج زین العابدین خان بن حاج محمد کریم خان کرمانی (۱۲۷۶ - ۱۳۶۰) که در رد دلایل العرفان حیدر علی اصفهانی بهائی یا میرزا ابوالفضل بهائی در یک مقدمه و چهار باب بفارسی در ۱۳۲۱ بدستور حاج محمد کریم خان ساخته‌است (ذریعه ۱۰ : ۹۴ - فهرست مشایخ ۲ : ۴۱۷ - مشار ۱۰۷۷) .

* **۱۲۶۶** ، نستعلیق ۲۴ع ۱۳۲۴ ، وزیری .

ض

ضابطهٔ حل‌معما : مولانا کمال الدین

محمد بدخشی اشکمیشی شاگرد میر حسین معمائی، نزدیک به ۱۶۰۰ بیت در سه بخش در اعمال سه گانه:

نخستین اعمال تسهیلی:

۱ - انتقاد در هشت ضابطه و یک تتمه

۲ - تحلیل در چهار ضابطه

۳ - ترکیب درشش ضابطه

۴ تبدیل در دو ضابطه.

دوم اعمال تحصیلی:

۱ - ... در سه ضابطه

۲ - ترادف و اشتراك در دو ضابطه و تتمه

۳ - کتابت در دو ضابطه

۴ - تصحیف در دو ضابطه

۵ - استعاره و تشبیه

۶ - حسابی در پنج ضابطه

سوم اعمال تکمیلی:

۱ - تألیف در دوضابطه

۲ اسقاط در دو ضابطه

۳ - قلب در سه ضابطه و تتمه

خاتمهٔ در صنایع شعر درچند قسم ازابهام تا خاتمه و انتهاء

(مجلس ۳: ۱۳۰ ش ۸۸۲ - دانشگاه ۲: ۳۹۴- ذریعه ۹: ۱۲۷- فرهنگ سخنوران ۷۹).

آغاز نسخهٔ مجلس:

ای واسطهٔ جوهر اشیا نامت
وی رابطهٔ گوهرانشا نامت

از نام تو مشکل بدخشی شده حل
ای ضابطهٔ حل معما نامت

معما کلامی‌است مشعربه حروف مرتبهٔ کتابی‌اسمی‌از اسماء به طریق اشارت وایمائی که مطبوع طبع پاك و منظور نظر اهل‌ادراك باشد چنانکه دراسم امیر علی شیر:

اگر دل میکند از مهرو مه گاهی تمنائی
ولی‌ازمهر(۱) اویابدخوشی هرلحظه دانایی

مصراع کازال کاسمه علیا بر ارباب فن معما و واقفان قواعد رمز و ایماپوشیده نماند که‌چون‌غرض‌از تسوید این‌رساله وترتیب‌این مقاله عرض چند معمائیست که این کمینه را ازمکمن‌غیب‌بردل‌معترف به‌چندین‌عیب‌فایض شده و به شرف التفات نظر فیض اثر حقایق‌پناه معارف دستگاه حامی شرع ومرشد نامی‌مقتدای خجسته فرجامی.

انجام نسخهٔ مجلس: حرف لغز و نام معما تاکی، رباعیه.

این تازه رقم که مشکل است ارقامش
یارب تو بده قبول‌خاص‌وعامش

وین نسخه که چون‌حصن‌حصین‌مضبوط است
شد ضابطهٔ حل معما نامش

نقل است از خط شریف حضرت مخدوم گرامی و مرشد مولانا نور الملة والدین عبد-الرحمن جامی سلمه‌الله و ابقاه که بعد از نظر باین رساله آخر چنین نوشته‌اند که قطعه:

این تازه گهرکه گشته فایق
بر هر گهری به نور بخشیست

هرکس که بدید آب و رنگش
دانست که گوهر بدخشیست

۱- در نسخهٔ مجلس زیر کلمات «دل، مهر، مه، مهر» آمده: «ی، ع، ل، خور»

هیهات هیهات این نه گوهر بلکه کان گوهر
یست بلکه هرقاعده‌ای آن از وی کان دیگریست
گل زاریست از خس و خاشاك رفته گلهای
در غنچهٔ نهفته‌اش
جز به نسیم انفاس زیرکان نشگفته ، قطعه

دبیر قصب جامه یعنی که خامه
به تسوید این نامه چون شد مشرف
بر آمد به تحسین صفیر صریرش
که نعم المؤلف و نعم المولف

تم .

* **۱۴۲۰** ، نستعلیق . ۲ شعبان، آغاز افتاده ، انجام کم دارد ، ربعی .

ضرام السقط : صدرالافاضل ابوالفضل ابو محمد قاسم بن حسین بن محمد خوارزمی حنفی نحوی (۵۵۵ - ۶۱۷) ، در شرح سقط الزند معری (مشار ۵۹۷ - معجم المؤلفین ۸ : ۹۸)

* **۷۷۹** ، نستعلیق نصرالله اهری در ۱۲۷۲ ، عنوان شنگرف ، وزیری .

ضرر ادویه در معالجهٔ امراض

با استشهاد بگفته‌های دانشمندان فرنگ ، ترجمه‌ایست از رسالهٔ دکتر بیلوزای آلمانی .

* **۳۴۴** ، نستعلیق . ۲ شعبان ۱۳۱۹، جدول زرو شنگرف .

ضیاء العین فی مراثی مولی الکونین جناب ابی عبدالله الحسین : ضیاء الدوله شاه زاده محمد رحیم میرزا فرزند نایب السلطنه عباس میرزا زندهٔ در ۱۲۶۸ و ۱۲۷۴ ، به وزن مثنوی (ذریعه ۹ : ۹۹۷ و ۱۵ : ۱۲۰ - مشار فارسی ۱۰۸۳ - مؤلفین مشار ۳ : ۱۱۵ - رجال قاجار ۳ : ۳۹۷)

* **۷۰۴** ، شکسته نستعلیق عبدالحسین قاجار ، درپایان شعرهای فارسی است که یک بندآن تاریخ ۱۲۸۹ دارد بهمین خط و بند دیگر از شاه نعمةالله است ، ربعی .

ط

طاقدیس : احمد نراقی صفائی ، نامش **چهارصفه** هم هست و ملامحمدجواد شفائی پسرش صفهٔ سوم آنرا سروده است (دانشگاه ش ۴۲۰۱) چندین بار بچاپ رسیده است .
(ذریعه ۱۵ : ۱۳۴ و ۱۹ : ۹۰ و ۲۳۸ - آستان قدس ۷ : ۶۴۵ - مرآت القاسان ۲۸۲ و ۲۸۴) .

* **۵۵۶** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ درمتن و هامش ، جدول شنگرف ولاجورد .

طب (رساله در-)

نسخه هااست نخستین آن انوش داروی لؤلؤی است و باید از نگارشهای تازه باشد .

* **۳۵۹** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، ربعی .

طب (کتاب -)

از امراض گوش تا رحم گویا تألیف سدهٔ ۱۳ و ۱۴ با عنوانهای باب مانند :

باب یازدهم دربیان احوال بینی ازترکیب ووضع شامه و منفعت آنها و مرضهای بینی و اسباب و معالجات آنها .

باب بیست و چهارم در بیان آلات توالد و پستان از ترکیب ووضع و منفعت و امزجهٔ مختلفهٔ رحم و امراض مخصوصهٔ زنان واسباب و علامات و معالجات آنها و دلایل حصول و

تأثیر احوال و حوامل و منع کردن آبستنی.

* **۳۵۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ و ۱٤ در کاغذ کبود ، عنوان شنگرف ، آغاز و انجام افتاده ، رحلی .

طب (کتاب ـ)

نخستین عنوان در نسخهٔ مانوع دوم در هوای غیر اصلی که مضاد طبیعت بود .

باب دهم در تدبیر اغتذاء

مقاله سوم دربیان علاج بیماران از روی دوا دارای یک مقدمه .

باب در فصد وحجاست ....

باب در معالجات مختصه از سرتاپا ...

باب چهاردهم در امراض کلیه‌و مثانه

* **۲۹۵** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، ربعی .

طب (رساله در ـ)

نخستین عنوان آن « سبات سهری مرضی باشد که از اجتماع اسباب سبات و سهرحادث شود» و آخرین عنوان آن« باب ششم دراسراض که تعلق به سوی دارد » .

* **۳۰۶** ، نستعلیق سدهٔ۱۲، در هاشش هم نوشته‌هایی دارد .

طب (رساله در ـ)

نسخه‌های پزشکی است که باکلمهٔ « صفت » آغاز میشود نخستین آنها « صفت قرصی که دراین قسم سود دهد » و بازپسین آنها «صفت تدبیری که نقشهای کبودبراندامها کرده باشند و خواهند که باطل شود ... بکارآید»هریک ازاینها ترکیبات داردودرسان بیماری ایست که ناشی درهاشش‌نسخه آمده است و نخستین آنها « دق » و بازپسین آنها « سماجت بشره » است .

عنوانهای باب هم دارد که چهارم آن‌در ادویهٔ مالیخولیا و چهل ویکم در ادویه‌ای که در زینت بدن بکارآید .

* **۳۴۹** ، گویا نوشتهٔ محمد تقی‌طبیب در ۹ ج ۱/۱۲٤۷ که این نام و تاریخ در پایان رساله‌ایست که دنبالهٔ آن پیش از این رساله در نسخه مانده است ، آغاز و انجام افتاده .

طب (رساله درـ)

آغاز : حمدله .... اما بعد در بیان حد و تقسیم و موضوعات طب و امور طبیعی

انجام : و اگر حبة الخضراء لادن جوره بالحرام (؟)وکنجدهمه را باهم کوبندسنفعت آن‌چون زیتون بود والله اعلم .

* **۳۵۷** ، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف .

طب (رساله درـ) : علی‌نقی بن محمد حسن ، مختصر در امراضی که در اسفارو اوطان کثیر الوقوع است بنام بهمن میرزا صاحب اختیار آذربایجان و محمد شاه قاجار، پس از خطبه درآن ازستهٔ ضروریه بحث شده است .

آغاز : حمدله . اما بعد بروافقان کلیات امور مخفی و مستور نخواهد بود .

* **۳۶۳** ، نستعلیق یوسف بن محمدعلی برای بهمن میرزا در ۱ شعبان ۱۲۶۳، عنوان شنگرف ، رحلی .

طب‌فارسی : دستورهای طبی‌علمی‌است و یادداشتهای پزشکی را می‌ماند .

آغاز : دواجهت نسوارکه آب از دماغ دماغ میاورد و دردسرکه از سبب رطوبت

* **۳۶۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳

الطب (کتاب فی -)

گویا باید بیست مقاله داشته‌باشد ، این عنوانها در آن دیده میشود :

الفصل الثانی فی علاج الحجم الزایــد فی‌اللثة

المقالة العاشرة فی‌امورکلیة یحتاج‌معرفتها فی‌المعالجات الجزئیة

المقالة التاسعة عشرفی عــلاج القروح والدبیــــلات والعمل بالحدید و الحصی والتطهیر و تنقسم علی اربعة وثلاثین فصلا .

المقالة العشرون فی‌القرابادین .

* **۳۰۹** ، نستعلیق حیدر بن میرزا علی در ۲۲ رجب ۹۴۳ ، برگها آشفته و پس‌پیش شده است .

الطب (کتاب فی -)

نخستین عنوان‌در نسخه : «اعلال‌الطبقة المشیمیة»

در میانه : «فی امراض الانف فی‌الخشم و هوفقدان الشم »

در پایان: «والسموم والادویة السمیة و منها المعدنیات‌ومنها نباتات و منهاحیوانیات»

* **۳۶۰** ، نسخ سدهٔ ۸ ، عنوان‌شنگرف، آغاز و انجام افتاده .

الطرائف : ابن طاوس

* **۱۲۰۰** ، نسخ عطیة بن غیاث الدین بن جلال الدین بن احمد کمونه حسینی نجفی در ۸ شوال ۹۷۷ ، ربعی .

طوفان‌البکاء : میرزا ابراهیم‌جوهری اصفهانی درگذشتهٔ ۱۲۵۳ (ذریعه ۱۵ : ۱۸۲) .

* **۷۹۰** ، نسخ روزسه شنبه ۱۴ رمضان ۱۲۵۶ ، عنوان شنگرف ، جدول شنگرف و لاجورد ، با سرلوح ،ربعی .

ظ

ظفر نامه : بزرگمهر، بنام‌اندرزنامهٔ ابو بوذرجمهر حکیم .

* **۱۰۷۴** ، نستعلیــق رضاقلی ادیب شیرازی در شیراز ، از سدهٔ ۱۳ ، عنوان‌زرین یا سفیداب ، جدول وکمند زرو لاجورد ، باسر لوح وطلا کاری در آغاز ، بغلی .

ع

عتاب‌الغافلین : آقا میرزا غلام‌رضای قاصر کرمانی ، گویا همانکه دردانشگاه‌هست (ش ۳۸۱۵) صحیفهٔ قاصریهٔ کرمانی (ش ۲۹۰۲ دانشگاه) گویا از او باشد یا از میرزا محمد علی قاصرقاینی واعظ کرمانی(بهارستان ص ۳۳۳) .

در ذریعه (۹ : ۸۶۷)و فرهنگ‌سخنوران (۴۶۵) از او یاد شده است، به‌نظم و نثراست و عرفانی و در آن آمده است :

گمان داری اگر تو خاك کرمان‌دلنشین باشد

خطا کردی که بدتر از همه روی زمین باشد

ندیدی گویا تهران وتبریز و صفاهان را
که گلشن دیده چون گلخن ببیند بر یقین باشد
گذشتم ز آنچه می‌گویم گرفتم خاك او یکسر
معطر همچو مشک نافهٔ آهوی چین باشد
چه حاصل آنکه اندر قصد جان صیاد کافر دل
بهر سو با یکی چاچی کمان‌اندر کمین باشد
اگر بد حوررا ماوا جهنم دیو را جنت
شرف این داشت بر آن ارچه باخلد برین باشد
تویی پس چون غلام خسروی کو را جهان یکسر
برو بحر و مکان و لامکان زیر نگین باشد
ترا گر نیست جا در لامکان جز خطهٔ کرمان
گزین جایی که درهجا هزاران خوش نشین باشد
اگر گویی تو قاصر خود چرا ضایع [کنی] کشور (؟)
نمایی عمرگویم چون زمان واپسین باشد
ندارم فرصتی تا رخت بربندم ازاین‌منزل
پس از روز ازل گویا سرا قسمت‌چنین باشد
از این دیوان بر می‌آید که او را پسری بود بنام کمال الدین

آغاز: نمایم هدیهٔ در باراللہ
یکی حمد و سه نوبت قل‌هواللہ
انجام: بدل مهر هریک فراوان بود
که مهری چنین مهر یزدان‌بود

* **۶۵۲**، نسخ پسر شاعر گویا همان کمال الدین، جدول شنگرف، ربعی.

عدة‌الداعی: ابن‌فهد حلی که در دو شنبه ۱۶ج۱/۸۰۱ ساخته است.

* **۲۱۷**، نسخ سدهٔ ۱۰، عنوان ونشان شنگرف، جدول زرولاجورد، با تملک ۱۲۳۶

عشق‌نامهٔ جلالیه در شرح منامیه: مجدالاشراف جلال‌الدین محمد ذهبی شیرازی بنام‌فارسی‌ناصرالدین شاه.(دانشگاه۳/۲۰۷۶)

* **۸۴۴**، نستعلیق سدهٔ ۱۳، ربعی.

عقدالعلی‌للموقف‌الاعلی: انضل‌الدین عمید الملک ابوحامد احمد بن حامد کرمانی که درصفر ۵۸۴ ساخته است (ذریعه ۱۰: ۲۹۰)

* **۵۰۳**، نسخ دههٔ یکم ماه هفتم سال ۱۳۴۲ از روی نسخهٔ مورخ ع۱/۶۴۹

علامات نجوم الفرقان: مقرب خان مصطفی بن محمد سعید

بنام ابوالمظفر محیی‌الدین محمد اورنگ زیب بهادر عالم گیر پادشاه و محمد اعظم‌شاه در ۱۱۰۳ دریک مقدمه و فهرست لغات‌قرآن باشاره به‌سوره‌هاوآیتهاو ملاك او درآن‌ترتیب تهجی کلمات است نه ریشهٔ آنها، بفارسی، نام‌کتاب ماده تاریخ است.

(فهرست نسخه های خطی فارسی ۱۲۰- استوری ۱ : ۱۰۵ و ۱۲۲۶ - مشار ۱۵۷۰ و ۲۸۷۷)

* **۴۱۵** ، نسخ و نستعلیق آدینهٔ نیمهٔ شعبان ۱۲۶۸ با مهر عبدالله .

عماد السعادات : برهان الملک غلام علی خان بن سید محمد اکمل خان نقوی که در ۱۲۲۲ نگاشته در تاریخ نادرشاه و پادشاهان هند و انگلستان در هند است تا سال ۱۲۱۶ (دانشگاه ۵۳۰۷ - ذریعه ۱۵ : ۳۳۱)

* **۴۸۷** ، نستعلیق هندی ۶ ع ۱۲۵۹/۱ عنوان و نشان شنگرف .

عنوان الشرف الوافی : شرف الدین ابومحمد اسماعیل شاوری یمنی (مشار ۶۴۰)

* **۱۴۲۸** ، نسخ « وبن مدبص کاعوسبر و هسهی» زنجانی در روز چهارشنبه ۲۹ شعبان ۱۲۶۱ ، عنوان شنگرف ، رحلی .

عوالی اللئالی العزیزیة فی الاحادیث الدینیة علی مذهب الامامیة : ابن ابی جمهور احسائی.

(دانشگاه ۵ : ۱۴۲۴ - نشریه ۶: ۳۷۸ آستان قدس ش ۱۸۲) .

* **۱۰۳۱** ، نسخ ج ۱۰۶۰/۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، خشتی .

عهدنامه‌های ایران و انگلستان و روس و عثمانی و فرانسه و بلژیك و اسپانیا و سوئد و دانمارك و هلند و ایتالیا و مسقط و یونان و قندهار و اطریش و آمریکا.

* **۱۰۶۳** ، نستعلیق میرزا حبیب الله پسر میرزا محمد مستوفی کرمانشاهی بدستور میرزا عبدالخالق خان وزیر کارگزار کرمانشاه در تخاقوی ئیل پایان ع ۱۲۷۳/۲ ، بافهرست در آغاز، خشتی .

عین الحیاة : مجلسی که در اواخر ج ۱۰۷۳/۲ ساخته است .

* **۱۷۴** ، نستعلیق محمد تقی پسر عبد الحسین مازندرانی در روز دو شنبه ۵ ج ۱۱۲۵ ، عنوان نشان شنگرف ، وزیری .

عیون اخبار الرضا : ابن بابویه به روایت پسر ابوالحسن علی ابن ابی طالب ابن محمد ابن ابی طالب تمیمی مجاور از خود او از ابو محمد شرف شاه ابن ابی الفتوح محمد بن الحسین بن زیادة العلوی الحسینی الافطسی النیسابوری در ۵۷۳ در نجف هنگام مجاورتش از ابوالحسن علی بن علی بن عبد الصمد تمیمی از پدرش ابوالحسن علی بن عبدالصمد در خانه‌اش در نیشابور در ۵۰۴۱ از ابوالبرکات خوزی از ابو جعفر محمد بن علی بن الحسین بن موسی بن بابویه قمی .

* **۲۲۵** ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، با اجازهٔ محمد مهدی موسوی کربلایی در ۱۱۲۸ به محمد حسن قزوینی ، با تملك همین قزوینی ووقف او در ۱۲۳۸ .

* **۱۲۹۷** ، نسخ محمد قاسم بن احمد مازندرانی در روز چهارشنبه ۲۵ ع ۱۰۵۹/۱ در مدرسهٔ شیخ لطف‌الله عاملی میسی ، عنوان و نشان شنگرف ، با تملك حسین حسینی در

۱۲۴٤ و محمد قاسم بن احمد مازنـــدرانی طبرستانی . وزیری .

عیون الحساب : محمد باقر یزدی

* **٤۲۳** ، نسخ وزرپاشی و تذهیب و تجلید شرف‌الدین عبدالواحد خنجی در ۱۱۰۰ برای امیر حاج محمد امین مستوفی ، عنوان‌و رقم شنگرف ، جدول زرو رنگارنگ ، با سرلوح و طلاکاری و حاشیه سازی ، ربعی .

عیون المسائل : سید داماد

* **۱۵۹** ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوان‌ونشان شنگرف ، محشی ، از آن عمادالدین مازندرانی وقف حاج محمدحسن قزوینی درج/۱/۱۲۳۸

غ

غرائب القرآن و رغائب الفرقان: نظام نیشابوری

* **۲۸۰** ، نسخ یاسین بن خضر بن‌عبد الهادی بوازیجی موصلی حنفی در سه شنبـه ۱٦ع۱/۹۹۵ ، با یک پیشانی ، جدول و نشان و آیتها شنگرف ، از سورهٔ یسن تا آخر رحلی .

غرر الفوائد : حاج‌ملاهادی‌سبزواری، در شرح منظومهٔ حکمت خود که در ۷ رمضان ۱۲٦۷ به انجام رسانیده است .

* **۱۰۰۱** ، نسخ کاتب سرخه‌ای‌سمنانی در پایان محرم۱۲۷۷ در تهران ، متن‌وعنوان و نشان شنگرف ، ربعی .

غزوة المجاهدین یا جنگ نـامـهٔ امیرالمؤمنین : محمد قاسم

داستان جنگ هظام و جمیل بن کثیر و جنگ جمیل و علقمة بن الحجاب و عباد بن بشیر است‌و باید از داستانهای‌متداول روزگار صفویان باشد .

مؤلف در پایان ازخود نام میبردوبیگوید که من بی سند ومدرك این کتاب را ننوشته‌ام بلکه رسالهٔ عربی محمدصالح بحرانی رابفارسی در آورده‌ام ، پیش از آن عنـوان « صف نهم در فرار هنگام و تعاقب امام » است.

آغاز : بسمله . آورده که در حوالی شهر یمن شهری بود وسیع

انجام : به عرض این حضرت رسانیده‌اند

* **۵۳۰** ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، آغاز افتاده ، دوصفحهٔ آخر نو نویس رمضان۱۳ (-۱۳۰۰)

غنائم الایام فی مسائل الحلال والحرام : میرزای قمی

* **۲۰۳**، نسخ ابراهیم سمنانی‌در۱۲٦٤ ربعی .

الغنی والمنی : قمری

* **۳٤۰** ، نستعلیق ۲۰ ذق ۱۰۷۳ در مدرسهٔ معصومه قم ، عنوان و نشان شنگرف، ربعی .

ف

فتح‌وظفر : ابوالنصرفتح الله‌خان شیبانی کاشانی(۱۲٤۰-۱۳۰۸) مورخ ج۲/۱۳۰٤ به نظم و نثر در ستایش شاه زاده مظفر ولـی عهد در ۱۳۰۲ که در۱۳۱۳ مظفر الدیـن شاه شده بود (ذریعه ۱٦ : ۱۱۱) .

* **۱۲۲٦** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، ربعی.

فراست (علم-) سیدعلی‌همدانی،بفارسی

* **۹۰۳** ، نستعلیق شاه محمودنیشابوری در صفر ۹۵۰ ،کاغذ متن و حاشیه ، جدول

زرو لاجورد و شنگرف و زنگار ، حاشیه با گل و بوتهٔ زرین ، با سرلوح ، ۶ برگ ، وزیری .

فرایض : از فتوای حاج ملامحمدبن ملا محمد مهدی اشرفی بار فروشی مازندرانی در گذشتهٔ ۱۳۱۰ در یک مقدمه و چند باب و یک خاتمه در مسائل اجتهاد و تقلید وآداب طهارت و احکام صلاة و روزه بفارسی.

(ریحانة الادب ۱ : ۷۵ - احسن الودیعة ۱ : ۱۲۴ - الماثروالاثار ص۱۴۳ س ۲۳ - قصص العلماء ۸۷ - مؤلفین مشار ه : ۸۴۹)

آغاز : حمدله . صلاة . اما بعد ایـن رساله ایست موسوم به فرایض .

* **۲۶۷** ، نستعلیق میرزا اسماعیل پسر میرزا معصوم تفرشی در ۱۲۸۰ بخواهش شاه زاده ادریس میرزا، عنوان و نشان شنگرف.

فرخ نامهٔ جمالی : ابوبکرمطهربن محمد بن ابی القاسم بن ابی سعد جمالی یزدی

(فهرست نسخه های خطی فارسی ۶۷۶) .

* **۴۶۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ و ۱۱ ، عنوان شنگرف ، ربعی .

فرهاد و شیرین : وحشی ووصال

* **۵۸۰** ، نستعلیق عبدالله خان بن علی ایروانی در ۱ ذح ۱۳۰۵ ، جدول لاجورد و شنگرف ، ربعی .

* **۶۷۶** ، نسخ غلام رضای حیران یزدی در ۹ ج ۱۲۸۱/۲ .

* **۱۲۳۳** ، نستعلیق ۲۲ ج ۱۲۵۸/۲، با سرلوح و حاشیه سازی ، جدول زرولاجورد، بغلی .

فرهاد و شیرین : وحشی بافقی

* **۱۴۴۷** ، شکسته نستعلیق عبدالمجید در اواخر ذح ۱۱۵۹، باسرلوح و حاشیه سازی زرین و رنگین درص ۱ و ۲ ، ربعی

فرهنگ ادویه ، به ترتیب تهجی از آرغیس تا ینمه بفارسی ، آغاز : باب الالف در دمشق و مصر عودالریح و آن قشر .

* **۳۲۲** ، نستعلیق هندی سید رضاحسین ذاکر ، سدهٔ ۱۲ و ۱۳ ،

فرهنگ جهانگیری :

* **۸** ، نستعلیق ۱۲۰۵ ، عنوان شنگرف رحلی .

* **۱۷** ، نستعلیق محمد بن محمدصادق در ع ۱۲۵۵/۲ ، عنوان شنگرف ، باسر لوح، وزیری ، گزیده است .

فرهنگ خدا پرستی : لسان الحق عبدالوهاب محرم یزدی (ذریعه ۱۶ : ۱۹۹) .

* **۵۶۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۴ ، بغلی .

فصل الخطاب فی تمیز الباطل من الصواب : ابوجعفر محمد باقر بن محمد علی فراهانی مصلح آبادی ، درکلام در پنج باب، تألیف ۱۲۶۴

آغاز : الحمدلله الذی لامن شی کان ولامن شی کون .

انجام : وسلم تسلیما .

* **۱۷۹** ، نستعلیق شب پنجشنبه ۱۰ ع ۱۲۶۴/۲ ، اصل ، ربعی .

فقه و اخلاق و عقائد : محمد بن حاجی

عبدالکریم بن حاجی محمد خالدی نقش‌بندی شافعی سنندجی ، بفارسی در شش مجلد ، با اربعینی به عربی در پایان آن ، با شعرهای فارسی .

* **۱۴۴** ، به خطخود او،تألیف وتحریر رمضان ۱۳۴۰ ، خشتی .

فلك نازنامه یا **سرو و گل طناز** : تسکین، مثنوی است .

(دانشگاه ش ۵۱۷۸ - ذریعه ۱۶ : ۳۱۳ و ۱۹ : ۲۰۴ و ۲۵۹ - مشار ۲۳۸۵ و ۲۰۶۲) .

* ۸۰۱ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، آغازوانجام افتاده ، ربعی .

الفوائدالصادقته فی اصول المسائل المنطقته والمباحث اللغویة الضروریة: ملا محمد علی بن محمد حسن آرانی کاشانی که در شب سه شنبه ۱۷ ع ۲/ ۱۲۱۷ ساخته است . از مبحث خاصه آغاز میشود و میرسد به رؤس ثمانیه و در منطق است (ذریعه ۱۰ ۳۴۴)

او گویا ملا محمد علی آرانی گلپایگانی باشد که در لباب الالقاب کاشانی (ص ۱۱۶) از او یادی شده است .

* **۱۲۷۶** ، نسخ محمد علی بن ابراهیم کزازی در روز ٤ محرم ۱۲۰۹ ، باتملک محمد رضا بن محمد باقر گلپایگانی در روز شنبه ۲۹ شعبان ۱۲۸۱ و محمد تقی بن محمد هاشم سلطان آبادی در ۱۲۰۹ ، ربعی .

الفوائدالضیائیة : جامی که در شنبه ۱۱ رمضان ۸۹۷ بانجام رسانده است .

* **۹۷۴** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ و ۱۱ .

* **۱۱۸۷** ، نستعلیق خوش حسن علی شیرازی برای میرابوالمعالی ثانی در اصفهان در ۱۰ شوال ۱۰۶۶ ، جدول زرو لاجورد ، عنوان و نشان شنگرف ، محشی ، آغاز افتاده، ربعی .

الفوائد فی حل شرح العقائد : کمال‌الدین محمد بن ابی شریف مقدسی (قدسی) درگذشتهٔ ۹۰۵ ، حاشیه‌ایست بر شرح تفتارانی بر متن نسفی (چلبی) .

* **۲۴۷** ، نسخ سه شنبه ۲۳ شعبان ۱۰۱۹ ، عنوان و نشان شنگرف .

الفوائدالمدینه : محمد امین استرابادی که در ع ۱/ ۱۰۳۱ ساخته است .

* **۱۹۷** ، نستعلیق محمدصادق بن محمد علی سرکانی در آدینه ۱۵ ج ۲/ ۱۰۴۹ در مدرسهٔ چماقیه در اصفهان ، وقف محمدحسن قزوینی در ج ۱/ ۱۲۳۸

فهرست کتب فتح الباری بشرح صحیح البخاری ، مطالب آن درجدول آمده است با شماره .

* **۱۳۲۷** ، نسخ سده ۱۳ ، رقم‌شنگرف، در ۹۳ برگ ، ربعی .

فیضیه (رسالهٔ -) استاد شیشه گرحاج آقا غلام رضای زجاجی مشتاق علی‌شاه ساروی مازندرانی، بفارسی در یک‌مقدمه وچهارفصل:

۱ - تصفیهٔ دل

۲ - تزکیهٔ نفس

۳ - تجلی روح

٤ - بیان مقامات سالک
(ملک ۲۹۰۱ - دانشگاه ۴۰۲۱/۱- نشریه ٥ : ٤٦ - آستانهٔ قم ۳ : ۱٤۰)
* ٤٧ ، نستعلیق سده ۱۳ ، انجام افتاده

ق

قابوس‌نامه : عنصر المعالی کیکاوس، با تاریخ تألیف ٤٧٥

* **۹۲۹** ، نستعلیق خوش سدهٔ ۱۳ ، جدول زرولاجورد ، عنوان شنگرف .

* **۱۱٦٤** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، انجام افتاده ، ربعی .

القاموس المحیط : فیروز آبادی

* **۲** ، نسخ معرب ۸۹۳ ، عنوان‌شنگرف رحلی .

* **٥** ، نسخ معرب محمد رفیع بن‌محمد باقر کلب مشهدی در چاشب روز پنجشنبه ۲٦/۳/۱۰۷۷، با سرلوح ، جدول زروشنگرف، با سه دایرهٔ آراسته در میانهٔ نسخهٔ ، وزیری .

* **٦** ، نسخ معرب عبدالله بن مساعدبن بدیع درج ۱/۱۰۹۲، عنوان شنگرف، رحلی .

* **۱۱** ، نسخ عربی سدهٔ ۱۲ ، با تملک ۱۱٤٤ ، تا حرف طاء و افتاده ، رحلی .

* **۱۳** ، نسخ معرب سه شنبه ۱۳شعبان ۳۳ (= ۹۳۳) با تملک ۱۰۷٥ و ۱۳۰۲ ، نسخهٔ آراسته ایست .

* **۱۳۰۰** ، نسخ معرب سدهٔ ۱۰ ، سه صفحهٔ آخر نو نویس سدهٔ ١٤ ، عنوان‌و نشان شنگرف ، از «فصل الشین شیدع» ، رحلی .

* **۱۳۰۱** ، نسخ محمد الموهوب بن احمد بن ابی القسم بن ابی بکر ملاح حشربن لطف‌الله در روز چهارشنبه ۲۲ رمضان۹٦٦ ، جدول و نشان‌شنگرف، آغاز افتاده از «طرأ» ، با تاریخ تألیف ذح ۷٦۸ در جزو یکم و روز- پنجشنبه ۱۳ع ۱/۷۸۸در پایان، رحلی.

* **۱۳۰۲** ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، در انجام یک صفحه‌ای افتـاده و باید تاریخ کتابتی درآن می‌بوده باشد ، عنوان و نشان شنگرف ، از « شبدع » است ، رحلی کوچک .

القانون : ابن سینا

۳۲۲ ، نسخ سدهٔ ۱۰ ، عنوان و نشان و جدول شنگرف ، ربعی ، عنوانهای «الجملة الاولی من هذا التعلیم فی العظام و هی‌ثلثون فصلا الفصل الاول منها قول کلی فی‌العظام» و « الفصل السابع فی تلافی حال من افرط به الاسهال » را دارد . با فن چهارم که درسی فصل است .

قانونچه : چغمینی ، در ده مقاله

* **۳۳۸** ، نستعلیق‌محمد شریف‌بن‌محمد صادق خاتون آبادی در ٦/۱۰۷۷۳ ، عنوان شنگرف ، ربعی .

* **۳٤٥** ، نستعلیق‌سدهٔ ۱۰و۱۱، محشی، انجام افتاده .

* **۲۷۱** ، نسخ روز بهان محمد کاتب در ۹۳۹، عنوان شنگرف ، جدول و کمندزرین و رنگارنگ ، ص ۱ زرین ، ۱۸ س، آغازافتاده و دو صفحه تجوید دارد ، حواشی نستعلیق مانند ترجمه های فارسی زیر سطور ، رحلـی بزرگ .

* **۲۷۲** ، نسخ سدهٔ ۹ ، کامل کردهٔ ملا عبدالحمید تفریشی باستادی محمدحسین

خونساری در دوشنبه ۳ رمضان ۱۲۴۹، عنوان و نشان شنگرف، کاغذ متن و حاشیه، دو صفحهٔ آغاز نونویس تر، با ترجمهٔ فارسی کهن به نستعلیق، رحلی بزرگ.

* **۱۱۲۸**، نسخ یاقوت حموی بگواهی عبدالله الجزایری نویسندهٔ کتیبه‌های اصفهان و احمد نیریزی و هدایت در ۱۲۲۰ و احمد سهیلی خوانساری، درست مانند قطعه‌ایست که با امضای یا قوت است و تصویر آن را خواهیم دید، بامهر علی‌رضای حسینی در پایان، با پوستهٔ چرمی، جلد تیماج زرکوب زرپاشی شده درون سرخ زرکوب، ربعی.

قرآن با ترجمهٔ فارسی کهن

* **۱۴۱۶**، برگهای پراکنده‌ایست رویهم ۱۹۲ گ ۹ س به خط نسخ درشت معرب با ترجمهٔ فارسی زیر سطور به‌نسخ ریز تر از سدهٔ ۷ و ۸، رحلی.

* **۱۴۲۱**، نسخ مرجان اسلامی، آراستهٔ به‌زرو رنگ، با جدول و ستون‌بندی، با سرلوح و حاشیه سازی، جلد مشکی سوخت زرکوب ضربی درون‌سرخ، رحلی ۱۵ س، سطر ۱ و ۸ و ۱۵ درشت و به زر.

* **۱۴۲۲**، به خط کوفی سدهٔ ٤ در ۸ گ ۶ س، متن و حاشیه آبی آراستهٔ به‌زربا گل و بوته و تازه، از «عرض الحیاة الدنیا و من یکن سمن» تا «ولله‌ملك السماوات والارض ...» بیاضی ربعی.

قرابادین: از اطریفل تا یاقوت

* **۳۲۰**، نستعلیق سدهٔ ۱۱، آغاز و انجام افتاده.

قرابادین ازانوش دارو تا یا قوت

آغاز در دیباچه افتاده: انوش‌داروا عضاء رئیسه را قوت دهد.

انجام: بعد از چهل روز میل نمایند.

* **۳٤٤**، نستعلیق سدهٔ ۱۲، از آن‌میرزا اسماعیل در ۱۲۶۶، ربعی.

قرابادین به‌ترتیب تهجی هربابی یک حرف که در نسخهٔ ما از حرف‌دال‌است‌تا فاء، عنوانهایی مانند: دواء، روغن، سکنجبین، سفوف، سنون، شراب، شیاف، طلاء، طبیخ، عقد، فلونیا، فرزجه در آن دیده میشود.

آغاز افتاده: گرد کان‌تر، شب یمانی، پوست انار سوخته، لادن، مساوی کوفته و بیخته به آب گرم بسرشته وخضاب کنند ... باب‌الدال دواء السنة و او را دواءالملوك نیزگویند.

انجام افتاده: فرزجه‌که ... رابرانـد صفت آن ... از هریک چهار درم ابهل هشت درم.

* **۱۳۲۹**، نسخ سدهٔ ۱۱، عنـوان شنگرف، بغلی.

قرانات سبعهٔ سیاره درمثلثهٔ آتشی (احکام-)

* **٤۳٤**، نستعلیق سدهٔ ۱۲ و ۱۳، ربعی.

قرة‌الناظرین و انیس‌المسافرین: گردآوری احمد بن محمد حجازی، به‌نظم‌عربی، در اخلاق، در چند باب و فصل.

* **۵٦٤**، نسخ روز پنجشنبه ۲۷ رمضان ۱۲٤٤ در شیراز، از کتابخانهٔ ضیاء لشکر تقی دانش، کاغذ کبود، بغلی.

قصیدهٔ تهنیت و تبریک جشن تاج گذاری احمد شاه از عمیدی در ۱۳۳۲ .

* **۸۴۳** ، نستعلیق زرین آراسته ، نسخهٔ اصل ، ربعی .

[قواعدالاصول] دراصول فقه، به‌عربی دردوازده مقصد: نخستین در مقدمات دوازده هم دراجتهاد و تقلید، باعنوان بحث و مطلب و مقدمه

* **۱۹۵** ، نسخ سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف، آغاز و انجام افتاده.

قواعدالهدایة: هدایةالله منجم شیرازی (۱) که بنام جلال الدین محمد اکبر پادشاه غازی بسال ۹۶۲ یزدگردی (۱۰۰۰ هجری) در یک مقدمه در چهار فصل سپس چهار جهت ساخته است :

جهت یکم شمال الرمل

جهت دوم شرق الرمل در دو باب

جهت سوم مغرب الرمل در ۱۰ باب

جهت چهارم جنوب الرمل درشش باب

و در آن سخنان استادش حاجی حسن طبسی آمده است .

در رمل و خواص حروف است ، درآغاز فهرست پنجاه نسخه کتابهای رمل است که مأخذ بوده است و در آن از حاجی حسن طبسی و قاضی عبدالرحمان جنی یاد شده است .

آغاز : شکر و سپاس و حمد بی قیاس مرصانعی را که نقاش قدرت او به پرکار و به قلم تقدیر .

انجام : موجب فتح و گشاد دولت و نصرت باشد والله اعلم

* **۴۳۱** ، نستعلیق قاضی محسن هروی در دیوبند در خدمت میرزا حسن بیک در ۱ج ۲/ ۱۰۰۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، با تاریخ تولد رمضان ۱۰۸۲ و یادداشت سفر مکه در تاریخ صفر در ۱۰۸۳

قواعدالاحکام : علامه حلی

* **۱۳۸** ، نستعلیق محمد قاسم حسنی حسینی انجویی در روز دوشنبه ۸ ج ۱ /۱۰۴۷، عنوان شنگرف ، جدول زرو لاجورد ، باسرلوح، وزیری ، از نکاح تا آخر، با تاریخ تالیف شب ۲۴ ذح ۶۹۹ .

قواعدفارسی به‌ترکی: وهبی سلیمان بن ابراهیم، در سه باب است، عنوان فصل و شعبه هم دارد .

باب ۱ مقدمه

باب ۲ اسماء مشتقه

باب ۳ حرف وادات

(نسخهٔ شمارهٔ ۷۱۸/۱ ترکی قصبه‌چی زادهٔ قاضی روم در کتابخانه سلیمانیه)

* **۸۹۶** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، جدول ـ زرولاجورد ، باپیشانی زرین .

القوانین المحکمة : میرزای قمی

* **۷۳** ، نسخ محمد علی بن سید رضای رضوی خوانساری در روز آدینه ذق ۱۲۲۱ ، جدول و عنوان و نشان شنگرف ، با حاشیهٔ « منه مدظله العالی » ، رحلی .

جز هدایةالله حکیم فریدنی گرد اورند؛ جنگ شمارهٔ ۴۶۴۷ دانشگاه

* **۸۲** ، نسخ سید هاشم بن محمدعلی موسوی سروی در روز ۲۸ ج۱۲۶۰/۲، جدول زرو لاجورد ، با سرلوح و حاشیه سازی، وزیری

* **۹۱** ، نسخ دههٔ سوم ماه سوم سال ۱۲۱۶ ، رحلی .

* **۱۳۹** ، نستعلیق ۱۲۰۷ ، عنوان و نشان و جدول شنگرف ، باحواشی «سنه»، ربعی

قورخانه (مختصر در علم-) : محمد باقر تبریزی، در سه باب بنام آقای حاجی (حاج میرزا آقاسی) .

۱ - ساختن اسباب توپخانه در چندفصل

۲ - فشنگ‌و غیره

۳ - آتش بازی ایام عیش و اعیاد

همان است که در دانشگاه نسخهٔ دیگر آن هست (۴۰۸۲/۲) و جزرساله در علم و و قواعد توپخانهٔ ش ۱۸۱ ف کتابخانهٔ ملی (انوار ۱ : ۱۸۲) محمد رضای مهندس توپچی تبریزی مؤلف صواعق النظام برای میرزاآقاسی رسالهٔ فشنگ جنگی هم نگاشته است که هر دو جز رسالهٔ ما است (جواهر کلام ۲ :۸۵ و ۸۷) .

* **٤٥۸** ، نستعلیق زین‌العابدین در یک شنبه ۱۶ ج۱ بارس‌ئیل، مصور رنگارنگ ، نسخه اصل .

القیافة الجمجمانیةفی مرتبة نوع الانسانیة : یوسف حکیم نوری که در یک مقدمه و سه‌بیان‌و یک خاتمه درقیافه شناسی به‌فارسی در ۱۲۸۷ ساخته است .

* **۱۰۲۱** ، نسخ روزسه شنبه ۶ محرم ۱۲۸۸ ،در۶۸ص، باسه‌تصویر، عنوان‌شنگرف، نیمای یوشیج در آن یادداشت کرده است که « از تألیفات‌یوسف حکیم نوری که‌جدمن‌است» ربعی .

گ

کاشف‌اسرار ومطلع انوار : حسن ظریفی‌چلبی درگذشتهٔ ۹۷۶ که بنام سلطان‌بن سلطان سلیمان خان عثمانی (۹۲۶ - ۹۷٤) ساخته‌است‌و شرح برخی از ابیات‌مثنوی‌موسوی است (۱)

آغاز : الحمدلله الذی‌انعم علینا وهدانا للاسلام .

انجام : ولنختم بالصلاة الی‌خیرالبریة

(ذریعه ۹ : ۱۱۲۲ و ۱۷ : ۲۳٤ - مجلس ۱۱ : ۱۰۵ - قاهره ۲ : ۵۳ - چلبی‌در مثنوی) .

* **٦٥٦** ، نسخ ترکی ۱۱ محرم۹۸۵، در ۱۲۵ گ ، جدول زرولاجورد ، شعرها و نشانه‌ها شنگرف ، دارنده محمد مغنی ساوی و مولوی حسین مناستری در ۱۲۰۷ و درویش محیی الدین یحیی در ۱۱۷۶ ، در ص ع آمده که عمر روشنی در ۸۹۲ و ابراهیم گلشنی در ۹٤۰ و شیخ حسن ظریفی از خلفاء گلشنی در ۹۷۶ درگذشته‌اند ، ربعی .

۱- در دیباچهٔ شرح مثنوی فروزانفر(ج ۱)از این شرح و مفتاح المعانی سید عبدالفتاح عسکری حسینی‌گردآوری شاگردش هدایةالله در ۱۰٤۹- ۱۰٦۷ یاد نشده است

کاشف الحق : میرمیران معزالدین محمد بن ظهیر الدین محمد حسینی اردستانی، بنام عبدالله قطب شاه در ۱۰۵۸ در یک مقدمه و یک باب در دوازده فصل و یک خاتمه، در آغاز نسخه نام کتاب فوزالنجاة و نام مؤلف معزالدین محمد آمده است.

* **۴۹۲**، نسخ سدهٔ ۱۲، متن در جدول، کاغذ زرد تیرهٔ نازک، نزدیک ۳۰۰ گ ۲۴/۵×۱۴/۵، ۱۹ س ۱۷×۸/۵.

الکافی : کلینی

* **۶۵**، نسخ سدهٔ ۱۱، با سرلوح، جدول زرولاجورد و شنگرف، عنوان شنگرف، ازآغاز تاکتاب العشرة (اصول) رحلی.

* **۶۹**، نسخ حسین بن منصور سبزواری که نامش در پایان کتاب الاوصیاء و کتاب العقیقة آمده است، عنوان درشت وشنگرف، نشان شنگرف، بانسخه بدل و حواشی، با تملک مهدی بن حاجی ابی‌طالب، با تملک ووقف حاج شیخ فضل الله بن عباس کجوری نوری (۱۲۰۹-۱۳۲۷) درذح ۱۲۹۷، جلدتیماج عنابی زرکوب ضربی مقوایی درون تریاکی، فروع است و روضه.

* **۷۶**، نسخ سدهٔ ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، حواشی نستعلیق، ۷۵ جزو، از کتاب المعیشة تاکتاب الشهادات، رحلی.

* **۱۰۷**، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان درشت، کتاب الجهاد و اواخر جزودوم کتاب الحجة، وزیری.

* **۱۳۵**، نسخ ۱۹ رجب ۱۰۲۹، عنوان و نشان شنگرف، ازدواجن تاکفارات، وزیری.

* **۱۷۸**، نستعلیق فتحی در چهارشنبه ۲۲ رجب ۱۰۵۰، عنوان و نشان شنگرف، رحلی بزرگ، فروع است مورخ یکشنبه ۲۱ ج ۱/ ۱۰۵۰ و الروضة.

* **۱۰۱۰**، نسخ سید علی بن عبدالباقی بن رضی الدین محمد حسینی آرتیمانی، ازسدهٔ ۱۱ و ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، محشی، ربعی، کتاب الدعاء است تاکتاب العشرة.

* **۱۰۳۵**، نسخ محمد نصیر بن حسن حسینی در روز دوشنبه ۳ ج ۲/۱۱۰۵، عنوان و نشان شنگرف، محشی، با اجازه انهاء مجلسی دوم به همو در ع ۱/۱۱۰۹، وقف محمدحسن قزوینی در ۱۲۳۸، با تملک محمدشفیع بن محمد نصیر حسینی باسهر او مورخ ۱۰۹۷، ایمان وکفر است، وزیری.

* **۱۲۷۵**، نسخ رجب ۱۰۴۸ درپایان جزو یکم صلاة، عنوانها زرین، از صلاة تا مزار، کاغذ موریانه‌خورد، رحلی، بیاضی.

الکامل : ابن الاثیر

* **۵۰۲**، نسخ ۱۲۷۵، عنوان شنگرف، از سال ۷۲ تا پایان مجلد سوم.

کامل التعبیر : حبیش تفلیسی، با مقدمه‌ای در ۱۶ فصل سپس مطالب الفبایی است.

* **۴۶۴**، نستعلیق شوال ۱۲۷۱، محمد بن عبدالله نوری صدیق السلطنه در ۱۳۰۰ می‌نویسد که این نسخه کامل التعبیر است

* **۱۳۵۵**، نستعلیق سدهٔ ۱۲، عنوان شنگرف، ربعی.

کامل الصناعة الطبیة : علی عباس مجوسی.

* ۳۵۳ ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوان‌شنگرف، انجام افتاده، تا اندکی از مقالهٔ نهم را دارد.

کتاب طبی به ترکی‌از عبدالوهاب گویا در شش مقال .

* ۱۴۱۷ ، نستعلیق ترکی ، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی .

کتابچهٔ‌دهات کرمان، بادیباچه‌ای که درآن از ناصرالدین شاه و صدراعظم ستایش شده و نوشته شده که او دستور داده است که اوضاع کشور به‌ویژه کرمان را بنویسند. درآن نخست شهر کرمان‌و سپس بلوکها و روستاهای آن به‌ترتیب تهجی شرح داده شده و از سال ۱۲۶۵ یادشده است ، جز رساله در تعریف راههای کرمان (ملک ۵۷۸۷) است .

(نشریه ۲ : ۹۰ ش ۱۰۳ مهدوی-فیلم ۱۰۴۴ دانشگاه ص ۱۵۷ فهرست) .

آغاز : کتابچهٔ اوضاع دارالامان کرمان. منت خدای را که جهان خراب را بازروی به آبادیست .

انجام : طاحونهٔ امیر حسین .

* ۴۸۸ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف ، نسخهٔ مذهب شاهانه.

کتاب درسی‌دبستانی که در آغاز آن مطالب بچه گانه‌و در پایان آن‌مطالب‌سودمند آمده و علم‌الاشیاء است و جغرافیا.

* ۱۰۷۰ ، نستعلیق سدهٔ ۱۴ در ۱۸۰ ص ، بغلی .

کتاب‌فی‌الحکمة :

در آن از مولانا الامام المسترشد بالله (۵۱۲ - ۵۲۹) در چند جا یاد شده است ، آیاتی درآن تفسیر شده است ، مؤلف آن باید عارفی با طنی یا دانشمندی اسماعیلی باشد. درآن این عنوانها دیده میشود .

الفصل الثانی فی تشریح البدن

الباب الخامس فی الشریعة و فیه‌فصلان

الباب السادس فی بیـان السرالالهـی الجاری فی‌جمیع الموجودات .

* ۲۱ ، نسخ سدهٔ ۸ و ۹ ، عنوان‌ونشان شنگرف، از آغاز وانجام‌و میانه افتادگی‌دارد، از چند سطری‌پیش‌از عنوان «الفصل‌الثانی فی تشریح البدن » آغاز میشود ، کسی درهامش نوشته‌که این کتاب‌در ۵۳۳ تحریر ودر ۵۳۰ تصنیف شده است .

الکتاب‌المبین‌المشتمل‌علی‌المعارف الالهیة و الاحکام النبویة و الاسرار العلویة والعلوم التی‌تحتاج الیه‌الامة الاسلامیة : حاج محمد خان بن محمد کریم خان قاجارکرمانی (۱۲۶۳ - ۱۳۲۴) که در یک مقدمه و چهارسفر باعنوان‌قاعده و مقصد و مطلب و اشراق و مقام و باب در ۲۸ ذح ۱۲۹۲ ساخته است (فهرست مشایخ ۱ : ۵۶ و ۲ : ۳۴۴)

* ۲۷۶ ، نستعلیق روشن گویا مؤلف در ع ۱/۱۳۰۵ ، جدول وکمند بزرولاجورد ، عنوان و نشان‌شنگرف ، با فهرست مطالب در آغاز با اشاره به شمارهٔ صفحات ، رحلی‌بزرگ، در ۱۰۶۱ ص .

کحل‌الابصار و نورالانظار : رضی الدین‌محمد بن محمد قزوینی ، حاشیه ایست بر شرح تجرید .

* **۱۲۹۱** ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، عنوان‌ونشان شنگرف ، در پایان یک صفحه فهرست کتب است ، ربعی .

الکشاف : زمخشری

* **۲۷۸** ، نسخ سلیمان بن یونس بن خطاب مالکی صدفی ازهری در پنجشنبه ۱۷ شوال ۱۰۱۲ ، عنوان و آیتها شنگرف ، جدول زرولاجورد ، با پیشانی‌زرین ، بایادداشت‌سرگی در ٤ شعبان ۱۱۷٦ ، جلد سوخت‌زمینه‌تریاکی ، رحلی کلفت .

کشف الایات ، کلمات قرآن در آن آمده با بخشی از آیتها با اشاره به نام سوره‌ها و شمارهٔ ابجدی آیتها .

* **۲۹۲** ، نسخ پنجشنبه صفر ۱۰۸٤

کشف الایات ، به‌ترتیب حرف نخستین و بازپسین کلمات از روی ریشه‌های آنها و مصادر افعال ، در دنبال هر کلمه‌ای نام سوره و دست‌کم دو رقم پس از آن با فاصله شدن کلمه « س » میآید .

* **۱۲۸۱** ، نسخ ، رموز و ارقام وعنوانها شنگرف ، کلمات مشکی ، آغاز و انجام‌افتاده : « مائدهٔ ۳ س ٦ طاهرین صف ٤ س ۲ - لمهلکهم کهف ۹ س ٦» وزیری .

کشف الایات : محمد رضا بن‌عبدالحسین نصیری طوسی که در۱۰٦۷ بعربی ساخته‌است

* **۱۱۲** ، نسخ و نستعلیق محمدابراهیم بن زین‌العابدین نصیری در ۱۰۸۲ از روی نسخهٔ عم خود مصنف کتاب ، عنوان ورقم و رمزشنگرف ، بابندی از دیباچه بفارسی‌درهاشش با نشانهٔ « منه » ، از آن محمد جواد بن‌محسن حسینی ، وزیری .

* **۲۵۵** ، نسخ عباس بن ملا آدینه‌علی بروردی در سه شنبه ۱۱ ذق ۱۲۳۷ ، عنوان ورمز شنگرف .

کشف الارواح یا **یوسف و زلیخا** : جمالی

(مجلهٔ ادبیات تبریز س ۱۱ ش ۳ ص ۲۵۸ - ذریعه ۹ : ۱٦۱ و ۱۸۹ : ۱۰ و ۱۹ ۳٤٥) .

* **۷۸۷** ، نستعلیق محمدقاسم بن‌رضاقلی میرزا پسر شاهرخ شاه در روز یکشنبه ۲۳ ع ۲ / ۱۲۳۷ در شیراز ، کاغذ کبود ، خشتی .

کشف حقایق الاسرارالمخفیة فی دقائق الاعداد و الحروف الوفقیة : حسن بن علی بن‌ابی الکرم شوشتری ، در سه مقدمه هریک چند فصل و پنج مقاله هریک چند باب .

آغاز : الحمدلله‌فاطرالارواح خالق‌الاشباح

* **۱٤٤۸** ، نسخ سدهٔ ۱۰ ، عنوان شنگرف ، ربعی .

کشف الحقایق : عزیز نسفی

* **۳۵** ، نستعلیق سدهٔ ۹ ، دارای‌پنج رساله .

کشف‌حقایق‌زیج‌ایلخانی : نظام‌الدین حسن بن محمد نیشابوری قمی (استوری ۲ : ۵۹) .

* **۱۱۲٤** ، نستعلیق ۱٤ ج۱/۸۲۵ ، عنوان و نشان و جدول و رمز و شکل شنگرف ،

یادگار خواجه حسین در ۹۲۹ چنانکه‌درپایان نوشته شده است ، خریداری عبدالعظیم بن عبدالغنی حسینی در ماه هشتم سال ۱۱۳۲، بها ۱۰ هزار دینار تبریزی ، خریداری محمد رضا حسینی با مهر مورخ ۱۱۶۷، بایادداشت مورخ ۱۲۸۰ در پایان ، وزیری .

* **۱۲۵۹** ، نستعلیق ، مورخ ۱۴ج۱/۸۲۵ ، عنوان شنگرف ، بایادداشت ۹۲۹ ، وزیری .

کشف الحق و نهج الصدق: علامهٔ حلی .

* **۱۸۳** ، نسخ ۵ رجب ۹۸۹،ربعی.

کشف الریبة عن احکام الغیبة : سهید ثانی .

* **۲۱۱** ، نسخ سدهٔ ۱۰

کشف الغرائب یامجدیه : مجدالملک حاج میرزامحمدخان مازندرانی سینکی درخرده گیری از میرزا یوسف مستوفی الممالک در ۱۲۸۷ .

(ادبیات ۱ : ۹۲-۳- دانشگاه ۳۷۸۷/۸- راهنمای کتاب س ۳ ش ۶ ص ۷۷۳- رجال ایران ۳ : ۲۸۶) .

* **۵۳۶** ، نستعلیق ۱۳۱۳ ، با شعرناصر خسرو « الهی طول و عرض عالمی را ....» به خط نستعلیق سید حسین قرشی در خدمت مدیر لشکر و آقا میرزا حسن خان سرتیپ در ۱۳۱۲ ، با یاداشت رفتن معتمدالممالک به تبریز در ۱۳۱۹ .

* **۱۱۳۹** ، نسخ سدهٔ ۱۴ ، ربعی.

* **۱۳۶۵** ، نستعلیق خوش میرزا محمد حسین خان در روز دوشنبه ۲۳ محرم ۱۳۲۴ .

کشف الغمة فی معرفة الائمة: بهاءالدین ابوالحسن علی بن ابی الفتح عیسی اربلی (مشار ۷۴۱) .

* **۱۳۲** نسخ تحریری عربی سدهٔ ۱۱ و ۱۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول شنگرف و لاجورد ، آغاز و انجام افتاده ، وزیری .

کشف و اشراق : میرزا هدایةالله بن محمد حسین آشتیانی ، بفارسی‌درکلام شیعی (ذریعه ۱۸ : ۶۶) .

* **۶۹۴** ، نستعلیق ۱۲۸۳ ، ربعی.

کشکول : شیخ بهائی .

* **۸۵۴** ، نستعلیق خوش راسته‌وچلیپای روز پنجشنبه ۱۸ ذق ۱۰۷۷ در شیراز،عنوان و نشان شنگرف ، جدول زر ولاجورد ، با دو سرلوح و حاشیه سازی ، مجلد ۴ و ۵ ،در۷۶+ ۷۸ ص ، وزیری .

* **۱۱۷۵** ، نسخ راسته و چلیپای قوام الدین حسین بن تقی الدین محمدحسنی‌حسینی انجویی برای پسرش قطب‌الدین احمد درروز یکشنبه ۲۰ ذح ۱۰۶۴ درج ۱ و روزآدینه ۲۴ محرم ۱۰۶۵ درج ۲ و روزسه شنبه ۵ع ۱/ ۱۰۶۵ درج ۳ و روز چهارشنبه ۱۶ ج ۱/ ۱۰۶۵ درج ۴ و روز پنجشنبه ۶ رجب ۱۰۶۵ درشیراز، اودرپایان ج۲ و ۵ از پسرش یاد میکند ، عنوان شنگرف، جدول زرو لاجورد ، ۲۳۲ گ ، کامل، ربعی .

الکفایة : محقق سبزواری

* **۱۲۴** ، نسخ عبدالرحیم توده‌جانی ازروز

پنج‌شنبه ۱۷ج۱/۱۰۳۷ برای امیر ابوالقاسما، مقابله شده در ۲ ذح ۱۱۳۸ ، برگهای پراکنده‌ایست از طهارت تا وصیت که یکجا گذارده‌اند، در پایان بندیست از ذخیرهٔ سبزواری به نستعلیق ۱۱۴٦ در نجف ، وزیری .

* **۱۲۵** ، نسخ محمد سامع بن محمد نصیر در روز پنج شنبه مبعث ۱۱۳٤ ، مقا بله شده با نسخهٔ مولاعبدالنبی، باحواشی نستعلیق، با فهرست کتابها و فهرست رموز کتاب و یادداشتهای تاریخی بفارسی درآغاز ، از آغاز کتاب تا ارث ، ازآن حاجی ابوالفتوح یزدی در ۱۲۰۷ ، وزیری .

کفایة التعلیم فی علم التنجیم : ظهیر الدین ابوالمحامد محمد غزنوی (فهرست نسخه های خطی فارسی ص ۳۳۹- استوری ۲ : ٤٦) فهرست مطالب درنسخهٔ ما :

مقالهٔ اول دراحکام دولتها (میانهٔ نسخه)

مقالهٔ دوم در تمزیج ستارگان درسه جمله (نخستین عنوان درنسخه) .

فن دوم دراستخراج احکام جزوی درسه نوع (بازپسین عنوان درنسخه) :

۱ ـ احکام سال

۲ ـ احکام ماه

۳ ـ احکام روز

عنوانهای « تفصیل » و « فصل» هم دارد .

انجام : و اگر سهم سعادت در چهارم باشد مبارك و میمون بود دیگر براین قیاس کن و بدانکه چون اینجا رسیدم کتاب بپایان رسید .

* **۳۹۲** ، نستعلیق سبزعلی بن ملاحسن علی ملك شاهی در ۲۰ محرم ۱۲٤۳ ، آغاز افتاده .

الکفایة فی علم الاعراب : ضیاءالدین مکی شاگرد زمخشری در نحواست به عربی درسه قسم : اسماء و افعال و حروف و بجای شرحی برالانموذج استادش (چلبی) .

* **۱٤۳۱** ، نسخ بروش زیدیان طبرستان باترجمهٔ لغتها بزبان طبری ، باحواشی عربی، ربعی، نمونه‌ای از لغتهای طبری آن : اعد: هابچارده، نماج (بجای نماز) (نامهٔ مینوی ۱۷۹).

کفایة الموحدین فی عقائدالدین :

حاج سیداسماعیل بن احمد علوی عقیلی قدوسی نوری طبرستانی نجفی مازندرانی درگذشتهٔ ۱ شعبان ۱۳۲۱ درکاظمین، بفارسی درسه مجلد که مجلد سوم آنراکه درامامت است و بنام عصمة الولایة (نسخهٔ ما) در۱۸ع۱/۱۳۰۱ ساخته است و همهٔ کتاب به‌دستور میرزا فضل‌الله خان مستوفی نوری درسه جلد در ۱۲۹۹-۱۳۷٤ چاپ سنگی شده است .

(ذریعه ۱۸ : ۱۰۱ ـ مشار ۱۲٦۹ ـ اعلام الشیعة ۱ : ۱۵۱ ـ ریحانة الادب ٤: ۲٤۸ ـ اعیان الشیعة ۱۱ : ۱۸۳).

* **۱۲۷۹** ، نسخ سدهٔ ۱۳ ، بافهرست منابع درپایان ، مجلد دوم است که باب چهارم و درامامت می‌باشد درچند مقدمه و چند فصل و خاتمه ، ربعی کلفت .

الکلمات المکنونة : فیض کاشانی

* **۱۰٤۸** ، نستعلیق محمد امین بن اسدالله حسینی خلخالی هرابادی در دههٔ سوم

ذق ۱۲۸۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی.

کلیات : راجـــایان راجه چند و لعل شادان مهاراجه بهادر (۱۷٦٦- ۱۸٤٥)، در فهرست ایوانف (۱ : ۷۲ ش ۷۲) از بساون لعل Basavan Lal شادان مؤلف امیرنامه ساختهٔ ۱۲٤۰ یاد شده است که‌جز این است (استوری ۱ : ۱۱۰۰ - مشار ص ۲۷۳۸)، دارای :

۱ - عشرت کدهٔ آفاق در سه فصل ساختهٔ ۱۲۲۷ :

۱ - احوال خاندان آصفیه

۲ - غزلیات و رباعیات و افراد

۳ - حکایات عجیبه و نکات غریبه

آغاز : حمد وثنا سراو را رواست

۲ - دیوان دارای دو مثنوی و قصایـــدو دو دسته غزلیات به‌ترتیب تهجی و ترجیع بند و رباعیات سرودهٔ ۱۲۳۸ (نوشتهٔ ۱۰ صفر۱۲۳۹) باز غزلیات به ترتیب تهجی و مفردات .

* **۱۱۵۲** ، نستعلیق ۱۰ ج۱/۱۲۳۹ (پایان)، عنوان شنگرف ، رحلی .

کلیات : سعدی

* **۷٤۳** ، نستعلیق درشتن وهامش با تاریخ ۱۹ ع ۱/۱۰۸۵ ، عنوان شنگرف ولاجورد، جدول زرولاجورد ، از رسائل تا رباعیات ، وزیری .

* **۷۷۸** ، نستعلیق درشتن و هامش با تاریخ ۷۳۵ ، با پنج سرلوح و حاشیه سازی ، جدول و ستون‌بندی به‌زرو لاجورد و شنگرف با گل و بوته ، سرفصلها زرین با گل و بوتـــه ، عنوانها با گرد مروارید ، دیباچه را دارد ،جلد تیماج سوختهٔ ضربی با چرم زمینه مشکی، وزیری .

* **۸۱۷** ، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، جدول زرولاجورد و شنگرف ، باحاشیه سازی، انجام افتاده ، رحلی کوچک، گلستان است و بوستان .

* **۸٤۸**، نستعلیق خوش درشتن وهامش، جدول زرولاجورد ،گلستان مورخ روز سه‌شنبه ۱۲ ج۲/۱۲۵٦ ، بوستان مورخ روز پنجشنبه ۲٦ رجب ۱۲۵٦ ، غزلیات به‌ترتیب تهجی ، مضحکات مورخ روز شنبـه ۹ ذح ۱۲۵۷ ، رباعیات مورخ روز سه شنبه ۱۲ ذح۱۲۵۷ .

با تملک فرهاد میرزا در ۱٦ ج۱/۱۲۹۸ که آنرا در سنندج خریده بود، جلد روغنی کار ابوطالب ، ربعی .

* **۸٦۹** ، نستعلیق محمدهادی پسر آقا حسین پسر آقا علی نقی در اصفهان در ۱۲۲۷ درشتن وهامش، با شش سرلوح و سه پیشانی، جدول زرولاجورد و شنگرف، باحاشیه سازی در ص ۲ ، ازدیباچه افتاده سپس ازگلستان است تا هزلیات ، وزیری .

* **۸۸۳** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، عنـــوان شنگرف ، جدول زرولاجورد ، آغاز و انجام افتاده ، گلستان است و دیوان ، ربعی.

* **۹۰۱** ، نستعلیق ج۱/۱۲۲٦ درشتن و هامش ، عنوان شنگرف، جدول زرولاجورد، با سرلوح ، انجام افتاده ، جلد روغنی زمینـه مشکی با گل و بوتهٔ رنگارنگ وزرین درون وبیرون، وزیری ، ازگلستان تا هجویات .

* **۱۱۱۲** ، نستعلیق پایان صفر ۱۲۵۰ درستن وهامش ، جدول زرولاجورد ، عنوان شنگرف ، باشانزده سرلوح و حاشیه سازی ، جلد تیماج سوختهٔ زرکوب با گل و بوته‌درون زرکوب با گل و بوته ، وزیری .

رساله‌ها و گلستان‌و بوستان‌ودیوانهااست تا میرسد به مضحکات .

* **۱۱۱۹** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، با سر لوح و زرافشان در ص ۱ و ۲ ، جدول زرو لاجورد ، بایادداشت‌علاء الحکماء در ۱۳۱۸ ، ربعی .

مجالس است و رسالهٔ شمس الدین تا زیکوی .

* **۱۱۶۵** ، نستعلیق خوش ۵ ج ۱/ ۱۰۸۲ ، با شش سرلوح و دوپیشانی ، جدول زرولاجورد ، عنوان شنگرف یا سفیداب درستن وهامش ، ربعی ، دارای دیباچه تا مفردات.

* **۱۱۸۹** ، نستعلیق ۱۰۴۹ ، با پنج‌سر لوح ، سرلوح ص ۱ را کنده‌اند ، جدول زرو لاجورد ، عنوان شنگرف ، دارای دیباچه ودر پایان میرسد به رباعیات ومفردات .

* **۱۱۹۸** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، با دو تصویر مدادی ، ربعی .

* **۱۳۹۰** ، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳ درستن و هامش ، جدول زر و لاجورد ، بانه سرلوح، جلد روغنی‌زمینه قهوه‌ای با گل‌وبوتهٔ رنگارنگ زرین درون و بیرون ، وزیری ، از رسائل است تا مضحکات .

کلیات : عرفی دارای :

۱ - نفسیه

۲ - دیوان

۳ - فرهاد وشیرین

* **۱۰۶۰** ، نستعلیق ریز خوش‌میرمحمد مشهدی در ۱۰۷۸ ، با سرلوح وطلاکاری و تشعیر درآغاز نفسیه و دیوان وغزلیات، با دو سرلوح دیگر پس از آنها که آخری آن درآغاز فرهاد وشیرین است ، ربعی .

کلیات : عطار نیشابوری .

* **۵۷۵** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، جدول زرو لاجورد ، عنوان شنگرف ، رحلی :

۱ - گل و خسرو

۲ - تذکرة الاولیاء (دوجلد)

۳ - بی‌سرنامه

٤ - منصور نامه

٥ - پند نامه

٦ - کنزالحقایق

۷ - الهی نامه

۸ - مظهرالعجایب

* **۶۲۶** ، نستعلیق سدهٔ ۸ و ۹ ، باپنج سرلوح و یک پیشانی زرین ، نسخهٔ آراسته ایست ، ربعی :

۱ - الهی نامه

۲ - اسرارنامه

۳ - منطق الطیر

٤ - مصیبت‌نامه در چهل مقاله و یک خاتمه .

٥ - گل و خسرو یا خسرونامه یا گل و هرمز

٦ - مختارنامه

* **۸۱٤** ، نستعلیق ۱۲۶۶ ، عنوان شنگرف ، رحلی ، در پشت نسخه آمده : جوهرالذات ، هیلاج نامه ، بی‌سرنامه،ارواح نامه، دارای :

۱ - جوهرالذات
۲ - هیلاج‌نامه
۳ معراج نامه (ذریعه ۱۹ : ۳۰۱)

آغاز : تعالی الله ازین ذرات پرنور
که در اجزای عالم گشته مشهور

کلیات : قاآنی ، دارای :

۱ - پریشان نامه
۲ - نامه‌ای پارسی
۳ - دیوان

* **۷۹۹** ، نستعلیق سدهٔ ۱٤ ، با مهر « ابوالقاسم » ربعی .

کلیات : مجمر

* **٦۸۰** ، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف ، یادگاری حاجی سلطان‌قلی خان قراگزلو ، از آن اسدالله رایگانی نوادهٔ او ربعی .

کمال‌الدین و تمام‌النعمة : ابن‌بابویه

* **۱۱۱** ، نسخ عنایةالله بن محمدحسین بن عنایةالله بن محمد حسین بن عنایةالله بن قوام‌الدین بن زین الدین در مشهد در روز آخر شعبان ۱۰۶۲ ، در بامداد روز یکشنبه ۱۷ شوال ۱۲٤۰ در سه روز در فسیحهٔ خبوشان،شنگرف کاری شده ، عنوان و نشان شنگرف ، حواشی نستعلیق ، در خبوشان به سه هزار دینار زر سفید در رجب ۱۲۲۷ از ملاحسین استایی خریده شده است ، از آن عنایةالله بن حسین (نویسندهٔ نسخه) ، با اجازهٔ محمد رفیع بن فرج به محمد باقر ، وزیری .

* **۲٦۳** ، نستعلیق خوش محمدکاظم حسنی حسینی انجوی شیرازی در شنبه ۱۸ رمضان ۱۰۵٤ ، عنوان شنگرف ، جدول زرو لاجورد، با سرلوح، خریداری ۱۲۹۱ درتهران، ۵۳۲ ص ، جلد سوخت .

کنزالحساب : فرهاد میرزا ، در شرح خلاصة الحساب بهائی (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ص ۱۸۹ - استوری ۲ : ۱۳)

* **۳۸۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، در پایان نسخه هفت مسالهٔ آخر کتاب است که میرزا عبدالغفار معلم ریاضی آنها حل کرده است و دوفایدهٔ دیگر از چاپی نقل شده است.

کنزالمعارف : محمدحسین بن محمدجعفر به وزن مثنوی و بروش آن

آغاز : بسم خداوند رؤف رحیم
پای به دریای سخن می‌نهیم

درطرائق الحقائق (۳ : ٤ - ٤۰۳) از کنزالمعارف شمس‌العرفاء آقا رضاحضور علی [شاه] نعمةاللهی پسر آقا محمد با قر اصفهانی یزدی زندهٔ در ۱۲۹۰ و ۱۳۰۸ که به‌بحر مخزن الاسرار نظامی و در شرح اصطلاحات عزیز نسفی است یادشده است .

* **٦۳٤** ، نسخ گویا ازخود شاعر،عنوان شنگرف ، انجام افتاده ، ربعی .

کنوزالرموز : دراخلاق

بفارسی در ده فصل و یک خاتمه واخلاقی است و مطالب آن ده ده .

* **۱۰۶۷** ، نستعلیق عیسی گروسی برای آقا میرزا حسین ، عنوان شنگرف ، جدول زرو لاجورد ، ربعی .

* **۱۱۰۲** ، نستعلیق محمد علی بن حاج عبدالرحیم اسکویی تبریزی در ۱۳۰۶ ، به زر آراسته ، جدول زرو لاجورد و زنگار ، ربعی .

.... نامه : میرزا حبیب اصفهانی در گذشته ۱۳۱۵ (مشار مؤلفین ۲ : ۴۷۰) کوهی کرمانی آنرا چاپ کرده است

* **۶۹۱** ، نستعلیق خود ناظم ، از سدهٔ ۱۴ ، در ۱۳۸ ص ، بغلی .

کیمیا (رساله در-) در ۲۲۶ فصل و ۲۹ باب ، فصل یکم آن در تعریف کیمیا است

* **۴۷۰** ، نستعلیق هندی سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف ، ربعی ، با یادداشتی که این کتاب ترجمهٔ السرالمکنون امام رازی است و نباید درست باشد .

کیمیا ، یادداشت مانند که پسرسولف می‌نویسد که پدرم دراین راه مال خودرا از دست داده و بجایی نرسیده است .

* **۴۷۹** ، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۴ .

کیمیا (رساله در-)
در خط و ساختن مرکب و رنگ و حل نقره و ساختن لاجورد و شنگرف و زنگار وطلق و زرنیخ و گل بحری و سفیداب و نوشتن خطهای سخفی و علم حساب و ابجد و تاریخ است ، با عنوانهای فصل .

* **۴۸۲** ، نسخ سدهٔ ۱۴

الکیمیاء ، به عربی با عنوان باب

* **۴۷۳** ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، جدول زرو- اکلیل و سنکی ، عنوان شنگرف .

الکیمیاء والعلوم الغریبة، به‌عربی، ازدانشمندی سنی، به‌نثرو نظم با اشکال‌وصور، کتاب خوبی است ودرآن ارسال ۶۰۸ یادشده است .

* **۴۷۱** ، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۰ و ۱۱ ، عنوان شنگرف .

گ

گرشاسب نامه : اسدی

* **۶۹۰** ، نسخ محمد علی عبرت درروز چهارشنبه ۲ صفر ۱۳۴۸ ، عنوان شنگرف ، با نسخه بدلها ، ربعی .

گلستان : سعدی

* **۶۲۲** ، شکسته نستعلیق خوش سدهٔ سدهٔ ۱۳ ، جدول زرو لاجورد، عنوان شنگرف، انجام افتاده ، ربعی .

* **۸۱۵** ، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف ، جدول زرو لاجورد ، ربعی.

* **۹۱۹** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، جدول زرولاجورد ، عنوان شنگرف ، با یک سرلوح ، ربعی .

* **۱۰۵۶** ، نستعلیق ابن مراد در شوال ۱۳۰۹ ، بفرمایش امیر نظام وزیر ، با یک سرلوح، ص ۱ و ۲ میان جدول و کمند زرولاجورد و شنگرف و حاشیه زرد، متن بیان جدول زرو زنگار، میان سطرها زراندود .

* **۱۰۸۰** شکسته نستعلیق خوش سدهٔ ۱۳ در دوستون چلیپا وراسته گویا ازسید علی شیرازی ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زرو لاجورد ، جلد تیماج سرخ زرکوب .

* **۱۱٤۹** ، نستعلیق ۱۲۰۰ ، عنوان و نشان شنگرف ، رحلی .

گلستان ارم : باقی خانوف عباس قلی آقای قدسی پسر میرزا محمد خان ثانی باکویی (باکو ۱۲۰۸-عرفات ۱۲۶۳) ساختهٔ در ۱۲۵۷ دربارهٔ وقایع ازمنهٔ مختلفهٔ ولایت شیروان و داغستان دریک مقدمه و پنج طبقه و خاتمه ودر پایان به تاریخ سال ۱۲٤۸ (۸۳۳)

مقدمه حدود و اراضی و تسمیهٔ و نسب والسنه و ادیان شیروان وداغستان .

طبقه یکم وقایع قدیمهٔ شیروان وداغستان تا آمدن لشکر عرب .

طبقهٔ دوم ازاین تاریخ تا زمان مغول.

طبقهٔ سوم از مغول تا صفویه و خاندان شیروان شاهان

طبقهٔ چهارم از صفویه تا مرگ نادرشاه

طبقهٔ پنجم از مرگ نادرشاهٔ تا عهدنامهٔ گلستان

خاتمه در احوال کسانی که از ولایت شیروان صاحب تألیف بوده یا فضایل دیگر داشتند .

(ذریعه ۹ : ۸۷۸ و ۱۸ : ۲۲۰-فرهنگ سخنوران ٤٦۹- مؤلفین مشار ۳:۶۹۹- انوار ۲:۱٤ ش ۱۸۰۱- استوری ۱: ٤۲٦- دانشمندان آذربایجان ۳۰۵ - فهرست سلطانوف ۱ : ٤۹ ش ۱۰۵ تا ۱۱۲ - ملک ۳۷٤۷) .

آغاز : الهی حمد تو چنان به که تودانی، وصف تواین بس که مستغنی ازانی.

انجام کیمدر بوکه تشبیهنه امکان اولمز

* **۵۳۵** ، نستعلیق سدهٔ ۱٤،

گلشن راز : شبستری

* **۵۵۱** ، نستعلیق صفر ۱۲۵۸ ، با پراکنده هایی به نظم فارسی در تعزیه درپایان، با یادداشت محمود در قمصر در رجب ۱۲۸۲ .

گلشن شهداء : فائق ، در مقتل است، سرودهٔ ۱۲۷۸ ، سراینده را نشناخته ام ، کتاب جز گلشن شهداء محمد حسین صحاف است (فرهنگ سخنوران ص ٤۳۰ - ذریعه ۹ : ۸۰٦ و ۱۸ ۲۲۸ - مشار ۲٦۷۳).

* **۷۷۱** ، نستعلیق خود فائق در ذح ۱۲۷۸ (ج ۱) و ۱۸ شوال ۱۲۷۸ (ج ۲)، جدول زرولاجورد ، عنوان لاجورد ، با یک سر لوح ، وقف سید آقاخان پسر سلیمان خان امیر تومان در ۱۳۰۲ ، رحلی .

گنج نامه : علی بن مخلص بن شیخ الیاس به ترکی و عرفانی است، با دیباچه به نثر فارسی گویا نامش گنج نامه باشد.

آغاز : بسمله حمد بی حد و سپاس بی قیاس مالک الملکی که خالق زمین وآسمان است ... الله دین اول ایتلوم ابتدا .

انجام: رحمتک اولسون اونکا هردم ذلیل

* **۷۳۵** . نستعلیق ترکی مصطفی بن باقی بیک سراغی در محرم ۱۰۸۱ ، عنوان شنگرف ، جدول زرولاجورد ، با سه سرفصل زرین ، در ۹ ۳۰ گ .

گنجینه : نشاط

* **۷۸٦** ، نستعلیق محمد مهدی بن لطف الله علوی در روز دوشنبه ۲ ذق ۱۲۷۳، با مهر « شعاع » ، از درج پنجم آغاز میشود، وزیری .

گنجینهٔ دانش : معتمدالسلطان میرزا یوسف خان مستشارالدوله پسر کاظم بن محمد مهادمهینی تبریزی درگذشتهٔ ۱۳۱۳ که برای تعلیم اطفال نوآموز ساخته ساخته است. (ذریعه ۱۸ : ۲۴۶ - فارسی مشار ۱۳۲۳ - مؤلفین مشار ۶ : ۸۹۹ - رجال ایران ۴ : ۴۹۰).

آغاز : دریکی از شهرهای مشرق زمین

انجام : همه علوم را دارد.

* **۹۹۱** ، نستعلیق ۱۳۰۶.

گوهرمراد: عبدالرزاق لاهیجی که بنام شاه عباس دوم دریک مقدمه و سه مقاله هریک چند باب و یک خاتمه ساخته است.

* **۲۳** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، آغازافتاده

* **۹۹۴** ، نسخ شعبان ۱۳۱۵ ، باتملک هاشم منجم باشی در ۱۳۱۵ ، ربعی.

* **۱۳۹۴** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ و ۱۳ ، با سرلوح ، جدول زرولاجورد ، انجام افتاده ، بایادداشت مورخ ۱۲۷۸.

گوی وچوگان : آذری

آغاز : زان پیش که هست حال گویم
از خالق ذوالجلال گویم

انجام : تاهست فلک بقای شه باد
بر دشت ملک دعای شه باد

در ذریعه (۱۸ : ۴ - ۲۵۳ و ۱۹ : ۴ - ۲۷۳ و ۹ : ۳) از چنین مثنوی یادنگشته است.

* **۷۷۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، درص ع آمده که خط میرعلی است ، آراستهٔ به زر، کاغذ متن و حاشیه و ستبر ورنگارنگ با گل و بوتهٔ رنگارنگ و محشی، تاریخ ۹۰۴ دارد ولی دست برده است ، مرقع مانند است.

ل

اللئالی : فیض کاشانی گرفته از کلمات مکنونهٔ او.

* **۱۴۴۹** ، نستعلیق گویا از کلهر ، عنوان شنگرف ، انجام افتاده ، ربعی.

لب الالباب : تاج الدین محمد بن احمد بن سیف فاضل اسفراینی که بنام صاحب دیوان ساخته است.

* **۹۶۸** ، نسخ درشت سدهٔ ۱۰ و ۱۱ ، باحواشی ریزتر ، عنوان شنگرف ، درهرص ۳ س است.

لب التواریخ : امیریحیی بن عبداللطیف حسینی قزوینی (ادبیات ۱ : ۴۰۳)

* **۴۹۱** ، نسخ محرم ۱۰۳۹ ، عنوان شنگرف.

لب لباب معنوی : کاشفی

* **۹۲۷** ، نستعلیق خوش فخرالدین ملا خوردالکاتب در هرات در ۱۰۱۳ ، جدول زر با سرلوح.

لطایف الطوایف : علی صفی کاشفی بیهقی.

(سپه ۵ : ۴۷۵)

* **۶۴۹** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، جدول زرو لاجورد وزنگار ، عنوان و نشان شنگرف، ربعی

لطیفهٔ غیبی: شاه محمد بن محمد دارابی شیرازی که در ۱۰۳۸ دریک مقدمه وسه باب و خاتمه در شرح دیوان حافظ و ترجمهٔ لسان-

الغیب ساخته است . در آن آمده که وی در ۱۰۰۲ در احمدآباد بوده است (ذریعه ۱۸ : ۳۱۸ - مشار ۱۳۳۸) .

* **۷۶۶**، نستعلیق عبدالله بن عبدالمجید هزارجریبی در روز یکشنبه سال ۱۲۲۶، عنوان و نشان شنگرف ، بغلی .

* **۱۲۳۴** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، جدول زرو لاجورد ، با سرلوح و حاشیه سازی زرین ، نسخه آراسته ایست ، ربعی .

اللمعات العرشية : محمدمهدی بن ابی ذر نراقی، در پنج لمعه هریک چند فصل و یک دوره فلسفه است با عباراتی روان و پخته و بسیار سودمند .

جز اللمعة الالهية فی الحكمة المتعالية او که در پنج باب است با عنوانهای لمعه (ش ۱۳۷۴ دانشگاه - سپه ۵ : ۴۸۲ - دیباچهٔ نخبة البیان ص ط - ذریعه ۱۸ : ۳۴۹) نسخه ای از اللمعات نزد فخرالدین نصیری هست (فیلم ش ۳۰۶۳ دانشگاه) که میرسد به ۷ ص از لمعهٔ دوم و ناقص است .

* **۲۵** ، نسخ ۱۲۰۳، آغازاندکی افتاده (۲ص)، با حاشیهٔ نوری و میانه مورخ ۱۲۰۳ . با حاشیه نو ی و میانه مو خ ۱۲۰۳ .

لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار :

قطب رازی که در روز سه‌شنبه ۱۰ ج ۱ /۷۲۸ در مدرسهٔ غازانیهٔ شنب تبریز ساخته است

* ۹۹۷ ، نستعلیق روز دوشنبه ۱۶ ج ۲ /۹۸۶ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زرو لاجورد ، حواشی نستعلیق ، خریداری محمد باقر ساسوله‌ای ، با مقابله او .

لوامع الاشراق فی مکارم الاخلاق : دوانی، در آن از روز بهان بنام « سلطاز» اهل العشق و العرفان » یادشده است .

* **۱۰۱۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰، عنوان و نشان شنگرف ، آغاز و انجام افتاده ، بغلی.

لوامع صاحب قرانی : مجلسی یکم، در شرح کتاب من لایحضره الفقیه .

* **۱۲۸۷** ، نسخ علی نقی بن محمد کاظم ابهری در ۲۲ صفر ۱۱۱۱، جدول زرو لاجورد ، عنوان شنگرف ، با سرلوح ، ازاقامهٔ تا نماز جماعت ، با تاریخ تولد ۱۱ شعبان ۱۱۸۲ و چند بیت فارسی مورخ ۱۱۵۵، ازآن محمد مراد ایشیک آقاسی نواب اعلی با مهر ۱۱۰۹ ، رحلی .

لوایح القمر : حسین کاشفی بیهقی (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۳۴۴)

* **۴۲۰** ، نسخ چهارشنبه ۲۹ صفر ۱۲۳۶ ، عنوان و نشان شنگرف ، بغلی.

* **۱۳۵۲** ، نستعلیق محمدامین بن حاجی فرج‌الله شوشتری در یکشنبه ۶ شعبان ۱۱۶۹، عنوان و نشان شنگیف .

* نسخ سدهٔ ۱۲، عنوان و نشان شنگرف

* **۱۳۵۳** ، نستعلیق شنبه ۲۹ ج ۱ / ۱۲۳۶ .

لیلی و مجنون : گزیده ایست ازشنویهای شیخ نظامی و جامی و روح الامین و امیر خسرو در بارهٔ این داستان .

* **۸۴۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ، با چهار سرلوح ، جدول زرولاجورد ، انجام یکمی و چهارسی افتاده ، بامهر شعاع ، ربعی .

لیلی‌ومجنون : فضولی بغدادی

* **۷۴۴** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، جدول شنگرف ، ربعی .

* **۸۸۱** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، جدول زرولاجورد ، عنوان شنگرف ، با سرلوح ، کاغذ متن وحاشیه ، ربعی .

مآثرمشیریه : حسین‌عطا که دردائرهٔ تحریرات عثمانیه وزارت امورخارجه کار می‌کرده است ، درسرگذشت میرزا نصرالله خان مشیرالدوله نایینی‌درگذشتهٔ ۱۳۲۰ (۱۹۰۷)

سرگذشت او در مشیرالدوله‌باستانی (ص ٤) و رجال ایران (٤ : ۳۰۱) وتاریخ نایین (ص ۲۱۲) و انساب خاندانهای مردم نایین (ص ۱۰) دیده میشود و درهیچیک‌از آنهاو در ذریعه(حرف م)ازاین کتاب‌یاد نشده است .

* **۱۱۸۳** ، نستعلیق مؤلف درج ۲ / ۱۳۱۷ ، جدول زرولاجورد ، ۳۰ ص، ربعی

ماتمکده : ملا قربان‌بن رمضان‌بیدل بادشتی قزوینی رودباری ، به نثر فارسی که‌در ۱۲٤۸ یا ۱۲٦٦ ساخته است .

(ذریعه ۳ : ۱۸٦ و ۹ : ۱۵۳ و ۱۹ : ۱٦ - فرهنگ سخنوران ۹٦ - فارسی مشار ۱۳۵٤ و ۲۷۰۸ - مؤلفین مشار ٤ : ۹۱۷ - قصص العلماء در سرگذشت شفتی‌ص ۱۰٤ - استوری ۱ : ۲۲۲ و ۱۲٦۳) .

بیدل مازندرانی میرزا حاجی محمدبن میرزا محمد علی مازندرانی کرمانشاهی هم دستان یا دستورماتم دارد که پیش‌از۱۲۸۸ آن را ساخته و خود او گویا تا ۱۲۸۱ زنده بوده است (ذریعه ۹ : ۱۵۳ و ۸ : ۱٤۹)

* **۵۲۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف .

* **۸۱۰** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، امانت‌ملا اسماعیل در ۱۲۵۸ ، ربعی .

ماسه بندی بفارسی‌دارای‌اشکال‌و شرح آنهابنام: هفت‌سرباز ، شش‌سربسته، پنج رباز ، پنج سربسته، چهارسربسته ، سه‌مصداق، یک مصداق .

* **٤۷۸** ، نستعلیق سدهٔ ۱٤ .

مثنوی :

آغاز : بنام روان بخش‌جان آفرین
که لطفش روان دادبرماء وطین

* **٦٤۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱٤ ، انجام افتاده ، ربعی .

مثنوی : ابراهیم مسکین

آغاز : بنام انکه‌از انوار هستی
دو عالم را بلندی دادو پستی

انجام : چه میگویم غرض‌نبودد راین‌راه
زهر میل و غرض استغفرالله

* **۷۳۱** ، نستعلیق ۱ ج ۱/۱۲٦۱ گویا از خود ناظم ، رحلی .

مثنوی : محمدحسین‌ممتاز پسر حاجی محمد تقی در گشودن دژخیبر .

آغاز : بده ساقی آن آب آتش نما
که هوش ز سررفته آرد بجا
درذریعه (۹ : ۱۱۰۲) وفرهنگ‌سخنوران (ص ٥٦٤) از او یاد نشده است .

* **۷٦۲** ، نسخ خود محمد حسین‌ممتاز پسر حاجی محمد تقی در روز شنبه ۱٤ ذق ۱۲٥۸ ، ربعی .

مثنوی : مولوی رومی

* **٦۱۹** ، نستعلیق شدهٔ ۱۰ ، عنوان شنگرف ، جدول زرو لاجورد ، ربعی.

* **۷۸۱** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، از دفتر دوم آغاز میشود و میرسد به داستان فقیه بادستار بزرگ و ربودن راهزن دستار وی‌را، وزیری .

* **۸۷٦** ، نسخ سه ستونی در متن و هاشش در ۱۰۹٤ ، با شش سرلوح ، جدول زرولاجورد ، عنوان شنگرف ، بادیباچه‌ای از محمد صادق طباطبائی خاکی حافظ شیرازی که درخدمت مولانا علی جان بوده وآن را مقابله کرده ، حواشی فراوان دارد ، وزیری.

* **۹۲٦** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ درمتن و هاشش جدول زرو لاجورد و زرین ، با شش سرلوح ، دفتر ۱ تا ٦ ، ربعی .

* **۹۳٥** ، نسخ سدهٔ ۸ ، هرشش دفتر است با دیباچه‌ها و فهرست در آغاز ، انجام افتاده ، با هفت سرلوح، جلد روغنی‌بامینیاتور با دو تصویر بسیار زیبا .

* **۱۰٦۱** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، عنوان شنگرف، با سرلوح و طلاکاری در آغاز دیباچه و شش دفتر آن ، انجام افتاده ، ربعی .

* **۱۱۰۹** ، نستعلیق جان محمد پسر خضر در ۲۹ صفر ۱۰۲۹ ، با هفت سرلوح ، از آن خواجه‌میر بن‌میرزا شاه میرحسینی‌رضوی در ۱۱۰۰ ، میرزا عزیز خان انصاری‌ازخاندان خواجه عبدالله انصاری که متولی روضهٔ شاه سردان امیرالمؤمنین خلیفهٔ رابع بوده است آن را درکابل به دویست روپیه از حافظ علی محمد لاهوری در ۱۲۰۰ خریده است ، نسخه در ۲٦ ذق ۱۲۷۷ نیز خریداری شده است ، رحلی .

* **۱۱۱۰** ، نستعلیق محمد حسن بن حاجی عبدالله تبریزی‌در ۱۰ ج /۱۲٥٦،جدول زرو لاجورد ، باسرلوح وزر افشان در ص ۱و۲، وزیری .

* **۱۱۲٥** ، نستعلیق علی هروی در مکه بسال ۹۷۸ ، عنوان شنگرف ، جدول‌زرو لاجورد ، با پیشانی ، درپایان « سخنان چند [است] که درعدم تعرض این مثنوی‌واقع شده است » ، درآن آمده که نسخه (بگواهی کاتب حیدرکه این یادداشت ازاوست)برای مولانا علی قاری مجاورمکه نوشته شده است ودر آن از سوری شاگرد مولانا علی یاد شده که مثنوی خوان شده بود ، (دوصفحه) جلد روغنی لاجوردی باگل و بوتهٔ‌زرین درون سرخ باگل و بوتهٔ زرین ، وزیری .

* **۱۳۱۰** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ و ۱۱ ، گزیده‌ایست ، آغاز و انجام آن افتاده است، بغلی .

مثنوی ترکی که در آن ازخواجه بهاء الدین نقش بند یادشده و نخستین عنوان آن در نسخه « اولغی نعمت اون حضرت نبیک نوری قدسی » و بازپسین عنوان « برمعادن جواهرین اهتمام چله نظم ترکی کاتارلاق نینگ» است در آن از امام معصوم زین العابدین هم یاد شده و چندین مقاله باید باشد وگویا ازمیر علی شیر نوایی است .

* **۱۲۱۴** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، ناقص، ربعی .

مجالس المؤمنین : قاضی نورالله شوشتری

* **۵۳٤** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، با سرلوح، عنوان شنگرف ، جلد روغنی با گل و بوته درون سرخ .

مجمع الانشاء : قربان علی وردی ازدودمان سعیدیه .

در پنج باب هریک چند فصل :

۱ - نامه جات و فراسین

۲ - مراسلات

۳ - احکام شرعی

٤ - خطوط دفتری

۵ - سایرخطوط از هندسه و رقوم وسنوات ترکی و بیارات و فلوس وکواکب و بروج

آغاز : حمد بی‌حد وثنای بی‌عدد سزاوار پادشاهی است .

درپایان قصیده ایست درستایش پادشاه قاجار .

* **۵۸٦** ، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، ناتمام .

مجمع البحرین و مطلع النیرین : فخرالدین طریحی .

* **۱۲** ، نسخ محمد حسین بن محمدعلی در ۲۵ محرم ۱۲۵٦ ، عنوان شنگرف ، جدول زرولاجورد .

مجمع البحور : جنگ‌شعرهای : عماد الدین غزنوی ، خاقانی ، نظامی ، مسعود ، کاتب ، تاج الدین بخاری ، شهاب الـدین، سراجی، سعد کافی ، خاقان ، سیدحسن غزنوی، رشیدوطواط،ملک الشعراء، شهاب الدین مهمره، کمال الدین اسماعیل، عبدالرزاق ، سیدحسن غزنوی ، خاقانی ، مسعود سعد سلمان،سیفی نیشابوری ، خاقانی ، انوری ، معزی ،سوزنی، خداوند زاده مهران ، نظامی ، افضل العصر سیدی حاجب (پشت برگ ۲۱)، سنائی، عطار، استاد علی فتحی ، ظهیر کاملی (برگ ۲٦) شهاب الدین ادیب صابر، رشید وطواط،خاقانی، عمادی، تاج الدین بخاری ، منوچهری(برگ ۲۷) ، روحانی، عمدة الملک ملک الشعراء عمیدلومکی (پشت برگ ۳۰)، جلال قصاب، سیدعزالدین علوی ، اختیاری، یوسف سباغ، خاقانی، حکیم سوزنی ، ادیب صابر، ظهیرالدین فاریابی ، سید اشرف الدین حسن ، نظامـی ، شهاب الدین مهمره ، سید حسن غزنوی،شمس الدین طبسی ، خاقانی ، مسعود سعد سلمان ، ناصرالدین خسرو (٤۱)، ادیب ظهیری، سید السادات و ملک الشعراء والفضلاء عزعلوی، ختم الشعراءشهاب الدین مهمره،مسمط منوچهری (صنعت تقسیم) عنصری ، خواجه ادیب صابر ، عبدالواسع ، تقسیم مسلسل از مختاری،

خواجه حکیم سوزنی ، مسعود سعد سلمان ، عسجدی ، کمال ، سلیمان، قاضی یحیی جیلانی (۴۸) خواجه حافظ شیرازی، عراقی، غیاث ، حسن ، ناصر، شمس خسرو ، امیرمعزی، عبد الواسع ، مسعود سعد سلمان ، روحانی، نصیر ادیب ، تاج‌الدین بخاری ، سید غزنوی ، عنصری ، امیر معزی ، کاتبی، وقوعی، طوسی، شاسی ، انوری ، لطفی شیرازی ، ضمیری اصفهانی ، سلمان ساوجی ، عجزی ، پیامی ، نظیرهٔ مولانا طرزی ، حیرتی ، عهدی ، شیخ معزی ، محتشم ، امیر حسن دهلوی ، کمال، انوری(۷۰) ،شیخ کمال خجند، نیزانوری ، میر شاهی ، سلیمان ، کمال اسمعیل ، سلمان ساوجی ، عادلی، بابانقیبی، شرف‌الدین یزدی، لسانی ، نیکی ، ناصر ، شریف، حسن ، نظام، آصفی ، نقیبی گیلک(۸۶) ملک‌قمی،محتشم ، وحشی، امیدی، شمس بغدادی ، امیر خسرو (۹۱)، حسین قاضی‌مشهور به منطقی، لسانی، نظام ، شمس بغدادی ، آصفی(۹۶) ، طرفی، کمال غیاث شیرازی ، اوحدی ، رشیدالدین و طواط ، حسن ، کاتبی ، دشت بیاضی، میلی، حیدر ، ملک علی ، فغانی، شیخ آذری،طرقی، حیاتی (۱۰۶) اهلی ، نرگسی ، عهدی ، بغدادی ، کرمی بیک ، فهمی کاشی ، جمال صوفی ، غزالی ، عهدی ، قانعی ، آهی ، میر هادی ، طوسی ، امیدی ، گوهر ، شیخ اوحد الدین کرمانی ، جامی ، هاتفی، مجیربیلقانی، حسن دهلوی ، ریاض ، حیدرکلوخ ، اهلی خراسانی ، عبدالواسع جبلی، قلج‌ارسلان، مولا حسام الملة والدین، حیرتی ، رشکی همدانی، سید محمد جامه باف ، قاسم بیک حالتی ، ابوبکر ازرقی، حالتی ، ابوالفرج رونی ، معین الدین ، شهودی سبزواری ، نگاهی ، حزنی اصفهانی ، رضائی کاشانی ، پیامی، حیرتی ، حیرانی قمی ، آهی ، صبوحی ، سعید سعد ، شرف ، شرقی‌بغدادی ، میر مهتری ، میرصالح، میر جلالی مصور ، شریف ، نیکی .

ماده تاریخ جلوس شاه اسماعیل در۹۸۴ در ۳۱ بیت از محتشم وهجوفردوسی از محمود غزنوی جزآنچه که مشهور است درآن هست.

* **۸۵۱** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، رحلی .

مجمع‌البیان لعلوم‌القرآن : طبرسی

* **۸۴** ، نسخ هدایت حافظ شیرازی در روز پنجشنبه نیمه‌های صفر ۱۰۶۱ ، آیتها شنگرف ، از آغاز تا سورهٔ آل عمران با تاریخ تألیف روز سه شنبه ۶ رجب ۵۳۱ ، رحلی کوچک .

* **۸۷** ، نسخ درهمه جزوها بیک خط، تاجزو دهم است ، جزو ۶ مورخ ۱۰۹۷ ،جزو ۷ نوشتهٔ درروز آدینه ۱۷ج۲/۱۰۹۸ ، جزو ۸ نوشتهٔ روز سه‌شنبه ۸ ذق ۱۰۹۸ ، آیتها شنگرف ، جدول زرو شنگرف، جلد تیماج‌مشکی ضربی مقوایی ، رحلی .

* **۲۷۳** ، نسخ خوش محمد کاظم خراسانی در۱۲۴۶ ، باتاریخ تألیف پنجشنبه ۱۵ ذق ۵۳۶ در پایان ، آیتها و عنوانها شنگرف ، در حواشی‌شرح‌شواهداست به‌عربی، رحلی بزرگ .

باشرح شواهد ابو محمد میرزا محمد حسین بن محمد طاهر شریف وحید (ش ٦ دهگان ص ۵۹۰ ج ٦ همین نشریه - فهرست فیلمها ص ۳۴۳) است.

* **۲۷۵**، نسخ سده ۱۲، خریداری سید مرتضی در ۱۲۹٦ درتهران ومرتضی بن محمد علی موسوی در محرم ۱۲۹۷، از آن سید ابوالقاسم در ۲۰ صفر ۱۲۸٤ و فرهاد میرزا در ۷ رمضان ۱۳۰۵، رحلی.

* **۲۷۹**، نسخ سه‌شنبه ۲٦ج۲/۱۰۵٤ مقابله شدهٔ پنجشنبه ۲۵ رمضان ۱۰٦۰، نویسانندهٔ محمد شریف بن محمدقایمی، تاپایان جزوم سوم است، رحلی.

* **۱۳٤۵**، نسخ محمد محسن بن محمد مؤمن ابهری اصفهانی در ۱۷ج۲/۱۰۷۱، جدول لاجورد و شنگرف، عنوان و نشان شنگرف، از نیمهٔ سورهٔ رعد تا آخر.

* **۱٤۳۳**، نسخ عربی ۱۱ و ۱۲، مقابله شده، رحلی، دارای ج ۱ مورخ روزشنبه ۲۷ شعبان ۱۰۳۰ وج ۲ مورخ روز سه شنبه ٦ رجب ۱۰۳۱.

مجمع الفائدة و البرهان فی شرح ارشاد الادهان: محقق اردبیلی.

* **۱۰۵**، نسخ سدهٔ ۱۱، عنوان ونشان شنگرف، در ٤۲ جزو و ۲٦۸۰۰ بیت، انجام افتاده، از آن محمد علی حسینی در ۱۱٦۳ و ابوالقاسم بن علی رضا در ۲۷ رجب ۱۲٤۰ که به هشت روپیه خریده بوده است، وزیری

مجمع الفرس: سروری

* **۱۰**، نستعلیق احمد بن ملک جان تنبوبی کوه گیلویی زکریایی شبانکاره یی دشتستانی در آدینهٔ پایان ذح ۱۲۱۷ به‌فرمایش اسماعیل خان پسر قاید امیر رستم شبانکاره‌یی برای فرزندش محمد امین، رحلی.

مجمع المآثر: میرزا محمدصادق همای مروزی وقایع نگار در گذشتهٔ ۱۲۵۰ مؤلف زینة المدایح و تاریخ جهان آرای

در وصف دیهیم و کمر و تخت و سپر و شمشیر و اورنگ خاقانی به نظم و نثر واوصاف ذراری فتح علی شاه و بنام او (رجال ایران ۲: ۱۷۳ - استوری ۱: ۳۳۵).

آغاز: رب اشرح لی صدری ... پس از ستایش آفرید گار و نیایش.

انجام: ولاانفکت عین الله حاسیة له و کافلة به

* **٤۹٦**، نستعلیق سدهٔ ۱۳ و ۱٤، عنوان شنگرف.

مجمل الحکمة، ترجمه گزیدهٔ رسائل اخوان الصفاء است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ٦۸۳)

* **٤٦۳**، نستعلیق سدهٔ ۱۱، انجام افتاده، فرسوده.

* **۱۳۵٤**، نستعلیق محمد علی دررجب ۱۰۵۷، عنوان شنگرف، ربعی.

مجموعه

* **۳**، نستعلیق سدهٔ ۱۳، رحلی:

۱ - تحفة المومنین: محمدمؤمن تنکابنی نستعلیق ۱۰٤ (-۱۱۰٤).

۲ ـ بدایع الاسرار : احمد متطبب حسینی که در ۱۰۲۶ دربرهان پورهند ساخته است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۴۰۰ ـ فونان ۱۰۰)درسه مشرق و نه مطلع دربارهٔ چای و قهوه‌وتنباکو ، با دو تاریخ ۱۲۱۲ و ۱۲۱۶ .

۳ ـ تحفهٔشاهی : شیخ حسین انصاری جابری که بنام محمد شاه قاضی بره الساعة رازی را ترجمه کرده است، نوشتهٔ ۱۲۱۶، جز رسالهٔ سید احمد حسینی تنکابنی (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۴۸۸) .

آغاز : حمد بی قیاس صانع حکیمی را رواست .

* **۲۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، ش تا ۱۱ بخط عماد الدین حسینی ،

۱ ـ تهلیلیه : دوانی ، نستعلیق ۱۱ ج ۱/ ۱۰۶۱

۲ ـ شرح رباعیات همو ، بهین خط

۳ ـ علم الواجب : شمسای گیلانی ، نستعلیق دیگر از همین سده .

۴ ـ توحید الواجب گویا از همو،نستعلیق ش ۳

۵ ـ توحید الواجب دیگر از همو بارمز « س م س»

۶ ـ توحید الواجب دیگر ازهمو ، بهمان خط

۷ ـ رسالة فی‌الجعل از همو ، بهمان‌خط

۸ ـ اثبات الواجب : صدرالدین محمد دشتکی در دوازده فصل ویک خاتمه ، بهمان خط .

آغاز : الله لااله‌الاهوله الاسماء الحسنی

۹ ـ الزوراء : دوانی ، بهمان خط .

۱۰ ـ الحدود : ابن سینا ، بهمان خط

۱۱ـ رسالةالعلم : شمسای گیلانی،بهمان خط

* **۳۲** ، نستعلیق ۴ شعبان ۱۲۵۷ :

۱ـ سیب نامهٔ ارسطو ترجمهٔ افضل‌الدین کاشانی .

۲ ـ ده قاعدهٔ سید علی همدانی درترجمهٔ الاصول العشرة نجم‌الدین کبری .

۳ ـ غایة الامکان فی درایة المکان و الزمان : اشنهی .

* **۳۶** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ :

۱ ـ حاشیة شرح التجرید : عبدالرزاق لاهیجی .

۲ ـ شرح خلاصة الحساب شمس الدین محمد بن جمال‌الدین احمد لاهیجانی که بنام شاه سلیمان ساخته است ، دریک مقدمه و ده حدیقه و خاتمه .

نوشتهٔ ملامحمد شریف در ۲۵ ع ۱/ ۱۱۲۶

آغاز : خلاصهٔ کلام و نقاوهٔ ماقال الانام حمدمنعمی است که احصاء نعم نامتناهی از عدد نشاید .

انجام: جذر باشد به‌طریق‌مانعةالخلو و السلام علی من اتبع الهدی

۳ ـ الوجیزة فی‌الرجال : مجلسی،نستعلیق دیگر .

* **۴۳** ، نسخ خوش سدهٔ ۱۱، آراسته به‌زر و شنگرف و پا گیزه :

۱ - صناعیه: میرفندرسکی

۲ - قصیده یائیه « چرخ بااین اختران نغز خوش زیباستی » .

۳ - شرح بیت « دوش دیدم که ملا یک درمیخانه زدند » از دوانی (مجلس ۱۰ : ۱۸۴)

آغاز: سپاس حضرت واجب الوجود را

(نوشتهٔ ۱۹ ع ۱/۱۰۶۶)

۴ - اوصاف الاشراف : طوسی

۵ - القضاء والقدر : عبدالرزاق کاشانی در ده فصل

۶ - تفسیر سورة النور ، بعربی

آغاز: الحمدلله الذی اودع اسراره مطاوی التنزیل .

انجام : فی سورة الانسان الکامل .

* **۵۱** ، نستعلیق علی اکبر دشت آبی، وقف حاجی علی اصغر مروی در ۱۲۶۹ :

۱ - هدایة الصبیان : حاج محمد کریم خان قاجار کرمانی که برای آموزش کودکان در یک مقدمه و چهار فصل در شناخت خدا و پیامبران و امامان و شیعیان در ۵ ذق ۱۲۶۰ ساخته است .

۲ - هدایة الطالبین : از همو که در ۳ ذح ۱۲۶۱ ساخته است و پاسخ ایرادهای برخی از دانشمندان یزداست .

(فهرست مشایخ ۲ : ۱۹۸ - مشار ۱۶۴۴)

* **۵۴** ، نستعلیق محمد باقر بن محمد علی اردبیلی

۱ - خلاصة الحساب : شیخ بهائی (بخط ش ۲)

۲ - شرح الهدایة : میبدی ، نوشته دو شنبه ۱۲۰۸

* **۶۶** ، نستعلیق با سرلوح و با اشکال و تصویرهای رنگارنگ و انجام افتاده در ش ۲ ، نستعلیق افغانی ع ۱/۱۲۰۰ در ش ۲ ، جدول زرولاجورد و عنوان شنگرف در هر دو، ربعی :

۱ - فتوح الحرمین : محیی لاری

۲ - رساله دربیان فضائل مکه از رسالهٔ حسن بصری .

* **۹۷** ، نسخ ، عنوان و نشان شنگرف، از آن محمدحسن بن محمدزمان ترکمان تبریزی و آقا محمد بن حسن قزوینی شیرازی در ۲۷ شعبان ۱۲۶۳ ، وقف محمد حسن قزوینی در ۱۲۳۸ ، جلد تیماج آلبالویی زرکوب ترنجی بالولا درون سبز تیره ، رحلی :

۱ - معالم الفقه : ابو منصور حسن عاملی که در سحر شب یکشنبه ۲ ع ۹۹۴/۲ بانجام رسانده است ، نوشتهٔ درروز ٤ صفر ۱۰۷۵ با حاشیهٔ « محمد حسن [قزوینی] عفی عنه»

۲ - مقدمة الواجب : سیدماجدبن هاشم بحرانی ، نوشتهٔ در روز ٤ ج ۱۰۶۸/۲

* **۱۰٤** ، نسخ حسن بن حسین حسینی مازندرانی در روز دو شنبه ۱۰ شعبان ۱۰٤۶ در ش ۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، از آن همین مازندرانی بوده با خط و مهر مورخ ۱۰۲۸ او در آغاز نسخه ، از آن محمد بدیع حسینی خلیفه در ۱۲٤۷ ، در پایان خبر سلمان فارسی است به نستعلیق ریز ، وزیری :

۱ - عیون اخبار الرضا : ابن‌بابویه .

۲ - منتخب الوجیزة: شیخ بهائی .

* **۱۱۵** ، نسخ ، عنوان و نشان شنگرف وزیری :

۱ - چهل حدیث نبوی به‌عربی ، نوشتهٔ روز سه شنبه ۸ شوال ۱۲۱۲ .

۱- کتاب من لا یحضره‌الفقیه : ابن‌بابویه، نوشتهٔ روز ٤ع ۱۰۹۷/۲ در پایان جزو سوم و شعبان ۱۰۹۸ درپایان کتاب .

* **۱۵٦** ، نستعلیق و نسخ ، ربعی :

۱ - العقائد الشریفة الصحیحة : سراج الدین کاکه احمد شیخ ، نستعلیق ۷ج ۲ / ۱۳۰٦، دراین که دراصول دین تقلید هم روا است ، بفارسی .

آغاز : بسم‌اوواالحمدلله والصلاةوالسلام و بعد برادران هداکم‌الله تعالی یکی از علماء که در علم کلام توغلی کلی داشت

انجام : وازقول ایشان مرویدر

۲ - روضات الجنات فی‌اصول‌الاعتقادات : حسن بن طورخان کافی آق حصاری بسنوی (۹٥۱ - ۱۰۲٥) ، درهشت روضه(معجم المولفین ۳ : ۲۳۳) تألیف رجب ۱۰۰٦ و پاکنویس در ۱۰۱٤ و شرح خود او برآن‌در شوال ۱۰۱٥ (ص غ)

نستعلیق احمد شاکر در ۱ع ۱۱۹٦/۱

۳ - الاحادیث الموضوعة : رضی الدین ابوالعباس حسن بن محمد صغانی (٥۷۷-٦٥۰) (معجم المولفین ۳ : ۲۷۹ و ۱۳ : ۳۸۱)

نستعلیق سید محمد حلمی در ۱۱۸۳

٤ - رسالةالسرور والفرح : محمدسرعشی حاج قلی زاده درگذشتهٔ ۱۱٥۰ ، در شش فصل ، دراینکه حال پدر و مادر پیغمبر که پیش ازاو بوده‌اند چگونه‌است، بهمان‌نستعلیق (معجم المولفین ۱۲ : ۱٤)

٥ - شرح العقائد العضدیة : سلیمان بن احمد بن مصطفی روسی‌قسطنطینی که‌دررمضان ۱۰۹۰ ساخته است ، نستعلیق محمد بن مصطفی ، ازسدهٔ ۱۲ .

٦ - الجموع : محمد یحیی بن محمد شفیع قزوینی (فهرست فیلمها ص ۷۱۱)نسخ ۲۲ شوال ۱۲٦۸ .

* **۱۵۷** ، نسخ و نستعلیق ، عنوان و نشان شنگرف :

ارشادالاذهان : علامهٔ حلی ، نسخ‌محمد أمین بن محمد علی در ۱۰ صفر ۱۰۹۸ در شهرنسا

۲ - مرآت العقول ،

درکلام به‌عربی بروش شیعی در یک مقدمه و پنج باب و درآن از مرتضی یاد شده است .

نستعلیق سدهٔ ۱۱ درسه صفحه.

آغاز : و به نستعین ، لک الحمد رب الارباب .

انجام : ومنه‌المبدء والیه المعاد .

* **۱٦۳** ، نستعلیق ، و نسخ سدهٔ ۱۲، دارای :

۱ - حاشیة المعالم : میرزای شیروانی،

نستعلیق علی‌اکبر بن محمد علی خراسانی قاینی در شنبه ۱۶ صفر ۱۱۹۰ .

۲ - حاشیة منهج‌المقال یا التعلیقة : بهبهانی ، همان فوائد مقدمه است و بس ، نسخ و نستعلیق محمد حسن بن محمدمعصوم قزوینی در صفر ۱۱۹۰ .

۳ - فهرست آثار همین قزوینی بخامهٔ خود او :

۱ - منهج الرشادفی شرح الارشاد

۲ - اصول دین فارسی .

۳ - حاشیة المعالم تاعموم و خصوص

۴ - الحقیقة الشرعیة

۵ - جامع الدلائل و موضح الرسائل که شرح کوچک ارشاد است .

۶ - مرآة العقول فی الاصول

۷ - شرح مرآة العقول یاد شده

۸ - المسائل الخلافیة فی الفقه

۹ - حاشیة الباب‌الحادی عشرللمقداد

۱۰ - مسالة الاستظهار

۴ - مسأله الاستظهار : از همو ، در فقه به‌عربی ، نسخ خود او در شب شنبه ۱۱۸۶

۵ - التقریرات فی الزکاة : گویا از خود خود او و بهمین خط

۶ - التقریرات فی النکاح از استاد محمد حسن قزوینی ، بهمین خط .

۷ - التقریرات فی‌الحیض : گویااز‌استادش بهمین خط .

* **۱۶۵** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، دارای :

۱ - حقایق الایمان : شهید ثانی ، در یک مقدمه و سه مقاله ویک خاتمه،نستعلیق شنبه ۱۹ رجب ۱۹۸۷ ،

۲ - مصباح الهدایة فی انوار الولایة : از مولانا ابو محمد عباس بن محمد بیک‌قاجار ناسخ مترجم تقویم المحسنین بنام تقویم سعید که کسی آن را در پایان ج۲/۱۴۲ در بروده رود تهران یافته و در شب شنبه ۲۹ رجب ۱۲۸۷ از آن گزین کرده است ، به‌عربی، گویا اصل ، در دوستی اهل بیت است و این گزیده از آخر به اول است .

۳ - داستان موسی به‌فارسی که‌میرسد بـه داستان عزیر ، نستعلیق محمد اسماعیل تفرشی در پنجشنبه ۱۴ شعبان ۱۲۰۴

۴ - مثنوی فارسی در ۶ ص و نیمی

آغاز : زد علم بر قبهٔ عرش عظم
نـــام بسم الله الرحمن الرحیم

انجام : در طریقت بعد ازین از امتحان
شیر یزدان را دیگر کودک‌مخوان

(بهمان خط در ۱۲۰۴) .

۵ - داستان‌پیامبراسلام، به‌فارسی، بهمان خط در ۱۲۰۴ .

مجموعه : **۱۶۸** ، نستعلیق همیـن لاهیجانی که یاد میکنم ، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی :

نه رساله است دراصول فقه و کلام‌وفقه از مهدی بن احمد موسوی گیلانی لاهیجانی که در مدرسهٔ نیماورد میزیسته و در سال ۱۲۹۴-۶ به‌نگارش‌آنهامی‌پرداخته‌است‌و یکی از آنهابفارسی‌است‌در جبر و اختیار‌و‌چند مقدمه

۱۰ - رسالهٔ نفس منسوب به ارسطو در هفت فصل کوتاه به‌عربی.

۱۱ - المطالب العالية يا اربعة مسائل فی‌المعاد : ابن سینا .

۱۲ - اقسام النفوس : ابن‌سینا ، به‌فارسی در ۱۶ فصل .

۱۳ - رساله در روح متعلق به بدن ، به‌فارسی گویا منسوب به همو بنام «البیان فی بیان الروح و الابدان» .

۱٤ - تفسیر آیة « وان کنتم فی ریب مما انزلنا : از همان‌مهدی لاهیجی که درهمان مدرسهٔ نیماورد در ۱۲۹۵ نوشته است، به‌عربی

۱۵ - رساله در تصوف : از همو که در ۱۲۹۵ در اصفهان نوشته است .

آغاز : فهم مسایل تصوف به عقل میسر نیست .

۱۶ - دستور معمای چهارم جامی که در ۸۹۰ (فیض) سروده است (مجلس ۳ : ۱۳۲ - دانشگاه ۲ : ۳۹۶) .

۱۷ - الاوردة المفصودة من الید، به‌عربی

۱۸ - مختصر در وضع اعداد و فق و خواص آن به‌خصوص کواکب سبعه مشتمل برهشت فصل ، مورخ ۱۲۹۵ بهمان خط

۱۹ - احکام شناختن سال ترکان ، نوشتهٔ در ۱۲۹۵ .

۲۰ - اختیارات ساعات ایام از قول ابی معشر بلخی، به‌فارسی، نوشتهٔ شب‌دوشنبه ۱۱ رمضان ۱۲۹۵ .

* **۱۷۰** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ :

۱ - مراحل السالکین : مجذوب همدانی، نستعلیق ۱۲۸۲ .

۲ - کلمات محیی الدین کبیر در بارهٔ روح به‌فارسی ، نوشتهٔ محمدحسین در رمضان ۱۲۸۹ .

آغاز : حمدله . و بعد بدانکه روح ... در قالب نیست .

۳ - غاية الامکان فی دراية المکان : اشنهی ، بهمین خط .

* **۱۷۷** ، نسخ عربی :

۱ - رسالة فی‌الدعاء : ابن طاوس، درآن از الابواب الدامغة لابی‌بشیر احمدبن ابراهیم بن احمد القمی و از فتح الابواب بین ذوی الالباب و رب الارباب خودش یاد کرده است، در چهار فصل است ، به‌خط دوسی.

۲ - الحبل المتین : بهائی ، نوشتهٔ حسن علی بن عبدالکریم عاملی در صفر ۱۱۲۰ ، عنوان و نشان شنگرف ، مقابله شده .

* **۱۸۰** ، نسخ سدهٔ ۱٤ ، عنوان شنگرف، ربعی :

۱ - تحقیق مذهب اهل السنة وتسفیه آراء الشيعة : شیخ عبدالله سویدی که نادرشاه او را برای مناظره میانهٔ سنی و شیعه خواسته بود و اوبا ملاعلی اکبر ملاباشی گفتگو کرده‌و بر او چیره شده بود (نسخ عبدالحمید بن‌شیخ جلال الدین به‌دستور مولانا ابراهیم مدرس امین الاسلام دریکشنبه ۲۷ رجب ۱۳۱۹ در روستای چتان) به‌عربی است .

۲ - جنة الاسماء : غزالی، به‌عربی، همان نسخ عبدالحمید درشب آدینه ۲٤ شعبان ۱۳۱۹ .

۳ - حاشية حاشية‌التهذيب : فاضل سید

حسن چوری ، شیخ عبدالمجید در ۲ ذق ۱۳۲۱ .

٤ - حاشیة التصریف : چوری ، متن از ملاعلی اشنوی است ، به‌عربی ، بهمان خط ۱۳۱۹ .

٥ - الحکم العقلی ینحصر فی ثلاثة اقسام، به‌همان خط برای امین الاسلام در ۱۳۱۹ در روستای تیاخر .

٦ - حاشیة خلاصة الحساب: فاضل محمد عدوی ، به‌عربی ، همان نسخ در ۱۳۲۱ .

٧ - حاشیة الفوائد الفناریة: قول احمد، به‌همان نسخ در ١٤ ج ۱۳۰۳/۲ .

٨ - الفرائض ، از شرح منجم در ارث ، همان خط ع ۱۳۰٦/۲ .

٩ - الفرائض الزبد ، به‌همان خط در ۱۳۰٦ .

* **۱۸۲** ، بخط سدهٔ ۱۱ :

۱ - منهل العطشان فی علم القرآن: طاهر حافظ اصفهانی ، در قرائت به نثر با عنوان فصل و باب، برای ابو نصر شاه رخ بهادر از روی کتابهای دانی و شاطبی ، به‌فارسی.

آغاز : حمد و سپاس بی حد و قیاس پادشاهی را .

۲ - باب الوقف علی الهمزة من مفردة حمزه : از همو ، بفارسی .

آغاز : بدانکه.

۳ - الفتح والامالة بین اللفظین من مفردة حمزة : از همو .

* **۱۸٤** ، نسخ سدهٔ ۱۳ :

۱ - القصائد السبع العلویات : ابن ابی الحدید ، نوشتهٔ محمد بن حاج مهدی ، ازسدهٔ ۱۳ .

۲ - شرح قصیدهٔ فر زدقیهٔ ، نوشتهٔ پایان ع ۱۲۷۹/۲ در مشهد .

۳ - اشعار پراکندهٔ عربی که از آنها قصیدهٔ ازری است.

* **۱۸٦** ، نسخ محمد حسن قزوینی :

۱ - الفوائد الجدیدة : بهبهانی ، نوشتهٔ چهاشنبه ۱۵ محرم ۱۱۸۱

۲ - حاشیة المعالم : محمد حسن قزوینی به‌خط خود او در دوصفحه و نیمی .

۳ - حرمة القرض بشرط المحاباتیة : از همو وبه‌خط او در چهارشنبه ۲۳ محرم ۱۱۸۹

٤ - مسالة الاستصحاب : ازهمو ، نوشتهٔ شب آدینه ٢٤ محرم ۱۱۸۹ .

* **۱۹٤** ، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۱ :

۱ - رساله در تجوید به‌فارسی درسی باب که باب هشتم آن فی ذکر هاء الکتابة و باب سی‌ام آن در مخارج حروف است ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، با تاریخ ۱۰۱۵ در نسخه ، آغازش افتاده .

۲ - جدولهایی در تجوید نا تمام

۳ - التیسیر : ابو عمر و عثمان دانی ، نسخ مقبلی اردبیلی در ٤ صفر ۱۰۱۵ ، با حواشی فارسی که گویا ترجمهٔ حرزالامانی شاطبی باشد به نستعلیق شنگرف ،

٤ - الترغیب در قرائت علی ع ، به‌عربی ازگفتهٔ صاحب ایضاح ، باب سوم است،نسخ میرزا بیک مقری آستانهٔ مشهد نگارندهٔ ایضاح

که مؤلف همین الترغیب است درع ۱۰۱۴/۱ .

۵ - شرح حافظ محمد صادق به نظم و نثر بر منظومهٔ فارسی تجوید عزالدین محمد حافظ ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ .

آغاز : حمدله . صلاة . . . بدانکه خوانندهٔ قرآن را آنچه اهم بود در تجوید و ترسل .

* **۱۹۶** ، نسخ محمد رفیع بن محمد کریم انجدانی برای آخوند ملا محمدموسی درمدرسهٔ ترك آباد کاشان در سه شنبه ۵ ج ۲/ ۱۲۰۳ ، بیاضی :

۱ - ترجمهٔ لغات قرآن به ترتیب سوره‌ها از مرکبات و مفردات تا سورهٔ ناس ، آغاز افتاده .

۲ - غررالحکم ودررالکلم : آمدی

۳ - پراکنده‌های شعر فارسی و مناجات، با تاریخ یکشنبه ۲۱ ع ۱۲۵۰/۲ .

* **۱۹۸** ، بیک نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، عنوان و نشان شنگرف :

۱ - الاخلاق ، به‌عربی و مذهبی باعنوان فصل چهارم « فیما یتعلق بالقوی الغضبیة » آغاز و انجام افتاده، به‌خط دو شمارهٔ دیگر .

۲ - السعدیة : علامهٔ حلی ، نستعلیق ۱ ج ۹۶۱/۱ .

۳ - صیغ العقود : گویا ازکرکی ، همان نستعلیق، انجام افتاده، آغاز این رساله «الحمد لله حمد اکثیرا کما هواهله » در نسخهٔ ش ش ۸۷۲/۳ دانشگاه آمده است (۵ : ۱۹۴۵ ذریعه ۱۵ : ۱۱۰)

* **۲۰۱** ، نستعلیق و شکستهٔ سدهٔ ۱۳ :

۱ - دانشنامهٔ شاهی : محمد امین استرابادی ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ :

۲ - ترسل، به‌فارسی ، شکسته نستعلیق چهارشنبه ۲ج ۱۲۱۹/۲ .

آغاز : حمد وسپاس و ستایش مرخدای را

۳ - صراط المسترشدین : سیدمحمد بن سید قاسم حسینی که بنام فتح علی شاه در کلام ساخته است .

آغاز : شگرف سپاس مقیاس تحفهٔ خالق بنده نوازی .

٤ - منشآت و پراکنده‌های دیگر ، درآن نامه‌ایست به ملامیرزای شیروانی که‌ازکربلا به اصفهان بازگردد .

* **۲۰۸** ، نسخ ، ربعی :

۱ - الکافی : ابوالصلاح حلی ، نسخ ۱۲۳۷ ، آغاز پیش از عمره افتاده .

۲ - شرح الجمل للسید المرتضی : ابن البراج ، بهمان خط ، از احکام سیاه تازکات.

* **۲۱۰** ، نستعلیق سده ۱۰ و ۱۱ :

۱ - تلخیص المفتاح : خطیب قزوینی ، نوشتهٔ میر محمدبن عبدالله در سه شنبه ۹۶۱ برای سلطان خواجه احمد ، سپس پراکنده‌ها است .

۲- شرح الرسالة الوضعیة للایجی: ابوالقاسم ابن ابی‌بکر لیثی سمرقندی که در دوشنبه شعبان ۸۸۸ ساخته است ، بهمان خط نوشتهٔ شنبه شوال ۹۳۸ .

۳ - الرسالة الوضعیة : ایجی ، بهمان‌خط

٤ - مناجات فارسی شیخ برهان الدین ساغرجی ، در پنج سطر .

۵ - شرح رسالة الاستعارة لابی‌القاسم‌ابن ابی‌بکر اللیثی السمرقندی : مولانا یوسف خواجگی جامی که در سه شنبه ٤ج۱/۹۱۵ در سمرقندساخته‌است، شرح آمیخته، به‌عربی، نوشتهٔ یکشنبه شوال ۹۶۷ از روی نسخهٔ خط عبدالباسط ترکستانی در ذح ۹۳۹

۶ - خواص‌سورة تبارك‌بنام یازده احمد: حافظ الدین بخاری .

۷ - یادداشتی دربارهٔ اوزان

۸ - میزان الحساب : قوشچی ، مقالهٔ یکم .

۹ - شرح الهدایةالاثیریة: جنگی‌بخاری، بی منطق ، نوشتهٔ دوشنبه ۲۰ ذح ۱۰۷۲

* **۲۱۸** ، نسخ ، جدول زرو و شنگرف‌و رنگهای دیگر :

۱ - عدةالداعی : ابن فهدحلی ، نوشتهٔ اواخر شوال گویا ۹۸۰ که ۶۸۰ ساخته‌اند.

۲ - آداب الداعی : از همو ، بهمین‌خط در ۱٤ رمضان با تاریخ دست‌خورده در حیدر آباد دکن .

* **۲۲۱** ، نسخ سدهٔ ۹ ، اصل وارزنده:

۱ - حاشیة قواعد الاحکام : جمال‌الدین احمد نجار ، گردآوری و نوشتهٔ محمد بن‌احمد بن ابراهیم تقعانی درچهارشنبه ۱۰ ذق۸۰۱ و میگوید که من به‌نسخه‌ای از قواعدبرخوردم که ابن نجار درکنار آن‌به‌خط خود توضیحات و حواشی نوشته بود و من آنها را یکجا کرد آوردم .

(دانشگاه ۶ : ۲۱۹٤ - ذریعه ۶: ۱۶۹ و ۱۷۲ و ۷ : ۱۱۱ و ۱٤ : ۲۲)

۲ - الاعتقادات : خواجه طوسی که در پایان آن به‌قواعد العقائدخودبازگشت‌میدهد، گویا بهمین خط .

* **۲۲۳** ، نسخ سدهٔ ۱۰ و ۱۱ :

۱ - الالفیة : شهید اول ، دریک مقدمه وسه فصل و خاتمه .

۲ - الباب الحادی عشر ، نسخ ذق۹۸۰

۳ - شکیات : محمد طباطبائی که ازروی قاعدهٔ جفر ترتیب داده ، با عنوانهای شک و مساله ، نسخ محمدعلی عریضی حسینی اصفهانی ، ازسدهٔ ۱۱

* **۲۲۷** ، نستعلیق سده ۱٤ ، وقف آقا میرزا عبدالرحیم طبیب :

۱ - اسرار المصائب : محمد بن سلیمان تنکابنی درگذشتهٔ ۱۳۲۲ (ذریعه ۲: ۵۵) که در آن از الاصول الاصلیة والدرةالبیهة ولسان الصدق و بدایع الاحکام فی‌شرح شرایع الا- سلام و کتابهای علوم‌غریبهٔ خودش یادکرده است .

آغاز : خوشترین ذکری ازاذکار.... اما بعد چنین گوید

انجام : اشعریه‌ومعتزله قدریه‌اندو گبران این است .

۲ - الموجز قرشی .

۳ - مرآة المحققین : شبستری ، در هفت باب ، ناقص .

* **۱۳۵** ، دارای نسخ سدهٔ ۹ :

۱ - شرح متنی از فخرالدین محمد پسر علامهٔ‌حلی ، درکلام است ،

آغاز : « الحمدلله المتوحد بدوام البقاء»
نسخ جعفربن حسن استرابادی لامی‌لنگی در آغاز رمضان ۸۴۴ .

۲ - الباب الحادی عشر : علامه حلی، نزدیک بهمان خط .

۳ - حاشیة الباب الحادی عشر ، باعنوان قوله ، بهمان خط .

۴ - منتهی السئول فی شرح الفصول : مولی علی بن یوسف بن عبدالجلیل (کشف الحجب ص ۵۶۱ - ذریعه ۱۳ : ۳۸۵) نسخ شنبه نزدیک بپایان ذح ۸۴۵ .

۵ - الصلوات والتحیات

۶ - پرسشی از فخرالمحققین محمد حلی و پاسخ او دربارهٔ برتری علی ع بردیگرپیامبران

۷ - ارشادالمسترشدین وهدایة الطالبین فخرالدین محمد حلی در پنج اصل ، بهمان خط (دانشگاه ۳ : ۵۳۲) .

۸ - مناجات زین العابدین «تبارك ذوالعلی» با ترجمهٔ فارسی، زیرسطور به نستعلیق شنگرف، شعرها نسخ ، ناقص .

۹ - رسالة فی الکلام، به عربی باعنوان «فان قیل - الجواب » گویا یاالنکت الاعتقادیة مفید .

۱۰ - رسالهٔ فارسی دربارهٔ رجال ، خبر است ، ناقص .

* **۲۴۰** ، نستعلیق و نسخ سدهٔ ۱۰ :

۱- الرضاعیة: محقق کرکی که درچاشت روز دو شنبه ۱۱ ع ۲/۹۱۶ ساخته است (ذریعه ۱۱ : ۱۹۲) .

آغاز : الحمدلله کما هواهله ... اعلم وفقك‌الله

نستعلیق محب علی بن حسینی (؟) سبزواری در ۹۸۱

۲ - اللمعةالجلیة فی معرفة النیة : ابن فهدحلی (ذریعــه ۱۸ : ۳۵۰) نسخ ذح ۹۸۰ .

* **۲۴۲** ، نسخ محمد بن حسین در دو شنبه ۱۳ ج ۱۰۵۳/۲ ،جدول شنگرف ولاجورد، عنوان شنگرف ، با مهر احمد تبریزی ، ربعی:

۱ - خلاصة الاحوال : علامه حلی

۲ - الرجال : ابن داود .

* **۲۴۴** ، نسخ سدهٔ ۱۲ :

۱ - مجموع و جنگی است گرد آوری ابراهیم بن حسین بن عباس بن حسن بن عباس بن محمد علی بلاغی نجفی ، از سدهٔ ۱۲ ،در تفسیر و ادب و اصول فقه .

(ریحانة الادب ۱ : ۱۷۸- اعلام الشیعة ۲ : ۱۶)

۲ - الفوائد الرجالیة : بهبهانی

۳- رسالةفی الطهارة: شیخ احمدجزایری، نوشتهٔ محمد حسین بن محمد رضا بن عبدالحسین در ۳ صفر ۱۱۴۳ .

۴ - الالفیة : شهید اول ، ناقص

۵ - افضلیة التسبیح علی القراءة: سلیمان بن عبدالله بحرانی (۱۵ رمضان ۱۰۷۰ - ۱۱۲۱) که در ۲۷ رج ۱۱۰۴/۱ ساخته است (ریحانة الادب ۳ : ۴۸۶) نسخ حسین بن احمد بن جعفربحرانی در ۱۵ ع ۱۱۷۳/۱ .

۶ - رسالة فی ان واضع النحو علی بن ابی طالب : از همان سلیمان بحرانی که در آن برنواصب رد نموده و بگفته‌های امام رازی در الاربعین و قطب فالی درالتقریب فی شرح اللباب و قوشچی و اصفهانی و شریف گرگانی و دیگران استناد کرده وآن را در سه شنبه ۸ رجب ۱۱۰٤ بانجام رسانده است ، نسخ علی بن عبدالله بن حسین بربوری بحرانی در روز ۱٦ع۱/۱۱۷۳

۷ - الحبوة : شهید ثانی .

۸ - رسالة فی قراءة الامام والمنفرد

۹ - رسالة فی کفر المعتقد بتقدم الثلاثة علی امیرالمؤمنین : عبدالله بن صالح سماهیجی بحرانی ، نسخ عباس بن حسین بلاغی در کربلا در پایان ج۲/۱۱۰٤ .

۱۰ - رسالة حرمان الزوجة عن الارث : شهید ثانی ، نسخ همان عباس بلاغی در ۱۹ شعبان ۱۱۰٤ .

۱۱ - رسالة فی وجوب التکفین فی ثلاثة اثواب ، نسخ همین بلاغی درشب ۳۰ رمضان ۱۱۵۰ درمدرسهٔ غرویه .

۱۲ - الحج والعمرة : جمال الا ین ابو عبدالله محمد بن عبدالله بن ابی بکر حثیثی صروفی ریحی ، نسخ همان بلاغی در ۱۰ع۱/۱۱٤۸ ، سپس پراکنده‌ها است .

۱۳ - دین الامامیة : منسوب به امام رضا ، سپس پراکنده‌های فقهی است .

* **۲٤۹** ، نستعلیق و نسخ سدهٔ ۱۰ :

۱ - التعلیقات علی الفیة للشهید الاول : شهید ثانی (ذریعه ۱۳ : ۱۱۱)، نستعلیق هاشم بن سلیمان بن علی بن ناصر بن احمد بن رضی بن مرتضی حسینی بحرانی، از سدهٔ ۱۰ .

۲ - الرسالة العلیة فی شرح الرسالة النفلیة ، نسخ علی بن ناصر بن احمد رضی بن مرتضی عبدالله بن سلیمان بحرانی در سه شنبه ۱۷ شعبان ۹۸٤ ، مقابله کردهٔ علی بن عبدالهدی در آغاز محرم ۹۸۵ .

۳ - الفوائدالملیة بتنقیح الرسالة النفلیة: شهید ثانی ، بهمین خط ، انجام افتاده .

* **۲۵۱** ، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۲ :

۱ - کشف الغطاء عن وجوه مراسم الا - هتداء : حاج محمد حسن قزوینی ، در ده باب و خاتمه ، نسخ سدهٔ ۱۳ .

۲ - ملخص الفوائد السنیة و منتخب الفرائد الحسنیة : از همو ، نستعلیق خود او در ۲٤ ج۱/۱۲۰۲ .

۳ - تنقیح الفوائد و نظم الفرائد : از - همو ، نسخ سدهٔ ۱۳ .

* **۲٦۰** ، نسخ ۱۰۵۵ ، باچندسرلوح و آراستهٔ به زرو با جدول بندی زرین ورنگارنگ، نسخهٔ پاکیزه‌ایست :

۱ - نهج البلاغة: رضی، نسخ محمد مهدی شریف در سه شنبه ۱۰۵۵/۷/۱٤ درتبریز

۲ - المناجات : علی ع ، با عنوان «الهی الهی »

۳ - نثراللئالی : از همو .

٤ - مائة کلمة : از همو

۵ - وصیة علی لابنه

۶ - وصیة علی للحسین

۷ - دیوان : علی ع ، نوشتهٔ در ۱۰۰۵
در تبریز .

* ۲۹۰ ، همهٔ شماره‌ها بیک خط نستعلیق به‌زر آراسته ، با پنج پیشانی و یک سرلوح :

۱ - شکیات : مجلسی ، نوشتهٔ درلاهور در ۵ ذح ۱۰۹٤

۲ - بداء : از همو .

۳ - ترجمهٔ خطة التوحید امام رضا : از همو ، با شرح آن در چند فائده .

٤ - ترجمهٔ عهداشتر یااحادیث درکیفیت سلوک ولات‌عهد با کافهٔ‌عباد : از همو .

- اختیارات : از همو

٦ - دعاء الاستغاثة من صاحب الزمان

۷ - مباحثةالنفس : محمد طاهر شیرازی

۸ - رساله‌دراماست : مسیح الزمان‌صدر الدین علی بن محمد الهی، ترجمهٔ بخشی از کتابی به‌عربی است .

آغاز : حمدله . صلاة ، سپاس بسیار و ستایش بی‌شمار پرورد گار .

انجام : بسروقت افتد والله‌اعلم‌بالصواب

۹ - حلیة المتقین : مجلسی ، در ۱٤ باب و یک خاتمه ، نوشتهٔ سه شنبه محرم ۱۰۹۷ درلاهور ، مقابله شده در ۱۸ رمضان سال جلوس .

* ۲۹۸ ، از سده ۱۳ :

۱ - رسالهٔ طبی فارسی

۲ - نسخه های پزشکی

۳ - ذخیرهٔ اسکندر (فن دوم)

٤ - کتاب طبی دارای سی‌نسخه‌نخستین آن در معرفت عدم فرزند از طرف مرد است .

۵ - خرقه یا بخیهٔ شاملو ، خاتمهٔ‌آنست مورخ صفر ۱۲۳۵ .

٦ - فراست انسان و خیلان از سر تاقدم در ۲۲ باب ، در باب ۲۲ افتاده .

* ۳۰۳ ، نسخ و نستعلیق سده ۱۲ :

۱ - تحفة المومنین : محمدمومن‌تنکابنی، نسخ ۱۲ رجب ۱۱۳۳ .

۲ - ذخیرهٔ کامله : حکیم محمد ، در جراحی درشش‌فصل وسی‌باب وخاتمه

آغاز : امابعد از حمدباری ...

چنین گوید راقم این

حروف ح ك ی م م ح م د که در زمان دولت روز افزون خاقان سلیمان[شان] جمشید ظفر آسای شاه صفی صفوی .

انجام : سوم روغنها سوم روغن(ناتمام)

۳ - باب اول در معرفت ادویهٔ سردرد ، داروها که صداع زایل کند ، در پایان این بند « فصل در علق » دارد ، نسخ ونستعلیق سدهٔ ۱۲ .

* ۳۱۹ ، نستعلیق و همهٔ شماره‌ها بیک خط :

۱ - مضمار دانش :

نستعلیق محمد جعفر دهدشتی در ۱۲٤۹ درمتن

۲ - فرس نامه ، درهامش نامبوب بی خطبه

آغاز : درسیاه کردن موضع اسب لختی

۳ - بازنامه ، نامبوب بی خطبه

آغاز : چون باز ونمی‌جره و باشه ، هر چهار از یک دانند .

۴ - باه نامه ، به‌فارسی نامبوب وناقص

۵ - نسخه های طبی .

* **۳۲۸** ، نستعلیق و نسخ ، عنوان و نشان شنگرف ، موریانه خورده :

۱ - چوب چینی : نورالله علا ، نستعلیق چلیپا در دو صفحه ، سپس پراکنده‌ها است به‌عربی و فارسی .

۲ - الموجز : قرشی ، نسخ تیمور بن قراخان رشیدی در ۱۵ج ۱۰۳۲/۱ ، محشی

۳ - من املاء ابی الحسن علی بن‌عباس الارجانی‌الطبیب تلمیذ ابن ماهر موسی بن‌سیار فی‌صفةالرحم‌التی‌یکون فیه الجنین ، در۳ص

۴ - برءالساعة : رازی ، در ۲ ص بهمان خط .

۵ - تریاق برشعثا ، در ۳ ص ، به‌فارسی‌و درآن از ابن سینا و ابوالبرکات یاد شده‌است، سپس پراکنده‌هاست ، درپایان بندیست نو نویس ازکامل الصناعة نسخ محمد متطبب در ۱۹ شوال ۱۲۴۶ .

* **۳۳۵** ، دوشماره بیک خط ، عنوان شنگرف ، ربعی :

۱ - «کتاب دربیان علم‌طب» پنجاه‌باب دارد وباید درسه بخش باشد.

۱ - علت هرعضوی از اعضاء ازسرتاقدم و معالجت آن .

۲ - ذکرادویهٔ مفرده به‌ترتیب تهجی

۳ - ادویهٔ مرکبه در ۲۲ باب

آغاز : حمدله . بدانکه این کتابی است در بیان علم طب در علت هرعضوی‌ازاعضاء از سر تا قدم ومعالجت آن .

۲ - چوب چینی و قهوه و چای خطایی: قاضی بن کاشف الدین محمد، بنام‌شاه عباس صفوی .

* **۳۳۶** ، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۱ و ۱۲ :

۱ - ترجمهٔ برءالساعه رازی : محمد شریف‌حسینی که‌به‌دستور مخدوم‌زادهٔ گرامی‌در ج۱/۱۱۰۳ ساخته است ، گویا اصل .

آغاز : الحمدلله حق حمده ... اما بعد گفت شیخ فاضل محمد بن زکریا .

۲ - مجربات در ذکربعضی ادویهٔ‌مرکبهٔ متفرقه‌که جمع شده ازکتب معتبره‌که مجرب است ، معجون چینی .

۳ - دستورالعمل چوب چینی: نوراللهعلا بخط شماره بیش .

۴ - برء الساعة : رازی

۵ - ماکول و مشروب : یوسفی ، به فارسی .

۶ - فواید الاخیار : یوسفی ، به نظم فارسی .

۷ - قصیدهٔ حفظ صحت و بیان نفع وضرر چیزی : یوسفی ، با دیباچه‌ای بنام بابرشاه ، تا اینجا بیک نسخ .

۸ - میزان الطبایع قطب شاهی : تقی الدین محمدبن صدر الدین‌علی‌فارسی،نستعلیق محمد شفیع برای آخوند مولانا محمد رضای گیلانی درحیدرآباد در ٤ محرم ۱۰۸٦ .

۹ - دربیان استفاده ازماء مبارك، در ۷ ص به نستعلیق .

۱۰ - ظفرنامه یاخردنامه به نظم و نثر، همان پرسشهاکسری و پاسخهای ارسطو عالم نبی حکیم بدو و انشاء وی در آدابی چند .

۱۱ - راحة الانسان به‌فارسی که در آن نامهٔ مامون آمده و از ٤١٤ پاره طب انتخاب فرموده‌اند، این دوشماره بیک‌خط است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ص ٥٤٣)

* **۳۳۷** ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، عنوان‌ونشان شنگرف :

۱ - الاسباب والعلامات : نجیب الدین ابوالحامد محمدبن علی بن عمر متطبب سمر - قندی ، نسخ محمد حسین بن محمد خضر موکینی در صفر ۱۱۳۹ .

۲ - علاج الاطفال : ابوالحسن احمدبن محمد طبری ترنجی ، به عربی و تا باب ٤٥ « فی‌تعوج رقبةالطفل » را دارد ، بهمان نسخ (مجلة معهد المخطوطات ٥ : ۳۱۳)

* **۳۳۹** ، نسخ سدهٔ ۱۱ :

۱ - گلشن راز : شبستری .

۲ - القـانون : ابن سینا ، جملهٔ دوم اقربادین در هشت مقاله .

* **۳٤۳** ، نستعلیق ۱۲۸۱ ، عنوان و شنگرف :

۱ - زادالمسافرین : محمد مهدی بن‌علی شریف ، نستعلیق ج ۱۲۸۱/۲ .

۲ - خرقه : شاملو ، نستعلیق محمد رضا بن میرزا فریدون مشرف فوج اخلاص افشار درپنجشنبه ۱۶ ج ۱۲۸۱/۲ به‌فرمایش خانلرخان درکرمانشاهان .

* **۳٤۸** ، نستعلیق و نسخ صفر ۱۰۷۳ :

۱ - طب النبی ابوالوزیر ابن احمدابهری یاابوالعباس جعفر مستغفری نسفی سمرقندی‌در گذشتهٔ ٤۳۲ ، باحذف اسناد ، نستعلیق صفر صفر ۱۰۷۳ (ذریعه ٥ : ۱۳۹) .

۲ - الرسالة الذهبیة : منسوب به امام رضا

۳ - طب الائمـة ، به روایت ابوعتاب عبدالله والحسین ابنابسطام بن شاپورالزیات (ذریعه ۱٥ : ۱۳۹) .

٤ - الصحیفةالرضویة : منسوب به امام رضا به روایت ازطبرسی ، نسخ صفر ۱۰۷۳

* **۳٥٥** ، نسخ ، عنوان شنگرف :

۱ - علاج الارواح : حاج محمدکریـم کرمانی ، نسخ ، انجام افتاده .

۲- جواب‌او به آقامحمد کریم‌بن آقابابای کرمانی ، به‌عربی ، نسخ محمدعلی‌روضه‌خوان کاشانی در روز چهارشنبه ۲۷ شوال ۱۲۹۰

* **۳٥٦** ، نستعلیق نیمهٔ ع ۱۰۷۳/۲ ، عنوان وجدول و نشان شنگرف :

خلاصهٔ شفـائی : میر مظفر بن محمد شفائی کاشانی درگذشتهٔ ۹۶۳ ، دردوکتاب‌با عنوانهای مطلب و فن‌و باب‌و فصل (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ص ٥۲۹)

۲ - یادگار : سید اسماعیل گرگانی ، بخش یکم درفواید علمی در ۱۷ باب بخش دوم درعلاج بیماریها از سرتاپا درسی باب

(همان فهرست ص ۶۱۰) .

* **۳۵۸** ، نسخ سدهٔ ۱۳ ، رعی :

۱ - نظم قانونچه یا مفرح القوام : قوام الدین محمد سیفی قزوینی ، در ۱۲۰۰ بیت سرودهٔ در ۱۱۰۶ ، نسخ ۱۲۵۷ .

آغاز : الحمدلله الحکیم الشافی
و حافظ الانام بالالطاف .

انجام : وکان همدان (۱) لنامقاما
والحمد کالمسک لها ختاما

۲ - الفصول : ابقراطیس ، نسخ ۱۲۱۵

* **۳۶۱** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، عنوان و نشان شنگرف .

۱ - ترجمهٔ تذکرة الکحالین
باب یکم « اندر یادکردن طبع چشم گرم است » .
باب آخر « در مراهم » (همان فهرست ص ۴۹۴)

آغاز : سپاس و ستایش باری تعالی را که این جهان بیافرید .

انجام : مجموع را به‌روغن زیت مرهم سازند .

۲ - رسالهٔ طب ، فصل یکم آن در « صداع و شقیقه، صداع درسر است واز خون میباشد» تا میرسد به فصل ۱۵ در زکام‌ونزله و میرسد به باب دوم در « امراض چشم» در پایان میرسد به فصل ششم در تدبیر و باء از باب چهاردهم در طردو راندن‌هوام ازخانه، دیباچه و خطبه‌ای ندارد و چنین است انجام آن « چنانکه در مطولات مذکور است».

* **۳۶۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ و ۱۱ ، عنوان نشان شنگرف :

۱ - تحفةالرضا لذخیرة الملوك النجباء: نورالدین محمد ابن ابی‌القاسم حبیب‌الله واعظ اصفهانی که در آن بنام « محمداحسینا » الذهبیة الرضویة را به‌فارسی ترجمه کرده است عزوجل

آغاز : اشعهٔ حمدی کشمس فی‌الضحی که ازکمال نور عرفان و نورکمال‌ایقان لامع وساطع .

۲ - حفظ‌الصحة : محمدکاشفای‌طبیب، در نسخه « محمد» بوده و « احمد» کرده و در بالای آن هم نوشته‌اند «کاشفای طبیب » ، بنام اعتمادالدوله میرزا محمد در: یک‌مقدمه در تعریف و فایدهٔ طب ، سپس هشت فصل

۱ - هوا
۲ - غذا
۳ - آب
۴ - حرکت و حس
۵ - بیداری و خواب
۶ - استفراغ و احتباس
۷ - جماع
۸ - حمام

نسخه گویا ناقص است .

۳ - محمودیه : دراصول دین به فارسی بنام محمودخان والی خراسان در پنج باب که نخستین آن در توحیداست دارای یک فصل، آغاز و انجام افتاده .

۱- در نسخهٔ دانشگاه ۲۳۶۴/۱ : قزوین

* ۳۷۰ ، نسخ محمد جعفر بسن حاجی اخی‌خان تبریزی سدهٔ ۱۱ ، جدول و کمند زرین و رنگارنگ ،عنوان و نشان شنگرف‌با دو سرلوح ، ربعی .

۱ ـ الرسالة‌المحمدیة، به‌عربی بنام‌سلطان محمد خان در دوفن :

۱ ـ حساب در یک مقدمه و پنج مقاله

۲ ـ مساحت دریک مقدمه و سه‌مقاله، نوشتهٔ همان تبریزی در لنگران در ۱۱ع ۲ / ۱۰۹۳ .

۲ ـ شرح خلاصة الحساب شیخ بهائـی از محمد باقربن ابی‌القاسم حسینی تبریزی ، بهمان خط .

* ۳۷۳ ، بیک نسخ ازسدهٔ ۱۱ :

۱ ـ علم الاحکام : محیی‌الدین مغربی، در یک فاتحه و بیست و سه باب : نخستین « الحکم علی احوال الزحل » بیست و سوم « الحکم علی الانتهاء من طالع القران الدال علی الملة الاسلامیة »

۲ ـ الاحکام‌النجومیة «الحکم علی‌قرانات الکواکب السبعة فی‌البروج الاثنی عشر» از همان مغربی ، در هشت باب : نخستین «فی القرانـات » در دوازده فصل ، هشتم « فی الاختیارات الکلیة »

۳ ـ جمل مفیدة من قول بعض علماء ـ الاحکامیین ، ناقص .

* ۳۷۸ ، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳ :

۱ ـ العوامل المنظومة : قطب الدین محمد قزوینی که در ۱۱۳۰ ساخته است.

آغاز : حمدالمن الیه‌طیب الکلم

۲ ـ شرح قصیدهٔ خاقانی

آغاز : دل من پیر تعلیم است و من‌طفل زبان دانش .

* ۳۸۳ ، نستعلیق ۹ ـ ۱۲۴۸ :

۱ ـ حل التقویم : ابوالخیر تقی الدین محمد بن محمد فارسی ، نستعلیق محمد حسن در پایان ذح ۱۲۴۸ برای میرزا عبدالوهاب حکیم .

(همان فهرست ص ۲۸۶ـ استوری ۲ : ۸۳)

۲ ـ آغاز وانجام یا حل اسطرلاب یا ـ اسطرلاب‌مسطح : از همو ، نستعلیق ۱۲۴۹ (همان فهرست ص ۲۳٤) .

* ۳۸۷ ، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان و نشان و رقم شنگرف ، جدول‌زرین :

۱ ـ میزان الحساب : قوشچی ، نسخ علی بن محمود بن محمد عشوی در سه شنبه ۲۱ ع ۱/۱۱۰۱ .

۲ ـ بیست باب در معرفت اسطرلاب : خواجهٔ طوسی، بهمان‌نسخ در ۱۷ع ۱/۱۱۰۱ در نجف

۳ـ الشمسیة فی‌الحساب: نظام‌نیشابوری، بهمان خط .

٤ ـ رساله در دانستن سبعهٔ سیاره « بـه پیش خواص و عوام معلوم است‌که شمس هر برجی را ماهی قطع کند» نستعلیق دیگری از همان تاریخها .

۵ ـ خلاصة الحساب : شیخ بهائی ، بهمان خط .

۶ - هیئت : قوشچی ، بهمان نسخ ش ۱ از علی بن محمود بن محمد اشوی در ۱۹ ع ۱ ۱۱۰۱ درعمادیه ، عنوانهن و نشان و رقم شنگرف ، جدول زرین ، محشی

۷ - رسالةفی‌الانائین المتساویین المماوین من الماء اوغیرها : خواجهٔ طوسی ، دربرهان برقضیه‌ای که در تذکره آمده است ، بهمان نسخ ج ۱/۱۱۰۱ درعمادیه .

۸ - دراستخراج دفاین و حکم آن به‌فارسی، نزدیک بیک صفحه به نسخ ریزتر .

* **۳۹۰** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ بیک خط ، عنوان و نشان و شکل شنگرف :

۱ - سی فصل : خواجه طوسی .

۲ - هیئت : قوشچی

۳ - بیست باب اسطرلاب : خواجهٔ‌طوسی

۴ - میزان الحساب : قوشچی ، آغاز و وانجام افتاده .

۵ - تشریح الافلاك : بهائی

* **۳۹۱** ، نستعلیق مهدی بن میرزا عنایةالله در ع ۱۲۴۴/۲ در ش ۱ :

۱ - تنبیهات‌المنجمین: مظفر گونابادی ، آغاز افتاده .

۲ - ملحمه : حبیش تفلیسی که بنام ابوالفتح قزل ارسلان ساخته است (همان فهرست ص ۳۰۰) بهمان خط و انجام افتاده

۳ - رساله در رمل ، با عنوان فصل ، آغاز افتاده .

* **۳۹۳** ، نسخ احمد بانی در ۱۲۳۷ و نستعلیق سدهٔ ۱۳ :

۱- تحریر المساکین لثاوذوسیوس: خواجه طوسی، نسخ نوشتهٔ صفر ۱۲۳۷ در مشهد.

۲ - تحریر الاکرلثاوذوسیوس : خواجهٔ طوسی ، بهمان خط، با نقل حواشی باقر یزدی در ۵ ج ۱۲۳۷/۲

۳ - المسائل : ابومعشر بلخی ، باعنوان های مساله و باب ، بهمان خط .

۴ - انعکاس الشعاعات وانعطافها: خواجهٔ طوسی ، بهمان خط .

۵ - سر علم زرادشت : جهان کرده بن مهریار ، به‌عربی ، بهمان خط .

۶ - تحریر المناظر لاقلیدس : خواجهٔ طوسی ، بهمان خط .

۷ - تحفهٔ سلیمانی یا مجموعة القواعد : [عنایةالدین] محمد زمان مشهدی که برای شاه سلیمان در ۱۰۷۸ در یک مقدمه‌در آنچه پیش از شروع دانستنی است و هشتاد و نه صفحه و بیست و چهار تحفه ساخته ، تاعنوان چهاردهم در نسخه دیده‌میشود و سفید گذارده شده است .

نخستین تحفهٔ آن در تقویم آفتاب است و بیست و چهارم در تواریخ ، نستعلیق همین تاریخها (همان فهرست ۲۰۳) استوری (۲: ۹۲) از رسالهٔ هیئت‌محمدزمان بن محمدصادق انبلجی دهلوی زنده‌در ۱۱۳۰ یاد کرده است.

آغاز نسخه : بدانکه آلاتی که حرکات کواکب و توابع آن به‌آن معین شود نصف دور اسکندریست

۸- رسالةعقائدفلاسفةالافرنج ازدانشمندی هندی که در آن ازکشورها و ممالک فرنگ و از دانشمندان فرنگی یاد کرده است .

* **۴۰۳** ، نستعلیق ، موریانه‌خورده :

۱ - موضح الخلاصة : محمدامین بن میرزا جان نجفی حجازی قمی شاگرد بهائی در زمان او ، در یک مقدمه و دوازده باب به فارسی نستعلیق سدهٔ ۱۱ (همان فهرست ۱۹۸ - استوری ۲ : ۱۱) .

۲ - خلاصة الحساب : شیخ بهائی ، نستعلیق عبدالمومن عماد بن حسن مازندرانی در مشهد در ۱۰۲۶ .

۳ - میزان الحساب : قوشچی ، نستعلیق ۱۰۲۹ در مدرسه یوسف خواجهٔ مشهد .

* **۴۰۵** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ :

۱ - سی فصل : خواجه طوسی

۲ - پراکنده‌های نجومی

۳ - احکام سال ترکان از قول حکماء

۴ - مدخل منظوم : عبدالجبار خجندی (همان فهرست ۲۴۷)

۵ - حل التقویم : ابوالخیر تقی‌الدین - محمد فارسی

(همان فهرست ۲۸۶ - استوری ۲ : ۸۳)

آغاز : بدان ایدك‌الله تعالی‌واسعدك فی الاخرة والاولی که‌تقویم‌در لغت راست‌داشتن وقسمت .

۶ - قبله : شیخ بهائی ، به‌فارسی ، دو صفحه

۷ - جدولهای نجومی از اختیارات تا معرفت حمل الاناسی

۸ - بیست باب در معرفت اسطرلاب : طوسی

* **۴۰۶** ، نستعلیق ابوالحسن شریف پسر علاءالدوله در ۱۰۰۹ درهمهٔ شماره‌ها، عنوان و نشان شنگرف ، با تملک محمدطاهر بن محمد طبیب‌در. ۲ع ۱۱۳۲/۲ :

۱ - بیست باب بیرجندی ، در تقویم (همان فهرست ۲۴۷) نوشتهٔ صفر ۱۰۰۹

۲ - انتخاب حل تقویم : ابوالخیر تقی الدین محمد فارسی ، در یک مقدمه و یک مقاله خاتمه (همان‌فهرست۲۳۹- استوری ۲ : ۸۳) نوشتهٔ پنجشنبه پایان محرم ۱۰۰۹ .

۳ - مدخل منظوم : عبدالجبارخجندی (همان فهرست ۳۴۷) نوشتهٔ دو شنبه ٤ صفر ۱۰۰۹ .

* **۴۰۸** ،نستعلیق ۱۰۹۱ ،عنوان‌و نشان شنگرف :

۱ - هیئت : قوشچی ، نستعلیق محمد رفیع بن معالی در سه شنبه صفر ۱۰۹۱

۲ - الاعتقادات : مجلسی ، نسخ ۱۰۹۱

* **۴۰۹** ، نسخ عنوان‌و نشان شنگرف ، ربعی :

۱ - خلاصة الحساب : بهائی ، نسخ یکشنبه ۲۱ صفر ۱۰۸۳

۲ - بندی به‌فارسی‌دربارهٔ‌جریب وجو و طسوج و مانند اینها .

۳ - بندی به‌فارسی‌د ربارهٔ رطل عراقی‌از خط علامه شیخ علی گویا کرکی

۴ - بندی بفارسی دربارهٔ کروحساب آن به وجب .

۵ - میزان الحساب‌قوشچی، نسخ ۱۰۸۳

۶ - رسالة الحساب‌به‌عربی‌در چندفصل،

یکم تا پنجم در ضرب ششم در قسمت هفتم در نسبت در دو قسم نهم در تباین و توافق و تماثل و تداخل دهم در طریقهٔ اختصار، بهمان نسخ .

* **۴۱۱** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ، مالک محمد کاظم بن محمد صالح فرشته ، موریانه خورده :

۱ - احکام طوالع المواليد : ابومعشر بلخی ، در دوازده باب ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، انجام افتاده .

۲ - الملحمة : دانیال ، به‌عربی نقل از سریانی در ۲۲ باب .

۳ - رسالة فی‌الاختلاج ، به‌عربی .

۴ - مقالة تدبير الانسان فی شهورالیونان یحفظ‌بها صحة‌الابدان بحسب‌الامکان : ترتیب طبیب الدولتین الحکیم الفاضل ابوالفضائل داود بن الزرکشی الموصلی دام فضله .

* **۴۲۹** ، نستعلیق میر علی اردلانی :

۱ - شرح خلاصة الحساب : جواد کاظمی ، نوشتهٔ پنجشنبه ۱۷ رمضان ۱۰۸۶

۲ - سی فصل : خواجهٔ طوسی ، نوشتهٔ رمضان ۱۰۸۶ .

* **۴۳۰** ، نستعلیق در همـه شماره ها به‌یک خط با عنوان و نشان‌شنگرف ، ش ۱ نوشتهٔ آدینه ۱ محرم ۱۲۶۹

۱ - نورالعیون : ابوروح محمدبن منصور بن ابی عبدالله گرگانی یمانی زرین دسـت (همان فهرست ۶۰۷)

۲ - تقویم لطفی : لطف‌الله بن حسین شیرازی در تقویم شرعی در یک مقدمه و دو مقاله و خاتمه (همان فهرست ۲۷۴-فهرست او نس ص ۲۳)

آغاز : به تقویم شرعی چو بردیم دست
تقاویم عرفی رقوش شکست
غنی‌و حسیب است تاریخ او (۱۱۴۰)
چنین گفته لطفازروزالسـت

شکر و سپاس مبدع حکیمی را که تقویم قویمش و احکام متین‌اش سرمایهٔ بنیان دین و دلیل راهنمایان راه یقین است .

۳ - مجربات در رمل ، با عنوان فصل و قاعده ، سفیدهم درمیانه دارد ،

آغاز : بسمله حمدله ... اما بعدبدانکه این رساله‌ایست فراهم آورده شده ازکلام قدماء و متاخرین و مجربات هر قوم را دراین جدول نهاده شده از برای سهولت عمل رمال

* **۴۳۶** ، نستعلیق حکیم باشی درهمهٔ شماره‌ها ، ربعی :

۱ - بیست باب درمعرفت اسطرلاب : طوسی ، نوشتهٔ شنبه ع ۱/۱۱۳۲ .

۲ - خلاصة الحساب : بهائی ، نوشتهٔ در ۱۱۳۲ درمدرسهٔ روحیهٔ مازندران .

۳ - الصفیحة : بهائی ، نوشتهٔ ۲۴ ع ۱/ ۱۱۳۴ .

۴ - هیئت : قوشچی

۵ - شرح مدخل منظوم : حبیب‌الله بن محمد طبیب که در ۹۲۷ ساخته است. (همان فهرست ۳۲۰) بهمان خط و خطبه را ندارد .

۶ - هشت بیت فارسی درنجوم از میرزا جعفر .

۷ ـ معرفت تقویم رسمی و تام گویاتألیف ۹۷۱ یا ۹۷۷ و در آن از خواجه طوسی یاد شده است ، نوشتهٔ همان تاریخها .

آغاز : این رساله‌ایست در معرفت تقویم تام مشتمل بر دو مقاله و خاتمه مقالهٔ اول‌در معرفت تقویم رسمی ... مقالهٔ دوم در معرفت تام .

(دانشگاه ۳۰۱۱/۷ ـ همان فهرست ۲۷۰)

* **٤٤٤** ، همهٔ شماره‌ها بیک خط گویا از خود کرمانی، از آن ضیاء لشکر تقی‌دانش رئیس کابینهٔ ایالت فارس:

۱ ـ خلاصة التقویم : حاج محمدکریم خان قاجار کرمانی ، بفارسی در ۲۶ جدول در تقویم نجومی و شرعی .

(همان فهرست ۲۹۰ ـ فهرست مشایخ ۲ : ۲۳۳)

۲ ـ علم الرخائم : از همو ، به‌عربی‌در ساعتهای آفتابی ، دریک مقدمه و چهار باب ناقص .

۳ ـ المیزان :ازهمو، به‌عربی‌دراسطرلاب و ربع مجیب دردوازده فصل(فهرست مشایخ ۲ : ۲۳۵) .

٤ ـ حلقهٔ کریمی : از همو ، به‌فارسی در یک مقدمه و بیست و دوباب

(همان فهرست ۲۸۷ ـ فهرست مشایخ ۲ : ۲۳۳) .

* **٤٤٥** ، نستعلیق روز پنجشنبه پایان رمضان۸۸۹ در ش۱ ، ش ۲ بهمین خط :

۱ ـ احسن وسیله : سید منجم در شرح سی فصل طوسی بنـــام « ناصر الاسلام جلال الدین معین الحق » .

مدرس (۸ ـ ۲۲٦) و استوری (۲:۵۷) و منزوی (همان فـــهرست) از چنین شرحی یاد نکرده‌اند .

آغاز : شکرو سپاس حضرت بیچون‌راکه آسمان بیستون .... آفرید

انجام : دلیل راحت و شادی والله اعلم بالصواب

۲ ـ احکام سال از قول سهیل بن بشر بن ابراهیم .

آغاز : چون آفتاب به اول ثانیهٔ حمل‌آید طالع راست‌کن .

انجام : واگر منحوس بود حکم‌برعکس کنند والله‌اعلم بالصواب .

* **٤٥۰** ، نستعلیق سه شنبه ۳ رجب ۱۱۸۸ دراصفهانی درش ۲ :

۱ ـ تقویم : احمدبن محمد مهدی‌شریف خاتون آبادی ، به‌فارسی‌در یک‌مقدمه و ده باب و خاتمه ، انجام افتاده . (همان‌فهرست ۲٦٦ و ۳۰۹)

آغاز: بحمدك یا من خص الانسان‌بمزید التکریم و خلقه فی‌احسن تقویم .... امابعد چنین گوید ...

۲ ـ هیئت : قوشچی .

* **٤٥٤** ، نستعلیق و نسخ :

۱ ـ خلاصة الحساب : بهائی ، نستعلیق چهارشنبه ٤ شعبان ۱۰۵۷ :

۲ ـ تحفهٔ حاتمی‌یاهفتاد باب : بهائی،

نسخ پنجشنبه ۲۹ صفر ۱۱۲۳ ، جدول زرو لاجورد و شنگرف .

* **٤٥٦** ، نستعلیق محمد فاروق، از سدهٔ ۱۱ در ش ۱، عنوان و نشان شنگرف، ربعی :

۱ - کنوز مفاتیح اسرار حکمت : احمد بن حسین پاك ولی (احمدشاه حکیم) به‌نظم و نثر ، پس از خطبه و نعت و مناجات یک مقدمه درآن هست در معرفت کنوز مفتاح در دو کنز ، سپس رسالهٔ اول در دوازده کنز و یک خاتمه و رسالهٔ دوم در دوازده مصباح و یک خاتمه و رسالهٔ سوم در سه برهان و یک خاتمه آنگاه خاتمـــه است در سه همایون (همان فهرست ٤۲٦ و ٤۲۸)

آغاز : سپاس فراوان که از اعداد ارقام عطارد افزودن بود ... اما بعد چنین گوید .. احمد بن حسین ((احمد شاه حکیم)

انجام : بازرهایی و از آن مرض ننگ و عار ....

۲ - دنبالهٔ رساله‌ای درکیمیا بفارسی که درآن از سید علی جعفری رومی صوفی یاد شده وگویا این یکی شرح کتاب اوست .

۳ - عمل اکسیر قمری و عمل اکسیر شمسی به‌فارسی که گویا از همان رومی باشد .

٤ - چندبیتی از ترکیب بندی درکیمیا

* **٤٦٠** ، نسخ سدهٔ ۱۲ :

۱ - رساله درکیمیا : حسین اخلاطی (همان فهرست ٦۳۲)

۲ - سراج الظلمة والرحمة : عبدالله بن حاجی مهدی بافقی کتاب‌خوان، در یک مقدمه و ۱۵ باب .

(ذریعه ۱۲: ۱۵۸ - دانشگاه ۳۱۳۵ - همان فهرست ٦۲۲)

۳ - منظومهٔ کیمیایی ، در پنج صفحه

آغاز : دو تدبیرند نزد من گرامی
تو خواه دارش جمادی خواه‌نامی

٤ - بندی به نثر فارسی درکیمیا در ۹ ص .

٥ - عمل قمری ، به‌فارسی

٦ - جواهرالاسرار فی معارف الاحجار : شیخ محمد قمری .

۷ - طریقهٔ ثبوت شنجرف عمل شمسی از قول حاج عبدالله استرابادی .

۸ - رساله درکیمیا به‌فارسی منسوب به الحاکم باسرالله

۹ - بندی در کیمیا به‌فارسی

۱۰ - فوایدی درکیمیا به‌فارسی

۱۱ - جهت و حصول مطالب شرعیه از امیر معزالدین محمد آخوندی

۱۲ علم احصاء و حساب در حروف و جفر

۱۳ - شرح مستوحیة المحامد فی شرح خاتم ابی حامد : متن عربی از ابن ثابت ابو عمر عثمان بن علی بن یحیی انصاری ، به‌فارسی (دانشگاه ۳٤۱۷/۳ و ۳٤٤۹/۳)

* **٤٦١** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف :

۱ - استخراج فی السئوال و الجواب ، به عربی

۲ - فال نامهٔ علی (ع) به نثر و نظم

۳ - بیان نتیجهٔ کواکب سبعه و بروج اثنی عشریه، در احکام نجوم است.

۴ - طریقهٔ فال نامچهٔ سیدحسین اخلاطی

۵ - مدخل منظوم خجندی منسوب به خواجهٔ طوسی

۶ - طریق استخراج السئوال والجواب: شیخ محمد بحرانی، به عربی

۷ - زایجهٔ سئوال و جواب: عمربن احمد بن خطایی، به عربی.

۸ - الدرالنظیم فی فضائل القرآن العظیم، به عربی.

۹ - مختصر فی الاختیارات، به عربی.

۱۰ - سجنجل الاسماء: دهدار عیانی شیرازی در جفر وحروف به‌فارسی.

۱۱ - نسخه در علم یده: دانیال نبی، در علوم غریبه در چند فصل.

۱۲ - وضع اعداد وفقی، به‌فارسی.

آغاز: حمد بی حدوثنای بی عدد ... اما بعد از استسعاد به توفیق ذکر و حمد وصلاة

۱۳ - فواید صفحات جفر به فارسی

۱۴ - یافتن مطالب به قواعد جفر.

۱۵ - باز نمودن کیفیت وضع جفر

۱۶ - خاتم ابی حامد الغزالی، به‌روایت ارزانی اسحاق ابراهیم بن محمد بن ابراهیم گرگانی، در جفر به عربی.

۱۷ - کتاب الاسرار: عبدالله بن هلال، در خواص دفاع انسان.

۱۸ - اعمال مجربه، در کیمیا در چند فصل هریک چند نوع.

۱۹ - قاعدهٔ استخراج مطالب، به‌فارسی

۲۰ - مرصد اسنی دراستخراج اسماء حسنی: حسین کاشفی بیهقی، در دو مقصد و یک خاتمه در علوم غریبه.

۲۱ - رساله در جفر به‌فارسی باعنوانهای «فایده»

۲۲ - جفر خابیه و جامع، به‌فارسی.

۲۳ - احضار روح، به‌فارسی.

۲۴ - اصل العمل، درتشخیص حروف تهجی به‌فارسی، نستعلیق محمد بن حاجی حسن کاشانی مذهب در ۱۱۲۴

۲۵ - قاعدهٔ اعمال قطب الزمان ملا عبدالکریم سمنانی، در کیمیا به‌فارسی.

۲۶ - قواعد استخراج السئوال والجواب، به عربی.

۲۷ - رموز الاسرار، در علم احصاء و حساب جفر است.

آغاز: احصاء ثنای سزاوار محصی است

۲۸ - مفاتیح المغالیق: دهدار عیانی شیرازی، در قواعد علم تکسیر وضوابط کتابت جفر جامع و خابیه.

۲۹ - جواهرالاسرار: دهدار عیانی شیرازی، به نثر و نظم فارسی در حروف.

۳۰ - عمل الدال، درحروف.

۳۱ - زبدة الالواح: دهدار عیانی، در جفر و حروف، نوشتهٔ همان کاشانی مذهب در ۱۷ ع ۱/۱۱۲۶.

۳۲ - اعمال مجربة: ملاعبدالکریم

سمنانی شاگرد علامه ، از کتاب جمالی در اعمال قبایل، درمقدمه و فصل و خاتمه به‌فارسی در حروف .

* **۴۶۸** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف :

۱ - جواهر الاسرار : دهدارعیانی‌شیرازی در حروف .

۲ - انتخاب اسرار دل و جان : از همو ، به نظم در حروف .

۳ - قاعدهٔ کتابت جفر جامع، به‌فارسی .

٤ - سجنجل الاسماء : همان دهدار ، بخشی از آن است .

* **٤٧٤** ، نسخ سدهٔ ۱۳ :

۱ - منظومه‌در نجوم‌در ده فصل به‌فارسی آغاز :

اول از هیئت فلك گویم
پس به احکام اختران‌پویم

انجام :

نتواند شناخت در دو سرای
هیچ کس علم غیب غیر خدای

۲ - سی فصل : خواجه طوسی

۳ - مفتاح النجوم : علی‌محمد بن‌صالح نیشابوری که بنام فتح علی شاه و محمد ولی میرزادر پنجشنبهٔ ۱٤ ع ۲/ ۱۲۳۱ ساخته‌است، او مترجم المدخل بلخی است (همان فهرست ۲٦۱) ترجمه ایست ازکتابهای احکام نجوم مشتمل بر مسائل و مقاصد ، نسخ ۱۲۳۱

آغاز: افتتاح کتاب و آغاز خطاب .

انجام : ازان موضع که نسبت بایشان دارد و العلم عندالله ... و ظاهرا

* **۴۷۵** ، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۳ :

۱ - شرح کبری درمنطق به‌فارسی، نستعلیق شب آدینه ۲۰ شوال ۱۲٤۹ جز شرح گمنام (ذریعـــه ١٤ : ۳۱ - دانشگاه ۱٤۲۰/۱ و ۳۳٤٥/۱) و جز سه شرح اسفراینی و حسینی و یزدی (آستان قدس ٤ : ٦ - ۳۸٥ - همان فهرست ۱٥۰۲)

۲ - هیئت : قوشچی

۳ - خلاصة‌الحساب : بهائی ، نستعلیق ۱۲٥۰ .

٤ - سی فصل : طوسی ، ناقص

٥ - العوامل المائة : عبدالقاهر گرگانی نوشتهٔ سه شنبه ۱۳ ع ۱/ ۱۲٤۹

٦ - العوامل المائة : محسن قزوینی .

۷ - حاشیة الفوائدالضیائیة : سیدنعمةالله جزایری شوشتری ، نسخ

* **۴۷۷** ، نستعلیق خوش سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف :

۱ - رسالة فی حقیقة اخوان الصفاء، یکی از رساله‌ها است و منسوب به‌مجریطی

۲ - الاصول الکبیر : ابن‌وحشیة، به‌عربی در کیمیاء

۳ - لوح الذهب : فاضل عبدالحمید، در سه مقاله به‌عربی در کیمیاء .

٤ - علم الحجر : محمد قمری ، به‌عربی

٥ - الحجر : عزالدین ایدمرجلدکی ، به‌عربی

٦ - قصیدهٔ رائیهٔ فارسی منسوب به‌مولوی رومی ، در ۱۳ س

آغاز: چند نصیحت کنم تا توشوی هوشیار
برعمل حق شود ....

۷- تدبیرحجرحکماء، درکیمیاء به‌فارسی

۸ - ابیاتی از خالد با شرح آن به عربی

۹ - الواحد والخمسین فی الماء والنار: جابر بن حیان

۱۰ - مفتاح السماح، درکیمیاء به‌عربی

۱۱ - باب فی الحکمة الحجریة: منسوب به غزالی، به عربی

* **۴۸۱**، نستعلیق سدهٔ ۱۳

۱ - رساله درکیمیاء بفارسی که در آن ازحکیم ابوالقاسم احمد سماوی یا سماکی نام برده شده است، در هشت باب:

۱- درساختن سروارید ۲ - لعل ویاقوت ۳ - جلادادن سروارید ٤ - حل زر ٥ - ساختن زردو زبرجلد ٦ - فیروزه و الماس ٧ - رنگ کردن عاج ٨ - تلویح بلور، ترجمه‌ایست ازدو کتاب عربی بدستور امیر سید قاسم پسر نظام الملة و قوام الملة.

۲ - رساله‌درکیمیاء به‌فارسی‌در دومقصد هر یک درچند اصل و خاتمه و درآن ازهمان امیر سیدقاسم [الانوار] یاد شده ونام کتاب به رمز درآن آمده‌است، پاره‌ای از اسرار قاسمی کاشفی است به گواهی آغاز آن: « حضرت قاسم العطیات و عالم الخفیات » اصل کتاب‌در پنج مقصد باید باشد (همان‌فهرست۳ ۶۱۱)

* **۵۰۰**، نسخ ۱۲۴۹:

۱ - فریدة الاصقاع فی ترجمة سلوان - المطاع: سید نعمة‌الله بن محمدهادی بن عبدالله بن نورالدین بن نعمة‌الله جزائری شوشتری که بنام محمد علی میرزا در ۸ع ۱/ ۱۲۳۳ به‌فارسی ساخته است (ذریعه ۱۶: ۲۲۲)، نسخ ع ۱۲۴۹/۱، آغاز افتاده.

۲ - تاریخ مشعشیعان: نورالدین محمد بن نعمة‌الله موسوی جزایری شوشتری، اصل آن به عربی است از سید علی خان بن سید عبد عبدالله خان بن سید علی خان موسوی که پس از ۱۱۲۸ ساخته و سفرخویش را به مکه و عتبات درآن شرح داده و سرگذشت خود و نیاکان خود وتاریخ سادات مشعشی‌را در آن آورده است (سپهسالار ش ۱۵۲۳ فهرست ۳: ۳۰۴) مینورسکی در حواشی برتذکرة الملوك از تاریخ آل مشعشع علی خان والی عربستان یاد کرده‌است (سازمان اداری حکومت صفوی ص ۲۰۷).

محمد علی میرزا که در ۱۲۳۳ به‌کشور خوزستان رفته بود پدر مترجم نعمة‌الله شوشتری (همان نگارندهٔ فریدة الاصقاع) نزدش میرفته و درتاریخ خوزستان و فرمانروایان آن استان سخن به‌میان می‌آمدو از سادات مشعشع وحکام حویزه یاد میشد و دیدند که کتابی در این باره در دست نیست مگر اینکه مولی عبدعلی خان فرمانروای حویزه از مؤلفات یکی ازنیاکان خویش نسختی نزدش پیشکش و ارمغان آورده بود (همان اصل) ولی آن به‌زبان عربی بوده وکسی هم نوشته بود که دراین زبان چندان تسلطی نداشته و کتاب شیوا و رسادر نیامده بود. این بود که شاه زاده فرمود که پدر

مترجم از آن برگزیند و سرگذشت مؤلف عربی و شرح سفرهای او و برخی از منشورها و ارقام پادشاهان که به پدران او نوشته بودند و پاره‌ای از قصاید و شعرهای فارسی و عربی را بینداز و آن را به‌فارسی برگرداند و سرگذشت و زندگی فرمان روایان و امیران آنجا را نشان دهد. شاه زاده به کرمان شاهان رفته بود و او چند برگی را نوشته و نابیناشد، این بود که به پسر (مترجم ما) فرمود که آن را ترجمه کند، او هم بدین کار دست یازید و هرچه ترجمه میگرد به پدرنشان میداد و برخی از مطلبها که در کتابهای دیگر میدید بر آن میافزود و این کار را او در پسین روز سه‌شنبه ۲۷ع ۱۲۳۴/۲ به‌نام همان محمد علی میرزا بپایان رسانده است (نوشتهٔ روز یکشنبه ۱۷ ج ۱۲۴۹/۱) نسخه‌ای از آن نزد ابا عبدالله زنجانی بوده و اورونویسی از آن برای اب انستاس کرملی فرستاده بود (۱۶ آب ۱۹۲۸) ووی میخواسته است که کسی آن را به عربی برگرداند (نامـه‌ای که کرملی در بغداد به زنجانی نوشته اکنون نزد فرزندش آقای ضیائی هست) نسخهٔ خود زنجانی بـه کتابخانه مجلس رفته و فیلمی از آن در کتاب خانه مرکزی دانشگاه (ش ۳۰۳۴) هست.

۳ - تذکرهٔ شوشتر: سید عبدالله بن نور الدین بن نعمة الله جزایری شوشتری متخلص به فقیر (۱۱۱۲ - ۱۱۷۳) تا سال ۱۱۶۹ است، در ۱۳۴۳ (۱۹۲۴) در کلکته بچاپ رسیده است (استوری ۱: ۳۶۵ و ۲۹۸)

* **۵۱۲**: نستعلیق سدهٔ ۱۳:

۱ - ماالستخرجه الصاحب کافی الکفاة ابن عباد من شعرابی الطیب المتنبی من الامثال السائرة (سرگذشت صاحب بن عباد از بهمنیار ص ۱۲۳).

نستعلیق محمد علی بن بهاءالدین حسینی شیرازی در ۸ شعبان ۱۲۷۲

۲ - جدول اقالیم سبعه و شهرهای مشهور و طوالع به‌فارسی، نستعلیق همان شیرازی در ۱۸ شعبان ۱۲۷۲ با شعری از خود او.

۳ - فهرست کتبی که از تهران در ۳ ۱ ذق به شیراز آورده‌اند و کتبی که در شیراز بوده است، بخط ریز در ۵ ص

٤ - بندی از تاریخ گزیدهٔ مستوفی قزوینی بهمان خط

* **۵۱۶**، نوشتهٔ سدهٔ ۱۱، مقابله کردهٔ محمد مؤمن بن محمد رضای حسینی رضوی خازن کتب رضوی در رجب ۱۰۴۲، عنوان شنگرف، رحلی:

۱ - مجالس المومنین: قاضی نورالله شوشتری

۲ - رد شبهات ابلیس: از همو

* **۵۱۸**، نستعلیق سدهٔ ۱۳، عنوان شنگرف، رحلی:

۱ - تاریخ جهانگشای نادری: میرزا مهدی خان استرابادی، نستعلیق عوض علی بن ملا اسماعیل خلخالی براغوشی در کسران طارم در سه شنبه ۲۰ شعبان ۱۲۴٤.

۲ - دیوان: فیضی دکنی، درهاشش

۳ - داستان شیخ فقیه صنعان و دختر ترسا: آقا محمد وحدت هندی، به نظم فارسی،

درهامش نوشتهٔ ۱۲۴۰/۲ج (ذریعه۱۷: ۹۶ - دانشگاه ۱۰۶۱ - ۴)

۴ - یوسف و زلیخا : جامی، درهامش، بهمین خط

* ۵۲۵ ، بیک نستعلیق سدهٔ ۱۳ ،رحلی

۱ - منشآت : میرزا مهدی‌خان‌استرابادی درمتن و هامش :

۲ - مشرق التوحید: ادهم‌عزلتی‌خلخالی واعظ (نشریه ۳ : ۳۰۰ و ۴۴۰- دانشگاه ش ۳۰۱۱ و ۲۰۹۴/۱۸ - آستان قدس ۷ : ۶۴۲ - ذریعه ۹ : ۷۱۷) نسخه‌ای از این کتاب عرفانی در سپهسالار هست(۵: ۵۷۲ ش ۵۸۳۸/۱۰)

۳ - لطائف المواقف : از همو ،دراخلاق عرفانی (نوشتهٔ ۱۲۲۹) نسخه‌ای از آن در آستان قدس (۶ : ۴۶۲) هست (ذریعه ۱۸: ۳۲۳) .

۴ - حورائیه ، به نظم و نثر

آغاز: شکر وسپاس و حمد بی‌قیاس‌سزاوا حضرتی است که ذات او از صفت

۵ - آب زلال : فیض کاشانی ، ناقص

آغاز: فیاض علی الاطلاق [را] حمد و سپاس بی‌منتها

۶ - لوامع : جامی ، نستعلیق علی نقی بن امین درآشتیان قم درج۱۲۲۹/۱ .

۷ - پرسش و پاسخ عرفانی دربارهٔ فقر و درویشی .

۸ - لوایح : جامی .

۹ - رباعیات افضل الدین کاشانی(نیم صفحه)

۱۰- مثنوی‌مولانامحمدمومن نعمت‌ایمان تبریزی (ذریعه ۹ : ۱۱۰- فرهنگ‌سخنوران ۶۱۲) .

زهی ذاتی که هم از پرتو ذات
فروزان کرده چندین گونه‌مشکات

۱۱ - راز و نیاز نامه : خواجه عبدالله انصاری

۱۲ - شکایت اهل زمان به نظم ازفیض کاشانی .

آغاز: دل نگیرد دراین جهان آرام

۱۳ - خواب‌گزاری ابن سیرین به نظم فارسی ، هربیتی دربارهٔچیزی است و عنوان آن درنسخه درمیان دوبیت است .

۱۴ - منشأت منظوم ، دو صفحه

۱۵ - سه نامهٔ دیوانی یکی به خواجه ابوالحسنا .

* ۵۳۷ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، ربعی :

۱ - عهدنامه های ایران‌با انگلیس‌وروس و فرانسه و بلژیک و دانمارك و هلند و سوئد از زمان شاه صفی تا روزگار قاجار .

نستعلیق صدیق الملك محمدبن عبدالله رئیس‌دفتر وزارت‌خارجه، از سدهٔ ۱۳ بافهرست درآغاز به‌رسم یادگاری‌برای‌میرزا مهدی‌خان کارپرداز اول عراق عرب .

۲ - امتیاز نامه جات دربارهٔ : کاغذ ، گچ و آهک ، راه آهن ، اسب دوانی ، چراغ گاز .

* ۵۴۰ ، نستعلیق ریز مورخ ۱۹ شعبان ۸۶۲ درش ۲ ، عنوان زرین ، باسرلوح، کاغذ متن و حاشیه :

۱ - تذکره الاولیاء : عطار (متن)
۲ - اشترنامه : از همو (هامش)
۳ - منطق الطیر : از همو (هامش)

* **۵۵۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ :

۱ - میزان الاشعار : سیفی (حقوق ۱۶۳)
۲ - حدائق السحر : وطواط ، نوشتهٔ ۲ ع ۱۲۷۹/۱
۳ - منتخب مقطع تکمیل الصناعة : عطاءالله نیشابوری ، نوشتهٔ ۱ رمضان ۱۲۷۹
٤ - عروض (رساله در -): ملا باشی عبدالکریم ابی القاسم بن محمد ایروانی قزوینی تبریزی (۱۲۲۰-۱۲۹٤) برای پسر خود میرزا محمد علی که در هفت سالگی عروض میخوانده است ، نوشتهٔ ۱۲۶۱ (اعلام الشیعة ۲: ۷۵۸ - مؤلفین مشار ۳ : ۹۱۱ - ذریعه ۱۵ : ۲۰۰)
آغاز : صدور وعروض سپاس وافرومتدارك وقف بحربارگاه خداوندیست .
۵ - مقدمهٔ برهان قاطع محمد حسین بن خلف تبریزی در قواعد زبان فارسی .

* ۵۵۳ ، نستعلیق ۹٤۲ ، عنوان شنگرف جدول زرین :

۱ - دیوان : خاقانی
۲ - تحفة العراقتن : همو

* **۵۵۷** ، نستعلیق بیک خط :

۱ - دیوان حافظ (درمتن نوشتهٔ ۱۱۷۷)
۲ - رباعیات خیام (هامش)
۳ - منطق الطیر : عطار (هامش)

* : **۵۶۰** ، نستعلیق میرزا اسماعیل مشرف که در بیرون دروازهٔ ناصریه درکوی بربریها در دوروز در ۲ ذح ۱۲۸۲ ش ۱ و ۲ بخواهش میرزا نعمة درخانهٔ عبدالقادر خان سرسب در ۱۱ ج ۱۲۸۳/۱ ش ٤ را نوشته و در پایان نسخه از تاریخ ۷ ع ۱۲۸۳/۲ در کاخ امیر تیمور میرزا درکوی سرچشمه یاد کرده است ش ۳ هم تاریخ ۱۲۸۳ دارد.

۱ - گلشن راز : شبستری
۲ - رباعیات خیام (درمتن و هامش بهمان خط دومی)
۳ - رباعیات : مولوی رومی
٤ - شعر : میرزا ابوالحسن یغما ،
۵ - شعر : پریشان
۶ - شعر کمال ضعیفهٔ جندقی

* **۵۶۶** ، نستعلیق نزدیک ۱۱۸۹ و ۱۱۹۰ ، عنوان شنگرف ، ٤۸۲ گ ، وزیری

۱ - اسکندرنامه : نظامی
۲ - پیرو جوان : محمد نصیر اصفهانی (هامش)

آغاز :

شبی با نوجوانی گفت پیری
کهن دردی کشی صافی ضمیری

۳ - لیلی و مجنون : مکتبی (هامش)
٤ - یوسف و زلیخا : جامی
۵ - سبحة الاسرار : جامی
۶ - شرف نامه : نظامی ، نوشتهٔ صفر ۱۱۹۰
۷ - سوزوگداز : نوعی
۸ - مثنوی : نامی ، نوشتهٔ ۱۸ ذق ۱۱۸۹

آغاز :

خداوندا دلی ده شادازاندوه

دروگنجایش غم کوه تاکوه

۱۰ - خسروشیرین : نامی ، نوشتهٔ روز پنجشنبه ۱۷ ذح ۱۱۸۹

* **۵۸۱** ، نسخ حسین بن عبدالله بن غلام علی بن شرف‌الدین دزفولی در۱۲۷۹ :

۱ - فروق اللغات فی‌التمییزبین مفساد الکلمات ، نوشتهٔ روز دوشنبه ۲۶ ذق۱۲۸۹

۲ - الدرة : بحرالعلوم بروجردی،نوشتهٔ ۱۲۸۹ .

۳ - المقاصدالعلیة فی‌اجوبة المسائل العلویة : سید عبدالله بن نورالدین بن نعمةالله موسوی جزایری شوشتری که در روز سه شنبه ۲۲ محرم ۱۱۵۳ ساخته است ، نوشتهٔ۱۲۸۹

٤ - جواب مسائل الشیخ محمدبن عبدالله محمد حویزی ، سی مساله است در اصول و فروع

* **۵۸۸** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف ، ربعی :

۱ - گلشن راز : شبستری

۲ لوایح : جامی

۳ - کلمات جاماسب وبوذرجمهروبقراط

٤ - بندی از مثنوی

* **۵۹۷** ، نسخ عبدالله بن محمد حسن هشه‌قردی تبریزی‌برای میرزا محمد امین‌صدر الاسلام خویی در روز پنج ۹ شعبان ۱۳۳۵ ، عنوان شنگرف‌در ش ۱ و نستعلیق‌شب آدینه ۲ ج ۲ /۱۳۳۶ درش ۲ ، نسخه‌یادداشت‌حاج عباس قلی واعظ چرندابی مورخ ۲۲/۶/۲٤ را دارد و در دست او بوده است ، ربعی :

۱- اوائل المقالات: شیخ سفید، بازوائد در پاسخ سید مرتضی

۲- المسائل‌العکبریة یاالمسائل‌الحاجبیة: شیخ مفید ، در پاسخ حاجب ابی‌اللیث بن سراج در ۵۱ مساله

* **۵۹۹** ، نستعلیق روز یکشنبه۲۲ع ۲/ ۱۲۷۳ درش ۱ ، ش ۲ بهمن خط و انجاسش افتاده ، کاغذ رنگارنگ ، ربعی :

۱ - الصلوات الاثناعشریة : منسوب به خواجهٔ طوسی ، باشان نزول بفارسی

۲ - گلستان : سعدی

* **۶۱۰** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ :

۱ - یک صفحه از پایان کتابی بفارسی بخط محمد اشرف شریف‌حسینی اقدس‌مشهدی در شوال ۱۰۹۰ ، تألیف آن در روز پنجشنبه ٤ ٤ شوال ۱۰۹۰ است گویا از خود او

۲ - ترجمهٔ مناظرهٔ محمد[بن ابی] جمهور احسائی‌باملای هراتی‌ازهمان‌محمداشرف‌بن‌علی نقی اقدس شریف حسینی مشهدی بنام شاه سلیمان ، در شعبان ۱۰۸۹ ، متن در ذریعه (٤ : ۱۳۹) و فهرست دانشگاه (٤ : ۱۳۹) وصف شده و ترجمهٔ ما جز ترجمهٔ جلال‌الدین محمد کاشانی مورخ ۱۹ شعبان۱۰۰۱ (دیوان هندش ۱۱٤ - آستان قدس ٤ : ٤۶) است

آغاز : بهترین مقالی که مترجمان‌صحایف فرقان حق گویی بآن رطب اللسان شوند.

(نوشتهٔ خود مترجم در ذق۱۰۹۰ به نستعلیق در متن وهاشش با عنوان و نشان شنگرف) .

۳ - نان و حلوا : شیخ بهائی (گویا بخط اقدس) .

۴ - بندی از روض الجنان در طبیعی به عربی (به‌خط اقدس) .

۵ - بندی از کتابی در ریاضی به عربی (همین گونه نستعلیق) .

* ۶۱۲ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، بیاضی ربعی :

۱ - تحفهٔ شاهی

بنام شاه تهماسب در چهل فضیلت ، آغاز افتاده و عنوان فضیلت نخستین آن درنسخه هست و میرسد به فضیلت چهلم دربیان حق تعلیم اصول و فروع مذهب اهل بیت‌وثواب ارشاد صفای شیعه تعلیم کردن حجت کـه‌بر مخالفان غالب آیند. ازکتابهای تبلیغ زمان صفوی است.

(نستعلیق عبدالحسین بن عبدالکریم زنجانی در ۶ ذق ۱۲۱۸ در روستای سرنجان)

۲ - مناجات : ابن غیاث کمال الدین محمد (حسین) حکیم شیرازی ، به وزن‌مثنوی (ذریعه ۹ : ۹۲۰)

آغاز : احد وبی نیاز و بی انباز
صمد وکار ساز و بنده نواز

۳ - رساله درباب ایمان و اسلام‌واحکام و روشنایی دلها است و پرورش جانها است‌به طریق سؤال و جواب در نماز و طهارت است و دعا و تفسیر سورهٔ حمد واو راد نماز

آغاز : سپاس‌متواتر و ثنای متکاثرسزای معبودی است .

۴ - مناجات خوجه عبدالله انصاری

۵ - تحفة الملوك لقمان حكیم، مانند مناجات انصاری است بفارسی .

۶ - مرآت المحققین : شبستری .

۷ - مناجات شیخ‌سعدی که‌شعرهاایست در چهار بند که چهارم آن «استغفرالله‌العظیم» است .

۸ - مثنوی فارسی با شعر عرفی

۹ - دیوان : واعظ قزوینی .

* ۶۱۳ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳، بغلی:

۱ - دیوان : خاکی

۲ - ترجیع بندهاتف

۳ - منشآت فارسی تازه

* ۶۱۴ ، نستعلیق سدهٔ ۱۴، بایادداشت ۱۳۴۷ ، ربعی :

۱ - شرح قصیدهٔ امام فخر رازی (؟) : « بال مرصع بسوخت سرغ ملمع بدن» که از خاقانی است (نستعلیق محمد جعفر بن محمد باقر بن ابراهیم در سمقان درخانهٔ حاج‌شیخ الاسلام در ۵ شعبان ۱۳۰۳) .

۲ - تجارب الانسان و انوار الحكمة به فارسی .

۳ - ترجمهٔ مائة‌کلمة جاحظ از کلمات علی ع : جامی (حال خلد و نعیم دانستم)

۴ - غزل جامی و مجلسی

۵ - قصیده‌ای دارای صنعت عکس به عربی .

۶ - المثلثة فی اللغة ، بفارسی (نوشتهٔ صفر ۱۳۴۴)

۷ - عوامل منظوم بفارسی .

۸ - شعر مجلسی و ضیاء اصفهانی و دیگران

۹ - انیس العشاق : رامی

* **۶۱۵** ، نستعلیق سدهٔ ۱۴ ، ربعی :

۱ - شرح قصیدهٔ « بال مرصع بسوخت مرغ سلمع بدن » از خاقانی که به غلط در این نسخه از اسام فخر رازی دانسته شده است .

۲ - تجارب الانسان بفارسی

۳ - صد کلمهٔ جامی یا ترجمهٔ مائة کامة علی (ع) از جاحظ (نستعلیق ۱۳۴۴)

۴ - عوامل منظوم بفارسی

۵ - شعر های فارسی مجلسی و ضیاء اصفهانی .

۶ - شعرهای فارسی ناصر خسرو خاقانی و عرفی و هاتف

* **۶۱۶** ، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، ش ۲ تا ۵ بیک خط دیگر :

۱ - دیوان : مجنون دربارهٔ لیلی به روایت والبی با ترجمهٔ فارسی (متن نسخ مشکی ۱۲۵۳ ترجمه نستعلیق شنگرف)

۲ - حلاوة المناجاة

درشرح مناجات خمس عشر به روش فلسفی به عربی .

۳ - امثلهٔ فارسی

۴ - نظم عربی حاشیة التهذیب ملاعبدالله یزدی از علی بن حسین که در اصفهان در ۱۱۲۰ سروده است .

آغاز : قال علی الحقیر الشان
ابن حسین الراجـی الغفـران

انجام : قدتم ما نظمته تمرینا
فی الالـف والمـائة عشرینا
وجاء ... قاصر البیـان
تصویره کـان بالاصفهان

(نستعلیق ع ۲/۶/۱۲۴۶) جز تحفة المبتدی شیخ علی بن الحسین جامعی که خودش آنرا در ۱ ع ۱۰۹۰/۲ شرح کرده است (ذریعه ۳ : ۹۶۴ : ۷۴۲) .

۵ - الصرف العزی : زنجانی (نستعلیق ذق ۱۲۴۴)

* **۶۲۰** : نستعلیق شوال ۱۲۳۴ در متن و هامش با تاریخ ۱۶ رمضان ۱۲۲۳ از رجب علی سمسار کرمانی پسر علی اکبر سلطان خراسانی ، درمیانه تاریخ رمضان ۱۲۳۲ هم هست ، ربعی :

۱ - نان و حلوا : شیخ بهائی

۲ - چند ترجیع بند

۳ - معراج الخیال : تجلی

۴ - دیوان : حافظ

* **۶۲۸**: نستعلیق محمد صادق سرخوش پسر خانجان هروی برای فضل الله خان سرتیپ، جدول زرو لاجورد ، عنوان شنگرف ،با یک سر لوح ، ربعی .

۱ - دیوان : قائم مقام

۲ - حدائق السحر : رشید و طواط

* **۶۴۱** ، نستعلیق ، ربعی :

۱ - اصطلاحات متصوفه

آغاز : بدانکه تصوف تصفیهٔ قاب است (ناقص در ۷ ص) .

۲ - شرح گلشن راز ، کوتاه و گزیده

(نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، شعرها و نشانه ها شنگرف ، آغاز افتاده)

* **۶۴۳** ، شکسته نستعلیق اسماعیل در ۲۴ شعبان ۱۲۳۸ در دولت خانهٔ محمد اسماعیل خان به خواهش میرزا محمد گرجی در شمارهٔ یکم ، دومی بهمین خط :

۱ - دیوان : مشتاق

۲ - دیوان : هاتف

۶۵۰ ، نستعلیق روز آدینه رجب ۱۲۴۰ ربعی :

۱ - یوسف وزلیخا : جامی

۲ - دیوان : هلالی

* **۶۵۳** ، نستعلیق ۹ - ۱۲۵۸ بیک خط، ربعی :

۱ - مناجات : خواجه عبدالله انصاری ، نوشتهٔ زین العابدین تبریزی در اسلامبول در روز چهارشنبه ۱۲۵۸/۲۱۸

۲ - رباعیات : بابا طاهر همدانی

۳ - معرفت نامهٔ حج ، به فارسی و خبر است از سید سجاد و گفتگوی او با شبلی که به حج رفته بود مانند آنچه که در کشف المحجوب هجویری و دیوان ناصر خسرو و آمده است. نوشتهٔ در « قره نطون » سیره که سه منزلی اسلامبول است و همو باواپور از مکه برگشته بود در ۸ع ۱۲۰۹/۲

٤ - داستان سلیمان عباسی و عکرمه

٥ - رباعیات : باباطاهر همدانی

٦ - تعبیر نامهٔ ابن‌سیرین (کامل التعبیر حبیش تفلیسی) نوشتهٔ روز شنبه ۲۶ رجب در اسلامبول درخان والده

۷ - تعبیر نامه بفارسی بنام فال نامه ، نوشتهٔ در ٦ع ۱۲۰۹/۲ در « قره نطون» سیره درباز گشت از مکه .

۸ - معرفت تقویم : اسحاق پسر یوسف طبیب گیلانی ، در یک مقدمه وسه باب ویک خاتمه) ناقص (همان فهرست ۲٦٦)

۹ - پراکنده‌های نظم و نثر

۱۰ - رباعیات : خیام

درپایان تاریخ ۱۸ شوال ۱۲۹٤ آمده است .

* **٦٥٨** ، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، ربعی :

۱ - رباعیات ، درست مانند رباعیات خیام است .

۲ - رباعیات دیگر

۳ - داستان خواجه عزیز و خواجه خسرو همدانی به وزن مثنوی

* **٦٦٥** ، نستعلیق غلام حسین برای جمع دار صاحب قبله محمد حسن خان بهادر مندوری در ۸ شوال ۱۲۰۸ (پایان نسخه) عنوان و نشان شنگرف ، محشی :

۱ - خطبهٔ نورس : ظهوری

۳ - خان خلیل : همو

٤ - رقعه های پراکندهٔ : همو

٥ - مینا بازار : همو

* **٦٦٧** ، نسخ سدهٔ ۱۰ بانونویس ، ربعی :

۱ - دیوان : جمال الدین ابن نباته ، نسخ عربی کاظم بن یاسین بن احمد بن محمد

بن ابراهیم شهیر به صواف در ۱۹ صفر۹۸۸

۲ - قصیدهٔ لامیه : ابراهیم اظهری، نسخ عربی دیگر

۳ - قصیده نونیة ، یک صفحه ازان‌است

٤ - بخشی از کتابی‌ادبی‌عربی که‌پاره‌ای از آن در لغت است ، در ۱۱ ص .

٥ - چند قصیدهٔ عربی

٦ - باب الحماسة گویا ازابوتمام، این‌دو به نسخ نونویس

* ۶۶۹ شکسته نستعلیق ، عنوان‌ونشان شنگرف ، نسخه ترکی است، ربعی :

۱ - منشآت : جامی (چاپ شدهٔ درمجلهٔ ادبیات تبریز از ۸۱ به بعد) باترجمهٔ لغات به ترکی زیرسطور ، انجام افتاده .

۲ - مشرب‌العطشان : محمدرافع‌الناتمام المتخلص باللق» پسر مولانا دوست محمد قراباغی ، در شرح منشات جامی در زمان شاه عباس دوم برای شاگردان خود و بنام قاضی محمود

آغاز : غنچهٔ شکر و ثنا که در گلستان فکر شکفته ...سرخدایرا

(انجام افتاده)

۳ - دیوان : فرشته محمد قاسم هندوشاه استرابادی (فرهنگ سخنوران ٤٤۲ - ذریعه ۹ : ۸۲٤) به ترتیب تهجی از الف تا یاء .

* ۶۷٤ : نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، ش ۲ را احمد هرمزد در روز دوشنبه ٤ ذق۱۳۷۶ (۱۳ خرداد ۱۳۳۶) از روی نسخهٔ نوشتهٔ محمد قاسم پسر رضاقلی میرزا پسر شاهرخ شاه پسر نادرشاه مورخ روز یکشنبه ۷ع ۱۲۳۷/۲ و ۲۳ع ۱۲۳۷/۲ درصفحهٔ آخرکامل کرده است .

۱ - مثنوی (۹ ص درمتن و هامش)

آغاز : الهی به رندان دردی‌کشت
که مستند از بادهٔ می‌غشت

انجام : رهد تا تن سن ز درماندگی
به‌در خواندگی یا زدر راندگی

۲ - کشف الارواح یا یوسف نامهٔ‌جمالی پیر جمال اردستانی (مجلس ۳ : ٥٤۸) .

* : ۶۸٤ ، نستعلیق بیک خط در همهٔ شماره‌ها ، در میانه پنج برگ از منظومه‌ایست ترکی و در پایان هم سه صفحه نثر ترکی است ، بغلی :

۱ - گل و بلبل : قره فضلی چلبی (۱) (نوشتهٔ در ۲۵ شوال ۹٦۰ با تاریخ ۹۷۷) مثنوی ترکی است سرودهٔ در ۹٦۰ (ریو۱۷۷ و ۲۰۵) .

۲ - تقطیعات فضلی چلبی به نثر ونظم

۳ - چند بیتی از تیمور نامه گویاازهاتفی در صفت جنگ (ذریعه ۹ : ۱۲۸٤)

٤ - شیرین و خسرو : هاتفی (ذریعه ۱٤ : ۲۷۰)

* : ۶۸۷ ، نستعلیق ۲ ۱ صفر ۱۳۳۲ در ش ۱ وشب ۲۱ ذح ۱۳۳۰ درش۳، به‌خط

۱- در دانشمندان آذربایجان (ص ۲۹۹) و ذریعه (۹ : ۸۳۷) از فضلی پسر فضولی بغدادی زندهٔ در ۹۸۸ یاد شده است وکو یاجز فضلی‌چلبی باشد . دیوان فضلی دانشگاه (٤۵۷۷) هم دانسته نشد ازکدام فضلی است (همان فهرست ۲٤۶۷)

همین نهاوندی در ۱۳۳۱ درش ٤ ، ش ۵ و ۷ بهمان خط ، ربعی :

۱- جوز و خرما: شیخ محمد کاظم بن حاج محمد علی بن حاج سلیمان نهاوندی ، به‌روش نان و حلوای بهائی .

آغاز: ابتدای دفتر من ای حکیم
هست بسم‌الله الرحمن الرحیم

۲ - السرالمکتوم فی الامرالموهوم، به‌عربی در رمل

۳ - موش و گربه : از همان نهاوندی
آغاز ابتدا حمد حی سبحانا
بعد نعت پیمبر دانـــا

٤ - پراکنده‌های که از آنها است چند خطبه از زینب وفاطمه بنت الحسین

۵ - قصیدهٔ معراج میرزا مظهر

٦ - مخمس قصیدهٔ سید اسماعیل حمیری

۷ - پراکنده‌هایی درحروف و ریاضی و غالب و مغلوب وچند قصیدهٔ فارسی

* : **٦٩٦** ، نستعلیق حمزة بن رستم خان در روزی ازذق ۱۲٤۹ درش ۱ ، شماره‌های دیگربهمین بهمین خط ، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی:

۱ - فتح نامه باداستان جنگ عبدالرحمان پاشا با محمدعلی میرزای دولت شاه(۱۲۰۳ - ۱۲۳۷) پسر فتح علی شاه به‌نظم فارسی سرودهٔ در ۱۲۲۸ .

(رجال ایران ۳ : ٤۳۰ - ذریعـــه ۹ : ۳۳۱) .

آغاز: سر نامه بر نام یکتا خـدای
که اولی است بربندگان رهنمای

انجام : سرانجام یافت فتح نامه تمام
به‌نزد حقیر گفته شد والسلام

۲ - داستان حاکم بغداد به نظم فارسی در ٤ گ

۳ - جنگ رستم وبهمن اسفندیار، مثنوی است .

٤ - مثنوی حیدر بیک، از زمان شاه‌عباس دوم .

آغاز: الا ای طوطی نطق شکرخاه
به‌زندان قفس تا کی کنی جاه

* : **۷۱۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ :

۱ - دیوان : درویش ، هجویاتی است مانند دیوان سوزنی (آغاز افتاده) در ذریعه (۹ : ۳۳٤) از درویش مشهدی هجاگوی یاد شده است .

۲ - دیوان میرزا محمد تقی علی آبادی صاحب ،

* **۷۲۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف ، ربعی .

۱ - دیوان : کلیم (متن)

۲ - جنگ شعرهای فارسی (هامش) گردآورندهٔ آن بایداز مردم هندباشد و از سدهٔ ۱۲ و ۱۳ ، از : ظفر خان ، ملا ملک قمی ، وحید ، محتشم ، میر یحیی کاشی ، میرزانظام دست غیب ، مولانا فهمی کاشی ، میر معصوم واعظ ، رضای کاشی ، سید امتیاز خان شهید، عارف بلخی ، میر تشبیهی ، سحابی نجفی ، کامی سبزواری ، جامی ، آخوند شفیعا ، ملا درکی قمی ، مانی شیرازی، میر رضی، بازرگان، ملالی ، مخلص خان ، معزز خان جیو ، کمال

خجند، جعفر تبریزی، بابافغانی، آصفی، شاه معصوم‌مشرب، نیازی‌تبریزی، وقوعی‌تبریزی، محمود بیک، ملاحاجی محمد، لااعلم،حکیم فغفوری لاهیجی، طوقی تبریزی، ملانادم لاهیجی، شرف جهان، شوکت، عبدالعلی محوی اردبیلی، قاضی یحیی لاهیجی، بندی شیرازی، سیر نجات، میرزا علی خان،مسیحای فانی، تجلی، منصف تهرانی، شانی تکلو، قدسی، ملا محراب تهرانی، رشکی، محمد قلی سلیم، نوازش خان روسی، سید امتیازخان شهید، آخوند شفیعا، میرزا جلال، ناصرعلی، مولانا سعید اشرف، میرزا کاظم، باباسجانی، بیدی، مجنون (۸۷)، صهبا، حکیم‌الملک حفظه‌الله جهت مولانا احمد(۸۸) مولاناعابد، میرزا علی نقی صاحب، مولانا حاجی محمد، موسوی خان، میرزا محمد حسین قزوینی، مولانا احمد، مولانا وحشی، از مخزن‌الاسرار، بیانی، میر مجتبی، میرزا محمد حسین‌سیرتی، سالک یزدی، حکیم رکنا، نوعی‌خبوشانی، میرزا هادی طبیب، میرزا محمد باقر داماد، شیخ بهاءالدین محمد عاملی، امیر خسرو، میرزا صائب، شیخ ابوسعید ابوالخیر، حکیم محمد تقی صاحب، نظیری، خیام،ملانظیری، مولانا محمد قاسم، حکیم زلالی، خالص، میرزا محمد رفیع واعظ، میر سیدعلی، سعدی، آخوند مسیحای فسایی، مطلع (۹۸)، مولانا حاجی محمد، مومن، آهی (۹۹)، میرزا ابراهیم ادهم، حسن خان شاملو (۱۰۰)، میرزا عبدالقادر تونی، مکتوبی (۱۰۸)، سحابی، میرزا سعدالدین محمد، عطار، ظهوری، غافل، آقا حسین‌خوانساری، آذری، شوکت، ملاحاجی محمد گیلانی، طالب ـ آملی، آخوند نصیرای همدانی (رقعهٔ به میر معین)، آخوند ملا محمد علی شکیب، محمد مؤمن عزی، نظیر مشهدی (۱۱۰)، داعی انجدانی (۱۱۰)، فضلی جرپادقانی (۱۱۰) حاجی محمد صادق حلو (۱۱۶)، یوسف خواجه، ملکی سرکانی، میرزا صابیا (۱۱۶) عریای (؟)شکرلب(۱۱۶)،میرزاملک‌مشرقی، یحیی خان، میرصیدی،شیخ حبیب‌الله(۱۲۰) غنی، ملاولی، نواب ظفرخان، میرزا محمد باقر پدر شریف امتیاز خان، امیر وصال، علی رضای‌تجلی، آخوند کاظما (۱۲۸)،غمزه، میرزا کاظم، حسن قلی بیک، ملامحمدباقر سروش، زیب النساء بیگم، حافظ، ملک قمی، اوجی (۱۳۳)، نظیری، محمد مقیم آزاد (۱۳٤)، رشکی‌همدانی، میرزا فصیحی، آخوند ملامحمد علی شکیب، هلالی،اقدس، جسمی همدانی (۱۳۶)، میرزا نظام، میرالهی همدانی، میرزا علی نقی صاحب، حیرتی، میرزا جانی عزتی، شوکت بخاری، سیدامتیاز خان، ایما، قیدی شیرازی، میرزا ابوالحسن فراهانی، میرزا محمد شفیع حاجب، اشرف، میرزا رضی دانش، شیخ (۱٤۸)، محمدقلی سلیم، فضولی بغدادی، میرزا عابد جابری، میرزا غریب‌عرب (۱۵۰) میرزا، ناصح تبریزی (۱۵۰)، فوجی نیشابوری (۱۵۱)، مولانا عبدالرحیم، محرره (۱۵۲)، زمانا، شفیعای

اثر ، زمانای مشهور ، میرزا جلال اسیر،سلطان ابوسعید ابوالخیر ،عاملا ، شجاع کاشی،نظام استرابادی ، میرزا ابراهیم ادهم ، مهجور ، نجف قلی بیک ، ناظم هروی، مسیحای خواجه، سید عبدالله خانی ، شاه محمد ، محمد علی بیک افسر ، محمد سعید اشرف ، باقیا،ازبیاض خان صاحب مهربان مقتدی سخن سنجان میرزا معز فطرت ، عرفی ، مخلصا (۱۶۳) ، سعید حکیم ، آخوند یحیای کاشی ، احمد یارخان، سرمد ، میرزا اسماعیل ، میرزا محمد حسین در تعریف نامه ، میرزا رضی دانش ، سلطان علی بیک ، حسن خان شاملو، بهجت ، حکیم محمد تقی عاملای بلخی(۱۷۳)، مرتضی قلی سلطان، حکیم میرزا محمد ، رشیدی تبریزی، نجبیا ، مسیح الزمان الهی ، بابافغانی ،میرزا شریف تجرید (۱۷۹) ، بهبودی ، قاسم بیک حالتی،حکیم شفائی، ملاوارسته ، محمد مؤمن خان اعتماد الدوله، ابوالفتح یعقوب کشمیری، ناظم هروی ، ملاجلال سپهری ، ملافیضی ، قاسمی کاشی، میرحسن قدسی ، میر عبدالوهاب معهودی ، ملاقدری ، قانعی خیوه‌ای ، ملا مبارک خان مدهوش،وقاری یزدی، میرهاشمی، ملاعبدالله نکهت ، ملا محمد صور ، حکیم حاذق ، خاقانی ، میر نصیبی نوربخشی ، میرزا جعفر آصف خان تبریزی، میر سید حسین شهید، نورالدین محمد قراری برادر حکیم ابوالفتح ، ملا غزالی ، میرزا قاسم خلوت نشین ، غیرتی شیرازی ، سوسوی خان ، مرتضی قلی خان ، میر سید علی مهری ، سعد کل (٤١) ، شیخ علاء الدوله سمنانی ، حکیم رکنای مسیح ، آخوند شفیعای اثر ، شیخ فیضی ، قاسمی اردستانی ، شیخ علی نقی کمره‌ای، ولی دشت بیاضی (٤٨) ، غضفر کلبادی (٤٨)

* : **۷۳۲** ، نستعلیق روز شنبه ١٤ ج ۲ ۱۲۵٤ ، باچهار سرلوح،بایک ترنج که درآن فهرست رسالة ها نوشته شده است ، جدول زرو لاجورد ، عنوان شنگرف ، با تاریخ ۱۷ ذح ۱۲۱۷ ، ربعی :

درآن گزیده‌هاایست از :

۱ - مثنوی : مولوی

۲ - گلشن راز شبستری

۳ - حديقة الحقيقة : سنائی

٤ - رباعیات : افضل الدین کاشانی ، همچنین :

٥ - مثنوی پیر و جوان « شبی‌بانوجوانی» از میرزا محمد نصیر پزشک اصفهانی (ذریعه ۱۹ : ۱۳۲) .

٦ - جام جم اوحدی ، درآن از ابوسعید بهادر و خواجه غیاث‌الدین محمد ستایش شده و عنوان « صفت خانقاه» دارد (هامش مثنوی)

* **۷۳٤** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ و ۱۳ ، دارای:

۱ - گنج گهر : ابونصر فتح الله خان شیبانی (نستعلیق خود شیبانی) تألیف اواخر ع ۱/ ۱۳۰۱ ، در یک مقدمه و چهار خانه و یک خاتمه است(ذریعه ۱۸ : ۲٤۲)

۲- دیوان فیض کاشانی ، آغاز و انجام افتاده، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ..

* : **۷۵۷** ، به خط نستعلیق ولی همهٔ شماره‌ها بیک خط نیست ، با مهر حیدرقاینی

و تملک « محمد باقر بن محمد علی شریف اصفهانی » که ملامحمدساوجی در نیمهٔ رمضان ۱۰۰۰ باوفروخته است .

۱ - حاشیهٔ نحوی

۲ - شرح الایساغوجی : کاتی

۳ - قصیدهٔ فارسی

٤ - روحیه یا جواب تعزیت : امام‌رازی همانکه در چهارده رساله (چاپ دانشگاه) آمده است ، از « فصل دهم در مثال روح انسانی برسبیل اجمال » تا « فصل دهم در احوال خویش »

۵ - قدسیات : میر سید علی همدانی(پنج صفحهٔ ناقص) .

۶ - دنبالهٔ رساله‌ای درنحو(نستعلیق ۹۳۱)

۷ - آداب البحث : قاضی عضدایجی

۸ - آداب البحث ، به‌فارسی که آغازش « الحمدلمن لامانع لحکمه » است (سورخ ۹۳۲) .

* **۷۶۳** ، ش ۱ نستعلیق‌سدهٔ۱۳ ، ش ۲ نستعلیق محمد حسین تبریزی در ۱۳۰٤ ، با مهر صدیق الملک ، ربعی :

۱ - غزلی بفارسی با تخلص « ...» که در نسخه سفید گذارده شده است .

الهی بلبل گلزار حمدت کن زبانم را
چوگل لبریز رنگ وبوی‌خود گردان - دهانم را

. . . .

دل . . . .را گنجینهٔ مهروسحبت کن
کمین نام خودگردان زبان درفشانم را

۲ - شاه نامهٔ حسینی : قاضی عسکر ملا محمد رضای شفای تبریزی درگذشتهٔ۱۲۰۷ در مقتل به وزن شاه نامهٔ فردوسی (ذریعه۹ : ۵۳۱ و ۱۳ : ۲۲ - فرهنگ سخنوران ۱ ۳۰) جز شاهنشاه نامهٔ حسینی‌میرزا علی یزدی‌نجفی خاموش است که آنهم در مقتل است.

* **۷۷۹** ، نستعلیق همین اردلانی،عنوان و نشان شنگرف ، جدول زرو لاجورد، با سرلوح رحلی:

۱ - تذکرة الشعراء دولت شاسمرقندی (تاریخ تذکره های فارسی ۱ : ۲٦٤)، محمد ابراهیم بن عزیز حسینی اردلانی نقش بندی صبوحی شعرهای عربی آن را به فارسی منظوم درآورده و به خط نستعلیق خود درساوجبلاغ در روز دوشنبه ٦ ع ۱۲۳۷/۲ بنام بوداق‌خان پسر شیخ علی خان این نسخه را نوشته‌وهمین کار خود را در دیباچهٔ خود کتاب‌آورده‌است

۲ - تزوك تیموری ، بهمین خط

۳ - دیوان ملا خالد بابان، غزلیات‌است

٤ - ساقی نامه : فتح علی شاه قاجار .

۵ - دیوان درویش حسرت ، غزلیات است و ساقی نامه و رباعیات (همه این‌شماره بهمان خط) .

* **۷۸۳** ، نستعلیق‌سدهٔ ۱۰ ، هرسه‌شاره به‌یک‌خط ، عنوان‌شنگرف، جدول زرولاجورد، باسرلوح‌و زرپاشی درآغازشمارهٔ ۱ و ۳،وزیری

۱ - حدیقة الحقیقة : سنائی

۲ - نامهٔ سنائی به سلطان بهرام شاه

۳ - جام جم : اوحدی

* : ۷۸۹ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، ربعی :

۱ - لیلی و مجنون : مکتبی ، نوشتهٔ روز آدینه ۱۴ ع ۱/۱۲۳۰ .

۲ - زبورالعاشقین : شعلـه ، بنام میرزا عبدالصمد سروده است (بهمان خط) جز زبور-العاشقین محمد داود اصفهانی‌است .

(دانشگاه ۱۳۹۰/۲۰۹۱ - سپه ۲: ۵۹۸ و ۵: ۴۹۱ - ذریعه ۹ : ۱۸ ۳ و ۱۹ : ۱۹۶)

آغاز :

خداوندا به رعنا قامتانـت
به شوخیهـای زیبا گلرخانت

انجام :

توهم خواهی چشیدن شعله‌زاین‌می
کند این نشاه راه هستیت طی

۳- منشآت: میرزا مهدی‌خان استرابادی، نوشتهٔ روز یکشنبه ۵ رجب ۱۲۲۹ .

۴ - سی فصل : خواجه طوسی ، نوشتهٔ درشب شنبه ۱۷ ع ۱/۱۲۳(-۱۲۳۰) آغاز افتاده .

* ۷۹۸ ، نستعلیق ۱۲۵۸ ، تملک‌محمد بن عبدالله نوری تبریزی تهرانی صدیق‌الملک رئیس دفاتر وزارت خارجه‌در ۱۲۹۷ ، ربعی:

۱ - دیوان : رودکی

۲ - دیوان : ابوالفرج رومی

۳ - دیوان : حسن غزنوی

* ۸۰۲ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، خشتی ، دارای :

۱ - شعرهای فارسی

۲ - رساله در معمی فارسی

۳ - لطائف الظرائف : فخرالدین صفی علی کاشفی بیهقی (ذریعه ۱۸ : ۳۱۵)

در نسخه «فصل هشتم در مزاح صحابه با یکدیگر است و میرسد به ، فصل هفتم درلطائف دیوانگان » از باب چهاردهم در لطائف حکایکات ابلهان‌و کذابان و مدعیان نبوت و دیوانگان »

نستعلیق رجب ۱۲۸۲

۴ - السلطانیة : مینـای شیرازی گویا سلطان علی خان مینای زند درگذشتهٔ ۱۳۰۲ (ذریعه ۹ : ۱۱۴۴)درستایش‌شاه زاده‌حسام السلطنه گویا سلطان مراد میرزا (۱۲۳۳ - ۱۳۰۰) به نظم با دیباچهٔ منشور .

۵ - مفتاح البدایع، در بدیع و از ترصیع تا بیان تاریخ

۶ - شرح قصیدهٔ ابوالمفاخر رازی « بـال مرصع بسوخت سرغ ملمع بدن » از عبداللطیف شیروانی در ۶۳ بیت ، نستعلیق علی بن‌محمد حسن مشهدی خراسانی که قصیده را از امام رازی پنداشته است . تاریخ ۹۶۷ داردکـه گویا تاریخ شرح است‌یا تاریخ نسخهٔ اصل نسخهٔ ما ، با یاداشت احمد گلچین‌معانی در ۱۴/۵/ ۳۴ در سربندان دماوند دراینکه سراینده ابـو المفاخر رازی است نه امام رازی .

آغاز : آن خالق اشیاء که جهان محمل ازاو است

۷ - فراق نامه : انوری ،

در ذریعه (۱۶ : ۱۵۳) از فراق نامهٔ سلمان ساوجی و راغب هندی یاد شده است

۸ ـ انیس العشاق : رامی ، نستعلیق روز سه شنبه ٤ ج۲/۱۲۸۲

۹ ـ رساله در عروض ، کوتاه با عنوان فصل .

۱۰ ـ شعرهای پراکنده درمتن وهامش

* **۸۰٦** ، نستعلیق و نسخ سدهٔ ۱۳ ، ربعی :

۱ ـ عروض : سیفی (نستعلیق)

۲ ـ حدایق السحر : وطواط (نسخ ۱۲۷۹)

۳ ـ منتخب مقطع تکمیل الصناعة : عطاءالله نیشابوری که در ۸۹۲ ساخته است (همان نسخ در ۱۲۷۹)

٤ ـ عروض : عبدالکریم بن ابی‌القاسم ایروانی برای میرزا محمد علی فرزند خود (نستعلیق شوال ۱۲٦۱)

۵ ـ نافع برهـــان قاطع از محمد بن خلف تبریزی مؤلف برهان قاطع (نستعلیق) (دانشگاه ش ۱/۱٦۹۹)

* **۸۱۸** ، شکسته نستعلیق و نستعلیق ، جدول زروشنگرف و لاجورد ، با تملک ۱۳۰۵ و یادگاری ۱۳۰٦ ، ربعی :

۱ـ موسی‌و خضر : وقارشیرازی، مثنوی است ، (ذریعه ۱۹ : ۳۱۲)

آغاز : ای منزه پرده‌دار پردر در
وی برون از پرده و در پرده‌در

(شکسته نستعلیق شوال ۱۲۷۹)

۲ ـ مثنوی دیگر، آغاز :

ای امیر منتظر ای مقتدا
ای میان از روی تو نور خدا

(شکسته نستعلیق ١٤ شوال ۱۲۷۹ به‌فرمایش میرزا محمد علی)

* **۸۲۲** ، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ، چلیپا نوشته شده ، ربعی :

۱ ـ نصاب‌صبیان : ابونصر فراهی(نسخ)

۲ ـ سراج منیر : محمد شریف شیرازی (نستعلیق علی اصغر بن حاجی محمد سعید در ۱۵ شعبان ۱۰۹٦ در قزوین)

۳ ـ نصیحت نامهٔ جهانگیر پادشاه

٤ ـ هفت بند ملاحسن کاشی (نوشتهٔ ۱۰۷۳)

۵ ـ سرثیه محتشم

٦ـ رقعهٔ نصیرای همدانی

۷ ـ دنبالهٔ رساله‌ای دربارهٔ صاع ودرهم به‌فارسی گویا از مجلسی دوم

۸ ـ شرح « من عرف نفسه عرف ربه» به فارسی .

۹ ـ داستان مور وبلبل درباغ، به‌فارسی

۱۰ ـ رساله در تجویدو قرائت به‌فارسی‌با عنوانهای فصل (نستعلیق‌رجب۱۰۷۳ ، آغاز افتاده)

۱۱ ـ فرهاد و شیرین : وحشی

۱۲ ـ قضاوقدر : حکیم رکنا

۱۳ ـ نصیحت نامهٔ بوعلی‌سینا به‌فارسی، آغاز :

نـزد ارباب دولت و مکنت
شصت چیز است مایهٔ نکبت

٤ ـ ترجمة الصلاة : فیض (نستعلیق حاجی علی اصغر بن حاجی محمد سعید)

۱۵ - وصایای پیغمبر به‌فارسی با روایات دیگر

۱۶- بندی از نگارستان (بهمان نستعلیق

* **۸۲۴**، نستعلیق در کاغذ کبود، بغلی:

۱ - عشق و روح : بیضا

(نستعلیق محمد علی بن عبدالکریم در یکشنبه ۲۸ ذق ۱۲۳۴ ، عنوان شنگرف)

۲ - نان و حلوا : بهائی (نستعلیق)

۳ - داستان قضاو قدر به روایت ازحسن بصری که داستان سیمرغ و سایمان است(انجام افتاده) .

٤ - خواب نامه به فارسی در ۵۹ باب (نستعلیق ۱۲۶۶)

۵ - انیس العشاق رامی (بهمان خط)

* **۸۳۰** ، نستعلیق علی محمد شیرازی در روز آدینه صفر ۱۲۵۵ (ش ۲) بیاضی ربعی:

۱ - رسالهٔ عروض فارسی

آغاز: صنایع بدایع بی قیاس و مدایح - لوایح شکر بی قیاس

۲ - منتخب مقطع تکمیل الصنایع: عطاء الله بن محمود حسینی نیشابوری .

۳ - حدایق السحر : وطواط

* **۸۳۷** ، شکسته نستعلیق و نستعلیق ٤ - ۱۲۷۳ ، عنوان شنگرف ، ربعی :

۱ - منشآت یا سیدالانشاه نوظهور: میرزا مهدی‌خان استرابادی، درآن فتح نامهٔ هندوستان است به‌قلم رضاقلی میرزا پسر نادر شاه

آغاز: ای کرده ز کلک صنع ترکیب بشر ابداع نامهٔ شکری که منشیان رسایل ابداع رقم کنند

(ادبیات ۱ : ۳۲۱)(شکسته نستعلیق ۱۱ ع ۱۲۷۳/۲)

۲ - دیوان : میرزا طوفان ، قصایداست (نستعلیق شب پنجشنبه ۲۷ ج ۱۲۷٤/۱)

* **۸۵۹**، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زرین ، جلد تیماج تریاکی زرکوب :

۱ - کنزالاصول یا پنجهٔ آفتاب عالم تاب: عماد بن عبدالله زندهٔ در ۱۰۹۰ در پنج مساله و یک خاتمه درفلسفه (همان فهرست ۷۵۲) (به‌خط نسخ خود مؤلف در مشهد در ۱۰۸۹)

۲ - نامهٔ فارسی

۳ - العین البیضاء فی الحکمة العلویة الحمراء فی علم الاجتهاد فی الیقین للاراء ، در فلسفه

(نسخ محمداشرف اصفهانی در ٤ شعبان ۱۰۷۹ با حواشی «منه ادام الله ظله الساسی»)

٤ - جام جم :

نسخ محمد اشرف اصفهانی در رمضان ۱۰۷۹، حواشی نستعلیق برخی با امضای « منه ادام الله ظله الظلیل » بنام شاه سلیمان ساخته شده ودر فلسفه است

(همان فهرست ۷۹۱)

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم

جام جم قبله نمای حکیم
مطلع انوار خدای علیم
مقطع اسرار عطای کریم

ابتدای کلام بنام خدای یکتای سزاست

که آغاز انشاء نشئه‌ابتداع نور عین بیضاء و وجودی که با ابتدا است .

انجام :

صد شکر که خوش رسید ایام به‌کام
دریافت به‌فضل دوست‌آغازوانجام
در ماه مبارك از عنایات خـــدا
این جام مرصع به بها گشت‌تمام

* ۸۶۱ ، نسخ سدهٔ هشتم ، عنوان و نشان شنگرف ، آغاز و انجام افتاده ، ۱۴۶ گ ، وزیری :

۱ - کتاب در ادب به نظم و نثر عربی که در آن مباحث لغوی هم هست

۲ - الالفاظ المستعملة فی کلام الناس من العین و الزاء و الضاد و الظاء ، درشش باب .

۳ - فضل الشبان علی کثیر من ذوی الاسنان

۴ - سیرة ابی حنیفة ، به عربی،انجـام افتاده

۵ - کتاب در ادب به نظم و نثر ، آغاز افتاده

۶ - قوی النفس ینقسم علی‌ثلاثةاقسام: ابن سینا (دوصفحه و شش نظم)

۷ - کتاب درادب به نظم و نثر

* ۸۶۸ ، نسخ معرب سدهٔ ۱۳ ، جدول زرو لاجورد ، عنوان شنگرف ، خشتی

۱ - مثنوی‌در معجزات علی (ع) ، آغاز افتاده ، در آن آمده .

زان قبل هم محمد مـــداح
ورد جان ساخت درمساوصباح

۲ - بهرام وگلنـدام : کاتبی ترشیزی (ذریعه ۱۹ : ۱۳۰) انجام افتاده

* **۸۷۵** : نسخ و نستعلیق سده ۱۳ ، ربعی .

۱ - تسمیط قصیدهٔ برده از محمد رضا پسر شیخ احمد نحوی‌سورخ روز سه شنبه ۲۴ رجب ۱۲۰۰ (نسخ سدهٔ ۱۳)

۲ - خواب گـزاری به نظم در یکـ صفحه

۳ - نصاب صبیان : فراهی ، نسخ ذق ۱۲۷۱

۴ - قصاید فارسی گویا از زبان قاجـار (نستعلیق)

۵ - عریضه ابوالقاسم بن محمد عیسی حسینی فراهانی به‌پادشاه

۶ - منشات فارسی (شکسته نستعلیق)

۷ - نجاة السالکین : محمدحسین‌موسوی شیرازی (نستعلیق ۱۲۴۳) در فقر در سه فصل

۱ - سلوك راه طریقت
۲ - بیان حقیقت
۳ - اثبات ذکر و خواص آن

۸ - رساله در پزشکی به ترکی در جد ل و ساختهٔ ۱۰۳۸ گویا ناسش « انموذج‌لطیف» باشد (نسخ ۸ ذح ۱۲۳۳)

۹ - رساله در علم خد : احمد بن محمد مهدی نراقی، به‌فارسی (نستعلیق مقابله شده با اصل) .

۱۰ - رساله در دیدن الواح برای پیش بینی (نستعلیق)

۱۱ - دستور عمل زیارت تحبیب یا دیدار دوستانه (نستعلیق)

۱۲- روایتی به عربی (شکسته نستعلیق شب آدینه شب معراج سال ۱۲۷۷ درهمدان

۱۳- شرح « السعیدمن سعد فی بطن امه» قوام الدین بن حبیب‌الله موسوی برای طهماسب میرزا ، به عربی .

۱۴ - خواص آیات قرآن : ابراهیم بن محمد شربت‌دار ، به عربی (نستعلیق)

۱۵ - رساله‌ای تفسیر مانند (نستعلیق)

۱۶ - حق الیقین فی معرفة رب‌العالمین شبستری ، درهشت باب (نستعلیق ، انجام افتاده) .

* : ۸۸۳ ، نستعلیق علی نقی بن حاجی میرزا عبدالغنی سمیرمی ، جدول شنگرف و لاجورد ، عنوان سشکی درشت، حواشی ونشان شنگرف ، ربعی :

۱ - اخلاق ناصری : خواجه طوسی (نوشتهٔ ج ۱/۱۳۰۵).

۲ - صناعیه : میرفندرسکی (نوشتهٔ رجب ۱۳۰۶)

* ۸۸۷ ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، ربعی:

۱- التهلیلیة: ازگمنامی‌شیعی(ذریعه ٤ : ٥١٥) در پنج بحث در شرح کلمة التوحید - (نستعلیق چلیپا درگوالیار در رمضان۱۰۸۳)

۲ - رسالة العلم : شمس الدین محمد حنفی تبریزی درگذشتهٔ در بخارا ، به‌عربی‌در شش بحث (همان نستعلیق در ۲۰ رمضان ۱۰۸۳ در همانجا)

۳ - رسالة فی‌امرالنضج : خواجهٔ طوسی

آغاز : قدجری بینی ادام الله علاك ... و بین بعض الاطباء .... فی‌امر استعمال المنزجات مجاراة .

انجام : و تسهیل سبیل الاندفاع والله اعلم بالصواب .

٤ - رسالة تحقیق معنی النقیض: همان شمس الدین محمد حنفی تبریزی (الهیات ۱ : ۳۷٦) .

٥ - البرهان السلمی علی نفی الجزء الذی لایتجزی (همه بیک خط)

٦ - مرآة المحققین : شبستری (نستعلیق دیگر ۱۰۸۲)

۷ - الدعاء والزیارة : ابن‌سینا، درپاسخ ابو سعید ابی‌الخیر .

۸ - سرالقدر : ابن سینا در پاسخ ابوسعید ابی الخیر

۹- قضاءالله : ابن‌سینا در پاسخ ابوسعید ابی‌الخیر (نستعلیق دیگر از همین تاریخها)

۱۰ - شرح آیة الکرسی : میر فخرالدین محمد بن حسین حسینی سماکی استرابادی شاگرد غیاث‌الدین منصور دشتکی ، برای شاه تهماسب در ۹۵۲ ، بی‌دیباچه (نستعلیق ۱۰۸۳ درگوالیار) به‌فارسی‌است (ذریعه ٤ ۳۳۰) .

* ۸۹۰ ، شماره ۱ و ۲ و ۳ نسخ ترجمه ها و فارسی ها نستعلیق ، درآغاز تاریخ سرگ ابوی میرزا ابراهیم‌در صفر ۱۲۲۳ آمده‌است، پیش از آن شعر عاشق است ، ربعی :

۱ - الاربعون حدیثا فی فضل الفقراء

الصادقین، با ترجمهٔ فارسی زیر سطور به نستعلیق و متن به نسخ معرب

۲ - مختصرا مما جمعت من کتب الا - حادیث یا چهل حدیث : محمد بن محمد بن پارسا که چهل حدیث را گردآورده وآنها را به پارسی ترجمه کرده است (نوشتهٔ روز آدینه ۲۰ محرم ۹۷۲)

۳ - الاحادیث النبویة ومن الائمة (بی تاریخ بهمان خط ، آغاز و انجام افتاده) .

٤ - مناجات علی (ع) « لک الحمد یا ذالجود والمجد والعلی » (نستعلیق میانه های شعبان ۹۶۶)

۵ - مخمس علی (ع) که درجنگ خوانده است « یا سامع الدعاء » با ترجمهٔ فارسی (نستعلیق از همین تاریخها)

۶ - شعرهای فارسی جامی و دیگران (نستعلیق ۹۷۲)

۷ - بندی از سعدالدین کاشغری

۸ - از مقامات علاءالدین (نستعلیق همین تاریخها)

۹ - انتخاب مثنوی در هفت اصل(از همین تاریخها)

۱۰ - شعر ابوسعید ابی الخیر و حیرتی و حافظ در ستایش امام رضا .

* **۸۹۱** ، نستعلیق ۹۷۹ و ۹۸۷ و ۹۸۰ ربعی :

۱ - شمع و پروانه : اهلی شیرازی (ذریعه ۹ : ۱۱۳ و ۱٤ : ۲۳۲ و ۱۹ : ۲۲۶) در پایان آن از جامی و نظامی یاد شده است (نستعلیق منصور بن مرادبیک استاجلو در ۱٤ / ۹۷۹) .

۲ - کلیات جامی : سبحة الابرار وتحفة الاحرار (نستعلیق ۲۹ شعبان ۹۸۰) ویوسف و زلیخا (نوشتهٔ ۲۳ رمضان ۹۸۰ از احمدبن محمد) و خردنامهٔ اسکندری (انجام افتاده در متن) .

۳ - دیوان : نظام ، شعرها و قصایداست (هامش)

٤ - مثنوی : خواجوی کرمانی (نستعلیق فتاح بن غوث خلد اهری در صفر ۹۸۷) .

آغاز : خدایا زشکرت جهان کام یافت
زنام تو هر نامه‌ای نام یافت

* **۸۹۲** ، نستعلیق محمد امین حسینی ترمذی ، از سدهٔ ۱۰ ، عنوان لاجورد ، بغلی :

۱ - مناجات : خواجه عبدالله انصاری

۲ - تحفة السلاطین یا تحفة الوزراء ، در چهل باب .

* **۹۱۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، با یک سرلوح ، جدول زرو زنگار ، آشفته صحافی شده، رحلی :

۱ - سبحة الابرار : جامی (انجام افتاده)

۲ - گرشاسب نامه : اسدی(هفت برگ)

۳ - اسکندر نامه : نظامی .

٤ - داستان رستم و سهراب

* **۹۲۰** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، با دو سرلوح، جدول زرو لاجورد، عنوان شنگرف، در هم صحافی شده ، ربعی ،

۱ - مناجات : خواجه عبدالله انصاری (با تصویر خواجه)

۲ - تحفة الوزراء چهل بابی .

* **۹۲۵** : نستعلیق ، دارای :

۱ - مثنوی : مولوی (نستعلیق محمد علی بن عین فارسی در شعبان ۸۶۳ در سنگ درهٔ قلان ، دفترهای ٤ تا ٦ است)

۲ - مثنوی : گویا از اوحدی (آغاز - افتاده)

۳ - گلشن راز : شبستری (همان خط و مورخ دوشنبه ۷ ج ۲/۸٦۱ در چهارستون) .

٤ - مثنوی بابندهای نثر (همان نستعلیق)

آغاز : باء بسم‌الله الرحمن الرحیم
آدم خاك است ای دیو رجیم
آدم خاکی که جان عالم‌است
پیش ذات وی اسم اعظم‌است

* **۹۳۷** ، نستعلیق روزچهارشنبه ۱ نوروز ۱۲۸۹ گویا نوشتهٔ خود شاعر :

۱ - گلخن فقرا : فقیر ، از روزگارقاجار به‌روش و به وزن مثنوی .

آغاز : حمد مرآن قادری راکز کرم
با دو حرف آورد هستی‌از عدم
انجام : شکر ایزد راکه شد دفتر تمام
اندران مطلب که‌بودعین‌مرام

۲ - جنگل مولا : از همو ، به زن مثنوی

آغاز : حمد بر آن خالق حی ودود
کاین همه آثار صنع خودنمود

۳ - دیوان : همو ، دارای ترجیع بند و تضمین غزل خواجه وشمس‌و غزلهای دیگر

* **۹۳۸** ، نستعلیق چهارشنبه ١٤ صفر ۱۱۸۲ درمتن و هامش ، همهٔ شماره‌هابیک خط :

۱ - شعلهٔ دیدار : زلالی

۲ - ذره و خورشید : از همو

۳ - نقش بدیع : غزالی مشهدی

٤ - شاه راه نجات : مجذوب

* **۹۵۱** ، نستعلیق سده ۱۱ و ۱۰ ، عنوان و نشان شنگرف :

۱ - شرح کافیه : میرسید شریف علی گرگانی (دانشگاه ٦ : ۲۳۰۲) (نستعلیق محمد مکارم بن ابراهیم عریضی در ۱۰٤۱)

۲ - رساله در تجوید بفارسی (آغازافتاده) نخستین عنوان آن « اما ادغام نزد حروف - یرملون » است .

۳ - رسالة فی‌الصرف، به‌عربی (نستعلیق ۹۹٦)

٤ - کفایهٔ مجاهدیه : منصور بن محمد بن یوسف بن الیاس شیرازی (نسخ سدهٔ ۱۰ ، تنها چهارده برگ آن مانده) .

* **۹٦۱** ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، متن شنگرف ش ۱ محشی ، پایان ش ۲ نانویس مانده :

۱ - موصل الطلاب فی شرح الاعراب‌عن قواعد الاعراب : خالد بن عبدالله ازهری در گذشتهٔ ۹۰۵ ، در چهارباب (تسویداصل در۳ شوال ۸۹۸) متن از ابن هشام است (چلبی)

۲ - السلم المنورق فی علم المنطق فی نظم الایساغوجی : عبدالرحمن بن محمدصغیر که در ۹٤۱ سروده و سپس آنرا شرح کرده است (چلبی) .

۳ - شرح‌المقدمةالاجرومیة لاسرارالعربیة: زین الدین جبرائیل ، چلبی از این شرح یاد نموده است و در ذیل آنهم نامی ازاین هست،

متن از ابن آجروم ابوعبدالله محمد بن داود صنهاجی (٦٨٢ - ٧٢٣)

* ۹۷۸ ، نسخ و نستعلیق ، ربعی:

۱ - العوامل المنظومة : قطب الدین قزوینی که در ۱۱۳۰ درقزوین ساخته است (نسخ سدهٔ ۱۳) .

۲ - شرح قصیدهٔ خاقانی « دل من پیر تعلیم است و من طفل سخن‌دانش» (نستعلیق سدهٔ ۱۳)

* ۹۸۱ ، نستعلیق عبدالباقی قهپایی‌در ۹۷۰ در ش ۱ ، ش ۲ بهمن خط ، ربعی :

۱ - حاشیة الرسالة الالفیة : ابوالحسن علی بن عبدالعالی محقق کرکی .

۲ - الجعفریة : از همو

* ۹۸٦ ، نسخ و نستعلیق ربعی :

۱ - الفخریةفی‌امرالنیة: فخرالدین محمد حلی که بنام سید حیدر بیهقی ساخته است (ذریعه ۱٦ : ۱۲٦) (نسخ ش ۲)

۲ - الالفیة : شهید یکم (دانشگاه ٥ : ۱۷۸۳) (نسخ محمد بن عتیق الله در ۲٥ ع ۹٥٤/۲) .

۳ - النفلیة : شهید یکم (نستعلیق‌محمد زرنقی ۹٥٤/۱) .

٤ - صیغ العقود : از همو (بهمان خط)

* ۹۹۰ ، نسخ سدهٔ ۱۰ ، ربعی .

۱ - صیغ العقود : محقق کرکی (نوشتهٔ مهدی بن طاهر بن علی حسینی خورانی‌تفرشی دراواخر ع ۹٥٤/۲)

۲ - فرحة الغری: ابن طاوس(ازسدهٔ ۱۰)

* ۹۹۲ ، نستعلیق و نسخ ، دارای :

۱ - ترجمهٔ رسالهٔ اکسیر ابن‌سینا (نستعلیق ، انجام افتاده)

۲ - رسالهٔ اکسیر یا دستور الصنعة : ابن سینا ، در ۹ فصل است و آخرین آن خاتمهٔ آن (نسخ)

۳ - میزان العمل اهل حکمت دراکسیر (همان نستعلیق درهاشش)

٤ - اکسیر یا کیمیاء که گویا ترجمه ایست .

آغاز : بسمله . امید که حضرت واهب الصور همچنانکه برمعانی‌عدداین‌معانی‌رموزات مخفیة و دقایق غامضهٔ این توفیق(متن)

٥ - ترجمهٔ عجایب‌المخلوقات ، ازمبحث منازل قمر تا آخر (نستعلیق سدهٔ ۱۲)

* ۹۹۹ ، نستعلیق و شکسته و نسخ ، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی :

۱ - منشآت ، به‌فارسی : نامهٔ به‌سلطان محمد روم ، نامهٔ حضرت مخدوم ملک‌التجار به‌امیرزامحب‌اللّه‌سلمه‌اللّه، خطاب باخواجگان بزرگ ،جواب‌خواجگان‌بزرگ، خطاب‌باقضات و بابرادران ، جواب‌برادران، خطاب باعلماء، نامهٔ عورات (نستعلیق و شکسته گویا ازقاسم بن حسین علی حسنی از سدهٔ نهم ، عنوان شنگرف) .

۲ - رساله درصرف به فارسی با ترجمهٔ عبارتهای عربی از خطبه و مثالها به فارسی (نسخ ابراهیم بن خواجه علی اصفهانی در روز دوشنبه ۸۸۳) .

۳ - رساله درصرف به فارسی در چند باب باب و فصل با ترجمهٔ فارسی عبارتهای‌عربی (نستعلیق همین تاریخها) .

۴ ـ صرف افعال عربی و علل آن بفارسی با عنوان «قانونه» (نسخ و نستعلیق همین تاریخها، عنوان و نشان شنگرف، انجام افتاده)

۵ ـ شرح تصریف زنجانی بفارسی (نسخ همین تاریخها، متن شنگرف، انجام افتاده)

۶ ـ رساله در نحو عربی دارای باب الاسم در دو فصل و باب الفعل در دو فصل (انجام نسخه در فصل دوم باب دوم افتاده، نسخ ـ همین تاریخها، عنوان و نشان شنگرف).

* **۱۰۰۲**. نستعلیق شریف بن عبدالرحیم زنجانی در زنجان در ش ۱ و نستعلیق همو در شب شنبه ۱۴ محرم ۱۲۹۷، خشتی:

۱ ـ کشف المراد: علامهٔ حلی

۲ ـ خلاصة الاقوال فی معرفة الرجال: از همو.

* **۱۰۰۵**، نستعلیق، ربعی:

۱ ـ الکلمات المکنونة: فیض کاشانی (نستعلیق چلپای ذح ۱۲۴۳ در بندر سورت).

۲ ـ اثنی عشریه.

بفارسی دارای یک دیباچه دراسرارعدد ۱۲ و اینکه امام باید دوازده تن باشند، سپس کلمهٔ توحید است و القاب پیغمبر واماماندر زیر هریک عدد ۱۲ نوشته شده، در پایان آمده است:

یک پرتو ازین لمعهٔ اثنی عشری
چون تافت برو سیاه دم دار قلم
برداشت زچار دست و شد شیعه و کرد
اثنی عشریه نام وتاریخ رقم

(۱۱۴۲) (بهمان نستعلیق)

۳ ـ دیباچه رسالهٔ هدایة العالمین: عزیز الله بن محمد تقی مجلسی، بفارسی، پس از دیباچه ستایش از مجلسی با اشاره به کتابهای او و بیست وپنج مجلدبجار و تاریخ زاد و مرگ دو مجلسی با شمارش کتابهای مجلسی دوم و در پایان از موتمن الملک شجاع الدوله اسد جنگ شجاع الدین محمد خان که زیرنام وی رقم ۱۱۳۹ و ۱۲۱۲ نوشته شده‌یاد شده، سپس گفته شده که هدایة العالمین یک مقدمه و پنج باب و یک خاتمه دارد، از فهرست آن برمیاید که آن درکلام شیعی است، ماده‌تاریخ آن «کملت هدایة العالمین» (۱۱۴۲) است (نستعلیق مانند شماره‌های پیش) این دیباچه در ۵ صفحه و چند سطر است (نستعلیق چلیپا، عنوان و نشان شنگرف)

* **۱۰۱۵**، نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان و نشان و رقم و جدول شنگرف، محشی، ربعی

۱ ـ مختصری در مساحت ابعاد وسطوح و مجسمات وکیفیات اعمال هندسی در مقدمه و پنج باب

مقدمه دربارهٔ نقطه

باب اول مساحت مثلثات و مربعات وذوات اضلاع و دایره و قطعه وقطاع

باب دوم مساحت کره و قطعهٔ کره و مخروط و استوانه و منشور ومکعب و مانند آن

باب سوم مجسمات

باب چهارم کیفیت بعضی ازاعمال

باب پنجم اعمالی که بدان مساحت مسافات و ابعاد و ارتفاعات عمارات و جبال و

عروض انهار واودیه و اعماق آبار و غیر آن معلوم میشود .

۲ ـ هیئت : قوشچی (بهمین خط با نو نویس و ناتمام)

۳ ـ الصفیحة فی‌الاسطرلاب: شیخ بهائی (بهمین خط)

٤ ـ خلاصة الحساب : از همو (بهمین خط از محمد صالح بن علی طالقانی) .

٥ ـ شرح اشکال التأسیس : قاضی زاده موسی رومی ، متن از سمرقندی است (همان نستعلیق همان طالقانی در ۱۰۱۷) تاریخ تألیف « خیرة » (٦۱٥) است (دانشگاه ٤: ۹۰۳) .

٦ ـ میزان الحساب : قوشچی (بهمین خط و ناقص) .

* **۱۰۱۹** ، نستعلیق و نسخ ، بغلی :

۱ ـ فرهنگ عربی بفارسی یا مختصری‌از قسم کلام عرب و فارسی‌و ترتیب حروف‌تهجی (۲۹ حرف) موسوم به الفاظ

۲ ـ ظفرنامهٔ بزرگمهر (این دوبه‌نستعلیق سدهٔ ۱٤ ، عنوان شنگرف) .

۳ ـ هدایة الصبیان : حاج محمد کریم خان کرمانی (نسخ سدهٔ ۱٤) .

* **۱۰۲۳** ، نستعلیق ابوالمعالی بن بدر الدین حسینی ، ربعی .

۱ ـ حاشیة المختصر : ملازاده نظام‌الدین عثمان خطایی(دانشگاه ٦: ۲۱۹۸)(نستعلیق روز آدینه میانه‌های شعبان ۹۰٥) .

۲ ـ حاشیة المختصر تونویس ، عنوان شنگرف) (بهمان خط برگ یکم)

آغاز : عونک یاستعان‌لک‌الله باالحمد والمنة ... قوله افتتح کتابه بعدالتیمن بالتسمیة بحمدالله سبحانه نسبة للافتتاح الی الحمد

* **۱۰٥۲** ، نسخ ، عنوان‌و نشان‌شنگرف، خریداری محمد صادق موسوی درشب‌دوشنبه ۲۷ شوال ۱۲٥۱ ، با خط و مهر تملک محمد حسن بن محمد یوسف موسوی خوانساری گلپایگانی در ص ۱ ، محشی ، ربعی :

۱ ـ حاشیة المعالم: میرزااحمدشیروانی، به عربی (نسخ محمد حسین بن سعید ابن القاسم موسوی در روز چهارشنبه ۱۰ صفر ۱۲٥۷) .

۲ ـ حاشیة معالم : گویا از همو ، بفارسی (بهمان خط و ناقص) .

* **۱۰٥۳** ، شکسته نستعلیق ، درپایان در دو برگ اخبار و احادیث پراکنده است ، بغلی :

۱ ـ الاجوبة العراقیة علی اللاهوریة : شریف‌احمد فاطمی، در پاسخ رسالهٔ سید محمد آلوسی بغدادی مورخ ۱۲۰٤، به نظم عربی، درکلام شیعی ، بدستور والی بغداد تقی‌الدین پاشای حلبی در ۱۳۰۱ چاپ شده است .

آغاز : قال الشریف الفاطمی احمد ابدء بسم‌الله ثم احمد

۲ ـ صب العذاب‌علی‌من‌سب الاصحاب: محمود شکری‌آلوسی‌بغدادی،درشرح‌ورد همان منظومه و ساختهٔ ۱۰ ج ۱۳۰٤/۱ به نثرعربی

آغاز : بسماه‌نحمدك اللهم علی ماتورت قلوبنا بنور الهدایة

(بیتهای شرح شده و نشان شنگرف و بنفش)

* **۱۰۵۴** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان و نشان‌شنگرف ، بغلی :

۱ - کشف الریبة عن احکام الغیبة:شهید ثانی که در یک مقدمه و چند فصل و خاتمه در روز پنجشنبه ۱۳ صفر ۹۴۹ ساخته است

۲- التنبیهات‌علی وظائف‌الصلوات‌القلبیة: از همو که دریک مقدمه و سه فصل وخاتمه در روز شنبه ۹ ذح ۹۵۱ ساخته است .

* : **۱۰۷۱** . نستعلیق‌سدهٔ ۱۴ ، عنوان شنگرف، جدول‌زرو لاجورد و شنگرف ، ربعی:

۱ - تحفة الوزراء در چهل باب

۲ - ظفرنامه انوشیروان

* **۱۰۷۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان‌و نشان شنگرف ، ربعی :

۱ - تاریخ قاجار: فتح علی شاه درسر - گذشت خود و نیاکان خود باکمال تکبر(تا ص ۲٤) (دانشگاه ۳۵۲۷/۶)

آغاز : لک الحمد یاذاالجود والمجد و والعلی تحسین ودرود سرنخستین صدور ورود عرصهٔ شهود احمد محمود.

انجام : ببخش این دولت جاودان اللهم فتمم احسانك الی فی‌مابقی عن عمری کما احسنت الی فیمامضی منه .

۲ - دیوان شعر فارسی با دیباچه‌ای به نثر دارای یک حکایت و فرمان فتح علی‌شاه به سادات نیاك که درکتیبهٔ‌مزاراو درقم ازان یاد شده است (ادبیات ۱ : ٤۹۶ - نشریه ٤ : ٦٤۱) و قبالهٔ‌اردشیر میرزا و جواب میرزاجعفر وزیر مازندران سپس دوحکایت وجواب‌مراسله و نامه‌ای به سید عبدالحسین شوشتری، پس‌از این قصاید است درستایش فتح علی شاه و عبدالله میرزا صدرالملک .

آغاز : لئالی ثناء مزید مخزون دارا و فزون از مخزن دریا

انجام : عذر خواه این گناهان پیرماست
چاکر تدبیر او تدبیرماست

* **۱۰۹۰** ، نستعلیق خوش سدهٔ ۱۳ ، ربعی :

۱ - دل و جان ، در ذریعه (۹ : ۲۱۵ و ۱۹ : ۱۸۰) از مثنوی دل وجان شیخ حسین چشتی دهاوی یاد شده است وآن جز کتاب ما باید باشد .

آغاز : گویند که دل از جان پرسید اول این کار چیست و آخرچیست و ثمره چیست

۲ - صد پند لقمان

۳ - کنوزالرموز در ده فصل و خاتمه در اخلاق .

۳ - کنوز الرموز درده‌فصل و خاتمه ذر اخلاق

* **۱۱۰۳** ، نستعلیق خوش علی اکبر محزون برای میرزا شفیع خان تفرشی که در ۱۳۲۶ آنرا به محمد مختاری‌فهیم الممالك رئیس تحریرات دوایر خط عراق و قم بخشیده است :

۱ - تحفة الوزراء در چهل باب

۲ - اندرز لقمان به پسر خود به فارسی

* **۱۱۱٤** ، بدوخط نستعلیق است ،آغاز و انجام افتاده ، بیاضی ربعی :

۱ - چند برگی از عرض نامهٔ دوانی ، به خط نستعلیق عبدالواسع منشی لاهیجی مورخ

۱۰۳۳ بدستور میرزا غیاث بیکا واین دو نام واین تاریخ در پایان رساله‌ایست که نیم - صفحه‌ای از آن مانده و گویا با هم جزو رسالهٔ عرض نباشد ولی خط هر دو یکی‌است

۲ - نسبت اعداد بفارسی .

۳ - فی تحقیق معنی الحکم الشرعی و الوضعی والتفرقة بینها ، به‌عربی .

٤ - « ان للاشیاء فی الموجود ثلاث مراتب » من شرح المفاتیح للبهبانی (بعربی)

٥ - فی عدم حجیة النقل فی‌الاحکام الفرعیة (به‌عربی)

٦ - للمحقق الطوسی ، شرح رموز آیة « انمایریدالله .... » (تفسیری‌است به‌عربی بنامهای ائمه با ابجد)

۷ - من الانموذج للدوانی (به‌عربی) با پراکنده‌های دیگر.

* **۱۱۱۸** ، متن نسخ با ترجمهٔ فارسی زیر سطور به نستعلیق شنگرف ، جدول و ستون بندی به‌زرولاجورد و شنگرف ، بادو سرلوح ، شمارهٔ آخری مورخ ج۱/۹۶۱ وازکمال‌الدین شیرازی ، ربعی ، جلد روغنی با گل و بوته :

۱ - قصیدة البردة : بوصیری ،

۲ - دعا با نامهای خدا ،

۳ - قصیدهٔ سریانی « اناالموجود فاطلبنی تجدنی » (از اینجا برمیاید که این مناجات را از سریانی به عربی درآوردندوباید از دعاهای ترسایان باشد)

٤ - قصیدهٔ غوثیه « سقانی الحب کاسات الوصول »

٥ - قصیده « بانت سعاد »

٦ - مناجات حضرت صدیق‌اکبر، نسخه گردآوری یک سنی است .

* **۱۱۲۷** ، نسخ سدهٔ ۱۲ و ۱۳، جلد تیماج سرخ زرکوب ، ربعی :

۱ - صدکلمهٔ منسوب به علی با ترجمهٔ منظوم فارسی (متن‌نسخ زرین‌و ترجمه‌نستعلیق مشکی از دو سوی آبی با گل و بوته، صفحات حاشیه سازی ، زمینه زرپاشی ، با سرلوح)

آغاز فارسی :

گفت امیر مؤمنان سر چشمهٔ صدق‌وصفا
شاه مردان شیر یزدان ابن‌عم‌مصطفی

انجام :

یا الهی بی رضایت گر زبان و چشم‌ودل
زشت گوید یا به‌بیند یا رودجایی‌مهل

۲ - صلوات صاحب الزمان به روایت‌از مصباح طوسی (نسخ با سرلوح و حاشیه‌سازی)

* **۱۱۵۸** ، بیک خط نستعلیق در هرسه شماره وهاشم بن‌حسین‌حسینی آنهارا در ۹۹۰ نوشته است ، ربعی :

۱ - نزهة الارواح : امیرحسینی،نستعلیق هاشم بن حسین حسینی (تاریخ پاك شده و رفته) آغاز و افتاده .

۲ - آداب المریدین : ابوالنجیب عبد القاهر بن عبدالله بن محمدبن‌عمویهٔ‌سهروردی، به‌عربی (انجام افتاده ، بهمان نستعلیق)

۳ - المقامات و الاحوال، درآغاز«قصیدة فی‌فضل‌مقامات‌السالکین واهلها و فی‌الرمزالی شیء من قولهم فی شرحها » بنام « جوهر معارف اهل السلوك التی لاتلقی فی خزاین الملوك المنقلبة من‌نحاس الضلالات باکسیر

هدی عقاقیر المقامات» وهی هذه :
اذارت اکسیر الهدی قالبابـه
نحاس ضلال جوهراخذه‌منعوتا
سپس شرح آنست از سرایندهٔ آن و پس از شرح الفاظ قصیدهٔ شرح المقامات و الاحوال است با سخنان بزرگان عرفان ، نستعلیق‌شب یکشنبه ۱۸ صفر ۹۹۵ ،
آغاز : فمن المقامات التوبة و الورع
انجام : انه قریب محیب .

* **۱۱۸۰** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان‌و نشان شنگرف ، بغلی :
۱ - دستور معما : جامی (ش ۲ ۱۰ ص ۳۹۵ ج ۲ فهرست دانشگاه) رسالهٔ میانین ودوم او است (۱۰ ص)
۲ - حلیة الحلل : جامی ، دارای یک افسر و سه عقد گرفتهٔ از حلل مطرز شرف‌الدین علی یزدی (دانشگاه ۲ : ۳۸۱)

* **۱۱۸۱** ، نستعلیق‌علی‌غریب ، ربعی:
۱ - رسالهٔموسیقی یاعینیه: اسماعیل‌حکیم تهرانی بنام امیر زادهٔ علی نقی میرزا عیـن - الملك (مجلس ۶ : ۱۷۲ - رجـال ایران ۲ : ۴۹۸ و ۳۱۱ : ۳۱۶ و ۳۷۶ و ۴ : ۴۰۷ و ۴۲۲) ، میگویـد که این شاه زاده در بسیاری از عـــلوم دست داشته و فرانسه خوب میدانسته و از من خواسته که در موسیقی هم رساله‌ای‌بنویسیم واو از تهـران به فارس رفته بود ، چهار مقدمه و یک مقاله ویک خاتمه‌دارد و بنام اوعینیه نامیده شده و در ۱۰ ذح ۱۳۰۹ ساخته شده است (نوشتهٔ شب دوشنبه ۲۶ع ۱۳۱۱/۲)

آغاز : سپاس بی قیاس را سازنده برازنده و نوازنده طرازنده است
۲ - گلشن راز : شبستری ، نوشتهٔ شب سه شنبه ۲۸ ج ۱۳۱۰ .
۳ - چند بیت شعر در ۷ ص
۴ - مثنوی از نظامی در ۳۱ ص ، همه بیک خط .

* **۱۲۰۵** ، نستعلیق بیک خط درش ۱ تا ۴،ش ۵ به‌خط نستعلیق‌دیگر، کاغذسوریانه خورده ، ربعی :
۱ - دستور معمای میرحسین بن محمد حسینی معمائی نیشابوری ، بنام امیر علی‌شیر نوایی (سپه ۴ : ۴۳۰ -دانشگاه ۳۹۰۸/۳)
۲ - دستور معمای منظوم جـامی مورخ ۸۹۰ (فیض)وچهارمین‌رسالهٔ اواست (مجلس ۳ : ۱۳۲ - دانشگاه ۲ : ۳۹۶)
۳- معمای منظوم: شهاب الدین بن‌نظام الدین‌حقیری، مورخ ۹۱۸ « پی تاریخ او از عالم غیب - رسیده نسخهٔ موزون پی غیب »
آغاز : بنام آنکه ذات جمله اشیا
بـود چون اسم ذات او معما
(سپه ۵ : ۶۰۹ - مجلس ۳: ۱۳۲ - دانشگاه ۲ : ۳۹۳)
۴ - دستور معمای جامی به نثر، نوشتهٔ محمد حسینی درج ۹۳۱/۲ ، (دانشگاه ۲ : ۳۹۵)
آغاز : ای اسم توگنج هر طلسمی
قـانع ز تو هرکسی به‌اسمی
۵ - منتخب مقطع تکمیل الصناعة: عطاء الله بن محمود حسینی بنام امیر علی‌شیرنوایی (نوشتهٔ‌میرویس تونی در ۱۰ ذح ۹۳۲)

* **۱۲۰۶** ، نستعلیق محمد هاشم تبریزی در ۱۲۷۰ در ش ۱ تا ۷، با مهر او، و شکسته نستعلیق ۱۵ محرم ۱۳۰۹ در هاشش درش ۸، و نستعلیق ریز درهاشش در ش ۹ ، عنوان شنگرف ، ربعی :

۱ - دیوان: نورعلی شاه

۲ - دیوان : ابوالحسن جندقی

۳ - مناجات خواجه عبدالله انصاری

٤ - رباعیات : باباطاهر همدانی

۵ - رباعیات : ابوسعید ابوالخیر با دیباچه و خواص

۶ - شیر و شکر : بهائی

۷ - حکایت سلطان جمجمه و عیسی به نظم فارسی

۸ - حسنات العارفین به اشارات قرآن مبین : محمد داراشکوه

۹ - رباعیات : جامی

* **۱۲۰۷**، نستعلیق سدهٔ ۱۳ به یک خط، صفحات در جدول های زرین و لاجورد تقسیم شده به مثلثات ، با سرلوح ، عنوان شنگرف ، ربعی :

۱ - سراح الارواح ، در صرف به‌عربی.

۲ - التصریف العزی : زنجانی، به‌عربی

۳ - التصریف : مقصود ، به‌عربی.

٤ - ابواب التصریف خمسة و ثلثون بابا ، به‌عربی.

۵ - مثال الاسئلة المختلفة ، به‌عربی

* **۱۲۰۸** ، نستعلیق ، عنوان و رقم شنگرف، ربعی :

۱ - مظهرالفقرات : محمد مهدی حسینی تبریزی که در تبریز در یک مقدمه و چهار جدول و بیست و هشت باب و خاتمه ساخته و در کشف الایات است و مقدمه آن در دستور بیرون آوردن آیتها است (تسوید روز پنجشنبه ۸ شعبان ۱۲٤۷ ، نستعلیق گویا اصل)

۲ - « الفصل السادس فی عددالایات و الکلمات و الحروف القرانی » .

« الفصل السابع فی اعداد متعلقة بالقرآن» به‌فارسی است .

۳ - قصهٔ فارغ به وزن مثنوی بفارسی

آغاز : حمد بی حد خدای بیچون را
که بما داد طبع موزون را

* **۱۲۱۵** ، نسخ در ش ۱ و نستعلیق در ش ۲ و ۳ هر دو خط از سدهٔ ۱۳ بغلی :

۱ - گلشن راز : شبستری

۲ - دیوان : مغربی ، غزل است سپس پراکنده‌ها است .

۳ - مرآت المحققین : شبستری ، ناقص

* **۱۲۱۶** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ همه به یک خط ، ربعی :

۱ - الشریفیة: جعفرموسوی کشفی دارابی بروجردی ، در منطق به‌عربی، سرودهٔ درنجف در ۱۲۱۱ برای شریف (ذریعه ١٤ : ۱۸۸)

۲ - منظومة المنطق : صادق ، در ۱۲۶۹/۱۱/۲۱ به بیاض آمده ، نوشتهٔ علی محمد در ۲۱ ذح ۱۲۶۹ ،

۳ - منظومة البیان، گزیده تمخیص ملخص التلخیص فاضل هندی سرودهٔ قوام الدین محمد قزوینی سیفی در ۹۳۲ بیت درسال ۱۱۳۰ (نوشتهٔ روزشنبه ٤ محرم ۱۲۷۰).

۴ - المونثات السماعية: ابن الحاجب

۵ - نظم الحساب، نظم زبدة الاصول بهائی ازهمان قزوینی در ۶۶۱ بیت.

* **۱۲۲۳**، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳، کاغذ کبود، بیاضی ربعی:

۱ - منشآت و ترسل فارسی که در آن القاب شاه اسماعیل و پادشاه دیگر آمده وآن صلواتی است برای شاهان صفوی

۲ - شعرهای فارسی

۳ - مثنوی آقا محمد مؤمن تفرشی در ستایش امام محمد تقی

۴ - فخریهٔ آقا صادق تفرشی

۵ - مثنوی گل و بلبل میرزا ابوالقاسم تفرشی هجری که در اصفهان سروده است

۶ - قطعهٔ همان میرزا ابوالقاسم و رباعیات او

۷ - شعر سعدی و افضل الدین کاشانی و خاقانی و ملک شمس الدین

۸ - چاه وصال یا لیلی و مجنون شعلهٔ گلپایگانی

۹ - نرگس دان: ذبیحی

* **۱۲۲۵**، نستعلیق سدهٔ ۱۳، ربعی:

۱ - مثنوی حاج محمد کریم خان کرمانی

آغاز: ای منزه پرده دار پرده در
وی برون از پرده ودر پرده در

۲ - رباعیات ابوسعید ابی‌الخیرخراسانی، با دیباچه و خواص

* ۱۲۲۸، نستعلیق ۱۳۲۵، بغلی

۱ - ترجمهٔ فارسی الغادة الانکلیسیة: حاجی علی قلی خان، نستعلیق ۱ع ۱۳۲۵/۲

ص ۱ - ۱۵۳

۲ - حکایات فارسی، بهمان خط

۳- شعر فارسی در چند صفحه

* **۱۲۳۶**، نستعلیق و نسخ، عنوان و نشان شنگرف، جدول زرو لاجورد، ش ۴ درجدول ۵×۶ خانه‌ایست و به زر و مشکی و شنگرف ونسخ زیباونستعلیق به‌فرمودهٔ محمود میرزا قاجار در نهاوند بانجام رسیده وکاتب کتابخانهٔ نهاوند نواب والا آشنای نهاوندی در صفر ۱۲۳۸ آنرا نوشته است، بغلی:

۱ - رساله در پزشکی و اعجوبه‌ها و خواص اشیاء باعنوانهای فصل و باب

آغاز: بسمله. حمدله... اما بعدبدانکه خدای تعالی این جهان رابیافرید

انجام: وپای اورا ببرند که‌فایده‌دهدونافع است والله اعلم بالصواب

۲ - ده پند ارسطو به اسکندر به نظم فارسی

آغاز: بدان ای خردمند نیکوسیر
که ملحوظ خیری و ترسان‌شر
انجام: تو هر روز این ده نصیحت شنو
بگیر این سخنها و ضایع‌مشو

۳ - منظومهٔ پزشکی، باعنوانهای «تجربه و درفع بهق... بزرگ کردن‌قضیب، خواص»

آغاز: بود چار حالت زیان در وجود
کزان چار آید مرض دروجود
انجام: نگهدار آنرا همی بر دوام
نگردد دگر حامله بردوام

۴- رسالهٔ خواص یا تقویم الصحة یا نزهةالملوک

آغاز : فی‌خواص الاشیاء، بسمله . حمدله . شکرو سپاس مرخدای را ... که آفریدگار جهان و جهانیان است وروزی دهنده‌انس‌وجان است ... اما بعد حکم برلیغ پادشاه روی زمین برآن جمله نفاذ یافت که بندهٔ کمترین ابوالمظفر محمدبن‌المستنصر المتطبب الهروی و امین الدوله او تاجی درهرگونه از انواع حکمت دفترهای خاصیت ساخته ... واجب بود دراین دفترها خاصیت طبیعت و منفعت و مضرت آبها و نانها و گوشتها که می‌پزند و می‌سازندومیوه‌هاو تخمها که‌خورندو آشامند و بویها که بکار دارند از قـــول افلاطون و ارسطاطالیس‌ومحمدزکریا و سقراط و جالینوس و دیگر حکیمان یادکردن برسبیل اختصار و در هر طعام و شراب سودی وزیانی که هست دراین مختصر یادکردیل تا تن درستان را - دستوری باشد چون قدراین بکار دارند سبب صحت تن باشد و این کتاب را بیست و یک باب اختصار نموده شد :

۱ - دربیان نانها (طبیعت ، منفعت ، مضرت ، دفع مضرات)
۲ - درصفت آبها
۳ - در صفت دانها
٤ - درصفت گوشت حیوانات
٥ - درصفت گوشت مرغان
٦ - درصفت ماهیها
۷ - درصفت اعضای حیوانات
۸ - درصفت آشها
۹ - درصفت کامها و ریحانها
۱۰ - درصفت شیرها و ماستها
۱۱ - درصفت بیضها
۱۲ - درصفت ترها و سبزیها
۱۳ - درصفت ابزارها
۱٤ - درصفت میوه‌های تر
۱٥ - درصفت میوه‌های خشک
۱٦ - درصفت شیرینها
۱۷ - درصفت شربتها و شرابها
۱۸ - درصفت شرابهای سست کننده
۱۹ - درصفت روغنها
۲۰ - درعطرهای خویش
۲۱ - درصفت معجونها

انجام : سرکه و خردل خورند .
(جنگ تیمورخانی - فیلم۳۷٤۳)

٥ - دستور عمل گرفتن عرق که‌مسمی‌به ماءالحیات‌است، از مخترعات‌حقیر است(٤ص)

٦ - شبستان خیال ؛ فتاحی

۷ - بندی بفارسی با دو عنوان حکایت، آغاز و انجام افتاده .

* **۱۲٤۳** ، نستعلیق خوش در متن و هامش ، با سرلوح زیبا وطلاکاری در ص ۱ و ۲ ، جدول زرولاجوردشنگرف، عنوان‌شنگرف، ۷۰ ص، جلد تیماج سرخ زرکوب ترنجی با جدول ، وزیری ، نسخهٔ ارزنده ایست :

مجموعه یاجنگ یاسفینه

که بنام‌محمود شاه (در دیباچهٔ منثور) یا محمود میرزای‌قاجار با ستایش‌از او (میانهٔ نسخه) گرد آوری شده و خط او مورخ ۱۲۳٥ در پایان آن‌هست

درآغاز آمده :

ایـن نادره مجموعـهٔ اقسام سخن
گلهای کلام را بود چون گلشن
افروخته از بیاض او عارض حور
دل سوخته از سواداوشکک‌ختن
این نه مجموعه بل‌بساط انبساطشاهدان معانی رنگین است ، این نه بساط بل مجمع انتعاش و بهجت نو خطان الفاظ نمکین .

دارای :

۱ - مثنوی پیر و جوان میرزا محمدنصیر طبیب (شبی بانو جوانی گفت پیری)

۲ - مناجات : خواجه عبدالله هروی « پور انصار »

۳ - دعائی به عربی با عنوانهای « آه وانفساه ، آه و احزناه » به نسخ

٤ - دیوان : حافظ

٥ - دعاء خواجه محمود دهدار که در اربعین روزی یک مرتبه بخوانند ، نستعلیق و نسخ .

٦- دربیان‌اوراد‌واذکار و تعقیبات‌اوقات بنام آقا سید جعفر .

۷ - از دیوان حافظ و رباعیات ، شکسته نستعلیق .

۸ - شعرهای سعدی و مشتاق و عصمت بخارایی و شاه زاده محمد علی میرزا وقاضی امینای‌نهاوندی و ازل ونصیر وعاشق وصبوری و نورعلی شاه و صهبا و میر عشاق بروجردی و جامی و عبدالواسع جبلی و ضیا محمد یوسفا و راهب و عرفی و طوفان هزار جریبی و مهدی بیک شقاقی و حافظ

۹ - مناجات میرزا محمد رضی‌ارتیمانسی تویسرکانی و مثنوی او

۱۰ - شمس المناقب موسوی خان

۱۱ - شعرهای محتشم و عارف تهرانی‌و فیضی دکنی و صباح وهاتف کاشانی‌وسراجی آفتابی و نظام و آذر .

۱۲ - الرق‌المنشورفی‌معراج‌نبیناالمنصور: جعفر کشفی دارابی بروجردی که در نجف در پایان‌ماه دوم ۱۲۳۱ به‌عربی دربارهٔ‌معراج‌پیامبر ساخته است (ذریعه ۱۱ : ۲٤٦)
نستعلیق درشت عبدالعظیم بن عبدالوهاب‌در روز یکشنبه ۲۷ محرم ۱۲۳۳

۱۳ - گلشن راز شبستری ، این‌شماره‌ها به‌یک‌خط و باهم‌درشت‌و هاشش‌به طرززیبایی نوشته شده است .

۱٤ - ترجیع بند « چرخ با این اختران نغز و خوش زیباستی » از هاتف اصفهانی

۱٥ - شجرة النبی

۱٦ - تحقیق در احادیث اهل عصمت

۱۷ - مربعات و مخمسات

۱۸ - از دیوان حافظ

۱۹ - فرهاد و شیرین وحشی

۲۰ - ترجیع بند شاه نعمة‌الله

۲۱ - تحقیقات کیفیات ماهیات واجرام فلکیات (هامش)

۲۲ - نان و حلوی بهائی

۲۳ - شعر هاتف و مخلص شیرازی در ستایش تقی خان بروجردی

۲٤ - داستان عشق میرزا ابوطالب‌قیری خادم به نثر فارسی که درآن از شاه و محمـد

تقی میرزا ستایش شده است .

۲۵ - مقاله‌ای به وزن مثنوی از مهدی بیک شقاقی در تعریف تقی خان بروجردی

۲۶ - کنزالرموز در ده فصل اخلاقی دهدهی

مجموعه

* **۱۲۵۸** ، نسخ و نستعلیق مشکی و زرین ، حاشیه آراستهٔ به‌زر ، جدول‌وستون‌بندی به‌زرولاجورد وشنگرف ، وزیری :

۱ - ترجمهٔ صدکلمه علی ع از عادل شیرازی (دانشگاه ۳ / ۴۱۹۹)

آغاز :

گفت امیر مؤمنان سرچشمهٔ صدق‌وصفا
شاه مردان شیر یزدان‌ابن‌عم مصطفی
لوکشف الغطاء ماازددت یقینا
گراجل بردارد از پیشم حیات مستعار
در یقین من نیفزاید به ذات کردگار

۲ - صلوات از شیخ طوسی

* **۱۲۶۱** ، نستعلیق علی بن احمدبن حسن موسوی همدانی در همدان در۹-۱۲۶۸ عنوان و نشان شنگرف ، ربعی :

۱ - جواب السید حسین القطیفی : سید محمدکاظم رشتی

۲ - غزلهای عطار

۳ - غزلهای مغربی ، نستعلیق روز سه شنبه ۵ شعبان ۱۲۶۸

۴ - شعر سولوی و مغربی ، بهمین خط در بامداد روز چهارشنبه ۶ شعبان ۱۲۶۸ در خانهٔ‌خود دردو ماه‌وپنج روز از بهارکه‌نزدیک به‌یک سال و نیم‌از فرمان روایی‌شاه زاده سیف الله میرزا گذشته .

۵ - جواب ملا رشید: شیخ احمداحسائی

۶ - حدائق الحقائق : راسی ، بهمین‌خط

۷ - معرفة التقویم : احمد بن محمد شریف خاتون آبادی، به‌عربی‌دریک مقدمه و چند فصل ساختهٔ درکربلا ، نستعلیق علی‌بن احمد موسوی همدانی درهمدان درخانهٔ شاه زاده ملک آرای هنگامی‌که پسر او عبدالله میرزا و پسران میرزا بابا راتعلیم‌میداده‌است‌در ۱۳ ج ۲ و ۱۲ روز از نوروزگذشته در زمان فرمان روایی سیف‌الله میرزا

۸ - رسالة فی بیان النسبة بین الدوائر العشرة : علی‌بن‌احمدبن‌حسن‌موسوی همدانی، به‌خط خود اوهنگامی‌که در خانه ملک‌آرای پسران میرزا بابا را تعلیم میداده است درزمان ناصرالدین شاه و سیف‌الله میرزا شانزده روز گذشتهٔ از فرمان روایی سیف‌الله میرزا در روز چهارشنبه ۲۹ رجب ۱۲۶۸ ، مؤلف افسوس میخوردکه زندگانی را در غیرطاعت خداصرف میکند .

۹ - بندی دربارهٔ ستارهٔ گیسودار، بهمین خط در ۱۲۶۹

۱۰ - پاسخ سید محمدکاظم رشتی به مسائل امیرزاده محمد حسن، به‌فارسی، بهمین خط علی بن احمد همدانی در روز دوشنبه ۱۵ شوال ۱۲۶۸ در تابستان در خانهٔ ملک‌آرای یک سال و نیم گذشته از فرمان روایی سیف الله میرزا .

۱۱ - فائدة فی‌القدر : سید کاظم رشتی

۱۲ - شرح حدیث «اول ماخلق‌الله» از همو به‌عربی .

۱۳ - کلام فی‌النقالة ، نستعلیق همان همدانی در همان وضع در ۱۲۶۸ با اینکه دوازده هزاربده‌کاربوده‌است‌وخرجی‌هم‌نداشته است

۱٤ - صورة الارض ، نقشه جغرافیائی است با دیباچهٔ فارسی‌بنام‌فضل‌بن‌جعفربرمکی، نستعلیق ۱۲۶۹

۱۵ - لوح حیات و ممات

۱۶ - باب نهم از مقالهٔ دوم‌رساله‌ای‌در هیئت ، نستعلیق شب چهارشنبه سوری ۲۵ صفر ۱۵ قوس ۱۲۶۹ در زیر کرسی ، محشی

* **۱۲۷۱** ، نسخ سده ۱۰ و ۱۲ رویهم نسخهٔ آراسته‌ایست ، جدول زرولاجورد،عنوان شنگرف ، ربعی .

۱ - الحصن‌الحصین : محمدجزری که در ۷۹۱ در مدرسهٔ‌راس عقبة‌الکتان‌دمشق‌ساخته است ، نوشتهٔ شیخ مکری در ۱۱۷۵ .

۲ - دلایل الخیرات و شوارق الانوار : از همو ، بهمان خط در ۱۱۷۹

۳ - تحفة الصلوات ، بفارسی درادب صوری و معنوی صلوات بر خواجهٔ کائیات ،از همان شیخ مکری

٤ - جدول اصحاب پیغمبربه‌ترتیب‌تهجی در ۱۱ ص .

۵ - قصیدة‌البردة: بوصیری، نسخ ۹۸۷، برخی ازشعرها شنگرف .

* **۱۲۷۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی .

۱ - الرسالة الیوسفیة : سیدماجدبحرانی، در یک مقدمه وهفت‌باب ، نوشتهٔ ج ۱/۱۰۶۸

۲ - سفینة النجاة: فیض کاشانی، نوشتهٔ سید محمد مهدی بن حبیب‌الله در ۳ محرم ۱۰۷۶

۳ - النخبة الوجیزة : فیض کاشانی ، مورخ ۱۰۵۰ ، نوشتهٔ همان محمد مهدی در ۱۰۷۶ .

* **۱۲۸۹** ، نسخ و نستعلیق محمد بن عباس علی هزارجریبی در ۱۱۷۷ - ۱۱۹۶ در یوش و پیل وایزده نورمازندران ، همه به یک خط ، عنوان و نشان و برخی از ترجمه های زیر سطور شنگرف ، با یاداشتی ازمنشور السلطان در رجب ۱۳۳۶ در ستایش این بیاض، ربعی .

۱ - صلوات، مورخ روزسه شنبه۲٤ع ۱ ۱۱۷۷

۲ - الصلوات‌العالیات: قوام الدین‌محمد حسینی سیفی‌قزوینی، به نظم عربی‌بادیباچه‌ای به‌فارسی، نسخ محمدبن‌عباس علی‌هزارجریبی در روزسه شنبه هفتهٔ نخستین ماه چهارم سال ۱۱۷۷ .

۳- الصلوات الاثناعشریة: خواجهٔ طوسی

٤ - لعنیهٔ منظوم

۵ - ترجمة الصلاة : فیض کاشانی ، نستعلیق ع ۱۱۷۷/۲ در یوش

۶ - سهویات:مجلسی،به‌فارسی،نوشتهٔ‌روز یکشنبه ۵ ج ۱۱۷۷/۱

۷ - صلاة‌اللیل: مجلسی،به‌فارسی،نسخ

و نستعلیق همان محمد هزارجریبی در روز پنجشنبه ۱ رجب ۱۱۷۷

۸ - من لا یحضره التقویم: فیض کاشانی، نوشتهٔ روز آدینه ۱ ذق ۱۱۸۲

۹ - صیغ عقود: مجلسی دوم، نوشتهٔ روز دوشنبه ۵ ذق ۱۱۸۲

۱۰ - صیغ طلاق

۱۱ - مناجات

۱۲ - رسالهٔ بدا: مجلسی، نوشتهٔ ۵ محرم ۱۱۸۳،

۱۳ - جدول ارث به عربی

۱۴ منهج السلامة فیمایتاکد صیامه یا ارجوزة و جیزة: ابراهیم بن علی بن حسن بن محمد بن صالح بن اسماعیل کفعمی لوزی جبعی عاملی نوشتهٔ ۱۱۸۳

۱۵ - دعا

۱۶ - مناجات عینیه امیرالمومنین ع به نظم

۱۷ - رساله در آب نیسان: محمد باقر بن اسماعیل حسینی خاتون آبادی، نستعلیق روز سه‌شنبه ۴ شعبان ۱۱۹۶ در روستای پیل

۱۸ - صلاة یومیه: آقا محمدباقربهبهانی اصفهانی، بفارسی در چند فصل، نستعلیق همان محمد بن عباس علی هزار جریبی در ۱۱۸۱.

۱۹ - رساله دراصول دین بفارسی گویااز مجلسی، بهمان نستعلیق.

۲۰ رساله مانندی در امامت، نستعلیق روز دوشنبه ۶ محرم ۱۱۸۲ در فرضهٔ عیزده (بندر ایزده) نور مازندران

۲۱ - قصیدهٔ «لام عمرو باللوی مربع» با ترجمهٔ فارسی.

* **۱۳۰۶**، نستعلیق سدهٔ ۱۲ درش ۱و سدهٔ ۱۲ درش ۳ تا ۵ و سدهٔ ۹ درش ۶ تا ۱۰، عنوان و نشان و جدول شنگرف، جلد تیماج مشکی ضربی ترنجی مقوایی بالولا، رحلی کوچک.

۱ - دعاءالوباء «نقل من خط ... شمس الدین محمد الحدیثی و نقله من خط ... الشیخ محمود الداعی ... در خبر است که روزی در نزد حضرت رسالت محمد ... می گفتند که در زمان عیسی ... و با واقع شد ...» در ۲ گ ۳ ص به نسخ تحریری سدهٔ ۱۳

۲ - ترجمة الجریدة فی شرح القصیدة: قاسم بن حاجی ابراهیم بن محمد قزوینی بنام غیاث الدین، بفارسی، متن القصیدة الغراء و الجریدة الحسناء شاطبی است، به خط نسخ ش ۶ تا ۱۰ از سدهٔ ۹،

(دانشگاه ۳۳۴۷ - همان فهرست ۸۵)

۳ - حرزابی الحسن الشاذلی، نسخ تحریری سدهٔ ۱۲،.

۴ - معانی الهمزة و الیاء والواو والنون والطاء والکاف والزاء والسین والصادوالباء، نسخ سدهٔ ۱۲ در ۱ ص

۵ - باب درتجوید فاتحه، نسخ تحریری سدهٔ ۱۲ در ۲ ص

۶ - اعشار القرآن فی السور، از بقرة تا جمعه، آیتهای آغاز عشرها درآن نشان داده شده است، به نسخ ش ۲

۷ - باب معرفة الوقف علی کلاوالابتداء

به وجملتهاثلثة و ثلثون سوضعا ، نسخ ش ۷ .

۸ - کتاب الماآت فی‌سور القرآن: ابوعلی الحسین بن محمد بن الحسن المقری ، نسخ حسین بن عثمان حافظ سروی در ۸۸٤

۹ - الجامع فی ذکر قراآت القراء‌العشرة نسخ همو در ۸۸۵

۱۰ شرح المقدمة الجزریة ، همین نسخ در پایان شب یکشنبه ذح ۸۸۸

* **۱۳۰۸** ، نستعلیق راسته وچلیپای سدهٔ۱۳ بیاضی وزیری :

۱ - نسخه‌های کیمیایی

۲- زادالمسافرین دراعمال‌حکماءوبزرگان اهل صنعت ، با عنوانهای باب ، رساله‌ایست فارسی ، گویابه‌خط ملامحمد علی بن محمد خراسانی قاینی که تحریر دیگری‌ازهمین رساله به‌خط او مورخ‌شوال ۱۲۷۰ در نسخهٔ دیگر هست .

۲ - جوهرذات : عطار ، نستعلیق۱۲٤٤

۳ - زادالمسافرین : اسیرحسینی،نستعلیق ۱۲٤۳

٤ - قصیده‌ای از عطار و شعرهای‌دیگر

۵ - ترجیع بند سید نسیمی با شعرهای دیگر بفارسی .

* **۱۳۰۹** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ و ۱۲ ، رقمها و رسمهای رملی شنگرف ، ربعی:

۱ - نیمهٔ اخیر رساله‌ای‌در رمل بفارسی، نستعلیق کافوردر روز سه‌شنبه ٤ع ۱۰۸۱/۱، درپایان آن « باب احکام زناتی گوید» آمده است .

۲- رسالهٔ رمل فارسی : سرخاب که چهل سال درآن کارکرده بود واز سخنان‌دانیال‌این رساله را نگاشت است ، با عنوانهای « اگر- کسی گوید ، مساله اگر پرسند ، مساله اگر گوید، فایده، احکام‌خانه ۱ تااحکام خانهٔ۱۲»

* **۱۳۱۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ و ۱۳ ، ربعی :

۱ - طلسم و تسخیر بفارسی ، نستعلیق سدهٔ۱۲و ۱۳ رقم شنگرف، آغاز و آنجام‌افتاده

۲ - زادالمسافرین در علوم صنعت که تحریر دیگریست با عنوانها باب ، نستعلیق ملا محمد علی بن محمد خراسانی قاینی در شوال ۱۲۷۰ برای آقا سید جواد ، در پایان ازآقا محمد قطب‌یزدی نسخه‌ای کمیبایی‌آمده است .

۳ - نسخه های کیمیایی فارسی

* **۱۳۱۹**،نستعلیق‌سدهٔ ۱۰، به‌یک‌خط، ربعی :

۱ - الاربعون حدیثا ، بنام شاه تهماسب ساخته شده و همانست که درفهرست دانشگاه (۵ : ۱۰۶۹) از آن سخن داشته‌ام .

۲ - احادیث شیعی ، نوشتهٔ ۹۸۵

۳ - جامع الاخبار یا معارج‌الیقین‌فی‌اصول الدین : محمد بن محمد سبزواری ، درچهارده باب، در روز پنجشنبه ۶صفر ۶۷۹ ساخته‌است (چاپ ۱۳٤۱ حسن مصطفوی در تهران)

* **۱۳۲۳** ، نستعلیق و نسخ سدهٔ۱۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی ، دارای :

۱ - ترجمهٔ رسالهٔ اکسیر ابن سینابفارسی نستعلیق سده ۱۲ ، عنوان شنگرف ،

۲ - متن عربی همین رسالهٔ اکسیر ابن سینا که بنام سهلی ساخته است، نسخ سدهٔ ۱۲

۳ - رساله در تبدیل اکسیر و معرفت کیمیا بفارسی .

٤ - از عجایب المخلوقات کمونی بفارسی نستعلیق سدهٔ ۱۲ انجام افتاده ،

* **۱۳۲۸** ، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۲، ربعی :

۱ - شرح حرزالامانی: الشاطبی، به‌عربی باعنوان « قال الشاطبی»

آغاز افتاده ، انجام « ثم یسکت علیهافی مذهب الجمیع والله‌اعلم و هذا آخرما اوردنا اتیانه فی هذه‌النبذة وصلی‌الله علی سیدنامحمد النبی و آله‌الطاهرین » نسخ سدهٔ ۱۱

۲ - خلاصة الحساب : شیخ بهائی که‌در اصفهان در چاشت روز آدینه ۱۸ رجب ۹۹۰ بانجام رسانده است ، نستعلیق حسین بن‌محمد بن مسلم در دارالعلماء شیراز در مدرسهٔ خان در ۱۸ ذق ۱۰۷٤ ، محشی .

۳ - زبدة الاصول : از همو ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، انجام افتاده .

* **۱۳۳۰** ، هردوشماره به‌یک نسخ از افضل‌میرعلی‌بن‌ابی‌القاسم که ش ۱ رادر شیراز درسحرم ۱۰٤٥ نوشته‌است، از آن علاء الدین بن حاجی محمد زازاب به‌خط و مهر او ،ربعی

۱ - زبدةالاصول : شیخ بهائی ،باحواشی « منه » به نستعلیق ، آغازافتاده.

۲ - کبری : سید شریف علی گرگانی ، باحواشی‌از شرح میر محمدحسین، به‌نسخ ریزتر

* **۱۳۳۱** ، هردو شماره بیک نسخ از شیخ عبدالله که دوبی را در روز پنجشنبه۲۳ ذح ۱۲۳۹ نوشته است ، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی :

۱ - تحریر القواعد المنطقیة فی شرح‌الرسالة الشمیسة : قطب رازی

۲ - حاشیهٔ سید شریف علی گرگانی بـر همین شرح

* **۱۳۳۵** ، نسخ و نستعلیق سده۱۳ ، نشان شنگرف ، ربعی .

۱ - درج المضامین فی تجوید کلام رب العالمین: مختار اعمی‌اصفهانی(فهرست نسخه های خطی فارسی ۸۷) .

۲ - مقتل و مجلس‌سوگواری که‌مسوده مانند روضه خوانی است .

* **۱۳۳٦** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، ربعی.

سه‌رسالهٔ‌فارسی‌عرفانی‌مذهبی‌است‌ازسید احمد لودهی برزنجی قادری‌نقش‌بندی‌بایک منظومهٔ کردی (انجام افتاده)

* **۱٤۱۹** ، نستعلیق حسن کاتب که ش ۳ را در کتابخانهٔ سلطان قطب شاه در حیدرآباد در روز یکشنبه ۱۰ ذق ۱۰۲٤ نوشته و ش ۱ را در ۲٦ ذح ۱۰۳٤ و ش ۲ را در ۲۷ ذح ۱۰۳٤ نوشته است ، جدول‌زرو لاجورد ، با سه سر لوح ، با ص ع زرین درش ۳ ، ربعی :

۱ - تنکسوق نامه : خواجهٔ طوسی

۲ - جواهرنامه : صدرالدین محمد بـن منصور دشتکی

۳ - جواهر نامه : زین الدین محمدجاسی

که بنام شاه رخ در دوازده باب (الماس .. یشم) ساخته است

آغاز: بسمله ، شکر وسپاس و حمد بی قیاس مردهندهٔ عقل و بخشندهٔ حواس را... که جملهٔ آفرینش ذره‌ایست از اثارصنع او

انجام: و ازبرص و بهق در امان باشد.

* ۱۴۲۳ : شکسته نستعلیق ع ۲/ ۱۱۰۰ در اصفهان ، با سرلوح ، بغلی :

۱ - دیوان : تجلی ، قصیده‌است و غزل به ترتیب تهجی و رباعی .

۲ - دیوان : غنی، غزل‌است به ترتیب تهجی و رباعی .

* ۱۴۲۴ ، نسخ محمد علی بن مقصود علی طالقانی ووقف همو برای فرزندان خود در ۱۰۰٤ ، ، عنوان شنگرف ، محشی ، ربعی :

۱ - الباب الحادی عشر : علامهٔ حلی

۲ - النافع یوم الحشرفی‌شرح‌الباب‌الحادی عشر : شیخ‌مقداد سیوری (نوشتهٔ ذق ۱۰۰٤)

۳ - واجب‌الاعتقاد یا النکت الاعتقادیة: شیخ مفید ، در پنج‌فصل (نوشتهٔ شب ۹ ذق ۱۰۰۰)

٤ - الاصول الخمسة :

آغاز: بسمله.حمدله... یجب علی کل مکلف حروعبدذکر و انثی ان یعرف الاصول الخمسة التی هی ارکان الایمان هی‌التوحید و العدل و النبوة و الامامة و المعاد بالدلیل بالتقلید .

انجام: و من اخل بشی‌منه‌استحق العقاب فی الدارین و الحمدلله‌رب العالمین اولاوآخرا و ظاهرا وباطنا

٥ - الاعتقادات : شیخ طوسی (چهار فرهنگنامهٔ کلامی دریادنامهٔ هزارهٔ شیخ‌طوسی ص ۱٤۲)

٦ - مناسک الحج

در یک مقدمه و دو فصل

آغاز: بسمله . الحمدلله‌علی سوابغ نعمه الغرار ... وبعد فهذه جملة تشتمل علی مالا بدمنه من بیان مناسک حج‌بیت‌الحرام و زیارة رسوله و آله

انجام: یوم القیامة و لیـــکن هذه آخر الرسالة و ختم بالسعادة .

۷ - پاسخ مولاناعبدالله‌دربارهٔ وضوساختن ازآب غصبی بفارسی به پرسشی که نویسندهٔ نسخه از او شنیده بود .

۸ - الالفیة : شهید اول

(نوشتهٔ درکربلا در ذق ٦ ۱۰۰)

۹ - فی‌المهذب باب فی‌اسماء الله‌الحسنی و صفاته العلی ، با ترجمهٔ فارسی آنها،نستعلیق معرب در سه صفحه و نیم .

* ۱۴۲۵ ، نسخ و نستعلیق سده ۱۳ ، ربعی :

۱ - اللغز : محمد بن حسین تنکابنی ، دربارهٔ نام « ٤۱۲٤ » به عربی در ۱ ص.

۲ - سه لغز ازشیخ بهائی ، به عربی

۳ - شرح الاسماء العظیمة : شیخ شهاب الدین سهروردی ، به عربی، نوشتهٔ مصطفی‌بن مرتضی .

٤ - سطوری درشناختن علم ید ، بفارسی

٥ - انیس الشعراء : محمدبن‌عبدالخالق گیلانی .

بروش وحیدی تبریزی در یک مقدمه و یک مقصد و یک خاتمه در عروض (دانشگاه ۲۱۶۶/۱)

نوشتهٔ محمد باقر بن علی اصغر حداد نوری مازندرانی کویی در ۱۲۹۴

۶ - مجملی از اصطلاحات صوفیه از کلام عبدالرزاق کاشانی، بفارسی (دوصفحه ونیم)

۷ - منتخب مقطع تکمیل الصناعة: عطاء الله نیشابوری، نوشتهٔ شوال ۱۲۹۴

۸ - مرآة المحققین : شبستری

۹ - صرف به روش عرفاء بفارسی، نوشتهٔ ملا حسین کمربنی در ع ۱۲۹۸/۲.

۱۰ - قیافه بفارسی

۱۱ - شطرنج، از نفایس الفنون بفارسی، نوشتهٔ روز دو شنبه ۲۳ /۱۲۲۷/۲.

۱۲ - جفرخافیه بفارسی ، نوشتهٔ حسین بن محمد نجفی در ۱۲۹۰،

* **۱۴۳۰** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، همه بیک خط جز ش ۶ ، دارای :

۱ - تفسیر سورة الاعلی : امام فخرالدین رازی (دانشگاه ۶ : ۲۳۹۶)

۲ - رساله در راه خدای شناختن از همو (چاپ شدهٔ درچهارده رسالهٔ دانشگاه تهران) در آغاز این نسخه آمده است « چنین گوید شیخ امام کبیر حجة الحق مقتدی الاسلام و المسلمین مبین الشریعة و الحقیقة محمد بن عمرالرازی » و این عبارت در چاپ شده دیده نمیشود ، در شش فصل است .

۳ - پاسخ غزالی به صدر الاسلام در نپذیرفتن تدریس در نظامیه ، بفارسی.

۴ - جبر و قدر : خواجهٔ طوسی، در ده فصل، بفارسی.

۵ - آداب البحث: عضدایجی (نستعلیق میانه های رمضان ۹۴۴ ، محشی).

۶ - بندی عرفانی بفارسی (در دو صفحه، نستعلیق تازه‌تر) .

۷ - مفاوضات خواجهٔ طوسی و دبیران کاتبی (اثبات واجب کاتبی و نقد طوسی بران)

۸ - اثبات الواجب الجدید : دوانی

۹ - اثبات الواجب القدیم : همو (نوشتهٔ ۹۴۲)

* **۱۴۳۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ و ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف، رحلی ، وقف ۱۲۴۳ با تولیت محمد صالح بن محمد برغانی برعلماء و طلاب به وصیت حاج ملا محمد امین؛ دارای:

۱ - تظلم الزهراء من اهراق دماء آل عباء: رضی الدین بن نبی قزوینی درگذشتهٔ پس از ۱۱۳۴ که در ۱۱۱۸ ساخته است .

در سه مقدمه و سه مسلک: نخستین در شش مجلس دومی چهار مجلس سومی هم در چهار مجلس سپس یک خاتمه در پنج مجلس و مانند شرحی است برلهوف ابن طاوس (ذریعه ۴ : ۲۰۲- مشار ۱۸۷)

در ص ع نسخهٔ ما آمده که درمتن در هرجا « الفاضل المتبحر» آمده از آن «مجلسی» خواسته شده ودر هرجا « السید» آمده « ابن طاوس » .

۲ - عمل الثار فی شرح قصه المختار یا قرة العین فی اخذ ثار الحسین: ابن نما نجم الدین

جعفر بن نجیب الدین ابی‌ابراهیم محمدحلی مؤلف‌مثیر الاحزان‌و منیرسبل‌الاشجان (مشار ۷۰۰ و ۷۸٤- ذریعه ۱۷ : ۷۲ و ۱۹: ۳٤۹)

* **۱٤۳٤** ، نستعلیق شب دوشنبه ٥ع ۱ /۱۲۰۰ ، ربعی ، دارای :

۱ ـ لمعات : عراقی

۲ ـ شرح لسان الغیب یا لطیفهٔ غیبیه : شاه محمد دارابی (دانشگاه ۱/ ۳۲٦۰)

* **۱٤۳٥** ، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، بغلی دارای :

۱ ـ الاثنی عشریة : شیخ بهائی ، صلاة

۲ ـ جبر و مقابله : ملک محمد بن‌سلطان حسین اصفهانی ،

انجام افتاده ، هردوییک نسخ .

۳ ـ الصحیفة الرضویة ، نستعلیق سدهٔ ۱۱

٤ ـ جامع عباسی : زین‌العباد(العابدین) حسینی ، باب ۱۸ ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ (ذریعه ٥ : ٦۳)

* **۱٤٥۰** ، نستعلیق ، عنوان شنگرف، ربعی .

۱ ـ مآثرانساب مشهور به سلسله نامه‌از عطاءالله‌بن سید زین العابدین موسوی سرابی سبلانی که به دستورمجدالحکماء میرزامصطفی سیدالادباء درشوال ۱۲۸۸ دربارهٔ مآثر جمیل میرزا حسن وزیر بلوکات ثلثه و ایلات اربعهٔ شقاقی ساخته است . در آن از میرزا غفارخان صدیق الملک سفیر روسیه ستایش شده است، به نثر است بانظم، نام کتاب‌در بالای‌صفحات « آثار انساب » نوشته شده است ولی در خود آن « مآثرانساب » است .

نسخه به‌دستور سرکار آقای عنایةالسلطنة در روز یکشنبه ۱٤ ج ۱/ ۱۳۲۰ نوشته شده است (ص ۱ - ۱۷۸)

۲ ـ مولودنامه از مصطفی بن حسن بن کریم بن معصوم بن مصطفی بن ذوالفقار بن حاجی سید شرف‌الدین موسوی سروی سبلانی که در ۱۲۰٦ ازسراب به تبریز رفته و در کوی شتربانان در همسایگی آقا میرزا حسین حجةالاسلام و حاجی آقا عبدالله بیک کدخدا باشی میزیسته ویه دستورشاه زاده قهرمان‌میرزا در صندوق خانه با محمد قلی‌خان صندوق‌دار کار میکرده است و به او جایزه هم داده‌اندو مقرب شده بود و اوهم یک جلد خمسهٔ‌جامی را که از دولت صفوی به نیاکان او داده شده و به او رسیده بود به توسط همان محمد قلی خان برای شاه زاده پیشکش و شکرانه‌فرستاده بود. او می‌نویسد که‌مستمری من تا زمان امیر کبیر برقرار بود واو آن را قطع کرده ست و از او بد میگوید ومی نویسد که به‌کیفر کارهای خود رسیده ست .

او به دستور همین شاه زاده تذکرهٔ‌محمد شاهی ساخته‌است. در تاریخ تذکره‌های‌فارسی از تذکره محمد شاهی بهمن میرزا یادشده‌است (ص ۳۳۰)

این کتاب سرگذشت مانند است و بسیار سودمند و در ان اطلاعاتی دربارهٔ سلطان آباد آمده و آن را مولود آباد می‌نامد و در آن از تاریخ قوی ئیل ۱۲۸۸ یاد شده‌است، درپایان آن قصیده‌ایست دربارهٔ تولد نوهٔ او در سلطان

آباد در روز پنجشنبه ۹ ج۲/۱۳۲۵ که در متن هم بدان اشاره میکند

(بهمان خط ص ۱ - ۲۵)

* **۱۴۵۱** ، شکسته نستعلیق ع - ۱۱۰۰/۲ در اصفهان درش ۲ ، ش ۱ انجام افتاده و بهمین خط ، جدول زرولاجورد، بغلی:

۱ - دیوان : تجلی ، قصاید است و غزل به ترتیب تهجی و رباعی

۲- دیوان : غنی ، غزل است به ترتیب تهجی با رباعی .

مجموعهٔ عملی برای تقطیر عطر ها و جوهریات وترکیب مایعات که آنتوان جان به دستور مظفرالدین شاه از کتاب ایدوار فرانسه بفارسی درآورده است .

* **۱۲۵۷** ، نستعلیق اصل ، وزیری

محبسهای روسیه، درباب ادارهٔ حبس - خانهٔ های روسیه و صورت اعمال این اداره در مدت ده سال از ۱۸۷۹ تا ۱۷۸۹ ، ترجمهٔ علی مترجم از فرانسه به دستور نایب السلطنة امیر کبیر وزیر جنگ .

* **۱۱۴۴** ، نستعلیق سدهٔ ۱۴ ، جدول زرولاجورد ، ۱۷۶ ص ۱۱ س ، وزیری

[**محبوب القلوب**] چندین حکایت است با شعرهای مولف .

نخستین حکایت نسخه دربارهٔ فرمان فرمای یکی از کشورهای عربستان است و خوان گستردن برای او ، درمیانه داستان شاه منصور است و رفتن او به غزنین ، در پایان داستان خواجه مرجان جواهر فروش کشمیر است ، در پایان نسخه نام فرخ روز بسیار آمده است.

* **۱۱۶۶** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، آغاز وانجام افتاده ، ربعی

المحجة البیضاء فی احیاء الاحیاء: فیض کاشانی (مشار ۸۱۱)

* **۹۴** ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، مجلد سوم ، از آن محمدحسن بن حاج معصوم قزوینی ، وقف ۱۲۳۸ ، رحلی

محرق القلوب : مهدی نراقی

* **۷۲** ، نستعلیق . ٤ شعبان ۱۲۳۰ ، عنوان و نشان شنگرف، وقف سیده فاطمهٔ نامی، رحلی .

* **۹۰۶** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، جدول زرو لاجورد ، عنوان و نشان شنگرف ، بابیست سر لوح در آغاز هرمجلس ، جلد روغنی با گل و بوتهٔ رنگارنگ درون و بیرون ، ربعی.

محمدیه :

به نظم ترکی وسراسر آن درستایش پیغمبر و سرگذشت او است .

الهواحد رب تعالی

هوالله البدیع الحق الاعلی .

* **۱۲۰۴** ، نسخ معرب سدهٔ ۱۳، عنوان و جدول شنگرف ، ربعی.

مختار القراء : مختار اعمی اصفهانی ، در یک مقدمه و دوازده باب و خاتمه، بفارسی

* **۱۰۵۰** ، نسخ ۱۲٤۰ ، عنوان شنگرف ، ربعی .

المختار فی الطب یا الجامع: ابن هبل مهذب الدین ابوالحسن علی خلاطی تبریزی بغدادی موصلی (۵۱۰ - ۶۱۰) (بلک ۴۷۹)

* **۳۵۰** ، نستعلیق حیدرعلی بن میرزاعلی جراح در دوشنبه ۱۷ ذق ۹۴۲ ، عنوان ونشان شنگرف ، از آن محمود سجزی یکتائی در ۱۳۰۲ ، جلد یکم با فهرست مطلبهای جلد سوم .

مختصر الصحاح : محمدبن ابی بکررازی

* **۱۰** ، نستعلیق معرب سدهٔ ۱۲ و ۱۳ ، عنوان شنگرف ، وزیری .

المختصر النافع : محقق حلی

* **۱۲۸۸** ، نسخ محمد حسین بن حاجی محمد تبریزی در روزدوشنبه ۱۶ محرم ۱۰۸۰ ، عنوان شنگرف ، محشی ، ربعی .

مختصر المنتهی : ابن الحاجب

* **۱۴۸** ، نسخ علی در ۲۷ شعبان ۷۱۷ ، عنوان و نشان شنگرف ، ۱۴۳ گ ۱۰ س ، ربعی .

مخزن الاسرار : نظامی

* **۱۰۷۸** ، شکسته نستعلیق میرزا سید علی فسایی شیرازی درمتن وهامش ، باسرلوح و حاشیه سازی درآغاز ، جدول زرولاجورد ، در ۱۸۷ ص ، ربعی .

* **۱۱۷۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، عنوان شنگرف ، جدول زرولاجورد ، با سرلوح ، ازآن غلام حسین خان میاسیی ، ربعی .

مدارك الاحكام : شمس الدین عاملی (دانشگاه ۱۹۶۲)

* **۶۸** ، نسخ با تاریخ تألیف نیمهٔ روز سه شنبه ۱۲ ع ۹۹۵/۱ ، عنوان و نشان شنگرف، صفحهٔ آخر نونویس وخود نسخه کهنه است ، مجلد ۱ و ۲ ، رحلی .

مدایح حسینیه یا امینیه یا تذکرهٔ باقی: باقی اصفهانی میرزا عبدالباقی درگذشتهٔ ۱۲۳۸ ، تذکرهٔ شعراء است بنام فتح علی شاه وامین الدوله و نظام الدوله و مستوفی الممالك حاجی محمد حسین خان صدر اصفهانی (درگذشتهٔ ۱۲۳۹) سورخ ۱۲۲۲ (همیشه‌ام زمدیح علی وآلش شاد)

(فرهنگ سخن‌وران ص ۷۷ - دانشگاه ۲۹۶۹ و ۶۰۰۲ - رجال ایران ۳ : ۳۷۹)در آن آمده :

به حکم نافذ حاجی حسین خان که ازاو
طلب کند به همه کارعقل استمداد
مدایح علی وآل چو «باقی» خواست
رقم کند که شود خاطرش زغم آزاد
خرد بگفت بتاریخ این رقیمه بگو
« همیشه‌ام زمدیح علی وآلش شاد»

نسخهٔ ما ازسرگذشت شایق و شاکرآغاز میشود و میرسد به واثق و عنوان«باب درذکر قصاید و قطعات ومثنویات شعرای عرب وعجم در دوفصل» را دارد و این جزتذکرهٔ مدایح معتمدیه بهار (ادبیــــات ۱ : ۱۰۰ و دانشگاه ش ۲۶۹۹) و تذکره مدایح مویدیهٔ تبریزی (دانشگاه ش ۲۶۳۷) [1] است

* **۵۳۹** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، جدول زرین ،

مرآة الحق : مجذوب علی شاه محمد جعفر بن صفرخان همدانی .

* **۲۹** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ .

۱- در فهرست (۱۰۱۴:۱۰) عنوان «تذکرهٔ مدایح معتمدیه» آمده و درست نیست.

مراة‌الحکمة : حاج محمد خان کرمانی که در چاشت روز چهارشنبه دههٔ سوم رجب یا ۱۶ رمضان ۱۲۶٤ ساخته و در کیمیا است در دو مقاله. در فهرست مشایخ (۲: ۲۳۹) آمده که آن در شش باب و یک خاتمه است.

* **۳۳** ، نسخ ع ۱۲۸۲/۱.

* **۱۲۹٤** ، نسخ هدایة الله عبدالله علوی همدانی در ۱۰ صفر ۱۳۱۰

مرآة‌المحققین : شبستری

* **۱٤٥۲** ، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، ربعی.

المرآة‌المنیرة: حاج محمد کریم خان قاجار کرمانی که در اوفاق والواح و اعداد در ٥ ذح ۱۲٦۲ به‌عربی ساخته است (فهرست مشایخ ۲ : ۲٤۱)

* **٤۳۹** ، نسخ ۱۰ ج ۱۲٦۳/۲

مراثی حسین بن علی از سید رضی وشفهینی تا میرسد به سید حسین مصلوب ، با فهرست در آغاز.

* **٥۷۲** ، نسخ عبدالوهاب بن ابراهیم قروی در ٦ رمضان ۱۲۰۰ ، عنوان و جدول شنگرف ، ربعی.

مرشدالهدی : نوح بن مصطفی افندی درگذشتهٔ در قاهره در ۱۰۷۰ در پنج باب و یک خاتمه در نبوت و امامت به ترکی

او مترجم ملل و نحل شهرستانی است به ترکی (ریو ص ۳۵)

* **۷٦٤** ، نستعلیق ترکی سدهٔ ۱۲ ، با تملک «سیراحمد زلفی علی پادشاه زاده»

مرصادالعباد : نجم‌الدین رازی، در پنج باب و ٤۰ فصل در سلوک راه دین.

* **۳۹** ، نسخ ۱٤ ع ۱۲۳۰ ، عنوان شنگرف.

المرغوب‌والمحذور لتحفة‌الدستور: شرف بن بهاء متطبب شیرازی برای صفی‌الدین یحیی در دو مقاله: نخستین در مرغوبات در بیست باب هریک در چند فصل دوسی در محذورات در ده باب هریک در چند فصل ، نام کتاب و فهرست مطالب در دیباچه هست ، در دیباچه آمده است : «واین ضعیف را چون شرف عتبه بوسی حضرت مسند عالی و جناب ذی‌المعالی مدبر ممالک .... صفی الحق والدنیا والدین یحیی ضاعف الله اجلاله... ». نسخهٔ ملک (ش ٦۲۸۰) کامل است وآن را محمد بن علی فراهانی درکشمیر در دو شنبه ۱۰ صفر ۸۱۷ نوشته است و یادداشت ع ۸۳٦/۱ هم دارد (فهرست نسخه های فارسی ص ٥۹۷)

در آن آمده :

« ودراین معنی شیخ رئیس ابوعلی سینا رحمه‌الله نظمی .....» (ص ۳۳)

« رئیس الاطباء ابوعلی سینا رحمة‌الله علیه درکتاب قانون میگوید » (ص ۲۰۰)

« رئیس الاطباء شیخ ابوعلی سینا رحمة الله علیه میگوید » (ص ٤۳٤)

« واین قول صاحب منهاج است اماقول مولا نجیب الدین سمرقندی علیه‌الرحمهٔ آنست (۳٦۰) درآن یادشده از همین استادالزمان نجیب الدین (٤۸ و ۱۱۲ و ۱۲۸) و جالینوس (ص ۱۱۲ و ۳٦۳) و حنین بن اسحاق نیلی

و دیسقوریدوس و روفس (۱۱۲) وابن‌ماسویه (۱۲۸) و از منهـاج البیان (۱۷٤) و از ماوراء النهر و دیار خراسان (۸٦)

آغاز:

بسمله، حمدوسپاس وشکرو ثنای بی‌قیاس حضرت واجب‌الوجودی‌را سزاوار است، وجوب وجود اوست و اجزای ممکنات نتائج بحرجود او، صانعی که به بدایع صنایع .... اما بعد چنین گویدمحرراین‌مقالت‌و مقرراین‌رسالت... شرف بن بهاء المتطبب‌الشیرازی

انجام: برین معنی حجتی قاطع و برهانی ساطع است و این کتاب برین آیت که تمامی مقصود حکماء ازاین وصایا بل جمیع غرض و غایت هردو قسم طب از علمی و عملی در و مندرج است. ختم کرده آمد و الحمدلله رب العالمین و صلی‌الله علی خیر خلقه وآله‌اجمعین

وقدفرغ الفراغ عن تحریره یوم الاثنین خامس عشرمن شهر صفر ختم بالخیرو الظفر علی یدالعبد الضعیف المستمسک بالحبل الرحمانی، محمد بن علی‌الفراهانی، فی بلد الکشمیر کتبت [درحاشیه :] فی تاریخ سنة سبع عشر وثمان مایة نسخهٔ مولانا حسین ... ربیع الاول سنهٔ ۸۳٦

کتاب مشتملست بردو مقالت ...

مقالت اول در مرغوبات و این مقالت مشتملست بر بیست باب:

باب اول در بیان کلام کلی در جمیع متناولات، واین‌باب‌مشتملست‌بر دوازده فصل:

فصل اول در بیان احوال متناولات با ابدان

فصل دوم دربیان احتیاج بدن‌به‌غذاء و اختلاف بعضی ادویه با بعضی.

فصل سیم در بیان اختلاف اغذیه در ابدان.

فصل چهارم دربیان مراد اطلاق کیفیات اربعه براشیاء و وجه حصر درجات آن.

فصل پنجم در معرفت قوانین استخراج کیفیات اغذیه و ادویه بر طریق تجربه.

فصل ششم در بیان استخـراج طبایع متناولات برطریق قیاس.

فصل هفتم در بیان احوال طعوم تسعه ووجه حصر ایشان درآن.

فصل هشتم دربیان اطعمه که جمع میان ایشان‌مستحب‌یا ممنوع باشد وآنچه‌بدین‌تعلق دارد.

فصل نهم در بیان رعایت مرات واوقات اکل و شرایط آن.

فصل دهم دربیان وقت شروع در تناول طعام و رعایت مقدارو تدابیری که بدان‌تعلق دارد.

فصل یازدهم در رعایت شرایط ترتیب اکل.

فصل دوازدهم در دفع مضرت خطائی که از عدم رعایت ترتیب در تناول اطعمه واقع شود.

باب دوم درحبوب و این‌باب مشتملست برشش فصل:

فصل اول در بیان کلام کلی در جمیع انواع حبوب.

فصل دوم در بیان احوال گندم و جو .
فصل سیم دربیان احوال برنج وگاورس .
فصل چهارم دربیان احوال نخود و عدس
فصل پنجم در بیان احوال باقلا .
فصل ششم در بیان احوال ماش ولوبیا وجلبان .

باب سیم در لحوم واین باب مشتملست بر پنج فصل :
فصل اول در بیان کلام کلی درلحوم جمیع حیوانات .
فصل دوم دربیان احوال لحوم مواشی.
فصل سیم در بیان احوال لحوم طیور.
فصل چهارم در بیان احوال اطراف و احشای حیوانات .
فصل پنجم در بیان احوال ماهی و منفعت و مضرت .

باب چهارم در شیر و بیضه و متعلقات آن :
فصل اول در بیان احوال بیضه .
فصل دوم در بیان احوال شیر واختلاف او .
فصل سوم در جودت وردائت شیر و نفع وضرر آن و ذکر استعمال و مصلحات آن.
فصل چهارم در بیان انواع اشیائی که از شیر و جغرات حاصل آید .

باب پنجم درمیوها و این باب مشتملست بر یازده فصل :
فصل اول در بیان کلام کلی دراحوال جمیع فواکه .
فصل دوم در بیان احوال خرما .
فصل سیم دربیان احوال انگور .
فصل چهارم در بیان احوال انجیر وتوت
فصل پنجم در بیان‌احوال سیب وامرود
فصل ششم در بیان احوال انار و به .
فصل هفتم در بیان احوال آلو و زرد آلو و شفتالو .
فصل هشتم دربیان‌احوال موز و نغزك .
فصل نهم در بیان احوال ترنج و لیمو و نارنج .
فصل دهم دربیان احوال کنار و سنجد و عناب و زعرور .
فصل یازدهم در بیان میوهای بوستانی

باب ششم در لبوب و آن جمیع اثماریست که دریشان روغنی باشد و مشتملست برپنج فصل :
فصل اول در بیان احوال جوز ونارجیل
فصل دوم در بیان احوال پسته .
فصل سیم در احوال بادام .
فصل چهارم در احوال چلغوزه (ثمرهٔ صنوبر) .
فصل پنجم در احوال فندق و حبة الخضرا .

باب هفتم در بزور دهنیه و این باب مشتملست برسه فصل :
فصل اول در بیان احوال کنجد .
فصل دوم در بیان احوال قرطم و خشخاش .
فصل سیم در بیان احوال شاهدانه و تخم کتان .

باب هشتم در حلویات و این باب مشتملست برسه فصل :

فصل اول دربیان احوال عسل .

فصل دوم در بیان احوال شکرو متعلقات آن .

فصل سیم در بیان احوال سایر حلویاتی که برطریق طل موجود گردد وآن چهار است وآن ترنگبین و شیرخشت و گزانگبین و... است.

باب نهم در ترشیها واین باب مشتملست بر سه فصل :

فصل اول در احوال سرکه وآبکامه .

فصل دوم در احوال ناردان و تمرهندی

فصل سیم دراحوال سماق وزرشک.

باب دهم در بقول واین باب مشتملست بر شش فصل :

فصل اول درکلام کلی در جمیع بقول .

فصل دوم در احوال نباتاتی که تناول آن بخامی برسبیل تفکه عادت باشد.

فصل سیم دربیان تره‌هایی که در اثنای طعام خورند .

فصل چهارم دربیان احوال اثمارو بقولی که از آن بورانیها کنندوازآن کدو است وبادنجان.

فصل پنجم بقولی که در اطعمهٔ پخته بکار برند و از جمله اسفناج است.

فصل ششم بقولی که بیخهای ایشان مستعمل باشد وازاین جمله کرنب است .

باب یازدهم در احوال توابل و افاویه و بزوری که اطعمه را بدان مطیب سازند ، برپنج فصل است :

فصل اول در بیان کلام کلی در احوال این مذکورات و کیفیت استعمال آن.

فصل دوم در بیان احوال ملح (نمک)

فصل سیم در بیان احوال توابل وافاویهی که از جنس عقاقیرند وازان جمله زعفران است.

فصل چهارم دربیان احوال توابل متفرقه که در اطعمه بکار دارند .

فصل پنجم دربیان احوال بزوری که در اطعمه بکار دارند (حب و بزر بپارسی دانه و تخم است) .

باب دوازدهم در کوامیخ و بوارد و مخللات واین باب مشتملست بر سه فصل :

فصل اول در بیان احوال کوامیخ و بوارد (کامخ بپارسی ترخینه است)

فصل دوم در بیان احوال مخللات غیر معروف که اطباء آن را برای مزاجی اصلی یا تعدیل امزجهٔ منحرفه استعمال کنند .

فصل سیم درمخللاتی مشهوره و از آن کبر است .

باب سیزدهم در مربیات و انبجات و این باب مشتملست بر شش فصل :

فصل اول در بیان کلام در انبجات و مربیات .

فصل دوم ، در بیان احوال گلشکر وگلنگبین و بنفشه مربا که آن‌را خمیر بنفشه گویند و خمیر گاوزبان

فصل سیم در بیان احوال هلیلهٔ مربا

فصل چهارم در بیان احوال بیخهایی که قابلیت تربیت دارند چون زنجبیل و شقاقل و وج وکزر و شلغم

فصل پنجم در بیان احوال ترنج و لیموی سربا .
فصل ششم در بیان احوال میوهای سربا .
باب چهاردهم ، در اطعمهٔ مرکبه و این باب مشتملست برهفت فصل :
فصل اول دربیان کلام کلی درا طعمهٔ مرکبه .
فصل دوم دربیان احوال انواع شوربا های شیرین .
فصل سیم در بیان احوال شوربا های ترش .
فصل چهارم دربیان احوال قلیه و بریان از آن جمله سکباج است .
فصل پنجم در بیان احوال ـ جوذابها (زیربرانها)
فصل ششم در بیان احوال هریسها .
فصل هفتم در بیان احوال مزورات .
باب پانزدهم در انواع حلواها واین باب مشتملست برسه فصل :
فصل اول در بیان کلام کلی در جمیع حلاوات .
فصل دوم در بیان احوال حلاوای مشهور (پالوده ، قطائف ...) .
فصل سیم در حلوای غیر مشهور .
باب شانزدهم در مشروبات از آب و شراب و متعلقات آن، مشتملت بر هشت فصل :
فصل اول ، در بیان کلام کلی در احوال آب .
فصل دوم در بیان احوال آب از جهت جودت ورداءت جوهر ودلائل آن

فصل سیم احوال آب از جهت کیفیت و اختیار آن .
فصل چهارم در اوقات و مقدار شرب آب .
فصل پنجم در بیان احوال آبهای معدنی .
فصل ششم در بیان احوال شراب .
فصل هفتم در بیان احوال سائر اشربهٔ مسکرهٔ و کیفیت صنعت .
فصل هشتم دربیان اوقات شرب و شرایط آن
باب هفدهم در بیان سایر اشربه و ربوب و متعلقات آن و این باب مشملست بر پنج فصل :
فصل اول در بیان کلام کلی در اشربه .
فصل دوم در بیان احوال سکنجبینات .
فصل سیم در بیان احوال بعضی اشربه که در اکثر احوال مستعمل بود .
فصل چهارم دربیان احوال ربوب وفواکه و غیر آن .
فصل پنجم در بیان احوال اشربهٔ متفرقه
باب هژدهم در مشمومات و این باب مشتملست بر پنج فصل :
فصل اول دربیان کلام کلی درمشمومات
فصل دوم دربیان انواع گلها
فصل سیم در بیان احوال انواع ریاحین .
فصل چهارم در بیان احوال انواع طیوب یابسه .
فصل پنجم در بیان احوال طیوب مرکبه .
باب نوزدهم در عرقها و روغنها و این باب مشتملست برسه فصل :

فصل اول در کلام کلی درعرقها وروغنها.
فصل دوم دربیان احوال عرقها.
فصل سیم در بیان احوال روغنها .
باب بیستم درمساکن و ملابس و این باب مشتملست بر سه فصل :
فصل اول دربیان کلام کلی درمساکن و ملابس .
فصل دوم دربیان اختیار مساکن .
فصل سیم دربیان اختیار ملابس.
مقالت دوم درمحذورات ، یعنی جمیع انواع سموم و هوام و این مقالت مشتملست برده باب :
باب اول درکلام کلی درجمیع محذورات واین باب مشتملست بر دو فصل :
فصل اول در بیان احوال اجناس و انواع محذورات برطریق کلی .
فصل دوم در بیان کیفیت احتراز ازسموم و وجه احتیاط در آن
باب دوم در معرفت علامات هر نوعی ازسموم مشروبه وقانون علاج آن وذکرادویه [ای] که مضرت سموم بازدارد ، واین باب مشتملست برسه فصل :
فصل اول دربیان علامات سموم‌مشروبه برطریق کلی .
فصل سیم در بیان ادویهٔ [یی] که با جمیع سموم مقاومت کند و به تریاقیت مضرت او از بدن باز دارد
باب سیم در ذکر انواع سموم‌نباتی و علامات و رودهریکی ازآن بربدن ومعالجات آن واین باب مشتملست برچهارفصل :
فصل اول در بیان سمومی که از اصول نباتات حاصل آید.
فصل دوم دربیان سمومی که از صموغ والبان و عصارات حاصل آید.
فصل سیم دربیان احوال سمومی که از اوراق و اغصان حاصل آید .
فصل چهارم احوال سمومی که از بزور و اثمار حاصل آید .
باب چهارم در بیان انواع سموم‌وعلامات و رود هریکی از آن بریدن و معالجات آن و این باب مشتملست بر چهارفصل :
فصل اول در بیان انواع سمومی که از جمیع اعضای حیوانات باشد .
فصل دوم در بیان انواع سمومی که از بعضی رطوبات حیوانات [خبیثه] باشد.
فصل سیم احوال سمومی که از گوشت حیوانات به‌سبب امری عارضی حاصل آید .
فصل چهارم در بیان سمومی که از رطوبت حیوانات مألوفه (معلوفه) حاصل‌آید.
باب پنجم درذکر انواع سموم معدنی و علامات ورود هریکی از آن بربدن و ذکر معالجات آن واین باب مشتملست بر دوفصل:
فصل اول در بیان سموم معدنی که بر هیأت خلقی خود باقی باشند یعنی به‌صنعت و ترکیب تغییر نیافته باشند وآن بیست است.
فصل دوم دربیان سموم معدنی که در تحصیل آن صنعتی رفته باشد .
باب ششم در تدبیر احتراز ازسموم هوام و معالجات آن برطریق کلی و این باب مشتملست برپنج فصل :

فصل اول در تدبیر احتراز مضرت هوام.

فصل دوم در ذکر ادویه [یی] که دفع هوام و حشرات کندبر سبیل اجمال .

فصل سیم در ذکر ادویه [یی] که قتل و طرد هوام و جمیع حیوانسات موذی کند برسبیل تفصیل .

فصل چهارم در ذکر ادویه [یی] که که چون بربدن طلا کنند هوام بدان تقرب نجوید .

فصل پنجم در ذکر ادویهٔ [یی] که تناول آن از مضرت زهر هوام ایمن گرداند.

باب هفتم در معالجات لسع هوام و حشرات و دفع مضرت زهر ها ایشان برطریق کلی واین باب مشتملست برسه فصل :

فصل اول دربیان تدبیر کلی در معالجات گزیدن هوام .

فصل دوم در ذکر ادویه [یی] که به تریاقیت مضرت زهرهای هوام دفع کند.

فصل سیم در ذکر ادویه [یی] که برلسع هوام طلا کنند .

باب هشتم در ذکر انواع و اصناف ماران و اعراض لسع ایشان و معالجات آنچه قابلیت علاج دارد و این باب مشتملست بر چهار فصل :

فصل اول در بیان کلام کلی دراحوال ماران و تقسیم طبقات ایشان

فصل دوم در ذکر طبقهٔ اول از ماران.

فصل سیم در ذکر طبقهٔ دوم ماران.

فصل چهارم در ذکر طبقهٔ سیم از ماران

باب نهم در نهش ولسع حشرات و اعراض و معالجات که به‌نهش هریکی‌ازایشان مخصوص است و این باب مشتملست بر چهار فصل:

فصل اول در نهش کژدم و جراره.

فصل دوم در نهش رتیلا وعنکبوت .

فصل سیم در نهش کرباسه و ضفدع و حیوانی که به هزارپای مشهور بود.

فصل چهارم در لسع قملةالبسرو نمـل طائره و زنبور و مگس انگبین .

باب دهم درگزیدن انسان و سباع و وصایای اطباء دراسر محذورات، مشتملست بر شش فصل :

فصل اول درگزیدن انسان .

فصل دوم در گزیدن شیر و پلنگ و غیر آن .

فصل سیم درسبب دیوانه شدن سگ و غیر آن .

فصل چهارم ، در بیـان اعراضی که از گزیدن سگ دیوانه عارض شود .

فصل پنجم در تـدبیر معالیات سگ دیوانه گزیده .

فصل ششم در بیان وصایای اطباء دراسر محذورات .

* **۳۶۵** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، آغاز وانجام و افتاده ، از ص ۱۱ آغا میشود و صفحه‌شمار دارد از ۱۱ تا ۳۶۷، درلبهٔ کتاب نوشته شده «مجمع‌الجوامع ازشیخ‌الرئیس » با فهـرست مطلبها درآغاز ولی ناقص ، آشفته و پس و پیش شده است ، میان ص ۱۴ و ۱۵ و ۳۲ و

۳۳ و ۴۰ و ۴۱ و ۹۰ و ۹۱ و ۲۸۹ و ۲۹۰ و ۳۱۱ و ۳۱۲ و ۳۴۳ و ۳۴۴ و ۳۴۵ و ۳۴۶ و ۳۶۵ و ۳۶۶ افتاده ،

۴۳۷ ص ۲۱۹ گ ۱۴ × ۱۸ ، ۱۵ س ۱۰×۱۴ کاغذ سمرقندی کلفت ، جلد تیماج قهوه‌ای ضربی ترنجی مقوائی ، ربعی کلفت .

مسالك الافهام : شهید ثانی

* **۵۹** ، نسخ صفر ۹۸۶ ، با تملک علی بن محمد بن سلیمان حسینی مصلوی در ۱۴ شوال ۱۰۷۸ و حاجی مصطفی در ۱۱۹۲ و شیخ رجب علی ، ازالقسم الثانی است تا کتاب الوقوف و الصدقات با تاریخ تألیف ع ۹۵۵/۱ رحلی .

* **۱۵۰** ، نسخ مجدالدین بن شرف الدین اصفهانی در ۹۸۰ که در فرایض و آخر نامش آمده است ، ، او در ۹۴۷ هم زنده بوده است (دیباچه ج ۱ نهایه چاپ نگارنده ص ۸۲) آغاز درعتق افتاده و فرایض آن در پایان محرم ۹۸۰ و پایان کتاب در ذق ۹۸۰ نوشته شده است ، وزیری

مشارق الانوار : میرزا محمدحسن بن محمد حسین بن بدیع الزمان حسینی منجم که بنام فتح علی شاه (۱۱۸۵ - ۱۲۱۲ - ۱۲۵۰) دریک مقدمه و چهار مقاله و خاتمه ساخته و زایچهٔ خود فتح علی شاه است .

او راست زایچــه‌ای برای منوچهر خان معتمدالدوله (نسخهٔ مجلس با همین آغاز) برادر مؤلف زایچهٔ محمد شاه قاجار (۱۲۵۰ - ۱۲۶۴) نگاشته است و پسرش محمد مهدی زایچهٔ مظفرالدین شاه (نسخه‌ای در همین کتابخانه هست) این یکی جز طالع نامه فتح علی شاه است که در یازده فصل است (همان فهرست ۲۹۷ و ۳۲۸)

آغاز : درخشنده‌ترستاره‌و فرخنده‌تر سیاره که از افق مقال اهل فضل و کمال طالع و لامع

انجام : ظفر ونصرت یا بدان‌شاء‌الله تعالی و تقدس بالخیر و الصواب

* **۴۲۷** ، نسخهٔ شاهانه در ۳۸۰ ص با سرلوح و جدولهای زرین و عنوان‌شنگرف ، رحلی بزرگ .

مشارق الشموس فی شرح الدروس : آقا حسین خوانساری .

* **۲۵۹** ، نسخ ابراهیم بن مهدی بن عرفات طریحی نجفی ، از سدهٔ ۱۳ ، ربعی .

مشرق الشمسین : شیخ بهائی که‌در روز ۱۰۱۵/۱۱/۱۴ در قم ساخته است .

* **۱۴۳** ، نسخ محمد باقر قمی تبریزی در آغاز ج ۱۰۲۸/۱ ، با حواشی همان قمی وخود بهائی ، عنوان شنگرف از آن عبدالوهاب بن اسحاق عقیلی ، جزو یکم است ، ربعی .

مصابیح القلوب : خواجه ابوسعیدحسن بیهقی سبزواری در پنجاه وسه فصل (نشریه ۵ : ۲۹۰)

* **۱۱۳۶** ، نستعلیق ۱۷ ذق ۱۱۰۱ ، عنوان فصل چهارم تا پنجاهم در آن دیده میشود ، آغاز افتاده ، ربعی .

* **۱۳۱۱** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی .

مصابیح الهدایة فی شرح البدایة : حاج محمد حسن بن محمد معصوم قزوینی که

پس از ملخص الفوائد الحائریة در دو جلد نگاشته‌است (ذریعه ۲۱ : ۹۲)

* **۲۰۷** ، نسخ خود شارح در ۱۱ رجب ۱۲۳۰ ، ج یکم تا طهارت ، ربعی .

* **۱۰۴۲** ، کتاب الصلاة است وآن را در روز آدینه ۶ ذق ۱۲۱۳ ساخته است ، با اجازهٔ محمد مهدی بن مرتضی بن محمد حسنی حسینی به او به‌خط خودش‌در آغاز ، ربعی .

* **۱۳۴۶** ، بهمان خط ش ۲۰۷ ، متن شنگرف ، جلددوم ، ازصلاة تا اعتکاف،ربعی

المصادر : نزدیک‌است‌به‌کتاب‌زوزنی، در دو بخش است: ثلاثی و مزید

* **۹۶۰** ، نسخ معرب فریدبن عفیف در ۲۰ رمضان ۷۲۳ (نیمهٔ یکم)

آغاز افتاده : الکتابة نبشتن ، الکرب غمگین کردن

آغاز بخش دوم : باب الافعال‌ب‌الاتراب توانگر شدن و در خواب گردانیدن

انجام افتاده باب‌الافعال ب‌الاحتراب‌مثل الحرب الاحتلاب مثل الحلب .

مصاریع النجاح فی شرح دعاء الصباح الموسوم بمفتاح النجاح و مصباح الصلاح : جلال الدین محمد مهدی بن اسدالله گیلانی فومنی که بنام فتح علی شاه ساخته است. به عربی است .

* **۱۳۱۴** ، نسخ خود او در ۱۲۴۱ ، عنوان و نشان و جدول شنگرف ، ربعی.

مصباح المنجمین : محمداسماعیل‌حسینی مشهدی ، درطالع یکی‌از شاه‌زادگان دودمان نادرکه درمشهد در ۱۲ ع ۲ /۱۱۶۰ زاده‌شده

آغاز : بسمله حمد و ثنای از حد افزون و شکر وسپاس اخلاص مقرون جهان آفرینی‌را است .

انجام : واز پرتو مهر مهر و لطف‌لم‌یزلی طورباد بمحمد وآله‌الامجاد

مقالهٔ یکم آن در پنج باب است دراعمال حسابی مولود (فهرست نسخه های‌خطی‌فارسی ص ۳۵۰)

* **۳۸۱** ، نستعلیق محمد مهدی بن محمد حسن کرمانشاهی‌در روزسه شنبه۶/۶/ ۱۲۳۰ ، با یادداشت محمد حسن حسینی‌در ۱۲۹۴ دربارهٔ نرخ خواربار و تنگ سالی و قحط ، با زایچه و طالع مولود شاه‌زاده‌گویا عباس میرزا در ۱۲۰۳ که از او به‌السلطان بن السلطان تعبیر شده است .

مصیبت نامه : عطار : در چهل‌مقاله

* **۷۲۸** ، نستعلیق فضل‌الله زبیر وند کرمانشاهی درشب سه شنبه ۱۹ شعبان ۱۲۱۳ .

* **۸۳۸** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف ، ربعی ، در نسخهٔ ما ۹۳ مقاله دیده میشود و باید همین کتاب باشد .

مطالع الانوار : حجة‌الاسلام‌سیدمحمد باقر شفتی

* **۱۰۳۰** ، نسخ علی رضای خوانساری در ۱۲۴۷ مقابله شده با اصل ، عنوان ونشان شنگرف ، جدول زر و لاجورد و شنگرف ، باسرلوح ، رحلی،مجلدچهارم‌ساختهٔ‌شب . ذح

۱۲۲۹ ، خوانساری می‌نویسد که به دستور آقا آن را در هشت شب دو جزو نوشتم ودر پایان ذق سال ۱۲٤۷ بدان آغاز کرده بودم

مطالع الانظار فی شرح طوالع الانوار: شمس الدین محمود اصفهانی، متن از بیضاوی است (حقوق ٤٦٩)

* **۱۰٦٤** ، نستعلیق ابراهیم بن احمد مرعشی حنفی در حلب در ۱۸ رجب ۸٦۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، با مهر « محمدحسنی حسینی عبدالقایم ۱۱۹۱ » و « علی حسنی حسینی ۱ صفر ۱۲۲۵ » ، ربعی .

المطول: تفتازانی که در روز دوشنبه ۲ رمضان ۷٤۲ در گرگانج خوارزم آغاز ودر صفر سال ۷٤۸ در هرات به‌انجام رسانده است .

* **۹۳۲** ، نسخ احمد بن محمد کوشکناری در ۸٥۳ در شیراز .

* **۹٥۸** ، نستعلیق محمد زمان سیدجانی در رمضان ۱۰۷۳ برای حاجی محمد بن حاجی علی اکبر اردستانی ، عنوان و نشان شنگرف، محشی ، وزیری .

* **۱٤۲۹** ، نسخ سدهٔ ۹ ، کامل کردهٔ علی بن الله‌وردی قراچه داغی علی یاری در نجف در روز سه شنبه ۳ ع ۱/۱۲۷٥ ، محشی، ربعی .

* **۱٤٥۳** ، نسخ روز یکشنبه رجب ۷۹۰، محشی ، نشان شنگرف ، با تاریخ تولد شب دو شنبه ۱۱ ذق ۱۱۱۸ وع ۱۱۲۳/۲ و ۱۱۲۱ ، ربعی کلفت .

معاد وحشر جسمانی (رساله در-) : محمد مقیم حسنی استرابادی که در حیدر آباد بنام سلطان عبدالله قطب شاه از دودمان ترکمانی قرایوسف خانی (۱۰۲۰-۱۰۸۳) در یک تبصره و مطلب و چند فصل و یک تکلمه و خاتمه به روش کلام شیعی ساخته است.

او شاعر بوده و مکاتبات دارد و رساله در فضیلت علم و علماء که در آن از میرداماد ستوده است (ذریعه ۹ : ۱۰۹۱ - ایوانف ش ۳۷۰ ج ۱ و ش ۷۰٥ ج ۲)

آغاز : بهترین کلام در هرمرام ذکر ملک علام است

انجام : مستلزم تکلیف است که در آخر نیست .

* **۱۲٦۰** ، نستعلیق نظاما پسرعبدالله شیرازی در دههٔ یکم صفر ۱۰٤۸ ، جدول زرو لاجورد ، با سرلوح زرین ، عنوان شنگرف ، ربعی .

معارج النبوة : معین مسکین فراهی، در یک مقدمه و چهار رکن و یک خاتمه

* **۱٤۳۸** نستعلیق ولی محمد ،باسرلوح آراسته درآغاز رکن یکم که در ذح ۱۰٤۸ نوشته شده با مهر « به الطاف آن قادر بحرو بر- بسوی قلیج کن محمد نظر ، ۱۲۲٤ » با عبارت « ۱۸۳ فرد شد » در پایان ، پیش از رکن دوم در ترنج زرین با خط سبز در زمینهٔ زرین آمده « مشق از بندگان خواجه محمد سینگین ولی محمد ۱٤۰۹ » با همان مهر و با سرلوح زیبا در آغاز رکن دوم ، در پایان همین رکن دوجا همان مهر است و هم در صفحهٔ سفید بعدی ، با سرلوح در آغاز رکن سوم با مهر

« صمد » مانند آخر رکن پیشین و با مهرهمان قلیج محمد در پایان همین رکن سوم سپس همین مهر در صفحه بعدی هست ، با سرلوح در آغاز رکن چهارم با همین مهر در آخر آن ودر صفحهٔ سفید بعدی ، در آغاز خاتمه هم سرلوح است و تاریخ خاتمه ۱۰۴۹ است ، جدول در سراسر نسخه زرولاجورد ، ص ۱ و ۲ متن با حاشیه سازی زرین و ص ۳ و ٤ با حاشیه‌سازی باریک تر ،عنوان و نشان شنگرف، با یاداشتها مورخ ۱۲۲۵ و ۱۲٤۸ در آغاز ، با فهرست در آغاز به خط نستعلیق تازه‌تر .

درآغاز چنین یادداشت شده است :

« ازلسان الغیب شیرازی در تاریخ فوت حضرت امیرالمومنین علی کرم‌الله و جهه‌واما‌م حسین وامام حسن رضی‌الله عنهما :

از علی گردد جلی تاریخ فوت مرتضی

لامش از عینش نما کم‌یافزالامش به‌یا

مرکزش را از محیطش کم‌نما بهر حسن

یا که ربعش‌از محیطش برهمان‌مرکز فزا

از محیط مشرقی طاکم نما بهرحسین

یا به‌تاریخ حسن عشر علی را بر فزا

تاریخ وفات حضرت بهاء الدین نقش بند از خواجه حافظ قدس سره :

بهاء الحق والدین طاب مثواه

امام سنت و شیخ جماعت

چو میرفت از جهان این بیت میخواند

براهل فضل و دستور بلاغت

به طاعت قرب یزدان میتوان یافت

قدم در نه گرت هست استطاعت

برین دستور تاریخ وفاتش

برون آر از حروف « قرب طاعت»

تاریخ وفات مولوی جامی علیه الرحمة :

از برای ماتمش اهل خراسان سوختند

زان سبب‌تاریخ او دوداز خراسان‌شدبه‌در

درپایان بندیست بدین گونه :

آغاز : رسالهٔ سرتراشی ، بسمله. بدان‌ای مبتدی که در جهان سخن بسیار است که‌عوام الناس بدان عمل میکنند که ازحقیقت آن خبر ندارند .

انجام : ازغم‌از بلاحذر بکند، در تاریخ شهر رجب المرجب ۱۲۲۱ بود که درموضع دارالشرافة که مسما به مدرسهٔ نوریانی است، فقیر حقیر مذهب خاکسارگنه کار این کمینه کلفت ذرهٔ بی مقدار رقم نمود عاقبت خیر باد تمت. تمام‌شدنسخهٔ خوب‌و دل پذیر وعجب‌- زد رقم خاکسار میر رجب ـ یلوح الخط فی القرطاس دهرا ـ وکاتبه فی‌رمیم‌التراب

وصلی‌الله علی خیر خلقه محمد وآلـه و اصحابه اجمعین ۱۲۲۱ (این رساله به نثر و نظم است به خط نستعلیق چلیپای ۱۲۲۱ در یک صفحهٔ پایان و دربارهٔ آثـار و خواص سرتراشی در روزهااست.)

المعالجات الایلاقیة : محمدبن یوسف ایلاقی نیشابوری

* **۳۰۸** ، نستعلیق محمدطبیب پسرمحمد علی طبیب نظام قاینی در دههٔ دوم ماه چهارم سال ۱۳۰۲ ، ربعی .

معالم‌الاصول : شیخ حسن عاملی

* **۱۹۰** ، نستعلیق کمال‌الدین حسین‌در

ذح ۱۰۶۰ ، در پایان حاشیه‌ایست بر آغاز خود کتاب ، ربعی .

* **۲۸۹** ، نسخ عبدالحسین بن عنایة‌الله نجفی در ع ۱۰۳۴/۲ ، با مقابله وتملک محمد حسن بن شمس‌الدین محمد با مهر گرد بزرگ او ، جدول و عنوان شنگرف .

معالم‌التنزیل : محیی السنة ابو محمد حسین بن مسعود فراء بغوی شافعی درگذشتهٔ ۵۱۶ ، در تفسیر است .

* **۱۵۱** ، نسخ رمضان بن مسلم حسینی صوفی شافعی در روز سه شنبه ۱۱ ذح ۱۱۱۷ ، نیمهٔ دوم آغاز افتاده ، وزیری .

المعتبر : ابوالبرکات بغدادی

* **۱۳۲۱** ، نسخ محمد بن ابی الفوارس ابن ابی سعید صاحب النسخة ، منطق آن مورخ ۲۳ ع ۱/ ۵۹۹ وآغاز افتاده ، تاریخ دیگر آن ۱۳ ع ۲/ ۵۹۹ است ، ربعی .

معجم‌البلدان : یاقوت حموی

* **۱۱۴۴** ، نسخ محمد باقر فیروزابادی در روز دوشنبه ٤ رمضان ۱۲۸۲ ، عنوان ، شنگرف ، با حواشی اعتضادالسلطنه وزیرعلوم و عدلیه ومعاون به خط نستعلیق برخی مورخ ۱۲۸۵ ، با تملک کتابخانهٔ او در صفره ۱۲۹ با مهر کتابخانهٔ صنیع الدوله محمد حسن خان مراغه‌ای مورخ ۱۲۹۸ ، پیشکش او به کتابخانهٔ امین السلطان در ۲۶ شعبان ۱۳۰۲ ، رحلی بزرگ .

المعجم فی آثار ملوك العجم : میرزا شرف‌الدین فضل‌الله بن عبدالله حسینی قزوینی (حقوق ۱۹۸)

* **۵۱۰** ، نسخ محمود بن شیخ عبدالله سردوخی در ۱۲۶۵ برای امان‌الله خان فرمان روای کردستان ، عنوان شنگرف ، ربعی .

* **۱۱٤۱** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، حواشی نستعلیق ریز عربیها نسخ درشت ، رحلی .

معدن‌الجواهر : محمد مهدی بن محمد عارف الدین خان

تذکره‌ایست به ترتیب تهجی با فهرست درآغازو درآن از ۸٤٦ شاعر یاد شده‌است جز معدن‌الجواهر محمدصالح واصف که در ۱۲۶۲ ساخته‌است ، در تذکره‌نویسی فارسی (۱۲۱ و ٤٤٦ و ۷۰۹) ازان یاد شده است .

* **۷٤۱** ، نستعلیق هندی سدهٔ ۱۳ ، رحلی .

معراج‌السعادة : احمد نراقی

* **۷٤** ، شکسته نستعلیق محمد هاشم میرزا آقای مستوفی در آدینه ۲۶ رمضان ۱۲۹٤ اودئیل ، با مهر شعاع ، رحلی .

معراج نامه ، مثنوی است

آغاز : نخستین مشرق خورشید احمد
محمد گوهر دریای سرمد

انجام : امیدانکه از روی یادآوری
به مادر قیامت کند مادری

* **۱۱۹۶** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، ربعی .

مغنی‌اللبیب عن کتب الاعاریب : ابن هشام

* **۹۷۰** نسخ محمد امین شوشتری در شنبه ع ۱۰۹۳/۲ ، جدول و کمند زرولاجورد و شنگرف ، عنوان و نشان شنگرف ، با سرلوح

زرین ، با فهرست در آغاز .

المغنی فی شرح الموجز : سدیدالدین کازرونی

* **۳۲۱** ، نسخ حکیم محمد باقر پسر حاجی محمد زبان شیرازی ، از سدهٔ ۱۲ ، با مهر مصطفی اعتمادالاطباء مورخ ۱۳۲٤ ، از آن میرزا محمد هادی طبیب اصفهانی در ۱۰ ع ۱/ ۱۲۷۸ در اصفهان و میرزا محمد علی پسر میرزا محمد پسر میرزا محمدهادی اصفهانی در ۱۳۲۳

* **۳۲۵** ، نستعلیق جلال الدین بن شاه حسین طالقانی گیلانی در ۱ ذق ۱۱۶۸ ، نشان شنگرف ، ربعی .

مفتاح الاصول : سید محمد مجاهد

* **۱۲۶۳** نستعلیق روز عرفه ۱۲۵۰ ، از باب الافعال والتاسی تا تعارض ، رحلی .

مفاتیح الشریعة : فیض کاشانی

* **۹۵** ، نسخ روز آدینه ٤ ج ۱۲٤۱/۲ ، رحلی .

* **۱۵۸** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، انجام افتاده ، ربعی .

* **۲۲۶** ، نسخ ۱۱۳۲ ، عنوان شنگرف با فهرست ، با جدولی در اوزان شرعی به فارسی .

مفاتیح الاعجاز شرح گلشن راز : لاهیجی

* **۹۲۸** ، نستعلیق هندی سدهٔ ۱۲ ، جدول لاجورد و شنگرف ، آغاز افتاده .

* **۱۱۷۱** ، نستعلیق محمدرضا بن محمد فاضل فانی موسوی اصفهانی ، متن و عنوان و نشان شنگرف ، ۷٤۹ ص ، ربعی .

* **۱۱۹٤** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، متن شنگرف ، جدول زر و لاجورد ، آغاز و انجام افتاده ، ربعی .

مفتاح التمدن فی سیاسة المدن : آقا میرزا محمد معین الاسلام بهبهانی که در ۱۳۲٤-۱۳۳۲ ساخته است .

* **۵۰۹** ، نستعلیق ج ۱۳۲۷/۲ ، به دستور مؤلف ، با تقریظ و ستایش مخبر السلطنه در ذق ۱۳۳۲ ، ربعی .

مفتاح التوحید : درویش علی بن عثمان شاشی ، گزیده‌ایست از مثنوی در ۷۸ باب و ساختهٔ پیش از ۸۸٤ (تاریخ نسخهٔ شمارهٔ ۵۲۲ دانشگاه استانبول) با حکایتهایی در برخی از بابها .

(نسخهٔ امیر خیزی به نستعلیق سدهٔ ۱۲ و کامل- فهرست احمد آتش ش ۲۱۵ تا ۲۱۸- موزهٔ بریتانیا Harlian ۳٤۳ ص ۶۶۹ فهرست ریو - لنینگراد B 3779 ص ۵۵۸ فهرست - ذیل چلبی ۲ : ۵۲۳)

* **۹۵۵** ، نستعلیق سده ۱۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی ، در نسخهٔ ما عنوان هفتاد و هشت باب دیده میشود که دوم آن « فی نعت رسول الله » چهارم دربارهٔ عمر ۵ دربارهٔ عثمان ۷ در ایمان ۸ در طهارت ۹ در صلاة ۱۰ زکات ۱۱ صوم ۱۲ حج ۱۳ علم ۱٤ توحید ۷۷ سوت فجار ۷۸ سوت ابرار ،

آغاز افتاده و دیباچه و فهرست با بها و ۲۰۰ بیت نخستین را ندارد ، انجام افتاده و دوازده بیت بازپسین را ندارد ، همهٔ ابیات نسخهٔ امیر خیزی هم دراین نسخه نیست .

مفتاح الشفاء : محمد کاظم بن محمد صائب خوانساری ، در علاج بعضی ازامراض امراض کثیرالوقوع اوطان واسفار بدون حضور طبیب ، در سر مطلب :

۱ - تدبیر مسافرین و قوانین حفظ صحت ایشان وتدبیر اموری چند که مسافر راغالباً اتفاق می‌افتد

۲ - معالجهٔ صنفی چند از امراضی که بدون حضور طبیب توان معالجت نمود .

۳ - تدبیر مسافرین

آغاز : چنین گوید کم کشتهٔ دیارسر گردانی

* **۳۶۴** ، نسخ سدهٔ ۱۳ ، عنوان ونشان شنگرف ، خشتی .

مفتاح الفلاح : بهائی

* **۱۰۲۴** ، نستعلیق محمد مومن شریف کرمانی در ۱۰۷۶ ، جدول زرولاجورد، عنوان و نشان شنگرف وزر ، با سرلوح ، محشی ، ربعی .

* **۱۰۳۹** ، نسخ معرب سدهٔ ۱۲، عنوان شنگرف ، از آن محمد اسماعیل بن محمدقاسم کاشانی بوده و مهر او مورخ ۱۲۲۰ و ۱۲۴۰ را دارد و او آن را در ۱۲۲۶ به حسین بن محمد بخشیده بوده ، از آن محیی‌الدین بن - شیخ ابی‌الحسن، ربعی .

المفراح فی‌شرح مراح‌الارواح : مولی حسن پاشا درگذشتهٔ ۱۰۲۰ چنانکه در فهرست سلک (ص ۵۲۰) آمده است ولی بگواهی نسخهٔ ما و نسخهٔ الهیات تاریخ سرگ او نباید چنین باشد چه آن یکی مورخ ۸۱۶ (فهرست الهیات ۱ : ۵۹۰ و ۲ : ۲۴۳ - آستان قدس ش ۹۷ - مجلس ٤ : ۳٤٤ - سپه ۲ : ۳۷۱ و ۵ : ۶۲۹) و این یکی مورخ ۸۵۳ . در فهرست دانشگاه (۶ : ۲۳۰٤) آمده که حسن پاشا گویا در روز ۲۵ رمضان ۸٤۱ آنرا ساخته است پس تاریخ درگذشت او ۱۰۲۰ نمی‌باشدواوازدانشمندان عصربایزیدبن مراد عثمانی(۷۹۱ - ۸۱۶)و پسر علاءالدین علی اسود قره خواجه درگذشته ۸۰۰ است . نسخهٔ ما از الافتتاح او هم مورخ ۹۸۰ است پس تاریخ ۱۰۲۰ که در معجم‌المولفین‌آمده است درست نیست

* **۹۳۶** ، نسخ عربی ۸۵۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، کاغذ موریانه خورده، ربعی کوچک .

المفصل : زمخشری

* **۹۵۹** ، نسخ ۱۵ رجب ۱۰۱۵،عنوان و نشان شنگرف وزیری .

مقالات : ابونصر فتح الله خان شیبانی کاشانی (۱۲٤۰ - ۱۳۰۸) در چهار فصل بنام ناصرالدین شاه (ذریعه ۹ : ۱۰۶۲)

* **۸۷۹** ، نستعلیق زین‌العابدین کلاه - دوز کرمانی در ۱۲۷۸ ، ربعی ، سه مقاله در نسخه هست .

آغاز : آری ازین سخن درستایش حکیمی است

* **۱۱۱۵** ، نستعلیق ۱۲۰۹ (۱۲۹) با سرلوح و حاشیه سازی زرین و رنگارنگ ، ربعی .

المقامات : حریری

* **۱۱۲۱** ، نسخ محمد مسیح بن میر عبدالحمید موسوی اصفهانی درب امامی در روز سه‌شنبه ۱۲۶۵/۸/٤ برای یکی ازخانها که نامش را پاك کرده‌اند، عنوان و نشان‌شنگرف، جدول زرو لاجورد و شنگرف ، با سرلوح ، با شرح لغات زیر سطور و به نستعلیق شنگرف ، حواشی‌ها ش نستعلیق ریز مشکی ، بغلی.

مقامات حمیدی : ابوبکر حمیدالدین محمود بن بهاءالدین عمر بن احمد بن محمد بن ابی ذر محمودی طالقانی بلخی درگذشتهٔ ۵۵۹ (مجلهٔ یغما ش ۲۰۰ ص ٤۹۹)

* **۸۱۳** ، نستعلیق روز چهارشنبه ۲۸ رمضان ۱۲۷٤، به‌خواهش سرکار نایب‌وزیر، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زرو لاجورد ، با سرلوح ، ربعی .

* **۱۲۲۷** ، شکسته نستعلیق محمد مومن بن محمد حسین آشتیانی درج ۱۲۰٤، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی .

مقامات‌العارفین

در ده مقام هریك چهار مشاهد ، گویااز عارفی از پیروان شاه نعمة‌الله ولی کرمانی

آغاز : مقدمه باید دانست که رهروان طریقهٔ معرفة‌الله که راه به‌سر منزل مقصود برده‌اند به‌هر کیفیت که راه پیموده‌اندو به هر منزل که رهسپار گشته‌اند احوال سفر و مقامات منزل را ذکر نموده‌اند .

انجام : و عبودیت حضرت ذات احدیت مشغول سازد

* **۱۰۱۲** ، نستعلیق سید مصطفی دوخته فروش تفرشی در روز یکشنبه ٦ ج۱/۱۳۰۰ در ۱۰٦ ص با جوهر آبی ، از مقدمه آغاز میشود ، ربعی .

مقتل یاروضه‌خوانی،جزوه ویادداشت و مجلس مانند و تفسیری‌است از قرآن وبندبند آن گریزبه صحرای کربلا است

* **۱۳۳۲**، نستعلیق ریز چلیپای سدهٔ ۱٤، آیتها درشت تر ، در ٦۸ ص ، ربعی .

المقتل ، به‌عربی باترجمهٔ ترکی بازیارت مفجعه آنهم ترجمه شدهٔ به‌ترکی، عنوانهای آن « نظم » و « نثر » است ، بایداز زمان صفویان باشد .

* **۱۲۳۲** ، نسخ معرب و نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، بیاضی ربعی .

مقتل‌الامام‌الحسین بن علی بروایة الکلبی یسنده الی ابی مخنف

* **۲۳۸** ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، سپس چند زیارت است .

مقدمة‌الواجب : ناصرالدین بن جلال الدین بن‌محمدبن احمدبن محمدمهدی‌نراقی که درنجف در ٦ ۲رجب ۱۲۹٤ساخته و در آن‌این مبحث الفصول الغرویة اصفهانی‌را شرح کرده است .

(مرآت قاسان ص ۲۸۳)

* **۲۰٤** ، بخط مؤلف با اجازهٔ شیخ‌لطف مازندرانی لاریجانی به او و با اجازهٔ محمد حسین بن حسین باو به‌خط آن‌دو ، و با اجازهٔ ایروانی و بحرالعلوم طباطبائی بروجردی در ۱۲۹٤ ، عنوان و نشان شنگرف .

مقصداقصی : نسفی

* **۴۵** ، نسخ ۲۲ شوال ۱۰۱۳

ملحمهٔ جوری، به‌نظم ترکی در چندین باب هریک چند فصل بنام قصاب اوغلی‌علی بک .

آغاز:

ای خـداوندا کریم لم یـزل
خـالق الاشیاء ابدسـن هم ازل

* **۵۶۱** ، نستعلیق روز ۵ شوال ۱۰۳۷ ، وقف امیر عبدالفتاح بک بر مدرسه و حجره‌ای که امیر حسن بک ساخته بود، ربعی .

مناجات: خواجه عبدالله انصاری

* **۱۱۰۴** ، نستعلیق لطف‌الله بن محمد تقی بن احمد بن محمد علی حسینی انجوی شیرازی در زمان مظفر الدین شاه در روز سه‌شنبه ۱۲ ج ۱/۱۳۱۷ ، ربعی .

مناهج التدقیق و معارج التحقیق: سیدحسین بن دلدار علی (کشف الحجب ۵۵۶)

* **۱۳۶** ، نسخ روز دوشنبه ۱۱ رمضان ۱۲۶۱ با خط اهداء مؤلف به سید عبدالله در روز یکشنبه ۱۷ شوال ۱۲۶۲ در لکهنوی هند، عنوان و نشان شنگرف ، مقصد دوم درفقه ، وزیری .

المناهج السویة فی شرح الروضة البهیة: فاضل هندی

* **۶۲** ، نسخ گویا اصل ، عنوان ونشان شنگرف ، کتاب الصلاة است که درساعت یک روز پنجشنبه ۱۷/۱۰۸۸ ساخته شده است ، وقف حاجی محمدحسن قزوینی در ج ۱/۱۲۳۸ ، رحلی ، با یاداشتهای تاریخ تولد فرزندی عطیه سلطان بیگم در روز پنجشنبه ۸ ج ۱/۱۱۲۳ و صدرالدین محمد در ۹ محرم ۱۱۲۷ و فرزندی ابو جعفر فخرالدین محمد در شب چهارشنبه ۶ رجب ۱۱۲۴ و فرزندی محمد جعفر در شب چهارشنبه ۲۷ رمضان ۱۱۲۹ و. مرگ عزشرف خانم در روز پنجشنبه ۲۲ ج ۲/۱۱۳۳ در ص ع .

منتخب تجارب : میرهاشم علی دهلوی، داروها است به ترتیب تهجی

آغاز: حمدله ... و بعدبرارباب ذکاء و فطنت محقق یاد

* **۳۰۱** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، ناتمام ، ربعی .

منتهی المقال فی علم الرجال: ابوعلی محمد بن اسماعیل طبری کربلایی

* ۲۵۸ ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ و ۱۳ ، با یاداشت محمد هاشم موسوی خراسانی در ۱۳۰۳ .

منشآت فارسی ، مانند کتاب کاشفی نامه است و پاسخ آن از طبقات گوناگون، ساده یادرشکایت و تهنیت .

* **۶۶۰** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ و ۱۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، آغاز و انجام افتاده ، ربعی .

منشآت: نامه های دیوانی فارسی قاجاری است ، در آن از فاضل خان گروسی و میرزا محمد بروجردی وآقا سیدمحمد مجاهد و حاجی محمد حسین خان مروزی و سید حسین مجمر و میرزا محمد رضا و میرزا عبدالباقی و دیگران مانند رستم خان بیگلر بیگی و فریدون میرزا و ابوالفتح خان قراباغی و شاه زاده معزالدوله یاد شده

است ، درپایان هشت برگی فرهنگ عربی به فارسی است .

* ۸۰۴ ، نستعلیق علی بن ملا میرزامحمد نوری یوشی در روز یکم چلهٔ کوچک ۱۶ محرم ۱۲۹۴ ، خشتی .

منشآت دیوانی ودوستانهٔ هندی، درآن یاد شده است از تمورخان و حمزه خان و شاه زاده شجاع و عارف گجرات و میرك دشت بیاضی و ابوالبرکات خان .

* ۸۴۲ ، نستعلیق خوش در دو ستون چلیپا درمتن و درهامش ، از سدهٔ ۱۱ ،عنوان شنگرف ، جدول زرو لاجورد ، آراسته و زیبا است ، درآغاز و انجام چند برگی با جدول و ستون بندی زرین سفید گذارده شده ، وزیری .

منشآت: فتح نامجات وتعریفات ودیباچه‌جات و مانند آنها است :

۱ - فتح نامهٔ سلطان حکیم میرزا والی کابل درجنگ با والی بدخشان انشاء میر حسن علی منشی همین سلطان

۲ - تعریف باغ شهر آرای و ستایش سلطان از محمد فاضل منشی .

۳ - دیباچهٔ حسین ثنائی بر دیوان همایون پادشاه

٤ - دیباچهٔ میر حسن علی منشی بردیوان بیرام خان

٥ - دیباچهٔ قصهٔ حمزه به حکم والی کابل

٦ - تعریف شاه سلیم از شیخ ابوالفضل سپس چندین دیباچهٔ دیگراست تامیرسد به :

۷ - دیباچهٔ تمثال خیال میرزا مسیحامنشی شاه زادهٔ هندوستان بر اشعار بیاض محمدخان وزیر شاه زاده .

۸ انشاء آقا حسینا درایام شکار به‌شبکهٔ نواب اشرف در مازندران .

۹ - وقف نامچهٔ آقا حسینا

۱۰ - تعریف عبدالواسع سرایانی ازابواب الجنان

۱۱ - دیباچهٔ مراة النجاة که برسنگ یشم در رودخانهٔ شوشتر پیدا شده بود .

۱۲ - در پایان منشآت نصیرای همدانی است در طلب تصویر به آقا رضا

۱۳ - رقعهٔ عربی مسیحای کاشی به‌مسیحای فسایی

* ۹۰٤ ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ، بیاضی رحلی .

منشآت روزگار قاجار که درآن از حاج میرزا حبیب‌الله شاطر و از ناظرالملك وحشمة الدوله یاد شده و نخستین تاریخ آن شعبان ۱۳۲۲ و بازپسین آن ۱۳۲۹ است

* ۹٤۲ ، شکسته نستعلیق، اصل .

منشآت و ترسلات

نخستین عنوان آن « صورت دیباچهٔ زایچهٔ طفلی از خاندان بزرگ، دیباچهٔ قبالهٔ نکاح» و در انجام میرسد به «تهنیت سلاطین و سایر طبقات و شکر گزاری »

* ۹۸۰ ، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، ربعی .

منشآت فارسی به نظم و نثر ، درگوشهٔ

راست بالایی صفحه‌ها نام جانوران و گیاهانی آمده مانند: کرگدن، اسب، استر، خر، گوسفند، بز، بره، بزغاله، گاو، آهو، تامیرسد درپایان بنام کوزه ... شغال، گرگ، گل یاس سفید، حوض که گویا درضمن عبارت باین نامها اشارتی میشود ولی درمتن عنوانی نیست.

* **۱۲۰۹**، نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، در ص ع نامه‌ایست ازمیرزا سید علی خان نواب مورخ ۱۵ رجب ۱۳۳۴ که درآن از نور علی شاه یاد شده است، ربعی

منشآت، نمونهٔ نامه‌های دوستانه و دیوانی است مانند آنچه که از خواند میرو کاشفی در دست داریم.

* **۱۲۹۰**، نستعلیق سدهٔ ۱۲، عنوان شنگرف، آغاز و انجام افتاده، ربعی.

منشآت: میرزا مهدی‌خان‌استرابادی، در آن منشآت صفوی و نمونه‌های رقمها هم هست.

* **۵۷۱**، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳، ربعی.

* **۱۲۲۱**، نستعلیق سدهٔ ۱۲ و ۱۳، بیاضی ربعی.

* **۱۲۳۰**، شکسته نستعلیق محمدتقی بن حاجی‌محمدخان درشب ۷ رجب ۱۲۳۵، باسه مجلس تصویر، عنوان شنگرف، ربعی.

منشآت نادری گویا از مهدی خان استرابادی، عنوان دیباچهٔ نکاح که برای شاه‌زاده رضا قلی میرزا نوشته‌اند درآن هست ودرپایان میرسد به مراسلهٔ میرزا ابراهیم.

* **۱۱۹۳**، نستعلیق محمد ابراهیم بن عبدالوهاب قزوینی در روز سه شنبه ۳ ع ۱/ ۱۲۴۳ درکاغذ کبود، عنوان شنگرف، آغاز افتاده، ربعی.

منشآت: حاج محمدعلی‌رئیس کرمانی یزدی، (نشریه ٤ : ٤٦٣) گردآوری محمد رضا بن محمد یزدی‌به‌خواهش آقا محمدجواد پسر حاج محمد تقی نراقی، نامه‌هاایست به میرزا محمد تقی تویسرکانی و محمد حسین خان یزدی و میرزا محمد شفیع وزیروعبدالعلی فراش باشی و ملامحمد علی و میرزا ابوالقاسم و حاجی نصرالله همدانی تا میرسد به نوشتهٔ «نواب حاجی محمد رحیم خان آقازاده» برای گزارش آمدن انگلیس به بندر بوشهر.

* **۶۷۸**، نستعلیق سدهٔ ۱۳، بغلی.

منشآت: فرهاد میرزا(نشریه۶:۶۸۸) نخستین عنوان پس از انشاء بلند «عریضه به شاه که درشکارگاه جاجرود بوده در شوال ۱۲۸۲» بازپسین آن نامهٔ به میرزا هدایةالله وزیر دفتر است.

آغاز: سپاس و ستایش مرخدای را سزا که از آب و خاك جان پاك آفرید

انجام: و به تهران برسدزیاده‌چه‌مزاحمت نماید.

* **۸۰۵**، شکسته نستعلیق ع ۱/۱۳۲۹، عنوان و نشان شنگرف، بادیباچه و تعلیقات فرصت شیرازی که می‌نویسدکه «در شیراز چند نسخه دیده شده همه مغلوط مگر نسخهٔ میرزا مهدی خان پسر میرزا محمد علی‌خان وکیل الدولة شیرازی» ربعی.

* **۹۲۳** ، نستعلیق علی اکبر پسرمیرزا عبدالله در ۱۳۱۰ به‌فرمایش محمد صادق‌خان پسر میرزا عبدالله خان ، آراستهٔ به‌زر،جدول و کمند رنگارنگ وزرین ، میان سطرهای ص ۱ ۲ زرا ندود ، کاغذ آهار مهرهٔ فرنگی.

منشآت : قائم مقام فراهانی

* **۵۶۳** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، کاغذ آبی ، با مهر شعاع السلطنه ، ربعی.

* **۶۲۱** ، نستعلیق میرزا مهدی ملک الکتاب ، عنوان «سواد فرمان ولی‌عهدی‌اعلی حضرت» هم دارد ، ربعی .

* **۸۸٤** ، نستعلیق علی رضا پسر وقایع نگار در ۱۸ رجب ۱۳۰۲ ، بغلی ، نامه‌های اواست به وقایع نگار .

منشآت : واعظ قزوینی

* **۱۱۱۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف ، جدول زرولاجورد ، عنوان شنگرف ، بیاضی رحلی .

منشآت : محمد طاهر وحید قزوینی

* **۱۱۱۶** ، نستعلیق خوش سدهٔ ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، آغاز و انجام افتاده، چند برگی است، بیاضی ربعی.

من‌لایحضره‌الفقیه(کتاب-): ابن‌بابویه

* **۵۷** ، نسخ محمد علی در روزسه‌شنبه ۱٤ رجب ۱۰۸۱ ، رحلی

* **۱٤۰** ، نسخ عیسی بن زین‌العابدین مازندرانی در شب آدینه ۲۳ ع ۱/۱۰۵۵ ، وزیری . المشیخة است .

منهاج‌السالکین الی حق الیقین :

علی‌بن نقی احمداحسائی که بنام‌فتح علی‌شاه در یک مقدمه و پنج خاتمه در اخلاق مذهبی به عربی ساخته است .

* **۱۰٤٤** ، نسخ مؤلف در روزسه‌شنبه ۲۷ ذح ۱۱٤٤ درکرمانشاه ، انجام اندکی افتاده ، ربعی .

منهاج‌الصلاح‌فی‌اختصارالمصباح:

علامهٔ حلی که به‌خواهش‌خواجه عزالدین قوهدهی وزیردر ده باب هریک‌چندفصل‌ساخته و در ۱۱ ذح ۷۲۳ بانجام رسانده است(آستان قدس ۲۹۸)

* **۲۵۰** ، نسخ معرب محمد بن ناصربن حسن ، از سدهٔ ۱۰ ، عنوان و نشان شنگرف، ص ۱ حاشیه سازی شده ، جدول زرو لاجورد، ازآغاز یک صفحه‌ای افتاده .

منهاج‌العارفین‌ومعراج‌العابدین :

محمدحسن بن محمد عسکری حسینی سمنانی، در دوازده مقصد و هفتاد و پنج باب و یک خاتمه بنام ابراهیم میرزا به فارسی (مشار ۱۵۲۳)

* **۱۲۸۳** ، نسخ محمد هادی بن بهرام طالقانی برای همان ابراهیم میرزا در ۱۲۵۲، جدول زرولاجورد ، عنوان و نشان شنگرف ، عنوان مطلبها در بالای صفحات آمده ، عبارتها عربی معرب ، با سرلوح ، نسخهٔ آراسته ایست وزیری .

منهاج النجاة : فیض کاشانی که در پایان‌محرم ۱۰۸۵ ساخته است.

* **۱۷۲** ، نوشتهٔ زکی الدین برای‌سولانا محمد صادق‌پسر عبدالکریم‌در ۶ ع ۲، ازسدهٔ ۱۱ و ۱۲

منهج الصادقین فی الزام المخالفین: ملا فتح الله کاشانی

* **۱۲۷۸** ، نسخ محسن بن ابی انولی بن معصوم حافظ حسینی قمی در روز یکشنبه ۲۳ صفر ۱۱۰۸ ،عنوان و نشان شنگرف، ازیس تا آخر ، از آن اسماعیل بن مهدی حسینی آشوری ، بهاسی قرآن ، با یاداشت ۱۲۶۵ و ۱۲۶۸ ، رحلی .

المنهل الصافی فی شرح الوافی : محمد بن ابی ابکر بن عمر دمامینی در گذشتهٔ ۸۲۸ که در جزایر مهایم هند در اواخر رمضان ۸۲۰ تا ۱۱ ذح همین سال ساخته و این تحریر و مبیضه سورخ ۲۳ صفر تا سه‌شنبه ج ۸۲۶/۱ است ، متن از محمد بن عثمان بن عمر بلخی است (چلبی ـ مجلس ٤ : ۳٦۱) .

* **۹٦۳** ، نسخ شیخ فرید پسر عبدالقادر پسر شیخ فرید صدیقی در خانهٔ شاه وجیه الدین از سدهٔ ۱۱ ، عنوان و متن شنگوف ، محشی ، ربعی .

مواهب علیه : کاشفی که در ۲ شوال ۸۹۹ ساخته است .

* **۸۰** ، نستعلیق خوش سدهٔ ۱۰ و ۱۱، آیتها شنگرف و نسخ ، آغاز افتاده ، با تاریخ تولد ۱۲٤۳ و ۱۲٥٦ و ۱۲٦۱ و ۱۲۸۱ ، رحلی .

* **۸۳** ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، آیتها شنگرف، جدول زرولاجورد ، تا سورة الدهر ، انجام افتاده ، وزیری .

* **۱٤۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ،آیتها شنگرف، با یادداشت حسین بن لطف الله جهرمی که در پایان می‌نویسد که در صفر ۱۲۷۲ با آخند ملا محمد علی محلاتی از شیراز از راه آب به کربلا رفتم و از راه خشکی برگشتم ، ربعی .

* **۲۷۷** ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، آیتها شنگرف، جدول زرولاجورد ، از حمد تا سورة الکهف ، آغاز و انجام افتاده .

المواهب السنیة فی شرح الدرة المنظومة الغرویة : میرزا محمود بن علی نقی بن جواد بن مرتضی طباطبائی بروجردی در گذشتهٔ ۱۳۰۰ که جزو یکم مجلد یکم را در شب پنجشنبه ۲۸ ذح ۱۲۰۷ نگاشته و مجلد یکم را در روز سه شنبه ۲۹ رمضان ۱۲٦٤ بانجام رسانده است .

سرگذشت ناظم متن مهدی بحرالعلوم بروجردی با نسب پدری و مادری شارح در آغاز هست (دیباچهٔ رجال بحر العلوم ۱ : ۳۱ و ۹۳ ـ مشار ۹۳۳)

آغاز : بسمله و به نستعین . الحمدلله الذی نور قلوبنا بلمعة وافیة من مطالع انوار الحقایق

* **۱۲۹۸** ، نسخ روز سه شنبه ۲ ج ۱/ ۱۲٦۸ و روز پنجشنبه ۹ رجب ۱۲٦۸ ،عنوان و نشان شنگرف، مقابله‌شده در روز ۳ ۲ رمضان ۱۲۷۲ ، مجلد یکم است .

الموجز : قرشی

* **۲۹۷** ، نسخ مهدی بن محمد مقیم در آدینه ۹ رمضان ۱۱۲٤ در اصفهان ،مقابله‌شده، عنوان شنگرف ، ربعی .

* **٤۳۰** ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف انجام افتاده ، ربعی .

* **۳۳۳** ، نسخ ۱۲٤۰ ، عنوان ونشان شنگرف ، از آن محمد طبیب پسر محمد تقی موسوی طبیب با مهر او

* **۱٤۰۹** ، نستعلیق اسدالله بن حبیب الله اصفهانی در ۲۸ ع ۹۷۲/۲ ، مقابله شده در شنبه ج ۱۰۰۵/۲ ، عنوان‌شنگرف، محشی، ربعی .

موش و گربه : عبید زا کانی

* **۹۲۱** ، نستعلیق علی‌رضا به‌خواهش جعفر قلی خان در ۱۳۰۳ ، مصور ، ربعی .

مهیج‌الاشواق یا **معجون‌الهی** :

آقا محمود بهبهانی کرمانشاهی

(الهیات ۱ : ٤۲۷ - انوار ۲ : ۱۳۷ و ۱٤۰)

* **۷۰۲** ، نسخ محمدعلی‌بن محمد کاظم عرب ، از سدهٔ ۱۳ ، ربعی .

مهج‌الدعوات‌ومنهج‌العنایات: ابن طاوس (ترجمهٔ فارسی)

* **۱۰۰۹** ، نسخ محمد علی بن احمد در روز دو شنبه دههٔ سوم ماه دهم ۱۲۳۹ ، عنوان و نشان شنگرف ، با سرلوح ، جدول زرو لاجورد ، در پایان پراکنده‌ها است در دعا بهمین خط ، با یاداشت سید عبدالرسول‌صحاف یزدی در آغاز مورخ ۱۳۱٦ ، ربعی .

میخانه : عبدالنبی‌فخر زمانی قزوینی که که در لاهور بسال ۱۲۰۸ ساخته است.

نسخهٔ‌ما گویااز پنج وشش‌نسخهٔ دیگر که نشان داده‌اند(نشریه ٦ در وصف‌طرازاخبار‌اوش ۳۵۸ سنا - ملک ٤۲۵۷ ازسدهٔ ۱۲ - آتش ش ۷۰۰ ازسده۱۲ - دیباچهٔ‌چاپ گلچین‌معانی- استوری ۱ : ۸۱۳) کهن تر باشد

انجام : عقل آورد از پی تاریخ آن
باده در میخانهٔ رندانه‌ای

لمولفه : میخانهٔ من که حاصل‌عمرمنست
مجموعه اخبار و بیاض سخن است
نثرش به مزه همچوکباب مزه است
نظمش همه نافع‌چو شراب کهن است

(درست مانند چاپی)

تمت کتاب میخانه به تاریخ روزپنجشنبه غرهٔ ربیع‌الاخرسنه ۱۰۵۸ کتبه الحقیر المذنب مهدی‌ولدمحمد کیای‌حلوایی‌لنگرودی غضرالله ذنوبه و سترعیوبه والسلام

* **۱۱۹۲** ، نستعلیق مهدی پسر محمد کیای حلوایی‌لنگرودی‌در روز پنجشنبه ۱ ع ۲/ ۱۰۵۸ ، ربعی .

آغاز اندکی‌افتاده : شاه‌نورالدین‌جهانگیر پادشاه به عزواقبال در قصبهٔ‌دل پذیر اجمیر نزول اجلال فرمود و سال هجرت ... هزار و بیست و دو رسیده (ص ۲ و ۳ چاپ‌دوم)

میزان‌الحساب : قوشچی

* **٤۲۸** ، نستعلیق ۱٤ ج۱۰۵۸/۲ ، عنوان شنگرف ، ربعی .

میزان‌الملوك : سیدجعفر کشفی‌دارابی

* **۳۱** - نستعلیق ۲٦ ذق ۱۲۸۷

ناسخ‌التواریخ : لسان الملك سپهر محمدتقی پسر آخوند ملا علی پسر محمد علی کاشانی(۱۲۰۷-۱۷ ع ۱۲۹۷/۲)

(استوری ۱ : ۱۵۳ و ۱۲٤۷ - رجال ایران ۳ : ۳۱۹ - مراة القاسان ۳۷٤)

* **۵۲۰** ، نستعلیق سدهٔ ۱٤ ، عنوان

شنگرف ، رحلی ، ج ۳ در تاریخ قاجار.

النافع یوم الحشر فی شرح الباب الحادی عشر : مقدادسیوری

۲۶۸ ، شکسته نستعلیق میرزامحمدنایینی پدر حاج میرزا علی نقی مشیرلشکر در شوال ۱۲۵۰ با گواهی محسن بن حاج میرزایوسف خان نوادهٔ او در ذح ۱۳۲٤

نامهٔ نامی : خواند میر

(نشریه ٦ : ٤٣١ و ٦٨٠ - نسخهٔ ش ۲۷۵۷ ملی تبریز که در نشریه ٤ : ۳۱٤ ش ٤۲٥ به‌نام منشآت و مکاتیب آمده و فیلم آن بشمارهٔ ۳۰۱٤ در دانشگاه هست)

* **۱۳۰۷** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، عنوان و نشان شنگرف، آغاز و انجام افتاده، نخستین عنوانی که درآن آمده «سطر دو درتحریرمکاتبهٔ اشراف برایا مشتمل بر چهارده لفظ اول در مراسلات سادات صاحب سعادات » است و میرسد به « نشان سید کمال‌الدین حسن(موورخ ۹۳۲)... پنجم (باید « نهم » باشد)مشتمل بردو لفظ اول در ایراد رباعیات و قطعات که در هرباب گفته شد » ...« لفظ دوم از سطر اول در ایراد مراسلات امراء جلالت نهاد » پیدا ست که برگها پس و پیش شده است ، خشتی ربعی .

نامهٔ نامی : امام الحرمین ابوالمحاسن آقا میرزا محمد همدانی مؤلف ملوك الكلام‌فی جمع ماجری بیننا و بین اولی الافهام (نسخهٔ آقای باریک‌بین) . دیباچهٔ‌آن در چهارفصل است در سرگذشت خود او و آثارش از کس‌دیگر، او پسر میرزا عبدالوهاب پسر داور همدانی است و در۱۳۰۳ درگذشته است (ریحانةالادب ۱ : ۱۰۵)

خودکتاب نامه‌های او است که به‌میرزا سعید خان وزیر دول‌خارجه و درباریان قاجار و رجال‌ایران‌وعراق‌نوشته‌است، گردآورنده گویا همین محمدصادق شیرازی‌باشد که نسخهٔ‌مارا نوشته است .

* **۸۷۱** ، نستعلیق محمد صادق پسرآقا میرزا حسین شیرازی درکاظمین در ۱۹ رجب ۱۳۰۱ در زمان مؤلف، عنوان شنگرف ، ازآن باقربن محمد حسین بوده است ، ربعی .

نان وحلوا : بهائی

* **۱۰۸۲** ، نستعلیق ۱۲۳۵ ، جدول و کمند زرو لاجورد ، با سرلوح و حاشیه سازی در آغاز، ربعی .

النجاة : ابن سینا

* **۵۳** ، نستعلیق۱۲۲۳، با اجازهٔ قرائت ۱۲۲۳.

نجوم (رساله -) بفارسی،نخستین‌عنوان در نسخه « در هیئت افلاك چهار کوکب باقی ازسیارات وکیفیت حرکت ایشان» .

بازپسین عنوان « بباید دانست که چون دایـــرهٔ ارضیهٔ عظیم توهم کنند ، در هیئت افلاك و عطارد وکیفیت آن » .

* **٤۲۰** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، شکلها سفید مانده ، آغاز افتاده ، انجام ننوشته مانده

النخبة المحسينة : فیض کاشانی ، نگارش ۱۰۵۰ .

* **۲۲٤** ، نسخ حسن حسینی در ج ۲/ ۱۰۹۰ .

نرگس دان : ذبیحی

* **۷۰۸** ، نستعلیق محمد تقی برای میرزا احمددر تبریز در زمان ناصرالدین‌شاه‌در۱۳۰۲ ربعی .

نریمان‌نامه‌یارستم‌وسلیمان: اسدی، داستان سلیمان است وزرین‌قبا و هزبر بلاو زال و فریلاس دیو و رستم و سیمرغ

* **۷۷۴** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، ۲۰۳ گ رحلی .

نزهةالارواح : میر حسینی

* **۸۴۵** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، با نونویس شعبان ۱۲۲۹ در آغاز و انجام، عنوان شنگرف ربعی .

نزهة القلوب : حمد مستوفی قزوینی (۶۸۰-۷۵۰) که‌در ۷٤۰ ساخته‌است (همان فهرست ۶۸۹)

* **٤۹٤** ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، آغاز وانجام افتاده .

* **۱۳۵۶** ، نستعلیق هدایة الله بن‌میرزا علی در ذق ۱۰۹۹، بادو سرلوح و حاشیه‌سازی، جدول رنگارنگ .

نزهت نامهٔ علائی : شهردان پسرابی الخیر رازی ، در آن آمده که آن را بدایع نامیده‌ام ، در دوازده مقاله و یک خاتمه‌است (همان‌فهرست ۶۹۱ - دیباچهٔ یواقیت‌العلوم)

آغاز نسخه : ایزد تعالی‌و تقدس ازحکم حکم.

* **٤۵۷** ، نسخ محمد بن عبدالله حسینی هروی در ۸ شعبان ۱۱۲۶ ، عنوان شنگرف.

نشر الشفاء‌فی‌شرح‌ذات‌الشفاء: خضرین احمد رودباری که در ۱۱۸۵ ساخته است ، در شرح ذات الشفاء فی سیرة النبی المصطفی و من بعده من الخلفاء سرودهٔ‌محمدجزری، مزجی و آمیختهٔ با متن ، در ذیل چلبی(۱ : ۵۳۹) از متن یاد شده است .

آغاز: لک الحمد یاذالمنة و یانصیر و بالشکرانت الجدیر .

* **۱۵۳** ، نسخ احمد فرزند شارح‌درروز آخر ایام التشریق سال ۱۲۶۹، نشان‌شنگرف، نیمهٔ یکم مجلد یکم ، از آن خاتون زبیده در رجب ۱۲۹۷ و دیگری در ۱۲۹۷ و ۱۳۰۰

نصاب صبیان : ابونصر فراهی

* **۶۵۷** ، نسخ عبدالفتاح در روزیکشنبه ۳ ع ۱/ ۱۳٤۲ ، ربعی

نصایح ، به‌نظم‌و نثر فارسی که‌در آن از خواجه عبدالله انصاری و خواجه نظام‌الملک و آصف برخیاو صاحب عباد و فخرالدوله یاد شده است ، مؤلف گویا همان نویسندهٔ نسخه باشد .

* **۱۱۰۰** ، نستعلیق خوش محمدحسنی فراهانی در ۱۲۶۱، با سرلوح و حاشیه سازی، جدول زرو لاجورد ، ربعی .

نصایح حسین قلی خان به‌پسرش‌اعتماد الدوله میرزا آقاخان به‌فارسی

* **۱۰۸۳** ، نستعلیق جامع آقا میرزاعلی محمد صفا ، جدول زرولاجورد ، ربعی.

نصایح‌الملوک فی‌السیر‌ والسلوک ، درمواعظ و اندرز سلاطین عجم‌از هریک‌سخنی

* **۱۰۹۱** ، نستعلیق خوش محمدجسین خان‌عمو در ۱۳۰۸، جدول و کمند زرولاجورد

و شنگرف ، با سرلوح وطلاکاری در ص ۱ و ۲ ، در ۸ ص ، ربعی .

نصایح الملوك: خواجه نظام‌الملک ، همانکه به عبدالوهاب امامی نسبت داده شده است .

* **۱۰۹۲** ، نستعلیق خوش محمد رضی بن محمدحسین طباطبائی نایینی در محرم ۱۳۱۸ برای ظل‌السلطان مسعود میرزا به دستور آقا میرزا محمد باقر خان محمدی علوی فاطمی طباطبائی ، جدول و کمندزرو لاجورد وشنگرف، عنوان شنگرف ، ربعی .

نصیحت‌نامهٔ شاهی: کمال‌الدین حسین خوارزمی در اخلاق مذهبی بفارسی در دومقاله (دانشگاه . ۳۶۵ - ذیل ریوش ۱۴۹)

* **۷۴۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، عنوان ، شنگرف ، آغاز و انجام افتاده ، وزیری .

نظم‌اللالی : احمد بن محمد حسینی لاهیجانی شاگرد و معاصر مجلسی که سئوال و جواب مذهبی استاد را در سال ۱۱۰۳ بنام شاه سلیمان صفوی گردآورده است ، عنوانهای آن فصل است و سئوال و جواب به فارسی است

* **۱۲۹۲** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف ، ربعی .

نفایس الفنون فی عرایس العیون : شمس‌الدین محمد آملی (همان فهرست ۶۹۱)

* **۴۵۵** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ، زرین و طلا کاری شده ، در ۱۳۶۱ ص ۲۱ س ، آغاز از دیباچه تا فهرست مطلبها افتاده .

نفحات الاسرار المکیة و رشحات الافکار الذهبیة : ابن‌شاشه عبدالرحمن بن محمدبن عبدالرحمان ذهبی دمشقی مؤلف الفواتح المکیة و الروائح المسکیة در تراجم ادباء عصر خود (ذیل چلبی - معجم المولفین ۵ : ۱۷۹)

* **۱۰۲۸** ، نسخ سدهٔ ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف، آغاز و انجام افتاده ، ربعی، از عبدالباقی بن عبدالرحمان بن مغیزل تا جمال الاسلام علی بن اسماعیل المتوکل بن القاسم ، نسخهٔ ما این عنوانها را دارد :

القسم الاول فی محاسن الشام الباب الاول فی فضلاء دمشق و علمائها الفصل الاول فی ذوی البیوت و میرسد به :

الباب الخامس فی من ادرکته من اعیان الیمن یفتخر بوجود امثاله الزمن

النقایة مختصر وقایة الروایة فی مسائل الهدایة : صدرالشریعة الثانی عبیدالله بن مسعودبن تاج الشریعة محبوبی حنفی بخارایی درگذشتهٔ ۷۴۵ که دراواخر صفر ۷۴۳ به انجام رسانده است (چلبی در النقایة والوقایة و الهدایة - مشار ۸۱۸)

* **۱۲۷** ، نستعلیق بخارایی روز یک شنبه از سدهٔ ۱۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، ربعی .

نگارستان : قاضی احمد بن محمد غفاری کاشانی

* **۵۲۹** ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، با یک سرلوح فرموده ، انجام افتاده ، وزیری .

* **۶۲۱** ، نستعلیق عبدالله فراهانی برای میرزا صدیق الملک رئیس وزارتخانهٔ اموردول خارجه در شعبان ۱۲۸۰ ، جدول زرولاجورد ربعی .

* **۱۱۸۵** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف ، جدول زرو لاجورد ، انجام افتاده ، ربعی .

* **۱۱۹۰** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ یا کمی کهنه‌تر ، آغاز افتاده ، میانه و انجام به نسخ رضای حمزوی و سولـوی شیرازی در ۱۰ دسیمبر ۱۸۲۹ برابر با ۱۲ برج ۱۲۴۵/۲ به‌نام الفنتون بهادر فرمانفرمای بندر بمبئی و سر جان مال کم فرمانفرمای آنجا و کاپتان جارج جراویس انگلیسی (مربوط به چاپی است که از روی آن نسخه‌را کامل کرده‌اند) وزیری .

نورالانوارفی علم الاحجار: نورعلی شاه

* **۱۲۱۱** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، ۲۱۸ ص ، ربعی ،

نوش آفرین و میمونه خاتون

(مشار ۱۶۱۰ و ۲۹۰۵)

* **۱۴۵۴** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، بانـه تصویر ، آغاز و انجام افتاده ، رحلی .

نهایة الوصول الی علم الاصول : علامهٔ حلی

* **۱۲۶۲** ، نستعلیق علی اکبر بن محمد طباطبائی در دههٔ یکم محرم ۱۲۴۳ ، رحلی

نهج البلاغة : رضی موسوی

* **۱۲۳** ، نسخ خوش معرب حیدر علی در روز شنبه ۶ ذق ۱۰۳۲ ، با سر لوح وحاشیه سازی در آغاز ، عنوان و نشان زرین ، جدول زرو لاجوردو زنگار ، جلد سوخت‌سشکی فرسوده درون سرخ زرکوب ترنجی ، ربعی .

الوافی : فیض کاشانی

* **۶۴** ، نسخ ۱۳ ذح ۱۱۰۴ ، عنوان ونشان شنگرف ، جدول زرو لاجورد، ازطهارت تا پایان جزو هفتم ، رحلی .

* **۱۰۳** ، نسخ ابوتراب حسینی قمی در روز چهارشنبه ۲۲ ع ۱۰۷۷/۱ ، مقابله کرده محمد حسین بن محمد باقر طبیب در روز سه شنبه ۳ شوال ۱۰۷۷ با نسخهٔ علم‌الهدی محمد کاشانی که نزد پدرش خوانده شده و خط او را داشته است ، باصورت بلاغ قرائت خـود فیض که به‌خط او بوده است در پایـان کتاب العقل و العلم و التوحید و همچنین در پایان مقدمه باصورت گواهی پسرش ،در پایان‌صورت خط خود علم‌الهدی پسرش هست که او این جزو دوم را سراسر نزد پدرش در تاریخ ترویة ایام حج ۱۰۶۹ در قمصر کاشان خوانده و گفته که من نسخهٔ خودم را از آغاز تا انجام بر پدرم عرض نمودم و بارهٔ دیگر هم در روز یک شنبه ۵ ذق ۱۰۷۱ خواندم ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زرو لاجورد ، با مهـر محمد امین نجفی خویی ، از آغاز است تا کتاب الحجة ، وزیری .

* **۱۷۶** ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، عنوان ونشان شنگرف ، جزو یکم و دوم .

* **۱۳۳۷** ، نسخ مقابله شدهٔ در آغاز دههٔ نخستین ماه . . . سال ۱۰۹۷ ، جزو سوم از جنایز تا مواریث ، وزیری .

الوافیة : فی‌شرح الکافیة : رکن‌الدین گرگانی

* **۹۴۸** ، نسخ‌سدهٔ ۸ و ۹ ، آراستهٔ به‌زر ، جدول زرو لاجورد ورنگهای دیگر ، با پیشانی زرین ، عنوان شنگرف ، انجام نونویس

* **۹۷۵** ، نسخ نیمهٔ ع ۹۵۷/۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، ازآن حسین بن محمدفولاد مفکوك و ابوطالب بن ملاعبدالله‌طبیب گیلکی درسه شنبه ٦ رمضان ۱۲۰۵ بوده است.

وفیات‌الاعیان : ابن خلکان

* **۵۲۳** ، نسخ سدهٔ ۱۳ ، ۱٤ ، ازابو- بردةعامر تا کافور اخشیدی .

الوقوف : سجاوندی

* **۲۳۱** ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوانها زرو شنگرف ، جدول زرو لاجورد . انجام درسورة الاعلی افتاده .

الوقوف ، به‌عربی از روی سجاوندی

* **۱۸۵** ، نسخ سدهٔ ۱۲ ، آغاز وانجام افتاده .

هبة الوصال فی ادعیة الهلال : عبدالمطلب بن حسن بن محمد اصفهانی ، با عنوان فصل ۱ و۲ و خاتمه ، به‌فارسی .

* **۱۷۱** ، نستعلیق مؤلف در ۹ ذ ق ۱۰۸۹ ، عنوان و نشان شنگرف .

هفت اورنگ : جامی

* **۷۷۵** ، نستعلیق روز شنبه ۲۰ ذق گویا ۱۲۰۵ ، آغاز و انجام افتاده .

همیان : نصرالله‌حیران اصفهانی‌شهشهانی گویاستخلص به مفخرد روصف شیخ محمد کریم خان کرمانی رهبر گروه‌شیخی وخرده گیری از گروه بهائی ، به‌روش و آهنگ موش و گربهٔ عبید زاکان ، در مذاهب‌مختلفه‌و نیز فنون‌ارباب صنایع متقلبه ، باعنوانهای: «حال‌محمد کریم خان، وقایع یزد، فتواهای‌او ، احوال‌طاوس ، اوصاف کرمان ، اوصاف‌اصفهان » در نسخهٔ‌ش ۷۱۹۷ سپهسالار (۵ : ۷٦۵) که میرزا حسن کاشانی‌در دوشنبه ۲۰ع ۱۲۹۰/۲ آنرا نوشته ودردست‌اعتضادالسلطنه بوده‌است، این‌نسخه نزدیک ۱۵۳٤ بیت دارد وآن در پنجشنبه ۲۰ شعبان ۱۲۸۵ « رفته موشان به جوف‌همیانا» به‌انجام رسیده است و نام سراینده در آن همان نصرالله‌اصفهانی‌شهشهانی‌است‌باتخلص«خورده موشان ». نسخهٔ دیگر آن در کتابخانهٔ غرب همدان (ش ٤۷۸۸) است به خط نستعلیق نصرالله که گویا خود ناظم باشد با تاریخ ۱۲۸۹ در میانهٔ آن (رفت موشان به جوف همیانا) (ربعی با دوقصیده‌یکی‌در ستایش‌علی و دیگری درستایش حسین ع) تاریخ‌سرودن آن دراین نسخه ۱۰ شعبان ۱۲۸۰ است‌پیدا است که آن تحریر نخستین این منظومه است (نشریه ۵ : ۳٦۵) ، نسخهٔ‌ما که نزدیک به ٤۵۱۲ بیت دارد و سه برابر آن یکی است تحریر دوم است و سرایندهٔ آن میگوید که من آن را برای پسرم حسین که‌درهیجده‌سالگی‌در این تاریخ « شب چهارشنبه ۱۲ شعبان۱۲۹٤ درگذشته است سروده‌ام و درآن ازگرانی سال ۱۲۸۹ یاد میکند .

نام سراینده را در نسخهٔ‌ما به‌خط تازه‌ای «اسماعیل چرك» نوشته‌اند که گویا با «خورده موشان » بی‌تناسب نباشد .

درآن از فصل الخطاب وارشاد چاپ بمئی و مثنوی کرمانی و نصرة‌الدین والفیه و رکن رابع شرایع و ازشیخ زین‌الدین وکاظم‌طاوس و ناصرالدین شاه وازل و بهاء وقرة‌العین‌دختر صالح وشیخ لحسا یاد شده است (نسخهٔ ما)

آغاز نسخهٔ همدان :

هذا کتاب همیان موش وگربه
ردبر مبدعین و متقلبین
بسم‌الله الرحمن الرحیـــم

الحمدلله‌رب العالمین و الصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد واله‌آلطاهرین اما بعـد فهذا همیان مطروس لاقوال المخالفین و فیه تنبیه للغافلین و تذکرة للمریدین الجاهلین و ایقاظ للنائمین و تبصرة‌للناظرین المنصفین و تفضیح لاحکام المرشدین‌المعاندین و عذاب للعاصین‌المتمسکین بفتاوی المبدعین و ابطال لمذاهب المتبدعین و تخطئة لاحکام‌الضالین الملحدین ووعدللطایعین ووعیدللعاصین‌وموعظة و نصیحة للواعظین و تعایم للمعلمین و تذکرة للذاکرین و تادیب للمؤدبین و المتادبین و تفریح للمتذهبین و توصیف للبساطین و نشاط للناظرین الساتین و بساط للرائحین و مطلوب للطالبین و مرغوب للراغبین وفضیحة للهاذلین و ملیحة للخاطبین و تعریس و نشاط للناکحین وکفایة للمنصفین و درایة للعاقلین و روایــة للغافلین وبدایة للاولین‌و نهایة للاخرین [و] معرکة للمجادلین و مضحکة للغالبین والسنة للساکتین و تضییع لشعر الشاعرین و بستان للمتنعمین‌و فیه‌ماتشتهیه الانفس و تلذالاعین ادخلوها بسلام آمنین و لعنةالله علی اعداء آل محمداجمعین

سلاقات کردن موش و گربه

ای خـردمند عاقل و دانـا
قصهٔ موش و گربـه بر خوانا
قصهٔ موش و گـربه را تو به‌نظم
بشنو ازمن چه درمکنونا
گربه ای بود شهر اصفاهـان
عاقل و فاضل ویسی دانـا
لیک این گربـهٔ باین اوصـاف
بود تابع به‌شرع رحمانـا
پس همین گربه کـه‌من صفتش
کردم ای عاقـل‌سخن‌دانا
روزی اندر شراب خانـه بشـد
بود میخانـه ازجهودانا
تا نصیحت کـنـد به‌قـوم یهــود
بعـد از آن صیدهم‌زموشانا
اتفـاقـا تمـام قـوم یهـود
بود مشغـول سیـوه‌بندانا
گفـت بهتـر تنقلـی بکنـم
چونکــه ازراه‌گشته‌خستانا
گر خـورم طبع و نان قوم یهـود
نکند طبخ من قبـولانـا
چونکـه آنها خبیث باطنی انـد
خانـنـه و ظرفشان‌کثیفانـا
پس درون شد بسوی خم‌خانه
تا کـه صیدی کندزموشانا
در پس خم می‌کمیـن کـرده
همچو شیری به بیشه‌تنهانا

موشکی شد درون می‌خانه
تا کند سرکشی به‌خم‌هانا
سر به‌خم در نهاد مینوشید
مست گردید و شد به‌جولانا
غافل از آنکه گربه اینجاهست
لب گشود و بگفت لافانا
گفت کو گربه تا سرش بکنم
سر او را برم به میدانا
سر صد گربه را به بخشم من
بیکی چاکران در بانا
گربه در پیش من چو سگ‌باشد
گر شود روبرو به‌میدانا
گربه این می‌شیند و دم میزد
چنگ و دندان زدی‌بسوهانا
پس بگفتا که ژاژ میخواهی
موش مغرور پای عریانا
موش چون دید گربه را در زیر
سامع و ناظر و توانانا
گفت با خود که بد ... خوردم
چون بسی ... خورندمستانا
چونکه بشنید گربه لاف زموش
همچون لاف کاز خمارانا
پس بگفتا به‌موش لاف مزن
می نترسی زنره شیرا نا
تو بیان کن چرا نکردی زور
چون بدیدی مرامسلمانا
از تکبر بود و یا مستی
با خریت که کرده کسبانا
موش گفتا به بخش بد کردم
مست بودم نبد شعورانا
مست اگر میخورد ... به گزاف
عقل شاهد که جمله‌لافانا
خود همان مست و پرگزافم من
مرد میدان کذب و هذیانا
بر من ای صاحب کرامت‌بخش
نادمم بر من این ببخشانا
پس بگفتا بخویش وای بمن
من چه سازم شنید لافانا
کاش پایم شکسته بود ز پیش
کاش شل کشته بوددستانا
من گردن شکسته بد کردم
به‌صفاهان شدم ز کرمانا
من چه کردم به‌روزگار دراز
کوفتادم به چنگ گر با نا
من بسی شهرها سفر کردم
دیده بودم هزار مثلانا
لیک چون این ندیده هیچ کسی
خشمناك و غیور و غرانا
حال دیگر علاج نتوانم
جز که عذر آورم فراونا

آغاز نسخهٔ سپهسالار: بسماه، حمدله...
امابعد [فهذاهمیان مطروس لاقوال المخالفین و فیه تنبیه للغافلین و تذکرة للمریدین] ..

ای خردمند عاقل و دانا
قصهٔ موش و گربه‌برخوانا
قصهٔ موش و گربه را تو به نظم
بشنو از من چه درمکنونا
گربه‌ای بود به شهر اصفاهان
عالم و فاضل وبسی‌دانا
شکمش طبل و سینه‌اش قاقم
ابرویش قوس تیرمژگانا

رهبر دیگ و چمچه و کاسه
مشرف صحن و سفره ونانا

آنجام آن :

این چنین نظم کرده نصرالله
بهر فرزند خودحسین جانا

. . . .

نیست اشعار من کم از سعدی
خوان تو همیان وهم گلستانا

. . . .

گرد سائل سوال از اسمش
گفتمش در جواب «همیانا»

. . . .

از تخلص اگر سؤال کنی
گویمت بود « خورده موشانا»
ناظم و راقمش صفاهانی
من محلات شاه شاهانا
خواست تاریخ او خرد گفتا
« رفته موشان به‌جوف همیانا»
بود ختم کتاب پنجشنبه
بیست و پنجم زشهرشعبانا
از شهوری که در هزار و دویست
بعد هشتاد نیز خمسانا
حال دیگر علاج نتوان کرد
جز که عذرآورم فراوانا
(گ ۳ رس ۸ سپهسالار)
پس بگفتا به گربه کی‌سرور
من غلامسم یک ازغلامانا
تو ببخشا بمن از این گفتار
من نه آنم دگر صفاهانا

. . . .

ما تمامی رساله‌اش داریم
زانکه هستیم اهل کرمانا
این نگردد نجس به فتوایش
گر رسد بر طعام وظرفانا

. . . .

از رساله مرا است ارشادی
بنبئی چاپ کرده خانانا
هست فصل الخطاب در دستم
دیگرم مثنویش حفظانا
نصرة الدین مرا مجلد هست
که شب و روز من بروزانا

انجام نسخهٔ ما افتاده :

آنکه وصفش بس است از ناسش
علما را تمام سلطانا

. . . .

گاه منزل دهند در کرمان
گاه لنگر برند عنفانا

. . . .

هر که فصل الخطاب او دیده
کرده تصدیق من زقولانا
از زمانی که شیخ طوسی بود
تابه این‌دم که‌حاج کریم‌خانا

. . . .

لله‌الحمد کین خجسته مقال
گشت اتمام پس‌به‌سالانا
یافت اتمام زیب دفتر شد
دفتر از وی تمام‌ملانا

. . . .

پس چنین نظم کرد ناظم این
بهر فرزند خود حسین‌جانا

تا همه کودکان به‌مکتب خویش
حفظ سازند موش و گربانا
حیف و صد حیف منتها نرسید
مقصدم رفت او زدنیانا

. . . .

هیجده سال پروریدم من
شد تبه عمر او زبادانا

. . . .

من برویش نظاره می کردم
که برون رفت روح‌جسمانا

. . . .

الغرض رفت او بسوی جنان
سوخت جانم ز دردهجرانا
در شب چهارشنبه او جان داد
یک ده و دو ز ماه‌شعبانا
یک هزار و دویست از هجرت
نودم بعد با چهارانا
کردم الحال سال تاریخش
تا بماند به روزگارانا
الغرض زانچه ذکرم بنمودم
همه بد وعظ وهم زپندانا
گر چه بنیاد شعر بود قدیم
منتظم من عبید زاکانا
لیک افزوده شد سؤال و جواب
بهر تنبیه در مقاما نا
این سخنها به نظم آوردم
بلکه شایع شود به‌دورانا
یادگارم برفت از دستم
جای او ماند این کتابانا

گر همه شعر ها بود نیکو
شعر بد پس کجا بیانا نا
خوب و بد یادگار می باشد
نیست لازم که جمله‌خوبانا
چه کند آنکه شعر نا گفته
تا به امروز او به‌دنیانا
(ازاین پس از نسخهٔ همدان است)
نه قوافی نه سجع میداند
مطلع نیست از عروضا نا
مثل من چو پیره زن باشد
خواست یوسف خرد کلافانا
نیست مارا توقعی زین بیش
که پس مرگ خوانده‌حمدانا
پس مرا زیر خاك شاد کنند
یاد آرند زین چرندانا
ماند از خواجه یک گلستانی
از منم یادگار همیا نا
گر چه اشعار او فصیح بود
نزد اطفال این ملیحانا
شوق اطفال در قرائت‌این
هست افزون تر از گلستانا
در گلستان تمام گل باشد
لیک همیان پرست‌موشانا
غرض از نظم این کتاب بدیع
یاد گاری است بهرصبیانا
ورنه این قابل نوشتن نیست
ادعایم بود مزاحا نا
عذر ابیات خود اول گویم
تا نباشم خجل ز نظمانا

چونکــه زاید بود در این اشعـار
ذکر یک نون بلکه نونانا
لیک بر موش و گربه سهل بـود
چونکه هستند هر دوجوعانا
آنچه زاید بود ز نـون اشعـار
نصف از موش ونصف گربانا
کاش نون دیگر اضافـه بدی
بهر ناظم که هست جوعانا
هرکه بشنیـده شعر **مفخر** را
آنکه به این زمان به‌دورانـا
در تعجب نیاید از این شعـر
نکند منعم از چرنـدانـا
غرض این شوخی است نی اشعار
خود نمایم قبول و ازعانا
مختصر انکه را که بـد گفتم
هجو کردم تمام خلقانا
نیست تخصیص هر یکی که شده
ذکر او در کتاب همیانا
کـه بد آید ورا ز کـارد نش
که چرا کرده است هجوانا
بحث من مطلق است‌ولی مخصوص
که بد آید و را ز حرفانا
عقب هـرکسی سخـن گفتـم
نکند پس گله زحرفانـا
که چرا هجو کرده مـردم را
نیست تخصیص هیچ خلقانا
من عموما جسارتـی کـردم
لیک مقصود پند و وعظانا
کـه بود در میانـهٔ خلقـان
مثل اینهـا که کرده ذکرانا

بلکه گردند ملتفت مـردم
فهـم آرنـد از کلامانا
الغرض آنچه را بیـان کردم
نیست مقصود جز که پندانا
هرکه گوید که شعر نـاموزون
زچه گفتی تو درکتابانا
گویمش در جواب حـق دارم
شعر نا گفته‌ام به‌دورنـا
شعر مشتق از شعور بـود
چه کند فـاقد شعورانـا
آنچه مذکور گشته در همیـان
موش گفته‌است ونیزگربانا
موش و گربه کجا و شعر کجا
من نگفتم که کرده‌بحثانا
مختصر چون کلیله و دمن است
که همه صحبت است‌ونقلانا
باطنا جمله پند بـاشد و عـظ
ظاهرا نـام موش وگربانا
لایکلف مگر تـو نشنیـدی
که خدا گفته بـه به قرآنا
الغرض هر غلط که بشنیـدی
کن تو اغماض هردو عینانا
کرد سائل زنام نسخه سئـوال
گفتمش در جواب «همیانا»
چونکه همیان بـود در او بسیار
از بد و نیک وخشک‌ورطبانا
همچو همیان که به زملاقطب
هست در او بسی کلامانا
ترسم از موش آنکه پاره کند
چون بسی پاره کرد همیانا

لیک همین من تراز موش است
چون مسخر نموده موشان
گر به دقت نظر کنی بینی
خوب اسمی است با مسمانا
ناظم و راقمش صفاهانی
وز محلات شاه شاهانا
گر به پرسی که ناظمش کی بود
گویمت بنده‌ای زیز دانا
ترسم از ذکر اسم بنمایم
دشمن از بهر خود اضافانا
چونکه مقصود نیست جز مطلب
ذکر در اسم بودلغوانا
وز تخلص اگر سئوال کنی
گویمت در جواب قولانا
که مرا نیست طبع موزونی
که تخلص بود ضرورانا
لیک چون شاعران همی دارند
بی شعوران چو من که حیرانا
رحمت حق بود کسانی را
که کنند این کتاب چاپانا
باد خلاق هردو کون مدام
یاور و ساعیش به‌دورانا
که مصور شود ملیح بود
طالب آیند زود طفلانا
این بود آرزو که چاپ شود
تا بماند زیادگارانا
باکه گویند حق بیاسرزاد
آنکه پرکرداصل همیانا
پس خدا ساعیش کند رحمت
ار به د نیاوار به عقبانا
خواست تاریخ او خرد گفتا
رفته موشان به‌جوف همیانا
کر حسابش ترا بود مشکل
کن **غرف** را حساب‌ویرخوانا
روز تاریخ ختم شنبه بود
در دهم ماه پس به‌شعبانا
سال آنهم هزار سی باشد
که دو صد راکنی اضافانا
بعد از آنهم اضافه بنمایی
لفظ هشتاد را شما رانا
سیبقی الخط فی القرطاس دهرا
وکاتبه رمیم با التراب

* **۱۲۳۵** ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ و ۱۴ ، ۱۸۸ گ ۳۷۶ ص ۱۲ س ربعی کوچک ، در ص ع آن با مداد بخط تازه‌ای نوشته‌شده « موش و گربه اسماعیل چرك »

یادداشتهای روزانه که از آدینه ۸ ج ۱ ۱۳۳۵ آغاز میشود گویا از شاه زاده ملك آرای باشد .

* **۹۷۹** ، نستعلیق اصل .

یوسف زلیخا : جامی

* **۶۳۹** ، نستعلیق ۱۲۳۶ ، عنوان و شنگرف، جدول زرو لاجورد باسرلوح، خریداری ۱۲۱۸ در شیراز ، ربعی .

* **۶۴۸** ، نستعلیق سدهٔ ۱۲، دیباچه‌را ندارد و چنین است آغازش :

محمد کش قلم چون ناسور ساخت
زنیمش حقهٔ طوق کمر ساخت

انجام افتاده ، ربعی .

* **۱۱۷۷** ، نستعلیق ۱۲۱۵ ، عنوان

شنگرف ، جدول زرو لاجورد، الیاس پسرهارون سسیحی آن را به پانزده هزار در تهران خریده بود ، ربعی .

یوسف و زلیخا : حاذق‌جنیدالله مخدوم هروی‌درگذشتهٔ ۱۲۰۹ که‌در ۱۲۳۹ درخوقند سروده است (فرهنگ سخنوران ۱٤٦ - مجلهٔ ادبیات تبریز س ۱۱ ش ص ۲۰۰) در باکو یک‌نسخه(ش۷۸۸ فهرست) و درلنینگراد سه نسخه(فهرست‌عمومی۳ ص۶۱۱) و درتاشکند شش نسخه (ش ۱٦٤۹ تا ۱٦٥٤) هست

در آن آمده :

بیا حاذق چه داری با خدا بحث
زبان درکش مناجات‌است یا بحث

آغاز :

الهی سینه‌ام را ساز قانون
ز آهش بند تار ناله مضمون
که عشق نغمه پردازش نوازد
نوا از قصهٔ عشاق سازد

انجام :

بده جامی زصاف خیر انجام
که آرایم بساط شکر را تام

* **۸۰۷** ، نستعلیق هندی سفر علی در یکشنبه ۲۹ شوال ۱۲٤٤ درشهرك خواجهٔ کشی ، ربعی .

یوسفیه : حاج میرزا محمدهادی‌نایینی (دانشگاه ٤۰۸۱)

* ۸۲۹ ، نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، بیاضی ربعی.

اسناد

۱- فرمان آستان قدس رضوی مورخ صفر ۱۲۳۸ با مهر مخصوص آن که آقاابوالقاسم از خادمان کشیک ثالث شده است.

۲ - فرمان شاه سلیمان مورخ ۱۰۹۳/۲ با مهر «سلیمان» در اینکه یونس پسرجمشید نوری در ایت‌ئیل ۱۰۹۳ کماندار تفنگچی همیشه کشیک رکاب ظفر انتساب بلوك محمد ناطق بیك مین باشی جلو شده و از جمعی است که انیس الدوله محمدحسین توپچی کمانداری اورا دیده‌است، از این روی مواجب او شش تومان تبریزی مقرر میشود، بانشانه های دیوانی در پشت نامه که زیر کاغذ رفته است.

۳- فرمان شاه سلیمان مورخ شعبان ۱۱۰۵ با مهر «سلیمان» در اینکه یونس پسر جمشید نوری تفنگچی همیشه کشیک تا بین عبد الجباربیک تبردار باشی بلوك محمد باقربیک مین باشی در ۱۰۹۳ ایت‌ئیل تفنگچی همیشه کشیک ملازم شده و تبردار باشی و جبارقلی بیک یوزباشی تصدیق و سپهسالار ایران و تفنگچی آقاسی و بیگلربیگی آذربایجان تجویز این امر نمودند که مالوجهات الکاء مزبوردر در وجه او مقرر شود، باید وزیر و مستوفی مازندران آن را اجرا کنند.

۴- فرمان فتح‌علی‌شاه (بامهر) مورخ ذق ۱۲۱٤ در اینکه عباس میرزا باید در خانهٔ خود شغلی به‌میرزا عبدالرحیم گرمرودی نویسنده وحاجب بدهد، با نشانه‌های دیوانی در پشت.

۵- نامه با عریضهٔ عبدالمحمد نوری از طلاب به فتح‌علی شاه که پنج تومان و ده خروار شالی مستمری داشتم و اکنون در اصفهان به تحصیل می‌پردازم خواهش‌دارم به متصدیان نور دستور دهند تا آن مستمری را به پسرم که در نور است و از طلاب بدهند

در بالای نامه فتح علی شاه (بامهر) در محرم ۱۲۱۸ به نجف‌قلی سلطان حافظ الکای نور دستور میدهد که آن‌سبلغ راپپردازد، در پشت آن به‌خط و مهر متصدی دیوانی آمده که این مستمری دربارهٔ او برقرار شده است، با نشانه‌های دیوانی دیگر.

۶- فرمان فتح‌علی‌شاه مورخ ع ۱۲۳۹/۲ که محمد قلی‌میرزا والی طبرستان باید بداند که از مالیات کرمانشاهان پانزده تومان تبریزی وظیفهٔ ملاعبدالمحمد نوری بوده و بایستی از محل مازندران داده شود، بانشانه های دیوانی در پشت.

۷- فرمان فتح‌علی شاه مورخ ذح۱۲٤۳ که حسین‌قلی‌میرزا فرمان فرمای فارس باید بداند که میرزا محمد رحیم قدیمی چنین معروض داشته است که محمدزکی‌خان‌غیاث

آبادخفرك را وقف تعزیه داری کرده است، آن را از مالیات معاف بدارید، با نشانه‌های دیوانی در پشت.

۸- فرمان محمد شاه مورخ رمضان ۱۲۵۱ در اینکه ناصرالدین میرزاولی‌عهد آذربایجان است ومحمد خان امیر عساکر نظام و غیر نظام امیرالامراء نظم مهمات درب خانهٔ اورا درعهده دارد، بانشانه‌های دیوانی درپشت.

۹- فرمان محمد شاه قاجار (با مهر) مورخ محرم ۱۲۵۲ که روستای کلوانق مهران رودتیول میرزا محمد تقی مستوفی‌است، بانشانه‌های دیوانی در پشت.

۱۰- فرمان محمد شاه (بامهر) مورخ ج۱/۱۲۵۲ خطاب به امیرالامراء و رئیس دولت غلام‌حسین‌خان سپهدار که محمدرحیم بیک نایب توپخانه در بارهٔ زمین شتربـهٔ فراهان‌وکاذران با حاجی سمیع خان فراهانی ادعائی داشته و خود او درگذشته است، ما عباس‌بیک توپچی را فرستادیم که محمدحسن پسر حاجی‌سمیع‌خان را با پسر آقـا مهدی احضار کند تا در آستانهٔ علیه این دعـوی فیصله یابد، با نشانه‌های دیوانی پشت.

۱۱- فرمان محمدشاه مورخ صفر ۱۲۵۳ که میرزا رضای منشی خاصهٔ سرکار در این سال تخاقوی‌ئیل سیصد تومان از دیه‌های فراهان مواجب میگیرد و محمد خـان امیر تومان چند دیهی را که دراین فرمان یاد شده است تیول او بداند، با نشانه های دیوانی در پشت.

۱۲ - فرمان محمد شاه مورخ صفر ۱۲۵۳ که غیاث آباد خفرك وقف زکی خان برای عاشوراء از حواله و اطلاقات دیوان معـاف بوده ومداخل آنجا را حاجی آقای ملاباشی متولی مصرف میکرده است اکنون هم آنجا را از حواله‌جات دیوانی معاف بدارید، باچند مهر در پشت.

۱۳- فرمان محمد شاه (بامهر) مورخ شوال ۱۲۵۸ که محمـــد رحیم بیک نایب توپخانه در هرات ملتزم رکاب بوده و خوب خدمت کرده است از این روی در همین سال‌ایت‌ئیل‌دو خروارغله‌برمستمری او افزوده شده است که رویهم سالانه چهار خروار از مالیات تبریز بگیرد، تهرمان میرزا صاحب اختیار آذربایجان در بارهٔ او همه ساله آن را مقرر بدارد، با نشانه‌های دیوانی در پشت.

۱۴ - فرمان ناصرالدین‌شاه هنگام ولـی‌عهدی مورخ شعبان ۱۲۵۱ بنام میرزا محمد صالح ضابط بلوك‌النجان ولنجان و در آن از ملااحمد مولوی یاد شده است.

۱۵ - فرمان ناصرالدین‌شاه مورخ‌رجب ۱۲۶۵ که مبلغ بیست و سه تومان ازمالیات بلدهٔ نور وظیفهٔ حاجی ملاعبدالمحمد نوری بوده و اینک که او درگذشته است به پسرش داده میشود، با حاشیه و نشانه‌های دیوانی در پشت.

۱۶- فرمان ناصرالدین شاه (با مهر او) دربارهٔ سلطان مراد میرزا که در نظم مملکت ورفع انقلاب حسن کفایت‌به‌خرج‌داده وقلعه‌ها را از دشمن گرفته و در ممالك شرقیه فتنهٔ متمردان را رفع کرده‌است، یك قطعه نشان

امیر تومانی مکلل به‌جواهر با حمایل مخصوص آن و یک قبضه شمشیر مرصع به الماس به او مرحمت شده است ، اتابک میرزا محمد تقی خان امیر کبیر کل عساکر نظام و غیر نظام باید به سرداران و سرتیپان و سرهنگان واعیان وخدام دربار دولت دستور دهد که اورا با این نشانها احترام کنند و از او بشنوند و این فرمان را کتاب دفترخانه در عهده شناسند ، مورخ شعبان ۱۲۶۵ ، خط شاه در بالای فرمان است در تمجید از مراد میرزا وخدمتی که در مأموریت شرق کرده است ، مهر امیر کبیر و نشانه‌های دیگردر پشت فرمان هست.

۱۷- فرمان ناصرالدین‌شاه دربارهٔ مستمری ده تومان نقد برای آقا سید شریف پسر آقاسید علی اصغر خوانساری در شعبان ۱۲۶۷ ، با نشانه‌های دیوانی در پشت نامه.

۱۸- فرمان ناصرالدین‌شاه مورخ ج ۲/ ۱۲۶۸ که برای میرزا محمد مستوفی یک جبهٔ ترمه خلعت نوروزی به وسیله حسن‌علی خان پیش‌خدمت فرستاده است.

۱۹- فرمان ناصرالدین شاه که یک توب جبهٔ ترمه خلعت نوروزی همراه دوست علی‌خان پیش‌خدمت برای میرزا محمد قوام الدوله در رجب ۱۲۶۹ فرستاده شده است ، در پشت مهر میرزا آقاخان و دیگری هست.

۲۰- فرمان ناصر الدین شاه مورخ ج ۲/ ۱۲۷۲ در بارهٔ میرزا محمدحسین خوشنویس شیرازی که در لوی‌ئیل سی تومان از مالیات فارس اضافه بر سی تومان مستمری پس از وضع رسوم به اوداده میشود و مؤیدالدوله طهماسب میرزا این حکم را اجراء کند.

۲۱- فرمان خطاب به سام خان ایلخانی مورخ ج ۱/ ۱۲۷۵ در اینکه حشمةالدوله حکمران خراسان شده و از او اطاعت کنید (سواد ملفوفه است)

۲۲- فرمان ناصرالدین شاه مورخ ۱ شعبان ۱۲۷۶ با مهر او دربارهٔ میرزا محسن خان وزیر مختار و ایلچی مخصوص دولت ایران مقیم اسلامبول که‌درایجاد حسن رابطه میان دو دلت ایران و عثمانی و رفع قرانتین خانقین عراق عرب و قزل‌دیزج دوسرحدجنوبی وغربی ایران و عثمانی کوشش کرده است که از سال آینده پیچی ئیل بر مواجب هزار تومان او سالانه هزار تومان دیگر افزوده شود و همه ساله دو هزار تومان پس از وضع رسوم دیوانی بگیرد و دفترخانهٔ همایونی‌شرح این فرمان را در دفاتر خود ثبت کنند .

به‌خط نستعلیق کلهر، میانه سطرها زر اندود حاشیه شده با گل و بوتهٔ زرین و رنگارنگ وآراسته ، ۱۲س ۲۷ × ۶ و ۶۵× ۹۰ در قاب گرفته و زیر شیشه گذارده.

۲۳ - فرمان مورخ شوال ۱۲۷۹ بامهر میرزا سعیدخان وزیر خارجه با خط ناصرالدین شاه به‌زرگرفته در اینکه آقا رضای تاجر در ۱۲۷۹ قباله‌ای به وزارت خارجه آورده و گفته که ملکی در قزوین از حاجی‌بیگلر خریده‌ام و قباله باید در اینجا ثبت شود ولی خود او آمده و میگوید که این ثلث پدر من است ونباید فروخت‌و علماء‌هم دیدند که‌وصیت درست است ، در پشت آمده که در ذق ۱۲۷۹

ثبت دفترخانهٔ وزارت امور خارجه شده است با مهز .

۲۴ - فرمان ناصرالدین شاه (بامهر) مورخ ذح ۱۲۸۴ که دویست تومان مواجب مولاعبدالله‌خان پس از وضع رسوم دیوانی از مالیات عربستان به میرزا آقا نویسندهٔ عم اکرم کامکار حشمة‌الدوله داده میشود ، شکسته نستعلیق زرین .

۲۵ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ ع ۱/ ۱۲۸۶ که چون میرزا محمود پسر میرزا یوسف لشگر نویس در وزارت خارجه خدمات انشاء رمز میکند از ئیلان‌ئیل مبلغ سیصد تومان از بابت مواجب اسناس پروسکی که درگذشته است باو داده میشود .

۲۶- فرمان ناصرالدین شاه مورخ ج ۱/ ۱۲۸۸ که صد تومان مواجب قاسم خان نایب ایشک‌آقاسی دربارهٔ جان‌جان خانم دختر محمد حسن خان نایب ایشک آقاسی مقرر میشود ، با مهر صداعظم در پشت.

۲۷- فرمان ناصرالدین شاه مورخ شعبان ۱۲۸۸ که میرزا ابوالقاسم پسر میرزاعباس قلی سررشته‌دار دفتر لشکر شده و از بابت مواجب فتح الله خان افشار دویست تومان مواجب که پس از وضع رسوم دیوانی یک صدوشصت تومان میشود خواهد گرفت ، با نشانه‌های دیوانی در پشت.

۲۸ - فرمان ناصرالدین شاه (بامهر) مورخ ع ۱/ ۱۲۸۹ پیچی‌ئیل در بارهٔ میرزا پارسخ مترجم اول کار پرداز خانهٔ دولت ایران‌در تفلیس که اوویس قونسول‌باد کوبه میشود و دویست تومان مواجب میگیرد وزیر نظر میرزا اسدالله‌خان کارپرداز تفلیس کار میکند ، با نشانه‌های دیوانی در پشت.

۲۹- فرمان ناصرالدین شاه مورخ ذح ۱۲۹۰ که معادن مس سبزوار و کوه سرخ وشاه‌رود به توسط حسن علی خان وزیرفواید عامه هشت ساله به حاجی علی اکبر امین معادن اجاره داده میشود ، با مهر امین‌الملك ومحمد یوسف ووزیر فواید عامه و دو مهردیگر در پشت.

۳۰ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ صفر ۱۲۹۱ که میرزا عبدالباقی طبیب اصفهانی درگذشته و بازمانده ای ندارد و پانزده تومان مستمری او از مالیات اصفهان دربارهٔ میرزا سیداسماعیل و میرزا سید محمد علی اصفهانی برقرار میشود ، بانشانه‌های‌دیوانی‌در پشت.

۳۱ - فرمان ناصرالدین شاه (بامهر) دربارهٔ پنجاه تومان‌و پنج‌خروار جنس‌مستمری از لرستان برای میرزا حسن عارف نوادهٔ میرزا محمد عارف در ع ۱/ ۱۲۹۱ ، با چند مهر در پشت.

۳۲ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ ج ۱/ ۱۲۹۲ که به درخواست حاجی میرزا حسین خان سپهسالار ووزیر خارجه‌در سال‌تنگوزئیل مبلغ دویست تومان بر سیصد تومان مواجب میرزا محمود منشی وزارت خارجه افزوده شده و مبلغی ازآن از مواجب حاجی میرزا هادی‌خان کارگذار خارجهٔ کرمانشاهان‌است، بانشانه‌های دیوانی در پشت.

۳۳- فرمان ناصرالدین شاه (با مهر) خطاب به مظفرالدین میرزا صاحب اختیار آذربایجان دربارهٔ بیست تومان نقد و پنج خروار جنس مستمری میرزا عبدالحسین در ع ۱/ ۱۲۹۳ ، بانشانه‌های دیوانی در پشت.

۳۴ فرمان ناصرالدین شاه خطاب به‌مظفر الدین میرزا صاحب اختیار آذربایجان در بارهٔ بیست تومان نقد و پنج خروار جنس مستمری میرزا محمد حسین در شوال ۱۲۹۳ ، بانشانه های دیوانی در پشت.

۳۵ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ شعبان ۱۲۹۵ که میرزا محمود منشی رموز وزارت خارجه در خطوط و تلگرافهای مرموز لیاقت به‌خرج‌داده است و به درخواست مشیرالدوله سپهسالار اعظم ووزیر خارجه از پارس ئیل به لقب خانی سرافراز میگردد.

۳۶- فرمان ناصرالدین شاه مورخ ج ۲/ ۱۲۹۶ که فتح علی‌خان‌سرتیپ سوارهٔ شاهسون بغدادی درخواست کرده است که صد وشصت ودوتومان و شش هزارمالیات طایفهٔ خمسه‌لوی قزوین و کردستان که در جزو شاهسون بغدادی ابواب جمع است از بابت مواجب محلی بیست نفر سوار این طایفه که معادل صدوپنجاه و چهار تومان و پنچهزار و سیصد دینار است محسوب شود و تتمهٔ هفت تومان وهشت هزار و چهارصد دینار از بابت مواجب خود او محسوب گردد ، پس صدو شصت و دوتومان و شش هزار مالیات این طایفه مواجب او و سواره مقرر شده است ، بانشانه های دیوانی در پشت.

۳۷ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ محرم ۱۳۰۰ دربارهٔ میرزا محمود خان منشی رموز که‌چون سالهادر وزارت‌خارجه‌مشغول بوده و قوانینی برای مخابرات تلگرافی رمز وضع کرده است به مفتاح‌الملک لقب یافته است.

۳۸ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ رجب ۱۳۰۰ که صد وشصت تومان و بیست خروار جنس بی‌رسوم از محل خراسان در بارهٔ آقاسید مهدی امام‌جمعهٔ لاهیجان مقرر میشود ، با امضای شاه‌ولی مهر شاهانه ندارد ، با مهر امین السلطان در پشت ، از تاریخ هم تنها دو رقم ۱۳ مانده است.

۳۹ - فرمان ناصرالدین شاه (با مهر) به‌نام‌میرزانصرالله‌خان که‌چهارسال است منشی وزارت امور خارجه میباشد و به تصدیق مؤتمن‌الملک وزیر خارجه در شوال ۱۳۰۰ نایب اول وزارت‌خانه شده است ، دویست تومان بدون وضع رسوم از محلهای معین در همین فرمان اضافه مواجب باو داده میشود.

۴۰ - فرمان ناصرالدین‌شاه مورخ شوال ۱۳۰۰ که میرزا موسی خـــان منشی اول وزارت خارجه کارگذار بوشهر و مدیر امور تذکره میشود.

۴۱ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ ع ۱/ ۱۳۰۱ که میرزا محمودخان مفتاح‌الملک نایب وزارت خارجه در مخابرات رمز رنجی برده‌است‌و در قوی‌ئیل به‌درخواست‌وزیرخارجه میرزا سعید خان مبلغ دویست و پنجاه تومان از بابت وجوه تذکره بر پانصدتومان‌مواجب

او افزوده شده که پس از وضع دو عشر پرداخت شود، بانشانه‌های دیوانی در پشت.

۴۲ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ شوال ۱۳۰۱ که میرزا محمد مستوفی پسر ولی‌عهد سررشته دار آذربایجان به‌درخواست این فرزند مبلغ سیصد تومان از محل آذربایجان مواجب میگیرد، باحواشی و نشانه‌های دیوانی درپشت.

۴۳ - فرمان ناصرالدین‌شاه مورخ ۱۳۰۳ که به‌میرزا محمودخان مفتاح‌الملک نایب وزارت خارجه، به‌درخواست ناصرالملک وزیر خارجه، نشان‌شیروخورشید درجهٔ دوم‌ستاره‌دار داده میشود.

۴۴- فرمان ناصرالدین شاه مورخ ع ۲ / ۱۳۰۴ که هشتاد تومان از تفاوت عمل مالیات طایفهٔ سلوك‌لو اضافه جمع دستورالعمل فارس به میرزا علی مستوفی ولایتی آنجا مواجب داده میشود، ظل‌السلطان حکمران فارس و اصفهان و اراك و عربستان باید آن را مقرر بدارد، در حاشیه آمده که هشتاد تومان در دستورالعمل دیوانی فارس مقررشده است، با نشانه‌های دیوانی در پشت.

۴۵- فرمان‌تیول‌میرزا هاشم‌خان‌دربقراباد گرم رود آذربایجان که مالیات آنجا را که سی ودوتومان شش هزار و پنجاه دینار و یازده خروار و پنجاه ودوس جنس است همه ساله بگیرد، مورخ ج۲/ ۱۳۰۶ سیچقان ئیل.

۴۶ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ رجب ۱۳۰۶ که مؤتمن‌السلطان میرزا محمودخان مفتاح‌الملک نایب اول وزارت خارجه در رمز کار کرده و به‌درخواست‌امین‌السلطان وزیر داخله ومالیه از اودئیل مبلغ پانصد تومان بر هفتصد و پنجاه تومان او افزوده شده است.

۴۷ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ شعبان ۱۳۰۶ تنگوزئیل که به اکویف روسی یک قطعه نشان شیرو خورشید از درجهٔ چهارم داده میشود.

۴۸ - فرمان ناصرالدین شاه (بامهر) دربارهٔ مستمری پنج تومان و سه هزار خروار ودوازده من غله برای‌غلام‌علی‌خان‌ازآذربایجان (سابج داران) درج ۱/۱۳۰۷، بانشانه‌های دیوانی در پشت سند.

۴۹ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ رجب ۱۳۰۷ که حاجی حسین قلی‌خان‌معتمد الوزراة در کارهای قونسول جنرالی‌هندوستان وسفارت آمریکادر اتازونی و ملازمت موکب شاهانه در پاریس وحمل ونظارت بارهای سلطنتی به تهرات درستی و راستی نشان‌داده است‌اوراصدرالسلطنه میخوانیم و اجازه میدهیم که مارا دیدار کند، بامهر امین‌السلطان.

۵۰ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ شعبان ۱۳۰۷ که میرزا محمود خان مفتاح‌الملک نایب اول وزارت خارجه در بارس ئیل به‌درخواست امین‌السلطان وزیر اعظم لقب «جناب» گرفته است، آراسته وزرین است.

۵۱ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ ذح ۱۳۰۷ که بانو خانم دختر محمد رحیم‌میرزا درگذشته و چهل تومان مقرری داشته وآن به بازماندگان او داده میشود، در حاشیه

آمده که مواجب اصل پس‌ازوضع رسوم پنجاه ودوتومان بالغ بر چهل و دوتومان میگردد.

۵۲ - فرمان ناصرالدین شاه (با امضاء او) مورخ صفر ۱۳۰۸ که عم اکرم‌اوسلطان سلیم میرزا از بابت برگشت تخفیف ملایر وتویسرکان مبلغ دویست و پنجاه تومان علاوه مقرری از مالیات آن دوجا پس از وضع رسوم دیوان بگیرد، بانشانه‌های دیوانی در پشت آن.

۵۳ - فرمان ناصرالدین شاه (بامهر) مورخ ع ۲/ ۱۳۰۸ که به‌درخواست شجاع الدوله امیر تومان چون میرزا محمد علی مستوفی قوچانی در گذشته است بجای او میرزا آقا بابا مستوفی آنجا میشود و مبلغ صد وپنجاه تومان و بیست خروار جنس از مواجب خانواری او میگیرد.

۵۴ - فرمان ناصرالدین شاه (با مهر) مورخ رجب ۱۳۰۸ که‌به‌درخواست شجاع الدوله امیر تومان حکمران قوچان به میرزا علی‌محمد و میرزا محمد رضا پسران میرزا محمد علی مستوفی قوچانی مبلغ صدو پنجاه تومان نقد و بیست خروار جنس از مواجب پدرشان که درگذشته است داده میشود.

۵۵ - فرمان ناصرالدین‌شاه به‌ظل‌السلطان صاحب اختیار اصفهان مورخ شعبان ۱۳۰۸

۵۶ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ رجب ۱۳۰۹ دراینکه از مواجب میرزا سلطان محمدخان ایلخانی قشقایی که درگذشته است مبلغ دویست و پنجاه تومان دربارهٔ بانوگشسب خانم همشیرهٔ او مقرر میشود تا همه ساله پس از وضع رسوم دیوانی دریافت کند، درکنارهٔ فرمان آمده است که مبلغ هشتصد وشصت و چهار تومان مواجب او بی‌رسوم به خرج دستورالعمل توشقان‌ئیل مملکت فارس منظور شده است.

۵۷ - فرمان ناصرالدین‌شاه مورخ شعبان ۱۳۰۹ که میرزا محمودخان مفتاح‌الملک نایب اول وزارت خارجه در حل مخابرات رمز و مطالب محرمانهٔ دولتی رنجی برده است به تصویب امین‌السلطان وزیراعظم درلوی‌ئیل نشان شیروخورشید درجهٔ اول خارجه باحمایل‌سبز باو داده میشود، بانشانه های دیوانی در پشت.

۵۸ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ شعبان ۱۳۰۹ که به مؤتمن السلطان میرزا ابوالقاسم‌خان لشکرنویس به تصویب نایب السلطنه امیرکبیر وزیر جنگ لقب مشیرلشکر داده میشود، بانشانه‌های دیوانی در پشت.

۵۹ - فرمان ناصرالدین شاه (با امضای او) مورخ ۱۳۱۰ تخاقوی‌ئیل که میرزا احمد خان علاءالدوله امیر تومان به تصویب‌امین السلطان صدراعظم حکمران بختیاری و عربستان شده است، با مهر صدراعظم مورخ ۱۳۱۰ در پشت آن.

۶۰ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ ۱۳۱۰ در اینکه ما از خدمات مرتضی خان اعتماد حضرت پسر آقا تقی در این سفر خوشنودیم و به تصویب امین‌السلطان مقرر میداریم که

او مانند پدرش در زمینها و کاریز پهلوی کاخ فیروزما تصرف‌آبادی کند، با مهر طغرااشانند در بالا و با مهر امین‌السلطان در پشت.

۶۱ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ ع ۱/ ۱۳۱۰ که حاجی میرزا عباس قلی وزیر دربار درگذشته و میرزا ابوالقاسم مشیرلشکر بجای او منصوب‌میگردد وعضو مجلس‌وزراءمیشود، امین‌الدوله‌این انتصاب راپپذیرد، بانشانه‌های دیوانی در پشت.

۶۲ - فرمان ناصرالدین شاه (با امضاء او) در ع ۲ / ۱۳۱۰ بنام میرزا حاجی آقای فخرالکتاب که مبلغ دویست تومان بدون رسوم از بابت وجه تذکرهٔ سرحدات اشنویه وسردشت و سلدوز وبوکان با موافقت مصباح الدوله رئیس‌امنای‌تذکرهٔ سرحدات آذربایجان مواجب باو داده شود.

۶۳ - فرمان‌ناصرالدین شاه (بااسضاء او) مورخ رجب ۱۳۱۰ که میرزا اسدالله کارگذار قوچان در گذشته و پنجاه تومان از مواجب‌او به دو زنش مقرری داده شود.

۶۴ - فرمان ناصرالدین شاه (با امضاء) مورخ رجب ۱۳۱۰ بنام میرزا نصرالله‌خان مصباح‌الملک از خانوادهٔ عرفاء که‌لقب مشیر الملک به او داده میشود.

۶۵ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ ۱۳۱۰ که صد تومان با رسوم در حق زن آقا عبد الغفار مادر فاطمه سلطان خانم منظور بوده و او درگذشته است اینک این مبلغ به دختر او فاطمه سلطان خانم داده میشود، باحاشیه ونشانه‌های دیوانی در پست.

۶۶- فرمان ناصرالدین شاه مورخ شوال ۱۳۱۰ که شهریارخان پسر باقرخان‌ضرغام الملک سرتیپ اول رئیس سوار افشار اوروسی به درجهٔ سرهنگی سوار افشار اروسی میرسدو صد تومان مواجب او است، با حاشیه ونشانه های دیوانی ومهر معتمد نظام ومستوفی‌نظام و ناظر لشگر ودیگران در پشت.

۶۷ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ ذق ۱۳۱۰ که به مفتاح‌الملک نایب اول‌وزارت خارجه مبلغ پانصد تومان از چهار هزار تومان علاوه‌جمع وجه تذکرهٔ آذربایجان قبولی‌مصباح الدوله اضافه مواجب داده شود.

۶۸ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ ذق ۱۳۱۰ که میرزا حسین خان پیش خدمت‌ولی عهد صاحب اختیار آذربایجان در این سال ئیلان‌ئیل نه خروار و شصت و چهار من‌غله به وزن جدید از سورسات‌مرحوم‌محمدعلی‌خان سرتیپ قصاب خانه مواجب میگیرد و همه ساله دربارهٔ او چنین مقرر است، با دوحاشیه و بانشانه‌های دیوانی در پشت.

۶۹ - فرمان مورخ صفر ۱۳۱۱ که‌میرزا مسعودخان منشی تحریرات رمز در ئیلان‌ئیل لقب منشی رموزگرفتـــه است، با مهرصدر اعظم وقوام‌الدوله و محمد حسن در پشت.

۷۰ - فرمان‌ناصرالدین‌شاه در ذق ۱۳۱۱ بنام آقا شیخ محمد رفیع مجتهد فندرسکی که باتصویب آقا میرزا زین‌العابدین امام جمعه ودیگران امام جمعهٔ استراباد و جزآن شده است، به‌خط‌نستعلیق.

۷۱ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ ذح ۱۳۱۱ که به‌تصویب صدراعظم سیصدتومان مواجب مقطوعی میرزا شفیع خان مستوفی اول که در طومار خراسان برگشت کرده از امسال باو داده میشود با یک قطعه تمثال‌از درجهٔ سوم ، با مهر صدراعظم در پشت.

۷۲ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ ج ۲/ ۱۳۱۲ یونت‌ئیل که به نچلیک‌سالیان سلیچ نشان شیروخورشید از درجهٔ دوم داده‌میشود.

۷۳ - فرمان ناصرالدین‌شاه (با خط و مهر او) دربارهٔ هفتصدتومان از اضافه جمع‌تذکرهٔ سرورخراسان به صیغهٔ مدد معاش برای میرزا نصرالله‌خان‌مشیرالملک‌معاون‌ومدیر کل وزارت امور خارجه در شوال ۱۳۱۲ که مانند پیش باو بپردازند، بانشانه‌های دیوانی در پشت ، آراسته وزرین .

۷۴ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ ذق ۱۳۱۲ در اینکه چند دیه و کشت زار و زمین بلوك قیر و کازرین فارس ملک حاجی‌نصرالله خان ایلخانی وچراگاه وساسان طایفهٔ قشقایی بوده و چند دیه دیگر خالصهٔ دیوان است ، اینک همهٔ آنها را از آن او میدانیم و اوهمه ساله پنج‌هزاروسیصد و هشتاد و پنج تومان مالیات دیوانی آنجا ها را با هفت هزار وپنجاه وپنج تومان مالیات دیه‌های خودرا که‌رویهم دوازده هزار ودویست وچهل تومان میشود بایدبپردازدولی‌نمی‌تواندآن‌زمینهارابه‌بیگانگان واگذارد ، با حاشیه و نشانه‌های دیوانی در پشت.

۷۵ - فرمان ناصرالدین شاه (با امضاء او) بنام محمد ابراهیم خان کارگذار سابق بندرعباس و عضو قبلی وزارت خارجه که به تصویب امین‌السلطان صدراعظم در محرم ۱۳۱۳ کارگذار آنجا شده است.

۷۶ - فرمان ناصرالدین شاه مورخ ع ۲/ ۱۳۱۳ که حبیب‌الله امیر تومان بیگلربیگی فارسی طبق یک طغرا ملفوفه به‌تصویب‌امین السلطان به لقب اعتمادالسلطانی سر افراز میگردد.

۷۷- فرمان ناصرالدین شاه مورخ شوال ۱۳۱۳ که معتمدالسلطان میرزا مسعودخان منشی‌رموز در پیچی‌ئیل نشان شیر و خورشید درجهٔ دوم میگیرد با یک صد تومان ازمواجب بارون‌نورسان قونسول کیوکه درگذشته‌است.

۷۸ - فرمان ناصرالدین‌شاه در اینکه میرزا ابوالقاسم‌سر رشته‌دار لشکر نویس‌دیوان اعلی است و بر مواجب او افزوده میشود ، بانشانه‌های دیوانی در پشت.

۷۹- فرمان ناصرالدین شاه دراینکه‌میرزا محمود اعتصام نظام سرتیپ دوم وتابین‌پیش خدمت باشی فرزندی ولی عهد سرتیپ درجهٔ شده و نشان وحمایل باو داده میشود ، با مهر صدراعظم نایب‌السلطنه‌امیرکبیر ، بی‌تاریخ ، شکسته نستعلیق درشت آراسته و با حاشیه سازی.

۸۰ - فرمان ناصرالدین شاه دربارهٔ‌دادن نشان به‌کسی به‌تصویب‌امین‌السلطان‌اتابک اعظم، بی‌تاریخ (دو طغرا نمونه است)

۸۱ - فرمان‌در اینکه به معتمدالسلطان میرزا مهدی‌خان لنکرانی به تصویب اتابک

اعظم یک قطعه نشان از درجهٔ دوم داده میشود ، رونوشت است بی‌مهر و تاریخ .

۸۲- نامه‌ها و برگه‌های دارای دست خط ناصرالدین شاه، دربارهٔ مخارج خانگی مورخ ۱۲۹۵و۱۲۹۸و/۱۳۰۴و۱۳۰۶و ۱۳۰۷ و ۱۳۱۲ و ۱۳۱۵و ۱۳۳۴ ، بیست طغرا.

۸۳ - دست خط ناصرالدین شاه برای معتمدالملک احتشام الدوله ، بی‌تاریخ .

۸۴ - فرمان ولی‌عهد (با مهر) مورخ ۱۲۷۸ که‌اکبر میرزا حکمران سراب‌و گرمرود وایلات قشقایی همه ساله از بابت مواجب دیوانی میرزا عظیم مستوفی در جزو مالیات اصناف و مستغلات شهر به رسم تیول به‌خرج تبریز میگرفته است ، چون مالیات شهر برای صرف در مخارج فوری‌وبه‌ویژه دولتی منظور شده است ، مواجب او از دیه‌های طایفهٔ شیرانلو گرفته خواهد شد ، با خط ولی‌عهد دربالا .

۸۵ - فرمان مظفرالدین ولی‌عهد مورخ ع۲/۱۲۹۴ که روستای احمد آباد مشکین تیول میرزا محمد حکیم باشی نظام است و مالیات‌دیوانی آنجا با او است که‌دریافت کند، با امضاء ولی‌عهد و با مهر صاحب دیوان و دیگران در پشت.

۸۶ - فرمان [مظفرالدین‌شاه] ولی‌عهد مورخ ۱۲۹۸ که آقا حسین در جزو خدام فرزند ما محمدعلی میرزا است وبه او منصب فراش خلوت داده میشود.

۸۷ - دست‌خط ولی‌عهد سورخ صفر۱۳۰۶ در اظهار عنایت و مرحمت .

۸۸- فرمان مظفرالدین شاه هنگام ولایت عهد مورخ شوال ۱۳۰۶ که آقا حسین فراش خلوت بیست‌وچهار تومان مواجب‌دارد.

۸۹ - فرمان مظفرالدین شاه ولی‌عهد مورخ ج۲/ ۱۳۰۷ که کارشاطر باشی گری سرکار به محمدقلی‌خان‌پسرحاجی شاطرواگذار شده است ولی چون او کودك است کارهای شاطرهای سرکاری به میرزا حسین‌خان پیش خدمت واگذار شده است ، با خط ولی عهد دربالا ویا مهر دبیرالسلطنه وامیرنظام‌درپشت

۹۰ - فرمان مظفرالدین‌شاه در هنگام ولایت‌عهد در صفر ۱۳۰۹ که میرزا باقرخان مستوفی پسر معین‌السلطنه فرمانروای‌خلخال آذربایجان است.

۹۱ - فرمان مظفرالدین ولی‌عهد مورخ شعبان ۱۳۰۹ که از اسال مواجب میرزا تقی‌مباشر ساوجبلاغ از بابت تفاوت عمل ولایتی به میرزا حسین خان پیش خدمت ولی‌عهد داده میشود ،کارگزاران آذربایجان آن را باو بپردازند ، با خط ولی عهد در بالا ومهر وکیل‌الملک‌وقائم‌مقام‌و مستشارالسلطنه در پشت.

۹۲ - فرمان مظفرالدین ولی عهد مورخ رمضان ۱۳۱۰ که میرزا ابوالقاسم‌خان‌سرتیب درجهٔ سوم میشود ، با مهر وکیل‌الملک واعتضادالسلطنه وقائم‌مقام در پشت.

۹۳ - فرمان ولی‌عهد مظفرالدین مورخ

رمضان ۱۳۱۰ که به میرزا حسین خان نایب پیش‌خدمت باشی صد تومان و بیست و پنج خروار اضافه مواجب داده میشود، کارگزاران آذربایجان آن را باید بپردازند، با مهر وکیل الملک وقائم‌مقام در پشت.

۹۴ - فرمان ولی‌عهد سورخ شعبان ۱۳۱۲ که میرزا حسین خان پیش خدمت ده خروار مقرر دارد، با مهر وکیل الملک وقائم‌مقام در پشت.

۹۵ - فرمان مظفرالدین شاه مورخ ج ۱/ ۱۳۱۳ که به محمود میرزای امیر تومان پسر رکن‌الدوله فرمانفرمای فارس لقب مشارالملک داده میشود، با مهر صدراعظم در پشت.

۹۶ - فرمان ولی عهد مظفرالدین شاه مورخ ج ۱/۱۳۱۱ در اینکه میرزا مهدی‌قلی در دیوانخانه کار میکرده و درگذشته‌است، آنچه از دیوان میگرفته و از بابت تفاوت عمل ولایتی دربارهٔ اومقرر بوده‌است از آن‌بازماندگان ووارثان او خواهد بود، بانشانه‌های دیوانی در پشت.

۹۷ - فرمان مظفرالدین شاه مورخ شوال ۱۳۱۳ در بارهٔ میرزاعلی‌خان عضو وزارت خارجه که صد وهشتاد و هفت تومان وپنج هزار دینار که پس از وضع دو عشر دیوانی صدو پنجاه تومان میشود از بابت اضافه تذکرهٔ آذربایجان مواجب میگیرد، بانشانه‌های دیوانی در پشت آن.

۹۸ - فرمان مظفرالدین شاه مورخ شوال ۱۳۱۳ که یک قطعه تمثال همایونی از درجهٔ دوم به معتمدالسلطان میرزا علی‌اکبرخان نصیر لشکر داده شده است.

۹۹ - فرمان مظفرالدین‌شاه (بامهر) مورخ صفر ۱۳۱٤ که میرزا اسدالله‌خان ناظم‌الدوله امیر تومان به تصویب امین السلطان‌صدر اعظم والی وصاحب اختیار کل سملکت‌فارس شده است، نستعلیق آراستهٔ به زر با گل و بوته در حاشیه با توقیع‌شاه به‌خط خود او.

۱۰۰ - فرمان مظفرالدین‌شاه مورخ ج ۲/ ۱۳۱٤ که میرزا حسین‌خان صدیق همایون حاکم‌خوار وورامین است، با مهر مخبرالدوله وزیر داخله و نظام‌الملک وزیر مالیه ووکیل الملک در پشت.

۱۰۱ - فرمان مظفرالدین‌شاه دربارهٔ‌دادن لقب شکوه‌الدوله به بیوک خان امیرتومان مهاجرقزاق از براوردگان‌شاه شهیددر رجب ۱۳۱٤، شکسته نستعلیق زرین رنگارنگ.

۱۰۲ - فرمان مظفرالدین شاه مورخ شعبان ۱۳۱٤ که میرزا حسین‌خان صدیق همایون از معاملهٔ سال تخاقوی‌ئیل‌ده نمک فراهان تیول وسیورغال میگیرد، در یکی از سه حاشیه آمده که مبلغ یک صدوچهل‌وهشت تومان و سه هزار و شصت ونه دینارمواجب اواست، با نشانه‌های دیوانی در پشت.

۱۰۳ - فرمان مظفرالدین شاه (بامهر) مورخ رمضان ۱۳۱٤ که میرزاابوالقاسم‌خان معین‌همایون پیش خدمت خاصهٔ همایونی مبلغ دویست تومان بی رسوم از تفاوت عمل خوار مواجب بگیرد، بانشانه‌های دیوانی در پشت.

۱۰۴ - فرمان مظفرالدین شاه مورخ ذق ۱۳۱۴ که میرزا حسین خان صدیق همایون امیرآخور و رئیس اصطبل خاصهٔ همایونـــی میشود ، با مهر وکیل‌الملک وزیر خلوت و مهر دیگر در پشت.

۱۰۵ - فرمان مورخ ذق ۱۳۱۴ کـه مؤتمن‌السلطان میرزامسعودخان منشی‌رموز پسر میرزا محمود خـــان مفتاح به تصویب مشیرالدوله‌وزیر خارجه‌در تخاقوی‌ئیل‌منصب نیابت دوم وزارت خارجه ولقب مفتاح‌الدوله میگیرد .

۱۰۶ - فرمان مظفرالدین شاه مورخ ذح ۱۳۱۴ در اینکه میرزا تقی‌خان حکیم سرابی امیرالشعراء به درخواست امین‌الدولـــه در تخاقوی‌ئیل همین سال گذشته از رسوم از استصوابی خرج فارس‌صدتومان مواجب‌دارد.

۱۰۷ - فرمان مورخ محرم ۱۳۱۵ دربارهٔ اینکه میرزا ابوالقاسم مشیر لشکر باولی عهد به دربار آمدند و به حضور رسیدنـــد و یک هزار تومان از تفاوت عمل گمرك‌آذربایجان دربارهٔ او مقرر شده است ، با دو حاشیه‌بی‌مهر.

۱۰۸ - فرمان مظفرالدین شاه مورخ ذح ۱۳۱۵ در اینکه‌صدیق‌همایون رئیس‌اصطبل توپخانه درخواست کرده است که دیه‌خاتم آباد فراهان ملك اوست و پیشها تیول میرزا هادی‌تفرشی بوده‌واکنون برگشت نموده‌است و به میرزا ابوالقاسم خان معین همایون‌تیول داده شده است ، درخواست او پذیرفته است و این‌دیه امسال تیول همان معین همایون است.

۱۰۹ - فرمان‌مظفرالدین شاه‌مورخ‌شعبان ۱۳۱۶ که شصت و شش تومان ازدویست تومان مقرری‌حاجیه‌قمر خانم احتجاب‌السلطنه همشیرهٔ میرزا سلطان محمد خان ایلخانـــی همسر حاجی نصرالله‌خان ایلخانی دربارهٔ میرزا اسدالله‌خان نوادهٔ دختری حاجی نصرالله‌خان ایلخانی برقرار میشود و به خرج دستورالعمل فارس منظور میگردد ، با حاشیه و نشانه‌های دیوانی در پشت .

۱۱۰- فرمان - مورخ رمضان ۱۳۱۶ که به تصویب امین‌السلطـان صدراعظم میرزا حسین‌خان صدیق‌همایون حاکم ساوه‌وزرند میشود ، با یک امضاء ، با مهر صدراعظم و دیگری در پشت .

۱۱۱- فرمان مظفرالسلطنه (با مهردرپشت) مورخ محرم ۱۳۱۷ که قربان‌علی خان سزاوار ارتفاع درجـــه است و منصب نایب آجودان‌باشی گری به اوداده میشود ، با مهر مشیرنظام در پشت.

۱۱۲- فرمان [مظفرالدین شاه] مورخ ع ۱/۱۳۱۷ دربارهٔ اینکه از مواجب میرزا حسین‌خان گران‌مایه مبلغی بی‌رسوم به‌حاجیه خانم دخترش داده شود .

۱۱۳- فرمان [مظفرالدین‌شاه] درع ۲/ ۱۳۱۷ دربارهٔ اینکه حاجی میرزا محسن‌خان مشیرالدوله وزیر امور خـــارجه درگـــذشته وهفتصد تومان‌بدون‌رسوم از مواجب او دربارهٔ فاطمه‌خانم وآسیه‌خـــانم دختران حسن‌خان برادرزادهٔ او مقرری برقرار میشود .

۱۱۴- فرمان مظفرالدین شاه مورخ‌ذق

۱۳۱۸ که ابوالفتح میرزا مؤیدالدوله طبق قباله‌ای که به مهر حاجی ملاعلی کنی و حاجی میرزا حسن آشتیانی رسیده است در سال ۱۳۰۲ قیم همشیرهٔ خود بدرالدجی خانم بوده وملک شهرک وحسام‌آباد را باولایت از او به حاجی میرزا حسین علی خان نصیرالملک فروخته است اودرگذشت و پسرانش سلطان‌علی‌خان منتصر الملک و امیر حسین خان نصیر نظام ده سال است که آن زمین ها را در دست خوددارند. درین سال ۱۳۱۸ که مؤیدالدوله فرمان‌روای فـارس شده است ادعاء غبن کرده است. بازماندگان خریدار به تهران آمدند و نزدآقا سیدعبدالله مجتهدبهبهانی گواه آوردند وبه‌سود خود حکم گرفتند، پس کسی نباید متعرض آنها گردد.

۱۱۵- فرمان مورخ ۱۳۱۹ با مهرمنصور الملک که میرزا محمد علی‌خان منصب پیش خدمت مخصوص میگیرد.

۱۱۶- فرمان مظفرالدین شاه مورخ ع ۱/ ۱۳۱۹ که به تصویب اتابک اعظم، چون طایفهٔ شاهسون بغداداز حکومت ساوه موضوع و به جنرال کاساکوفسکی فرمانده بریگاد قزاق سپرده شده است، نظر به خدمات سابق میرزا حسین خان صدیق همایون حکمران ساوه مبلغ ششصد تومان از تفاوت عمل شاهسون بغداد به‌عنوان اضافه مواجب به‌او داده‌میشود، با دو حاشیه و با نشانه‌ها دیوانی در پشت.

۱۱۷- فرماجن مظفرالدین شاه مورخ رمضان ۱۳۱۹ که میرزا حبیب‌الله‌خان سرتیپ به تصویب اتابیک اعظم اقب سالارالسلطان میگیرد، بانشانه ها دیوانی در پشت.

۱۱۸- فرمان دربارهٔ اینـکه به میرزا اسکندرخان عضو ادارهٔ پست در محرم ۱۳۲۰ نشان شیروخورشید از درجهٔ سیم داده‌میشود، بی‌مهر.

۱۱۹- فرمان بنام میرزا اسحق‌خان عضو وزارت خارجه که با تصویب میرزاعلی‌اصغر خان‌اتابک اعظم و میرزا نصرالله‌خان مشیر الدوله‌وزیر خارجه یک‌قطعه نشان‌شیروخورشید از درجهٔ اول با حمایل آن در شوال ۱۳۲۰ باوداده شده است.

۱۲۰ - فرمان مظفرالدین‌شاه چهار طغرا دربارهٔ:

۱- دادن نشان شیروخورشید درجهٔ یک به پرنس باریاتیسکی رئیس دربار امپراطریس روس درج ۱/۱۳۱۸-ع ۱/۱۳۱۹ اودئیل.

۲- دادن نشان شیروخورشید درجهٔ یک باحمایل به بهاءالدین بیک مستشار سفارت کبرای‌عثمانی‌در پطرزبورغ در ۲ رجب ۱۳۱۹

۳- دادن نشان شیروخورشید درجهٔ پنجم به میخائیل ونوف‌دربان امپراطور روس‌در ذح ۱۳۱۹.

٤ - دادن نشان شیروخورشید درجهٔ‌سه به اناناسی‌الکسی‌یؤبیچ یوللسکی رئیس‌دفتر خانهٔ حاکم قارص و روسی‌در ع ۱/۱۳۲۱.

۱۲۱ - فرمان مورخ ع ۲/۱۳۲۱ توشقان ئیل که میرعبدالله‌خان نوادهٔ میرآقاسی‌خان سرتیپ‌ایشک‌آقاسی‌باشی ازکارکنان توپخانه

یاور اول جزوتوپخانهٔفوج اطریش شده‌است، ساعدالملک امیرتومان رئیس کل توپخانه اورا به موجب همین‌حکم‌نظامی با این‌منصب بشناسد.

۱۲۲ - فرمان مظفرالدین شاه مورخ ج ۲/ ۱۳۲۱ که‌علی‌اکبرخان‌پیش خدمت‌مخصوص میشود، باسهر اتابیک‌اعظم در پشت.

۱۲۳ - فرمان مظفرالدین‌شاه مورخ شوال ۱۳۲۲ که میرزا مسعودخان مفتاح‌الدوله نایب‌اول وزارت خارجه ومدیر مقررات مبلغ سیصدتومان بی‌رسوم از بابت محلها ضبطی اضافه مواجب میگیرد.

۱۲۴ - فرمان مظفرالدین‌شاه مورخ ۱۳۲۳ ئیلان‌ئیل که میرزا مصطفی‌خان منشورالسلطنه صاحب منصب مخصوص وزارت خارجه به‌تصویب‌عین‌الدوله‌ودرخواست میرزانصرالله‌مشیرالدوله وزیر امور خارجه کار گذار اول سیستان میشود.

۱۲۵ - فرمان و امتیازنامهٔ مظفرالدین شاه مورخ ذق ۱۳۲۳ دربارهٔ ضبط اصوات آمریک که خریداری شود، آراسته وزرین.

۱۲۶ - فرمان مظفرالدین‌شاه (بالامضاء) مورخ شوال ۱۳۲۴ که به ملاابراهیم امین الاسلام به تصویب میرزانصرالله‌خان‌مشیر الدوله لقب شیخ الاسلام کردستان بایک‌قبضه عصای مرصع داده میشود، بامهر مشیرالدوله مورخ ۱۳۱۲ درپشت‌آن.

۱۲۷ - فرمان‌مورخ ج ۱۳۲۵/۲ که‌میرزا احمدخان نایب پسرمعتمدالسلطان میرعبدالله سرهنگ توپخانه که در جزو توپچیان‌اطریشی درتوپخانه کار میکرده است به تصویب‌قاسم خان‌امیرتومان رئیس کل‌قشون آذربایجان به درجهٔ سلطانی جزو طایفهٔ اطریشی میرسد در پشت آن‌مهرهای‌نظام‌الملک مورخ ۱۳۰۰ وحسن‌علی مورخ ۱۳۱۹ و افخم‌السلطنه‌مورخ ۱۳۲۰ وقاسم‌خان مورخ ۱۳۲۱ وآجودان باشی وعلی‌بن‌ابراهیم‌مورخ ۱۳۱۲ دیده میشود

۱۲۸ - فرمان مظفرالدین شاه که‌میرزا حبیب‌الله خان اعتمادالسلطان بیگلربیگی خالصجات پسر میرزا محمدرضاخان امیرتومان مدعی مالکیت مرز وفدامی وفلایوته درسبعهٔ فارس شده است و ماهم دستور میدهیم که این زمینها از آن او باشد ومالیات آنجاها را که هفت‌صدو هفتاد تومان است به‌کارگزاران امور دیوانی فارس بپردازد ولی نمی‌تواندآنهارا به بیگانگان بفروشد، در هامش آمده که به تصدیق بصیرالملک ودیگر مستوفیان‌دفتر خانه این روستاها خالصه است، بانشانه‌ها دیوانی پشت.

۱۲۹ - فرمان ولی‌عهد «محمدعلی‌بن سلطان‌مظفر» مورخ ذح ۶ . ۱۳۰ که‌به‌درخواست میرزا حسین‌خان نایب پیش‌خدمت باشی ولی‌عهد به میرزا علی‌اکبرخان نوهٔ اومنصب نایب پیش‌خدمت‌باشی گری داده میشود و به مصطفی‌خان پیش‌خدمت باشی دستوراجراءآن داده شده است، با مهر صدرالدوله در پشت.

۱۳۰ - فرمان‌محمدعلی میرزای ولی‌عهد مورخ ذق ۱۳۱۵ که به تصویب حسن علی‌خان امیر نظام پیشکار آذربایجان به سید عبدالکریم‌ساوجبلاغی‌ریاست سادات‌ساوجبلاغ

مکری داده شده و اورئیس السادات آذربایجان است، نستعلیق آراسته.

۱۳۱ - فرمان محمدعلی ولی‌عهد مورخ ۱۳۲۱ که رحیم آقا ونصرالله آقا پسرش و کوچک خان ودیگر فرزندان ساری‌خان مبلغ پانصد تومان به میرزا اسماعیل پسر حاجی‌علی‌اکبر کمپانی ومیرزا حاجی آقا برادرزادهٔ او بدهکار بوده‌اند وتوسط کارگذاران خواسته‌اند که یک صدتومان مواجب آنها از سال آینده لوی ئیل در برابر پانصد تومان به‌آنان داده شود، امیر نظام سرکار آذربایجان باید شصت‌تومان تومان مواجب به میرزا اسماعیل وچهل‌تومان به میرزا حاجی آقا از مالیات آغجه کند و قرق شقاقی بپردازد.

۱۳۲ - فرمان محمدعلی شاه مورخ محرم ۱۳۲۵ که میرزا نصرالله‌خان مشیرالدوله صدراعظم باید مبلغ دویست تومان بی‌رسوم دیوانی از تفاوت‌عمل فارس برای میرزا ابراهیم خان انتظام‌الممالک پسر میرزا حبیب‌الله‌خان مواجب قرار بدهد، با نشانه‌ها دیوانی در پشت.

۱۳۳ - فرمان محمدعلی‌شاه مورخ صفر ۱۳۲۵ که به تصویب نایب‌السلطنه امیر کبیر وزیر جنگ فوج ایلات قراچه داغ با پانصد سوارهٔ چلپیانلوابواب جمع رحیم خان نصرة‌السلطان‌امیر تومان سرکردهٔ سوارچلپیانلو میشودوبه‌اولقب سردارنصرت‌و نشان سرداری داده میشود، بانشانه‌ها دیوانی در پشت.

۱۳۴- فرمان محمدعلی شاه قاجار مورخ شوال ۱۳۲۵ خطاب به مشیرالدوله وزیر خارجه که میرزا محمودخان مفتاح‌الملک به‌درخواست شمابه ریاست ومعاونت وزارت خارجه میرسد.

۱۳۵- فرمان احمدشاه قاجار مورخ ۵ عقرب توئی‌ئیل ۱۳۰۸ که به تصویب‌میرزا حسن‌خان‌وثوق‌الدوله رئیس‌الوزراءودرخواست اعتلاء‌الملک کفیل وزارت‌خارجه به‌مفتح‌الدوله میرزامسعودخان (باید میرزایوسف‌خان‌باشد) نشان‌شیروخورشیددرجهٔ‌سیم داده‌میشود.

۱۳۶ -فرمان احمدشاه مورخ ذح۱۳۳۳ که به‌میرزایوسف‌خان‌نایب ژنرال‌قونسول‌مصر به تصویب محتشم‌السلطنه وزیر خارجه لقب مفتح‌الدوله داده شده است.

۱۳۷- فرمان احمدشاه مورخ ۱۳ دلو ۱۳٤۰ تخاقوئیل بنام میرزاهاشم‌خان‌عضو وزارت خارجه که به‌تصویب میرزاحسین‌خان مشیرالدوله رئیس‌الوزراء واستدعاء حکیم الملک وزیر خارجه لقب مکرم‌الملک ونشان شیروخورشید به‌اوداده‌میشود، با امضاء حسین علی‌قاجار.

۱۳۸ -فرمان‌وحکم «دیوان‌خانهٔ اعظم ممالک محروسهٔ‌ایران» بامهردارای‌شیروخورشید بی‌تاریخ سال در اینکه آقا ابوالقاسم‌تاجر تبریز به‌دیوان‌خانه‌آمده و گفته که‌من به‌حاجی علی‌اصغراهری‌سرای داراامانتی‌سپرده بودم‌وکار ما به مصالحه کشیده وپای‌حاجی ملاجعفردر این‌جا به میان‌آمده بود ودولت‌این کار را فیصله داده بود، بانشانه‌ها دیوانی‌درپشت، شکسته نستعلیق.

۱۳۹ - فرمان حمزه‌میرزا صاحب اختیار

مملکت آذربایجان مورخ ج ۱/۱۲۶۸ با مهر ناصرالدین شاه در بارهٔ مخارج فراش‌خانه و خیام‌خانهٔ خود او از ابواب‌جمع حاجی‌علی‌خان حاجب‌الدوله فراش باشی و از مالیات سال آینده واینکه هزار تومان مالیات آذربایجان ازآن اوست، بانشانه‌ها دیوانی درپشت.

۱۴۰ -فرمان رکن‌الدوله مورخ محرم ۱۳۰۱ در اینکه کلانتری خفر با حاجی محمدحسن‌خان کهدانی بوده واو درگذشته واینک با مشهدی‌عابدپسر اواست.

۱۴۱- فرمان ظل‌السلطان (باخط‌ومهر او در بالا) مورخ محرم ۱۳۱۰ که مبلغ بیست وشش تومان‌از مالیات دستجرد وحسن آباد جرقویهٔ اصفهان در بارهٔ محمدحسین‌خان وحیدرقلی‌خان ومحمدعلی‌خان فرزندان‌اسدالله خان امین‌الدوله برقرار میشود، رعایااین زمینها را تصرف کرده‌اند، دستور داده شده‌که این مالیات به‌آنها داده شود.

۱۴۲ - نامهٔ‌عباس‌میرزا (بامهردر دریای خسروی‌عباس) به سرکار عم اعظم‌امپراطور روسیه‌ودر خواست گذشت و بخشش کرورنهم ومهلت کروردهم

۱۴۳ - نامهٔ عباس میرزا (با همان‌مهر) به کسی در بارهٔ کرورنهم ودهم که‌واسطه‌شود تا ایلچی ایران‌که در آنجا آمده کارخودرا انجام دهد.

۱۴۴ - نامهٔ عباس میرزا (باهمان‌مهر) به بنارال بارون‌رارس سردار عساکر روس و فرمان‌فرمای گرجستان‌که ما از خراسان‌آمدیم وآقا محمدحسین ایشیک‌آقاسی‌باشی‌سرکار را ایلچی پیش امپراطور فرستادیم

۱۴۵- نامهٔ عباس میرزا(باهمان‌مهر) مورخ ع ۱/۱۲۴۹ به‌ویس‌شانسلیرغراف لسلرود وزیر امور خارجهٔ روس که ما ازسفر خراسان و تنبیه‌وتأدیب ترکستان و راهزنان بازگشتیم وبه نزد شاه رسیدیم‌وآقا محمدحسین خان‌ایشیک‌آقاسی‌باشی را پیش‌امپراطور سفیر فرستادیم.

۱۴۶ -نامهٔ عباس میرزا(باهمان‌مهر) به امپراطور روس که غراف‌سماویچ وزیرمختار مقیم آستان شاهنشاهی است وماهم آقامحمد حسین‌خان‌ایشیک‌آقاسی‌باشی‌را پیش شماسفیر فرستادیم، همهٔ اینها به نستعلیق خوش زرین است.

۱۴۷- فرمان‌عباس‌میرزا با مهر«دردریای خسروی‌عباس» مورخ شوال ۱۲۴۳ دربارهٔ مواجب میرزا محمد تقی مستوفی سرکار و تفصیل جزئیات آن.

۱۴۸ - فرمان‌عباس‌میرزا دربارهٔ‌مواجب میرزا محمدتقی مستوفی‌سرکار از متوجهات دیوانی چندین دیه مورخ ۱۲۳۸، با مهر «در دریای خسروی عباس».

۱۴۹ - فرمان فرهاد میرزا با مهر«گوهر دریای‌خسروی فرهاد» به‌ملاعابد وملاشکرالله که آقا محمدحسن مرده وابواب جمعی او با شما است مورخ ۱۲۹۸.

۱۵۰ - فرمان فرهاد میرزا با مهر«گوهر دریای‌خسروی فرهاد»دراینکه‌شوارع وراههای بلوك خفربا آقا محمدحسن واگذار شده واو

کلانتر خفر هم هست و اینکه جای درگاه مجک وکراوه است وباید برا آسایش مردم در آنجا تفنگچی گذاشت، با شرح قلمرو جغرافیایی او ، مورخ ج۱/۱۲۹۴.

۱۵۱ - فرمان فریدون میرزا خطاب به محمدقلی‌خان حاکم خلخال در بارهٔ معافی برادران و پسرعموهای آقا احمد پسر حاجی محمد رضا خلخالی از فرزندان حاجی ابراهیم از هراباد خلخال مورخ ذق ۱۲۴۸، باسجل وتوقیع ومهر «فریدون گوهر دریای شاهی ۱۲۴۴».

۱۵۲ - فرمان گویا ازقهرمان میرزا که مهرش درست خوانده نمیشود به حاجی کاظم‌خان حاکم خلخال در بارهٔ معافی برادران و عموزادگان میرزاعبدالرحیم کتابداری باشی در خلخال از مالیات درشعبان ۱۲۵۰.

۱۵۳ - فرمان محمدقلی خلف فتحعلی‌شاه مورخ ج۱/۱۲۳۶ که مبلغ دوتومان وپنج خروار شالی دربارهٔ ملاگل‌محمد وملامحمد علی وملاتقی فرزندان ملاعلی اکبرنوری برقراری میشود، با نشانه‌ها دیوانی در پشت.

۱۵۴ - فرمان مسعود میرزا در صفر ۱۲۹۵ که برمواجب وجیرهٔ میرزامحسن‌خان ناظر سرکار مبلغ صدتومان وهفت خروار و هفتاد وچهارمن جنس فزوده‌شده‌است، نستعلیق آراسته.

۱۵۵ - حکم یاوری زنبورک‌خانه برای میرزا محمدعلی یاور از قاسم‌خان امیرنظام بامهر مورخ ۱۲۷۰ خطاب به نصرالله‌خان سرهنگ زنبورک‌خانه در ئیلان‌ئیل ع۱/۱۲۷۲.

درهامش نوشته شده که او یاور بودو گناهی کرد و از سرهنگ فرمان نبرد وبیرونش کردند باز از اوخشنودشدندو دوباره یاورش کردند.

شکستهٔ آراسته در جدول ، در پشت‌آن نشانه‌های ادارات وقت آمده است.

۱۵۶ - حکم وزیر خارجه (بامهر) که میرزاهاشم‌خان‌مکرم‌الملک در ۲۰ شوال ۱۳۳۳ منشی ادارهٔ انگلیس میشود، شماره ۲۱۳.

۱۵۷ - حکم وزیر خارجه (بامهر) که همو در ۱ فروردین ۱۳۰۴ خ (۲۵شعبان ۱۳۴۳) معاون ادارهٔ اول سیاسی‌شده‌است.

۱۵۸ - حکم وزیر خارجه(بامهر) که همودر ۳ محرم ۱۳۳۷ منشی‌اول ادارهٔ تحریرات انگلیس شده‌است.

۱۵۹ - حکم مورخ ذح ۱۳۱۷ دربارهٔ میرزا محمودخان مفتاح‌الملک که درمخابرات تلگرافی تألیفاتی دارد که در سیچقان ئیل به تصویب میرزا علی‌اصغرخان امین‌السلطان عضو مجلس دارالشورای کبری‌شده و در جزو وزراء است، بامهر صدراعظم درپشت.

۱۶۰ - حکم وزارت خارجه که میرزا یوسف خان‌مفتح‌الدوله در۱۳۳۳ دارای نیابت جنرال‌قونسول مصر شده است.

۱۶۱ - حکم وزارت خارجه مورخ ۲ج۱/ ۱۳۳۶ که میرزا یوسف‌خان مفتح‌الدوله منشی کارگذار بوشهر شده است.

۱۶۲ - حکم وزارت خارجه که میرزا

یوسف‌خان مفتح‌الدوله در ۲۷ج۱/۱۳۳۷ محاسب ادارهٔ صندوق بغداد شده است.

۱۶۳ - حکم وزارت خارجه که میرزا یوسف‌خان مفتح‌الدوله از اول میزان ایت‌ئیل ۱۳۰۱ (۲ صفر ۱۳٤۱) نیابت نمایندگی سیاسی ایروان را دارد.

۱٦٤ - حکم وزارت خارجه که میرزا یوسف‌خان‌مفتح‌الدوله‌از ۲۱ شعبان ۱۳۰۳ (۱۳٤۳) قونسول حاج طرخان شده است.

۱٦٥ - حکم وزارت خارجه مورخ ۱۰ ارد بهشت ۱۳۰٤ (٦ شوال ۱۳٤۳) که میرزا یوسف‌خان مفتح‌الدوله نایب کارگذار اول بنادر شده است.

۱٦٦ - یادداشت مورخ ۱۳۰٤ که به موجب یک طغرادست‌خط یک‌جبهٔ ترمه شمسهٔ مرصع به مفتاح‌الدوله داده شده‌است.

۱٦۷ - معرفی‌نامهٔ مورخ ٤ شوال۱۳۲٦ که میرزا مسعودخان مفتاح‌الدوله ٤۸ساله با دو دختر از راه بغداد به هند میرود.

۱٦۸ -حکم وزارت خارجه مورخ ۷ ج ۱/ ۱۳۳٦ که میرزا مسعود خان مفتاح‌الدوله جنرال قونسول هندوستان شده است.

۱٦۹ -گذرنامهٔ مورخ ۱۸ شعبان۱۳۳٦ (۲۹می۱۹۱۸) که مفتاح‌الدوله جنرال قونسول ایران در هند از بغداد به‌هند میرود، به فرانسه وفارسی با مهر وزارت‌خارجه و مهر منتصرالممالک رئیس ادارهٔ کل‌تذکرهٔ تهران مورخ۱۳۳۳.

۱۷۰ - گذرنامهٔ میرزا مسعودخان‌مفتاح الملک پسر مفتاح‌الملک مورخ ٤ شوال۲۲ سرطان یونت‌ئیل۱۳۳٦ شمارهٔ ۸۸۰۹۰ نمرهٔ محلی ۹ به‌زبان‌فارسی‌و فرانسه که‌او با دودختر خود زهرا خانم ونیره‌خانم هجده‌ساله وچهار ساله ازکرمانشاه‌وبغداد به هندوستان میرود، با مهروزارت خارجه ومهر علی‌اکبر بهمن رئیس کل تذکره ومحاسبات مورخ ۱۳۳٤.

۱۷۱ - دستور مورخ ۱۲ شوال ۱۳۳٦ به مفتاح‌الدوله جنرال قونسول دولت ایران در هندوستان بارتبهٔ وزیر مقیم در آنجا که باید به سوی‌محل مأموریتش برود.

۱۷۲ - حکم وزارت خارجه مورخ۲۳ محرم ۱۳۳۹ پیچی‌ئیل که میرزامسعودخان مفتاح‌الدوله کارگذار خارجهٔ شیراز شده‌است، باامضاء مشارالسلطنه وزیر خارجه.

۱۷۳ - گذرنامهٔ مورخ ۱۸ شعبان ۱۳۳٦ به شمارهٔ ۳ با مهر وزارت خارجه ومنتصرالممالک رئیس کل ادارهٔ تذکره مورخ ۱۳۳۳ به دوزبان فارسی‌وفرانسه‌برای فتح‌الدوله میرزا جواد خان که از بغداد به هند برود.

۱۷٤- حکم - جنرال‌قونسولگری هندوستان مورخ ۲۹ ج۲/۱۳۳٦ یونت‌ئیل برای میرزا جوادخان فتح‌الدوله.

۱۷۵ - تصدیق رؤساء قشون آذربایجان ومیرزااسام‌قلی‌خان امیرلشکر لشکرنویس باشی سرباز قرق سراب که تخفیفی تاکنون معمول بوده باقی باشد، مورخ ج۱/۱۳۲۱.

۱۷٦ - تصدیق وزارت خارجه مورخ

۱۵ع/۱۳۲۵ که اعتلاءالسلطنه نایب اول سفارت کبرای فوق‌العــاده از روسیه به برلین به دربار امپراطور المان میرود.

۱۷۷ - اجازهٔ وزارت خــارجه مورخ ۱۸۹۹ به‌زبان فرانسه که محمد امین پسر کریم افشار میتواند به کشورها دوست برود، باروادیدهای روس و عثمانی در پشت.

۱۷۸ - شب‌نامه بنام کشف‌حقایق شمارهٔ دوم مورخ آدینه ۲ صفر ۱۳۳۹ چاپ‌ژلاتین

۱۷۹ - استشهاد دربارهٔ اینــکه امان الله‌خان والی ثانی مسجدی با قنات در شهر کردستان ساخته و ملااحمدجوان‌رودی آن را تصرف‌وتملك کرده است ، با چندین مهرو امضاء ، بی‌تاریخ.

۱۸۰ - بخش نامه یا متحدالمآل وزارت امور خارجه‌برای ابلاغ مقررات کارگذاران.

۱۸۱ - درخواست از میرزاعلی‌اکبرخان داور که ریاست جامعهٔ کانون وکلاءعدلیه را بپذیرد ، بی‌تاریخ.

۱۸۲ - دستورالعمل‌سیورسات افواج‌افشار ابواب جمعی یوسف‌خان‌سرتیب در خراسان زیر نظر حشمةالدوله مورخ ۱۲۷۵

۱۸۳ -دستورالعمل آقامحمود بیك پنجاه‌باشی غلامان پادشاهی در خراسان باسعیدانصاری

۱۸٤- دستورالعمل‌سواران جدید شقاقی ابواب جمعی جوادخان مورخ ۱۲٦۷

۱۸۵ - گزارش دربارهٔ دوگروه مسیحیان ویهودیان سلماس وارومیه یاکتابچهٔ روزنامهٔ وقایع‌اتفاقیهٔ حالات ملل مسیحیه و موسویهٔ متوقفین بلدهٔ‌سلماس‌وارومیه و جز آنها درئیلان ئیل هزار و دویست‌وهشتاد و شش (۱۲۸٦) در ۸۵ نمره باعنوانهای «سلماس ، قریه‌تپو ، ارومیه ، سوادالتزام نامهٔ قشیان در کانون ۱۸٦۹، کشیشان ینگی دنیائی و آمریکا ، اخبارات» . بسیارمهم است .

نستعلیق‌ریز کلهر در ٥٤ ص ۱۷س ،

۱۸٦ - گزارش کارها خراسان وکسب نظر دربازار قوام‌الدوله وزیر خراسان باپاسخ پرسشهای‌او درشش‌بند مورخ ۱ ج ۱۲۷۵/۲ با خط و امضاء ناصرالدین الدین در ۱۲۷۵ در پنج جا، با مهر دبیرالملك‌در پشت آن.

۱۸۷- گزارش یاد شده‌نسخهٔ دیگر دردو بند با تصدیق واسضاء ناصرالدین شاه در ۲۰ ع ۱۲۷۵/۲ با همان مهر .

۱۸۸ - گزارش خراسان وسیستان در اینکه کتابچهٔ روزنامه وقایع که نوشته‌بود رسیده و سواد نــوشتجات سؤال و جـواب با میرزاآقا ملاحظه شده است.

۱۸۹ - گزارش و راپورت بنائیهـا و ساختمانهای‌درون و بیرون شهر تهران وعمارت های ییلاقات مانند کاخ گلستان‌از تالاربرلیان وجز آن نیز فرح‌آباد و اصطبلها و سربازخانه ها ونگارستان و سلطنت‌آباد و قصرقاجار وقزاق‌خانه ها و عمارتهای‌دوشان تپه، در یک طومار به‌خط شکسته نستعلیق.

۱۹۰ - مفــاصا حساب اردشیر میرزا حکمران تهران مورخ ج۱۲۷۵/۱ با مهــر واسضاء ناصرالدین‌شاه (یک برگ از آن).

۱۹۱- نامهٔ محمد تقی به میرزاعبدالوهاب مستوفی در ۱۲۶۷ دربارهٔدرخواست صد تومان اضافه مواجب قنبرعلی‌خان حاکم تبریز.

۱۹۲ - نامهٔ اعتمادالدوله میرزاآقاخان به حکام و مباشرین عرض راه از تهران تا خراسان که جنرال خانیقوف باصاحب‌منصبان دیگر روسیه به سیاحت خراسان می‌آیند و موجبات آسایش آنها را فراهم بیاورید،مورخ ۱۲۷٤.

۱۹۳ - نامهٔ دوریا صاحب شارژدافر انگلیس دربارهٔ اینکه قوام‌الدوله دوباراز یهودیهای هرات محبوس در مشهد و یهودی هایی که دولت ایران آنها را رعیت خود می‌پندارد مبلغ هزار و پانصد تومان‌به جبر گرفته است ، دستور بدهید که آن را طبق عهدنامهٔ پاریس با اطلاع دو نفر یکی از سفارت‌انگلیس و یکی‌از ایران‌به‌آنان‌برگرداند، اگرچه دولت شما نوشته است که چنین چیز نشده است ولی‌من بررسی کردم ودیدم که چنین‌چیزی بوده است ، مورخ ۱۰ج۲/ ۱۲۷۵ (رونوشت وسواد مراسله است)

۱۹٤- نامهٔ معتمدالملک (بامهری در پشت) مورخ ج۱/۱۲۸۹ که آقا محمدتقی باقباله‌ای که‌نشان داده و شاه هم آنرا دیده است می‌تواند دوسال در جلوکاریز کشت و برز کند.

۱۹۵ - نامه حاج محمد ابراهیم دلال اصفهانی‌شریک‌حاج‌محمدحسن‌امین دارالضرب در عرض حال وشکایت از او به وزارت تجارت که در عهدهٔ وزارت علوم بوده‌است، نستعلیق ریز. ۱ج۲/۱۳۰٤ در ۱/۰ ص.

۱۹۶ - نامه مدیرالملک ژنرال کنسول پادشاهی ایران در تفلیس در ٤صفر۱۳۱۷ در اینکه ماطاوس‌خان خدمت گزار ایران به میل خود عزم تهران کرده است ، بامهر مدیرالملک و باعنوان‌او به‌خط روسی باشیرو خورشید ، متن .

۱۹۷ - نامهٔ به پرنس ارفع سفیرکبیر دولت علیهٔ ایران دربارهٔ حاجی سید محمد هادی‌زادهٔ کربلایی پسر سید حسین وهاب کلیددار باشی اسبق سیدالشهداء که از ... به باب‌عالی‌رفته‌است که‌برای‌اونشان‌درجهٔ‌اول دولت درخواست شده است ، از طرف امین التجار و دیگران با مهرها آنها.

۱۹۸ - نامهٔ بازرگانان یا عریضهٔ تجار باچندین‌امضاء‌که یکی از امین‌التجار است دربارهٔ تنزل قران.

۱۹۹ - نامه یا عریضه حسین‌آبدار باشی که‌سرکار سقاباشی مرا ازسمنج تبریز به‌سوی مشهد برده و مواجبی که داشته‌ام به‌من‌نرسیده است، درخواست‌میکنم که‌آن‌را به‌من‌بپردازند، دوازده سال است که در این آستانه خدمت میکنم ، به میرزا شفیع دستور داده شده که رسیدگی کند.

۲۰۰ - نامهٔ « بندهٔ شاه ولایت تهماسب» (مهر) به مؤتمن السلطان.

۲۰۱ - نامهٔ امیر تیمور، از دیوان قاجار است.

۲۰۲- نامهٔ حشمة‌الدوله به صدراعظم دربارهٔ تخفیف مالیات باخط شاه.

۲۰۳ - نامهٔ نصرة الـدوله از فرخ ، بی‌تاریخ .

۲۰۴ - نامه‌ها دیوانی سه طغرا ، بامهر مصطفی در پشت و بی‌تاریخ.

۲۰۵ - نامه‌ای‌عریضه مانند با مهـر محمدامین .

۲۰۶ - نامهٔ دیـوانی میرزا حسن‌خان وزیرنظام از محمدتقی مورخ ۱۲۶۷.

۲۰۷ - نامهٔ خداوند گاری سرکار آقایی‌دربارهٔ حساب آذربایجان ومیرزا خداداد وامین‌الملک.

۲۰۸ - نامهٔ عباس قلی‌میرزاحاکم‌مراغه از آقاخان‌بن‌اسدالله‌مورخ ۱۲۶۸.

۲۰۹ - نامه‌های دیوانی به میرزا محمد مستوفی دیوان‌اعلی‌وسررشته‌دار آذربایجان ، درپانزده طغرا بی‌تاریخ و باتاریخ ۱۲۶۸.

۲۱۰ - نامه‌های اعتماد الدوله میرزا آقاخان خطاب به «برادرمن » و یا باعنوان «فدایت‌شوم» دوتاباتاریخ ۱۲۶۹ و یکـی باتاریخ ۱۲۶۸ ، رویهم چهار طغرا.،

۲۱۱ - نامه‌های دیـوانی به شاه‌زاده حشمة‌الدوله حمزه میرزا صاحب اختیـــار آذربایجان در چهل ودو طغرا مورخ ۱۲۶۶ تا۱۲۶۹.

۲۱۲ - نامه‌ها دیوانی میرزا محمد قوام الدوله وزیر وپیشکار خراسان و مستوفـــی آذربایجان‌در شصت وشش طغرا از ۱۲۶۸، تا ۱۲۸۱.

۲۱۳ - نامه‌های‌پراکنده با تاریـــخ ۱۲۱۸ و۱۲۸۸ و ۱۳۱۰ و ۱۳۲۱ و۱۳۳۱ د زده‌طغرا.

۲۱۴ - نامه‌های ملکم‌خان در دوجزوه که در نخستین آن دو نامه است به خط وامضاء او و یک نامه به جناب صنیع‌الدوله به خط اختراعی ملکم و یک نامهٔ دیگر مورخ ۹ج ۱/ ۱۳۰۳، و یک‌نامه‌باعنوان«سیدی‌العزیز» بهمین‌خط ساختگی، دومین جزوه در «معایب خط ملکم» است‌به‌همان‌خط اختراعی‌در ۶ ص.

۲۱۵ - نامه‌های دولتی به خط مفتاح الدوله مربوط به ناصرالدین شاه و مظفرالدین شاه ومیرزا نصرالله‌خان مشیرالدولـه ، ۲۸ طغرا.

۲۱۶ - فرمان نشان مجیدی قلم نشان همایون از سلطان عبدالمجید عثمانی بـرای میرزا محمودمنشی وزارت خارجهٔ ایران در ۹ ج۲ / ۱۲۹۵.

۲۱۷ - فرمان عبدالمجید خان سلطان عثمانی مورخ روز ۳ صفر ۱۳۱۰، به‌زبان‌ترکی

۲۱۸ - فرمان قلم نشان همایون ازسلطان عبدالمجید عثمانی برای میرزا محمودخـان مفتاح الملک کاتب وزارت خارجه مورخ روز ۲۰ ج۲/ ۱۳۱۰.

۲۱۹ - فرمان سلطان عبدالمجیـدخان عثمانی مورخ ع ۱۳۱۷/۲ برای مفتاح‌الدوله میرزامسعودخان به ترکی.

۲۲۰- فرمان تـــرکی مورخ روز ۱۷ محرم ۱۳۲۹ به خط نستعلیق ترکی با دو مهر در پشت آن(دوطغرا).

۲۲۱ - فرمان پادشاه کشور Royaume d' Araucanie et Patagonie بنام Achille به زبان فرانسه که نشان تاج فولاد به میرزا مسعودخان منشی رموزمفتاح الدوله در ۶ سپتامبر ۱۸۸۳ داده شده است.

۲۲۲ - فرمان به روسی در دورو با مهر مورخ ۱۸۷۸ شمارهٔ ۹۷۳۱ که بالاك چسبیده شده و درگوشهٔ آن به‌فارسی نوشته شده «عالی جاه مجدت ونجـــدت همراه میرزا محمود استانیسلاس درجهٔ دوم از دولت بهیهٔ روسیه سنهٔ ۱۲۶۹».

۲۲۳- فرمان امپراطور روس ولهستان وفنلاند و جزاینها مورخ ۱۸۸۹ که به‌مرتضی خان پیش‌خدمت شاه ایران نشان درجهٔ دوم استانیسلاو با ستاره داده میشود، با مهری به‌زبان روسی چسبیدهٔ با آن بالاك.

۲۲۴- عقدنامه دختر محمدابراهیم‌خان وحسن‌میرزا پسر فتح‌علی‌شاه با کابین ۵۰۰ تومان زرنقد.

به خط رقاع محمد کاظم‌واله‌در روزآدینه ۱ شعبان ۱۲۲۰، آراستهٔ به‌زر باحاشیه‌سازی، ۲۹س ۱ متر×۲/۲ متر ونیم‌متر×۸۰ سانتی متر. نام پادشاه وداماد در بالا و درهامش نوشته شده ولی‌نام دختر در آن‌دیده نشده‌است، هشت سجل در بالا ودرهامش آمده است.

۲۲۵- قبالهٔ نکاح میرزا محمد کاظـم پسر میرزا صادق باپری‌جهان‌خانم با کابین هفتاد تومـــان اشرفی سی‌نخودی ویک کنیز بیست‌تومانی در روز دوشنبه ٤ شوال ۱۲۲۱.

۲۲۶- عقدنامهٔ فخری‌جهان خانم‌دختر اسدالله‌خان‌پسر محمدعلی‌پسرمحمدحسین خان صدراعظم باکاوین‌چندین اشرفی‌ودوغلام‌بیست تومانی ودوکنیز سی‌تومانی در روز پنجشنبه ۲٤ ج ۲/۱۲٤۱، نسخ‌مشکی‌و شنگرف‌باحاشیه سازی وجدول زرو لاجورد وشنگرف در برگ بزرگ به‌پارچه چسبانده.

۲۲۷- عقدنامهٔ فاطمه‌سلطان بلورخانم بزرگ دختر بزرگ میرزا محمد مستوفی ومیرزا محمد هادی پسر میرزا مهدی لشکر نویس باکابین پانصد تومان و یک قرآن ویک‌غلام ویک کنیز در ج ۲/۱۲۶۳.

۲۲۸- عقدنامه کوکب‌خانم دختـــر ابوسعیدمیرزا وجعفرقلی‌خان پسر حاجی محمد صادق باکابین هزارتومان در ۱٤ شعبـان ۱۲۸۲، به‌خط‌نستعلیق‌آراسته به‌زر ورنگارنگ حاشیه‌سازی شده، با سه سجل.

۲۲۹- عقدنامهٔ زهراخـانم دختر محمد کاظم‌خان قراگزلو و میرزا مهدی‌خان‌منشی پسرآقا میرزاجانی باکابین یک قرآن به‌ارزش پنج تومان و مبلغ دویست‌تومان ودوهزارریال در ع ۲/۱۳۰٤، نستعلیق آراسته، باپنج‌سجل.

۲۳۰- قبالهٔ‌نکاح‌میرزاعلی محمد شیرازی ومریم‌بیگم با کابین یک صدوپنجاه‌تومان در روز پنجشنبه ۶ رجب ۱۳۰٤.

۲۳۱- قبالهٔ نکاح آقا میرزا علی‌پسرملا محمدعلی وسکینه دختر آخوند مـــلا رجب باکابین هشت صد تومان و یک قرآن یک تومانی در روز ۲۰ ذق ۱۳۰۸، در دفتری ربعی دارای شش برگ آراسته وزرین.

۲۳۲- قبالهٔ نکاح آقا سیدحبیب‌الله پسر عزیزالله متولی امام‌زاده اسماعیل یابتول‌خانم دختر سید محمد باکابین دویست و پنج تومان و یک قرآن در ۱۳۲۲، در دفتری دارای شش برگ آراسته و زرین.

۲۳۳ - عقدنامهٔ حاجی‌عبدالله‌وزهرابیگم (نام‌مردو زن پاره شده و درست‌خوانده‌نمیشود) باکابین سی‌تومان با یک قرآن ویک کنیز فضه‌نام، نستعلیق به‌زر آراسته ورنگارنگ با حاشیه سازی در برگی بزرگ با چندسجل، از تاریخ تنها «۹ ذح» مانده است.

۲۳۴ - قبالهٔ فروش سید کاظم‌تهرانی وکیل حاجی سید جعفر به محمدعلی‌خان و اسماعیل‌خان پسران حاجی محمدشریف‌قاجار روستای‌دباس‌غار ری‌را به‌بهای تومان‌تبریزی درمیانه‌های ماه رمضان ۱۲۱۴، با چندین سجل وگواهی.

۲۳۵ - صلح نامه میرزا محمد یوسف مستوفی‌الممالک دیوان اعلی با هاجرخانم دختر ملاآقاعبدالکریم‌قاضی آشتیانی یک دربخانه در آشتیان را به یک دانه‌اشرفی ویک کله‌قندروسی در ۲۴ذق ۱۲۸۱.

۲۳۶- صلح نامهٔ‌محمدخان پیش‌خدمت همایونی پسر عبدالعلی‌خان ادیب‌الملک با آقا سید آقای روضه‌خان پسر آقا سید علی اصغر روضه‌خوان شیرازی یک درخانه‌را با صد قران در ۹ذق ۱۳۰۹ با شش سجل.

۲۳۷- صلح نامهٔ آقا سید حسن‌وسکینه بیگم‌فرزندان آقا سید مهدی قاری آستانهٔ عبدالعظیم با علاءالدوله همگی شش‌دانگ خانه‌ای را به هشتصد تومان درایت ئیل ۱۳۲۸، با چندین سجل و باخط و مهر دفتر خانهٔ عمومی عدلیه در ۱۳۲۸ با نمره ۲۰۴ وباتمر دولتی..

۲۳۸ - صلح نامهٔ آقا میرزا محمودخامنه فروش‌خوانساری‌عراقی‌پسر حاجی‌زین‌العابدین به حاجی شیخ‌احمدتاجر همدانی پسر حاجی میرزاهاشم نیم‌دانگ از روستای قارنی‌یارخ از بلوک کزاز عراق به مبلغ پانصدتومان در درذق ۱۳۴۱، با شش سجل.

مرقعات

۱- عکس مرقع خط عمادالکتاب اصل به خط خود او در ۱۲ قطعه

۲- مرقع خط خوش شکسته و نستعلیق وسیاه‌مشق و نسخ ، نظم‌و نثر است به‌فارسی وعربی، در ۳۶ قطعهٔ‌دورو.

۳- مرقع شکسته نستعلیق عبدالمجید خموش درپایان ع ۱ گویا سال ۱۱۷۵ و نستعلیق سال ۱۲۲۶ و نسخ ، باز نستعلیق ۱۲۹٤ ، باز نسخ وسیاه‌مشق‌و نسخ ونستعلیق وشکسته ،۳ قطعهٔ دورو.

٤- مرقع نسخ و شکسته نستعلیق،سیاه مشق ، نستعلیق ۱۳۰۱ ، شکستهٔ‌عبدالمجید به‌خواهش میرزا عبدالعظیم‌در۱۲۱٦،نستعلیق ۱۲۷ ، نستعلیق بی‌تاریخ ، باز نستعلیق ۱۳۲۰ و خط ناخنی ، در ٤٦ قطعهٔ دورو

٥- مرقع خط نستعلیق‌وشکسته نستعلیق و نسخ و خط «شفیعا» و تعلیق «خواجه اختیار» و شکسته نستعلیق خوب «درویش» وخط «محمدجعفر» و « آقامحمد کاظم‌واله » و«آقاعبدالحسین» و « میرزا حسن کرمانی» و «معتمدالدولهٔ‌نشاط » و « محمد رضا۹۰۱ » وخط شکستهٔ زرین و خط محرم۱۱۹۳ که در دارالسلطنهٔ اصفهان نوشته شده و نسخ «آقا ابراهیم قمی» وسیاه‌مشق «فتح‌علی‌حجاب شیرازی» ، ٤۸ قطعهٔ دورو .

٦- مرقع نستعلیق و نسخ و شکسته و تعلیق، نظم و نثر، در ۲۸ قطعه ، با یک صورت .

۷- مرقع نسخ و نستعلیق « عماد حسنی » و نسخ «وصال» در ۱۲۰۵ و۱۲۰۱، و شکستهٔ ۱۲٦٥،۱٦ قطعهٔ دورو .

۸ - مرقع نستعلیق و نسخ و نسخ «ابراهیم» و تعلیق شب سه‌شنبه شوال ، سیاه مشق ، شکسته ، ۳۲ قطعهٔ دورو .

۹- مرقع شکسته نستعلیق ۱۰۱۲ ، اصل وعکس، نستعلیق و سیاه مشق ،نسخ ونستعلیق «نصرالله‌حسینی» ، ۳٦ قطعهٔ‌دورو.

۱۰- مرقع شکسته نستعلیق ۱۲٦۲ و تعلیق ج۲/۱۲٦۲ ، باز نستعلیق و تعلیق ۱۲٦۰، ۲۰ قطعهٔ دورو

۱۱- شکسته نستعلیق و نستعلیق «عماد حسنی» و شکسته و نسخ ، با امضاء «غلام‌رضا» (چاپی) و سیاه مشق غلام‌رضا، باز خط «میرعماد» و نستعلیق محمد حسین شیرازی مورخ ۱۲۷٤» وشکسته نستعلیق درشت، ۲۰ قطعهٔ دورو.

۱۲- مرقع ،سیاه مشق «عبدالله»وشکسته نستعلیق و نستعلیق و تعلیق و شکسته با تاریخ ۱۳۰۲، ۳۰ قطعهٔ دورو

۱۳ - مرقع نستعلیق و شکسته نستعلیق وشکستهٔ ۱۲۸۹ و سیاه مشق ، باز شکستهٔ ۱۲۵۱ و نسخ ، ۴۲ قطعه .

۱۴ - مرقع ، نستعلیق سرمشق ، ۳۰ قطعه .

۱۵ - مرقع ، نستعلیق و شکستهٔ «ابوالقاسم» ، سیاه مشق ، مناجات خواجه عبدالله انصاری بنام نصیحت نظام الملک در آن هست ، نقل از خط « میرعماد حسینی » ، از علی‌نقی ، خط شکسته نستعلیق «علی‌اکبر گلستانه در ۱۳۰۰ »، نستعلیق «نصرالله حسینی در ۱۳۰۰ »، یک سیاه مشق، نسخ معرب ، باز شکسته و نسخ « محمدشفیع در ۱۲۴۷» و شکستهٔ درویش ، باز نستعلیق «ابوالفضل بن فضل الله ساوجی » در ۱۲۸۹ ، سیاه مشق ، باز نستعلیق «محمدحسن» و نسخ ، خط نستعلیق «حجاب» ، سیاه مشق « مشیر السلطنه در ۱۳۲۳»

۱۶ - شکسته نستعلیق مذهب و نسخ مذهب و شکسته نستعلیق «محمدعلی‌بن عبدالحسین شکسته نویس » در ۱۲۷۳ ،باز شکستهٔ شوال ۱۱۷۹ و نسخ ۱۰۲۷ ، باز نسخ زین العابدین سلطانی اصفهانی در ۱۰۲۸ ونسخ ۱۲۶۹ و نسخ هاشم و یک سرمشق ، ۲۸ قطعه .

۱۷ - مرقع شکسته و نسخ ونستعلیق وسیاه‌مشق با امضاء «عبدالصمد قاجار » در ۱۲۷۶ ، پیش از آن نسخ ۱۲۳۸ ،شکسته نستعلیق ، نستعلیق و نسخ ، ، سیاه مشق، ۳۴ قطعهٔ دورو

۱۸ - نستعلیق عبدالوهاب نشاط که منشآت اوست ، ۳۹ قطعه ،

۱۹ - مرقع شکسته نستعلیق «آقاعلی محمد شکسته نویس ، مستشار اعظم تقی دانش‌آن رادر شیراز از عبدالرسول تاجر به چهل ودوتومان خریده است ، در ج ۱/ ۱۳۴۴، باز خط مشکی و سفید وزرین، زمینه سفید و سیاه ، شکسته و نستعلیق هم دارد، ۴۶ قطعه .

۲۰ - نستعلیق و شکسته و سیاه مشق، زمینه سفیدو سیاه، با نسخ و سیاه مشق و شکل درخت با ناخن ، ۴۶ قطعه .

۲۱ - نسخ با رقم « علاءالدین » ، نسخ و سیاه مشق بارقم «علاءالدین تبریزی»، سیاه مشق ، شکسته ، با خط زرین و سفیداب در زمینهٔ مشگی ، ۳۰ قطعه

۲۲- نستعلیق ، شکسته ، سیاه مشق ، با تاریخ ۱۷ج۱/۹۲ از حسن‌علی امیر ونسخ «شهاب الدین » در روز سه شعبان ۱۳۱۱ به‌دستور میرزاعلی‌اکبر خان‌مستوفی ،نستعلیق حسن‌علی ، شکسته نستعلیق ۱۲۰۵ ، خط میرزا نظام ومیرزا رضای کلهر در آن هست، ۲۴ قطعه .

۲۳ - شکسته نستعلیق و نستعلیق و نسخ و شکسته بارقم « ابوالحسن قاجار »، ۲۶ قطعه.

۲۴ - نستعلیق، شکسته نستعلیق «عبدالمجید» در اصفهان، نستعلیق «علی کاتب» باز شکستهٔ «عبدالمجید» و نستعلیق «محمداسماعیل» در ۱۰۹۳، پیش از آن نستعلیق «علی حشمتی»، نسخ «نجم‌الدین ابوالقاسم» در شب چهار شنبه ۱۲۷۷، با سرمشق از «زین‌العابدین»، نسخ «احمد نیریزی» در اصفهان در ۱۱۱۲، مشق گلستانه در ۱۱۱۵، خط مشکی وزرین در زمینهٔ مشکی، خط «میرعماد» و خط «نورالدین محمد» هم دارد، ۵۴ قطعه

۲۵ - نسخ معرب با نسخ «ابوالحسن موسوی»، باز نسخ «فلان» اصفهانی، برای سیدهاشم‌بن سید حسن در ربیع‌الثانی» باز نسخ «آقا خان پرتو» در ۱۲۹۹، ۲۴ قطعهٔ زرین.

۲۶ - نستعلیق و سیاه مشق ۱۳۲۲ و نستعلیق «محمد حسینی لواسانی» با دوسر مشق به‌خط گنجشکی، نستعلیق و شکسته، ۴۰ قطعه.

۲۷ - سیاه مشق، نسخ، نسخ معرب، نستعلیق «حسن ۱۳۲۳»، ۲۲ قطعه.

۲۸ - نسخ و نستعلیق، نسخ «محمد باقر»، شکستهٔ محرم ۱۲۱۲، نستعلیق و نسخ، سیاه مشق و شکسته نستعلیق، ۳۶ قطعه.

۲۹ - ثلث و شکسته و نسخ، ۵۶ قطعه نظم و نثر، سیاه مشق، با تاریخ ۱۱۱۸ به شکسته نستعلیق «عبدالمجید درویش» (عکس)، شکسته نستعلیق ابوالقاسم در ۱۳۰۷، و نسخ «احمدنیریزی» در ۱۱۲۸، باز شکسته نستعلیق «ابوالقاسم خادم» و سیاه مشق «محمد حسین قندهاری خوشنویس» وشکسته نستعلیق «ابوالقاسم خراسانی مشهدی خادم» در ۸-۱۳۰۷، باز نقل از شکستهٔ «درویش عبدالمجید» و سیاه مشق ۱۳۰۳ پیش از آن تعلیق «واله» و تعلیق «ابوالقاسم خادم» در ۱۳۰۸، باز نستعلق همودر رجب ۱۳۰۸، ۵۶ قطعه.

۳۰ - نستعلیق «عماد حسنی» در قزوین جهت دوستی»، نقل «میرعلی شمس الادباء» در ۱۲۸۲، باز نستعلیق «میرعلی شمس الادباء شیرازی» در هرات، باز نسخ و نستعلیق و سیاه مشق و نستعلیق ۶ ع ۱/ هزار واندی ... که نام کاتب و تاریخ پاک‌شده است، با نسخ و نستعلیق و شکسته و سیاه مشق وسرمشق، ۲۸ قطعه.

۳۱ - نسخ زرین، زمینه لاجورد، با عکس خط «عبدالمجید» و عکس خط «عماد حسنی» و سیاه مشق و نستعلیق عماد حسنی (چاپی)، با نستعلیق (چاپی) وسفید مشق و سیاه مشق، باز نستعلیق (چاپی) ۴۴ قطعه (۳۰ چاپی، ۱۳ خطی، یک قطعه «بسم‌الله»).

۳۲ - مرقع شکسته، نستعلیق و سیاه مشق و سرمشق، ۴۲ صفحه از «تقی‌دانش» با مهر مستشار اعظم / ۱۳۰۳، رویهم ۳۹ قطعه.

۳۳ - مرقع نسخ معرب مشکی و زرد وسفیداب و نستعلیق و عکس خط عمادحسنی در دوقطعه ، با خط نستعلیق شاه محمود، نقی دانش در ۱۳۰۳ آن‌را خریده‌است بامهر مستشار اعظم ، ۱۴ قطعه .

۳۴ - شکسته و شکسته نستعلیق ، با تاریخ ۱۳۶۴ و ۱۳۷۳ و ۱۳۷۶ و ۱۳۷۱، با سیاه مشق، خط از « حاج‌بنان‌مدنی» است، نامه‌هایی است از او با سه قطعه از دکتر مدرس ، ۴۶ قطعه .

۳۵ - شکسته نستعلیق و نستعلیق‌وسیاه مشق و نستعلیق ۱۰۷۲ ، با دو عکس منظره وخط نستعلیق «حجاب » ، ۳۲ قطعه.

۳۶ - سرمشق نستعلیق ، ۳۲ قطعه.

۳۷ - نسخ و نستعلیق و شکسته نستعلیق با عکس خط « عبدالمجید » ، نسخ رجب ۱۲۵۵ از « محمدهاشم» ، نقل علی‌بن محمد صالح حسینی، شکستهٔ « علی اصغر همدانی »، پیش‌از آن نستعلیق ۱۲۴۴، شکستهٔ رشیدالدین‌محمد مستوفی در دزآشوب برای محمد خان ایروانی ، نسخ و نستعلیق، ۲۲ قطعه.

۳۸ - شکسته نستعلیق روز چهار شنبه ع ۱/ ۱۲۶۳ از « محمد اسماعیل‌حسینی »، شکسته نستعلیق و سیاه مشق ، سرمشق و سیاه‌مشق، نستعلیق و شکسته نستعلیق وسیاه مشق و نستعلیق ، ۳۲ قطعه .

۳۹ - شکسته نستعلیق و نستعلیق و ونسخ ، با تعلیق ۳ محرم ۸۹۷ ، با شکسته نستعلیق « محمد شفیع حسینی » در ۱۰۹۱ وشکسته نستعلیق و نستعلیق و عکس (سه صفحه) و نستعلیق و شکسته نستعلیق ۱۲۷۲ باز نستعلیق «محمدایروانی »، باز شکسته نستعلیق «محمد حسن قاجار » برای حشمة السلطنة ، ۳۶ قطعه .

۴۰ - نی‌نامهٔ جامی به نستعلیق‌خوش ، با نظم و نثر ، به‌یک‌خط مورخ ۹۴۰ آراسته ومذهب است ، متن نوشتهٔ ۴×۷ ، ابعاد جدول ۱۰×۷/۵ ، با حاشیه ۱۵×۱۴ ، ۱۰ سطر ، ۲۲ قطعه.

۴۱ - نستعلیق ، شکسته نستعلیق، نسخ سیاه مشق ، نستعلیق ۱۲۹۳ از « محمد علی قراگزلو » برای ایلخانی ، نستعلیق ۱۱۸۳ (عکس است) با تعلیق محمد علی، ۲۲ قطعه.

۴۲ - مرقع خط وصال به‌سال ۱۲۵۹، نسخ و نستعلیق ، دعاء است و مناجات‌و سیاه مشق هم دارد ، ۱۹ قطعه .

۴۳ - نستعلیق « محمدعلی شیرازی » نظم فارسی است ، ۱۴ قطعه ربعی ، از ضیاء لشکر مستشار اعظم .

۴۴- شکسته نستعلیق خوش چلیپا ، زمینه سفید از « محمد علی شیرازی » نظم است و مذهب با تشعیر ودندان موشی ، ۱۰ قطعه.

۴۵ - نسخ در متن که دعاء هفته است با نستعلیق شنگرف در ترجمه ، عنوان و ستون بندی زرین ، ۳۹ قطعهٔ ربعی .

۴۶ - سرقع شکسته نستعلیق «درویش»، ۲۲ قطعه.

۴۷ - نستعلیق خوش از گلستان‌سعدی، ۱۲ قطعه.

۴۸ - نستعلیق با یک مجلس (چاپی) در آغاز، سپس خط نستعلیق چلیپا وآراسته‌از داستان «مهر ومشتری» با یک‌مجلس درپایان متن نستعلیق (چاپی)، جدول زر ولاجوورد، عنوانها زرین، ۵۶ قطعه.

۴۹ - نسخ و نستعلیق زرین، دعاءاست وشعر، ۱۲ قطعه.

۵۰ - نستعلیق و نسخ و شکسته نستعلیق و سیاه مشق و سرمشق «عماد الکتاب» و «حاج بنان مدنی»، تاریخ ۱۳۷۰ و۱۳۷۲ و۱۳۶۷ و۱۲۹۴ هم‌دارد، باخط محمدطاهر رضوی قمی و نسخ «وصال»، سرمشق‌وسیاه مشق، عکس خط «علی نقی» و خط‌داوری پسر وصال» و عکس خط «سلیمان وقار الملک» در ۱۳۲۳ و عکس خط «علی‌نقی وخط «عبدالمجید» و «قدسی‌حسینی» وعکس خط«میرعمادوخط وصال، و تعلیق«لطف‌علی قاجار» و نستعلیق «میرزا علی اصفهانی» با سیاه مشق و خط «حجاب» و عکس خط «میرعلی» و تقلید «عباس نوری» از خط «میرعماد» (چاپی) و هم چاپی خط وی، ۲۰۶ قطعه.

۵۱ - مرقع شکسته نستعلیق و نستعلیق ونسخ، با خط وصال وخاندانش و «بنان مدنی»، نظم است و نثر با نامه ها، با تاریخ ۱۳۶۶ و ۱۳۶۴، نامه‌یی با مهر «امین سلطان‌وزیر اعظم» دارد، با تاریخ ۱۲۷۴و ۱۲۷۳، ۱۶۳ قطعه.

۵۲ - مرقع خط وصال: سیاه مشق و نسخ و نستعلیق، با خط خاندان وصال و علاءالدین تبریزی، ۲۰۱ قطعه.

۵۳ - مرقع که بیشتر سرمشق است، با نستعلیق وسیاه مشق و عکس خطوط خوش، ۶۰ قطعه و در هر قطعه دو تا سه سرمشق است.

۵۴ - مرقع نسخ و نستعلیق و سیاه‌مشق وصال و خاندان او، ۵۶ صفحه که در هر صفحه یک قطعه است.

۵۵- مرقع نستعلیق و نسخ رقاع و سیاه مشق، ۲۰ قطعه.

۵۶ - مرقع نسخ، و نستعلیق و سیاه مشق و نستعلیق میرزین‌العابدین با خط نستعلیق با سفیداب، سیاه مشق، نستعلیق، با خط «میرعماد» ۳۸ قطعه.

۵۷ - مرقع بیشتر عکس خط نستعلیق «عمادحسنی» است با عکس خط نستعلیق «علی‌محمدنظامی لواسانی»، ۲۴ قطعه.

۵۸ - مرقع نستعلیق فتح‌الله و افسر و جلالی با تاریخ ۱۳۱۲، ۲۸ قطعهٔ ربعی.

۵۹ - مرقع شکسته نستعلیق ریزچلیپای گوناگون ریز و درشت که بیشتر از معتمد الدوله نشاط است و در منشآت، ۲۰ قطعه.

۶۰ - مرقع نسخ و نستعلیق وشکسته ورقاع راسته و چلیپا، با خط خواجه اختیار،

با پیکرهٔ شش مرغ که به‌یک دیگر مینگرند، به نظم و نثر فارسی ، در ۱٤ قطعهٔ ربعی ، جلد تیماج‌مشکی گردا گرد سرخ‌سوختهٔ زرکوب درون پارچهٔ شال ترمهٔ زرکوب .

۶۱ - مرقع نستعلیق و نسخ و شکسته نستعلیق راسته و چلیپا ، نظم و نثر فارسی ونثر عربی ، در ۲٤ قطعهٔ ربعی .

۶۲ - مرقع نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ، رباعیات شیخ العالم با خرزی است، ۲۲قطعهٔ ربعی ، با یادداشت مورخ چهارشنبه ۹ شوال ۱۳۱۰ صدرالسلطنه وزیر فوایدعامه که در دو جا می‌نویسد که من بیست و چهارقطعه را در ۱٤ رمضان ۱۳۱۰ درمسجد حاجی‌میرزا حسین‌خان‌سپه‌سالار ازشهدی باقر سمسار خریدم ، خط نستعلیق از محمد شفیع حسینی خراسانی است که مانند میر عماد می‌نوشته است .

۶۳ - مرقع شکسته نستعلیق و سیاه‌مشق ونسخ با تاریخ روز چهار شنبه ۸ج ۱۲۲۲/۱ وج۱۱۰٤/۲ با رقم احمد نیریزی در دوجا و۱۱۲۱ با رقم همو و ۱۲۹۳ با رقم محمد علی‌قراگزلو و ۱۲۹۳ با رقم محمد بن‌علی ، ۳۲ قطعه ربعی.

٦٤ - مرقع شکسته نستعلیق ، ۲۰قطعهٔ وزیری.

٦٥ - مرقع شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۲و ۱۳ ، عنوان شنگرف ، نان و حلوای شیخ بهائی است ، ۲۰ قطعهٔ وزیری.

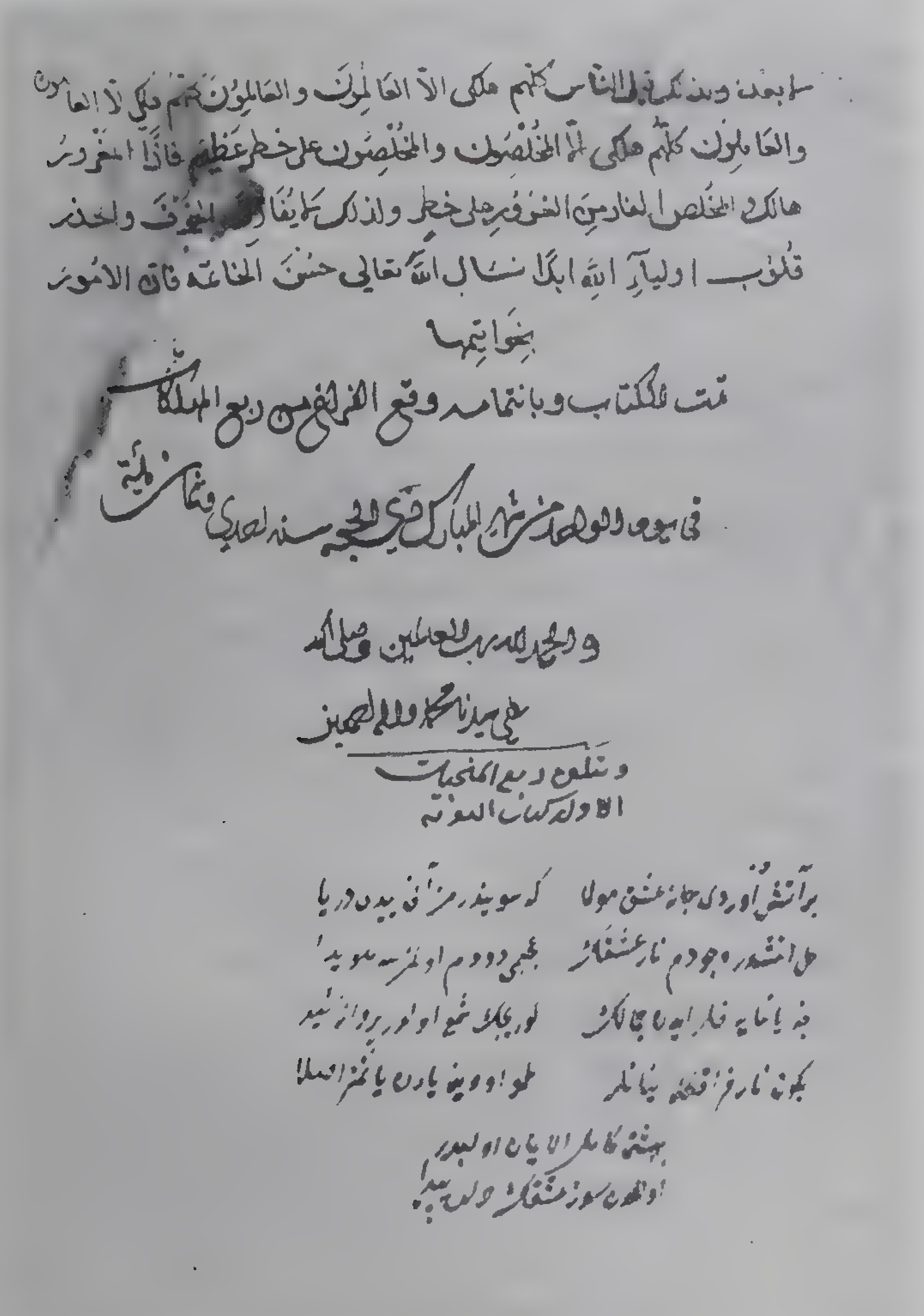
۶۶- مرقع نسخ و نستعلیق‌مشکی‌وشنگرف در دعاء الصباح و نستعلیق میرزا عبدالکریم وشکسته نستعلیق مورخ ۱۱٤۷، ۳۶ قطعهٔ بغلی .

۶۷ - مرقع نستعلیق و شکسته نستعلیق ونسخ ، با خط وصال مورخ ۱۲۰۰ ، ۳۰ قطعه .

۶۸ - مرقع نستعلیق ریز ودرشت‌وشکسته نستعلیق با رقم ابوالبقاء موسوی‌مورخ۱۰۸۹، یکی از آنها در مدرسهٔ الماسیه در روز آدینه با سفیداب نوشته شده است ، یکی دیگربارقم عبدالحسین و یکی با رقم عبدالمجید ، تاریخ ۱۰۷۷و۱۱۷۸و۱۲۱۱ هم در آنها هست. بسیار زیبا است ، ۲۸ قطعه.

۶۹ - مرقع نسخ‌مشکی‌و نستعلیق‌شنگرف وشکسته نستعلیق با نسخ درشت مشکی و یا به سفیداب وزر و شکسته‌نستعلیق پیچی‌ئیل روز پنجشنبه ماه جمادی و نسخ آدینه ۲۷ رجب ۱۲۹۳ و نسخ ۱۲۸۷ میرزا سلیمان و نسخ محمد باقر در ۱۲۲۷ و نستعلیق‌عبد الجوادحسینی‌در ۱۳۱۸ ،باز شکسته‌نستعلیق، ۲۹ قطعه رحلی.

۷۰ - مرقع با خط ناصرالدین شاه و مظفرالدین شاه، با تاریخ ۱۳۰۹و۱۲۳۹ و ۱۲۹۱ به‌خط نستعلیق و شکسته با عکسی از شاه اسماعیل ، ۲۳ قطعهٔ جلدنشده.

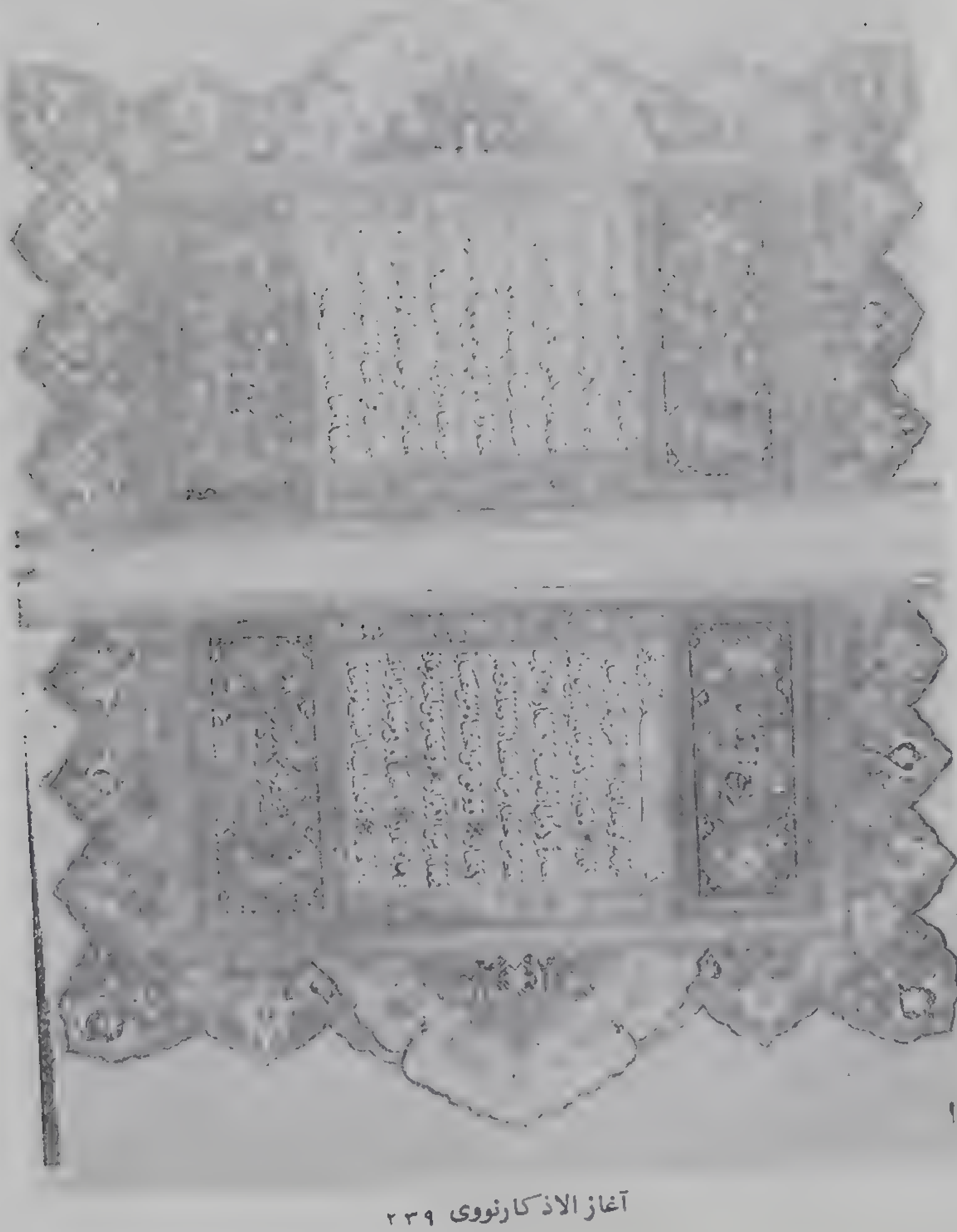

... بعد ذلك الناس كلهم هلكى الا العالمون والعالمون كلهم هلكى الا العاملون
والعاملون كلهم هلكى الا المخلصون والمخلصون على خطر عظيم فاذا المغرور
هالك والمخلص الفار من الغرور على خطر ولذلك لا يفارق الخوف والحذر
قلوب اولياء الله ابدا نسأل الله تعالى حسن الخاتمة فان الامور
بخواتيمها
تمت الكتاب وبانتمامه وقع الفراغ من ربع المهلكات
في يوم الواحد من شهر المبارك ذي الحجه سنه احدى وثمانمائة

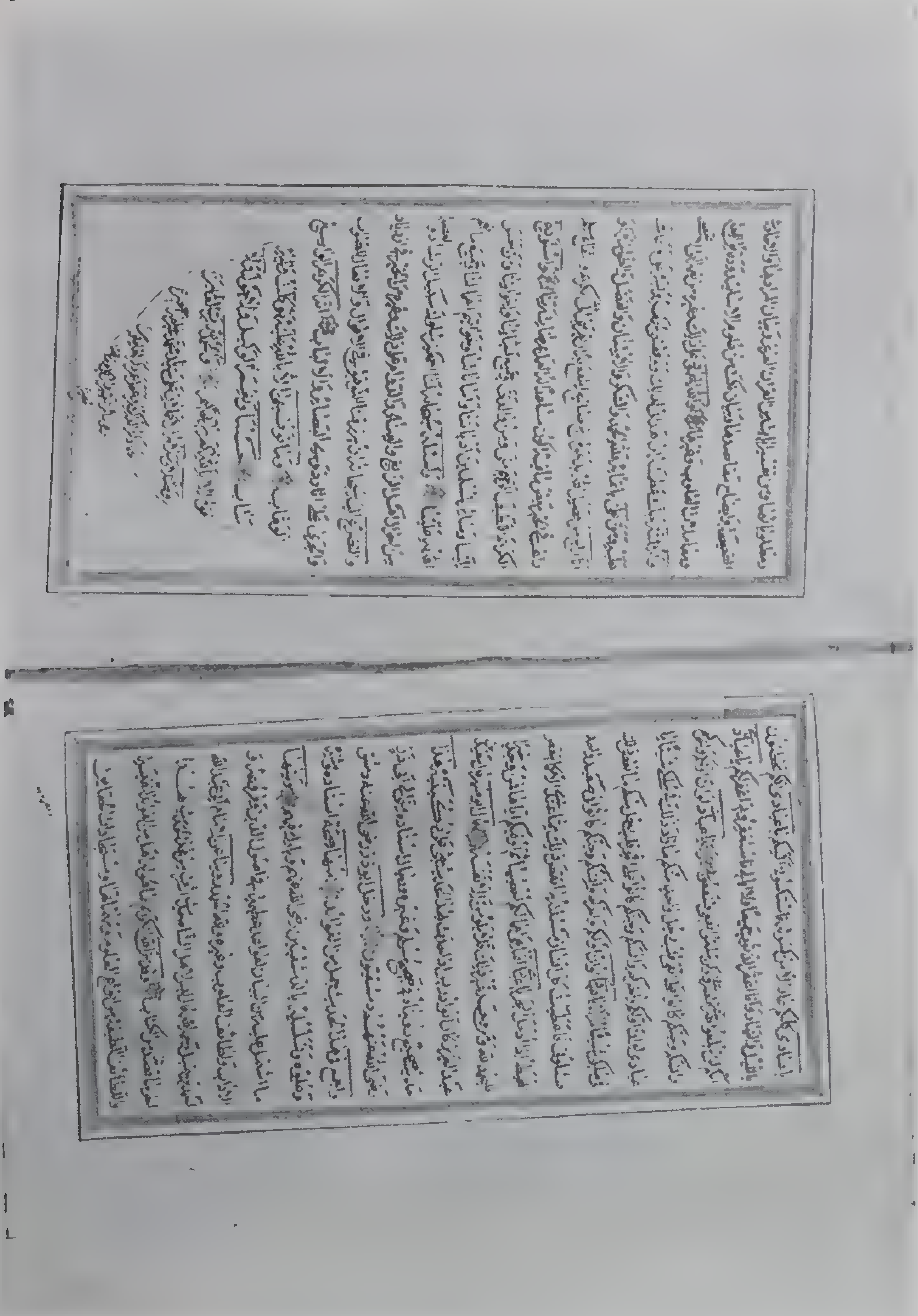
والحمد لله رب العالمين وصلى الله
على سيدنا محمد وآله اجمعين
ويتلوه ربع المنجيات
الاول كتاب التوبة

بر آتش اوردی جانه عشق مولا — که سویندرمز انی بیدن دریا
حل انشه وجودم نار عشقنا — ...
...

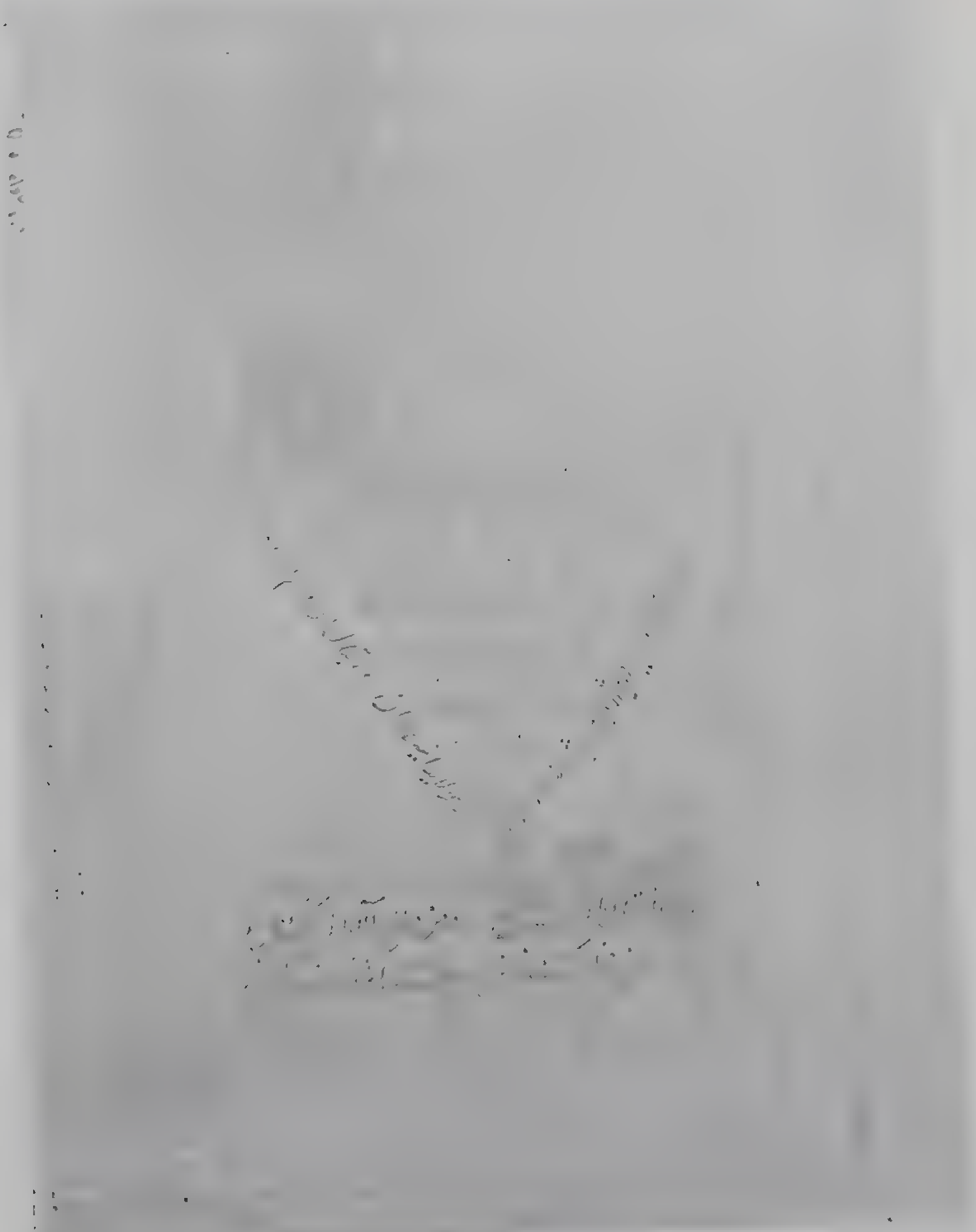
انجام احیاء العلوم ۱۳۱

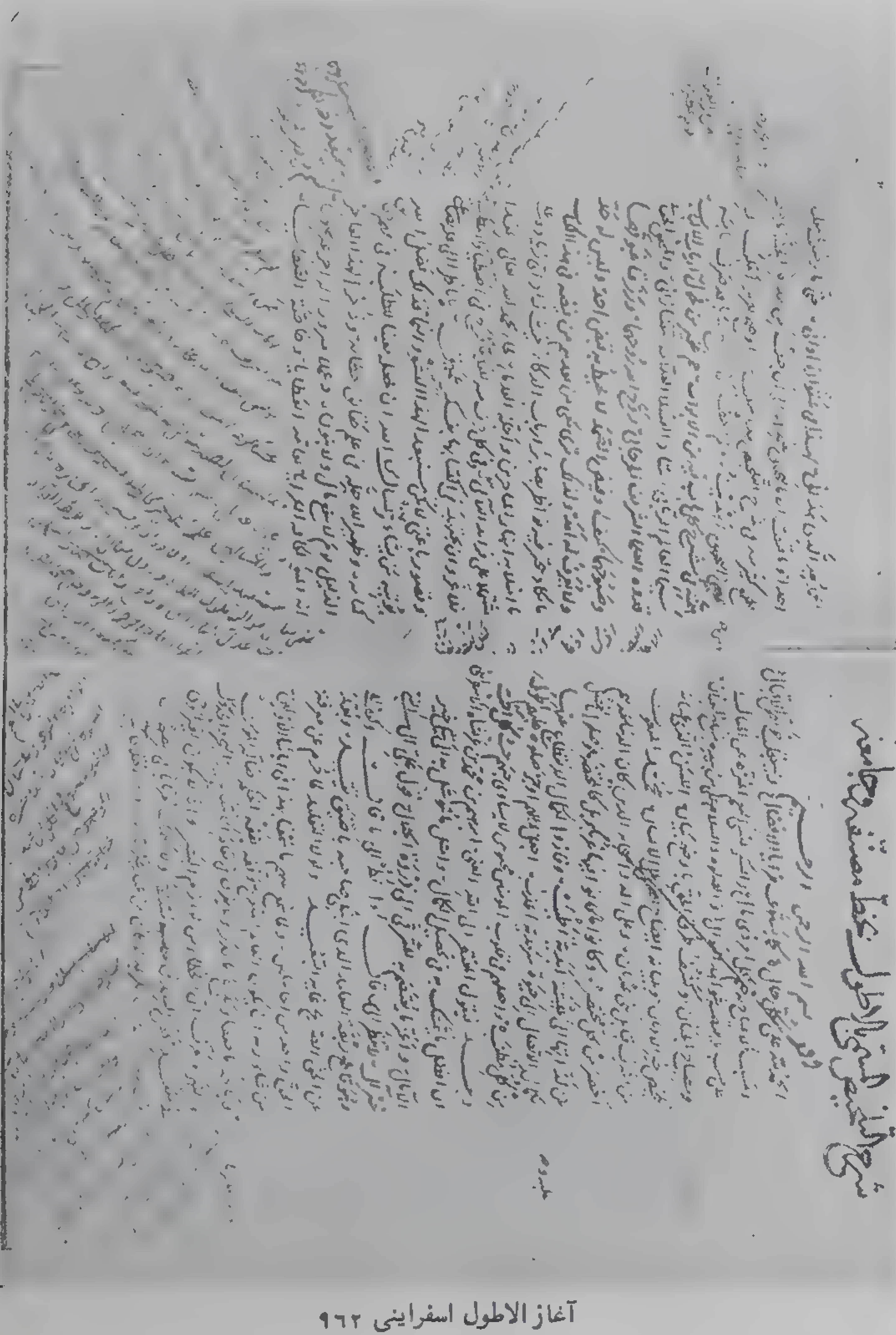
آغاز الاذکار نووی ۲۳۹

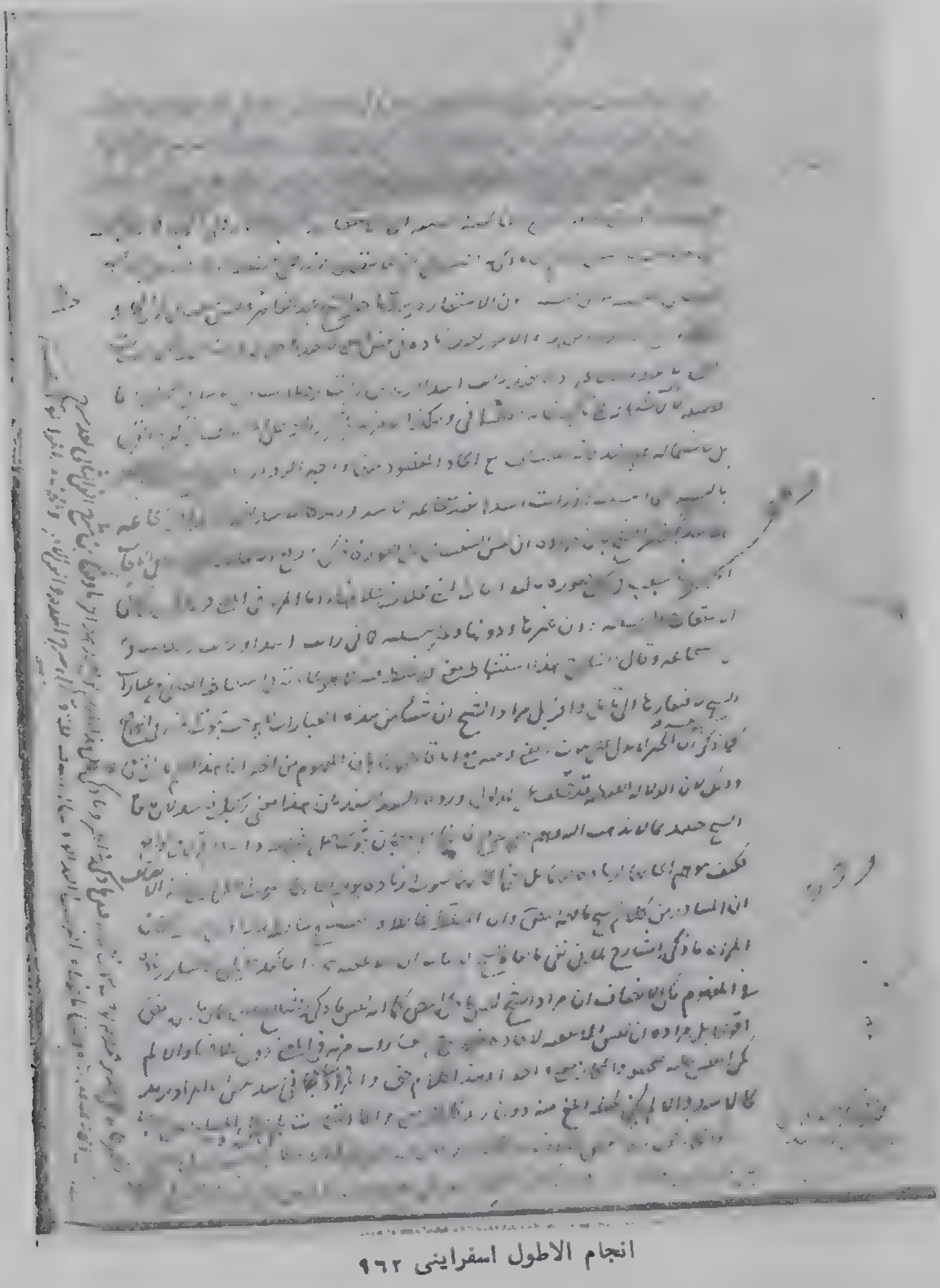
انجام الاذکار نووی ۲۳۹

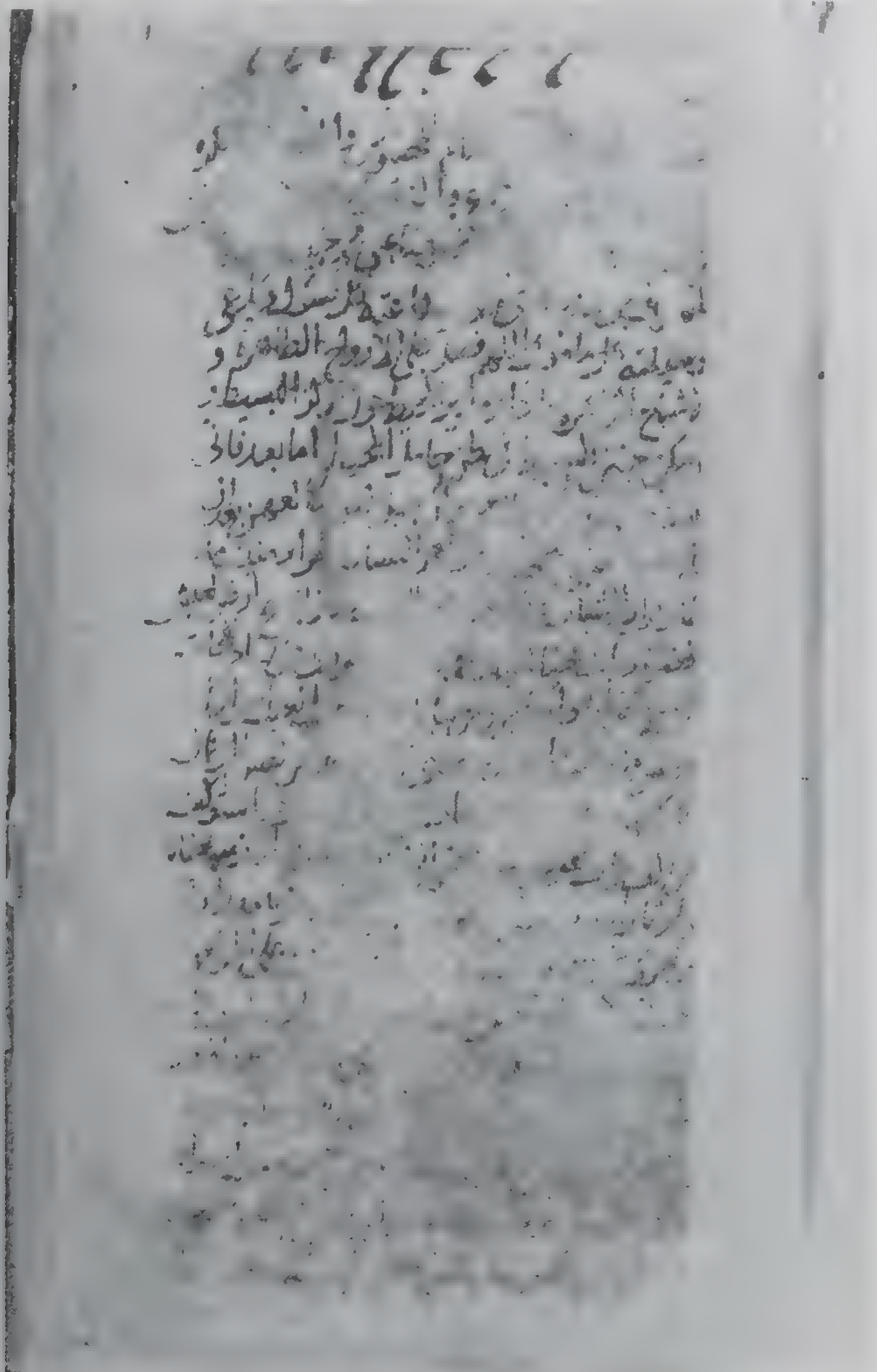
اشجار و اثمار ۱۳۴۷

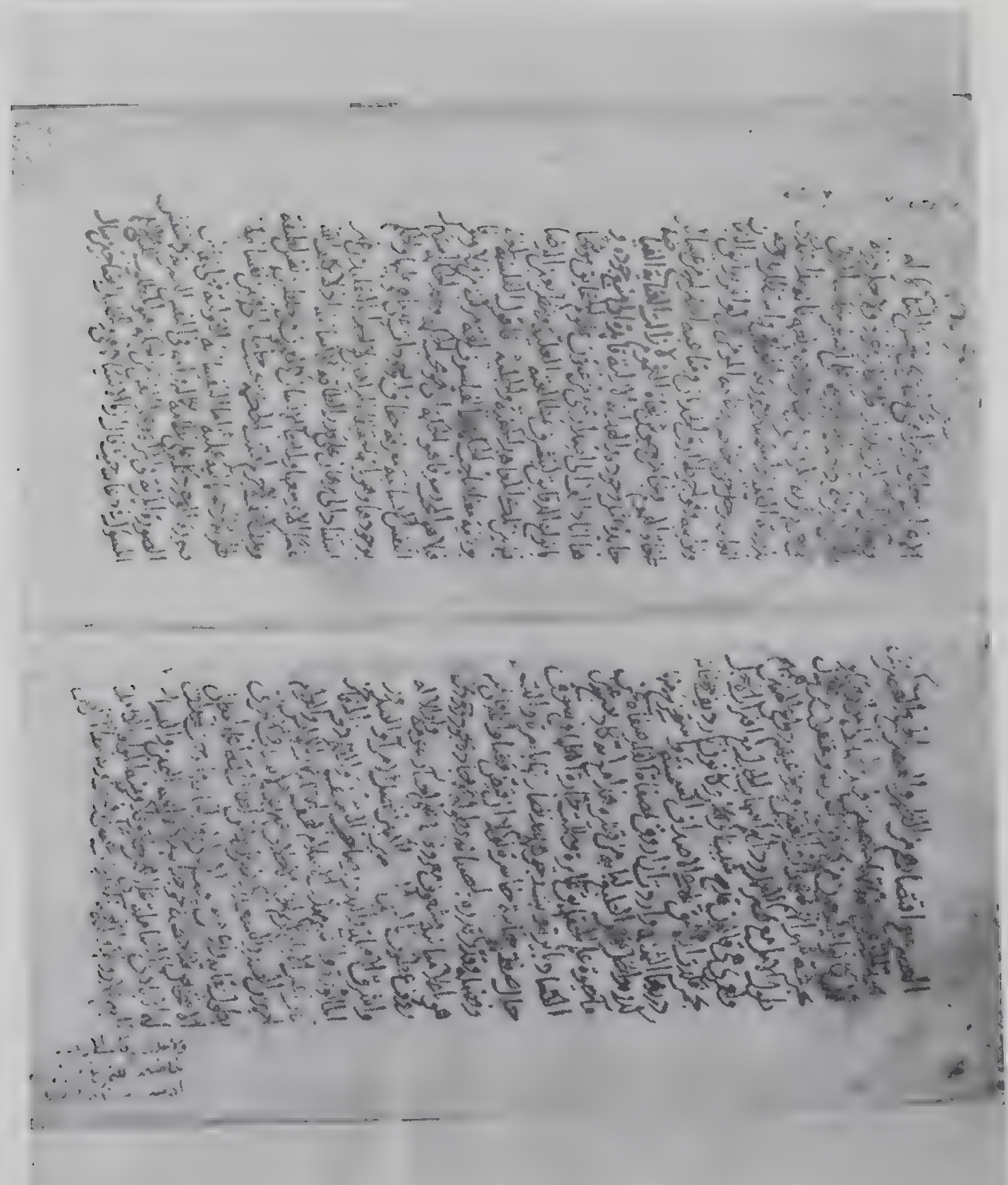
آغاز الاطول اسفراینی ۹۶۲

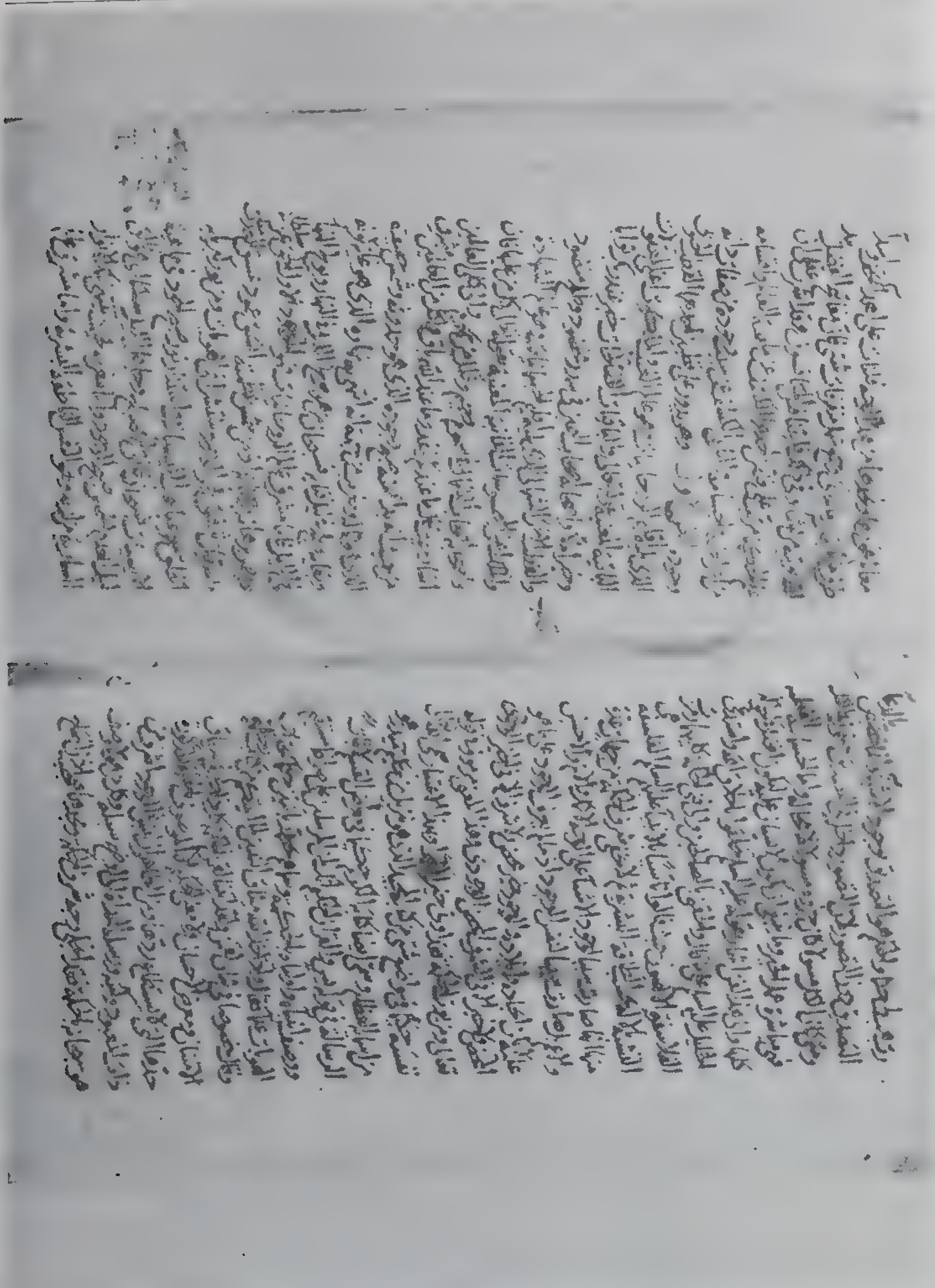
انجام الاطول اسفراینی ۹۶۲

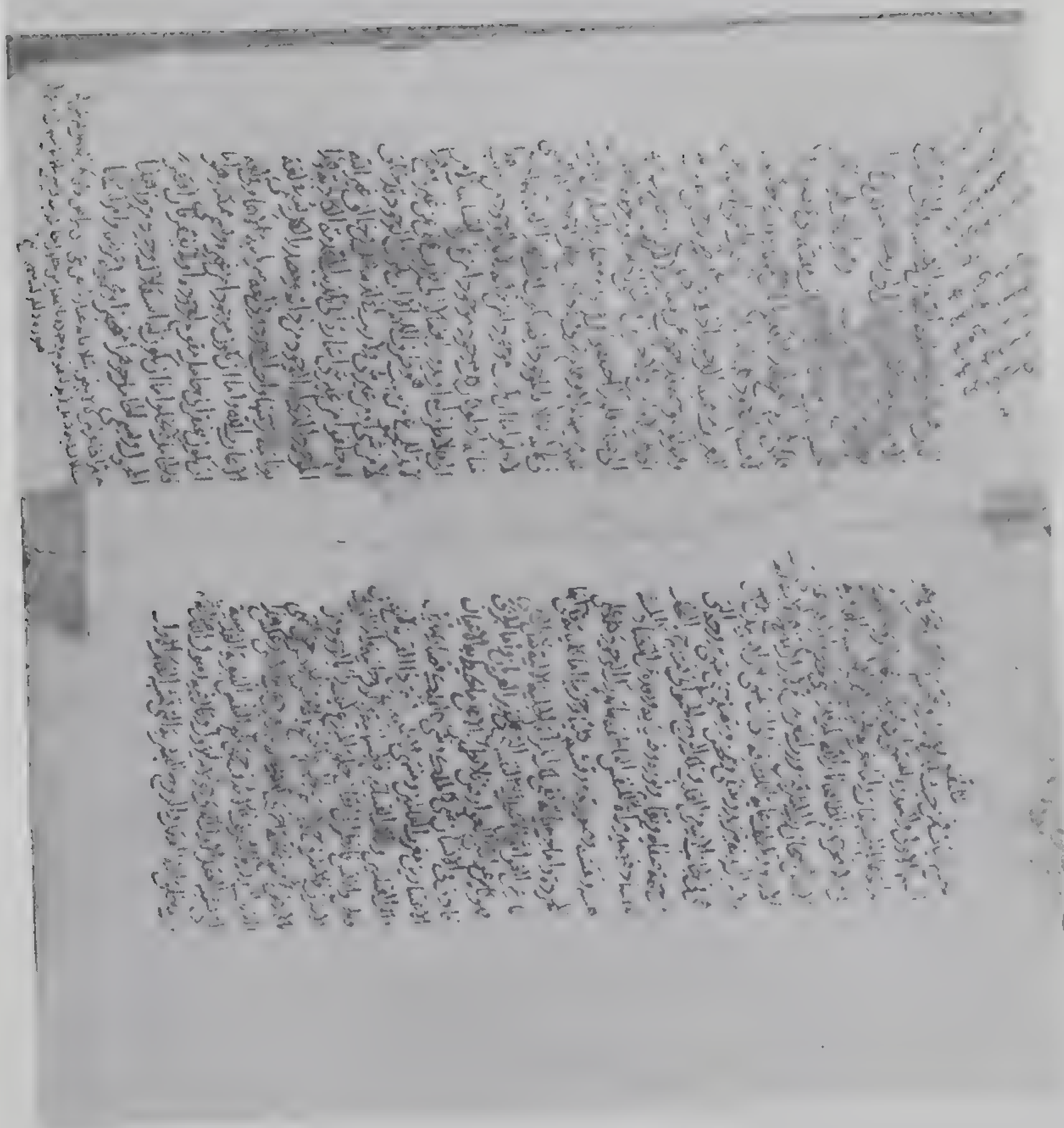
آغاز الاقطاب القطبية اهری ٤٤

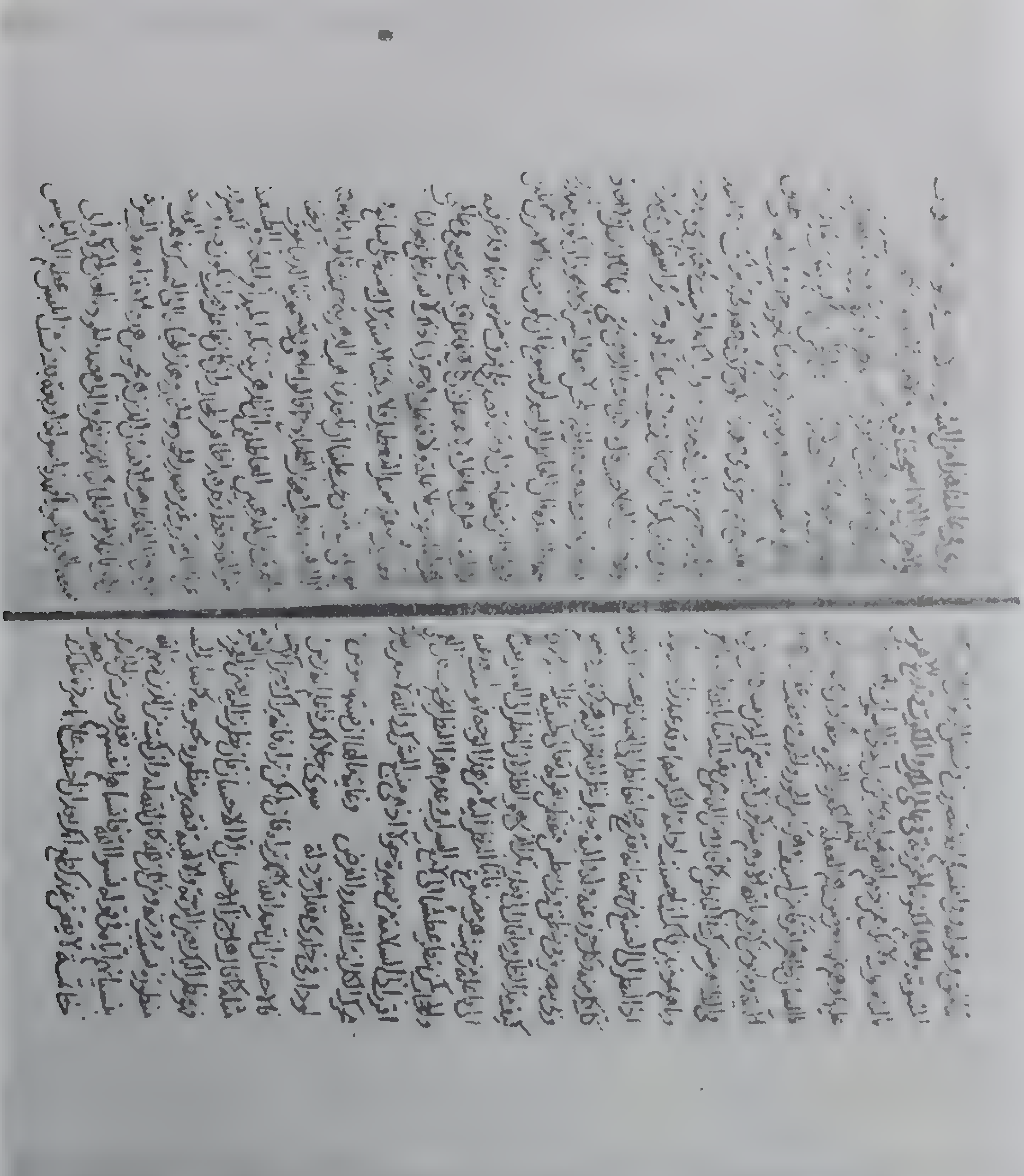
آغاز الاقطاب القطبية اهری ٤٤

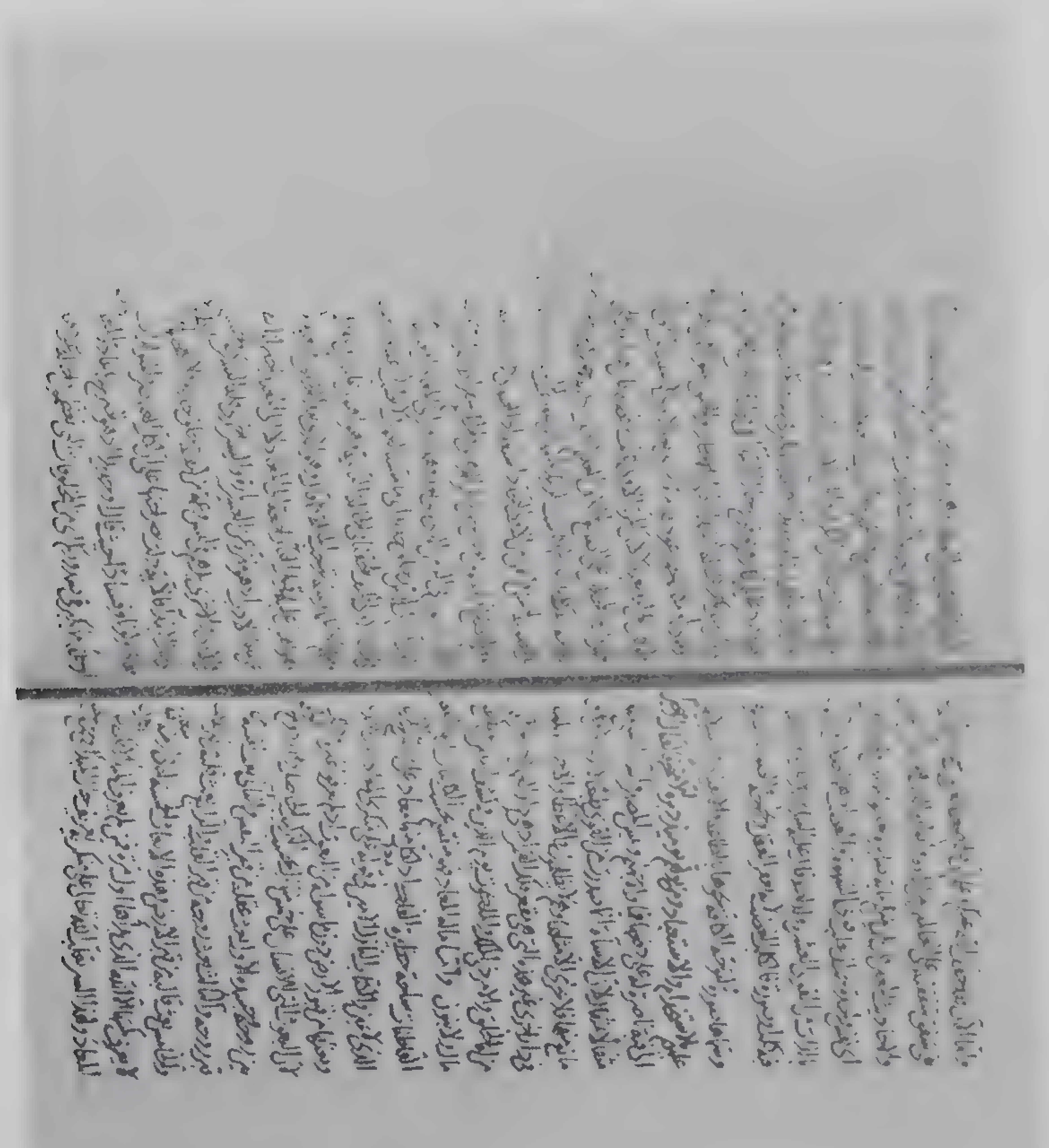
الاقطاب القطبیة اهری ٤٤

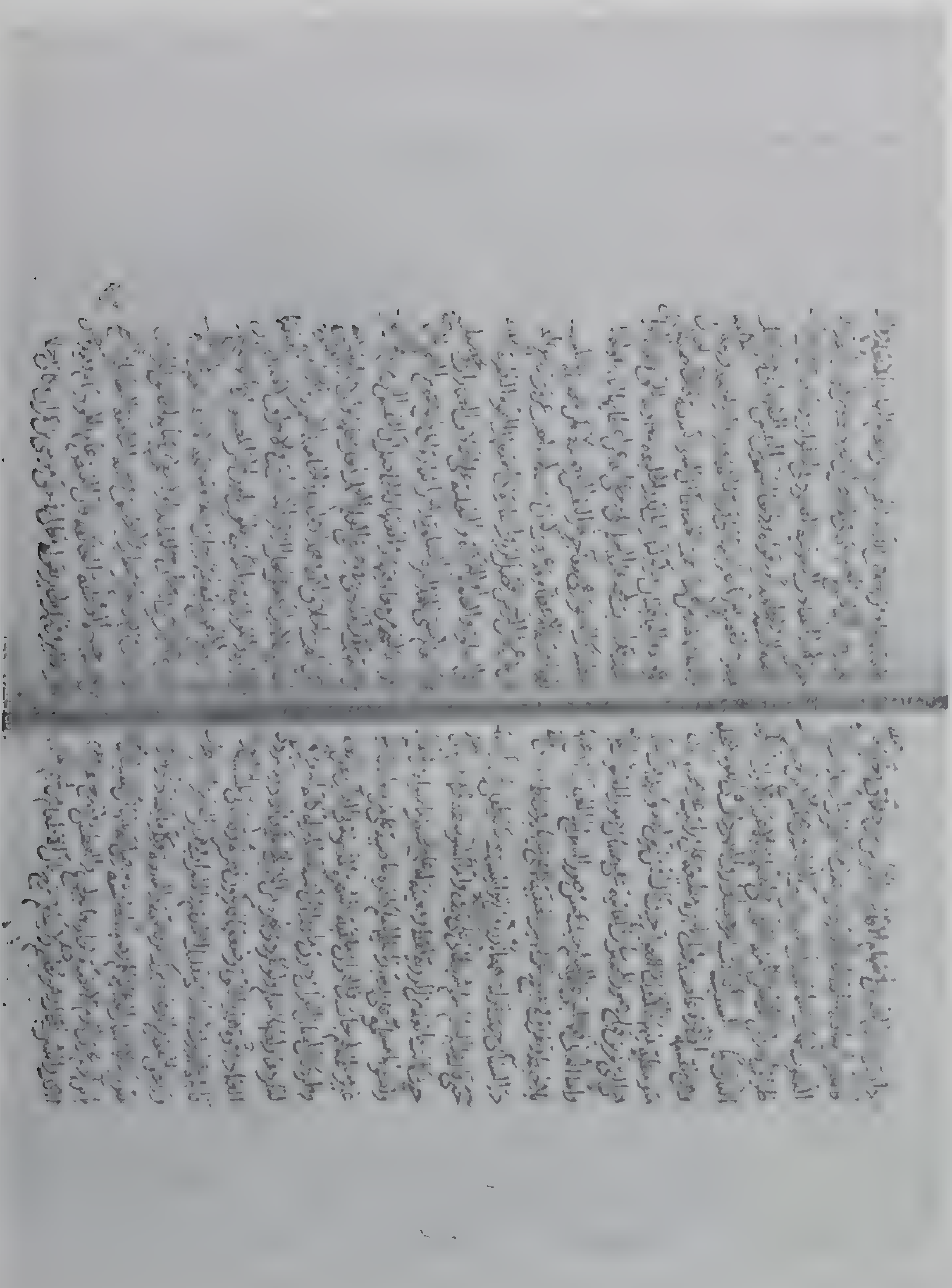
الاقطاب القطبية اهری ٤٤

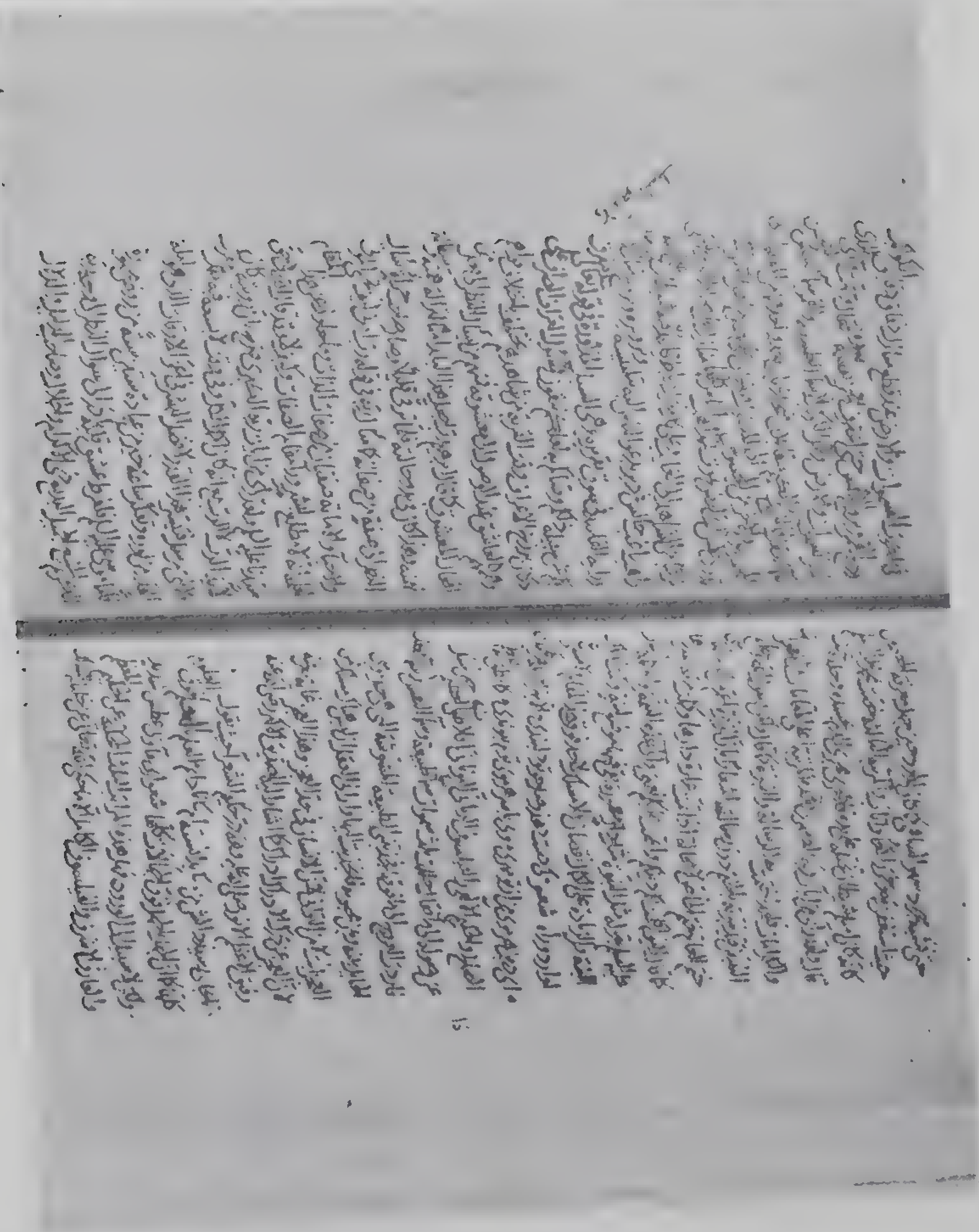
الاقطاب القطبية اهری ٤٤

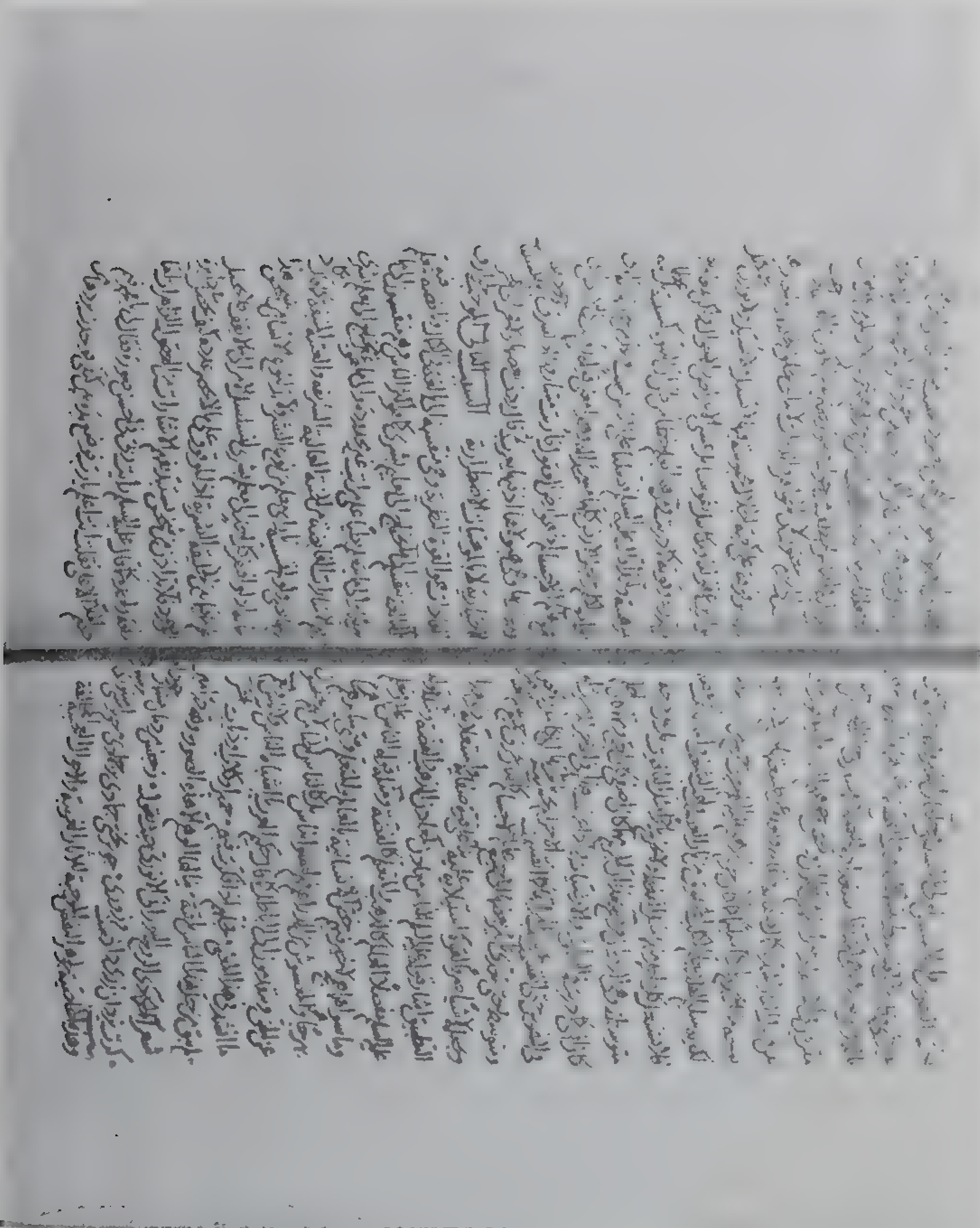
الاقطاب القطبیة اهری ٤٤

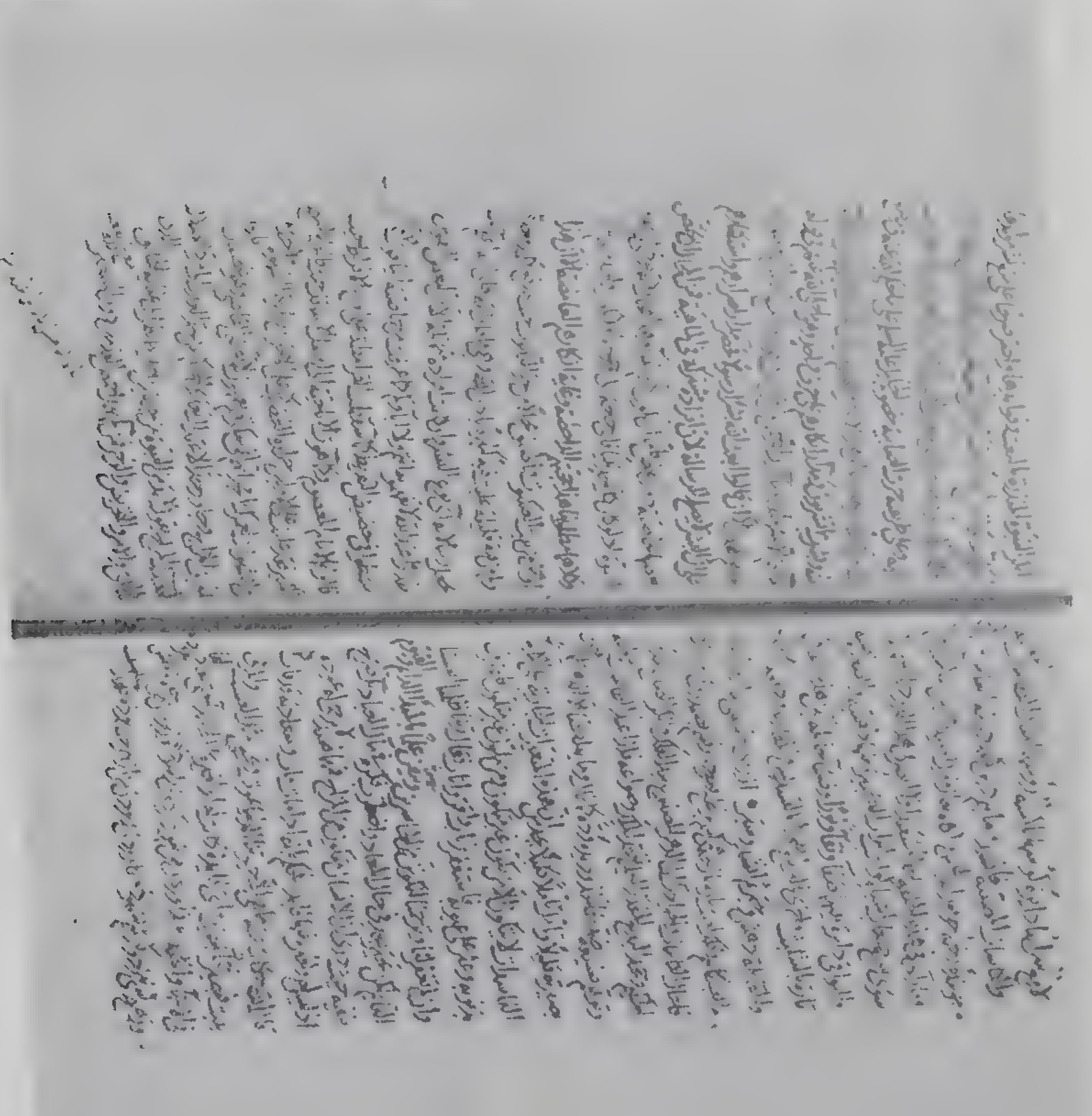
الاقطاب القطبیة اهری ٤٤

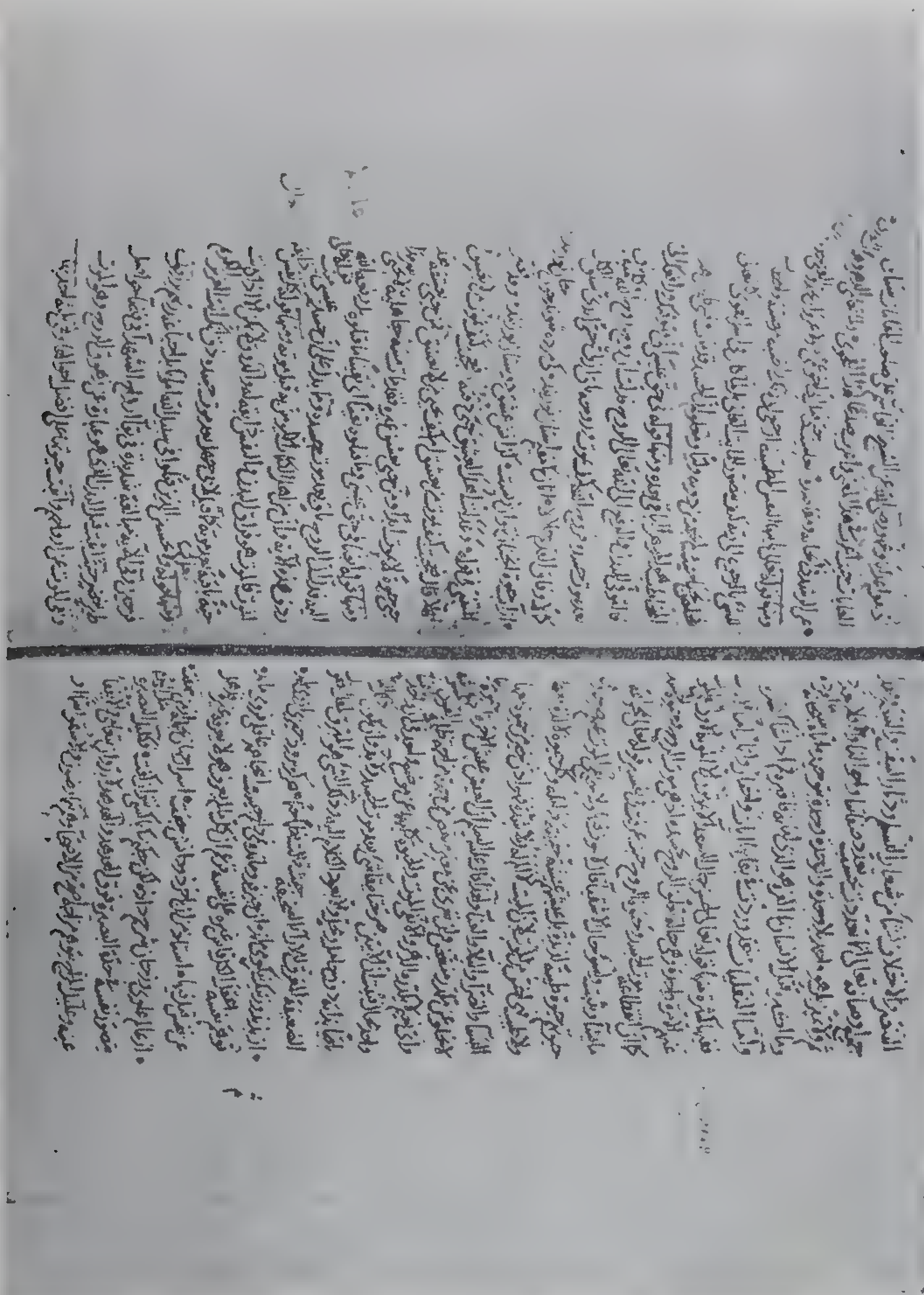
الاقطاب القطبية اهری ٤٤

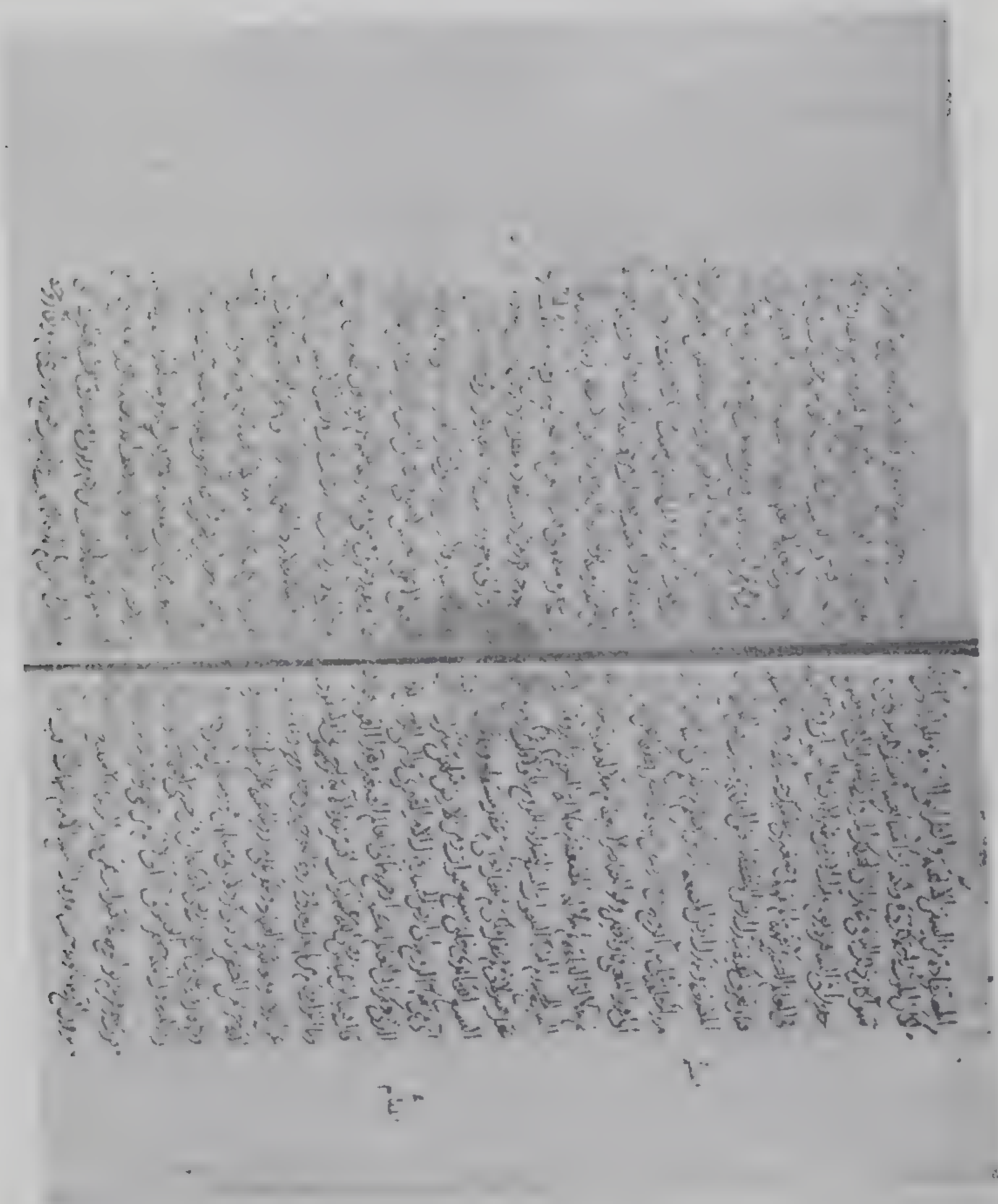
الافطاب القطبية اهری ٤٤

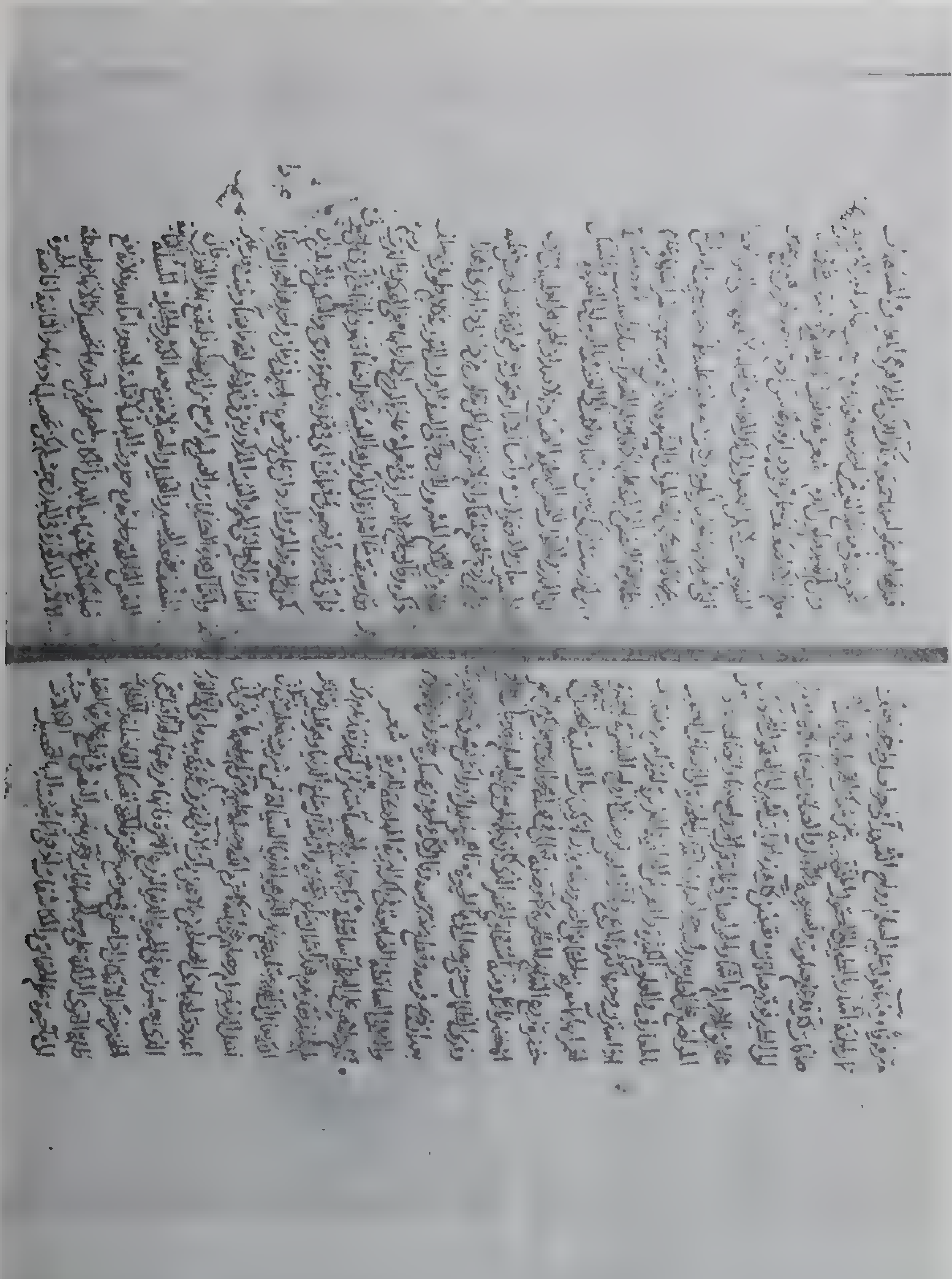
الاقطاب القطبية اهری ٤٤

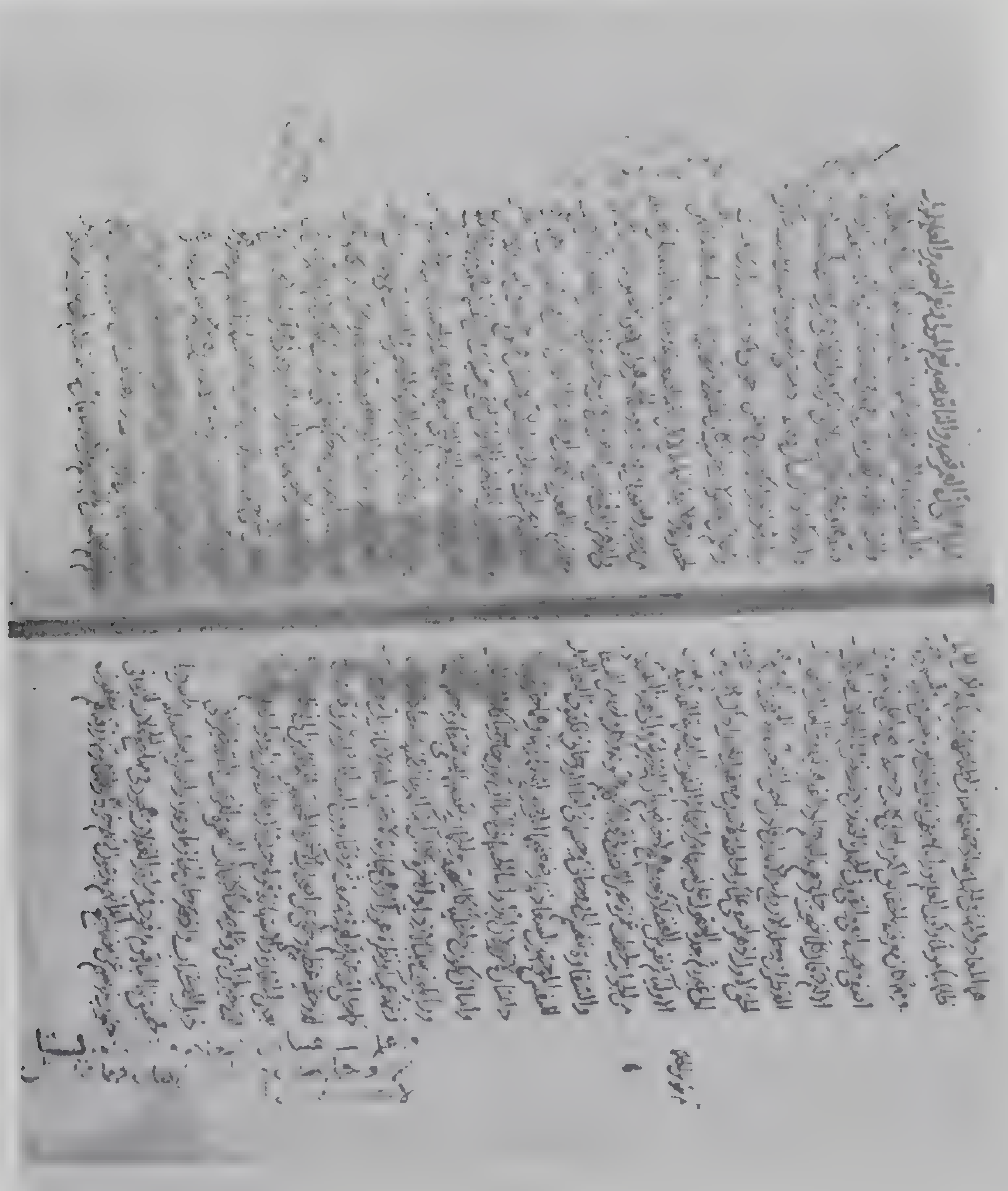
الاقطاب القطبية اهری ٤٤

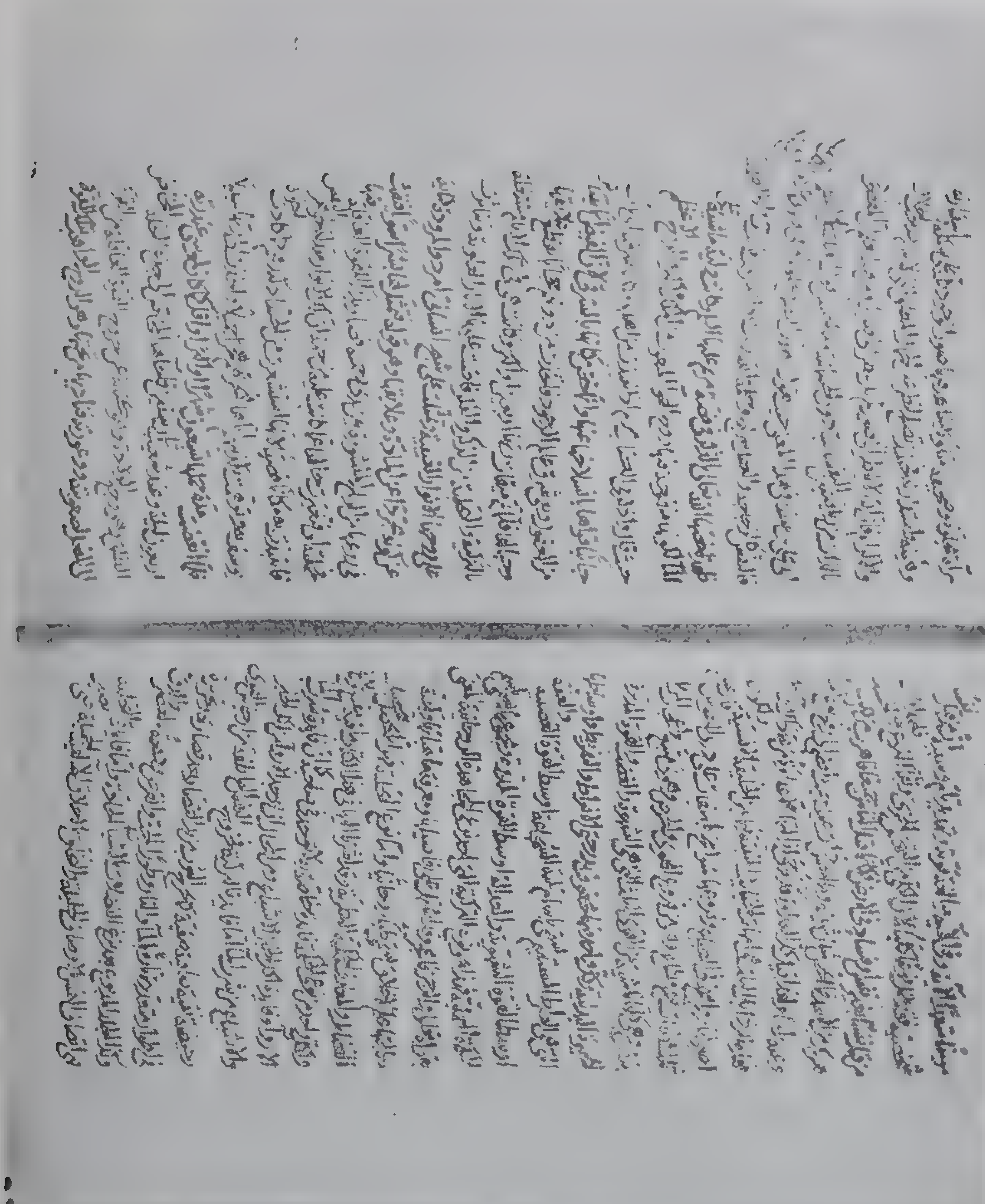
الاقطاب القطبية اهری ٤٤

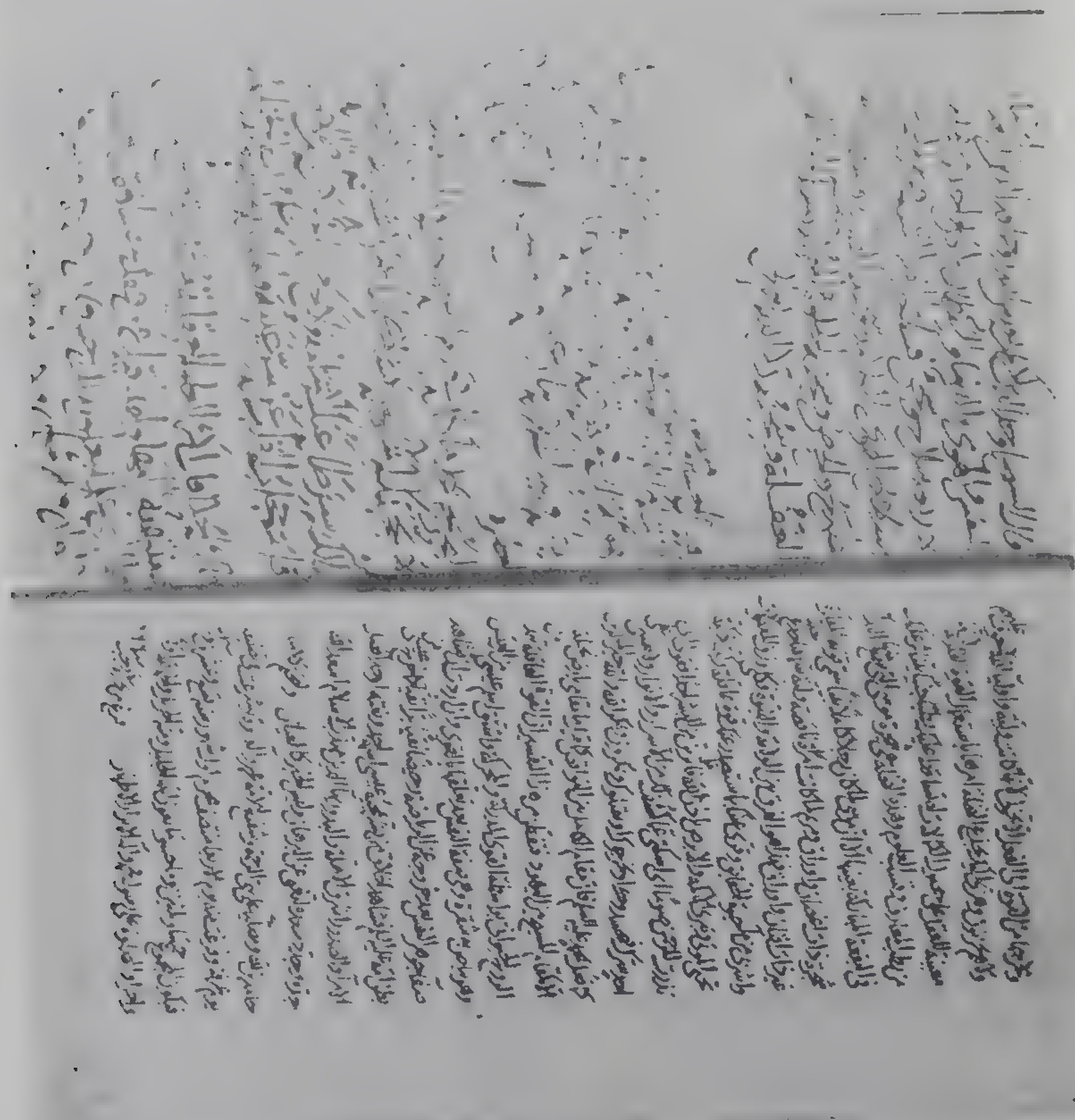
الاقطاب القطبية اهری ٤٤

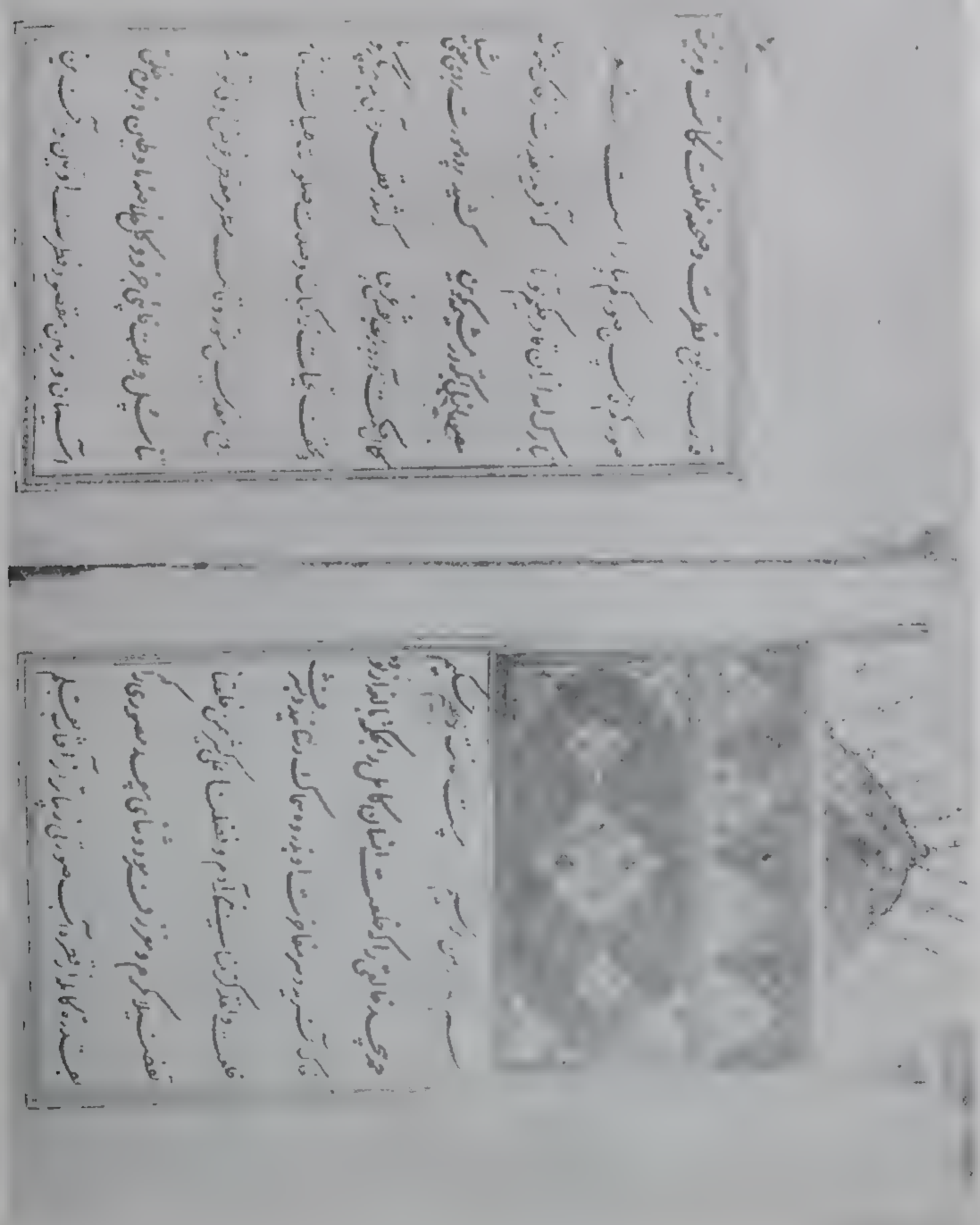
الاقطاب القطبية اهری ٤٤

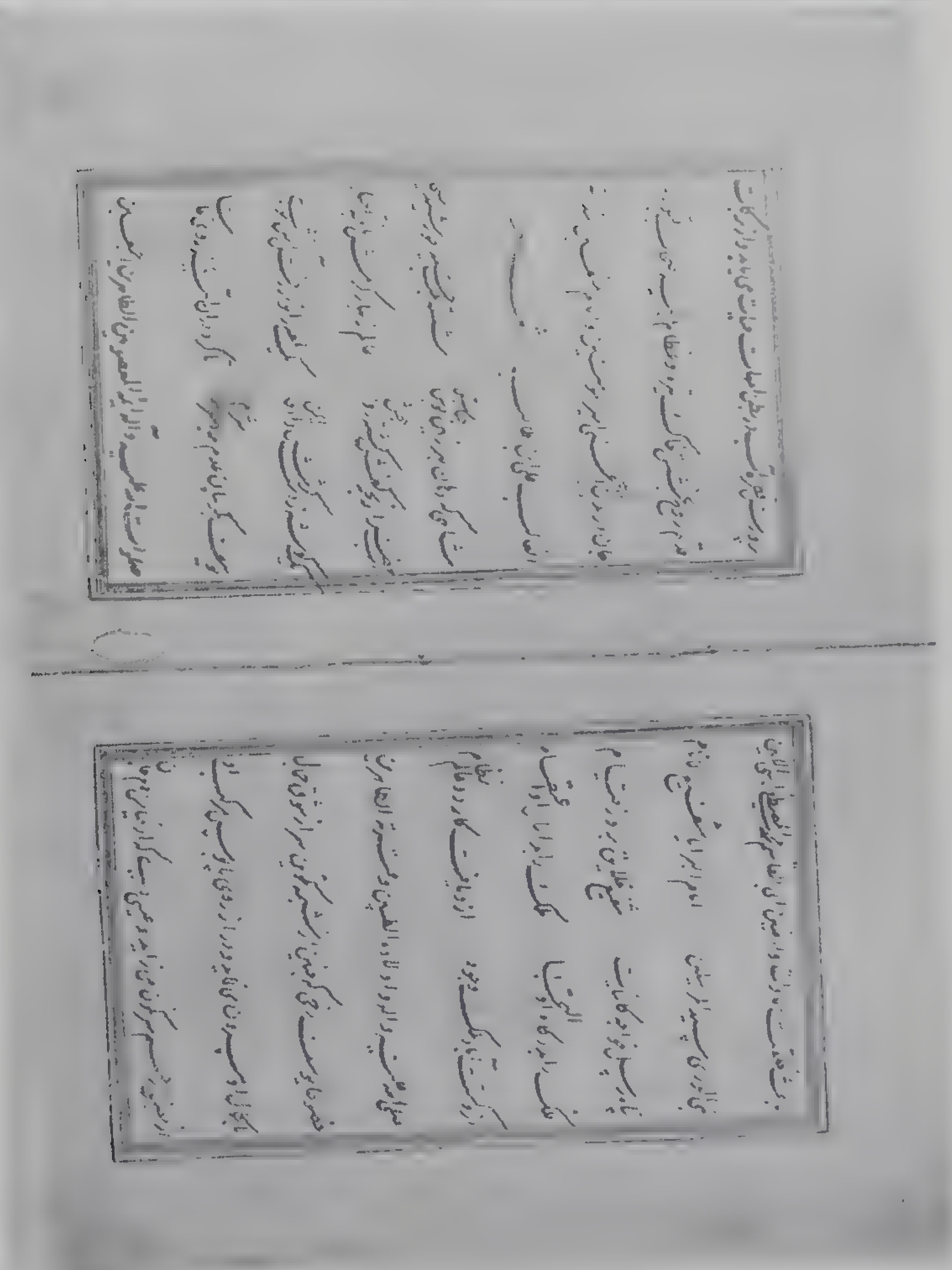
انجام الاقطاب القطبیة اهری ٤٤

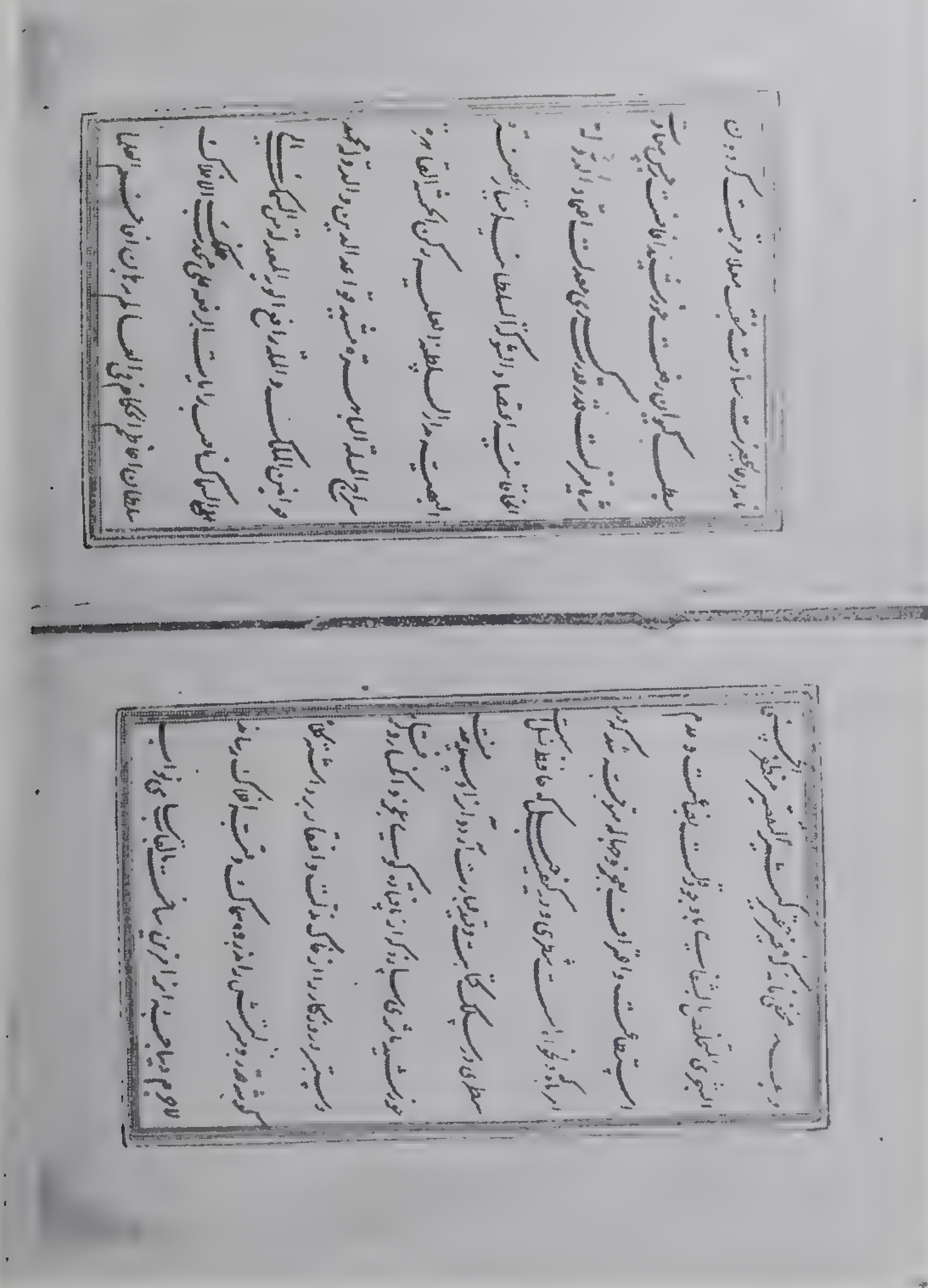
انجام الاقطاب القطبية اهری ٤٤

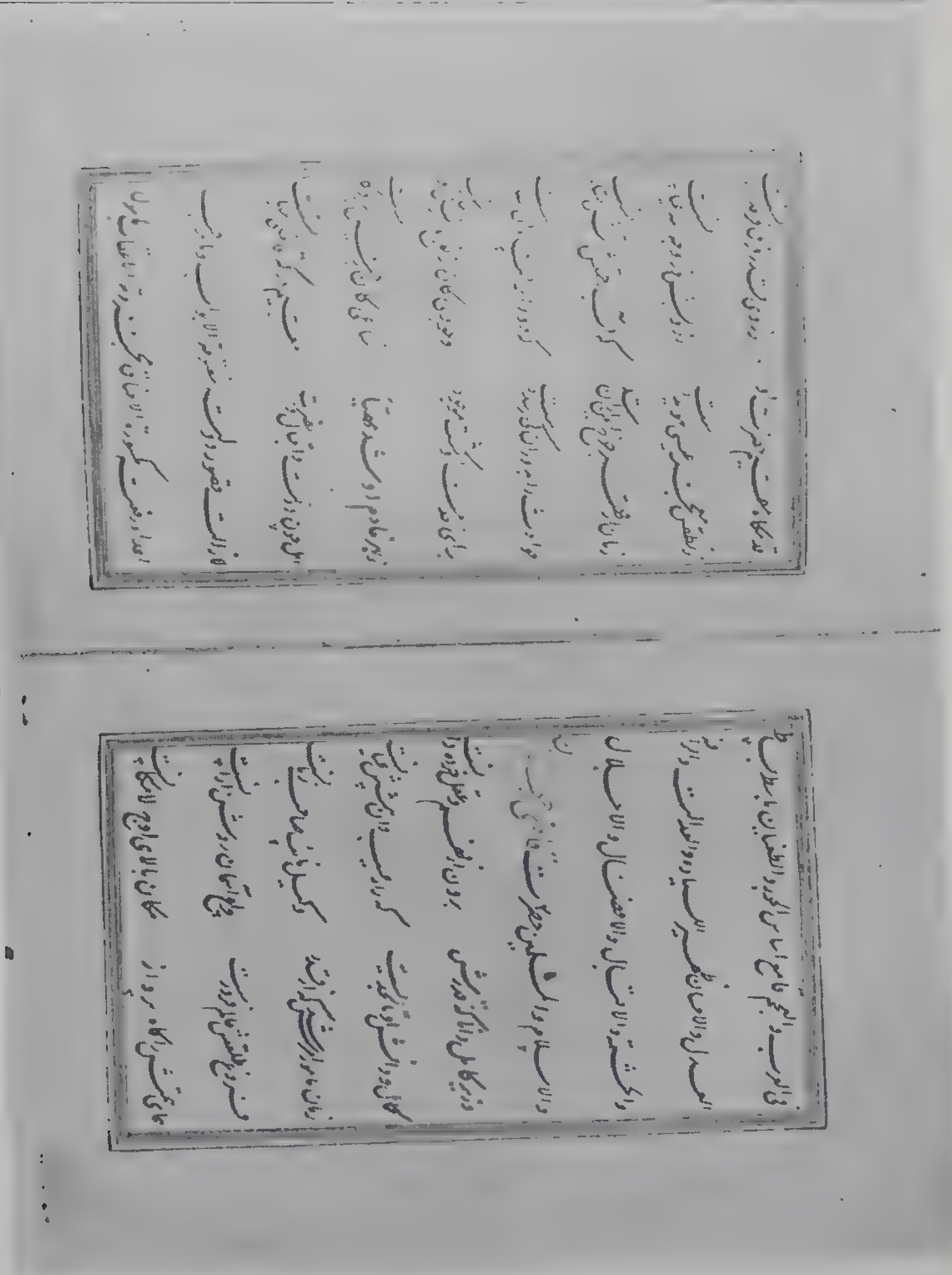
الباهية ۳۴۲

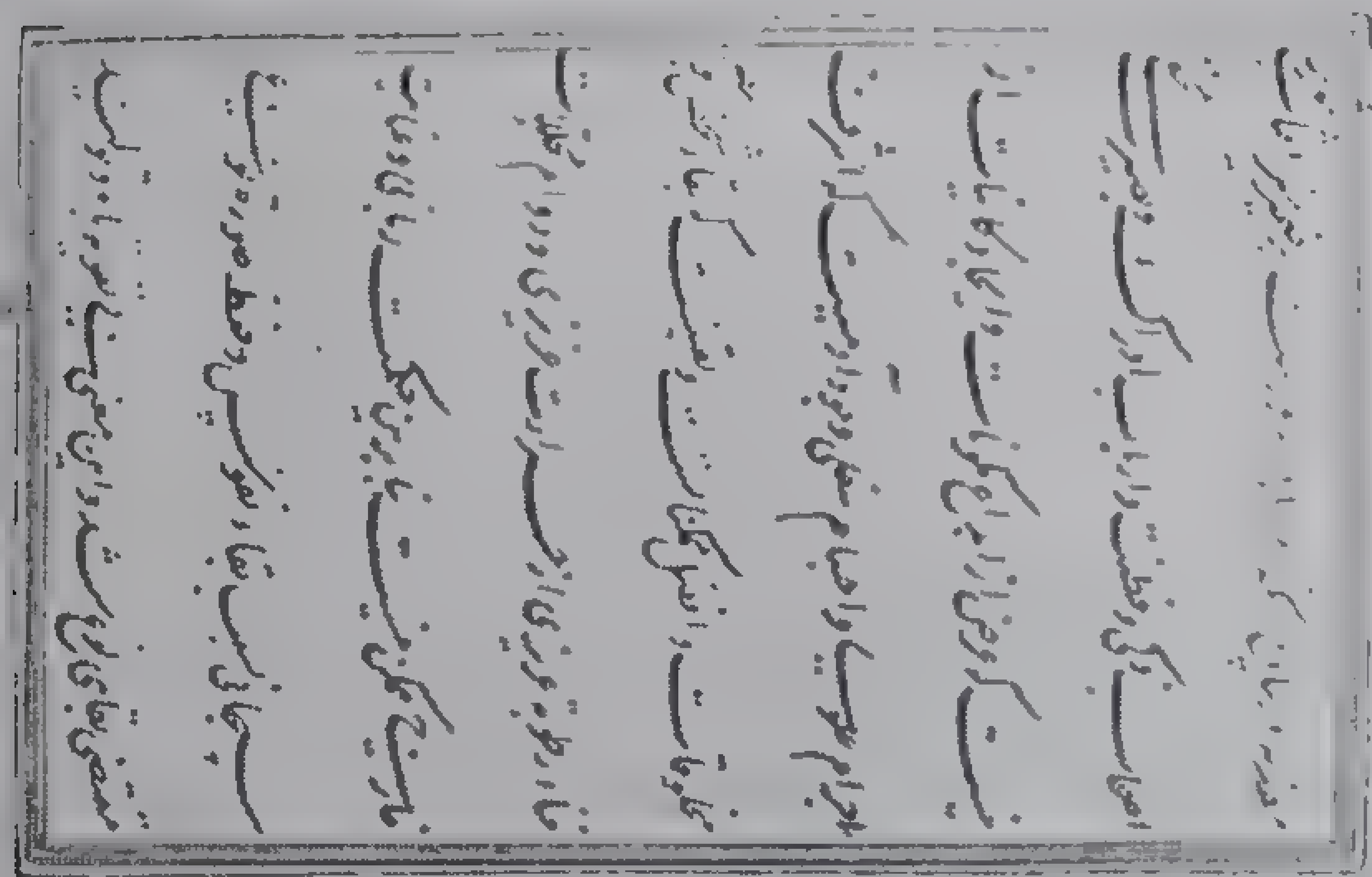
الباهية ٣٤٢

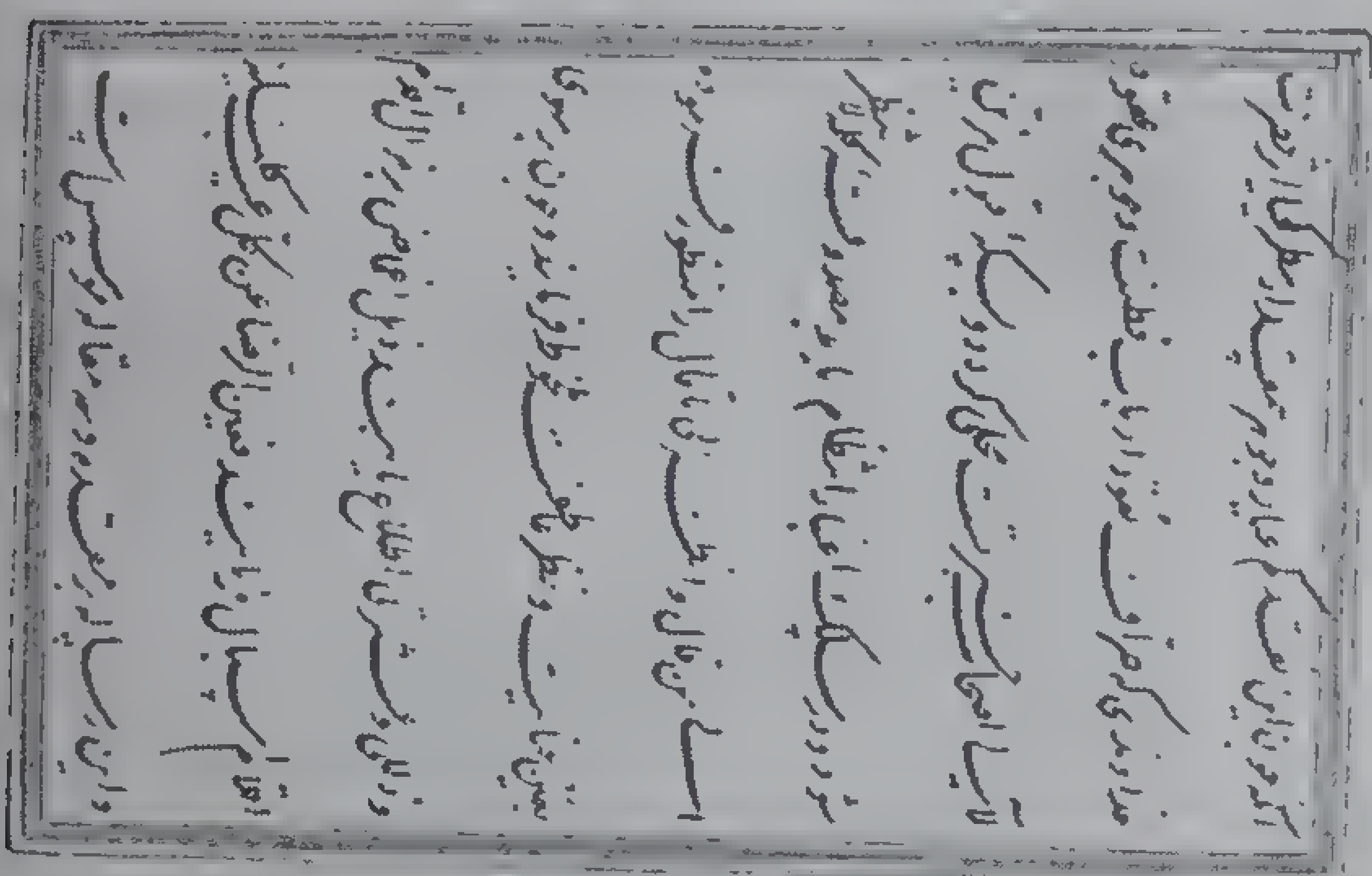

الناهبة ۳۴۲

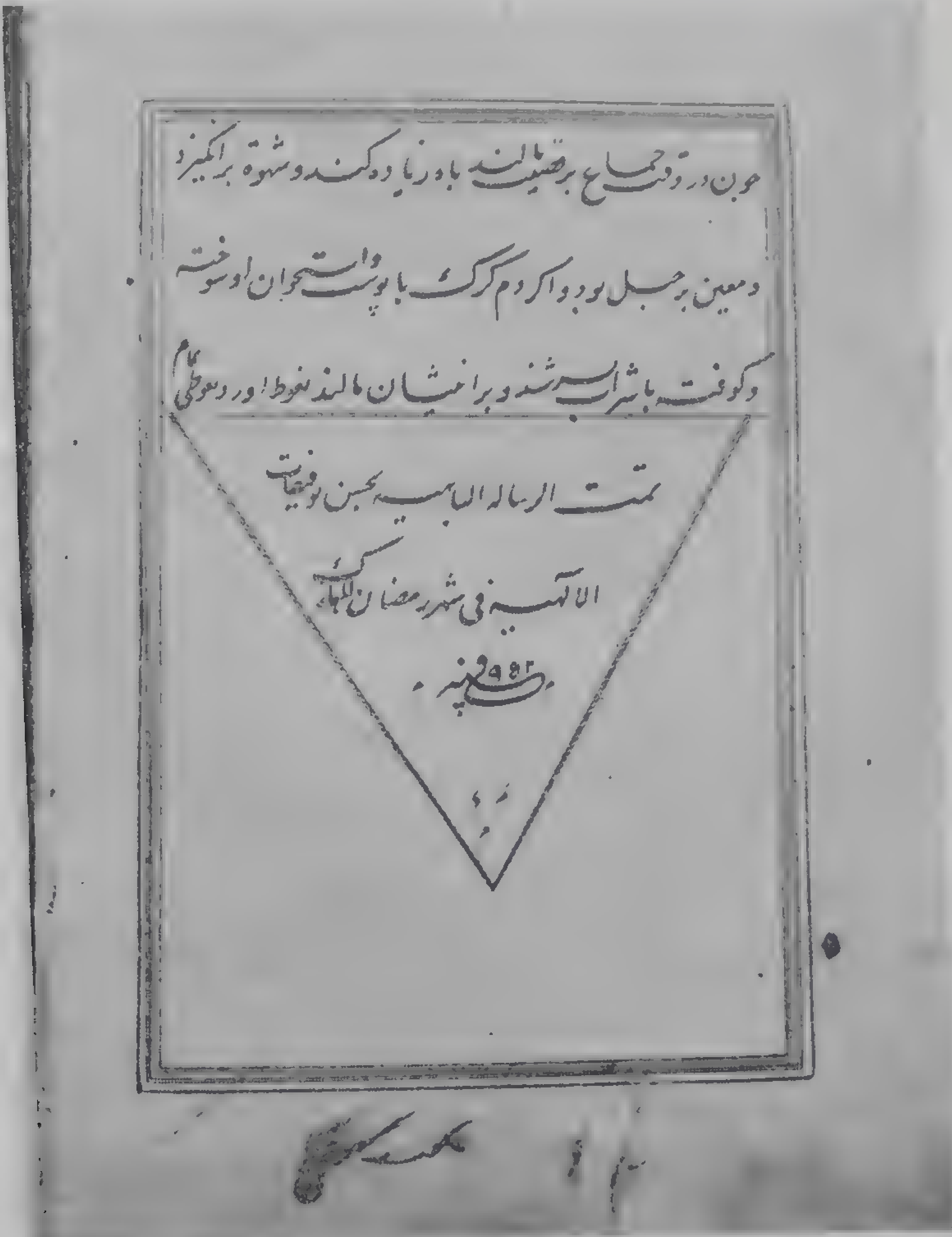

الباهية ٣٤٢

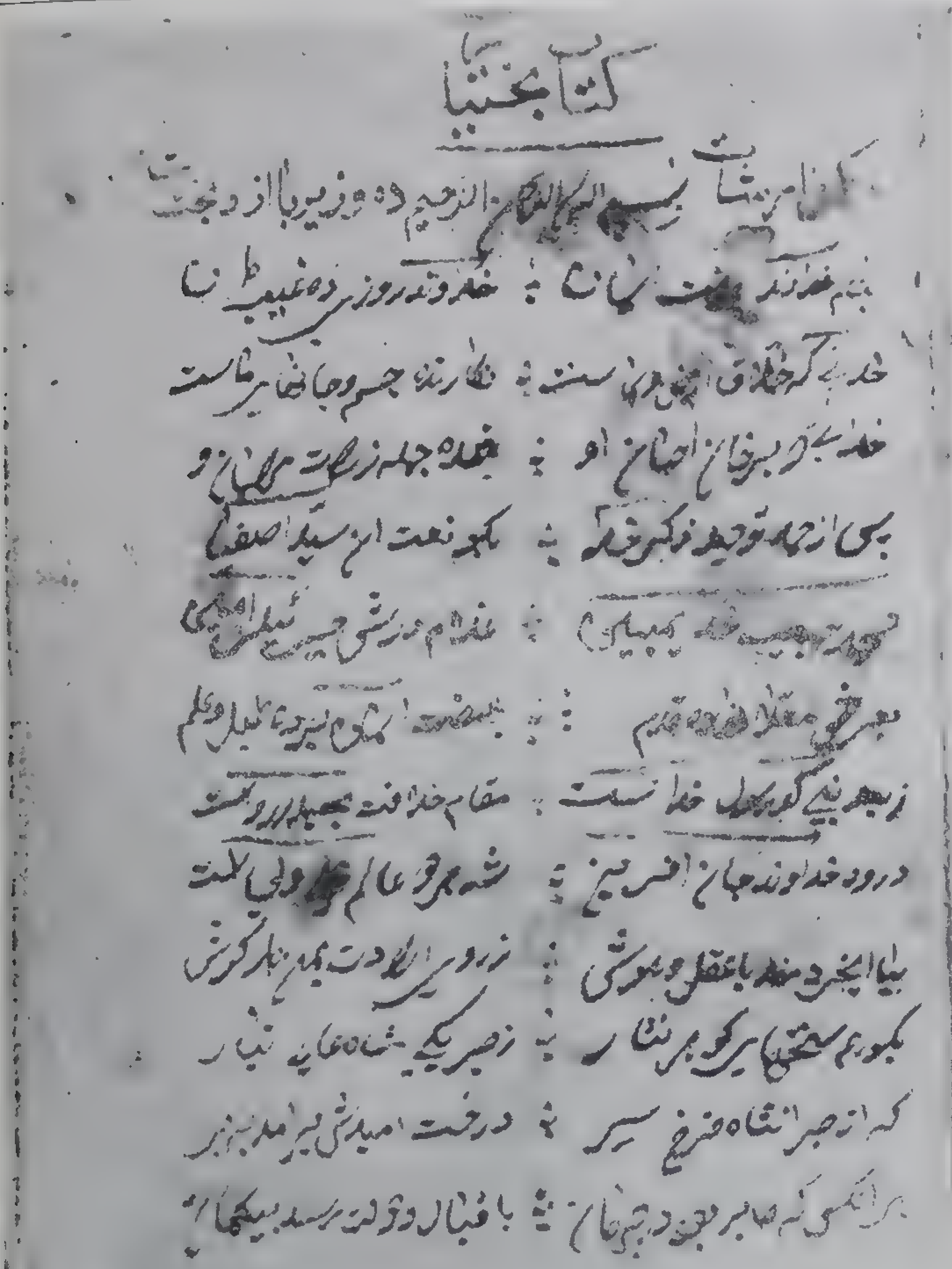

الباهية ۳۴۲

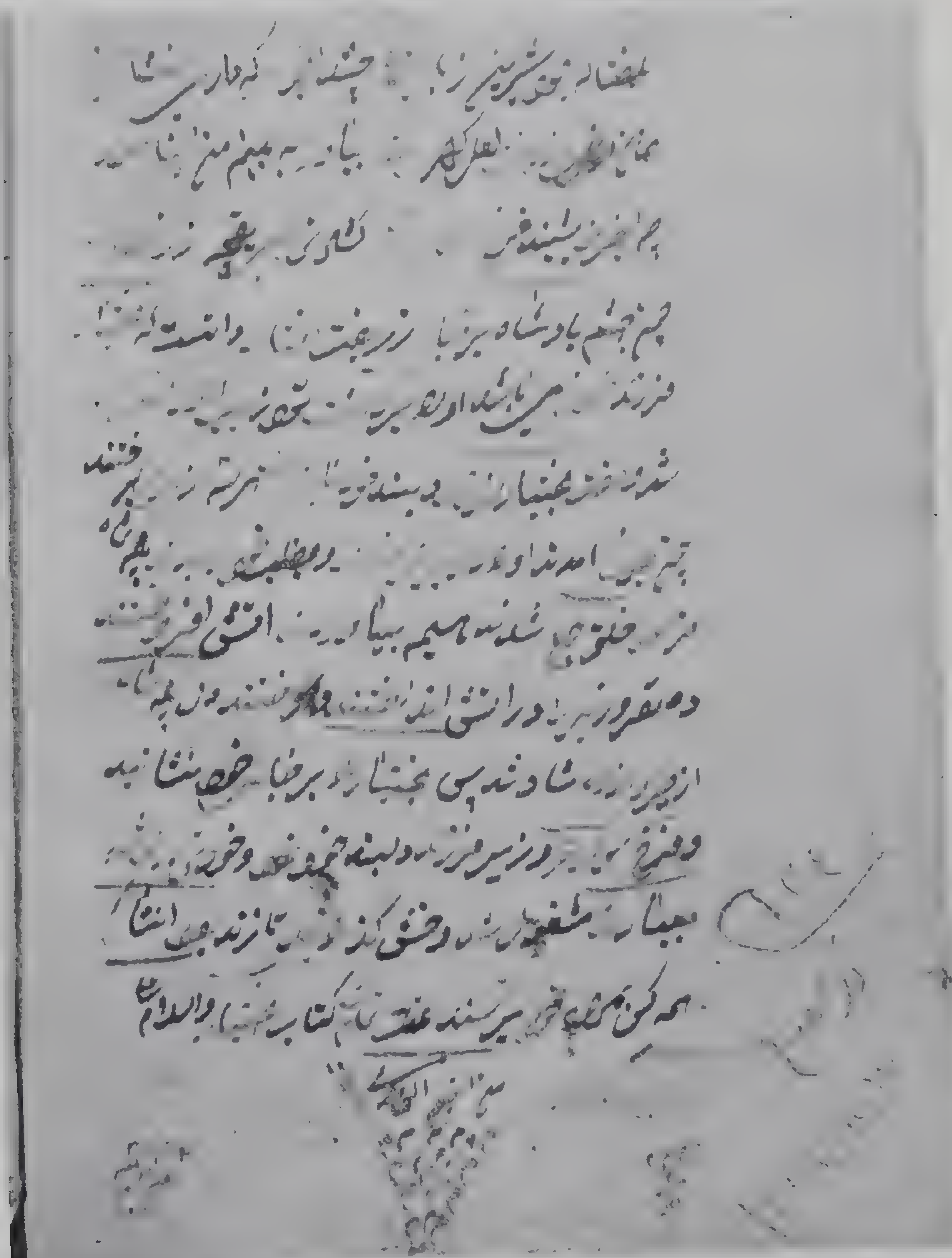

چون در وقت جماع بر قضیب مالند باه زیاده کند و شهوت برانگیزد
و معین بر حبل بود و اگر دم گرگ با پوست و استخوان او سوخته
و کوفته با شراب سرشته بر انثیان مالند نعوظ آورد و عوطی تمام

تمت الرساله الباهیه بحسن توفیقات
الالهیه فی شهر رمضان المبارک
سنه ۹۵۲

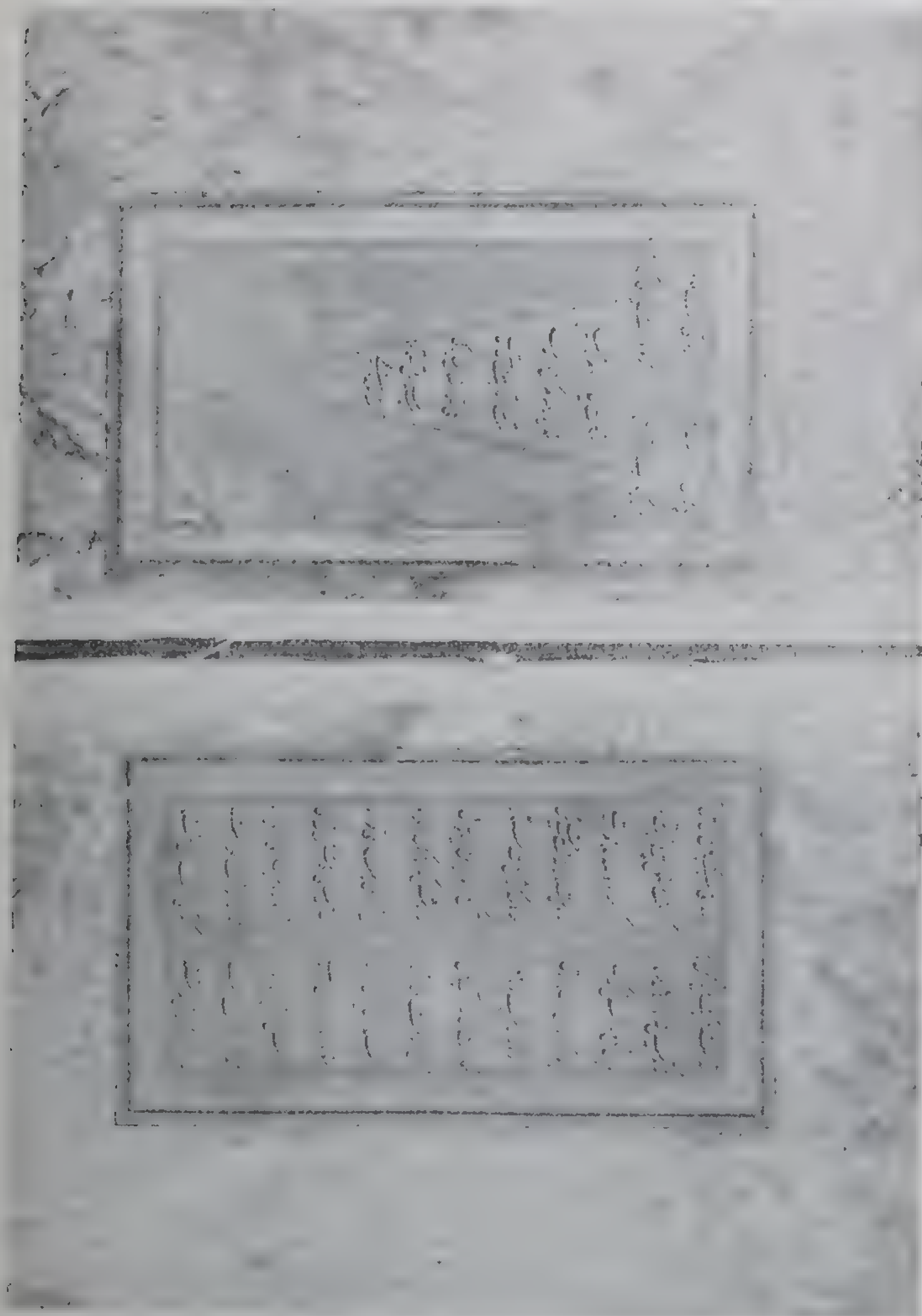
انجام الباهیة ۳۴۲

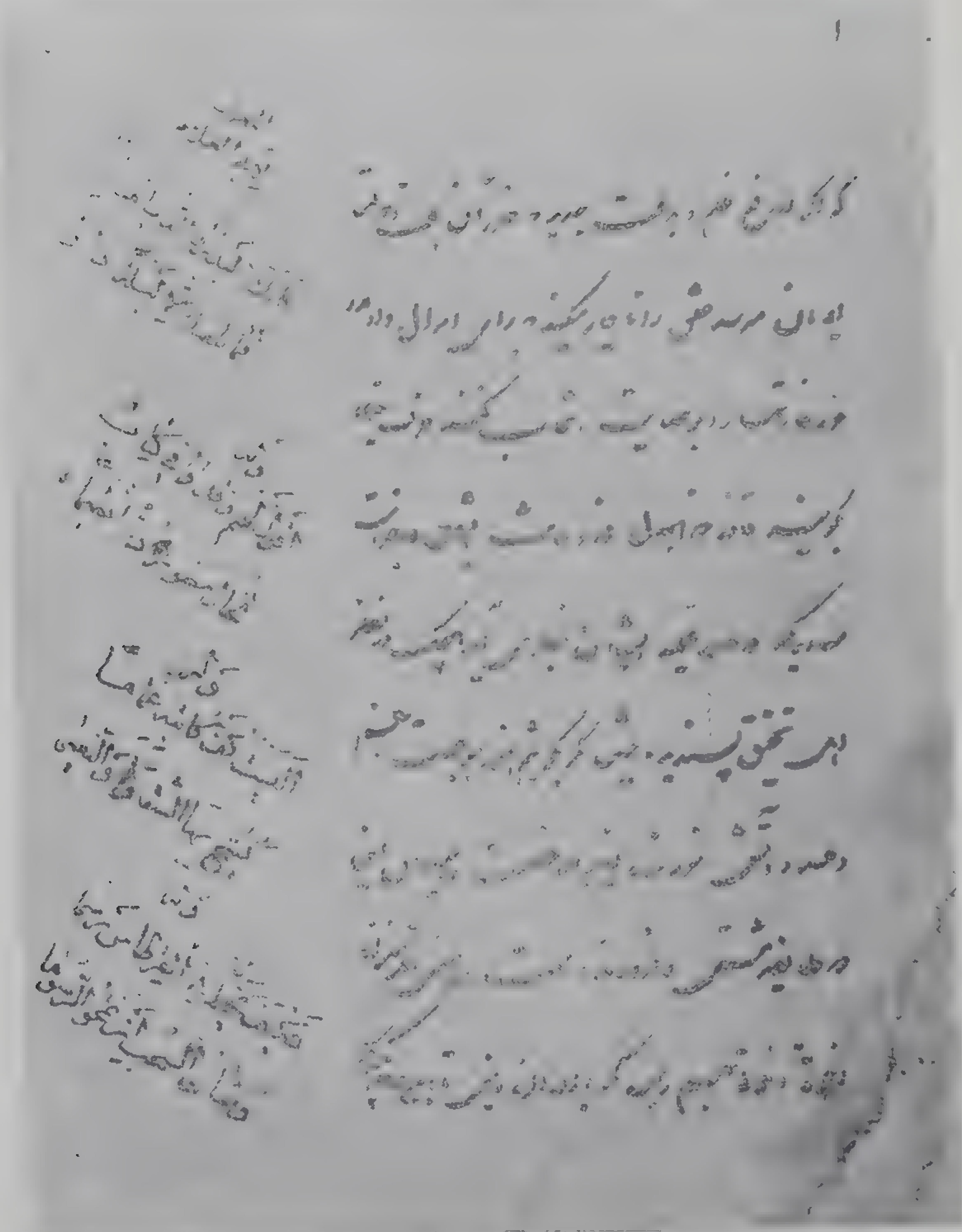
آغاز بختیارنامه ۵۴۳

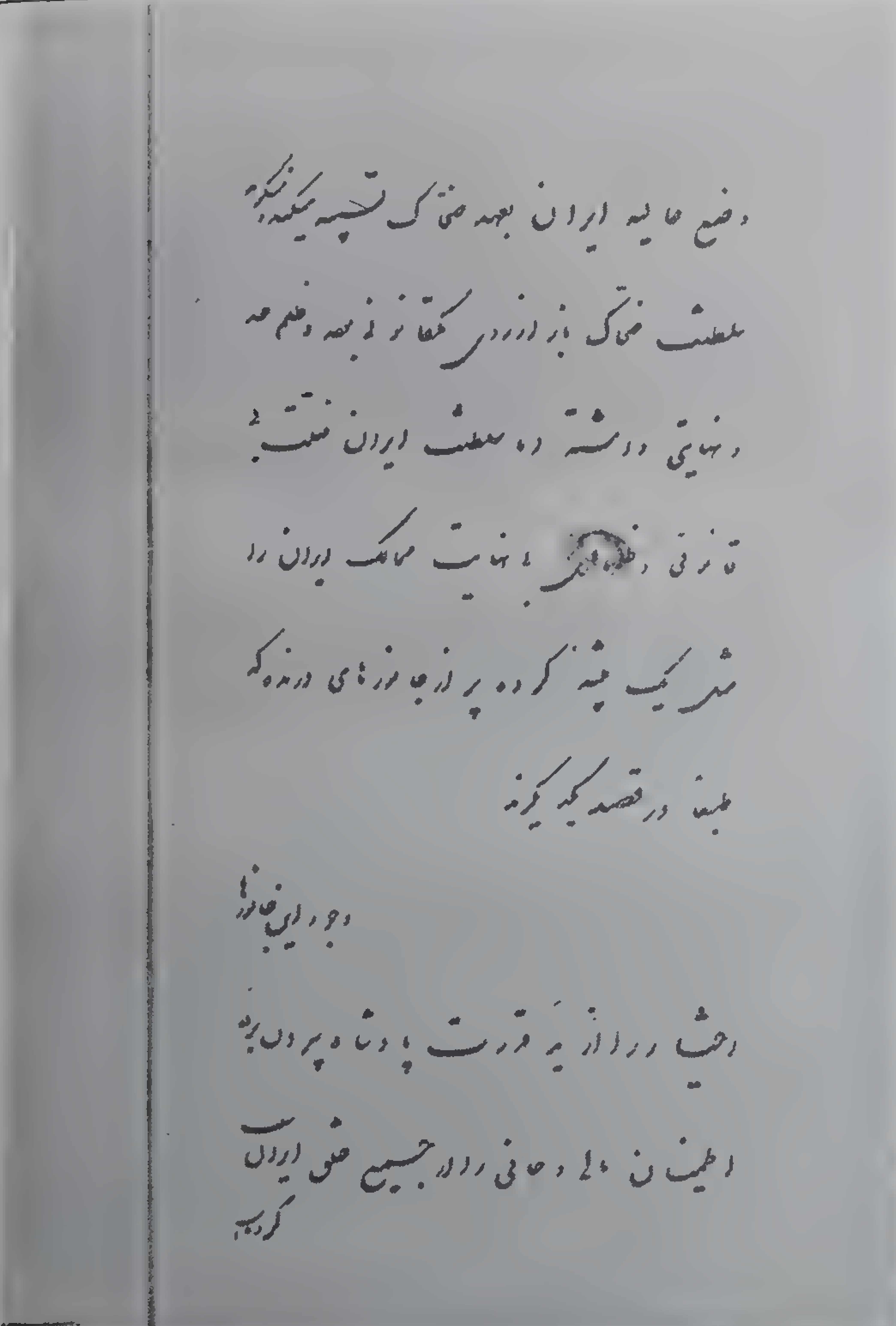
انجام بختیارنامه ۵۴۳

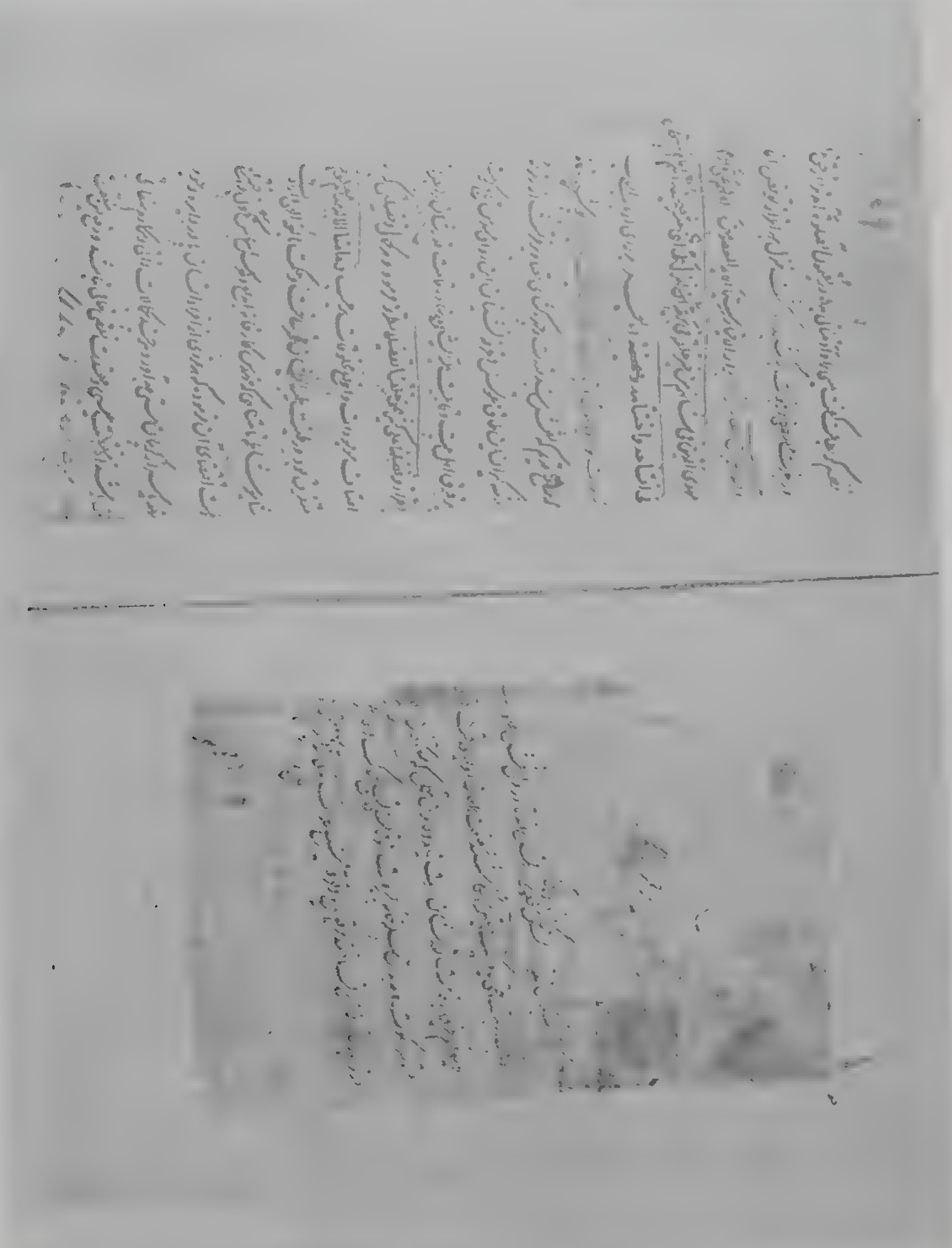
انجام بوستان ۹۰۲

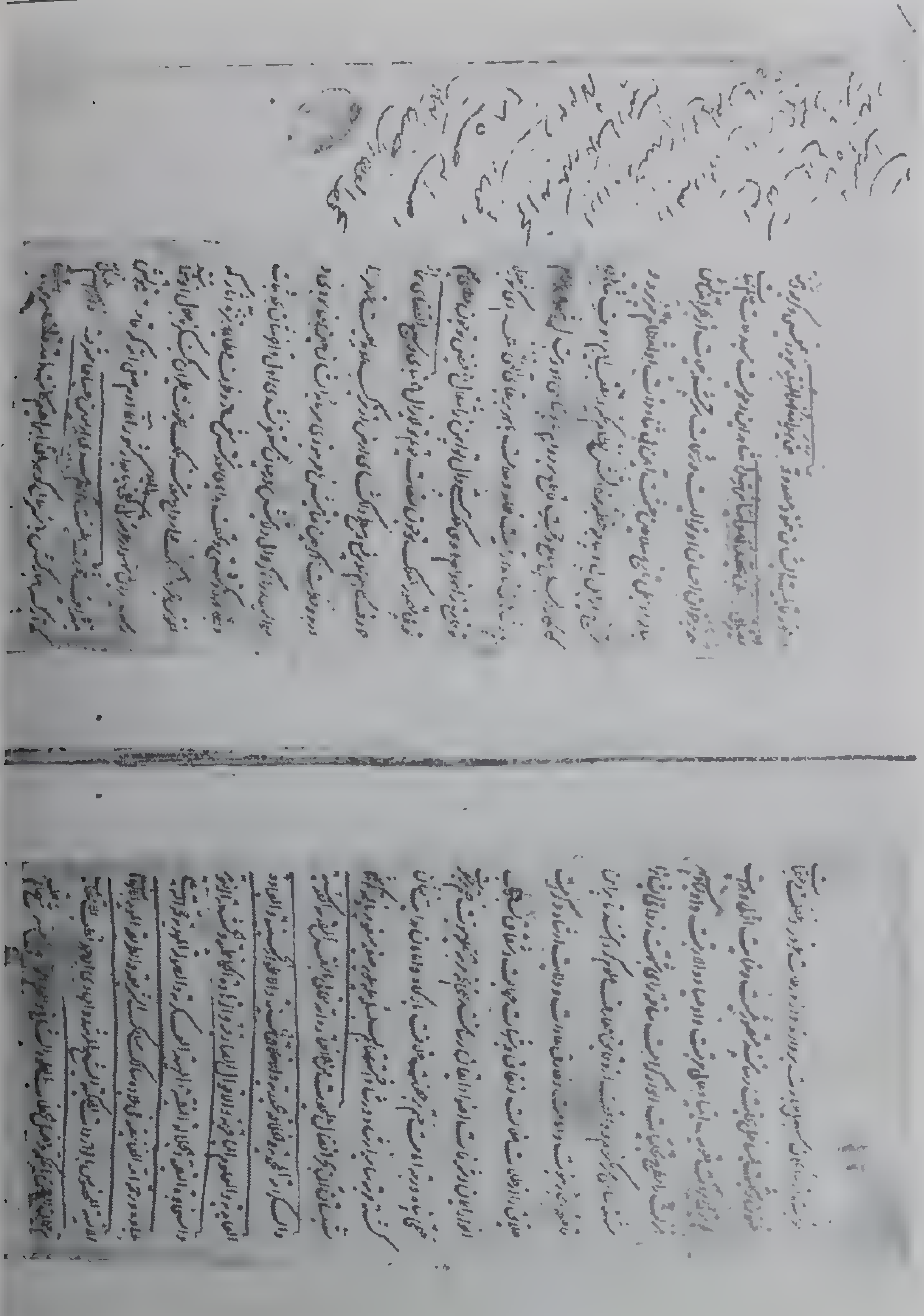
آغاز تاریخ انتقادی قاجار ۵۱۱

وضع حالیه ایران بعینه مثل کشتی شکسته [illegible]
سلطنت مثل بادبان دریده [illegible]
و نهایتی ندارد در سلطنت ایران نیست
تا ترقی [illegible] نهایت ممالک ایران را
مثل یک بیشه کرده پر از جانورهای درنده که
طبیعتاً در قصد یکدیگرند
وجود این جانورها
رعیت را از ید قدرت پادشاه بیرون برده
اطمینان [illegible] حق ایران
کرده

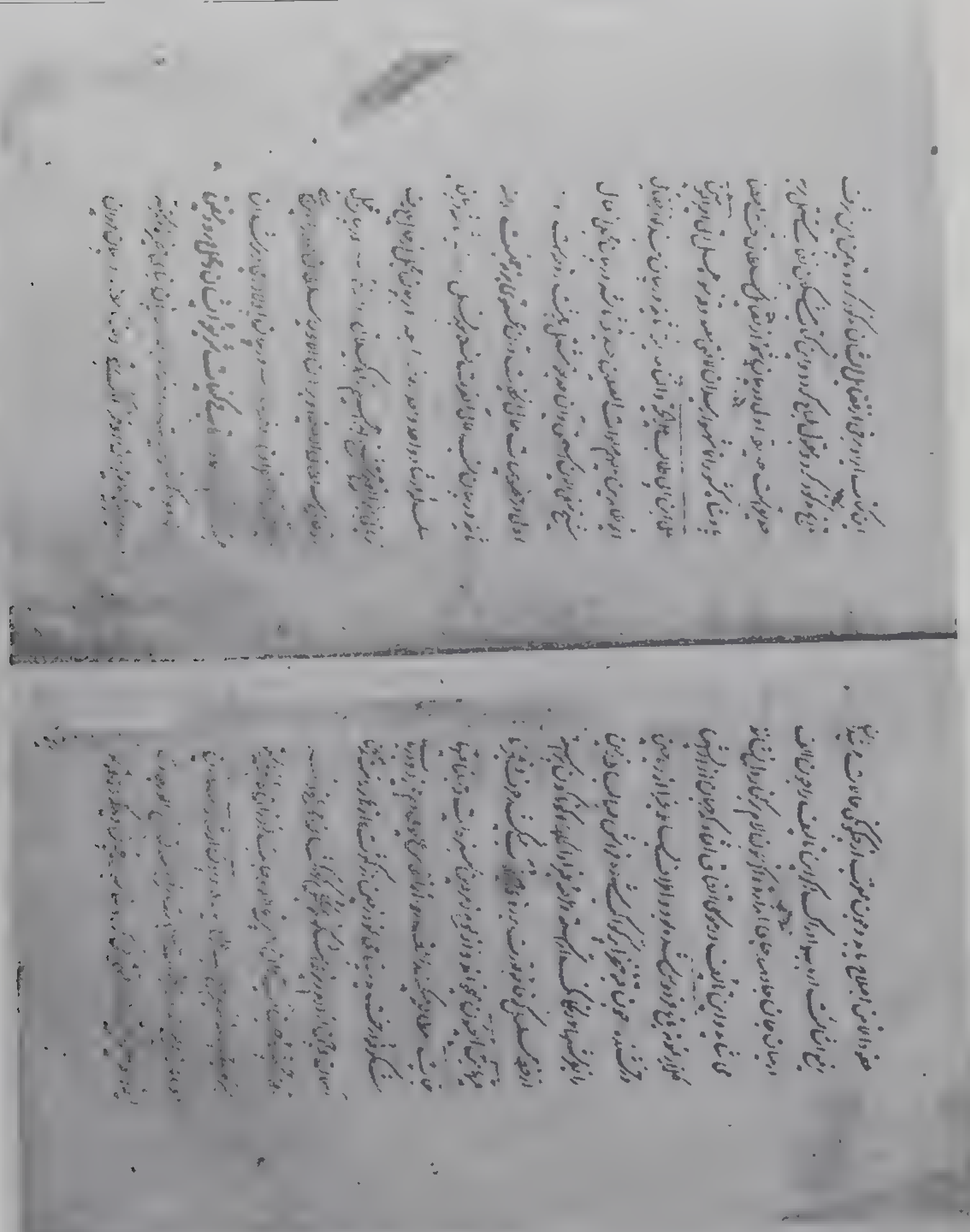
انجام تاریخ انتقادی قاجار ۵۱۱

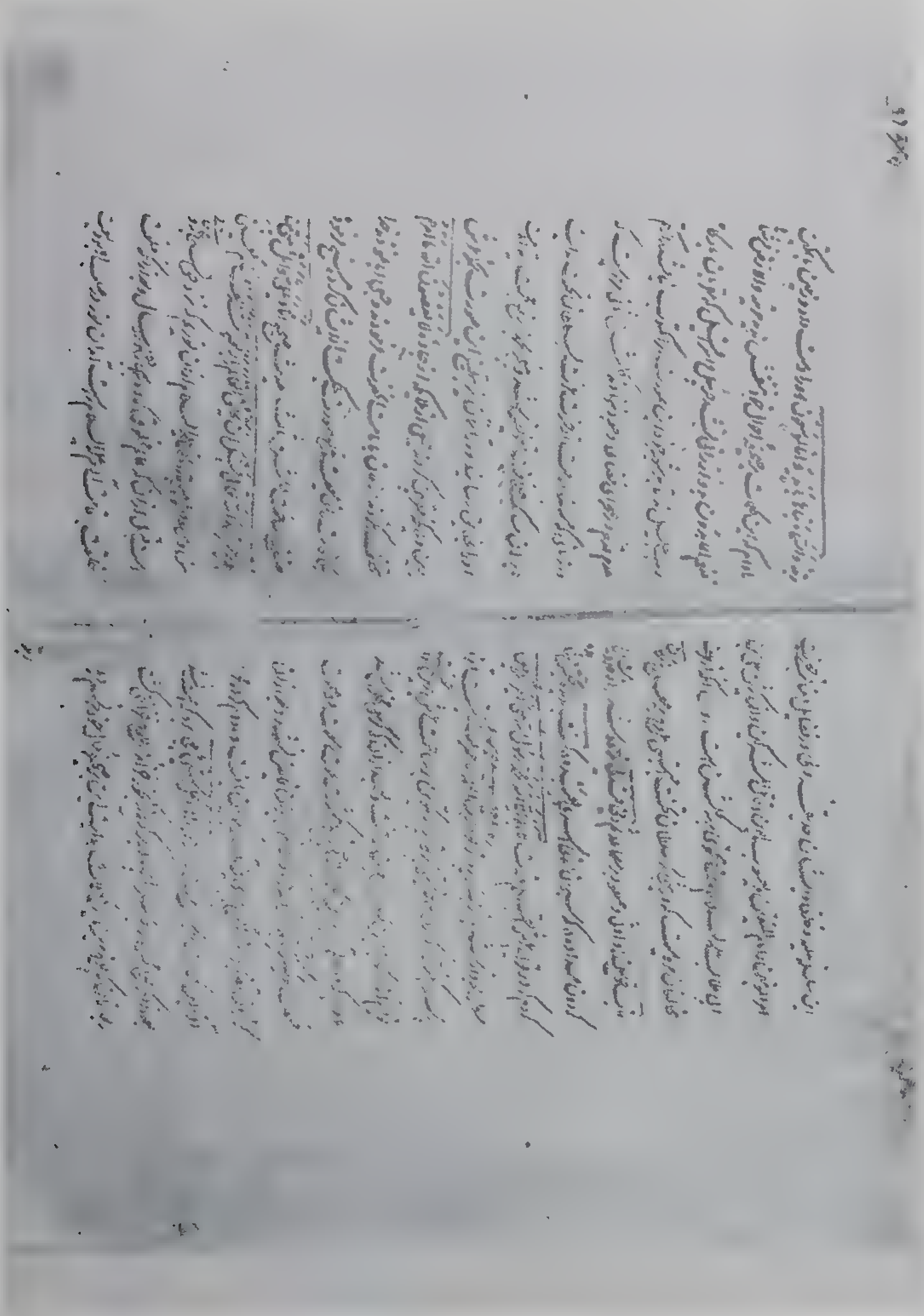
آغاز تاریخ مرشدان صفوی ۴۹۳ ص ۲۹۱

تاریخ مرشدان صفوی ۴۹۳ ص ۳ و ۴

تاریخ مرشدان صفوی ۴۹۳ ص ۵ و ۶

تاریخ مرشدان صفوی ۴۹۳ ص ۷ و ۸

انجام تاریخ مرشدان صفوی ۴۹۲

از عدم بود نادر آنکه [illegible] پیشتر [illegible] بار قلعه

اند استه و اطراف قلعه برجهای فلک ظلم و حصارهای محکم

ساخته بهر جای فوجی از عساکر نموده راه حرکت و آذوقه

بر افاغنه مسدود فرمودند که احدی از مجال برآمدن

و تحصیل آذوقه برداشتن و تحقیق خبر میسر نبود و در مدت

هر روز و هر شب جمعی از فرط اضطرار بعنوان دزدی

برای تحصیل آذوقه بیرون می‌آمدند و قراولان خبر رسانیده

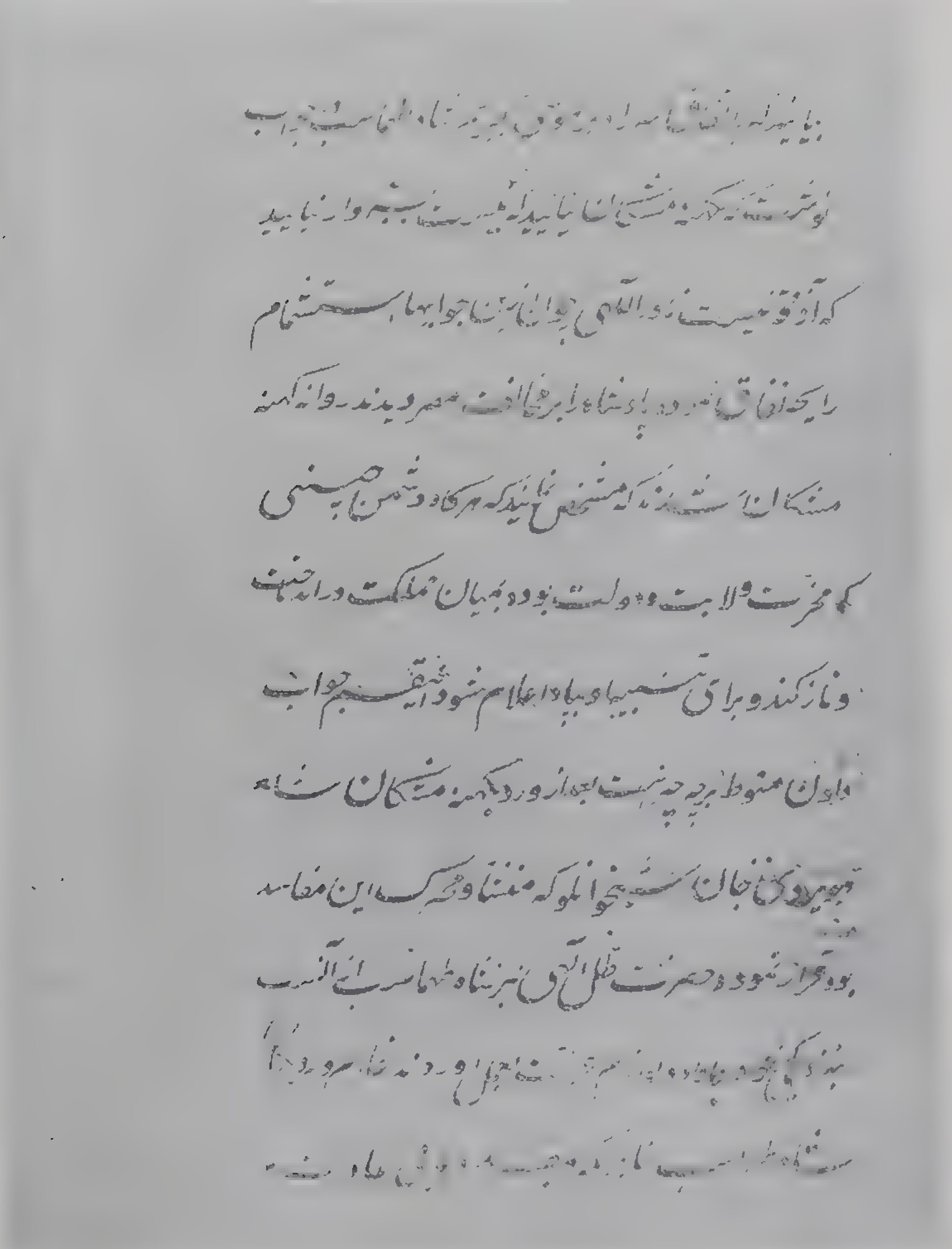
فی الفور فوجی از غازیان کامیاب دین بتعاقب مامور ایشان را

طعمه شمشیر میساختند و بهمین جهت ده پانزده هزار نفر از آن طایفه

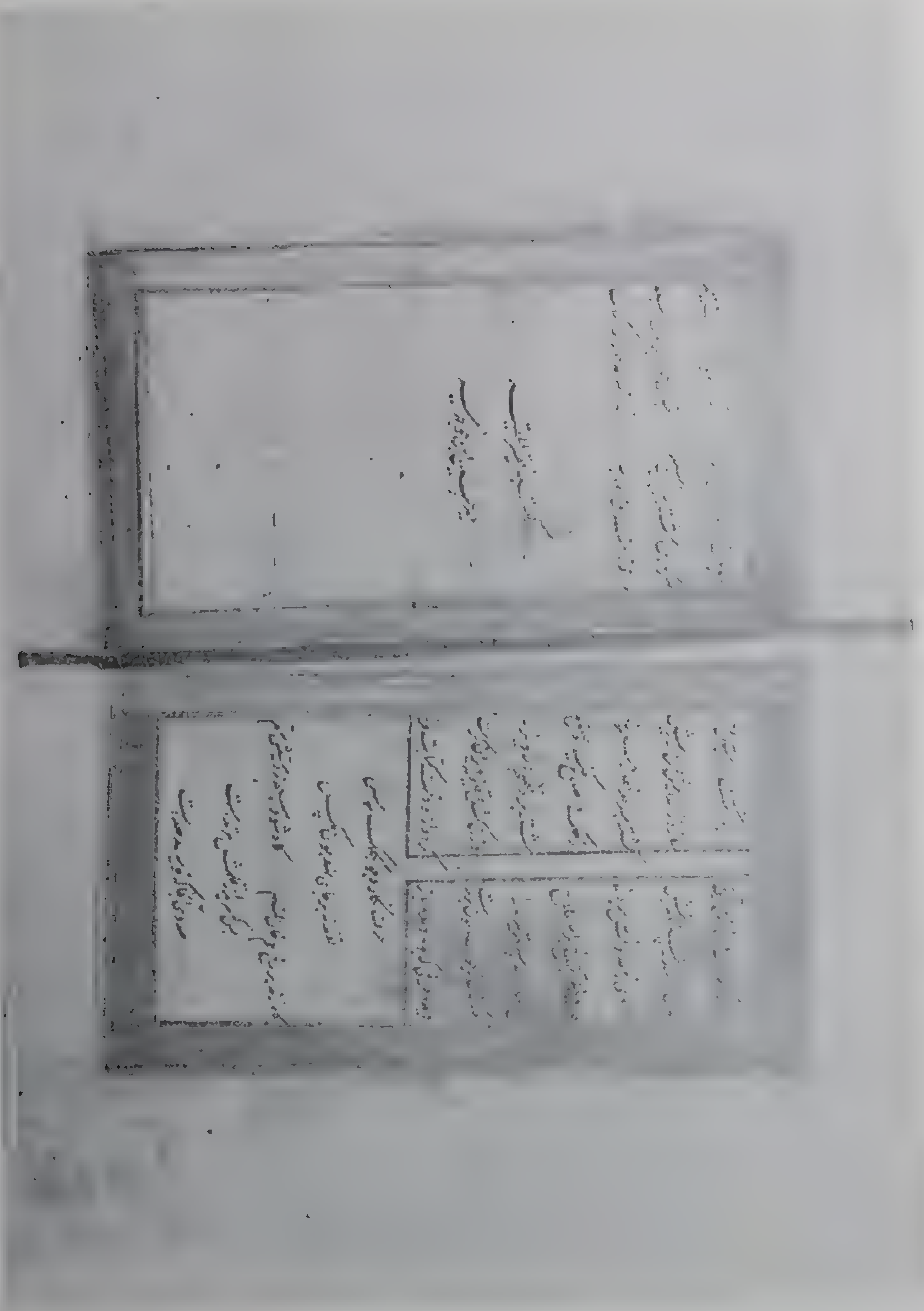
در معارک و کوشش کنار بالقتل رسیدند و بعد از آنکه ایام

محاصره بیازده ماه رسید تنگی عاجز شده متعهد سپردن قلعه

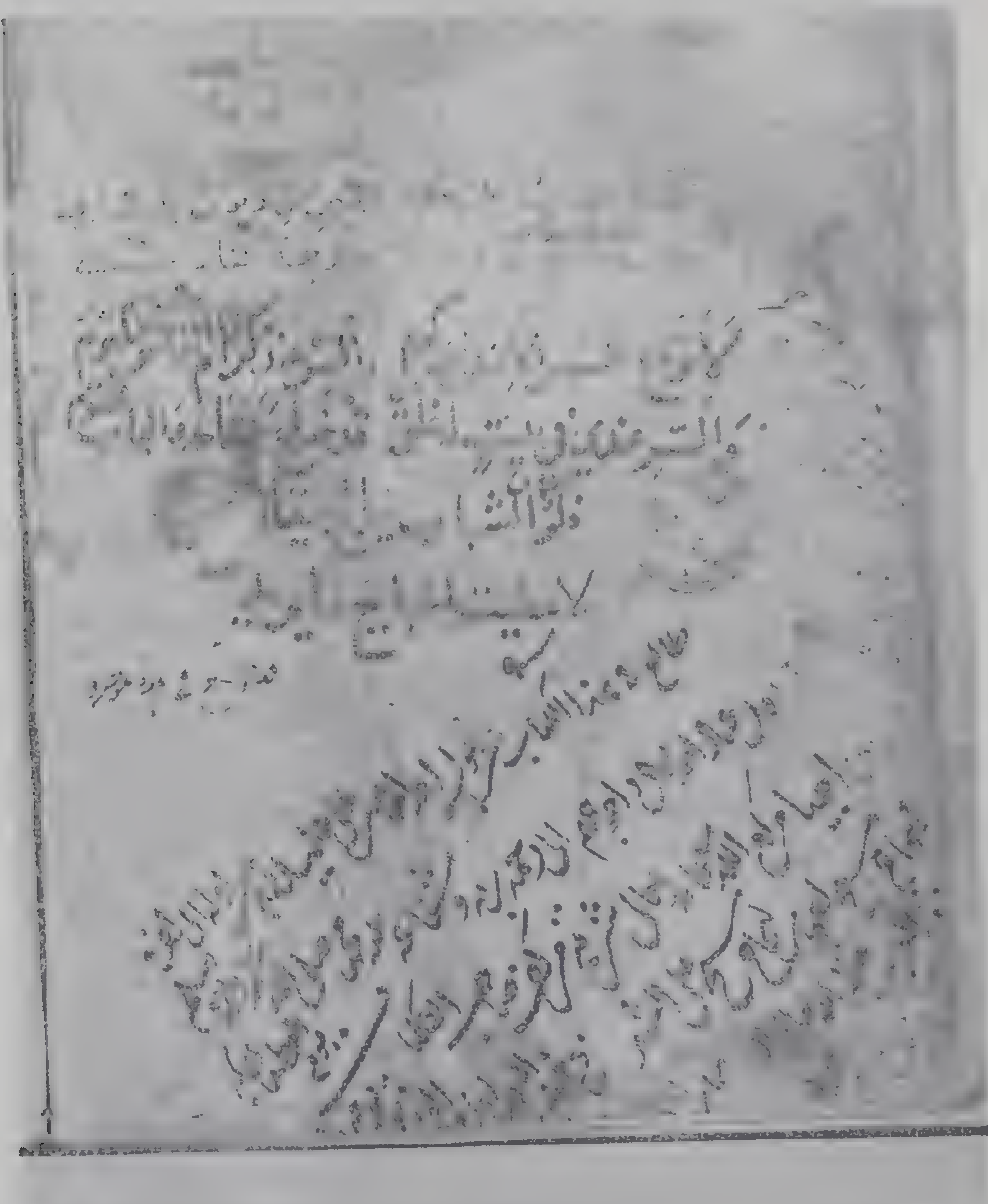
گشته آستانه‌های رفعت آیه یار و چند نفر از رؤسای

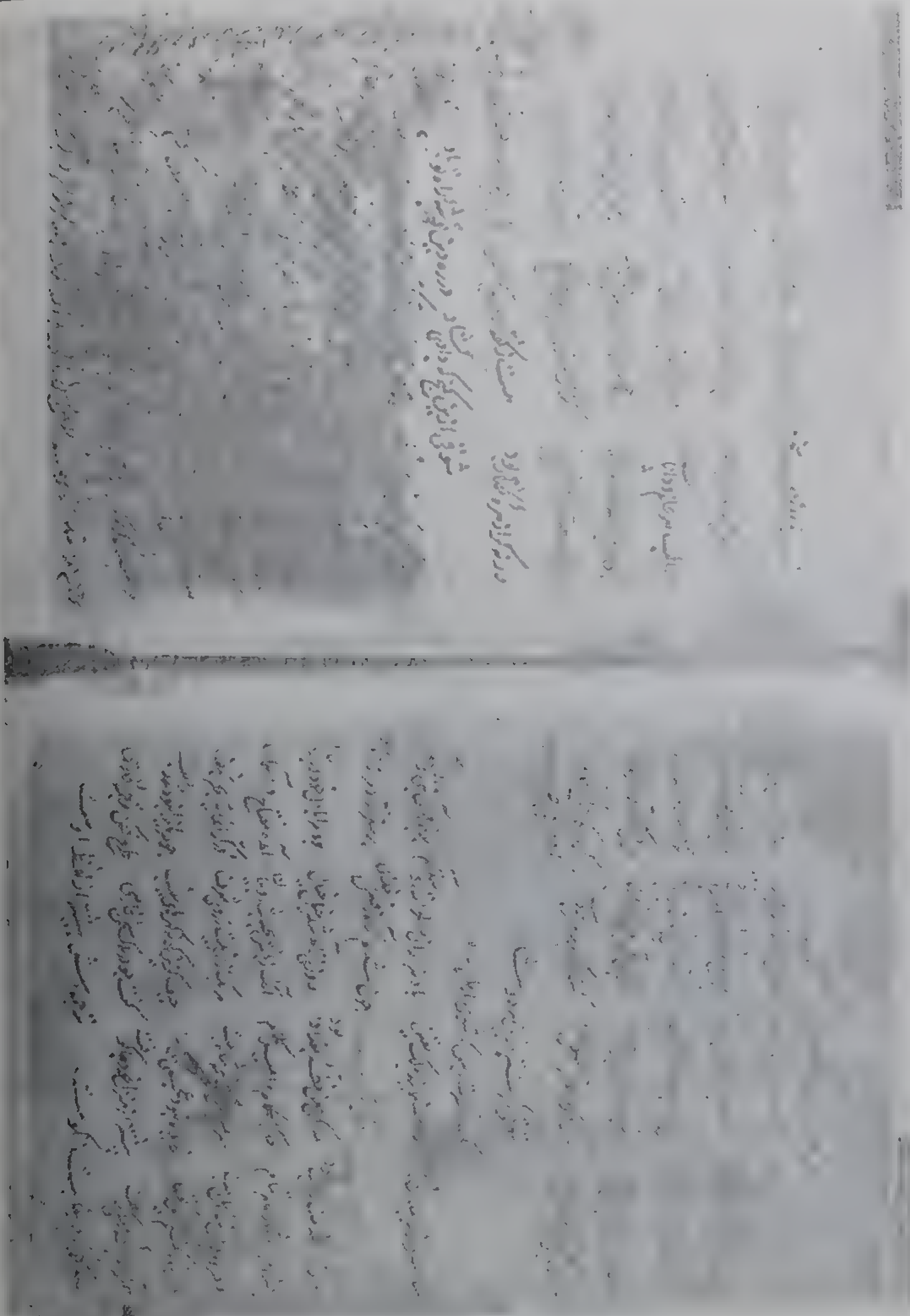
تاریخ نادرشاه ۵۱۹

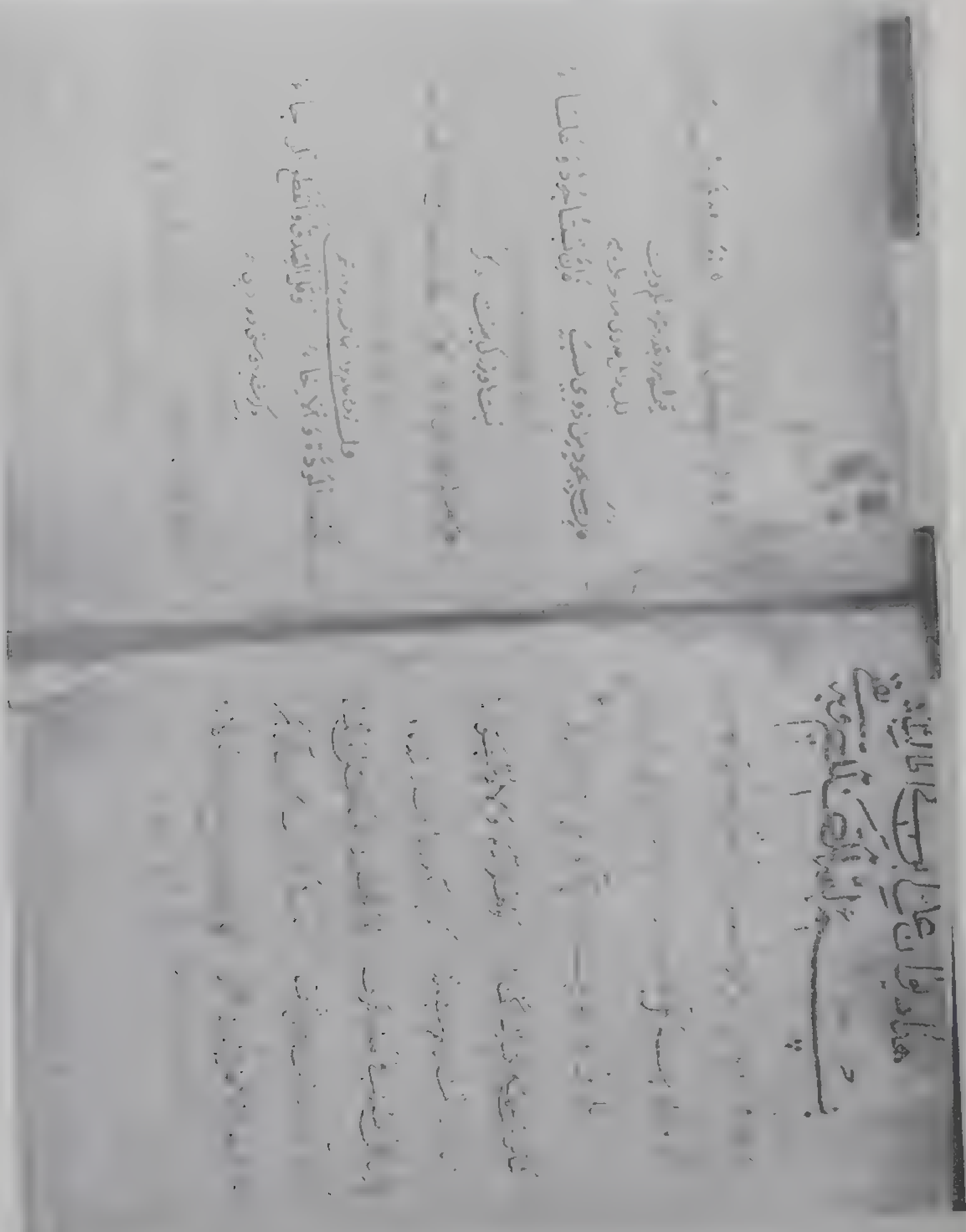
آغاز تحفةالاحرار جامی ۹۱۸

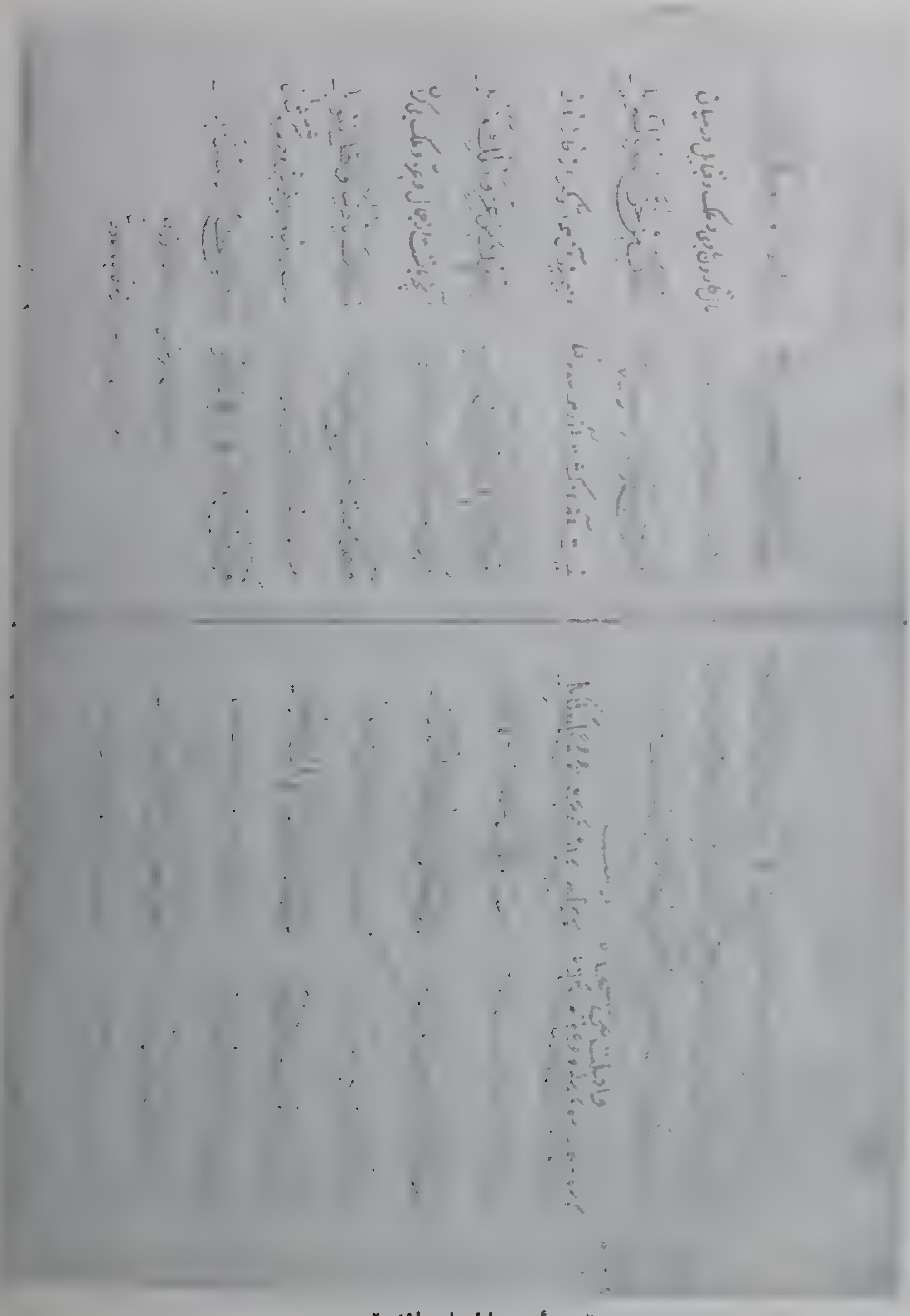
ص ع ترجمهٔ دیوان علی از شوقی ۱۴۹

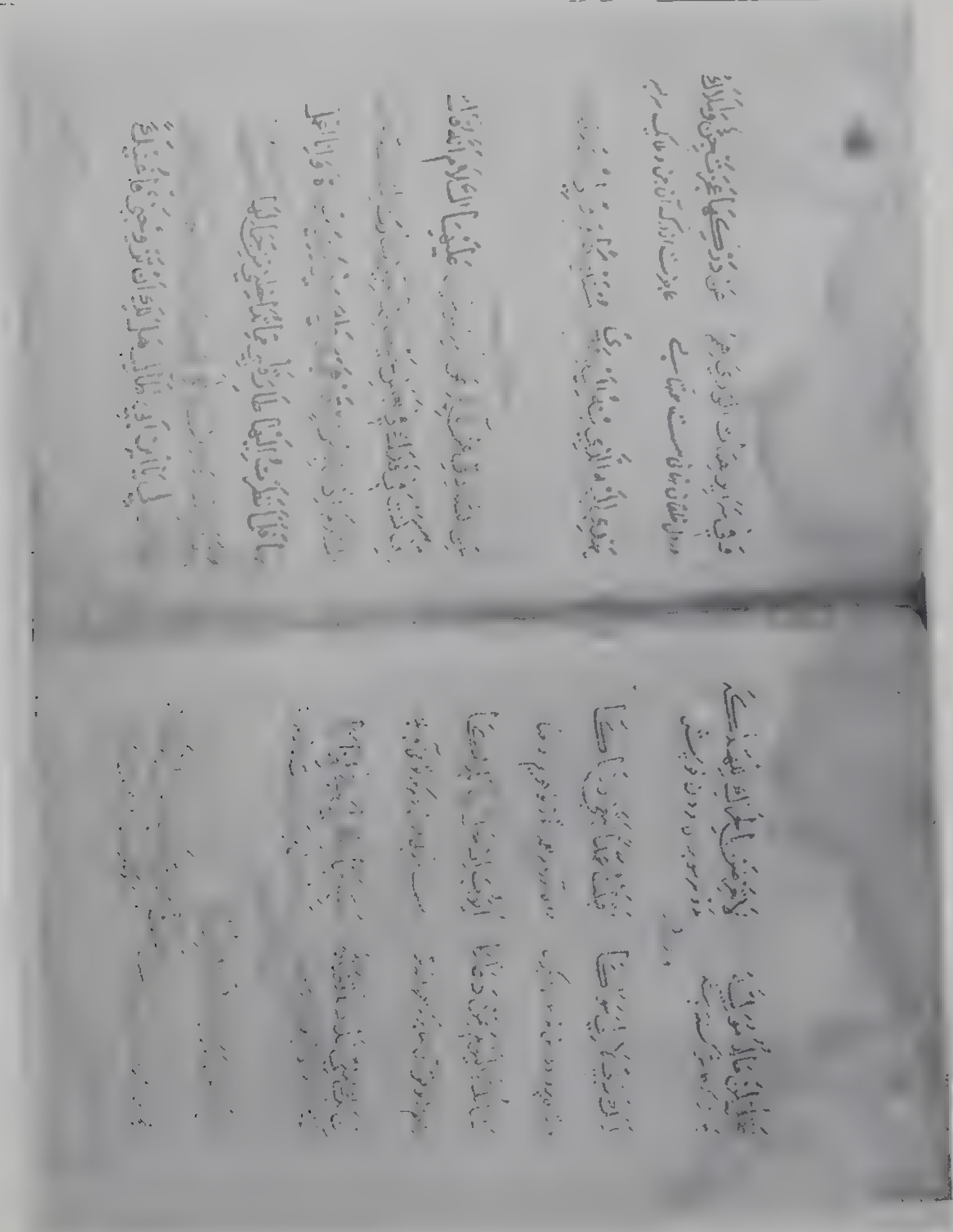
ترجمهٔ دیوان‌علی ازشوفی ۱۴۹

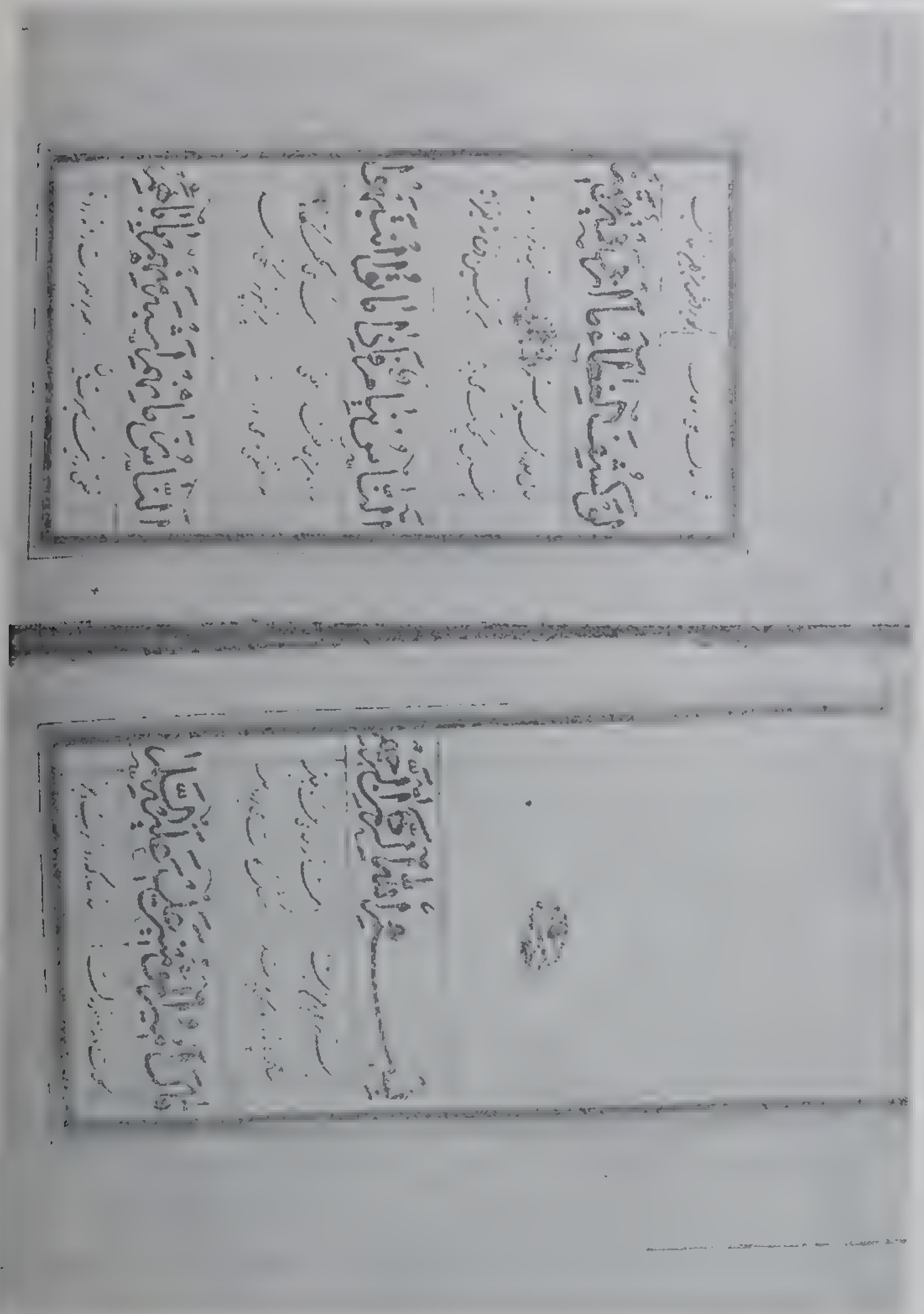
ترجمهٔ دیوان علی (ع) از شوقی ۱۴۹

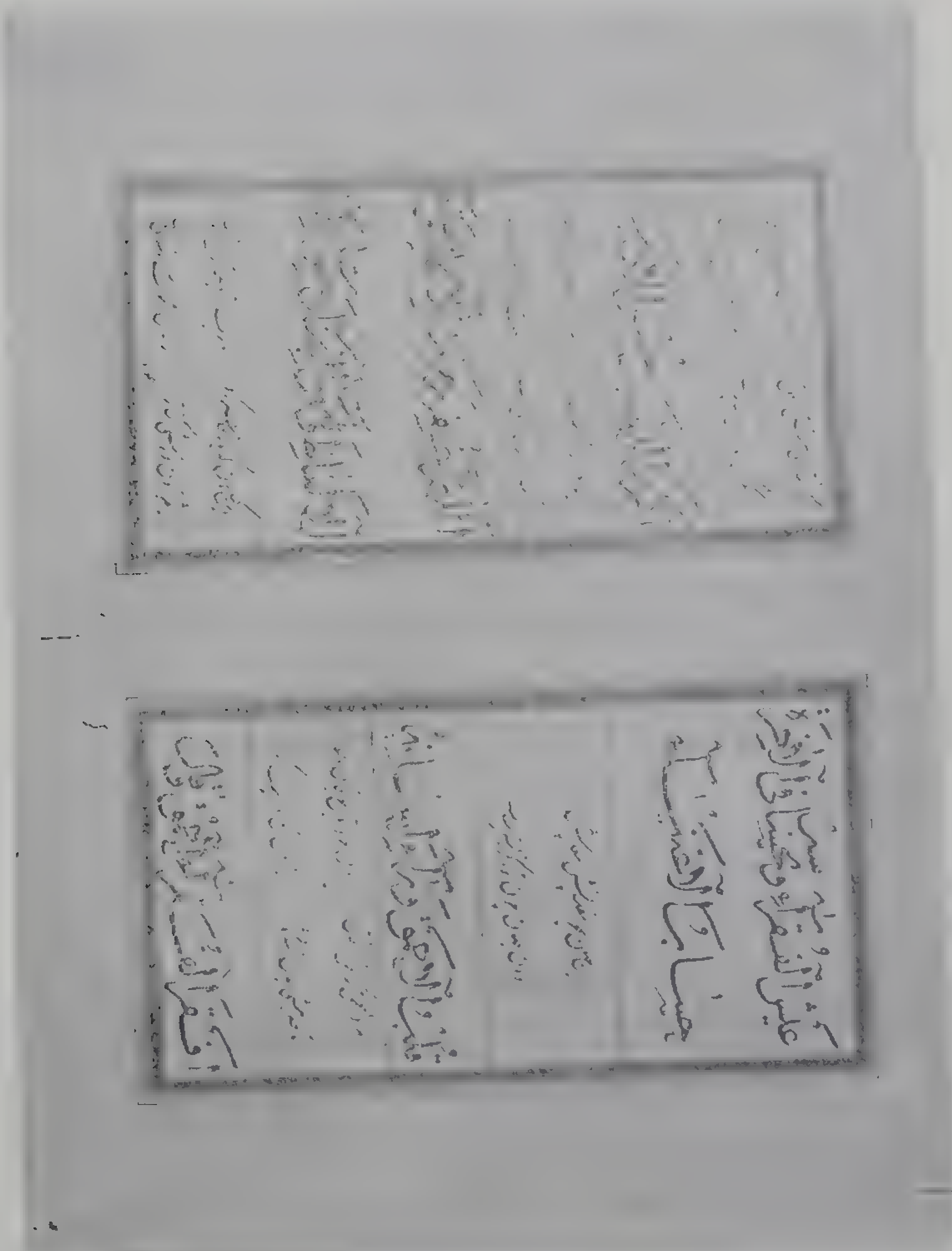
ترجمهٔ دیوان علی ازشوقی ۱۴۹

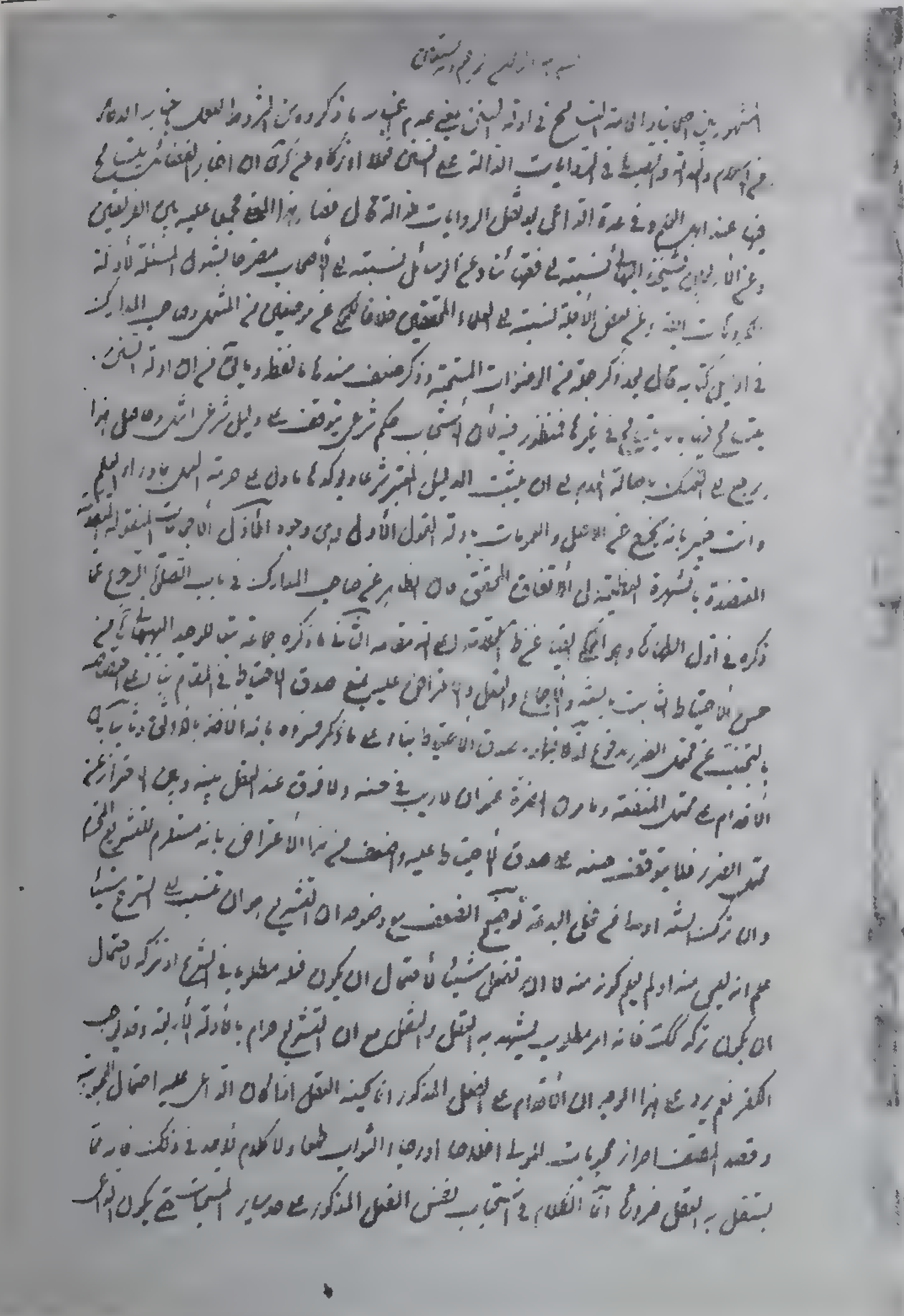
ترجمهٔ دیوان‌علی ازشوقی ۱۴۹

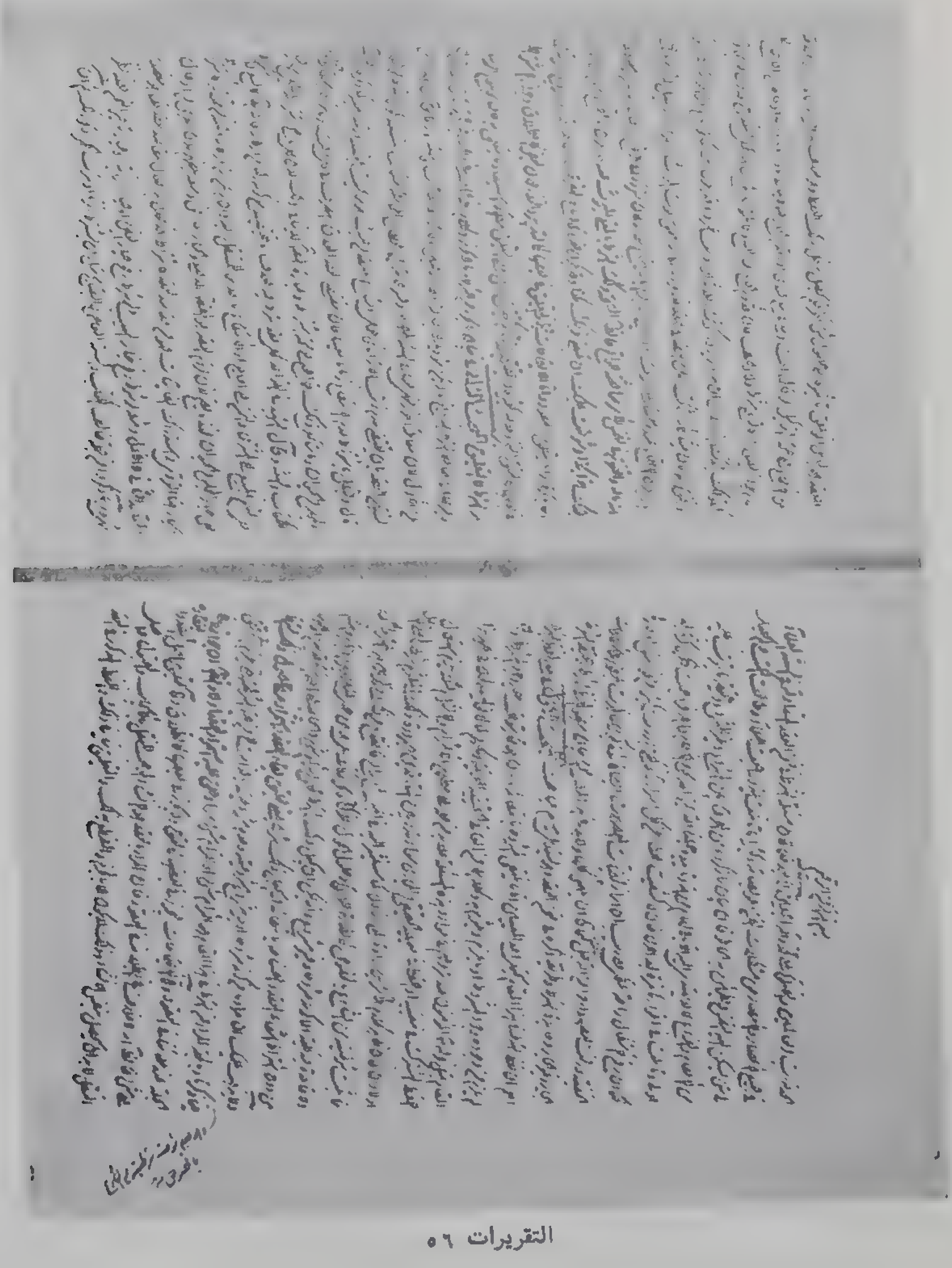
آغاز ترجمه‌مائة کلمة اسدی ۵۶۵

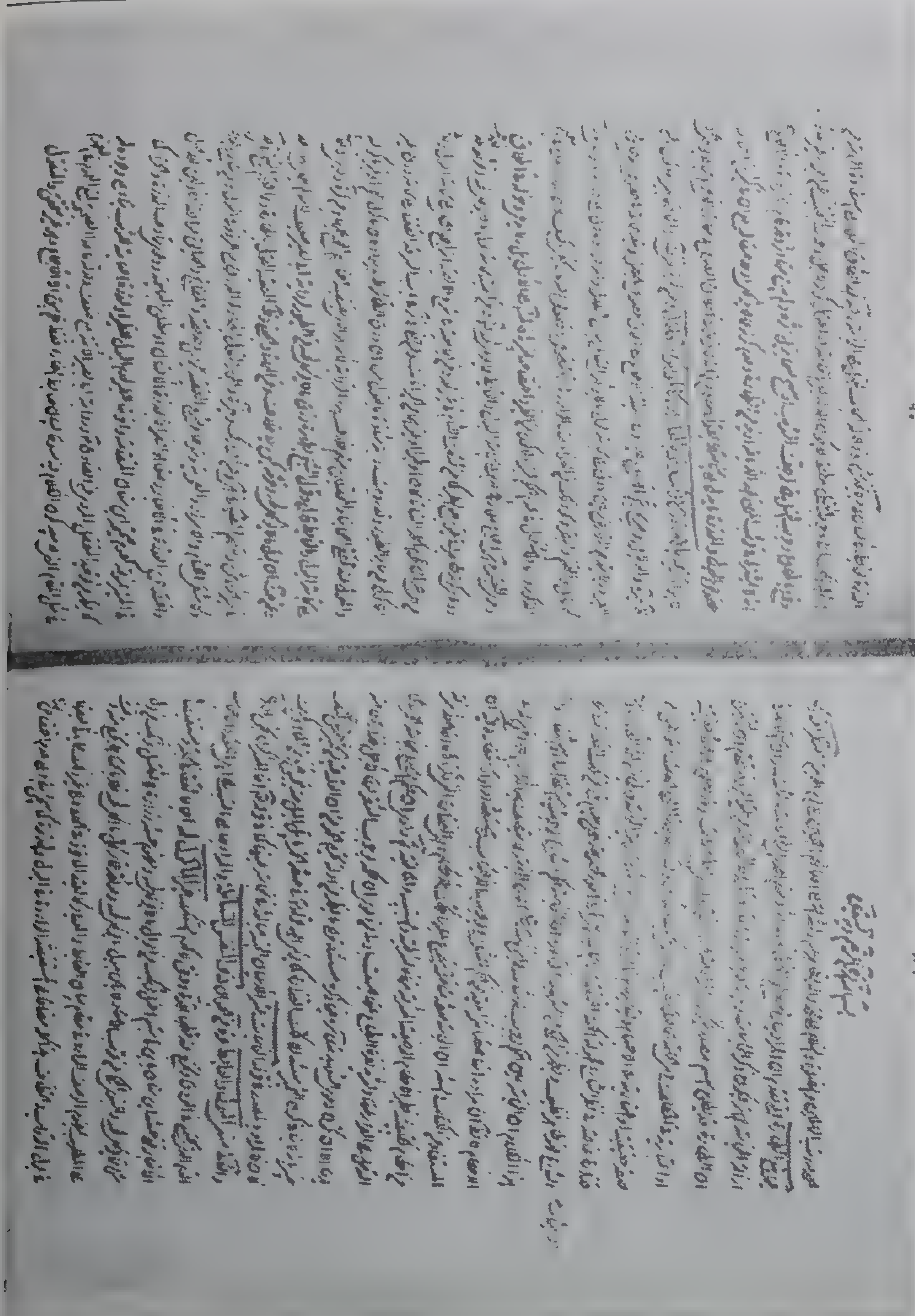
انجام ترجمهٔ مائة کلمة اسدی ٥٦٥

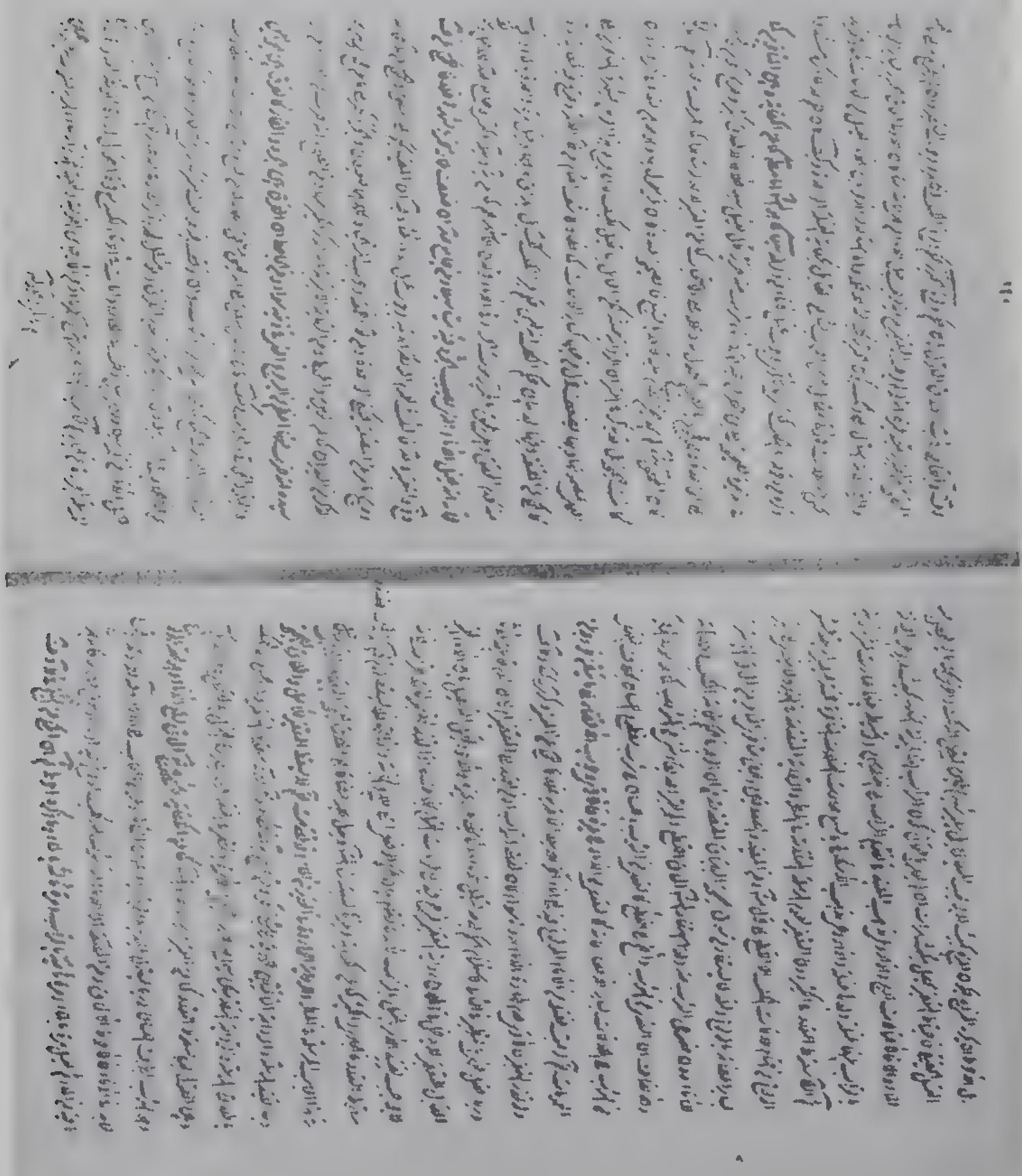
آغاز التقریرات ۵۶

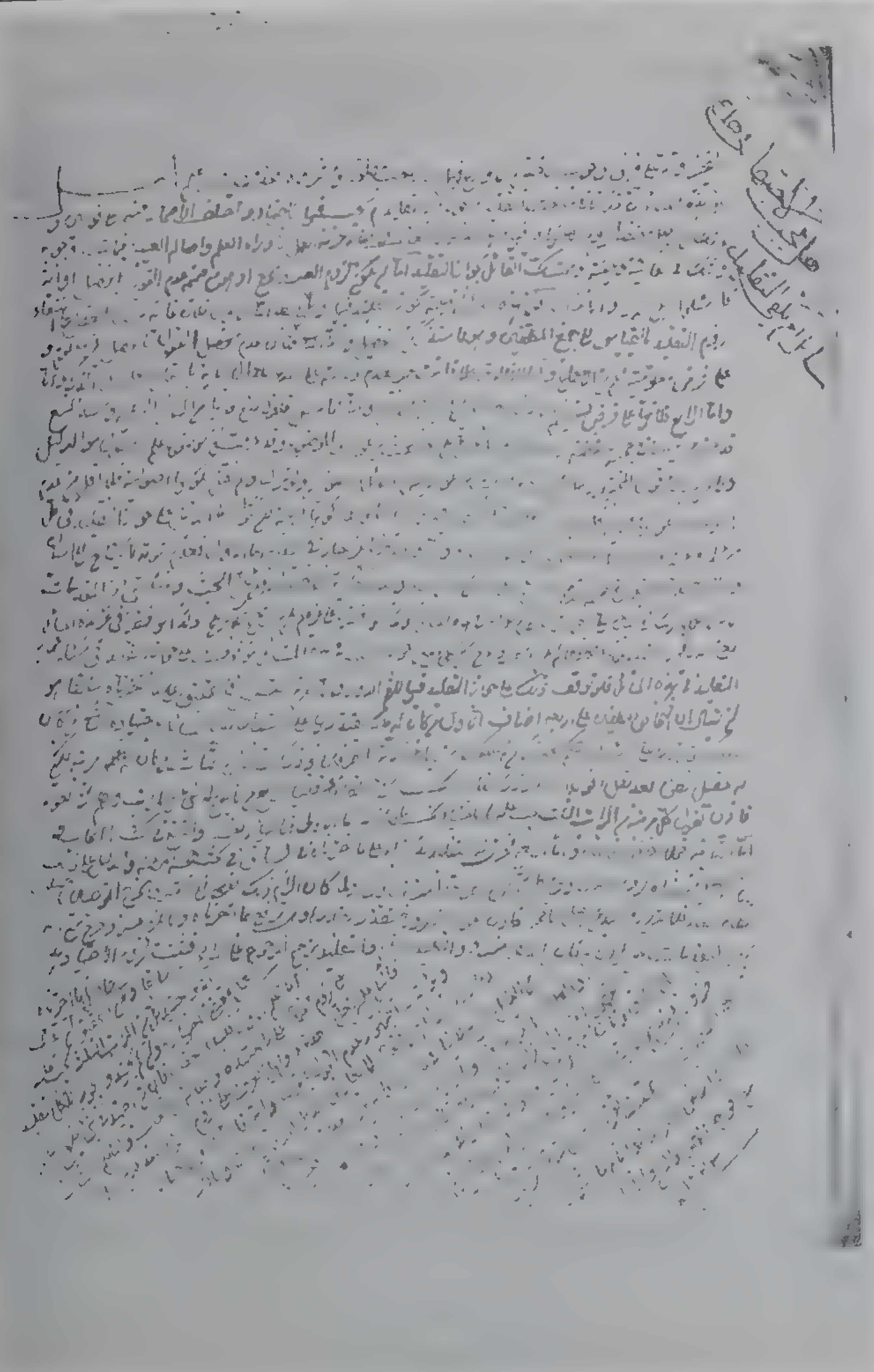
التقریرات ٥٦

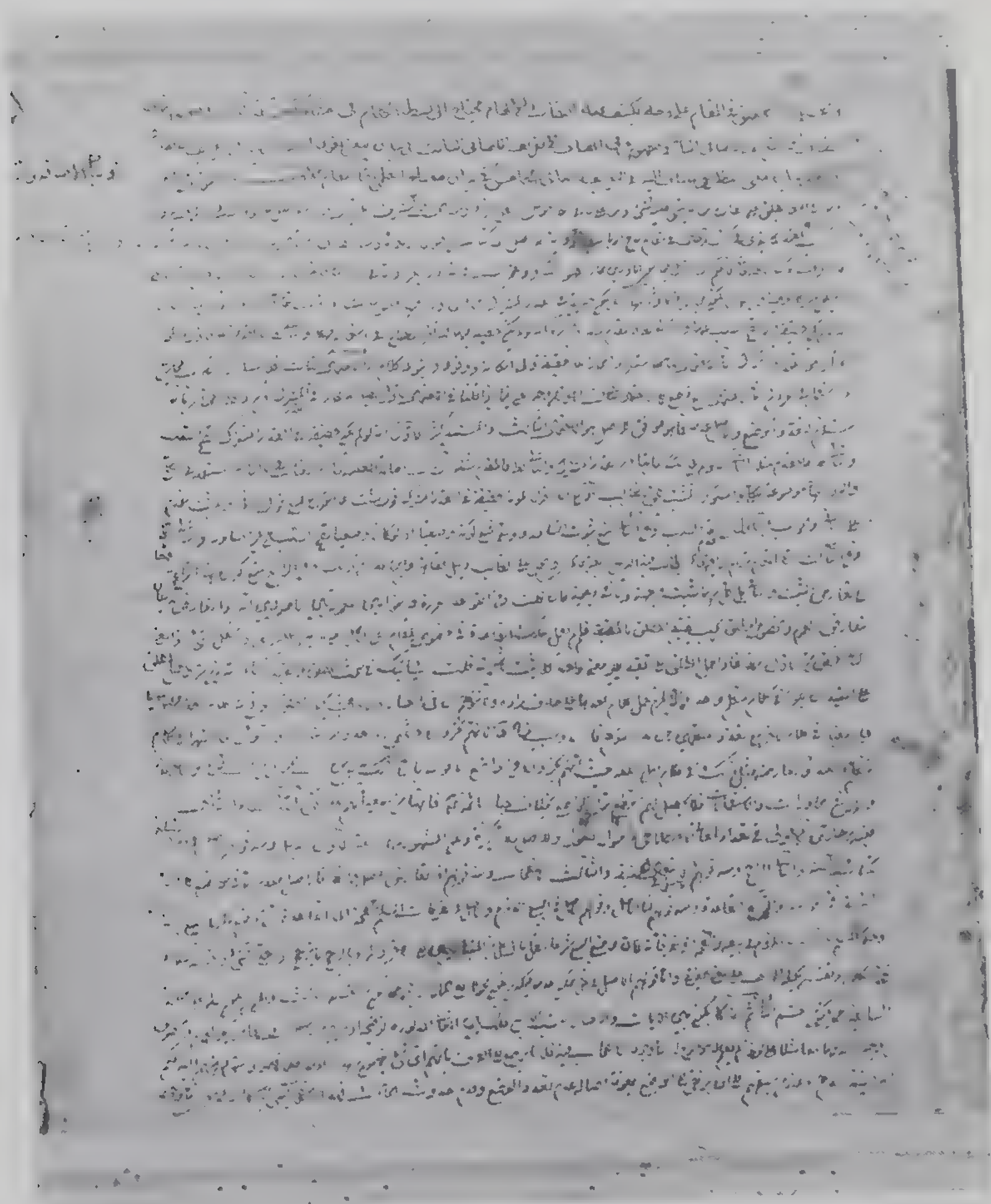
التقریرات ۵۶

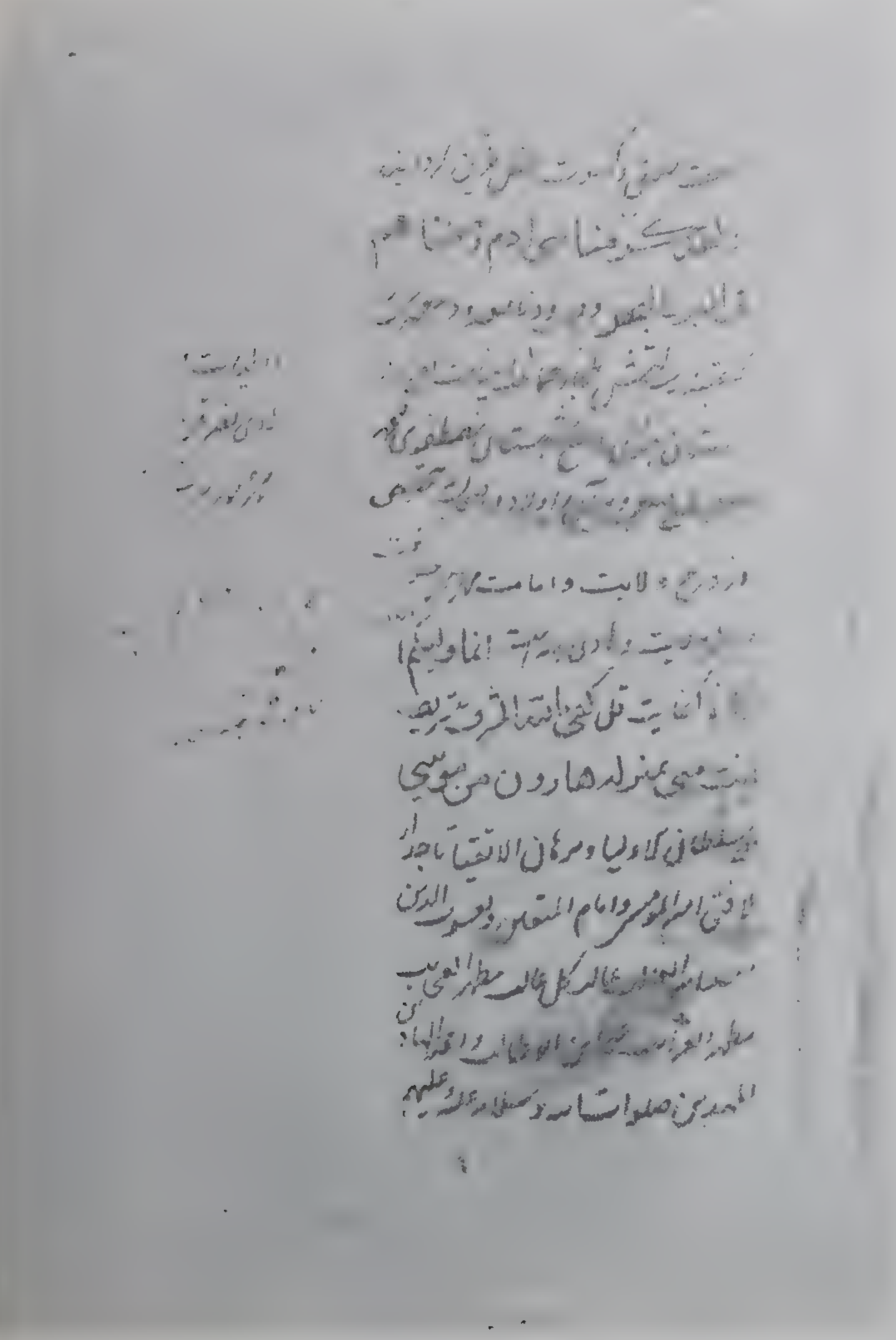
انجام التقریرات ٥٦

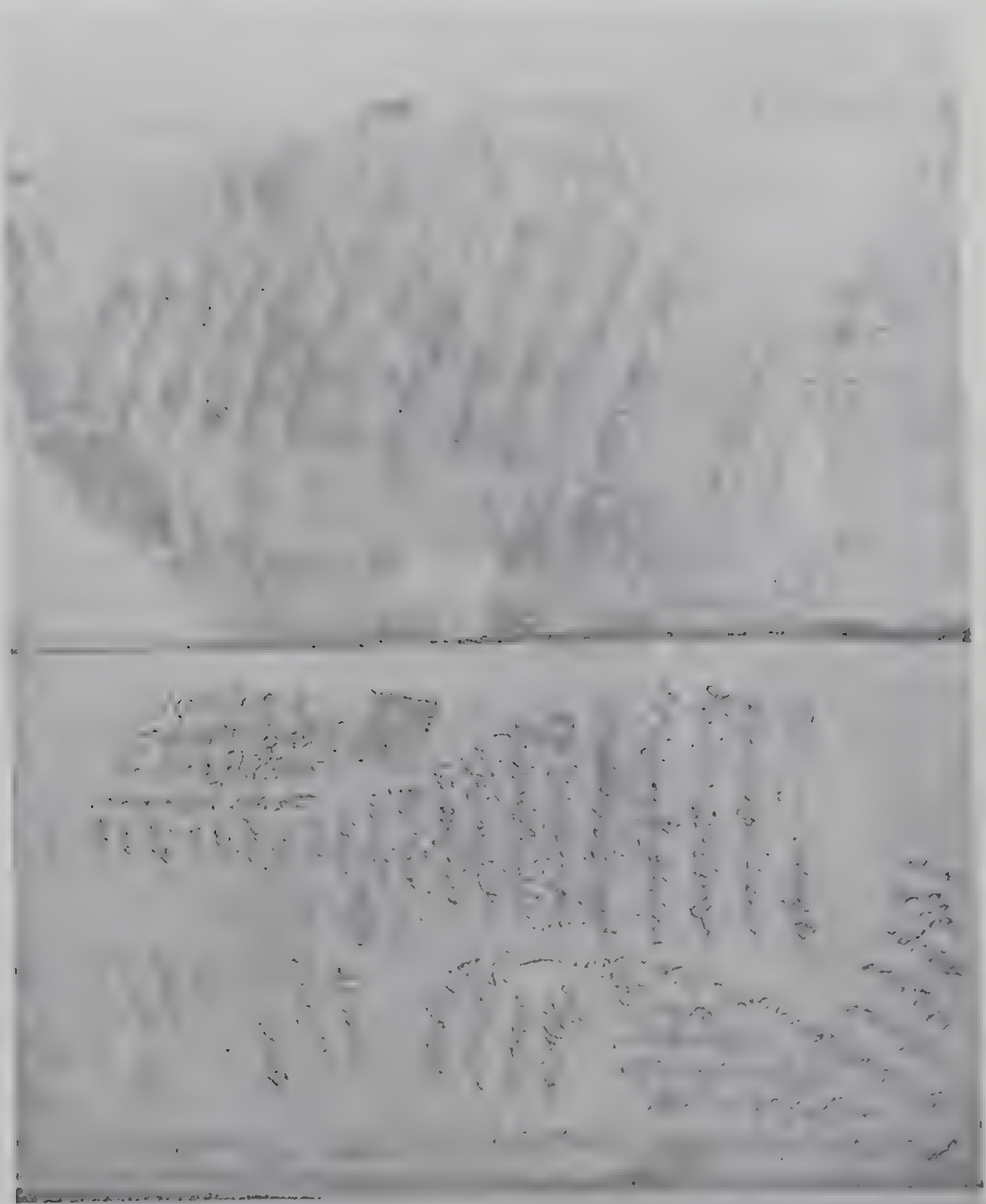
التقریرات آملی ۲۱۴

التقریر آملی ۲۱۴

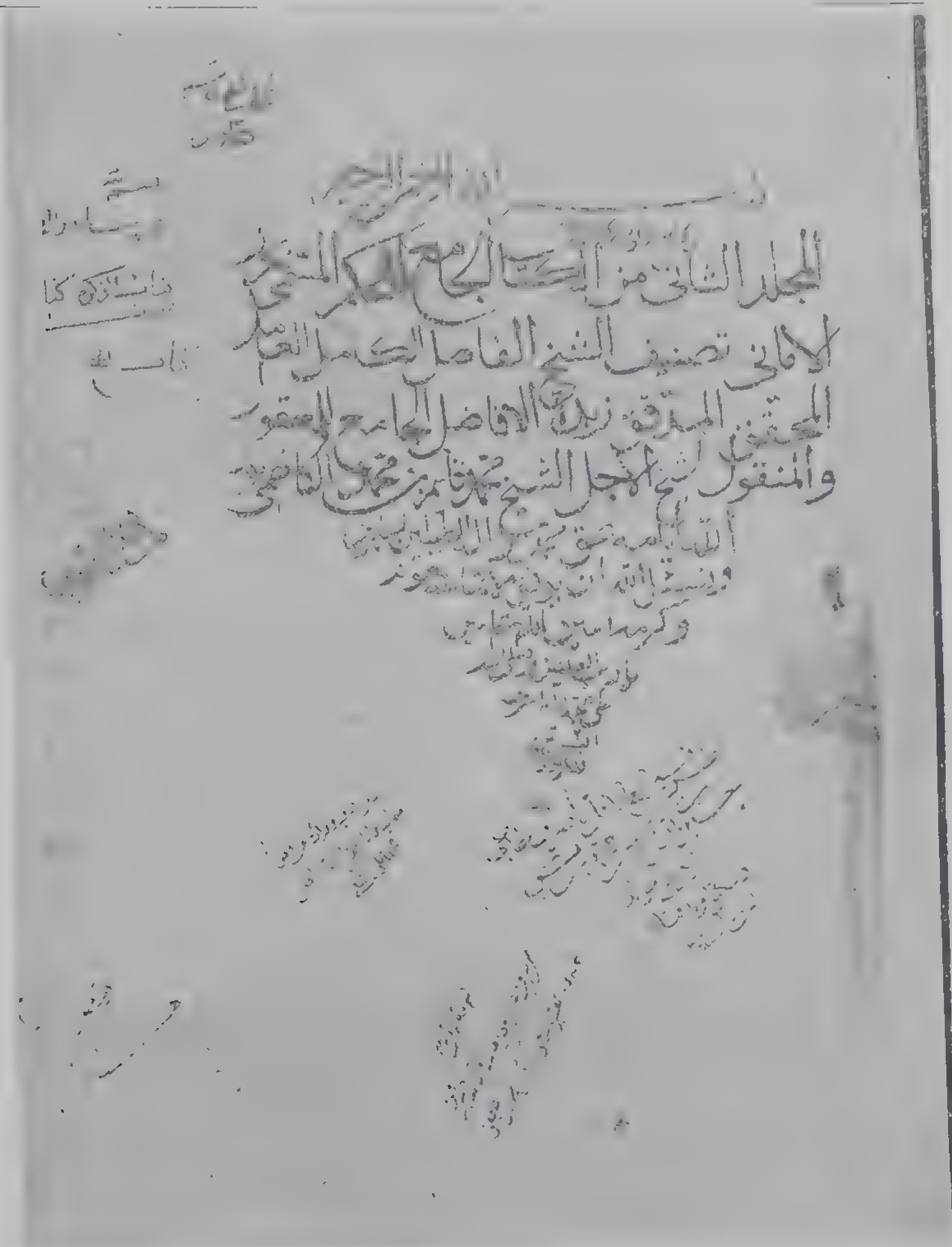
آغاز ثمرة الارواح ۴۴۹

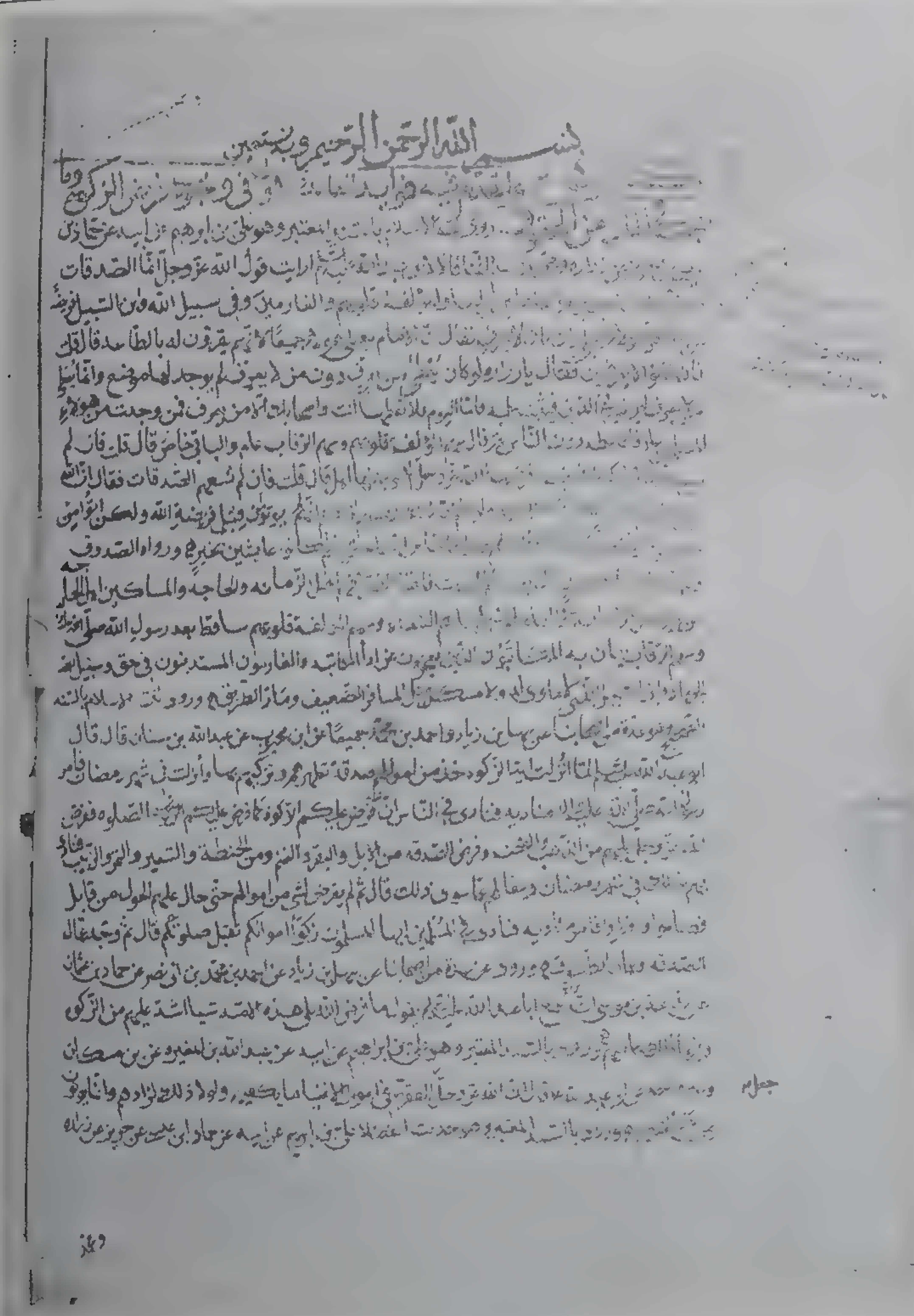
انجام ثمرة الارواح ٩٤٩

انجام جام‌جم ۹۰۸

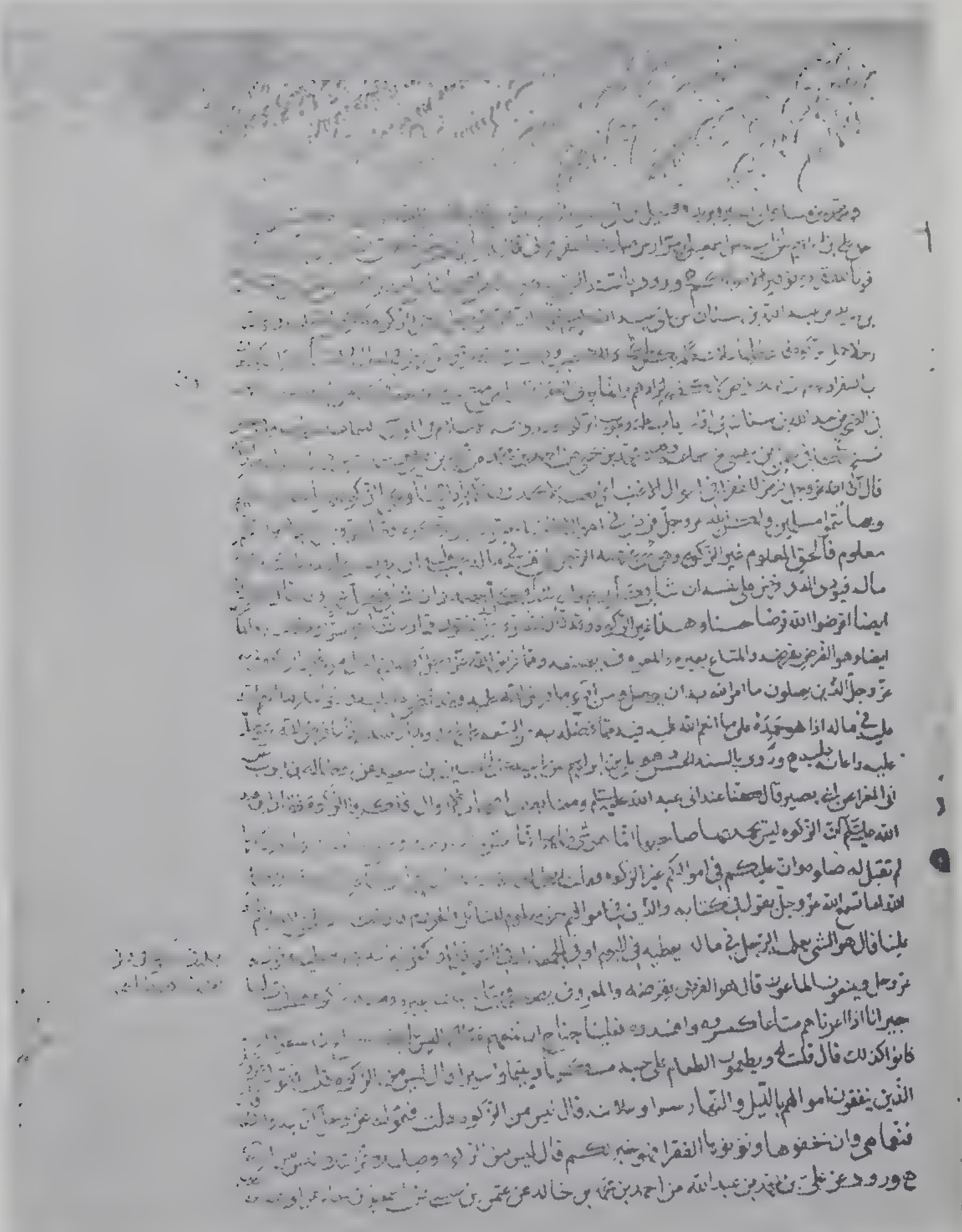

بسم الله الرحمن الرحیم
المجلد الثانی من کتاب [illegible] المسمی
الامالی تصنیف الشیخ الفاضل الکامل العالم
المحقق المدقق زبدة الافاضل الجامع المعقول
والمنقول [illegible] الاجل الشیخ محمد قاسم بن محمد [illegible] الکاظمی

ص‌ع الجامع کاظمی ۷۰

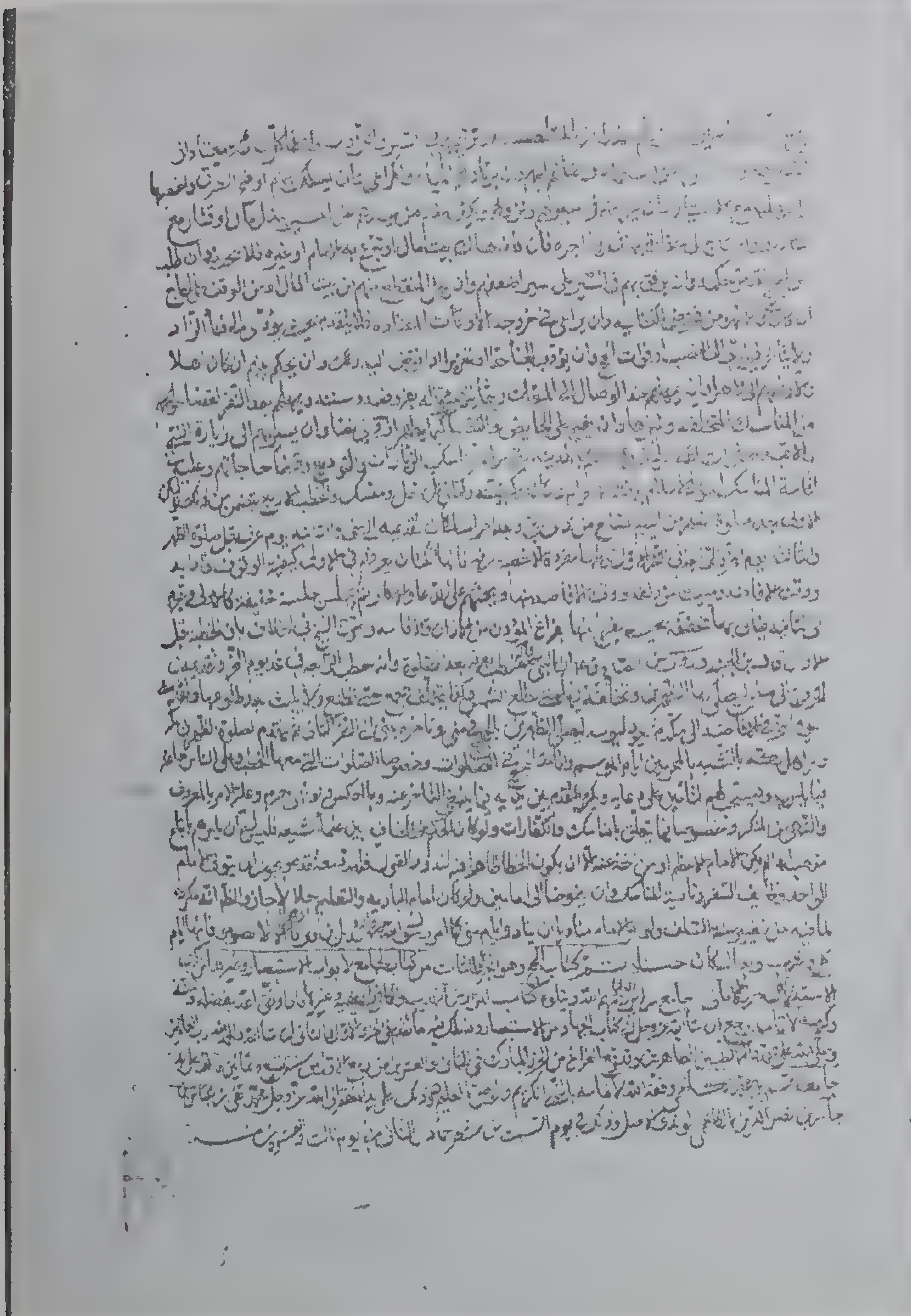

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

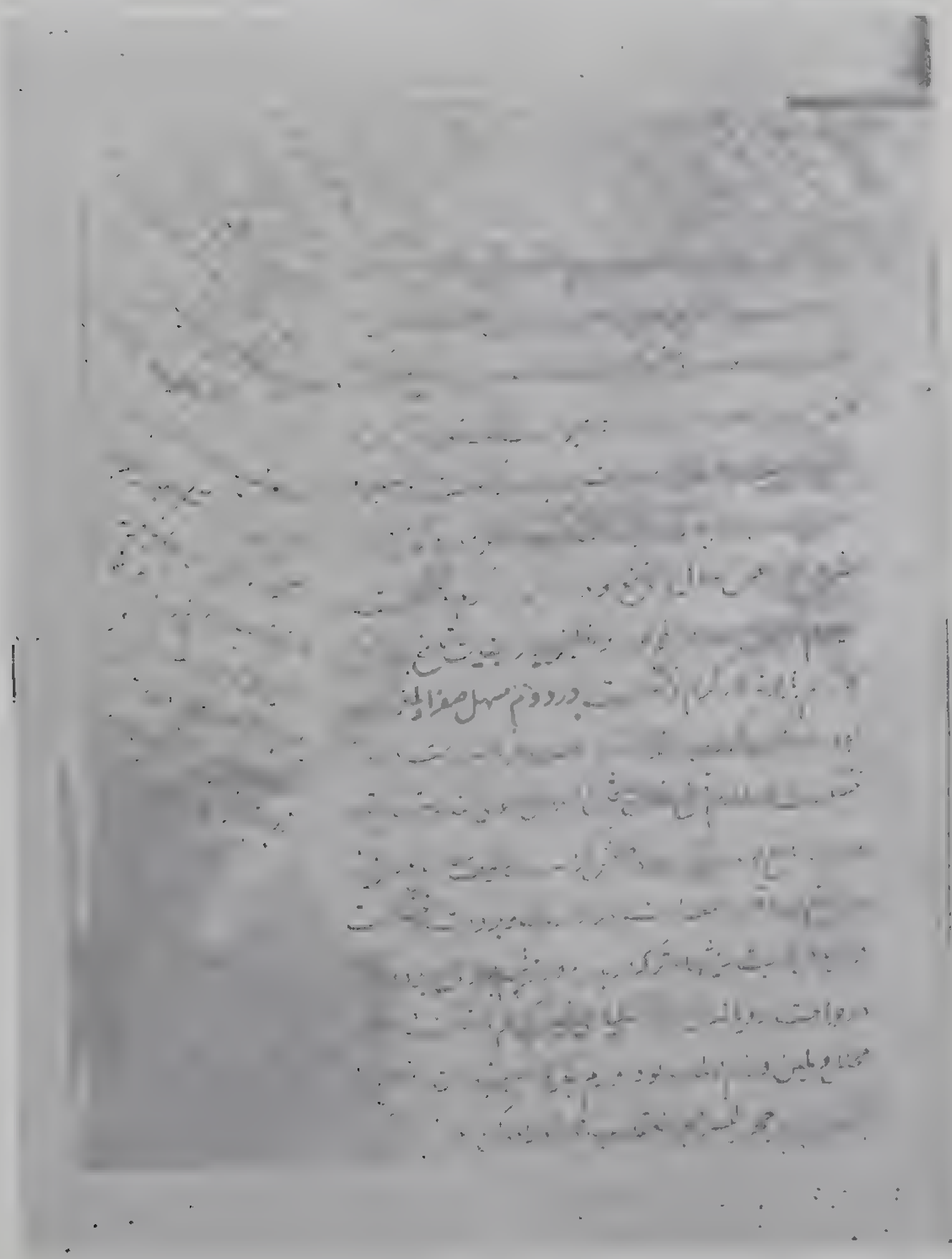
الجامع کاظمی ۷۰

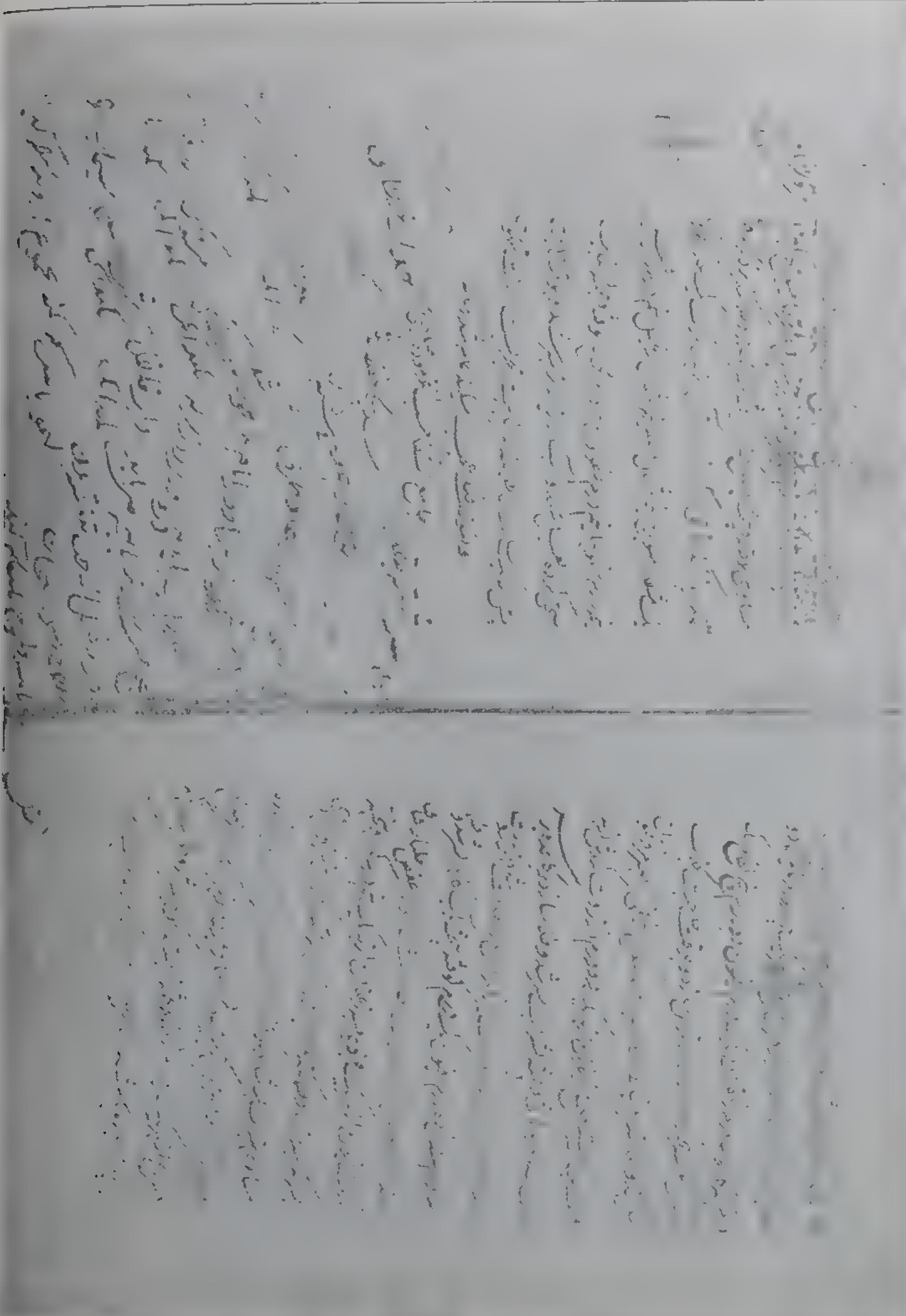
الجامع کاظمی ۷۰

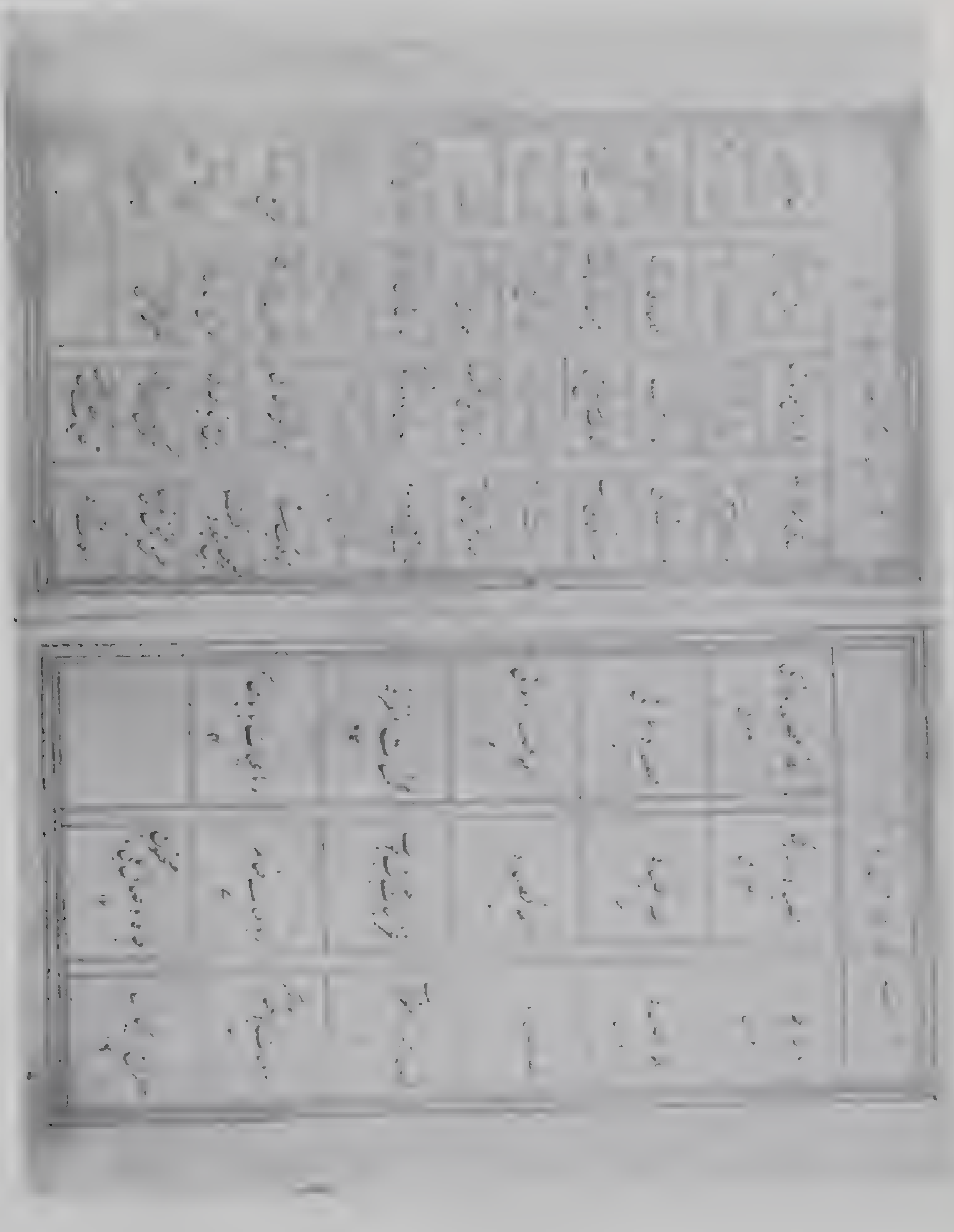
انجام الجامع کاظمی ۷۰

جامع الشفاء ۳۳۲

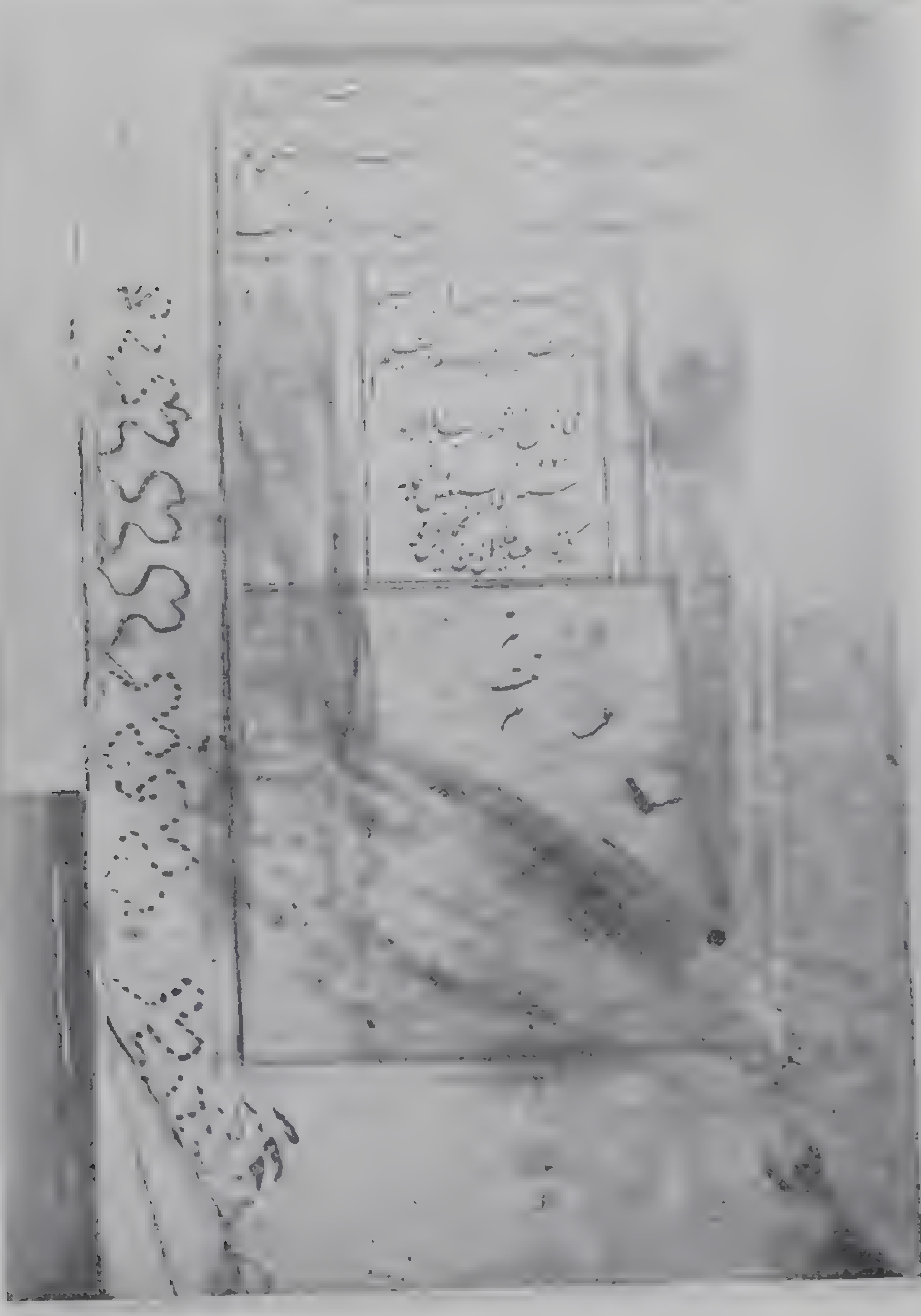
جامع الشفاء ۳۳۲ (گویا همان نسخهٔ ش ۲۴۲۱ یزد)

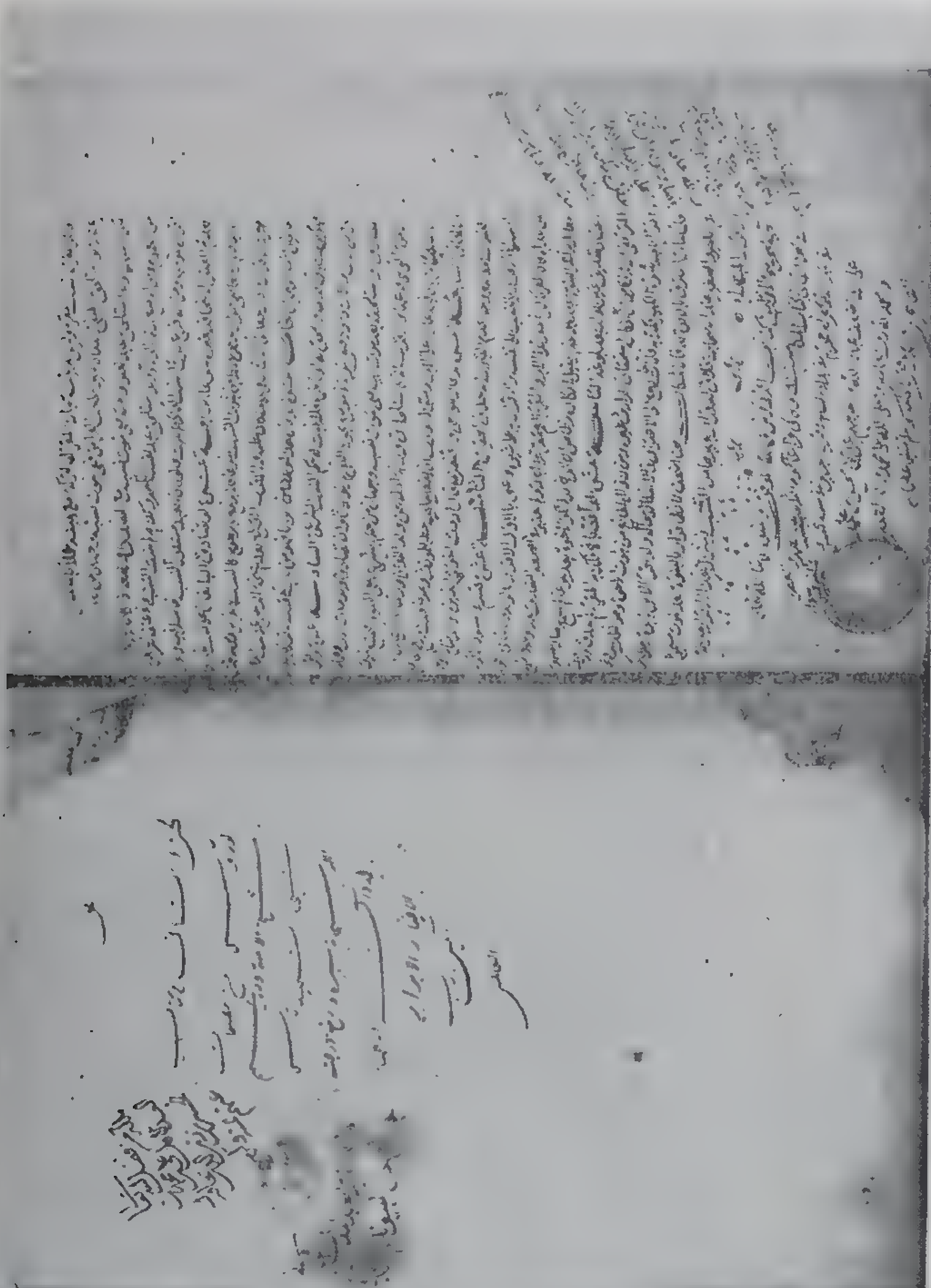
جنگ شعرهای فارسی ۹۳۴

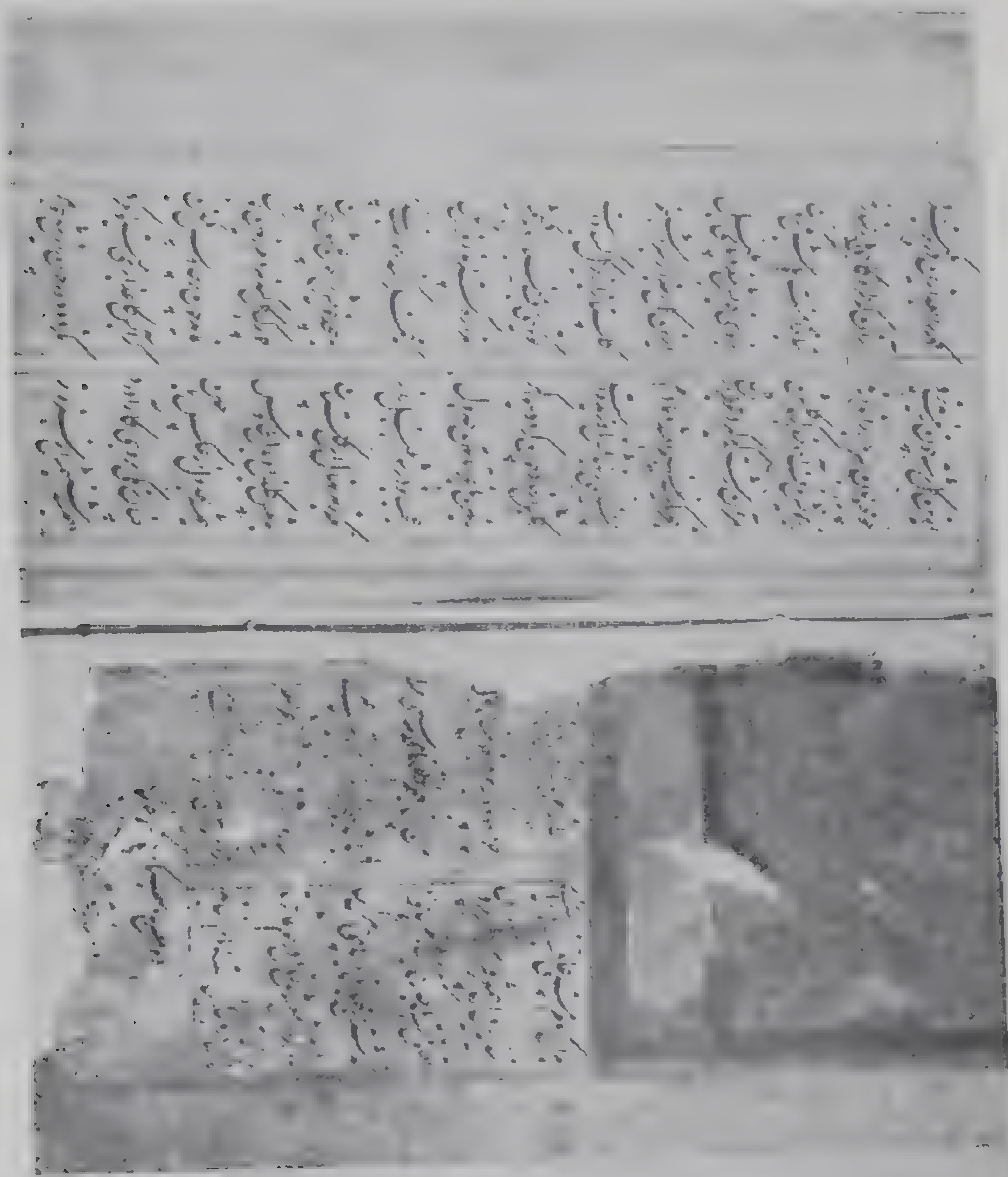
انجام جنگ شعرهای فارسی ۹۳٤

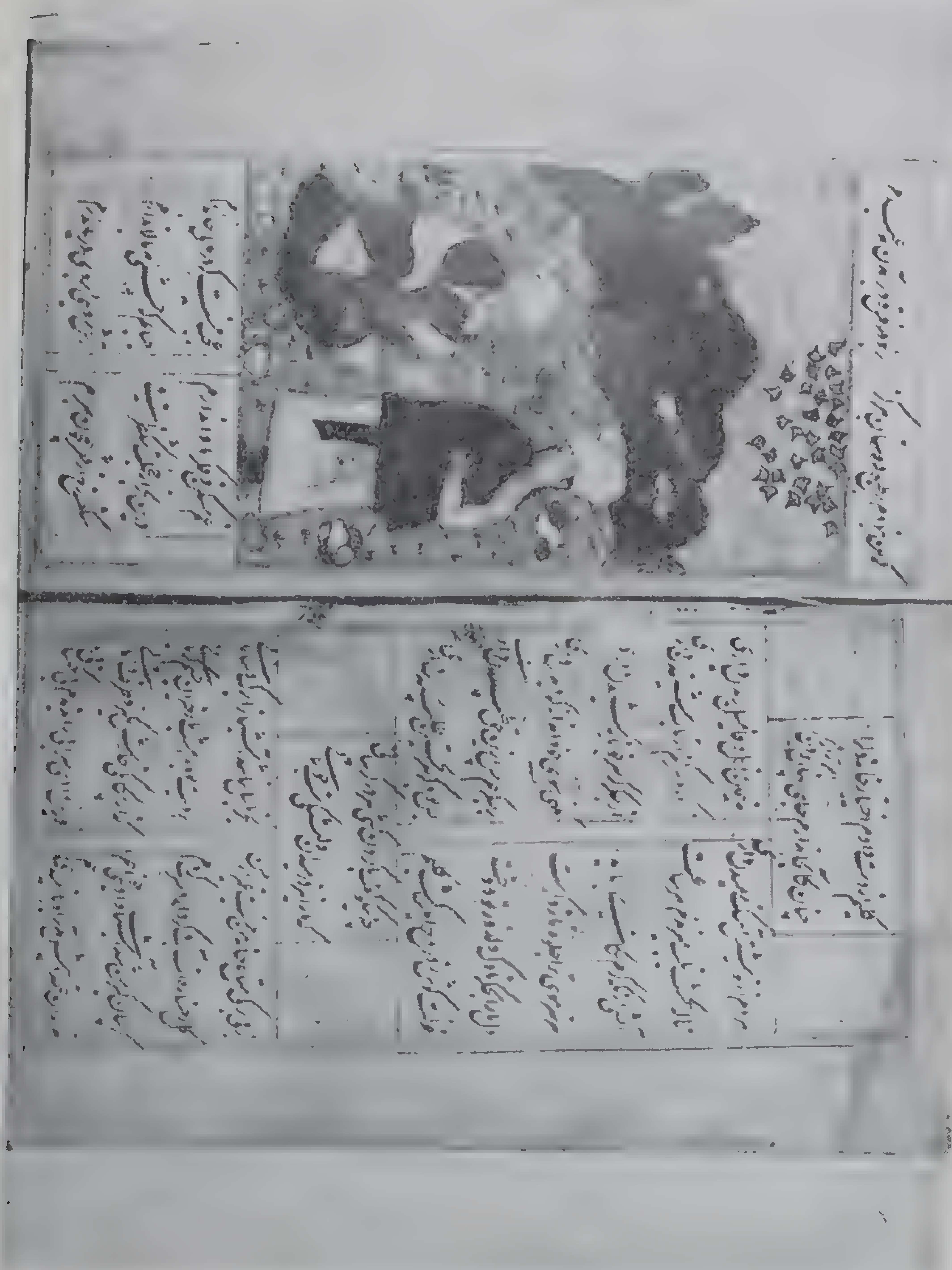
انجام خردنامهٔ اسکندری ۹٦۹

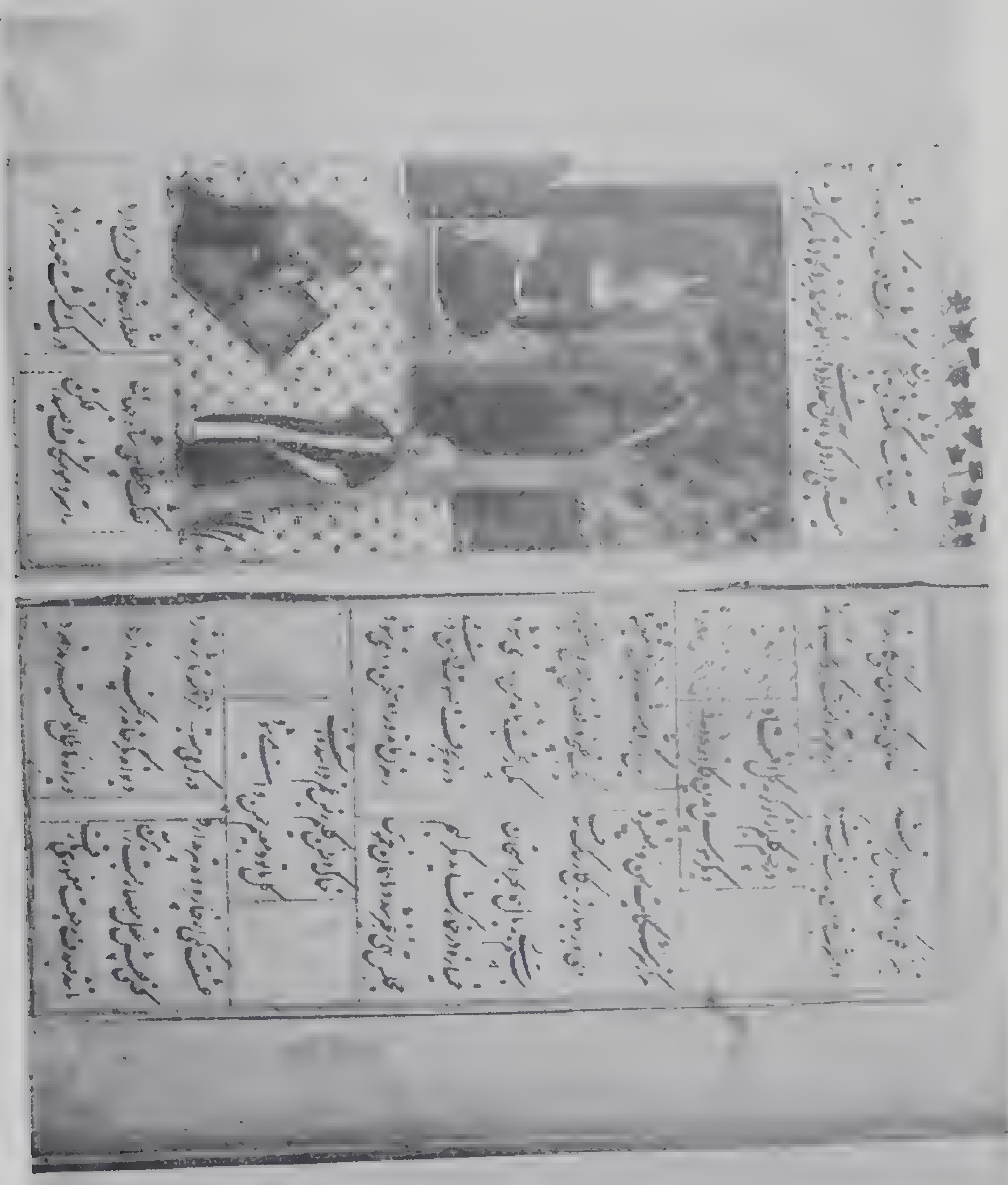
انجام الدروس الشرعية ١٣٧

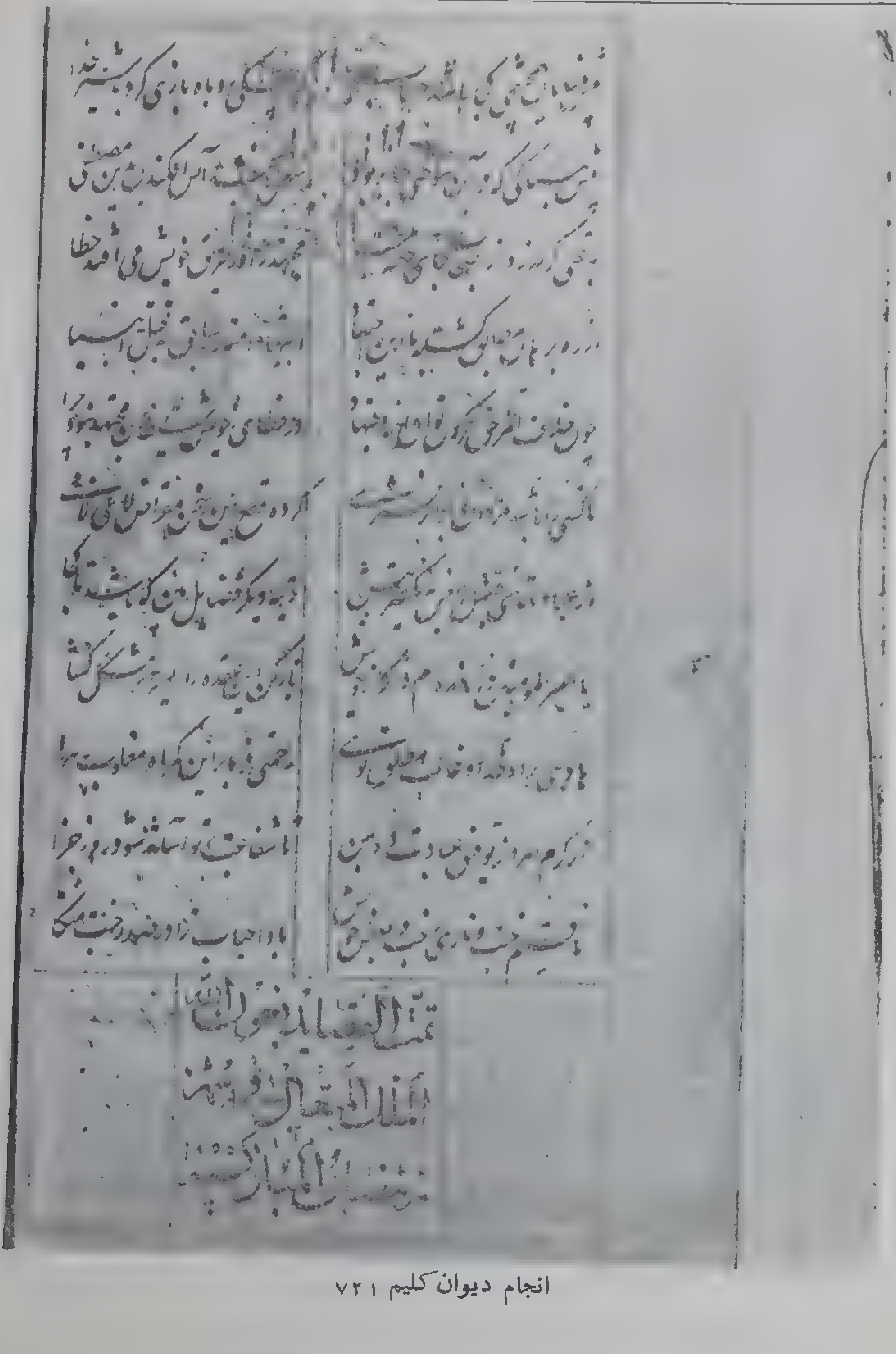
آغاز دیوان کلیم ۷۲۱

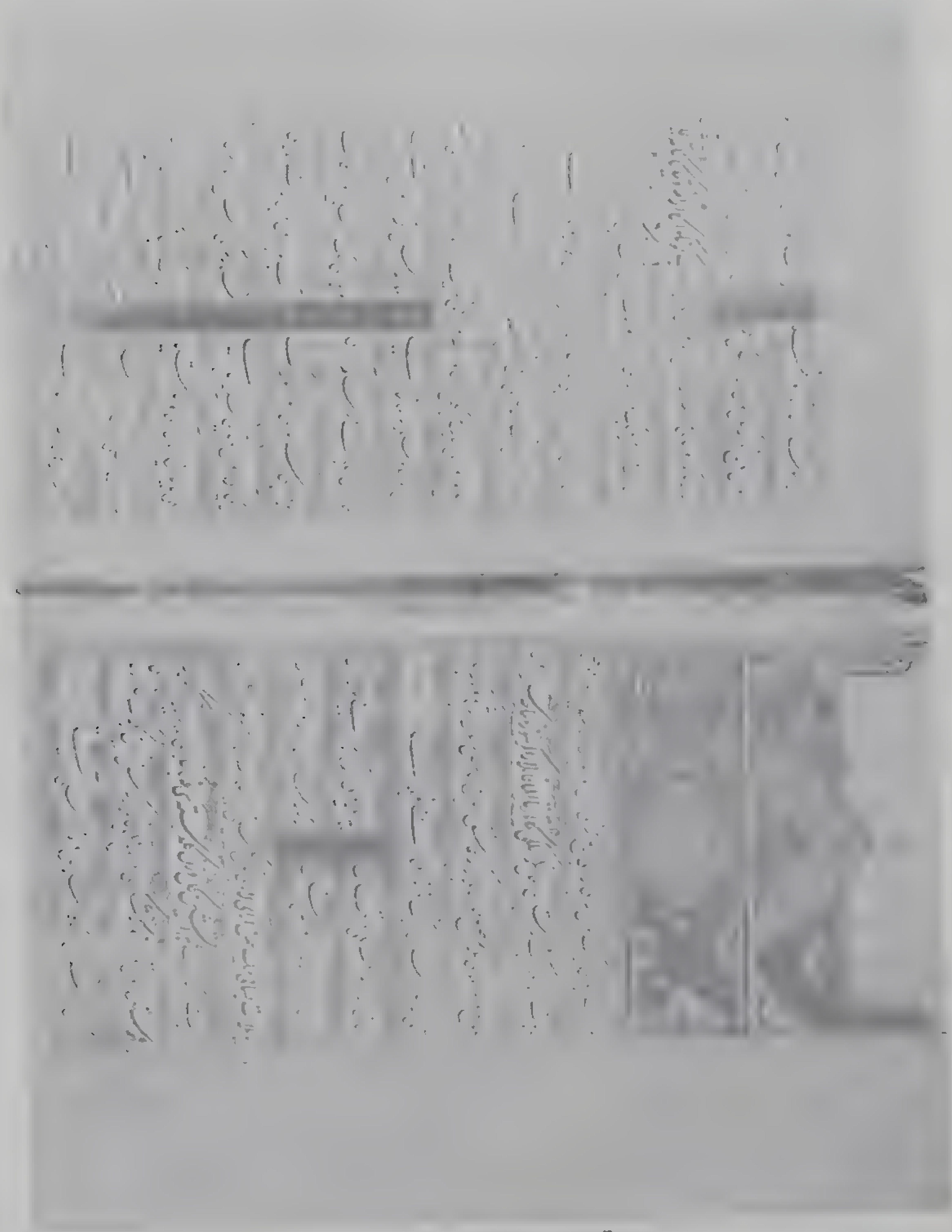
از دیوان کلیم ۷۲۱

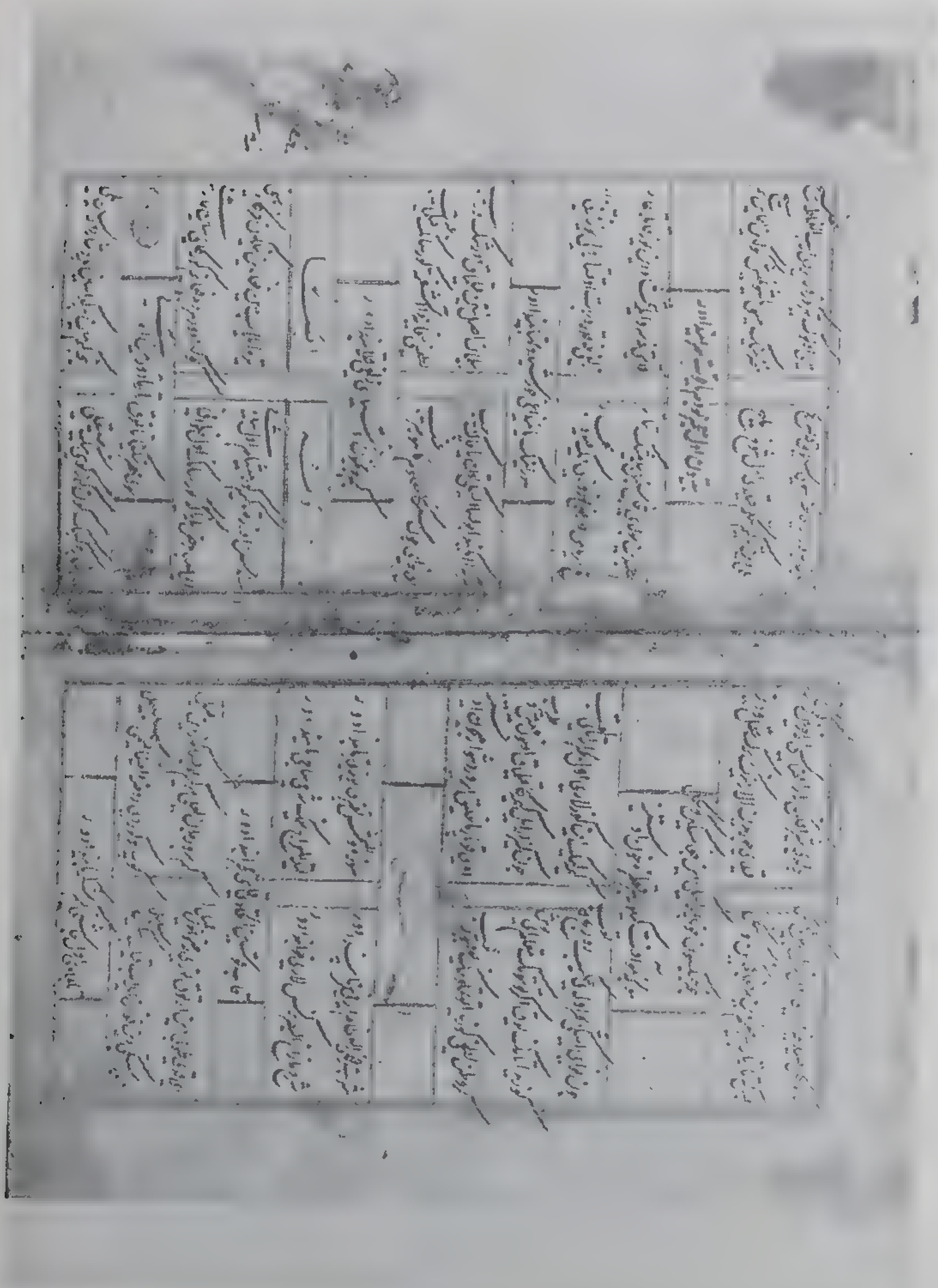
از دیوان کلیم ۷۲۱

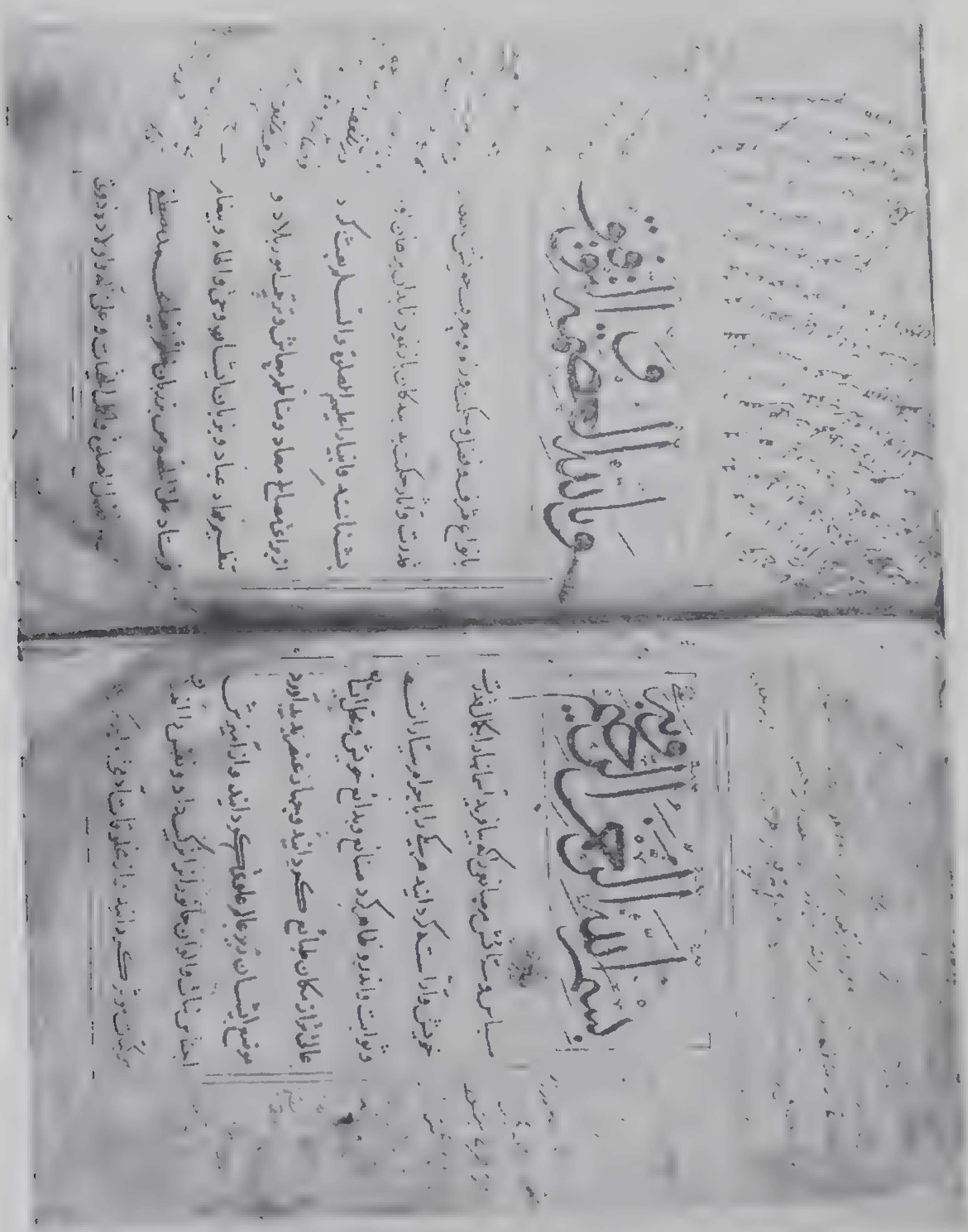
انجام دیوان کلیم ۷۲۱

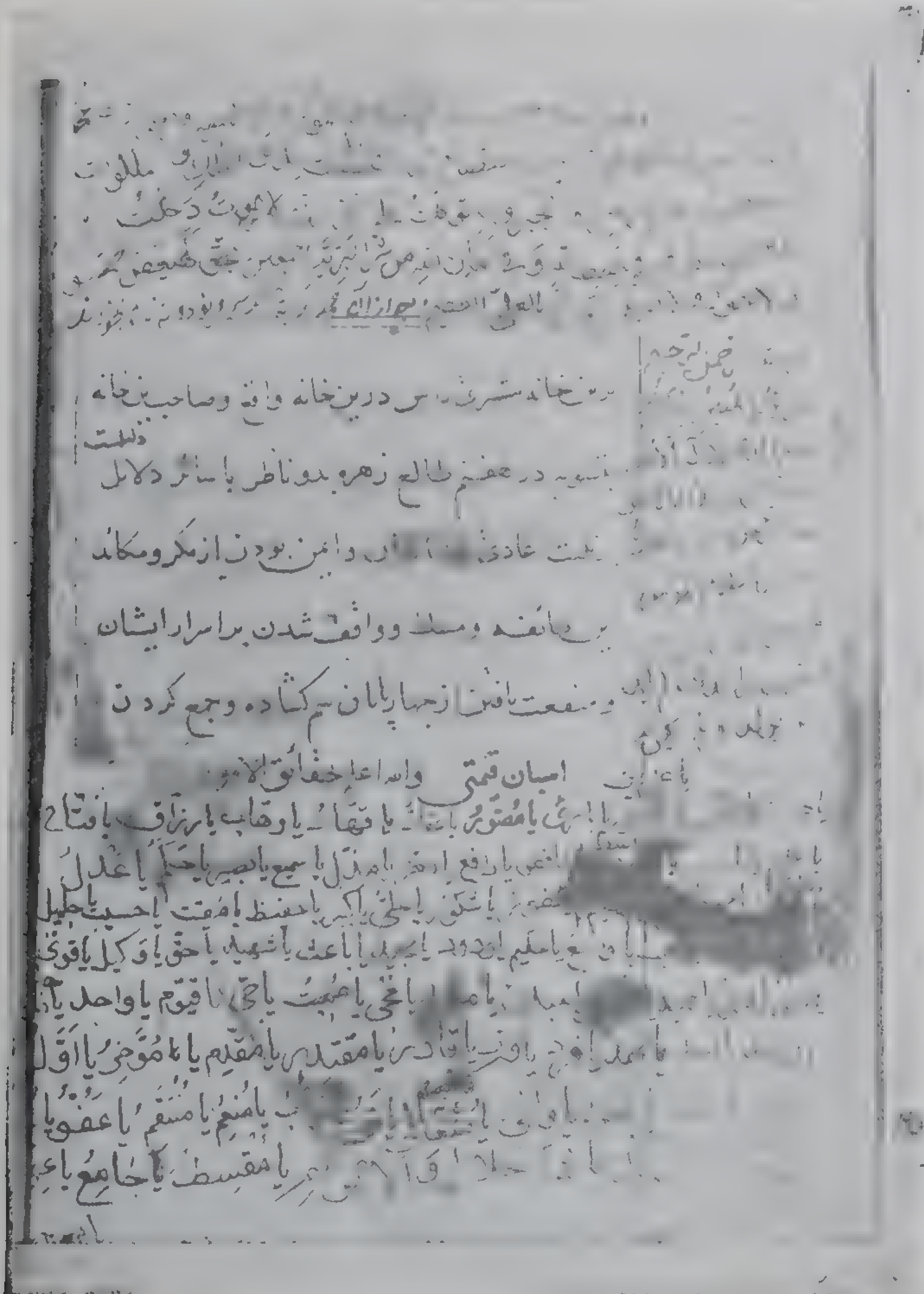
آغاز دیوان نوابی ۶۲۵

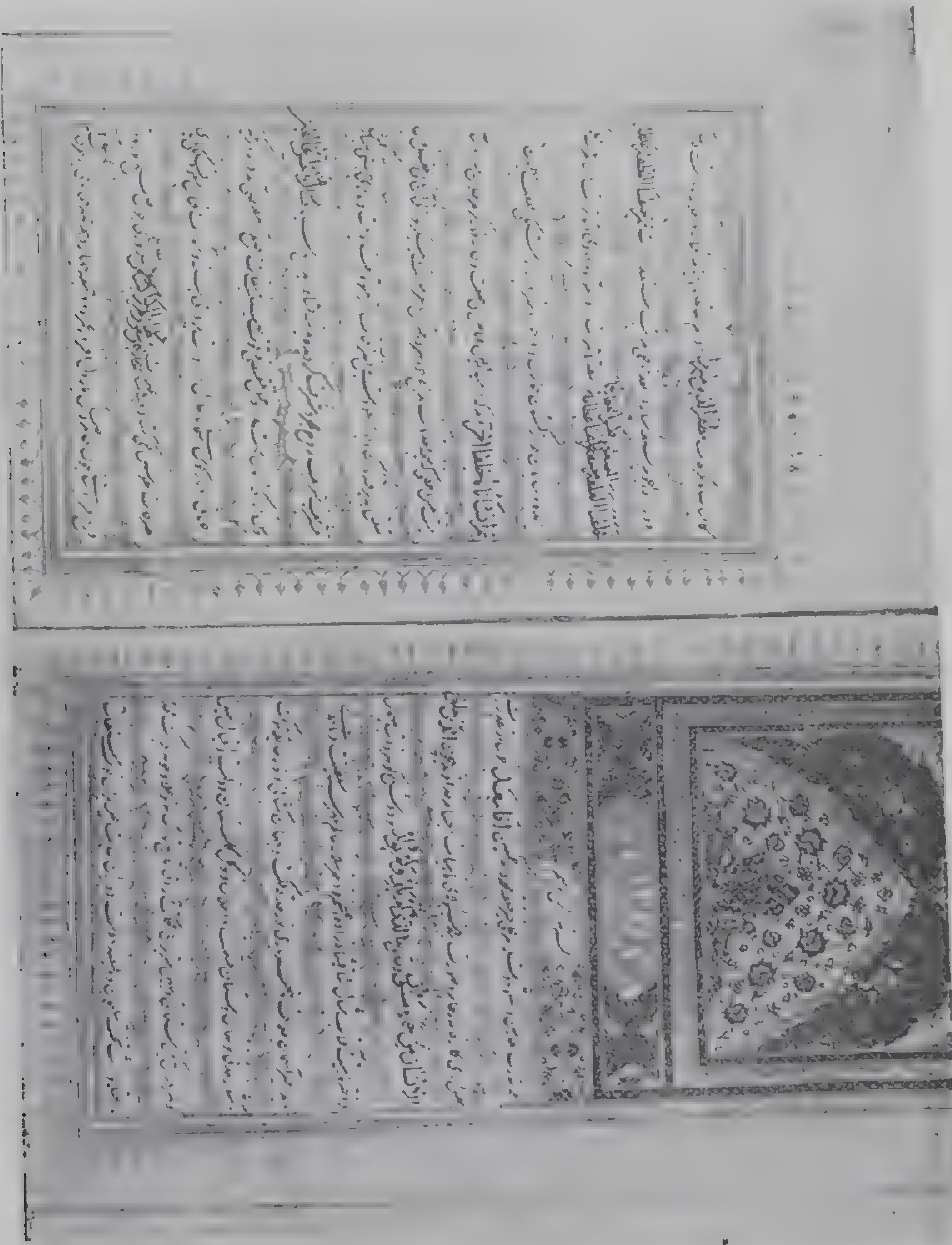
انجام دیوان نوایی ۶۲۵

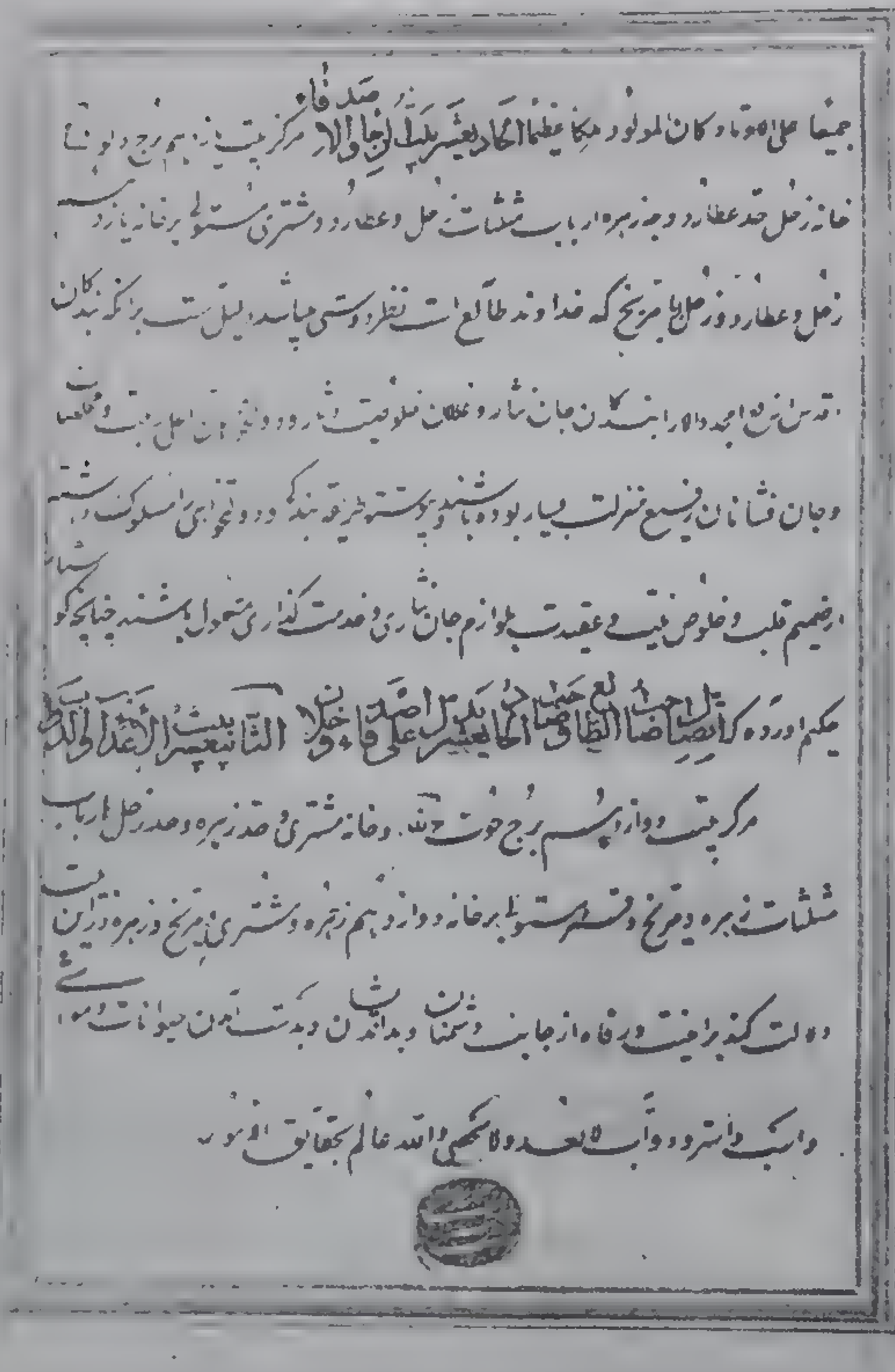
آغاز زایجهٔ عمادالدین محمود ٤٣٧

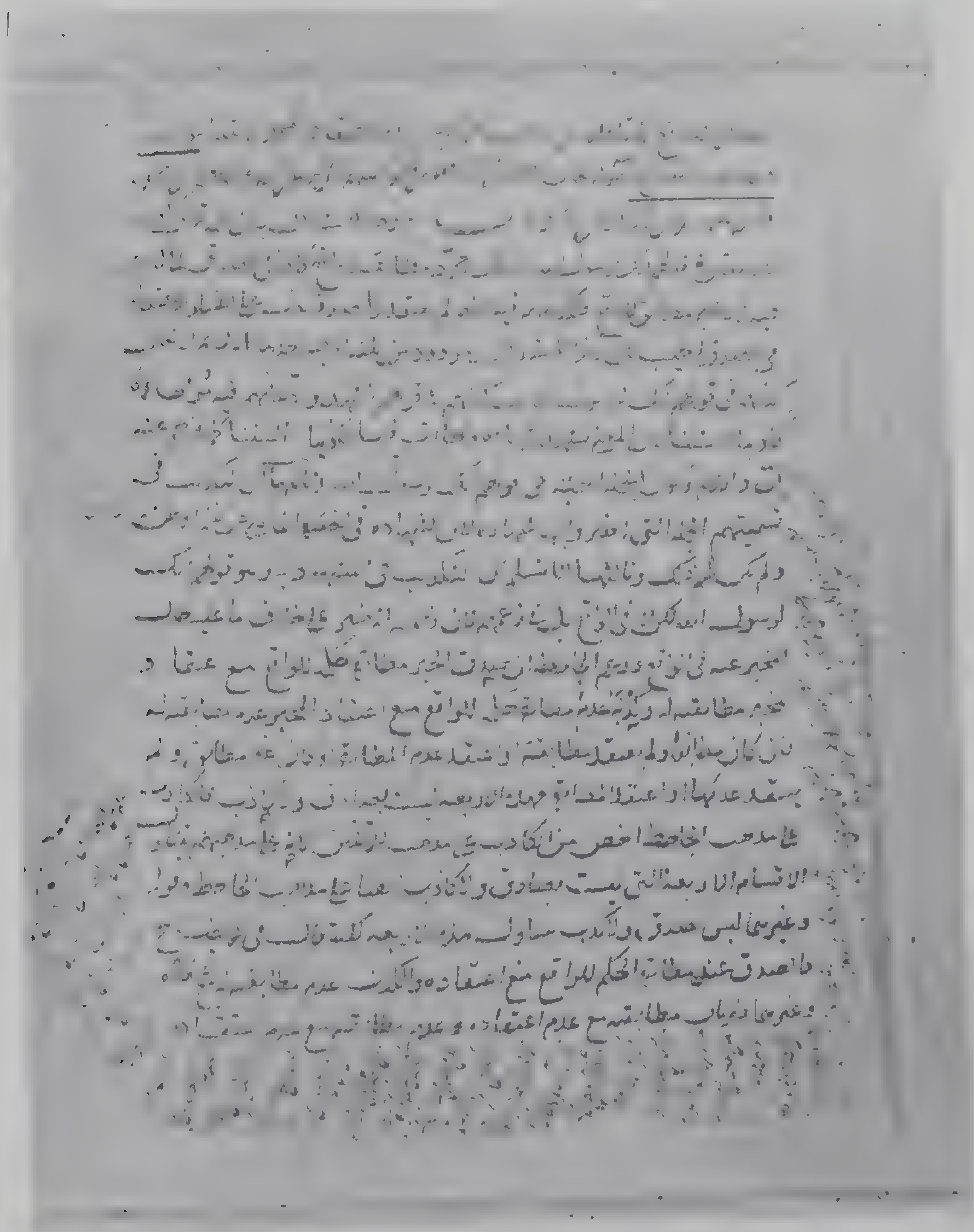
انجام زایجهٔ عمادالدین محمود ۴۳۷

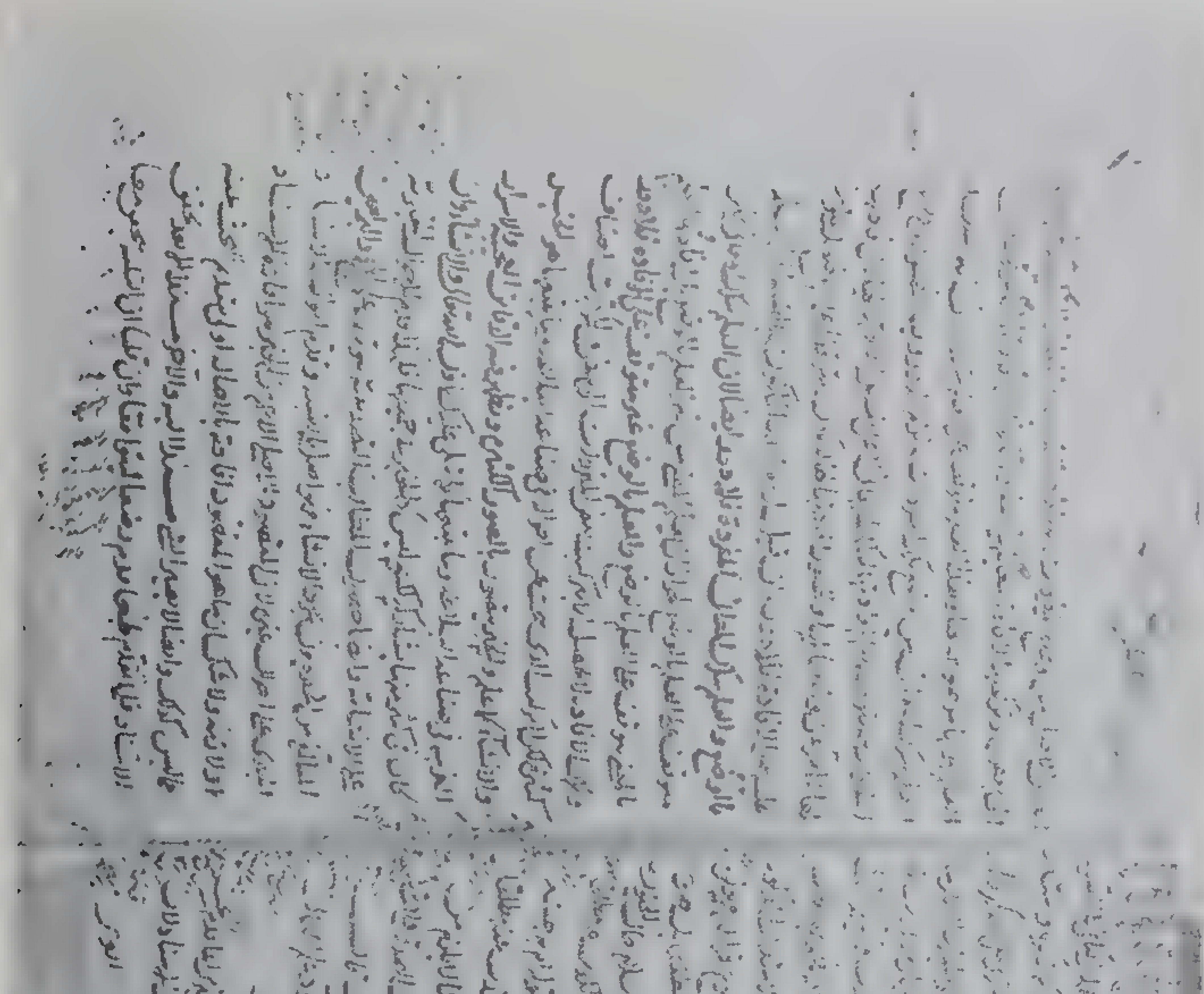
آغاز زایجهٔ مظفرالدین میرزا ۴۳۸

جمیعا علی ما هو و کان المولود ملکا عظیما الحادی عشر [illegible] صدق فانه مرکز بیت [illegible] برج دلو [illegible]
خانه زحل حد عطارد و وجه زهره ارباب مثلثات زحل و عطارد و مشتری مستولی بر خانه یازدهم
زحل و عطارد و زحل با مریخ که خداوند طالع است نظر دوستی می‌باشد دلیل است بر آنکه بندگان
اقدس [illegible] را بندگان جان نثار و غلامان [illegible] احباب و مخلصان
و جان فشانان وسیع منزلت بسیار بوده باشند و پیوسته طریقه بندگی و دولتخواهی را مسلوک داشته
از صمیم قلب و خلوص نیت و عقیدت لوازم جان نثاری و خدمتگذاری را [illegible] باشند چنانچه
حکیم وارد شده [illegible]
مرکز بیت دوازدهم برج حوت است. و خانه مشتری و حد زهره و حد زحل ارباب
مثلثات زهره و مریخ و قمر مستولی بر خانه دوازدهم زهره و مشتری و مریخ و زهره در این
دولت کند رفعت و رفاه از جانب دشمنان و بداندیشان و بدخواهان [illegible] حیوانات و مواشی
و اسب و استر و دواب لاتعد و لاتحصی والله عالم بحقایق الامور

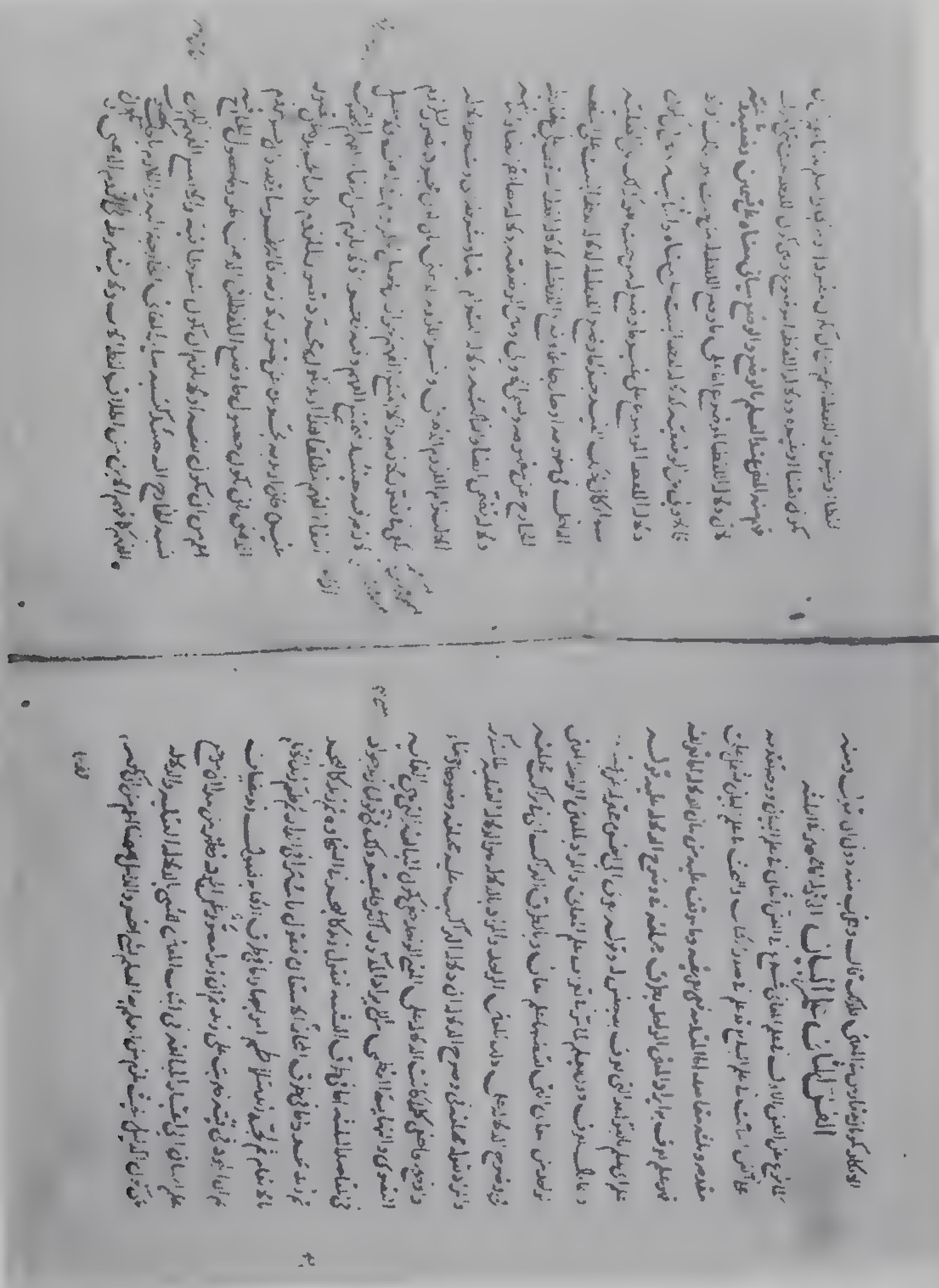
انجام زایجهٔ مظفرالدین میرزا ۴۳۸

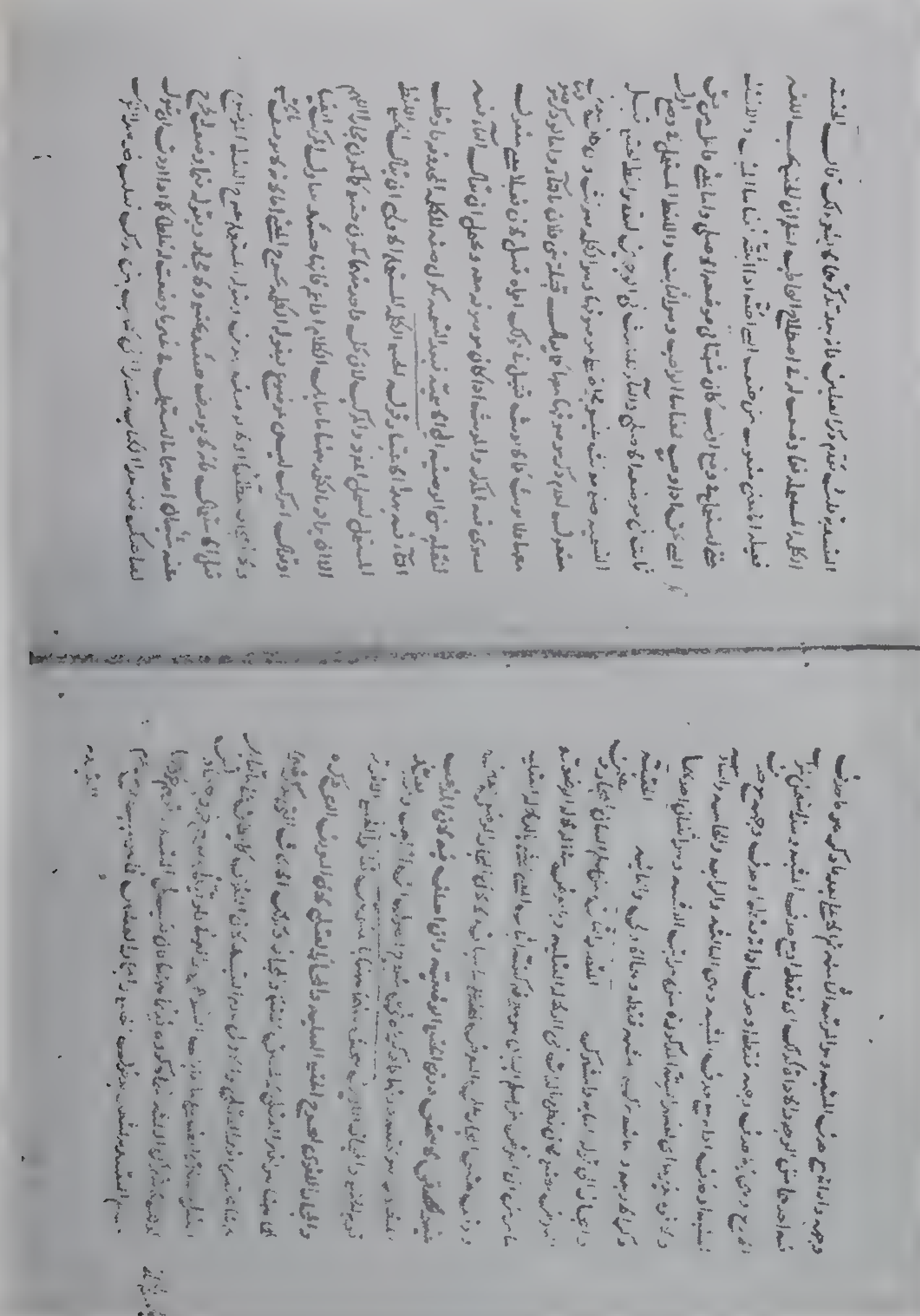
شرح التلخیص ۹۳۹

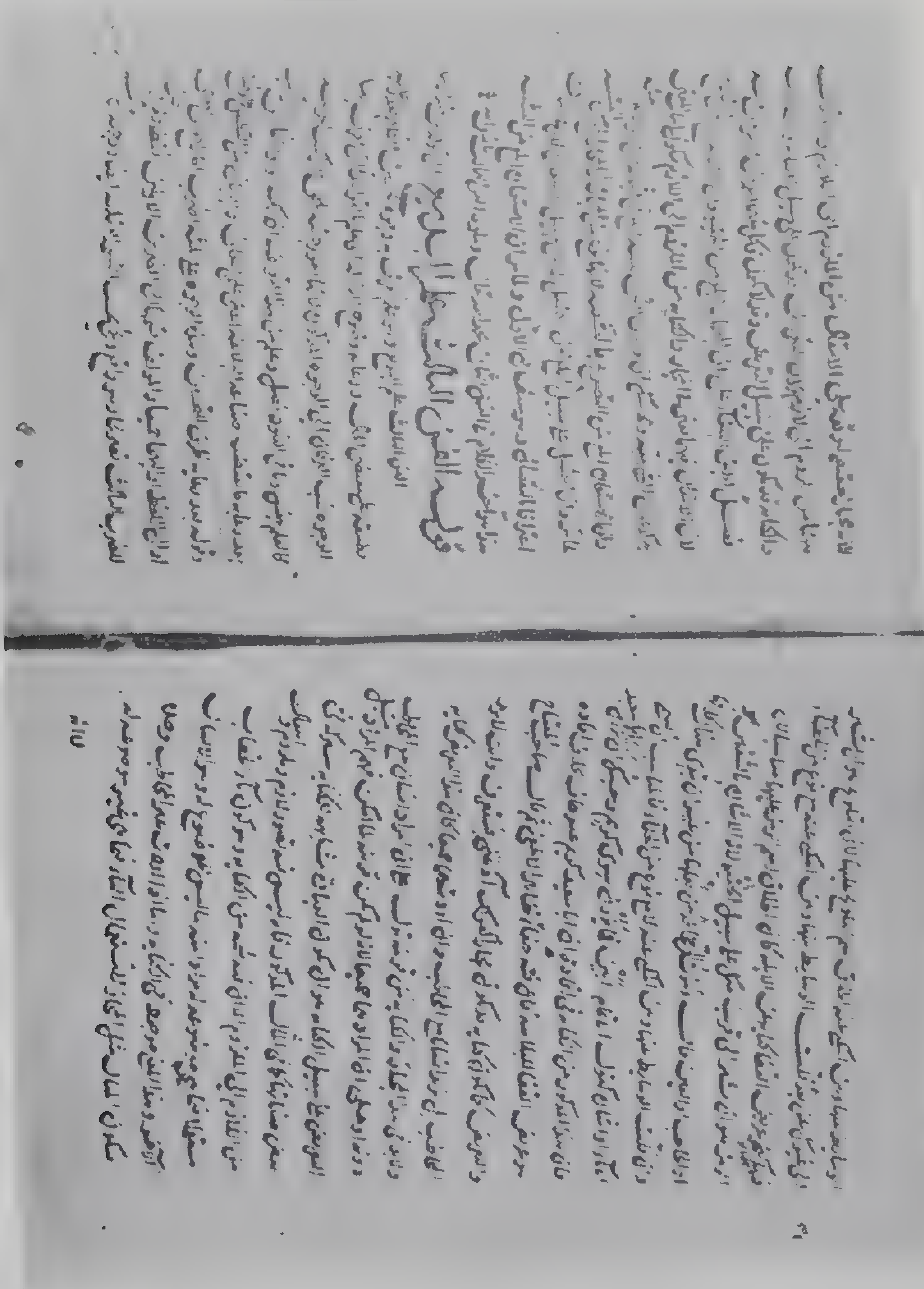
شرح التلخیص ۹۳۹

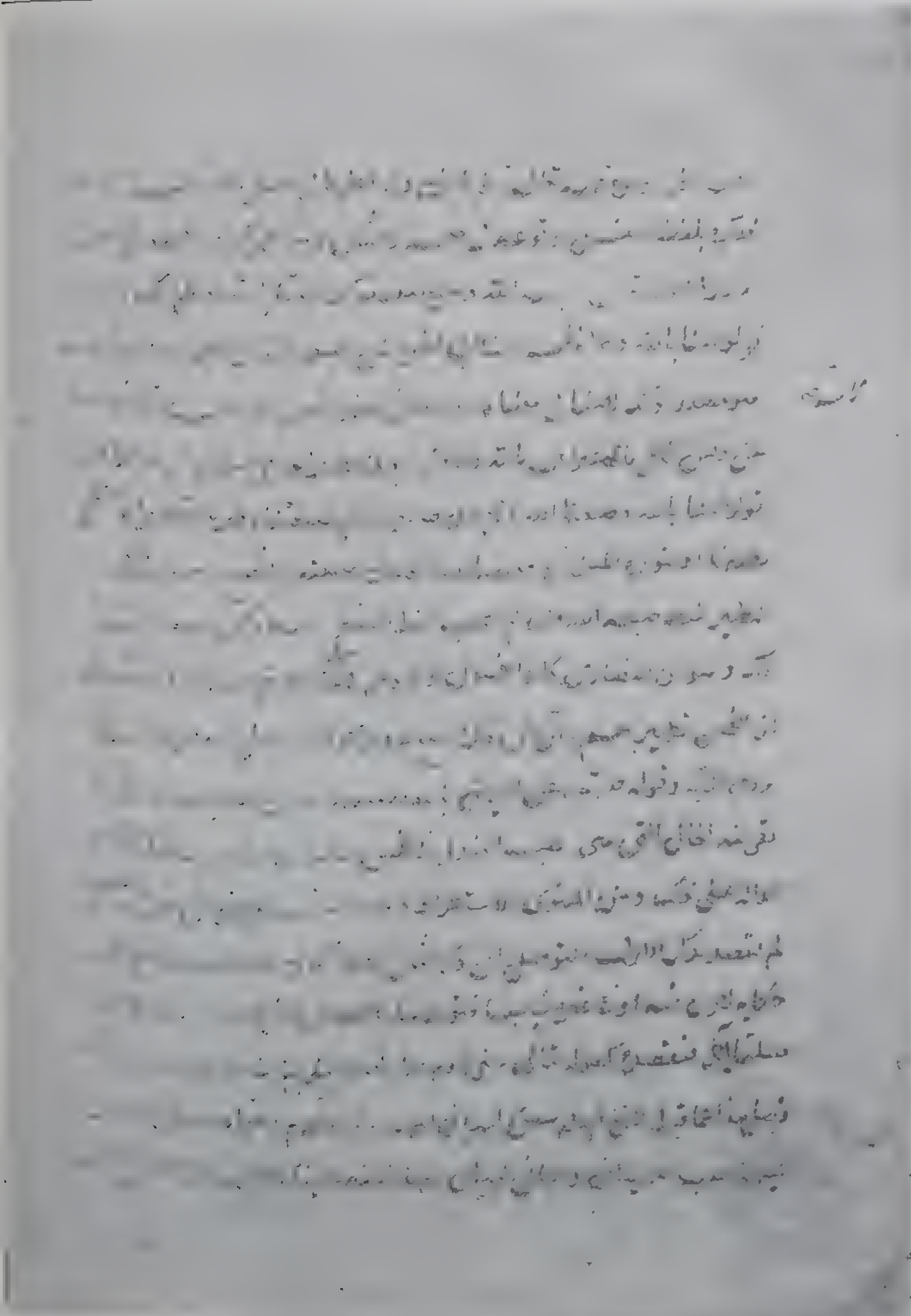
شرح التلخیص ۹۳۹

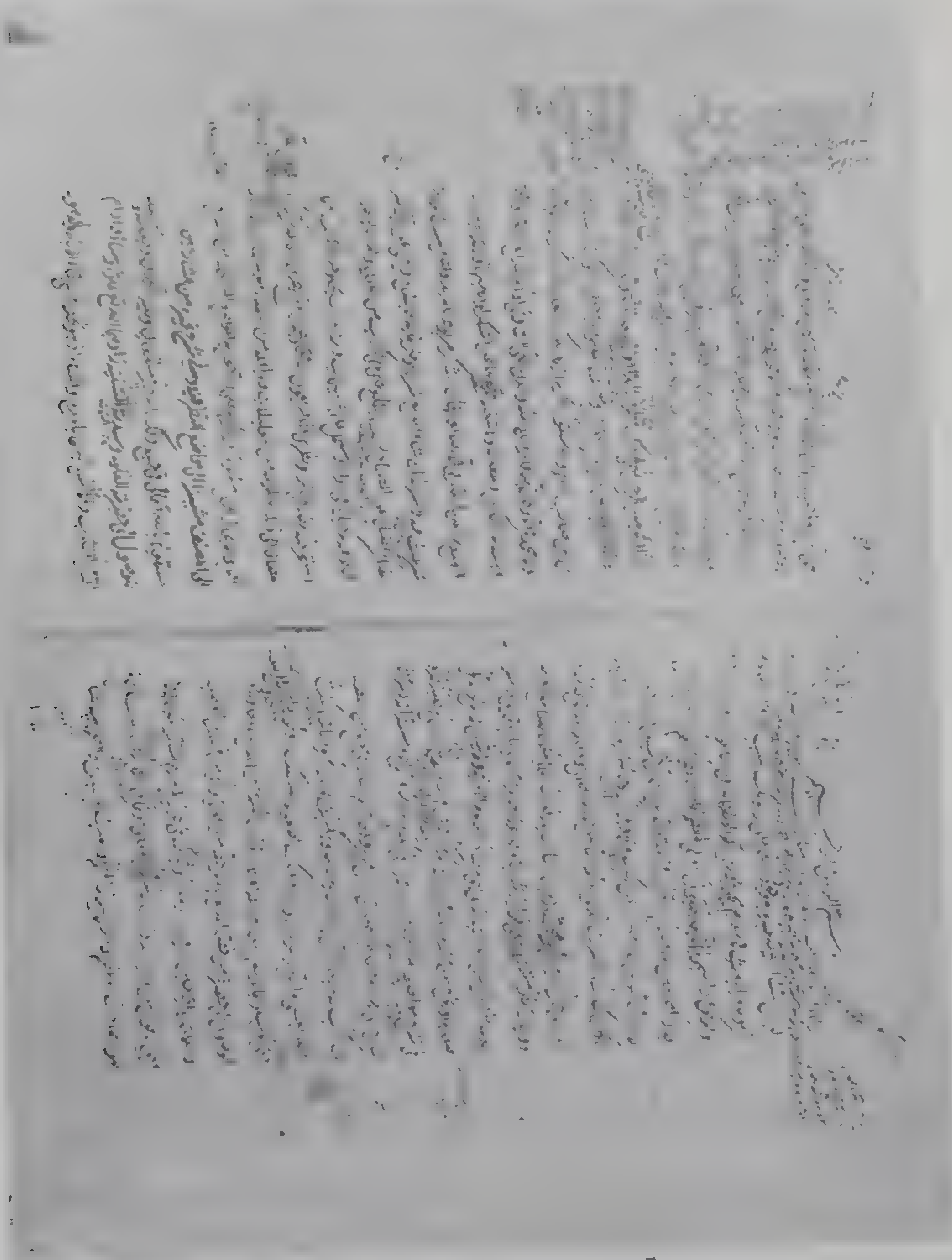
شرح التلخیص ۹۳۹

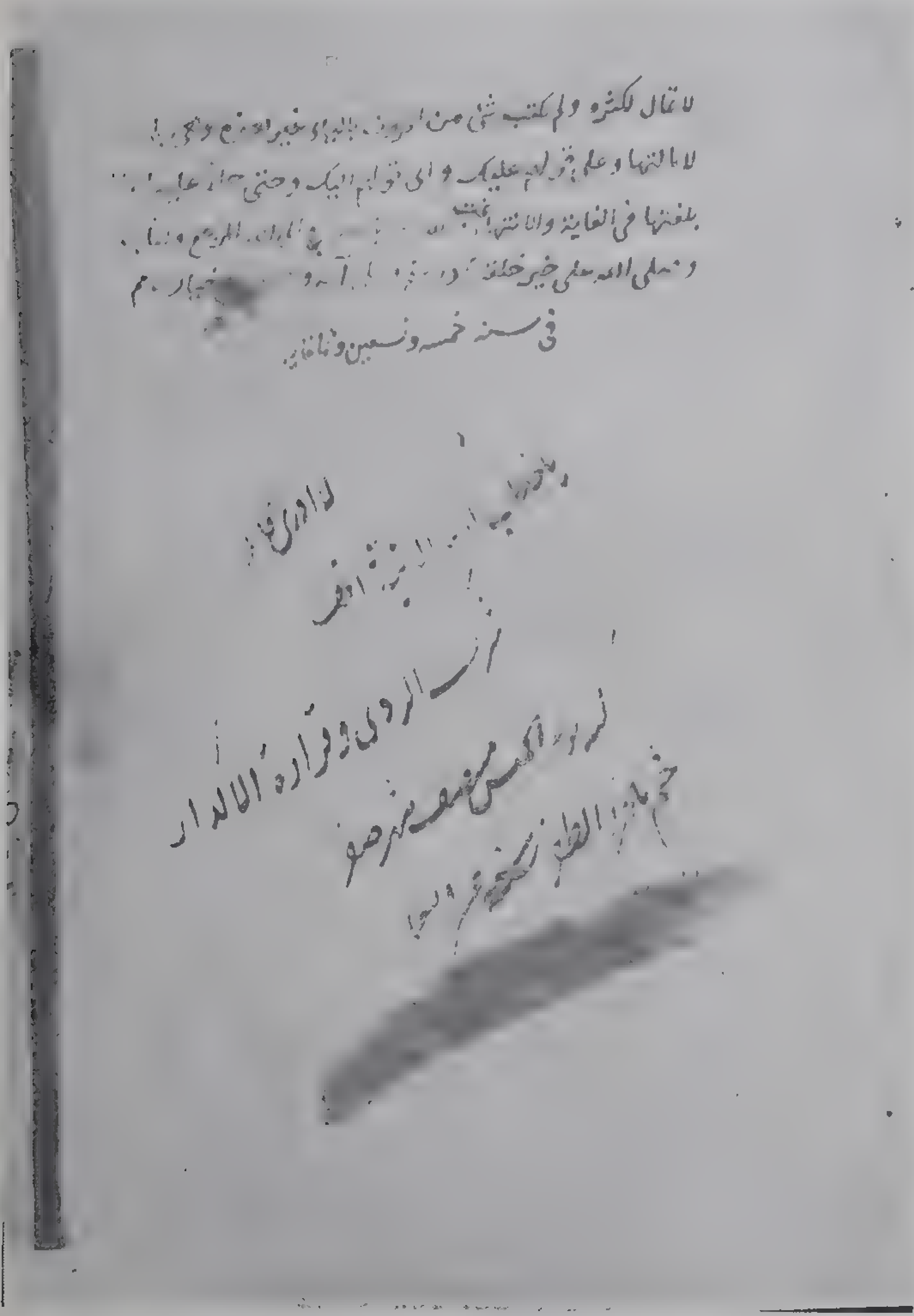
شرح التلخيص ۹۳۹

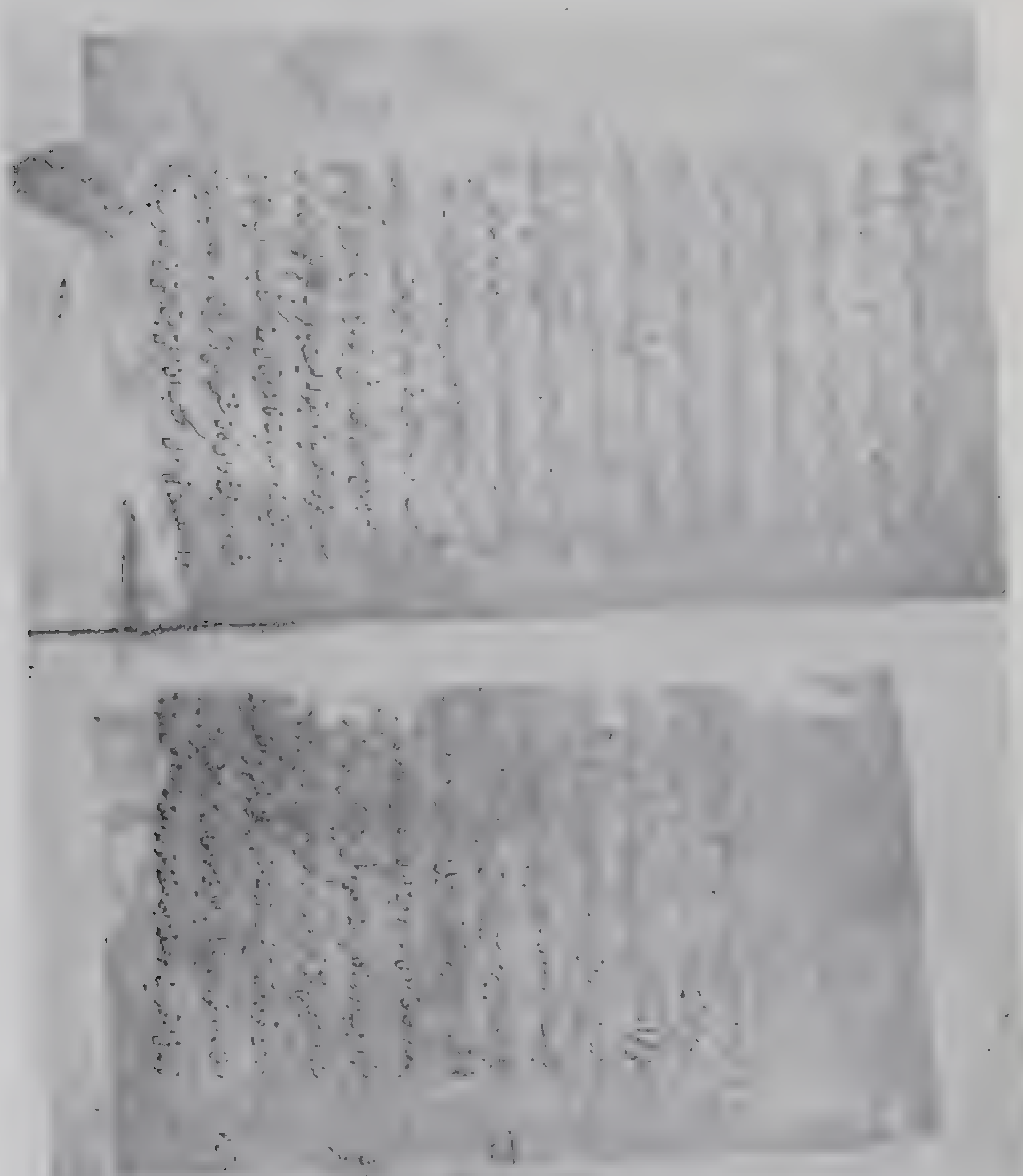
شرح التلخیص ۹۳۹

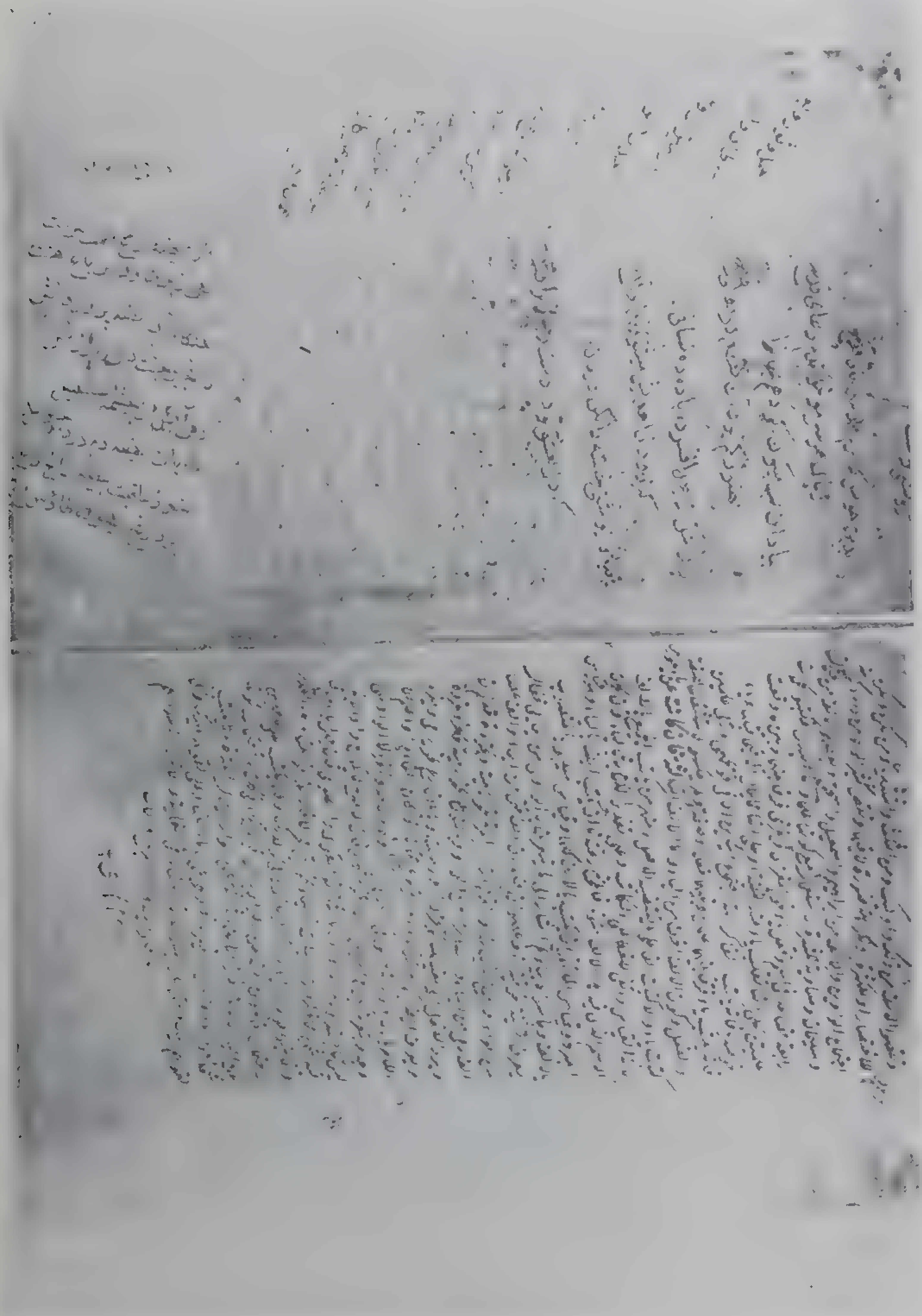
آغاز شرح الشافیة جاربردی ۹۶۴

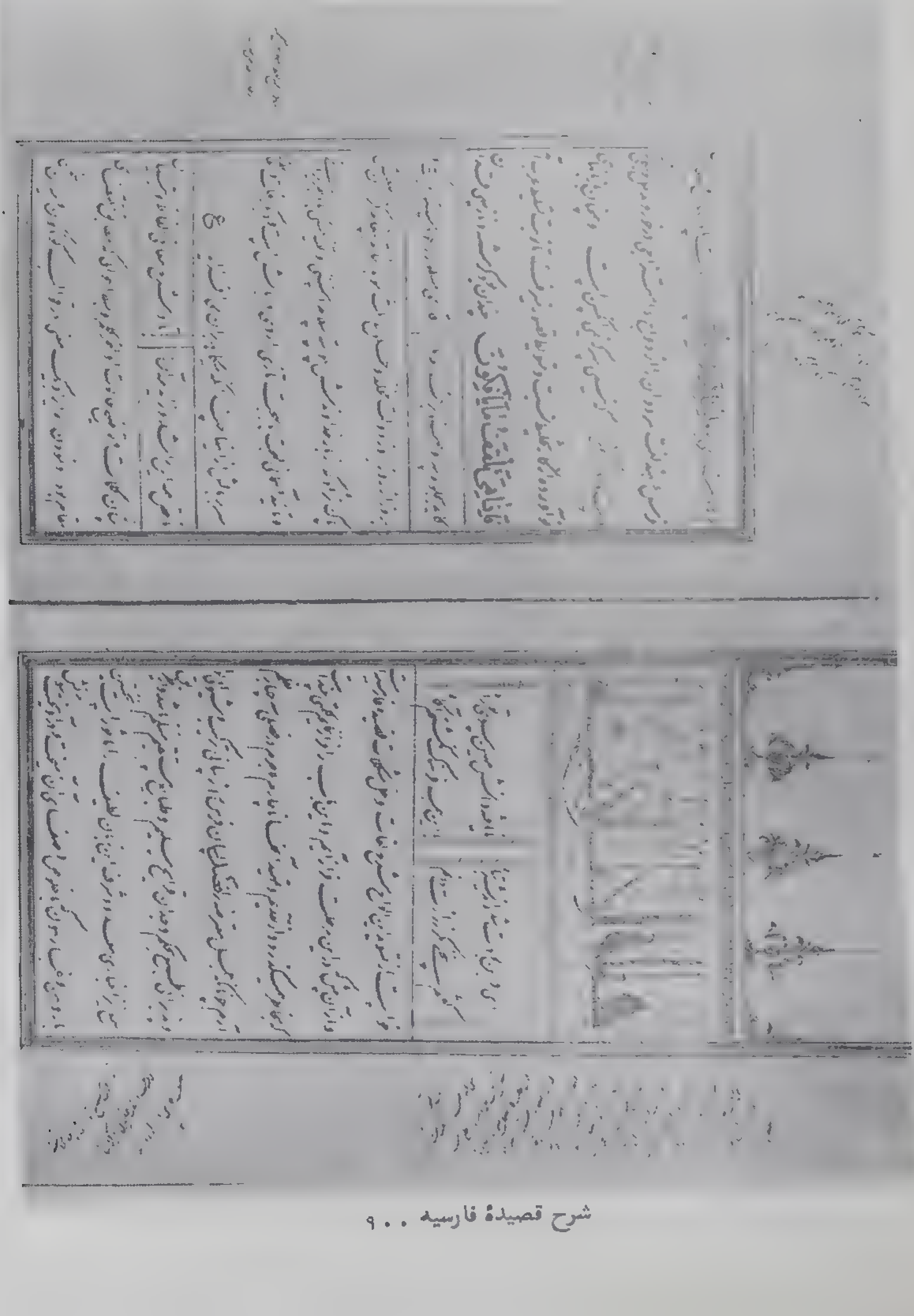
انجام شرح الشافیة جاربردی ۹۶۴

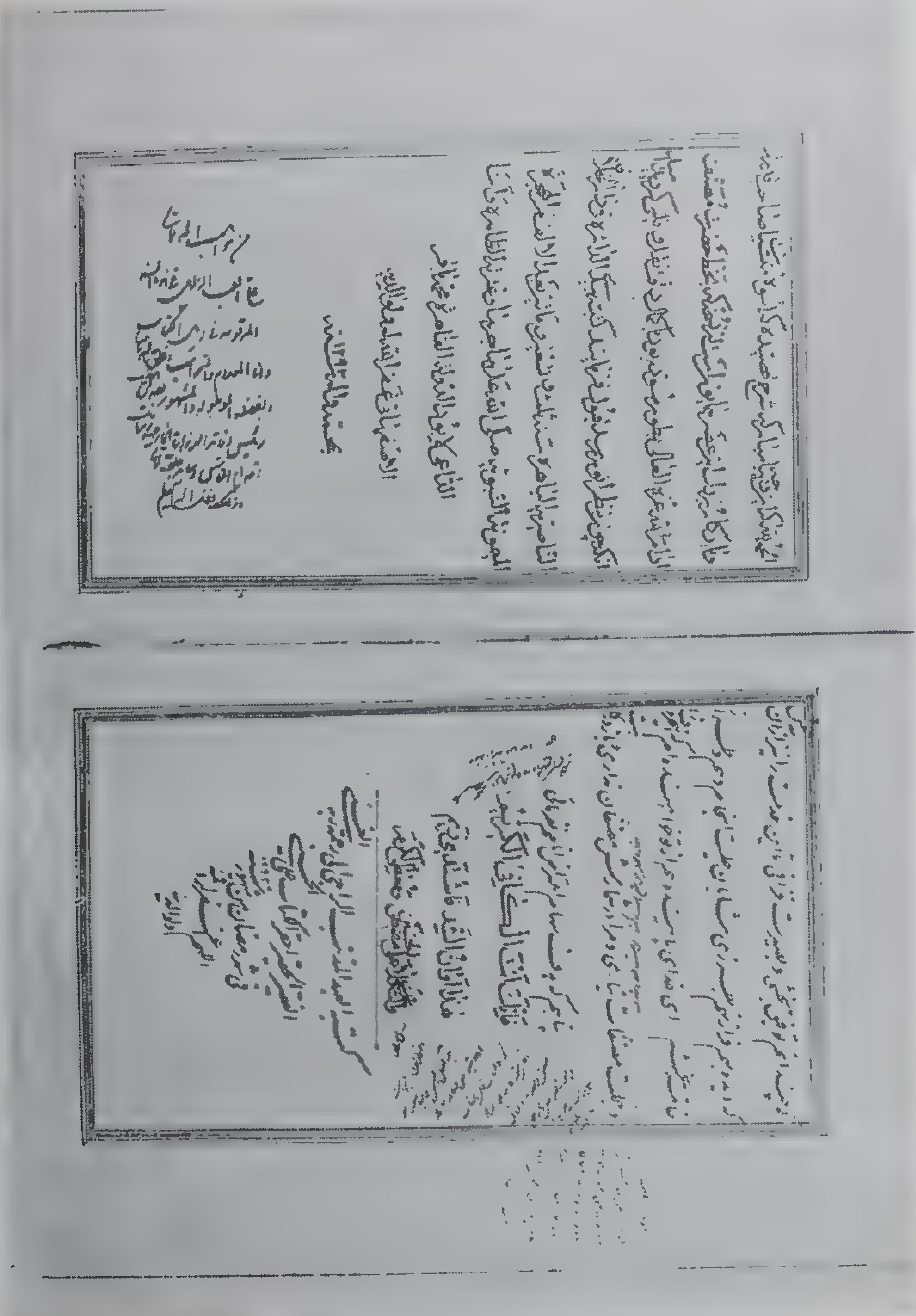
آغاز شرح الشافیة جاربردی ۹۶۷

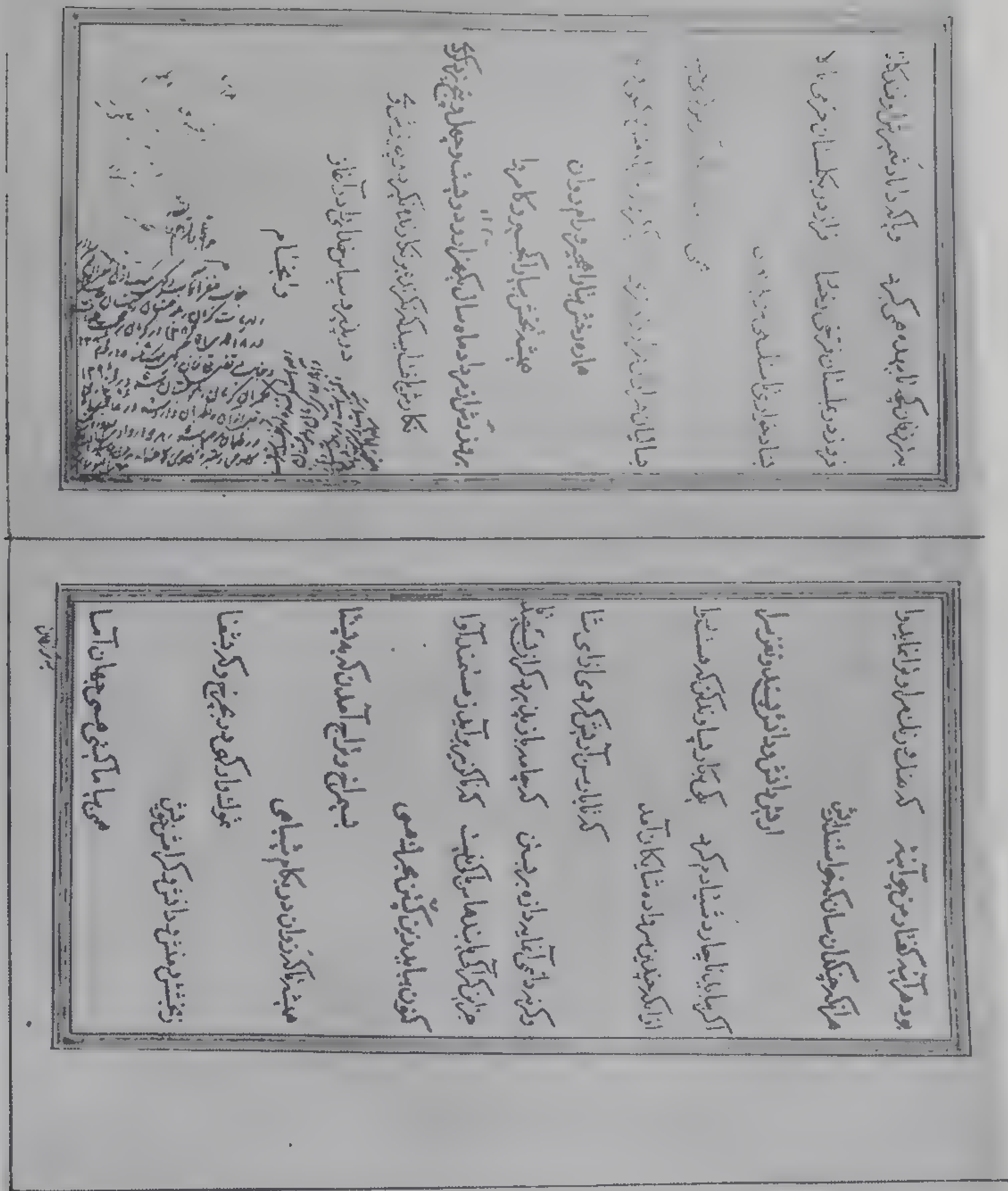
انجام شرح الشافیة جاربردی ۹۶۷

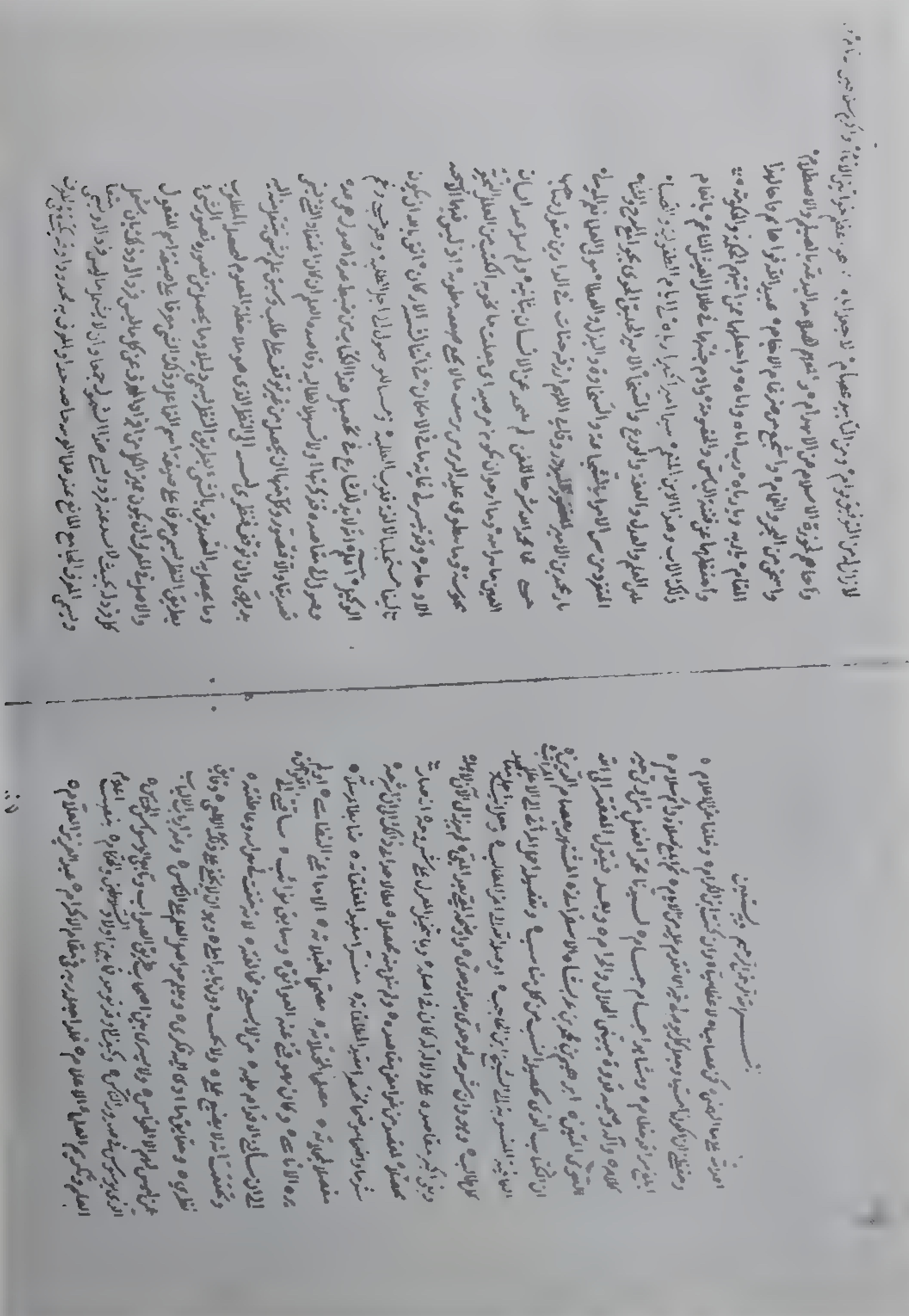
شرح قصیدهٔ فارسیه ۹۰۰

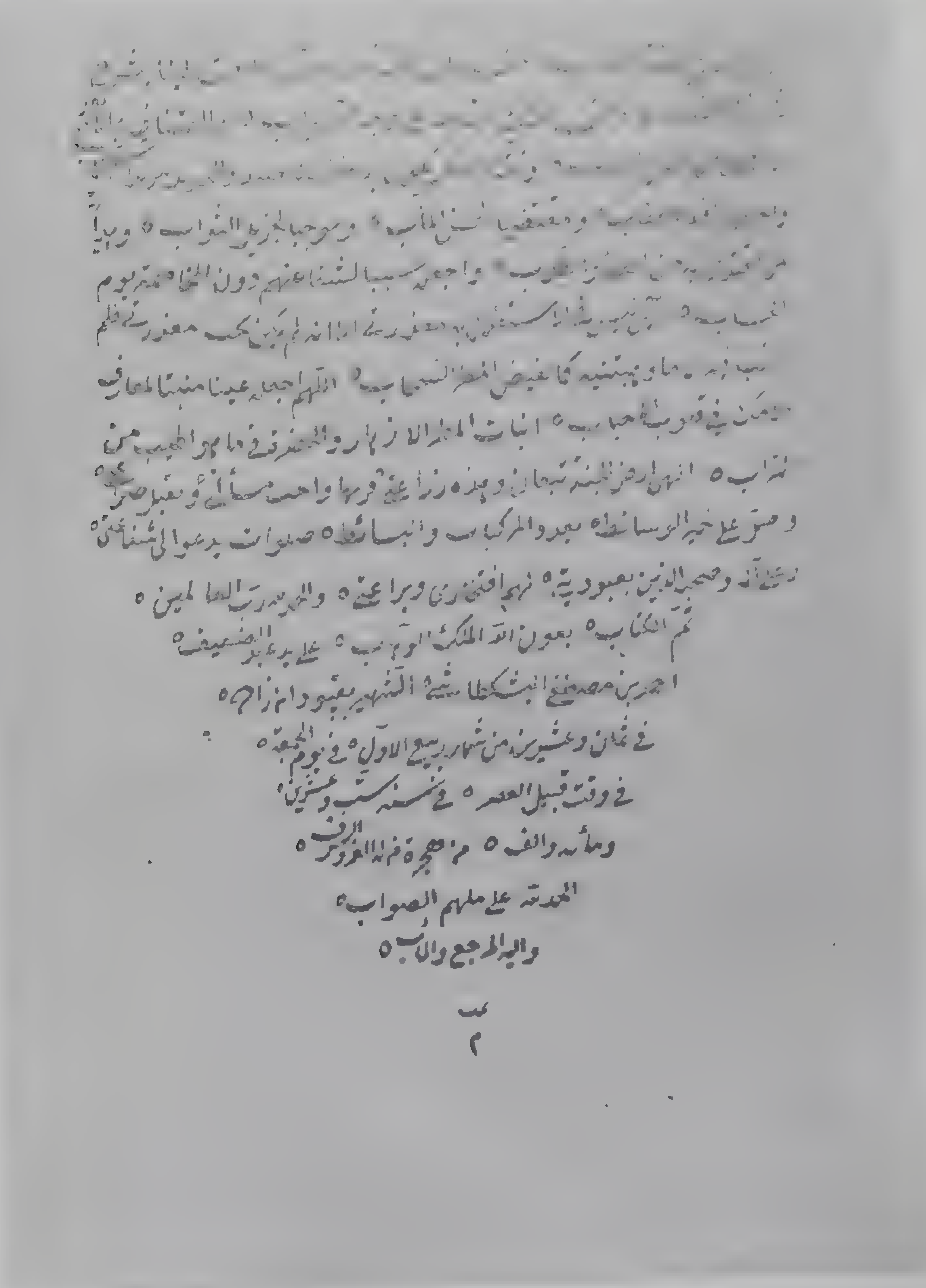
شرح قصیدهٔ فارسیه ۹۰۰

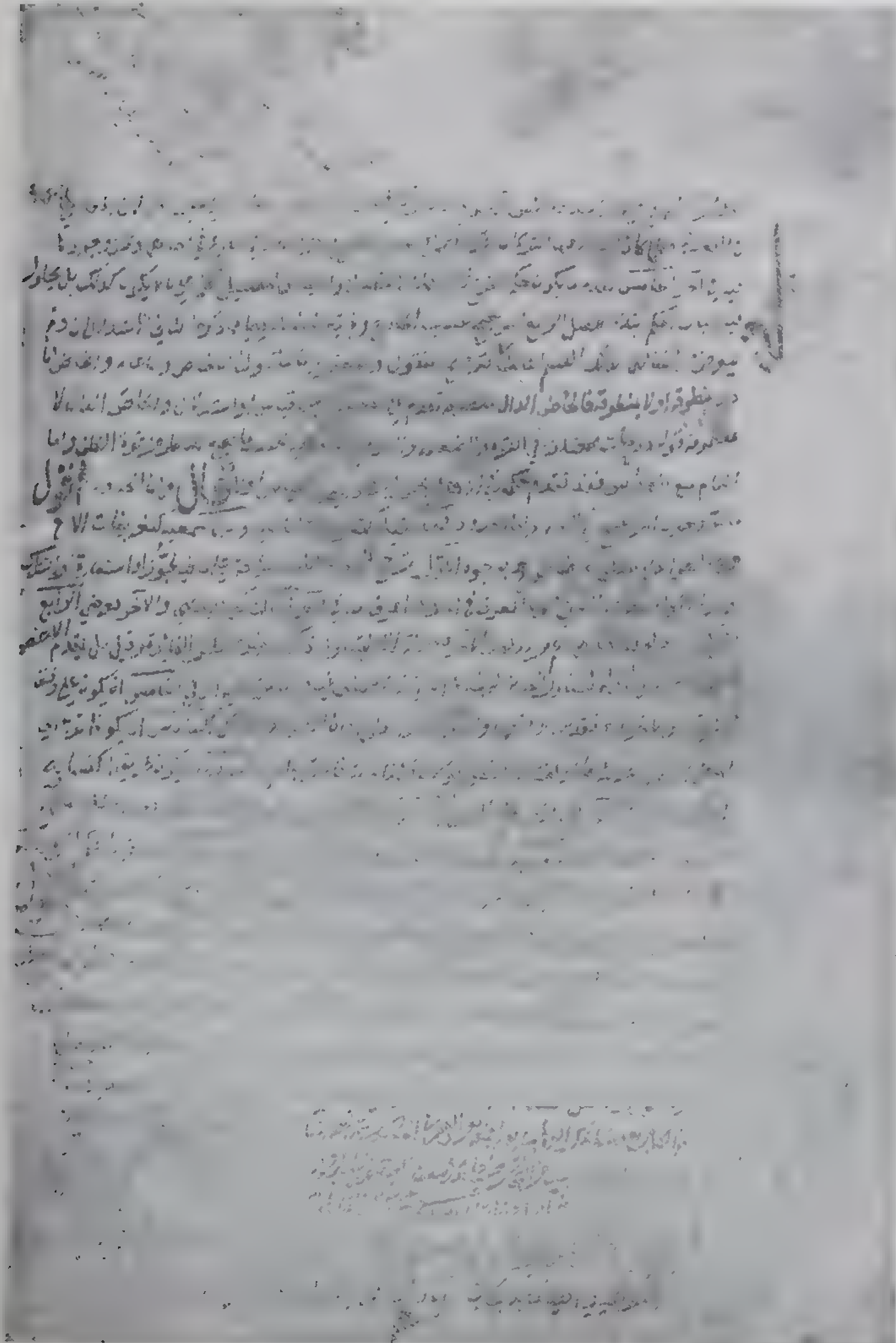
شرح قصیدهٔ فارسیه ۹۰۰

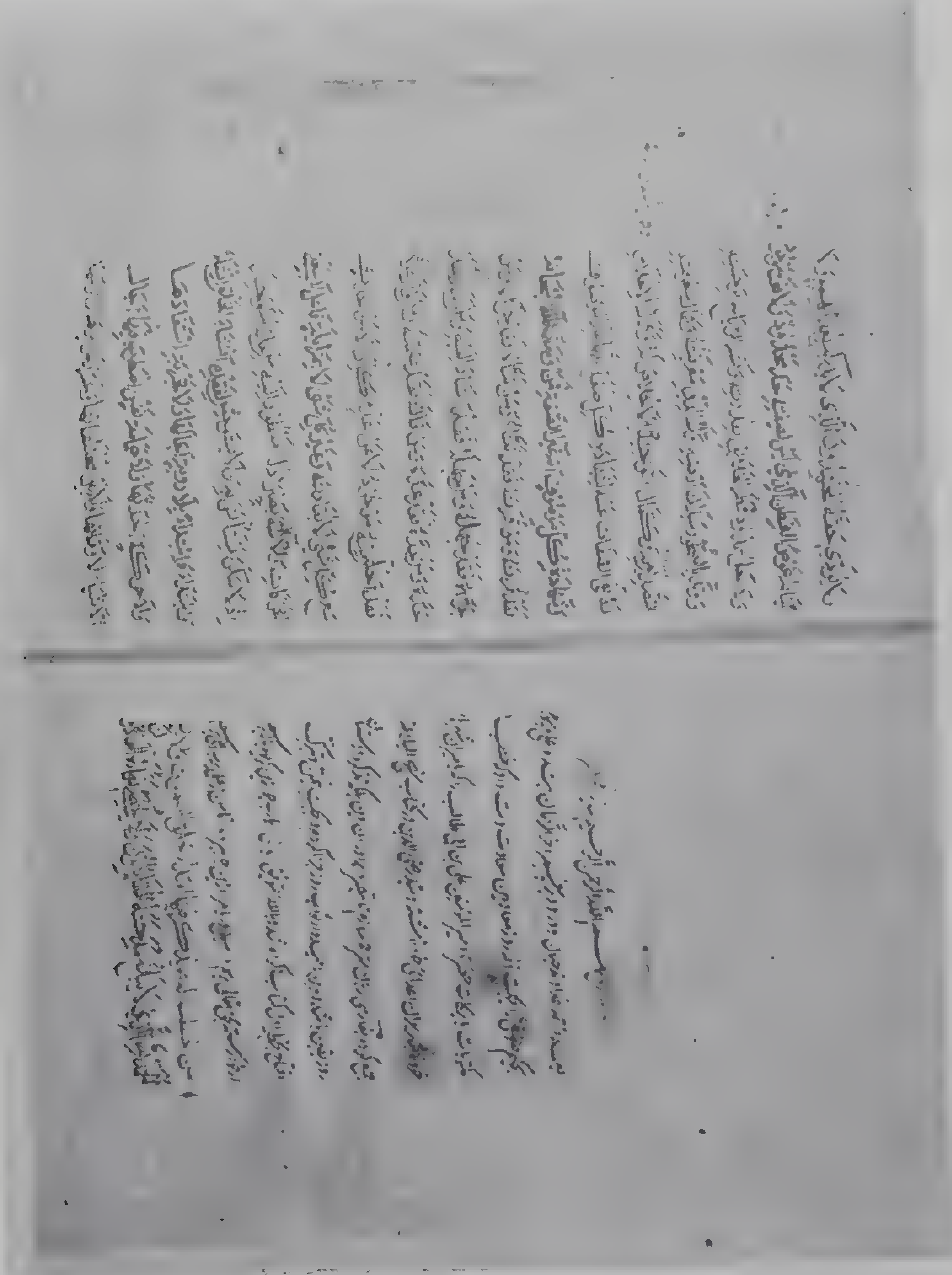
آغاز شرح الکافیة اسفراینی ۱۰۲۵

والحمد لله رب العالمين
تم الكتاب بعون الله الملك الوهاب على يد العبد الضعيف
في ثمان وعشرين من شهر ربيع الاول في يوم الجمعة
في وقت قبيل العصر في سنة ست وعشرين
ومائة والف من هجرة من له العز والشرف
الحمد لله على ملهم الصواب
واليه المرجع والمآب

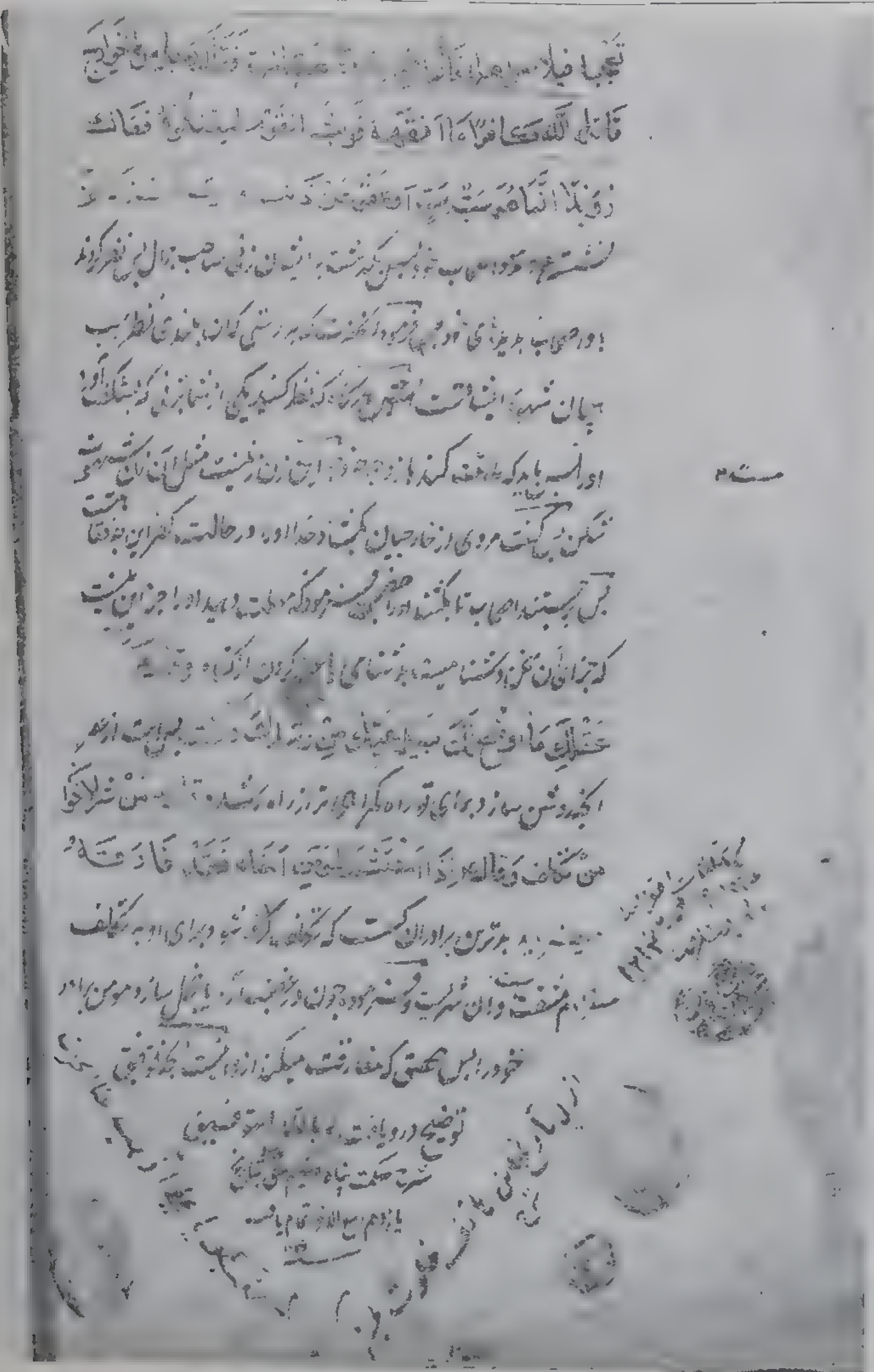
انجام شرح الكافية اسفراينی ۱۰۲۵

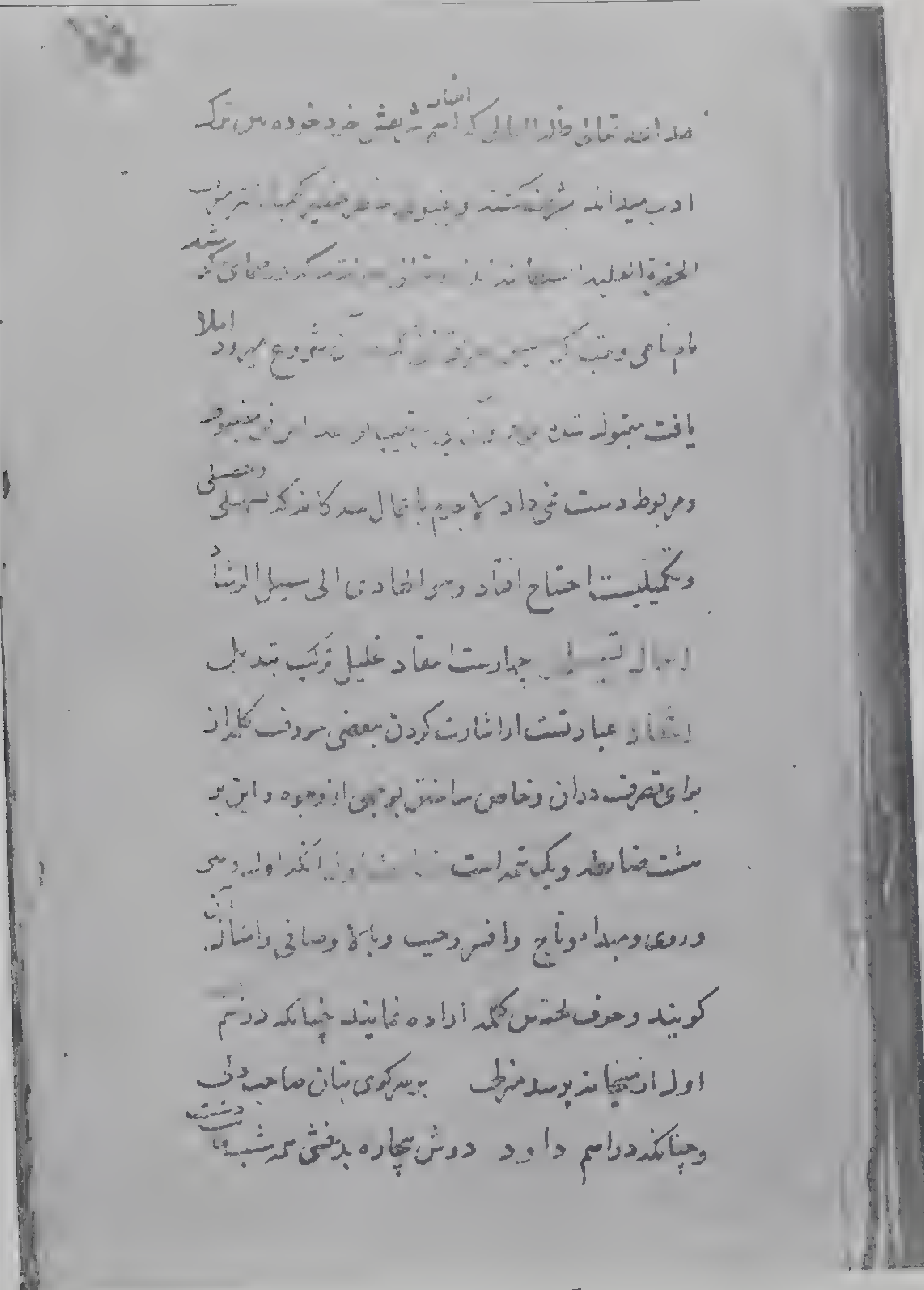
انجام شرح مختصر المنتهی ۱۰۲۹

آغاز شرح نهج‌البلاغة حکیم علی صوفی ۱۲۰

انجام شرح نهج‌البلاغة حکیم علی صوفی ۱۲۰

[illegible]

ادب میدانند [illegible]

[illegible]

[illegible]

یافت [illegible]

ومربوط دست نمی داد [illegible]

وتکمیلست احتیاج افتاد [illegible] الی سبیل الارشاد

[illegible] چهارست معاد خلیل ترکیب تبدیل

[illegible] عبارتست از اشارت کردن ببعضی حروف کلمه از

برای تصرف در آن وخاص ساختن بنوعی از وجوه واین بر

هشت ضابطه ویک تتمه است [illegible]

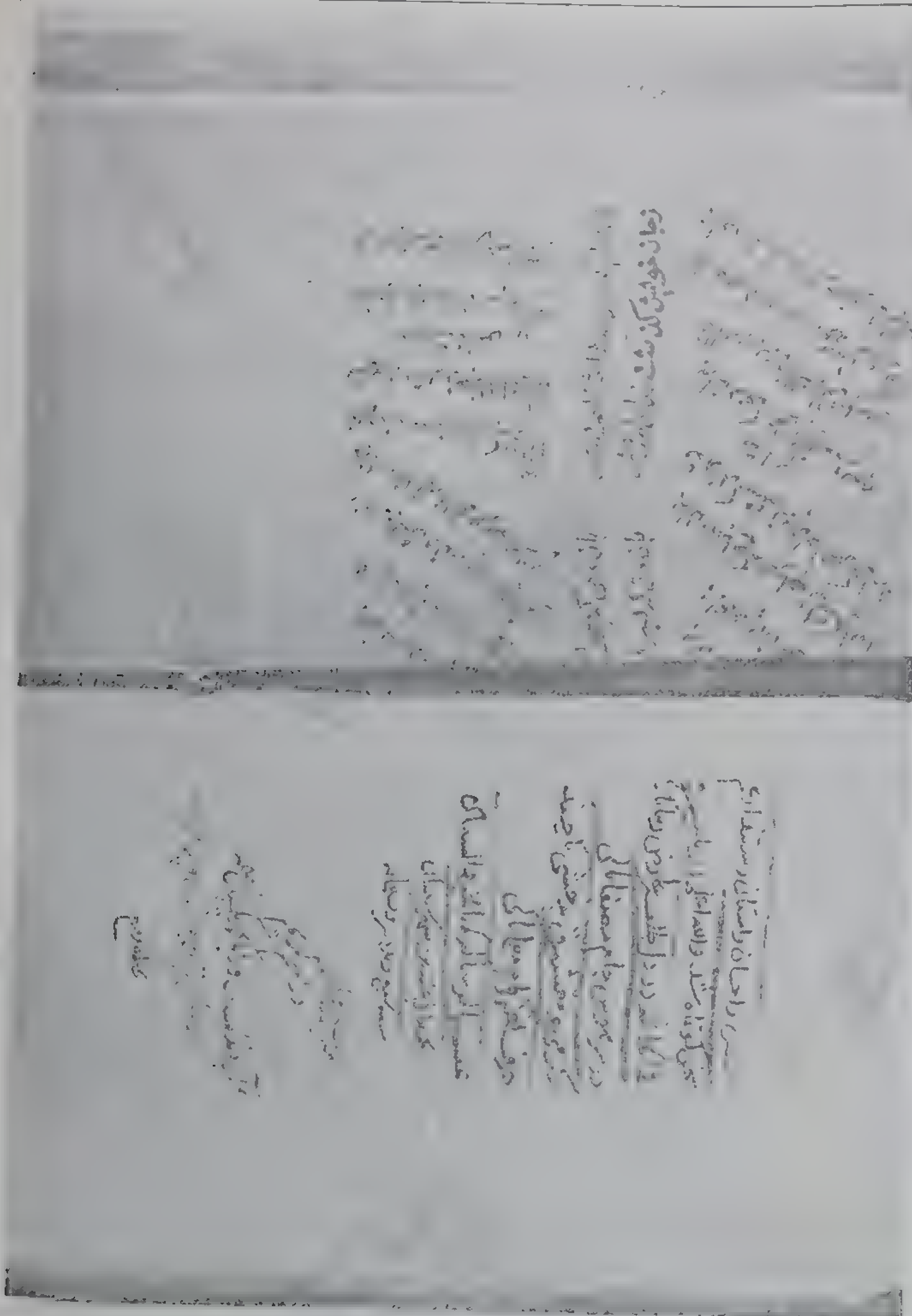
ودوری ومبدا وتاج وافسر وجیب [illegible] وصافی وامثاله

گویند وحرف [illegible] کلمه اراده نمایند چنانکه در اسم

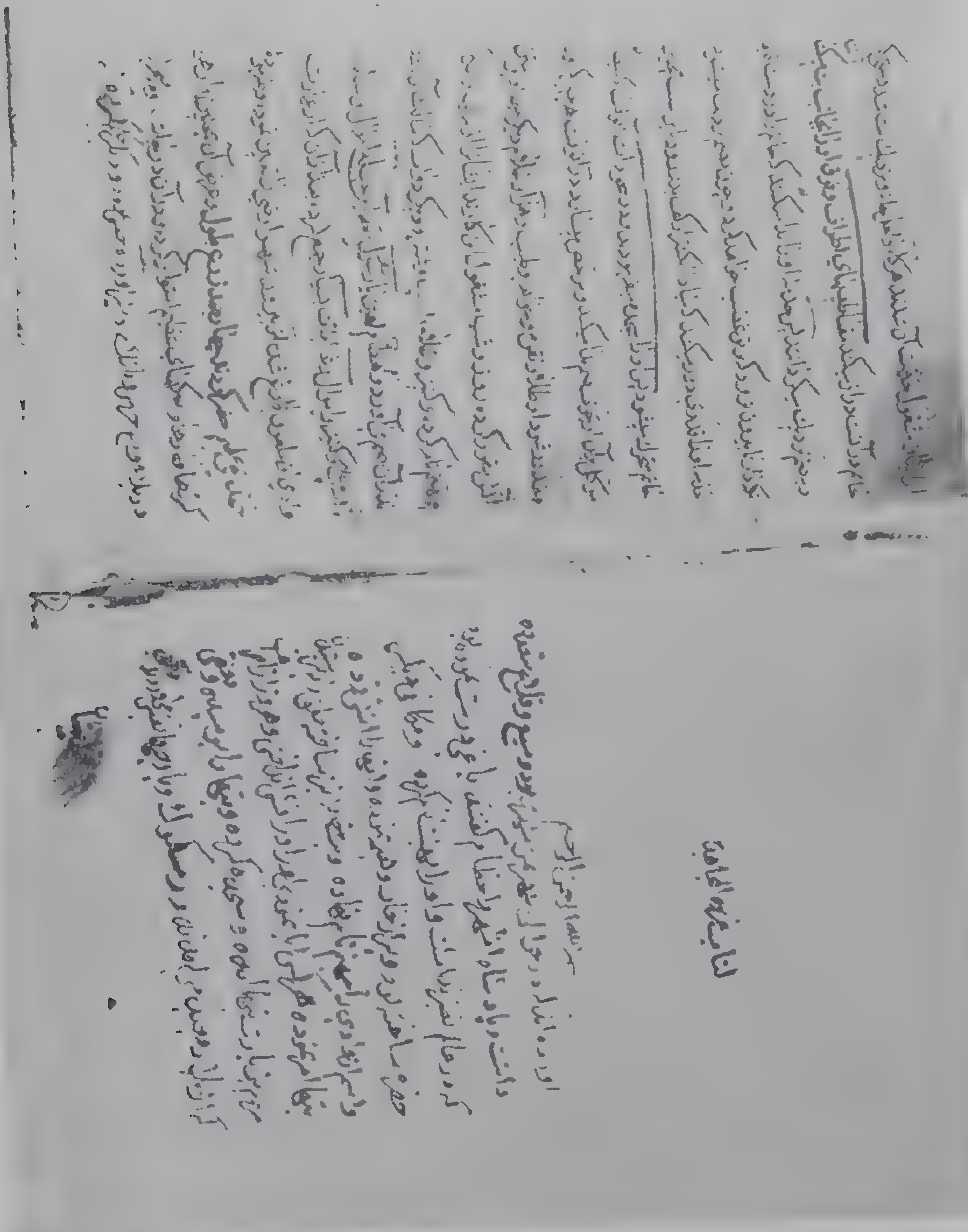
اول از میانه برسد منزلت   به سر کوی بتان صاحب دل

وچنانکه در اسم داود   دوش بیچاره بدبختی که شب [illegible]

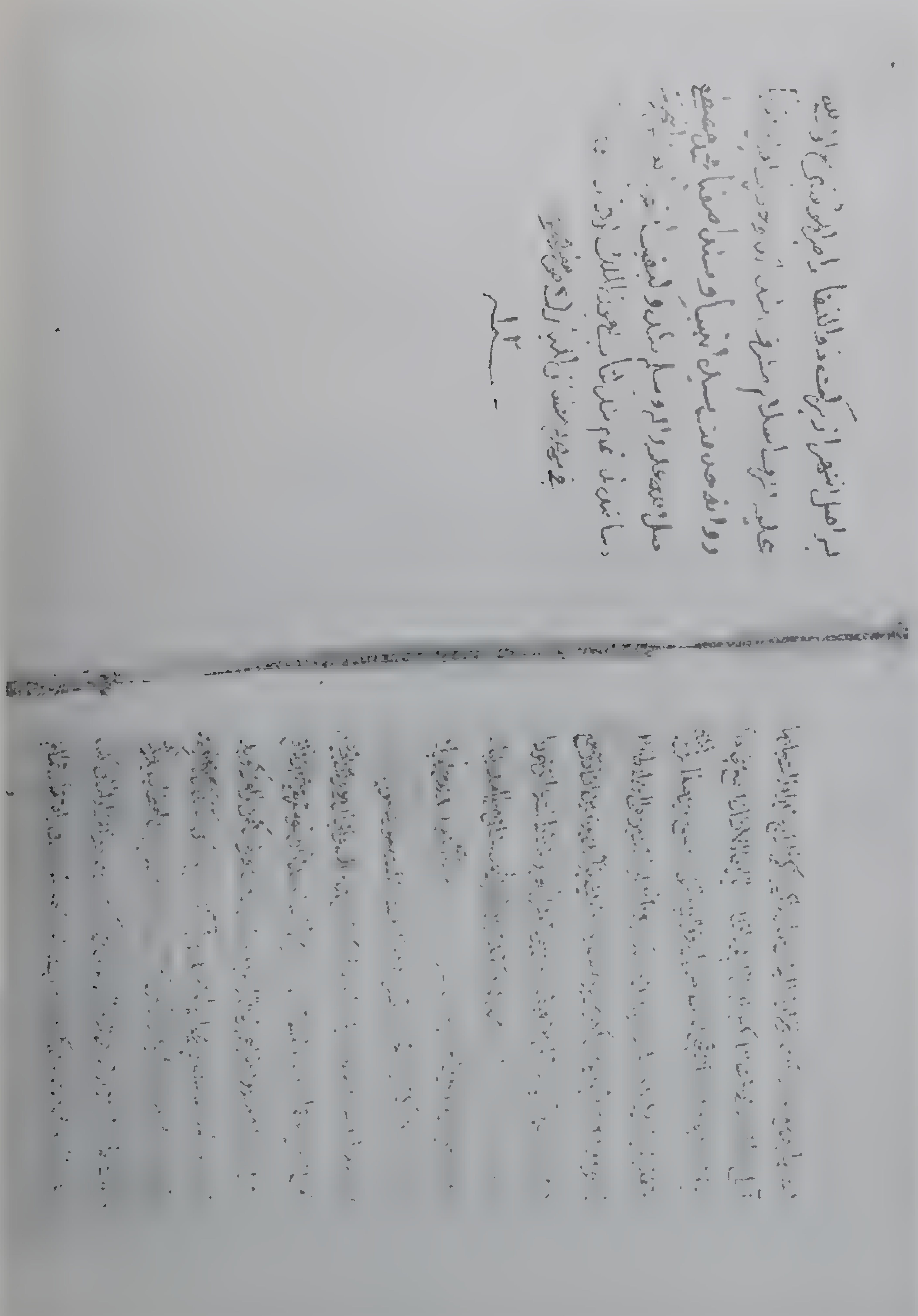
آغاز ضابطهٔ حل معما

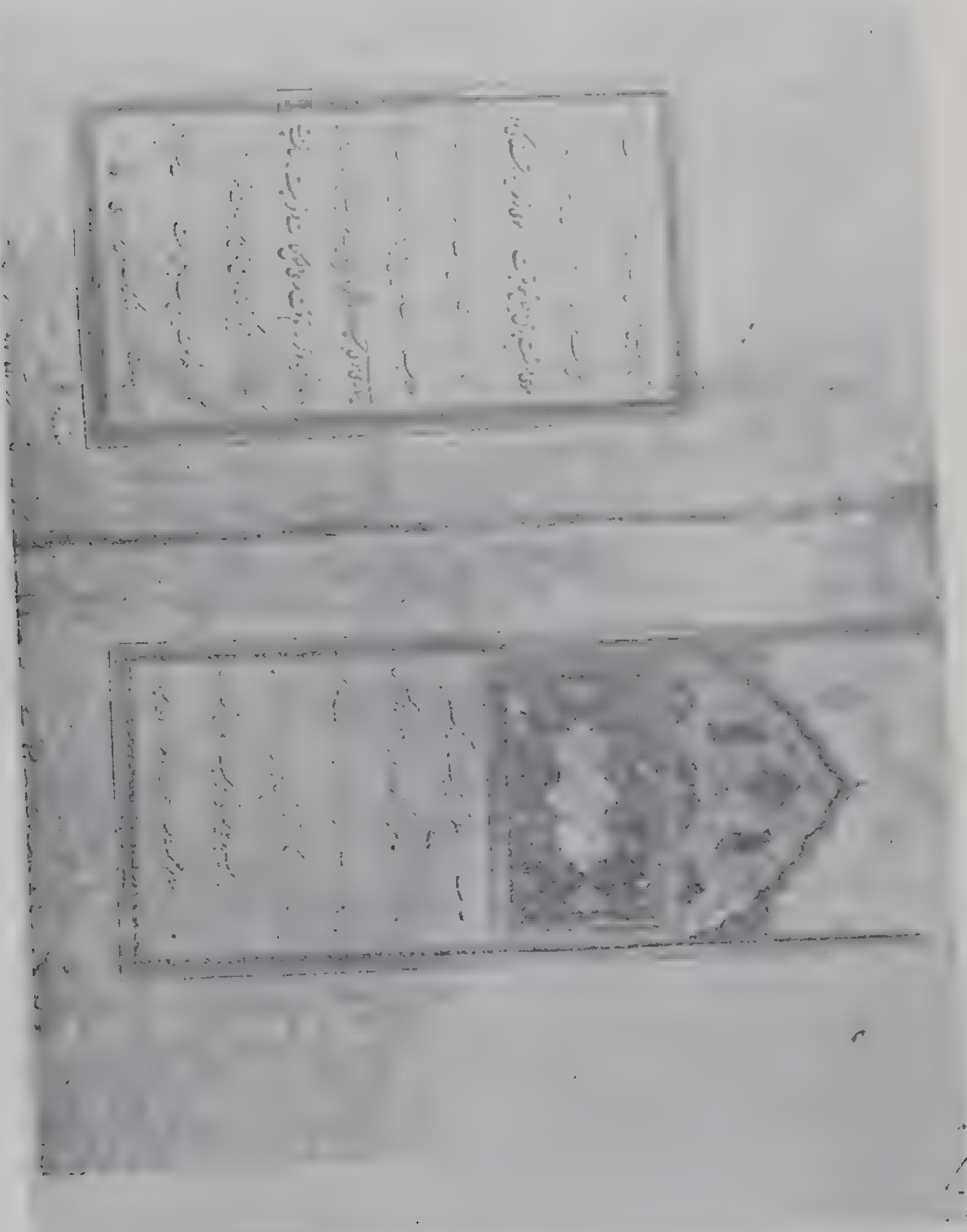
انجام ضابطهٔ حل معما

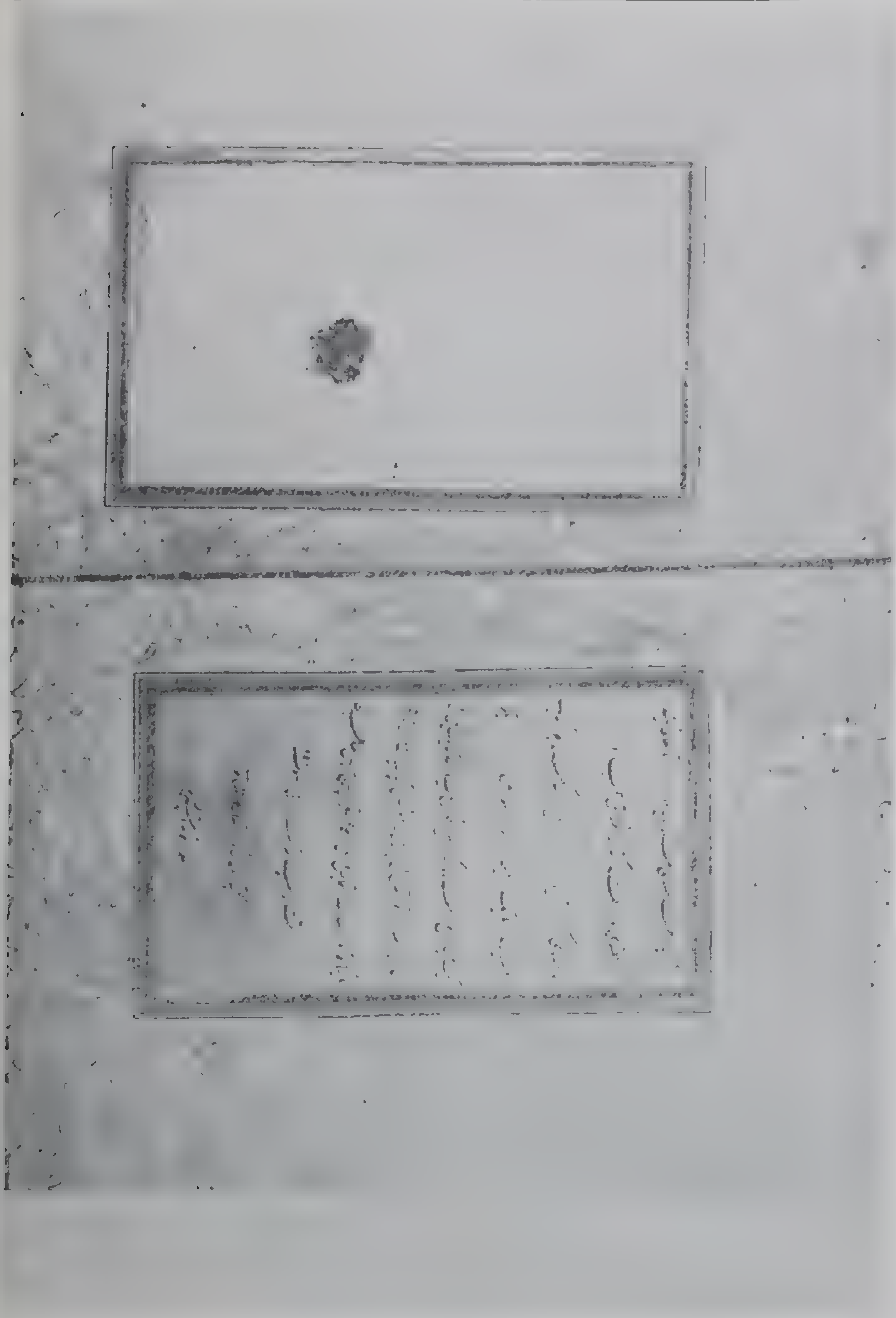
آغاز غزوة المجاهدين ۵۳۰

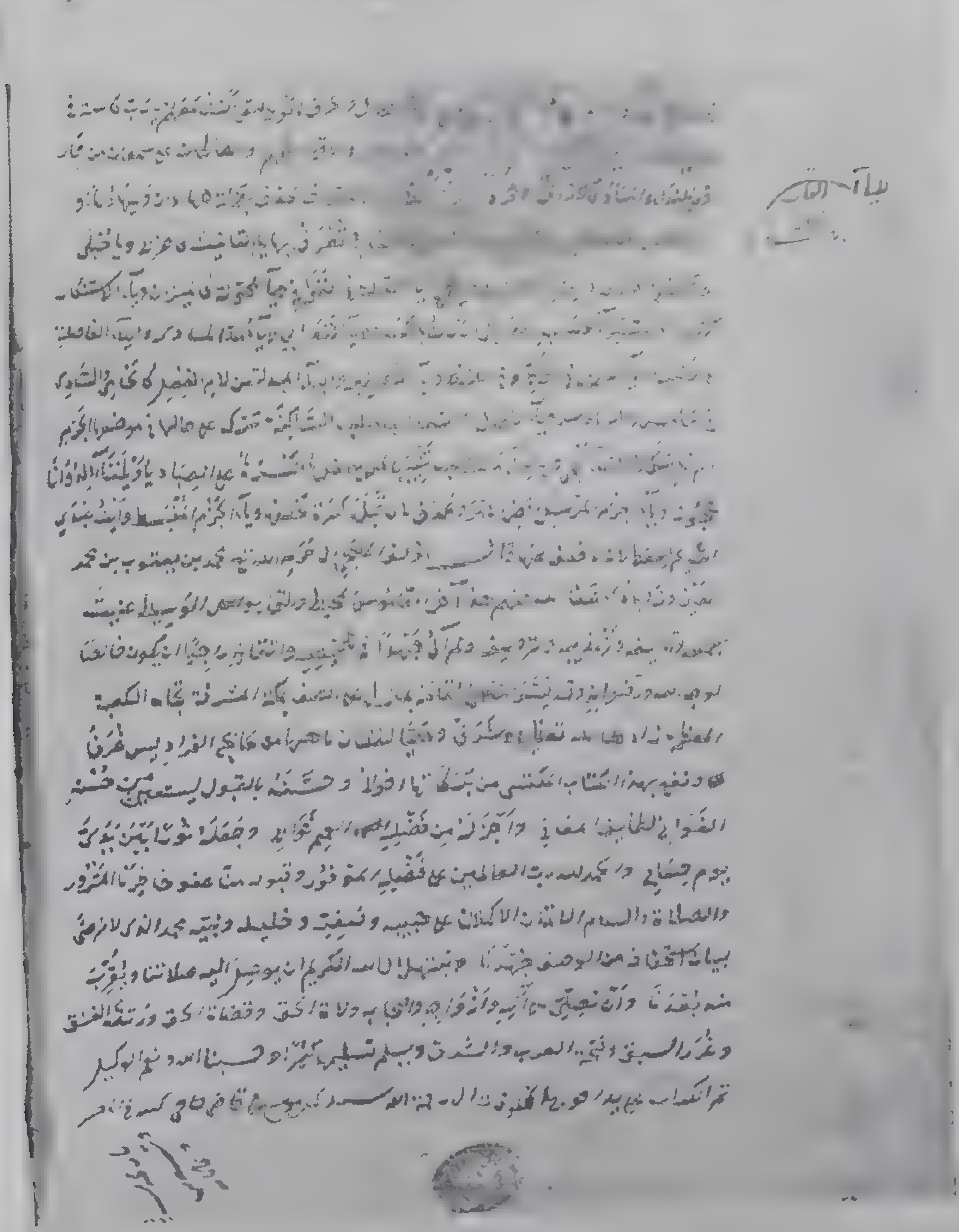
انجام غزوة المجاهدين ۵۳۰

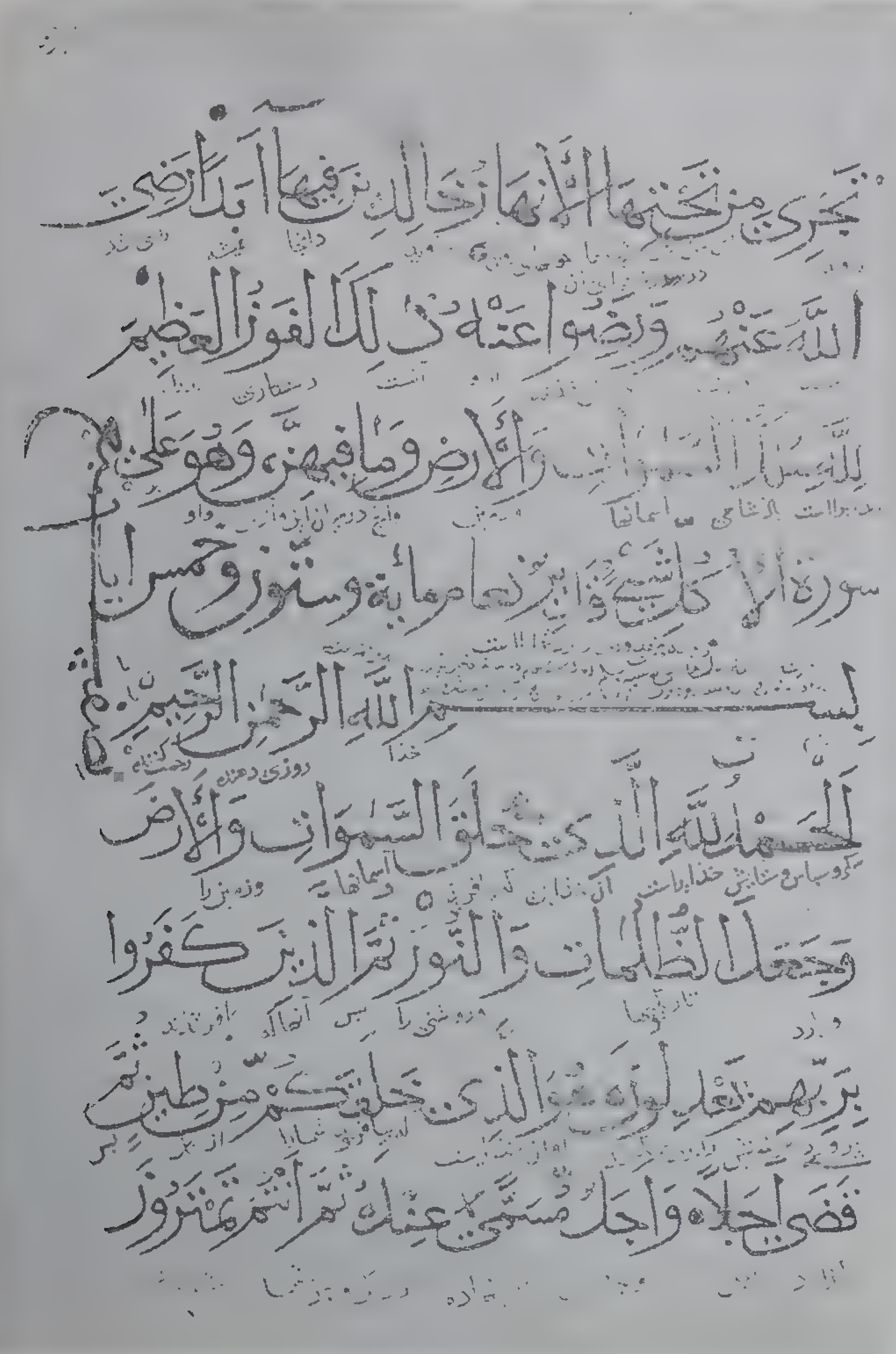
آغاز فراست همدانی ۹۰۳

انجام فراست همدانی ۹۰۳

انجام قاموس ۲

تجري من تحتها الانهار خالدين فيها ابدا رضي

الله عنهم ورضوا عنه ذلك الفوز العظيم

لله ملك السموات والارض وما فيهن وهو على

كل شيء قدير سورة الانعام مائة وستون وخمس ايات

بسم الله الرحمن الرحيم

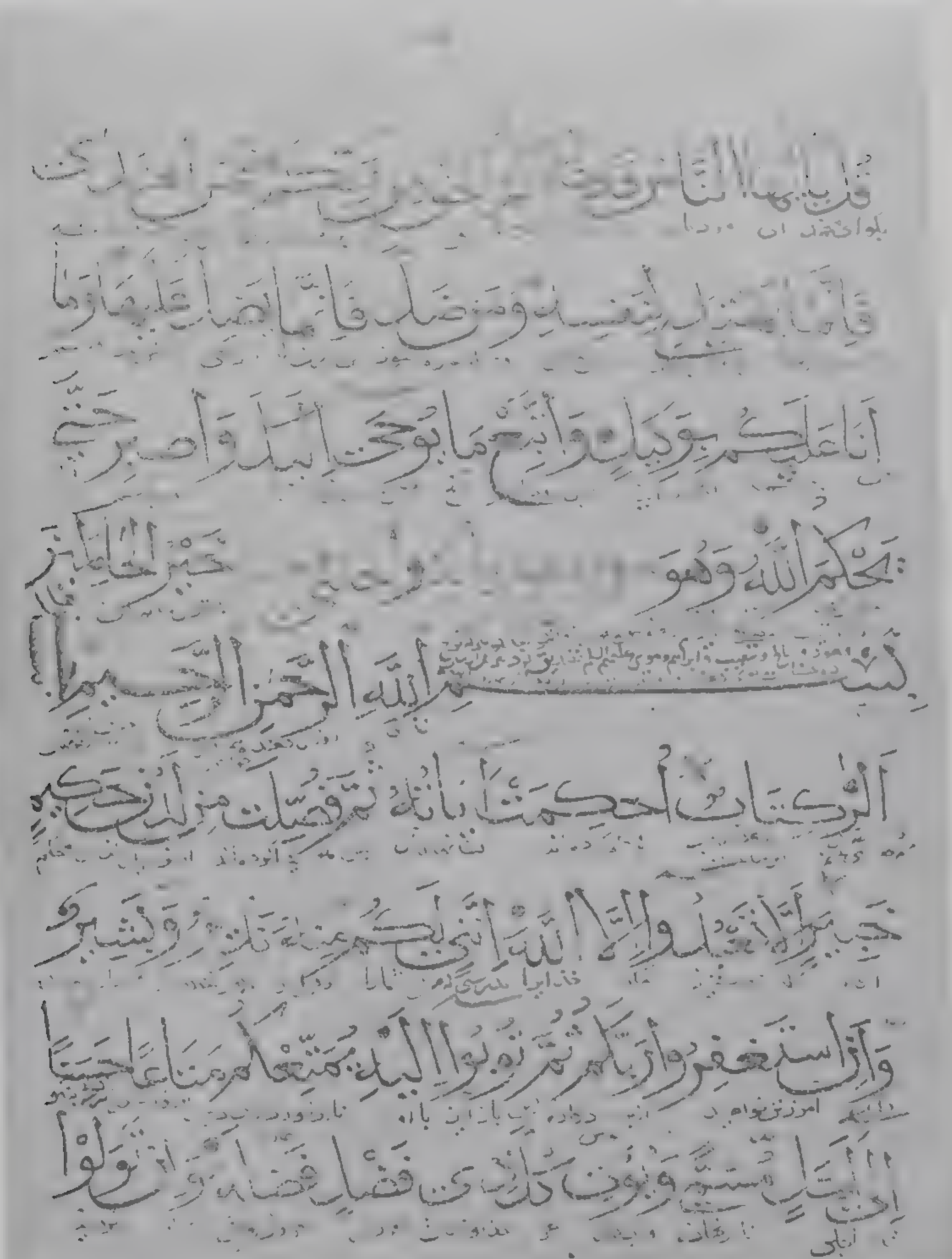
الحمد لله الذي خلق السموات والارض

وجعل الظلمات والنور ثم الذين كفروا

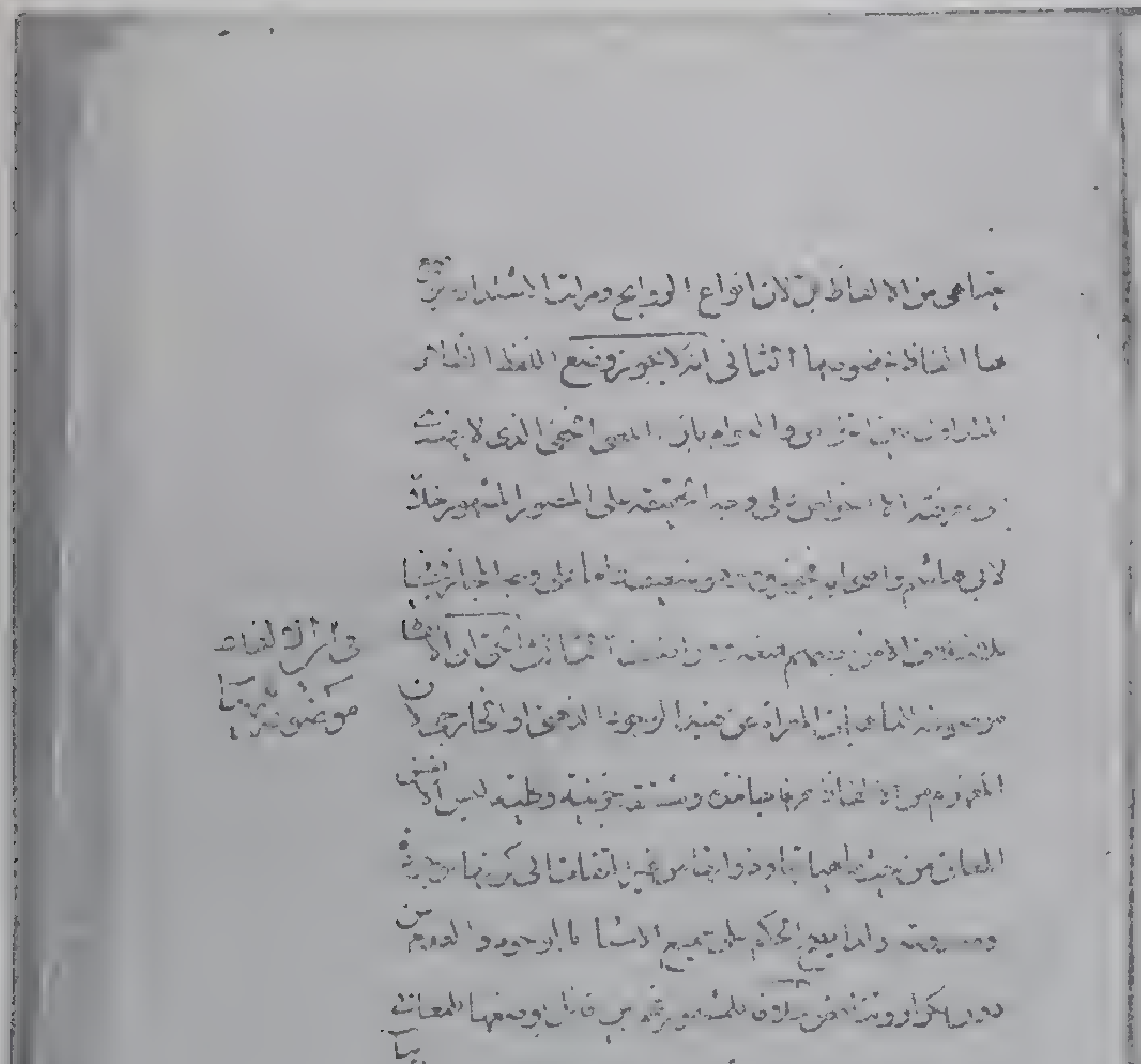
بربهم يعدلون هو الذي خلقكم من طين ثم

قضى اجلا واجل مسمى عنده ثم انتم تمترون

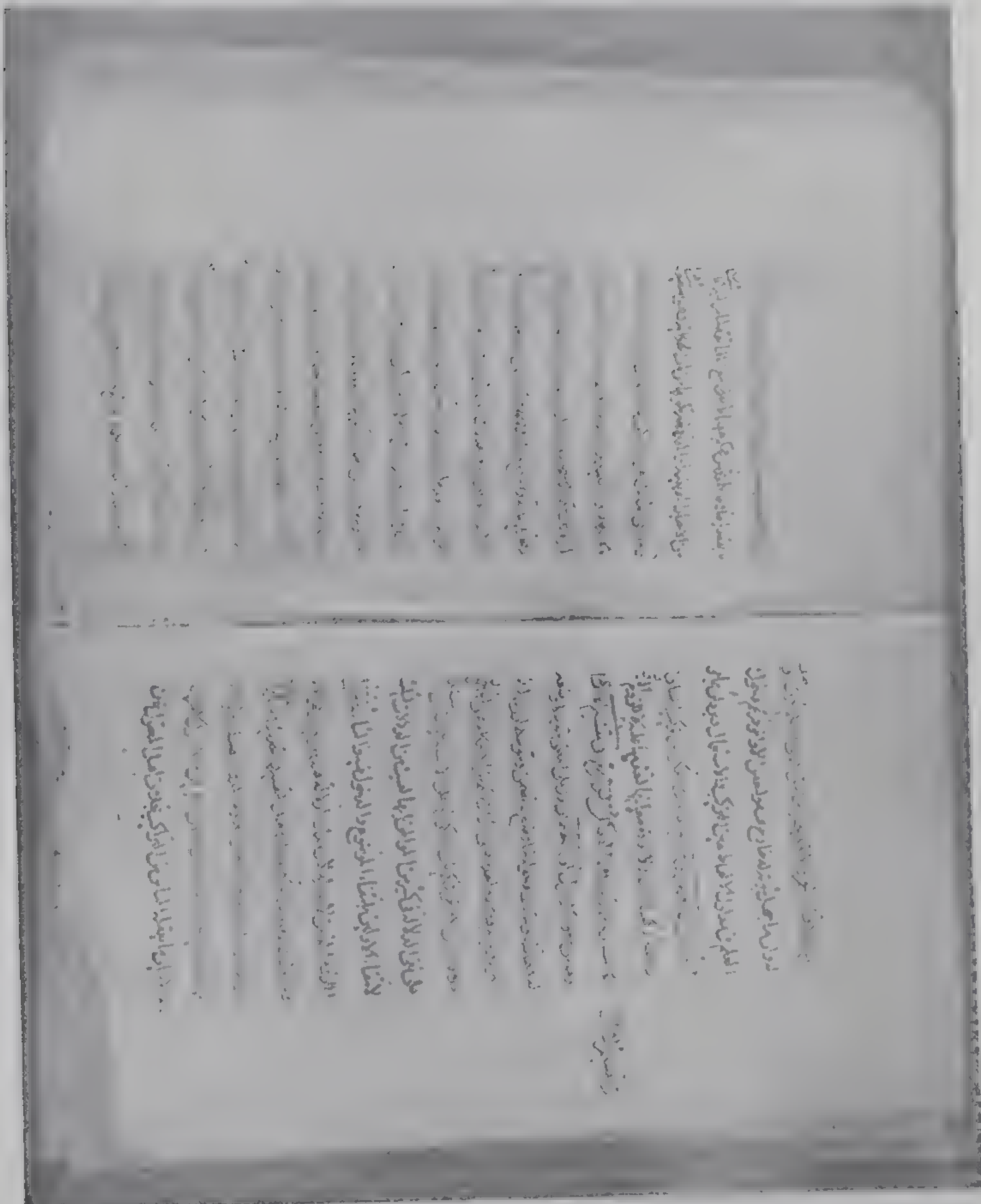
قرآن ١٤١٦

قل يا ايها الناس قد جاءكم الحق من ربكم فمن اهتدى
فانما يهتدي لنفسه ومن ضل فانما يضل عليها وما
انا عليكم بوكيل واتبع ما يوحى اليك واصبر حتى
يحكم الله وهو خير الحاكمين
بسم الله الرحمن الرحيم
الر كتاب احكمت آياته ثم فصلت من لدن حكيم
خبير الا تعبدوا الا الله انني لكم منه نذير وبشير
وان استغفروا ربكم ثم توبوا اليه يمتعكم متاعا حسنا
الى اجل مسمى ويؤت كل ذي فضل فضله وان تولوا

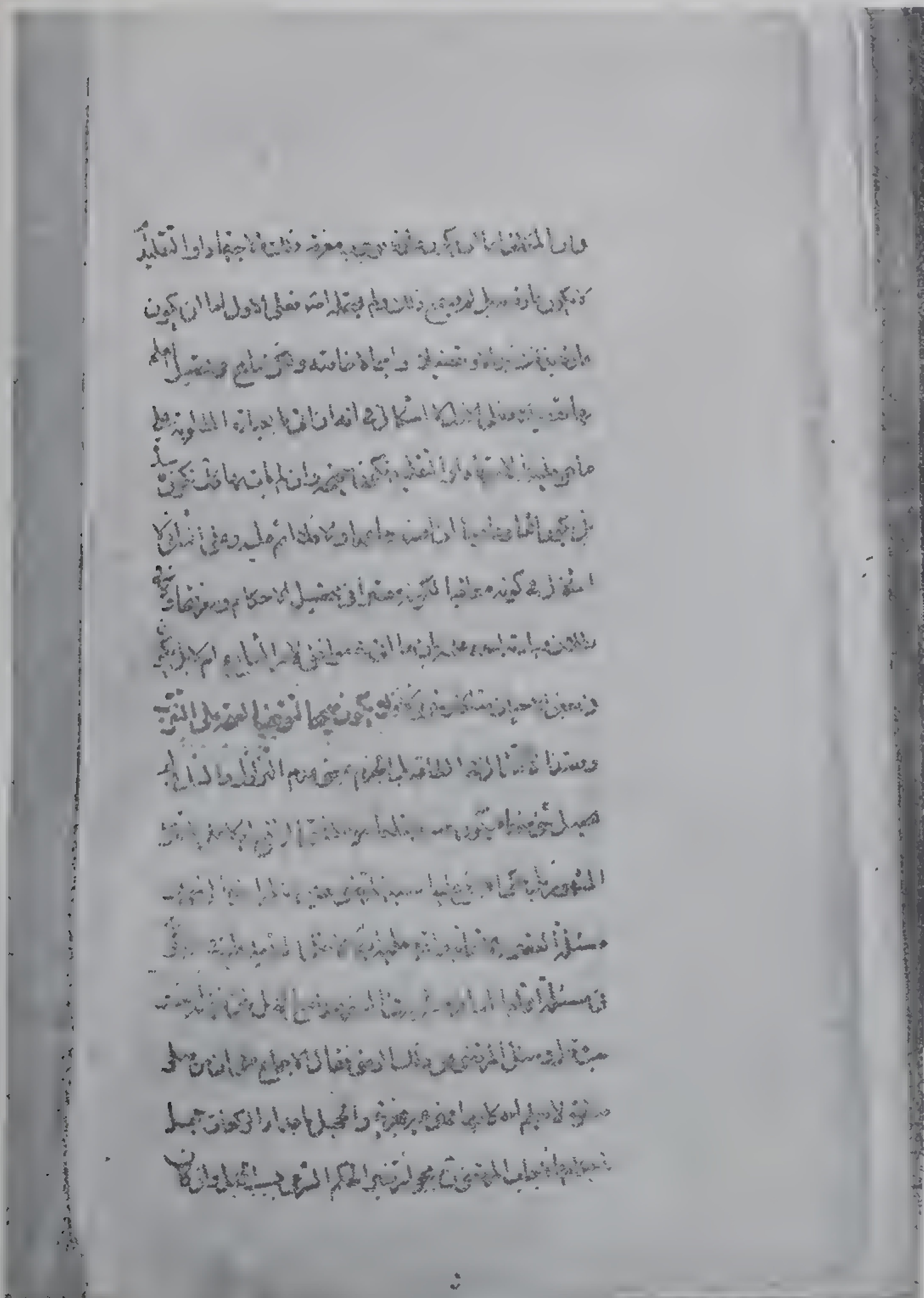
قرآن ۱۴۱۶

آغاز قواعدالاصول ۱۹۵

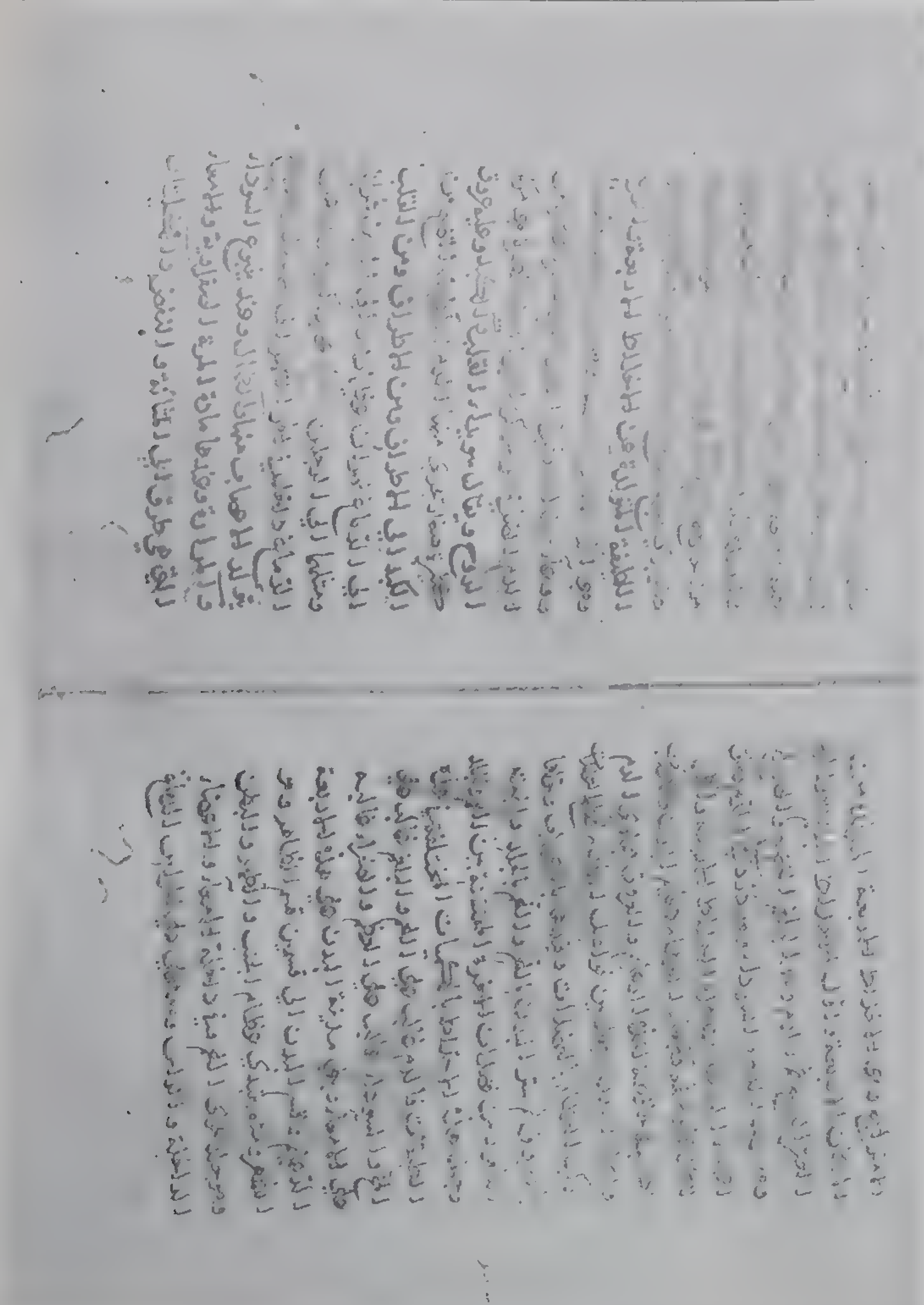
قواعدالاصول ۱۹۵

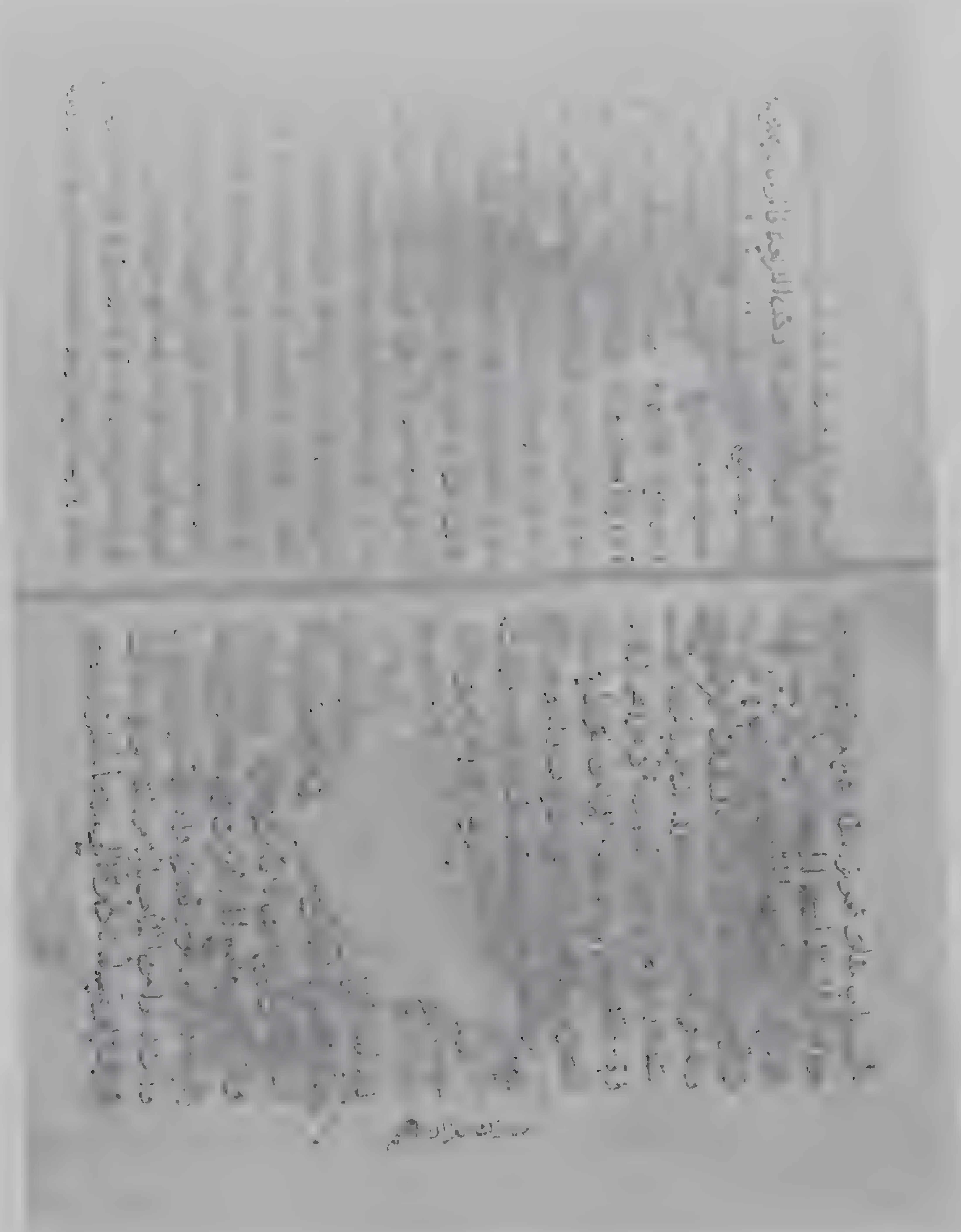
انجام قواعدالاصول ۱۹۵

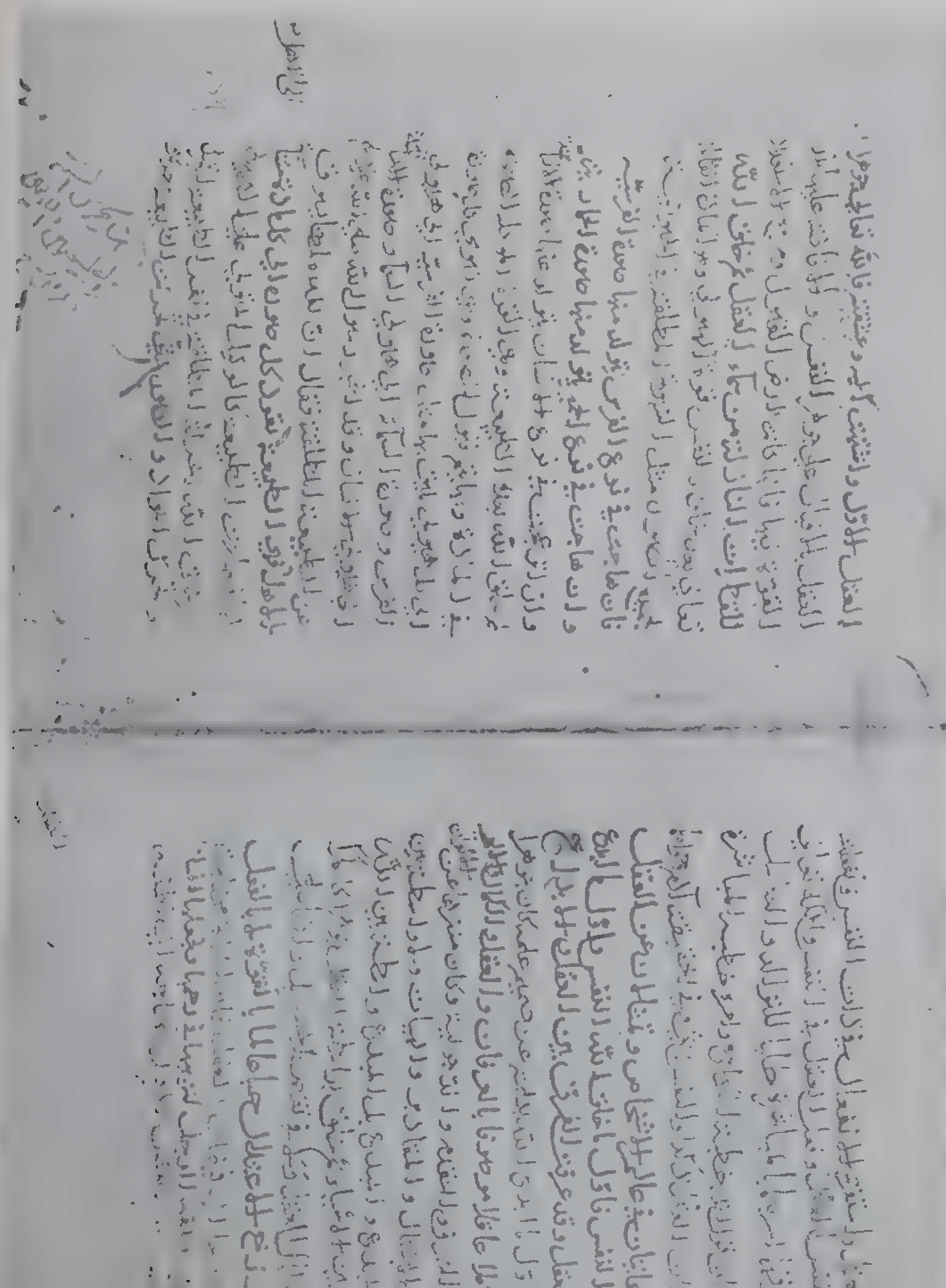
کتاب فی الحکمة ٢١

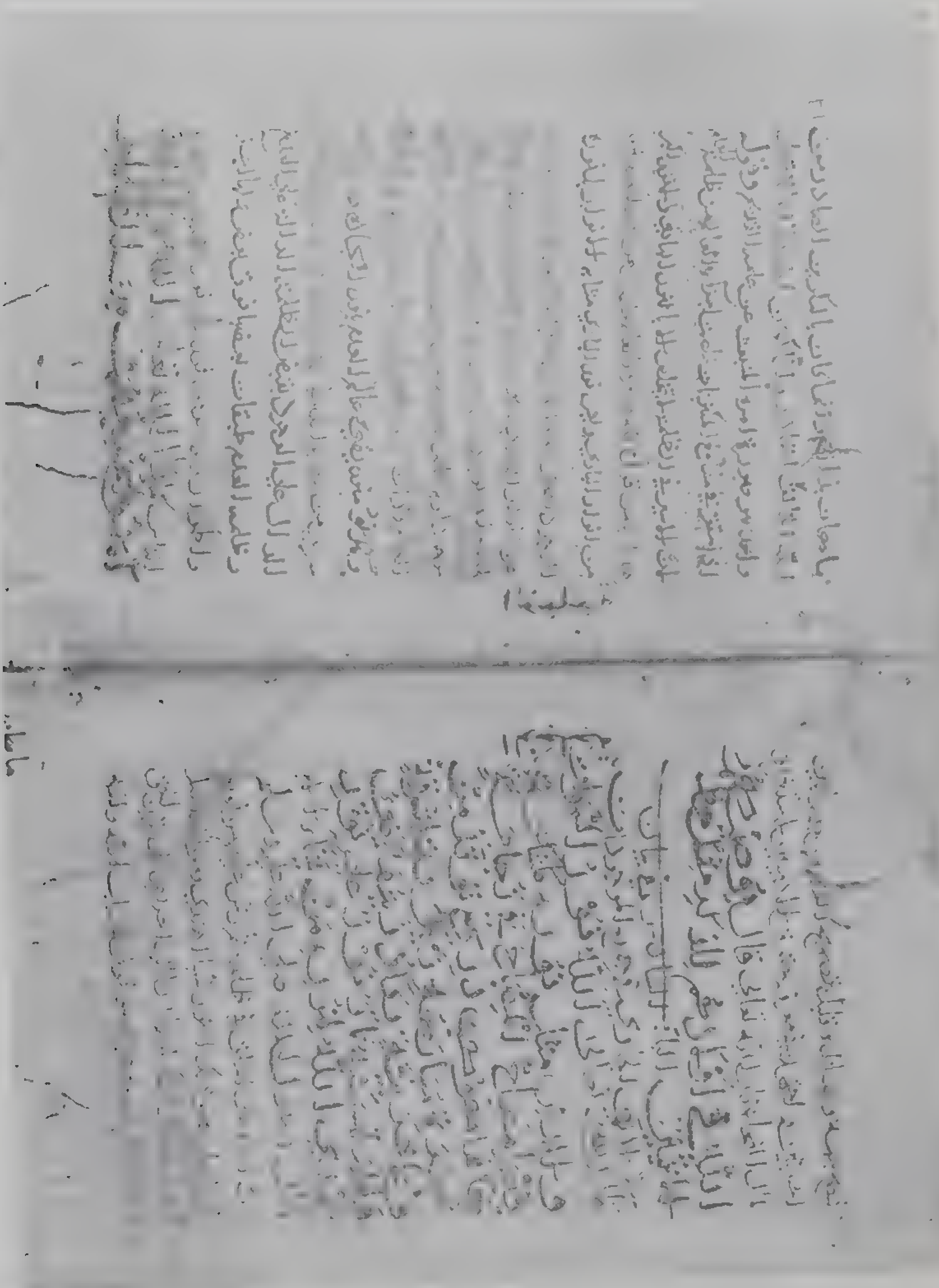
کتاب فی الحکمة ۲۱

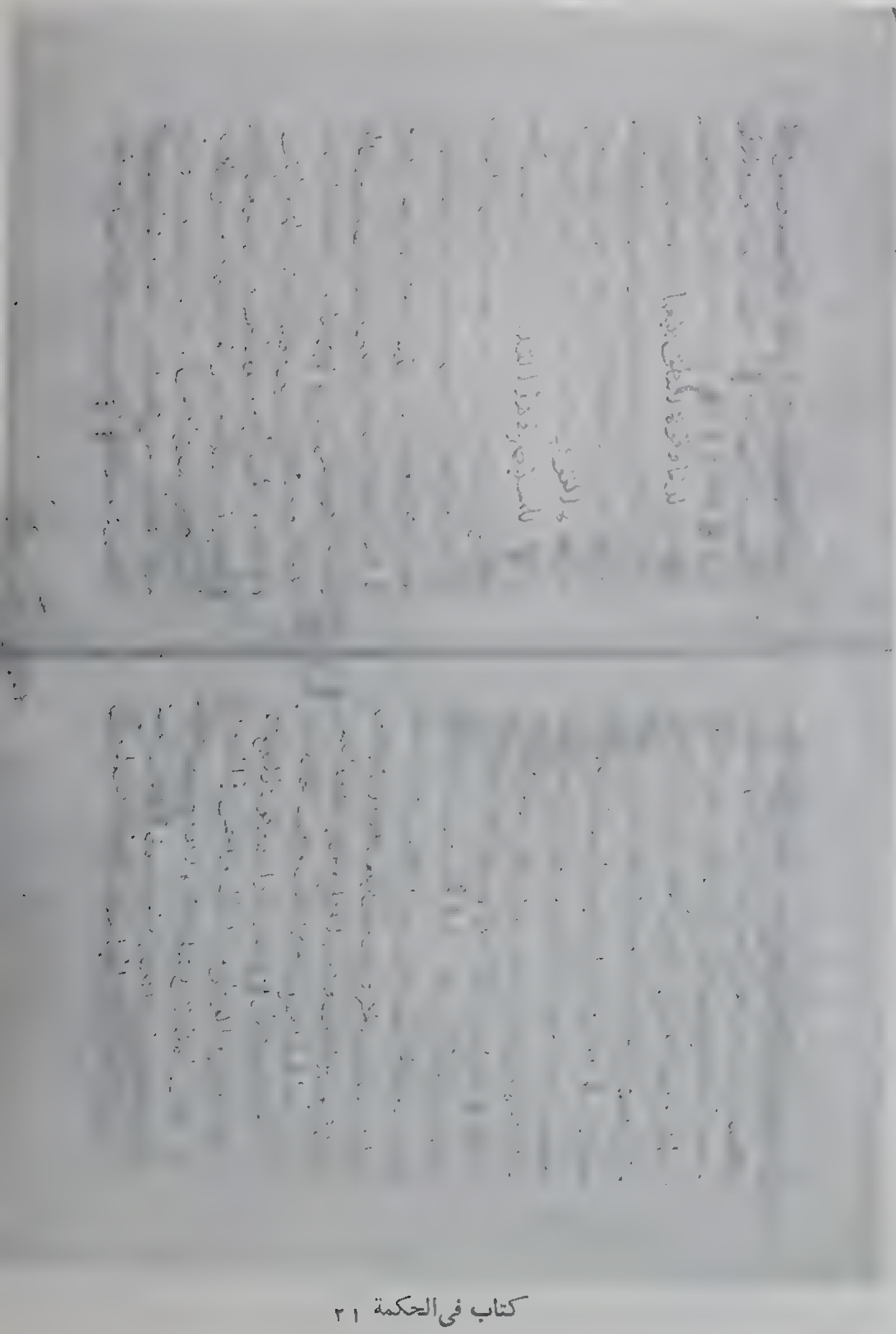
کتاب فی الحکمة ۲۱

کتاب فی الحکمة ۲۱

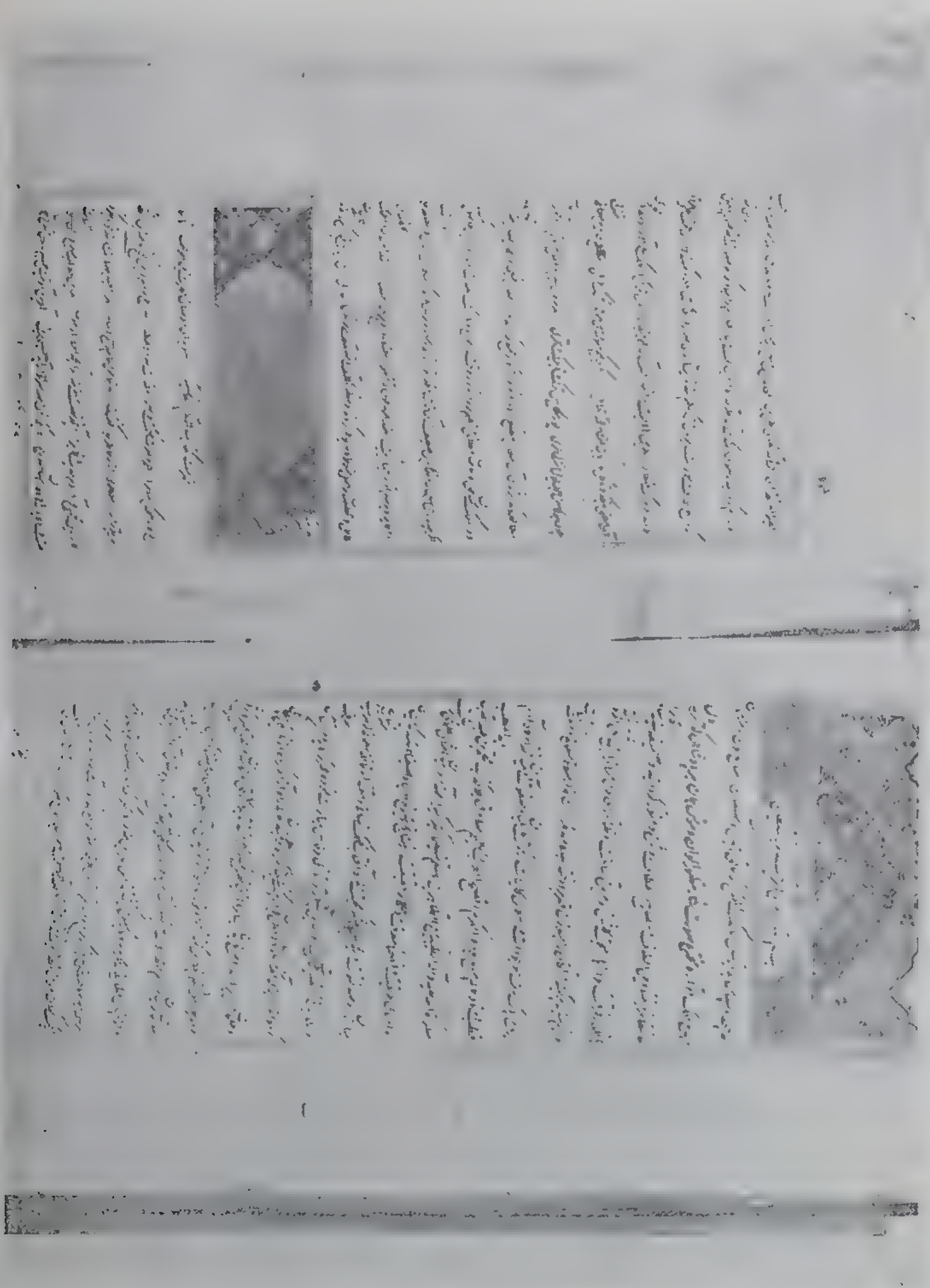
كتاب فى الحكمة ۲۱

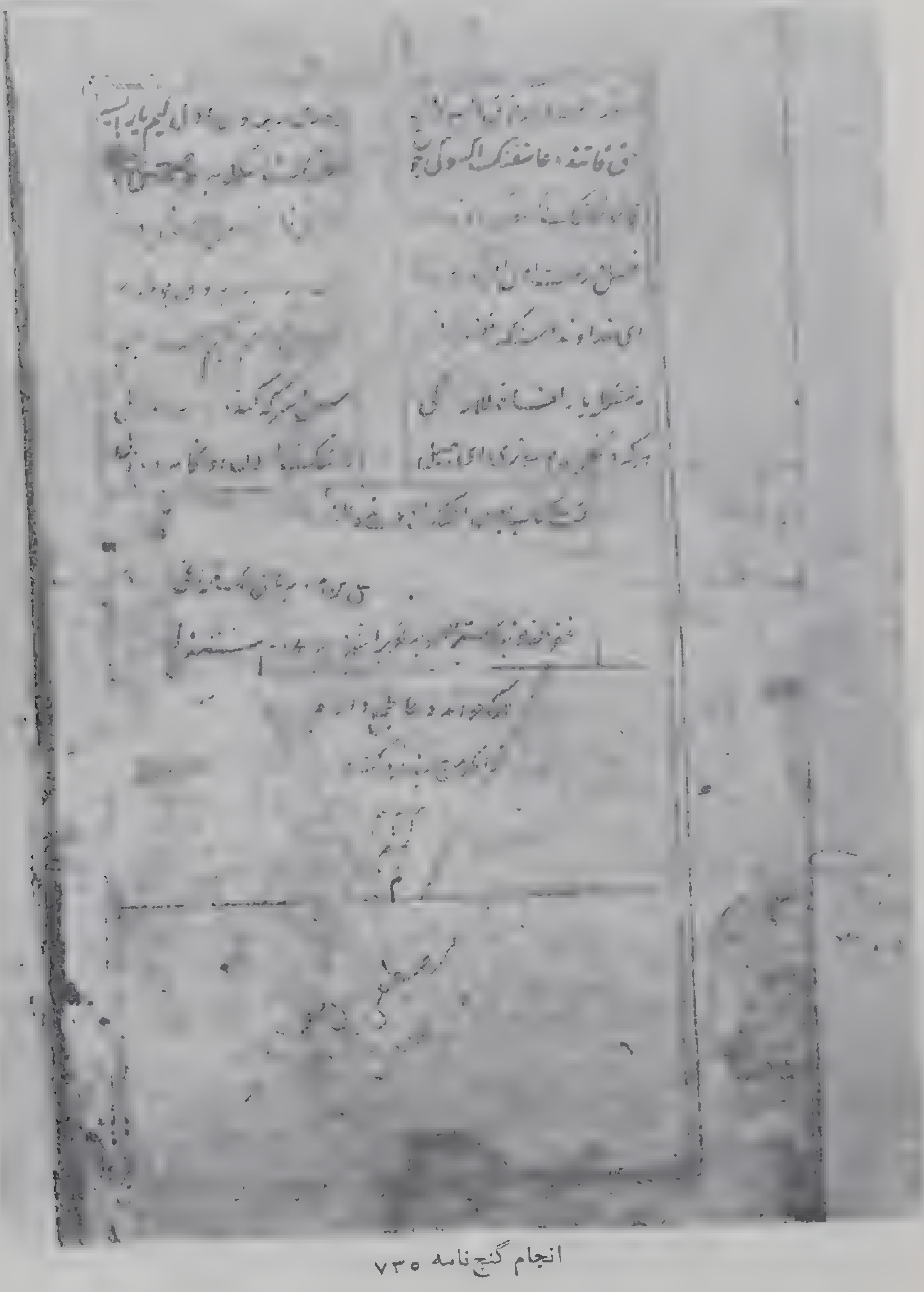
کتاب فی الحکمة ٢١

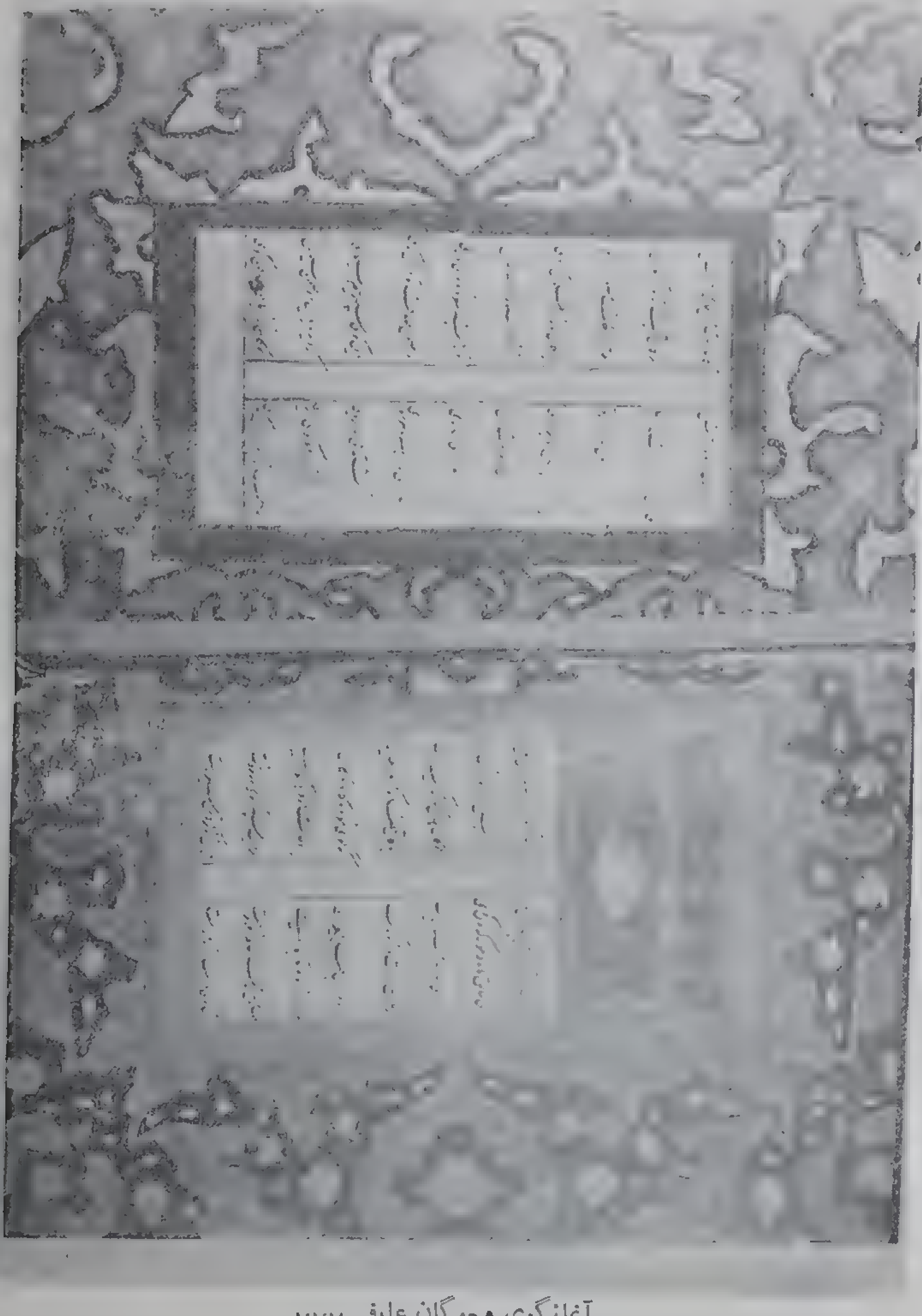
کتاب فی الحکمة ۲۱

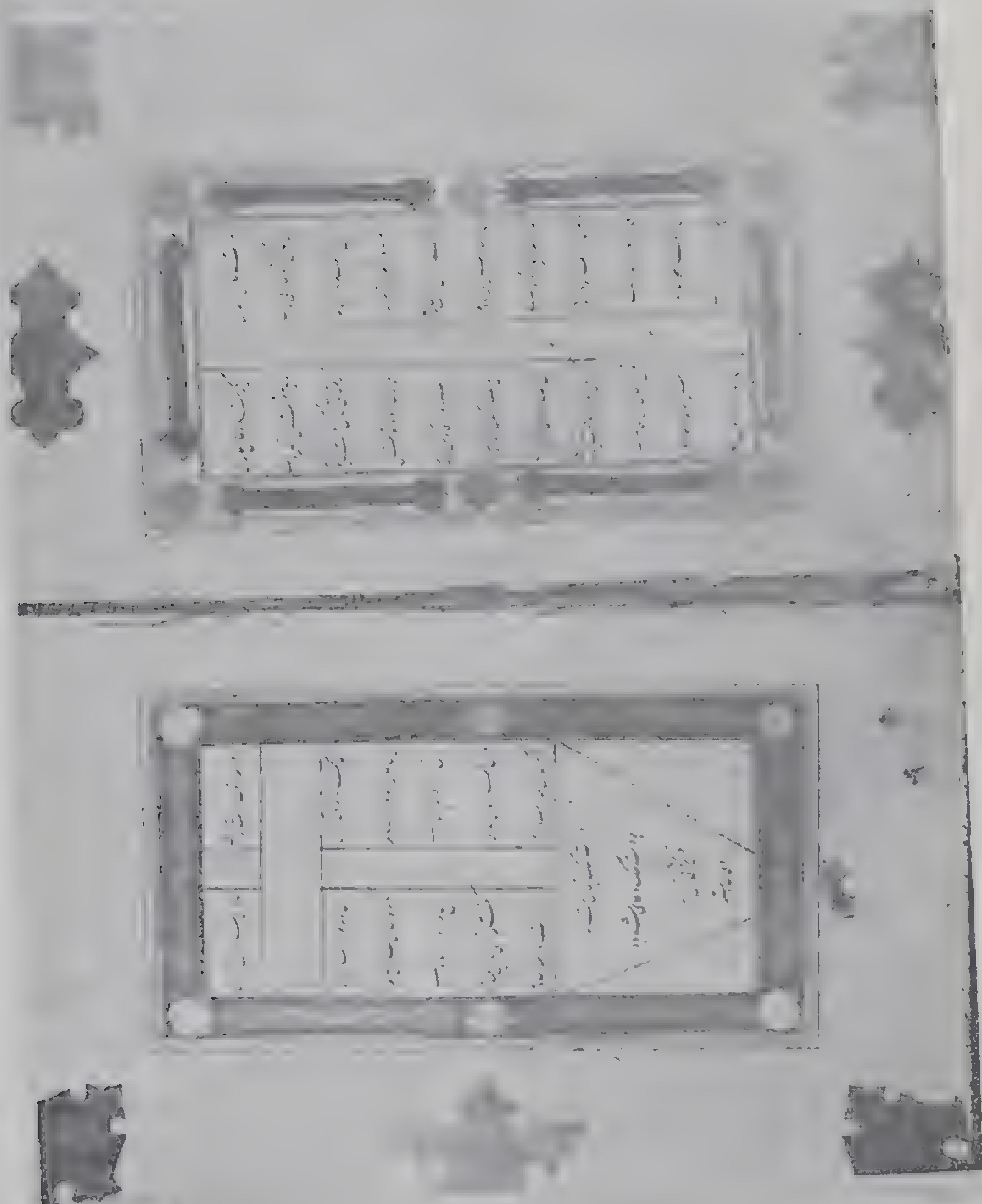
آغاز گنج نامه ۷۳۵

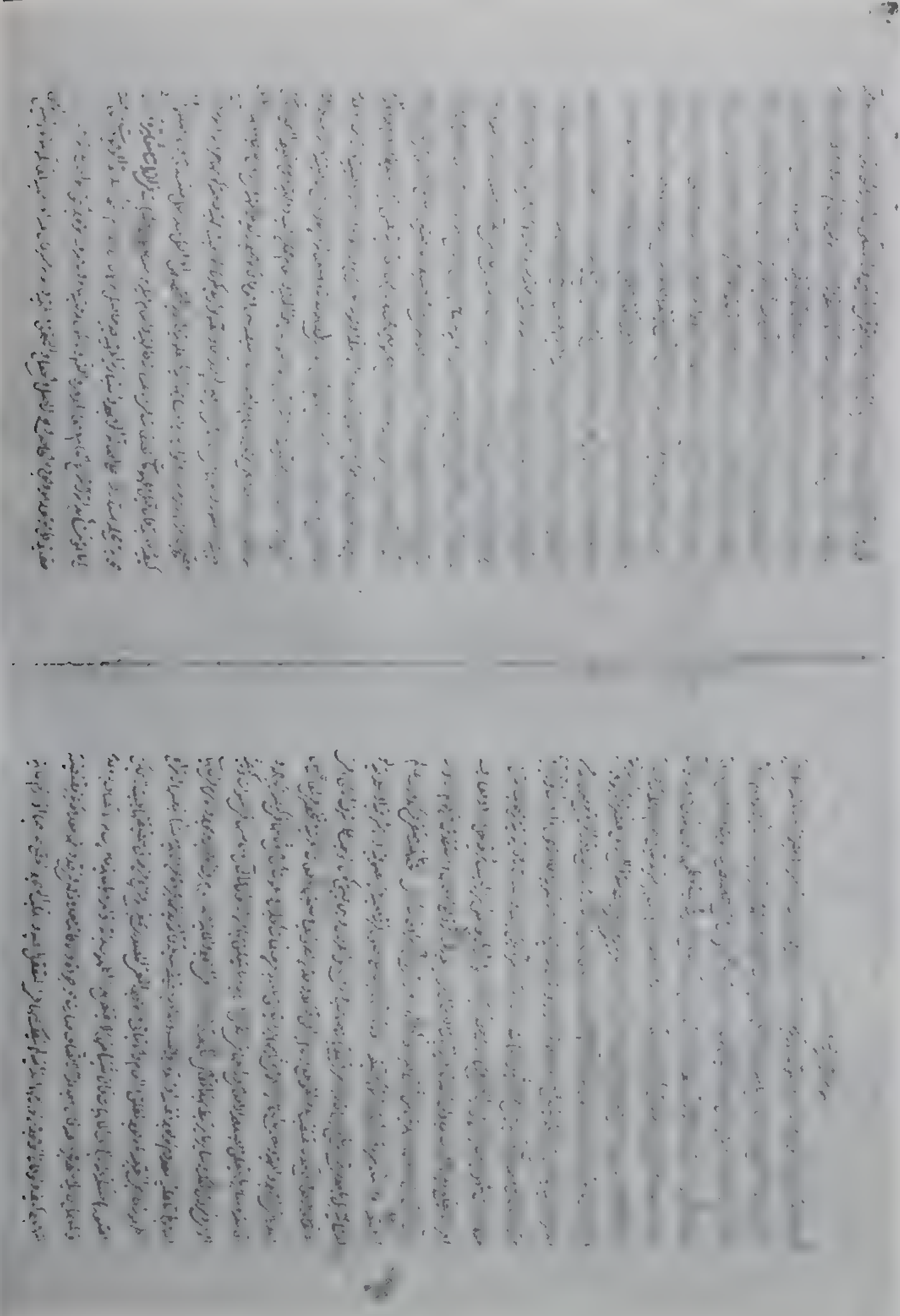
انجام گنج نامه ٧٣٥

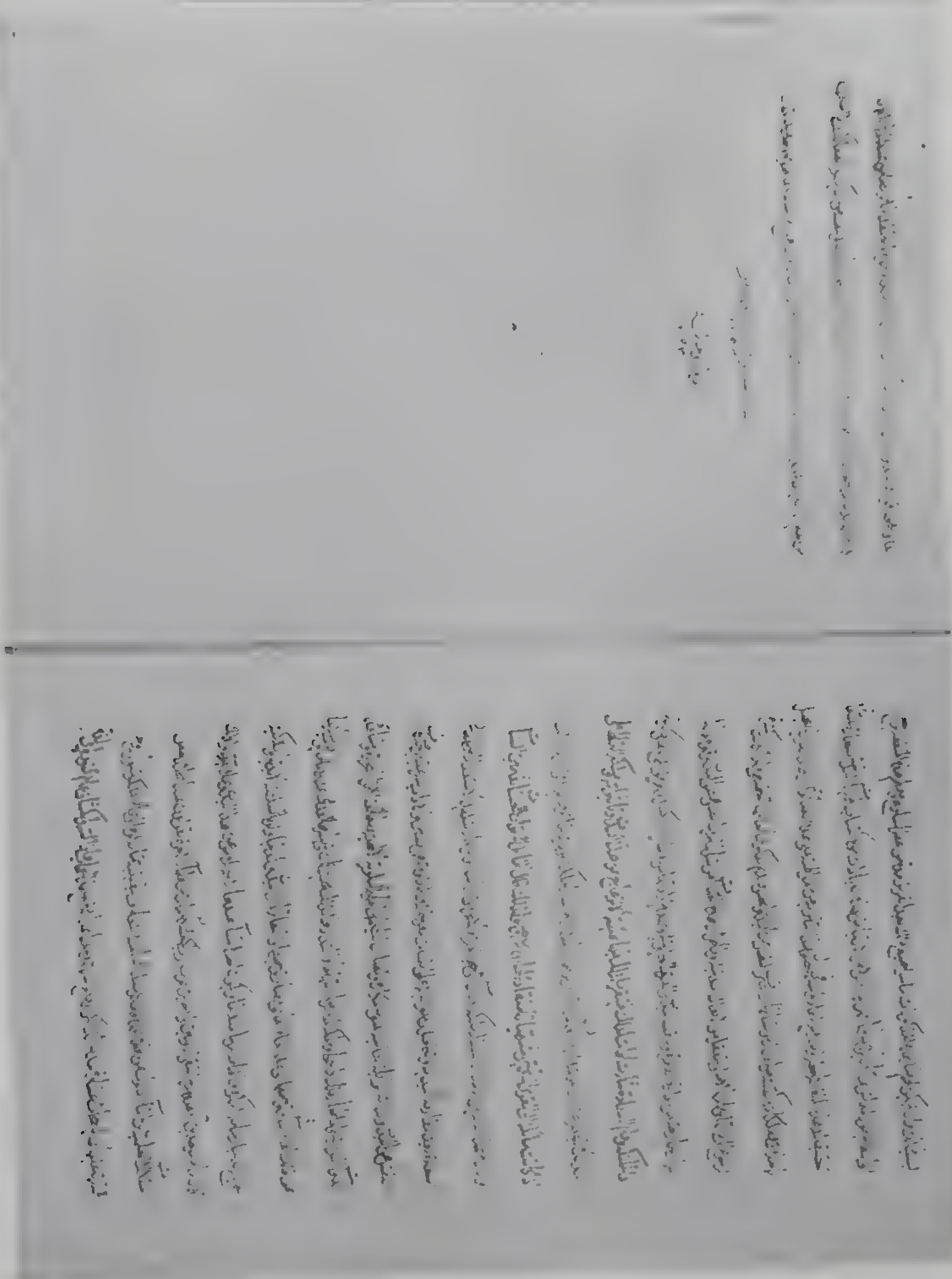
آغاز گوی وچوگان عارفی ۷۷۷

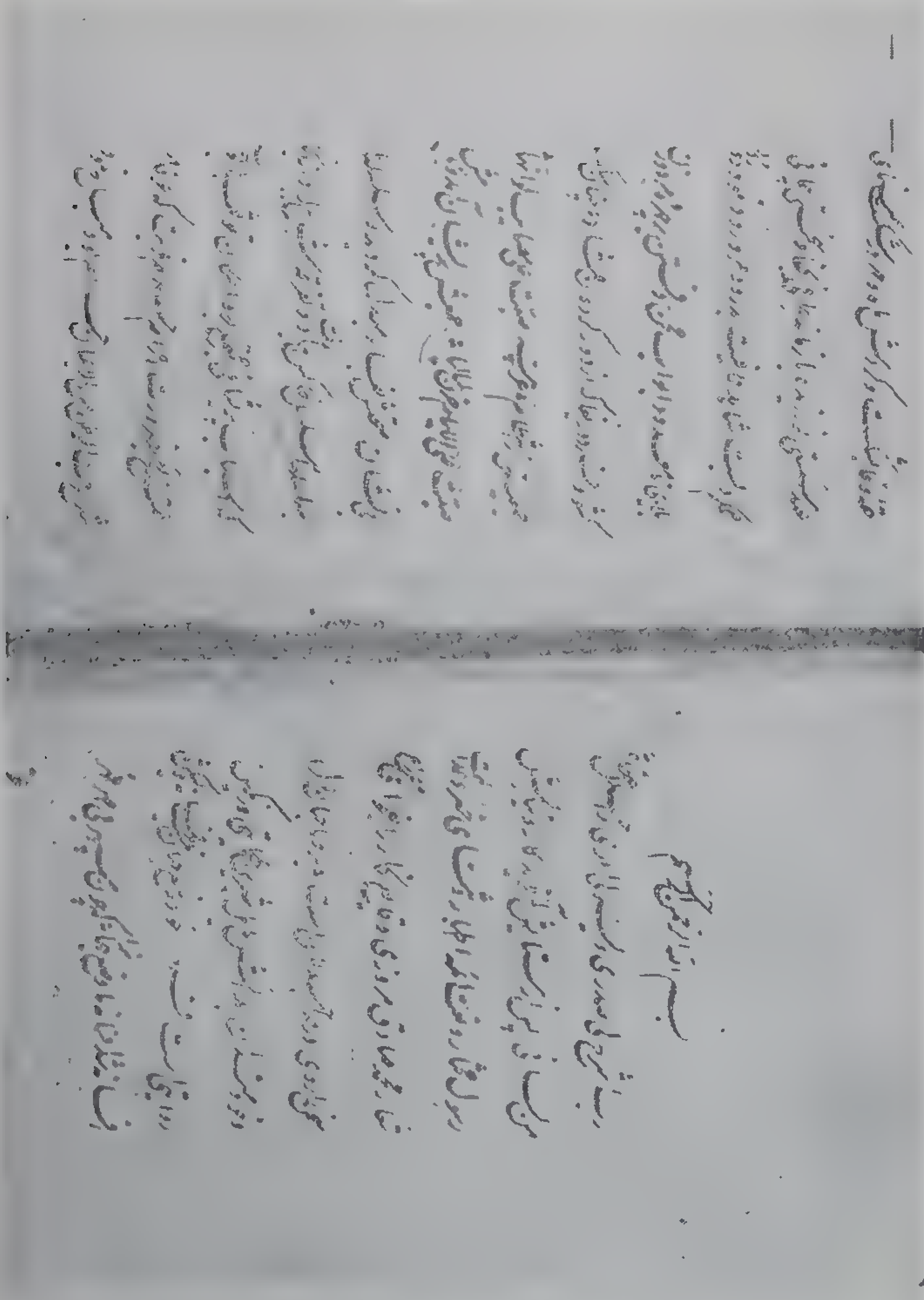
انجام گوی و چوگان عارفی ۷۷۷

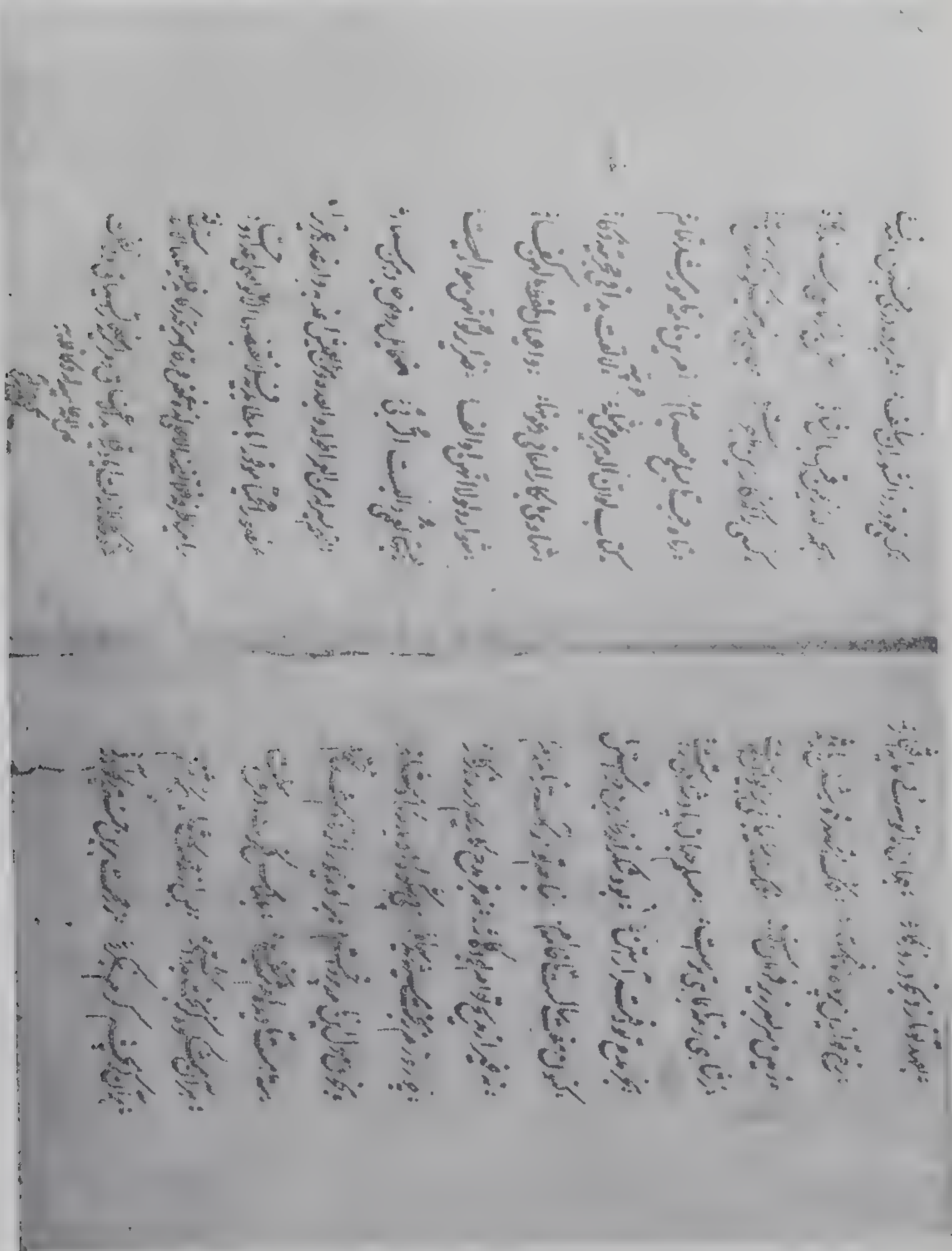
آغاز اللمعات نراقی (نسخهٔ آقای نصیری امینی)

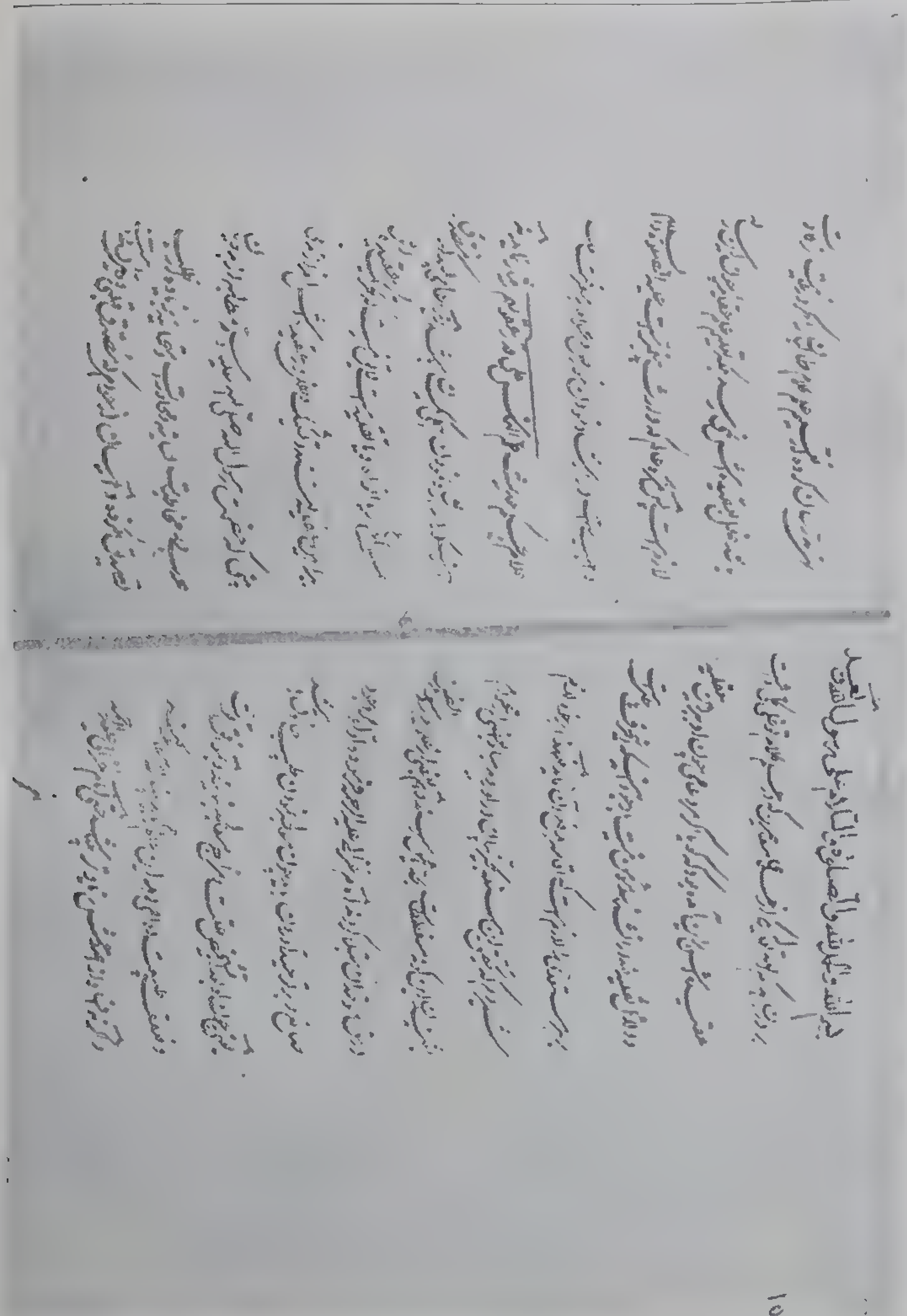
انجام اللمعات‌العرشیة ٢٥

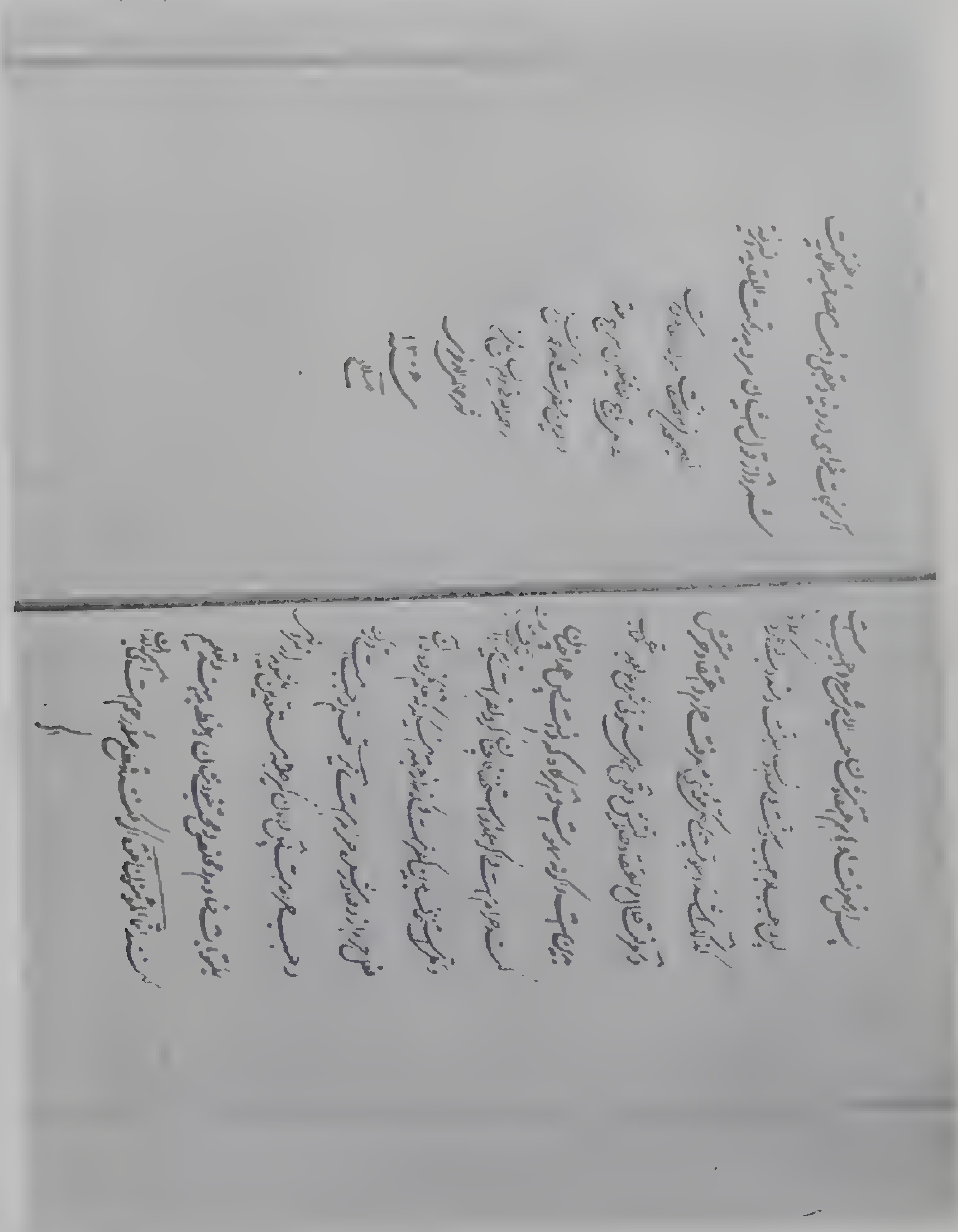
آغاز مجمع المآثر ٤٩٦

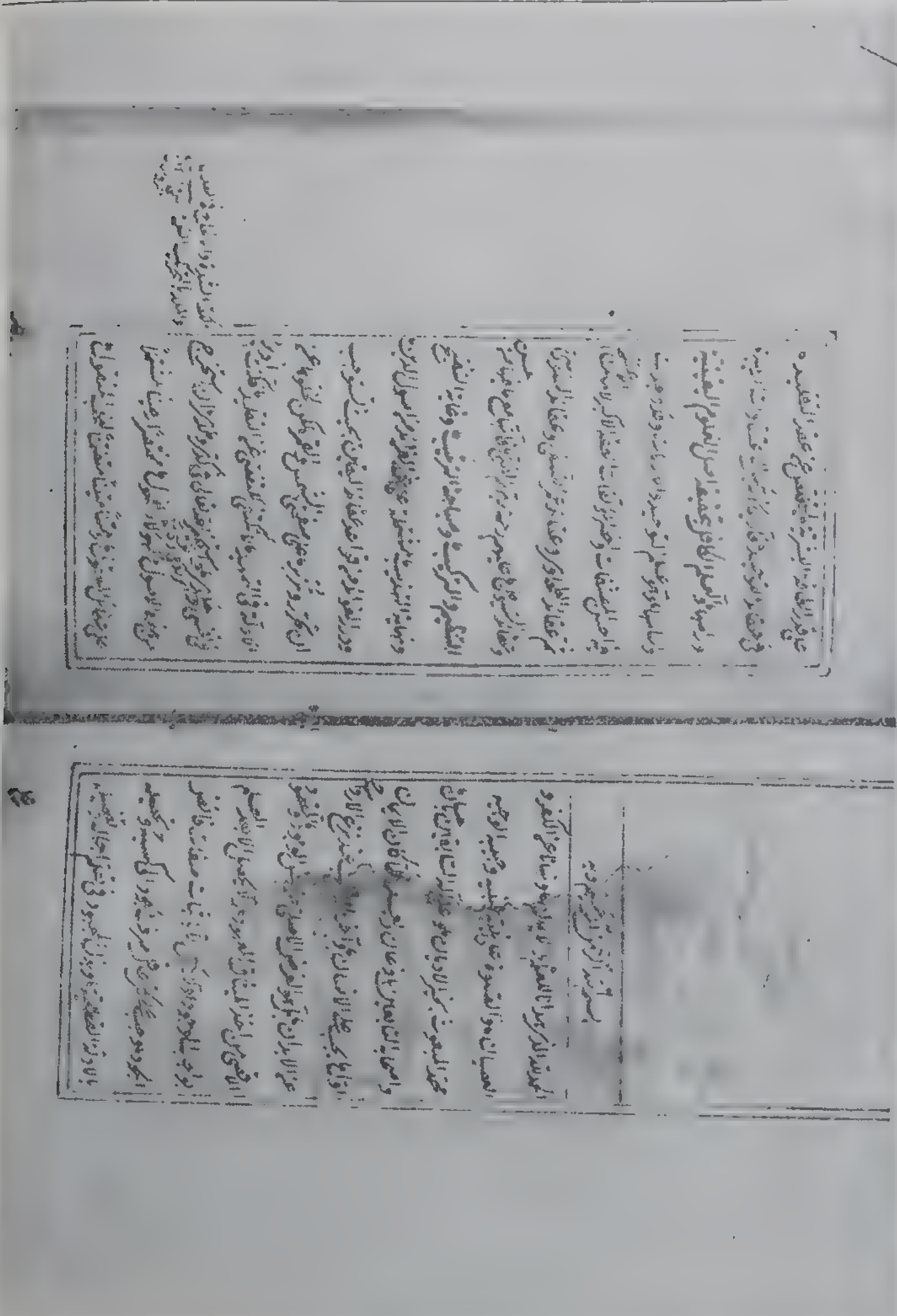
انجام مجمع المآثر ٤٩٦

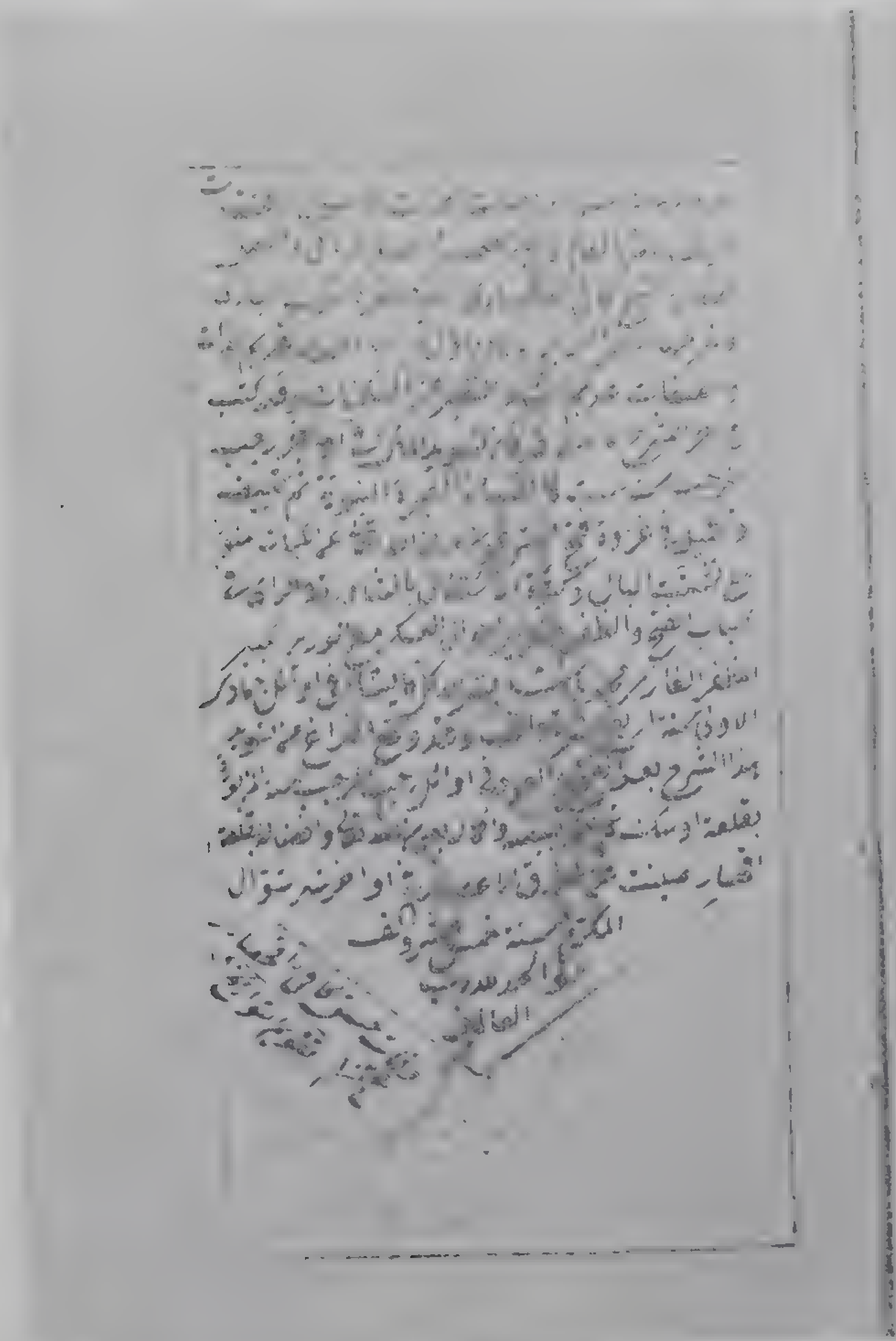
آغاز العقائدالشریفةالصحیحة ش ۱/۱۵۶

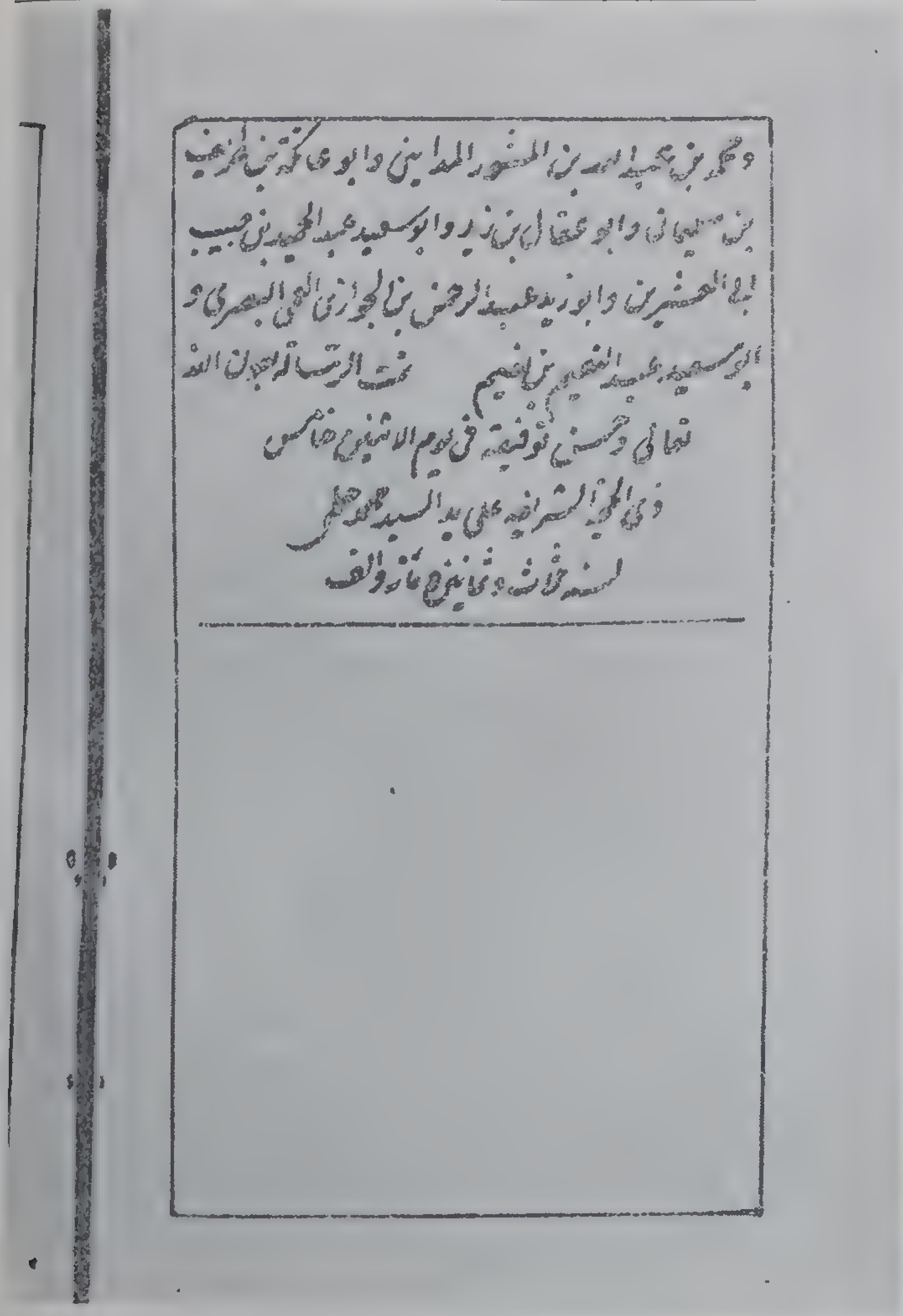
انجام العقائدالشریعة الصحیحة ش ١٠٥٦/١

آغاز روضات الجنات فی اصول الاعتقاب ش ۱۰۶/۲

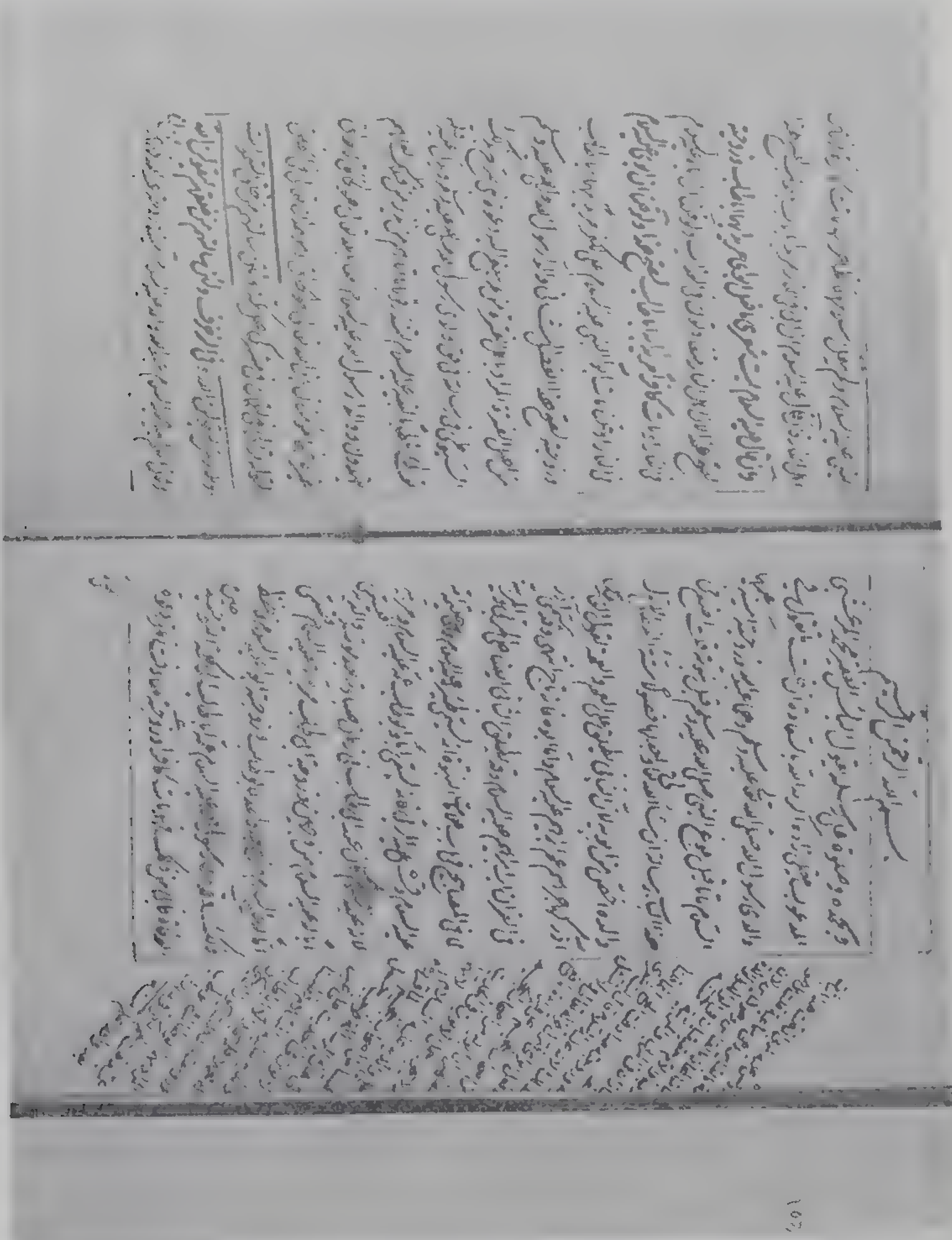

انجام روضات الجنات فی اصول الاعتقاب س ١٥٦/٢

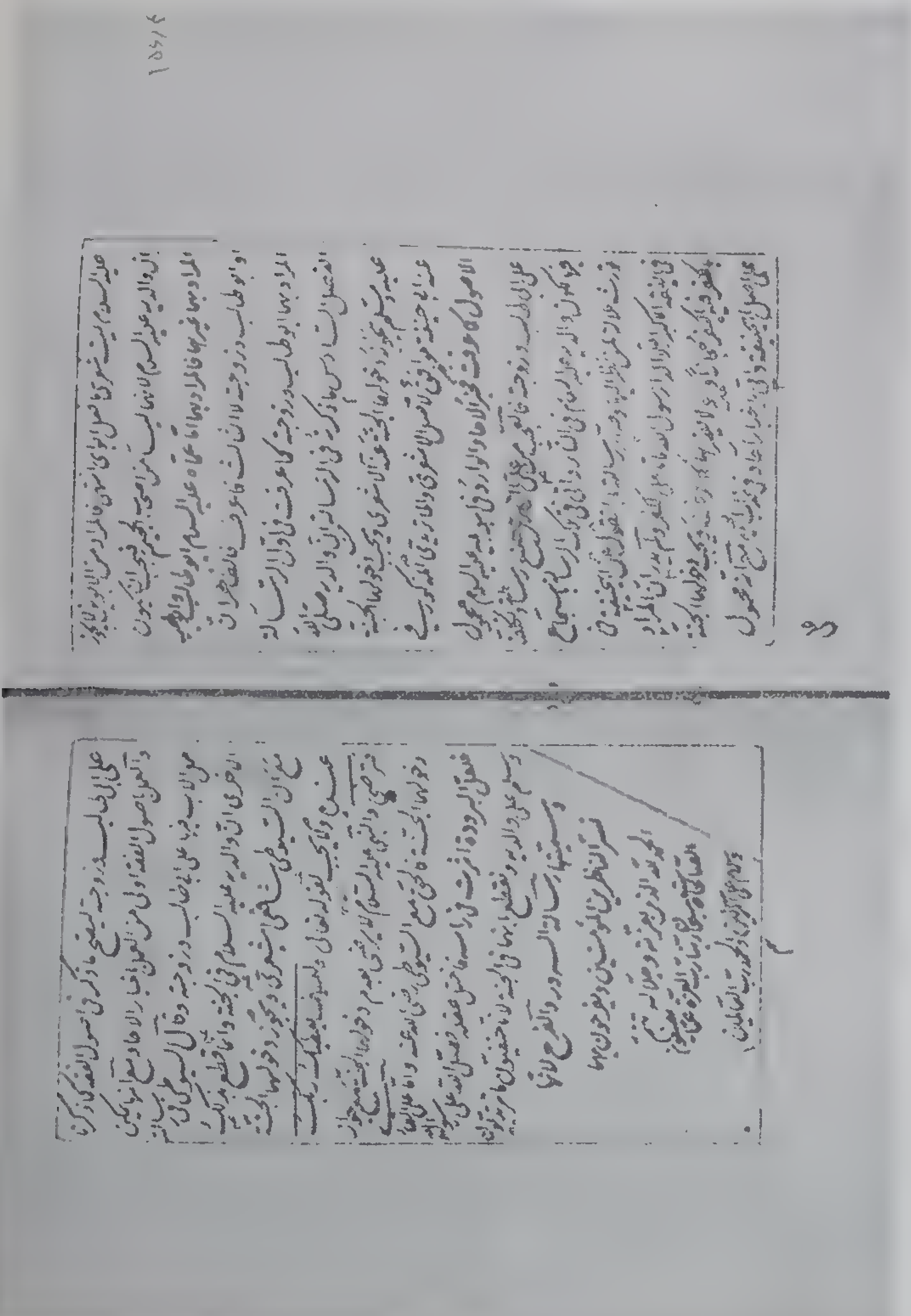

ومحمد بن عبيد الله بن المنصور المدايني وابو عكرمة بن محمد بن حبيب
بن سليمان وابو عقال بن زيد وابو سعيد عبد الحميد بن حبيب
ابن العشرين وابو زيد عبد الرحمن بن الجوزي البصري و
ابو سعيد عبد العظيم بن الغنيم تمت الرسالة بعون الله
تعالى وحسن توفيقه في يوم الاثنين خامس
ذي الحجة الشريفة على يد السيد محمد حلمي
لسنة ثلاث وثمانين ومائة والف

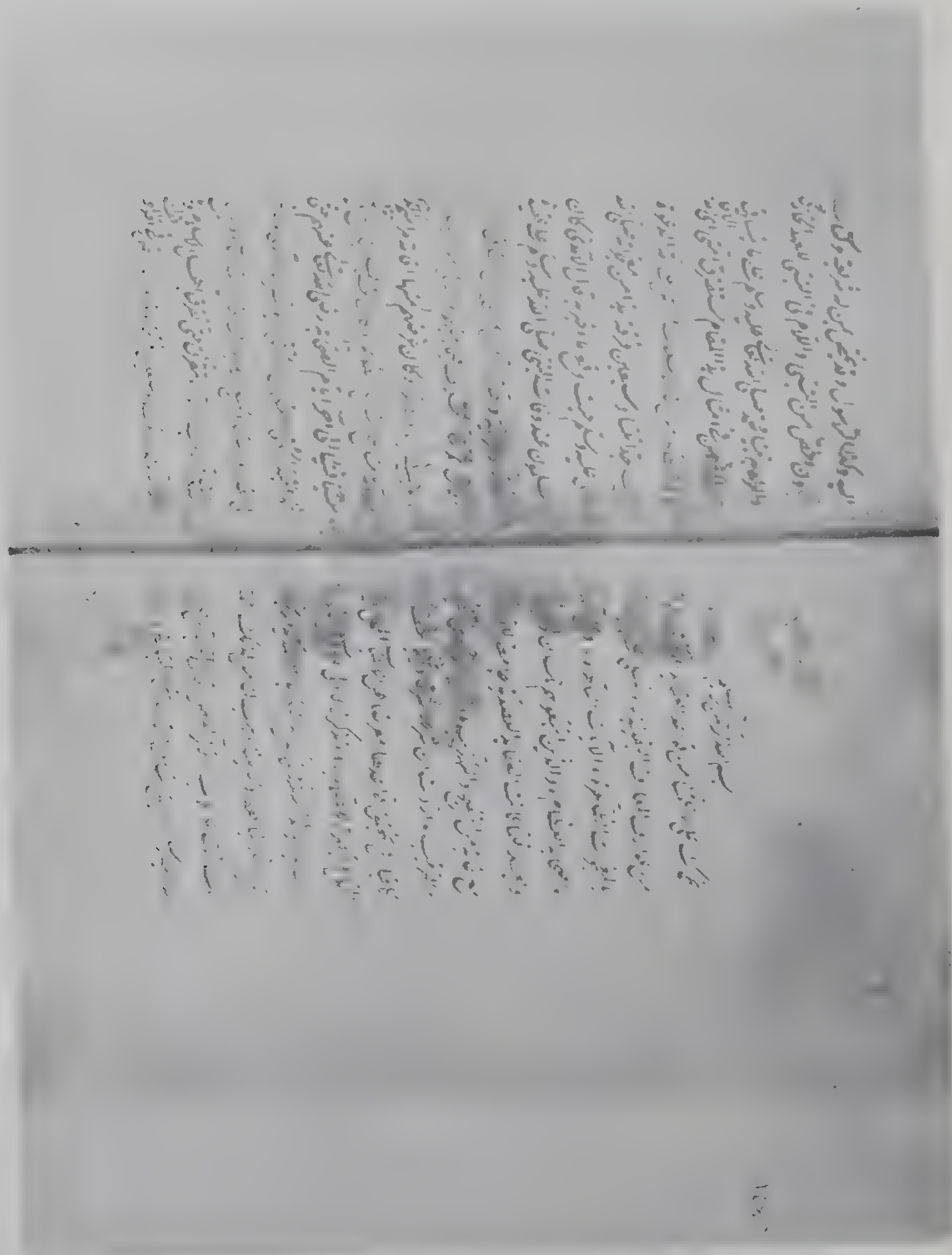
انجام الاحاديث الموضوعة ۱۵۶/۳

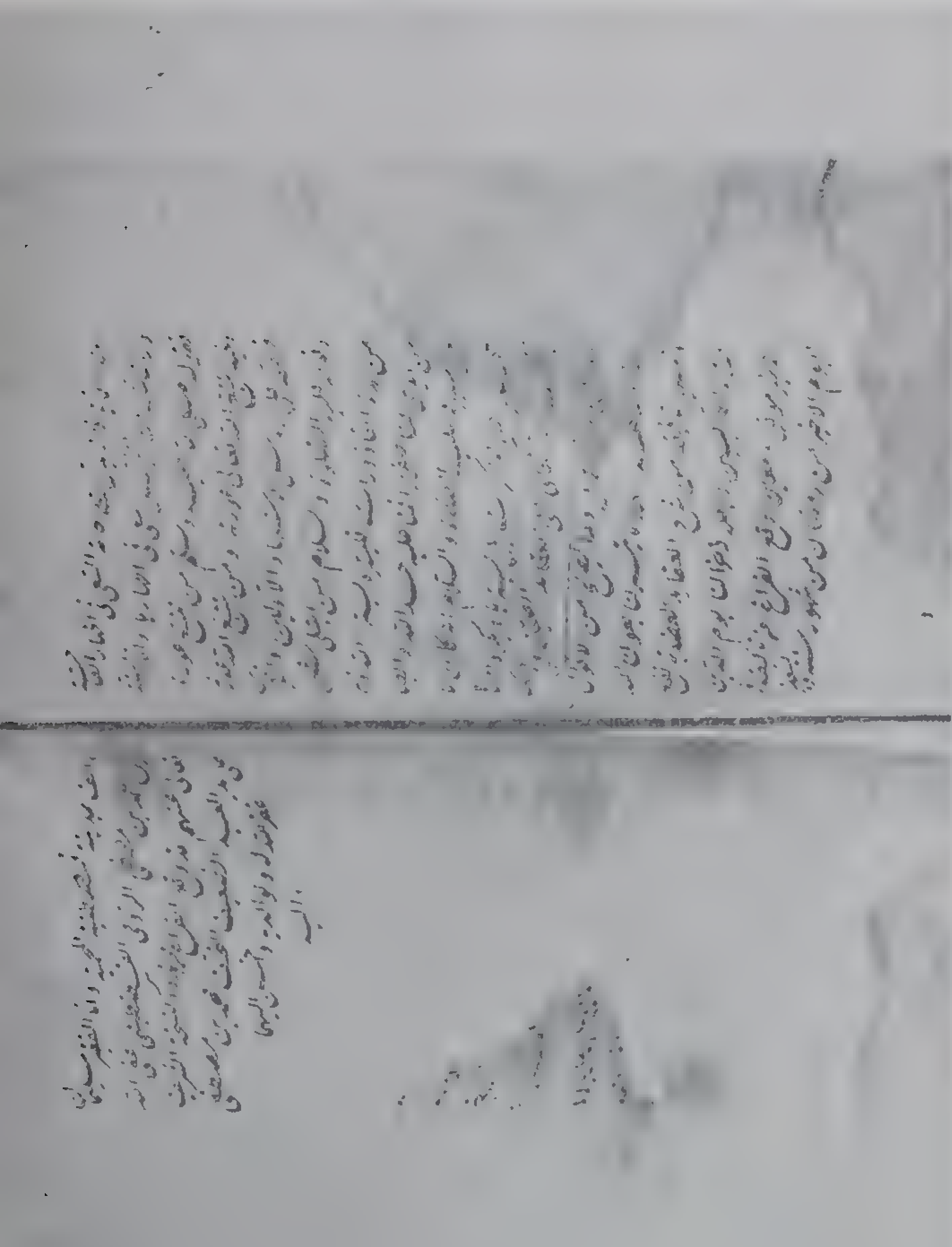
آغاز رسالة السرور و الفرح محمد مرعشی ماج قلی‌زاده ش ١٥٦/٤

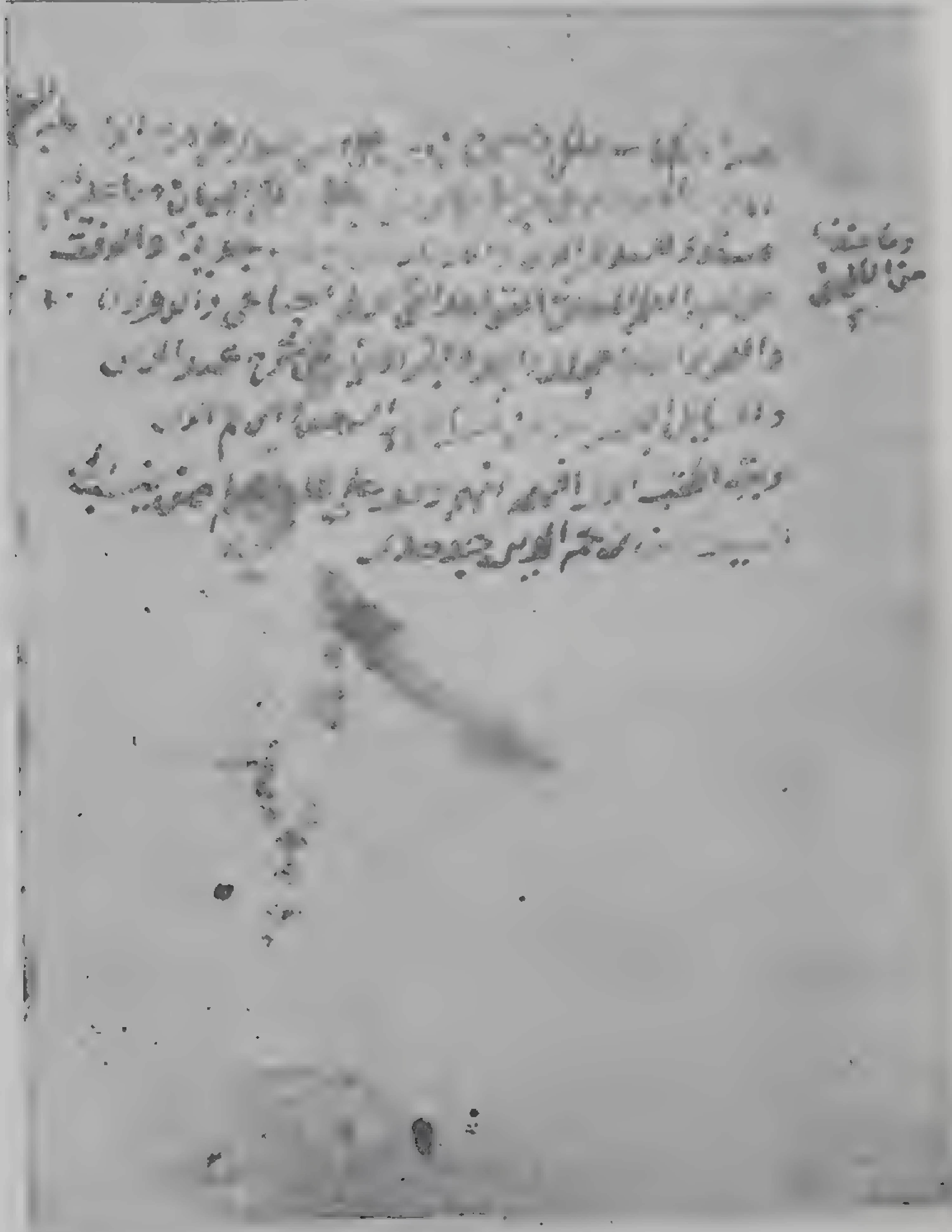
انجام رسالة السرور و الفرح ساج قلی‌زاده ١٥٦/٤

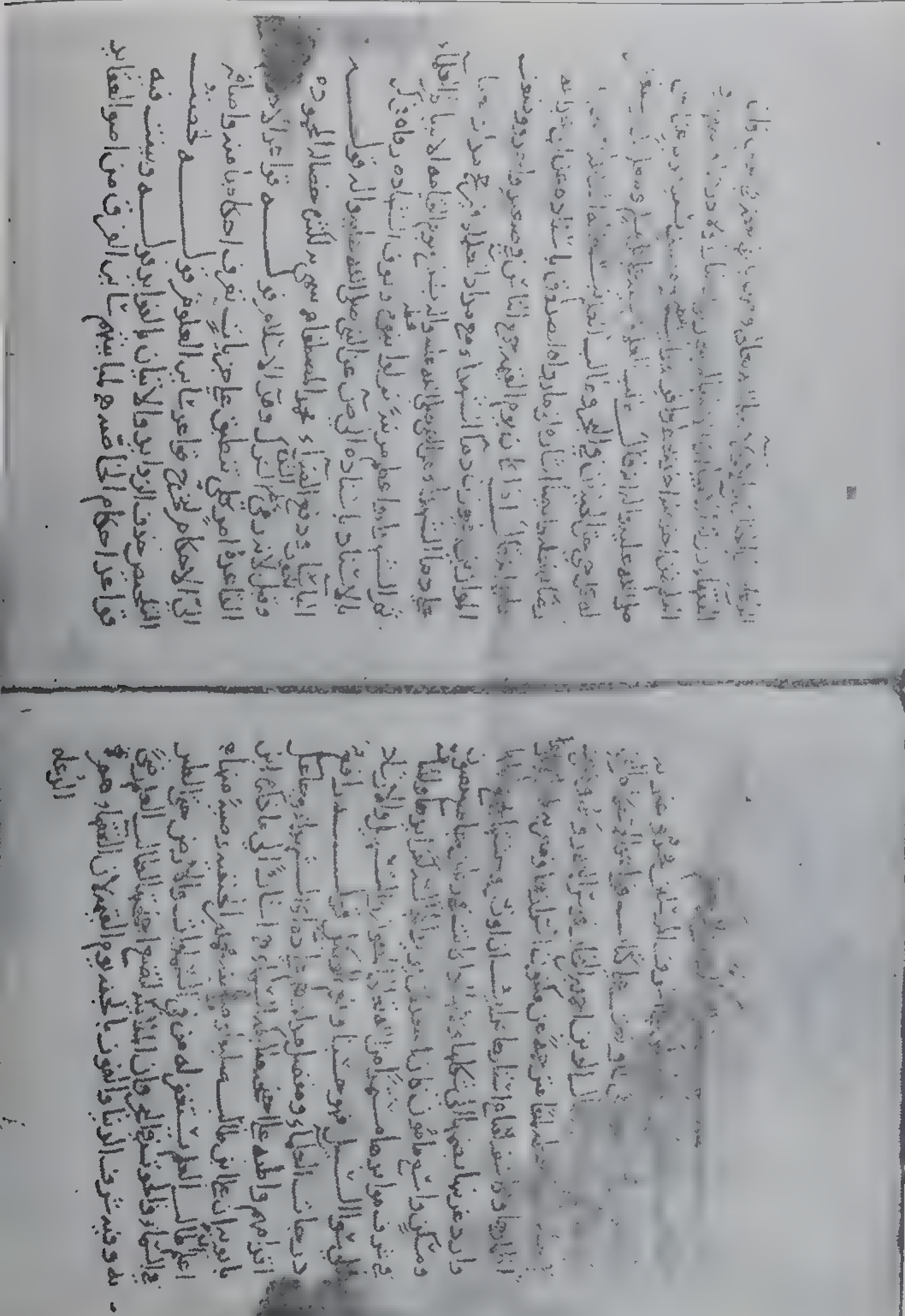
آغاز شرح العقائد العضدية ۱۵۶/۵

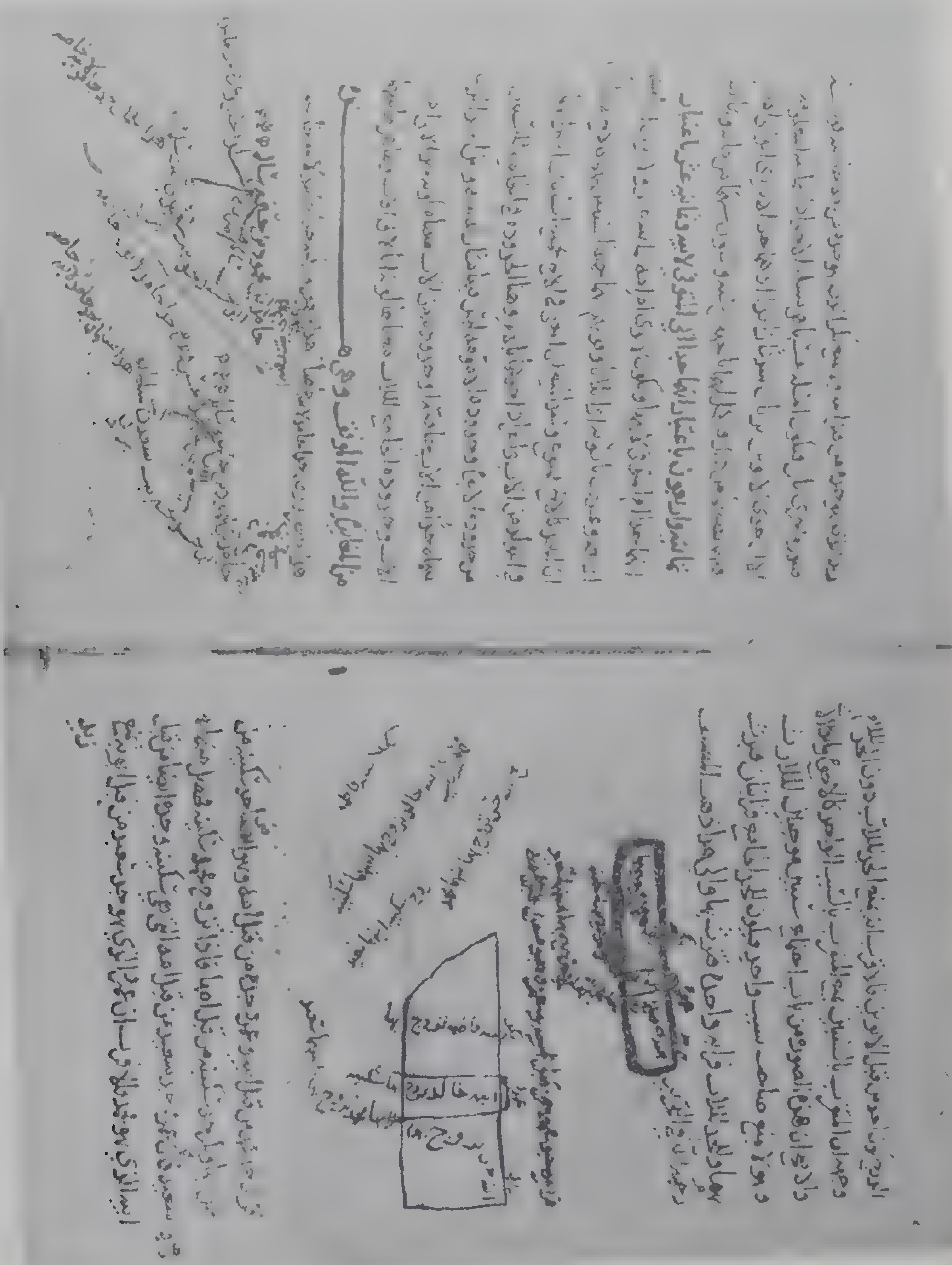
انجام شرح العقائد العضدية ش ١٥٦/٥

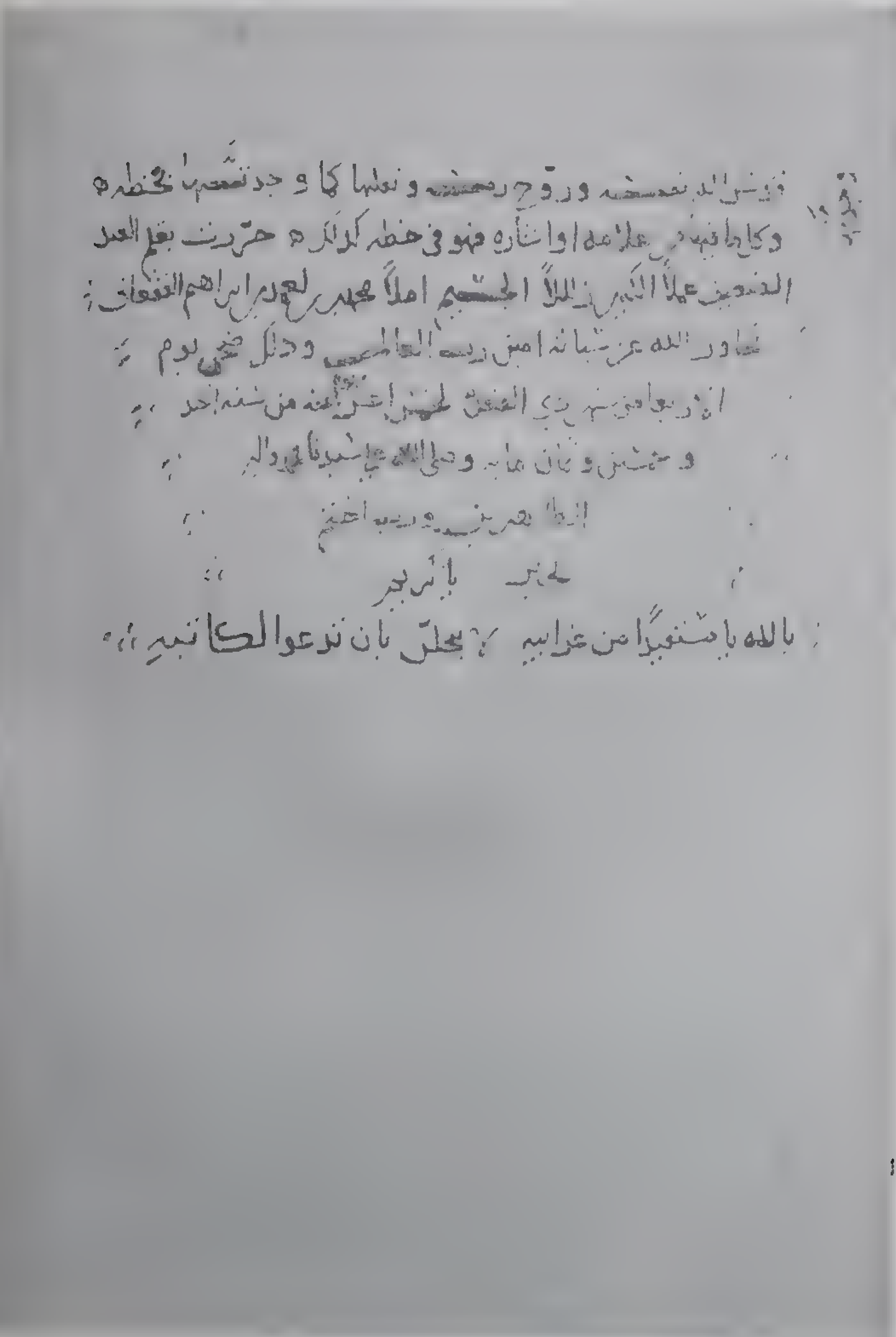
صفحهٔ عنوان مجموعهٔ ۲۲۱

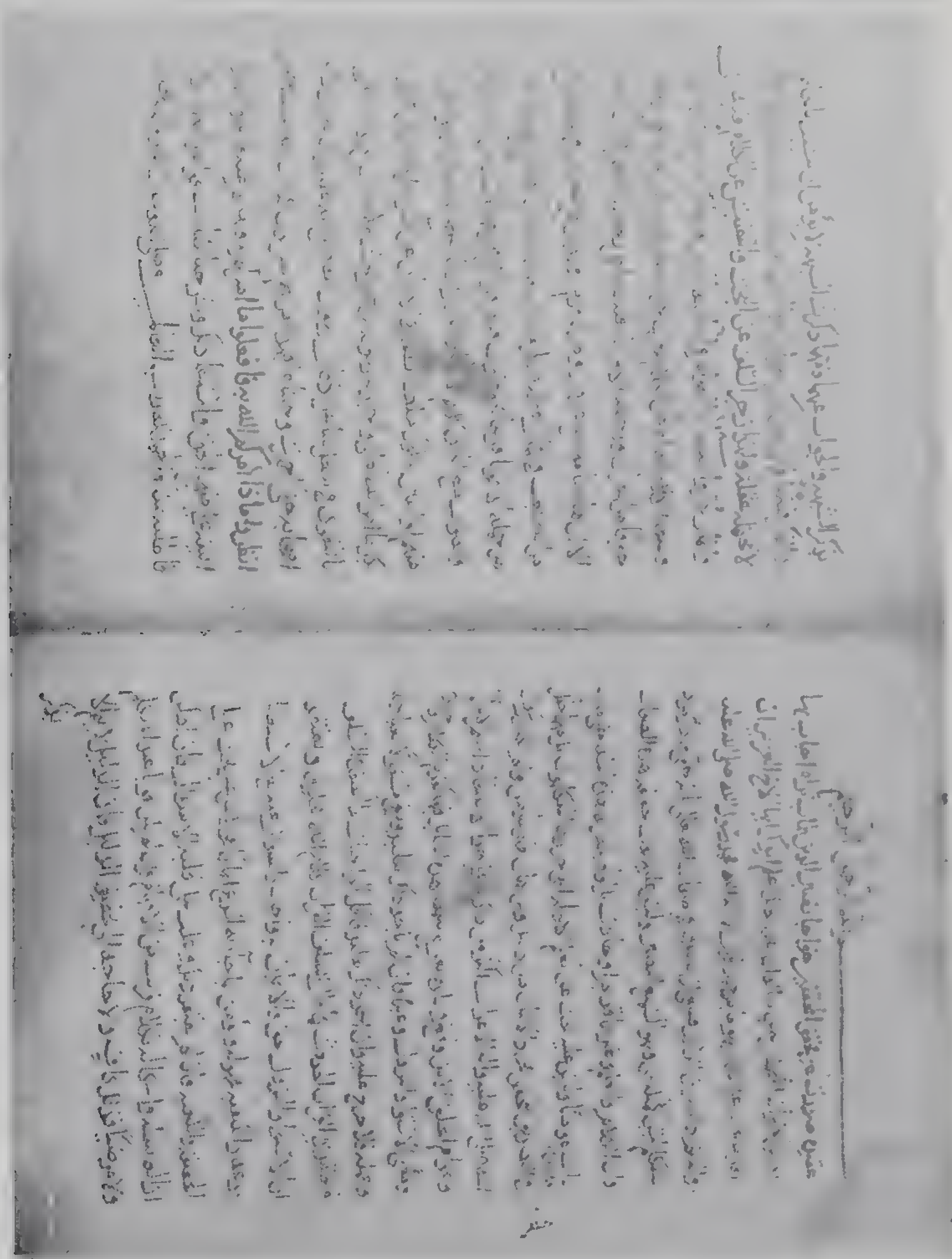
آغاز حاشیة قواعدالاحکام ش ۲۲۱/۱

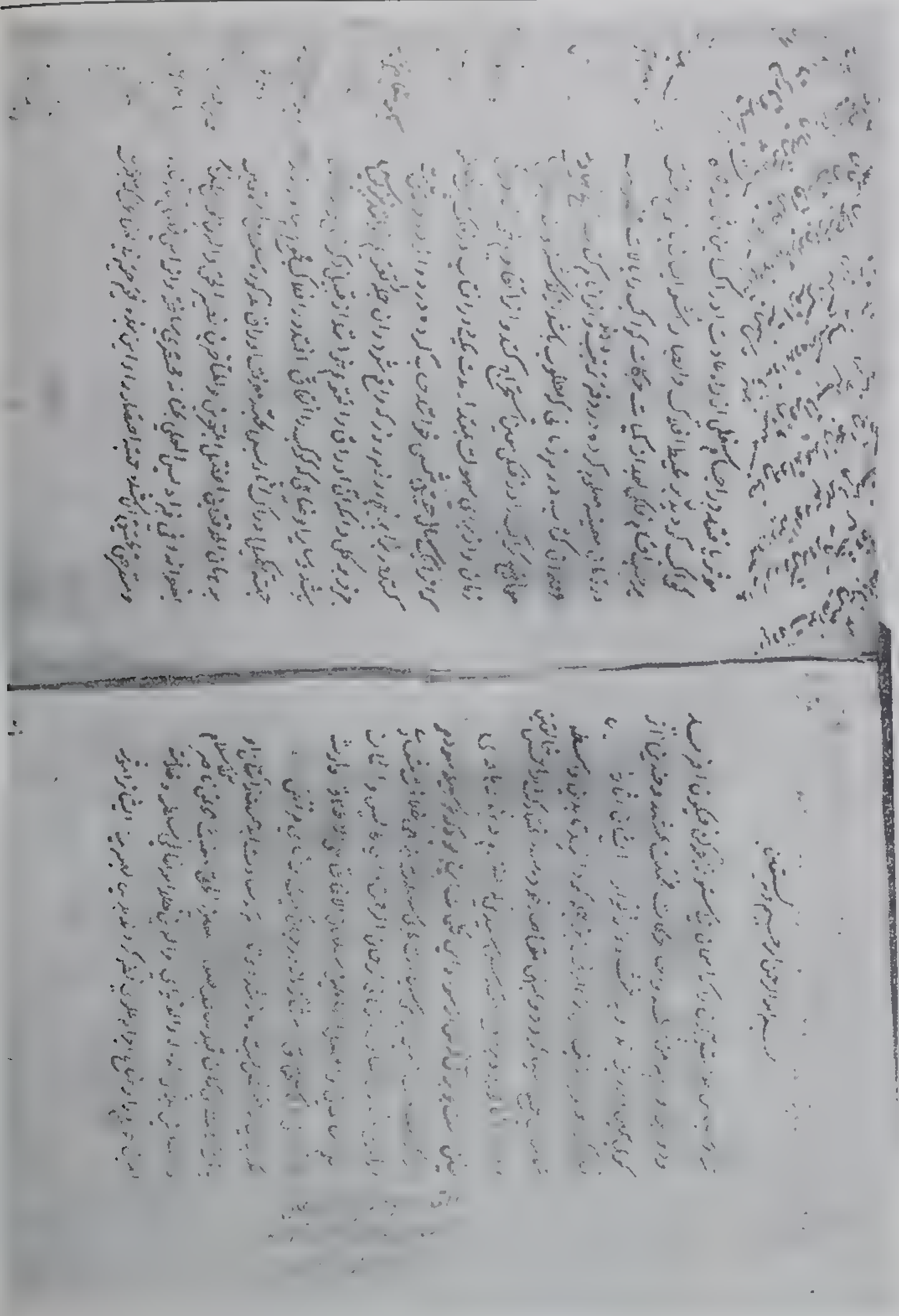
از حاشیة قواعد الاحکام ۲۲۱/۱

بالله يا مستعيرا من غرائبه لا تخل بان تدعوا لكاتبه

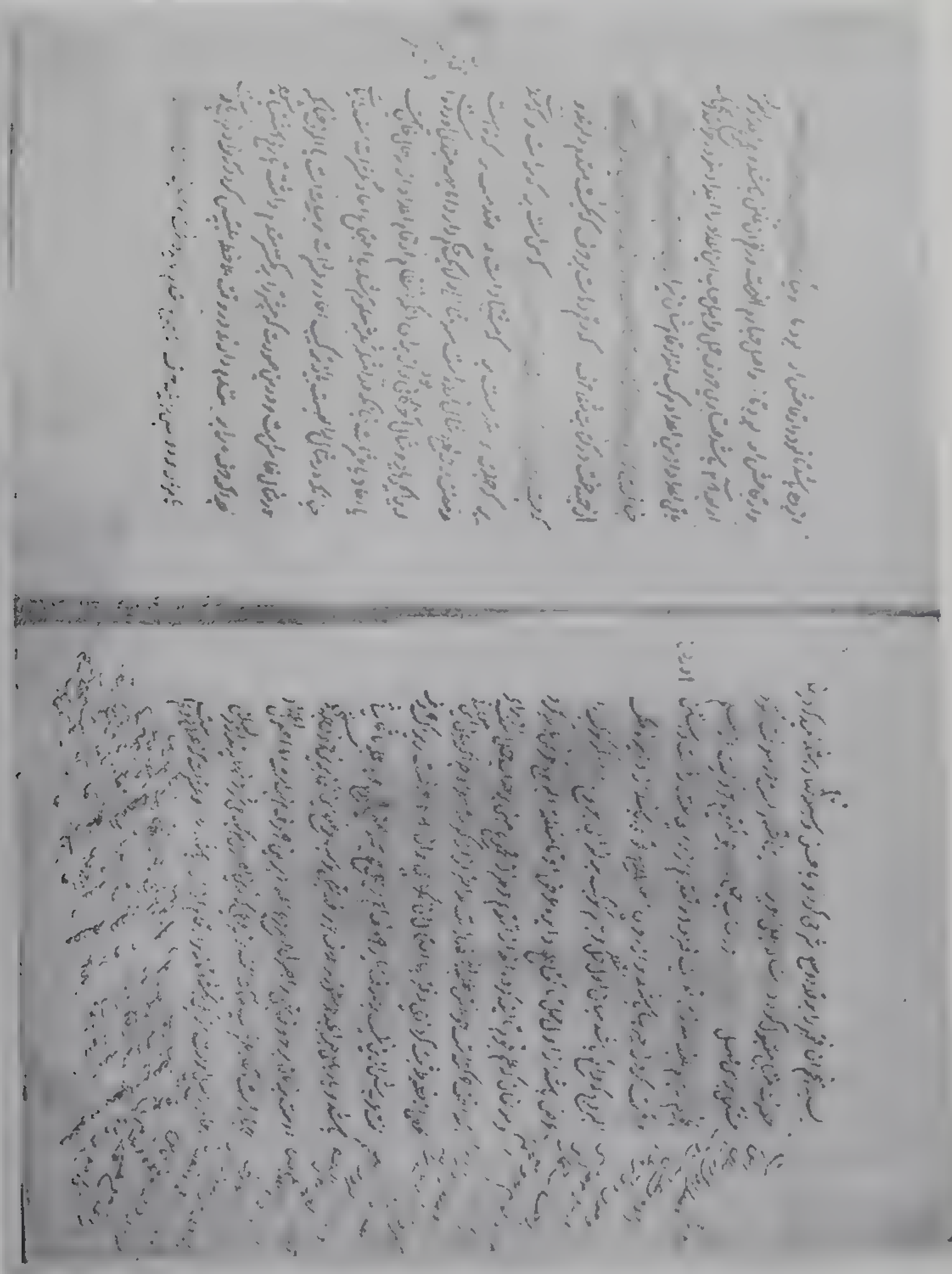
انجام حاشية قواعد الاحكام ش ۲۲۱/۱

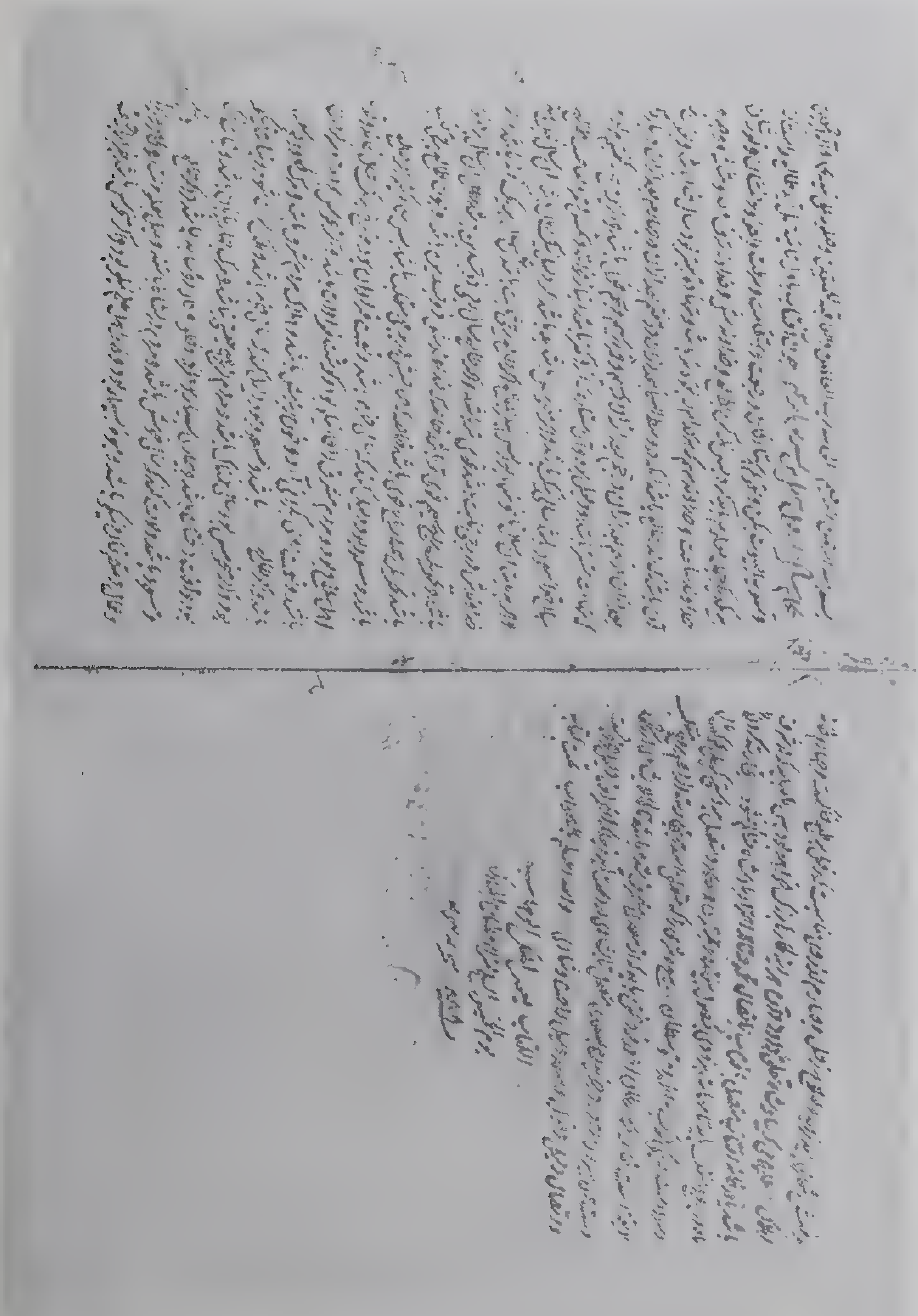
الاعتقادات طوسی ش ۲۲۱/۲

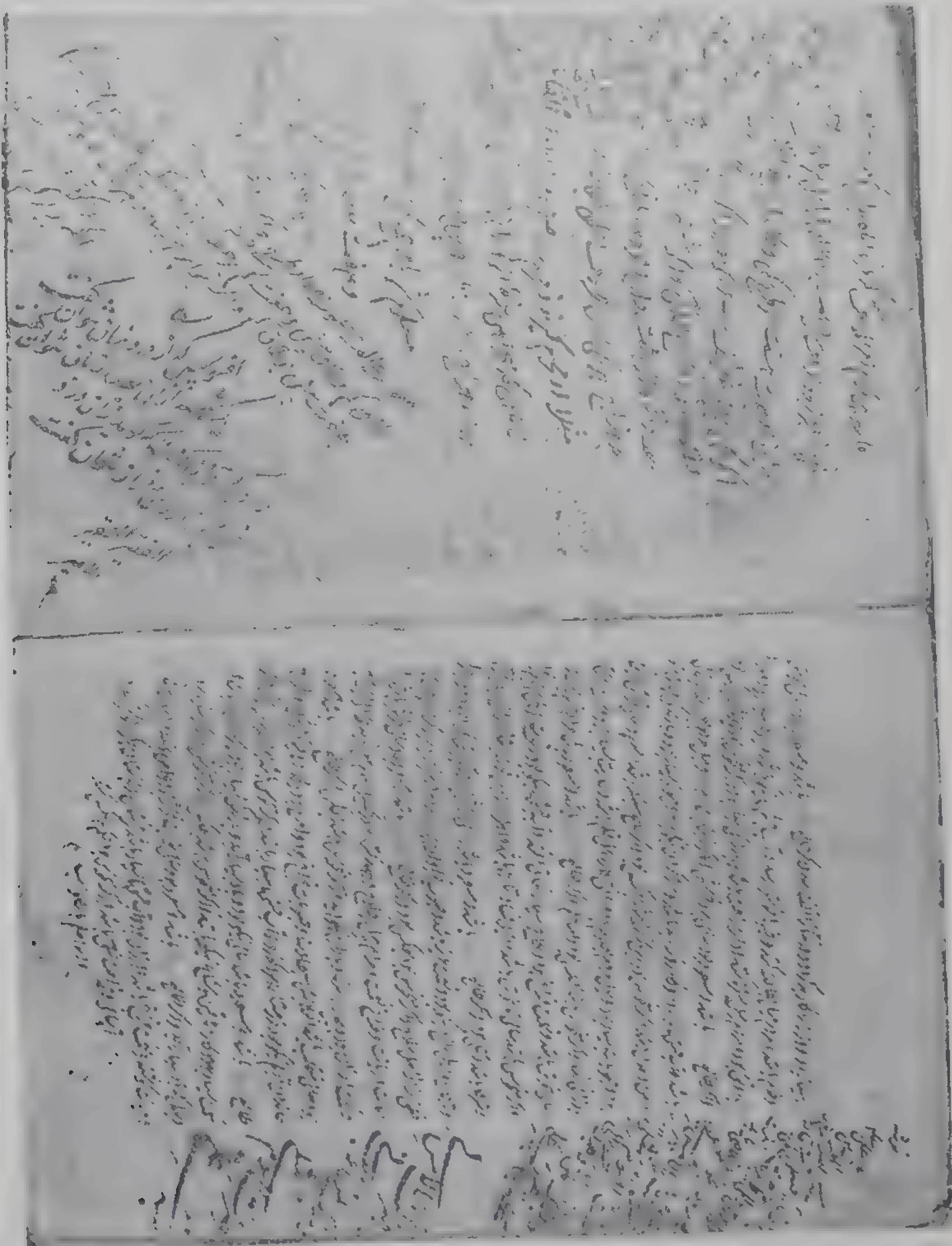
آغاز شرح سی فصل ش ۴۴۵/۱

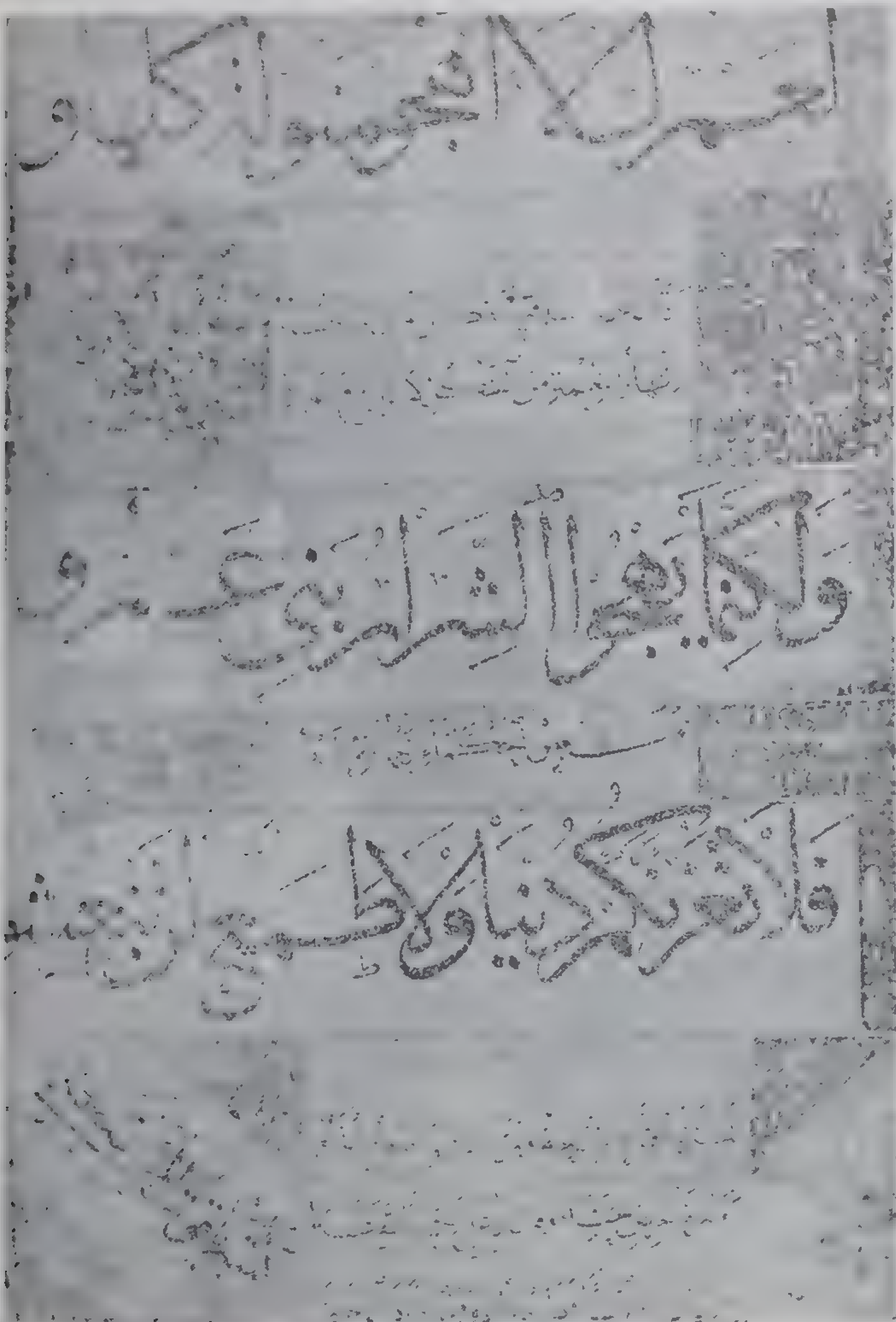
شرح سی‌فصل ص ۳ و ۴ ش ۴۴۵/۱

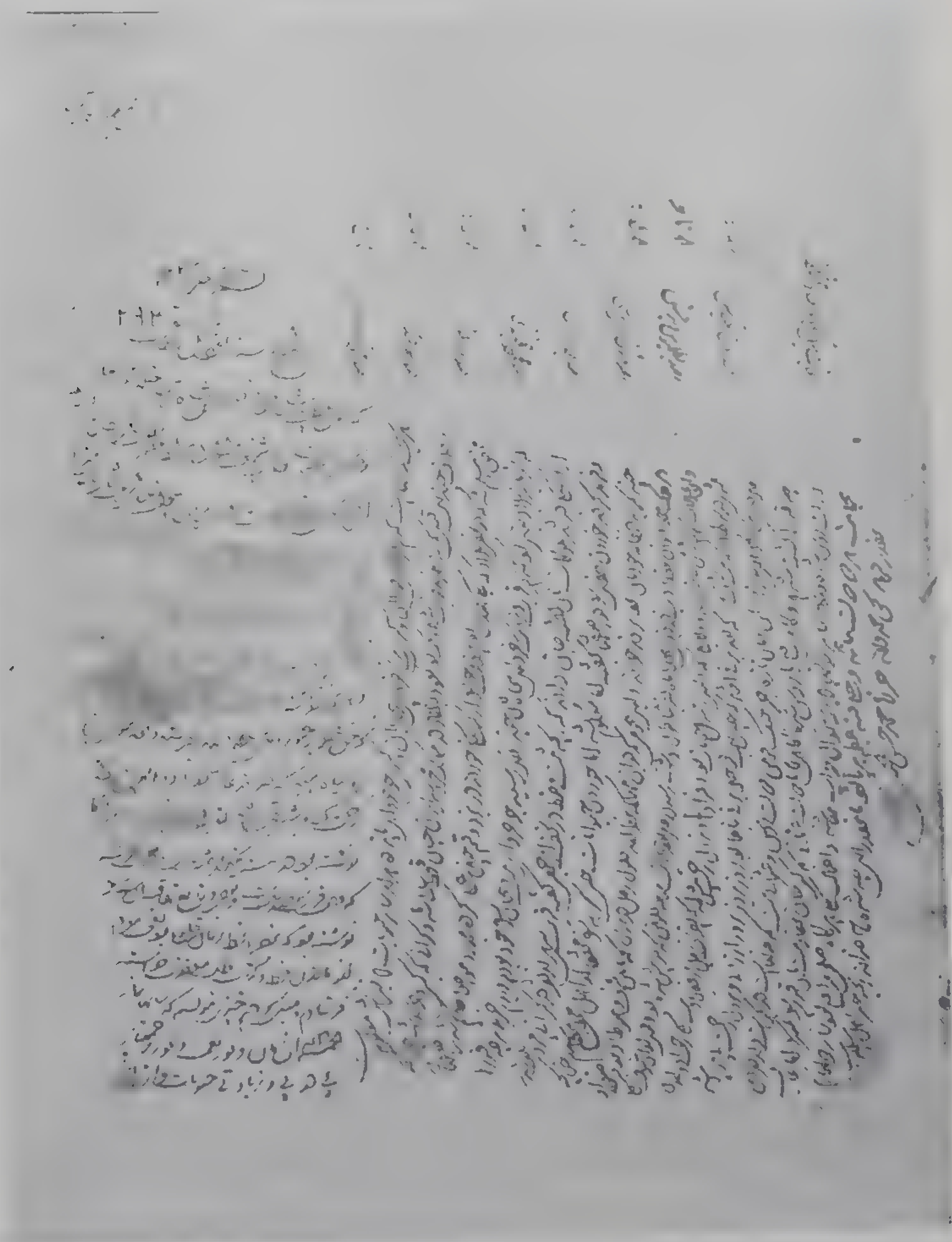
آغاز شرح سی‌فصل ش ٤٤/١ و آغاز احکام ش ٤٤٥/٢

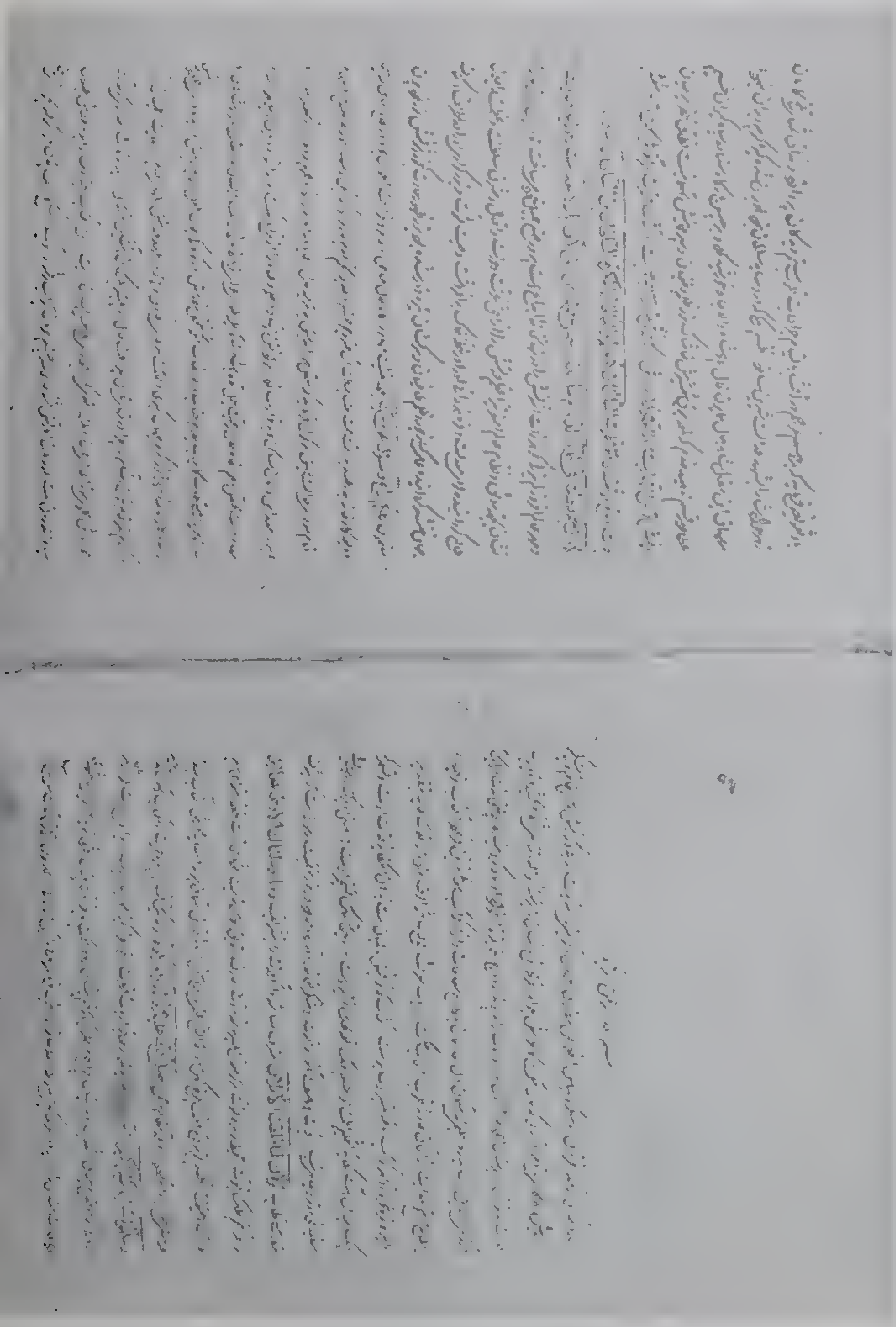
انجام احکام سال ش ۲/۴۴۵

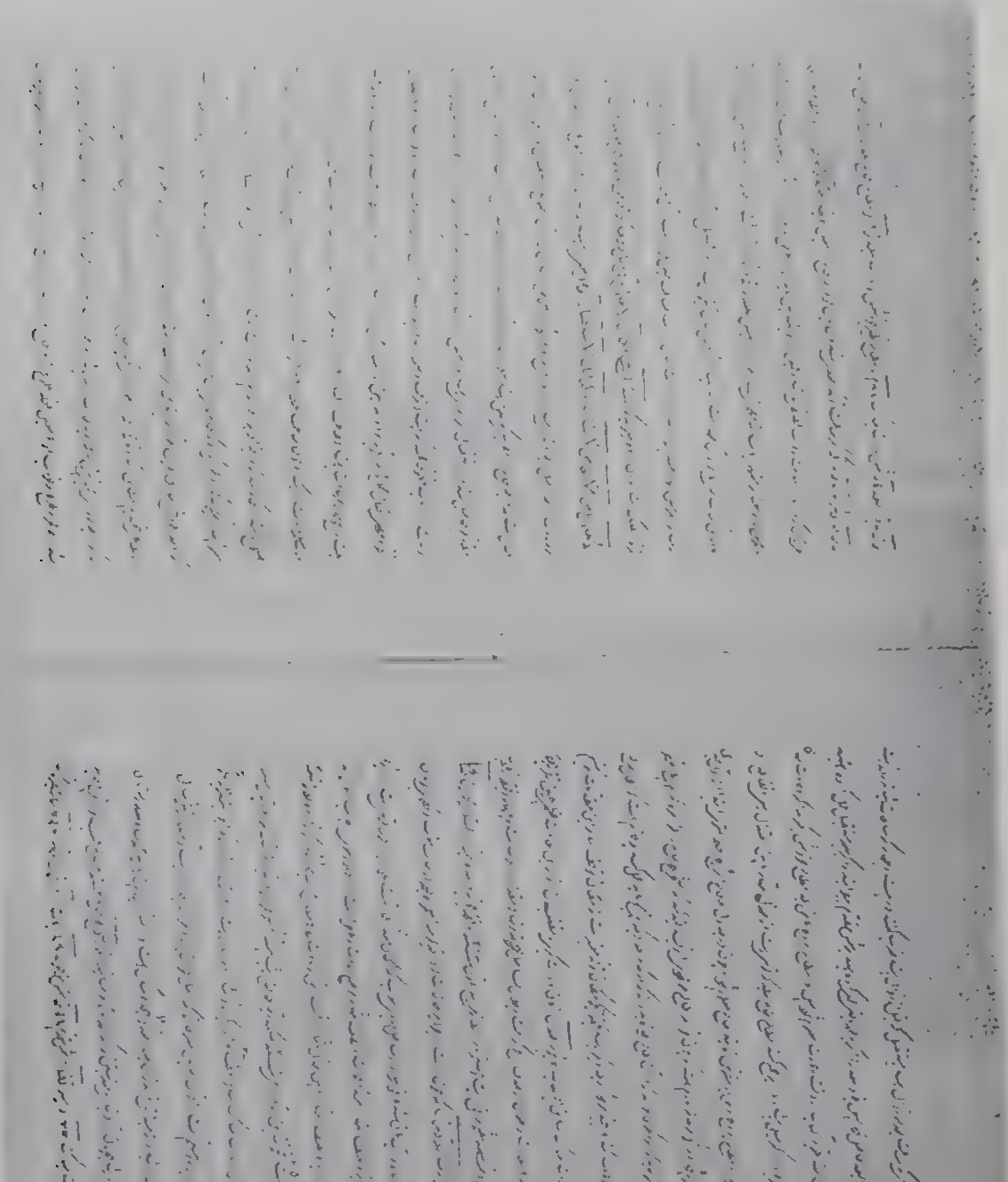
صد کلمه باترجمهٔ منظوم ش ۱۱۲۸/۱

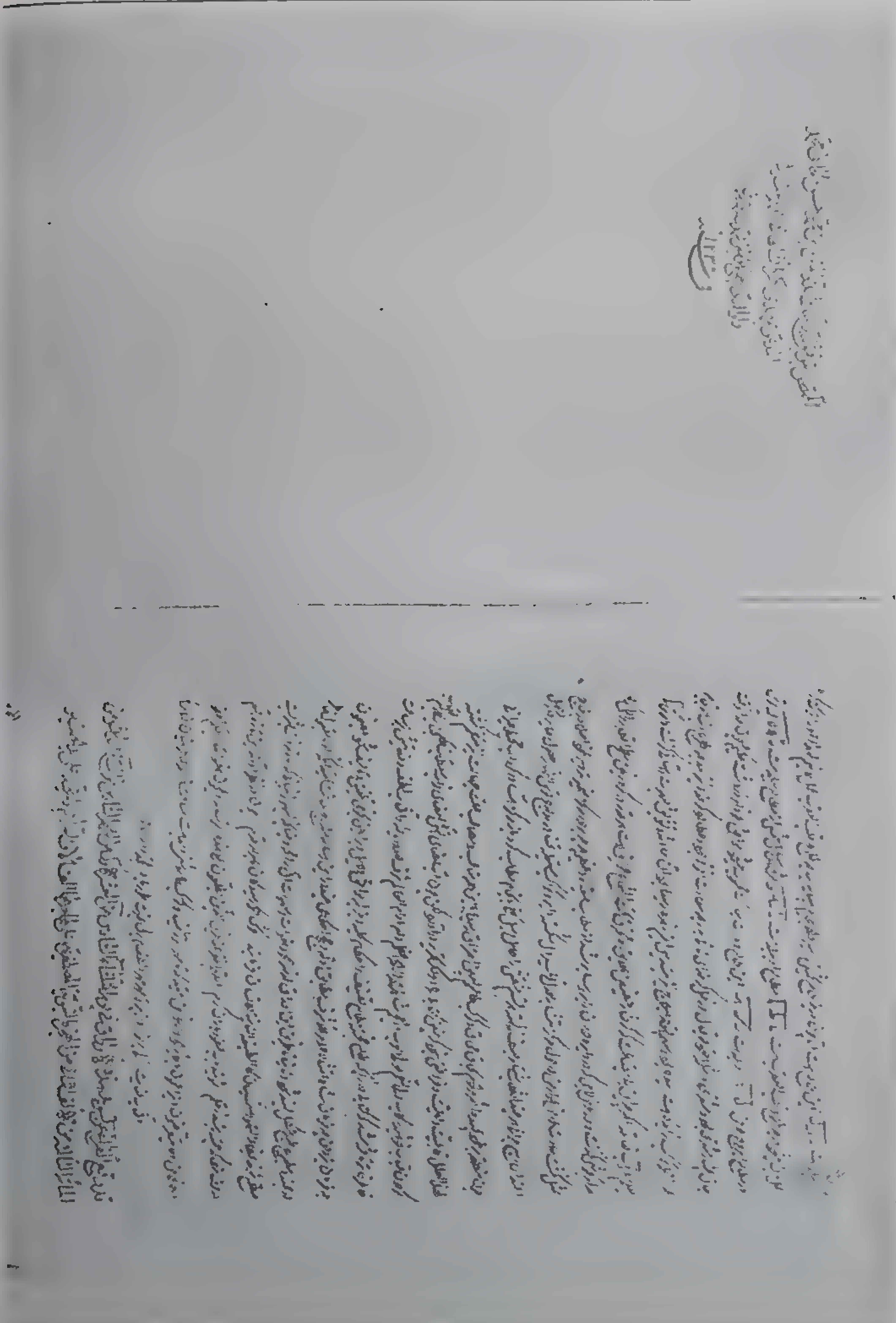
آغاز مصباح المنجمین ۲۸۱

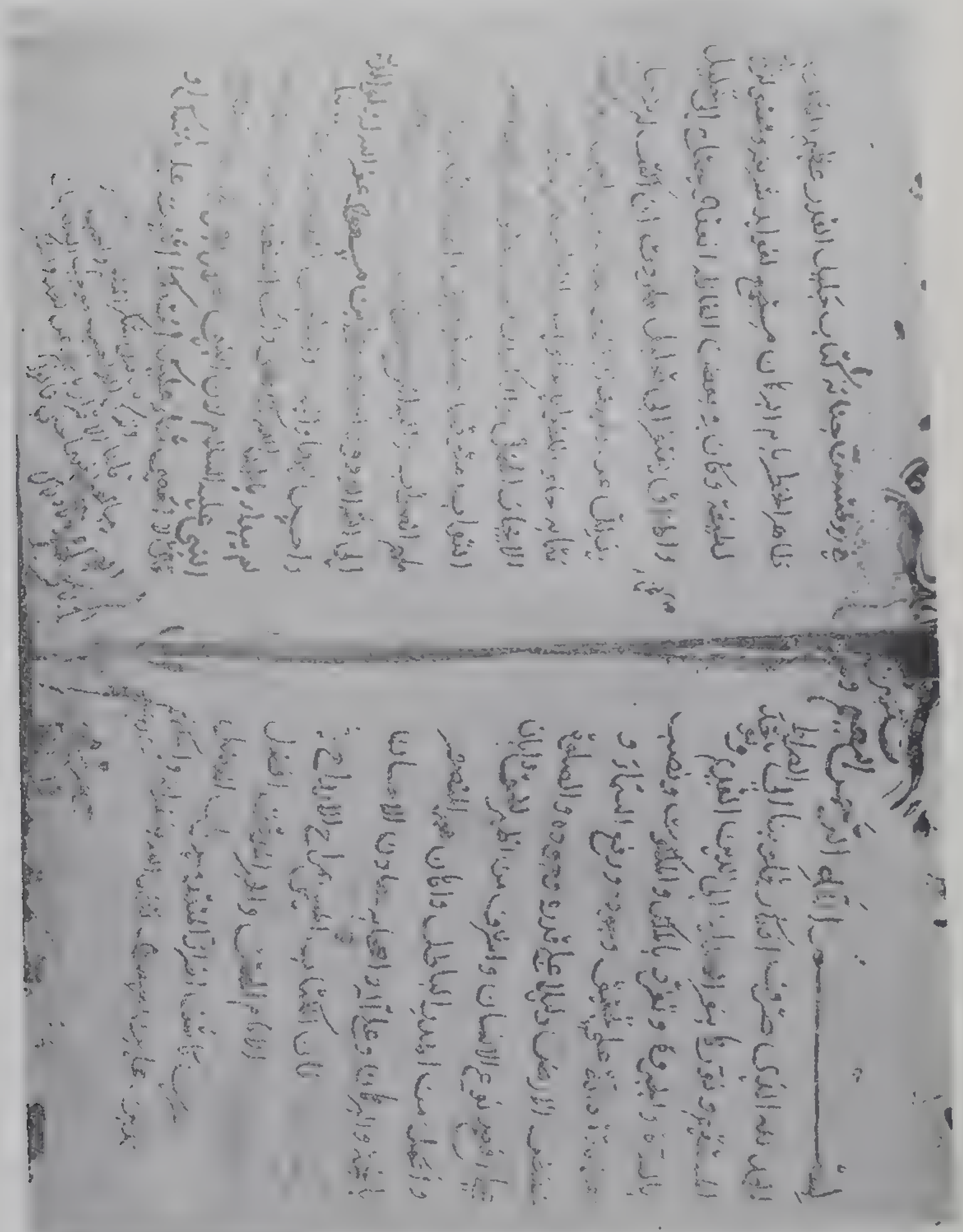
آغاز مصباح المنجمین ۲۸۱

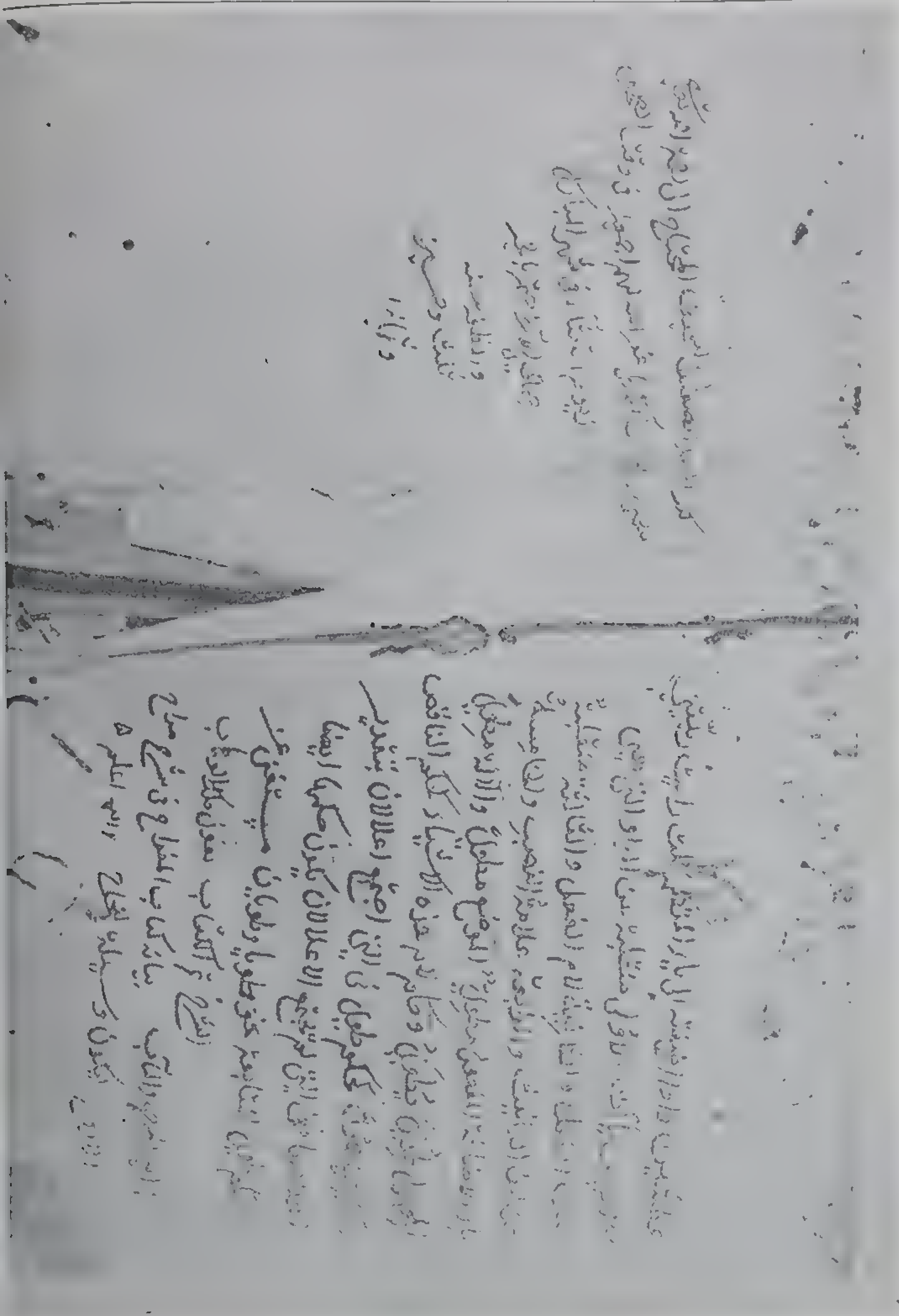
از مصباح المنجمین ۲۸۱

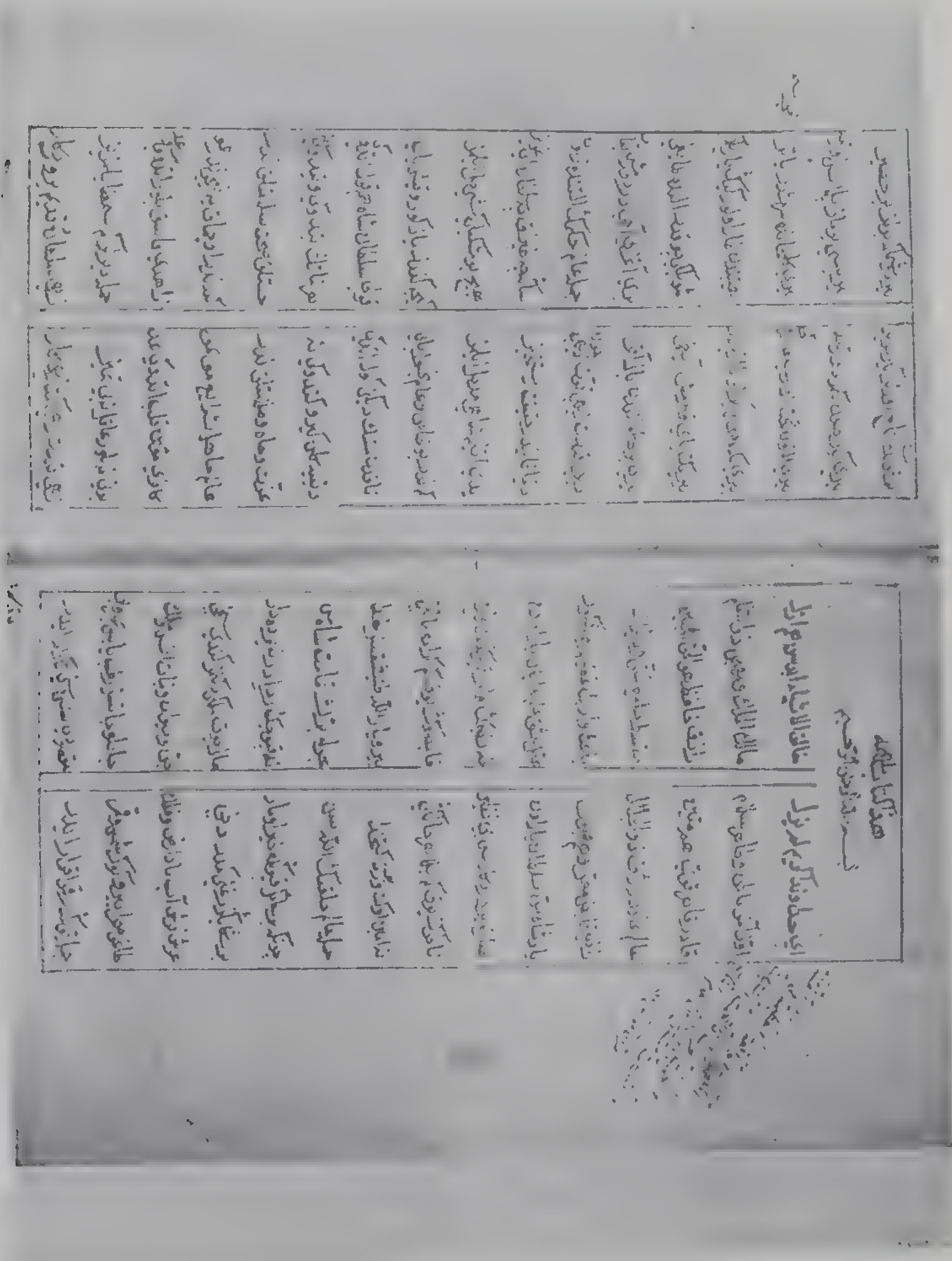
انجام مصباح المنجمین ۲۸۱

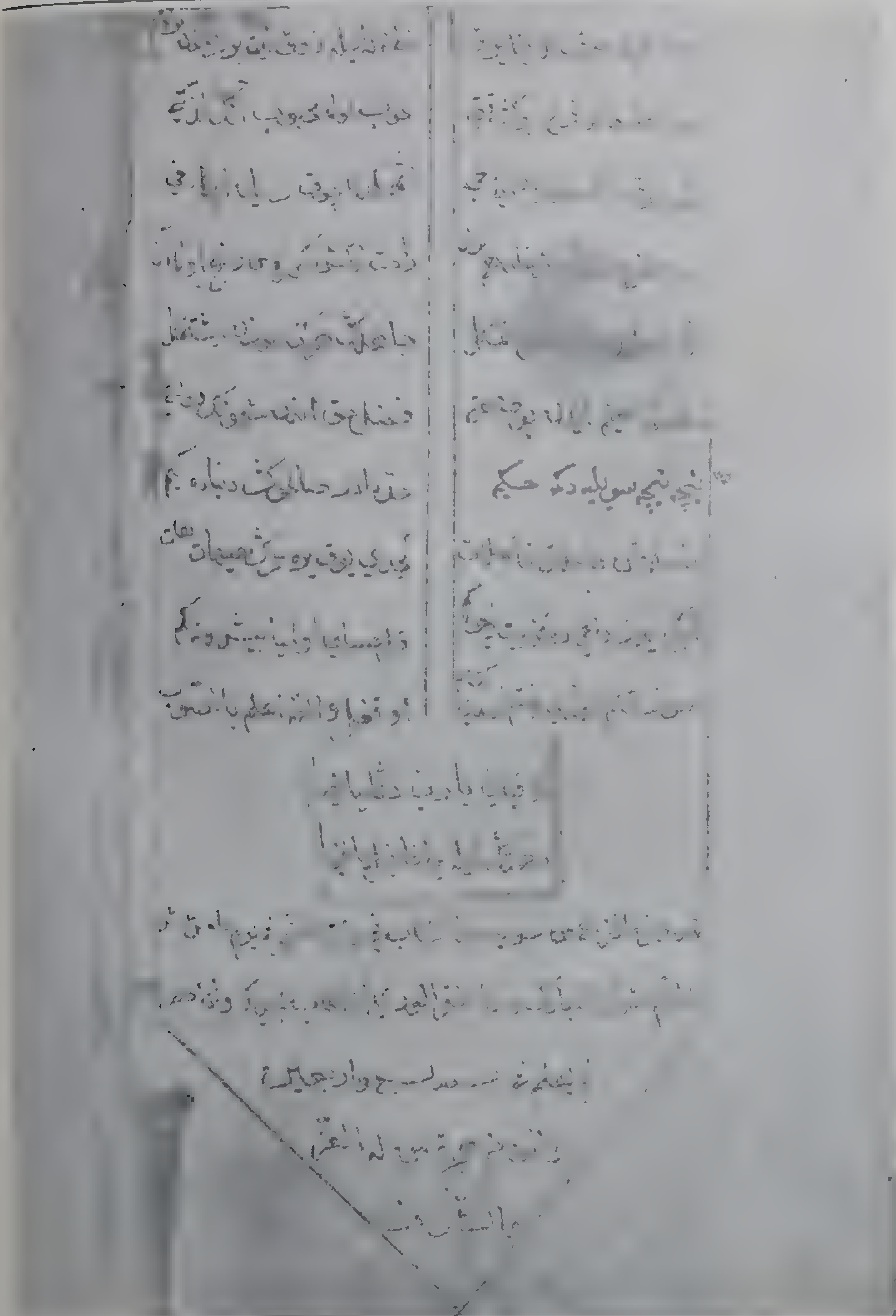
آغاز المفراح ۹۳۶

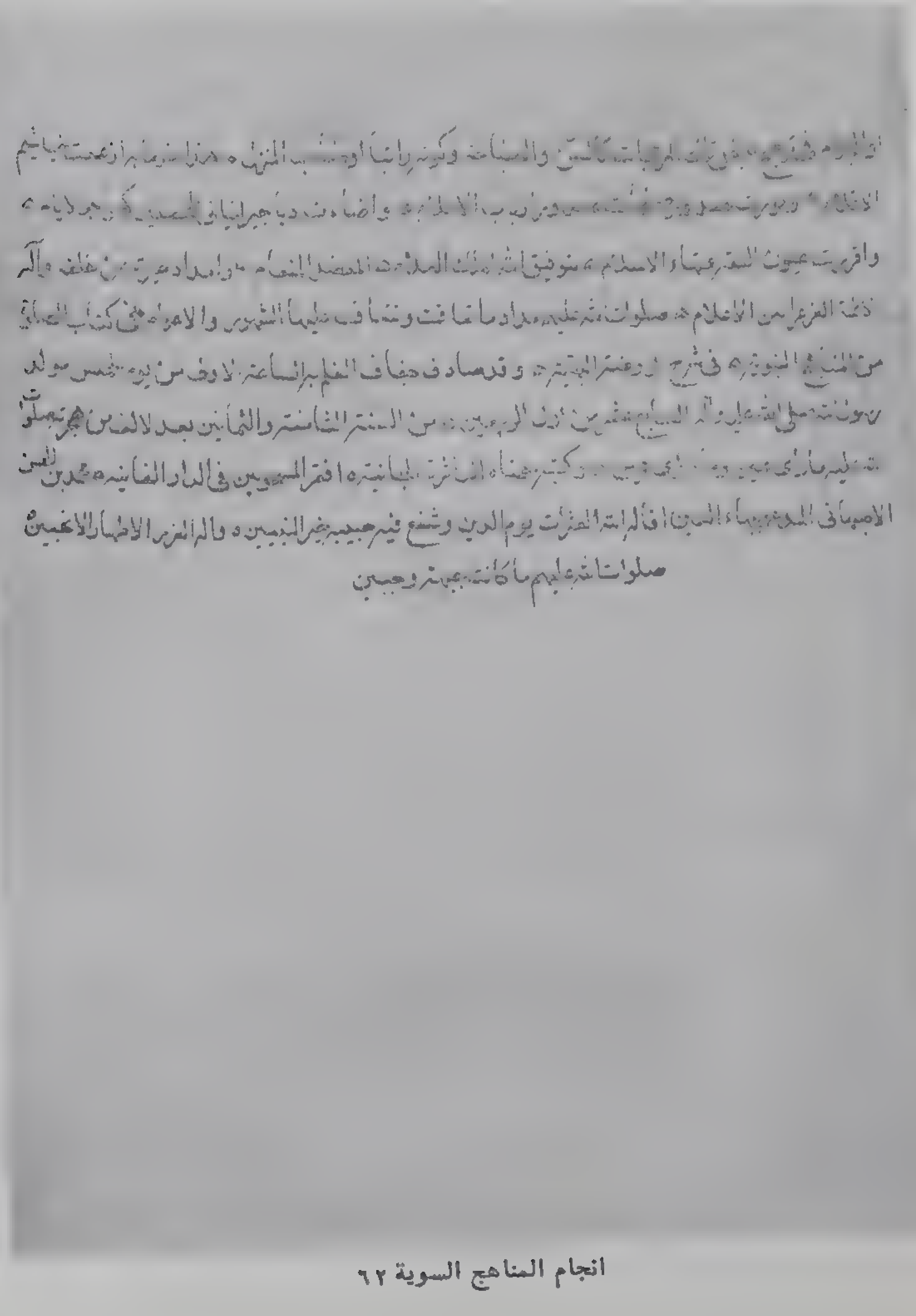
انجام المفراح ۹۳۶

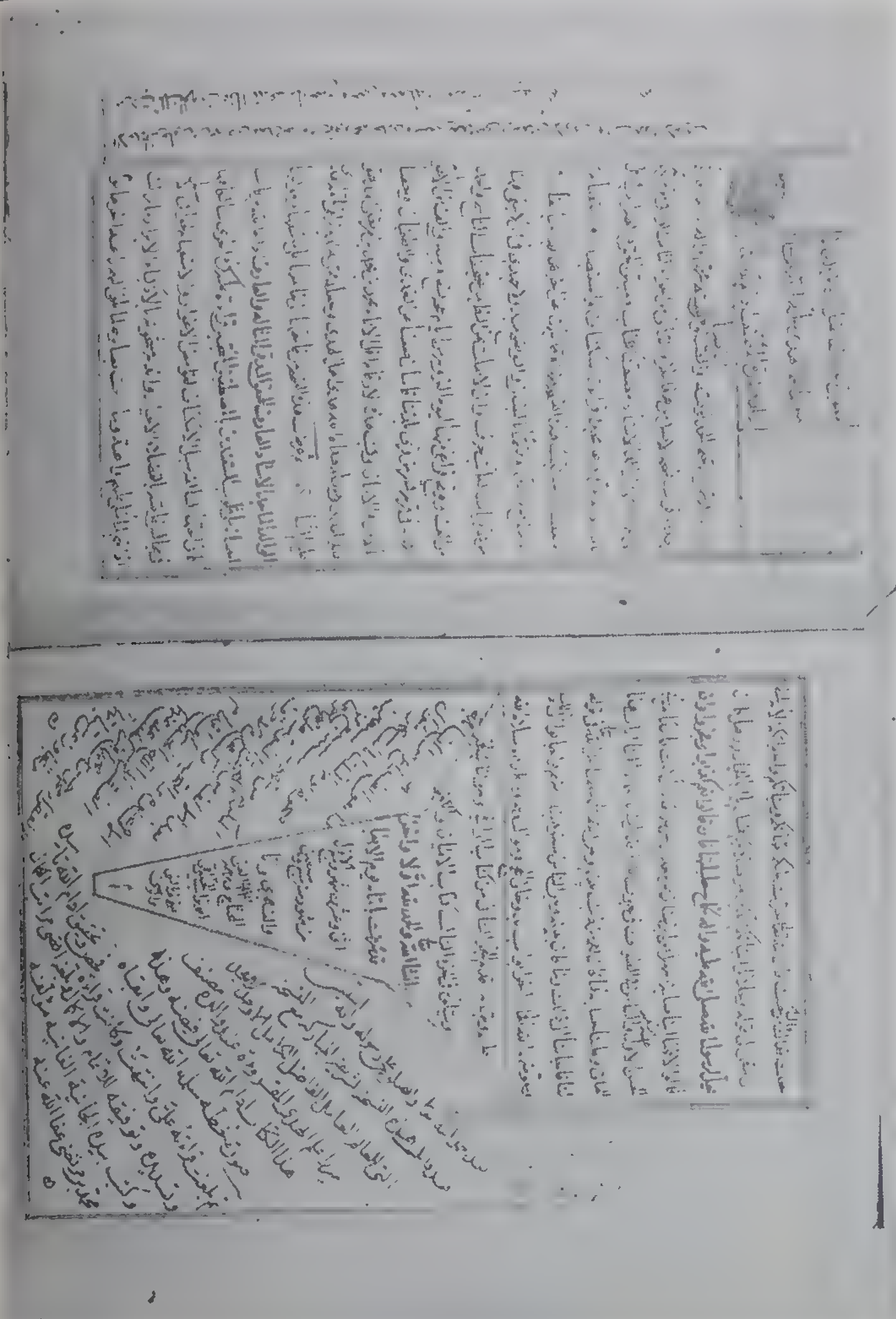
آغاز ملحمه جوزی ۵۶۱

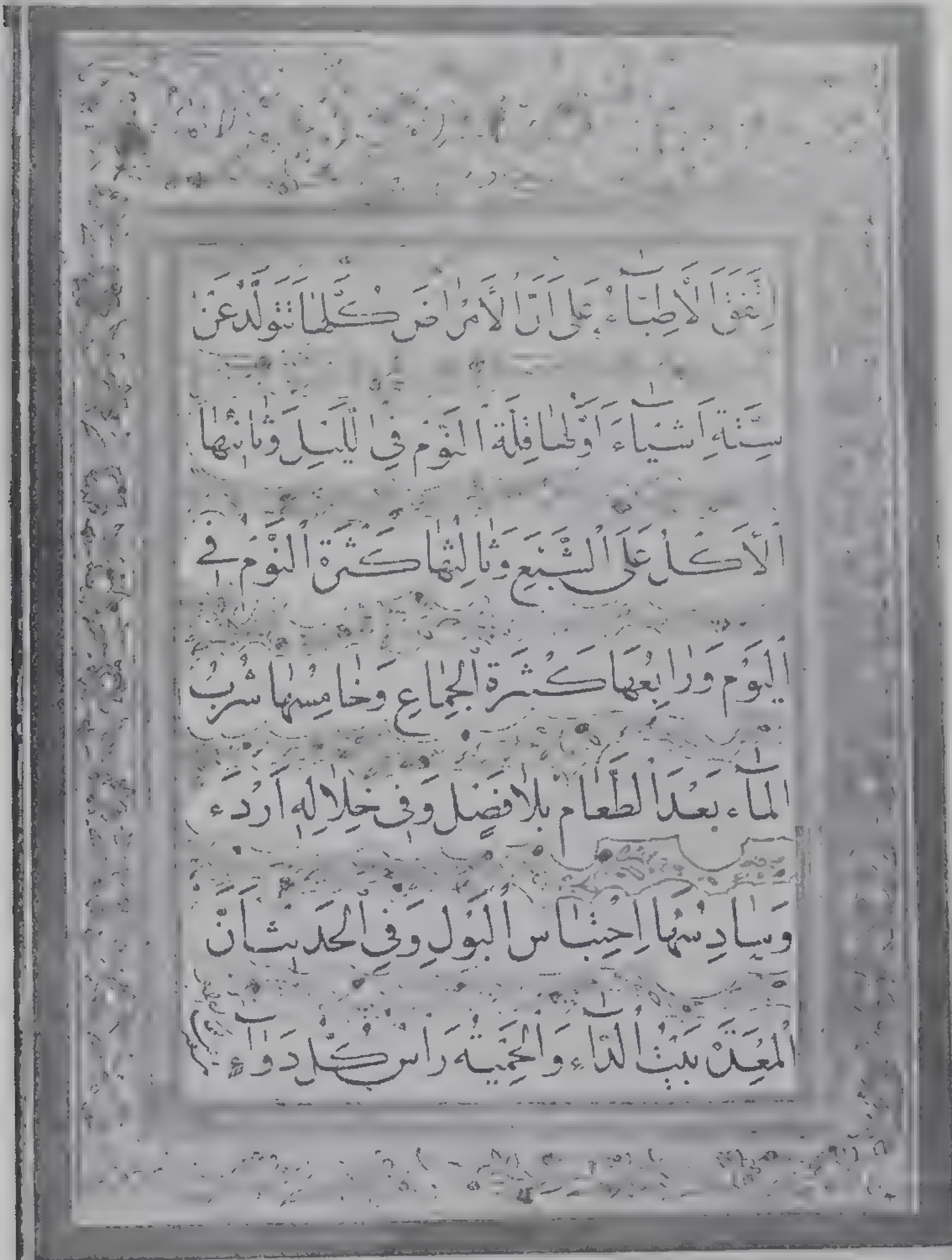
انجام ملحمهٔ جوزی ٥٦١

الى الامام ... والمساحة وكونه ... المنهل ... [illegible]
[illegible]
واقر بذلك عيون الشريعة ... الاسلام بتوفيق الله ملك العلام ... المفضل المنعام وامداد عترة من خلف ... آله
ذلك الغر من الاعلام صلوات الله عليه مدادما تعاقبت ... عليهما الشهور والاعوام ... كتاب الصلاة
من المناهج السوية في شرح الروضة البهية وقد صادف ... الفراغ ... الساعة الاولى من يوم خمس مولد
... صلى الله عليه وآله ... من السنة الثامنة والثمانين بعد الالف من هجرته صلوات
الله عليه ... وكتب ... افقر المحوجين في الدار الفانية محمد بن الحسن
الاصبهاني المدعو بهاء الدين ... يوم الدين وشفع فيه حبيبه خير المذنبين ... الاطهار الانجبين
صلوات الله عليهم ما كانت ...

انجام المناهج السوية ۶۲

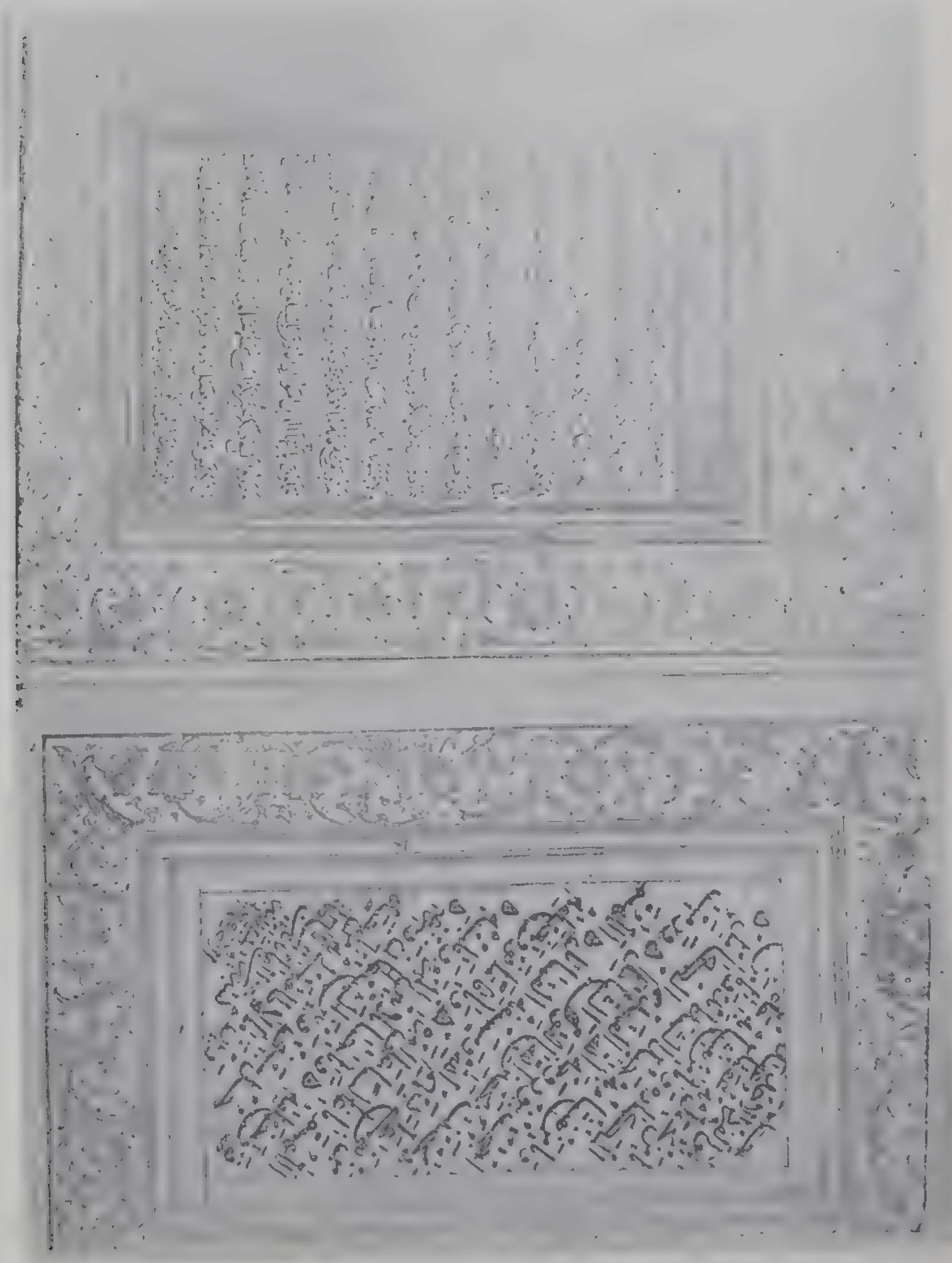
الوافی فیص ۱۰۳

اتفق الأطباء على أن الأمراض كلها تتولد عن
ستة أشياء أولها قلة النوم في الليل وثانيها
الأكل على الشبع وثالثها كثرة النوم في
اليوم ورابعها كثرة الجماع وخامسها شرب
الماء بعد الطعام بلا فصل وفي خلاله أردء
وسادسها احتباس البول وفي الحديث أن
المعدة بيت الداء والحمية رأس كل دواء

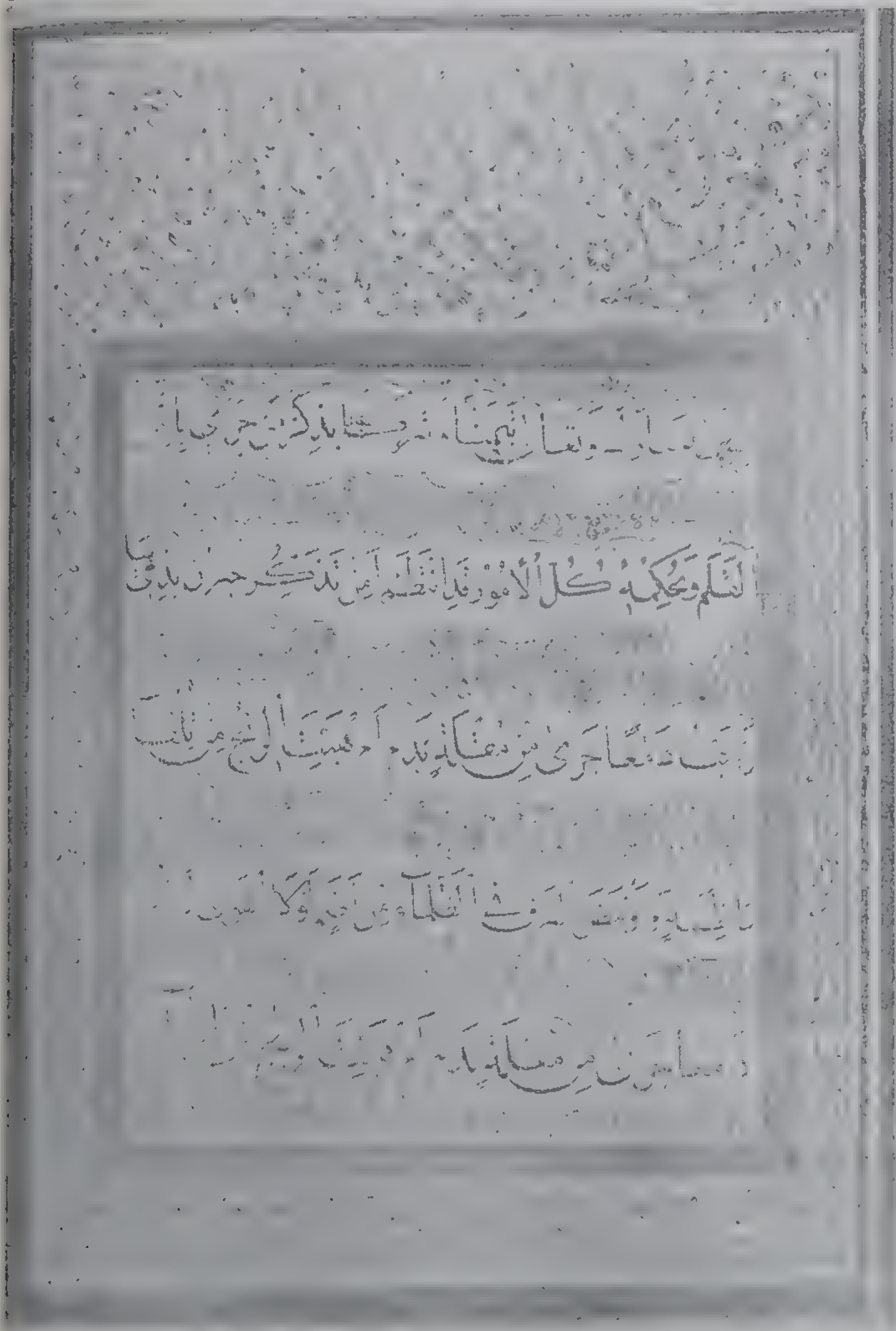
خط عبدالغفار

خط وصال

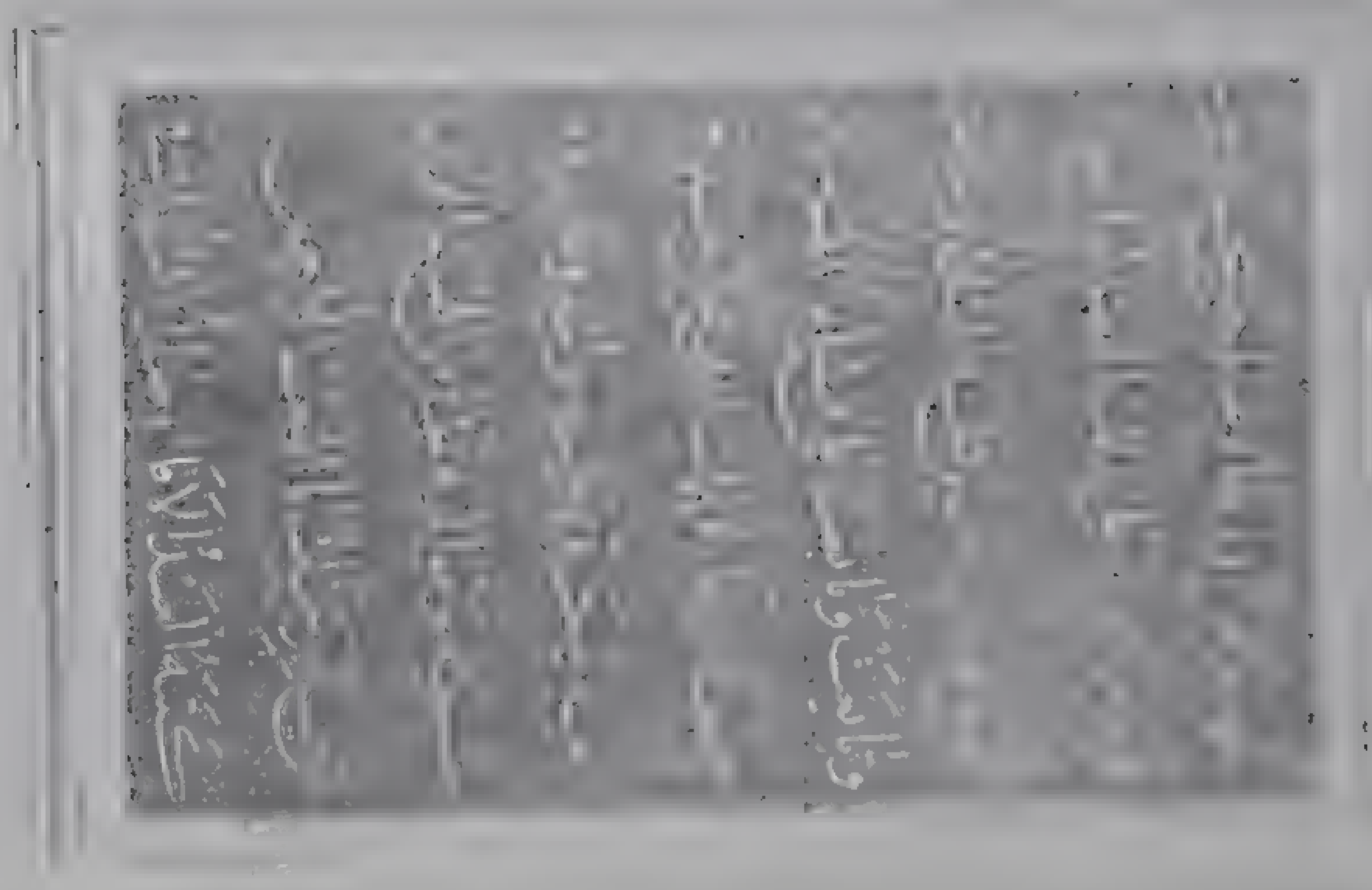

خط زین‌العابدین سلطانی اصفهانی

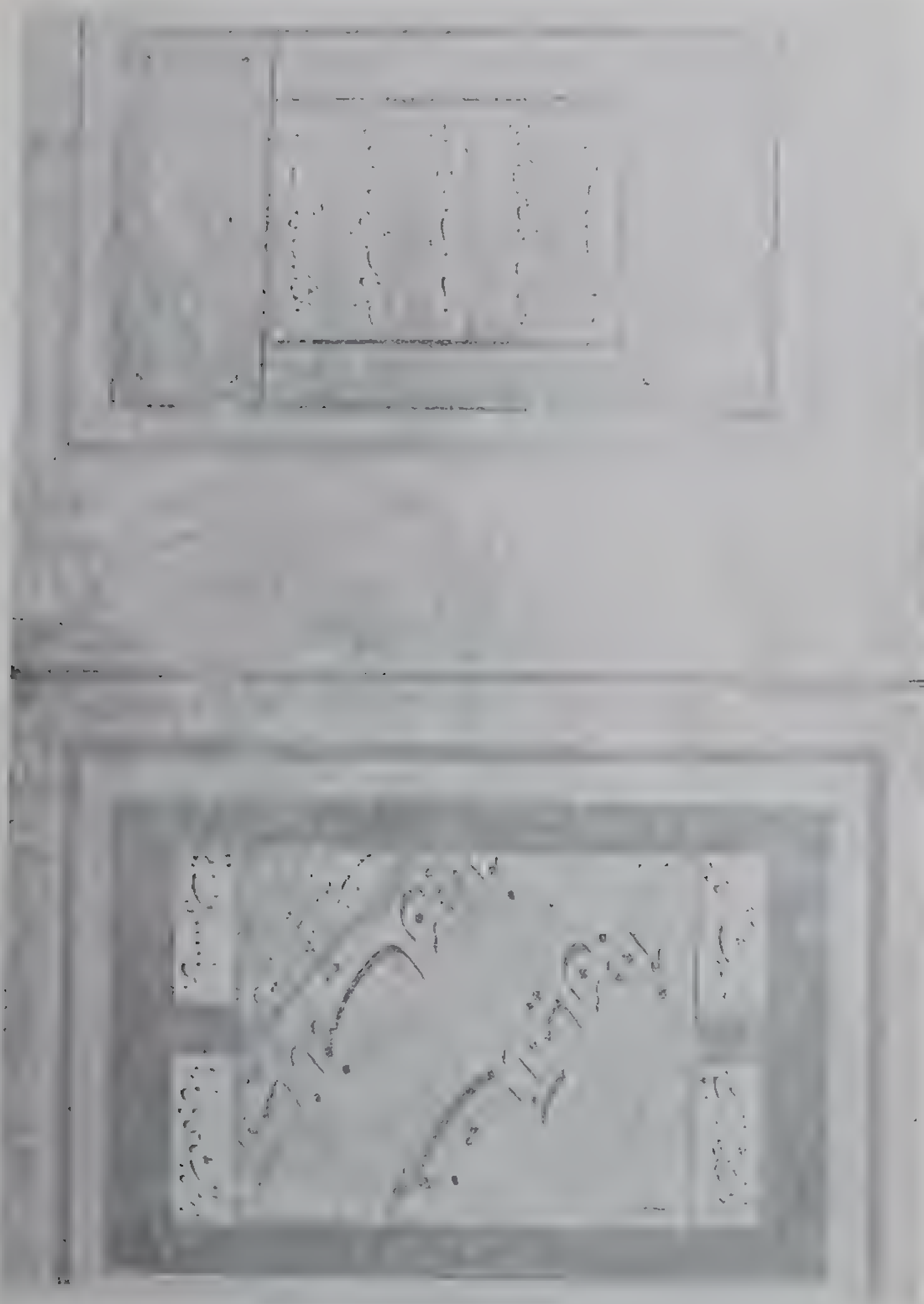

خط زین‌العابدین سلطانی اصفهانی

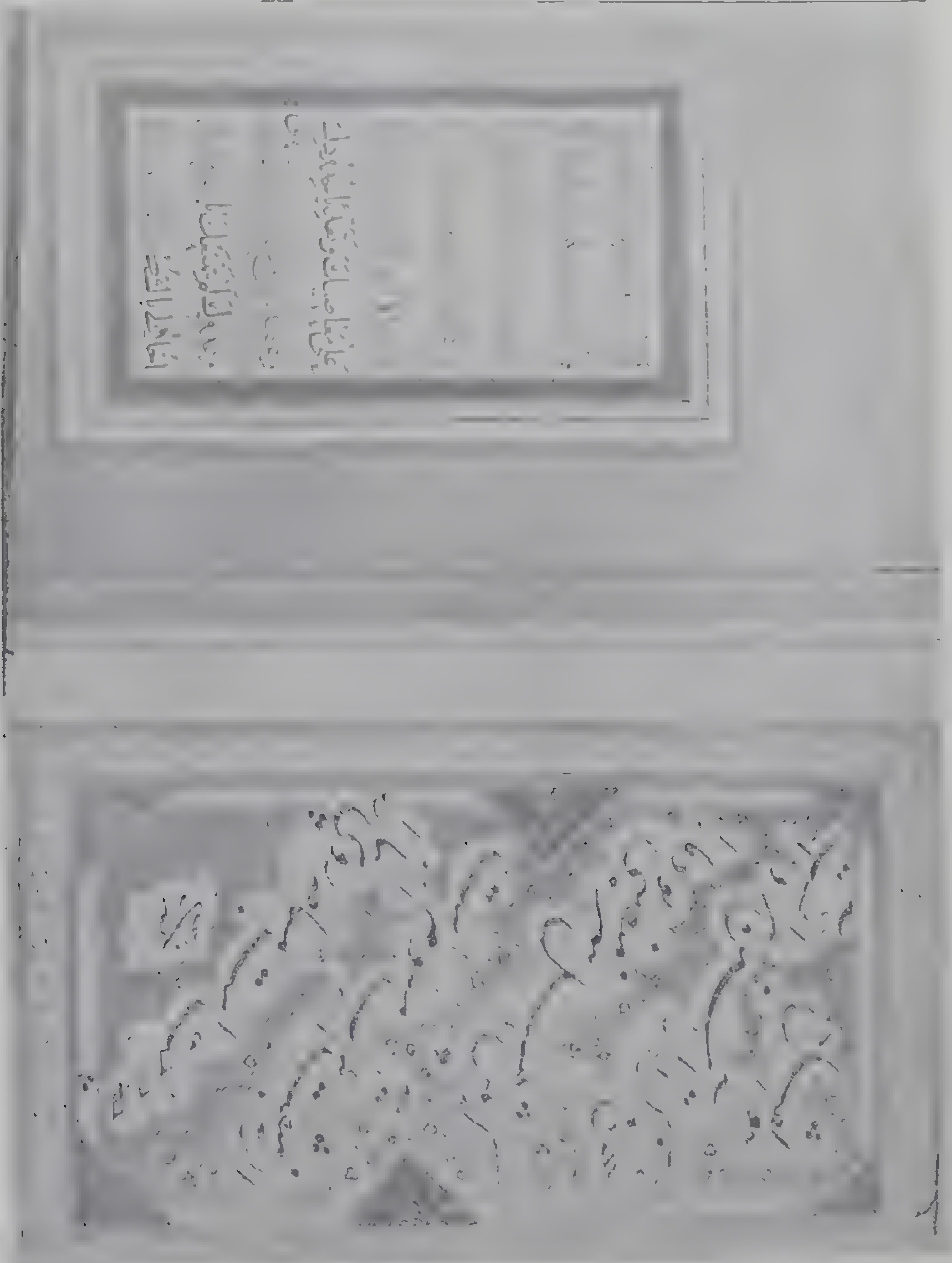

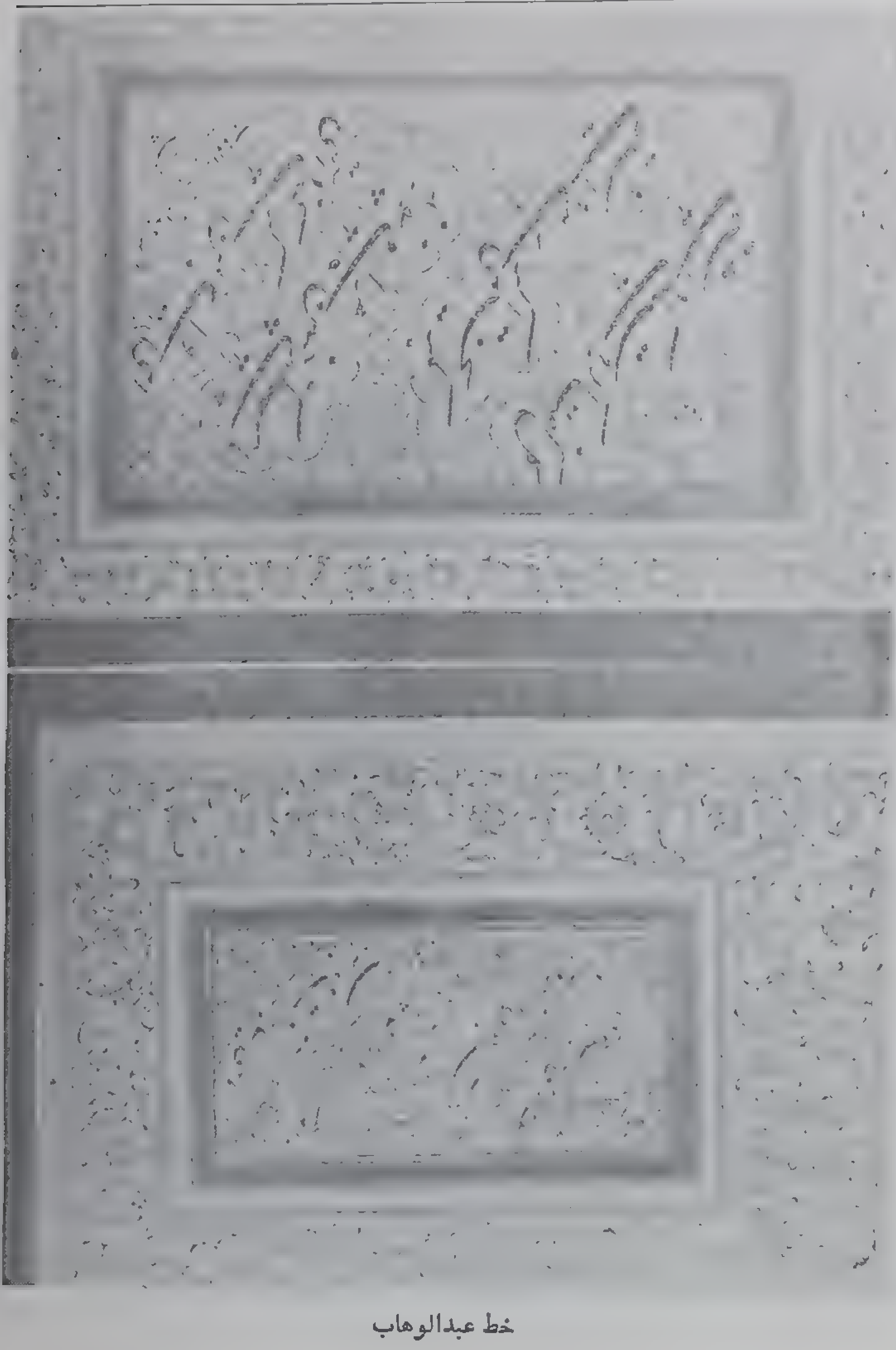
خط وصال شاعر در ۱۲۵۰

خط میرعماد حسنی

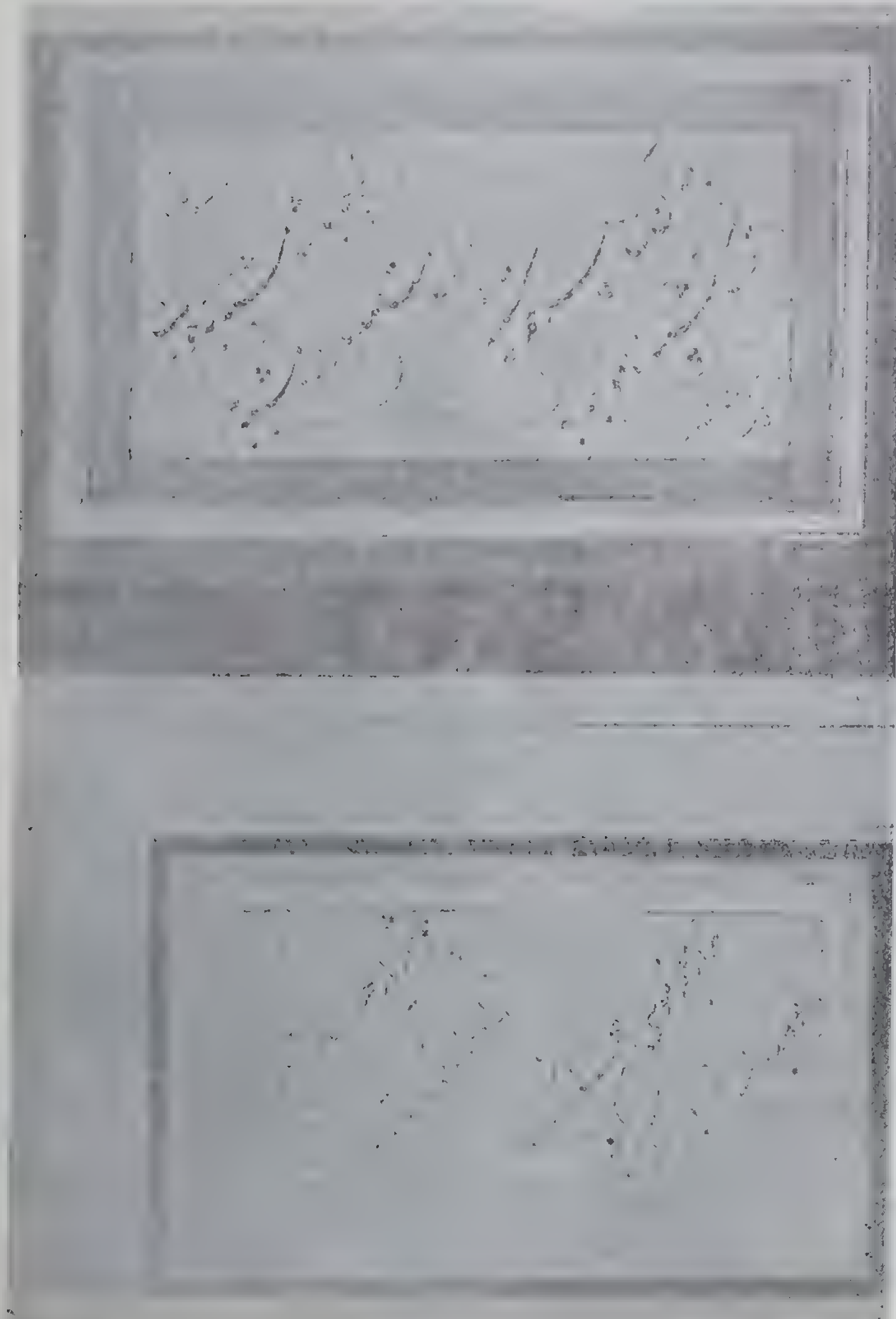
خط نصرالله حسینی

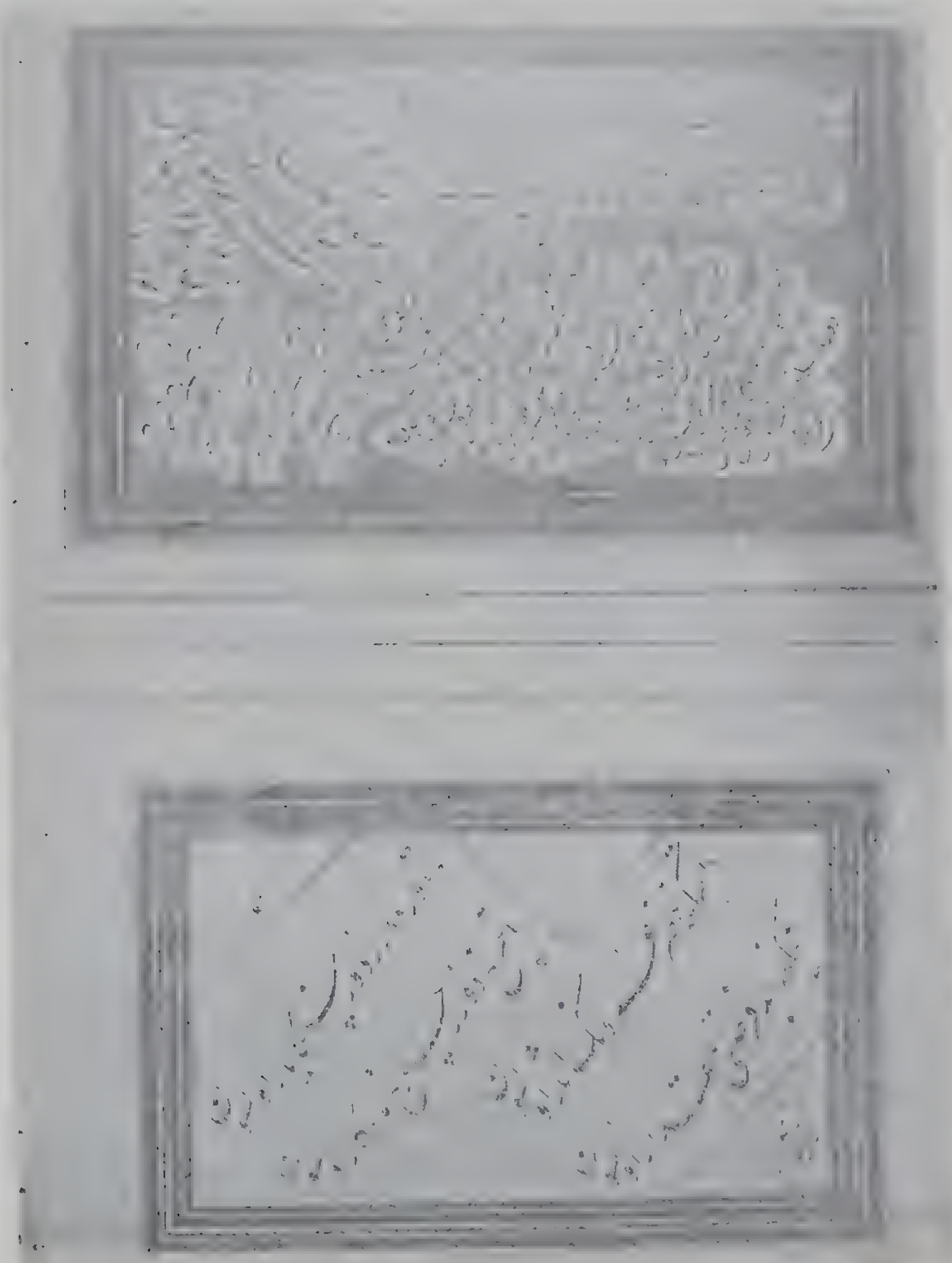
خط عبدالوهاب

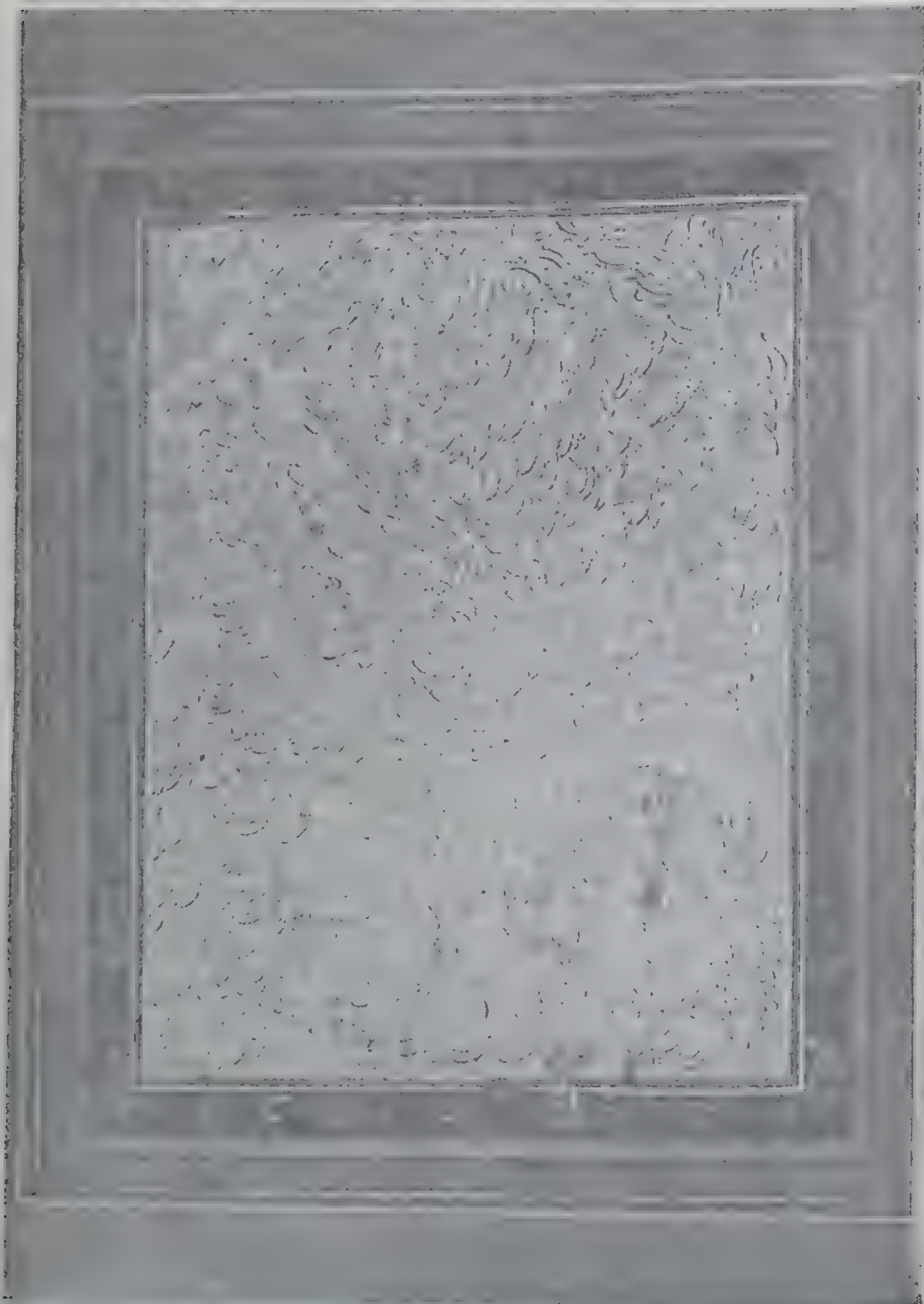
خط ابوالفضل ساوجی

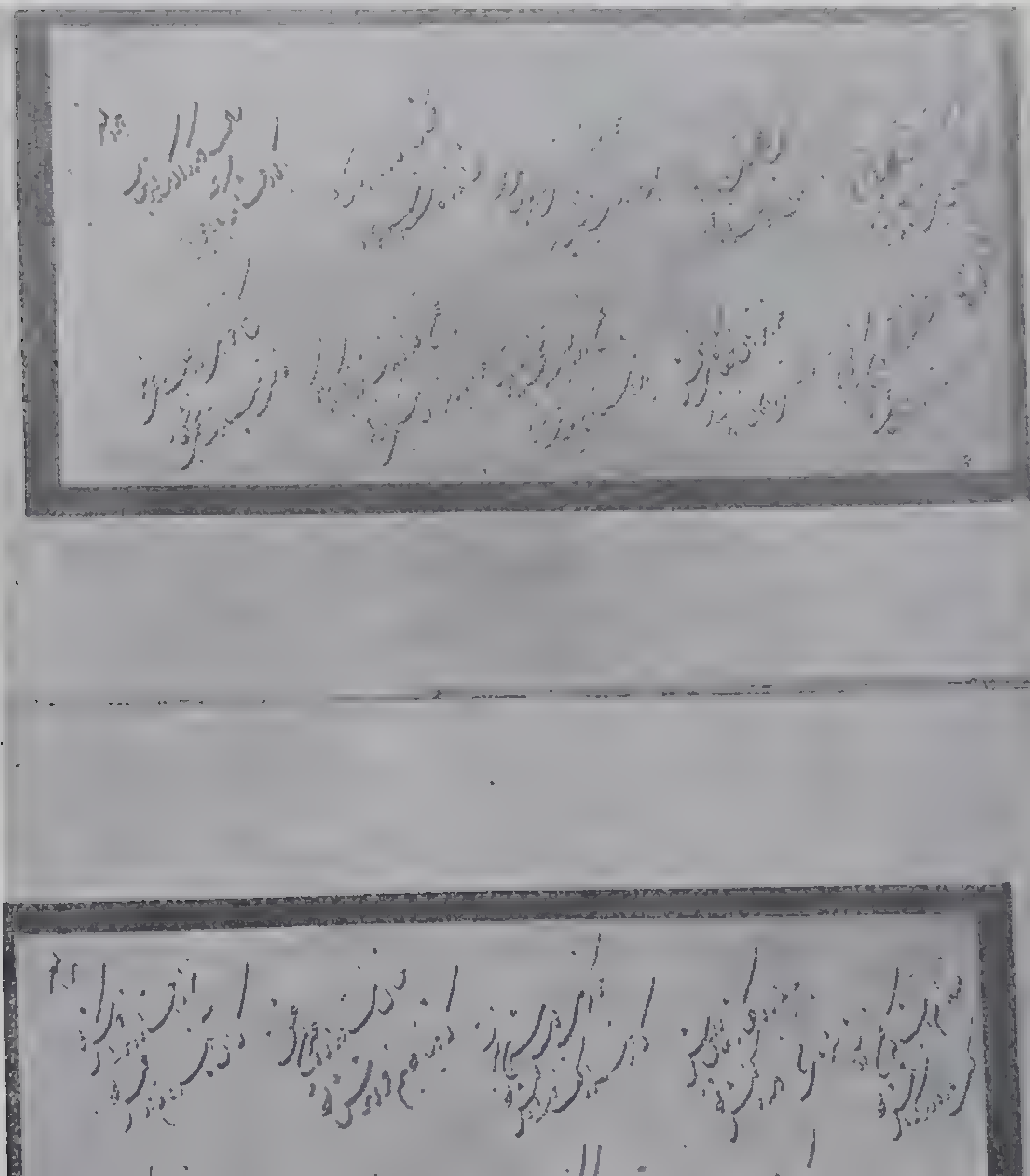
خط محمد رضا

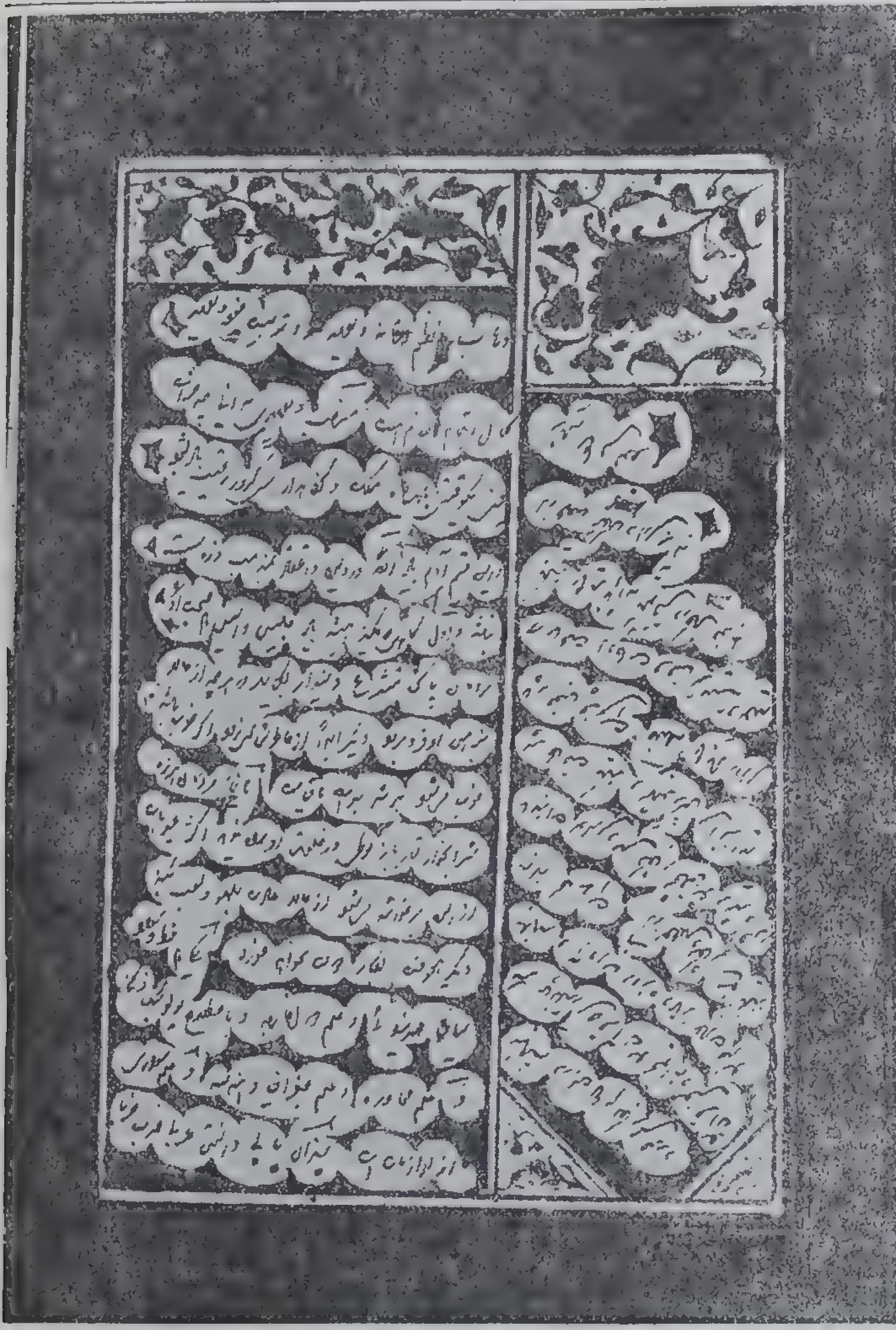
خط عبدالحسین

خط شکسته

خط محمد علی شیرازی

خط محمد علی شیرازی

فهرست نسخه‌های کتابخانه

آقای حاج سید محمد علی طباطبائی قاضی تبریزی

از سید عبدالعزیز طباطبائی

خاندان قاضی طباطبائی در تبریز از خاندانها علمی و روحانی چند سالهٔ آن شهر می‌باشند و فقهاء و دانشمندان و پیشوایان و بزرگان بسیاری از میان آنها برخاسته‌اند.

آقای حاج سید محمد علی طباطبائی مدتها در قم و نجف تحصیل کرده و اکنون چند سال است در تبریز از پیشوایان روحانی و رهبران مذهبی آن شهر است و تألیفاتی دارد. کتابی در تاریخ خاندان خود نوشته است و کتابهای جنة الماوی و الفردوس الاعلی کاشف الغطاء و انوار نعمانیه سید نعمة الله جزائری و جوامع الجامع طبرسی با تحقیق و تصحیح و پاورقی ایشان چاپ شده و مقالات عربی ایشان در مجلهٔ عرفان درلبنان منتشر می شده است

کتابخانهٔ شخصی ایشان دارای چندهزار کتاب چاپی و صدها جلد خطی است که اینک فهرست چند مجلدی از خطی های آن در اینجا درج می‌شود و اینها یادداشتهای است که من در مسافرت ۱۳٤۰ در تبریز در کتابخانهٔ ایشان تهیه کرده‌ام و اکنون در اینجا در دسترس دانشمندان گذارده می‌شود.

سید عبدالعزیز طباطبائی

آئینهٔ عباسی در نمایش حق‌شناسی : میرزا محمد اخباری کشتهٔ ۱۲۳۲ که در اثبات نبوت پیغمبر ورد بر یهود و نصاری و مجوس و به امر عباس میرزا پسر فتح علی شاه قاجار ساخته ومرتب بر پنج باب و در روز سوم شعبان ۱۲۳۰ از تألیف آن فارغ شده و آن بنام امالی عباسی نیز نامیده می‌شود، نسخهٔ دیگری از آن در کتابخانهٔ آستان قدس هست (الذریعة ۲: ۳۱۸)

آداب النفس : سیدمحمدعینائی عاملی، مورخ سال ۱۰۸۸، نسخه به خط مؤلف تصحیح شده ، این کتاب در تهران از روی همین نسخه چاپ شده .

ابصار المستبصرین: عبدالوهاب پسر عبدالرحمان پسر محمد پسر حسین شیرازی هندی دبیلی که در سال ۱۰٤۲ در اثر مباحثات ملا عبدالعلی شیرازی مؤلف تفسیر نورالثقلین و به دست او شیعه شده و این کتاب را در جریان مباحثات مذهبی و تشیع خودش نوشته است، این کتاب در تهران بچاپ رسیده است .

اثبات اینکه حکم حاکم در مورد ماه رمضان حجت نیست و با حکم او عید ثابت نمیشود.

نسخه به خط مرحوم شیخ محمد حسین پسر شیخ کاظم کاظمینی است ودر ۳ محرم سال ۱۱۱۵ در زمان مؤلف بپایان رسیده و حاشیه های « منه مدظله العالی » دارد ، در ۱۲ برگ .

اساس البلاغة : زمخشری، جلد دوم است

از حرف ص تا پایان کتاب، به‌خط نسخ زیباو معرب، عنوان‌ها و لغت‌ها باشنگرف ، نویسندهٔ آن علی پسر محمد پسر مسیب نجفی درجمادی دوم سال ۱۰۷۹ در تبریز آنرا بپایان رسانده است .

الانتصار : سید مرتضی علم الهدی، در فقه ، مورخ ۹۵۶

انوارالرمل : عبدالغنی حافظ شیرازی مؤلف خلاصه در علم رمل ، دارای مقدمه و دو مقاله و خاتمه، در ۲۱۵ برگ، از سدهٔ دهم .

آغاز : شکر و سپاس بی حد و قیاس آفریدگاری را جل جلاله که نقطهٔ ضعیف را مبدء چندین شکل مختلف گردانید . . . .

انوارالریاض : شهشهانی سید محمد پسر سید عبدالصمد حسینی اصفهانی در گذشتهٔ ۱۲۸۷

حاشیه و شرح است بر ریاض المسائل استادش در فقه در شش مجلد، چندمجلد ازاین کتاب نیز درکتابخانهٔ امیرالمؤمنین درنجف هست

انوار الملکوت فی شرح الیاقوت: علامه حلی، بخط یکی ازخوشنویسان دورهٔ صفویان، به‌خط نسخ زیبا برای شاه سلیمان صفوی ، با حواشی بسیاری به نستعلیق از بعضی علماء متأخر که به‌خط همان نویسنده نوشته شده و دارای سر لوح و جدول بندی، ۱۸۰ برگ است

انیس المجتهدین : ملامهدی نراقی در گذشتهٔ سال ۱۲۰۹ ، در اصول فقه است و در سال ۱۱۸۶ از تألیف آن فارغ شده، نسخه در سال ۱۲۳۰ نوشته شده است .

اوثق الوسائل الی نکت ریاض المسائل : ملالطف علی پسر میرزا احمد تبریزی درگذشتهٔ ۱۲۶۲ ، حاشیه ایست بر کتاب ریاض المسائل در فقه در چندین جلد به‌خط مؤلف .

ایجاز المقال فی علم الدرایة والرجال : ملا محمد جعفر شریعت مدار استرابادی در گذشتهٔ ۱۲۶۳ ، گزیده‌ایست از کتاب بزرگش لب اللباب .

آغاز : الحمدلله علی نواله

الایضاح : فخرالمحققین ابوطالب فخرالدین محمد پسر علامهٔ حلی درگذشتهٔ ۷۷۱ که در ذی الحجة ۶۷۰ تألیف آنرا بپایان رسانیده، نسخه به‌خط ابوطالب پسر عبدالباقی حسینی سبزواری گلپایگانی که در تاریخ ۱۸ محرم سال ۱۰۳۰ نوشتن آنرا بپایان رسانده است .

این کتاب در قم زیر چاپ است و دوجلد آن چاپ شده است .

الایضاح فی علم البلاغة : خطیب دمشقی جلال الدین محمد بن عبدالرحمان قزوینی درگذشتهٔ ۷۳۹ .

تاریخ نسخه ۷ ربیع دوم سال ۷۷۷ است .

بداء (رساله در ـ): صدرالدین محمد پسر محمد رضوی

نسخه در دوران مؤلف نوشته شده و برآن حواشی « منه عفی عنه » دیده می‌شود .

آغاز : ربنا لاتزغ قلوبنا

البرهان المبین فی اصول الدین : سیدعبدالله شبر حسینی کاظمینی درگذشتهٔ ۱۲۴۲ که در ۱۲۲۳ آن را بپایان برده است ،نسخه

تصحیح شده در ۱۲۳۶ در زمان مؤلف

آغاز : الحمدلله الذی فطرنا علی معرفة الوهیته ...

بشری الوصول فی علم الاصول : شیخ حسن مامقانی ، دوره درهشت جلد ، در روز ۱۲ ربیع دوم ۱۲۷۷ تألیف آنرا بپایان رسانده است .

آغاز : الحمدلله الذی اسس اساس الدین و هدا ناسبیل المهتدین ...

البضاعة المزجاة : محمد حسین پسر قاریا غدی ، شرح است برالروضة کافی

آغاز : الحمدلله الناشرفی الخلق فضله و والباسط فیهم بالجود یده نحمده علی ما کان و نستعینه من امرنا علی مایکون ، ...

دریک جلد ضخیم به خط محمد طاهر بن علی اکبرزنگنهٔ تبریزی که درتاریخ ۱۱۰۰ آن را بپایان رسانده است .

تحریر المجسطی : خواجه نصیرالدین طوس ، نسخهٔ سدهٔ دهم

تحفة القراء : مصطفی پسرابراهیم قاری ، در علم تجوید و فارسی است ، تاریخ نسخه ۱۲۳۲ .

تذکرة الفقهاء : علامهٔ حلی ، کتاب صلاة ، جزء سوم مورخ ۲۶ رمضان ۸۹۰

ترجمه و شرح توحید مفصل : فخرالدین ماوراء النهری قمی که به دستور حاج ندر علی آنرا نوشته و در محرم سال ۱۰۶۰ آنراپایان رسانده و به فارسی است ، نسخه در زمان مؤلف نوشته شده است .

ترجمهٔ مهج الدعوات : محمدتقی پسر علی نقی طبسی که این کتاب را در سال ۱۱۱۷ به فرمان سلطان حسین صفوی ترجمه کرده است . این نسخه در سال ۱۱۳۰ در زمان مترجم و از روی خط او نوشته شده است .

تعبیر طیف الخیال فی مناظرة العلم و المال : محمد مؤمن بن محمد قاسم بن ناصر بن محمد جزائر شیرازی در دوجزء ، جزء دوم را سفینة العلم نام نهاده است . این نسخه از روی نسخهٔ اصل نوشته شده است

تلخیص الاقوال : میرزامحمداسترابادی ، مورخ ۱۰۹۱

تنبیه الغافلین و تذکرة العارفین : ملافتح الله کاشانی ، شرح است بر نهج البلاغه به فارسی ، از سدهٔ دهم ، متن باشنگرف نوشته شده ، از آخر ناقص است .

تهذیب الاحکام : شیخ طوسی ، به خط نسخ زیبای سدهٔ ۱۱

الجامع : در طب گویا همان الحاوی فی علم التداوی است ، نسخه مورخ ۱۰۶۰

جامع الاقوال فی علم الرجال : سید یوسف شامی عاملی ، مجلد دوم است از حرف ع (عاصم) تا پایـان کتاب ، نسخه نزدیک به عصر مؤلف نوشته شده است .

جوامع الجامع : طبرسی ، نسخهٔ سدهٔ ۱۱ .

الجوهر الثمین : سیدعبدالله شبر کاظمینی درگذشتهٔ ۱۲۴۲ ، در تفسیر قران است و این تفسیر وسیط او است ، نسخهٔ زمان مؤلف ، جلد دوم از سورهٔ نحل تا آخر قرآن ، مورخ ۱۲۴۱

حاشیة التوحید : محمدحسین بن یحیی نوری ، متن از ابن بابویه است .

حاشیة الرسائل : شیخ احمد پسرحسین تفرشی از تقریرات درس مرحوم ملامحمدفاضل ایروانی به‌خط حاج میرزا باقر طباطبائی قاضی تبریزی، متن از شیخ انصاری است

حاشیة الرسائل : شیخ جعفر پسر محمد صادق پسر جعفر تبریزی .

حاشیة الرسائل: دزدری، به‌خط مرحوم حجة السلام حاج میرزا باقر طباطبائی

حاشیة الروضة البهیة: ملااحمدتونی، از سدهٔ ۱۱ ،

حاشیة ریاض المسائل : شیخ عبدالکریم ایروانی قزوینی .

حاشیة شرح التجرید : میرسد شریف گرگانی درگذشتهٔ ۸۱۶، این کتاب سالیان دراز جزوبرنامه درسی بوده‌است، نسخهٔ کامل از سدهٔ ۱۰،متن شرح قدیم اصفهانی است .

حاشیة شرح التجرید : محمدقاسم پسر محمد صالح اصفهانی ، نسخهٔ قرن ۱۱، ناظر به حاشیهٔ خفری است .

حاشیة شرح التجرید:سیدفخرالدین محمد بن الحسین ، بر شرح قوشچی برتجریدطوسی، بنام شاه‌طهماسب‌صفوی، به خط شرف‌الدین پسر احمد بهبهانی است که در شیراز در پنجم ماه شوال سال ۱۰۳٤ آنرا بپایان رسانده است

حاشیة شرح التجرید : شمس‌الدین خفری، مورخ ۱۰۷۳

حاشیة شرح التجرید : آقا جمال خوانساری، به خط نسخ خوب محمدجعفر پسر محمد مهدی اصفهانی هرندی در ۱۸ صفر ۱۱٦۰ ، در آخر نسخه مقصودمؤلف ازاشاراتی که دراین حاشیه بکار برده تعیین شده بدین ترتیب :

بعض المحشین : مولاناعبدالرزاق لاهیجی .

بعض الفضلاء المعاصرین: میرزا ابراهیم پسرملا صدرا .

بعض الافاضل : شیخ حسین تنکابنی

بعض الفضلاء : سلطان المحققین خواجه نصیرالدین طوسی .

بعض الحواشی : مولانا محمد قاسم اصفهانی برادر مولانامحمدرضامشهور به‌شسته .

بعضهم یا بعض المحشین: مولاناشمسای گیلانی

حاشیه الفصول الغرویة: ملااسماعیل قره باغی درگذشتهٔ ۱۳۲۳ .

حاشیة المعالم : ملامیرزای شیروانی .

حدائق العارف فی طرائق المعارف : بهاء الدین محمدبن محمدباقر مختاری حسینی نایینی ، درکلام و فلسفه ، نسخهٔ پاکنویس به‌خط خوش مصنف و خودش آنرابه‌تاریخ ۹ ماه رمضان سال ۱۱۱۱ مقابله‌وامضاء کرده، ۸٤ گ.

الحدائق الناضرة فی احکام العترة الطاهرة: شیخ یوسف بحرانی درگذشتهٔ سال ۱۱۸٦

از آغاز کتاب تا پایان مبحث اغسال ، نسخه درکربلا نوشته شده و در سال ۱۲۳٤ نوشتن آن بپایان رسیده است .

حرزالامان: من فتن الزمان : حسین کاشفی ، نسخهٔ قرن ۱۱، نسخهٔ دیگر مورخ

۱۲۲۵ و تصحیح دقیق شده .

خلاصة الاذکار: فیض کاشانی،مورخ ۱۱۰۹

الدرة البیضاء یا الاربعة الایام: میرداماد، دردعاء و فارسی است

الدروس الشرعیة: محمد بن مکی شهیدیکم ، مورخ ۱۰۰۵

دلائل الفقه: سید ابراهیم قزوینی نگارندهٔ ضوابط ، دوره درچند جلد

ذخیرهٔ اسکندرذوالقرنین درکیمیاء وعلوم غریبه ، ترجمهٔ از عربی به فارسی به دستور آصف زمان دستور دوران (فهرست نسخه های خطی فارسی ۶۲۱)

ذخیرة المعاد: ملامحمدباقرسبزواری .

ذریعة الهداة ،: شیخ حسین آل عصفور درازی بحرانی در گذشتهٔ ۱۲۱۶ ، دربیان معانی الفاظ صلاة

آغاز : الحمدلله الذی جعل اسرار الصلاة فی معانی الفاظها وکلماتها ....

مؤلف این کتاب را به درخواست شیخ محمد جعفر پسر محمد حسین کازرونی نوشته ودر ۱۰ جمادی دوم ۱۲۱۳ آنرا بپایان رسانده است

رد ملا رجب علی ، در اشتراك لفظی وجود، به‌فارسی، از ملامحمد مشهدی در سال ۱۱۰۷ ،در آخر نسخه فروع کافی است مورخ ۱۰۵۸

مؤلف شایدهمان ملامحمدبن محمد رضای مشهدی‌قمی صاحب شرح زیارت‌رجبیه باشد که آن‌را درمشهد درسال ۱۰۸۷ تألیف کرده است

رمز الاقطاب: خواجه محمد پارسا ، به‌فارسی .

ریاض العابدین: بدیع الزمان کوپائی اصفهانی ، جلد اول مورخ ۱۱۲۳ ، در شرح صحیفهٔ سجادیه است .

سداد العباد و رشاد العباد: شیخ حسین آل عصفوردرازی بحرینی در گذشته ۱۲۱۶ ، این کتاب در فقه است و تا آخر کتاب خمس را دارد، تاریخ نسخه ۱۲۳۲

آغاز : الحمدلله الذی فقهنافی احکامه و اوقفنا علی مسائل حلاله و حرامه ...

سلاح الماضی فی آداب القاضی: شیخ حسن کاشف الغطاء صاحب انوار الفقاهة

سلم السلالم للارتقاء الی اصول المعالم: سید ابوالقاسم پسر سید عباس موسوی ، تاریخ نسخه ۱۲۳۶ است ، حاشیه است بر معالم و مورخ ۱۲۲۹ .

شرح اربعین حدیثا: شیخ بهائی،مورخ ۱۰۹۹

شرح الاسماء الحسنی: امیرعلاءالدین محمد گلستانه در گذشتهٔ ۱۱۱۰ ،مورخ ۱۲۶۵ ، نسخه مقابله و تصحیح شده است ، این شرح روضة العرفاء نام دارد و بنام کاشف الاسماء مشهور شده .

شرح التجرید: علی قوشچی، به‌خط شرف الدین علی در ۱۱۰۵ ،

شرح التجرید

آغاز : قوله (اما بعدحمد واجب الوجود علی نعمائه ...) خص بالذکر من صفاته العلی ما هوا خص به ...

تاریخ نسخه ۹ ربیع الثانی ۸۲۰

شرح خلاصة الحساب : فاضل جواد کاظمی ، نسخه در تاریخ ۱۱۲۷ در مدرسهٔ مقیمیهٔ شیراز نوشته شده است ، شیخ احمد احسائی دارندهٔ نسخه بوده ، خط و مهرش بر آن هست .

شرح خلاصة الحساب :حاج حسین یزدی شاگرد شیخ بهائی که این شرح را در زمان استادش نوشته است .

شرح دعاء سیفی، درسال ۸۶۱ تألیف شده ، نسخهٔ مورخ ۱۰۶۰ ، برگ نخستین افتاده است .

شرح عدة الکافی : میرزا محمدحسین بن علی اصغر طباطبائی.

شرح قصیدهٔ سینیهٔ حسن بن راشد حلی درمدح حضرت حجت علیه السلام: شیخ علی پسر اللهویردی علی یاری قراجه داغی، نسخه به خط علی اکبر بتاریخ ۱۲۹۵ .

شرح الکافی:حسام الدین ملامحمدصالح مازندرانی در گذشتهٔ ۱۰۸۶ : شرح اصول کافی است دریک مجلد.

شرح مفاتیح الشرایع : محمدباقروحید بهبهانی درگذشتهٔ ۱۲۰۸ ، از آغاز کتاب تا پایان کتاب صلاة و از آغاز کتاب صلاة تا آخر کتاب زکاة ، ازاین به بعد تألیف نشده است.

شرح کشف الاسرار للخنجی ، در منطق،شارح بدست نیامد ، نسخهٔ سدهٔ نهم آغـازاسبح الله فاطر ذوات العقول ....

شرح مفتاح العلوم للسکاکی : میرسید شریف گرگانی که درسال ۸۰۳ تألیف آن رابه پایان رسانده است ، نسخه به خط برهان بن محمد بن علی ترمذی است که درسال ۸۲۶ نوشتن آن را بپایان رسانده است .

شرح نهج البلاغة: ابن ابی الحدید،جزو ششم تا دهم مورخ ۱۰۶۹

شرح الهدایة :ملاصدرای شیرازی، مورخ ۱۰۶۰ ، نسخه تصحیح شده و بلاغ دارد و دارای حاشیه های « منه ، لطف دام ظله ، استادی دام ظله » و جزاینها . بربرگ اول نوشته است: « شرح الهدایة لجدی العلامة صدر المتألهین ... »

الشفاء فی اخبار آل المصطفی : ملا محمد رضا پسر عبدالمطلب تبریزی، جلد هشتم به خط مؤلف که درسال ۱۱۷۸ از تألیف آن فارغ شده است ، از مکاسب تا وصیت .

طوالع الانوار فی فضائل علی بن ابی طالب ابی الائمة الاطهار : سیدمهدی پسر سید محمد جعفر تبریزی.

عقد لئالی یا نظم لالی

پرسش و پاسخ است به فارسی و درسال ۱۱۰۳ تألیف شده است

علم الیقین : فیض کاشانی،مورخ ۱۰۷۳، این نسخه را محمد هادی برادر زادهٔ مرحوم فیض دوبار با نسخهٔ اصل به خط مصنف در زمان حیات او مقابله کرده و یک بار دیگر هم درسال ۱۰۹۳ پس از مرگ مولف مقابله کرده و یک بار محمد مهدی پسر محمدهادی آنرا نزد پدر خوانده است و خط هردو در آخر کتاب هست ، محمدهادی به خط خودش حاشیه

هایی بر آن نوشته است و برچاپی اضافاتی دارد وبعضی سطرها هم قلم گرفته‌شده، دارای ۲۴۳ برگ .

عیون الحساب: محمدباقر یزدی، باب سوم تنها

غایة المأمول فی الاصول : حاج میرزا موسی پسرمیرزا جعفر تبریزی درگذشتهٔ ۱۳۰۷ و مؤلف اوثق الوسائل ، حاشیه بر رسائل است در دو مجلد ، مجلد اول به‌خط خودش، جلد دوم در زمان مؤلف نوشته شده و تملک مؤلف برآن هست همچنین تقریظ استادش کوهکمری به‌خط خودش نیز بر آن هست .

غایة المراد فی شرح نکت الارشاد : محمدبن مکی شهید یکم درگذشتهٔ ۷۸۶ ، نسخه مورخ ۱۰۶۰

الغیبة : نعمانی ابوعبدالله محمدبن ابراهیم کاتب نعمانی، به‌خط کمال بن دبیس بن احمد بن محمد بن دبیس بحرانی مقشاعی که در تاریخ رجب ۹۸۱ آنرا بپایان رسانده است.

فرج بعد از شدت: دهستانی ، نسخهٔ سدهٔ ۱۰ ،

الفوائد الاثنی عشریة: سیدمحمدمهدی موسوی ، در صیغه‌های نکاح و سایر عقوداست

فوائد القواعد : شیخ زین الدین، شرح است بر قواعد علامه حلی .

الفوائد المنظومة، ارجوزه ایست درعلم منطق که درسال ۱۱۴۳ در ۴۴۶ بیت ساخته شده (ذریعه ۱۶ : ۳۶۱) آغاز :

نحمدك اللهم أن هـديتنـا
للنهج القويم و ابتديتنا

در پایان آمده : سمیتها« فوائد منظومـة»
اعوامها من اسمها معلومه

قصص الانبیاء

آغاز: الحمدلله الذی خلق الخلائق بقدرته یخلقهم لیستعین بهم علی شی ... باب ذکر اول ما خلق الله تعالی ....

الکافی : کلینی ، فروع از جهـاد تا آخر روضه ، نسخهٔ قرن ۱۱ ، به‌خط نسـخ و تصحیح شده است .

کفایة الاحکام : محمد باقر سبزواری، سید مهدی بحرالعلوم در سال ۱۱۸۸ دارندهٔ آن بوده وخط و مهر او برآن هست.

کنوز العلوم : ملامحمدجعفرشریعتمدار استرابادی ، این کتاب مجموعه‌ایست دارای چندرساله :

۱ - مدائن العلوم العربیة در صرف و نحو و معانی و بیان و منطق

۲ - رساله در وقت شناسی و قبله‌شناسی

۳ - کشف الغطاء در شرح خلاصـة الحساب

۴ - اصل الاصول در اصول دین مختصر

۵ - اصول العقائد در اعتقادیات مذهب

۶ - بنیان مرصوص

۷ - خزائن العلوم در اصول فقه

۸ - لب اللباب در رجال

۹ - شرح و ترتیب مشیخهٔ تهذیب و استبصار

۱۰ - تسهیل الصعاب من امور الطلاب،

این کتاب فهرست ابواب و فصول بسیاری از کتابهای فقه و حدیث است .

۱۱ - مشترکات کاظمی

۱۲ - سوائد العوائد در اصول فقه

کیفیت زیارت عاشورا (رساله در-): شیخ محمد حسین قمشه‌ای

اللئالی العبقریة در شرح قصیدهٔ عینیهٔ حمیریه : فاضل هندی تاج‌الدین محمد بن حسن اصفهانی ، مؤلف در هفتم ماه صفر سال ۱۰۸۹ آنرا بپایان رسانده است .

لوامع النکات : شیخ محمود عراقی میثمی در فقه ، جلد ششم ، در ۱۲۸۷ ساخته شده است.

مجمع البحرین : شیخ فخرالدین طریحی درگذشته ۱۰۹۵ ، نسخه به‌خط محمدنصیرپسر محمدیونس واعظ پسر حیدرعلی واعظ‌همدانی از نسخه‌ای که به‌خط شیخ صفی‌الدین طریحی فرزند مؤلف بوده رونویس شده و در ٦ محرم ۱۱۲۷ بپایان رسیده است ، جلد اول است تا آخر حرف ر

مجمع الفائدة والبرهان فی شرح ارشاد الاذهان : ملااحمد مقدس اردبیلی، نسخهٔ تصحیح شدهٔ سدهٔ ۱۲

مجموعه دارای :

۱ - جامع الاسرار : قاسم رمال اصفهانی در علم رمل ، دارای یک مقدمه و ۲٤ باب

آغاز : سپاس و ستایش مراخدا و ندی که اوهام و افهام موجودات ازکنه ذات او قاصر است ...

۲ - منظومه بنام مظفرالدین‌شاه ، درتبریز در ۱۲۹۲ سروده شده و شاعر داستان شکار رفتن او را به نظم درآورده است

آغاز :

نخست آفرین مر خداوند پاك
که افراشت و بگذاشت خاك

شاعرگویا تیمور بن غلام‌حسین میرزا صدرالشعراء باشد وگویانسخهٔ‌اصل، در پایان آمده :

نوشتهٔ تیمور بن‌غلام‌حسین صدرالشعراء.

مجموعه دارای :

۱ - الاعراب عن قواعد الاعراب : ابن هشام نحوی

۲ - مغنی اللبیب: همو، مورخ ۱۱۱٦.

مجموعه دارای :

۱ - شرح الاشارات

۲ - ترجمه مقاله‌ای از ارسطاطالیس

مجموعه دارای :

۱ - العقدالطهماسبی : شیخ حسین بن عبدالصمد جبل عاملی

۲ - مسار الشیعة : شیخ مفید ، به‌خط نسخ زیبا مورخ سال ۱۳۰۸

مجموعه دارای

۱ - الانوار در فضائل ائمه اطهار: عبدالعظیم بن محمد ابن زهرة جباعی‌حارثی، مجلد چهارم است

آغاز: الحمدلله رب العالمین ....

ازباب‌ششم‌است در ذکر ماوردفی الاثنی عشر خلیفة ائمة الهدی .... باب هفتم درحالات

امام زین العابدین ع تا آخرحالات امام موسی بن جعفر ع ،در پایان نسخه آمده بلغ قبالا بنسخة الاصل ... ۱۸ محرم ۹۶۷ .

۲ - الامالی ابن بابویه ، مورخ ۱۰۴۹

مجموعه دارای :

۱ - کنزالعرفان : فاضل مقداد سیوری، مورخ ۹۸۳

۲ - کشف الالتباس عن موجز ابی العباس : شیخ مفلح بن حسن صیمری ، شرح است بر الموجز الحاوی لتحریر الفتاوی تألیف استادش جمال الدین ابوالعباس احمد بن فهد حلی درگذشتهٔ ۸٤۱ ،در تاریخ ٤ ربیع الاول ۹۰۲ این شرح را بپایان رسانده ، نسخه به خط مبارك بن حسین بن ابراهیم بن جعفر سندی بحرانی است در ۹۸۳ .

مجموعه دارای :

۱ - حاشیة الفصول : شیخ فتح الله شیخ شیخ الشریعة اصفهانی نمازی شیرازی.

۲ - حاشیهٔ دیگر : سید رضا خویی

مجموعه دارای :

ابانة المختار : ملافتح الله شیخ الشریعة اصفهانی نمازی شیرازی در بارهٔ میراث زن از مستغلات واموال غیرمنقول شوهر که مشروحا نوشته است و بعضی علماء معاصر وی رساله‌ای بررد او نوشته و در آنچه که او در این کتاب اختیار کرده مناقشاتی کرده باز مرحوم شیخ الشریعة رسالهٔ دیگری نوشته و از خود دفاع کرده و خرده‌های او را پاسخ گفته و نام آنرا صیانة الابانة عن وصمة الرطانة نهاده که آنهم دراین مجموعه هست

مجموعه مورخ ۱۰۸۶ دارای :

۱ - الاحتجاج : طبرسی ابو منصور احمد ابن ابی طالب .

۲ - نثراللئالی: طبرسی ابوعلی فضل بن حسن درگذشته ۵٤۸

مجموعه مورخ ۱۲٤۲ دارای :

۱ - ترجمهٔ بغیة الطالب در فقه، به‌فارسی

۲ - جبرو اختیار : خواجه نصیرالدین طوسی ، به‌فارسی

۳ - در ثمین و تحفهٔ امین : میرزا محمد اخباری ، به‌فارسی است و در جواب دوازده پرسش محمد امین خان پسر مصطفی قلی خان همدانی نوشته است .

مجموعه به‌خط خوشنویس محمد بن محمد امامی اصفهانی دارای :

۱ - الباب الحادی عشر : علامهٔ حلی ، به‌خط نسخ زیبا

۲ - شرح الباب الحادی عشر : میر ابوالفتح بن مخدوم حسینی گرگانی ، به‌خط نستعلیق زیبا .

۳ - ده قاعده : سید علی همدانی،قاعدهٔ نخستین در توبه است و قاعده دهمین در رضا است .

آغاز : حمد و ثنای ناستناهی پروردگاری را که استحکام قواعد .... وظهور آثار این سعادت مبنی برده قاعده است .

مجموعهٔ دارای :

۱ - کحل الابصار و نور الانظار، حاشیهٔ آقارضی قزوینی است برحاشیهٔ خفری برشرح تجرید نسخه به‌خط محمدصادق مورخ ربیع الاول

۱۰۶۳ است، نسخه‌را سیدصدرالدین محمدپدر نویسندهٔ نسخه برآقارضی‌خوانده‌و در محرم‌سال ۱۰۶۵ به‌پایان‌رسانده و خط آقارضی‌در پایان نسخه هست

۲ و ۳ - دو حاشیهٔ کلامی گویا از همو

مجموعه دارای :

۱ - دقائق المیزان فی علم المقـادیر والاوزان

۲ - السر الربانی در علم میزان

۳ - المصباح

٤ - رسالة الشجرة و تحصیل الثمرة

۵ - کتاب عکس یا عکاسی: محمدکاظم پسر احمدمحلاتی بنام ناصرالدین‌شاه، به‌فارسی

٦ کتاب پاتولوژی ، در طب ، به‌فارسی

مجموعه‌درعلوم‌غربیهمورخ ۱۰۷۳، دارای :

۱ - تحفة التدبیر لاهل التبصیر : شیخ اسماعیل بصری ، درکیمیا

۲ - المصباح فی علم المفتاح : ایدمرین بن علی جلدکی

۳ - بندی ازکتاب تحفة البهیج : حکیم سباح یونانی

٤ - بندی ازکتاب مجریات الاخوان

۵ - فائده هایی‌ازکتاب التقریب فی‌اسرار الترکیب

٦ - قسمتی ازکتاب الاختصاص فی‌علوم الخواص

۷ - فـوائدی در علم حروف و خواص سنگها

مجموعهٔ رسائل قاضی سعید قمی بنام الاربعینیات‌لکشف‌الانوار القدسیات، این‌نسخه در ۱۲۸۷ از روی نسخه‌ای که روی اصل نوشته‌شده و با آن‌مقابله‌شده‌بودنوشته‌شده‌است:

۱ - روح الصلاة، بنام استاد ملامحسن فیض کاشانی

۲ - درحقیقت‌اختلاف‌میان قراء‌هفتگانه، تاریخ تألیف ۱۰۹۷

۳ - الفوائد الرضویة، تاریخ تألیف ۱٤ ربیع الاول ۱۰۹۹

٤ - سرقاة الاسرار و معراج الانوار در حدوث عالم وربطحادث به‌قدیم،تاریخ تألیف ۱۰۸٤ ، از روی نسخهٔ اصل نوشته شده

۵ - النفحات الالهیة و الخواطرالالهامیة

٦ - الانوار القدسیة ، در تحقیق هیولی و صورت و نفس‌و فوائدی‌چندکه‌در یکم‌محرم ۱۰۸۵ آن را بپایان رسانده است .

۷ - المقصد الاسنی در تحقیق ماهیت و وجود حرکت و آن‌درج ۱۰۸۹/۲ به پایان رسیده است

۸ - الحدیقةالوردیة فی‌السوانح المعراجیة

۹ - البرهان القاطع و النور الساطع ، در ترجمهٔ رسالهٔ استادش ملا رجب علی.

۱۰- الطلائع و البوارق، در تحقیق‌اینکه برای هر حقیقتی ازحقائق امکانی صورتی‌است و اینکه بهترین آنها صورت‌انسانی‌است،تاریخ فراغ از تألیف از این رساله ۲۱ رجب۱۰۸۷ در اصفهان در بازگشت از سفر خراسان است.

مجموعه دارای :

۱ - الاجتهاد و الاخبار ؛ آقا باقرحیـد بهبهانی

٢ - رساله درحکم قرض دادن به شرط معاملهٔمحاباتی : خرید یا فروش یا اجاره یا صلح و ماننداینها

این رساله‌به‌خط شیخ ابوعلی محمدبن اسماعیل حائری مؤلف منتهی المقال است که درسال ١١٨٥ نوشته است .

٣ - رساله دراصول اسلام و ایمان، این رساله نیز به‌خط ابوعلی حائری است

٤ - رساله در اجماع .

٥ - الوجیزه : شیخ بهائی

٦ - رسالة الجمع بین الاخبار : وحید بهبهانی، به‌خط ابوعلی حائری

٧ - صیغ عقود : وحید بهبهانی، فارسی است .

٨ - تعلیقة منهج المقال : وحیدبهبهانی، به‌خط شاگردش ابوعلی حائری

٩- رسالةفی‌الصحةوالفسادفی‌المعاملات: وحید بهبهانی ، به‌عربی، به‌خط ابوعلی‌حائری

١٠ - الوجیزة محمد باقر مجلسی

مجموعه به‌خط خود آقای قاضی‌دارای:

١ - کتاب التعریف‌بوجوب‌حق‌الوالدین: ابوالفتح محمد بن علی بن عثمان کراجکی

٢ - تاریخ الائمة : ابن ابی الثلج ، در گذشتهٔ ٣٢٥

٣ - کتاب المؤمن : حسین بن سعید اهوازی

٤ - یک اصل از اصول اربعمائة

٥ - صفات الشیعة : شیخ صدوق

٦ - الاخبار المسلسلات : جعفربن احمد قمی

٧ - الاعمال المانعة من الجنة : از همو

٨ - کتاب العروس : از همو

٩ - شرح فخر المحققین بردیباچهٔ کتاب قواعد پدرش علامه حلی

١٠ - سؤالاتی از فخرالمحققین پیرامون اصطلاحاتی که پدرش علامه حلی در کتاب قواعد بکار برده است .

١١ - مسائلی که حاج میرزا مهدی قاضی از بعضی معاصران خود پرسیده است

١٢ - رساله دریک مسأله فقهی که میان حاج حاج میرزا مهدی قاضی و دیگری مورد بحث واقع شده بود .

١٣ - اخبار الزینبات : عبیدلی نسابه

١٤ - اثبات معاد جسمانی : حاج شیخ محمد حسین اصفهانی

مجموعه دارای :

١ - الصوارم المهرقة : قاضی نورالله شوشتری .

٢ - النور الانورالازهر فی تنویر خفایا رسالة القضاء و القدر : از همو

٣ - السحاب المطیر در تفسیر آیهٔ تطهیر و تعیین مراد از اهل البیت

٤ - پاسخ خواجه نصیر طوسی به سید حسن بن محمد بن شرف علوی

٥ - در حقیقت زمان موهوم

٦ - رساله درحالات پیغمبراسلام و عبادات آن حضرت پیش از بعثت که به‌طور حاشیه در پیرامون‌سورهٔ کافرون برتفسیر کشاف زمخشری نوشته شده است .

۷ - رساله در اینکه شخص جنب اگر کشتارکند و بسم‌الله بگوید جایز است هرچند به قصد یکی از سوره‌های عزائم گفته باشد ، از ملا احمد مقدس اردبیلی در گذشتهٔ ۹۹۳

۸ - حاشیة الصحیفة السجادیة : فیض کاشانی

۹ - تحفة السلطان : آقاجمال خونساری، درشرح اخبارطینت که به‌فارسی‌برای شاهسلطان حسین صفوی تألیف نموده است

۱۰ - رساله در بداء : ملا محمد باقر مجلسی ، بفارسی

۱۱ - رساله در اوقات نما زهای نافله و نماز ها پنجگانه : ملا محمد باقر مجلسی ، فارسی است .

۱۲- رسالهٔ جبر و تفویض : محمد باقر مجلسی ، به‌فارسی

۱۳- رساله‌درسال‌ناصبی:از همو،به‌فارسی

۱٤- رساله در بداء : ملا میرزا محمدبن حسن شیروانی ، به‌فارسی

۱۵-کشف‌العوار در تفسیر آیهٔ غار : قاضی نورالله مرعشی شوشتری

مجموعهٔ رساله‌های‌عرفانی: شیخ عزیز نسفی ، به‌فارسی است

محاسن‌الاعتقاد: شیخ‌حسین‌آل‌عصفور درازی بحرانی درگذشتهٔ ۱۲۱٤.

آغاز : الحمدلله الذی دل علی‌ذاته بذاته و دل علی مصنوعاته و مخلوقاته و صفاته..

دارای یک مقدمه‌و چهار مقصددر تاریخ ۲۱محرم۱۲۱٦ تألیف آن بپایان رسیده است، تاریخ نسخه ۱۲۳۳ و این نسخه نخستین نسخه‌ایست که از نسخهٔ اصل به خط مؤلف رونویس شده است .

محاکمات الاصول بین‌القوانین و الفصولملا احمدپسر حسین تفرشی‌درگذشتهٔ ۱۳۰۸ .

آغاز: احمدک یامن‌شرح‌صدورنا بانوار اصول الایمان ....

این کتاب درایران بنام مقابیس الاصول چاپ شده است

مختارالقواعد: سیدمحمدپسرسیدمهدی حسینی تبریزی ، در تجوید است به‌فارسی

مختلف‌الشیعة : علامهٔ‌حلی، نسخه‌در دو جلد به‌خط نسخ زیبا به‌خط حاج احمدپسر فرج‌الله شوشتری که درسال ۱۰۵۰ آنرا به پایان رسانده است .

مخزن‌الفوائد: میرزامحمدباقرطباطبائی قاضی‌تبریزی، حاشیه‌ایست‌بر فوائدشیخ مرتضی انصاری .

مسائل‌الخلاف : شیخ الطائفه ابوجعفر محمد بن حسن طوسی درگذشتهٔ ٤٦۰، نسخهٔ با ارزشی است وتا آخرکتاب مزارعه را دارد، از قرن ۹

مستندالشیعة : احمد نراقی‌درگذشتهٔ ۱۲٤۵ با حواشی « منه دام ظله العالی »

مشارق‌انوارالیقین: حافظ‌رجب برسی، مورخ ۱۰۸۳

المصباح الساطع فی شرح مفاتیح الشرایع : سید عبدالله شبر ، متن از فیض کاشانی است.

مصباح المتهجد : شیخ طوسی، نسخه به خط حسین بن علی بن اسماعیل اصفهانی است و در پایان ماه رمضان سال ۹۴۲ آنرا به انجام رسانده و در سال ۱۰۶۱ با نسخه‌ای که بر فاضل مقداد سیوری و ابن فهد حلی خوانده شده و تصحیح شده بود تصحیح و مقابله شده است.

نسخه دیگر مورخ ۱۰۵۷

مطالب السئول فی مناقب آل الرسول : محمد بن طلحة شافعی درگذشتهٔ ۶۵۲، نسخه سدهٔ ۱۲

معین المعین، شرح است بر معین الفکر در شرح باب حادی عشر، شرح و متن هردو از ابن ابی جمهور احسائی است، نسخهٔ مورخ ۱۰۹۲

مغنی اللبیب عن کتب الاعاریب : ابن هشام، مورخ شوال ۹۸۴

مفاتیح الشرایع : فیض کاشانی، نسخه مورخ ۱۱۱۶، خوش خط دارای جدول بندی به زر، حواشی علم الهدی پسر مؤلف بر آن هست.

مفاتیح الغیب : فخر رازی

جلد اول، قطع بزرگ از اول کتاب تا آغاز سورهٔ حجر، با خط نسخ زیبا، آیه‌ها و عنوان‌ها با شنگرف نوشته شده، از سدهٔ ۱۱.

مفاتیح المغالیق : محمود دهدار

مقامات النجاة : سید نعمة‌الله جزائری، جلد یکم، درع ۱/ ۱۱۰۳ در شوشتر ازاین جلد فارغ شده، نسخه مورخ ۱۲۵۶.

المکاسب : شیخ مرتضی انصاری دزفولی، به تصحیح خودش قسمت بیع.

الملل والنحل : شهرستانی، مورخ ۹۱۱، نسخه مقابله و تصحیح شده است.

المناهل : سید محمد مجاهد طباطبائی حائری، دوره در چند جلد.

منهج الاجتهاد : محمد تقی برغانی قزوینی، دورهٔ کامل در چند جلد

مهج الدعوات و منهج العنایات : رضی الدین علی بن طاوس، مورخ ۱۰۹۹

المهذب البارع فی شرح المختصر النافع ابن فهد حلی.

النهایة : شیخ طوسی، نسخهٔ سدهٔ نهم.

نهایة الطلب فی شرح المکتسب، نسخه در شوال ۸۶۷ بپایان رسیده و در سال ۹۹۱ مقابله شده، دارای ۲۲۰ برگ.

نهایة الوصول الی علم الاصول : علامهٔ حلی

نهایة الوصول الی کشف معضلات الفصول، حاشیه است بر فصول ازحاج میرزا باقر طباطبائی قاضی تبریزی، این حاشیهٔ دوم او است براین کتاب.

الوافی : ملامحسن فیض کاشانی

چند جلد کهن، یک مجلد آنها که کتاب معایش باشد در زمان مؤلف در سال ۱۰۷۳ نوشته و تصحیح شده و بر آن حواشی «منه دام ظله» است.

الوافی فی شرح الوافیة : سید محسن اعرجی، جلد دوم، مورخ ۱۲۲۳.

الوسیلة الی نیل الفضیلة : عمادالدین ابوجعفر محمد بن علی بن حمزة طوسی.

نسخه مورخ ۱۲۴۴، ۱۷۷ برگ

فهرست کتابخانهٔ مزار عبدالقادر گیلانی

در بغداد

از سید عبدالعزیز طباطبائی

الاتقان فی علوم القرآن : جلال‌الدین عبدالرحمان بن ابی‌بکر سیوطی درگذشتهٔ ۹۱۱. نسخه در زمان مؤلف نوشته شده مورخ ۹۰۹، ش ٥

اثبات شنیدن مردگان : شیخ سعید نقش‌بندی، نسخهٔ اصل به خط نگارنده، ش ۲۰۲ ٤

احکام الوقوف : خصاف احمد بن عمرو حنفی درگذشتهٔ ۲٦۱، تاریخ نسخه ۸٦۸، ش ۲۱۷.

اختلاف اهل الکوفة واهل المدینة فی الصلوات و المواقیت، ش ۱۳۱۲

الاختیار لتعلیل المختار، در فقه حنفی، شرح و متن است هر دو از ابوالفضل مجدالدین عبدالله پسر محمود موصلی درگذشتهٔ ٦۸۳،

آغاز : الحمدلله الذی شرع لنا دینا قویما.

تاریخ نسخه ۸٥۱، ش ۲۱۹

اسماء خیل العرب و أنسابها : ابن الاعرابی ابوعبدالله محمد بن زیاد کوفی.

ش ۱۲۳٦، نسخهٔ دیگری هم در قاهره هست

الانابة : ابوجعفر احمد بن عبدالله سرماری بخارایی بلخی حنفی.

در این کتاب در برابر حملات تند و اشکالات زیاد دانشمندان برابر ابوحنیفه در مقام دفاع برآمده و کوشش کرده توجیه کند و جواب بگوید، مرتب بر شش باب، ش ۲۱٦.

نسخهٔ دیگر از این کتاب در کتابخانهٔ آستانهٔ قدس در مشهد به شمارهٔ ۲٦ اخبار نیز هست.

الباز الاشهب المنقض علی مخالفی المذهب : ابوالفرج عبدالرحمان بن علی بن محمد بن علی ابن الجوزی درگذشتهٔ ٥۹۷، ش ٥۹.

بیان الانساب : سید جعفر موسوی، شاید همانست که در ذریعه (۲ : ۲۷۷) آمده است.

ش ۱۳٦۲

تاریخ الاسلام : ذهبی ابوعبدالله محمد بن احمد بن عثمان بن قایماز ترکمانی درگذشتهٔ به سال ۷٤۸، تاریخ نسخه ۱۳۰۰، ش ٦٥٤.

تبلیغ البشری باحادیث داریا : ابن طولون، ش ۱۱۱۲

التبیین فی شرح المنتخب : قوام‌الدین امیر کاتب بن امیر عمر بن محمد اتقانی حنفی درگذشتهٔ ۷٥۸ که در سال ۷۱٦ در شهر شوشتر آن را بپایان رسانده.

آغاز : الحمدلله الحی القیوم الذی لاتأخذه

سنة و لانوم .... .

متن این کتاب از محمدبن عمر اخسیکتی حنفی درگذشتهٔ ٦٤٤ است. نسخه مورخ ٧٨٧، ش ٢٠٠

تحفة الازهار وزلال الانهار فی نسب ابناء الائمة الاطهار: ضامن بن شدقم حسینی شد قمی خمری مدنی از دانشمندان سدهٔ ١١. تاریخ نسخه ١٠٧٤، ش ٦٥٧، نسخهٔ دیگر در کتابخانهٔ کاشف الغطاء نیز هست.

تحقیق حقیقت و مجاز : عصام الدین ابراهیم اسفراینی

آغاز: حمد بی حد او را رسد که حقیقت مالکیت و ملکیت را مدار است و این دو معنی غیر او را به علاقه عبودیت مستعار استعاره عاری از تشبیه مصرحه دوراز کنایه و تمویه ..... اما بعد این رساله ایست در تحقیق حقیقت و مجاز بری از اسلال اطناب و اخلال ایجاز به تفصیل اقسام استعاره وافی و در تکمیل ابداع اسئله و اختراع اجوبه کافی مشتمل بر حل مشکلات از شوب تکلف صافی .... مشتمل بر مقدمه وجندی و ساقه ... مقدمه مشتمل برسه طائفه جند مشتمل بر میمنه و قلب و میسره ....

نسخه به خط علی بن حاجی ربیع معمار برای داور وفادار حسین افندی پسر علی آغا سلوم چلبی زاده، تاریخ نسخه ١٢٤٢، دارای حاشیه‌های «فتح الله رحمه الله» در مجموعهٔ ش ٧٠

تراجم الائمة الاثنی عشر شاید از شمس الدین ابن طولون باشد که با تحقیق دکتر صلاح الدین منجد در بیروت چاپ شده است، ش ١١٦

التفسیر : ابواللیث سمرقندی نصربن محمد فقیه حنفی درگذشتهٔ ٣٧٠.

نسخه مورخ ٧٠٧، شماره ١١.

سه مجلد کهن از این کتاب در کتابخانهٔ آیة الله مرعشی نیز هست و کتابخانه امیرالمؤمنین در نجف اشرف ازهر سه جلد عکس برداری کرده است.

التفسیر: راغب اصفهانی ابوالقاسم حسین بن محمد بن مفضل.

آغاز الحمدلله علی آلائه ...

بخشی از آنست، نسخهٔ مورخ ٧٠٧، ش ١٣

بخشهایی ازاین تفسیر را در کتابخانه‌های ترکیه مانند کتابخانهٔ راغب پاشا و کتابخانه های دیگر آن کشور نیز دیده‌ام.

التمهید : ابن عبدالبر ابوعمر یوسف بن عبدالله نمیری قرطبی درگذشتهٔ ٤٦٣

نسخه مورخ ٧٣٩، ش ٥٢

الجامع الصغیر : شیبانی محمدبن حسن شاگردابوحنیفه ودرگذشتهٔ بسال ٦٧٨، دارای ٥٣٢ مسأله،

تاریخ نسخه ٦٠٧، ش ٥٧

جامع التحصیل فی احکام المراسل: حافظ صلاح الدین ابوسعید خلیل بن کیکلدی علائی درگذشته بسال ٧٦١، تاریخ تألیف آن ٧٤٦ است، نسخه سدهٔ ٩، ش٥٣، در نمایشگاه کتابخانه گذاشته شده بود.

جلاء الافهام فی فضل الصلاة علی النبی علیه الصلاة والسلام: ابن القیم الجوزیة محمد بن ابی بکر حنبلی در گذشتهٔ ۷۵۱، درضمن مجموعهٔ ش ۷۲۳

الجمع بین رجال الصحیحین: ابونصر مقدسی، این کتاب درحیدرآباد دهند در دو جلد چاپ شده.

نسخه مورخ ۸۹۸، ش ۶۸۲

جواز خواندن نماز ظهر بجای نماز جمعه در مذهب شافعی: ملا محمد پسر سیدحسین، ش ۲۵۹

جواز السجدة علی التربة: محقق کرکی علی بن عبدالعالی عاملی در گذشته ۹۴۰، ش ۲۵۸.

حاشیة شرح التجرید للاصفهانی: میرسید شریف گرگانی علی بن محمد حسینی در گذشتهٔ ۸۱۶.

نسخه مورخ ۸۷۷، ش ۱۳۰

حاشیة الکشاف: سعدالدین مسعود بن عمر تفتازانی،

نسخه مورخ ۷۹۱، ش ۲۳

الحکم العطائیة: ابن عطاءالله اسکندرانی شاذلی مالکی احمد بن محمد بن عبدالکریم درگذشتهٔ بسال ۷۰۹.

آغاز: من علامة الاعتماد علی العمل نقصان الرجاء عند وجود الزلل ....

تاریخ نسخه ۷۰۹، ش ۱۲۵۵

حلیة الاولیاء: ابونعیم اصفهانی

تاریخ نسخه ۶۲۱، ش ۶۷۹

الخصائص: ابن جنی ابوالفتح عثمان بن جنی درگذشتهٔ ۳۹۲، نسخهٔ بسیار کهن، ش ۴۸۱

خلاصة الفتاوی: طاهر بن احمد بخارایی درگذشتهٔ ۵۴۲، تاریخ نسخه ۸۹۳، ش ۲۴۶

الخیل: عبدالملک بن قریب اصمعی.

الدر الثمین فی مدائح الهاشمیین: شیخ عباس زیوری، ش ۶۴۲

درر الدقائق و درر الحقائق: ابن المجد الخاصی.

تاریخ نسخه ۶۸۴، ش ۶۰۳

الدرر الکامنة: ابن حجر عسقلانی احمد بن علی درگذشتهٔ ۸۵۲، تاریخ تألیف ۸۳۰.

تاریخ نسخه ۹۷۷، ش ۶۸۱

دیوان ابن المغرب امیرجمال الدین ابو عبدالله محمد بن علی بن مقرب بن منصور عیونی احسائی از شعرای سدهٔ هفتم هجری، ش ۶۴۱

دیوان ابی فراس حمدانی حارث بن سعید درگذشتهٔ ۳۵۷ امیرالشعراء عموزادهٔ سیف الدولة پادشاه حمدانی حلب، ش ۶۴۴

دیوان: ازری، ش ۶۴۳

دیوان: حافظ شیرازی، نسخه سدهٔ ۱۰، ش ۱۰۸۷

دیوان: سیدحیدر حلی، قصاید اوست، ش ۶۴۰

دیوان: صائب، ش ۱۲۶۷

رحلة محمد معصوم، نسخهٔ مورخ ۱۰۹۸ ش ۱۱۵۹

الروض الرائض، دراینکه جایز نیست سنی‌ها به‌شیعه‌ها دختر بدهند و ازدواج کنند، ازسید علی مرادی مفتی شام، ش ۳۲۶

الریاض النضرة : محب الدین طبری ابو جعفر احمد بن محمدمکی شافعی درگذشتهٔ ۶۹٤

آغاز: الحمدلله الذی یختص برحمته من یشاء ...

تاریخ نسخه ۸٤۰، ش ۶۸۳

سلك الجواهر : عبدالحمیدبن عبدالرحمان انگوری

آغاز: الحمدلله الذی زین الانسان بالرأس والرأس بالانسان.... چنین گویدناظم این جواهرظاهره و قایل این ابیات طاهره.... عبدالحمید بن عبدالرحمان انگوری ... که اقتداء به شاعرین عالمین شمسین منیرین.... مولانا بدرالدین ابو نصر فراهی و مولاناحسام الدین خویی صاحب الفتیان کرده‌درر اصداف فکررا صرف‌تابه‌مقدارسی و پنج‌قطعه در بعضی بحور حاصل شد و درآخر هر قطعه یک بیت فارسی زیاده از ابیات معدوده درج کردم‌درسال ۷۵۷ بود که سلخ جمادی الاخر این کتاب‌به اتمام رسید و او را سلک الجواهر نام نهادم

حمیداین را به‌سال هفتصدو پنجاه هفت‌اندر
به‌اتمامش رسانیدی به‌عون خالق یکتا

القطعة الاولی:

الله و خدا احد یکی دان
حی زنده رقیب چون نگهبان

ترجمهٔ به ترکی زیر سطرها دارد.

تاریخ اوائل جمادی یکم سال ۹۲۹، ش ۱۱۸۰

سلم السماء : غیاث الدین جمشید بن مسعود کاشانی‌درگذشتهٔ ۸۳۲، به عربی است در ریاضی‌و حل‌اشکالاتی که از قدیم‌در ابعاد واجرام بوده است.

آغاز: الحمدلله الذی رفع السماء بغیر عمد ...

مرتب برهفت‌مقاله و خاتمه، ش۱۱۲۸

السیف المسنون اللماع علی المفتی المفتون بالابتداع : برهان‌الدین ابراهیم بن‌عمر بقاعی درگذشتهٔ ۸۸۵.

آغاز: الحمدلله الذی لاحد لعظیم عظمته ....

رداست بر سیوطی که فتوا داده است‌باینکه خواندن سورهٔ حمد بعد از هرنماز واجب است

نسخه در زمان مؤلف در ۸۸۲ نوشته شده، ش ۱۲۱

الشجرة الحیدریة الصفویة، ش ۱۳۱۹

شرح الجامع الصغیر : حسام‌الدین‌عمر بن عبدالعزیز بخارایی، متن از سیوطی است، تاریخ نسخه ۷٤۹، ش ۷۷.

شرح جواهر الحدیث : ابوسعد مطهر بن‌الحسین‌ابن‌بندار، تاریخ نسخه ۷٤۳، ش ۷۸

شرح طوالع الانوار : میرسید شریف گرگانی‌درگذشتهٔ ۸۱۶، نسخه مورخ ۸۸٤، ش ۱۵۲.

شرح قصیدهٔ برده : سیدعلی‌بن‌شهاب

همدانی ، به‌فارسی،

آغاز : الحمدلله الناصر بقدرته و جلاله القادر المحمود فی کل فعاله .... و بعدفقال سلطان الاولیاء ...سید علی همدانی...بدان نصرالله تعالی که قصیدهٔ برده مشتمل است بر صدو شصت بیت ...

نسخهٔ سدهٔ ۹ و ش ۱۳۰۸ ،

شرح مشکلات موطامالك : ملاعلی قاری

نسخهٔ اصل به خط مؤلف که در سال ۱۰۱۲ آن‌را به‌پایان رسانده است ، ش ۸۲

شرح المصابیح : زین العرب علی بن عبدالله بن احمد نخجوانی مصری ازدانشمندان سدهٔ هفتم هجری ، متن از بغوی است..

ش ۸۳

عکسی ازاین کتاب درکتابخانهٔ امیرالمؤمنین درنجف ازنسخه کهنه‌ای ازکتابخانه های سوریه هست.

الصارم الحدید فی عنق صاحب سلاسل الحدیدفی تقیبدابن ابی الحدید: محمداسین سویدی ، ش ۱۶۵

الصواعق المحرقة احمد ابن حجر مکی هیثمی درگذشتهٔ ۹۷۳، تاریخ نسخه ۹۸٤، ش ۱۲۰٤

طریهٔ مشایخ ، ش ۱۳٤۳

العقدالطهماسبی : شیخ حسین بن عبد الصمدجبل عاملی پیرامون مبارزهٔ باوسواس در طهارت‌دینی‌است بنام شاه تهماسب صفوی

نسخهٔ اصل به‌خط مؤلف که درذی‌الحجه سال ۹٦۸ تألیف آنرا بپایان رسانده ، ش ۲۹۲

العقدالفرید : ابن عبدربه اندلسی .

تاریخ نسخه ۷٦٦ ، ش ٦۲۹

عقیدة اهل السنة : ابو جعفر طحاوی احمد بن محمد درگذشتهٔ ۳۲۱ ،

تاریخ نسخه ۷۲۰ ، ش ۱۱۳۱

غایةالمرام فی شرایط الماموم الامام: محمد بن احمد رسلی

ش ۲۹۵

الغرر و الدرر : کتابی است فارسی در اخلاق در ۸٤ باب اول در مذمت دنیا و اهل آن‌باب ، ۸٤ درکرامت اولیا

آغاز : الحمدلله القدیم الفاطر العظیم القادر القوی القاهرالغنی .... واین کتابی است مشتمل بر سخن رسول صلی‌الله‌علیه وسلم و بزرگان دین و خداوندان معرفت و یقین .. و این کتابرا غرر و دررنام نهادیم...

نسخه سدهٔ ۱۰، ش ۱۲۵٦ .

نسخه دیگر ازاین کتاب در کتابخانهٔ احمدیه به‌شمارهٔ ۱۳۸۹ درکتابخانهٔ اوقاف‌حلب هست، نسخهٔ کامل خوش‌خط به‌خط باباشاه بن شهاب جلال الدین عطار همدانی که دراوائل ماه رمضان سال ۸۸٤ آنرا به‌پایان‌رسانده است

الفوائدالسنیة فی العقائد السنیة : احمد بن محمد صفوی ،

نسخهٔ مورخ ۸۹۲ ، ش ۱۷۵ .

القول المختصر فی علامات المهدی المنتظر : ابن حجر مکی

مؤلف دراین کتاب روایاتی‌را که دربارهٔ حضرت حجت(س) و نشانه‌های آشکارشدن

او و آنچه پیش از ازان رخ میدهد گرد آوری کرده است، ش ۱۱۳۷

در کتابخانه اوقاف شهر حلب نسخه‌ای از این کتاب هست که بر مؤلف خوانده شد و مؤلف به‌خط‌خود درآخر نسخه برای‌شاگردش که‌این کتاب‌را نزداوخوانده است اجازه‌نوشته است. از این نسخهٔ‌حلب برای کتابخانهٔ امیر-المؤمنین در نجف‌عکس برداری‌شده‌است.

کاشف‌الخاصة عن‌الفاظ الخلاصة: تقی‌الدین خطیب، شرح‌است برالفیة ابن مالک در نحو.

نسخهٔ قرن ۷، ش ۵۵۱.

کتابی درفقه و نحو و لغت، نسخهٔ سورخ ۸۰۶، ش ۵۷۶

کتاب در ذم دنیا: فخر رازی ش ۴۵۸

الکشف والبیان‌فی تفسیر القرآن: ابواسحاق احمد بن ابراهیم‌ثعلبی نیشابوری‌در گذشتهٔ ۴۲۷.

بخشی از آن است، نسخهٔ کهن، ش ۱۲

کشف‌اللغات‌والاصطلاحات: عبدالرحیم پسر احمد سوربهاری که در حدود سال ۱۰۶۰ که پسرش شیخ شهاب دیوان قاسم انوار را نزدش او میخوانده این کتاب را برای پسرش تألیف کرده است.

نسخه سدهٔ ۱۰، ش ۱۳۷۶، برگهای نسخه پس‌و پیش شده

الکواکب النیرات فی معرفة من اختلط من‌الرواة الثقات: ابن الکیال دمشقی.

نسخه به‌خط مؤلف که‌در تاریخ ۸۸۹ از تألیف آن فارغ شده، ش ۶۹۸

المبهمات: رافعی

تاریخ نسخه ۷۸۵، ش ۱۰۴۰

مجمل‌اللغة: ابن‌فارس ابوالحسین احمد بن فارس‌قزوینی درگذشتهٔ ۳۹۵

نسخهٔ سدهٔ ۶، در نمایشگاه کتابخانه گذاشته شده بود.

مجلد دیگر از حرف ص تا پایان کتاب، ازسدهٔ ۷، ش ۴۹۰

مجموعهٔ اجازات: عیسی‌صفاء الدین بندینجی. ش ۱۰۲۳

مجموعه رساله‌های ملاعلی‌قاری وهمه به‌خط اوو از آنهااست‌المشرب‌الوردی‌فی اخبار المهدی، روایاتی‌راکه از طرق عامه‌از پیغمبر دربارهٔ مهدی (س) روایت شده در این کتاب گردآمده‌است، شمارهٔ‌این‌مجموعه ۷۲۴ است، نسخهٔ دیگر از این کتاب درکتابخانهٔ رامپور موجوداست و این کتاب در اسلامبول به‌چاپ سنگی چاپ شده است.

مجموعهٔ رساله های صدرالدین‌قونوی، ش ۴۶۱

مجموعه رساله‌های سیوطی، ش ۷۴۸

مجموعه رسائل، شمارهٔ ۷۴۱، دراین مجموعه پرسشهاایست فلسفی از خواجه‌نصیر الدین طوسی با پاسخهای آنها از صدرالدین قونوی

مجموعه رساله‌های‌ابن‌نجیم‌حنفی، ش ۷۳۶

مجموعه رساله‌های ابن کمال‌پاشا:

۱- رساله جبر وقدر
۲- رساله در قائلین به حال از اصحاب ما
۳- رساله در لفظ زندیق
۴- رساله در برتری زبان فارسی بر دیگر زبانها
۵- رساله در وجود

المحیط فی الفقه : علی بن ابی القاسم، نسخهٔ مورخ ۷۲۹، ش ۳۲۹
نسخهٔ دیگر مورخ ۷۲۳، ش ۹۳۰

المذهب فی قواعد المذهب : حافظ صلاح الدین علائی ،
تاریخ نسخه ۷۷۱، ش ۸۶۲

المستصفی در فقه شافعی: عبدالله بن احمد نسفی، تاریخ نسخه ۷۲۷، ش ۳۳۶

المستهل من یتیمة الدهر : ابوسحجن، تاریخ نسخه ٤٤٤، در نمایشگاه کتابخانه گذاشته شده بود .

مصابیح السنة : بغوی حسین بن مسعود فراء بغوی شافعی در گذشتهٔ ۵۱۶، نسخهٔ مورخ ۷۴۵، ش ۱۰۱

المطالع : حسین حسینی، به فارسی است به خط مؤلف در سال ۱۲۰۰، ش ۱۲۹۲

مغانی المقامات فی معانی المقامات یا شرح مقامات حریری: مسعود بن محمد بن عبدالرحمان بن محمد بن مسعود فنجدیهی در گذشتهٔ ۸۵٤ .
آغاز : الحمدلله الذی خمر اساجیع الکلم فی ضمائر الفصحاء.... وسمیته بمغانی المقامات فی معانی المقامات...
تاریخ نسخه ۶۰۲، درنمایشگاه کتابخانه گذاشته شده بود .

المغرب : مطرزی ابوالفتح ناصر بن عبدالسید مطرزی در گذشتهٔ سال ۶۱۰ .
آغاز : احمده علی ان خول جزیل الطول .
نسخه قرن ۶ ، ش ٤۹۱

مفردات الفاظ القران : راغب اصفهانی ابوالقاسم حسین بن محمد بن المفضل .
آغاز : الحمدلله رب العالمین وصلواته علی نبیه محمد وآله اجمعین قال الشیخ ...
نسخهٔ قرن ۶، میگویند به خط مؤلف است، در نمایشگاه کتابخانه گذاشته شده، کسی به خط ریز بر جلد این کتاب از داخل نوشته است که «کتاب را مغولها در هنگام فتح بغداد در دجله افکنده بودند وس آنرا از آب بیرون آورده و نجات دادم» ولی هیچگونه آثار رطوبت در این کتاب وجود ندارد

منهج العمال : متقی هندی نورالدین علی بن حسام الدین سکی حنفی در گذشتهٔ ۹۷۳، ش ۷۷۱

نامهٔ محیی الدین ابن عربی به فخر رازی ، ش ٤۶۲

نزهة القلوب فی غریب القرآن : محمد بن عزیر سجستانی در گذشتهٔ ۳۳۰، نسخهٔ مورخ ۳ محرم ۵٤٤ ، ش ۳۲

النکت الحسان فی شرح غایة الاحسان: هردو از ابوحیان اندلسی اثیرالدین محمد بن یوسف اندلسی در گذشتهٔ ۷٤۵، در زمان مؤلف نوشته شده، نسخهٔ مورخ ۷۲۲، ش ۵۷۰

نواقض الروافض: میرزا مخدوم حسینی، ش ۱۹۱

فهرست نسخه های خطی

کتابخانهٔ ثقةالاسلام در تبریز

از سید عبدالعزیز طباطبائی

درمرداد ۱۳۴۳ دوست دانشمندم آقای دانش‌پژوه به تبریز رفته و از کتابخانه ها آنجا دیدن کرده و باندازهٔ ممکن نسخه های نفیس را دیده ویادداشت‌های با ارزش و سودمندی فراهم نموده و در دفتر چهارم نشریهٔ کتابخانهٔ مرکزی ۲۸۳-۳۰۳ منتشر کرده‌است. پس‌ازاین درتیرماه ۱۳۴۵ این‌جانب از طرف کتابخانهٔ عمومی امیرالمؤمنین درنجف برای دیدن کتابخانه ها و عکس برداری از بعضی مخطوطات به تبریز رفتم و کتابخانه های آنجا را دیدم وازمقداری‌ازکتابهای‌خطی یادداشت برداشتم، از جملهٔ کتابخانهٔ خاندان محترم‌ثقةالاسلام بود که آقای دانش پژوه سال پیش یکبار آنرا دیده بود ویادداشتهایی از ۳۳ کتاب‌ومجموعهٔ آن کتابخانه‌فراهم کرده ودر دفتر چهارم نشریه از ۳۲۶-۳۲۸ منتشر نموده‌است. این‌جانب‌نیز بافرصت‌بیشتری‌بقیهٔ کتابهای این کتابخانه را دیده وهمهٔ آن‌را فهرست کردم که اکنون در اینجا بچاپ‌میرسد

***

اثبات‌الباری: محمدبن‌عبدالفتاح‌تنکابنی سراب در گذشتهٔ ۱۱۲۴، به‌خط محمد پسر حبیب گیلانی مورخ ۱۱۱۵، با نسخهٔ اصل مقابله شده، در ذریعه (۱ : ۹۶) بنام اثبات الصانع یاد شده است.

الاثنی‌عشریة: شیخ محمدبن‌حسن‌عاملی رد برصوفیها است ودر شعبان ۱۰۷۶، تألیف شده، تاریخ نسخه ۱۲۲۱.

اختیارات بدیعی: حاج‌زین‌الدین‌علی بن‌حسین انصاری که در سال ۷۷۰ بنام بدیع‌الجمال ساخته است (ذریعه ۱: ۳۶۸) مورخ ۱۰۵۰

اخلاق‌محسنی: ملاحسین کاشفی‌بیهقی سبزواری در گذشتهٔ ۹۱۰، تاریخ نخسه ۱۰۸۱

اشجار و اثمار: علی‌شاه خوارزمی بخارایی.

آغاز: حمد و ثنا آفریدگاری را که‌افلاك دوایر و نجوم سوایر بیافرید...

بنام خداوند خواجه صاحب‌معظم‌دستور ممالك العرب والعجم .... محمدبن صدر السعید مبارکشاه ....

نسخه به‌خط محمدبن‌احمدبن‌ابی‌رشیدبن مظفر قزوینی تمیمی که در تاریخ روزسه‌شنبه هجدهم ربیع‌یکم سال هفتصد وچهل‌وکسری بپایان رسانده است

اشکال‌التأسیس: شمس‌الدین‌محمد بن اشرف سمرقندی

الاکر: ثاوذوسیوس، مورخ ۱۰۶۱۰.

اکمال‌الریاضی، درتحریر کتاب‌الاستکمال که تألیف المؤتمن بالله ابوعامر یوسف بن المقتدربالله ابی جعفر احمدبن‌المستعین بالله

سلیمان بن محمد بن هور الجذامی السرقسطی است، نسخه به‌خط شیخ عبدالله پسر شیخ روسی که در سال ١٠٩٨ در اردبیل نوشته است ، دارای سرلوح .

انوارالتنزیل: قاضی بیضاوی، ازسدهٔ ١٠ .

بحارالانوار : محمدباقر مجلسی در گذشتهٔ ١١١١

* جلد چهارم است در احجاجات ، با نسخهٔ خط مؤلف مقابله و تصحیح شده، سید کاظمی دارنده این نسخه بوده است .

* مجلد سوم مورخ ١١٠٤

* مجلد دهم تالیف ١٠٧٧ ، نسخهٔ مورخ ١٠٨٣ ، باسرلوح وخط زیبا و طلا کاری

* مجلد ١٨ نسخهٔ نزدیک به زمان مؤلف .

برهان قاطع : محمد حسین بن خلف تبریزی، دارای سر لوح وبه‌خط نستعلیق زیبا و جلد مینیاتور

بهجةالحدائق : سیدعلاءالدین گلستانه درگذشته ١١١٠، شرح کوچک است برنهج البلاغة ، وشرح بزرگ او برنهج البلاغة حدائق الحقائق نام دارد، تاریخ نسخه ١١٧٦

بیست باب درمعرفت اسطرلاب: خواجه نصیرالدین طوسی ، مورخ ١١٩٢ ، شیخ محمد باقر ارونقی در مدرسهٔ سلطانیه (چهار باغ) در اصفهان این نسخه را تصحیح و مقابله کرده ودر ٢٧ صفر ١١٩٤ مقابلهٔ آن بپایان رسیده است .

تحریر اصول اقلیدس : خواجه نصیرالدین طوسی نسخهٔ سدهٔ ١٢

التحصیل: بهمنیار پسر مرزبان آذربایجانی درگذشتهٔ ٤٥٨، عبدالرزاق پسر محمدیوسف طبیب رضوی کاشانی درسدهٔ ١١ آنرا نویسانده وخط خودش بر او هست و پسرش عبدالحی رضوی این کتاب را درس گفته وخطش هم بر اوهست ، در آخر نسخه دارد :

«قدوقع الفراغ من مباحثته اول شهرجمادی الاولی ١١٥١، عبدالحی بن عبدالرزاق الرضوی»

تحفهٔ رفیعی: محمدقاسم خدابخش ساوه‌ای، ساختهٔ ١٠٢٣، فارسی است در ارث ، نسخهٔ مورخ ١١٧٧

تذکرةالاحباب ، فارسی دارای سرلوح وجلد زیبا و خط شیوا ،

ترجمهٔ رسالهٔ خراجیه محقق کرکی: محمدباقر پسر ابوالفتوح موسوی این رساله را بنام شاه سلیمان صفوی به فارسی ترجمه کرده ، این نسخه همان نسخه‌ایست که برای شاه تهیه شده با خط زیبا وسر لوح و جلدمینیاتور ونام‌شاه با طلا بر بالای صفحه به‌خط درشت نوشته شده است.

التعلیقات : شیخ رئیس ابوعلی سینا

التعلیقة السجادیة یا حاشیة من لا یحضره الفقیه : ملا مراد تفرشی ، مورخ ١٠٩٢ (ذریعه ٤ : ٢٢٣)

تعلیقهٔ منهج المقال : آقا باقر وحید بهبهانی در گذشتهٔ سال ١٢٠٥ ،نسخه در زمان مؤلف در سال ١١٧٤ و از روی نسخهٔ اصل نوشته شده است .

تفسیر سوره‌های کوتاه: صدرای شیرازی

التکملة فی شرح التذکرة: شمس الدین محمد خفری که در محرم ۹۳۲ تألیف آن را بپایان رسانده است .

تنبیهات المنجمین: ملامظفر گنابادی، نسخهٔ سدهٔ ۱۱.

تهذیب الاحکام: شیخ الطائفه ابوجعفر محمدبن حسن طوسی ، مجلد دوم از مزار تا پایان کتاب، درپایان نسخه آمده : که این نسخه از روی نسخهٔ معتبری که ملامحمدتقی مجلسی با نسخهٔ خط شیخ حسین ابن عبدالصمد مقابله وتصحیح کرده بود نوشته و مقابله شده وشیخ حسین بن عبدالصمد نسخهٔ خودرا از روی نسخهٔ اصل شیخ طوسی نوشته و آنرا بر استادش شهید دوم خوانده بوده است ، باز در آن آمده که ملامحمد تقی مجلسی نسخهٔ خود را که این نسخهٔ ما از روی آن نوشته و تصحیح شده بانسخهٔ مقدس اردبیلی و نسخهٔ ملاعبدالله شوشتری نیز در شعبان ۱۰۷۸ مقابله و تصحیح کرده بود .

جامع المقاصد : شیخ نورالدین علی بن عبدالعالی محقق کرکی جبل عاملی درگذشتهٔ ۹۴۰، تاریخ نسخه ۱۰۴۸.

جلاء الاذهان یا تفسیر گازر: ابوالمحاسن جرجانی ، مجلدیکم از آغاز تا سورهٔ انعام.

جنگ اشعار فارسی ، بیاضی

جنگ اشعار فارسی که بیشترش در مرثیه است.

جنگ اشعار فارسی به خطنستعلیق زیبا از سدهٔ ۱۱ بیاضی.

جوامع الجامع : ابوعلی فضل بن حسن طبرسی ، مورخ ۱۰۹۰

جواهر القرآن یا **تقویم الایات** ، تاریخ نسخه ۱۱۱۹.

حاشیهٔ انوار التنزیل : عصام الدین اسفراینی،مورخ ۹۹۶، متن از بیضاوی است.

حاشیة تحریر القواعد المنطقیة فی شرح الشمسیة : ملاداود، مورخ ۱۱۱۱

حاشیة حاشیة الخفری علی شرح التجرید : آقاجمال خوانساری

حاشیة الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة : شیخ علی نوهٔ شهید دوم علی بن محمدبن الحسن بن زین الدین عاملی، نسخه در دوران مؤلف نوشته شده وخط اود رآخر نسخه هست ونوشته که این کتاب را از آغاز تا انجام بررسی کردم وآنچه نادرست وافتادگی داشت درست کردم ودر پایان شعبان ۱۰۸۶ از این کار بیاسودم .

حاشیة شرح التجرید : میرسیدشریف گرگانی، نسخهٔ کامل از سدهٔ ۱۲.

حاشیة شرح المواقف للجرجانی: نسخهٔ سدهٔ ۱۰

حاشیة عدة الاصول: ملاخلیل قزوینی، درگذشتهٔ بسال ۱۰۸۹، تاریخ نسخه ۱۱۱۱، متن از شیخ طوسی است.

حاشیة الفوائد الضیائیة: ملاعبدالغفور لاری شاگرد جامی، شرح ازجامی ومتن الکافیة ابن الحاجب است، نسخهٔ مورخ ۳ صفرسال ۹۷۷.

حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار : میرصدرالدین محمددشتکی

در گذشتهٔ ۹۰۳ ، تاریخ نسخه رجب ۹۹۷

حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار: ملاداود، نسخه در مدرسهٔ ملاعبدالله دراصفهان در ۱۰۶۳ نوشته شده است.

حاشیة المعالم : ملامیرزای شیرازی ، فارسی است .

الحدائق الناضرة: شیخ یوسف بحرانی درگذشتهٔ بسال ۱۱۸۶ .

*مجلد یکم ، تا پایان غسل جنابت به خط حسن بن محمدبن عبدالله بن هاشم بن علوی حسینی موسوی سلمابادی بحرانی که گویا از شاگردان مؤلف بوده است، در ۲۰ جمادی دوم ۱۱۷۵ شروع به تألیف شده و تاریخ فراغت مؤلف ازاین مجلد دوم ذی القعدة سال ۱۱۷۰ است و می نماید که هر اندازه که تألیف میکرده این شاگرد میگرفته و رونویس میکرده، حاشیه های « منه دام ظله » بسیار برآن است و تصحیحات به خط مؤلف هم بر آن هست .

* از کتاب تجارت تا کتاب وکالت ، نسخهٔ نزدیک بزمان مؤلف .

حدیقة السعداء: فضولی بغدادی، به زبان ترکی در ترجمهٔ روضة الشهداء ملاحسین کاشفی سبزواری است، تاریخ نسخه ۱۱۲۶ به خط نستعلیق زیبا .

حظیرة الانس من ارکان ریاض القدس: سیداحمد پسر زین العابدین علوی نوادهٔ میرداماد، گزیده ای است از حاشیهٔ شمس الدین خفری بر شرح تجرید و تألیف سال ۱۰۳۷

حکمة العارفین : ملامحمدطاهر قمی، به خط حسین بن محمدبن هلال بن ثابت بن راشدبن ابراهیم هجری بحرانی در ۲۹ جمادی دوم سال ۱۰۹۷ ، تصحیح شده و بلاغ دارد .

حل مشکلات الاشارات: خواجه نصیر الدین طوسی، نسخه به خط زیبا و دارای سرلوح ومورخ ۱۱۰۲ .

الحواشی المفهمة فی شرح المقدمة الجزریة: شیخ زکریای انصاری درگذشتهٔ ۹۲۶

خزائن الانوار و معادن الاخبار : ملارضای خاتون آبادی ، تفسیر است به فارسی ، جلد یکم ازچهار مجلد بزرگ به خط محمدعلی پسر فداعلی بیرقی که در تاریخ ربیع الاول ۱۱۲۱ آن را بپایان رسانده است .

خلاصة الاقوال : علامهٔ حلی، مورخ ۱۰۳۲

خلاصة التجارب: بهاء الدوله قاسم پسر شمس الدین محمد حسینی نور بخشی، فارسی است در طب ودرسال ۹۷۶ تألیف شده است

خلاصة التجوید- سیدحسین بن رضاعلی فارسی

دانشنامهٔ شاهی: ملامحمدامین استرابادی درگذشتهٔ ۱۰۳۶ که بنام سلطان محمد قطب شاه (۱۰۲۰-۱۰۳۵) ساخته است، فارسی است درکلام و به اربعین فخررازی می ماند

در بحر المناقب در تفضیل علی بن ابی طالب: علی بن ابراهیم بغدادی درویش برهان، تاریخ نسخه ۵ جمادی دوم ۹۸۱ .

آغاز: سپاس بی قیاس و ثنای بی منتهی حضرت مبدع حکیمی را جلت ارادته ....

این کتاب ترجمهٔ فارسی است از بحرالمناقب عربی خود مؤلف و در سال ۱۳۱۳ در تبریز چاپ شده است (ذریعه ۸: ۶۲)

دستور مسعودی در انشاء و مراسلات.

الدیات، پاره‌ایست از کتابی به طور شرح و متن شاید شرح ارشاد مقدس اردبیلی باشد.

دیوان متنبی، مورخ ۲۴ ربیع دوم ۱۰۷۵، در پایان نسخه آمده: این نسخه مقابله و تصحیح شده با نسخهٔ کهنه‌ای که زمان متنبی نوشته شده و بر ابن جنی شاگرد متنبی خوانده شده بوده است.

ذخیرة الاحکام: محمدباقر سبزواری، مورخ ۱۱۸۰.

ذکری الشیعة: شهید یکم محمد بن مکی جزینی جبل عاملی، مجلد یکم، نسخ کهن.

الرجال: شیخ الطائفه ابوجعفر محمد بن حسن طوس، مورخ ۱۰۷۱.

ریاض السالکین: سیدعلیخان مدنی شیرازی در گذشتهٔ ۱۱۲۰، شرح است بر الصحیفة الکاملة السجادیة و در ۱۰۹۴ تألیف شده است.

نسخه به خط رضی الدین محمد بن محمد بن حسین بن حسن انصاری است که در زمان مؤلف در سال ۱۱۱۸ در اصفهان آنرا بپایان رسانده و دوبار مقابله و تصحیح شده است.

زبدة الدعوات: محمد بن یوسف عسکری بحرانی (الذریعه ۱۲: ۲۶- فهرست دانشگاه ۱: ۱۲۵)

زیج ایلخانی: خواجه نصیرالدین طوسی، نسخهٔ سدهٔ دهم.

سواطع الالهام: شیخ ابوالفیض فیضی پسر مبارك هندی، تفسیر قرآن است بی‌نقطه و به عربی.

الشافی فی الامامة: سیدمرتضی علم الهدی علی بن الحسین الموسوی در گذشتهٔ ۴۳۶، نسخهٔ مورخ سال ۱۱۰۱، روی نسخه این دوبیت در تقریظ کتاب نوشته شده‌است:

خذ شافی المرتضی ان کنت مفتقراً
الیه فی صحة یشفیك من سقم
یا من به الجهل لا تجهل دواءك قم
شافیك شاف لداء الجهل فاستقم.

شرح الایساغوجی، نسخهٔ قرن ۱۱

شرح التجرید: ملاعلی قوشجی

* نسخه به خط سید محمد پسر سید نعمة الله حسنی شولستانی که در نجف نوشته و در ۱۶ ماه رمضان سال ۹۶۷ آنرا به پایان رسانده.

* نسخهٔ سدهٔ ۱۱۰۱ دارای سر لوح وجدول کشی به آب طلا به خط محمد تقی پسر محمد رضا که این کتاب را در نزد استاد فرا میگرفته وجزوه وجزوه می‌نوشته است.

شرح التذکرة: ملاعبدالعلی بیرجندی که در ماه ربیع الاول سال ۹۱۳ تألیف این شرح را بپایان رسانده است، نسخهٔ مورخ رجب ۹۹۲، متن از خواجهٔ طوسی است.

شرح الخطبة التطنجیة: سید کاظم رشتی، یک مجلد کلفت.

شرح دیوان علی(ع): میبدی، نسخه‌ایست گرانبها و سوزه ایست، برگها زراندود شده با خط بسیار زیبا نوشته شده و دارای سرلوح جالبی میباشد و فواتح سبعه را هم دارد .

شرح الزبدة : ملاصالح مازندرانی، متن از شیخ بهائی است .

شرح الشرح : سعدالدین تفتازانی، نسخهٔ مورخ سال ۸۰۵ ، متن شرح عضدی است بر مختصر ابن الحاجب .

شرح فصوص الحکم : کمال الدین ابوالغنائم عبدالرزاق کاشانی درگذشتهٔ ۷۳۰، نسخهٔ سدهٔ ۹ ، متن از ابن العربی است .

شرح قصیدهٔ گبریهٔ خاقانی دارای ۸۳ بیت :

فلك کج روتر است از خط ترسا
مرا دارد مسلسل راهب آسا

تألیف شمس الدین محمد پسر جمال الدین احمد لاهیجی، نسخهٔ مورخ ۱۰۸۶ .

آغاز : حمد و سپاس مرخالقی را که وجود انسان را مرآت هستی خویش گردانیده...
(فهرست فیلمها ص ۶۵۰)

شرح الکافی : ملامحمدصالح مازندرانی، دورهٔ کامل در هفت جلد جلد اول و دوم و سوم و چهارم و پنجم و ششم تا آخر شرح اصول کافی و جلد هفتم که شرح روضهٔ کافی است، در پایان نسخه آقا هادی فرزند مؤلف به‌خط خود نوشته است که : « با دقت با خط پدرم مقابله کردم ... » شاید خود کتاب هم به‌خط آقا هادی باشد .

شرح کتابی درفقه ازسید کاظم رشتی: محمدشفیع پسر محمدجعفر تبریزی

شرح المقاصد: تفتازانی: درگذشتهٔ به‌سال ۷۹۱، تاریخ نسخه ۹۹۷ .

شرح منقول رضایی : سیدمحمدعلی حسینی لاریجانی نیاکی مرکب ، فارسی است در یک مقدمه و پنج باب ، او میگوید درسال ۱۲۳۷ ردی نوشتم بر آقابابای یهودی که بعد اسلام آورده و محمدرضا نام او شده و درسال ۱۲۶۶ کتابی به‌عبری در حقانیت دین اسلام نوشته بود بنــــام منقول رضائی ، این کتاب ترجمه وشرح منقول رضائی است .

شرح هیئت قوشجی: مصلح الدین محمد لاری انصاری .

آغاز: همایون نامه‌ای که مزین بنام واجب الاعظام پادشاهی بود .

الشفاء : ابن سینا: از سدهٔ ۱۰، الهیات .

صحاح اللغة : اسماعیل بن حماد جوهری
* نسخهٔ قرن ۹ ، بخشی است از آن .
* نسخه دیگر کهن و کامل از سدهٔ ۶ و ۷ به‌خط محمد بن احمد بن محمد عمیدی کرمانی و این سومین نسخهٔ است که از این کتاب که اونوشته است در شهر شاذیاخ در مدرسهٔ محیویه در خدمت « صدرالصدور محی الدین سلطان العلماء والائمة ..... محیی بن محمد بن محیی». در پایان نسخه چکامه‌ایست از او به قافیهٔ ح به عربی که درستایش وی سروده است .

صراح اللغة : جمال الدین قرشی، نسخهٔ مورخ ۱۱۰۹ .

صورالکواکب : عبدالرحمان‌صوفی، نسخهٔ سدهٔ ۱۰.

صوم (رسالهٔ) : شیخ احمد احسائی.

صوم (رسالهٔ) : حسن بن علی گوهر.

صوم(رسالهٔ) : سید کاظم رشتی.

عجایب البلدان : زکریابن محمد بن محمودقزوینی در گذشتهٔ ۶۸۲

عیون‌اخبارالرضا : ابن بابویه،قمی، سورخ ۱۰۸۸.

عیون‌الحساب: محمدباقرپسرزین العابدین یزدی ، دو نسخه، دومی تنهاباب سوم‌است.

غایةالمامول‌فی‌شرح زبدةالاصول: فاضل‌جواد کاظمینی، سورخ ۱۰۹۷، ، متن‌از شیخ بهائی است.

الفائق : جارالله محمودبن‌عمر زمخشری درگذشتهٔ ۵۳۸، از حرف ص تا پایان کتاب جلد دوم به خط احمد پسر رکن‌الدین علانی که در روز ۱۲ ربیع‌دوم ۷۴۵ آنراپپایان رسانده است.

فرسنامه ، به نظم ، ازسدهٔ ۹ .

آغاز: بنام پادشاه آفرینش
بصارت‌بخش‌چشم اهل بینش

فقه‌القرآن: قطب‌الدین ابوالحسین‌سعید بن هبةالله‌راوندی‌درگذشتهٔ۵۷۳، نسخهٔ کامل به‌خطحسن‌بن‌یعقوب بن یوسف‌بن‌محمدحائری حلی که در تاریخ ۲۶ شوال ۷۰۹ آنرا بپایان رسانده است.

الفوائدالمدینة: ملامحمدامین‌محدث استرابادی که در ماه ربیع یکم سال ۱۰۲۱ آنرا بپایان رسانده است ، شیخ محمدمازندرانی ساکن نجف این نسخه را مقابله و تصحیح کرده ودر ۱۹ ربیع یکم سال ۱۰۶۱ تصحیح ومقابلهٔ آن راباپایان برده است.

الفوزالاصغر: ابوعلی‌احمدبن‌محمدبن یعقوب مشکویهٔ رازی در گذشتهٔ ۴۲۱

قبس‌المجتدی‌وترقیةالمبتدی: در علم‌حروف‌به‌عربی، دارای‌یک‌مقدمه‌و پنج باب ویک خاتمه، نسخهٔ‌سدهٔ ۹ ، از آغاز و انجام نسخه افتاده.

قواعدالاحکام : علامهٔ‌حلی ، سورخ ۸۶۰

القواعد و الفوائد : شهیدیکم‌محمد بن مکی عاملی.

الکافی : محمدبن یعقوب کلینی، به‌قطع بزرگ وخط زیبا دارای‌سرلوح وسورخ۱۰۸۶، فروع است.

الکشاف : جارالله ابوالقاسم محمود بن عمرزمخشری در گذشتهٔ بسال ۵۳۸.

* مجلد ششم از آغاز سورهٔ سبا تاپایان سورهٔ ق، نسخهٔ سدهٔ ۶.

* مجلد هفتم‌از سورهٔ ق تاپایان کتاب به‌خط محمدبن‌محمدبن ابی‌القاسم، در ۶۵۹ با نسخهٔ اصل مقابله شده است.

کشف‌اللثام فی‌شرح‌قواعدالاحکام: بهاءالدین حسن‌بن تاج‌الدین اصفهانی معروف به فاضل هندی ، حج تنها، ازسدهٔ ۱۱.

کفایهٔ‌منصوری: منصوربن‌محمدبن‌احمد بن یوسف‌بن فقیه‌الیاس، سورخ ۹۸۲.

کنزالعرفان‌فی فقه‌القرآن : فاضل مقدادسیوری حلی ، نسخهٔ سورخ ۱۰۱۵ .

گوهر مراد: عبدالرزاق لاهیجانی، مورخ ۱۱۲۲.

اللوامع الحسینیة: سید کاظم رشتی در گذشتهٔ ۱۲۵۹.

لوامع سبوحی در شرح فصوص نوحی: محمدسبحان قادری مدنی هندی عثمانی قرشی که فص نوحی از فصوص الحکم ابن عربی را شرح کرده است، نسخه به خط زیبا و دارای سرلوح وجدول بندی با آب طلا مورخ ۱۱۲۳.

مجمع الامثال: ابوالفضل احمدبن محمد نیشابوری میدانی در گذشتهٔ ۵۱۸، نسخهٔ کامل به‌خط زیبای سدهٔ ۱۱.

مجمع البحرین: شیخ فخرالدین طریحی نجفی درگذشتهٔ ۱۰۸۵، نسخهٔ تصحیح شده.

مجمع الفائدة والبرهان فی شرح ارشاد الاذهان: احمد مقدس اردبیلی در گذشتهٔ ۹۹۳، نسخه برای علامه میرزا نقی الدین محمدرضوی نوشته‌شده، بخط محمد فاضل پسر محمدمهدی مشهدی که در سال ۱۰۹۱ بپایان رسانده است.

مجموعه و جنگ ادبی و عرفانی دارای رساله‌ها و مثنوی‌ها و از آنها است:

۱- حدیقة‌الحقیقة: سنائی،

۲- گلشن راز: محمود شبستری،

۳- لمحات در شرح لمعات،

۴- شرح قصیده تائیهٔ ابن فارض،

۵- زادالمسافرین: میرسیدحسینی هروی، به نظم فارسی.

۶- حلیة الابدال که در ۵۹۹ تالیف شده، از محیی الدین ابن عربی،

و جز اینها از رساله‌ها و اشعار، نسخه ازسدهٔ ۱۱ است.

مجموعه، دارای:

۱- مرآة الجمال: ادریس بطلیسی، فارسی است در علوم غریبه.

۲- ربیع الابرار: از همو.

آغاز: صفیر بلبل خوش تقریر زبان که از شعب افنان نطق به مقام بیان درآید...

۳- مناظرهٔ روزه و عید: از همو که در درسال ۹۰۸ انشاء شده است.

۴- نظم و نثر: طغرای مشهدی درستایش کشمیر.

آغاز: ثنای بهار پیرایی که انگشت سبزه را به‌دانه‌های شبنم غلطان سبحه گردان تهلل خویش نموده.....

۵- صحت و مرض: فضولی بغدادی.

۶- افسانهٔ عقل.

آغاز: چنین گوید مخترع این حکایت و مبتدع این روایت که در شهر یونان پادشاهی بود عقل نام او و تمام دیار مغرب مسخر احکام او......

مجموعه، دارای:

۱- کتابی است فارسی در جغرافیا و معرفت اقلیم.

آغاز پس از حمد مختصر: اما بعد بر ضمیر منیر ارباب فطنت وخاطر مستنیر اصحاب خبرت واضح ولائح است که معرفت هیئت اجسام سفلی و اوضاع....

شهرها را نام میبرد و شرح میدهد، از بلاد زنج آغاز می‌شود ، تاریخ نسخه ۹۹۲

۲ - ترجمهٔ تبصرة المتعلمین،علامهٔ حلی (نسخهٔ مورخ ۹۹٤)

آغاز: سپاس و ستایش خدای را که قدیمست پادشاهی او و عظیمست شأن خدایی او ، و روشن و ظاهر است دلیلهای یکتایی او.... اما بعد بدانکه این کتاب ترجمهٔ تبصرة المتعلمین است که جمع فرموده است آن را حضرت......

۳- منظومهٔ فارسی در ارث .

مجموعهٔ رساله های مختلف به فارسی و عربی، مورخ سال ۱۰۷۹ و ۱۰۸۰ درای :

۱- شرح خواجه نصیرالــدین طوسی بررسالة العلم ابوجعفر احمدبن علی بن سعادة

۲- شجرهٔ الهیه درمعرفت الهی: رفیع الدین محمدبن حیدر طباطبــائی که در ۹ ربیع الاول ۱۰٤۷ آنرا بپایان رسانده ، به فارسی است

٤- حکایت بحرابیض و جزیرهٔ خضراء بنام شاه‌طهماسب صفوی، به‌فارسی‌نوشته شده

۵- نبراس الضیاء در تحقیق بداء : میر محمدباقر داماد

۶ - مسائل شک در نماز

۷ - مناظرهٔ شیخ حسین بن عبدالصمـد عاملی پدر شیخ بهائی با بعضی علماء سنی در حلب

۸- رساله عالم مثال : بهاءالدین محمد لاهیجی (الرسالة النوریة المثالیة) به فارسی

۹- الابحاث فی تقویم الاحداث :رکن الدین محمد پسر علی گرگانی ، ردبرمذهب زیدیها است و در نجف اشرف در ۳ جمادی دوم سال ۷۲۸ آنرا بپایان رسانده (ذریعه۱: ۶۳)

۱۰- الزوراء : ملاجلال دوانی

۱۱- انموذج العلوم : دوانی.

مجموعه در علوم غریبه از سدهٔ ۱۱ ، درسال ۱۰۸۰ مقابله وتصحیح شده ، دارای

۱- مفاتیح اسرارالحروف و مصابیح انوار الظروف

۲- شموس المعارف

۳- قبس الانوار و جامع الاسرار

مجموعهٔ مورخ ۱۱۶۸،دارای :

۱ - شرح اثناعشریه شیخ بهائی در حج: سید کاظم رشتی .

۲-نزهة الناظر فی الجمع بین الاشباه والنظائر: یحیی بن احمدبن یحیی بن الحسین بن سعید هذلی حلی عموزادهٔ محقق حلی، متولد درکوفه در ۶۰۱ ودرگذشتهٔ در حله در روز عرفـه سال ۶۸۹ یا ۶۹۰ .

مجموعهٔ ، دارای :

۱- رسالة فی رفع الیدین فی الصلاة : قوام الدین امیر کاتب ابن امیر عمر ابن العمید الفارابی الاتقانی ، زادهٔ سال ۶۸۵ ودرگذشتهٔ درسال ۷۵۸ ، این رساله را درسال ۷٤۷ که به دمشق رفته بود در آنجا نگاشته است.

۲- رسالهٔ غزالی در پـاسخ شاگردش

۳- مباحثهٔ ابن ابی‌جمهور احسائی با ملای

سنی هراتی در مشهد

مجموعۀ رساله های سید کاظم رشتی دارای :

۱- رساله در معراج

۲- رساله در سیر و سلوك

۳- رساله در بیان ظاهر و باطن وتأویل

٤- شرح دعای سمات

٥- رسالۀ بهبهانیه

٦ - رساله در حجیت ظن

مجموعۀ مورخ ۹٦۳، دارای:

۱- لوائح : جامی .

۲- شرح لمعات : علی‌بن یوسف کرکهی هندی

آغاز : حمد بی‌حد و ذکر بی‌عد ذات واجب‌الوجودی است.

مجموعۀ دارای:

۱- اجتهاد و تقلید : محمدبن محمد بن علی‌بن صدرالدین حسینی موسوی‌رضوی

۲- رساله در میراث زنازاده

مجموعۀ ، دارای:

۱- رساله در نماز جمعه:

آغاز : الحمدلله وکفی...

۲- قصیده‌های به عربی در مرثیۀ سید الشهداء (س) از شیخ احمد احسائی

مجموعه ، بیاضی با خط بسیار زیبای محمد صادق پسر محمدحسین اصفهانی که در سال ۱۱٤۰ نوشته است ، دارای :

۱- الانوار القدسیة : قاضی سعیدقمی

۲- الاشارات و التنبیهات : ابن سینا

مجموعه ، مورخ ۱۱۰۸، دارای:

- الاثنی‌عشریات : شیخ بهائی

۲- میزان المقادیر : محمدباقر مجلسی

مجموعه ، مورخ ۱۱٤۱، دارای :

۱- التنبهات العلیـة یا اسرارالصلاة : شهیددوم .

۲- اسرار الصلاة قاضی سعید قمی.

۳ - النخبة : محسن فیض کاشانی

مجموعه : دارای :

۱- برهان الکفایة ، در نجوم به‌فارسی

۲ - کتاب استخراجات : محمد پسر ابوالمحاسن طبری (گویا محمد بن ایوب حاسب طبری) در علوم غریبه به فارسی در ۲۸ باب ، گویا همان تحفةالغرائب (فهرست نسخه های خطی فارسی ۳ : ٤۰۳ - مجله ادبیات مشهد ۲۸ : ۸۸۷ - دیباچۀ مفتاح‌المعاملات ۱٦)

مجموعه مورخ دهم جمادی یکم‌سال ۱۰۰۲، دارای:

۱- شرح تهذیب‌المنطق ، : جمال‌الدین محمدبن محمود حسینی شهرستانی، بفارسی

۲- آداب‌المتعلمین : منسوب به‌خواجه نصیرالدین طوسی.

مجموعه ، از زمان مؤلف، دارای :

۱ - الحدیقة الهلالیة: شیخ بهائی ، شرح است بر صحیفۀ سجادیه

۲- العروةالوثقی : شیخ بهائی:

مجموعه ، دارای :

۱- مفاتیح النجوم و مصابیح العلوم :

شرف‌پرشبوری (مورخ رمضان ۱۰۰۵) به‌فارسی در نجوم.

آغاز: الحمدلله الذی هو الحق‌المبین الباطل کل ماسواه و عنده مفاتیح الغیب..

۲- مالابد منه فی‌النجوم، در ۲۵ باب

آغاز: سپاس خدای‌را جل‌جلاله‌آفریننده آسمان وزمین است و روزی دهنده بندگان و پرورنده جانورانست...

مجموعه، دارای:

۱- الفوائدالحائریة: آقاباقا وحید بهبهانی

۲- الصحة والفساد فی‌المعاملات: از همو.

مجموعه، دارای:

۱- شرح‌حکمة‌العین: مبارکشاه بخارایی

۲- حاشیهٔ اثبات الواجب دوانی

مجموعه: از سدهٔ ۱۲، دارای:

۱- حاشیهٔ قدیم دوانی

۲- حاشیهٔ ملامیرزاجان باغنوی

مجموعه، دارای:

۱- شرح‌الشافیة: محمن بن حسن نیشابوری نظام‌اعرج

۲- آداب‌المتعلمین: خواجه نصیرطوسی

۳- رساله در عروض فارسی که بنام شاه عباس دوم صفوی نوشته شده شاید نامشس عروس‌العروض باشد. شرح‌است برمعیارالاشعار خواجه نصیر.

آغاز: الحمدلله المنعم المتعال المنعام المفضال والصلاة الکاملةالتامة (مدرس ۲-۲۹۳ دیباچهٔ المعجم ص لد)

مجموعه‌هایی از رساله‌های شیخ احمد احسائی وشاگردش سیدکاظم رشتی.

محضر الشهود در رد یهود: حاج بابای‌قزوینی یزدی.

محاکمة‌اللغتین: امیرعلی‌شیرنوایی، به ترکی جغتایی

المختصر النافع: محقق‌حلی، مورخ ۱۰۷٤.

مدارک‌الاحکام: سیدمحمدجبل‌عاملی

* نسخهٔ مورخ ۱۱۱٦

نسخهٔ دیگر مورخ ۱۱۲۰.

المصباح‌الکبیر: شیخ ابراهیم کفعمی جبل عاملی، به قطع بزرگ مورخ ۱۱۲۹.

مصباح الزائر وجناح المسافر: سیدرضی‌الدین علی‌ابن‌طاوس به خط حسن‌بن احمدبن‌سنبغة عاملی، مورخ ۱۰۲٤

معانی‌الاخبار: ابن‌بابویه، نسخهٔ‌مورخ ۱۰۵۵.

معما: میرزامحسن‌تأثیرتبریزی‌در گذشتهٔ ۱۱۲۸، به فارسی، تاریخ نسخه ۱۱۲۵

مفاتیح‌الشرایع: محسن‌فیض کاشانی

* تاریخ نسخه ۱۱۱۷، با یک واسطه با نسخهٔ اصل مقابله شده

* مجلد دوم مورخ ۱۱٤۰.

مفاتیح‌الغیب: فخررازی

* مجلد سوم به قطع خیلی بزرگ از سدهٔ ۹

* مجلد دیگر ازآیهٔ ۳٤ سورهٔنور تا آیهٔ ۵۱ سورهٔ احزاب، از سدهٔ ۸

مقتل الحسين : موفق بن احمد حنفی خوارزمی مشهور به اخطب خوارزم و خطیب خوارزمی در گذشتهٔ بسال ۵۶۸ شاگرد و جانشین زمخشری ، در آن آمده که نسخه به خط محمد بن حسین عمیدی حسینی نجفی در ۹۸۶ در قزوین نوشته شده ولی این نسخه نوتر از این می نماید و گویا از روی چنین نسخه‌ای نوشته شده باشد .

این کتاب از روی نسخه‌ای که از روی همین نسخه نوشته شده بود در نجف در دو جلد چاپ شد با تصحیح و پاورقی و مقدمهٔ مرحوم علامهٔ سماوی

مقدمة الواجب : آقا حسین خونساری، تاریخ نسخه ۱۱۸۷۶ .

مکاتیب : شرف الدین احمد منیری ، رویهم ۱۵۳ نامه است، گردآوری زین بدر غزنی در ۷۶۹ ، نستعلیق هندی سدهٔ ۹ .

مناقب آل ابی طالب : خواجه رشیدالدین ابوجعفر محمد بن علی بن شهر اشوب ساروی مازندرانی در گذشتهٔ ۵۸۸، مجلد دوم است از جزء پنجم تا پایان کتاب، تاریخ نسخه در آخر جزء ششم ۱۴ ذی القعدة سال ۷۷۷، کتابخانه امیرالمؤمنین در نجف از این نسخه عکس برداری کرده.

منتقى الجمان فی الاحادیث الصحاح والحسان : شیخ حسن پسر زین الدین شهید جبل عاملی در گذشتهٔ ۱۰۰۷ ، نسخهٔ مورخ ۱۰۷۸ .

منتهی الادراك فی مدرك الافلاك: شمس الدین محمد خفری ،

* نسخهٔ موزه‌ای به خط بسیار خوش و جدول کشی به طلا و سر لوح زیبا و بر پشت برگ نخستین طغرای گرداست که نام آن شاهی که این نسخه به نام او فراهم شده با طلا نوشته شده : ..... امین الدولة والدین محمد»

* نسخه دیگر از قرن ۱۱ .

من لا یحضره الفقیه : ابن بابویه قمی به خط نسخ بسیار زیبای محمد سعید پسر ملا صالح مازندرانی با مشیخه و ترتیب مشیخه مورخ ۱۱۰۳ ، دارای سه سرلوح وجدول کشی با طلا وشنگرف .

منهج الصادقين: ملا فتح الله کاشانی. مجلد دوم ، از قرن ۱۱ .

منهج القصاد بشرح بانت سعاد: احمد بن محمد بن هداد بجلی، به خط محمد بن علی بن الشیخ حماد بن شیخ عطاء برعونی حلی که آنرا از روی خط مؤلف که در ۷۲۴ در بغداد نوشته بود نوشته و در ۱۴ صفر ۱۰۱۳ آنرا بپایان رسانده است .

منية اللبيب فی شرح التهذيب : سید عمیدالدین ، نسخهٔ مورخ ۱۰۷۱

منهج الدعوات : سید رضی الدین علی بن طاوس ، مورخ ۱۰۵۵ .

میزان المقادیر : ملا محمد باقر مجلسی در گذشتهٔ ۱۱۱۱، نسخهٔ زمان مؤلف ومورخ ۱۰۶۳ .

النجاة : ابن سینا ، از سدهٔ ۱۱ .

النهاية : ابن الاثیر جزری، مورخ ۱۰۵۱

نهج الحق و كشف الصدق: علامه حلی، مورخ ۱۰۵۷

الوافية : ملاعبدالله‌تونی بشرویه‌ای

هدایةالامةالی‌احکام‌الائمة : شیخ محمدبن حسن‌حرعاملی مجلد یکم ونزدیک به‌زمان مؤلف

هیئت : توشجی ، نسخة زیبا و کهن .

ینابیع‌اللغة: بوجعفرك بیهقی ابوجعفر احمدبن علی مقری در گذشتهٔ درماه رمضان ٥٤٤ .

آغاز : ان‌اولـــی مافغر به الناطق فمه‌و وافتتح کلمةحمدالله رب‌العالمین الملك الحق المبین العلی‌القاهر ....

نسخه از میانهٔ کتاب‌است به‌نسخ کهن معرب از سدهٔ ٦و٧، نیمهٔ نخستین آن ازآغاز تا آخر حرف عین به نسخ کهن از سدهٔ ٩ در کتابخانهٔ آیةالله‌آقای مرعشی در قم‌هست.

فهرست نسخه های خطی

دکتر حافظ فرمانفرمائیان

محمدتقی دانش پژوه

آتشکده : آذربیگدلی

* شکسته نستعلیق شعبان ۱۲۴٤ ، جدول زرولاجورد ، با سرلوح وص ۱و۲ حاشیه سازی‌شده ، باپیشانیهای زیبا، آراسته است، جلد روغنی زیبا زمینه سرخ گرداگرد مشکی درون سرخ، وزیری.

اخبارلیلةالمعراج: باعنوان «یااحمد»

*نسخ معرب‌علاءالدین حسنی در۲۲ رجب ۹۳۶، جدول زر ولاجورد، با سرلوح ، جلد تیماج تریاکی بغلی .

برهان‌قاطع: محمدحسین بن خلف‌برهان تبریزی ، مورخ ۱۰۶۲.

* نسخ سدهٔ ۱۲، عنوان‌و نشان‌شنگرف، جلد تیماج مشکی گرد قهوه‌ای، رحلی کوچک

* نستعلیق آقا یوسف قدسی که شش جزو را نوشته و درگذشته و بقیه را دیگری نوشته و در پایان شعری گذارده درستایش آقا مهدی دارندهٔ نسخهٔ مورخ ۱۲۷۷ و در ستایش همین قدسی ، ص ۱و۲ میان سطرها زرپاشی شده ، عنوان و نشان شنگرف، جلد تیماج مشکی مقوایی ، رحلی .

* نستعلیق محمدعلی‌بن محمداسماعیل در دههٔ دوم ج ۱۲۳۶/۲، با سرلوح زرین ، جدول زر و لاجورد ، عنوان شنگرف ، جلد روغنی با گل وبوته وزرپاشی در زمینهٔسرخ در درون و بیرون ، رحلی .

پنج گنج : خسروی‌ودهلوی ، دارای: مطلع الانوار وشیرین و خسرو وآیینهٔ‌اسکندری وهشت‌بهشت ومجنون ولیلی.

* نستعلیق ریز سدهٔ ۱۰و۱۱، عنوان سفیداب، جدول زرد لاجورد وزنگار وشنگرف، با دو سرلوح و دوحاشیه سازی در آغازوچهار سرلوح دیگر ، ص ۱و۲ هر بخشی زرپاشی شده ، با یادداشت۲۶ سؤال ۱۰۲۳، درپایان، سوریانه‌خورده و پوسیده از پایین، جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی ،وزیری ، نسخهٔ بسیار زیبایی است.

تاریخ ایران : جنرال‌سایکس، ترجمهٔ فارسی ، در بیست فصل .

* شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳، عنوان شنگرف ، جلد تیماج تریاکی ، مقوایی،رحلی

تجارب السلف : هندوشاه نخجوانی

* شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳، با سرلوح ، جدول زرولاجورد ، عنوان‌شنگرف،بایادداشت مرتضی‌بن حسن قاینی خراسانی، در ۱۲۹۹ جلد تیماج سبز ضربی ترنجی مقوایی ،ربعی.

تجزیةالامصار و تجزیةالاعصار: وصاف که بنام غیاث‌الدین‌محمدبن الغ‌خدای بنده‌ساخته است .

* نسخ محمد رضابن ملارجب درع ۲/ ۱۲۷۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، جلد تیماج حنایی‌ضربی‌مقوایی ، رحلی .

تحریر اصول اقلیدس: خواجهٔ‌طوسی، مورخ ۲۲شعبان ٦٤٦.

* نستعلیق محمدمؤمن بن محمدشفیع در روز پنجشنبه ۱۹ع ۱/۱۰٤٦ ، عنوان ونشان بشکل و رقم شنگرف ، از آن ابوالقاسم بن ابی‌الفتح بن تقی در روز دوشنبه ۸ صفر ۱۲۱٤ در تهران (صع) جلدتیماج حنایی مقوایی ، ربعی .

تحفةالملوك جعفربن ابی‌اسحاق کشفی دارابی که بنام محمدتقی میرزا در نه طبق هریک چند تحفه و خاتمه ساخته است.

* نسخ غلام‌رضای حیران در ۱۷ صفر ۱۲۷۳ ، عنوان شنگرف ، جلد تیماج حنایی ضربی مقوایی ، رحلی .

تحفةالمؤمنین : محمدمؤمن تنکابنی

* نستعلیق اسحاق بن مشرف‌طبیب حسینی در روز دوشنبه ۲۱ذق ۱۱۲۲ ،عنوان‌شنگرف، جلد تیماج تریاکی مقوایی ، رحلی کوچک.

جلاءالعیون : مجلسی دوم.

* نسخ ابوالقاسم‌بن میرزا محمدحسینی اصفهانی در محرم ۱۲۳۵ ، عنوان و نشان شنگرف ، جلد تیماج مشکی مقوایی ، رحلی.

جنگ نثر و نظم فارسی‌و عربی دارای نامهٔ‌شاه‌زادمیراخور به اردشیر میرزا در آغاز ونوشتهٔ فاضل‌خان گروسی به آقا خان‌محلاتی

* نستعلیق آراسته و چلیپای سدهٔ ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، جلد تیماج سرخ لایی نیاضی بغلی .

جنةالامان الواقية و جنةالایمان الباقية یا المصباح : کفعمی.

*نسخ معرب ابراهیم بن علی‌بن‌حسین کاتب بحرانی برای خزانهٔ بـزرگی در روز چهارشنبه ۲٤ رجب ۱۱۰۲ ، جدول زرلاجورد، عنوان شنگرف، خریداری‌فرهاد میرزا ازحاجی میرزا علی‌نقی منشی باشی نظام در تهران در روز یکشنبه ۲٦ شعبان ۱۲۹۰ در باغ وزیر هنگام رفتن به کردستان ، جلد تیماج‌قهوه‌ای مقوایی ، وزیری.

جوامع‌الحکایات ولوامع‌الروایات : سدیدالدین محمد عوفی .

* نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عـنوان و نشان شنگرف ، جدول شنگرف ولاجورد ، آغاز در خطبه افتاده ، قسم نخستین‌است، جلد تیماج تریاکی ضربی ترنجی مقوایی ، رحلی.

الحدائق‌الناضرةفی‌احکام العترة الطاهرة : شیخ یوسف بحرانی

* نستعلیق میرزا محمد علی خوانساری در روز چهار شنبه ۱صفر ۱۲۲۸ به‌فرمودهٔ آقا سیدمهدی ، از زکات تادیات، ٤٨٥٠٠ بیت، وقف‌پدرمحمدحسین بن‌محمد موسوی‌به گواهی پسرش در ص ع، ٤٢٧ گ، جلد تیماج سرخ زرکوب ترنجی مقوایی ، رحلی .

خداوندنامه: فتح‌علی‌خان‌صبای کاشانی درگذشتهٔ ۱۲۳۸ .

* نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، با سرلـــوح ، ص ۱و۲ آراستهٔ‌با گل‌و بوته، عنوان شنگرف ،

جدول زرولاجورد، جلد تیماج مشکی، رحلی،

خواص گیاهان و جانوران: نسخه ازآغاز وانجام افتاده وشناخته نشده است از «کبل، آلوبخارا، آلوچه، آلوبالو.... باشه، بارتنگ بادیان، بوبادران» آغاز میشود و به ترتیب تهجی است و پاره‌ای از عنوانها پس از این سفید مانده و عنوان این دو فصل در آن دیده میشود «فصل در منافع و امزجه و خواص گوشتها، فصل در ادویهٔ منفردهٔ مشهوره مستعمله»

* نستعلیق سدهٔ ۱۱، در ص ع آمده: «کتاب میرزا معز» جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی درون و بیرون، وزیری

درهٔ نادره: میرزا محمد مهدی خان منشی استرابادی.

* نسخ محمد مؤمن بن میرزا محمدشفیع اصفهانی در ۲۴ شوال ۱۲۰۲، عنوان شنگرف، جلد تیماج مشکی، رحلی.

* نستعلیق عبدالکریم ساروی در روز ۸ رمضان ۱۲۷۷، عنوان و نشان شنگرف، کاغذ کبود، جلد تیماج تریاکی مقوایی، رحلی.

دیوان: بیضا غزل است به ترتیب تهجی.

(فرهنگ سخنوران ۹۸)

آغاز: خدارا ای پسر بررخ فکن زلف چلیپا را

که یکسر خلق بگزینند آیین مسیحا را

انجام: غزل لری

رخ یارم زخوشی به زمه

مه چه و طرنه مه کی سیه

. . . .

اسل خانینه دها کو بیضا

هفته وروز شو وسال مه

* نستعلیق علی بن اسماعیل اصفهانی در ۱۰ ذح ۱۲۴۰، برخی از صفحات یک رو نوشته شده، ۳۸۳ ص، جلد مقوا عطف تریاکی وزیری.

دیوان: طایر گویا میرزا حسن خان شیرازی، قصاید است و غزل به ترتیب تهجی با تخلص «طایر» ورباعی و مثنوی

(فرهنگ سخنوران ۳۰۴- ذریعه ۹: ۶۳۴)

* شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۲و۱۳، بادو سرلوح، جدول زرولاجورد، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد نو.

دیوان: مسعود سعد سلمان

* نستعلیق رضاقلی بن حاجی مهدی‌قلی سرابی برای قهرمان میرزا در ذح ۱۲۵۳، جدول زرولاجورد، با سرلوح و حاشیه‌سازی وزرپاشی در ص ۱و۲، جلد تیماج مشکی ترنجی مقوایی درون سرخ، ربعی.

دیوان: نوایی

* نستعلیق قزوینی در روز پنجشنبه ۱۶ شعبان ۹۹۷، جدول شنگرف ولاجورد، عنوان شنگرف، با ترجمهٔ لغات آن به فارسی در پایان به نستعلیق تازه‌تری، جلد مشکی گردوعطف تریاکی مقوایی، وزیری

* نستعلیق سدهٔ ۱۰، جدول زرولاجورد، عنوان و نشان شنگرف، بادیباچه به نثر ترکی،

ازآن محمدعلی بن محمدخان کوزه کنانی در ۱۱۸۲ و دیگری در رمضان ۱۲۲۸ (ص ع) جلد تیماج مشکی زرکوب ترنجی مقوایی ، نسخهٔ بسیار زیبایی است .

روضة الحسین فی خلاصة اخبار الخافقین یا **تاریخ نعیما**: مصطفی نعیم افندی درگذشتهٔ ۱۱۲۸ ، در دو مجلد از ۱ محرم ۱۰۰۰ تا ۱۰۵۰ ج ۱ و از ۱۰۵۱ تا ۱۰۶۰ ج ۲ بنام سلطان مصطفی دوم (۱۱۰۶- ۱۱۱۵) به فرانسه و انگلیسی ترجمه شده و متن آن هم بچاپ رسیده است (فهرست نسخ ترکی آکادمی علوم شوروی ش ۱۶۸ - فهرست ایتالیایی رسی ص ۵۰ ش ۶۵ ج ۱ و ش ۶۶ ج ۱ - فهرست فهرست ترکی پاریس ۱:۲۹ ش ۷۶ ج ۱ و ۱: ۲۳۸ ش ۱۰۰ ج ۱ و ۲ و ۲ : ۲۳۵ ش ۲۳۶ ۱ تحریر دوم آن از المنارزاده و ۲: ۳۹ ش ۷۱٤ ترجمهٔ فرانسه - فهرست عربی و ترکی کتابخانهٔ ملک ص ۶۱۱ ش ۳۹۲۱ - فهرست ترکی آلمان ش ۱۶۳ تا ۱۶۶ - فیلم ش ۲۲۰۷ دانشگاه از همین نسخهٔ ما).

* نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف ، ج ۲ از ۱۰۵۸ تا ۱۰۷۰ ، با یادداشت مورخ ۱۱۹۲ درص ع ، ۳۱۷ گ ، جلد تیماج تریاکی ضربی ترنجی مقوایی ، رحلی .

روضة الصفاء : محمد بن خاوندشاه

* نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، جدول زرولاجورد ، عنوان و نشان شنگرف ، از آغاز تا مرگ امیرمؤمنان ج ۱: جلد تیماج مشکی مقوایی ، رحلی .

ریاض الانشاء : عمادالدین محمود گاوان گیلانی (ذریعه ۱۱: ۳۲۰)

* نستعلیق سدهٔ ۱۱ و ۱۲ ، عنوان ونشان شنگرف ، جدول زر ولاجورد ، کاغذ سفید وسبز ، جلد تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی ، ربعی .

سلسلة الذهب : جامی

* نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، عنوان شنگرف ، باسرلوح ، جدول زرولاجورد ، جلد تیماج سرخ درون سبز تیره ، ربعی .

شرح شواهد مغنی اللبیب: جلال الدین عبدالرحمن سیوطی مؤلف الفتح القریب ، این یکی راه میانه و طریقهٔ وسطی است که او در شرح مغنی اللبیب برگزیده است . (چلبی دیباچه)

* نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ، جزو ۱ تا جزو ۳۷ است . با فهرست در آغاز . درص ع « الفتح القریب » نامیده شده است گویا چون دیده بودند که در دیباچه از آن یادی شده است ، برگ شماری ابجدی دارد در بالای صفحات چپ ، از آن فرهنگ بوده در شیراز ، جلد تیماج مشکی درون حنابی ، خشتی .

الشفاء : ابن سینا

* نسخ محمد مقیم بن حاجی پیرنورس زبده و نسل زندهٔ پیر احمد جامی و نسل شهاب الدین سهروردی در :

۱- روز پنجشنبه ۱ ذق ۱۰۶۰ درمنطق
۲- ۱۵ ج ۲/ ۱۰۶۰ در طبیعی

۳- ۴ذح ۱۰۶۱ درارثماطیقی
۴ - ۱۵ذح ۱۰۶۱ در پایان ریاضی
۶- روز یکشنبه ۲۶ شعبان ۱۰۶۱ در الهی .

با چهار سرلوح ، جدول زر ولاجورد و شنگرف ، عنوان شنگرف ، شکلهای ریاضی شنگرف وشکی ، جلد تیماج مشکی ترنجی درون سرخ زرین ، رحلی بزرگ .

الصلواة الاثنی عشریات : منسوب به‌ابن‌العربی .

* نسخ گویا از عبدالله همدانی در صفر ۱۳۰۵ برای امین‌الملک ، جدول زرین ، یادگار برای سردار فاتح از حسین حسینی نعمةاللهی شمس العرفاء با عکس او وبا دیباچه‌ای بر آن ، ربعی .

ظفرنامه : شرف‌الدین علی یزدی

* نستعلیق میرزاعباس بن میرزاعلی‌اکبر صراف یزدی برای سردار فاتح ، ۸۹۱ص ، جلد زرکوب مقوایی ، دنبری بزرگ .

فرهاد و شیرین ، وحشی

نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف ، در ۱۳۵۰ بکسی بخشیده شده ، جلد مقوا، بغلی .

فرهنگ‌جهانگیری: جمال‌الدین‌حسین اینجوی شیرازی .

* نستعلیق حسین‌علی‌بن حاجی مهدی در ۱۸ صفر ۱۲۴۹ ، عنوان شنگرف ، جلد تیماج مشکی زرکوب ضربی ، رحلی .

القاموس‌المحیط ، فیروزابادی

*نسخ معرب علی‌بن احمدبن احمدبن عمربن سویجهٔ بریسی از هری در ۴ ذح۹۶۷ ، جدول زر ولاجورد ، عنوان شنگرف یا مشکی با اعراب شنگرف ، در ترنج زرین ولاجورد و شنگرف ص ع نام کتاب ومؤلف دیده‌میشود ، جلد تیماج قهوه‌ای ترنجی مقوایی ، وزیری بزرگ .

قرآن

*نسخ حسن‌علی‌بن حاجی محمدمهدی دستگردی در ۱۲۳۹ ،جدول‌شنگرف ولاجورد ، عنوان شنگرف ، باتاریخ تولد ۱۲۳۷و۱۳۰۸ ، جلد تیماج آلبالویی‌ترنجی‌ضربی مقوایی ، رحلی .

قصیده: میرزامحمدحسین‌شجاع شیرازی ، در تاریخ ورود فرمان‌فرما به فارس

* نستعلیق سدهٔ ۱۴ ، جلد مقوا ،ربعی .

الکافی : کلینی

* نسخ فخرالدین احمدبن محمدشیرازی که نامش در عتق دیده میشود درج۹۹۲/۱ در جهاد و روز پنجشنبه ۲۰ شوال ۹۹۱ در عتق ، خط در روضه و برخی از اجزای دیگر تازه‌ترمی‌نماید ، باحواشی‌و رسوزاحادیث ، مقابله شده با نسخهٔ مقابله شدهٔ با نسخهٔ‌شهید ثانی با حواشی آن و با تصحیح در ۹۹۴ (دواجن) ، عنوان شنگرف ، از طهارت است تا روضه ، جلد تیماج سبزگرد عطف تریاکی مقوایی درون حنایی ، رحلی .

کتابچهٔ‌خالصجات‌مملکت آذربایجان

ـکه از اردبیل و مشکین آغاز شده است و خراسان و مازندران و عراق وفارس تا میرسد به تبریز .

* شکسته وسیاق در ۱۶۰ گ ، جلد تیماج ضربی مقوایی ، رحلی .

کلیات: میرزا: جیحون تاج الشعراء آقا محمد یزدی درگذشتهٔ ۱۳۱۸، دارای نمکدان به نثر و دیوان به نظم فارسی (فرهنگ سخنوران ۱۴۲- ذریعه ۹ : ۲۱۲)

* شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳، جلد تیماج سرخ ضربی مقوایی، ربعی.

کلیات: سعدی، از دیباچه است تا مضحکات.

* نستعلیق ۱۲۵۱ در متن وهامش، جدول زر و لاجورد، عنوان شنگرف، با سرلوح وسر فصل، از آن غلام حسین خان ایل بیگی کوقلعه‌ای پیشکش محمدرضا، جلد روغنی با گل و بوته درون گل یاس، زمینه در هر دو سرخ، وزیری.

کیمیای سعادت: غزالی

* نسخ سدهٔ ۱۰، بخشیده و پیشکش ملا اکرم خان غلی جایی مستوفی به سلطان مراد حسام السلطنه هنگامی که او هرات را گرفته بود در سال ۱۲۷۳، با یادداشت مورخ ۱۲۷۴ و ۱۲۷۷، از آغاز تا پیدا کردن احوال مردگان جلد تیماج تریاکی، ضربی، وزیری.

گلستان: سعدی

* نستعلیق روز آدینه ۲۰ ج ۲/ ۱۲۵۰، جدول زرولاجورد، جلد گالینگور، رحلی.

گوهر مراد: عبدالرزاق لاهیجی

* نستعلیق شاه میرزای کاتب سررودی در ۲۶ صفر ۱۰۷۳، نشان شنگرف، با سرلوح، جدول زرولاجورد و شنگرف، جلد تیماج مشکی مقوایی، رحلی.

لیلی و مجنون: مکتبی

* نستعلیق سدهٔ ۱۱ و ۱۲، جدول زر و لاجورد، جلد تیماج سرخ مقوایی، ربعی.

مثنوی: مولوی

* نسخ احمد بن محمد هاشم خوش نویس در ع ۱/ ۱۲۵۹ برای محمد حسین خان آجودان باشی، با سرلوح وحاشیه سازی، جلد روغنی زمینه سرخ درون آبی زرین با گل و بوته در هر دو، رحلی.

* نستعلیق زین العابدین در روز آدینه ۲۰ ج ۲/ ۱۲۵۴، جدول زر و لاجورد، جلد تیماج مشکی ضربی ترنجی، رحلی.

*نسخ روز ۱۰ ع ۱/ ۸۹۱، عنوان شنگرف، با پیشانی زرین، جدول زرولاجورد، جلد تیماج قهوه‌ای ترنجی مقوایی، رحلی.

مجالس المؤمنین: قاضی نورالله شوشتری

*نستعلیق هادی بن مهدی در ج ۲/ ۱۰۹۶، عنوان و نشان شنگرف، با فهرست درآغاز، با یادداشت دهٔ یکم ذح ۱۲۲۸ در ص ع، خریداری شده به بهای چهار تومان نقد، جلد تیماج مشکی با گل وبوته و جدول رحلی.

* نستعلیق روزدوشنبه ۱٤ شعبان ۱۰۵۶، باحواشی «منه رحمه الله»، عنوان و نشان شنگرف، با فهرست در آغاز، آغاز کتاب در خطبه افتاده، جلد تیماج سرخ ضربی مقوایی درون پارچه، رحلی.

مجمع البحرین و مطلع النیرین: طریحی

* نسخ تقی بن محمدعلی حسینی در روز آدینه رجب ۱۲۴۸ ، جدول زر و لاجورد و شنگرف، عنوان و نشان شنگرف ، جلد روغنی زریـــن با گل وبوته ، رحلی .

مجمع البیان لعلوم القرآن: طبرسی.

*نسخ محمدحسن بن «محمدقاسم نقاش» در ۲۷ رجب ۱۰۹۲ ، عنوان و نشان شنگرف، از رعد تا آخر ، جلد تیماج مشکی، رحلی.

مجمع الفرس: محمدقاسم کاشانی سروری

*نستعلیق روز پنجشنبه ۲۹ ع ۱۲۰۰/۲ در قزوین ، عنوان شنگرف ، جلد تیماج مشکی ضربی، رحلی .

مجموعه ، نستعلیق با یادداشت مورخ ۱۳۱۱ و ۱۳۱۲ در آغاز ، جلد تریاکی لاکی ، رحلی :

۱- تاریخ سیاقی یا خلاصهٔ تاریـــخ پادشاهان عجم ، از کیومرث تا شاه سلطان حسین .

۲- حکایات در سیر سلوك و لطایف وجز آن با عنوان «حکایت ، لطیفه ، حکمت»

مجموعه : نستعلیق اسماعیل بن اصیل بن محمد کوچصفهانی گیلانی در ۱۰۸۲ تـــا ۱۰۹۷ ، عنوان شنگرف ، جلد تیماج تریاکی مقوایی ، ربعی :

۱- برءالساعة : محمدبن زکریاء رازی، نوشتهٔ در روز سه شنبه ع ۱۰۸۹/۲ .

۲- اختیارات بدیعی : انصاری ، هر دو بخش ، نوشتهٔ رمضان ۱۰۸۲ در بخش یکم و ۱۷ محرم ۱۰۹۷ در بخش دوم.

مجموعه، نستعلیق غلام رضا پسر کربلایی محمد گرکانی تهرانی در ۱۳۲۰ ، جلد مقوا، ربعی :

۱- رسالهٔ هاشمیهٔ حسنی حسینی به نظم ونثر فارسی ، نوشتهٔ روز پنجشنبـه ۱۱ ع ۱/ ۱۳۲۰ .

۲- منشآت قاجاری از فرهاد میرزا مورخ ۱۲۶۹ تا میرسد به ستایش فرصت شیرازی از مظفرالد ن شاه و نامهٔ به وزیر مختـــار مورخ ۱۲۸۷ هم در آن هست . ، نوشتهٔ ۱۳۳۰ در تهران نزد محمدحسینی تبریزی.

مجموعه و جنگ تیمورخانا بیکایوز-باشیای آجرلو که به‌دستور او فراهم‌آمده و خط فرخ مورخ ۱۰۸۷ به‌فرسودهٔ او و محمدبن محمد تقی حسینی بروجردی در ۱۰۸۰ وسجیدالوزراة در ۱۰۹۱ و نیز علی‌بیک بروجردی در ۱۰۹۶ ومصطفی بن احمد در ۱۰۹۷ و الیاس بن خضر حسینی در ۱۰۹۷ هر سه به دستـــور او ، و محمدامین بن سیدعلی حسینی نـــوربخشی در ۱۱۰۲ ومحمدعلی در ۱۱۳۰ در قزوین و نیز محمدبن عبدالکریم در ۱۲۸۹ در آن هست وگویا در اصفهان و در سنندج گردآوری شده است(فیلم ۳۷۴۳ دانشگاه)، دارای :

۱- شرح دوبیتی فارسی در نسبت‌سولفه (۱۰۷ر)

۲- شعر نظیری (۱۵۷ر)

۳- شعر صفی‌قلی‌بیک (۱۷۳پ)

پس از این دنبالهٔ رسالهٔ اوتاجی است (۱۷۸روپ)

۴- از رساله‌ای در پزشکی فارسی که‌در آن عنوان دستورالعمل خوردن چوب چینـــی هست(۲۷۸روپ)

۵ - شعرهای طالب آملی ومیرزا صایبا وعلی‌خان با عنوان «لمحرره» (۱۷۳ر)

۶ - بندی به‌نثر فارسی‌در آتشک(۱۷۳ر)

۷ - شعر ملاقاسم مشهدی به خط‌محمد علی در قزوین در ۱۱۳۰ (۱۷۳ر)

۸ - نیز شعر علی‌خان با عنوان «لمحرره» (۱۷۳پ)

۹ - شعر واعظ (۱۷۴روپ)

۱۰ - شعر صایب (۱۵۸ر)

۱۱- دستورالعمل منضج‌عالی حضرت‌مد ظله‌السامی(۱۵۸ب)

۱۲ - دربارهٔ دعائی از اصمعی بفارسی (بی‌شماره)

۱۳ - گفتگوی‌عیسی و افلاطون «العالم کرة ....» (بی‌شماره).

۱۴ - نزهةالملوك یا رساله در خواص نانها و میوه‌ها و تخمها وآبها و گوشتهـا : امین‌الدولة رشیدالدین اوتاجی (داروشناس) که به فرمان ارغون‌خان (۶۸۳-۶۹۰)ساخته است.

نسخه‌ای از آن در کتابخانه مولوی در مشهد هست (نشریه ۵ : ۸۵ش ۵۵۴/۴ - فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۴۵۸) و نزهة الملوك نام دارد و بنام امین‌الـدولة طبیب وبرای ارغون خان.

فونان (ص ۱۰۹)از نسخهٔ کپنهاگ که در فهرست مهرن (ش ۳۶ فهرست ش ۲۴در ۹برگ) وبنام امین‌الدولة والدین رشیدالدین اوتاج وصف شده است به لاتینی بنام فوائدو مقدار اغذیه و واشر به والبسه‌یاد کرده است.

در فهرست عمومی‌لنینگراد (ص ۲۰۳ش ۲۷۹آ برگ ۵۴ پ - ۶۹پ) از نسخه‌ای‌یاد شده که باید همین‌یکی باشد. این‌نسخه‌ازآغاز وانجام افتاده و ۲۴ باب دارد ودر جدول‌است مانند نسخهٔ مولوی که در جدول و تقویـــم مانند است.

استوری (۲ : ۲۱۷) ازآن بنام تقویم- الصحة یاد کرده است.

آغاز : بسمله، چنین گوید بندهٔ کمترین امین‌الدین‌اوتاجی که چون حکم جهان گشای پادشاه روی زمین ارغون‌خان .... بران‌جمله انفاذ یافت که این بنده در هرگونه از انواع حکمت دفترها سازد و عرضه میدارد واجب آمد در این‌دفتر خاصیت‌و منفعت‌و مضرت‌ودفع مضرت نانها و میوه‌ها و تخمها وگوشتهـای حیوانات از هر جنس وحشی و اهلی وآشها که میسازنداز هرنوعی‌و شربتهایی که بکارمیدارند وشرابهای گوناگون که میخورند وجامها کـه میپوشند از قول افلاطون وارسطاطالیس‌وبقراط وجالینوس ودیگر حکماء یاد کردن‌و پیـــدا گردانیدن‌درچندباب‌برسبیل اختصار ... یک دوکاغذ نبشتن ...برین ترتیب.... نامهای طباع ط منفعت م مضرت ض دفع مضرت د.

فصل الف انجیر تازه ط جالینوس گوید گرم‌وخشک است.

انجام‌افتاده‌و سیرسد به فصل زازریشکباط زنجبیل »

(نستعلیق در ۱۹ پ و میچسبد به ۱۷۸ ر وپ که پیش از این گذارده شده است پس از ش ۳).

۱۵- داستان بوداسف وبلوهر به فارسی (نستعلیق ج ۲/۱۰۸۷، در متن ۲۱ر-۳۸ر، آغاز افتاده).

۱۶ - رسالهٔ کلامی شیعی‌فارسی باعنوان باب چهارم در بیان حقیقت جمیع ماجاءبه‌النبی (نستعلیق ۲۸ذح ۱۰۸۷، در هامش ۲۱ر- ۳۹پ) آغاز افتاده .

انجام: چه جای‌آنکه اجماعی نباشد که ضروری نشده باشد مثل‌حرمت‌جماع دردرحیض

۱۷- نامهٔ دوستانه (نستعلیق تازه تر در ۳۹پ - ۴۰ر).

۱۸- غزل با عنوان «لراقمه» از شاعری «سهدی تخلص» (۴۱ر-۴۵ر)

۱۹- نثرفارسی‌مانند کلام لقمان‌وجاماسب

۲۰ - وصایای افلاطون .

۲۱- رسالهٔ بوذرجمهر همان سخنانی که برای نوشیروان گردآورده است(۴۳پ-۴۵ر)

۲۲- شعرهای دیگر در هامش.

۲۳- نزهةالارواح :امیرحسینی(نستعلیق فرخ به فرمودهٔ تیمورخان یوزباشیادر ۱۰۸۷، عنوان و نشان شنگرف ، ۴۵پ- ۷۳ر).

۲۴- نصیحت‌حکماء ، مثنوی‌است(۷۴ر- ۷۵ر)

آغاز: ای‌خردمند عاقل دانا

نکته‌ای چند بشنو از حکما

انجام: این همه مایهٔ فلاکت‌دان

مایهٔ درد ورنج وزحمت دان

۲۵- شعری‌دربارهٔ علی‌ع (نستعلیق مجیدالوزارة در ۱۰۹۱، ۷۶ر).

۲۶ -بندی بفارسی از جامـع الاخبار (نستعلیق شهیدقلی‌بن‌محمدتقی حسنی ،۷۶پ -۷۷ر، سروته نوشته شده)

۲۷ - تحفةالعراقین : خاقانی (نستعلیق محمدبن محمدتقی حسینی بروجردی دردهۀ نخستین ذح ۱۰۸۰، ۷۷پ- ۱۳۵پ)

۲۸- شعرهای حاجی‌محمد گیلانی‌و متین وصایبا وذوقی اردستانی و ناظما و «تاریخ تالار آیینه » ومیرصیدی و محمدجعفر بیک و عالم بیک و میرزا بدیع سبزواری و فغانی و نجات وسعدی ووارسته (۱۳۶ر-۱۵۸پ)

۲۹- انشاء فارسی ، به‌فرمودهٔ یوزباشی (نستعلیق چلیپای مصطفی‌بن احمد در صفر ۱۰۹۷ در متن وهامش، ۱۵۹ر- ۱۸۴ر)

۳۰ - دنبالهٔ رساله‌ای‌در پزشکی‌به‌فارسی ازوجه سیم تا وجه یازدهم و فصل در شرایط خوردن در بیست و یک بند (۱۸۲ر-۱۸۴ر)

۳۱- غزلهای صیدی به ترتیب تهجـی بارباعی (۱۸۸پ-۲۱۵ر) .

۳۲- شعری به خط محمدبن عبدالکریم اصفهانی در ۱۲۸۹ (۲۱۶ر)

۳۳- شعر قـدسی مشهدی و عرفی‌ومیرزا صالح (۲۱۶پ)

۳۴ - اربعین حدیث جمعه‌المرحوم‌حاجی کلب‌علی‌البروجردی الاصفهـانی من کتب

الاحادیث، از کتابهای شیعی است (نسخ علی‌بیک بروجردی در شوال ۱۰۹۶ به‌فرمودهٔ یوزباشی (۲۰۴ر-۲۷۲ر)

۳۵- شعر شاه‌عباس‌دوم و رفیعا (۲۷۲ر)

۳۶ - سه انشاءفارسی(۲۳۹پ-۲۴۲پ)

۳۷ - احادیث نبوی (۲۴۲پ).

۳۸- نسب‌نامهٔ شاه‌سلیمان‌صفوی‌وتاریخ جلوس و مرگ پادشاهان‌صفوی (نسخ الیاس بن‌خضر حسینی‌به دستور یوزباشی در ۱۰۹۷، ۲۴۳ر).

۳۹ - اسامی ده‌قسم چینی‌آلات باوصف آنها: ۱- خطایی ۲- رشیدی ۳- پای‌تختی ۴- قاشقری ۵- پارسی ۶- آتشی ۷- غوری کهنه ۸- غوری نو ۹- زمانی نازك ۱۰- نوه (۲۴۳پ).

۴۰ - معنی تومان که به‌زبان‌مغولی‌صد است (۲۴۳پ)

۴۱- نسب نامهٔ پادشاه هندوستان وآغاز دولت عثمانی (۲۴۳پ)

۴۲ - تعبیر خـواب یوسف در ۱۲ باب (۲۴۴روپ).

۴۳- داستان به‌فارسی (۲۶۶ر-۲۰۱پ)

۴۴- رقم نواب اشرف اعلی بنام‌علی‌خان سردار آذربایجان درج۲/۱۰۹۱ (۲۰۱پ)

۴۵ - وصف جغرافیای اصفهان و هند و گرجستان (۲۰۲پ).

۴۶ - نسخهٔ میرزاهاشما برای تب‌ربع (۲۷۴پ).

۴۷ - شعر ابوسعید ابوالخیر (۲۷۴پ)

۴۸ - دعاء برای صداع وشعر وحیـد و حدیث (۲۷۵روپ).

۴۹ - بندی از مهج‌الدعوات‌دردعاء واز فرهنگ دربارهٔ نوروز (۲۸۰ر-۲۸۳ر).

۵۰ - شعر فارسی با یادداشت برای‌تیمور خان بیک‌یوزباشی آجرلودر ملازمت‌محمدخان سلطان‌در بازگشت از اصفهان به سنندج‌در روز ٤شنبه ۲۰ج۱/ ۱۰۹۰ (۲۸۵ر).

۵۱- نامهای‌اسب‌و دیدن‌ماهها(۲۸۶ر)

۵۲ - « هو. تفصیل ملازمان عساکـر فیروزی مآثر فی‌سنة پیچی‌ئیل ۱۰۹۱:

۱۸۳۴۰ نفر

قورچی	۵ نفر
غلام‌سفرکش	۳ نفر
توپچی	۳ نفر
آقایان‌یساولان‌ایشیک‌آقاسیان	۲۰۵ نفر
تفنگچی	۵ نفر

غلام‌خانه‌زاد.... که به سفرنمیروند ۱۰۰۰ نفر

قوشچی رکابی ۳۹۰ نفر

قوشچی سفرکش ۴۰۰ نفر

از جملهٔ قورچیان سه هزار نـفر کسری ساکن آذربایجان است نوکراسرای آذربایجان کل ۲۰۳۰۲ نفر، سواری یساق کش.

ترتیب تیپ‌دست راست و دست‌چپ:

دست راست: ۱- شاملو ۲- ترکمان ۳-روملو ٤- بیات ۵- تکلو ۶- بوزچلو ۷- بایبردلو ۸- چلبینلو ۹-اکراد ۱۰- قرامانلو.

دست چپ: ۱- استجلو ۲- ذوالقدر ۳- قاجار ٤- افشار ۵- سعدلو ۶- غریب‌لو ۷- وریساق ۸- قراول عیسیلو(۲۸۶پ)

۵۳ - بندی که در آن یادداشت شده‌است که در روز دوشنبه رجب ۱۰۹۷ درسنندج گل فارس آغاز شگفتن کرد و در روز دهم شعبان همین سال نوبر خیار از ملک داعی دولت‌خواه آورده بودند سپس ماده تاریخ مرگ میرزاحبیب‌الله «رفته به معراج حبیب‌الله» (۱۰۵۹) و تاریخ مرگ مستوفی‌الممالک «ببرد رخت ازین مفرده و من ذلک - انت الباقی و کل شیء هالک» وتاریخ مرگ خلیفه‌سلطان «آه از دستور عالم حیف از سلطان‌علم» و ماده تاریخ دیگر (پایین برگ ۲۸۶پ).

۵۴ - شعر ترکی وحید (۲۸۶پ)

۵۵- شعر عبدالعزیزخان در ستایش شاسلمان و پاسخ او (۲۸۲ر)

۵۶ - رقعهٔ محمدقلی‌سلیم (۲۸۷ر)

۵۷ - عرضه داشت خیال به شاه عشق (۲۸۷ر، انجام افتاده).

۵۸ - رساله در صید: فیض‌الله تفرشی (فهرست نسخه های خطی فارسی ۴۳۰) رساله‌ایست مختصردربیان‌انواع حیوان وآداب صید و ذبح که به اشارهٔ تهماسب درسه‌باب وخاتمه ساخته است (نستعلیق چلیپای محمد امین بن سید علی حسینی نوربخشی در ۲۳ محرم ۱۱۰۲، ۲۸۸ر-۲۹۵ر).

۵۹- دعاءونسخهٔ‌طبی‌وحکایتی‌از کشکول بهائی (۲۹۵پ -۲۹۷ر).

۶۰ - نسخهٔ برش حکیم محمدحسین بدل شراب‌برای نواب همایون (۲۹۷پ).

۶۱ - صحت ومرض: فضولی (۲۹۸پ -۳۰۷ر)

۶۲ - لمعهٔ اول در احوال خاتم‌انبیاء (۳۰۸ر- ۳۱۰پ)

۶۳ - حدیث به فارسی (۲۸۳ر)

۶۴ - اختیارات: مجلسی دوم، درسه فصل و خاتمه (۲۸۳پ، انجام افتاده).

۶۵ - نسخه‌های طبی فارسی (یک برگ بی‌شماره).

* نستعلیق و نسخ راسته و چلیپا درمتن وهامش از سدهٔ ۱۱و۱۲و ۱۳، جدول زر و لاجورد، عنوان شنگرف، برگها پس و پیش شده وبا افتادگیهای فراوان در آغاز وانجام و میانه، با این همه بسیار ارزنده وزیبا است، جلد تیماج مشکی زرکوب مقوایی، ربعی.

المختصر: تفتازانی.

* نستعلیق سدهٔ ۱۱، نشان شنگرف، جدول لاجورد، با یادداشت ۱۲۸۵درص‌ع، جلد تیماج سرخ ضربی، ربعی.

مرقع: نستعلیق زرین ریز و درشت و شکستهٔ عبدالمجید و عبدالله‌خان گلستانه در ۱۲۰۸ و محمدشفیع حسینی و محمود کاشانی درمحرم ۱۲۹۵ و دیگری در رمضان ۱۱۱۷ در اصفهان و نستعلیق عماد حسنی (پندنامهٔ لقمان) ومحمد کاشانی و عبدالرحیم افسرمورخ ۱۲۹۷ ورمضان ۱۳۰۴ و ۱۳۰۶ و غلامرضا در ۱۲۹۳ و ۱۲۹۷.

* ۶۰ قطعه، جلد تیماج سرخ ترنجی ضربی مقوایی، وزیری.

مروج‌الذهب ومعادن‌الجوهر: مسعودی

* نسخ محمدحسین بن عبدالمجیداردکانی

در ج ۲/۱۲۰۱ ، بیتها ۲۹۱۰۰ ، عنوان و نشان شنگرف ، مزد نوشتن سه تومان وهفت هزار وپانصددینار ، از آن یحیی بن محمدشفیع اصفهانی (ص‌ع) آغاز افتاده ، جلد تیماج سرخ ضربی ترنجی ، رحلی .

مسالك الافهام فی شرح شرایع الاسلام : شهید ثانی(ذریعه ۲۰: ۳۷۸).

* نسخ حسن بن محمد ابراهیم در ۱۲۴۰ ، عنوان شنگرف ، وقف حاجی معین بن حاجی علی در ۱۲۹۰ ، در ص‌ع دو رقم ۲۹۶۱۳و۲۸۴۶۰ برای بیتها یاد شده است ، برگها ۲۴۳ ، از صید و ذباحه است تادیات که در ۸ع ۲/ ۹۶۴ به‌انجام رسیده است ، جلد تیماج سرخ ضربی مقوایی ، وزیری.

معایب‌الرجال : بی‌بی‌خانم دختر محمد باقرخان استرابادی بنام ناصرالدین شاه در چهار مجلس در پاسخ تادیب‌النسوان گویا ازعبید زاکان بسال ۱۳۱۳ در چهل‌وهشتمین سال پادشاهی ناصرالدین شاه.

(گلستان ۴۸۷۳ - فهرست فیلمها ص ۱۹۸ ش ۲۲۰۳ از همین نسخه - ملك ش ۶۲۹۷ - فهرست نسخه های خطی فارسی ۱۶۸۸و۱۵۵۶) ،.

* نستعلیق علی‌اکبر حسینی تفرشی درشوال ۱۳۱۳ ، جلد مقوا ، بغلی.

مغنی اللبیب عن کتب الاعاریب : ابن هشام

*نسخ محمدصادق بن ملامحمد رویزی در ۱۲۶۷ برای آقا میرزاعلی، جلدزرولاجورد، عنوان و نشان شنگرف ، جلد تیماج سرخ ضربی ، رحلی .

نامه‌های امیر نظام حسن‌علی‌خان به ناصرالدین شاه با خط خود شاه .

* نستعلیق وشکستهٔ همین امیر نظام ، آن را عبدالحسین میرزا فرمان‌فرما به دختر خودش مهر ماه خانم در ۱۶ شهریور ۱۳۰۸ بخشیده بود ، نزدیک به ۷۰ تکه است به کاغذ بزرگتری چسبانده‌شده‌وروی‌هم به‌ساخت دفتر خشتی درآمده است .

نزهة‌القلوب : حمدمستوفی .

* نستعلیق علی نقی در صفر ۱۲۳۹ ، عنوان شنگرف ، جدول شنگرف ولاجورد ، با یادداشت صفر ۱۲۳۹ بنام سید محمد خانا در ص‌ع ، جلد تیماج مشکی ضربی مقوایی ، رحلی .

نگارستان : قاضی احمد قزوینی

* نستعلیق ۱۲۹۹ ، عنوان شنگرف ، با مهر سدیدالسلطنه، جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی ، رحلی کوچک .

نورالثقلین : عبدعلی بن جمعهٔ عروسی حویزی‌شیرازی که در چهار مجلد در ۱۰۶۵ تا ۱۰۷۲ ساخته است (آستان قدس ش ۳۸۹ و ۳۹۰ تفسیر ٤ : ٤٧).

* نسخ سدهٔ ۱۱ ، با سرلوح ، عنوان شنگرف ، جدول زر و لاجورد ، با حاشیهٔ «منه عفی‌عنه» با سرگذشت مؤلف از امل‌الامل به خط نستعلیق یحیی بن محمد شفیع اصفهانی در ۲۲ ج ۲/۱۳۱۶ در پایان ، از آن هم‌ودرج ۲/ ۱۳۱۶ (ص‌ع) مجلد دوم است ساختهٔ روز دوشنبه ۲٤ رمضان ۱۰۶۶ در شیراز ، جلد تیماج حنایی زرکوب درون سرخ بالولا ، وزیری .

فهرست نسخه های خطی

مرحوم دکتر رضا صحت

از محمد تقی دانش پژوه

نزدیک به سه‌سال پیش در خدمت آقایان محمدتقی مدرس رضوی و دکتر اصغرمهدوی وایرج‌افشار نسخه‌هایی را که دکتر رضای صحت داشته بوده است دیده‌ایم . خوشبختانه آنها را کتابخانهٔ آستان قدس در مشهدخریده و پراکنده نشده است.

از چند نسخهٔ این کتابخانه یادداشتی با شتابزدگی برداشته‌ام که اینک در اینجا می‌بینیم :

***

اخبار ایام الملوك: محمدسعیدبن محمد زمان اصفهانی که در ۱۱۱۶ بنام شاهسلطان حسین صفوی به‌فارسی در دو لمعه ساخته : نخستین در احوال خاتم‌انبیاء دوسی در تاریخ ائمه سپس فروعی است‌در تاریخ خلفـــاء و سلاطین ایران ، نسخه افزوده‌هایی دارد از حاج محمد حسین نویسندهٔ آن در تاریخ شاه تهماسب وشاه‌عباس بن‌شاه‌تهماسب ودرپایان میرسد به جلوس اشرف و نادرشاه تاخـــاقان شهید .

*شکسته نستعلیق حاج محمدحسین در اصفهان برای «فرزندی محمدعلی» ، از سدهٔ ۱۳ ، با سرلوح ، جدول زرولاجورد ، بغلی.

ایجاز الطراز وطراز الایجاز : محمد ولی‌بن‌محمدجعفر، به‌عربی در چندشقه هریک در درچند طراز برای «اعتضادالسلطنه»

* نستعلیق سدهٔ ۱۳، با سرلوح ، عنوان شنگرف ، ربعی.

التحفة السلطانية والهدية الحسينية: علاءالدین محمد گویاهمان گلستانه درگذشتهٔ ۱۱۱۰ (ریحانةالادب ۳ : ۱۰۳).

به عربی و بایددر نود و نه باب باشد و برای شاهسلطان حسین ساخته شده است.

*نسخ محمدباقربن‌محمدحسن بروجنی‌در ۱۲۹۵، میرسد به باب ۲۱ ، ربعی .

تفسیر سورهٔ یوسف : مظفرحسین‌فتوحی کوه‌بنانی کرمانی ، به نظم و نثر فارسی.

(فهرست نسخه های‌فارسی۲۲-دانشگاه ش ۲۰۱۹)

*نسخ سدهٔ ۱۰ ، نشان شنگرف، آغاز و انجام افتاده . ربعی.

جامع الاسرار : سیدحید آملی مؤلف منتخب‌التأویل ، درسه اصل هریک درچهار قاعده .

*نسخ محمدباقربن‌محمدحسن بروجنی‌در ۱۲۹۶، ربعی .

جنگ شعرهای‌فارسی: عطار،جلال‌الدین رومی ، عراقی ، آذری ، عتیقی ، امیرحسینی ، نزاری ، سعدی ، خاقانی ، جلال‌الدین عضد ، جلال طبیب ، جلال‌خوافی ،

همام تبریزی ، خواجو ، سلمان ، عماد، امیر خسرو ، حسن دهلوی ، حافظ شیرازی ، بساطی ، ناصری ، امیرقاسم،حافظسعد،عصمت که نام همهٔ اینها در ترنج صفحهٔ عنوان آمده است ، نام شهاب و شاهی هم در متن دیده میشود .

*نستعلیق محمود جعفری در ۸۳۳ ،آراسته ربعی .

جوامع الجامع : طبرسی .

*نسخ آراستهٔ زیبادر متن و جلد وشکسته نستعلیق یا نسخ ریزتر در حواشی ، نستعلیق از رئیس الکتاب و رقم از امیر میرزا مسیح و تذهیب از میرزا رضی است ، در ۱۲۹۷ در کتابخانهٔ علی‌قلی‌میرزا اعتضادالسلطنه بوده‌و نسخه برای او ساخته شده است ، در ص ع سرگذشت طبرسی است به خط محمد مهدی عبدالرب آبادی مستخدم دارالتألیف مشهور به شمس‌العلماء سورخ در روز ۲۰ ماهی از سال ۱۳۰۸ ، رحلی .

حدایق الانوار : امام رازی(فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۶۵۶).

نسخ عمادالدین محمدبن رکن‌الدین الامی در روز دوشنبه ۷ رمضان ۹۲۱ ، آغاز افتاده و میرسد به باب ۵۷ .

رشح السحاب فی شرح نظم الحساب : محسن‌بن محمد طاهر قزوینی که در آغازج ۱ ۱۱۲۲ درقزوین ساخته است ، متن نظم خلاصة‌الحساب شیخ بهائی است از قوام الدین محمد سیفی قزوینی (مجلس ۱۰ : ۸۷۵)

*نستعلیق گویا اصل .

روضة‌المحبین: ابن‌عماد، در ۷۶۰ بیت سرودهٔ در ع ۱/۷۹۴ (پایان)

*نستعلیق چلیپا وراستهٔ سلطان حسین بن جمشید هروی‌در ۹۶۰ ، آراسته‌و زیبا ،باتملک ۱۱۳۲، ربعی .

سفرنامهٔ سوم ناصرالدین شاه که از روز دوشنبه ۱۴ صفر آغاز شده است .

*نستعلیق کاتب حضرة‌السلطان محمد حسین شیرازی در رجب ۱۳۰۰ ، آراسته ، ربعی .

شرح التذکرة: سیدشریف‌علی گرگانی که در میانه‌های ذح ۸۱۱ در شیراز ساخته‌و متن از خواجهٔ طوسی است.

*نستعلیق اواخر ج ۸۴۵/۲، شکلهاوخط روی متن شنگرف ، با خط شیخ بهائی در درون جلد ، آغاز افتاده ، ربعی .

شرح صحیفهٔ سجادیه: محمدصالح بن محمدباقر قزوینی روغنی (دانشگاه ۱: ۱۴۲- آستان قدس ۲: ۲۷۱ ش ۱۱۲)

آغاز: بسمه . حدثنا السیدالاجل نجم الدین ..... الحسینی رحمه‌الله قائل حدثنا بنابر مشهور عمیدالرؤساء است و او از مشایخ فرقهٔ امامیه است علیه‌الرحمة والتحیة وروایت .... کریمهٔ سجادیه که به زبور آل محمد وانجیل اهل‌بیت موسوم از طرق مختلفه ... وبی‌خلاف نسبت آن به امام‌المتقین ... زین العابدین ... است ثابت و متحقق است. میگوید ... حدیث کرد ما را سید بزرگ

اختر دین و جمال شرف‌سکنی به ابوالحسن .. آن سید که خبر داد مارا شیخ نیک‌بخت‌فلان که خزانه‌دار مشهد منور مزکی یعنی نجف بود.

انجام در دعاء ۴۷ در روز عرفه افتاده : وکن‌لی کماتکون للصالحین و بکن از سینهٔ من کینهٔ مؤمنان.

*نسخ سدهٔ ۱۲ ، متن معرب زیر خطسرخ گویا از نیریزی ، عنوان شنگرف ، کاغذ دولت‌آبادی ، جلد تیماج ماشی ، وزیری، خشتی .

عیون‌الحساب : محمد باقر یزدی.

نسخ محمدنبی‌نخستانی‌تونی در روز پنجشنبه صفر ۱۱۰۳، ربعی .

فارس نامه: ابن‌البلخی که بنام غیاث الدین ابوشجاع محمدبن ملکشاه سلجوقی (۴۹۸-۵۱۱) ساخته است(استوری ۱ : ۳۵۰- ذریعه ۱۶ : ۹۳- سپه ۵ : ۳۵۵- انوار ۱ : ۲۰۳)

عنوانها : سبب تالیف کتاب . چون مقتضاء رای سلطان لایزال‌غالبا چنان بود که احوال فارس ... سریرگاه ملوك فارس .... روشن گردانیده .

فصل در صفت فارس و احوال آن و مردمان ولایت.

ذکر ملوك فرس‌و انساب و تواریخ آنها (از پیشدادیان تا یزدگرد).

آغاز گشایش فارس.

فصل در ذکر فاس.

فصل در بسط فارس.

صفت کورتهای فارس‌از اصطخر و ابرقوه واقلید وسرمق وکام‌فیروز و اسفیدان ....

احوال شبانکاران و کردان فارس و اسماعیلیان (نه به معنای مذهبی) و زامانیان وکرزانیان و مسعودیان و شکانیان تامیرسد به پایان کتاب در « ذکر کردان فارس)».

آغاز : بسمه . ذکر ستایش سلطان المعظم غیاث‌الدینا والدین اناراللہ برهانه . چون ایزد تعالی شخصی را از جملهٔ اشخاص برگزید و زمام ملك و پادشاهی در قبضهٔ‌آن که به علم و عدل نایل دارد و داد آنچه‌را از همهٔ هنرها درضمن این خصلت آراسته‌بود

انجام : و این دیگر کردان که اکنون به پارس‌اند جماعتی‌اند اندك عضدالدوله ایشان‌را از حدود اصفهان آورده و نسل ایشان نمانده . این‌است‌احوال ماجراء فارسی وفارسیان

*نستعلیق ۱۲۹۱ ، با سرلوح ، جدول زر ولاجورد و شنگرف ، دو صفحهٔ نخستین میان سطرها زرپاشی شده ، با یادداشت مورخ ۴-ع ۱/ ۱۳۰۴ با مهر محمد حسن ، ربعی.

کشف‌الکشاف : سراج‌الدین‌ابوالحفص عمربن‌عبدالرحمن فارسی قزوینی در گذشتهٔ ۷۴۵ ، (نشریه ۶ : ۳۴۷و۵۸۶- مجلس ۱۰ : ۹۱۳) .

نسخ سدهٔ ۹ ، عنوان شنگرف ، محشی، از آغاز قرآن تا پایان سورة‌النحل ، وزیری.

کلیات : سعدی .

نسخ محمدعبداللطیف محمدعقاقیری‌در شیراز در صفر ۷۶۶ (ست ستین سبعمائة) با عنوان «وله» ، عنوان‌شنگرف یالاجورد، ربعی،

دارای : مجالس و گلستان ، و رسالهٔ امیر کیانو وبوستان و دیوان (میان ایندو میـان ۷٤ و ۷۵ افتاده) این دیوان خواتیم را هم دارد ونصیحة‌الملوك وصاحبیه و مفردات وخبیثات ورباعیات .

مجمع‌الفرس: سروری در گذشتهٔ ۱۰٤۲ .

*نستعلیق خوش سدهٔ ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف، وزیری کلفت، با تاریخ ۱۰۰۸ برای آغاز آن و ۱۰۲۸ برای الحاق وتکمیل آن در ص ع وتاریخ پسین روزشنبه ۹ ۲ ع ۱/۱۰۳۹ دراکبر آباد بردست مؤمف د رمنزل مسیح الزمانی در پایان که صورت خط مؤلف باید باشد نه خط خود او.

مجموعه : نستعلیق ، وزیری:

۱- رسالهٔ عرفانی : ملاجیپوی کاکری افغان سنی (نوشتهٔ ملاعبدالله قندهاری از روی اصل) .

در فهرست افغانستان (ص ۲۸۱) ازشیخ جیپو یاد شده است .

۲ - باغ انجمن : شمس‌الدین مفتون (نستعلیق ۲۰ ذق ۱۲۱۲ ، عـنوان و نشان شنگرف) بنام « شاهی که صوفی آمد لقبش ازکردگار » در ۱۱٤۷ (=باغ انجمن) دارای

مقدمه در قواعد عروض

فصل ۱ حصر انواع کلام منظوم

فصل ۲ صنایع لفظی

فصل ۳ توضیح بدایع معنوی

فصل ٤ شرح اعمال معما

خاتمه در اقسام سرقهٔ شعری و بیـــان حروف قافیه .

آغاز : آیینه پرداز بیان صیقل حمد صانعی است که خلوت کدهٔ ضمیر اهل صفا پریخانهٔ جمال اوست .

انجام : نقش پیرایهٔ اوجان پرور

در ذریعه (۹: ۱۰۸٤) و فرهنـــگ سخنوران (۵۵۷) از مفتون کاکوروی (مؤمن علی بن ذی‌الفقار علی) از سدهٔ ۱۳ یادشده که با هیچ یک از این دو رساله ربطی ندارد.

مجموعه ، نستعلیق سدهٔ ۱۳، باترنجی زرین که در آن آمده است «بـه رسم کتب خانهٔ شهریار ابوالفتح بهرام جم اقتدار » ، با سرلوح در ش ۱ ساییده شده و با سرلوح در دومی ، کاغذ رنگارنگ زرافشان آهنی یاسربی، وزیری:

۱- مخزن‌الاسرار : نظامی

۲- شیرین وخسرو : از همو

مجموعه، نسخ به یک خط در هردوشماره، عنوان ونشان شنگرف، زمینهٔ شکلها سفیداب ، ربعی

۱- الرسالة‌الشمسیة : نظام نیشابوری (نوشتهٔ اسماعیل بن محمدبن نصار در اصفهان در روز سه‌شنبه ۳۰ ج۱/۱۰٤۵ ، تکمله را ندارد)

۲- حاشیة‌الرسالة الشمسیة ، بر همیـن کتاب با نشانهٔ «م، س » (همین خط ،انجام افتاده)

مجموعه، نستعلیق احمد رشتی پسیخانی، به یک خط در سه شماره، باسه سرلوح و جدول، وزیری

۱- اخلاق ناصری : خواجـهٔ طوسی (نوشتهٔ روز شنبه ۱۶ صفر ۱۰۱۲).

۲- اخلاق جلالی : دوانی (نوشتهٔ روز چهارشنبه ۱۷ ذق ۱۰۱۱).

۳ - اخلاق منصوری : غیاث‌الـدین منصور دشتکی ، رسالهٔ یکم از وجه سوم جام جهان‌نمای است، (نوشتهٔ صفر ۱۰۱۲).

مجموعه ، ربعی دارای :

۱- شرح حکمةالعین : جنگی بخاری

۲ - حاشیة شرح حکمةالعین : علی بن شیخ فضل‌الله لاهیجی فوسنی زاهدی

۳ - یک حاشیه بر همین کتاب از شاه تقی‌الدین محمد.

مجموعه ، نستعلیق به‌یک خط درهمهٔ شماره‌ها ، جدول زرولاجورد ، عنوان شنگرف ولاجورد ، از آن سید احمـد هاشم کتخدای وزیر حاج ابوبکر پاشا ، ربعی، کاغذسمرقندی، جلد سوخت زرکوب.

۱- خلاصة‌الخمسة ، درسی وچهار باب (نوشتهٔ در ۹۵۲).

۲ - بوستان : سعدی ، در ۴۸۹ بیت در ده‌باب (نوشتهٔ محمد بهرام در اواخرج ۱/ ۹۵۸) .

۳- گزیدهٔ مثنوی در ۴۱۰ بیت ، در موضوع اخلاقی .

۴- نی‌نامه : جامی ، با عنوان « شرح بیتین مولانا روم‌لمولاناجامی».

مجموعه، نسخ بیک خط ، جدول زر و لاجورد و شنگرف ، عنوان شنگرف ، خشتی ،

در صفحهٔ‌عنوان فهرست رساله‌ها چنین است :

۱- قصص‌الانبیاء (نسخ رجب محمـد تبریزی در ۹۹۹) .

۲- کتاب‌السبعین المناقب فی‌فضائـل امیرالمؤمنین از سید علی همدانی، به‌فارسی.

۳- سراج‌القلوب(در نسخه اکنون‌نیست)

۴ - الاربعین الحدیث: گویا ازهمو ، در بارهٔ علی‌ع ، به‌فارسی ،

۵ - الاربعین‌الاخرمع الترجمة(نیست).

۶- میزان‌العمل : غزالی .

۷- مناجات : انصاری.

۸- مناظرهٔ شب و روز : از همو .

۹ - رسالهٔ خواجهٔ عبدالخالق غجدوانی درسلوك .

۱۰- وصیت پیغمبر به فاطمه‌ع .

۱۱- وصیت او به علی‌ع، هردوبه‌فارسی

۱۲- ولدنامه غزالی (نیست).

۱۳- لوایح : جامی.

مظاهر العقول: نصرالله‌بن‌مرتضی‌حسینی کاشانی ، در بیست و یک مظهر و یک‌مقدمه در « تعریف اساسی ستات اربعـــة و عشرون اصطلاحیة » هر سته‌ای در شش فصل ،کلام شیعی است به طرزی عجیب.

(دانشگاه ش۳۱۶۶- فهرست‌نسخه‌های خطی فارسی ۸۳۶) .

آغاز: بسمله‌نیست سپاسی مگر دلیلـی باشد بر پیدایش فیض خاصی از فیض‌مطلق به مقتضی عمل اختیاری مستفیض.

انجام : جهتی راجح دارد والله‌المستعان

وبالله التوفیق والیه‌الرجوع و ماتوفیقی الاباالله علیه توکلت و الیه انیب نستعلیق میرزا محمدابراهیم‌بن عبدالرزاق بن عبدالوهاب‌بن عبدالواسع بن عبدالرحیم قزوینی خلیفه در مدرسهٔ سپهسالار تهران در ۱۲۹۲، رحلی.

نفایس الحکمة فی حفظ‌الصحة : ذوالنون، به‌فارسی به‌نام «حضرت‌شهزاد» در یک مقدمه‌ در دانستن صحت و اقسام آن و آنچه برطبیب لازم است در حفظ آن، سپس چهار فصل :

۱- در معرفت اسباب ضروریهٔ آن.

۲- در تصرف و تدبیر در هر یک‌ازاسباب ضروریه .

۳- در تدبیر فصول اربعه .

٤- در اجتناب از موانع و ارتکاب به معاون آن .

(نیز نسخهٔ مفتاح)

*نستعلیق‌سدهٔ ۱۱،عنوان‌وجدول‌شنگرف، ربعی.

الهدیةالناصریة فی‌شرح‌الاحادیث الاربعینیة : عنایةالله‌بن‌ملک‌محمدبن‌عنایةالله طبری‌لاریجانی‌اسکی مؤلف‌التحفة المسعودیة.

در چهار باب به فارسی ولی در نسخه‌سه باب بیش نیست . جملهٔ ۱و۲ یا باب ۱و۲ در «احادیث معرفة الله و معرفةالنبی» است وربع ۳ یا باب ۳ در ده فصل است درامامت. نسخه دیگری از آن را به‌کتابخانهٔ ملی‌عرضه کرده‌اند.

*نستعلیق‌شب ۷ رجب ۱۳۰۹،باسرلوح، جدول شنگرف ولاجورد وزر، با فهرست‌مطالب دربایان ، وزیری.

چند نسخهٔ خطی از افغانستان

محمد تقی دانش پژوه

توفیقی داد که چند نسخه‌ای را که بایستی در سرزمین افغانستان نوشته شده و یا اینکه زمانی در آن دیار بوده است به بینم اینک آنها را در اینجا یاد میکنیم.

(محمد تقی دانش پژوه)

ارشادالمعلمین یا **شرح عقاید نجم الدین عمر نسفی**: برهان‌المسکین مؤلف انیس الواعظین وروضة‌الاتقیاء فی‌ذکراولالیاء وانیس العابدین و سراج‌المتقین و اورادالاوقات و کنوز الاعمال و خلاصة‌الاوراد که در ۹۱۴ درهرات ساخته است.

(فهرست افغانستان ص ۱۰۴ و ۲۳۶ ـ فهرست لنینگراد ص ۵۴۰ و ۳۳۶ و ۶۱۷ سپه ۵:۲۰۹ ـ فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۹۶۴ ـ فهرست آلمان ش ۲۰۰ و ۳۵۰ ـ دیوان هند ۲۵۶۸ ـ ایوانف ۱: ۵۱۹ ش ۱۰۷۳).

*نستعلیق شین موسی‌لاهوری ، ازسدهٔ ۱۱، ربعی.

بدیع فارسی که در ۲۴ جلوس محمد شاه جهان ساخته شده است.

*نستعلیق سدهٔ ۱۲، ربعی.

تاریخ تیموریان گویا از عبدالواسع هروی (گوشهٔ آغاز نسخه) شاید گزیدهٔ حبیب‌السیر باشد.

*نستعلیق سدهٔ ۱۱، آغاز و انجام افتاده، آغاز خط زده شده ، وزیری.

تذکرهٔ شعرا: دولت شاه سمرقندی

*نستعلیق سدهٔ ۱۰ و ۱۱، وزیری.

تذکرهٔ نسوان ، قاضی ملامحمدصدیق خان آخوند زادهٔ هروی (زادهٔ ۱۲۸۶ وزندهٔ در ۱۳۵۰) تذکرهٔ نسوان دارد دارای نام ۱۴۰ شاعرهٔ تازی و فارسی و در ۱۳۲۳ - ۱۳۲۷ ساخته است.

(تاریخ تذکره‌های فارسی ۳۹۴)

*نستعلیق سدهٔ ۱۴ ، ربعی.

جنگ شعر فارسی ، سدهٔ ۱۱

*نستعلیق در متن وهامش، وزیری.

جنگ شعر فارسی ، سدهٔ ۱۲

*نستعلیق ، ربعی کلفت

جنگ اشعار و رقعات ، سدهٔ ۱۳

*نستعلیق چلیپا ، کاغذ کبود ، بغلی.

جنگ منشآت و اشعار ، سدهٔ ۱۱.

*نستعلیق ، ربعی.

حدایق‌الانوار فی‌حقایق‌الاسرار: فخررازی که بنام تکش ساخته است.

*نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، آغاز افتاده ، وزیری

دیوان : اسیر.

*نستعلیق سدهٔ ۱۱ ،انجام افتاده ، ربعی.

دیوان : انوری

*نستعلیق ذح ۱۰۰۶ در جرون.

دیوان سلطان ولد رومی بهاء (علاء الدین محمد پسر جلال الدین محمد رومی بلخی (۶۲۳-۱۰ رجب ۷۱۶).

(فرهنگ سخنوران ۲۷۴-ذریعه ۹ : ۱۲۷۹- آتش ص ۲۰۵)

در دو بخش است: نخستین مثنوی ولدی دومی غزلهای اوست بی‌ترتیب و انجام آن در نسخه افتاده.

آغاز مثنوی: بسمله. در بیان آنکه الحق اظهر من الشمس فمن طلب البیان بعد العیان فهو فی الخسران.

هر که بر هستی حق جوید دلیل
اوزیان‌مندست و اعمی و ذلیل
ابتدا میکنم به امر خدا
موجد عالم فنا و بقا

انجام مثنوی:

شد تمام این نمط درین دفتر
تا چه آید ازین سپس دیگر
نیست این را نهایت و غایت
ختم کن چون تمام گشت آیت
زایتی می‌شود نماز تمام
چون شدم مست بنهم از کف جام
نه نوازش کنم نه عتاب
لب ببندم چو شد کتاب تمام

تم الکتاب المثنوی الولدی الهادی الی صراط القوی فی غرة شعبان سنة اربع و تسعین وستمائة علی ید الفقیر صدر الولدی الانقری.

*نسخ خوش ۱ شعبان ۶۹۴ (پایان بخش یکم) ص ۱ نو نویس تر، وقف مولانا میر شاه شریف، بخشیدهٔ فکری سلجوقی به گویا، ۴۲۸ و ۱۰۳ ص ۱۵ س، کاغذ سمرقندی نخودی، بغلی کلفت.

دیوان: شوکت بخاری.

*نستعلیق سدهٔ ۱۲، انجام افتاده، ربعی.

دیوان: عادل افغان محمد نشان ملا گل محمدبی.

(فرهنگ سخنوران ۰) گویا جز گل محمد نقش‌بندی (ذریعه ۹: ۹۳۵) دارای:

۱- مثنوی که در ماه رمضان آغاز شده و در ربیع دوم به انجام رسیده است با ستایش سید امیرحیدر بهادرشاه غازی.

آغاز: بنام آنکه جان در قبضهٔ اواست
منزه از نقوش رنگ هم پوست
بدیع الخالق الاشیاء یکتا است
ز آلات جوارح او مبر است

انجام:

گداخت آه سر خویش بهر تاریخش
بسوخت دامن محشر ز دآود داغ پدر
مگر زیاس کشیدم درین چمن افغان
که کرد ناوک آهم زپشت گردون سیر

۲- مخمس او در پایان نسخه

*نستعلیق ملامیرنظیر پسر داملا میرمنیر مفتی پسر قاضی میر حسن فیروز نخجیری در تاشقرغان در روز چهار شنبه پایان ماه محرم ۱۲۵۵، ربعی.

دیوان: قاسمی.

*نستعلیق سدهٔ ۱۲، آغاز و انجام افتاده، ربعی.

دیوان: کمال خجندی، قصیده و غزل ورباعی است.

*نستعلیق سدهٔ ۱۰، با عرض ۱۰۶۹ و ۱۰۷۳، وزیری.

رشحات عین الحیاة: کمال الدین حسین کاشفی واعظ بیهقی (ذریعه ۱۱: ۲۳۵).

*نستعلیق سدهٔ ۱۰، ۱۱، ربعی.

روضة الاحباب فی سیرة النبی و الال والاصحاب: میر جمال الدین عطاء الله بن فضل الله حسینی دشتکی شیرازی هروی.

* نسخ گویا از خود مؤلف، آغاز و انجام افتاده، وزیری.

نسخ سدهٔ ۱۰، انجام افتاده، وزیری.

شاه نامه: فردوسی.

*نستعلیق سدهٔ ۱۲، آغاز و انجام افتاده، رحلی.

لطایف الطوایف: صفی‌علی کاشفی هروی نسخ سدهٔ ۱۰، ۱۱، ربعی.

مثنوی: عرفی.

*نستعلیق محمد نشان فقیر در ۲٤ شوال ۱۲۵۲، آراستهٔ به زر، ربعی.

مجموعه: نستعلیق سدهٔ ۱۳، وزیری.

۱- جامع اللغات: علی اصغر بن علی رضای حسینی، فرهنگ عربی به فارسی است در یک مقدمه و چند باب و خاتمه.

آغاز: سپاس بی‌حد و قیاس و ستایش محکم اساس سخن آفرینی را سزد.

انجام: بر تقصیر مؤلف سراپا تقصیر حمل ننمایند. والسلام علی من اتبع الهدی فی شهر رجب ۱۲۳٤.

۲- رساله در خط از علم صرف، انجام افتاده.

آغاز: بسمله. نسخهٔ رسم الخط فی بیان ماهیة الخط و ضوابطه بدانکه وجود منقسم به چهار قسم است.

مجموعهٔ منظومه های فارسی (نستعلیق، ربعی) دارای:

۱- خوارق الاولیاء ناصری مورخ ۱۳۳۶
۲- مخزن المرشدین مورخ ۱۳۳۲.
۳- اخبار اصفیاء ناصری مورخ ۱۳۳۷.
٤- انوار الکرامات نصرالله مورخ ۱۳۳۶.
٥- مقامات العارفین.

مجموعه، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ۱۳، وزیری، دارای:-

۱- مفتاح المقاصد: عبدالملک بن عبد السلام ملا میرمنشی.

در یک مقدمه در تعریف قلم و قلم تراش وشرایط کتابت و سه باب:

۱- مکاتیب و احکام سلاطین و حکام وسادات ومشایخ (در سه فصل).

۲- فتح نامه ها و عهدنامه ها و احکام معاقبات و مسلمیات (در سه فصل).

۳- عرض حالات و مهمات (در سه فصل)

آغاز: پادشاهی که شهریاران با تخت و تاج و تاجداران با سکه و خراج را منشور خلافت و فرمان فرمایی و یرلیغ عظمت و کشور گشایی.

انجام: سعی جمیل به کار برند والسلام علی من اتبع الهدی.

۲- پراکنده‌ها از حکایات رعنا و زیباو بهار دانش و جزاینها .

۳- سی‌فصل : طوسی .

۴- جدولهای نجومی.

۵- جنگ شعر فارسی.

مجموعه ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، ربعی.

۱- شرح سیرالعباد الی‌المعاد یا کنز الرموز .

۲- بهرام و بهروز : سنائی .

۳ -عقل‌نامه : سنائی .

۴ - عشق‌نامه یا کنوزالاسرار و رموز الاحرار .

۵ - کارنامه بلخ : سنائی .

۶- طریق‌التحقیق : سنائی .

(دیباچه مدرس رضوی بر مثنویهای حکیم سنائی - دیباچهٔ مایل هروی بر رسالهٔ سیرنفس فخرالدین رازی و سیرالعباد الی‌المعاد سنائی).

مجموعه ، نستعلیق و نسخ ، نسخه را خان‌اعظم مرید خواجه عبدالشهید در هنگام مرگ سفارش کرد که به جهانگیر اکبرشاه برسانند و درسال ۲۰ جلوس درکشمیر به‌نظر او رسیده بود ، با مهر سلسلهٔ اکبری، وزیری، دارای :

۱- سخنان خواجه‌عبدالشهید نبیرهٔ خواجه عبدالرحیم مشتمل بر کلمات صوفیه وآداب سلوك .

۲- رقعات .

۳- ترجمهٔ بعضی از آیات قرآن و کلمات حراجگان .

۴- رسالهٔ حقیقت دنیا وآخرت.

۵- رسالهٔ وصیت امام اعظم

۶- رسالهٔ سلوك .

۷ - فهرست شواهدالنبوة

۸ - فهرست نفحات‌الانس .

۹ - احادیث ووصایا و کلمات بزرگان و شعراء و اکابر و بیان عقبهٔ مسنونه.

۱۰ - احادیث به خط علاءالدین

۱۱- چهل حدیث منظوم‌جامی به خط خود او .

۱۲ - ترجمهٔ آیت قرآن از جامی

۱۳- احادیث نبوی با حواشی جامی

۱۴- اجازهٔ نامهٔ حدیث به خط قاضی محمدبن محمدبن‌عبدالله‌بن‌خیضر خیضری‌برای برای جامی در ع ۱/ ۸۷۸

۱۵ - اجازهٔ سماع عبدالحی کاتب از محمدسعدبن مولانا خواجه کوهی میرکلان به خط او .

نزهةالارواح : امیر حسینی .

*نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، وزیری.

نفحات‌الانس : جامی .

*نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، آراسته، آغاز وانجام افتاده .

یوسف و زلیخا : حاذقی هروی.

*نستعلیق ملامحمد یوسف بن‌صوفی، از سدهٔ ۱۳ ، ربعی .

نسخه‌های خاندان مرحوم اسدالله خاکپور

(۲)

با گروهی از دوستان از نسخه ها دیده شده و بررویهم عدهٔ آنها به صدو یک نسخه میرسد نام آنها به اجمال به ترتیب زیر است واز چندتای آنها هم وصفی کرده‌ام.

(محمد تقی دانش پژوه)

۱- **آتشکدهٔ** آذر، سدهٔ ۱۳، نیز نسخهٔ دیگر

۲- **برهان‌قاطع** مورخ ۱۲۲۲، نیزنسخه دیگرکه بخشی است از آن.

۳- **بهرام و گل اندام.**

٤ - **بیاض** هفت نسخه، در ترسل یادعا یاشعر یا کیمیا یا مکاتبات و شعر.

۵- **تاج المآثر**: نظامی.

٦- **تاج المصادر** مورخ ۱۰۸٤.

۷ - **تاریخ جهانگشای نادری**

۸- **تجزیة‌الامصار و تزجیة‌الاعصار**: وصاف، مورخ ۱۲۳۰.

۹- **التحفة‌القوامیة‌فی‌فقة‌الامامیة**: قوام‌الدین محمد سیفی قزوینی.

۱۰ - **تدبیر المسافرین**.

۱۱- **ترجمهٔ التحفة السعدیة** یا **شرح القانون** قطب شیرازی.

۱۲- **ترجمهٔ قطب‌شاهی** مورخ ۱۰٦۹، نسخهٔ دیگر مورخ ۱۰۸۲، نوشتهٔ محمد کاظم مظفر برسفحی

۱۳- **ترسل** کوچک مورخ ۱۲٦۹.

١٤- **ترکیب خالد** ازهری.

۱۵- **تعبیر خواب**.

۱٦- **توقیع** محمدشاه.

۱۷- **جنگ**، چهارنسخه: یکی کوچک و با اشعار سعدی و یکی دارای مخمس بغدادی

۱۸- **حاشیة‌شرح‌حکمة‌العین**: باغنوی مورخ ۱۰۹۵.

۱۹- **حساب**: علی‌خان.

۲۰- **الحقایق**: فیض کاشانی.

۲۱- **خسروشیرین**: نظامی، دونسخه: یکی مورخ ۹۹٦، نیز دو نسخهٔ دیگر.

۲۲- **خطبهٔ ترسل** مانند دوتا.

۲۳- **خلاصة‌الاذکار**: فیض کاشانی.

۲٤- **الخلاصة الالفیة**: ابن مالک.

۲۵- **خمسهٔ**: امیرخسرو، مورخ ۹۷۰

۲٦- **دیوان** امیرخسرو.

۲۷- **دیوان** انوری

۲۸- **دیوان** حافظ

۲۹- **دیوان** ساری

۳۰ - **دیوان** صدرالممالک

۳۱- **دیوان** عنصری، دو نسخه

۳۲- **دیوان** قاسم‌انوار

۳۳- **دیوان** قدسی مشهدی

۳٤ - **دیوان** مجنون

۳۵ - **دیوان** منوچهری
۳۶- **دیوان** نظیری نیشابوری
۳۷- **دیوان** نورعلی‌شاه
۳۸ - **رباعیات** حافظ
۳۹- **رساله‌ای** از بهائیان
۴۰- **رسالهٔ** عبدالله انصاری مورخ ۱۲۷۷
۴۱- **روضة‌الصفاء** ، دونسخه : یکی مورخ ۱۰۰۵
۴۲ - **شاه‌نامهٔ** فردوسی، نستعلیق سدهٔ ۱۳
۴۳ - **شرح بیست باب**
۴۴- **شرح میزان المنطق** عبدالله هداد
۴۵- **صدخطابهٔ** کمال‌الدوله، دونسخه
۴۶ - **طوطی‌نامه**.
۴۷ - **عقاید** با بیان
۴۸- **فرهادوشیرین**: وحشی مورخ ۱۲۹۵
۴۹- **فهرست** شیخ طوسی مورخ ۱۲۲۳
۵۰- **کلیات** سعدی
۵۱ - **کنزاللغة** مورخ ۱۲۳۱
۵۲ - **لطایف‌الکرام** موخ ۹۴۳
۵۳ - **لیلی‌ومجنون** مکتبی، دو نسخه
۵۴- **ماهی نامهٔ** حیرت شیخ الرئیس
۵۵- **مجمع‌الفرس** سروری، سه نسخه که یکی گزیده است
۵۶- **مجموعهٔ** چند رساله .
۵۷ - **مجموعهٔ** لطایف‌اللغات مثنوی و رساله رمل ملامهچولنگ در دوازده فصل به فارسی
۵۸ - **مجموعهٔ** سی‌فصل طوسی وبرهان الکفایة بکری .
۵۹ - **مجموعهٔ** گزیده‌ای از اشعار سعدی وقاآنی .
۶۰ - **مجموعهٔ** دیوان دل‌سوزچاپ ۱۲۸۱ وسراج المحتاج و تسهیل الحساب چاپی.
۶۱- **مجموعهٔ** سؤال‌وجواب والفوائد الصمدیة بهائی با دوکتاب چاپی
۶۲ - **محفل آرای**
۶۳ - **مختصر الصحاح** مورخ ۹۸۴
۶۴ - **مصباح** شیخ طوسی ، نسخ معرب
۶۵ - **معارج‌النبوة** مورخ ۱۰۹۲
۶۶ - **معالم** عاملی
۶۷ - **معیارجمالی**، با یادداشت مورخ ۸۷۰
۶۸ - **مکاتبات** عهدفتح علی‌شاه
۶۹ - **مهر و ماه** ، مورخ ۱۲۳۴
۷۰ - **نورالهدایة** تبری
۷۱ - **وامق‌وعذرای** ظهیر، از سدهٔ ۱۴

* * *

چند نسخه دیگر از همین مجموعه با مختصر توصیف

۱- **تذکرةشعراء** : دولتشاه سمرقندی نوشتهٔ جلال‌الدین محمدجویمی در ۱۰۶۰

شاه‌نامه : فردوسی

*نستعلیق سدهٔ ۹ ، از گریختن افراسیاب تا داستان ساختن مداین ، درست‌مانند نسخه کتابخانهٔ دانشکدهٔ ادبیات تهران ش ۸۱ ب که در فهرست (۱ : ۳۲۳) یادشده و تاریخ آن باید نماز ظهر روز دوشنبه ۱۶ شوال ۸۶۴ و نوشتهٔ احمدحسن بن‌قطب بن زاهدبن‌عمر یمنی باشد نه ۱۰۰۴ (کتاب‌شناسی فردوسی ۱۳۷)

القاموس: فیروزابادی

*نسخ عبدالرزاق بن‌مبارك بن منصوربن خاصه ولوالجی در «سراحج» نیمهٔ یکم.

مجموعه: اسطرلاب قاینی بنام مطلع الهیلاج در یک مقدمه و بیست باب وخاتمه ومطلع‌الحکم در اوقات صلاة.

مغنی‌اللبیب‌عن‌کتب‌الاعاریب: ابن هشام، نسخ محمد شفیع بن علی‌خان‌استر-ابادی در ۱۱۲۰.

نغمهٔ داود: میرزا علی طهرانی پسر میرزامحمدحسین ناظم دفتر وزارت خارجه، در ٤۲ فصل در شش جلد در ۱۳۳۰، داستان مانند است در شرح احوال سیاسی ایران با استفاده‌از روزنامهٔ قانون و سیاست طالبی، جلد ۱و۲ به خط پسرش داود است در ۱۳۳۳؛ یک مجلد آن در علوم است.

فهرست نسخه های خطی

کتابخانهٔ مجلس سنا

(۲)

محمدتقی دانش‌پژوه

*۳۷۷، نسخ سدهٔ ۱۴، رحلی (۹۴۳۴) در دو مجلد.

مجموعه

۱- بهجة‌الروح : عبدالمومن بن صفی‌الدین گرگانی، نسخ سدهٔ ۱۴، نسخهٔ رابینو دی برگوماله که برای چاپ آماده کرده بوده است، نوشتهٔ در رویه ۳۸ برگ ۳۳س، رموز و ارقام شنگرف، بنیاد فرهنگ آن را از روی همین نسخه در ۱۳۴۶ بچاپ رسانده است.

۲- ترجمهٔ انگلیسی آن از همین رابینو در ۱۹۴۳ (رویهٔ ۷۰ برگ ۳۶س) دیباچهٔ آن در آغاز چاپ تهران ترجمه شده‌است.

*۳۷۸، نستعلیق سدهٔ ۱۲، عنوان شنگرف، کتاب ۱-۵، جلد تیماج قهوه‌ای مقوایی، رحلی (۱۱۴۲۲)؛

ذخیرهٔ خوارزمشاهی: سیداسماعیل گرگانی.

*۳۷۹، نسخ سدهٔ ۱۲، جلد تیماج سرخ ضربی ترنجی زرکوب مقوایی، ربعی (۱۱۴۳۳)

الصحیفة العلویة و التحفة المرتضویة: شیخ عبدالله بن صالح ماحوزی سماهیجی بحرانی در گذشتهٔ شب چهارشنبه ۹ ج ۲/۱۱۳۵ که یک‌بار در ۱۱۱۸ و بارهٔ دوم در روستای اصلع در روز چهار شنبه پایان شوال ۱۱۲۹ بانجام رسانده است. او سندی در متن بدست نداده ولی در حاشیهٔ آن سندهارا یاد کرده و رویهم توانست ۱۵۷ دعای منسوب به امیرمؤمنان را گرد بیاورد، شمارهٔ دعاها در ذریعه ۱۵۶ و در فهرست آستان قدس ۱۱۸ است. در خطبهٔ آن به‌روش براعت و استهلال نام کتابهای دعاء آمده است و فهرست دعاها در دیباچه هست.

حاجی میرزاحسین نوری در دنبالهٔ آن الصحیفة الثانیة العلویة نگاشته است (ذریعه ۱۵: ۲۲-مشار ۵۸۷- حقوق ۳۹۷- آستان قدس ۶:۲۵۷ و ۳۳۵- سپه ۱:۴۲ و ۵: ۲۸۲- کشف‌الحجب ۳۶۹)

*۳۸۰، نستعلیق سدهٔ ۱۱ و ۱۲، جلد تیماج حنایی ضربی لایی، ربعی (۱۱۵۳۱)

مجموعه

۱- رساله در تجوید : علی‌اکبر بن محمد علی که برای حاج محمد حسین‌خان قاجار در یک مقدمه و هفت فصل و خاتمه ساخته است (نوشتهٔ ۲۲ رجب ۱۲۸۴)، با تاریخ تولد پسر همین قاجار ابوالحسن در رمضان ۱۲۸۳، ۱پ- ۲۸ر).

۲- دعاء صنمی قریش (۲۸پ-۳۰پ، بهمان گونه نستعلیق).

۳- آداب المشق، بنام میرعماد حسنی در دیباچهٔ آن (۳۳پ-۴۸ر، همان نستعلیق)

*۳۸۱، نستعلیق سدهٔ ۱۳، بی‌جلد، ربعی (۱۱۸۶۶)

طریق الارشاد: محمد باقر که در ۱۲ مقدمه در کلام و اصول و چندین کتاب درفقه و یک خاتمه ساخته است و به فارسی و عربی است.

آغاز: بسمله، حمدله. الرحمن الرحیم. مالک یوم الدین ..... اما بعد فیقول .... محمد الملقب بباقر.

انجام درمطلب ۳۱ کتاب الطهارة افتاده: مساله. مذی شکنندهٔ وضوء نیست ... دروقت نعوظ و غلبه.

*۳۸۲، نسخ به یک خط، ۷۹ گ. ۲۰ س، بی‌جلد، ربعی، (۱۱۸۶۸)

مجموعه

۱- سوانح سفر خراسان: حاج محمد کریم خان کرمانی (۲پ-۴۲ر، نوشتهٔ روز پنجشنبه ۱۴ رمضان ۱۲۷۱) که باعنوانهای «سانحة» درکلام شیخی و محاکمه میان اصولیان و به عربی در دوهزار بیت در ۹ ۲ شعبان ۱۲۶۷ ساخته است (فهرست مشایخ ۲: ۲۱۰)

۲- التطبیق بین العالم الصغیر و العالم الکبیر واراءة مافی الانسان فی العالم ومافی العالم فی الانسان: از همو (۴۱پ-۵۴ر) بنام خسروخان در پاسخ سه پرسش او در ۵۰۳۰ بیت به عربی در ۱۴ع ۱/ ۱۲۶۴ ساخته است (همانجا ۱۷۰)

۳- رسالة فی الاستخارة: از همو (۵۴پ-۵۶ر) ساختهٔ در ۱۲۶۴،

۴- جواب سؤال آقامحمدعلی بن ...... التاجر الرشتی (۵۶ر-۷۸ر، نوشتهٔ روز آدینهٔ ۲۹ رمضان ۱۲۷۱) سه مساله است وجزآنچه که در فهرست مشایخ (۲: ۱۸۰) مورخ ۱۵ محرم ۱۲۸۵ آمده است.

*۳۸۳، نستعلیق ریز سدهٔ ۱۳، عنوانها درهامش، آغاز افتاده. ۶۱ گ ۱۹ س، کاغذ ازبالا سوخته، جلد کاغذی، ربعی (۱۱۸۷۲)

عرفان الحق، در شرح دعاء صباح، به فارسی.

آغاز افتاده: و در مطلب منافع به غرض رسد و از تاریکی‌های بحروبر راه یابد ..... مقدس از جهات و احیاز و از جمیع نقص و امکان و سرح قطع اللیل المظلم به غیاهب تلجلجه سرح ای ارسل و قطع جمع قطعه است وغیاهب جمع غیهب چیزهای تیره‌رنگ وسیاه.

انجام: وصلی الله علی محمد وآله اجمعین ورحمت فرستاده است خدا بر محمد وآل همکی (تمت).

*۳۸۴، نستعلیق سدهٔ ۱۳، بغلی، جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی (۱۱۹۹۰):

مجموعه

۱- رسالة الشمس: علی حسن (۱پ-۲۱پ) بنام پادشاه شمس الدین محمد بن ابی بکر در هفت باب: ۱- معرفت این علم ۲- معرفت ارواح و احجار ۳- معرفت اهل این صناعت ۴- معرفت تدابیر ۵- معرفت اعمال شمس ۶-

معرفت اعمال قمر ۷- مستفرقات و منفردات، ترجمه‌ایست از عربی (فهرست نسخه های خطی فارسی ۶۲۴).

آغاز: نورالله. بسمله. سپاس بی قیاس مبدعی را که صفایح تقدیر بدایع و انواع عرایس صنایع را از کتم عدم برصورت گاه وجود ریخت... اما بعد مربی این مقاله و مجرب این صناعه علی حسن اعلی مرقعات از انحاء و اطراف هندوستان به اقصای اکناف طبرستان واقعه باو رسیـد داعی را دواعی دولت رهنمونی کرد

انجام در عمل هفتم باب ششم: و این را لبن العذراء گویند، نوراله رحمه اله.

۲- تحفة الامیرفی مدخل الاکسیر (نوشتهٔ نورالله در ۲۴ ج ۲/ ۱۲۹۴ از روی نسخـهٔ مورخ ۱۰۸۶، ۲۲ر-۵۲ر) بنام پادشاهی بفارسی در سه قسم: شرایط، مقدمات، مقاصد، باعنوانهای باب وفصل، از روی کتب افلاطون وارسطو و سرالاسرار رازی و کتب جابروابوبکر بن وحشیه صاحب تنکلوشاه.

آغاز: هوالله تعالی بسمله. و به نستعین شکر و سپاس بی منتها و ثنا و ستایش بی عدد و احصاء جهان آفرینی را که به کمتر از نیم ذره کیمیای رحمت خود ظلمت و کدورت شرك وجهالت که بر ذلهای ارباب ضلالت مستولی گشته بود به گنج توحید و نور هدایت مبدل گردانید.

انجام: یک دل آراسته و مزین دارد هرجا که رود نصرت و فتح و ظفر همعنان و زاید او گرداناد بمنه و سعة جـوده وصلی الله علی محمد...... العلی العظیم (تمت الرسالة الشریفة الموسومة تحفة الامیرفی مدخل الاکسیر ... بتاریخ اربع و عشرون جمادی الثانی سنة ۱۲۹۴).

۳- بندی به نثر و نظم در کیمیا، به فارسی (۵۳ روپ، نوشتهٔ همو در ۱۲۰۶) با شعرا و در آخر: «در مقصدی له مقصد اقصا نهان بود ... گوی سرا در خم این صولجان بود»

۴- نسخه های کیمیایی به فارسی (۵۴ ر-۸۰ پ، نوشتهٔ ابوالقاسم در روز دوشنبه ۲۸ ج ۱۲۹۴/۲).

۵- عقد زیبق، یادگاری جناب میرزا (۸۱ ر) به فارسی، در ۸۱ پ دو نسخهٔ کیمیایی فارسی است.

* **۳۸۵**، نسخ، عنوان ونشان شنگرف، از آن میرزا علی اکبرخان صادق الملك وقایع نگار کردستانی سنندجی در گذشتهٔ شوال ۱۳۱۷ بوده و او هر سه مجلد را به حیدرقـلی خان فرزند پورمحمدخان کابلی بخشیده وخط ومهر تملك او در هر سه هست، در سه مجلد است:

۱- نسخ نوشتهٔ عبدالوهاب بن مصطفی بن حسن بن علی حسینی خورزنی در ۸ ج ۸۸۰/۲، محشی، ۳۲۱ گ ۹ س ۲۹، با یادداشت ۱۲۶۶، با خط تملك شیخ بهائی و همان کابلی مورخ روز آدینه ۱۴ ع ۱۳۱۷/۲، نیمهٔ نخستین قرآن است، جلد تیماج سبزضربی مقوایی، در ص ۲ گزیـده ایست از مثلـث قطرب به عربی؛ در ص ۳ قصیدهٔ عـربی اسماء مؤنث سماعی «... ی الندداء لسائل وافانی» است از سعید کرخی هروی (ش ۱۴۳۰۹) سپس

دو بند «سایونث من جسدالانسان» و «سایذکرویونث».

۲- نسخ معرب سدهٔ ۸۹۷، صفحهٔ آخر نونویس سدهٔ ۱۴، محشی، ۳۳۰ گ ۱۹ س، ازمیانهٔ سورة الکهف تا پایان سورهٔ پیش از ملائکه، باتملک کابلی در ۲۴ ع ۱۳۱۷/۲ وصدرالدین شریف‌بن شمس‌الدین اردوبادی وسه تملک دیگر که پاک‌شده است، جلدتیماج مشکی ضربی مقوایی.

۳- نسخ معرب رمضان‌بن‌علی‌بن احمد در روز شنبه ۱۲ ع ۱۰۳۰/۱، ص ۱ نونویس، ازآن همان کابلی در روز آدینه ۲۴ ع ۲ / ۱۳۱۷، آیتها شنگرف، ۲۸۵ گ ۲۰ س، از سبأ تا آخر قرآن، جلد تیماج تریاکی ترنجی ضربی مقوایی (۱۲۳۴۴).

الکشاف‌عن‌حقایق‌التنزیل: زمخشری.

***۳۸۶**، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۴، در پایان‌به‌خط دیگر آمده‌است «تاریخ احمدعلی خان وزیری‌راکه میرزامحمدخان‌عراقی‌مختصر کرده تا همین‌جا است که از روی خط عراقی نوشته شده، ۱۳۱۸ هاشمی - اصل تاریخ وزیری تا ۱۲۹۲ هجری‌قمری بوده است» نسخه میرسد به نام علاءالملک که‌حکم‌ران کرمان و بلوچستان شده بود و از جغرافیای مملکت‌کرمان آغاز میشود. ۳۲۵ ص ۱۰ س. خشتی، جلد نو (۱۲۳۴۳۵)

تاریخ کرمان: میرزامحمدخان عراقی که ازروی سالاریهٔ احمد علی‌خان وزیری کرمانی برگزیده است..

در دیباچهٔ آقای باستانی پاریزی براین کتاب چاپ ۱۳۴۰ ص قسدوقسه از این نسخه و از عراقی یاد نشده است.

***۳۸۷**، شکسته نستعلیق جوهری‌تازهٔ محمدهاشمی از روی نسخهٔ مورخ ۱۲ ذق ۱۱۴۲ سلطان‌علی‌سلطانی‌و تصحیح شده‌از روی نسخهٔ مدرسهٔ سپهسالار، در سه‌دفتر: نخستین تا ص ۶۲۴، دومی از ۶۲۶ تا ۱۳۷۸ مورخ روز یکشنبه ۱۴ دی ۱۳۲۰ خ، سومی از ۱۳۸۰ تا ۲۱۲۸۷ نوشتهٔ در شب آدینه ۱۷ مهر ۱۳۲۱ خ ۲۶ رمضان ۱۳۶۱، ۱۰ س، خشتی، جلد نو (۱۲۳۴۶).

الروضة‌الصفویة: میرزابیگ‌حسین‌بن حسن گنابادی‌که بنام شاه‌عباس ساخته‌است (فهرست فیلمها ۱۱۱ سپه ٥: ۷۱)

***۳۸۸**، شکسته‌نستعلیق‌چلیپای‌سه‌ستونی سدهٔ ۱۲، عنوان شنگرف، جدول زر ولاجورد وشنگرف، با سرلوح زرین، با یادداشت‌رز چهارشنبه ۲۷ رجب با شعرهای فارسی درص ع، کاغذ متن و حاشیه، برخی از کلمات در اثر متن و حاشیه شدن بریده شده و رفته است.

۱۱۳ گ، رحلی کوچک، جلد تیماج تریاکی ترنجی ضربی مقوایی (۱۲۳۴۷).

جنگ نثر و نظم فارسی گویا گرداوری محمدتقی‌بن محمدهادی مازندرانی‌درا کبرآباد در ۱۱۳۲.

۱- دیباچه مانند در ۱ ص و ناقص «تبارك الله‌احسن الخـالقین این چه لعبت موزون وچه پیکرهمایون است که کبکان خوش‌الحان لهجهٔ دری وکبوتران اعجاز بیان لغت‌عربی

سخنش میخوانند و کلامش‌می‌نامند...»

۲- نکاح‌نامه‌ای که هر فقره‌اش تاریخ «۱۱۳۰» است که «راقم‌الحروف نوشته»است

۳- «ایضالمحرره» معمیات است در پنج بند شعر زیر یک نامی با شرح آنها درهامش، در دنبال آمده «حرره‌محمدتقی بن‌محمدهادی المازندرانی فی‌دارالعبادة‌اکبرآباد ۱۱۳۲»

۴- از منشآت آقا حسین‌خوانساری

۵- شعرهای فارسی [شعراءخراسان]

شاه‌نعمة‌الله‌کهستانی بلخی، کمال خجندی، عبدالواسع‌جبلی، رودکی، قطران، عماد شهریاری، اثیراخسیکتی، سیف‌اسفرنک، عصمت بخاری، عاملای‌بلخی، شوکت‌ماوراء النهری، سیفی عروضی‌بخاری، مشفقی‌بخاری (درهامش آمده: به اسم فرهادکرمانی نیز نوشته)، ملابدیع سمرقندی ملیح تخلص، خیالی بخاری، بدخشی بخاری، ریاضی سمرقندی.

شعراء خراسان: فردوسی، اسدی، قاسم‌فرعی‌ترمذی، رودکی، سنائی‌غزنوی، عطار. شعیب، ابوسعیدابوالخیر، طوسی، نظام‌استرابادی، خاورانی خراسان، آذری اسفراینی، عبدالرحمان‌جامی، امیرشاهی سبزواری، ابن‌یمین، ظهوری، ترشیزی، میرابوالقاسم فندرسکی استرابادی، امیرعلی‌شیرنوایی، علاءالدوله سمنانی، انوری، حسین ثنائی مشهدی، محمد حسین‌اصفهانی، ابوطالب کلیم، محمدقاسم کاشی‌مشهدی، محمدهاشم‌سنجرکاشی، صفی‌سمرقندی، هجری اندخانی، طاهر بخاری، موسی بخاری، ملا سیلی بخاری، یغمای بخاری، میرک‌خان‌بلخی، ملامستفید بلخی، میرزامقیم‌بخاری، اصیل الدین سمرقندی، حاجی محمد سمرقندی، صفائی سمرقندی، درویش محمد، حرسی بخاری، حکیم‌سوزنی‌بخاری، اشرفی سمرقندی، جزوی جغتایی، سراج قمری، بساطی‌سمرقندی، حکیم ازرقی، مشرقی سمرقندی، ملا زاده، ابوالبرکة سمرقندی، نخلی سمرقندی، شمس بدخشی، میرخواند بلخی، خالدی حصاری، آهی‌جغتایی، صفی بخاری، شبلی، کمالی بخاری، حسابی‌قراگل بخاری، آدمی‌سمرقندی، میرقل بابا.

[شعراء هند]: خسرودهلوی، فیضی، حسن دهلوی، غنی‌کشمیری، میرسله(؟)، ظفرخان، خانه‌زادخان، خان‌خانان، باقر خان کشمیری، میرزاامان مهابت‌خان، میرزاامان‌خان‌زمان، معتمدخان، میرزاراجم‌خالوی‌شاه‌جهان، رحمت خان‌عالی، عاقل‌خان‌میرزا غازی‌حاکم‌قندهار، عالم‌بیگ سروری کابلی، ناصر علی کشمیری، کامل‌اگره‌ای، شاه طاهر دکنی، مظفر کشمیری، سرایی‌هندی، شیخ‌صرفی کشمیری، ملاشیری‌لاهوری، میرابوالقاسم کاهی کابلی، میرسیادت لاهوری، میرزاقطب‌مایل‌دهلوی، محمدقارون هندی، جاوید نسار، بدهاربیدلی لاهوری، [برهان] کشمیری، موبد هندی، منوچهرهندی، عطای‌جانپوری، حکیم‌حاذق، ملامحب‌علی‌سندی، امیدی‌لاهوری، اختراعی هندی، ارسلان، سالمای کشمیری، جفایی هندی، جویای کشمیری، میر محمد زمان راسخ لاهوری، خیالی کشمیری، عارف‌سندی،

افضل سرخوش لاهوری ، میرسهلی جغتایی ، ناطق کشمیری، منوهرهندی، نسبتی تانسیری، (نام چهار شاعر کابلی بریده شده است) ، شیخ محمد (لقب او بریده شده) ، دین پناه هندی ، محمدمیرک کامل اگره‌ای.

[شعراء اصفهان]:

میرصبری اصفهانی، شکیبی اصفهانی ، جاری‌قلندر اصفهانی، میرزاجلال امیراصفهانی، میرزاباقر وزیرقورچی، میرزامقیم کتاب‌دار ، میرزاحبیب‌الله پسر میرزا محمدشفیع ، زمانای ازر «؟» تجرید اصفهانی ، ، حاجی‌محمدعلی اصفهانی ، آقارضی اصفهانی ، نوعی‌ابوالحسن اصفهانی، باباطالب اصفهانی ، محمدتقی، محمدقاسم زاری ، نیکی اصفهانی ، اسکندرشاه دهلی، داعی پسر ضمیری اصفهانی.

[شعراء خراسان] :

عالم‌سمرقندی ، خواجه‌مؤید مهنه‌ای ، عالی‌بخاری، ابوالحسن شهید بلخی ، اسلام بلخی ، ادیب‌صابر بلخی ، میرزاافضل والی بخاری، فرید کاتب ، حمیدای منشی بخاری، ندرآگاه‌نسفی، احمد کاشغری، افکارسمرقندی، ملاشهیدای‌نسفی، ملابقاء انوار بلخی، یزدان قلی ، حاجی یحیی سمرقندی ، قاضی‌لطف‌الله، لامعی‌نسفی ، میرزاشریف موزون سمرقندی ، محمد صالح نشأ سمرقندی ، خواجه سمیع سمرقندی ، ملانکهت سمرقندی ، خواجه‌عابد راقم بخاری ، ربیعای‌بلخی، میرزا عبدالرحمان بخاری، محمد امین فراز ، ملامحمد رضای مستوفی‌عبدالعزیزخان ، ملا بهرام، ملاقتلی، ملاشفیع ، میرزا عالم‌بخاری، میرزاعبداللطیف بخاری، ملامایوس بخاری، ملامنصوربخاری، تایب بخاری ، یگانهٔ بلخی ، نظمی بلخی، مفید بلخی ، ملامولانای‌بلخی، ثاقب‌بخاری، سرایی بخاری ، حکیم لایق بلخی ، یکتای بلخی ، غماز بلخی ، ضیاءالدین‌جنیدی،واصلی بخاری ، بی‌خودی سمرقندی ، ، ملا شهودی سمرقندی ، ملارهایی قلندر ماوراءالنهری ، همایون سمرقندی ، عمعق بخاری ، رحیمی بخاری ، ملافانی بخاری ، وصلی بخاری ، قاضی ناصر بخاری ، رمزی ارغندی ، آثار بلخی ، میر هاشمی بخاری ، شیخ کمال سمرقندی ، والهی سمرقندی ، رشید وطواط ، ابوالفتح بلخی ، نظیری ، محمدجان قدسی ، حاجی‌عبدالواسع پسر او ، ملاولی‌دشت‌بیاضی، هلالی‌ترک خراسانی ، ناظم هروی ، میرزارضی دانش مشهدی، اعجاز هروی، نطقی‌نشابوری، میرزا ملک شرقی ، عظیمای نیشابوری، امیر همایون اسفراینی، میرزاابوالحسن یگانهٔ کلانتر نیشابور ، میرزارضی مستوفی خاصه ، میرزا سعدالدین محمدوزیر خراسان ، محمد مؤمن برادر حاجی تقی ، واصب قندهاری ، منصور مشهدی ، طغرای‌مشهدی، ملامؤمن‌مشهدی، میرحاج‌جنابدی ، مرادی استرابادی ، میر جعفر مشهدی ، رضی‌الدین نیشابوری ، میرزا سیدعلی امیر سبزواری .

شعراء فارس : حافظ ، عرفی.

[شعراء ری] : سحری طرشتی ، سحری طهرانی ، نشاطی دماوندی ، ، سوری رازی ، میرزا امیر رازی ، میر ابوسعید رازی ، عماد شهریاری ، ، آقا طاهر طهرانی ، محمد مقیم

طهرانی ، حیدرنویدی رازی ، ، صابر رازی ، شیخ شهاب رازی ، امیر طهرانی ، میر طبعی طهرانی ، زایر طهرانی ، میر بقاء کاشف برادر مجدای منصف طهرانی، آقارضی دوروی طهرانی، محمد حسین نورس دماوندی ، ضیاء طهرانی، صحرائی طهرانی ، سراجی جاجرمی، زین علی طهرانی ، تایب طهرانی ، سلکی دماوندی .

شعراء قلمرو: فخرالدین محمد، میررضی ارتیمانی، صوفی همدانی (بنام میرصافی سبزواری هم دیده شده است) نصیرای صافی خویش میررضی، محمد داود توسرکانی ، میرتایب همدانی ، حیرانی همدانی ، رونقی همدانی ، شکوهی همدانی، اثیرالدین اومانی همدانی ، قضائی همدانی، موسی رضای نقاش همدانی، میرزا سید محمد همدانی ، بدیهی همدانی ، مطیعای همدانی ، ملامحمد صادق همدانی ، تقیای همدانی ، روشنی همدانی، ثباتی همدانی، باعث همدانی ، ملاولی بیک بروجردی، حریفی نهاوندی ، آقاباقی نهاوندی ، نورای لاسع همدانی ، علی بروجردی ، انوری همدانی ، وزیر بروجردی پسر شکوهی همدانی ، عبد-الحسین فانی نوادهٔ میررضی، سعیدای توسرکانی، پرتوی توسرکانی، ملاغیرت همدانی، سامعای همدانی ، داعی همدانی ، ملازکی همدانی، میرمعزالدین امامی ، سراری همدانی ، میر عقیل بزمی همدانی .

شعراء جرپادقان والی : میرزاعلی خان شیخ الاسلام جرپادقان ، فضلی جرپادقانی ، آقاجمال سری جرپادقانی، ملا گنجی جرپادقانی، رضای جرپادقانی ،

شعراء کمره : شیخ علی نقی کمره‌ای ،

شعراء خوانسار : شعیب خوانساری ، فخری خوانساری ، صبوری خوانساری ، ملا شوخی خوانساری ، کوکب خوانساری ، تابعی خوانساری ، کوثری خوانساری ، جمال خوانساری ، آقامحمد پسر کوثری خوانساری، احسنی خوانساری ، سروری خوانساری ، طلوعی خوانساری ، حشمتی خوانساری ، میر ضربی ، یوسف ، سحری پسر قاضی ، صبحی خوانساری .

شعراء نطنز : ملا اوجی نطنزی ، سید حسن زینتی نطنزی ، خواجه امیربیک نطنزی، میرزاعبدالکریم جم نطنزی ، میر فایض حسنی نطنزی، ایوب نطنزی، میرشمس الدین نطنزی .

شعراء اردستان : فتحی اردستانی، سعیدای اردستانی ، مرشدای اردستانی ، ، رفیعای اردستانی ، قاسمای صرفی اردستانی ، زمانای نقاش اردستانی ، پیر جمال اردستانی ، میرجمال الدین وحشت طباطبائی زواری اردستانی، سیدجلال سپهری زواری ، میر عطارزواری ، میرزا ملک راهب .

فراهانیان : مرزاابوالحسن فرهانی (بنام طبعی قزوینی هم دیده شده است) شمسای فراهانی ، امینای فراهانی نجفی .

خلخالیان : ملاواقف خلخالی ، ملاعلی خلخالی ، شیخ احمد خلخالی ، ملاشاه‌قلی خلخالی ، ملاسعید خلخالی ، محمود طارمی ، میردوست طارمی خادم امام‌الجن والانس ، محمد باقر درجزینی .

شعراء یزد : وحشی یزدی ، حسن‌علی یزدی ، میر محمد حسین اجری یــزدی ، امینای دقاق یزدی ، سید جلال عضدی ، میرعینی یزدی ، ملاعرشی یزدی ، سالکای یزدی ، غیاثای اختری خویش یونس‌یزدی ، میرزاجلال حسن‌صلائی یزدی ، زبانی‌یزدی، وقاری یزدی، میرزاجعفر یزدی، شوقی‌یزدی، حزونی یزدی ، مؤمن حسین یزدی ، صاحب عباد یزدی ، فیضی عصار یزدی ، میرمؤمن ادایی یزدی ، سروری یزدی ، انجمنی یزدی، میرك‌معین یزدی ، مسعود یـزدی ، ملاشرف الدین‌علی‌یزدی، مرادی یزدی برادر وحشی، ملاحیرانی یزدی ، بـدری یزدی ، میبرسید شریف یزدی ، عماد یزدی ، صفائی یزدی ، ناظم‌یزدی (بنام صفائی خراسانی نیز دیده شده است) ملاقاسم یزدی ، ، شاه‌عبدالعلی یزدی ، جوهــری یزدی ، رندی یزدی ، میرنحوی یزدی ، طبعی یزدی.

[ابرقوه] : غیاث‌الدین محمد ابرقوهی، میرزاهادی ابرقوهی ، روشنی ابرقوهی ، میرزا ابوالبقاء ابرقوهی ، عبدالباقی ابرقوهی ، ملا شرف، رشیدی بافقی .

شعراء کرمان : خواجوی کرمانی،خطیب کرمانی ، میرشمس‌الدین فهمی کرمانی ، ملا قیدی کرمانی ، ملاذکری کرمـانی ، میرزا ابوطالب سخی کرمانی ، ، خلف کرمانی ، سخای کرمانی ، اوحدی کرمانی ، سلیمای کرمانی ، محمدامانی کرمانی ، خواجه‌فـلان کرمانی ، صفری کرمانی ، صفائی کرمانی ، غباری کرمانی ، واضح (؟) کرمـانی ، عزت آقای کاسه گر کرمانی ، ذهنی کرمانی ، شیخی کرمانی ، جامع کرمانی، مونسی کرمانی ، فدائی کرمانی (بنام مشفقی بخارایی‌نیــز نوشته‌اند) ، نصرت کرمانی ، گرامی کرمانی، شاه ابوالقاسم صافی کرمانی ، میرفضل یمینی کرمانی ، ملاعلی‌نوید کرمانی خالی کرمانی.

موزونان شوشتر : ملافرج‌الله‌شوشتری ، آقا اسدپسر حاجی ابراهیم‌شوشتری، میرمشتری شوشتری.

[شعراء اصفهان] :

مجلسی اصفهانی ، میرزا محمد طاهر ، میرزاحسین ، سالمای زرگر اصفهانی ، سائل عراقی ، حاجی امین پسر حاجی معز شیشه گر اصفهانی ، محمد مسعود پسر آقا زمان‌زرکش اصفهانی ، عصری اصفهانی ، فـدائی بزاز اصفهانی ، وفای اعمی ، نصیرای ثانی فدوی، بدری اصفهانی ، راسخ مستوفی ، سیدحسین سادات ، صرفی اصفهانی ، حسبی ، نقـدی اصفهانی،ادائی‌اصفهانی،مقیمای‌زرگراصفهانی، صادقای نقاش اصفهانی ، زمـانای طبیب اصفهانی ، ملانویدی‌نبیرهٔ مقصود عصار ،میرزا بدیع نصرآبادی، شریفای قبادی، عزت‌اصفهانی کلامی اصفهانی ، نرگس اصفهانی ،

باقی تابع من توابع اصفهان، میرزامحمد قلی من جملة توابع اصفهانی ، جلالای‌نایی من‌توابع اصفهان ، معزای‌وجیه من توابـع اصفهان ، مسعود اصفهـانی ، حسین صحاف اصفهانی ، حسین‌خان زرگر اصفهانی ، کمال الدین قصه‌خوان اصفهانی ، جلالای‌طبیب ، همای اصفهانی ، تجلی اصفهانی ، خواجـه

افضل اصفهانی، ارثی اصفهانی، مظفر علاقه‌بند اصفهانی ، سلامی اصفهانی ، منعم سنگ‌تراش اصفهانی ، قدرت ، قدیرای کیف‌دوز اصفهانی، شهودی اصفهانی ، میرزا میرك خویش ملا محمد باقر ، سراجای نقاش، محمد اکبرانسی.

[شعراء شوشتر] گربهٔ شوشتر ، رازی شوشتری، ملاحسن علی شوشتری ، ملا جربوع شوشتری، تقی شوشتری ، ملاقوسی شوشتری، قاضی محمد معصوم شوشتری ، میرزا خلیل مستوفی شوشتری ، ملامحمد صالح شوشتری، ملاطرزی شوشتری، انسی شوشتری ، ملا میرحسین شوشتری ،

شعراء بهبهان: ملافاخر بهبهانی، حامدی بهبهانی ، میر یوسف بهبهانی ،

[شعراء لار] : محیی لاری ، عمادلاری، نوری لاری ، خضری لاری ، شیخ عبدالسلام

[شعراء بغداد] : شیخ بهاء‌الدین علیه الرحمة ، نواب میرزامهدی جبل عاملی، فضولی بغدادی ، فایض بغدادی ، درویش دهلی ، میرفیض‌الله بغدادی ، رندی بغدادی، جواد شمس بغدادی ، میرسید علی مهری عرب ، میرزااسماعیل خویش .. (پاره‌شده) ، میرزا ابراهیم عارف جبل عاملی ، امینای جبل عاملی ، مهدی بغدادی ، نیازی حجازی.

نجف : سید محمد نجفی (بنام عیانی دیده شده) میر کلان نجفی ، میرزا مهدی پسر ملا محمد قاسم نجفی ، علی‌پاشاه صبری نجفی ، خواجه یعقوب آصف نجفی ، سید عبدالله حالی کربلایی، محمد مقیم کربلائی.

***۳۸۹** ، دوگونه نستعلیق یکی چلیپا از سدهٔ ۱۱ عنوان ونشان شنگرف دوسی از سدهٔ ۱۳، بیاضی ربعی ، جلد تیماج تریاکی ضربی درون مشکی لایی(۱۲۳۴۸)

جنگ منشآت و اشعار فارسی :

۱- صلوات با دیباچه‌ای فارسی دربارهٔ آن

۲- « من منشآت میدان سخن‌رانی وحید الزمانی میرزا محمد طاهر در بیان مجملی از احوال خود بر علم عروض وقافیه نوشته » (نستعلیق سدهٔ ۱۱)

۳- رقعهٔ او در ضعف باه

۴- رقعهٔ او هنگامی که شاه‌عباس قندهار را محاصره کرده بود از زبان او به دولت خان حاکم آنجا .

۵- فتح نامهٔ او دربارهٔ گریختن سپاهیان هندوستان که خواستند قندهار را بازگردانند

۶- نامهٔ عبدالمؤمن خان پادشاه سمرقند به شاه عباس یکم

۷- پاسخ اوبدو

۸- نامهٔ نادرشاه پیش از جلوس به محمد علی‌خان دربارهٔ گشودن قندهار

۹- نامهٔ او درباره گشودن و گرفتن هندوستان

۱۰ - رقم بخشش مالیات سه سالهٔ ایران

۱۱- « طغرای مشهد در جواب کاغذ سفید نوشته » (تا اینجا بهمین نستعلیق)

۱۲ - غزل ورباعی (نستعلیق سدهٔ ۱۳ در ۳ ص)

۱۳ - فرمان شاه تهماسب هنگام آمدن همایون شاه هند به ایران (نستعلیق سده ۱۱)

۱۴- گلشن خیال : میرزا طاهر نصرآبادی

۱۵- رقعه‌ای از زبان حاجی‌فال گیر به سلیمهٔ‌درکوشکی

۱۶- «رقمی که رضیهٔ شکسته نویس‌در اخراج یکی از عشاق از قلم و حسن نوشته»

۱۷- عریضه‌ای درجواب فرمان(تااینجا به همین نستعلیق)

۱۸- شعر فارسی (نستعلیق سدهٔ ۱۳ در ۲ ص)

۱۹- طرف ومطایبات (همان نستعلیق سدهٔ ۱۱در ۲ ص)

۲۰- بندی در دعاء به‌عربی (نستعلیق سدهٔ ۱۳ در ۱ص)

۲۱- شعر درهجو طبیبی‌نستعلیق‌سدهٔ ۱۱

۲۲- مناظرهٔ بیمار و طبیب : قاضی‌شریف (همین نستعلیق)

۲۳- سندلطیفه (۱ص) به مجاز وکنایه است نه واقعی

۲۴ - بحر طویل

۲۵- بحرطویل دیگر که‌دوستی‌باخیکچهٔ پنیر بیاد بود فرستاده بود

۲۶ - پاسخ راقم حروف

۲۷- بحرطویل فارسی سیدعلی‌مهری

۲۸- غزل همین مهری

۲۹- قسمت نامه : فهمی

۳۰- قسمت نامه فضولی

۳۱- مذمت اسب

۳۲- مذمت اسب از کلیم

۳۳- مذمت حمام از شفیعای اعمی

۳۴ - تضمین بحر نصاب از هموصدر الممالک

۳۵ -نظمی در بحر تقارب (تااینجا به همین نستعلیق)

۳۶ - شرح خاتم منسوب به علی‌ع که به عبرانی و عربی بوده به فارسی (نستعلیق سدهٔ ۱۳ در ۱ص)

۳۷ - قصیده‌عربی (بهمین نستعلیق)

۳۸ - داستان خسرووشیرین وشکر اصفهانی ، به نظم فارسی (نستعلیق سدهٔ ۱۱)

۳۹- داستان رفتن شیرین از عرفی

۴۰- داستان رفتن شیرین از نظامی

۴۱ - سوزوگداز : نوعی

۴۲ - قضاوقدر محمدقلی‌سلیم

۴۳ - تعریف کوه‌کشمیر از همو

۴۴ - مذمت‌خلق‌و قحط ووبادرهندوستان

۴۵- مذمت شخصی

۴۶ - نسب نامهٔ و الهی در هجوکسی

۴۷ - مناظرهٔ پیرزن و لیلی از وفا

۴۸ - شکست دست : کلیم

۴۹- معراج‌الخیال: میرزاعلی‌رضای‌تجلی

۵۰- مسدس ترکیب وحشی

۵۱ - سراپای سیدعلی مهری (از ش۳۸ تا اینجا به نظم فارسی) (بهمین نستعلیق سدهٔ ۱۱)

۵۲ - قطعه (نستعلیق سدهٔ ۱۳)

۵۳ - شعر فیض کاشانی

۵۴ - شعر ملامکنون بهبهانی دوانی

۵۵- رباعیات ادیب‌پیشاوری

۵۶- نزاع فرج‌وسقعد برسر...

۵۷- شعر ادیب

۵۸- ترجیع ادیب (تا اینجا بهمین نستعلیق)

*۳۹۰، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۱، در متن وهامش، راسته و چلیپا، با برگ‌شماری کهن با افتادگی و از نوبرگ‌شماری شده‌است، رحلی، جلد تیماج حنایی ضربی مقوایی (۱۲۳۴۹)

مجموعه

۱- صفحهٔ آخر رساله‌ای در علم حروف به‌فارسی (نسخ در متن وهامش در ۱۱۱۳) بدین گونه «غالیه درست کرد هر آینه اتصال معنوی با ایشان حاصل شود ... و از بعضی ازاکابر اولیا منقول است که گفته‌انی اجد معصیتی فی حماری وعبدی ... وفقناالله ... رب العالمین»

۲- تحفهٔ مجدیه: علی صفی فرزند کمال الدین حسین کاشفی، (۲پ-۳۱پ، همانگونه نسخ) در یک مقدمه و سه باب هر یک دوازده فصل، گزیده‌ایست از حرزالامان من فتن الزمان خوداو

آغاز: سبحان من تعزز بالمجد والعلا سبحان من تفرد بالجود والعطا

بعد از سپاس حضرت حق تحفهٔ درود بادانثار روضهٔ پرنور مصطفی

انجام: باید که رجوع به آن مجموعه کند و بالله‌التوفیق (تم بعون‌الله تعالی)

۳- شعرفارسی: ملاادم گیلانی (نستعلیق چلیپا در متن وهامش، ۱۴ر-۱۵پ)

۴- منشآت فارسی (نستعلیق چلیپادرمتن وهامش، ۱۶ر-۲۰پ)

۱- نامهٔ جلال‌منجم ۲- عریضه‌ملا عزیز به‌خان ۳- پاسخ خان بدو ۴- عریضه به خان، پاسخ او (گویا خان دراینجاها همان‌خان احمدخان گیلانی باشد) ۵- رقعه به ملاحسین سالوکدهی دربارهٔ علماء زیدیه ۶- پاسخ آن ۷- جواب عریضهٔ زیدیه (این سه نامه ازرهگذر تاریخ تحول از آیین زیدی به امامی در گیلان بسیار ارزنده است) ۸- نامهٔ خان به امیر حمزه‌خان ۹- حکم سرکاری‌نوازنده به نام محمد مؤمن سازنده. ۱۰ حکم معافی استاد خضر شاه موسیقی‌دان ۱۱- رقعه به استادزیتون ۱۲- در حاشیهٔ دستورالعمل خواجه مسیح ۱۳ دستورالعمل وزارت ملامیرحسین ۱۴- دستورالعمل دیگر.

۵- مفیدالتجوید (همانگونه نسخ، ۲۱ر وپ در متن و هامش) در نه فصل (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ص ۱۰۲)

آغاز: بسمه. حمدله ... اما بعد چونکه قراء سبعه را در اصول قرائت چون احکام نون‌ساکنه و تنوین و بعضی‌ازمدات وادغامات و تفخیم و ترقیق راآت ولامات اتفاق بود در این باب چند فصل علی وجه‌الاختصاردر قیدکتاب آورده شده نامش مفید التجوید نهاده.

انجام: و در اینجا ابحاث بسیار باشد فمن‌اراد الوقوف فلیرجع الی‌المطولات

۶- فی‌بیان‌الوقف (همانگونه نسخ چلیپا

۲۲ر) در چهارده بیت در شرح رموز وقف:
حافظا این نظم را بشنو کنون
تا ترا در وقف باشد رهنمون
.....
سه زوقف فرض بشناس آخرین
چار وقف مغفرت میدان یقین

۷ - ترجمهٔ العقاید : فیض کاشانی (همان نسخ چلیپا در متن وهامش ، ۲۲ر-۳۱ر)

۸- دیباچهٔ نورس : ظهوری (همانگونه نسخ ، ۳۱ر-۳۴پ)

۹- سخنان جاماسب (گوید چهار چیز ابلهی بود ...) و بایزید و ابراهیم ادهم وصادق وزین العابدین و دیگران (همانگونه نسخ ، ۳۴ر-۳۵ر)

۱۰- فهرست پادشاهان ایران (همانگونه نسح ، ۳۵پ - ۳۶ر)

۱۱- ساده تاریخ ها ی برخی از امیران تیموری و مرگ شاه‌تماسب و تولد شاه‌عباس وفتح قندهار از میرزا محمدیوسف‌ضابطه‌نویس وفتح بغداد از عزتی و فتح نجف و شکست سرداروم در بغداد از احمدسلطان وسیدداماد (۳۶ر-۳۷ر)

۱۲- منشآت (همان گونه نسخ ۳۷ ر- ۳۹ پ).

۱- رقعهٔ نوایی امیر علی شیر پس استعفاء به وزراء سلطان حسین‌میرزا بای قرا ۲- رقعهٔ او دربارهٔ رخصت زیارت بیت‌الله به همو ۳- رقعهٔ نصیرالانامی به میرمعین برای آب وپاسخ او ٤- رقعه به یکی از ارباب طرب ٥ - مطایبات ٦ - مضحکات ۷-روایت بفارسی

۱۳ - انوارحکمت : یوسفی (همانگونه خط نوشتهٔ صدرالدین‌محمدبن ملاحسین‌سالک دهی لاهجانی برای محمد قلی‌بیک درشعبان ۱۰۷٤، ٤۳ر- ٥۰ر)

۱٤ - جامع‌السرائر ، در نبوت و امامت شیعی اثناعشری (همانگونه‌نسخ‌شوال۱۰۷۳ ٥۱ر-۷۹ر)

آغاز: بسمله حمدله ... اما بعدبدان ای‌طالب راه نجات وتابع طریق‌حسنات

انجام : زهی حماقت و بی‌عقلی‌ایشان

۱٥- سخنان صوفیان ، احادیث شیعی بفارسی ، جدول سرگذشت پیامبر و دوازده امام، جدول نسب شاه عباس (همانگونه‌خط، ۸۰ر-۸٥ر)

۱٦- اوصاف الاشراف : خواجهٔ طوسی (همانگونه نسخ شعبان ۱۰۷۳ ، ۸٦پ - ۹۷ر)

۱۷- مقصد اقصی : نسفی (همانگونه نسخ ، ۹۷پ-۱۱۳پ)

۱۸- روح و بدن یا حسن و روح :فضولی (همانگونه نسخ ، ۱۱۳پ-۱۱۷پ)

۱۹- آداب و طریق سلطان المشایخ عبدالخالق غجدوانی (همانگونه نسخ ۱۱۸، پ-۱۱۹پ)

آغاز : بسمله: حمدله ... اما بعد این رساله ایست از آداب و طریق سلطان‌المشایخ عبدالخالق غجدوانی قدس سره هر سالکی از

سالکان طریقت را به جمع این کلمات قدسیه امر فرموده‌اند .

چون مرد سالک باین دقایق که گفته میشود موصوف شود از چشمهٔ معرفت قطره‌ای درکام جانش چکانند که تا ابد مست‌حضرت شود که جملهٔ هشیاران طالب آن مستی‌اند خواجه قدس‌سره هر سالک را اول به تقوی امر فرموده‌اند که اول مقامات نیکان طریقت تقوی است فرمود یابنی‌ای‌پسرك من به صغیر شفقت است وصیت میکنم که تقوی را شعار خود کن

انجام : اگر در سالکی از سالکان راه پدید آید مرتبهٔ شیخی اورا شاید وهر که‌بدو اقتداء کند به مقصور دیرسد انشاءالله‌تعالی

۲۰- سخنان حکیمان و صوفیان و عالمان مانند فخر رازی و باباافضل کاشانی(هر کس ارادهٔ علم حکمت رسیدن دارد باید که‌اسباب نادانی وعلمهای ناشایست‌را ترك کند....، ۱۳۰ب) وپادشاهان ایران (همانگونه نسخ، ۱۱۹پ- ۱۵۲ر) عنوان (فواید روح‌الارواح» درآن‌هست.

۲۱- نان‌وحلوای شیخ بهائی (نستعلیق راسته وچلیپا در متن وهامش ، ۱۰۰ پ- ۱۵۷ر)

۲۲- ترجمهٔ الادب‌الوجیزللولدالصغیر : خواجه طوسی (همانگونه نستعلیق‌در متـــن وهامش، ۱۵۷پ-۱۶۸پ)

۲۳- شعرهای فیضی دکنی و عرفـی و زکی‌همدانی وشاپور (همان نستعلیق چلیپـا درمتن‌وهامش ، ۱۷۰ر-۱۷۶پ)

۲۴- قضاوقدر : حکیم‌رکنا (همانگونه خط ، ۱۷۶پ - ۱۷۷پ)

۲۵- شعر نظیری (همانگونه خط، ۱۷۸ر -۱۸۲پ)

۲۶- مانند مناجات انصاری (نستعلیق درهامش، ۱۷۸ر-۱۸۲پ)

۲۷- ساقی‌نامهٔ میرزا ابراهیم ادهـــم (همان خط، ۱۸۲پ-۱۸۵پ)

۲۸- منشآت(همانگونه‌نستعلیق، ۱۸۶ر- ۱۹۲ر):

۱- گویانامهٔ‌محمدمشکك‌رستمداری، آغاز افتاده ۲- نامهٔ معاویه به‌علی‌ع وپاسخ اوبه‌فارسی ۳- نامهٔ‌امام‌صادق ع به‌مردم ساری به فارسی ٤- نامهٔ‌ شاه‌عباس به‌اکبرشاه ٥-نامهٔ‌دیگراوبدو ٦- نامهٔ شاه عباس به شاه سلیم پس ازگشودن بغداد ، ۷- نامهٔ دیگراو بدو ، ۸- نامهٔ دیگر اوبدو ۹-نامهٔ منصور حسینی به‌طالب‌خان، دراحوال خاتم‌الانبیاء به‌فارسی .

۲۹- لوایح : جامی (همانگونه خـــط، ۱۹۲پ - ۱۹۶پ)

۳۰ - لب التاریخ یا مآثر المـلوك : غیاث‌بن همام‌الدین خواندمیر ، بنام امیرعلی شیرنوایی (همانگونه خط ، ۱۹۷ر-۲۰۰ر) در سخنان پادشاهان ایران پیش از اسلام و پیمبران و حکیمان

آغاز : ای گشته عیان نزد تو آثار همه
حرفی نبود نهان ز اسرار همه ...
زیب صفحات اثرات فایض البرکات

... اما بعد بندهٔ فقیر و ذرهٔحقیر غیاث الدین المدعو بخوانداسیر

در آغاز نیمهٔ دوم آمده :

ذکر بعضی از آثار و کلمات حکمت‌آمیز حکماء متقدمین که پیش از ظهور حضرت سیدالمرسلین روی زمین به‌وجود ایشان زیب وزینت داشته چون حضرت مخدومی ابوی خلدظلال‌عواطفه الی یوم‌الدین درکتاب افادت انتساب روضةالصفاء حالات‌حکماء را مصدر به ذکر آدم کرده ، این بنده بنابرتیمن وتبرك طریق متابعت جسته .

در پایان نسخهٔ ما از اخلاق ناصری یاد شده است.

نسخه‌ای ازآن در مجلس (١/٦١٩)و نسخه‌ای در موزه بریتانیا (ذیل ریو ش ٩) هست (استوری ١ : ١٠٢)

٣١- لطایف الفضائل (همانگونه ، ٢٠٥ر-٢١٢ ر) در یک مقدمه و چند فصل وخاتمه دربارهٔ فضائل امیرمؤمنان علیع

آغاز: بسمله. و به نستعین حمدوسپاس بیرون از قیاس و افزون از انفاس اجناس ملایک و جن وناس آفرید گاری را

انجام : وآله واصحابه اجمعین .

٣٢- زبروبینات نامهای پیامبر و امامان : استخراج میرتقی‌انجو (نستعلیق ٢١٢ پ ٢١٣ر)

٣٣- شعر فارسی (نستعلیق ، ٢١٥ ر و پ)

٣٤ - غزل موسوم به اثناعشریه فی التوحید «ای‌صید هدایت‌شده‌شاهین نظرها . . .» (نستعلیق دیگر ، ٢١٦پ-٢١٧پ)

٣٥ - در نصحیت فخرالوزراءنظام‌الملك (همان نستعلیق شماره‌های پیشین ، ٢١٨ر)

٣٦ - شرح پنج بیت ناصر و خسرو قبادیانی : حسام‌الدین‌بن یحیی لاهیجی (همان نستعلیق ، ٢١٨پ- ٢٢١پ ، انجام افتاده).

(در آستان چرخ دوسرغان زیرکند
کاندر فضاء ربع زمین‌دانه میخورند)

در آن یاد میشود از اشارات ابن سیناو وفتوحات وغوثیهٔ ابن‌العربی و شرح هیاکل میرغیاث‌الدین منصور وکافی کلینی والواح صاحب اشراق و نهج‌البلاغة. رضی‌وکشکول بهائی و از امام صادق و شارح شیعی است. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ، ١٢١٦)

آغاز: بسمله . نحمدك یا رافع لواء الحمد علی لسان الانام ... و بعد برخاطر خطیر ارباب ادراك پوشیده نماند که دونفر از فضلاء عصرناهذا مدالله‌ظلال افاداتهماو متعناعن متاع فضلهما چند بیت حکیم ناصر خسرو راکه‌به‌طریق رمز و ایماء معانی آن‌را در سلك نظم کشیده شرحی وافی ومعنی کافی گفته‌اند وبسادقایق حقایق در ضمن آن منطوی گردانیده وآن ابیات اینست.

٣٧- بندی‌در اخلاق به‌فارسی(همانگونه خط ، ٢٢٢ر-٢٢٣پ)

*٣٩١ ، نسخ سدهٔ ١٣ ، عنوان ونشان وجدول شنگرف ، انجام افتاده ، رحلی، جلد روغنی فرسوده (١٢٤٣٨)

وسیلة النجاة: احمدبن محمدمهدی بن ابی ذرنراقی که بنام فتح علی شاه در فقه به فارسی ساخته است ، اورا همین شاه متولی مدرسهٔ سلطانی ومختار خالصجات وقفی آن کرده بوده است

(مرآة قاسان ص ۲۸۲ - سپه ۵: ۷۰۰)

*۳۹۲ ، نسخ معرب سدهٔ ۱۰ ، درهر صفحه سه سطر به‌زر و درشت، با پیشانی ، جدول زر ولاجورد و شنگرف ، ۱۰ گ ۱۳ س، سورة الحج ، جلد سوخت ضربی و روایتی نبوی در آن نوشته شده است ، رحلی (۱۳۰۰۵)

قرآن

*۳۹۳ ، کوفی سدهٔ ۶ و۷، عنوان سوره‌ها به‌زر گرفته ، ازسورهٔ محمدتا آخر ، جلد تیماج قهوه‌ای روشن عطف تریاکی مقوایی رحلی کلفت[۷] (۱۳۰۰۶)

قرآن

*۳۹۴ ، کوفی مغربی کهنه ، عنوان زرین ، ص ۱ نو نویس ، نشانه‌های جزوها دایره‌ها یا با عبارات ، ربعی کلفت (۱۳۰۰۷

قرآن

*۳۹۵ ، نسخ سدهٔ ۱۱ و۱۲ ، ص۱و۲ آراسته و زرین ، با سرلوح و حاشیه سازی و زرپاشی در ص ۳و۴ ، جلد زر ولاجورد ، نشانه‌ها زرین ، نشانه‌های جزوها دایره و شکلهای زرین و رنگین ، سر فصلها آراسته ، دو صفحهٔ آخر هم با آرایش ، جلد ساغری مشکی زرکوب درون سرخ زرکوب،وزیری (۱۳۰۰۸)

قرآن

*۳۹۶ ، نسخ پایان شوال ۱۰۷۱ درتیره، ازآن ضیاءالدین محمد طبیب و محمد حسین طبیب پسر حکیم علی محمد کازرونی بوشهری در ۱ رمضان ۱۲۳۵ و محمد طاهر بن محمد باقر حسینی افطسی خورنی طبسی در شوال ۱۲۳۹ ، جلد تیماج تریاکی ضربی ترنجی مقوایی ، وزیری (۱۳۰۰۹)

کتاب فی الجراحة،در سه باب:

الباب الاول فی الکی بالنار و الکی بالدواء الحار وهی مبوب من الفرق الی القدم وصورالالات و حدایدالکی‌وکلما یحتاج الیه‌فی‌العمل (۵ فصل)

الباب الثانی فی‌السق و البط و الفصد والحجامة و الجراحات و اخراج السهام و نحو ذلک مبوب مرتب وصور الالات (۹۶ فصل)

الباب الثالث فی‌الجبر و الخلع و علاج الوثی و نحو ذلک مبوب مرتب من‌الفرق الی القدم وصور الالات (۳۶فصل)

آغاز: بسمله . قال جامع هذاالکتاب‌لما اکملت لکم یا بنی هذا الکتاب‌الذی‌هو جزء العلم من الطب و بلغت الغایة من وضوحه وبیانه فرایت ان اکمله لکم بهذه‌المقالة‌التی هی جزوالعمل محسنة فی بلدنا وفی زماننا معدوم البتة

انجام : وسدالموضع‌فانه‌یبرأ سریعا. کمل الکتاب والحمدلله رب‌العالمین وصلی‌الله‌علی سیدنا محمدوآله اجمعین و حسبناالله ونعم الوکیل .

*۳۹۷ ، نسخ ترکی سدهٔ ۱۲، جدول

و نشان شنگرف ، در آغاز و انجام نسخه عبارتهای عربی و ترکی است به نثر و نظم به نستعلیق ترکی ، جلد تیماج تریاکی ضربی لایی ، ربعی (۱۳۰۱۰)

التدبیرات الالهیة فی اصلاح المملکة الانسانیة : ابن العربی (عثمان یحیی ش۷۱٦)

* **۳۹۸** ، نسخ ترکی محمدبن احمد- باب‌الدین دارندهٔ نسخه در حرم مسجداقصی اواخر محرم ۱۰٦۷ در ش ۱ ، ش۲ به نسخ دیگر تازه‌تر ، عنوان و نشان و جدول شنگرف ، خریداری محمدبن زین‌العابدین موسوی در شام در سفر حج در روز شنبه ۱۰ شوال ۱۲٦٤ به ۲۰ قروش هرقروشی . ٤ مصری رویهم برابر با ٥ ریال محمدشاهی (ص ع) جلد تیماج آلبالویی ضربی لایی ، ربعی (۱۳۰۱۱)

مجموعه

۱- مختصر احیاءالعلوم : عزالدین بن المکسی، در چهل باب (۲۰٦ گ)

آغاز : بسمله . الحمدلله الذی استخرج الانسان من وجود علمه الی وجود عینه

انجام : وسلم تسلیما .

۲- مربیات بمزیدالتوحیدلابی حامدالغزالی در چند فصل (۱۹ص ۱۸س)

آغاز : بسمله ، حمدله . صلاة . قال الشیخ الامام العالم العلامة حجة الاسلام ابوحامد غزالی رحمه‌الله ورضی‌عنه فی‌الصحیح عن سیدالمرسلین محمد ... انه قال اخبارا عن‌الله تعالی لااله‌الاالله‌حصنی

انجام : وهوالسمیع البصیر والحمدلله وحده وصلی‌الله‌علی من‌لانبی بعد سیدنا محمد وعلی‌آله وصحبه وسلم .

* **۳۹۹** ، کوفی کهن ، نقطه‌ها سرخ ، کناره‌ها آراستهٔ به زر ، ۳۰ گ ۹س ، جلد پارچهٔ قلم‌کار گرداگرد تیماج تریاکی، بغلی بیاضی (۱۳۰۱۲)

قرآن ، پاره‌ایست از آن

* **٤۰۰** ، نسخ ابوالدر جمال‌الدین یاقوت مستعصمی در خزانهٔ مستنصریه در ۱۹ رمضان ٦۰٦ چنانکه در نسخه آمده ولی بایدساختگی باشد ، بامهر محمد باقربن سید محمد حسینی، ۱۷ گ ۱۹ س ، جلد تیماج آلبالویی ضربی مقوایی ، ربعی (۱۳۰۱۳)

مانزل‌من‌القرآن فی‌امیرالمؤمنین وصی‌الرسول بروایة‌ابی‌عبدالله‌محمد بن‌عمران‌بن موسی المرزبانی ... علی‌بن لمل‌الکاتب » (در ص ع در خط کهنی فرسوده یا فرسوده نمای پاک‌شده‌که با رنجی میتوان‌این عبارتها را از آن درآورد) (ذریعه ۱۹ : ۲۹)

آغاز : بسمله . حسبی‌الله . حدثنا ابو- البرکات ابوعبدالله محمدبن عمران‌المرزبانی قال حدثنا ابوالحسن علی‌بن محمد بن عمید الحافظ قراة‌علیه علی‌باب منزله فی‌قطیعةجعفر یوم‌الاحدللیلتین بقیتا من ذی‌الحجة سنةثمان وعشرین و ثلثمائة قال‌حدثنی‌الحسین‌بن‌الحکم الحیری‌الکوفی قال حدثنا حسن‌بن حسین قال قال حدثنا عیسی‌بن عبدالله عن ابیه عن جده قال کان سلمان‌یقول‌یا معشر المؤمنین‌تعاهدوا

مافی قلوبکم لعلی ص. س. کان اذا خرج الی صلاة الفجر ینادی الصلاة اهل البیت انما یریدالله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت ویطهرکم تطهیرا

انجام: اولئک هم خیرالبریة فی علی علیه‌السلام و شیعته، آخرما نزل من القرآن فی امیرالمؤمنین علی بن ابی‌طالب علیه‌السلام جمع الحیری.

*۴۰۱، نسخ، عنوان‌شنگرف، جلد تیماج مشکی مقوایی، ربعی (۱۳۰۱۴)

مجموعه

۱- المصادر

در آغاز آمده «هذه مصادر استخرجتها من کتاب المصادر للبیهقی وکتاب المصادر للزوزنی بعد ما حذفت اکثر الالفاظ العربیة الامالابد من ذکرها لیسهل حفظهما

(نسخ کهن در ۱۰۴ گ و نسخ نونویس سدهٔ ۱۴ در ۲۳ گ)

۲- السامی فی‌الاسامی: میدانی

(همان نسخ کهن، با یادداشت ۱۵ج ۱/۸۰۱ در پایان)

*۴۰۲، نستعلیق ریز سدهٔ ۱۱، با ۸ ص‌شکل تشریح، در پایان ۴/۵ ص‌حکایتهای فارسی است به نستعلیق چلیپا، جلد قلم کار گلابتون‌دوزی گرداگرد تیماج تریاکی مقوایی، رحلی (۱۳۰۱۵)

تشریح‌منصوری: منصوربن محمدبن احمدبن یوسف‌بن الیاس‌شیرازی (فهرست‌نسخه های خطی فارسی ۵۰۸)

*۴۰۳، ثلث و نسخ به زر و لاجورد، جدول وستون‌بندی زرین و رنگین، باسرلوح، ۱۸ گ ۳۴ص ۹س، جلد تیماج تریاکی زرکوب بالولا، وزیری (۱۳۰۱۶)

ترجمهٔ مائة‌کلمة: عادل

(دانشگاه ۲: ۷۲۷)

آغاز متن: الناس نیام.

آغاز ترجمه:

بهترین هر کلام‌ای نورچشم سردمان
هست نام خالق بسیار بخشش مهربان
گفت امیرمؤمنان سرچشمهٔ صدق و صفا
شیر یزدان شاه مردان‌ابن‌عم مصطفی

انجام متن: شهوات الجنان.

انجام ترجمه:

یا الهی بی‌رضایت گرزبان وچشم و دل
زشت گوید یا ببیند یا رود جایی مهل

*۴۰۴، نستعلیق فتح محمد بن بهاء الدین قرشی عباسی مصطفی‌آبادی در ۲۰ صفر ۱۰۴۹، عنوان و نشان شنگرف، بایادداشت مهدی بیانی در ۱۳۲۲/۴/۱ خ در هامش ص ۱ که‌نام کتاب‌و مؤلف‌رادر آن نوشته است نام‌مؤلف و تاریخ تألیف در پایان هم آمده است، جلد تیماج زرد ضربی مقوایی عطف قهوه‌ای، ربعی (۱۳۰۱۷)

مؤیدالفضلاء: محمدبن لادبن عبدالملک دهلوی که در روز چهار شنبه ۱۲ع۲ ۹۲۵ بپایان برده است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۹۵۸)

*۴۰۵، نسخ محمد جعفربن ملاحاجی محمد کاتب در ج۲/۱۱۲۵، عنوان شنگرف،

نسخه در روز سه شنبه ۲۵ ع ۱۲۳٦/۲ به محمدرسول بن عبدالعزیز رسیده بوده است، ربعی (۱۳۰۱۸)

بصائر الدرجات : محمدبن‌حسن صفار درگذشتهٔ ۲۹۰، در ده جزو.

*۴۰٦ ، نسنعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنـوان شنگرف ، دائره‌ها رنگارنگ ، ۳۲ گ ، آغاز افتاده ، جلد تیماج سرخ ضربی مقوایی ، رحلی کوچک (۱۳۰۱۹)

شمس‌الانساب ، از آدم است تا شاه تهماسب و نسب نامهٔ خاندان صفوی است بفارسی و مشجر و بادائره‌ها برای اثبات‌سیادت آنها برای مریدان.

*۴۰۷ ، نسخ سدهٔ ۱۰ ، ۱۲۷۷ص۲۷ س، جلد تیماج قهوه‌ای مقوایی ، ربعـی (۱۳۰۲۰)

الفاخر : محمدبن زکریای‌رازی (نجم‌آبادی ۱۴۸)

آغاز : بسمله . و به نستعین . اللهـم اعصمنا من الزلل .... قال محمدبن زکریا الرازی وهو جامع هذاالکتاب و مؤلفها ان من اعظم نعم الله علی عباده و جلیل تطوله‌علی خلقه الصحة التی البسهم ایاها و العافیة التی جاءهم بها

انجام : فی‌باب ادرار العرق و قطعه‌فهذا اواخرالکلام فیها وهو آخر کتاب الفاخـر لمحمدبن الزکریاء‌الرارزی

*۴۰۸ ، نستعلیق میرزا محمدبن عـلاء الدین‌مراغی‌در ۱۰۵۳ ،عنوان و نشان‌شنگرف، آغاز افتاده ، جلد تیماج تریاکی‌ضربی‌مقوایی، ربعی (۱۳۰۲۱)

نگارستان : معین‌الدین اسفراینی‌جوینی (حقوق ۲۲۱)

*۴۰۹ ، نسخ علی‌رضابن حاجی محمد جعفر در ۱۲۴۱ برای آقا محمد مهدی تاجر قزوینی در متن و نستعلیق ریز شنگرف‌عبد‌الحسین اصفهانی در ترجمه‌ها ، با سرلوح و آرایش و حـاشیه سازی و جدول و ستـون بندی زرین و رنگین ، نسخهٔ زیبایی است ، با فهرست در آغاز ، ازآن ابوالقاسم‌در ۱۲۴۲، جلد قلم کارگرد تیماج‌قهوه‌ای‌زرکوب ، بیاضی ربعی (۱۳۰۲۲)

کتاب دعاء : از سورهٔ‌یسن تاطلسمات

*۴۱۰ ، نسخ و نستعلیق ریـز شیخ حرعاملی در متن‌وهامش، ۱۱برگ ، وزیری بیاضی(۱۳۰۲۳)

مجموعه

۱- رسالة فی اسماء العلماء المتأخرین عن‌الشیخ الطوسی و النجاشی من الفرقـة الناجیة (۷ص)، از شیخ طوسی تا محمدبن عبدالعلی نجده

۲- رسالة فی‌ذکر اسماء جملة من‌علماء الاماميه المتـأخرین عن الشیخ الطوسی والمعاصرین له‌سوی‌علماء جبل‌عامل،به‌ترتیب تهجی(۵ ص)

۳- رسالة فی ذکر علماء جبل عامل‌و جملة احوالهم ، به ترتیب تهجی (۹ص)

همهٔ اینها از مؤلفات خرعاملی‌است و ش ۳۹۲ از امل الامل او است و تحریری دیگری از آن است با اختلاف بسیار

*۴۱۱ ، نسخ سدهٔ ۱۰ و ۱۱ ، عنوان وجدول و شکل زرین ، جـلد تیماج زرکوب مقوایی درون سرخ زرکوب بالولا ، ربعی (۱۳۰۲۴)

التکملة فی شرح التذکرة: شمس الدین محمد خفری

*۴۱۲، نسخ احمدبن محمدبن عبدالله بن محمدبن احمدبن ابی‌القاسم بیرمی، باتاریخ روز دوشنبه ۲۷ ذق ۸۴۲ که باید تاریخ تألیف باشد، ربعی (۱۳۰۲۵)

رشح اذواق الحکمة الربانیة فی شرح اوفاق اللمعة النورانیة: شیخ عبدالرحمن بن محمدبن علی‌بن احمد بسطامی حنفی که در ۸۰۷ در قاهره بوده و متن را که اللمعة النورانیة فی الاوراد الربانیة باشد از ابوالعباس احمدبن علی‌بن یوسف بونی قرشی نزد ابوعبدالله عزالدین محمدبن جماعة کناهی شافعی خوانده است. بونی متن را در ۶۰۰ واندی نـگاشته است. در شرح آمده: «قال الشیخ الامام مجدالدین الخوارزمی بحرم مکة... سنةسبعین و ستمایة» ونیز: «قال ابوالعباس البونی ، قال ابوعبدالله الکومی» عنوان «الباب العاشر» دارد . بسطامی شرح را در ۸۴۱ بانجام رسانده است (چلبی)

*۴۱۳ ، نستعلیق گویا اصل ، بغلی (۱۳۰۲۶)

کتاب الیقین : شیخ حسن شیخ الاسلام رشتی ، در معاد، به فارسی

*۴۱۴، نسخ فتح‌الله‌بن شکرالله شریف کاشانی درع ۱/۹۶۷، عنوان شنگرف ، بغلی (۱۳۰۲۷)

الفوائد الضیائیة : جامی

*۴۱۵ ، نستعلیق و نسخ سدهٔ ۹۹۸، جلد مقوا ، ربعی (۱۳۰۱۸)

مجموعه

۱- کتاب المثل و الدستورات فی اطعمة المرضی: نجیب‌الدین سمرقندی، تعلیق محمود بن نجیب طبیب در روز پنجشنبه پایان‌شعبان ۷۷۴

۲- نسخهٔ ادویة باهیة منقولة من خط شهاب‌الدین علی‌بن بلبل

تعلیق سدهٔ ۸ در ۶/۵ ص

۳- قصیدة طبیة لابی‌علی «توق اذا استطعمت ادخال مطعم» در هفت بیت ، خط نستعلیق .

۴- کتاب الاغذیة و الاشربة للسمرقندی، نسخ پایان ع ۱/۸۱۰

*۴۱۶، نسخ ونستعلیق سدهٔ ۱۱ و ۱۳، بافهرست رساله‌ها در ص ع به خط علی‌نقی‌بن حاج‌آقا محمد قزوینی اژدری اصفهانی در شعبان ۱۲۶۹ ، با تملک ۴ شوال ۱۲۴۶ ، شکل هندسی و عنوان شنگرف ، جـلد تیماج سرخ مقوایی ، ربعی(۱۳۰۲۹)

مجموعه

۱- الاثنی‌عشریة فی‌الطهارة

۲- الاثنی‌عشریة فی‌الصلاة ، مـورخ رمضان ۱۰۲۸

۳- الاثنی‌عشریة فی‌الصوم

۴- الاثنی‌عشریة فی‌الحج، مورخ پایان شعبان ۱۰۲۴ نوشتهٔ محمدحسین بن محمدعلی (همهٔ اینها از شیخ بهائی است)

۵- رسالة فی‌الحج « بسمله . حمدله .. اذا عزمت علی‌سبیل‌الحج»

۶- واجبات حج المتمتع : محمدبن‌مکی شهید یکم

۷- رسالة فی‌الحج «نحمدك اللهم‌یاسن شرع لنا مسالک الاحکام» در یک مقدمه‌و دومقاله وخاتمه ، از میرزای‌قمی است.

۸- رسالة فـی‌القبلة « رب ول وجوهنا وجهک » در یک مقدمه ودوباب

۹- الکریة : شیخ بهـائی ، مورخ روز دوشنبه ۱۰۳۱

*۴۱۷، نستعلیق محمدحسین کشمیری در ۱۰۱۳، میان سطرها زر پاشیده ، جدول زرولاجورد ، با سرلوح ، از آن محمد ابراهیم در ۱۱۵۷ که آقا سید حسن‌بیکا به‌اوبخشیده بوده و اوآنرا انتخاب جلالی نامیده است ،۲۶ گ ۹ س، جلدساغری‌یشمی ضربی‌باترنج زرین مقوایی، بغلی (۱۳۰۳۰)

ملکیه : بهرام‌بن‌حیدر مهماندار که‌بنام ظهیرالدین محمدبابرشاه (۹۳۲-۹۳۷) دردو فصل ساخته است.

۱- آداب ملوك در دوباب (تمهید - تقسیم سیاست)

۲- در دوباب «وصایای ارسطاطالیس - وصایای افلاطون گرفتهٔ از اخلاق جلالی »

آغاز : الحمدلله الذی اظهر آثار انواره فی‌وجوه‌الانام

انجام : این چند کلمه را بهرام‌بن‌حیدر مهماندار به جهت سهولت حفظ از اخـلاق جلالی انتخاب نمود والسلام .

*۴۱۸ ، نستعلیق محمد میرزا درکشمیر به فرمایش حاجی محمـد صادق بن حاجی محمد مهدی تـاجر کاشانی در ۲۱ رجب ۱۲۶۱، جدول وستون‌بنـدی زرین‌ورنگین، میان سطرها زرپاشی شده با دندان موشی ، باسرلوح، جلد روغنی آراسته به‌فرمودهٔ همان کاشانی که نامش در دوروی آن نوشته شده است با تاریخ ۱۲۶۱ درون در هر دو سوی پیکرهٔ زنی زیبا دیده میشود با پوشهٔ مخمل، وزیری (۱۳۰۳۱)

دیوان : حافظ، با دیباچهٔ‌محمد گلندام.

*۴۱۹، نستعلیق ۷۱۲ (ش ۱و۲) عنوانهای هر بخشی از ۲تا ۵ در دایره است، با حاشیه سازی در آغاز هر بخش ، عنـوان شنگرف ، جدول زرلاجـورد ، نسخهٔ آراستهٔ زرین ورنگارنگ ، جلد تیماج سبز ضربی‌مقوایی وزیری(۱۳۰۳۲)

پنج گنج : نظامی ، دارای :

۱- مخزن‌الاسرار

۲- خسرووشیرین

۳- لیلی ومجنون ، انجام افتاده

۴- السمرالبهرامی یا هفت‌پیکر ، آغاز افتاده،

۵ - سکندرنامه ، انجام افتاده

*۴۲۰، نستعلیق خواجه‌میربن شمس-الدین محمد منشی‌استرابادی

با دو سرلوح و هشت مجلس تصویر جلد تیماج سرخ زرکوب‌ضربی ترنجی، وزیری (۱۳۰۳۳)

پنج گنج : امیرخسرود هلوی، دارای:
۱- مطلع الانوار، در بیست مقاله .
۲- هشت بهشت .
۳- مجنون ولیلی ، آغاز افتاده

***۴۲۱**، نستعلیق ۸۰۷، با حاشیه‌سازی در ص ۱و۲ ، با پیشانی در دفترهای دوم تا ششم ، هر شش دفتر را دارد ، عنوان زرین، جدول زرولاجورد ، جلد روغنی فرسوده درون روغنی ، با گل وبوته در زمینهٔ سرخ ،وزیری (۱۳۰۳۴)

مثنوی: مولوی

***۴۲۲** ، نستعلیق محمدصالح بن حیدر آشتیانی قمی ، جدول زر و لاجورد و شنگرف عنوان شنگرف ، با پنج پیشانی و شانزده مجلس تصویر ، جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی، رحلی (۱۳۰۳۵)

پنج گنج : نظامی ، دارای:
۱- مخزن الاسرار ، نوشتهٔ ج۲/۱۰۵۹
۲- خسروو شیرین، انجام افتاده
۳- لیــــلی و مجنون ، نوشتهٔ ۲۰ ج ۱۰۰۹/۲ ، آغاز افتاده .
۴ - هفت پیکر، نوشتهٔ روز دوشنبه ۶ رجب ۱۰۰۹، دو بیت آغاز را ندارد .
۵- اسکندرنامه که شرف نامهٔ آن در روز شنبه ۶ رجب ۱۰۰۹ و اقبال نامه یا خردنامهٔ آن در روز دوشنبه ۱۰ رجب ۱۰۰۹ نوشته شده است.

***۴۲۳**، نستعلیق طرزی افغان محمد زایی درانی در روز آدینه ع ۱۲۹۸/۲ برای امیرعبدالرحمان خان ، عنوان و نشان شنگرف جدول زرین ، در ص ع آمده است : « خورد قد سرلوح وجدول جلاء متن افشان حاشیه مطلا منبس نسب مقوی کشمیر تصویر ...» جلد روغنی درون و بیرون آراسته، بغلی(۱۳۰۳۶)

شبستان خیال یا **شبستان نکات و گلستان لغات** : یحیی سیبک فتاحی (سپه‌ه : ۱۳۳)

***۴۲۴**، نستعلیق چلیپای هندی سدهٔ ۱۲ ، آراسته و زیبا ، جدول زرین ورنگارنگ با گل وبوته و مذهب و حاشیه سازی ، باده مجلس تصویر ، نسخه را گویا نصف کرده‌اند، ۵۳ گ بیاضی بغلی (۱۳۰۳۷)

جنگ اشعار فارسی از امیرقاسم و جامی وسعدی وعطار وهما وسیرزاقلی‌میلی و بیاضی وضمیری وعبدالحق وخواجه نصیروحیرتی فنائی وناطقی وموجی و بی‌خودی و صنعتی و امیرحسنی ودیگران وعنوان حکایات شپلی دارد و در آخر قطعات است از سعدی

***۴۲۵**، نسخ معرب محمودبن حسن بن محمدبن احمدبن یوسف بن عباس بن الرشید (؟) در شب یکشنبه ج ۲/۶۸۰ ، از آن محمد نجفی غیواری و محمدبن علی بن محمد (عیسی) بن محمدعلی و حاجی علی نایــی جرجانی و فرهاد میرزا ولطف‌علی بن محمد کاظم بامهررضابن محمدمهدی حسنی حسینی مورخ ۱۲۱۳، با خط و مهر رضی‌الدین محمد دارندهٔ نسخه ، از کتاب السبق و الرمایة تا الدعوی و البینات که پایان جزو چهارم است ، کاغذ سمرقندی ، جلد تازه، ربعی کلفت (۱۳۰۳۸)

المبسوط : شیخ طوسی.

*۴۲۶، نسخ محمد تقی بن حیدر شوشتری در روز آدینه شعبان ۱۰۹۳ ، عنوان شنگرف، جدول زرولاجورد ، محشی، نسخه درهند بوده وتحویل محافظخان مستوفی شده بود ، هشت عرض دارد با تاریخ ، میمنت خان هم آن را عرض دیده است ، جلد روغنی آراسته در دو سوی درون و بیرون و درون با گل یاس ، رحلی (۱۳۰۳۹)

الصحاح : جوهری

* ۴۲۷ ، نستعلیق سده ۱۱و۱۲ ، گویا خط میرزا صالح ، کسی در ۱۲۸۴ در آن نوشته که گویا خط میرعماد است ، از آن محمدبن عبدالله ، جدول زر ولاجورد، با سرلوح، جلد روغنی درون کاغذی با پوشه ، رحلی (۱۳۰۴۰)

ابومسلم‌نامه : به روایت ابوطاهر حسین بن موسی طوسی

(کتابخانهٔ مسجد گوهرشاد)

*۴۲۸، نستعلیق ولی‌الله تنکابنی که آنرا نزد محمدتقی ضریر میخوانده است در روز یکشنبه ۱ محرم ۱۱۴۲ در شاهجهان‌آباد ، متن وعنوان ونشان‌شنگرف، جلد تیماج مشکی مقوایی ،وزیری (۱۳۲۰۴۱)

المغنی فی شرح الموجز :سدیدالدین کازرونی

*۴۲۹، نسخ روز چهارشنبه ۱۸ صفر ۷۳۲، عنوانها درشت‌تر ، بافهرست ابواب‌در ص ع ، محشی ، از طهارت تا فرایض ، جلد مقوا عطف تیماج مشکی، وزیری (۱۳۰۴۲)

مجمع البحرین و ملتقی النهرین : مظفرالدین احمدبن علی بن ثعلب ابن الساعاتی حنفی بغدادی (دانشگاه ۱۹۴۰-چلبی) جامع مختصر شیخ ابی‌الحسین قدوری و منظومهٔ شیخ ابی‌حفص نسفی است.

*۴۳۰، نستعلیق روز دوشنبه ۸ع۲/ ۱۰۲۰، عنوان ونشان شنگرف ، جلد تیماج قهوه‌ای ترنجی مقوایی ، وزیری (۱۳۰۴۳)

تاریخ نگارستان : قاضی احمدغفاری

*۴۳۱، نسخ معرب سدهٔ ۸۹۷ ،درپایان به خط دیگر و تازه‌تری آمده که نسخه‌رااحمد بن محمدبن الحسن درندی در ۹ رمضان ۹۸۰ نوشته است و باید ساختگی باشد ، ص ۱ نونویس، از آن فرهادمیرزاد رصفر ۱۲۹۴، ج ۱، جلد تیماج مشکی درون سرخ زرکوب ومقوایی، رحلی (۱۳۰۴۴)

الصحاح : جوهری

*۴۳۲، نسخ شیرعلی بن ذوالفقارعلی اصفهانی در ۵ صفر گویا ۱۰۹۱، عنوان و نشان شنگرف ، محشی ، با اجازه انهاء محمد باقر مجلسی به محمود طبسی در شوال ۱۰۹۷ در پایان کفارات و در محرم ۱۰۹۸ درپایان اطعمه و اشربه ، بابلاغ در چند جا ، با مهر محمود ، از زکات است تا مشیخه ، جلد تیماج مشکی مقوایی ، رحلی (۱۳۰۴۵)

تهذیب الاحکام : شیخ طوسی

*۴۳۳، نسخ ابومحمد عمربن محمدبن اسمعیل ماشادهٔ عباسی هاشمی اصفهانی در روز یکشنبه ۲۸ ذح ۷۰۴ در خانقاه حسینیهٔ اشرفیهٔ یزد از روی نسخه‌ای که بیشتر به خط مصنف

بوده وآنچه هم به خط دیگران بوده است او آن‌را خود تصحیح کرده بوده است، مقابله شده با نسخهٔ منقول در روز آدینه ٤ محرم ۷٤۱، با مهر محمد باقربن محمد تقی‌موسوی گویا شفتی، ربع یکم‌است، جلد تیماج مشکی مقوایی، رحلی (۱۳۰٤٦)

غرائب‌القرآن‌ورغائب‌الفرقان: نظام نیشابوری

***٤۳٤**، نستعلیق سدهٔ ۱۲، با هشت شکل که اکنون هست و چهارتای دیگر که برداشته‌اند و پنج شکل تشریح و یک شکل نبض گرفتن پزشک و بیمار، جلد تیماج سرخ زرکوب مقوایی، کاغذ سرخ‌فام، ربعی (۱۳۰٤۷)

[جامع العلوم]

در آغاز آماه که طب دو جزو است نظری وعملی ونظری علم به‌امور طبیعی‌است‌وعلم به احوال بدن‌انسان‌وعلم به‌اسباب وعلم‌به‌دلایل. این نسخه‌همان‌جزو نخستین را دارد و بس.

آغاز: بسمله. در بیان طب. چون احتیاج عموم ناس به احکام طب و قواعد علاج به تن که موضوع است و فی‌نفسه عملی است شرعی .... خواستیم که چند کلمه در طب از فن علمی و عملی و اسباب و علامات وعلاجات در این کتاب که فی‌الواقع جامع العلوم است بیان کنیم

انجام: و مفصل قدم اصابع. والله‌اعلم بالصواب.

***٤۳۵**، نسخ عبدالغنی مدنی شافعی درپایان محرم ۸۳۹، جزو ٤ است، از آن محمد جوادبن علی‌صدرالدین مدنی حسینی حسنی‌ولطف علی در صفر ۱۳۲۰، جلد تیماج تریاکی ترنجی ضربی عطف کبود بالولا، ربعی (۱۳۰٤۸)

الدرالمصون‌فی‌علم‌الکتاب‌المکنون: شهاب‌الدین احمدحلبی نحوی شهیر به سمین درگذشتهٔ ۷۵٦ که در نیمه‌های رجب۷۳٤ به‌انجام‌رسانده‌است. چلبی می‌نویسد که کتاب سمین مشتمل است بر اعراب و تصریف و لغت ومعانی و بیان، در ص ع کهن آمده است: (الجزء الرابع من اعراب القرآن العظیم للشیخ الامام‌العلامة شهاب‌الدین احمدالحلبی‌النحوی الشهیربالسمین» درص ع تازه نام‌کتاب‌الدر المصون است.

***٤۳٦**، نسخ معرب سدهٔ ۸۹۷، آغاز دوسطری پیش از «اصص» افتاده ومیرسد به «شیع» جلد تیماج آلبالویی، رحلی بزرگ (۱۳۰٤۹)

العباب الزاخر واللباب الفاخر: حسن‌بن محمد صغانی درگذشتهٔ ٦٥۰ که تا «بکم»نگاشته است. درآن‌چندجا «قال‌الصغانی مؤلف هذاالکتاب» آمده است (مانند: حبط و حنقط)

***٤۳۷**، نستعلیق محمدبن احمد حسینی ابیوردی در رمضان ۹۰۰ در دفتر نخستین و روز دوشنبه شوال ۹۰۰ در دفتر دوم که شش بیت نخستین را ندارد و افتاده است در آغاز، عنوان شنگرف، جدول زرولاجورد، باپیشانی، کاغذ متن سفید و حاشیه رنگین،

جلد تیماج قهوه‌ای زرکوب ترنجی مقوایی درون ساده ، ربعی (۱۳۰۵۰)

سلسلة‌الذهب : جامی، با دیباچه‌ای دربارهٔ مثنویات جامی و شمارش آنها و اوزان آنها سپس همین‌مثنوی در سه دفتر: نخستین آنها ساختهٔ روز آدینه ۱ ذق ۸۷۶ دومی ساختهٔ ۱۱ ذح ۸۹۰ سومی تاریخ ندارد (جامی حکمت ص ۱۸۵)

٭۴۳۸، نسخ سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف جلد مقوا عطف تیماج سرخ ، رحلی(۱۳۰۵۴)

الطراز الاول الذی علیه فی لغة العرب المعول الجامع للصریح منها و المؤول المغنی عن کل مختصر و مطول : سیدعلی خان شیرازی‌مدنی

٭۴۳۹، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، عنوان و جدول لاجوردو زر ، آغاز و انجام افتاده و دو سطری پیش از مقدمه در تذکرهٔ شعرای عرب را دارد تا ذکر امیر امین‌الدین نزلابادی ، جلد تیماج حنایی مقوایی ، ربعی (۱۳۰۵۲)

تذکرهٔ شعراء : دولت شاه سمرقندی

٭۴۴۰، نسخ ریز سدهٔ ۷ گویا اصل ، با خط خوردگی ، عنوان درشت ، از آن‌محمد کاظم‌بن عبدالعلی تنکابنی در مشهد رضوی وخدای ویردی پسر ابوالقاسم باخط و مهراو، ۴۸ گ ۱۵س ، جلد تیماج تریاکی مقوایی ، ربعی (۱۳۰۵۳)

شرح‌القسطاس : شمس‌الدین محمد سمرقندی که برای صدر عمادالدوله خضربن صدر شرف‌الدوله ابراهیم بن صاحب صدر شهید کمال‌الدین محمد مؤسنی ساخته است (دیباچهٔ تبصره ص ۱۴)

آغاز : بسمله . حمدله . والسلام علی نبیه‌محمد وآله و اصحابه الطاهرین و بعد فان السعادات الابدیة و اللذات‌السرمدیة انماهو یتوقع باکتساب الکمالات العلمیة و اقتناء الفضائل العلمیة

انجام : وح‌لاینعکس بعکس النقیض والله‌اعلم بالصواب والیه‌المرجع والمآب

۴۴۱، نسخ روز ۶ شعبان ۱۲۳۳ ، (پایان ش ۲) هر دو شماره به‌یک‌خط، جلد تیماج سرخ ترنجی مقوایی ، رحلی (۱۳۰۵۴)

مجموعه

۱- وصایا الملوك من ولد قحطان، درسه جزو .

۲- کتاب حرب البسوس بین بکروتغلب

٭۴۴۲، نسخ معرب سدهٔ ۶و۷ ، نشان شنگرف ، عنوان درشت ، در ص ع آمده که نسخه ازآن مرشدبن علی شیفکی وعبدالرحیم بن رمضان بوده و امانت نزد طاهربن سید شرف حسینی ، از سورهٔ سبا تا آخرقرآن ، جلدتیماج زردگرد مشکی مقوایی ، کاغذ سمرقندی ، وزیری بزرگ کلفت (۱۳۰۵۵)

الکشاف : زمخشری

٭۴۴۳، نسخ‌عمادبن محمدبن‌حسن بحرانی در روز ۶ ع ۱/ ۱۰۷۰ ، عنوان ونشان شنگرف ، ۳۳۳ گ ۲۸س ، ص ۱ نو نویس، در ع ۱/ ۱۲۹۸ در تهران به سه تومان‌ونیم خریده شده است ، جلد تیماج سبز مقوایی ، وزیری(۱۳۰۵۶)

کتاب الغریبین لابی عبید احمد بن ابی عبید العبدی الهروی الفاشانی (باشانی) درگذشتهٔ ۴۰۱

۴۴۴*، نسخ معرب محمد بن محمد بن حجاج جیزی شافعی در ۱۳ شعبان ۹۰۱ «برای خزانهٔ قاضی کمال الدین رومی حنفی» (در پایان باخطی به زر گرفته) عنوان شنگرف ، جدول زر ولاجورد و مشکی ، با پیشانی زرین ، نام کتاب ومؤلف در ص ع درشت نوشته است ، از آن محمد ابراهیم اصفهانی در ۱۰۸۹ ، جدول تیماج تریاکی ضربی ترنجی زرکوب درون تریاکی زرکوب گرداگرد روشن تر بالولا ، وزیری کلفت (۱۳۰۵۷)

القاموس المحیط : فیروزابادی

۴۴۵*، نسخ سدهٔ ۸ ، در پایان ۴ ص نو نویس ترسپس ۵/۴ ص نونویس تازه باتاریخ چاشت ۲۳ ذق ۷۰۰ که باید تاریخ اصل نسخه باشد گویا برگها پاره و فرسوده شدهٔ بود و از روی آن این صفحه ها نوشته اند . ، عنوان ونشان وجدول شنگرف، از آن حاج احمد بن حاج محمد کریم تاجر در ۱۲۹۵ ، جلد مقوا گرد تیماج تریاکی ، وزیری (۱۳۰۵۸)

الصراح من الصحاح : جمال الدین محمد قرشی که در نیمهٔ روز سه شنبه ۱۶ صفر ۶۸۱ در کاشغر بپایان برده است (پایان نسخه)

۴۴۶*، نسخ میرزای عبرت ، جلد مقوا عطف و گوشه هـــــا تیماج سرخ ، خشتی ، (۱۳۰۵۹)

کلیات : ادیب پیشاوری ، دارای :

۱- قیصرنامه (ص ۱- ۲۲۹)

۲- قصاید و غزلیات فارسی (ص ۱-۸۲)

۳- قصاید عربی (ص ۱-۱۰)

(ذریعه ۱۷ : ۲۲۶)

۴۴۷*، نسخ سدهٔ ۱۰ و ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، آغاز در مقولات و انجام در برهان افتاده ، جلد تیماج آلبالویی ، مقوایی بالولای زرکوب ، ربعی (۱۳۰۶۰)

تلخیص المنطق : ابن رشد

۴۴۸*، نسخ سدهٔ ۷ و ۸ ، عنوان شنگرف ، حاشیه ها ریزتر ، انجام در « الفن الرابع فی تصنیف وجوه المعالجات بحسب الامراض الکلیة وهواثنا و ثلثون فصلا » و « الفصل الثـــانی والثلثون وصیة کالخاتمة فی انابای المعالجات نبتده» افتاده، جلد تیماج آلبالویی ترنجی درون وبیرون ، ربعی (۱۳۰۶۱)

القانون : ابن سینا

۴۴۹*، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ، جدول زرولاجورد ، با ۳۴ مجلس تصویر زن ومرد و خرس و خر ، ۱۲۱ گ ۱۷ س ، ازآن محمدحسین همدانی ، جلد تیماج قهوه ای ضربی ترنجی درون آلبالویی زرکوب، ربعی (۱۳۰۶۲)

الفیه و شلفیه یا **رسالهٔ باه**، در بیست و چهار باب گویا ریشهٔ آن رسالهٔ ابوبکر ازرقی هروی درگذشتهٔ ۵۲۷ باشد (فهرست نسخه های خطی فارسی ۴۷۶ و ۴۷۹)

۴۵۰، نسخ سید شعبان رشاد در ۱۲۸۵ ، ص ۱ و ۲ و دو صفحهٔ آخر قرآن پیش از دعاء ختم قرآن بزر آراسته ، عنوان زرین ، جدول زرولاجورد و شنگرف ، نشان شنگرف ، جلد روغنی زرین ، ربعی (۱۳۰۶۳)

قرآن

*۴۵۱، نستعلیق ۱۰ رجب ۹۲۸ (هامش برگ ۳۳۰ر) در آن آمده: «و این حاشیه هم از حضرت مخدومی قدس‌سره که برکنار همین رساله نوشته‌اند» (۳۳۳ر) با برگ شمار کهن در میانهٔ هامش دست راست، جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی، بغلی(۱۳۲۲۷)

کلیات: جامی، دارای:

۱- دیوان: مثنویات، غزلیات، رباعیات (در متن وهامش)

۲- رسالهٔ طریق خواجگان (للمخدوم الجامی قدس‌سره» (۳۳۰ر)

۳- سلسلةالذهب (۲۲۷پ)

۴- نی‌نامه (۳۳۴ر)

۴۵۲، نستعلیق محمد شفیع بن امین‌الدین محمد حسینی نطنزی در ۱۲ شعبان ۱۰۴۶، عنوان شنگرف، با شعر فارسی، با خط و مهر همان نطنزی، ۲۴۹ص، جلد تیماج سبزتیرهٔ لایی، ربعی (۱۳۲۲۸)

لوامع‌الاشراق فی‌مکارم اخلاق: دوانی

۴۵۳، نستعلیق سدهٔ ۱۱و۱۲، آغاز و انجام افتاده از سرگذشت فریدون تا باب‌در هزلیات (ص۴۰۷) ۴۱۸ص ۱۶س، ربعی (۱۳۲۲۹)

جوامع‌الحکایات، ساختهٔ از روی کتاب سدیدالدین محمد عوفی، و در آن (ص۹۷) از عوفی به عنوان مؤلف یاد شده «حکایات مؤلف کتاب محمد عوفی بخواری گوید» ولی در پایان (ص ۴۱۲) آمده: «گویدشاه‌جم‌جاه طهماسب»

*۴۵۴، نستعلیق ۱۳۱۲، ۱۸۱ص، جلد مقوا، خشتی (۱۳۲۳۰)

دیوان: آخندملامحمد صادق پسرملا رجب علی اصفهانی، به ترتیب تهجی، او به لهجهٔ اصفهانی هم سروده و و نسخ را هم خوب می‌نوشته و در هفتاد سالگی در ۱۳۰۵ درگذشته است.

(فهرست نسخه های خطی فارسی ۲۳۹۹)

*۴۵۵، نسخ سدهٔ ۹و۱۰، عنوان شنگرف جدول لاجورد، آغاز و انجام افتاده، ۴۷۷ص جلد تیماج مشکی ضربی مقوایی، وزیری (۱۳۲۳۱)

کامل‌التعبیر: حبیش تفلیسی، به‌ترتیب تهجی، نسخهٔ ما گویا تحریری از همین کتاب است.

*۴۵۶، نستعلیق علی‌رضای قاجار دولو در ۱۲۹۳، جلد تیماج تریاکی ضربی لایی، ربعی (۱۳۲۳۲)

کتابچهٔ‌مشق نظام: دارای‌چهار رساله:

۱- تاکتیک و علم قانون جنگ، با یازده نقشه (ص ۱-۴۴)

۲- امراض عمومی، به فارسی «۴۴-۴۶ ناقص)

۳- مشق گروهان، با بیست و دونقشه (مورخ ۲۲ ج۱/۱۲۹۳، ص۱-۴۵، با امضاء همان دولو)

۴- مشق یک باطالیان، باسی‌وسه نقشه

(ص ۱-۹۰، مورخ پنجشنبه ۲۶ رجب ۱۲۹۳، باهمان امضا)

*۴۵۷، نستعلیق ج ۲/۱۲۶۴، عنوان شنگرف، ۱۰۶ ص ۱۵ س، جلد تیماج حنایی، ربعی (۱۲۲۳۳)

تنکسوق نامهٔ ایلخانی : خواجهٔ طوسی

*۴۵۸، نستعلیق ۲۴ ج ۱/۱۰۸۱ از خط شیخ مربی آخوند در شهر طوس، عنوان ونشان شنگرف، جدول زرولاجورد، ۱۴۶۱ ص، جلد تیماج آلبالویی ضربی ترنجی میانه سبز درون سرخ مقوایی، وزیری بـــزرگ (۱۳۲۳۴)

مجالس المؤمنین: قاضی نورالله شوشتری

*۴۵۹، نسخ ترکی سدهٔ ۱۱ و ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، در حواشی نامهای سیدشریف (۱۲۸) وقاسم (کنار صفحات و ص ۲۸۷ و ۲۹۵ و در تکه‌ها کاغذ جداگانه که چسبانیده‌اند مانند ص ۱۴۱ و جزآن) وبیرجندی (۱۰۴) وع ب (۲۸۷) وم ح (۲۹۷) واحمد چلبی (۲۸۸ و ۲۹۱ و ۳۳۵) و عبدالرحمن (۲۹۰ و ۲۴۲ و ۴۲) و محیبی‌الدین (۲۹۳) واسرار (۲۹۶) وولی‌پاشاولی‌افندی (۲۸۵ وجاهای دیگر) و حسین (۲۹۴) دیده میشود، جلد تیماج مشکی مقوایی، ربعی (۱۳۲۳۵)

مجموعه

۱- حاشیهٔ شرح الملخص للچغمینی: موسی پاشا (۱-۴۸)

۲- حاشیهٔ بر همین شرح : فصیح الدین کوشوی (۵۱-۱۷۲)

۳ - حاشیهٔ بر همین شرح : سنان پاشا پاشا شهیر به ذکاء، بنام سلطان بایزیدخان پسرمحمد خان پسر مرادخان (۱۷۵-۲۷۵، انجام افتاده)

۴- حاشیهٔ بر همین شرح : میرزاجـــان حبیب‌الله شیرازی باغنوی، با نظر به حواشی بیرجندی و اخوین وکوشوی (۲۷۹-۴۰۰، انجام افتاده)

*۴۶۰، نستعلیق روز آدینه ۲۱ رجب ۱۲۴۸، عنوان وشکل شنگرف، جلد تیماج سبزلایی، ربعی (۱۳۲۳۶)

حل المسائل : قطب‌الدین بن‌عبدالحی لاری

*۴۶۱، نسخ عبدالغفوربن علی‌بک، بامهر او، عنوان و شکل شنگرف، جلد تیماج سرخ مقوایی، ربعی (۱۳۲۳۷)

مجموعه

۱- هیئت : قوشچی، نوشتهٔ همان‌عبد الغفور در ۲۲ ذح ۱۲۴۰ (با مهر او)

در آن آمده است : «در تاریخ اول محرم و سال هشتصد و چهل ویکم ازهجرت نبی ص که تاریخ جدید را بدان وضع کرده‌ایم» (ص ۳۶، فصل دوم باب ششم)

۲- تشریح الافلاك : بهائی (بهمان‌خط عبدالغفور در ۵ محرم ۱۲۴۰، محشی، ص ۱ نو نویس‌تر)

۳- ضرب‌التوشیح و المحاذات، به‌عربی با امضای حاجی حسین در ۱۲۴۶ که گویا مؤلف باشد (بامهر همان عبدالغفور)

*۴۶۲، نستعلیق سدهٔ ۱۲، عنوان‌ونشان شنگرف، بازایچهٔ تولدی در کرمانشاه در

۱۲۵۱ در ص ع ، ۲۲۷ص ، جلد تیماج سیاه لایی ، ربعی (۱۳۲۳۸)

لوایح القمر : کاشفی

*‌**۴۶۳**، نسخ محمد مسیح حسینی شیرازی در اصفهان در روز دوم هفتهٔ چهارم ماه یازدهم سال ۱۰۷۴، عنوان و نشان شنگرف، با حواشی عبدالعلی بیرجندی و محمد باقر منجم یزدی و محمدسمیع و نظام نیشابوری و اسمعیل وجمال‌الدین حسن و مظفر گونابادی وسیدشریف و علی‌رضای منجم وخ ل، با چند مهر در ص ع، ۲۹۳ گ، جلد تیماج تریاکی مقوایی ، وزیری (۱۳۲۳۹)

التکملة فی شرح التذکرة: شمس الدین محمد خفری که در روز دوشنبه ٤ محرم ۹۳۲ بانجام رسانده است.

*‌**۴۶۴**، نستعلیق محمدحسین بن لطف علی در روز سه‌شنبه ج ۲/۱۲۷۴ به‌درخواست حسن‌خان یاور ، با ۱۷ تصویر زرین ورنگین، از آن علی‌اصغربن علی نقی‌خان در تهران در ۲۰ رجب ۱۳۱۷ ، ۴۸۳ص ، جلد تیماج مشکی ضربی مقوایی ، رحلی (۱۳۲۴۰)

تحفة‌الملوك: سیدجعفر موسوی کشفی دارابی (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۰۶٤)

*‌**۴۶۵**، نسخ عباس بن حاجی‌محمد شیرازی در ۱۲ رجب ۱۲۵۲ ، عنوان و نشان شنگرف ، در ۲۳۶ ص ، جلد تیماج تریاکی لایی ، وزیری (۱۳۲٤۱)

لطایف‌اللغات: عبداللطیف بن‌عبدالله کبیر عباسی یزدی گجراتی در گذشتهٔ ۱۰٤۸ (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۹۵۰)

*‌**۴۶۶**، نوشتهٔ ۱۲٤۳ و ۱۲٤٤ ، در پطرزبورغ، جلد تیماج مشکی ترنجی مقوایی، رحلی (۱۳۲٤۲)

لغت‌سفری: میرزاابوتراب نصیری فراهانی وزراحسب گرجستانی مترجم دارالکتاب امپراطور روسیه در چهل سالگی که بازنشسته شده بود به ترتیب تهجی ، در پطرز بورغ ، در دو جلد :

۱- در ص ۱-۱۵۵ دارای ۵٦۰۰ لغت عربی به فارسی بسال ۱۲٤٤

۲- در ص ۱۵۷-۲۳۷ بامقدمه‌ای به‌فارسی ودارای ٤۰۰۰ لغت فارسی از روی فرهنگ سروری و شاهنامه بیشترش بی‌تفسیر، در دیباچه آمده که همهٔ آنها بایستی به روسی ترجمه شود ولی تنها در ص ۱ برابر روسی آنها نوشته شده است ، به‌سال ۱۲٤۳

*‌**۴۶۷**، نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان و نشان شنگرف ، در ٤۱۱ ص ۱۵س ، انجام اندکی افتاده ، جلد تیماج تریاکی ترنجی ضربی مقوایی ، ربعی (۱۳۲٤۳)

ترجمهٔ عدة‌الداعی ابن فهدحلی ساختهٔ شب دوشنبه ۲٦ ج ۱/ ۸۰۱ از نصیرالدین محمدبن عبدالکریم انصاری هروی بنام شاه تهماسب پسر اسماعیل صفوی و تزاق خان پسر محمد خان در هرات در ۱۲ شوال ۹٦۷ (ذریعه ٤- ۱۱٦)

آغاز: جواهر شکر و سپاس برآن معبودی که گردانید دعا و سوال را سبب رفع درجات

*۴۶۸، نستعلیق روزآدینه ۲۶صفر۱۳۱۱ گویا اصل، جلد مقوا، ربعی(۱۳۲۴٤)

المنجزفی مسألةالارث : از یکی از شاگردان حاجی اشرفی بارفروشی حاجی ملا محمدبن ملامحمد مهدی مازندرانی درگذشتهٔ ۱۳۱۵(ریحانةالادب ۱: ۷۵) به عربی وعبارتهای فارسی اوباعنوان(امامناحجة الاسلام دام علوه» در آن آمده است .

*۴۶۹، نسخ ابوطالب موسوی رضوی ازروی خط موسی طبسی که باتصحیح محمد تقی مجلسی درهامش بوده‌است، عنوان‌ونشان شنگرف ، با فهرست درآغازمورخ روزآدینه ج۶/۱۲۲۴، ۱۴۷گ ۲۹۴ ص ۱۵س،جلد تیماج تریاکی‌ضربی‌مقوایی ، بغلی (۱۳۲۴۵)

فقه‌الرضا: منسوب به‌امام‌علی‌بن‌موسی الرضا، همان شرایع ابن‌بابویه قمی است.

*۴۷۰، نسخ سدهٔ ۱۰ ، عنوان و نشان شنگرف ، ۲۰۷ص ۱۵س ، جلد مقوا عطف تیماج حنایی ، ربعی (۱۳۲۴۶)

مجموع سلطانی(نسخه‌ماوش ۱۰۴۶ ایوانف و ش ۲۰۰۱ دیوان‌هند) یا**مجموعهٔ سلطانی** (ص۱۶۷ فهرست افغانستان و ش ۳۳۰۹و۸۲۵ایوانف) با عنوان کتاب و فصل وسراسر پرسش و پاسخ یا سؤال و جواب‌است در۴۷ باب (دیباچهٔ نسخهٔما) یا ۲۰ یا۴۳ باب (نسخه‌های دیگر) در فهرست شیرانی (۲:۳۰۲) به‌هر دو نام آمده است

دانشمندان روزگار محمود غزنوی به دستور او آن‌را گردآوردند اگرچه‌نویسندگان درسبک آن دست برده وآن را به‌زبان فارسی تازه‌تری درآوردند ولی آن دیباچه میرساند که اصلی کهن دارد .

(ایوانف ۱: ۵۰۸ش ۱۰۴۶ و۲: ۲۵۷ش۳۳۰۹و۱:۵۰۱ش ۸۲۵-گنج بخش ۲: ۴۰)

آغاز: بسمله . حمدله ، و العاقبة للمتقین والصلوة علی محمد رسوله وآله اجمعین بدانکه این کتب معظم و مکرم در بیان مسائل فقه عبادات ونام این کتب « مجموع سلطانی » نهاده شده است بعون الله‌الهادی الی‌التوفیق ،که‌چون‌بندگی‌حضرت سلطان‌المشایخ والاولیاء سلطان محمود غزنوی را مهم پیش‌آمد و هر عالم را که درولایت او بود طلب فرمود که در برابرما در مهم بیایند و عالمان ملك اورا مشکل پیش‌آمد که اگر هر سالی این پادشاه رامهم پیش خواهد آمد همه عالم را با خود خواهد برد ، پس‌باید که این قانون را رفع کنیم وجمیع عالمان وفقهیان مسائل را از کتابها جستند و این‌نسخه سنداقوی راست کردند و تصنیف جمیع عالمان است و یکی‌از ازیشان علماء ظریف بودولطیف نحیف‌الحس، این پیش پادشاه مذکور داد وگفت‌که هر مشکل ودشواری‌که پیش‌آیداز کتب‌مذکور مسأله دیده حل بکنید .

جمله چهل وهفت باب است .

باب اول در بیان وضو .

سوال: متوضی اگر ترتیب متوضی منصوص ترک دهد یعنی شستن پای بردست مقدم دارد هر عضوی‌که مقدم است مؤخر دارد وضو جایز باشد یا نی؟

جواب: باشد اما مخالف سنت است و سوافقت رفض شود. کذا فی مجمع البحرین.

انجام: سوال: در صورتی که بر خمر غیر معین وخوك غیر معین مناکح کردند حکم چیست؟

جواب: قیمت خمر ومهر مثل در خوك. کذافی الکافی. لااله الاالله. محمد رسول الله. الله باقی والعبد فانی.

*۴۷۱، نستعلیق به یک خط درهمهٔ شماره‌ها، ۲۷۵ص، جلد مقوا گردوعطف تیماج تریاکی ضربی، ربعی (۱۳۲۴۷)

مجموعه

۱- مجموعهٔ مطالب علمی و احادیث از کتب شیعی به عربی و فارسی از صاحب و کاتب مجموعه «حسن واعظ الاثنی عشری» (ص۱-۱۸۶)

۲- گزیده‌ای از رسالهٔ سولانا عبدالعلی خادم بن محمود خادم چاپلقی در خبر و کلام شیعی از همان واعظ (۱۸۷-۲۰۳)

۳- قصایدی از حسن کاشی و کاتبی وناصرخسرو (۲۰۴-۲۷۵)

*۴۷۲، نسخ سدهٔ ۱۳، با یادداشت بخشش صوفی میرزا محمد پسر حاجی فتح الله یک دست خانه های خودرا با دکان پهلوی مسجد پدرش به دخترش نوشین مورخ ٤ شوال ۱۲۹۸ (ص ۲۷۱) و یادداشت دیگر مورخ ۱۳۱۸ (ص ٤٦۲) جلد تیماج تریاکی ضربی ترنجی مقوایی، بغلی (۱۳۲۴۸)

مجموعه

۱- مختصر فی الفقه علی مذهب الامام الشافعی: قاضی تقی الدین ابوشجاع احمد بن الحسین بن احمد الاصفهانی درگذشتهٔ ۵۹۳، به عربی (نوشتهٔ محمد سعید بن سعدالدین حسینی کلجینی، ص۱-۶۹) این رساله همان التقریب فی الفقه یا غایة الاختصار و نهایة الایجاز او است (بروکلمن ذیل ۱: ۶۷۶- معجم المؤلفین ۱: ۱۹۹)

۲- اتمام الدرایة لقراء النقایة: سیوطی، در چهارده علم، متن وشرح است هر دو از خود اواست (نوشتهٔ همان کلجنی در ۱۲۸۶ در روستای کلجین، ص ۷۰-۲۷۱)

۳- شرح قصیدة بدءالامالی: امام الحرمین سراج الدین ابومحمد علی بن عثمان اوشی فرغانی حنفی که در ۶۶ بیت به سال ۵۶۹ سروده است ولامیه است. (۲۷۲-۳۱٤) (چلبی در قصبده)

آغاز متن: یقول العبد فی بدء الامالی
لتوحید بنظم کاللالی
اله الخلق مولانا قدیم
وموصوف باوصاف الکمال

انجام: وکونوا عون هذا العبد دهرا
بذکر الخیر فی حال ابتهال
لعل الله یعفوه بفضل
ویعطیه السعادة فی المآل
وان الحق ادعو کل وقت
لمن بالخیر یوما قد دعالی

آغاز شرح: اله مالك مولی الموالی
له وصف التکبر والتعالی
اله لا ینازعه شریك

و یخلق ما یشاء بلا مثال
جلیل جل عن مثل و شبه
عزیزعزعن عم وخال
یقول العبد فی بدءالامالی
لتوحید بنظم کاللالی

المراد بالعبد نفسه ، البدء الابتداء ، الامالی جمع الاملاء و هوالکتب عن ظهر القلب من غیراستعانة بکتاب ، المراد بالتوحید توحیدالله تعالی.

انجام : و یجعل عاقبة امره خیر اجزاه الله تعالی من ذلک جزاء حسنا و یعفوعنه و عفا لطفا وکرما و ادعوالله له بالرضوان و الرحمة والغفران انه ولی الاجابة و التوفیق و جعلـه وایانامع النبی الکریم الرفیق

٤- شرح قصیده شمس الدین ابی الحسین علی بن محمدبن سلیمان الشهیدی الاوثنی(١) : احمدبن محمدالختنی (٣١٦-٣٧٥) شرح همان متن است ولی منسوب به دیگری

آغاز : قال الفاضل .... شمس الدین ابوالحسین علی بن محمدبن سلیمان الشهید الاوثنی قدس سره :

یقول العبد فی بدء الامالی
لتوحیـد بنظم کاللالی
اله الخلق مولانا قدیم
و موصوف باوصاف الکمال
هوالحیی المدبر کل امر
هوالحق المقدر ذوالجلال

قال الشارح احمدبن الختنی غفرالله له : قوله یقول العبد الخ ، قال العبد الضعیف: اراد المصنف بقوله یقول العبد نفسه وانما بدء بنفسه دون الحمد و الصلاة کما هو داب المصنفین فی مبدء الکتاب لما فی ذکرنفسه باسم العبد من رویة عجزالنفس و رویة عجزالنفس اداءشکرالله تعالی

انجام : یسلی القلب کالبشری بروح
ویحیی الروح کالماء الزلال

ای یفرح بهذا الوشی کما یفرح البشارة باتیان محبوب اوبخیر، و کل منها راحة القلب. و یحیی الروح ایضا بعلمه بعد موته بالجهل ، کالماء الذی لاکدورة فیه ، فانه یحیی الارض بالنبات بعدیسها

فخوضوافیه حفظا و اعتقادا
تنال الحفظ اصناف المقال
وکونواعون هذاالعبد دهرا
بذکر الخیر فی حال ابتهال
لعـل الله یعفوه بفضل
و یعطیه السعادة فی المآل
وان الحق ادعوا کل وقت
لمن بالخیر یوما قدد عالی

در فهرست بانکیپور (١٠: ١٤ تا ٢٧ ش ٥١٣ تا ٥١٦) از چند شرح و حاشیهٔ این متن یاد شده است نیز در فهرست مونیخ ش ٤٧ و فهرست شیرانی (٢: ٢٣١) ، بروکلمن (١: ٤٢٩ وذیل ١: ٧٦٤) هم از خود آن و ترجمه و شرحهای آن یاد کرده است که رویهم به ٣١ میرسد.

٥- الفقه الاکبر : شافعی (٣٧٦-٣٩٧) در چند فصل کوتاه وکلام است از معرفت

١- ابوالحسن علی بن محمد موسی فاسی ١٣١١ «قصیدة فی مدح المصطفی» دارد (معجم المؤمنین ٧ :

وعلم و تکلیف تا شرایط امامت و تقوی‌صحابه (آستانهٔ قم ٤: ١٢٠- ٥٩٥٧ ش ٧مج).

۶- ایها الولد: ترجمهٔ عربی فرزندنامهٔ غزالی (٣٩٨-٤٤١٦)

٧- گزیدهٔ از بابی از منهاج العابدین غزالی (٤١٦-٤٢٧)

٨- خلق الاعمال : دوانی (٤٤٢-٤٤٧)

٩- الفقه الاکبر: ابوحنیفه(٤٤٨-٤٥٨) از ایمان‌وکبایر آغاز ومیرسدبه سه‌فرقهٔ شقی وسعید

١٠- خواب گزاری برای محمد خوارزم شاه پادشاه بلخ که دانشمندان کشور او به دستور او ساخته‌اند، به ترتیب تهجی، به شرطی که تنها در یک برگ باشد ، به عربی(٤٥٨-٤٦٠)

١١- الحیوانات التی تحل بلاخلاف‌فی مذهب الشافعی، به عربی (٤٦٠- ٤٦٢)

١٢- شعرهای حیرت کردستانی(درحواشی ص ٢٤١و٢٣٢ وجاهای دیگر)

***٤٧٣** ، نستعلیق آغاز ذق ١٢١٤ ، عنوان ونشان شنگرف ، جلد تیماج مشکی لایی ، ربعی (١٣٢٤٩)

انباءالانبیاء : محمداسماعیل نوسلمان قزوینی ، در نبوت خاصه از روی کتابهای آسمانی به فارسی ، پابندی در پایان در دلیل نبوت خاصه گویا از همو (ذریعه ٢: ٣٠٤- فهرست نسخه‌های خطی فارسی ٨٩٤)

***٤٧٤**، نسخ سدهٔ ١٢، نشان شنگرف ، جلدتیماج حنایی ضربی لایی، ربعی(١٣٢٥٠)

تام‌الحکمة لاکمال النعمة : مؤلف عنقائیه

عرفانی است و در آن یاد شده است از: ملا محراب گیلانی در اصفهان ، سید محمد مهدی‌بحرالعلوم بروجردی ، شیخ جعفرنجفی، شیخ احمداحسائی، آقا محمد هاشمای‌شیرازی، شیخ عبیدالله کرد و پیشکویی‌قطب ، میرزا فضل‌الله منشی خاوری ، میرزا شفیع نوری صدراعظم‌فتح علی‌شاه.

آغاز: بسمله . و به ثقتی ،. چون همواره حق تعالی از بدو خلقت آدمی وعالم واقعی واشیاء امکانیه به جهت معرفت و شناسایی خود

انجام : نام نهادم او را به مقدمهٔ تام الحکمة لاکمال النعمة ، وفقنی‌الله وایاکم بالثبات فی‌الصراط المستقیم بحوله وقوته

***٤٧٥**، نسخ به یک خط در همهٔ شماره‌ها ، عنوان و نشان شنگرف ، جلد تیماج حنایی لایی ، ربعی (١٣٢٥١)

مجموعه

رساله های حسن‌بن عبدالرحیم‌مراغی:

١- مدارك‌الغرائب فی‌مسالك‌العواقب ومشاهدالعجائب فی‌مناهج المناقب فی‌احوال الموت وما بعده من عالم البرزخ و المعاد والمحشر علی ما بلغ من‌المعصومین ، در یک مقدمه و بیست باب به عربی به نام شاهزاده تهماسب‌میرزا مؤیدالدوله (١-١٧٠) (ذریعه ٢٠: ٢٤٠)

٢- تحقیق‌سرالخلقة وکشف سرالخلیقة بحیث ینکشف الحقیقة ، بنام همان شاهزاده‌به

عربی (۱۸۴-۱۷۱ ، نوشتهٔ ۱۲۶۰ ، باحواشی «منه ، منه ایده‌الله» به‌خط نستعلیق).

۳- مشکوة الحکمة و مصباح البیان فی معرفة الحجة الناطق فی کل زمان و ابطال جمیع الملل والادیان بالادلة العقلیة و البرهان والکشف والعیان و اثبات مذهب الحق فیما بین المذاهب و الادیان ، در یک مقدمه و چهار رکن به عربی ، ساختهٔ روز چهارم هفتهٔ چهارم ماه سوم سال ۱۳۵۲ (۲۱۱-۱۸۷ ، نوشتهٔ ۱۲۶۱)

۴- مسالک الطریقة ومدارک الحقیقة و مناهج البصیرة ومشاهدالمعرفة ، بنام محمد شاه غازی، در یک مقدمه و سیزده باب، به‌عربی، ساختهٔ دههٔ سوم ماه دهم ۱۲۵۹ (نوشتهٔ ۱۲۶۱، ۲۸۵-۲۱۳)

۴۷۶*، نستعلیق محمدصادق بن‌علی حسینی در روز چهار شنبه ۱۰ صفر ۱۲۵۸ ، عنوان و نشان شنگرف ، با افزوده‌های او در هامش ، با فال حافظ از سید مهدی در قلعهٔ شیشه و ابوالقاسم موسوی پسر همین سید مهدی در شب یک شنبه ۲۶ذق ۱۲۴۴ و از خود همان‌نویسندهٔ نسخه در پایان ، ۱۹ ص جلد تیماج تریای کی ضربی لایی ، خشتی (۱۳۲۵۲)

لطیفهٔ غیبی : محمدبن‌محمددارابی فارسی ، در شرح دیوان حافظ به فارسی.

۴۷۷*، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، متن‌شنگرف ۳۷۷ص، با تملک ۱۲۹۶ و یادداشت ۱۳۲۶ ، ربعی (۱۳۲۵۳)

الفوائدالضیائیة : جامی

۴۷۸*، نسخ ۲۹ج۱/۱۲۳۲، عنوان ونشان شنگرف ، ۱۷۲ ص ، جلد تیماج‌مشکی ربعی ، (۱۳۲۵۴)

شرح الانموذج: محمدبن‌عبدالغنی‌اردبیلی، بنام علاءالدین احمدبن صدر عمادالدین مفضل کاشانی

۴۷۹*، نسخ ۱۳۰۸، عنوان‌شنگرف، جلد تیماج آلبالویی ضربی لایی ، بغلی (۱۳۲۵۵)

مجموعه

۱- الدرة الالفیة فی‌علم‌العربیة : ابن‌معط درگذشتهٔ ۶۲۸ (ص ۱-۸۷ ، نوشتهٔ احمدبن معصوم‌بن‌علی‌اشرف انصاری در روز سه‌شنبه ۸صفر ۱۳۰۸)

۲- غرة الصرف فی‌علم‌الصرف : علی‌نقی بن‌محمد رضای گرم رودی اشلقی انصاری که در ۱۲۹۷ ساخته است ، به فارسی (نوشتهٔ ۱۸ محرم ۱۳۰۸)

۴۸۰، نستعلیق سدهٔ ۱۱، جلد تیماج تریاکی مقوایی ، بغلی (۱۳۲۶۵)

مجموعه

۱- رسالة فی‌النفس ، در هفت باب (۱-۱۰)

۲- رسالة فی معرفة الحقیقة و ان تعقل الحق باعتبار انه واحدو مبدءللموجودات و مسلوب‌عنه الکثرة و الاشتراک مع الموجودات فی‌وجوده و انه یستحیل ان یکون له‌مهیةوراء وجوده (۱۱-۵۸)

دربارهٔ مجعولیت ماهیات و اصالت وجود وامتناع دریافت حقایق اشیاء است و درآن از اهل الذوق و التحقیق یاد شده وگویا ناظر به آراء دوانی باشد.

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی ابان بمستقرات الهمم مراتب علم الیقین و عینه وحقه ودرجاته واوضح بسکون قلق الطالبین حال الوصول الی منتهی شاو نفوسهم، تفاوت حصص عقولوهم و اختلاف رتب حقائقهم فی منازل معرفته سبحانه و آیاته المودعة فی حضراته القدسیه و ارضه وسمواته ... وبعد فانه لایخفی علی الالباب ان فلک العبارة بالنسبة الی فلک المعانی المجردة والحقائق البسیطه من حیث تعینها فی الاذهان ضیق جداو هکذا فلک التصورات و التعینات الذهنیة بالنسبة الی عرصة التعقلات النفسیة و التصورات البسیطة و هذا الامر فی التصورات النفسانیة البسیطة الی تعقل العقول و النفوس الکلیة للکلیات.

انجام: ثم اقول وکان من شرط الادب الاقتصار علی فواید مولانا نفع الله به لکن ربما اوهم ان الموجب لذلک اهمال مافذکر الداعی هذه الالمامات ظنا فی استدامة المفاوضة المولویة والاستزادة من فوایده و ماسکت عنه ولم یذکر علیه شیأ فسببه احدالامرین: امالان البحث فیه یحتاج الی فضل بسط یفضی الی التطویل والابرام و انا الاستشراق الداعی علی کمال التحریر المولوی و تقریره و وجوب الوقوف عند ذلک لحصول الری الذی لایبقی احتیاجا الی مزیدبیان والله سبحانه یزیل بنور ارشاده ظلم الشکوک الذواهی ویبقیه رکنا یلجا الیه ویعول فی کشف کل معضلة علیه والسلام معادعلیه ورحمةالله و حسبناالله ونعم الوکیل

۳- شرح العقائدالعضدیة: دوانی (۵۹-۲۳۰، محشی)

۴- **النیروزیة**: ابن سینا (۲۳۱-۲۳۷)

***۴۸۱**، نستعلیق اسماعیل بن عبدالرحیم سرخه‌ای سمنانی در روز یکشنبه ۲۰ رمضان ۹۱۸، عنوان شنگرف، از آن علی علی یاری، بهاسی شاهی، ازآن همای شیرازی با خط او در ص ۱، ۲۹ ۱ ص، جلدمقوایی لولادار وعطف تیماج تریاکی، بغلی (۱۳۲۵۷)

حاشیة حاشیة تحریر القواعدالمنطقیة فی شرح الرسالة الشمسیة: عمادبن یحیی بن علی فارسی، حاشیهٔ اواست برحاشیهٔ سیدشریف علی گرگانی بر شرح قطب رازی بر متن کاتبی

***۴۸۲**، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۰و۱۱، عنوان ونشان شنگرف، از آن حسن بن عبد الغنی حسینی ورضی حسینی در ۱۱۹۹، جلد تیماج تریاکی لایی، بغلی (۱۳۲۵۸)

۱- **مختصر التحفة الکلامیة** لمولفها بحذف مافیها من القوانین المنطقیة و ایجاز ما حررلها من الدلایل الکلامیة، علی خمسة ابواب: فی التوحید (فی مسائل فی کل الابواب) فی العدل، فی المعاد، فی النبوة، فی الامامة (ص-۵ آ، نسخ حبیب الله بن سلام)

۲- رسالة فی وجودالوجود یا الرسالة الوجودیة: جامی (نستعلیق، ۱۷-۲۵) چنین است آغاز آن «الوجود ای ما بانضمامه الی

الماهیات یترتب علیها آثارها المختصة بها موجود »

(دانشگاه ۳ : ۵۱۷ و ش ۱۹۲۸/٤ و ۴۵۷۹/۳ - طلس ص ۳۳۲ش ۳۵٤۷/۲- آستان قدس ٤: ۱۰۵ش ۷۱۶تا۷۱۸ -جامی حکمت۱۶۱)

۳- اثبات الواجب : میرصدرالدین محمد دشتکی کشتهٔ در ۹۰۳ که بنام سلطان احمد بهادر کشتهٔ در ۹۰۳ در ۱۲ فصل ساخته است (نسخ عبدالقائم بن عبدالوهاب ، ۲۶-۸۷)

(آستان قدس ٤:۳ - الهیات ۴٤۳)

٤- اثبات الواجب : جلال الدین محمد دوانی (۹۰-۱۰۰) در دو مقصد یا مسلک (آستان قدس ٤: ۶) نخستین رسالهٔ اواست ، نام پادشاه در نسخهٔ ما سفید مانده است.

۵ - شرح همین رسالهٔ دوانی گویا از محمد حنفی که به نام یکی از بزرگان دربار ساخته است (۱۵۸- ۱۸۳، نستعلیق)

(الهیات ۱: ۳۹۵ بنام حاشیه - دانشگاه ٤-۲۰۸۹ - آستان قدس ش ۲ حکمت)

آغاز : الحمد لمن تقدس جنابه عن ان یکون شریعة لکل وارد

انجام پاره شده: العلة التامة للمجموع ...

*۴۸۳، نسخ سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف، ۴۰۳ص ۱۵س ، جلد تیماج حنایی ضربی مقوایی ، بغلی (۱۳۲۵۹)

مفتاح اسرار حسینی: عبدالرحیم بن محمد یونس نوربخشی دماوندی ، در سی وهفت مفتاح و ساختهٔ در ۱۱۶۰ (نام کتاب) او شاگرد محمد صادق آخوند پلی یا پلویی اردستانی است که مجلسی او را از اصفهان بیرون کرده بود و او در ۱۱۳٤ درگذشته است و از او است رسالهٔ جعل (دانشگاه ۲۰۳۷-۲- آستان قدس ٤ : ۲۰۰- ریحانة الادب ۱ : ۵۹- ذریعه ۱۱: ۱۶٤- تذکرة القبور ۲۲- گاهنامهٔ سال ۱۳۱۲ ص ۱٤۳ - فهرست نسخه های فارسی ۷۷۶ و ۱٤۰٤ - مجلس ۲:٤۲۷- طرایق الحقایق ۳ : ۱۶۱) درعرفان شیعی اخیر است و در آن از مصارع المصارع طوسی و مصارع الحکماء شهرستانی یاد شده است .

چنین است فهرست مفتاحهای آن :

۱- اثبات صانع

۲- دلیلی است از عالم ربانی و عارف حقانی استادیم مولانا محمد صادق اردستانی قدس سره العزیز که در اثبات مبدء و معاد اشیاء بوده است

۳- در عینیت وجود واجب

٤- دربیان واجب الوجود به معنی نفی شرکت واجب در مفهوم وجوب وجود

۵- دربیان توحید وحدت به طریق عرفاء

۶- دربیان فرق میان علم ومعرفت وعالم وعارف

....

۳٤- در بیان سر سالک و بیان منامات وافعال ومراقبه

۳۵ - دربیان تحقیق کشف و قلب و مجاهدهٔ نفس

۳۶ - در بیان اینکه اولیاء به چشم قلب مشاهدهٔ انوار می‌نمایند

۳۷ - در بیان توبه نمودن ومشغول شدن مرید به ذکر و عبادت به ارشاد مرشد کامل وبیان اطوار سبعه.

(بنگرید به فهرست‌آستان قدس)

***٤٨٤** ، نسخ سدهٔ ۱۲و۱۳ ، عنـــوان شنگرف ، ش ۷ نستعلیق سدهٔ ۱۲و۱۳ ، جلد تیماج مشکی مقوایی ، بغلی (۱۳۲٦۰)

مجموعه

۱- رسالهٔ روحیه قدسیه : قطب‌الدین محمد حسینی نیریزی (۱-۱۹) به عربی

۲- تحمیدات : از همو ، دردوازده‌تحمید به نظم عربی (۲۱-٦۸)

۳ - شرح خطبةالوسیلة علیع به نظم‌ونثر از همو (٦۸-۷۸)

٤ - قصیدهٔ عشقیه : از همو که دره۱۱٤ در ده اشاره در برابر غزل‌عطار به‌عربی‌وفارسی سروده است (۸۰-۲۱٤)

۵- قصیدهٔ ابداعیه : از همو ، در چند اشاره به عربی (۲۱۵-۲۳۰)

٦- قصیدهٔ منهاج‌الهدی ، : از همو ، در چند اشاره به عربی (۲۳۰- ۲۳۹)

٦- رسالهٔ جوابیهٔ محمد باقر مجلسی در تصوف (۲٤۰-۲۵۱)

***٤٨٥**، نستعلیق شوال ۱۰۸۳ ، عنوان شنگرف ، با حاشیهٔ «لمحرره عفی عنه ،لمحرره» در ص ۵۹ و ۸٤ و جاهای دیگر ، بانشانهٔ «بلغ » در ص . ۲و جاهای دیگر ، با حواشی «ح‌س‌ی » گویا از آقا حسین خوانساری ، در ص‌ع آمده که آنچه در این نسخه‌دیده‌میشود بهتر از اصل است و گویا اصل سهو قلم باشد، باشعر ملاملك قمی وملادرکی در آغاز ،در ص۳۳ افادات‌رجب‌علی‌واحدتبریزی آمده‌است جلد تیماج تریاکی ضربی زرکوب مقوایی ، ربعی (۱۳۲٦۱)

الجوهر النصید فی شرح منطق التجرید : علامهٔ‌حلی

***٤٨٦**، نسخ محمد حسین قزانچایی در ۱۲٤۰، عنوان و نشان شنگرف ، جلد تیماج تریاکی لایی ، ربعی (۱۳۵۲۵)

شرح‌نصاب‌صبیان‌فراهی : حسین بن محمدرضای شریف طالقانی ، با عنوان اصل وشرح به فارسی (فرهنگ نامه‌ها ۲۰۳ - شمار ۱۰۲۹-ذریعه ٤:۱۰۵- فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۹۹۳)

آغاز: بسمله . و به نستعین ، الالآلاء الآلاءالاله الحکیم. لآلی متلالی‌محامد کامل نصاب و جواهر زواهر اثنیهٔ افزون از حیطهٔ حصر و حساب که در قعر بحرخـواطر سخن پروران پرورش یافته زینت افزای تارك افتخار وزیب‌بخشای فرق اعتبار رجزخوانان معرکهٔ ثناگستری و عروض دانان دبستان دانشوری گردد

انجام : و سکون لامش .از جهت وزن شعر است .

***٤٨٧**، نستعلیق خوش سدهٔ ۱۱و۱۲، ۵۲ ص، جلد مقوا ، بغلی (۱۳۵۲٦)

مجموعه

۱- تیراندازی (ص۲-۱۷)، نستعلیـق

خوش سدهٔ ۱۱)

آغاز: بسمله . حمدله ... اما بعداین رساله‌ایست در بیان تیرانداختن و قبضه گرفتن قال‌النبی:

انجام: چنان است که اگر پشه بنشیند نجنبد روز به روز باید کشید تا بازو قوت گیرد والله‌اعلم بالصواب

۲- صراط السطور یاصراط‌الخط یاقواعد خطوط یا رسالهٔ منظوم در علم خط: سلطان علی مشهدی (۸۴۱ یا ۸۳۵- ۹۲۶) که برای دخترزادهٔ خود محمد هاشم هاشمی حسینی در سال ۹۲۰ در ۸۵ سالگی سروده است (هنر ومردم ۷-۸۶:۳۵) (۱۰-۴۴، بهمان خط، عنوان شنگرف،

آغاز: ای قلم تیزکن زبان بیان)

۳- مخمس وحدت در بارهٔ علی ابی‌طالب به فارسی (۴۵-۵۲، نستعلیق سدهٔ ۱۲)

* **۴۸۸**، تعلیق سدهٔ ۸، عنوان شنگرف، ۲۷ گ آغاز و ۲۳ گ انجام نستعلیق مورخ روز سه شنبه ۷ع۲/۱۲۶۱، با دویادداشت مورخ ۱۲۹۸، به خط میرزا محمدعلی دابی در ص ع و دویادداشت مورخ ۱۲۶۳ درپایان، وزیری، جلد تیماج مشکی ترنجی‌مقوایی (۱۳۷۲۹- ش ۲۸۸ بیانی)

اختیارات بدیعی: حاج زین‌العطار علی بن حسین نصاری (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۴۶۰)

***۴۸۹**، نستعلیق سدهٔ ۱۳ و ۱۴، ۲۷ قطعه تجلید شده در یک محفظه گذارده، رحلی بزرگ (۱۴۲۰۶)

مرقع دارای:

۱- نامهٔ قائم‌مقام به وقایع نگار پس از مرگ عباس میرزا از خراسان

۲- خط عباس میرزا خطاب به‌وزیروقت دربارهٔ جنگ گنجه.

۳- نامهٔ قائم مقام به برادرش میرزا موسی‌خان دربارهٔ کشته شدن گریبایدف ایلچی‌دولت روس.

۴- نامهٔ او به بهمو به فرمان عباس‌میرزا دربارهٔ گفتگوهای خود باروسها.

۵- نامهٔ عباس میرزا به خط خود به میرزاتقی‌خان وزیر.

۶- نامهٔ قائم‌مقام به‌ابوالفتح خان‌قره‌باغی پسر ابراهیم‌خان قره‌باغی.

۷- رقم عباس میرزاخطاب به امیرنظام به خط قائم مقام،

۸- دست خط عباس میرزا خطاب به میرزاتقی‌خان وزیر برای ایلچی‌نجیب‌افندی که پس از صلح ایران با روم (عثمان) نزد فتح علی‌شاه آماه بود وحاجی قاسم خان سرتیپ ازطرف نایب‌السلطنة صلح نامه را نزد سلطان محمودخان برده بوده است.

۹- فرمان عباس میرزا به خسروخان‌والی کردستان در ۱۲۴۹

۱۰- نامه به خط محمد شاه به میرزاتقی خان امیرکبیر

۱۱- نامهٔ عباس میرزا به مادر خانلر میرزا

۱۲- نامهٔ به عباس میرزای ولی‌عهد

۱۳- خط امیرنظام

۱٤- نامهٔ دوستانه

۱۵- نامه‌ای درباری ودیوانی

۱۶- نامهٔ به عباس میرزا

۱۷- نامهٔ درباری

۱۸- فرمان ولی‌عهد به محمدباقرخان در ۱۳۰۳

۱۹- نامهٔ به صدراعظم در ۱۳۱۸

۲۰- نامه‌ای از مجلس اعظم به‌وزیر نظام در ۱۲۹٤

۲۱- نامهٔ میرزاحبیب‌الله‌خان رئیس ادارهٔ مالیهٔ کرمان در ۵ج/۳۶ .

۲۲- نامه‌ای دیوانی که در آن آمده که میرزامحمد دکتر مواظب من است و پنجاه تومان خرج کنید و اهل وعیال اورا به‌کرمان شاه بیاورید با رسید آن مبلغ به «ابوالحسن بن دکتر محمد» به خط او در زیر نامه.

۲۳- نامهٔ امیرنظام در ۱۰ رجب ۱۳۱٤

۲٤- نامهٔ مظفرالدین‌شاه در صفر ۱۳۱٤ به امیرنظام .

*۴۹۰ ، نستعلیق محمدبن محمدشریف بن محمدبن شیخ زین‌الدین به فرنودهٔ مخدوم زاده خواجه جلال‌الدین [اکبرخوافی)] در پایان رجب ۱۰۷۰ (پایان دفتر ۱) و روز دوشنبه ۲۸شوال ۱۰۷۰ (پایان ج۱) عنوان شنگرف، در ص ع آمده «فرستادهٔ خواجه جلال الدین اکبر خوافی مبنی بر سیصد وهشت ورق محتوی برسی‌جزو» ، « به نظر رسیدنهٔ ۱۱۱» از آن مرتضی قلی ، با مهر کیومرث وعبدالرحیم ، ۳۰۸ گ ، رحلی ، جلد تیماج حنایی ضربی مقوایی (۱٤۲۰۱)

نفایس‌الفنون و عرایس‌العیون : شمس‌الدین محمدآملی

*۴۹۱ ، نسخ کی‌قبادبن حاجی‌علی بحرآبادی در روز شنبه ۲۶ذح ۹۶۳، بایک پیشانی ، جدول زر ولاجورد ، عنوان ونشان شنگرف ، ج۳، رحلی (۱٤۲۰۲)

مجمع‌البیان‌العلوم القرآن : امین الاسلام ابوعلی‌طبرسی

*۴۹۲، نستعلیق محمدحسن بن ملانجف قزوینی به فرمایش میرزا رضا در ۱۱ذق ۱۲۷۳، با سرلوح ، جدول زرولاجورورد و شنگرف ، عنوان و نشان شنگرف ، ازآن‌فرهاد میرزا در ۲۵ صفر ۱۲۸۹، با خط و مهر او در ص ع ، جلد ساغری مینای ضربی ترنجی مقوایی ، رحلی (۱٤۲۰۳)

روضة‌الانوار عباسی: محقق‌محمدباقر شیرازی

*۴۹۳، نستعلیق محمد مؤمن در رجب ۱۰۳۸، با مهر ابوالقاسم موسوی، آغازافتاده، ربعی ، جلد روغنی با گل و بوته زمینه سبز گرد سرخ درون گل یاس زمینه‌سرخ (۱٤۲۰٤)

لوایح‌القمر : کمال‌الدین‌حسین کاشفی سبزواری (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۳٤٤)

*۴۹۴، نستعلیق روز یکشنبه ۱۲ رجب ۱۳۰۸ به خواهش حاجی درویش احمد نقال

متخلص به روشن از روی نسخهٔ مغشوش آشفته وبی‌املاء ، جلد تیماج سرخ ضربی مقوایی (۱۴۲۵۵)

وامق و عذراء ، به نثر فارسی باید از ظهیرالدین حسن بن ناصرالدین یحی خطیب کرمانی زندهٔ در ۹۲۶ باشد

(دیباچهٔ وامق و عذرای عنصری از محمدشفیع - ادبیات ۱ : ۴۳ - ۲۳۴ دانشگاه ۳۴۸۱)

آغاز : داستان وامق و عذراء، راویان اخبار کهن و بلبلان داستان‌سخن‌چنین روایت کرده‌اند که در انتهاء و اواخر زمان حضرت داود ع در مملکت سبا و دیار یمن پادشاهی بود درکمال عدالت .... نام او شراحیل سلک قحطان

انجام : از زیارت جمال پدر ومادر خود مسرور وشادمان گشته مراجعت‌به‌شهر سبا می کردند .

بیت

مدام‌از قاصدان‌هر هفته‌یک‌بار
به‌یک دیگر رسانیدند اخبار
سخن پرداز نقل عشرت انجام
حکایت را بدین‌جا داده انجام
کس‌دیگر پس‌از این‌داستانی
نداد از وامق و عذا نشانی
والسلام خیر ختام .

۴۵۹* ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوان ونشان شنگرف ، حواشی به نستعلیق ریز با نشانهٔ «منه» ، ربعی ، جلد تیماج زرکوب مقوایی، (۱۴۲۵۶)

تلخیص‌الاقوال‌فی تحقیق احوال الرجال: میرزامحمداسترابادی که در ۱۰ ج ۹۸۸/۲ به‌انجام‌رسانده‌است(ادبیات۱ : ۱۳۶)

۴۹۶* ، نسخ یوسف‌بن‌عبدالله راس الجراحان‌پادشاهی‌در روز چهارشنبه میانه‌های شوال ، با ماده تاریخ : بیت چون ظ ح الدی هجر تده حساب - اولدی اوقی‌قیسد .... (زیر کاغذ رفته) از سدهٔ ۱۰ است ، با دیباچهٔ ناتمامی در ص ع به خط نستعلیق ، ربعی ، جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی (۱۴۲۵۷)

شرح‌الاسباب والعلامات : نفیس‌بن عوض‌بن حکیم طبیب کرمانی.

۴۹۷* ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، ۲۰۶ گ ۱۷ س ، ربعی ، جلد تیماج آلبالویی ضربی مقوایی از یکسوی (۱۴۲۵۸)

حکم‌الریاضی: فیاض‌ثالث،محمدزمان بن محمدصادق‌بن ابی‌یزیدشافعی‌حنفی‌انبالجی دهلوی مؤلف‌غایةجهدالحساب فی‌شرح‌خلاصة الحساب در ۱۱۳۰ و ارتفاع الجبال در۱۱۱۴ ورساله در هیئت که در ۱۱۲۰ (الهام‌الغیب) در یک مقدمه و دو بخش و یک خاتمه ساخته است (ش ۲/۳۷۰ بلوشه) و شاید این هم همین حکم‌الریاضی باشد که شرحی است بر ملخص.

او منتهی‌الادراک و شرح تذکرهٔ سید نیشابور و تحفه و تذکره را خوانده است (بلوشه ٤ : ۳۰۳ ش ۲/۲۷۲۰)

خطبه ومقدمهٔ کتاب به عربی است وشرح به فارسی و مزجی است ، نام کتاب (حکم

الریاضی » (-۱۱۲۰) تاریخ آغاز است و او آن‌را در ۱۱۳۰ بانجام رسانده است ، متن ملخص چغمینی‌است ساختهٔ در ۶۱۸ در یک مقدمه‌و دو مقاله،او آنرا پس از فیاض المحاسبین خود ساخته است (استوری ۲:۱۲و۱۷ و ۵۰۵ و۹۲۹ - فهرست نسخه‌های خطی فارسی ص ۱۳۳-۱۸۵ - ایوانف ۱:۷۰۱ش ۱۴۹۸)

آغـــاز : احسن‌الهیئة التی تصورها الناطقه عرایس الکلام حمدالله تعـــالی و تقدس

انجام افتاده : پس هرآینه درین حالت بعد مقیاس ازجمیع جوانب دایره مساوی‌باشد وبقیاس عمود.

*۴۹۸، نستعلیق سدهٔ ۹و۱۰، عنوان و نشان شنگرف ، دفتر یکم، وزیری، جلدمقوا عطف تیماج قهوه‌ای(۱۴۲۸۲)

جواهرالاسرار وزواهرالانوار :

کمال‌الدین‌حسین بن‌حسن خوارزمی درگذشتهٔ ۸۸۰-۵ درسه دفتر

(آتش ش ۲۳۶- فهرست نسخه‌هـــای خطی فارسی ۱۱۱۶)

*۴۹۹، نسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۰، ربعی (۱۴۲۸۳)

مجموعه

۱- اشجار واثمار: علی‌شاه بخاری (نسخ سدهٔ ۱۰) (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۲۳)

۲- مختصری در معرفت احـــــکام اتصالات : محمدبن محمد ملقب به اختیارکه در یک مقدمه وچند جدول از روی مجمل‌و اربع مقالات کوشیار و تفهیم بیرونی وروضة المنجمین وکفایةالتعلیم و اشجار واثمارساخته است(نستعلیق روز یکشنبه ۷ محرم۹۹۴ ، عنوان‌ونشان و شکل شنگرف) (فهرست‌نسخه های خطی فارسی ۲۰۶)

آغاز : حمد وثنا آفرید گاری‌را که‌افلاك دوایر ونجوم سوایر بیافرید

انجام : وبدت تأثیرش بیست سال‌باشد تقریباً والله‌اعلم‌و احکم بما فی‌مشیته‌و مملکته

*۵۰۰ ، نسخ ۷۹۳، عنوان شنگرف ، موریانه خورده ، بغلی ، جلد تیماج تریاکی مقوایی ، فیلم ۳۴۶۹ دانشگاه (۱۴۲۸۴)

مجموعه

۱- مجمل‌الاصول : کوشیار (نســـخ ۷۹۳ ، عنوان شنگرف ، ۱ر-۲۴ر)

۲- جدول مطالع البروج‌لعرض‌لح ،جدول مطالع البروج لعرض لح (دوصفحه ، ۲۴پ ۲۵ر)

۳ - قرانات : گویا از ابومعشربلخـــی (بهمان خط ، ۲۶ر-۳۲ر، آغاز و انجام‌افتاده)

دارای فصل در سهام : خوردنیهـــا ، میوه‌ها ، اندر سهام‌حبوبها ، داروهـــا ، باب فی‌معرفةالسهام ، باب در باران آمدن ، اگر خواهی‌که بدانی‌که جایی سرد باشد ،دانستن گرمی سال‌و سردی ، باد وجنبیدن هوا ، در معرفت طالع ، در بیان صورت منازل ، انـــدر گفتار منازلهای‌قمر، معرفت‌الطالع من‌الساعات

*۵۰۱ ، نستعـــلیق سدهٔ ۱۱، از آن‌میرزا ابوالفتح شیرازی در شوال ۱۱۱۸(۱۱۰۸ یا

۱۱۱۸) و اغورلو پسر حاجی شعبان در روز پنجشنبه ۲۵ ذح ۱۱۱۱، ربعی، جلد تیماج آلبالویی ضربی بالولا. (۱۴۲۸۵)

مجموعه

۱-دیباچهٔ آیات الاحکام یا زبدة البیان فی براهین احکام القرآن مقدس اردبیلی (نستعلیق سدهٔ ۱۱).

۲- تفسیر شاهی: میرابوالفتح حسینی شریفی اردبیلی درگذشتهٔ ۹۸۶ (نستعلیق دیگر در رمضان ۱۰۷۴) بنام شاه طهماسب صفوی (۹۳۰-۹۸۴) در چهل ودو کتاب در ۹۷۴ ساخته است (فهرست نسخه های خطی فارسی ۳۲).

۳- ترجمهٔ منهاج الکرامة فی معرفة الامامة: علامهٔ حلی (بهمان خط ش ۲) درست مانند نسخه های سپهسالار (۳: ۴۲۷ ش ۶۴۵۶) ودانشگاه (ش ۲۶۰۹) و ش ۱۲۸ فرهاد معتمد (نشریه ۳: ۸-۱۶۰) وجز ترجمهٔ دیگر نسخهٔ ش ۲۶۰/۵ مهدوی (نشریهٔ ۲: ۹۹) وگویا ترجمهٔ نسخهٔ ش ۸۴۱/۲ گوهرشاد (ص ۹۲ فهرست) و جز ترجمهٔ سیداحمد حسینی چالوسی به نام جذبهٔ ولایت (چاپ دوم در ۲۰۰ ص ربعی در ۱۳۴۶) وجز ترجمهٔ مجدالادباء محمد اسماعیل خراسانی. (۱۲۵۵-۱۳۳۰) (ص ۳۰۰ تاریخ علماء خراسان)

***۵۰۲**، نسخ ریز گویا خط شهید ثانی، از برگ ۴۹ تا پایان آن که خط خوردگی دارد به جز برگ آخری که نونویس است، برگهای ۱ تا ۴۸ به نسخ دیگر است ازسدهٔ ۱۰ و ۱۱، در اواخر در دوجا زیر سطر وهامش آمده (کذا بخطه قدس سره » همچنین یکجا در هامش پیش از این، از آن محمد مکی بن محمد ضیاء الدین بن الحسن بن زین الدین نوادهٔ شهید یکم در ۱۱۰۷ باخط و مهر اودر دوجا در ص ع، ازآن محمد علی بن حسین اعثم، خریداری شدهٔ ۱۲۲۸، نیزاز آن محمد باقر آل سیداحمد قزوینی ومحمد شریف کاظمی، از آن خاندان صدرالافاضل، وزیری، جلد تیماج مشکی گرد سرخ ضربی مقوایی. (۱۴۲۸۷)

روض الجنان فی شرح ارشاد الاذهان: شهید ثانی

***۵۰۳**، نسخ میرزا محمد بن قاضی شیخ حسن در روز پنج‌شنبه ۱۸ محرم ۹۸۹، عنوان ونشان شنگرف، جدول زر ولاجورد، آغاز در دیباچه افتاده، با مهر های « خالصالله براهل بحار، وقف کرد این نسخه قاضی اختیار، ۹۹۸» و «وقف کرد این نسخه بهر کردگار، خواجه محمود بن قاضی اختیار» و «وقف قاضی محمود رحمه الله» و «وقف اقضی القضاة قاضی خان، بادقبول حضرت رحمان» خشتی، جلد تیماج تریاکی مقوایی بالولا. (۱۴۲۸۸)

شرح المقاصد: تفتازانی (حقوق ۳۸۸)

***۵۰۴**، نسخ سدهٔ ۹ در آغاز آمده «اول کتاب مطول در معانی و بیان به خط شکسته، محشی، جلد زرد با تاریخ وجدول طلا بابت ملابابا بتاریخ ۷ ماه ربیع الاول سنهٔ ۱۰۳۴» و «کتاب مطول هفتاد و پنجهٔ عمودی » با پراکنده های عربی و فارسی به نثر و نظم فارسی در آغاز در ۷ ص و در پایان در ۴ ص به خط سدهٔ ۹، باچند تاریخ تولد از ۱۰۸۶ تا ۱۱۱۸،

از آن آقـا سیدحسین بن سیدلطف‌الله موسوی جهرمی وابوالعلاءبن مولانا درویش محمد، وزیری، جلد تیماج‌مشکی‌مقوایی. (۱۴۲۸۹)

مجموعه

۱-المطول : تفتازانی(نسخ ریز ۱ شعبان ۸۳۹ در سمرقند در مدرسهٔ امیرزاده الغ بیک گورکان از روی اصل)

۲ - منازل السالکین : روزبهـان بقلی شیرازی (نسخ دیگردر ۲ص)در دوسر گذشت‌نامهٔ او (چاپ نگارنده و چاپ نوربخش) از چنین کتابی یاد نشده است.

آغاز: بسمله . حمدله . صلاة. امابعد فهذا منقول من کتاب‌منازل السالکین الذی‌من تصنیف‌الشیخ العارف الکامل المکمل قطب‌العارفین و امام‌الموحدین‌الشیخ روزبهان بن ابی‌نصر قدس‌سره قال‌الشیخ رض ، ان سلطان‌البدن هوالروح العلویة ووزیرهاالعقل‌القدسی ومعدنها القلب ولهاجنود واعوان‌مثل‌الحواس الظاهرة و الباطنة والوهم‌و الفهم‌و العلم...

انجام : و من وفقـه بتزکیةالصفات و تصفیتها و تهذیب هذه‌الاخلاق وتبدیلهـا فقدفاز من‌جمیع‌آفات النفس لانها اصل جمیع‌الاخلاق المذمومة جعلنـاالله‌وایاکم مـــن المخلصین المهذبین الاخلاق بمحمدوآلـه‌اجمعین (تمت)

۳- وصیةابن‌الخفیف یا الخصال‌السبع والعشرون فی‌سلوك الطریق‌والخروج‌من المضیق الی‌الشفیق‌الرفیق(بهمان خط در۱ ص)، در سیرت او ص ۲۷۴ با اختلافهای فراوان‌چاپ شده است.

۴- مقام‌الفتوة ثلاث (۱۰س چلیپابه همان‌خط)

۵- بندی ازابومحمد روزبهان در تاویل‌اعمال‌وضوء به عربی (۱۲س)

۶- بندی در سماع به‌عربی ازممشاد دینوری (دوسوم‌صفحه)

۷-الاصول‌العشرة : نجم‌الدین کبری خیوقی(۲ص)

۸-رباعیات‌فارسیابن‌سیناوخواجهٔ‌طوسی و جلال‌الدین بن‌قوام و سیف‌الدین باخزری و شیخ ابوسعید وسلطان العارفین و اوکایی اسفراینی ودیگران

۹-بندی‌به‌فارسی در بارهٔ سبب‌ووتدو فاصله (۹س)

۱۰- ممانشاء العبد الضعیف‌احمدبن سراج‌الدین الغجدوانی متفردا هذا المکتوب المجنس المرسل الی‌الحضرة العلیة خاوند جلال‌الدین احمدالمطوعمی السمرقندی دام عزه‌وشانه ، به‌فـارسی و سراسر باجناس(گویا به‌خط خود او نزدیک به‌یک صفحه)

پس از این پراکنده‌ها است.

*۵۰۵، نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنـوان شنگرف ، باحسابهای مورخ ۱۲۰۳و۱۲۰۷ درص ع ، رحلی کلفت ، جلد تیماج مشکی فرسوده. (۱۴۲۹۰)

شرف نامهٔ منیری یـا فرهنگ ابراهیمی یا فرهنگ فاروقی : شیخ ابراهیم قوام فاروقی‌منیری بهاری مرید شیخ شرف‌الدین احمدبن یحیی منیری (۷۸۲-۶۶۲) مؤلف معدن‌المعانی(بادلیان ۲۶۳- دانشگاه

۲۹۷۰) و مکاتیب (دانشگاه ۶۲۱۷ - مجلس ۸: ۱۴-بورکوی ص ۱۱۴ ش ۱۶۳) که بنام او در روزگار ابومظفر رکن‌الدین باربکشاه بن ناصرالدین محمود شاه فرمان‌روای بنگاله (۸۶۴-۸۷۹) گویا در ۸۷۹ ساخته است.

فاروقی خود از صوفیان است و مرید مخدوم جهانیان و در لکهنوء به‌خاك سپرده شده است.

کتاب نزدیک به ۱۶۸۰۰ بیت است و پس از خطبهٔ منظوم در توحید و نعت و ستایش منیری مقدمه‌ایست در آن به نثر دربارهٔ معانی حروف مفرد و مرکب فارسی و ترکی با شواهد پس از آن معانی لغات عربی و فارسی به فارسی و لغات ترکی به فارسی به ترتیب تهجی حرفهای آغاز کلمات که باب است هر یک چند فصل به ترتیب تهجی حرفهای آخر کلمات. پیش از هرباب قصیده‌ایست مربوط به‌آن، مآخذ آن در فهرستها یاد شده است.

میرزا ابراهیم اصفهانی فرهنگ خویش را از روی آن ساخته است (سپه ۲ : ۲۳۰)

چلبی از « دیباج الاسماء للشیخ الامام موسی الادیب الفاروقی » یاد کرده است که جز این کتاب خواهد بود، بگفتهٔ آقای ایرج افشار فرهنگی به نام دیباج الاسماء نزد آقای سهیلی خوانساری است.

بنگرید به : فرهنگ سخنوران ۴۲۷ - ذریعه ۹ : ۱۶۱۹ و ۸ : ۱ - فرهنگ نویسی فارسی در هند ص ۶۲ - سپه ۲ : ۱۸۹ و ۵ : ۲۰۱ - دانشگاه ۲۹۰۶ - ملك ش ۳۰۹ مورخ ۱۰۴۶ - آصفیه ۲: ۳۸۷ ش ۴۹۳ - فهرست بایوسکی ش ۴ تا ۸ - فهرست لنینگراد ص ۳۰۲ ش C 310, 311, 312 - ریـو ص ۴۹۲ و ۹۹۶ - مونیخ (اومر) ۱۰۳ - مدراس ۱۴۷ و ۱۴۸ - بلوشه ۲: ۱۹۶ ش ۹۷۴ تا ۹۷۸ - دیوان هند ۲۴۵۷ و ۳۰۵۲ - بادلیان ۱۷۱۸ و ۱۷۱۹ - بانکیپور ۹: ۱۷ ش ۷۹۱ و ۷۹۲ - ایوانف ۱: ۶۷۳ ش ۱۴۱۴ - پرچ ص ۱۹۵ ش ۱۹ و ص ۲۲۶ ش ۱۷۱ (دراین دوجا تنها از آن یاد شده است).

آغاز نسخه : باب الالف فصل الالف فی الفاروقی : آرابالفتح امر آراییدن وآراینده وبه معنی ثانی استعمال سرکب آید چون سخن‌آرا و عروس‌آرا و سخن‌آراینـده و عروس - آراینده...

انجام افتاده : همخانهٔ عیسی و همسایهٔ عیسی یعنی مرد رشید هم گذر وهم وصفی... خالی (پس از فصل فی الواو : هازوفرومانده وحیران ... فصل فی الهـاء : هاله خرمن شاه هامه تارك سر ...).

در این نسخه در بیشتر جاها از فاروقی یاد شده و در برخی جاها از فرهنگ شیخ محمدلاد (مؤیدالفضلاء تألیف ۹۲۵ وگرفتهٔ از شرف‌نامه)، (فرهنگ‌نویسی ۶۶) و از صراح (ساختهٔ ۶۸۱) گرفته شده ولی نام فاروقـی پس از عنوان بیشتر فصلها دیده میشود : پس باید این نسخه تحریری از شرف‌نامه باشد.

۵۰۶، نسخ معرب عبداللطیف بن محمد بن سلیمان بن مروان بن علی بن سحاب بعلبکی شافعی در روز سه شنبه ۲ صفر ۷۲۱، مقابله وتصحیح شده بانسخهٔ مقابله و تصحیح شدهٔ

در ۲۱ ماه .... سال ۷۲۱، عنوان ونشان شنگرف، کسی آن را در ۹۸۸ خوانده است، درص ۱-۷ حدیث است به نسخ کهن، پایان نسخه به خط تازه‌تری است، بغلی، جلد تیماج تریاکی ضربی ترنجی. (۱۴۲۹۱)

العمدة فی الاحکام فی معالم الحلال و الحرام (پایان نسخه به خط تازه‌تری) : سند درآغاز هر بابی به یک صحابی مستنداست، عنوانها کتاب است هر یک درچند باب.

آغاز : باب الاستطابة عن انس بن مالک رضی‌الله عنه ان النبی صلی‌الله علیه وسلم کان اذا دخل الخلاء قال اللهم انی اعوذ بک من الخبث و الخبائث...

میانه : کتاب البیوع عن عبدالله بن عمر رض، عن رسول الله ص س من قال اذا تبایع الرجلان فکل واحدمنهما مالم یتفرقاوکانا جمیعا او یخبر احدهما الاخر فیتبا یعا علی ذلک .

انجام : باب العتق عن عبدالله بن عمر رض، ان رسول‌الله ص من قال من اعتق شرکا له فی عبد وکان له مال یبلغ ثمن العبد قوم علیه قیمة .... بثمان مائة درهم ارسل ... (پاره شده) ثلثة.

***۵۰۷**، نسخ ریز ۱ شوال ۸۸۹، عنوان و نشان وشعرها شنگرف، با خط محمد قاسم شید ومحمدبن علی بن میرزا محمد، ازآن حسن بن اصیل بن حسن اصفهانی (ص ع)، ۱۱۱ گ، ۲۵ س، ۱۸×۵ بیت، ربعی، جلد تیماج قهوه‌ای زرکوب مقوایی، عطف مشکی، درون زرد . (۱۴۲۹۲)

شرح ابیات الموشح: ابوالمکارم علی بن محمود ضیاء کرمانی (دیباچه) شرحی است بر شواهد شرح شمس‌الدین محمد بن ابی‌بکر خبیصی درگذشتهٔ ۷۳۱ برالکافیة ابن‌الحاجب برای شاهشجاع (۷۵۹-۷۸۶)

جز شرح شواهد فارسی محمد بن محمد اتابکی است مورخ ۹۸۰ بر همین شرح خبیصی (آستان قدس ش ۳۲)

از خود الموشح نسخه‌ای در ملک هست (ش ۲۲۳۹ مورخ ۷۹۸ ص ۵۵۶ فهرست عربی)

آغاز : بسمله . الحمدلله الذی اوضح بانوار هدایته منهج‌الدین و ابرم‌لنا بالادلة الساطعة و البینات القاطعة مرایر حبله المتین ...

انجام : والمراد بالاستشهاد حـــذف [النـــون‌ال] خفیفة من لا تهین والله اعلم بالصواب .

***۵۰۸**، نسخ سدهٔ ۸، عنوان درشت مشکی با شنگرف، خشتی کلفت، جلد تیماج مشکی مقوایی. (۱۴۳۹۳)

الاقلید فی شرح المفصل للزمخشری: تاج‌الدین احمد بن محمود بن عمر خجندی جندی اندلسی که در بخارا ساخته است، از سدهٔ هفتم پیش از ۷۳۶ (تاریخ نسخهٔ ش ۷۱ آستان قدس)

در آن آمده‌است «هذه‌المجلد الموسومة بالاقلید» و عنوانها «قوله» است

چلبی (۲:۱۷۷۵) از آن یاد کرده‌است ونسخه‌های آن در آمبروزیانا ومشهد (ش ۷۱

تا ۷۳) ولاله لی ش ۳۴۴۶ مورخ ۷۰۶ هست (ذیل بروکلمن ۱: ۸/۰۱۰ه)

آغاز: اياه احمدعلى نعم تهللت وجوهها الصباح و افترت مباسمها المتنشف من فاح ولاافترار ...

انجام افتاده : قوله تنحى يصف وحشية تنحى من قولهم انحيت على حلقة السكين اى‌عرضت والحرار.

*۵۰۹ ، نسخ سدهٔ ۸ ، بغلی، جلد تیماج زرد مقوایی‌فرسوده. (۱۴۲۹۴)

مجموعه

۱- تحفةالبررة فى القراآت العشرة: ابومحمد عبدالله‌بن عبدالمؤمن بن الوجيه المقرى الواسطی درگذشتهٔ ۷۴۰ (نسخ روز پنجشنبه ۸ج ۷۲۴،عنوان شنگرف، با افتادگی درمیانه)، به نظم عربی با قافیهٔ لام الف بر وزن و روی حرزالامانی شاطبی(چلبی) .

آغاز : بدات اقول الحمدلله اولا
الهاعظيما و احدا صمداعلا
وهذا الكتاب الكنزتلقيه جامعا
بمشهور اهل الشرق والغرب اشتملا

انجام: وربى محمود وصلى مسلما
على المصطفى والآل والصحب واعتلا

۲- نثر فارسی(۳س)و شعرهای طبری (۱ص ، به‌خط کهن)

۳-القصيدةالطنطرانية: معين الدين ابونصراحمدبن عبدالرزاق طنطرانی (دانشگاه ۴۱۰۳/۲- معجم المؤلفین ۱: ۲۷۲۰)ستایش نظام‌الملك طوسی‌است(۴ص و ناقص) باترجمهٔ طبری کهن(نسخ کهن ترجمه‌ها نزدیك به نستعلیق زیر سطور)

*۵۱۰، نسخ سدهٔ ۹۹۸، عنوان‌شنگرف، آغازوانجام افتاده، از العفوتاباب الیاء یوزعون، ۴۹ گ،۱۷ س،بغلی، جلدتیماج زرد(۱۴۲۹۰)

الوجوه‌والنظائر فی القرآن: ابوعبدالله حسين بن محمدبن ابراهيم دامغانی درگذشتهٔ ۴۷۸، درست مانند نسخه‌ای که در نشریه (۳: ۲۰۱) یاد کرده‌ام . در سعدالسعودابن طاوس(ص۲۰۹) از الزوائد وفوائدالبصائر فى‌وجوه القرآن والنظائرهمين دامغانی یاد شده است (السيدعلى‌آل‌طاوس ص ۳۷)

گویا حبیش تفلیسی از این متن عربی بسیار بهره برده‌است.

آغاز افتاده : بعضها على‌الجواز فقط احدها ان مناديه عليه‌السلام (در مسألهٔ در احکام)

انجام افتاده : النوع الثالث التراجيح الحاصلة بحسب الطرق‌الدالة على‌علية‌الوصف فى‌الاصل ... وسابعها انه لوجارالتقليد فى فروع الشرح ... والجواب عن الاول‌منقوض بكل ظن ... واماالدليل على ان‌للعامى ان يقلد المجتهد

۵۱۱، نسخ سدهٔ ۷ ، عنوان شنگرف ، کاغذ سمرقندی کلفت ، جلد تیماج تریاکی ، عطف قهوه‌ای‌مقوایی، ربعی کلفت. (۱۴۲۹۶)

المحصول : امام فخرالدین محمد ترستانی رازی (حقوق ۴۰۰

***۵۱۲**، نسخ محمدبن شیخ حسین بن علی‌الحساوی‌اوالی عاملی ره لمه‌ای، ازسدهٔ ۱۰ و ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، از روی نسخهٔ محمودبن محمدبن علی‌بن حمزهٔ لاهیجانی که آن را در روز یکشنبه ٤ج۱/۹٦٦ نوشته است واو میگوید که شارح جزو سوم و پس ازآن را هنگامی که از ترس دشمنـان سنی خود پنهان شده بود می‌نوشته است چنانکه‌خود میگوید «مع تراکم صروف الحدثان.....» واو از ترس آنان ازکوهی به کوهی وازدیهی به‌دیهی پناه می‌برده‌است ومن هم این بخش را در همین هنگام نسخه برمی‌داشتم . من‌چون اورا بازداشته بودند میکوشیدم که برهانمش نشدوسراهم به‌زندان انداختند واوراهم به‌روم فرستادند واوچهل ودو روز در زندان‌بسر برده بود ومن در روز آدینه نوروز ۲۰ج۱/۹٦۵ آزاد شده بودم ودر مکه ونزدیک آن آشکارا میزیسته‌ام تا در ماه ذی‌القعدة همین سال خبر شهادت‌او به‌من رسید وآنها خواستنددوباره مرا گرفتار سازند ولی من گریخته وازآنان‌خودرا پنهان ساختم وپنهانی‌پس ازحج‌وعمره به‌نوشتن این شرح پرداختم ودرپایان ماه‌صفر از مکه بیرون آمدم واین مجلد را در روز یکشنبه ٤ج ۹٦٦/۱ بانجام رساندم.

نسخه از آن محمد شریف‌بن عبدالرحیم بوده است، با تاریخ تولد ۲۳ صفر ۱۰۹٤، خریداری ذق ۱۰۲٤، از وقوف وصدقات است تا نکاح، ساختهٔ روز یکشنبه ۲۰ع ۱/ ۹٦۳، وزیری، جـلـد تیماج زر مقوایی. (۱٤۲۹۷)

مسالک‌الافهام الی تنقیح شرایع الاسلام: شهیدثانی که‌نه‌ماه‌بدان‌می‌پرداخته ودر ۹٦٤ آنرا به‌انجام رسانده‌است. (ذریعه ۳۷۸:۲۰)

۵۱۳، نسخ کهن سدهٔ ۸، بغلی، جلد تیماج زرد. (۱٤۲۹۸)

مجموعه

۱- نسخه‌های طبی به عربی

۲- من اختیارات حنین

۳- فصل نفیس کانه عقود تقدمة المعرفة

٤- من باب‌الحمیات

۵- الحمیات النهاریة

٦- حکایات قصص المرضی ونوادرهم

۷- قال حنین فی‌مسائل‌الفصول

۸- اختیارات المفردات، به ترتیب‌تهجی

۹- من‌صیدنة الطب

۱۰- کلمات منتخبة من اقاویل‌الحکماء

۱۱- فی‌النبض

۱۲- مسائل ارسطاطالیس فی‌معـانی الطب، با عنوانهای «لم»

۱۳- بحث‌علی‌الحکیم، باعنوانهـای «قضیة» در پزشکی

۱٤- نسخه‌های طبی به عربی

۱۵- مقامات سدیدالـدین محمد اعور کرد کرماج، در شش برگ و گویا به خط خود او، پاره‌ایست ازآن، آقـای‌ایرج‌افشار آن را عکسی و حروفی در ش ۶۹و۷ مجلهٔ دانشکدهٔ ادبیات تهران چاپ کرده‌اند،دیوان

اورا سنگلاخ در ۵۰ برگ به خط محمدرضا صدرالکتاب دیده است.

(فرهنگ سخنوران ۲۶۳ - ذریعه ۹ : ۴۳۵).

آغاز افتاده : ان یعتذر عنه بان صدق اسم الکل علی الجزء . . . قال والعظم خلق صلبا اقول هذا شروع فی انواع الاعضاء المفردة وهی عشرة . العظام و انما قدمها لان سایر الاعضاء یتقوی بها . . . قال و الغضروف الین من العظم اقول الثانی من الاعضاء المفردة الغضاریف وهی الین من العظم واصلب من باقی الاعضاء وفی وجودها فی البدن اربع منافع . . .

انجام افتاده : و علی هذا القیاس ای و اذا احسن بثقل ثابت من غیر وجع وکان دلایل غلبة السوداء .

۵۱۴ ، نسخ سدهٔ هفتم وهشتم، ازالاعضاء المفردة» تا « قال فصل فی علامات الریاح» ، « اقول مما استدل علی الریاح امور کثیرة » ، ربعی، جلد مقوا. (۱۴۲۹۹)

شرح کتاب فی الطب

*** ۵۱۵** ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ و۱۱، درص ع آمده «فی علم اعداد ۹۰ ورق، رسالهٔ دیگر، در علم اعداد ۷ ورق ، اجزاء ۱۲ عدد» ، به ترتیب سیاقی نوشته شده ، با برگ شمار کهن، با کراسه شمار هشت برگی که در اثر بریدگی در همه‌جا دیده نمیشود ، نسخه تا برگ ۸۷ است و افتاده و رسالهٔ دوم در آن نیست، برخی جاها در میانهٔ برگ پاره شده وکاغذ چسباندند و عبارت خوانده نمیشود ، از آن عبدالوهاب پسر حاج محمد با خط او که سیاه کردند ، با دو مهر او ، از آن مهدی با خط او در ۱ع ۱/۱۲۶۹ و با مهر او، ۸۷ گ ۱۳×۲۰، ۲۰ س ۸×۱۳ ، کاغذ هندی ، جلد تیماج قهوه‌ای ضربی ترنجی زرکوب مقوایی، ربعی . (۱۴۳۰۰)

ترجمهٔ شمسیه ، دریک مقدمه در دو فصل و دو فن ویک خاتمه:

فن ۱ در آنچه تعلق به اصول حساب دارد در دوباب:

۱) حساب صحاح در سه فصل .

۲) حساب کسور در شش فصل .

فن دوم [ازمقالت اول] (در میانهٔ نسخه) در آنچه تعلق ، به فروع حساب دارد در چهار باب:

۱) در سه فصل . ۲) در هفت فصل .

۳) در سه فصل . ۴) در فصل .

درست مانند متن عربی نظام نیشابوری . (دانشگاه ۶: ۲۳۰۶) از این ترجمه نسخهٔ دیگری سراغ نگرفته‌ام .

آغاز : بسمله . حمداله . والعاقبة للمتقین والصلاة اجمعین اما بعد چنین گوید محرر این رساله حسن (نسخه: حسین) بن محمد یعرف بنظام النیسابوری که به التماس بعضی بزرگان خواستم که قواعدحسابی را جمع کنم چنانکه مبتدی را از آن فائده باشد پس بنا کردم آنچه خواستم برمقدمه و دو فن وخاتمه اما مقدمه دو فصل است فصل اول درمعرفت عدد و بیان صحیح و کسر است و بدانکه عدد کمیتی باشد که بر واحد اطلاق کننده وبرآنکه از واحد مؤلف باشد . . .

انجام: در تذنیب مقدمهٔ چهارم فصل ۱ که در مقدمات است از باب ۱ فن ۲ افتاده: تذنیب و بعد از تقدیم این مقدمات باید دانست که علم جبر ومقابله همچون مطلق حساب معرفت مقادیر مجهوله است از معلوماتی مخصوصه بروجهی که مؤدی باشد بدان ومعلومات مخصوصه اقل از دونباشد.

۵۱۶، نستعلیق سدهٔ ۱۰، جدول و عنوان و نشان شنگرف، ۱۹۰ گ، ۲۴ و۲۱ س، خشتی ۱۴×۲۱ و۱۹×۲۵، کاغذ سمرقندی، جلد تیماج تریاکی ضربی حاشیه دار مقوایی. (۱۴۳۰۱)

مجموعه

۱- صحیفهٔ شاهی: حسین بن علی واعظ کاشفی، بنام شاهزاده ابوالمحسن، گزیده از مخزن الانشاء خودش که بنام سلطان حسین ساخته بود، هر دو در یک عنوان و سه صحیفه (نخستین در خطابیات در ۱۲ سطر) وخاتمه (۲پ - ۱۱۵ر) و نسخه میرسد به سطرسابع از صحیفهٔ اولی در بیان عرض اخلاص (در اظهار شادمانی و حصول آمال و امانی)

در ۱۱۵ پ رقعهٔ محمدیوسفا است به خط شکستهٔ نونویس و ناقص

۲- شرف نامه یا منشآت عبدالله مروارید بیانی، (۱۱۶پ-۱۶۳پ) به خطی مانند ش ۱ و مورخ شعبان ۹۰۹، در هامش چند بیت فارسی است باعنوان « من امالی الفقیر مسعود الحسینی » به خط دیگر.

ترتیب عنوانها با آنچه در فهرست ایوانف و نشریه (۵: ۱۴۳) آمده است یکی نیست.

۱- نشان صدارت جناب امیرک قاسم (۱)
۲- نشان شیخ الاسلامی جناب خواجه ناصرالدین ابوالنصر
۳- نشان صدارت سیدابوالطیب
۴- نشان موقوفی موقوفات امیر سید غیاث
۵- نشان موقوفات امیر [کمال الدین] بابامحمود
۶- نشان امارت خواجه نظام الملک
۷- نشان راهحج امیرتوکل برلاس
۸- نشان راهحج جهت امیرمحمدمقیم کی خسرو
۹- نشان نقابت امیر عبدالقادر
۱۰- نشان مسلمی فیض آباد بلخ
۱۱- نشان صدارت سیدزین العابدین
۱۲- نشان امارت قوش خانه جهت امیر شجاع الدین یرندق برلاس
۱۳- نشان مهتر محمدنقارجی
۱۴- نشان در باب جماعتی که به عمارت شهر کهنهٔ مرومشغول شده اند
۱۵- نشان تدریس مولانا عبدالله
۱۶- نشان مولانا شهاب الدین عبدالله کرمانی در هرات وفوشنج باشرکت رکن الدین علاءالدوله

۱- درگ ۱۱۷-۱۱۸ عنوانهای «... بن سلطان جهانگیر، نامهٔ سلطان مندار [به غیاث الدین محمد شاه]، نامهٔ مولانا محمد تالشی، جواب نامهٔ قاضی صفی الدین عیسی» است که به برگهای این کتاب مربوط نیست و باید از منشآت میبدی باشد.

١٧- نشان صدارت مولانا ظهیرالدین محمد طبیب

١٨- نشان حضرت امیرعلی‌شیر که در وقت داعیهٔ حج گرفته‌اند

١٩- نشان ضبط موقوفات حرمین شریفین به‌اسم خواجه نظام‌الدین سیدی احمد

٢٠- نشان منصب بکاولی میرحاج در مدرسهٔ شریفهٔ سلطانی و خانقاه آن

٢١- امضای نشان امیرحاجی که بعد ازنقل حضرت اعلی فردوس مکان واقع شد

٢٢- نشان خواجه کمال‌الدین حسن علی حافظ جهت مصدری مسجد جامع بیگم گوهرشاد آغا نور مرقدها

٢٣- نشان قضاء امیر اختیارالدین دارالسلطنهٔ هرات و ممالک خراسان

٢٤- نشان حکومت اعراب بنی سعیدی باسم خواجه افضل‌الدین محمد

٢٥- نشان سیورغال قدوة البرایا قطب‌الدین درویش علی‌شاه قدس سره

٢٦- نشان درباب احداث غلورخانها برای خواجه افضل‌الدین محمد

٢٧- نشان موقوفات ولایت شافلان به اسم خواجه افضل‌الدین محمد

٢٨- نشان ایالت ولایت شافلان به‌اسم خواجه افضل‌الدین محمد وفاکیش

٢٩- نشان رخصت حضرت سلطان اسکندر میرزا

٣٠- نشان تولیت مسجد جامع وخانقاه جدید به‌اسم امیرجلال‌الدین محمود

٣١- نشان راه حج مولانا کمال‌الدین اهلی شاعر

٣٢- نشان اشراف خواجه معزالدین حسین

٣٣- نشان احتساب مولانا نظام‌الدین سلطان علی محتسب [هرات در ٣ صفر ٨٩٠]

٣٤- نشان تدریس مدرسهٔ بدیعیه جهت امیر صدرالدین ابراهیم

٣٥- نشان مولانا شمس‌الدین محمد بحرآبادی در تدریس مدرسه

٣٦- نشان بخشش نام بردار قشونی که به‌اهتمام معتمدالسلطنه خواجه مجدالدین محمد واقع شد

٣٧- نشان حضرت نظام‌الدین امیرعلی‌شیر که جهت مهمات آستانهٔ انصار به وعتبهٔ نجم‌الدین کبری داده‌اند

٣٨- نشان خواجه غیاث‌الدین محمد دهدار ترخان

٣٩- نشان ترخانی مولانا شمس‌الدین علی منشی

٤٠- نشان درباب سیدنورالدین محمد حسنی از خاندان عمادالدین محمود زاهد به پادشاه هند نوشته‌اند

٤١- نشان داروغگی تمغا جهت خواجه عمیدالملک

٤٢- نشان احتساب مولانا زاهدی

٤٣- نشان خواجه جلال‌الدین شیخ بایزید مهنه‌ای در تولیت آستان شیخ فریدالدین لقمان

٤٤- نشان استاد نظام‌الدین قلی محمد عحسکی موسیقی‌دان در تفویض چهارباغ شبرغان بدو در ٢٥ ج ١/ ٨٩٦

۴۵- نشان جناب امیرشمس الدین محمدبن سیدیوسف

۴۶-نشان تدریس مولانافصیح الـدین محمدنظامی درمدرسهٔ بدیعیه

۴۷- نشان قاضی غیاث الدین محمدحنفی

۴۸-نشان صدارت خـواجه سلطان محمـد مودب ومعلم مغیث الدولة والدین حیدرمحمد

۴۹- نشان خواجه نظام الدین عبدالـحق پتکچی جهت راه‌حج

۵۰- نشان امراء عظام خطهٔ سمرقندخطاب به رکن السلطنة والجلاله شمس الدین درویش محمدترخان وشجاع الدین احمدحاجی کـه در آن ازسلطان محمـود وسلطان الزمان بـهادرو مظفرحسین گورکانی وحیدرمحمد بهادر یـاد شده‌است

۵۱- نشان شیخی خواجه جـلال الـدین شیخ بایزیدسهنه(عنوان) [نشان رخصت مولانا سیفی] (متن)

۵۲- نشان همایون به شیخ نجم الدین

۵۳- مـکتوب حضرت فردوس مـکانی به رستم بیک آق قوینلو (۹۰۲-۸۹۷)

۵۴- مکتوب بندگـان اعلـی به سلطان احمدمیرزا

۵۵- مکتوب به حضرت مرحومی عبدالرحمن جامی درباب تألیف بهارستان

۵۶- مکتوب خواجه عبیدالله

۵۷- مکتوب حضرت اعلی[به] رستم بیک

۵۸- مـکتوب حضرت اعـلی به حضرت یعقوب بیک آق قوینلو (۸۹۶-۸۸۴)

۵۹- مـکتوبی که مقرب الحضرة امیر علی‌شیر به پادشاه فرخ نشان والی‌شروان نوشته

۶۰-کتابت حضرت اعلی به‌شاه‌اسماعیل (۹۳۰-۹۰۷) دربارهٔ استراباد

۶۱ -کتابتـی کـه ضعیف به حضـرت شیخ الاسلامی نوشته

۶۲- کتاب همایون به شیخ محمد لاهجی

۶۳- کتاب هـمایون به جلال الـدین رستم بیک

۶۴- کتابتی که به خواجه کمال الدین عطاءاله یعفرنوشته شده

۶۵- کتابت حضرت اعلی به یعقوب بیک

۶۶- رقعه بیکی ازدوستان نوشته

۶۷- رقعه‌ای که ازلفظ در دربارهمایون به پهلوان درویش محمدنوشته

۶۸- رقعه‌ای که بیکی ازاهل نغمه نوشته

۶۹- کتابت خانقاه بیرون عراق که سلطان حسین ساخته است (ماننددش ۷۹)

۷۰- رقعه سطایبه به پهلوان درویش محمد

۷۱- سواد کتابت در تعوض ربـاطی که خواجه رضی الدین مودودبن احمددر۸۳۷ ساخته بودو سلطان حسین در ۹۰۱ دستور تعمیرآن را داده بود

۷۲-رقعه‌ای که به حضرت مولانامعین الدین واعظ نوشته

۷۳- کتابت مولاناعبدالحی المنشی

۷۴- مکتوب تعریف گرما

۷۵- درتعزیت نامه

۷۶- رقعهٔ اخری

۷۷- مکتوب در تعریف خزان

۷۸- مکتوب به یکی از دوستان

۷۹- کتابهٔ مدرسهٔ بیرون عراق (مانندش ۶۹)

۸۰- مقدمهٔ نشان امیرمحمدولی بیک

۸۱- کتابهٔ مزار والد خدیجه بیگم

۸۲- چند رقعهٔ کوتاه

۸۳- در تعریف دریا

۸۴- نشان احتساب

۸۵- کتابهٔ دیوان حافظ شیرازی مورخ ۹۷ که به اشارت شاهزادهٔ عالمیان فریدون حسین میرزا واقع شده

آغاز: بسمله. وبه نستعین.

ای کرده به کلک صنع ترکیب بشر
زانشاء تونقش بسته اجسام وصور
هرحرف که ازخامهٔ حکمت زده سر
طغرای قضا گشته و عنوان قدر

انشاء محمدی که مترسلان صحایف ابداع املاء نمایندصحیفهٔ نثاروانکسار را طغراسزد و ابداع شکری که منشیان رسایل اختراع کنند نامهٔ عجزوافتقاراعنوان زیبد... اما بعدبه عرض میرساند مسود این ارقام فقیرمستهام **عبدالله بن محمدالمروارید**... که بعضی از اصحاب فهم وذکاء نظرالتفات واعتناء برحال این بی مقدار داشته مرقومات کلک عجزو نامرادی این خاکسار را طلب می‌نمودند وازآنجا که کمال عطوفت است خاطرشکسته را تشحیذی سیفرمودند بنابراین بندی از مسودات بی‌حاصل و سطری از مرقومات بلاطایل که املاء آن اتفاق افتاده به واسطهٔ عدم توفیق و جمع وتلفیق عرضهٔ ضیاع مانده جمع ساخته درقلم آمد... نشان صدارت جناب امیرك قاسم...

انجام: کتابهٔ دیوان حافظ که به اشارت حضرت شاهزادهٔ عالمیان فریدون حسین میرزا واقع شده این گنج معانی که تهی از عیب است...

درین صحیفه که انشای خطبهٔ شرف است
بنام شاه فلک حشمت ستاره حشم
رسید اشارت عالی که نام خویش کند
بیان کلک بیانی برین صحیفه رقم
به غیرحکم شنیدن قلم چو چاره ندید
زبان معذرتش بسته شد زبیش وزکم
زفرق ساخت قدم ریخت اشک چون بسیار
که هرچه شاه اشارت کند دم است وقدم

والسلام والاکرام تم تم فی شهر شعبان سنة ۹۰۹

۸۶- سواد نشان صدارت فرمان همایون شرف نفاذ یافت، مورخ ۱۰ رمضان ۹۳۸ (۱۶۳ پ - ۱۶۴ ر)

۸۷- سواد نشان صدارت ونقابت دستگاهی علامة العلمائی نعیماللافاضة والدین امیرنعمة‌الله علی (۱۶۴ پ - ۱۶۵ ر)

۸۸- عفو واغماض (۱۶۵ پ)

۸۹- رسالة من منشآت خواجه عبدالله مروارید (بکدام زبان شرح شدت فراق روزاندوه گویم)، (۱۶۶ ر- ۱۶۹ ر)

چند رقعه است با نامه‌ای به خواجه مجدالدین محمد سپس چند رقعه ودر پایان آمده «تمت الانشاء لمولانا عبدالواسع غفرالله ولجمیع المؤمنین والمؤمنات»

۹۰- منشآت جلال الدین فریدون عکاشه:

مصطلحات کتاب دواوین ودعوة مجلس اللهو و مصطلحات اطبا وتهنیه عیدواصطلاح صرفیان و نحویان و منطقیان ورسالة الی الحجاج و رسالهٔ رحیقیه والتماس النحل (۱۶۹ر-۱۷۲ پ)

۹۱- تتمه‌ٔ من منشآت قاضی میرحسین یزدی، رقعه است وسجل (۱۷۲پ-۱۷۵ر)

۹۲-فتح نامهٔ مورخ ۷۸۸ (۱۷۵ر-۱۷۶ر)

۳- رساله در انشاء (۱۷۶ر-۱۹۵ر)

آغاز: باسمه تیمنا بذکره حمد وثنایی که زبان قلم وقلم زبان ازحق اداء آن معترف به «لااحصی ثناء علیک انت کما اثنیت علی نفسک» باشد... متکلمی را درخوراست که انشاء موجودات اثری از آثار قلم صنع او ست... وبعد آنها آنکه در شهور **سنة ثلاثین و تسع مائه** رساله‌ای در مکاتبت اعالی و منشآت اهالی که جامع آن پدرم حضرت غفران پناهی **امیر جمال الدین عبدالله الحسنی** اسکنه الله فی فرادیس جنانه بوده مسمی به **مخزن المکاتبة** این رساله رابه جامع نسبتی بودچنان به خاطرفاتر رسید که بعضی از منشآت جامع راکه درلطافت دری بی بهاودرسلامت وعذوبت انگشت نماست و تاکنون درسمط جمعیتی منخرط نشده و سمت تألیفی نیافته درسلک این لآلی منخرط سازدواین رساله رابدوباب منسوب کند... باب اول درنقل مخزن المکاتبة مذیل به بعضی منشآت که داخل اصل کتابت نبود:

بسمله، حمد بی غایت مرمعبودی راکه ساکنان معانی اشباح و سالکان معانی ارواح از فیضان فیض فیاض او مستفیض میگردند و ثنای بی نهایت مرمحمودی که عاکفان مساجد تحمید وکاتبان مراسل توحید کتب را به حمد وثنای او در می نوردند... و بعد چنین گوید... عبدالله الحسنی... که بر کاتبـان مکاتبت بلاغت وراسلان مراسل فصاحت پوشیده نماند که مکتوبی از مکاتبت علما و مساطیر فضلا به مرور روزگار وتعاقب لیل ونهار درخزینهٔ دفاتر وخریطهٔ طوامیر این فقیر گردآمده بود برخـاطر خطور کرد که آنهارا به قلم شکسته برهم بسته و دل مجروح ازهم گسسته برصحیفهٔ بیاض درج کنم... و نام این کتاب **مخزن المکاتبت** نهاده شد:

۱- فرمان حضرت یعقوب میرزا در بارهٔ تصدق رسم الوزارة (الصدارة)، (مورخ ۲۰ ج ۱/ ۸۸۳)

۲- نشان صدارت سابی هم درباب تصدق رسم الصدارة

۳- نشان سلطان حسن بیک در بـاب امر احتساب (مورخ ع ۲/۸۸۰)

۴- این مکتوب خواجه ابوسعیدابـوالخیر به غیاث الدین محمد یزدی

۵- مکتوبی که سلطان لمولانا شرف الـدین یزدی نوشته

۶- نامهٔ بی عنوان که درآن از جلال الدین و دارالمرز و ساری و مفردان و متمردان یادشده است

۷- مکتوبی که سلطان میرزا به حضرت شاه قاسم نوربخش نوشته

۸- مکتوبـی که سلطان حسین میرزا به سلطان حسن بیک نوشته

۹- فرمان شاهرخ میرزا درشأن سلطان محمد (مورخ ۱ محرم ۸۴۷)

۱۰- فرمان شاهرخ میرزا دربارهٔ نصراله صحرائی

۱۱- نامه دربارهٔ اجازهٔ ساختن خانقاه شیخ مرشد ابواسحق ابراهیم بن شهریار کازرونی به دست دستور مرشد الدولة والدین وخطاب به وزرا وارکان دولت درکمک به او «درتأسیس خوانق و ترتیب و تزیین و سایر مصالح از اد[ار]هٔ زنبیل وانارهٔ قندیل [و] نصب الویه و اعلام و ضرب نوبت صبح و شام و اخذ نذور و ضرب به مصارف استحقاق و محال استیهال» و پیروی جماعت علم داران وارباب خوانق از خواجه مجدالدین محمد در این باره

۱۲- نامهٔ به کسی مصحوب زین العرفا درویش صالح

۱۳- نامه به معین السلطنة والدین سلطان حسن وسفارش به او دربارهٔ نظام الدین احمد پسر امیرناصرالدین خوندشاه

۱۴- نشان میرتیمور در بارهٔ درویشان پیوندی (پیروان عمادالدین سیدفتح الله وسفارش به شاهرخ بهادر و سلیمان شاه واق والله داد و یحیی سمنانی و عمال و گماشتگان ممالک خراسان دربارهٔ آنها

۱۵و۱۶- دو نامهٔ کوتاه

۱۷- نامه‌ای به پادشاهی

۱۸- نامه‌ای که درآن امیرناصرالدین یاد می‌شود

۱۹- مکتوب حضرت شاه اسمعیل به شاهی- بیک خان

باب دوم درثبت بعضی ازمنشآت جامع تغمده الله بغفرانه واسکنه فی جنانه

۱- من امالی فقیر لطف الله طفیل اهل الله الغنی عبدالله الحسنی المرسل الی خدام اعالی حضرت مرشد الانانسی معین الاسلامی مدظل صدارته

۲- المرسل الی نظاما للرفقه و نظاما الفرایید المودة والمحبة

۳- المرسل الی جناب زیناعلیا

۴- منشأ للمنشی کتابت اخیک رکنا زکیا ابوسعیدا ایادیا قاضیا ابهریا

۵- المرسل ایضا الی زینا من زنگان الی قزوین

۶- المرسل للحضرة الصدارة علاء ترکه حسین فتح الامیر سلیمان وقتل الصوفی

۷- المرسل الی حضرة السلطانی کمالا شاه غازیا

۸- دیباچهٔ صریح الملک لحضرة شاه غازیا خلد معدلته

۹- دیباچهٔ قبالهٔ حضرت شمسا محمدا بایندرا و وقفیهٔ قاسم آباد لوط

۱۰- دیباچهٔ قبالهٔ رئیس غضنفربیی موشح به قل هوالله

۱۱- المرسل الی اخوان الصفا مغیثا نورا

۱۲- الی شمس السما العلی من مواصلته بالاما

۱۳- الی حضرة حساما ابراهیما آلمیا

۱۴- دیباچهٔ قبالهٔ ملک شاه غازی که پاره‌ای از دولاب را به مقداری زر در ۹۰۲ با گواهی قاضی عبدالله

۱۵- دیباچهٔ وقف سید عضدالدین امیرعلی و تاج‌الدین سیدحسن خواجه

۱۶- دیباچهٔ دیگر

۱۷- نشان صوفی گری درویش نونیاز شیخ شمس‌الدین محمد و پیروی او ازسلسلهٔ صوفیهٔ صفویه (ناتمام)

۱۸- دیباچهٔ دیگر

۱۹- دیباچهٔ قبالهٔ اودین به‌اسم ملکشاه غازی موشح به‌سورهٔ اخلاص

۲۰- فی‌الشکر (نسخه گویا در اینجا بانجام میرسد)

۲۱- سفارش که حضرت افادت‌پناه علامی مولاناسلطان محمد استرابادی جهت حسین موسر (؟) نوشته (دربارهٔ استفاده ازدرویش حسین تونی)

*۵۱۷ نستعلیق سدهٔ ۱۰ و ۱۱، عنوان شنکرف، چهارستونی، آغاز وانجام افتاده، (فیلم ش ۳۴۷۰ دانشگاه)، رحلی، ۲۷۱ گ، ۲۵ س ۱۶×۲۳، ۲۰×۱۰ر۵ و ۲ کاغذ سمرقندی، جلد نو. (۱۴۳۰۲)

جنگ نظم و نثراست وبیشتر آن باید شعرهای محمدبن حسام خوسفی باشد گویا گردآوری عبداللطیف بن علی واعظ لطیفی بیرجندی که درماه ع ۱/ ۹۲۵ که قصیدهٔ انوارالقلوب خود را بانجام رسانده و درمیانهٔ این جنگ گذارده شده است باید کمینه سیزده باب درآن باشد

گردآورنده گویا همان عبداللطیف تنهای پنجابی درگذشتهٔ ۱۱۱۶ باشد.

(فرهنگ سخنوران ۱۱۸ و ۴۰.۲۴ - ذریعه ۹: ۱۷۹ - مجلس ۳: ۶۶۷)

نخست مناجات و توحید، درآن ترجیع هم هست و شعرها ازحسن، حسینی، ابن‌عماد، عبداللطیف (تخمیس شعرامیرقاسم)، ابن‌حسام علی، آذری، سعدی، اوحدی، عطار، جامی، نجم‌الدین محمود عراقی، محمدمغربی و مولوی است

الباب الثانی فی‌نعت النبی [والائمه]، از محمدبن حسام، اوحدی، کاتبی، غیاثی، عماد، عبدعلی آذری، خواجو، شمس‌الدین تبریزی، شیخ نعمت، سلیمی، حسان، طیب، مولوی، صابر، غباری، امیرسیدعلی واعظ قاینی، باقصیدهٔ سرور العین فی‌جواب نزهة الابصار فی معرفة البحور والاشعار و صنایعها و بدایعها فی نعت سیدالمرسلین محمد (گویا از مولوی)، نظامی، حافظ، آتشی، محمدبن حسام، حسن سلیمی، میرحاج، مولانا علی قدس سره (فارسی)، حسن کاشی، سلیمی، سفاخرازی، لطف‌الله نیشابوری، قاضی شهاب‌الدین کرمانی، امیر سیدعلی واعظ قاینی، غیاث، باجامع التفریق لف و نشراز مرتضایی، شتر حجره کاتبی، خواجو، غباری، بیانی، عبدعلی وجاوری (بحرطویل هر دو)، خسرو دهلوی، غواصی، عطار، بحرالابرار دهلوی، سلمان، فدایی، حسین واعظ سبزواری، طوسی، غیاث، مولانا نیشابوری، صدقی، علی سبزواری، باقصیدهٔ انوار القلوب که دوتا وهردو از روی یکدیگر پیدا می‌شود از (نویسندهٔ نسخه) عبداللطیف بن علی لطیفی واعظ بیرجندی (دانشگاه ۳ ۱۱ر۱ ۲۰۵۹- ادبیات ۲۰) واربعین حدیث از همودر منقلب علی بنظم فارسی، چند ولایت‌نامهٔ ابن‌حسام، قصیدهٔ جامع الولایة کمال بن غیاث.

باب چهارم در مناقب فاطمه
باب پنجم در مناقب آل عبا
باب ششم درمناقب امام حسن
باب هفتم در مناقب امام حسین، شعرها از کاتبی، محمدبن حسام، افچنکی و عزیزی
باب هشتم درمناقب زین العابدین، شعراز ابن حسام
باب نهم درمناقب رضا (ع)، شعرها از آذری، ابن حسام، بینایی و سلیمی
باب دهم درمناقب امام محمدمهدی
باب یازدهم درمناقب و نسب نامهٔ دوازده امام وچهارده معصوم ازخواجو، آذری وابن حسام با نسب نامهٔ نثر فارسی
باب دوازدهم درموعظه وتنبیهات، شعرها از ابن حسام، سلطان ولد، اختیارات امیر سیدعلی همدانی از اشعارعطار، مولوی، انتخاب از خاور نامهٔ ابن حسام، سنائی، سعدی، پندنامهٔ عطار، نعمةالله ولی، عبدالله انصاری، شیخ نزاری، بانثراللئالی علی (ع) ترجمهٔ منظوم ابن حسام خوسفی هر کلمه‌ای در یک بیت با مقدمه و خاتمهٔ منظوم
باعلاج الاسراض یوسف بن محمدبن یوسف طبیب یوسفی به نثر فارسی، با غزلهای وحید، سلطان حسین میرزا، بابرمیرزا، تخمین غزل: بنائی ازنثاری، لطیفی ازجامی، لطیفی ازبنائی، خواجو ازعبیدی، حافظ ازندیمی، امیرخسرو از بیاضی، حافظ از کرمانی و گازر وعزیزی، جامی از محمود، عصمت ازفارغی، حافظ ازشاه اسماعیل، جامی ازفانی، کاتبی ازاحمدزرگر بیرجندی، جامی ازامینی، آذری اززیبایی، شاهی ازعاشقی، حافظ، وصفی، آذری ازفصیحی، مخمس نسیمی، گزیده‌ای ازدیوان حافظ.
باما کول و مشروب یوسفی به نظم و نسخهٔ تدبیرسفر به نثرفارسی
باب سیزدهم دربیان غزلیات، شعرها از خسرو، جامی، نثاری، جامی، کاتبی، آذری، ابن حسام، قاسم انوار، شیخ محیی، شیخ احمد جام، عطار، مغربی، عبدالمجید، شاهی، عصمت، حکیمی، حفیظی، شاهی، بنائی، اوحدی، عماد، وحشی، سلمان، عراقی، خواجو، ثنائی، عطار، احمد جام، سعدی، شعرهای شوریدهٔ مداح، ناطقی شیرازی، فردوسی، کمال فارسی، قانونی، عطائی، اشرف، وحیدی، سجاد، داعی، راجی، سوزنی، حمزهٔ کوچک، نثاری و مؤمن هم درآن هست چنانکه درفهرست نونویس ص ع آمده‌است

۵۱۸*، نستعلیق سدهٔ دهم، ربعی، جلد تیماج تریاکی. (۱۴۳۰۳)

مجموعه

۱- **شرح رسالة بیون البرهمی**: ایدمربن علی بن ایدمرجلدکی (۱پ-۵۲پ) که با عنوانهای «قوله» و پس از شرح خود برآن به نام المصون که گمشده بود نگاشته است
۲- الباب الاول من المقالة الاولی من السفر الثانی من کتاب **نهایة الطلب فی شرح المکتسب فی زراعة الذهب** (۵۴ر-۱۱۰پ)
۳- **میزان الحکمة**: خازنی (۱۱۱ر-۱۴۴پ)، آغازافتاده وآشفته واز نیمهٔ باب دوم آغاز

میشود ومقالهٔ ۸ درآغازاست)

چنین است عنوانها در نسخه :

المقالة الثالثة فی مقدمات واصول یحتاج الیها قبل الشروع فی صنعة میزان الحکمة (در سه باب)

المقالة الرابعة فی ذکرالموازین التی ذکرها القدماء (پنج باب)

القسم الثانی من الکتاب فی صنعة میزان الحکمة الذی هوالمیزان الجامع المقالة الخامسة من کتاب میزان الحکمة فی الصنعة والترکیب والتعریف والامتحان (سه باب)

المقالة السادسة فی استعمال میزان الحکمة (ده باب)

المقالة الثامنة فی اختلاف اسباب الوزن وصنعة المیزان والقبان، (در دوقسم دوسی آن در مراکز اثقال وصنعت قبان از ابوحاتم مظفربن اسماعیل اسفزاری است درچهارباب)

۳- الباب والجزء الاول من کتاب **الریاض** وهوالذی یذکروفیه تحدید الصناعة و اختیار الادویة.

الجزء السابع من کتاب **الریاض** وهوالذی یذکرو فیه حلولات الاجساد والاکاسیر (رویهم دوصفحه)

٥١٩*، نستعلیق، عنوان ونشان شنگرف، ۸۰ گ، ۱۷ س، ربعی، جلد تیماج حنایی ضربی. (۱٤۳۰٤)

مجموعه

۱- تشریح الاعمال : محمد زمان اسطرلابی مشهدی (نستعلیق عبدالله در بامداد روز آدینه ۱۰ رجب ۱۲۷٦ درتهران (۲پ-٥٦پ) با یک حاشیه بخط خود محشی محمدعلی)

مقدمه درتعریف پرکار متناسبه وشناختن خطوط ونقاط وعلاماتی که درآن منقوش است

مقالهٔ اولی درعمل پرکار از خط جیوب و آن مشتمل است بربیست وسه فصل

مقالهٔ دوم در عمل پرکار متناسبه ازخط اجزای متساوی و آن مشتمل است برچند (٤) عمل

مقالهٔ سیم درعمل ازخطوط اوتار درپرکار متناسبه وآن مشتمل برچند فصل است

مقالهٔ چهارم در عمل کردن ازخط مسطحات

مقالهٔ پنجم در عمل کردن ازخط مجسمات

مقالهٔ ششم درخطوط معادن

مقالهٔ هفتم درخط ظل مسلم

(فهرست نسخه های خطی فارسی ۱۰۳)

۲- میزان الصنایع: محمد حسین بن محمدباقر یزدی، (نستعلیق عبدالله درتهران در ۲۰ رجب ۱۲۷٦، ٥۹ پ - ۷۲ر)

(فهرست نسخه های خطی فارسی ۲۰۹)

آغاز : بسمله. حمدله... فقیرحقیرمحمد حسین بن محمدباقر یزدی بخاطر رسید که چون والد فقیر دراسطرلاب اختراعی چندفرموده بودند و دستورها وضع نموده که بسیار آسان تر وبهتربوداز طریقه ای که درکتاب ها مذکوراست رساله ای بنویسد تاهرکه خواهد

ازآن منتفع شود وبعداز مدتی که این درخاطر بود دست بهم نمیداد در سنهٔ ۱۰۷۲ توفیق ام‌احرام زیارت آستان ملایک‌آشیان روضهٔ رضویهٔ... در عرض راه بنا برعدم‌شغل نوشتن این رساله میسر شد موسوم به‌میزان‌الصنایع مشتمل بر **مقدمة** و **خاتمه** و **سه باب...**

مقدمه در بیان آلاتی که‌بآن ساختن اسطرلاب میسر شود وآن مشتمل است برچند فصل :

(۱) بیایددانست که‌بهترفلزی که اسطرلاب ازآن سازند برنج است که طشت میسازند

(۲) در بیان چرخی که حجرهٔ‌صفحات‌را بآن چرخی

(۳) در ساختن پرکار برنده بجهت کشیدن دوایر اسطرلاب‌در ذکردستورچند که از برای خطوط ودوائر درکاراست درساختن دستور قسمت بروجات وخطوط ظل‌در قسمت منطقةالبروج وامثال‌آن

۱- درقسمت حجرهٔ اسطرلاب وآنچه‌تعلق بآن دارد مشتمل برچند فصل :

درقسمت حجره به‌درجات

درکشیدن خطوط جیب مسطره

۲- درکشیدن مقنطرات وسموت وخطوط ساعات معوجه وصفحهٔ آفاقی و توابع‌مشتمل بر چند فصل:

(۱) درپیدا کردن نشان مقنطرات

(۲)درذکرنشان کردن مقنطرات وطریق کشیدن

(۳) درکشیدن دوائرسموت

۳- درکشیدن خطوط ساعات مستویه و معوجه وخط صبح وشفق ونصف‌تحت‌الارض درساختن عنکبوت‌وقسمت منطقةالبروج‌و تعیین شظایای کواکب

درطریق شبکه کردن عنکبوت و تابع‌آن

در آنچه دربعضی از اسطرلاب میکشند از خطوط سموت قبله

انجام: وما جدول میل‌اجزابروج‌ازمعدل‌النهار درین رساله آوردم‌بدین صورت

۴- طریق عمل‌به جدول ساعات(۷۴پ - ۷۸ پ)

***۵۲۰** ، نستعلیق روز ۱۸ ع ۱/ ۱۱۰۶ گویا اصل،عنوان‌و نشان شنگرف، جدول‌زرو لاجورد ، باحاشیه‌ای‌مورخ ۸ ج ۱/ ۱۲۸۳، باتاریخ‌روز پنجشنبه ۱ محرم۱۲۰۹ درص ع، بایادداشت برادر شد چهارتن در روزآدینه ۱۱ ذح ۱۲۷۷ ،ربعی،جلدتیماج‌مشکی‌گرد و درون تریاکی .(۱۴۳۰۵)

تحفةالمادحین : محمد شاهی‌حسینی نوربخشی که بنام شاه سلطان‌حسین دریک مقدمه ونه فصل ویک‌خاتمه‌درستایش پیشوایان شیعی ونفرین بر دشمنان آنان

مقدمه[درولاودوستی و اقتداء راهنمایان شاهراه یقین]

فصل‌اول در مناقب امیرالمؤمنین (۶حدیث)

فصل‌ثانی‌در بیان آنکه حجت امیر-المؤمنین و اولاد اویند (۱۰حدیث)

فصل سیم نسب عمربن الخطاب

فصل چهارم درنسب عثمان
فصل پنجم در نسب معاویه و یزید
فصل ششم در نسب عمروعاص
فصل هفتم در نسب طلحه و عبیدالله زیاد
فصل هشتم در ذکروجوه‌مطاعن
فصل نهم درحصر شواهد کفر خلفای ثلاث

خاتمه دراستدلال وجوب لعن برمخالفین

آغاز: بسمله و نستعين. الحمدلله الذی قدروفضل بفضله الفضائل ...اما بعدسپاس بیرون ازاندازهٔ وهم‌و قیاس‌مالک‌الملکی‌راسزد

انجام: واین زمرهٔ کفر... روسیاه‌دارین ... خواهند گردیدعصمناالله‌وایاکم ... مسالک‌العرفان. تم بالخیر والسعادة فی یوم‌الغدیر اواخرعام ست و مائةوالف من الاعوام الهجرية والسلام على مستحقه

***۵۲۱**، نستعلیق سدهٔ ۱٤، عنوان‌ونشان شنگرف، رحلی، جلدتیماج‌حنایی ضربی‌ترنجی مقوایی.(۱٤۳۰۶)

ترجمهٔ کمال‌الدين وتمام‌النعمة: احمدبن محمدحسين اردکانی که‌بنام‌محمدولی‌میرزاو فتح‌علی‌شاه قاجار در یک مقدمه وسی‌ویک باب ساخته‌است. (نشریه٦: ۳۲۸)

***۵۲۲**، نسخ ونستعلیق‌راسته و چلیپا در برخی جاهاسرستونی، نوشته‌در ۸-۱۰۳۶، ازآن ریحان‌الله‌بن‌جعفر موسوی در۳ صفر ۱۳۲۲، وزیری ، جلد تیماج آلبالویی ضربی‌لایی. (۱٤۳۰۷)

کشکول‌وجنگ‌وسفینه: بهاءالدين على‌بن يونس حسینی تفرشی‌نجفی که‌در اشرف‌در سالهای ۱۰۳۶ تا۱۰۳۸ گردآورده است، تفسیر وحدیث وتاریخ‌وادب‌شعرهای عربی وفارسی‌است، دارای :

۱- دوبندی‌از الجليس الصالح الكافی والانیس‌الناصح الشافی از ابوالفرج معافی جریری نهروانی (فهرست فیلمها ص٣١٤ و ۸۰۷).

۲- وصية‌الشهيدالثانی ، به‌عربی، نوشتهٔ همان تفرشی درخانهٔ حکیم محمد داود در ۱۰۳۶ در اشرف

۳- رسالة فی‌صفة‌الدنيا از همان شهید، نوشتهٔ همو در اشرف درشعبان ۱۰۳۹

٤- شعرهای‌میرزا فصیحی‌ومسعود سعدسلمان گرگانی وحسين ثنائی وانوری و سنجر کاشانی وقاضی‌نور و محمد صوفی ونصیرای همدانی وفردوسی و جمال‌الدین عبدالرزاق وسعدی ومظفرحسین کاشانی وسنائی‌واثیراخسیکتی

۵- العقيلة‌النبيلة‌والتحفة الجليلة‌المشتملة على اداءحقوق الاخوان وقضاء حوائج اهل‌الایمان مرتبة على‌مقدمة‌و فصلين.

نوشتهٔ همین تفرشی‌درروز آدینه ۲۸ شعبان ۱۰۳۶ در اشرف‌و مقابله شده در همین شهر

٦- التوبة وحقيقتها، نوشتهٔ همو دراشرف در پایان شعبان ۱۰۳۶ در خانهٔ سراجا ، مقابله شده

۷ - الآداب الدينية للخزانة المعينية :

ابوعلی فضل بن حسن طبرسی بنام وزیرخواجه اتابک ابونصر احمد بن الفضل بن محمود مرتضی امیرالمؤمنین، نوشتهٔ همو در اشرف در ۸ رمضان ۱۰۳۶

۸- التحصین فی صفات العارفین : ابن فهد حلی

۹- پراکنده‌های ادبی عربی، نوشتهٔ همو در اشرف درخانهٔ حکیم محمد داود درج ۲/ ۱۰۳۶

۱۰ - دنبالة التحصین ، نوشتهٔ همودر همان شهر در رمضان ۱۰۳۶ و مقابله کردهٔ همو.

۱۱-پراکنده‌های دیگر که ازآن هاست « من نوادر ما یاف حکیم السند من کتابه الذی الفه للحکیم ونهج المتصوفة ، وسراج الملوک وجاویدان» نوشتهٔ همو درنیمهٔ دوم شعبان ۱۰۳۶ در باغ میدان اشرف ، با همین تاریخ وهمین جا در جای دیگر، نیز نوشتهٔ دراول رجب ۱۰۳۶ درعباس‌آباد ودرنجف در ۱ شعبان ۱۰۳۸ ازهمو.

درذریعه (۱۸: ۷۶) ازکشکول همین تفرشی که در ۱۰۲۴و۱۰۲۶و۱۰۲۸ نوشته است یادمیکند که بایدجزونخستین همین نسخهٔ ما باشد.

***۵۲۳**، نستعلیق سه ستونی محمدمذهب فرزندحاجی حسین کاشانی درنیمهٔ رجب ۱۱۳۱ ،عنوان به نسخ و شنگرف و رمز و نشان شنگرف، بامهر « یا محمد الهاشمی ۱۱۰۹ » ، ۶۶ گ، ۲۶س ۱۰×۱۷، ۱۶×ر۵ ۲۳، آغاز افتاده، ربعی، جلدتازه.(۱۴۳۰۸)

منظومهٔ کیمیائی باعبارتهای منثور، در دوقسم سوابق ولواحق ، گویا نامش ولایة‌الاولیاء ومفتاح الهدایات باشد که دریکی دو جای آن دیده می‌شود

آغاز افتاده: ونشانه و چیزی که موجب تحیر باشد متفکران را تفکر ناظران راچون در نسخ ثلاثهٔ مذکوره مقامات غریبه ذکر شده...واین مبین را دوبینه متمم است بینهٔ سابقات وبینهٔ لاحقات. اما بینهٔ سابقات حل نکات کتب ثلاثه است وبینهٔ لاحقات متضمن رتبهٔ عالی است

انجام :

این گل تازه به گلزار هنر
خرم از گلبن جان برزد سر
تا از او رایحهٔ روح شمیم
طیب دلها بود ازعطر نسیم

***۵۲۴**، نسخ کهن ، عنوان و نشان شنگرف، صفحهٔ آخر به نسخ دیگر نوشتهٔ روز آدینه ۱ شوال ۷۵۰، با نمودار (تاریخ تولد) ۷۹۷ در ص ع، ربعی کلفت، جلد تیماج سرخ ضربی ترنجی مقوایی درون مشکی. (۱۴۳۰۹)

مجموعه

۱ - قصیدة فی المؤنثات السماعیة

من نظم الشیخ الامام سعیدالکرخی الهروی (ص ۱ و ۲) (ش ۱۲۳۴۴)

آغاز :

نفسی الفداء لسائل و افانی
بمسائل فاحت کروض جمان

اسماء تأنیث بغیر علامة
هی یافتی فی عرفهم ضربان
انجام:
والحکم هذا فی‌القفا ابدا و فی
رجم و فی‌السکین والسلطان
و قصیدتی تبقی و انی اکتسی
ثوب الفناء و کل شئی فان

۲- ده بیت شعر عربی در بارهٔ رمز نامهای قاریان و حل آنها به نثر (پاك شده و فرسوده شده، در ص ۱)

۳- کاشف المعانی فی‌شرح حرز-الامانی: ابوالفضائل عباد بن احمد بن اسماعیل حسینی اصفهانی که در شب دوشنبه ۷ ج ۲/ ۷۰٤ به‌انجام رسانده است (پایان نسخه)، عنوانهای آن اللغة، الاعراب، المعنی، الرمز، تفصیل القراءة است

***۵۲۵**، نسخ درشت وریز، ازسدهٔ ۹۹۸، محشی، ازآن ابراهیم بن راشد بن یوسف بن محمد در ۹۵۵ وحسین بن علی بن حمار، با مهر حیدر-علی بن عزیزالله مجلسی اصفهانی باخط او و مهر مورخ ۱۱۱۷ او، ربعی، جلد تیماج سرخ ضربی ترنجی زرکوب گرداگرد سیاه‌درون سبز تیره. (۱٤۳۱۰)

کشف المرادفی‌شرح تجریدالاعتقاد: علامهٔ حلی.

***۵۲۶**، نستعلیق روز سه شنبه ۱۲ ج ۱ برای امین السلطان، عنوان شنگرف، ربعی، جلد تیماج مشکی زرکوب مقوایی. (۱٤۳۱۱)

رسالهٔ روس و انگلستان: مولوی سیدمحمدحسین موهانی «اغلب»، ترجمهٔ سید حسین صدرالمعالی شیرازی مترجم زبان هندی، از هندی به فارسی در چهارباب که عنوان دو باب آن درنسخه هست و بس:

۱- روابط اروپایی روس وانگلیس به خصوص درمورد عثمانی
۲- روابط آندو باایران
۳- روابط آندو با افغانستان
٤- مطالب متعلق به هندوستان

نام این شیرازی درنشریه (۶:٦٤۱) و فهرست مشار (ص۲۳۶) وفهرست انوار (۲: ۵۲ و ۵۳) آمده و او بجز بوسهٔ عذراء، تاریخ احمدشاه درانی وجغرافیا واسامی منازل افغانستان و هندوستان راهم ترجمه کرده است.

***۵۲۷**، نسخ سدهٔ ۱۰۱۱، نسخه هندی است، جلد تیماج قهوه‌ای ترنجی مقوایی، ربعی، ۱۲۷ گ، ۱۸ س. (۱٤۳۱۲)

فرهنگ پنج بخشی

همین نسخهٔ نشریه (۶ : ۳۷۹) شناخته شده‌است. جز فرهنگ نامه پنج بخشی قواس کمانگراست که در فهرست ایوانف (۲:۳۶۸ ش۵۱۶) یادشده‌است (فرهنگ نویسی فارسی ص ۵۶)

***۵۲۸**، نستعلیق سدهٔ ۱۰، عنوان شنگرف یالاجورد، جدول زرولاجورد وشنگرف، آغاز وانجام افتاده وآشفته وپس وپیش شده، کاغذ سمرقندی، جلدمشکی مقوایی ازیکسوی، ربعی. (۱٤۳۱۳)

تحفهٔ‌سامی: ابوالنصرسام میرزای صفوی که در ۹۵۷ ساخته‌است

(تاریخ تذکره‌های فارسی ۱۰۰)

***۵۲۹ :** ربعی، جلد تیماج تریاکی ضربی ترنجی‌مقوایی، عنوان ونشان شنگرف، در ص۱ شعرهای عرفانی‌است بفارسی، بامهر محمدعلی‌بن جوادطباطبائی. (۱۴۳۱۴)

مجموعه

۱- المقدمة : محمد جزری، نسخ ۹۸۳

۲- جدول اسماءالقراء المفردین واسماء القراء مع الرواة (۱ص)

۳- قاعدهٔ چند از تجویدی نوشته شدبه فارسی با عنوان فصل و باب (۱۷ص) نستعلیق سدهٔ ۱۰

۴- رساله درتجوید یامختصری در بیان قرائت امام عبدالله‌بن کثیر مکی (۶ص درمتن وهامش نستعلیق سدهٔ ۱۰). نستعلیق قنبرغلام خواجه قطب‌الثانی ابوالحسن علی‌بن من‌الله‌بن ابی‌الحسن علی کلیم‌الله من‌الله محمد محمد-حسین رضی‌الله‌عنه در شهر گولکنده سال ۹۸۱

۵ - رسالهٔ مختصر در بیان تجوید قرآن و مایتعلق به و مرتب‌است برمقدمه وشش‌باب وخاتمه‌از محمدبن علی‌بن محمدحسینی، مقدمه دردوبحث درشرح اصطلاحات ووجوب‌تجوید باب‌یکم درحروف در ۳ فصل، دوم درمدوقصر در۲ ف، سوم درادغام واظهار واخفاء در یک اصل و ۳ف، چهارم در تفخیم‌وترقیق در ۱ اصل و۳ ف، پنجم درهاء کنایه، ششم دروقف‌در۳ف، نستعلیق ۹۸۱

۶- حرزالامانی و وجه‌التهانی: شاطبی، باترجمهٔ بیتها زیر سطور، ابیات نسخ ترجمه نستعلیق، پس از چهار بیت از باب‌الحضرة من کلمتین حواشی است بفارسی گویا بر دنبالهٔ همین کتاب تاباب دریاآت

در آخر چند یادداشت تاریخی سالهای ۹۷۸ و۹۸۶ و۹۸۷ و۹۸۸ و ۹۸۹ مربسوط به زمان‌قطب شاه‌و هند، یکی از آنها تاریخ مرگ علی عادل خان است درصفر ۹۸۸ و ابراهیم قطب شاه که ظالم‌ویدبود در ۹۸۹

۷ - از عقدالّلالی شرح نظام‌السدرة المضیئة از محمدبن محمدبن محمد جزری، بفارسی با رمز نامهای ۷ قاری‌ابوجعفر (ث) وابن‌وردان (خ) وابن‌جماز (ذ) ویعقوب(ظ) ورویس (غ) وروح (ش) وخلف (و)در چند باب، نستعلیق قنبربن‌عبدالحسین بن شیخ‌محمد قرشی از دوستاران قطب‌ثانی ابوالحسن‌علی بن من‌الله‌بن ابی‌الحسن علی‌بن کلیم‌الله بن من‌الله‌بن محمد محمد عاشق شهباز حسینی گیسودراز در ۱۳ ج ۹۸۵/۲، نسخه سراسر باید بخط او باشد

۸- فائده دردوهمزه (نزدیک‌بیک‌صفحه)

۹- مختصر مشتمل برقاعده وضابطه‌ای چند در تجوید قرائت وتصحیح قرآن: طاهر حافظ اصفهانی، در چندباب وخاتمه، نستعلیق قنبربن عبدالحسین قرشی درروز یکشنبه ۱۳ رمضان ۹۸۵

۱۰ - جدول اسماء القراء العشرة بطریق الطیبة والنشر للجزری (۲ص)

۱۱- تاریخ پیامبر وخلفاوائمهٔ شیعه تا عضدالدوله‌وتاسال ۴۱۲ که محمودتنوج راگرفته بود، بفارسی (۱۰ص)

رساله مانندیست ، درآن آمده:

در خلافت فاروق اعظم به مرتبه‌ای قوت وشوکت اسلام شد گویند که‌سی و شش هزار شهرو قصبه مفتوح شد وچهارهزار کنشت خراب گشت وبجای آن مسجد و منابر بناشد مؤلف آن باید از سنیان دوازده امامی باشد

۱۲- بندی از تفسیر سورابادی (٤ص)

۱۳- الدررفی‌الترجمان: خواجه جمال‌الدین محمدبن منصور المتحمد مروزی نسخ روز آدینه ۲۱ رمضان ۹۷۸، ۷۹ ص و ۶ جزو هشت‌برگی باجزوشمار، بایک‌یادداشت مورخ ۲۸ رجب ۹۸٤ که حاجب اکبرآمددر زمان ابراهیم‌قطب شاه درآخر مانندترجمانهای دیگر است مگر اینکه به‌ترتیب سوره‌ها است ، نخست فاتحه سپس ناس تا می‌رسد به بقره‌ولغت‌ها بترتیب‌ورود در سوره‌ها بایان‌محل نزول سوره‌ها واینکه درآن ناسخ ومنسوخ هست یا نه

آغاز: بسمله. و به نستعین. الحمدلله رب‌العالمین والعاقبة للمتقین و الصلاة علی رسوله‌محمد وآله‌وعلی‌من‌تمسک‌بالسنة والدین بدانکه علم قرآن بحریست که هیچ غواصی به قعر آن نرسید وطریقی‌است که هیچ رونده به تمامی مسلک آن نتواند سپرد، ودرقرآن کریم بیان کرد و مااوتیتم‌من‌العلم‌الاقلیلا. خواجه امام جمال‌الدین شیخ‌الاسلام شمس‌العارفین محمدبن‌منصورالمتحمد المروزی انارالله برهانه گفت بسیار تفکر وتأمل کردم اندر کتابی که مشایخ رحمهم‌الله‌اندرمعانی قرآن جمع کرده‌بودند تامن نیز از بهرفرزند عزیز خود خواجه امام منصور این کتاب جمع کردم وچون نجابت وی در شش سالگی ظاهر شد ونیزشرف نظر واجازت استادان وی که بودند بیافت خواجه امام‌شیخ‌الاسلام محمود صوصی وشمس‌القضاة عبدالرشید محمود وامام‌الدین ابوبکر جوهری وجزایشان چند کس، این معانی قرآن جمع کردم‌بپارسی ازبرای فرزند را و امثال‌او بروجه‌اختصار زیرا که کسی که اندرحال صغر صغار کتب‌را نداند درحال کبر کبار کتب راهم‌ندانند، این کتاب **الدررفی‌الترجمان** نام‌کردم و علی‌الله‌اتمام. **فاتحه** بعضی گفته‌اند یکیست و بعضی گفته‌اند دوبار فرود آمده‌است‌یک‌بار به مکه ویکبار به‌مدینه ، هفت آیت است‌و بیست کلمه است، صد چهل نه حرف است ، محکم‌است : بسم‌الله بنام‌خدای عزوجل، الرحمن: بسیاربخشایش، الرحیم: بسیاربخشنده، الحمد: سپاس و ستایش وستودن ، الله: مر خدای را ، رب‌العالمین : پروردگار جهان و جهانیان است،العالم‌یکی، الملک والمالک والملیک: پادشاه، الیوم: روز، الایام‌جماعه، الدین: پاداش‌و شمارو کیش.

انجام: الحرام: ناشایست، الاملاء: سوگند خوردن

***۵۳۰** ، نسخه باندازهٔ رحلی است ، ۲۵۸ برگ(۵۱۶ص)، ۲۰ س،در چهارستون، رویهم نزدیک به ۲۵۸۰۰ بیت، جدول‌زرو لاجورد، عنوانها به‌زنگار یا شنگرف،سرفصلها

زروشکی بخط نستعلیق سدهٔ نهم چون در بارهٔ جامی سلمه‌الله نوشته وگویا درزمان او نوشته شده‌است، برگها پس و پیش شده ودر آغاز دردو برگ رباعیات‌است سپس حرف الف آغاز میشود ودر میانه هم افتادگیهایی دارد، در پایان‌نیز درده برگ مقطعات‌ورباعیات وستزاداست، فیلم ۳۴۸۲ دانشگاه(۱۴۳۱۰) چنین است فهرست آن :

مجمع‌الشعراء : ازسالارنامی است که میگویدازمخترعات‌خواجه‌رستم‌خوریانی‌بسطامی ستایشگر عمر شیخ پسر میران‌شاه ومتخلص‌به رستم است که دیوانی دارد وگویا تا ۸۰۹ زنده‌بوده‌است. او خوشگو وشیرین‌سخن‌وخوش معاشرت بوده وگاهی علم‌داری میکرده‌وآنچه ازآن بروز بدست می‌آورده بشب بالطیف طبعان میخورده‌است ودر زمان وزارت خواجه حافظ رازی کار دهستان بر عهدهٔ او بوده‌است. او پیرانه‌سر به‌لهو وطرب میزیسته‌است وخواجه حافظ دراین باره مصرعی برایش فرستاده واو بدان پاسخ داده است(۱)

از پیشهٔ علم‌داری دردستورالوزراء (ص ۴۱۳و۴۱۴) یاد شده و از آن برمیآید که علم‌داران دزدی‌نیز میکرده‌اند.

نام این کتاب جامع‌الشعراء هم هست‌و آن جز مجمع‌الشعراء کاتب الملک سید سلطان بایزیددوری از سدهٔ ۱۱ است(دانشگاه ۲۴۴۸)

رباعیات ۱-۴ (از اینجا افتادگی دارد)

الف ۵-۶۴ (آغاز این بخش افتاده)

فی‌حرف‌الباء من کتاب مجمع‌الشعراء فی الغزلیات ۵۲-۶۴ (از اینجا افتادگی دارد)

ت ۶۵-۱۳۱ (آغاز این بخش افتاده)

الغزلیات فی حرف‌الثاء من کتاب مجمع‌-الشعراء ۱۳۱-۱۳۲

الغزلیات من کتاب مجمع‌الشعراء فی حرف‌الجیم ۱۳۲-۱۳۴(انجام افتاده)

الغزلیات من کتاب مجمع‌الشعراء حرف الحاء ۱۳۵-۱۳۷

الغزلیات فی حرف‌الخاء ۱۳۷-۱۳۸

الغزلیات من کتاب مجمع‌الشعراء فی حرف‌الدال ۱۳۸-۲۳۸

الغزلیات من کتاب مجمع‌الشعراء فی حرف‌الذال ۲۳۸.

الغزلیات من کتاب مجمع‌الشعراء فی حرف‌الراء ۲۳۸-۲۶۰(انجام افتاده)

ز ۲۶۱-۲۶۸(آغاز افتاده)

من کتاب مجمع‌الشعراء فی‌حرف‌السین من اختراع امجدالسلاطین امیر رستم سلمه‌الله فی‌الغزلیات لشعراء مذکورین علیهم الرحمة ۲۶۸-۲۷۴

من کتاب مجمع‌الشعراء فی‌حرف الشین ۲۷۴-۲۹۴

من کتاب مجمع‌الشعراء فی‌حرف الصاد ۲۹۴-۲۹۵

من کتاب مجمع‌الشعراء فی‌حرف الضاد ۲۹۵

---

۱ - فرهنگ سخنوران ۲۲۷ - ذریعه ۹ : ۳۵۸ - دولت‌شاه ص ۲۳ - ۴۰۳ - ۴۲۱-۴۲۴.

من کتاب مجمع الشعراء فی حرف الطاء ٢٩٠-٢٩٦

من کتاب مجمع الشعراء فی حرف الظاء ٢٩٦

من کتاب مجمع الشعراء فی حرف العین ٢٩٦-٢٩٩

من کتاب مجمع الشعراء فی حرف الغین ٢٩٩-٣٠١

من کتاب مجمع الشعراء فی حرف الفاء ٣٠١-٣٠٥

من کتاب مجمع الشعراء فی حرف القاف ٣٠٥-٣١٠

من کتاب مجمع الشعراء فی حرف الکاف ٣١٠-٣١٧

من کتاب **جامع الفوائد** المسمی بمجمع الشعراء من مخترعات افضل الامراء والسلاطین امیر رستم خلد ملکه از **سالار** غفرالله له ولوالدیهما فی حرف لام ٣١٧-٣٢٨

من کتاب مجمع الشعراء فی حرف المیم ٣٢٨-٣٧٠ (گویا انجام افتاده است)

من کتاب مجمع الشعراء فی حرف النون من مخترعات حضرة سلطان سلاطین زمان المنظور للدیان امیر رستم خلد ملکه ٣٧١-٤٠١ (انجام افتاده)

و ٤٠١-٤١٢ (آغاز و انجام افتاده)

ی ٤١٣-٤٢٠ (آغاز و انجام افتاده)

[مقطعات] ٤٢١-٤٣٤

[قصاید] ٤٣٥-٤٨٢ و ٤٨٩-٤٩١ (غ ج -)

[ترجیعات] ٤٨٢-٤٨٨ و ٤٩١ و ٤٩٢-٤٩٤ (غ ح-)

ص ٤٩٥-٤٩٦ حرف یاء است باید از مقطعات باشد

من کتاب مجمع الشعراء المخترع لموعز الیه فی المقطعات ٤٩٧-٤٩٨ (انجام افتاده)

[رباعیات] ٤٩٩-٥١٦ (آغاز وانجام افتاده)

چنین است نامهای شاعران آن:

سید ناصرخسرو: ٥٢-١٣٨-٢٣٨-٣٧١-٤٩٧

ظهیرالدین: ١٣٨-٢٣٩

بدیل الدین خاقانی: ٥٣-٦٥-١٣٩-٢٣٩-٢٦٨-٣٢٨-٣٧١-٤٢٣

شیخ المحققین فریدالدین عطار: ٢-٦-٥٣-١٤٨-٢٤٠-٢٦٨-٢٧٤-٣١٠-٣٧٢-٤٠٥-٤٦١

حکیم انوری: ٥-٥٣-٦٦-١٤١-٢٣٩-٣٢٩-٣٧٢-٤٠٥-٤٢٦-٤٥٩

شمس الدین طبسی: ٦٨-١٥٠-٤٦٦

شیخ عماد فقیه: ٧-٥٤-٧٠-١٣٢-١٣٥-١٥٥-٢٤١-٢٦١-٢٦٨-٢٧٥-٢٩٤-٢٩٦-٢٩٩-٣٠٠-٣٠٥-٣١٠-٣١٧-٣٣٥-٣٧٤-٤٠٥-٤٥٧

شمس تبریزی: ٢٤٢

اسماعیل بن کمال: ٦-٣١٠-٣٣٣-٣٧٣-٤٥٣

کمال اسماعیل: ٦٨-١٥١-٢٤٠-٢٧٥

جلال الدین رومی: ٧-٥٤-٧٥-١٣٣-١٣٥-١٣٧-١٦٤-٢٦١-٢٦٩-٢٧٦-

خواجه بساطی: ۳۷- ٦٤- ۲۱۱-۲۵۷- ۲۷۲- ۲۸۷- ۳۱۵- ۳۵۹- ۳۹۳- ۳۰٤-

مولانا محمد شیرین مغربی: ۳۸- ٦٤- ۱۳۲- ۱۳٤- ۱۳٦- ۲۱۳- ۲۵۷- ۲۷۲- ۲۸۸- ۳۱۵- ۳۲۵- ۳٦۰- ۳۹۲- ٤۰٤

شیخ خواجه عبدالرحیم خلوتی: ۳۹-٦٤- ۱۳۲- ۱۳٤- ۱۳٦- ۲۱۵- ۲٦٤- ۲۷۳- ۲۸۹- ۲۹٤- ۲۹٦- ۲۹۸- ۳۰۰- ۳۰۳- ۳۰۸- ۳۱٦- ۳۲۵- ۳٦۲- ۳۹٤-

سیدالملوک فخرالملوک سید کارکیا رضا کیا (قدس سره ومرقده - علیه الرحمه - قدس الله روحه، غفرالله له (با تخلص رضا): ٤۰-۱۳۷- ۲۵۹- ۲٦۵- ۲۹۵- ۲۹۸- ۳۰۰- ۳۰۹- ۳۲٦- ۳٦۳- ۳۹۵

سید قاسم انوار: ٤۲-۱۳۷-۲٦۰-۲٦۵- ۲۷۳- ۲۸۹- ۳۰۳- ۳۰٦- ۳۰۹- ۳۱٦- ۳۲٦- ۳٦۵- ۳۹٦

میر کرمان یا امیر کرمانی (نورقبره علیه الرحمة والرضوان)، (با تخلص میر): ٤٤-۲۵۹-۲٦٦- ۲۸۹- ۳٦٦- ۳۹۷- ٤۱٤

خواجه عصمت (علیه الرحمة): ٤۵-۱۱۷- ۲٦٦- ۲۹۰- ۳۰٤- ۳۰۹- ۳۱٦- ۳۲۷- ۳٦۸- ۳۹۹- ٤۱٦- ٤٤۵

خیالی: ٤۵- ۱۱۹-۲۲۱-۲۹۱- ۳۰۳- ۳۲۷- ۳۷۰- ٤۰۰- ٤۱۸- ٤٤۵

سیدشریف حروفی (علیه الرحمة، علیه المغفرة) (با تخلص شریف): ٤٦- ۱۲۲- ۱۳۲- ۱۳٤- ۲۲۷- ۲٦٦- ۲۷۳- ۲۹۱- ۲۹٦- ۲۹۹- ۳۰۰- ۳۰٤- ۳۰٦- ۳۰۹- ۳۱٦- ۳۲۷- ٤۰۰- ٤۱۹- ٤٤٦

شیخ حمزهٔ آذری: ٤۸- ۱۲۳- ۱۳۷- ۲۲۹- ۲٦۷- ۳۰۰- ۳۲۷- ٤۲۰

عبدالرحمن جامی (داست برکاته سلمه الله تعالی - علیه السلامة - علیه الرحمة): ٤۹- ۱۲۵- ۲۳۱- ۲٦۷- ۲۹۲- ۳۱۷- ۳۲۸- ٤۹۵

آغاملک شاهی: ۵۰-۱۲٦-۲۳۲-۲٦۷- ۲۷۳- ۲۹۳- ۳۱۷

مولانا طوسی: (زادت درایته سلمه الله تعالی) ۵۰-۱۲۷- ۲٦۷- ۲۹۳-۲۹٤-۳۰۰- ۳۰٤- ۳۰٦- ۳۱۰- ۳۱۷- ۳۲۸

افتخار السلاطین امجد (اعظم - اکمل) السلاطین اعظم الملوک اکرم الملوک اعظم الامرا امیر رستم داست سلطنته داست دولة سلمه الله خلد ملکه و سلطانه: ۱۲۹- ۲۳٦- ۲۳۸- ۲٦۸- ۲۹٤- ۲۹٦- ۲۹۹- ۳۰۵- ۳۱۷- ۳۲۸- ٤۹٦

ظهیر فاریابی (مقطعات) ٤۲۱

درآن به‌شعرهای یحیی‌قانی و کمال هاشمی وسلطان احمد وکارکیا رضا کیا و میر کرمان وسیدشریف حروفی وطوسی وخود امیر رستم برمیخوریم که یا کم است ویا درجایی نیامده‌است. ازاین که به‌شعرهای ناصرخسرو و سیدشریف حروفی پرداخته شده گویا برمیآید که امیررستم به مشرب شیعی یا شیوهٔ اسماعیلی نزدیک است

***۵۳۱**، وزیری، نستعلیق سدهٔ ۱۰، گویا نوشته درهند، عنوانها و اشعار وعبارتهای عربی شنگرف، برخی از عنوانهای رساله در

صفحهٔ عنوانها گاهی درترنج (فیلم ۳۴۹۷ دانشگاه)، ۲۱۲ گ، ۲۳س، ۶×۱۹، ۱۷×۲۶٫۵، کاغذ ترمه، جلدنو مشکی مقوا. (۱۴۳۱۶)

مجموعه

۱- تمهیدات یا «زبدة الحقیقة»: عین القضاة همدانی (اپ- ۹۰ر) بی دیباچه‌ای که درچاپی آمده است و با چاپ جداییها دارد

۲- پرسش امیر مرتضی ازسید نعمة‌الله [کرمانی] و پاسخ او، هردو به نظم فارسی (۹۰پ)

۳- لوایح: شیخ عبدالملک ورکانی که درص ع ازاوبادعای «قدس‌الله سره، رحمه‌الله» یادشده ودردیباچه نامی ازاونیست (۹۱ر-۱۰۰پ)

این رساله همانست که رحیم فرمنش در تهران بسال ۱۳۳۷ بنام عین القضاة همدانی بچاپ رسانده و من در فهرست سپهسالار (۵:۱۱) وراهنمای کتاب (س۳ ش۲ ص ۲۰۰)نوشته‌ام که ازاو نخواهدبود. عفیف عسیران هم دردیباچهٔ مصنفات، ص ۳۹ چنین نوشته‌است. عنوانهای آن دراین نسخه‌و چاپ شده‌هردو «فصل» است‌نه«تمهید»

دیباچهٔ این رساله مانند نسخهٔ پاریس است که‌مورخ ۷شوال ۷۷۲ (Sup. Pers. 111) ودر نسخهٔ سپهسالار (ش ۱۳۴۶٫۲ مورخ ۱۰۲۵) نیست.

درآن شعرهای شرف شفروه درگذشتهٔ ۵۷۰ یا ۵۹۸ واوحدی کرمانی درگذشتهٔ ۶۳۵ آمده‌است

درذریعه (۳۷۲:۱۸) از این رساله بسا نسبت به عبدالملک درکانی یاد شده است نسخه‌ای ازآن‌درملک‌هست (۴۱۹۶٫۹)، (نیز بنگرید به فیلولگیکا 75/94)

خواجه عبدالملک صوفی عاشق فقیه محدث مفسر شاگرد شیخ احمد یسوی ترکستانی درگذشتهٔ درشهرک یسی در ۵۶۲ که درسال ۵۷۳ درگذشته وپدر خواجه تاج آتا درگذشتهٔ ۵۹۶ بوده‌است

(خزینة‌الاصفیاء ۱: ۵۳۱ و۵۳۴)

۴- معیار الصدق فی مصداق العشق: نجم‌الدین رازی که در ص ع این نسخه از نجم الدین کبری دانسته شده‌است (۱۰۱ر-۱۶۹ر)

چاپ تقی تفضلی درتهران سال ۱۳۴۰ خ. و حمید حمید در همین شهر در ۱۳۴۴ خ.

۵- رباعی و غزل و مثنوی سید نعمة‌الله ولی (۱۷۰پ- ۱۸۵ر)

۶- رسالهٔ تحقیقات: شاه نعمة‌الله کرمانی، باعنوان تحقیق (۱۸۵پ- ۱۹۸ر)

۷- مجمع اللطائف: ازهمو، باعنوانهای لطیفه (۱۹۸ر-۲۰۲پ)

۸- رسالهٔ مکاشفات: ازهمو، در۲۲ مکاشفه (۲۰۲پ- ۲۱۷ر)

۹- رسالهٔ هدایات: از همو (۲۱۷ر- ۲۲۳پ)

۱۰- رسالهٔ قطبیه: ازهمو، در۲۱ قطب (۲۲۳پ- ۲۲۸ر)

۱۱- رسالهٔ سلوک: ازهمو، درده‌اصل (۲۲۸ر- ۲۳۷ر)

۱۲- رسالهٔ فقریه : از همو (۲۳۷ر ۲۳۸ر)

۱۳- مبحث نامه: از همو، درعشق (۲۳۹ر - ۲۴۱پ)

۱۴- کشف الاسرار : از همو، در پنج باب باچهار دایره (۲۴۱پ - ۲۵۰ر)

۱۵- رسالهٔ وجودیه: سیدشریف علی گرگانی (۲۵۰ر- ۲۵۴پ)

۱۶- اسکندریه: از همو، دریک مقدمه وهفت فصل ویک خاتمه (۲۵۵ر- ۲۶۴پ)

۱۷- رسالهٔ معرفت عالم کبیر و عالم صغیر: محیی الدین اعرابی (ص ع و دیباچه بفارسی (۲۶۵ر- ۲۶۶پ)

۱۸- بندی بفارسی در بارهٔ روح : از احمدغزالی (۲۶۶پ- ۲۶۷ر)

۱۹- بندی درفتوت بفارسی: ازشیخ !بوحفص از حقایق سلمی (۲۶۷ر- در۲۷۰ن)

۲۰- اسناد مهر سلیمان پیغمبر : به‌فارسی (۲۶۷پ- ۲۶۸ر)

۲۱- لطائف التوحید فی غرایب التفرید : از شیخ سعدالدین حموی (۲۶۸پ- ۲۷۱ر) در الهیت وعقل وروح ونفس وانسان و ملک وعرش ولوح محفوظ

آغاز: الحمدلله رب العالمین والصلاة والسلام علی سیدنامحمد سیدالمرسلین وخاتم- النبیین این کتابیست موجز در امورالهیات که نوشته شد از برای عارفان واین اصحاب تحقیق وواقفان معنی که درین تاملی شافی کنند وتفکر صافی صافی وتذکری ایشان‌را حاصل کرد... ومقصود از این تصنیف اشارت دو بیتی بود از دوستان، حق... اما بعدبدان که الهیت مشتمل است بر وجودات حقیقی [و] وجودات مجازی

انجام: وانواع آن جمله که شرح آن در اسرارالسلوك آورده‌ایم مستوفی مطالعه کند. حضرت حق تعالی توفیق رفیق گرداند بحق محمد وآله الامجاد وسلم تسلیما کثیرا

۲۲- رسالهٔ وصف کلام امام احمد غزالی یاوصیت امام شیخ احمدبن‌محمد طوسی غزالی، درهشت فصل (۲۷۱پ- ۲۷۳ر)

آغاز: بسمله ، وصیت امام‌عالم عادل زاهد محقق مدقق عارف... شیخ احمدبن محمدالطوسی‌الغزالی که بعضی از مشایخ نوشت. فصل اگر دل از وقتی یااز رغبتی یا از ذکریا ازنقدی درحجاب افتد سرورد باید کرد...

انجام: فصل مدام باذکرباش وبرخدای ثنا گوی هرشب... پس رسول مامحمدوالحمد لله‌رب‌العالمین والصلاة علی نبیه محمدوآله الاکرمین

۲۳- رسالهٔ حروفیه: پیرتاج گیلانی. (۲۷۳ر- ۲۷۷پ) در آن از شیخ سعدالدین دردوجا یاد شده‌است وازسالهای . . . ۷۵۰ و۷۷۷ و ۷۹۱ و ۸۱۵ و ۸۴۰ درحسابهای حروف

آغاز: بسمله. و اعطی کل شیء خلقه ثم هدی، واوی که در آخر آیت است باعتبار احدیت وباعتبار واحدچنانچه خداوندگار اشارت فرموده‌است ودر خاطر این ضعیف آمده‌است که احدمخصوص است به‌خاتم‌واحد مخصوص به نبی...

انجام : وجود خاتم نبی‌است ولام‌خود صریح به سعی‌است والسلام علی اهل‌السلام اولا وآخرا و ظاهرا وباطنا

۲۴- تبصرة‌المبتدی‌و تذکرة‌المنتهی: شیخ نصیرای نجوزسی(؟!)، (۲۷۸ر- ۳۰۵ پ) در یک مقدمه وسه‌مصباح و خاتمه، همان است که از صدرالدین‌قونوی باید باشد، (حقوق ص ۳٤)

۲٤- صفیر سیمرغ یا صفیر عنقاء: سهروردی‌شهید، در یک‌مقدمه‌ودوقسم (بدایات مقاصد هردو در سه‌فصل) وخاتمه (۳۰۵پ - ۳۱۱ پ)

(فهرست فیلمها ص ٤٦۷ و ٥٦٦ و ٦٦٤ - فرهنگ ایران‌زمین ٤۱:۲۹۹)

مقدمهٔ رفتن مرغ به کوه قاف دربهار
قسم یکم دربدایات :
فصل ۱ درتفصیل مبادی
فصل ۲ درآنچه اهل بدایات راپیداشود
فصل ۳ درسکنیه
قسم دوم درمقاصد :
فصل ۱- درفنا
فصل ۲ درهرکه عارف‌تر کامل‌تر
فصل ۳ دراثبات لذت درمحبت‌بنده‌حق را خاتمه‌در .... (کمی پاره شده)

*۵۳۲، نستعلیق روز آدینه۱۳ شوال ۹٤٤، عنوان‌زرین، جدول زر ولاجورد، باپیشانی زرین، بامهر «کتب‌خانهٔ سید ابوجعفر تعلقه‌دار سرپور سنه ...» و «امیر یعقوب۱۲۰٦»، ربعی، جلد مقوا، عطف پارچه. (۱٤۳۱۷)

طرب خانه: یاراحمدبن‌حسین‌رشیدی تبریزی که در ۸۶۷ در ده فصل‌ساخته‌است، (دانشگاه۱ر٤۶۹۶- نادرهٔ ایام حکیم عمر خیام و رباعیات او ازیکانی ص۳۳- فهرست فیلمها ص٤۰٤)

دوبار چاپ شده یکی از کولیینارلی در استانبول بسال ۱۳۳۲ه.ق. وباردیگرازهمایی در تهران در ۱۳٤۲خ. نسخهٔ ما از دیگر نسخه‌ها کهن‌تراست

*۵۳۳، نستعلیق ۱۰ صفر ۹۷۸، در پایان مجلد چهارم وکتاب ششم و۹۷۷ در پایان کتاب ششم و هفتم‌در تبریز و ۹۷۸در تبریز در پایان کتاب‌واواخرذق ۹۷۸ درپایان قرابادین، نسخه کامل است، جدول زرولاجورد، باسیزده سرلوح کوچک، بادو ترنج گرد ودو سرلوح باحاشیه‌سازی که دیباچهٔ کتاب درآن به‌نسخ درشت‌به‌زر نوشته‌شده‌است، خطبه افتاده وگویا کندند، عنوان شنگرف ولاجورد و زر، رحلی بزرگ، جلدپارچه‌مخملی‌سبز مقوایی. (۱٤٤۳۱)

ذخیرهٔ‌خوارزم‌شاهی: سیداسماعیل گرگانی

*۵۳٤، نستعلیق‌سدهٔ ۱۰، عنوان شنگرف، باسرلوح، جدول زرولاجورد، بافهرست‌نونویس بااشاره به شمارهٔ برگهادر آخر، از کتابهای عمادالملک عمادخان غازی باخط ومهر مورخ ۱۲۰۱ او درص‌ع، بایادداشت مورخ دوشنبه ۲۰ شوال ۱۲۸۰، تملک‌شمس‌الدین محمدرضوی بخط و مهراو درص‌ع، وزیری، جلدتیماج‌مشکی‌زرپاشی‌شدهٔ مقوایی (۱٤٤۳۲)

جنگ گویا گردآوری وترتیب سیدالهی

که درمیانهٔ نسخه آمده « لمرتبه‌سیدالالهی» شاید سید عمادالدین محمد حسینی الهـی همـدانی اسدابادی هـم زمان شاه‌عباس‌و درگذشتهٔ ۱۰۶۳ ، (ذریعه۹: ۹۳) به‌ترتیب موضوع است مانند مونس‌الاحرار جاجرمی و دقایق‌الاشعار دولت‌آبادی ودر ۶۹ بـاب: نخستین «فی‌صفات‌الله» دومی «نعت النبـی» شصت‌ونهمی «فی‌الادعیة‌وحسن‌المقطع»

شعرهای سرایندگان فارسی است تاسدهٔ هشتم نخست از انوری ودرپایان ازسراج‌الدین قمری و واحد

***۵۳۵**، بیک نسخ دردوشمارهٔ نخستین ازسدهٔ ۷ باعنوان و نشان شنگرف، بغلی و به نستعلیق در شمارهٔ ۳ از سدهٔ ۱۰ با عنوان شنگرف در ۳۸۷ ص، فیلم۳۴۹۹ دانشگاه. (۱٤٤۳۳)

دارای :

۱- البلغةالمترجم فی‌اللغة، ساختهٔ بامداد روز یکشنبه ۲ ع ۴۳۸/۲ در چهل باب ،

مؤلف میگوید که چند سالی پیش‌ازاین آنـرا آغاز کـرده بودم ولی گرفتاریهـانمی‌گذاشت تااینکه به‌الشیخ الامام قاضی‌القضـاة ابومحمد عبدالله‌بن الحسین رحمه‌الله رسیدم‌و توانستم آن‌را بانجام برسانم (فهرست فیلمها ص ۲۳ و ۷۸۵ فیلم۳۰۰٤ - دانشگاه ۵ : ۱۰۶۰۷ و۱۶۲۲)

نسخه دیباچه راندارد ودر فهرست‌بابها آغاز میشود از«الباب‌السابع فی‌ذکرالجماعات والقطع بن اشیاء مختلفه»(۱- ۱۷۲)

۲- المهذب چنانکه‌درص ع آمده است، نسخه پس از یک صفحه‌دیباچه افتاده وبقیه هم که گویا دوسوم کتاب باشد آشفته‌وپس‌و پیش شده‌است.

دردیباچه آمـده که من این کتاب را پس از فراغ ازالبلغةالمترجم فی‌اللغةدرمصادر چنانکه درآغاز مصادر زوزنی هم چنین‌چیزی هست و بروش دیوان‌الادب فارابی‌به ترتیبی پسندیده نه بروش‌ابوعلی‌جعفرالتیزای‌الضریرو دیگران ساختم (۱۷٤ - ۳۳۱) فهـرست مطالب آن باید بدینگونه باشد :

۱- ابواب‌الثلاثی من‌السالم، در شش وجه هر یک به‌ترتیب حروف آخر سپس‌حرف نخستین کلمه وسپس حرف دوم واین‌ترتیب در بابهای دیگرهم رعایت شده‌است

۲- ابواب الثلاثی السالم من‌الافعـال المزیدفیه: الافعال، التفعیل، المفاعله، الافتعال، الانفعال، الاستفعال، التفعل، التفاعل، الافعلال، الافعیلال،

۳- ابواب‌الرباعی‌من‌السالم وماالحق‌به: الفعللة، الفوعلة، الفعوله، التفعلل، التفوعل، التفعول ، الافعتلال، الافعیعال ، الافعلال

٤ و ۵ ابواب المضاعف

۶- ابواب المثال

۷- الاجوف (ذوات‌الثلثة)

۸- الناقص ، (ذوات‌الاربعة) هریک از اینها مانندسالم وجوهی دارددرثلاثی مجرد ومـزیـد و رباعی

۹- المهموز وهوالذی‌احد حروفه همزه: ابواب‌الثلاثی منه‌خمسة و ابواب‌المزید منه تسعه

۳- داستان دخترشاه‌یمن مالک‌بن اصلح و ملک‌ناصر وعشق او، کسانی که‌درآن یاد شده‌اندعبارتنداز : سعد، صباح، سهراب، کیوان، ودو داستان هم درمیانهٔ آن دیده‌میشود :

داستان رای‌هندو طوطی، داستان تاجر دیار مغرب (۳۳۲- ۳۸۷) آغاز وانجام‌افتاده است

آیات واخبار وابیات درآن گواه آمده‌و یادشده درآن ازچندشاعر باشعر آنها مانند : اصمعی‌بصری، مختاری ، حسن ، سعدی، سلطان احمد، عماد ، مؤلف‌قصه (ص۳۴۷)، همام، معزی ، عبدالواسع ، اوحدی، مجیر بیلقانی ، نزاری، خاقانی، نجم‌الدین دایه، سراج‌الدین قمری، ظهیـــر، سلمان.

***۵۳۶** ، نسخ ونستعلیق و شـــکسته ، عنوان ونشان شنگرف، ازآن محمدکاظم‌بـن عبدالله‌رازی بخط ومهراو، «بابت فتح‌شهـر محمدآباد، جمع کتابخانهٔ ابراهیم عـــادل شاه، کتاب خاص همایون اشرف اقـــدس ارفع ابراهیم عادل‌شاه دروشعبان۱۰۲۸ جمع نورس (به‌خطشکستهٔ محشی) جمع کتابخانهٔ عامر دروشعبان ۱۰۲۸» باتاریخ ۲۹شعبان ۸۷۷ (ص ع) نام «اسباب‌و علامـــــات» درص‌ع آمده‌است، ربعی، جلدتیماج زردحنایی ترنجی ضربی مقوایی. (۱۴۴۳۴)

مجموعه

۱- من کتاب الخواص حمی‌الربع (نسخ ریز کهن با عنوان ونشان شنگرف در ۱ ص)

۲-منقول از تنسوق‌نامهٔ ایلخانی طوسی (نستعلیق ریزکهن در ۱ص)

۳- «قال افضل المتأخرین نجیب‌الملـة والدین السمرقندی تغمده‌الله برحمته: الحمیة راس کل‌داءوالمعالجة فی‌کل‌دواء» (نسـخ ریز در۲ص) دربهداشت است.

٤- رسالة فی‌سبب تعلق النفس‌بالبدن (نسخ ریز در۰٫۵ ص)

۵- رسالة من‌مؤلفات افضل‌المتاخرین برهان‌الحق والدین قال صاحب الموجـــز الجملةالثانیة فی‌الادویة المرکبة الی قولـــه: التی یقابله، اقول قالت‌الاطباء (همان خط در ۳ص)

۶-الاسباب‌والعلامات: نجیب‌الدین سمرقندی (نسخ مظهرالدین‌بن نصیرالطبیب در ع ۲/ ۷٤۶، باجازهٔ قرائت وروایت‌ابـن‌- الکتبی‌شافعی به اودرآغاز محرم ۷٤۸ به خط اجازه‌دهنده)

۷-تحریم‌الدفن‌قبل‌اربع‌وعشرین ساعة : جالینوس (نسخ ۱۸ع ۸۷٤/۲)

۸- اصول ترکیب‌الادویة : همـان سمرقندی (نسخ ریزمظهرالدین‌در پایان ذق ۷٤۷)

۹-قوانین ترکیب‌الادویةالقلبیة: همان سمرقندی (همان نسخ‌در ۲ ص)

***۵۳۷**، نسخ‌سدهٔ ۸ پس‌از ازمـــرگ شارح (ص‌ع) مقابله‌شده بااصل، عنـــوان‌و نشان شنگرف، محشی، جزویکم، ربعی، جلد تیماج‌زرد گرد سرخ‌ضربی‌مقوایی، عطف پارچه. (۱۴۴۳۵)

کنزالفوائدفی حل مشکلات القواعد: عمیدالدین ابوعبدالله عبدالمطلب بن مجدالدین ابوالفوارس محمد اعرجی حسینی عبیدلی بحیری (فهرست فیلمها ۳۶۹)

***۵۳۸**، نستعلیق تقی قزوینی در ۱۳۰۱، ربعی، جلد تیماج حنایی سفیداب کوب مقوایی. (۱۴۴۷۳)

زبدة الآثار: ابوالنصرفتح الله شیبانی، دردومقاله (ذریعه ۱۲: ۱۶- مجلس ۳: ۵۱۹)

***۵۳۹**، نسخ پنجشنبه ۳ ذح ۱۰۶۷، با پیشانی آراسته، جدول زر و لاجوردوشنگرف، عنوان ونشان شنگرف، بایادداشت تاریخی ۱۱۴۴ درپایان درهاش یک صفحه مانده به‌آخر. رحلی بزرگ، جلد تیماج تریاکی زرکوب مقوایی. (۱۴۴۷۴)

تاریخ عالم آرای عباسی: اسکندر بیک منشی

***۵۴۰**، نسخ نزدیک به‌پایان ذق. ۸۴، متن شنگرف، جدول زرین، باترنج وسرترنج وپیشانی زرین، محشی، ازآن محمدجعفربن محمد صادق درج ۲/۱۱۲۵ و صدرالدین محمدفیضی که پدرش در ۱۱۸۰ بدو بخشیده بود باسه مهر مورخ ۱۱۷۹و۱۱۸۱و۱۲۲۹ وباخط او وابن حاجی محمد ملک اردکانی و محمدرضابن شاه مراد گودرزی در ۱۲۰۹ و محمدرضا بن امیرعبدالحی حسینی در ۱۰۷۱ ومحمدعلی امیدی دره ۱۰۱ ومحمدمهدی، باشعرهای باباطاهر وسحابی درص ع، جلدتیماج قهوه‌ای ترنجی مقوایی فرسوده. (۱۴۴۷۵)

لوامع الاسرارفی شرح مطالع الانوار: قطب‌الدین محمد رازی

***۵۴۱**، نسخ سدهٔ ۹و۸، عنوان ونشان شنگرف، آغازوانجام افتاده، بانسخه های پزشکی در هامش. ربعی، جلد تیماج حنایی ضربی مقوایی. (۱۴۴۷۶)

الفوائدفی خواص القرآن

باعنوانهای: الفائدة السادسة فی سورة الواقعة، الفائدة السابقه فی سورة الاخلاص، الفائدة الثامنة فیما یقال عندالنوم، ... الفائدة السابقه والتسعون فی سورة الانسان، الفائدة الثامنة و التسعون ذکر فی کتاب الادعیة المستجابة الشیخ ابوالفتح المقدسی، الفائدة التاسعة والتسعون فی الادفاق السبعة التی للکواکب السبعة

نسخهٔ دیگری مانند این دیده‌ام درنودو نه فائده که نخستین فائدهٔ آن «فی فضل البسمله» بوده ونودونهمین مانند همین یکی باچنین آغاز «بسمله. علی توکلت. الحمدلله رب العالمین بجمیع محامده علی ماسبغ من جمیع عوایده» و چنین انجام «فافهم ذلک وهذه صورته» (به نسخ سدهٔ ۱۱)

***۵۴۲**، نستعلیق سدهٔ ۹، عنوان شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی فرسوده. (۱۴۴۷۷)

جواهرالاسرار: علی حمزة بن علی ملک بن حسن طوسی المنسوب الی احمد الزمجی الهاشمی المروزی که پس از مفتاح‌الاسرارخود ساختهٔ در ۸۳۰ در رجب ۸۴۰ ساخته است.

*٥٤٣، نسخ روزپنجشنبه ۱ شعبسان ۱۳۲٤، رحلی، جلد تیماج سرخ مقوایی. (۱٤٤٧٨)

البضاعةالمزجاة : محمدرضا بن ضیاءالدین بن عبدالنبی بن محمد مفید بن محمد حسین بحرانی‌شیرازی، دریک مقدمه ودوفصل ویک‌خاتمه وبنام‌شاه‌روزکارش، تاویل الایات است.

(فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۸- نشریه ٤: ۵۰۹)

آغاز: گوهرگران بهای حمد ولؤلؤکثیر الصفاء ثناء خاصهٔ ذات پاك یگانه‌ایست.

انجام: تمام‌شد سورهٔ ابراهیم‌ولله‌الحمد.

*٥٤٤، نستعلیق خوش گویاازمیرعماد، جدول زر و لاجورد، عنوان زرین، خط متن راسته، هامش‌چلیپا، ٦۲ گ، بغلی، جلد تیماج سبز تیره ضربی مقوایی درون حنایی. (۱٤٤٧٩)

جنگ شعرهای فارسی، از هلالی تا امیر شاهی.

*٥٤٥، شکسته نستعلیق عبدالرزاق لاریجانی‌درچهارشنبه ۲۷ صفر ۱۲٦۷ درتهران، جدول زر و لاجورد، عنوان‌شنگرف، بغلی. (۱٤٤٨۰)

گنجینه : عبدالوهاب نشاط، کلیات نظم ونثر او است.

*٥٤٦، نسخ‌سدهٔ ۱۳، عنوان‌شنگرف، بغلی، جلدتیماج‌سبز مقوایی. (۱٤٤٨۱)

مجموعه

۱- تدابیر العوالی و ترکیبه و ترکیب التنین و ترکیبه : برکات بن محمد، به‌عربی

۲- رساله درباه : محمد قاسم بن آقا فراسرز، در ۲ ذق۱۲۲٦ در سچلی بندر (۲۵ ص، ۱۵ س)

۳- خلاصة الاسرار : حسین بن علی کاشفی که‌ازرسالهٔ تنکلوشاه بابلی کبیربرای‌پسر خود محمد برگزیده و عنوانهای آن «وصل» است.

*٥٤٧، نستعلیق ریز شب آدینه ۲۰ ج۲/ ۱۲۹۵ در تهران، گویااصل، عنوان و نشان شنگرف، بافهرست درآغاز، بیاضی بغلی، جلد تیماج حنایی‌ضربی لایی بالولا. (۱٤٦۱۸)

کتاب فی‌الطب،عنوانهای‌آن: امراض‌المعقدةوالشرج، امراض‌الکلیة والمثانة...، امراض وعلل‌الاظفار.

*٥٤٨، شکسته نستعلیق ۱۳۰۲، با یادداشت ابراهیم کاشانی در محرم ۱۳۲۲ پس‌از دیباچه ویادداشت حاج‌ابراهیم مفاخرالممالك عاصی درمیانه. ربعی، جلد تیماج تریاکی لایی‌ضربی. (۱٤٦۱۹)

دیوان : میرزا احمد ملول الهامی بهبهانی کرمانشاهی سرایندهٔ فتح نامه پسرآقا رستم‌تویسرکانی‌پسر میرزاابوتراب‌اصفهانی‌پسر ملاعبدالله بهبهانی در فرهنگ سخنوران(۵۵) از او بنام ملا احمدالهامی کرمانشاهی و در ذریعه(۹: ۱۰۱و۱۹: ۱۰۹) از او بنام‌ملول که تخلص نخستین اوست یاد شده است.

(مجلس۸ : ۲۳۰ و ٤٦۱-آستان قدس ۷: ٦۲ و۳۲۱-مشار۱۹۸ و ۱۸٦۰)

دارای :

۱- دیباچه‌ای بخامهٔ سلطانی حسین قلی کلهر بختیاری کرمانشاهی (۱۳۰۳-۱۲۴۷) (ذریعه ۹ : ۴۶۱ - فرهنگ سخنوران ۲۷۴) در ۱۳۰۴ (؟) درسرگذشت همین الهامی

۲- گزیده‌ای ازمثنوی باغ فردوس همین الهامی، اصل آن به‌سبک شاهنامه در سی هزار بیت سرودهٔ از ۱۲۹۵ تا ۱۳۰۲ در مقتل در هفت‌سال بنام حسام‌السلطنه

۳- غزلیات او

۴- قصایـداو برخی‌در ستایش شاهزاده حسام‌السلطنه (نوشته در ج ۱۳۰۳/۲)

۵- حسن‌منظر، همو.

*۵۴۹، نستعلیق محمدرضا در ۱۲۸۹، ربعی، جلد تیماج ضربی لایی. (۱۴۶۲۰)

جوازالسائرین

دریک مقدمه وباعنوانی‌درمیانه «فی‌بیان التوبةوالهدایةولـوازمها» وباخاتمه، درعرفان بفارسی، ساخته‌در ۸۱۸ (دانشگاه و ملک) یا ۸۲۸ (نسخهٔ‌ما) دراستراباد بانام‌جوایزسائرین درنسخهٔ دانشگاه

(فهرست نسخه‌های خطی‌فارسی ۱۱۱۴- دانشگاه ۴ ره ۱۳۹۱- ملک ۵ ر۴۰۰۶)

آغاز: بسمله. الحمدلله‌الذی زیـــن قلوب‌العارفین بفیض قدسه و بین ایمان‌المؤمنین بعین اسمه... من بعد کلمهٔ چندی بعدازالتماس عزیزان به‌وفق‌طریق سایران درمحروســـهٔ استراباد ...فی‌تاریخ سنه ثمان وعشریــن و ثمانمائة املاء کرده است و این کتاب را جوازالسائرین نام نهاده آمد...

انجام: این‌سه‌حدی که تومعلوم کرده‌ای یکی‌خواهدبود فمنهم ظالم ... بالخیرات باذن الله‌تعالی، الآیة، والله‌اعلم بعواقب الامور. السلام.

*۵۵۰، نستعلیق‌سدهٔ ۱۱۰۱، باجدول زر و شنگرف و زنکار ولاجورد، عنوان ونشان شنگرف، کاغذرنگارنگ، ۱۶۴ گ، ۹ س، بغلی، جلدمقوایی‌عطف ودرون‌تریا کی. (۱۴۶۲۱)

ترجمة‌الادویة‌القلبیة

بنام «ابوالنصروالظفر» ودر مقدمهٔ آن از قطب‌الدین‌علامهٔ شیرازی یادشده‌است. اصل ازابن‌سیناست درنوزده فصل ودوبار چـــاپ شده یکی‌دراستانبول‌در۱۹۳۷ (ش ۴ ۱ مهدوی) بار دیگر درتاشکند باترجمه و شرح و مقدمهٔ ترکی بخط روسی در سال ۱۹۶۶.

این‌ترجمه به‌نثرفارسی وجز نسخهٔ ملک ۴۲۲۸ و مجلس ۴۹۱

(فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۴۶۹- ملک‌فارسی ۹۱- مجلس ۲۸۶:۲)

آغاز : الحمدلله الذی اذهب عنا الحزن ان‌ربنالغفورشکور، نظم:

حمدخداییست که‌ازکلک‌سخن
با ورق باد نویسد سخن
لعـل طراز کمر آفتـاب
جلد گرخاك و حلی بندآب
مهره کش رشتهٔ یکتای عقل
روشنی دیدهٔ بینای عقل

انجام‌افتاده: حب دیگر بهتر ازاول بود ایارج نیم‌درم‌افتیمون‌اسطوخودوس‌حجر ارمنی شسته.

*۵۵۱، نسخ ونستعلیق سدهٔ ۱۲و۱۳، عنوان ونشان شنگرف، ربعی، جلدتیماج تریاکی لایی، عطف مشکی.(۱۴۶۲۲)

مجموعه

۱- **الفرائدیااحادیث نبویةوقدسیة امامیة:** ابوعلی یعقوب بن ابراهیم بختیاری، با عنوان فریدة فی العلاء، دراحادیث بهعربی (نسخ مؤلف در ۱ محرم ۱۱۰۹ درکاغذسفید)

۲- **شرح و ترجمهٔدعاء صباح** بفارسی (نستعلیق سدهٔ ۱۲و۱۳ درکاغذ کبود)

*۵۵۲ ، نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، کامل شده در روز یکشنبه ۵ ذق ۱۲۷۷، عنوان شنگرف، جدول زرولاجورد، باپیشانی زرین، ربعی، بی جلد. (۱۴۶۲۳)

انیس العشاق : رامی

*۵۵۳، نستعلیق ریز سدهٔ ۱۱، جدول زرولاجورد، آیتهاشنگرف، پیش از آیت «والذین یوسنون بما انزل الیك و ماانزل من قبلكو بالاخرة هم یوقنون» تاسورةالفلق، وزیری کلفت، جلد تیماج سیاه‌زرکوب مقوایی درون سرخ زرکوب. (۱۴۶۸۰)

مفاتیح الغیب : امام رازی

*۵۵۴، نستعلیق سدهٔ۱۳و۱۴، ربعی، جلد تیماج تریاکی‌ضربی‌لایی. (۱۴۶۸۱)

منشآت قاجاری با « پندیات » میرزا مهدی‌خان کارگذار آذربایجان.

*۵۵۵، نستعلیق عزالدین محمدهروی درمحرم ۹۰۱ ، جدول زر و لاجورد، عنوان زرین، وزیری ، جلدتیماج تریاکی زرکوب مقوایی،عطف سرخ . (۱۴۷۰۱)

اخلاق‌محسنی : کمال‌الدین حسین کاشفی

(فهرست نسخه های خطی فارسی ۱۰۹۱)

*۵۵۶، نستعلیق‌مؤلف در ۱ ذح ۱۰۸۸، جدول شنگرف،ربعی، جلد تیماج قهوه‌ای‌تازه. (۱۴۷۰۲)

تذکرةالقراء : محمد صادق قاری که بنام شاه سلیمان و استاد خود حسن خطیب‌قاری شاگرد حاجی محمدرضای قاری سبزواری راوی ازپدرش حاج محب‌علی و از محمدامین استرابادی ازعمادالدین استرابادی از سیدحسین‌استرابادی مغربی ازشیخ محمد جزری ساخته‌است، یک‌مقدمه ودوازده باب درآن هست.

آغاز: بسمله و به‌ثقتی. الحمدلله‌الکریم الرحمان‌الرحیم‌المنان... امابعد میگوید.... محمدصادق‌القاری...

انجام: الهجرة النبویة المصطفویة

*۵۵۷، نسخ سدهٔ۱۲، عنوان ونشان شنگرف، ربعی، جلد تیماج مشکی‌ترنجی‌ضربی مقوایی. (۱۴۷۰۳)

تحفة الاخوان فی تقویة الایمان : گویا از فخرالدین طریحی

(ذریعه ۳: ۴۱۴)

آغاز: بسمله. الحمدلله المتفضل الوهاب‌المبین من‌عباده اولی‌الالباب... وبعد فانی احبت ان‌اجمع کتابا موجزا فی‌تفسیر بعض‌الآیات المتضمنه لمدح اهل‌البیت‌ومدح شیعتهم‌الاخیار والایات‌المتضمنه‌لذم اعدائهم

انجام: ولوکانت زبدالبحر

*۵۵۸، نستعلیق محمدرضابن شمس‌الدین‌علی‌مداح تونی‌در روز سه‌شنبه نیمهٔ‌ذق ۹۰۳، جدول‌زرولاجورد و شنگرف، باسرلوح، عنوان‌ونشان‌شنگرف، درص ع آمده‌بهجة‌المباهج قطع بزرگ کاغذ دولت‌آبادی مجدول مذهب جلد تیماج معرق طلاپوش به‌خط محمد رضا بن شمس‌الدین علی مداح از بابت اموال‌آقا محرم که‌بتاریخ ۲۶ شهر ربیع‌الثانی‌سنهٔ ۱۱۰۵ « داخل‌عرض شد» وزیری، جلد‌تیماج سبز مقوایی‌تازه. (۱۴۷۰۴)

بهجة المباهج : حسن شیعی‌سبزواری

*۵۵۹، نسخ‌معرب سدهٔ ۷، عنوان د رشت تر، درص ع آمده که‌عاملی‌آن‌رادر ذق ۱۷۰۳ خوانده وهمچنین لطف‌علی‌بن‌محمد کاظم در. ۱۳۱ و محمدبن‌حسن وعبدالقادربن احمدبن عبدالقادربن‌القاصر در ۴ ج ۱/۱۰۹۴

نسخه‌جزویکم‌است‌مانند نسخهٔ‌سپهسالار از آغاز چندسطری ازبالا پاره شده وازخطبه است واز سرگذشت‌المستضیء بالله تاالقاضی نورالدین ابوطاهر یحیی المولدبن کمال‌الدین الرازی(پس‌ازعنوان‌علماء‌البصرة) آنگاه آمده: «یتلوه‌فی‌الثانی‌الادیب‌ابوالحسن‌علی‌بن‌الحسین بن اسماعیل العبدی المصری » ، رحلی کلفت بزرگ،جلد تیماج‌تریاکی ضربی ترنجی بالولا درون‌تریاکی. (۱۴۷۰۵)

خریدة‌القصروجریدة‌اهل‌العصر: عماد کاتب اصفهانی

(سپه ۲ : ۵۰۴ و ۴ : ۳۶۸ - فهرست فیلمها ۳۱۸)

*۵۶۰، نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان شنگرف، رقم وشکل‌شنگرف، آغاز وانجام افتاده،ربعی، جلدتیماج‌سرخ‌مقوایی(۱۴۷۱۱)

عیون الحساب : محمد باقر یزدی

*۵۶۱، نستعلیق قاسم‌بن حسین‌بن دال دررمضان ۱۰۸۰، آغاز افتاده ونیمهٔ آنچه رفته برابراست بایک‌سوم‌آنچه مانده است که یک‌پنجم باشد، ربعی، جلدتیماج مشکی ضربی ترنجی‌مقوایی. (۱۴۷۱۲)

صورالکواکب : عبدالرحمن‌صوفی

*۵۶۲، نسخ‌صالح‌بن جابربن‌فاضل‌بن داودبن‌احمدعسکری اوالی درروز ۲۸ ج ۲/ ۱۰۱۶، ربعی، جلد تیماج مشکی‌مقوایی. (۱۴۷۱۳)

التلویح الی کشف حقایق التنقیح : سعدالدین مسعود تفتازانی درگذشتهٔ ۷۹۲ که درپایان ذق ۷۵۸ بانجام رسانده وآن شرحی‌است بر التوضیح فی حل‌غوامض. التنقیح از صدرالشریعة عبیدالله‌بن مسعود محبوبی بخارایی حنفی درگذشتهٔ ۷۴۷ که درآن تنقیح‌الاصول خودرا شرح کرده است و آنهم تازه گزیده و پاکیزه اصول‌فخرالاسلام بزدوی است

(چلپی - سپه ۱: ۵۵۹ و ۳: ۵۰۲).

*۵۶۳، نسخ معرب سدهٔ ۷، با خط یوسف‌بن حسین‌بن محسن حسنی‌قادری حنبلی دراوائل، عنوان شنگرف، باترنج، ازآغاز تا باب الهبة المقبوضة ، رحلی،جلدتیماج‌تریاکی مقوایی. (۱۴۷۱۴)

الجامع‌الصحیح : بخاری

*۰۰۰، نسخ معرب شب سه‌شنبه ۲۷

محرم ۱۲۰۰، عنوان شنگرف، آغاز افتاده، ازباب السخاب للصبیان تاآخر، وزیری، جلد تیماج مشکی مقوایی بالولا. (۱٤۷۱٥)

الجامع الصحیح : بخاری

بااین روایت: ازابی‌العز عبدالعزیزبن ابی‌محمد عبدالمنعم‌بن علی بن نصربن منصور حنبلی‌حرانی درروز سال ٦٨٥ درمصر ازابوالمعالی احمدبن یحیی‌بن‌احمد بن عبدالله بن هبةالله‌بن‌البیع معروف به‌ابن‌الخازن‌دربغداد در ٦٠٠ از ابوالوقت عبدالاول‌بن عیسی‌بن شعیب‌بن‌ابراهیم‌بن اسحاق سنجری صوفی در ٥٥٢ ازجمال‌الاسلام ابوالحسن عبدالرحمان‌بن محمدبن مظفربن معاذ راوری در پوشنج درذق ٤٦٥ از ابومحمد عبدالله‌بن احمدبن حمویه حموی سرخسی‌درصفر ۳۸۱ ازابوعبدالله محمدبن یوسف‌بن‌مطر فربری در فربر در ۳۱٦ ازابوعبدالله‌محمدبن‌اسماعیل بن‌ابراهیم‌بن مغیرة جعفی‌بخاری درفربر در ۲٤۸ و در بخارا در ۲٥۸ (با دوبار قرائت)

*٥٦٤، نسخ سدهٔ ۱۲، عنوان ونشان شنگرف، آغاز وانجام افتاده، ازتیمم تا کتاب الایمان، رحلی، جلد تیماج قهوه‌ای زرکوب‌مقوایی. (۱٤۷۱٦)

المحیط البرهانی فی الفقه النعمانی: برهان‌الدین محمود بن‌تاج‌الدین احمدبن عبدالعزیزبن عمربن‌مازهٔ‌بخاری درگذشتهٔ ٦١٦ (چلبی- ص ع)

*٥٦٥، نسخ ونستعلیق وشکسته نستعلیق، عنوان شنگرف، ربعی، جلد تیماج تریاکی ترنجی ضربی‌مقوایی، فیلم ش ۳٦۱٤ دانشگاه. (۱٤۷۷۸)

مجموعه

۱- غزلی ازعبید زاکانی (۲ص)

۲- عشاق‌نامهٔ او

۳- ده‌فصل او

٤- رسالهٔ دلگشای او

٥- نامهٔ قلندران و جواب آن از او

٦- حکایات

۷- صدپند او

۸- رسالهٔ ریش مورخ ۸٦۸ از همو

۹- معرف‌نامه یا«بقربقو» که بندی است بفارسی از همو

۱۰- خطبه و مناجات‌او (ناتمام)، (همه بیک نسخ)

۱۱- قصهٔ‌بهستی و امیر احمد وخطیب به‌نظم‌و نثر بادیباچهٔ منثور (نستعلیق‌سدهٔ ۹ آغاز و انجام افتاده)

۱۲- مخزن‌الاسرار: نظامی (شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۱) از پنج گنج او

*٥٦٦، نستعلیق‌در متن وهاشش ازسدهٔ ۱۱، جدول زر ولاجورد، باافزوده‌هایی به‌خط سعید نفیسی درمیانه، انجام افتاده، رحلی کوچک، جلدساغری‌ضربی ترنجی، عطف و گرداگرد تیماج مشکی. (۱٤۷۷۹)

دیوان : ظهوری، غزل‌است‌به‌ترتیب تهجی ورباعی‌و مثنوی.

*٥٦۷، نستعلیق‌حافظ درج ۲/٦۹ [۱۰]، عنوان زرین، جدول زر و لاجورد، باسرلوح زرین، بامهر محمدحسین، جلد روغنی با گل وبوته بیرون زمینه تریاکی درون‌زمینه سرخ. (۱٤۷۸۰)

دیوان: عبدالرحمان جامی، مورخ ۸۸۴، قصاید است وقطعات وغزل به ترتیب تهجی و مقطعات ورباعی.

***۵۶۸**، نسخ سدهٔ ۱۰، عنوان شنگرف، ازآن محمدمؤمن حسینی طبیب ومحمدحسین بن آقانوری شیرازی در روزچهار شنبه ۲۸ محرم ۱۱۵۸ و ضیاءلشکر تقی دانش، ربعی، جلدمقوا. (۱۴۷۸۱)

مجموعه

۱- الالفیة: زین الدین ابوالفضل عبدالرحیم حسین اثری کردی رازنانی مهرانی مصری عراقی شافعی (۷۲۵-۸۰۶)، (اپ - ۳۰پ) ساخته درطیبه در ج ۲/۷۶۸ دراصول علوم حدیث است (معجم المؤالفین ٥: ۲۰۴- چلبی)

آغاز:

یقول راجی ربه المقتدر
عبدالرحیم بن الحسین الاثری
من بعد حمدالله ذی الآلاء
علی امتنان جل عن احصاء

. . . . . .

فهذه المقاصد المهمة
توضح من علم الحدیث رسمه
نظمتها تبصرة للمبتدی
تذکرة للمنتهی والمسند

انجام افتاده: معرفة الصحابة

رای النبی مسلما ذو صحبة
و قیل ان طالت ولم یثبت
قیل ابوبکر وقیل بل علی
و مدعی الحماغه(قه) لم یقبل

۲- منهاج الوصول الی علم الاصول: ناصرالدین عبدالله بیضاوی (۳۱ پ - ۳۲پ)، (دانشگاه ۱۸۱۷)

آغاز افتاده: ماأثر جنسه فی جنسه ایضاً والموثر ماأثرجنسه فیه. مسألة المناسبة لاتبطل بالمعارفته لان الفعل وان تضمن ضررا ازید من نفعه لایصیر نفعه غیر نفع لکن یندفع مقتضاه.

الخامس الشبه....
السادس الدوران....
السابع التقسیم....
الثامن الطرد....

الباب الثانی فی الانتاء وفیه مسائل.... الثالثة انما یجوز فی الفروع وقداختلف فی الاصول ولنافیه نظر. و لتکن هذا آخر کلامنا. والله تعالی الموفق والهادی للصواب نن والحمدلله رب العالمین

***۵۶۹**، نستعلیق چلیپای سدهٔ ۱۱، عنوان لاجورد وشنگرف، ربعی، جلد تیماج حنایی ضربی مقوایی. (۱۴۷۸۲)

مجموعه

۱- بندی به فارسی درکلام.

۲- درکیفیت انشعاب علوم از قرآن به فارسی.

۳- نامهٔ سیداحمدخان سردار (مدظله العالی) به شیخ جباره به فارسی گویابه شیراز.

۴- بندی از جواهرالتفسیر.

۵- پاسخ نامهٔ شیخ احمدبن حسن لنکه لاری که «فقیر» از زبان کدخدایان اعلا مردشت وبیرم مسوده نموده، سلخ صفر ۱۱۳۶.

۶- پاسخ نامه‌ای انشاء منشیان سریراعلی.

۷- بندی در اینکه چرا شیعه پابندعبادات نیستند وبرخلاف اهل سنت بهمان اعتقادات بس کرده‌اند ، به فارسی.

۸- در مسألهٔ عول به فارسی.

۹- عبارتی که خان عالم ایلچی شاه سلیم از هند آورده دربارهٔ شک در تجلی خدا به موسی در کوه طور وپاسخ آن از خواجه سلطان محمد وزیر امام قلی خان.

۱۰- شبستان نکات: فتاحی (نوشته در ۱۱۲٤).

۱۱- بندی ازکتاب النقض رازی (نوشتهٔ ۱۱۲۶).

۱۲- شرح قصیدهٔ«بال مرصع بسوخت مرغ ملمع بدن» منسوب به فخر رازی و در ستایش امام رضا(ع).

۱۳- نصیحت لقمان.

۱٤- دو مطایبه .

۱۵- قصیدهٔ مصنوع اهلی شیرازی(نوشتهٔ ج ۲/۱۱۱۵).

۱۶- شعر امیدی.

۱۷- حمل وجمل : والهی قمی (شعر فارسی است باقافیهٔ لام در دو صفحه).

۱۸- سحرحلال اهلی شیرازی (نوشته در ۱۱۱۷).

۱۹- شرح سجاوندی در هشت بیت در تجوید بفارسی.

۲۰- شعر معزی.

۲۱ - شعر علی ع «وولو....» .

۲۲- در زکات انعام.

۲۳- مرثیهٔ ابوالحسن محمدبن عمربن یعقوب انباری برای ابوطاهر محمدبن محمد بن بقیه وزیر عزالدوله، به عربی.

۲٤ - شعر ابوفراس ، به عربی.

۲۵ - اقل مایجب اعتقاده علی المکلف : خواجه طوسی.

۲۶- شعر نظیری.

۲۷- شعر خواجه محمد یوسف قزوینی دربارهٔ گریختن سپاهان روم از شاه‌عباس و تاریخ آمدن ولی‌محمدخان پادشاه ترکستان به‌ایران وتاریخ«ظهور نیر شاهنشاهی در چهار ساعت ونیم شب شنبه چهاردهم ذی‌الحجه ۱۱۰۵» وتاریخ ارتحال شاه سلیمان.

۲۸- دستور معما « بدانکه این رساله در معرفت معما است وترتیب کرده شدبریک مقدمه و شانزده اصل وخاتمه»(در۲ص).

۲۹- «مسوده‌ای که فقیر درباب مسلمان شدن شخصی نمود» بفارسی.

۳۰- مونس الابرار : ملامحمدطاهر شیرازی قمی(۲ص) قصیده‌ایست با قافیهٔ راء «به‌خون‌دیده نوشتیم بردر و دیوار» (حقوق ۳۹).

۳۱- بندی از جواهرالتفسیر.

۳۲- بندی بدین گونه «بدان که ارباب قلم در علم کتابت چیز چند انتخاب کرده‌اند»

۳۳- بندی به فارسی از «شیخ محمدبن ابی‌جمهور»

۳٤- بندی از مجالس المؤمنین .

۳۵- بندی به فارسی از قاضی ابوالرضا فضل‌الله کاشانی.

۳۶- بندی از کامل بهائی.

۳۷- بندی به فارسی از ابن بابویه.

۳۸- بندی به فارسی از شیخ مفید.

۳۹- بندی به فارسی از مجالس سید مرتضی در لطائف کلمات هشام‌بن‌الحکم الکندی.

۴۰- بندی از ابوالفتوح رازی بفارسی.

۴۱- بندی به فارسی بنام پادشاه‌صفوی باعنوان «لمحرره».

۴۲ - «مکتوبی که‌محمود مردود بعد از مجادله به‌محمدقلی‌بیک سرکردهٔ سپاه سپه‌سالار قلمی‌نمود».

۴۳ - «جواب آن که فقیر از قول‌سپهسالار در همان شب بنا برمصلحت» داده است.

۴۴- «صورت فتح نامه‌ای که فقیر بعد از فرار محمود و سپاه افغان ازکرمان مسوده نموده».

۴۵ - تهنیت نامه‌ای که میرزاتقی‌نایب شیراز به محمد قلی‌بیک سرکرده نوشته».

۴۶ - «از لسان شخصی به عالی جاه سپهسالار».

۴۷- «نقل خطبهٔ محمدباقر مجلسی در جلوس اول پادشاه که در مسجد جامع عباسی خوانده».

۴۸ - «نقل رقم هنگام جلوس اول در منع شراب».

۴۹ - وثیقه او بعد ازآن‌در منع و قورق سایر منهیات ومحرمات، به‌امیر میرزا ابوالقاسم مجلس نویس مجمعی از اصناف علماء عظام وصدور ساخته شده و میرزا علی خان خویش آقاجمال‌مسوده کرده و محمدرضا بیک‌خوش‌نویس به خط رقاع قلمی کرد» (بنام‌شاه‌سلطان حسین).

۵۰ - «مکتوب ضعیف به‌دوستی».

۵۱ - شعر خاقانی.

۵۲ - شعر عارف غزنوی:

گویند چو پیغمبر ما رفت ز دنیا
میراث خلافت به‌فلان‌دادوبه‌بهمان
هرگزملکی‌ملک به‌بیگانه ندادست
رودفتر شاهان جهان جمله‌تو برخوان
بادختر و داماد و بنی‌عم و نبیره
میراث به‌بیگانه‌دهدهیچ مسلمان؟

با شرح آن از ملا فصیح دشت بیاضی (درگذشتهٔ ۹۲۰) سنی معلم‌میرعلی‌شیرخارجی (۸٤٤-۹۰٦)در الجام‌العتاة و الزام‌الغلات.

۵۳ - بندی از مجالس‌المؤمنین.

۵۴ - بندی از النقض‌رازی.

۵۷۰* ، نستعلیق سدهٔ ۹و۱۰، عنوان شنگرف، با سرلوح و پیشانی‌وص ۱و۲حاشیه‌سازی شده، ربعی، جلد تیماج آلبالویی ترنجی عطف‌وگرد و درون مشکی ترنجی‌مقوایی. (۱٤۷۸۳)

مجموعه

۱-خیل‌نامه : علی‌بن‌محمدمتطبب که در دوکتاب نخستین در چهل باب، دومی‌در شصت باب بنام قطب‌الدین تهمتن شاه در ۱

رمضان ۸۱۲ ساخته است
(فهرست نسخه های خطی فارسی ٤١٨ و ٤٤٢ - ریو ص ٤٨٤).

در دنبال نسخهٔ شکارنامهٔ علی بن منصور حلوانی، سلک (۱٦٨١) سه باب خیل نامه دیده میشود باعنوان باب چهارم
(فهرست نسخه های خطی فارسی ٤٢٨).

آغاز: حمد بی حد ومدح بی عد حضرت حکیم علی الاطلاق...

انجام: و آله اجمعين برحمتك يا ارحم الراحمين «تمت رسالهٔ فرس نامه بعون الله».

۲- باز نامه: در دو قسم، نخستین در معرفت مرغان صید کننده و صفات آن در ۳۸ باب دومی در امراض جانوران و ذکر علاج هر مرضی در ٦٤ باب.

آغاز: بسمله. حمدله.... اما بعد این رساله ایست موسوم به بازنامه وآن بر دوقسم نهاده اند: قسم اول علمی و قسم دو عملی، هرقسمی چند باب ایراد کرده اند...

انجام افتاده: باب شصت وچهارم در معرفت بازدست از بیمار و معالجهٔ بانک بسیار زدن.... به وزن فلفل.

۵۷۱*، نسخ معرب عبدالجلیل بن یعقوب بن یوسف در روز آدینه پایان ج ۲/ ۵۹۱، عنوان شنگرف، باحواشی که در پایان آن تاریخی بود واکنون پاره شده ورفته است، وزیری، جلد تیماج مشکی ضربی مقوایی. (١٤٧٨٤)

السامی فی الاسامی: میدانی

۵۷۲* ، نستعلیق سیاه یا سفید، در کاغذ رنگارنگ در ۲۰ ص، وزیری، جلد تیماج سبز زرکوب ترنجی مقوایی. (١٤٧٨٥)

مرقع، به خط رضاقلی منصور علی تفرشی در تهران در ۱۳۲۲: درخوشنویسان بیانی (۲۱۱) از میرزا رضاقلی ادیب شیرازی ورضاقلی شاهرخ شاهی یاد شده است.

۵۷۳*، نستعلیق نیمه روز ج ۲/ ۹۹۸ در شهرآمد در مدرسهٔ شجاعیه، ربعی، جلد تیماج سبز ضربی تازه. (١٤٧٨٦)

حاشیة شرح الایساغوجی: محیی الدین تالشی، شرح ازحسام الدین حسن کاتی است و متن از ابهری.

(آستان قدس ش ۲۱ و ۱٦۹ منطق)

آغاز: بسمله. حمدله... قال الحمدلله الواجب وجوده اقول افتتح کتابه بالحمد بعد الابتداء بالتسمیة.

انجام: الغرض من المغالطة تغليط الخصم ودفعه. الحمدلله على اتمامه والصلاة على نبيه وآله اجمعين.

۵۷٤* ، نستعلیق عبدالعظیم بن محمد اردبیلی در ۱۲۳٦ درکربلا در ش ۱، عنوان ونشان شنگرف، «شماره های دیگر بهمین خط»، ربعی، جلد تیماج مشکی ترنجی مقوایی. (١٤٧٨٧)

مجموعه

۱- مفاتیح الاصول: سیدمحمدمجاهد طباطبائی.

۲- رسالة فی اجتماع الامر والنهی: ازهمو

۳- اصالة الطهارة (در ۱ ص)

۴- اجتماع الامر و النهی، از مناهج نراقی.

۵- الامر یدل علی الماهیة او الفرد، ازهمین مناهج.

۵۷۵*، نسخ ۸۹۸ (ش ۵)، عنوان شنگرف، جدول زر ولاجورد، ۱۱۵ گ، ۲۱ س، کاغذ سمرقندی، جلد تیماج قهوه‌ای زرکوب ترنجی ضربی مقوایی، ربعی. (۱۴۷۸۸)

مجموعه

دارای شش اثر منثور و منظوم سیدالعاشقین میرحسینی عودی هروی کریوه ای درگذشتهٔ ۷۱۸. (ذریعه ۹ : ۱۰۰)

۱- نزهة الارواح به نثر و نظم در ۲۸ فصل (سرگذشت میرحسینی از مایل هروی ص ۸۹- فهرست نسخه های خطی فارسی ۱۴۵۲).

این نسخه پس از فصل پنجم افتاده واز آخر یک برگ را دارد که پس از ش ۲ گذارده شده است. (اپ- ۱۰پ و ۱۷ روپ)

۲- پنج گنج که پنج قصیده است عرفانی واخلاقی. (ص ۵۳ مایل)

این نسخه از گنج دوم دارد تا پنجم. (۱۱ر-۱۶پ)

۳- زادالمسافرین، دارای هشت مقاله به نظم. (ص ۷۸ مایل- ادبیات ۱ :۳۰۴)

این نسخه از آغاز افتاده (۱۸ر-۵۰پ)

۴- طرب المجالس به نثر ونظم در پنج قسم. (ص ۹۴ مایل - همان فهرست ۱۲۷۵ آستان قدس ۶: ۴۴۳- ذریعه ۱۵ :۱۶۰).

در این نسخه عنوان فصل سوم تـــا دوازدهم قسم پنجم دیده میشود، آغاز نانوشته وانجام افتاده است (۵۱ر- ۶۲ پ).

۵- کنزالرموز، به نظم.

(ص ۱۰۱ مایل - ۱۸ : ۱۵۶).

این نسخه ازآغاز افتاده و در ۱۰ محرم ۸۹۸ نوشته شده است (۶۳ر- ۸۲پ).

۶- سی نامه یا **عشق نامه** به نظم در ۱۲۲۰ بیت. (ص ۴۴ مایل - ذریعه ۱۲ : ۱۹۲۹۲: ۲۱۵)

این نسخه کامل است. (۸۳پ - ۱۱۵ پ)

۵۷۶*، نستعلیق سدهٔ ۸، عنوان شنگرف، انجام افتاده، بغلی، جـلد تیماج سرخ تازه. (۱۴۷۸۹)

احکام قرانات : ابـو معشر جعفربن محمدبلخی.

در آغاز آمده «چنین گوید ابومعشر بلخی که تأثیر قرانات از عالم علوی در عالم سفلی بیشتر پیدا آید»

(فهرست نسخه های خطی فارسی ۲۱۱)

۵۷۷*، نسخ نزدیک به پایان ع ۱/ ۱۰۰۵ در روستای پننچور هند (پایان جزو یکم)، عنوان ونشان شنگرف، با دوسرلوح، ربعی، جلد تیماج آلبالویی زرکوب، عطف سرخ درون مشکی مقوایی. (۱۴۷۹۰)

معانی الاخبار : ابن بابویـــه قمی رازی ایلاقی.

۵۷۸*، نستعلیق در ش ۱ و ۲ باعنوان ونشان شنگرف، ش ۳ نسخ، از آن کسی بوده در ۱۲۷۰. (۱۴۷۹۱)

مجموعه

۱- تنبیهات المنجمین: مظفر بن محمدقاسم منجم رازی که برای شاه عباس ساخته است (نوشتهٔ روز ۲۰ محرم ۱۱۹۵).

۲- رساله در احکام نجوم و اختیارات: (آغاز افتاده، ۱۷ گ) در چندین فصل نزدیک ملحمهٔ حبیش تفلیسی.

(فهرست نسخه های خطی فارسی ۳۰۰)

۳- الالفیه: شهید اول (نوشتهٔ عجاج بن موسی بن محمد بن علی بن محمود مانعی در روز یکشنبه ۵ رجب ۹۸۷) در یک مقدمه و سه فصل.

۵۷۹*، نزدیک نستعلیق عیسی شیروانی در ۱۴ رمضان ۸۳۴ در هرات در مدرسهٔ مرحومهٔ سلطان آقا، تصحیح و مقابله شده، در هامش برگ ٤ آمده «من النسخة المنقولة من خط المصنف هكذا»، عنوان ونشان شنگرف، آغاز در فصل ۱ باب ۲ افتاده و گویا هم آشفته است، از آن حسن بن محمدباقر تمامی اماسی با خط و مهر او در آغاز، با تاریخ تولد ۸۳۰ در پایان، بغلی، جلد تیماج سرخ مقوایی، فیلم ش ۳۰۰۹ دانشگاه. (۱٤۹۰۸)

التحفة الشاهية: قطب شیرازی

(فهرست ملک ۸۹).

۵۸۰* ، نستعلیق سدهٔ ۱۳، آغاز پاره شده وانجام افتاده، ۱۳۹ گ، ۱۳ س، بغلی، جلد تیماج تریاکی لایی. (۱٤۹۰۹)

مثنوی کردی

آغاز:

بنام خدای ... ... به حلال

بسم اول خالق دانای کردگار

رسولی احمد مصطفی نازدار

بورحم بامر ستـــــار علیم

فضل بسم‌الله الرحمن الرحیم

از مدد توفیق بن نای کردگار

در چیم وصف جنگ خاورزمین

نامهای کسان وجایها در آن: ابوالمحجن، سعدوقاص، شهر ناهیدشاه، قطال‌شاه، حیدرعلی سالار، امیرالمؤمنین، رعد عمادی، میر صیاف، مالک اژدر، خاورزمین، سپاه‌خاوران، میرزنهارخوار، پیغمبر، ظلمات، شاپور، قلعهٔ صوری، رامسکس، خمار، ضیغم، پابای‌عمر، گنبد آهن ربا، دیوسفید، کوی‌بلور، رستم، شهرساحل‌زمین، فیروز شاه، گوراب، سمک‌شاه، صلصال شاه.

عنوانها در آن:

۱- رفتن ابوالمحجن وسعدوقاص به‌شهر ناهیدشاه.

۲- رسیدن خبر ناهید شاه به نزد قطال شاه و سپاه آوردن قطال شاه.

۳- آمدن علی علیه‌السلام از پی سعدوقاص وابوالمعجن.

٤- جنگ کردن معجن بارعد عمادی.

۵- جنگ کردن امیرالمؤمنین بامیرصیاف.

۶- آمدن مالک‌اژدر به خاور زمین.

۷- جنگ کردن امیرالمؤمنین با سپاه خاوران.

۸- خواب دیدن میرزنهارخوار علی علیه‌السلام را.

۹- خواب دیدن علی علیه السلام حضرت پیغمبر علیه السلام را.
۱۰- رفتن مالک اژدر به ظلمات.
۱۱-رسیدن علی علیه السلام به لشکر اسلام.
۱۲- خواب دیدن حضرت امیرالمؤمنین علیه‌السلام جناب پیغبر را.
۱۳ - خواب دیدن مالک اژدر حضرت پیغمبر را .
۱٤- کشتی گرفتن مالک با شاپور.
۱۵- جنگ کردن مالک با شاپور.
۱۶- رسیدن ابوالمعجن به راه مکس.
۱۷ -خواب دیدن معجن حضرت رسول را.
۱۸ -سپاه‌آوردن ضمار و ضیغم برسر پیغمبر.
۱۹- رفتن بابای عمر به خاورزمین.
۲۰- خراب کردن حضرت علی گنبد آهن ربا را .
۲۱ - جنگ کردن مالک با دیو سفید.
۲۲- رفتن جنابش به کوی بلور.
۲۳- دیدن علی جای پای رستم.
۲٤- رفتن مالک به شهر ساحل زمین.
۲۵- رسیدن فیروزشاه به امداد لشکر اسلام.
۲۶ - رفتن گوراب به‌جنگ علی و مسلمان شدن گوراب.
۲۷ - رفتن شاه ولایت به شهر سمک.
۲۸- مسلمان شدن سمک‌شاه.
۲۹- مناجات سید کاینات.
۳۰ -آمدن صلصال‌شاه به‌میدان وجنگ مغلوبه شدن .

***۵۸۱**، نستعلیق سدهٔ ۱۳، آغاز وانجام افتاده ، ربعی ، جلد تیماج تریـاکی‌لایی. (۱٤۹۶۰)

شیرین وفرهاد، به نظم کردی

نخستین عنوان در نسخه « خواب دیدن خسرو شیرین را» است ومیرسد در پایان‌در به «دیوانه شدن‌سرو ورو به‌صحرا نهادن، خودرا ازکمر به زیر انداختن».

***۵۸۲** ، نسخ سدهٔ ۱۰ گویا ۸۹۰ ، عنوان ونشان شنگرف ، جدول زر ولاجورد ، حواشی به‌خط نستعلیق دیگر، ۹۶۵ص، ۱۵ س، در ص ع آمده « تفسیر بیضاوی به‌خط نسخ گل قدم کرم خواجه اندك داغ دار ، جلدسختیان کیسه‌دار ، اسوال بلاقید سرسله بیوتات لاهور من‌وجوه شیخ نورس تحویل‌دار تحویل محمدمقیم تحویل‌دار شد ، شهرذی - تعده سنهٔ ۱۰ » با یادداشت محمد مقیم به‌خط او ، «داخل کتابخانهٔ سرکارخان ...» در ۲۲ رجب ۱۰۸۷ عرض دیده شده، وزیری، جلد نو .(۱٤۹۶۱)

تفسیر : نجم‌الدین ابو حفص عمر بن محمدبن اسماعیل بن لقمان نسفی (۵۳۷-٤۶۱) (فهرست فیلمهـا ص ٥٤ - فهرست نسخه‌های خطی فارسی ص ۹ و ۲۲ - آستان قدس‌ش ۳٤ تفسیر - ش ۳۳ همین آستان تفسیر عربی همین نسفی است) .

آغاز : آغاز کردم بنام خداوند روزی دهندهٔ آمرزنده الحمدلله‌رب‌العالمین سپاس مرخدای‌راکه آفریدگار و پروردگار وسازندهٔ کارهای جهانیان است. الرحمن روزی دهندهٔ

همهٔ جانوران الرحیم بخشایندهٔ برهمهٔ عاصیان...
انجام: من الجنة و این وسوسه کننده بود از پریان والناس وبود از آدمیان.

*۵۸۳، نستعلیق ریز سدهٔ ۱۲، عنوان شنگرف، آغاز و انجام افتاده، بیاضی بغلی، جلد تیماج سیاه تازه. (۱۴۹۶۲)

منشآت: دارای:

۱- وقف‌نامهٔ محمدمهدی بن محمد نصیر برقرآن خود.

۲- وقف‌نامهٔ قرآن به عربی که قرآن خود نوشته.

۳- دیباچه‌ای که بر دره نوشته.

۴- شرح ملفوفه.

۵- پاسخ به میرزا یوسف وزیر مازندران.

۶- پاسخ دیگر بارهٔ دوم.

۷- رقمی که به امیر محراب بیک قدیمی نوشته شده.

۸- رقم وزارت دیوان اعلی در روزگار سلطان حسین برای محمدقلی خان شاملو.

۹- پاسخ منشیان حسن خان در کنار عریضه.

۱۰- نامهٔ به پادشاه هندوستان.

۱۱- نامهٔ به پادشاه هند که حسین قلی خان ومیرزا محسن خان باخود برده بودند.

۱۲- رقم ته مینای شراب که در وجه جمشید بیک مقرر شده.

۱۳- دیباچهٔ رقم ایشیک آقاسی گری دیوان اعلی.

۱۴- دیباچهٔ دیگر.

۱۵- دیباچهٔ رقم قورچی رکاب.

۱۶- دیباچهٔ رقم توپچی باشی گری.

۱۷- دیباچهٔ رقم نظارت نجف قلی بیک توشمال باشی.

۱۸- دیباچهٔ رقم وزارت میرزا مهدی وزیر اعظم دیوان اعلی.

۱۹- دیباچه‌ای که به خزانه‌دار نوشته از نیابت میرزا طاهر.

۲۰- دیباچهٔ ضابطه‌نویس دیوان اعلی به اسم میرزا محمدعلی.

۲۱- دیباچهٔ نظارت سرکار خاصهٔ شریفه که در ایام طهماسب میرزا به اسم محمدعلی خان ولد اصلان خان نوشته.

۲۲- دیباچهٔ نظارت باغات وعمارات پادشاهی اصفهان به اسم میرزا مهدی کوکب نوشته شده.

۲۳- دیباچهٔ صدارت ممالک محروسه به اسم میرزا ابراهیم.

۲۴- دیباچهٔ ایالت به اسم فتح علی خان قاجار افشار.

۲۵- دیباچهٔ حکومت دشتستان و بنادر وعمان به اسم لطیف خان.

۲۶- رقمی که به میرزا محمدخان بیگلر-بیگی هرات درباب خلعت نوروزی نوشته.

۲۷- رقم علاوه‌القاب در ایام سلطنت شاه تهماسب برای میرزا حسن وزیر گیلان.

۲۸- رقم چرخکچی باشی گری.

۲۹- رقم اضافه مواجب میرزا محمد صدق‌دار.

۳۰- رقم اضافه مواجب صاحب‌جمع قیچاچی خانه.

۳۱ - رقم مهردار همایون به اسم کرم‌علی‌بیک افشار.

۳۲ - رقمی که به میرزا محمد زکی شیخ‌الاسلام اصفهان نوشته.

۳۳- رقم مبارك قبل از سلطنت به میرزا محمدرضای متولی مشهد مقدس.

۳۴ - رقم مبارك ایضاً به اسم مشارالیه

۳۵ - فرمانی که به محمد حسین غلجه تحریر یافته.

۳۶ -فرمانی که به الله‌یارخان ابدالی درباب مرحوم ابراهیم‌خان نوشته.

۳۷ - رقم مبارك که قبل از سلطنت به ممالك ایران نوشته.

۳۸ -رقمی که درباب جلوس عباس‌میرزا به نایب تبریز نوشته.

۳۹ -رقمی که در جواب عریضهٔ ملامحسن مدرس مدرسهٔ هزارجریب اصدار یافته.

۴۰- رقم آزادی یک‌نفر ازغلامان که‌از جانب مرحوم شاه تهماسب میرزا قلمی شده.

۴۱ - رقمی که درباب نهی‌سب خلفاء ثلاث مصوب میرزا محمدعلی نایب‌الصدارة به ممالك ایران فرستاده شده.

۴۲ - گواهی میرزا مهدی‌خان برگم شدن کسی‌است در استراباد.

۴۳ - رقمی که درباب تحصیل خواجه‌سرا به عزیزی نوشته و پنجاه‌نام خواجه‌سرا درآن آمده است.

۴۴- از عزیزی به‌میرزا رحیم‌حکیم‌باشی.

۴۵- از عزیزی که انار ولیمو فرستاده.

۴۶ - کاغذ به‌میرزا محمد امین که در اصفهان بکفتوی (؟) بعضی به‌مرارت افتاده.

۴۷ - پاسخ نوشته‌ای به میرزاعبدالباقی پسر میرزا رحیم‌حکیم باشی.

۴۸ - نامه‌ای به میرزا طوفان.

۴۹ - نامه‌ای از طرف شاه به سردار.

۵۰ - نامهٔ دوستانه (نه‌تا).

۵۱ - نامهٔ محمدشفیع گیلانی در طلب وعدهٔ مهمانی.

۵۲- پاسخ او.

۵۳ - نامهٔ به عزیزی که از او کیف طلبیده واوکم فرستاده.

۵۴ - در عهد خاقان سعید شهید شاه سلطان حسین که جماعت‌روسیه به‌تاخت‌کنار استراباد از دریا درآمده بودند که‌سفاین روسیه در دریا غرق شده بودند نوشته.

۵۵- نامهٔ بیگلربیگی استرابادی به‌میرزا صادق برادر حکیم باشی.

۵۶ - شرحی که‌در حاشیهٔ‌مکتوب‌نگارش یافته.

۵۷ - نامهٔ به میرزا خلیل که از زیارت مشهد برگشته بود.

۵۸ - نامهٔ ملامحمد باقر مدرس به‌علماء بغدادهنگام محاصرهٔ آن شهر به فرمان شاه.

۵۹ - نامهٔ به سعید مفید استرابادی که جماعت عصار خواسته بود.

۶۰ - نامهٔ به محبای قلند[ر].

۶۱ - پاسخ نامهٔ احمدپاشا والی‌بغداد.

۶۲ - شرحی که‌در حاشیهٔ مکتوب نوشته که وجهی که هدیه فرستادید رسید.

۶۳ - تهنیت والی گری خراسان به خدمت اشرف اقدس اعلی.
۶۴ - نامهٔ به وزیر اعظم از بغداد.
۶۵ - از منشآت آقامحمدهاشم درویش: رقم وزات میرزا عبدالخالق.
۶۶- دیباچهٔ رقم دیگر.
۶۷-رقم شیخ الاسلامی شیخ محمد بحرینی.
۶۸-رقم باغبان باشی گری باغات اصفهان.
۶۹ - دیباچهٔ رقم شیخ الاسلامی.
۷۰ - دیباچهٔ رقم معماری.
۷۱ - دیباچهٔ محتسب بودن میـــرزا ابوالحسن علوی.
۷۲- نامهٔ به داروغه.
۷۳ - نامهٔ به مستوفی الممالک.
۷۴ - نامهٔ به استاد شعرباف.
۷۵ - نامهٔ گله آمیز.
۷۶ - نامهٔ به ناظرباشی.
۷۷- نامهٔ به یکی از مخدومان پس از آنک حاصل شیراز با ورود حسن خان قاجار تلف شده بود.
۷۸- دیباچهٔ وقف نامه.
۷۹ - وقف نامه.
۸۰ - قبالهٔ یک نفر غلام.
۸۱ - دیباچهٔ قبالهٔ نکاح.
۸۲ - قبالهٔ نامهٔ نکاح.
۸۳ - نامهٔ به یک زن بزرگوار.
۸۴ - نامه به دوستی برای مقراض.
۸۵ - تهنیت تولد کودک.
۸۶ - نوشته‌ای دیگر از میرزامهدی خان.
۸۷ - نوشتهٔ دیگر به جعفر نامی.
۸۸- شرطنامهٔ اجاره.
۸۹ - اسامی سنوات ترکی.
۹۰ - دیباچه برای فاتحهٔ کلانتر وضابط.
۹۱ - فاتحهٔ دیگر برای نزول خواتین.
۹۲ - فاتحهٔ برای مستوفیـــان وکتاب دفاتر.
۹۳ - فاتحهٔ ضابط و کلانتر.
۹۴ - فاتحه که برای ایشیک آقاسی باید خواند.
۹۵ - فاتحهٔ کلانتر وضابط.
۹۶ - اجازه‌نامهٔ استخارهٔ حج کـه حجه‌فروش باید داد.
۹۷ - وقف‌نامهٔ قرآن یا کتاب.
۹۸ - دیباچهٔ وقف‌نامه.
۹۹- اجازه نامه.
۱۰۰ -تعزیه نامه.
۱۰۱- نوشته‌ای که به زنان نویسند.

***۵۸۴** ، نستعلیق، با سرلوح، جدول زر وشنگرف ولاجورد ، با مهرهای «اعتمادخان بندهٔ شاه‌جهان ، قابل خان خانه‌زاد عالم گیر، محمدحسن بندهٔ شاه جهان ، اسعدخان خانه زاد شاه‌عالم» ، باعرض ۱۹ رجب ۱۰۶۹ و ۲ ج ۲/ ۱۰۲۹ ، ربعی ، جلد مقوا. (۱۴۹۶۳)

مجموعه

۱-اربعین (۱پ - ۸ر)

(دانشگاه ۱۸/۲۳۹۸ - فهرست دانشگاه ۲ : ۱۳۷ ش ۱۶۴/۳).

آغاز : قال النبی علیه السلام انما الاعمال بالنیات

اصل اعمال نیت نیکو است
نیت نیـــک دار ای مهتر
زانکه هر کار کان به نیت نیست
هست آن به جملگی هباوهدر

انجام: ومن کلامه ان الله یحب معالی الامور و یبغض سفسافها
بدرستی خدای دارد دوست
مردمـــان بلنـــد همت را
باز برعکس هست دشمن دار
این خسیسان بی مروت را
العبد سلطان علی مشهدی

۲-رساله‌مانندی‌دربدیع باعنوانهای مثال‌های صنایع بدیعی از «مثال جمع» تــا «مثال حسن تعلیق» و پس از هر عنوانی شعری است(۹ر-۱۹ر)، به نستعلیق چلیپای دیگر)

۵۸۵*، نستعلیق محمدباقر در ع ۱/ ۱۲۹۳ در تهران به فرمایش آقامیرزا احمد، جدول زر ولاجورد وشنگرف، ربعی، جلد تیماج سبز ضربی مقوایی. (١٤٩٦٤)

مجموعه

۱-شاه نامه: آقامیرزامحمدصادق تفرشی درگذشتهٔ ۱۱٦۰ در شهر ری
(ذریعه۹: ۵۷۸ مجلس ۳: ٤۰۰ - سپه ۵: ۱۳۲ - ملک ۵۳۸۰ - ادبیات ۱: ۳۲۳ - دانشگاه ۳۱٦۵/٦ و ۲۹۲٤ - آستان قدس ۷: ۲۲۲).

آغاز:
چرخ لوائی که نخستین گشود
بـرسرا کلیل کیومــرث بـــود

انجام:
بردچه‌حجاج ازین جنگ نام
کوکب اویافت عروجی تمام

۲- سوزوگدازیاآتشکده: ازهمو، دارای ۲۰۸ بیت با ۲۳ بیت عربی آغازآن (ذریعه ۱۲: ۲۰٦ و ۱۹: ۲۱۲- آستان قدس ۷: ۲۲۲و۷٦۹- نشریه ۲: ۲٤۹)

آغاز:
معشرالعشاق من اهل الجوا
اننی آنست نارا بالـــطوی

انجام:
نیست در عالم به‌جز کوی فنا
پس سخن کوتاه باید والدعا

۳-

آغاز:
رب بماجدت و انعمتنی
شکرك الهیت و اکرمتنی

انجام:
داد زفانش چوبلقیس بدن
دایره طی کرد که طیی السجل

٤- قصیده:

آغاز:
اگر معلم توفیق گرددم دم‌ساز
شود مغنی کلکم دگر نواپرداز

انجام:
به‌روح او که امام زمان خود نشناخت
وگرشناخت مطیعش نشد به‌عجزونیاز

۵ - مثنوی:

آغاز:
عمرآن عـــامر دیرخطـــاب
که ازو کعبهٔ دین گشته خراب

انجام :

که زقبح عمل خود غافل
طعنه زن گشت به‌آن صاحب دل

۶- قصیده

آغاز:

است‌ازحسرت‌رویت‌به‌دوصدفکروخیال
دل‌زغم‌لب‌به‌لب وديده زخون‌مالامال

انجام:

یاراگر لطف کند جانب دری نگرد
به‌از این‌طالع‌وفیروزی واین‌جاه وجلال

۷- شعرهای‌سعدی (تا ۱۰ ص).

آغاز :

ای که پنجاه رفت‌ودرخوابی
مگر این پنج روزه دریابی

***۵۸۶** ، نستعلیق محمدباقر در ٤ج۱/ ۱۲۹۷ به فرمودهٔ آقامیرزا احمدبن‌عبدالوهاب که در ع ۲/ ۱۳۰۵ درآن نوشته است که‌این منظومه مقدمهٔ ظفرنامه است از شرف‌الدین علی‌یزدی مؤلف آن‌در ۸۲۸،ولی میدانیم که مقدمهٔ آن به نثر است نه به نظم (سپه ٥ : ۳۱۰). ربعی، جلد تیماج حنایی‌ضربی‌مقوایی. (۱٤۹۶۵)

شهنامهٔ چنگیزی : شمس‌الدین کاشانی‌در گذشتهٔ روزگارابوسعید(۷۱۶-۷۲۶) تاریخ منظوم مغول است براساس جامع‌التواریخ رشیدی که به دستور محمود غازان خان (۶۹٤-۷۰۳) سروده شده و در روزگار اولجایتو بسال ۷۰٤ بانجام‌رسیده است. درآن آمده که غازان‌خان در ۷۰۳ مرده و محمد اولجایتو در ۷۰٤ برتخت نشسته و کتاب به فرمان او ساخته شده است. ستایش محمد اولجایتو و امیر اولوس حسین وایدورشش خاتون زن اولجایتو وتاج‌الدین وزیر شیعی‌در آن دیده میشود.

در آن آمده است :

جهاندار سلطان محمد که داد
مر اورا خدا دانش‌و دین وداد
. . . .
. . . .
بفرمود تا این چنین دفتری
رهی ساخت بهر چنان مهتری
(گ ۷۰رسپه)

چو کردند تاریخ را دال‌و ذال
خرد گفت ازین‌به ندیدیم سال
که‌سلطان‌محمددراو پادشاست
که دریادل‌و عادل‌و پارساست
(سپه ۹۷ پ - سنا)

نیز :

کنون من به‌ارشاد خواجه‌رشید
یکی داستان گفت‌خواهم‌مفید
غزان خان خداوند عدل‌وکرم
که برداشت آیین‌بخل وستم
یکی قبه در شام تبریز کرد
که‌آنسان‌نه کسری‌نه‌پرویز کرد
(دانشمندان آذربایجان - سنا)

(دانشمندان‌آذربایجان ص ۳۲ - استوری ۱ : ۲۶۶ - بلوشه ۳: ۱۸۰ ش۱۰۰۹- سپه ٥ : ۲۶۸ ش ۱۷۰- S.P.1443 مورخ محرم ۸۲۶ وسصور- لالااسماعیل‌حمیدیهٔ استانبول)

آغاز افتاده:

که معنی ایغوز به پیوستن است
همان با یکدیگر بستن است
لقبهای دیگر بر اصناف ترك
نهاد و بیان کرد اوصاف ترك

انجام:

سخن گفتن خوب و کردار
نکرد کهن تا جهانست است

چند تاریخ منظوم دیگر هم در تاریخ مغول هست:

۱- شهنشاه‌نامه یا **منظومهٔ احمدی** ازاحمدبن‌محمد تبریزی که به دستور ابوسعید (۷۱۶-۷۳۶) سروده وتاریخ چنگیز وخاندان اورا درآن آورده است.

(دانشمندان آذربایجان ص ۳۲- فهرست فیلمها ص ۷۳۸ - ذیل ریو ش ۲۰۱/۲، Or. 2780 مورخ ۸۰۰- استوری ۱: ۲۷۱).

۲- ظفر نامه: حمدالله‌مستوفی که درسه کتاب یاسه‌قسم: عرب،ایران، مغول سروده و پنج‌سال بدان پرداخته ورسیده است به تاریخ ابوسعید بهادرخان وسال ۷۳۰ودر مبحث‌تاریخ هولاکو خان پندنامهٔ استاد خود رشیدالدین را در دوازده مجلس گذارده‌است.

(دیباچهٔ تاریخ گزیده چاپ نوایی - فهرست نیکولسون ص ۱۰۴ G19 - ذیل ریو ش ۲۶۳ Or. 2833 مورخ رمضان ۸۰۷ - موزهٔ اوقاف اسلامی (اسلام‌اثرلری موزه سی) ش ۲۰۴۱ از سدهٔ ۹ با سرلوح).

۳- غازان نامه: خواجه نورالدین بن شمس‌الدین محمد اژدری که در ۷۵۸-۷۶۳ سروده ودر روز دوشنبه ماه‌حرام ۷۶۳ آن‌رابه انجام رسانده است.

(فهرست نیکولسون ص ۲۳۱ Coll V2 مورخ ۸۷۳ - استوری ۱: ۲۷۱).

۵۸۷*، نسخ عباس‌بن مرتضی‌همدانی در روزچهارشنبه ج۱/۱۲۹۷،رحلی،جلدتیماج سرخ ضربی مقوایی. (۱۴۹۶۶)

تاریخ طبرستان: سید ظهیرالدین مرعشی.

۵۸۸*، نستعلیق سدهٔ ۱۳، باسرلوح‌و جدول زر ولاجورد، عنوان شنگرف، در ص ع وپایان آمده که شاه‌آن‌را در۱۲۳۰ به‌پسرش محمودمیرزا داده‌است باامضاء کیومرث، رحلی بزرگ، جلد تیماج آلبالویی زرکوب ضربی ترنجی مقوایی.(۱۴۹۶۷)

شاهنشاهنامه: فتحعلی خان صبای کاشانی.

دربارهٔ فتح‌علی‌شاه است با دیباچهٔ منثور. (ذریعه ۱۳ : ۲۱)

آغاز: نخست چون نگری جهانی بینی پراز چون وچند....

بنام خداوند آموزگار
نگارندهٔ نامهٔ روزگار

انجام:

که این شاه را برسرت گام باد
چو آغاز یزدانش انجام باد

۵۸۹*، نستعلیق سدهٔ ۱۱، باسرلوح وجدول زر ولاجورد، صفحات با گل و بوتهٔ زرین‌آراسته،ربعی، جلدروغنی‌ترنج‌دار زرکوب درون و بیرون زمینه تریاکی. (۱۴۹۷۹)

دیوان : طبیب اصفهانی
(ذریعه ۹ : ٦٤٤ - فرهنگ سخنوران ۳۵۵ - مجلس۳: ۳٤۲- دانشگاه ٤/۳٦۱۹)
آغاز :
منزل بسی‌دور بیا مارا شکسته‌بسی‌خارها
واماندگان را مهلتی ای کاروان سالارها
. . . .
. . . .
عمری‌طبیب‌از گفتگوخاموش بودم‌این‌زمان
شد آب از سوز دلم مهر لب اظهارها
انجام :
حیرانی من چون نگرد بی‌تو کسی
تکلیف گلستان کـــندم هرکسی
گلشن‌چه‌کنم‌بی‌تو که دردیدهٔ من
چه لاله وچه گلی چه خاری چه‌خسی
*۵۹۰، نستعلیق محمدزمان در ع ۲/ ۱۰٤۰ برای میرزا محمد صادق با مهـــراو مورخ ۱۰۳٤، آراستهٔ به زر، باسرلوح‌وجدول زرین، باسه‌برگ شعر در پایان، ازآن محمدقلی بن‌حسین‌علی‌خان مقدم‌در ۱۱۷۳ (پایان) و وقف او برای فرزندان نرینهٔ خود در ۱ع ۲/ ۱۱۸۵، با تملک‌محرم ۱۱۷۳، در ۲۲ع ۲/ ۱۱۷۲ و ۲ ج۱/۱۱۰۵ عرض شده با مهر سلیمان، در ص ع آمده «دیوان‌شاپور، قطع‌وسط کاغذدولت‌آبادی‌مجدول‌مذهب، جلد ساغری سرخ ترنج‌دار طلاپوش به خط محمد زمـان، مجلد، بتاریخ ۲ شهر جمادی‌الاولی ۱۱۰۵ داخل عرض‌شد» ۱۱۷گ، ۱۷س، ربعی، جلدساغری‌سرخ ترنج‌دار زرکوب. (۱٤۹۸۰)

دیوان : شاپور تهرانی (۹٦٦-۱۰۳۰)، دارای :
۱- قصایـــد (۱پ - ۲۰ر) به ترتیب تهجی.
۲ - غزلیات (۲۰پ - ۱۰۵پ).
۳ - ترجیع‌بند (۱۰۵پ - ۱۰٦پ).
٤ - رباعیات (۱۰۷ر - ۱۱٤ر).
*۵۹۱، نستعلیق هندی، ۹۳ص، ۱۱س، کاغذهندی، جلد مقوا، عطف تیماج تریاکی مقوایی، ربعی. (۱٤۹۸۱)

فراق‌نامه : میر مبارك راغب هندی.
(ذریعه ۱٦ : ۱۵۳ و ۱۹ : ۲۵٦).
آغاز :
در جهان غیر مرگ کاری نیست
صورت چـــرخ جز مزاری نیســـت
از اجل خانـــهٔ جهان ویران
گشت آباد شهر گورستـــــان
انجام :
راغبا بس زعرض‌و طول بیان
سرگذشت تو هست بی‌پایـان
مکش آه و نـــگاه‌دار نفس
مکن آگـــه بسوز جانت کس
تا رقم‌این فراق‌نامه شده است
نعره‌زن از صریر خامه شده‌است
. . . .
. . . .
این‌تراوش که‌خشک‌خامهٔ‌تست
نام پاکش فراق نامـــــهٔ تســت
گرچـــه گفتی به طرز اهل مجـاز
لاجواب است چون سلام نمـــاز

سال هجری که یار نقـل نمـود
چل و نه بر هزار و دو صد بـود
میشود از شمـــار این منظـوم
سال تـــاریخ رحلتش مفهوم
(۱۲۴۹)

کرد آن یار از جهان چون نقـل
داد تکلیف سال نقلشـی عقـل
گفت تاریـخ نالـهٔ جان گاه
که غـم هـجر باشد از سر آه
(غم هجر = ۱۲۴۸ + سرآه = ۱۲۴۹)،
(۸۷۸، ۱۲۵۳ شعر).

*۵۹۲، نستعلیق سدهٔ ۹ و ۱۰، بسا ترنجی زرین ولاجوردی در ص ع که درآن نام سلطان ابوالفتح آمده است، با دو پیشانی زر ولاجورد، جدول زر و لاجورد، عنوان به زر یالاجورد، ۴۴ گ، ۱۹ س، ربعی، جلد ترمه گرد تیماج سیاه زرکوب درون تیماج مشکی. (۱۴۹۸۲)

کلیات: عماد فقیه کرمانی » دارای:
۱ - صحبت‌نامه (۱پ - ۱۰ر).
۲ - طریقت نامه (۱۰پ - ۴۴پ).
(ذریعه ۱۹: ۳۳ و ۲۴۰ - فهرست فیلمها ۱۶۸).

*۵۹۳، نستعلیق سدهٔ ۱۴، عنوان و نشان شنگرف، ۵۰ گ، ۱۴ س ربعی، جلد تیماج سبز مقوایی.(۱۴۹۸۳)

لوامع الحسن و بدایع العشق: حسام‌الشعراء ابوسعید محمد ابراهیم مشتری شیرازی خراسانی تهرانی. (۱۲۶۴-۱۳۰۵) به نثر و نظم با دیباچه در « شرح‌احوال این گرفتار درد بی‌درمان » (ص ۲-۳) و متن آن (ص ۴ - ۴۵ ناتمام).

با چهار تصویر در این نسخه:
۱ - عکس مشتری با دوست ناصح (ص ۲۱).
۲ - صورت دختر با مادر که در باب شوهر سخن میگوید (ص ۲۸).
۳ - قطعه و صورت خسرو پرویز و کشتن شیر را در نظر شیرین محبوبه خود (۳۱).
۴ - عالم ومرید (۴۶).
(ذریعه ۹: ۱۰۴۶).

*۵۹۴، نستعلیق سدهٔ ۱۴، عنـوان شنگرف، جدول زر و لاجورد و زنگاروشنگرف، عنوان شنگرف، با سرلوح، ربعی، جلد گالینگور. (۱۴۹۸۴)

تاریخ ملک‌زادگان تخمهٔ خاقان مغفور: ملک ایرج قاجار رئیس‌الاطباء پسر خاقان خلد آشیان که به‌دستور ناصرالـدین شاه و بنام‌او در سه نمره و چهار طبقه نگاشته است:

نمرهٔ ۱ متولدان پیش از سلطنت.
نمرهٔ ۲ متولدان آغاز سلطنت از ۱۲۱۲ تا ۱۲۲۳.
نمرهٔ ۳ متولدان سالهای ۱۲۲۴ تـا ۱۲۵۰.
طبقهٔ ۱ فرزندان خود خاقان.
طبقهٔ ۲ نوادهٔ او.
طبقهٔ ۴ و ۵ هرچه یافت شود.
آغاز: بسمله. حمد وستایشی کـه از اظهارش گلهای معارف از بوستان دل به‌صد

آب‌ورنگ از خاك برخیزد...

انجام افتاده : پسر هفتم ابوسعید میرزا وفات کرده.

*٥٩٥ ، نستعلیق مؤلف در روز چهارشنبه ۲۲ ذق ۱۳۰۵، عنوان شنگرف، جدول زر و لاجورد، با سرلوح ، ص ۱ و۲ زرپاشی شده ، ربعی کلفت ، جلد روغنی با گل وبوته زمینه زرین وآراسته. (١٤٩٨٥)

تذکرة اوصاف الامین : یزدان‌بخش پروین قاجار پسر آزاده‌بخت پسر سلیم پسر فتح‌علی‌شاه که به دستور ملامحمد و بنام ناصرالدین‌شاه در قزوین در پنج فصل هریک چند بهار هریک چند گلشن ساخته و در آن شعرهای شاعران راد رسوضوعهای گوناگون ادبی واخلاقی ودر پایان شعرهای خودرا آورده‌و در روز چهارشنبه ۲۲ ذق ۱۳۰۵ آن‌را بپایان برده است.

آغاز :

ای‌طره‌های‌خوبان از نافهٔ توبویی
هجده‌هزار عالم در عرصهٔ توگویی

..... بدایع مدایح بی‌قیاس.... آن صانع مصنوعات.

انجام :

افگند به خـــاك تیره‌ام جفایت
گویـــی توکمان رستمی ای دلبر

* ٥٩٦ ، نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، کاغذ سوریانه خورده، ربعی، جلد تیماج مشکی ترنجی ضربی مقوایـــی. (١٤٩٨٦)

مجموعه

۱- سیب‌نامه یا تفاحه : ارسطو(نوشتهٔ محمد رفیع حسینی مشهدی در روز یکشنبه آغاز ع ۲/ ۱۰۲۹ در خانهٔ آقای عمادی).

۲- نیروزیه : ابن‌سینا (بهمین‌خط).

۳- شرح رسالهٔ طیر ابن‌سینا ازعمربن سهلان ساوی (نوشتهٔ همان حسینی دراصفهان در ۱۰۲۹).

٤- ایزدشناخت(نوشتهٔ نزدیک‌به‌پایان رمضان ۱۰۳۲).

٥- حی بن یقظان : ابن‌سینا (نستعلیق دیگر چلیپا از سدهٔ ۱۱) به عربی.

٦ - دو بند از وصایای خواجه نظام‌الملك(نستعلیق چلیپای محمد معصوم بیابانکی به دستور دارندهٔ نسخه، از سدهٔ ۱۱ در ۱ ص).

۷- صدو پانزده مسأله که اسکندر از ارسطو پرسیده بود (نوشتهٔ همان حسینی در اصفهان در ۱۰۲۹، باشعر فارسی ابن‌سینا در ص ع).

۸- القضاء والقدر : عبدالرزاق کاشانی (نستعلیق بدیع‌الزمان کهپایی در ۱۰۲۹) به‌عربی در ده‌فصل.

۹- مقالة فی تحقیق المثل الافلاطونیة (نوشتهٔ همان کهپایی در ۲ص).

آغاز : ان لکل نوع من الانواع الموجودة فی‌الخارج افراد جزئیة ...

انجام : واول قول افلاطون بحیث کان مطابقاً لقول ارسطاطالیس . فهذا تحقیق المثل الافلاطونیة.

۱۰- حاشیة حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار: دوانی (ش ۱۹۹ منطق آستان قدس).

بدینگونه «قوله الفیاض الوهاب من فاض الماء اعلم ان الفیاض ههنا منقول عن معناه اللغوی - یتوقف کل واحدسنها علیه، فتأمل».

(نوشتهٔ همان محمد رفیع حسینی مشهدی در نیمهٔ روز دوشنبه صفر ۱۰۲۸).

* **۵۹۷**، نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، جدول زر ولاجورد و شنگرف، باهفده سرلوح وپیشانی روی‌همرفته، وزیری، جلد تیماج سرخ مقوایی. (۱۴۹۸۷)

مثنوی: مولوی، ساخته و پرداختهٔ عبداللطیف عباسی، بافهرست.

* **۵۹۸**، نستعلیق گویا از عبدالجبار، عنوان شنگرف، با پیشانی، جدول زرولاجورد، زرافشان، از آن عنایةالله بن محمد نصیر درمحرم ۱۳۰۲، بامهر محمد کاظم بن لطف‌علی، ربعی، جلد تیماج مشکی ترنجی ضربی سوخته‌مقوایی درون سرخ ترنجی زرکوب. (۱۴۹۸۸)

شاه راه نجات: مجـــذوب علی شاه شرف‌الدین میرزامحمدبن‌محمدرضای تبریزی که در ۱۰۶۸ در هزار بیت در عرفان و اخلاق دینی سروده است.

(ذریعـه ۱۳ : ۱۵ و ۱۹ : ۲۱۷ - دانشگاه ۴۱۱۸/۵ - مجلس ش ۵۲۱۶ - ملک ۵۰۰۲).

* **۵۹۹**، نستعلیق و نسخ محمدابراهیم قمی در ع ۱۰۹۳/۱، جدول زر و لاجورد، ص ۱ و ۲ حاشیه‌سازی شده به‌زر، متن نسخ، ترجمه نستعلیق شنگرف، ربعی، جلد روغنی آراسته زمینه سیاه با گل و بوتهٔ‌سرخ درون گلی. (۱۴۹۸۹)

ترجمهٔ مفتاح الفلاح بهائی: آقا جمال خونساری

* **۶۰۰**، نستعلیق سدهٔ ۱۳، باسرلوح، ص ۱ و ۲ مذهب، جدول و سرفصلها زر و لاجورد، در ص ع آمده که محمدحسن آن را در حسن‌آباد شمیران در چهارشنبـه ۱۷ ذق ۱۳۰۸ به‌کتابخانـهٔ امین‌السلطان پیشکش کرده‌است، درمحرم ۱۲۴۶ ازآن شاه‌زاده‌ای گویا بهمن‌میرزا بوده است، ۶۸ گ، ۱۵ س، وزیری، جلد زری، عطف‌وگرد تیماج سیاه بـا صندوقچهٔ مخملی. (۱۴۹۹۰)

گلشن محمود: محمود میرزای‌قاجار، درسرگذشت فتح‌علی شاه و فرزندانش.

* **۶۰۱**، نستعلیق سدهٔ ۱۱، ۱۳۸ گ، ۱۶ س، ربعی، جلد روغنی آراسته مشکی‌زرین درون سرخ. (۱۴۹۹۱)

دیوان: قدسی مشهدی (ص ع).

قصاید است که در نخستین آنها تخلص «قدسی» دیده میشود وترجیع که در آنهم این تخلص آمده است و مثنوی.

آغاز:

شوق هرکس‌راکه در راه‌طلب سرمیدهد
گر درآرد اول از پا آخرش سر میدهد

انجام:

ازگل شخص او به فرض رسته
درمانده به آب و گل شکسته

*٦٠٢، نستعلیق گویا از محمدخندان ولی‌نـــامی از او در نسخه نیست، سدهٔ ١٠، عنوان شنگرف، ص ١ زرین، باجدول، آغازو انجام افتاده، کاغذ متن وحاشیه، ربعی. (١٤٩٩٢)

صفات العاشقین: هلالی جغتایی استرابادی (ذریعه ١٥ : ٤٥).

*٦٠٣، نستعلیق از سدهٔ ١٠، بغلی، بی‌جلد. (١٤٩٩٣)

مجموعه

١- ثلاثة ابحاث و فائدة جلیلة (کلام، منطق، علم‌الحکمة) از مسعودبن‌حسن‌شیروانی، گویا باید انموذج‌العلوم نامید.

٢- رسالة فی النقیض فی المفرد والمرکب

(نستعلیق حسین بن شاه‌حسن بن محمدبن محمدعلوی خلوتی).

٣- حاشیة حاشیة الشریف علی تحریر القواعد المنطقیة فی شرح الرسالة الشمسیه (بهمان خط).

٤- رسالة فی العلم الذی قسموه الی التصور والتصدیق.

(نوشتهٔ همو در نیمه‌های دههٔ نخستین رمضان ٩٨٨).

٥- شرح رسالة تحقیق الکلیات للرازی.

شرح به قول‌است و چنین آغاز میشود: «الحمدلمن هومحیط بکلیات الاشیاء وجزئیاتها»، انجامش افتاده.

٦- شرح رسالة فی الحکمة، آمیخته ومزجی‌است، آغاز وانجام افتاده.

٧- رسالة فی علم الله، درهفت‌مطلب.

٨- شرح رسالة فی الحکمة

(نوشتهٔ همان خلوتی در دههٔ یکم ٩٨٨ در شیراز).

٩- رسالة الهیولی یا الرسالة المنصوریة: میرغیاث‌الدین منصور دشتکی (نوشتهٔ همو) در چند مطلب دربارهٔ ترکیب اجزاء جسم.

(نشریه ٢ : ٢٤٣- دانشگاه ٣/٢٦٢٢- مجلس ٤ : ١٦٤).

آغاز: اللهم ایدنا لتقریر ماتی به‌سیدنا محمد.

١٠- اثبات الواجب: ابوالحسن بن‌احمد ابیوردی قاینی که‌برای‌علیابن زین‌الدین عبدالغنی حسینی ساخته است(نوشتهٔ همان خلوتی درآغاز دههٔ نخستین شعبان ٩٨٨)، (ذریعه ١ : ١٠٢).

١١- رسالة فی الترجح بلامرجح و الترجیح بلامرجح.

١٢- دلائل اثبات الواجب، سه دلیل (١ ص).

١٣- اثبات الواجب: خفری (نوشتهٔ همو).

١٤- رد شبهة ابن کمونة

١٥- حقیقة الواجب و بیان ان له مهیة: نصرالبیان بن نورالبیان کازرونی زندهٔ در ١٠٩٧ در شیراز و ٩٨٨ درلار و درگذشتهٔ در ٩٩٥ (سلم‌السموات‌ص‌ب و ١٢٧). در یک فتح و دو مقصد (نوشتهٔ همو).

۱۶-شرایط الاجتهاد المبیحة للقضاء والافتاء: املاء «ع ل» گویا شیخ علی محقق کرکی (۱۰۲س چلپیا).

۱۷ - حاشیة علی قول صاحب الایضاح، با چندبند دیگر دربلاغت حاشیه مانند (نوشتهٔ همو).

۱۸- رسالة فی افعال العباد (نوشتهٔ همو در پایان ع ۹۹۴/۲).

۱۹- الذوات المعتبرة فی الصفات، حاشیه ایست ازخواجه شرف الدین حسن شاه بر «فیاض» درشب سه‌شنبه ذق ۹۸۰ (از روی نسخهٔ مقابله شده باخط استاد).

۲۰- وجیزة لحل بعض من صفات الاشکالات الواردة علی الحرکة: ابوالحسن بن احمدشریف ابیوردی قاینی (در ۱ ص).

۲۱- رسالهٔ حمد وشکر: مولاناحنفی (نوشتهٔ همو در آغاز دههٔ سوم ج ۹۸۸/۱).

۲۲- رسالة فی بحث الدلالة: مولانا شمس الدین محمد حنفی.

۲۳- رسالة فی تمام المشترك: ازهمو (انجام افتاده)، (ش ۸۴ منطق آستان قدس).

*۶۰۴، نستعلیق اسماعیل حسینی در ۱۰۴۰ در اصفهان، ربعی، جلد تیماج سیاه ضربی ترنجی لایی. (۱۴۹۹۴)

مجموعه

۱- الاعتقادات: ابن بابویه.

۲- الاعتقادات: شیخ بهائی (دانشگاه ۳: ۵۳۴ وش ۳۳۸۲/۱۱ - آستان قدس ۴: ۲۶).

۳-قواعد العقائد: خواجهٔ طوسی (نوشتهٔ همان حسینی در اصفهان در ۱۰۶۰).

۴- فصول: خواجهٔ طوسی (فهرست نسخه های خطی فارسی ص ۸۲۵).

۵ - میزان العمل: نجم الدین کبری خیوقی (نوشتهٔ همو در آغاز محرم ۱۰۶۵).

۶- جبر وقدر: خواجهٔ طوسی (نوشتهٔ همودر ۱۰۶۲).

۷- اوصاف الاشراف: همو.

۸- الذهبیة: منسوب به امام رضا (ع) (نسخ سدهٔ ۱۱).

۹- طب النبی (همین نسخ).

۱۰- رسالة فی الحقیقة: منسوب به زمخشری (نوشتهٔ ۱۰۶۴) بدین گونه «الحقیقة ان یثبت لفظ فیما وضع له... بصفة تدل علیها».

۱۱-رسالة بروایة عن الصادق ع فی سؤال الرسول لیلة المعراج عن الله (نسخ).

۱۲- معرفت تقویم: عبدالقادر رویانی (نستعلیق، انجام افتاده) دریک مقدمه ودوباب وخاتمه، (فهرست نسخه های خطی فارسی ص ۲۶۸).

۱۳-ادعیة السر (نسخ معرب) به روایت از ضیاءالدین ابوالرضا فضل الله بن علی حسینی راوندی از محمدبن احمدبن محمدبن حسن بن محمدبن یحیی مهرویهٔ کرمندی.

۱۴-اختیارات الایام عن الصادق ع، (نسخ) به عربی.

۱۵-ده قاعده: سیدعلی همدانی (نسخ)

*۶۰۵، نستعلیق سدهٔ ۱۰، آغازو

انجام افتاده، ربعی، جلد مقوا، عطف تیماج تریاکی. (۱۴۹۹۵)

طب:

عنوانها درفهرست:

فصل سیم در اختیار کردن دایه ...

باب دوم درعلامت چهار اخلاط و این چهار فصل است.

باب سی‌وهشتم تفسره واین چهارفصل است: بول، قوام‌بولی، رسوب، قشور.

عنوانها درمتن:

نخستین عنوان: باب اول درتدبیر اطفال وقت‌زادن.

دوعنوان آخر: باب سی‌وسیم درعلاج دمل وآکله وریشهاء.

باب سی‌وچهاوم درشری: فصل اول درشری، فصل دوم در شکستن استخوان.

***۹۰۶**، نستعلیق روز چهارشنبه رجب ۱۰۱۰۴۱، عنوان زر و شنگرف، ربعی، جلد تیماج مشکی. (۱۴۹۹۶)

رد شیعه، بنام اشرف‌شاه غازی ساخته شده به‌فارسی.

چنین است فهرست بابهای آنها:

۱- درفضایل عموم‌صحابه وبزرگی شأن ایشان.

۲- درفضایل شیخین وحقیقت خلافت وامامت ایشان ورفع شبهات روافض.

۳- فضایل اهل بیت وآنچه از ایشان در مناقب و فضایل حضرت شیخین نقل وبه صحت رسیده.

۴- درلغزشهاوسهوها که از روافض صادر شده که‌دلالت صریح بربطلان مذهب ایشان دارد.

خاتمه در تحقیق مذاهب اربعه‌سنت و جماعت.

(ترجمه از کلام صاحب نقایض و از خود مؤلف).

***۹۰۷**، نستعلیق ۱۰۵۶ و ۱۰۶۱، ربعی، جلد تیماج تریاکی لایی. (۱۴۹۹۷)

مجموعه

۱- شرح‌الملخص: قاضی‌زاده رومی (نوشتهٔ محمدامین بن میرعزیز در روزسه‌شنبه شعبان ۱۰۵۶ نزد بهاءالدین محمد).

۲- حاشیهٔ‌شرح‌الملخص: عبدالعلی بیرجندی (نوشتهٔ ۱ محرم ۱۰۶۱)

***۹۰۸**، نسخ ونستعلیق، ربعی، جلد تیماج سرخ ضربی‌ترنجی مقوایی. (۱۴۹۹۸)

مجموعه

۱- بندی در علم‌حروف به‌عربی با عنوانهای «تصریف حرف الالف، تصریف الحرف الخامس وهوحرف غ، قاعدة الجفر الجامع» از کشکول‌شیخ احمد.

۲- ترتیب‌الحروف

۳- سؤال کیفیت آمدن لشکر هند به طرف کابل (به‌روش‌علم حروف در ۶ س).

۴- الحروف المشترکة

۵- الحجر: جابر (نوشتهٔ ۴ شعبان ۱۲۷۵ در نجف).

۶- بندی در دعاء.

۷- رسالهٔ خیها رسالهٔ رویوس ابن افلاطون

من ارسطاطالیس وتلامیذه و اجوبتهم له (شعبان ۱۲۷۷).

۸- بندی در دعاء

۹- عمل الصنعة: ابوهاشم خالدبن یزید به عربی پس از مقدمه‌ای منثور شعر اواست در حکمت و کیمیا.

۱۰- علم حروف، دریک مقدمه وچهار فصل به فارسی (شب یکشنبه ۱۷ ذق ۱۲۸۳).

۱۱- قواعدالاستخراج

۱۲- باب درضابطهٔ سؤال وجواب شیخ محیی الدین.

۱۳- مصابیح الحکمة که جلد دوم است ونخستین آن مفاتیح الرحمة است (تااینجا به نستعلیق گویا به یک خط).

۱۴- الحجرالکریم، شجرةالخلد، شجرة الطور، حجرالعوالی، باب تکلیس النحاس، از کتابی باید باشد، به عربی (نسخ کهنه‌تر).

۱۵- رساله‌مانند درطلسم، به‌فارسی.

۱۶- حل الطلسم: سیدابوالعباس قمسی، به‌عربی (نسخ محمدبن حسن‌حسنی خراسانی حائری در روز آدینه ۱۷ محرم ۱۲۷۰).

۱۷- المفتاح المکتوم

۱۸- شرح شذورالذهب: عزالدین ایدمر بن علی بن ایدمر جلدکی (بهمان نسخ کهن) درص ع آن آمده «رساله درعلم کیمیا، قطع بزرگ، کاغذ سمرقندی، جلدتیماج کهنه وترنج‌دار بتاریخ ۶ شهر رجب ۱۱۰۵ تخاقوی ئیل داخل عرض شد، بتاریخ ۱۶ شهرذی‌قعدةالحرام ۱۱۲ داخل عرض شد» با مهرهای امام‌ویردی و محمدعلی ۱۰۳۰ و غلام‌حسین.

۱۹- رساله درحروف وکیمیا باعنوانهای نظیره‌های ابجدی وابتثی واهطمی وابقعسی واحدسی وبونی وازعبی ودائرهٔاحسی وجزاینها ودرآن شعری فارسی از محمود دهدار، آمده است (نستعلیق ۲ رمضان ۱۲۷۷).

۲۰- بندی درحروف، به‌فارسی.

۲۱- رساله درعلم تکسیر، به فارسی (نستعلیق چهارشنبه ۶ شوال ۱۲۷۷ درکربلا).

۲۲- صراط مستقیم خابیه با منقولاتی از ائمه.

۲۳- اصول صناعیه واسور غریبه

۲۴- مشایخ الاجازة، به عربی در نه طبقه ازشیخ طوسی تا لوط بن یحیی بن مخنف. (ذریعه ۱۰: ۱۲۸ و ۱۵: ۱۴۸و۱۴۹- مصفی ۹۹ و ۲۳۶).

۲۵- فصل چهارم از باب دوم در استخراج احکام، به‌فارسی.

۲۶- باب پنجم در طریق عدد وگفتن به جمیع قواعد.

۲۷- منسوبات اشکال ازکشف الاسرار (نستعلیق رجب ۱۲۷۷).

۲۸- اسامی شانزده خانهٔ رمل وعناصر و سعد و نحس و کوکب و برج وصفت آنها به‌نظم فارسی (رجب ۱۲۷۷ درارض اقدس).

۲۹- زبدةالرمل یا رساله در منسوبات بیوت رمل، به نظم فارسی.

۳۰- السرالربانی فی دقایق المیزان، به عربی.

۳۱- عمل شمسی ، به‌فارسی.
۳۲- شرح قصیدهٔ عربی.
خذالبیضةالشقراء وانزع قشورها ـ فان لها تحت‌القشور لبابا (نستعلیق شب شنبه ۹ ذق ۱۲۷۲ درمدرسهٔ صاحب‌الامر درمحلهٔ سرخاب تبریز).

۳۳- منسوبات بیوت رمل، به‌فارسی ونثر (نستعلیق ۱۰ رجب ۱۲۷۷ درارض اقدس).

۳٤ - قوای اشکال در رمل ، به‌فارسی (نستعلیق شعبان ۱۲۷۷).

۳۵- لامیة العجم طغرائی.

۳٦- اشکال طلسمی، به فارسی(نستعلیق صفر ۱۳۱۲).

این مجموعه نوشته وگرداوری محمدبن حسن حسنی خراسانی حائری باید باشددر ۱۲۷۰ تا ۱۳۱۲ در کربلا ونجف وارض‌ـ اقدس ،گویا مشهد وتبریز، ونسخ پیش از ۱۱۰۵ هم درآن هست.

*٦۰۹، نستعلیق ۱۲۰٤، سرفصلها زرین، عنوان لاجورد، جدول زرو لاجورد وشنگرف، باسرلوح و زرپاشی، کاغذمتن وحاشیه، جلد تیماج مشکی لایی، وزیری. (۱٤۹۹۹)

دیوان اهلی ، غزل است.

*٦۱۰، شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۱، جدول زرولاجورد، عنوان لاجورد، باسرلوح، ص۱ و۲ زرپاشی‌شده، خریداری درشیراز در ج ۱/ ۱۲۰۹، ربعی، جلد تیماج سرخ زرکوب. (۱۵۰۰۰)

شیرین و فرهاد : وحشی بافقی.

*٦۱۱، نستعلیق هندی روز پنجشنبه ۲۲ ذق ٤٦ جلوس، باپیشانی زرین، جدول زرولاجورد، بغلی، کاغذ هندی، جلد تیماج آلبالویی ضربی مقوایی. (۱۵۰۰۱)

محمود و ایاز : زلالی خوانساری.

*٦۱۲، نستعلیق ترکی سدهٔ ۱۲ ، جدول وعنوان ونشان شنگرف ، ربعی ، جلد تیماج آلبالویی‌ترنجی‌مقوایی. (۱۵۰۰۲)

تاریخ آل‌عثمان : رمضان‌زاده محمد توقیعی کوچک نشانچی طغرانویس درگذشتهٔ ۹۷۹ نگارندهٔطغرای مناشیرسلطانی، بنام‌تاریخ کچوك نشانچی ونشانچی تاریخی وجریدهٔ جدیده وتواریخ رمضان‌زاده هم خوانده میشود واو از خود بنام محمد کمینه یاد میکند وبنام سلیمان‌خان به‌ترکی ساخته است و درآغاز آن تاریخ پیامبران است.

(فهرست ترکی ریوص ۲۵- فهرست کتابخانهٔ بنیاد مردم آسیا در مسکو ش ۸ تا ۱۱).

آغاز: مالك‌الملك لاشریك لك وحده لااله الاهو...

*٦۱۳، نستعلیق میرزا محمدبن‌محمد تقی حسینی یزدی درذق ۱۰۹۲ دراصفهان به‌دستور میرزا محمد زکی ، عنوان شنگرف، جدول زر و لاجورد ، رحلی ، جلد تیماج مشکی ، عطف سرخ مقوایی. (۱۵۰۰۳)

هشت بهشت : بدلیسی.

*٦۱٤، نستعلیق ابراهیم‌معتق مصطفی بك پسر یالتجی محمد در۲۲ شوال، ازسدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف،۱۰۷ گ، ۱۷ س،وزیری،

جلد تیماج مشکی مقوایی. (۱۰۰۰۴)

تحفهٔ سامی : سام میرزای صفوی.

***۶۱۵**، نستعلیق ترکی سدهٔ ۱۲، عنوان ونشان وجدول شنگرف، از فصل سابع در احوال ولیدبن یزید تافصل ۲۷ در احوال ملک صالح، رحلی، جلد تیماج تریاکی ترنجی مقوایی بالولا. (۱۰۰۰۵)

تاریخ آل عثمان : رمضان‌زاده محمد توقیعی کوچک نشانچی طغرانویس درگذشتهٔ ۹۷۹.

***۶۱۶**، نسخ معرب سدهٔ ۱۰، با تاریخ روز چهارشنبه پیش از نیمهٔ روز ۸ع ۲ با تاریخی به سیاق در پایان، ربعی، جلدتیماج تریاکی ترنجی مقوایی لایی. (۱۰۰۰۶)

کتاب فی‌التصوف : باعباراتی دشوار در ۲۰ بخش.

نخستین عنوان: الفصل‌الاول بروق المعارف المکنونة فی‌لوامع دقایق‌الاولیاء.

دو عنوان بازپسین: الفهم‌الثاقب وهو الفصل الثامن فی‌تصفح

الالواح والحضرات الارادیات

اللوح‌السادس‌وهواللوح العرشی

آغاز افتاده: فی‌الانوارالرحمونیات، السادس فی کشف العروش المعنویات، السابع فی‌ادراك الکرسی‌القابل للتشکیلات... الخامس والعشرون فی تفجیر نیا بیع‌الحکم اللدینات الظاهرات الاقدسیات.

انجام: انه واحد منان والحمدلله اولا وآخرا وصلی‌الله... الی یوم‌الدین...

***۶۱۷**، نستعلیق سدهٔ ۱۰، باسرلوح زرین،جدول زر و لاجورد وزنگار، ربعی، بی‌جلد.(۱۰۰۰۸)

مهر ومشتری : شمس‌الدین محمد عصار تبریزی که در ۷۷۸ در ۵۱۲۱ بیت سروده است. (ذریعه ۱۹ : ۳۱۵)

***۶۱۸**، نستعلیق ابراهیم در۱۲۷۲،با سرلوح، ص ۱ و۲ حاشیه‌سازی شدهٔ به زر، جدول زرولاجورد، ربعی، جلد تیماج سرخ مقوایی. (۱۰۰۰۹)

تزوك تیموری : ابوطالب حسینی تربتی.

(فهرست نسخه‌های خطی فارسی ص ۱۵۸۰).

***۶۱۹**، نستعلیق فضل‌الله‌بن عبدالله طبیب ساوجی در ۱۲۳۷، باسرلوح، ص ۱ و ۲ حاشیه سازی‌شده، عنوان شنگرف، جدول زرولاجوردوشنگرف، ربعی، جلد تیماج حنایی ضربی مقوایی. (۱۰۰۱۰)

حدود وقصاص‌ودیات: محمدجعفر استرابادی که بنام فتح‌علی‌شاه درسه‌باب:

۱- حدود در ۱۴ فصل.

۲- احکام‌قصاص در ۷ فصل.

۳- احکام دیه در ۱۴ فصل

ساخته و در ۱۷ ع ۱/ ۱۲۳۷ بانجام رسانده است.

***۶۲۰**، نستعلیق‌خوش سدهٔ ۱۱، جدول زرولاجورد، آغاز افتاده، بغلی، جلد تیماج‌سبز ترنجی زرکوبه مقوایی. (۱۰۰۱۱)

دیوان : حافظ شیرازی.

***۶۲۱**، به‌خط سدهٔ ۱۲و ۱۳، رحلی، جلد تازه. (۱۵۰۱۲)

جفر جامع، جدول است ورقم.

***۶۲۲**، نسخ ونستعلیق سدهٔ ۱۰ و۱۱، نشان شنگرف، جدول زر و لاجورد، ربعی، جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی درون روغنی باگل یاس در زمینهٔ سرخ. (۱۵۰۱۳)

جنة‌الامان الواقیة و جنة‌الایمان الباقیة : کفعمی.

Borrower's No	Issue Date	Borrower's No.	Issue Date

نسخ فارسی در کتابخانه‌های رومانی

سلطان حسین سنندجی
سفیر ایران در رومانی

۱- دیوان نشاط اصفهانی ردیف ۱ کتب خطی کتابخانهٔ مرکزی دولت رومانی، خود دیوان در ۱۲۴۳ استنساخ شده ودارای ۷۶ صفحه میباشد ودر پشت جلد آن این عبارت نوشته شده‌است «هوالله این یک جلد کتاب دیوان نشاط را جناب جلالتمآب اجل اکرم مشیرالدوله وزیر عدلیه دام‌اقباله هبهٔ شرعیه فرمودند به‌فرزند ارجمند نامدار خود معتمدالملک زید عمره وصیغهٔ شرعیه علی نهج‌الشرع سمت جریان پذیرفت فی‌سنة ۱۳۰۰، مهر مشیرالدوله وزیر عدلیه اعظم.» در طرف دیگر این دیوان این اشعار نوشته شده:

شیر دگر دربی این‌صید بود — شیری اوبین که‌چگونه ربود
نامزدم کرد که در هر دیار — دشمن او را ندهم زینهار
زانچه اشارت بمن‌است‌از سریر — تیغ گذارم که ندارم گریز
. . . . — . . . .
ریش نه پیرامن چاه زنخ — سبزه کجا بردمد از روی‌یخ
کرده زنخشان زمحاسن کنار — اهل زنخ را بمحاسن چکار

۲- ردیف ۲ کتاب دعا وزایجه وتقوعی است که اصولا به‌عربی نوشته‌شده ولی‌خط آن نسخ است وبه‌شیوهٔ نسخ ایرانی‌است ودرقابی خاتم کاری جادارد که‌طبق ظواهر باید ازصنایع دستی ایران باشد. شخصاً درایرانی بودن آن تردید می کنم ولی کارشناسان کتابخانه مدعی هستند که این نسخه ایرانی است.

۳- ردیف ۳ صورت نیز فارسی نیست واشتباهاً جزو کتب فارسی قلمداد گردیده.

۴- غیرازآنچه درفهرست ذکر شده قرآنی ملاحظه شد که باخط نسخ خوش نوشته شده ودرآخرآن نوشته‌اند «به‌خط‌جامع القرآن‌الشهیر به‌حافظ عثمان» که‌تاریخ تحریر آن ۱۰۹۷ هجری ولی‌درصفحهٔ آخر به‌وسیلهٔ همان خطاط وشیوهٔ کتابت‌متنها به‌نستعلیق‌دستور تلاوت قرآن‌و تفسیر علائم‌وقف و مد وغیره در تجوید قرآن کریم به‌فارسی‌و بانثری سلیس‌نوشته شده که‌دراین فهرست مذکور نیست. شمارهٔ این نسخه ۲۱۶۶ ودارای ۸۱۸ صفحه می‌باشد.

در مورد نسخ کتابخانهٔ آکادمی چند نکته قابل توجه است:

۱- جنگی‌است بسیار مفصل که حاوی اشعار تعدادی از سخنوران فارسی است که ظاهراً به‌علت اقامت‌در دربار آل‌عثمان یادرهند،درایران شهرتی ندارند. ازجمله‌قصیدهٔ غرائی است منسوب به شاعری به‌نام عبداللطیف شیرازی که شرحی است بر قصیدهٔ امام فخر رازی ، دارای ۶۲ بیت بااین مطلع :

بال مرصع بسوخت مرغ ملمع بدن   اشک زلیخا بریخت یوسف گل‌پیرهن

علاوه براین دراین جنگ مقداری از احادیث نبوی وکلمات قصار رسول اکرم و امیرالمؤمنین علی علیهم‌السلام به شعر فارسی ترجمه شده که جمعاً رقم آن به ۳۰۸ بیت شعر می‌رسدو برای نمونه یکی ازآنها ذکرمی‌شود:

«ضرب‌اللسان اشد من‌ضرب‌الطعان.»

تلخی زهر و تیزی خنجر   نکند چون کلام‌تلخ اثر

این جنگ درسلخ رمضان ۹۶۷ پایان یافته وکاتب یامؤلف آن‌شخصی به‌نام‌محمودبن داود بوده، از جمله اشعار جالب این‌جنگ ترجیع‌بندی است که بااین شعر شروع می‌شود :

شه‌دین‌ودنیا چوباشد مسلم   بود فتح‌اسلام او را دمادم

منتسب به‌شاعری به‌نام نیازی درثنای سلطان سلیمان‌خان قانونی به‌مناسبت‌غلبهٔ وی‌بر روسیه که تمام مصارع اول آن به‌حروف ابجد سال ۹۲۶ هجری وتمام مصارع دوم آن به‌حروف ابجد سال ۹۲۹ هجری رابدست می‌دهد. ازجملهٔ اشعار جالب توجه این جنگ مرثیه‌ایست که امیر علی‌شیرنوایی درماتم جامی سروده و به‌روایت این‌جنگ به‌امر سلطان حسین بایقرا توسط مولانا حسین واعظ دربالای منبر خوانده شده ومطلع آن‌اینست:

صاحبدلان که پیشتراز مرگ مرده‌اند   آب حیات از قدح‌مرگ خورده‌اند

و نیزترجیع‌بندی است در رثاء امیر علی‌شیر بدین‌مطلع :

ای‌فلک بیداد و بی‌رحمی بدینسان کرده‌ای
وی اجل‌ملک جهان را باز ویران کرده‌ای

ویانظیر این‌بیت:

آه‌کان والی ملک علم در عالم نماند   وان‌علی رزم‌محمدکام و عیسی‌دم‌نماند

مرثیهٔ‌دیگری است ازسهیلی نام بااین مطلع:

واقف‌نه‌ای ایدل که چه‌افتاده جهان‌را   تنها نه جهان را که زمین‌را و زمانرا

بهرصورت ازلحاظ اینکه جنگ مزبور رویهم‌بسیار جالب‌است ازآن فیلم‌برداری شده و تلواً نسخه‌ای ازآنرا تقدیم می‌دارد.

۲- دیوان حافظ دارای ۲۹۲ صفحهٔ رقعی به‌خط نستعلیق که در تاریخ ۹۳۱ هجری استنساخ شده.

۳- شاهنامه دارای ۱۱۴۶ صفحهٔ بزرگ و ۱۸ مینیاتور، پشت آن نوشته شده است: «ابتیاعی حقیر محمد ابراهیم (بهرزی؟) فی‌شهر رجب ۱۲۴۷» و در طرف دیگر به‌خط شکستهٔ بسیار خوش نوشته‌است: «دخل فی نوبتی العبدالعاصی فرهاد بن ولی‌عهد طاب‌ثراه فی ۲۲ شهر ربیع‌الاول ۱۲۹۵».

۴- گلستانی است بشمارهٔ ۹ وآنرا به کسی به‌نام ملاجامی نسبت داده است.

۵- دیوان حافظ به‌خط منعم‌الدین واحدی که‌درتاریخ شوال ۹۴۰ هجری استنساخ شده ودارای چهار مینیاتور است.

۶- قسمتی از دیوان حافظ باخط نسخ خوش وباتعیین بحور عروضی که درحاشیهٔ آن مطالبی به‌ترکی نوشته شده.

۷- قسمتی ازتاریخ معجم به‌خط نسخ بسیار خوش.

۸- دیوانی که‌شاعرآن معلوم نیست ولی اشعار بسیار محکمی دارد ازقبیل:

ای‌متاع درد در بازار جان‌انداخته　　گوهرهر سود درجیب زیان‌انداخته

و یا:

بی‌برگی‌من داغ نهد بردل سامان　　بی‌مهری من نرم کند روی درم را

ویاقصیده‌ای که ظاهراً به‌استقبال خاقانی وجامی سروده شده به‌مطلع:

دل‌من باغبان عشق‌و حیرانی گلستانش

ازل دروازهٔ باغ و ابد حد خیابانش

۹- مجموعهٔ غزلیات شوکت بخاری.

۱۰- کتابی‌است دارای دوقسمت: قسمت‌اول درمعانی وبیان وصنایع‌شعری به‌فارسی‌و قسمت‌دوم معمانامه‌ای است که‌توسط شخصی موسوم به‌حسین بن الحسنی به‌نام‌امیرعلی‌شیرنوایی تألیف شده.

۱۱- کتابی‌است به‌شمارهٔ ۱۲۶ به‌نام‌نگارستان ابن کمال، دارای ۸ باب به‌تقلید گلستان‌و به‌نام ابراهیم پاشا وزیر سلطان سلیمان‌خان قانونی تألیف شده.

۱۲- کتابی‌است به‌قطع تقریبی ۳۰×۲۰ سانتیمتر به‌نام‌دیوان شرفشاه ثبت شده، دارای مقدمه‌ای است که‌چنین‌شروع می‌شود:

«حمدوستایش بی‌قیاس‌واجب‌الوجودی‌را که اقتضای قبضه‌الوهیت و فیضان الطاف ربوبیتش... الی‌آخر، اما بعد چنین گوید: کمینه مولوی فقیرحقیر آستانهٔ درگاه جلالت

حضرت شاه‌شرفشاه علیه‌الرحمة که‌یک شبی درمیان بیشهٔ «کتک» در بن‌یک درخت نشسته بودم که‌ناگاه... خواب می‌بیند که حق تعــالی گفته است «خوری سو» همشیرهٔ پادشاه را باید به‌زنی بگیری... و الی آخر و شرفشاه شروع به‌خواندن رباعیاتی می‌کند:

دوستاجه و لاوی شیشه وجه نفط کله
جه کوشکه‌در کوشکی خانه‌وچه‌حرفی کله
جه شارجه شمس جه شلوا داوی با بره
شون وول و وارنگ بکینــه دوستی دره

سالوکان میـدل کبوترا سایره — گهی بهـوا وگهی خیــالادره
بآن‌خوائی که سرخوی ورجاطاهره — هرکه دوستاندی بشوکافــره

خبرببو خرف‌درشانخست جان یره — آوازه همین که‌کافر لشکر آوره
آن کافر که‌بایه مراچکنه‌گوابره — ی‌کافر مرا بهمسایه ویمجا دره

چــکنم دست فاسونه‌دل فاشوجا — خونابند نگیره جمی‌چشمان شوجا
می‌غم کوهـا اونهیربه بگین‌جا — کوه بسخن بایه نباره به‌هزارجا

(رباعیات به‌لهجهٔ محلی است که برای اینجانب ناشناس‌است) آخر کتاب:

تمت‌دیوان زین‌العارفین والمحققین — پیر شرفشاه دولائی رحمةالله علیه»

ملحق به همین کتاب وباهمان کاغذ وخط، کتابی‌است که این‌طور شروع می‌شود: «الحمدلله رب‌العالمین والعاقبة... اما بعد چنین گوید ابونصر هبةالله بن‌محمد اردشیر اولاد جرساس این‌جاسس حکیم که چون سعادت خدمت خدایگان عالم سلطان‌المشــــارق والمغارب معزالسلطنة والدنیا والدین ظل‌الله ابوالحارث سنجربن‌ملکشاه بن الب‌ارسلان...» (کتابی‌است درتقویت قوهٔباه).

۱۳- همچنین دیوانی‌است از صائب.

۱۴- همچنین دیوانی‌است ازشاهی هردو به‌خط نستعلیق‌خوش و دارای‌تذهیب کاری هستند.

یک مجموعهٔ اشعار فارسی ناشناخته از قرن هشتم هجری

مهدی بیانی

استاد سعید نفیسی درضمن مقاله‌ای که بعنوان « قدیم‌ترین مجموعه‌های شعر فارسی» درکتاب : « ارمغان علمی به‌خدمت پرفسور دکتر محمد شفیع» بسال ۱۹۵۵ میلادی درج کرده‌اند، متذکرند که قبل‌از سال ۸۹۲ که امیر دولتشاه سمرقندی تذکرةالشعرای خود را تألیف کرد، فقط پنج مجموعه شامل منتخب اشعار بزرگان شعرای فارسی زبان که به ترتیب مضامین وموضوعات تدوین‌شده موجود است. ومجموعه‌های مزبور را بشرح ذیل معرفی کرده‌اند:

۱- مجموعهٔ احمدبن محمدبن احمد کلامی اصفهانی که آنرا به‌سال ۷۰۲ تدوین کرده است.

۲- رباعیات موسوم به «زبدةالمجالس فی‌الاشعار» که به‌سال ۷۳۱ گرد آمده است.

۳- « مونس‌الاحرار فی‌دقایق‌الاشعار » که آنرا محمدبن بدرجاجرمی در حدود سال ۷٤۱ تألیف کرده است.

٤- مجموعه‌ای که محمدبن یغمور آنرا درحدود اوائل قرن هشتم ساخته‌است.

۵- « مجموعهٔ لطایف وسفینهٔ ظرائف» که‌آنرا سیف‌بن حسام هروی درحدود اوائل قرن نهم پرداخته‌است.[۱]

اینک برای‌تتمیم مطالب مقالهٔآن دانشمند به‌معرفی نسخهٔ‌دیگری از همین مجموعه‌ها می‌پردازم که ظاهراً در بین سنوات ۷۸۰ و ۷۹۰ تألیف شده است وآن خود دوکتابست، یکی بدون عنوان و دیگری به‌عنوان «کنزاللآلی».

جامع این دومجموعه که‌خود کاتب آن یعنی « معروف خطاط بغدادی» است آن‌دو کتاب را به‌ترتیب ذیل تقسیم وتبویب کرده است :

۱- مجموعهٔ شمارهٔ ۳۷۱۵ کتابخانهٔ سلطنتی ایران ، مجموعهٔ شمارهٔ ۹۰۰ کتابخانهٔ مجلس و مجموعهٔ شمارهٔ ۲٤٤۹ کتابخانهٔ مرکزی دانشگاه را نیز باید بر اینها افزود. برای تفصیل بیشتر ر . ك. فهرست مجلس، ج ۳ ، ص ۱۵۷-۱٦۰ و فهرست مرکزی، ج ۹ ، ص ۱۱٦۷-۱۱۸۱.

مجموعهٔ اول

۱) توحید است ـ ودرآن منتخب اشعار شعرای ذیل را آورده است :
انوری ـ کمال الدین اسمعیل ـ ناصرخسرو ـ معزی ـ سراجی ـ فریداحول ـ شمس طبسی ـ جلال جعفر ـ شرف الدین شفروه ـ ادیب صابر ـ خواجوی کرمانی ـ عراقی ـ امیرخسرو دهلوی ـ حسن دهلوی ـ ناصر بخارایی ـ سلمان ساوجی.

۲) نعوت ـ مشتمل براشعار :
خاقانی شروانی ـ کمال الدین اسمعیل اصفهانی ـ فریداحول ـ سیدحسن غزنوی ـ امیرمعزی ـ خواجو ـ سلمان ـ ناصر بخارائی.

۳) مناقب ـ مشتمل براشعار :
حسن کاشانی ـ نصرت رازی ـ لطف الله نیشابوری ـ مشهدی ـ ابوالمفاخر رازی ـ سلمان ـ خواجو ـ حمزهٔ کوچک ـ کمال ـ فارسی ـ حیدر بقال.

۴ـ ترجیعات ـ مشتمل براشعار :
اوحدی ـ عراقی ـ سلمان ساوجی ـ اشرف و ناصر بخارایی.

۵) قصاید ـ مشتمل براشعار:
انوری ـ کمال الدین اسمعیل ـ سلمان ساوجی ـ خاقانی.

۶) غزلیات ـ مشتمل بر اشعار :
مولانا جلال الدین بلخی ـ شیخ عطار ـ عراقی ـ امیرخسرو ـ حسن دهلوی ـ کمال خجندی ـ ناصر بخارایی ـ حافظ شیرازی ـ سلمان ساوجی.

۷) مقطعات ـ مشتمل براشعار :
ابن یمین فریومدی.

۸) رباعیات ـ مشتمل بررباعیات :
کمال الدین اسمعیل .

۹) معمیات ومفردات ـ مشتمل براشعار:
خواجو ـ عماد ـ کاتب نسخه (معروف بغدادی).

به علاوه ازاشعار شعراء ذیل نیز انتخاباتی دارد که خود درفهرست آنها را یاد نکرده است: سلطان احمد بغدادی (جلایر) ـ ازرقی ـ پوربهای جامی ـ سوزنی ـ ظهیرفاریابی ـ عبدالقادر نائی ـ عنصری ـ قوامی ـ کاشی.

مجموعهٔ دوم (کنزاللآلی)

که خود مطالب آنرا پس از ذکر مقدمهٔ مختصر ذیل ، چنین تقسیم کرده است :

« الحمدلله رب‌العالمین والعاقبة للمتقین ولاعدوان الا علی‌الظالمین و الصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد وآله اجمعین.

اما بعد، بدانک تسوید این اوراق وترتیب این ابواب برین منوال‌است که یاد کرده می‌شود، والله‌الموفق والمعین والحمدلله رب‌العالمین.

باب اول- درصفات باری تعالی؛ باب ۲- درنعت پیغمبر ؛

باب۳- درموعظه ونصیحت؛ باب ٤- درافتخار وعلو همت؛

باب۵- درصفت بهار و و صفت‌پاییز؛ باب ٦- درصفت تابستان و صفت‌زمستان؛

باب۷- درصفت‌بزم و صفت شراب؛ باب ۸- در اشتیاق ؛

باب ۹- در استهداء شراب؛ باب ۱۰- درعتاب؛

باب ۱۱- در رمد؛ باب ۱۲- در جواب؛

باب ۱۳- درصفت روز و طلوع آفتاب؛ باب ۱٤- درصفت آفتاب؛

باب ۱۵- درصفت شب؛ باب ۱٦- درصفت ماه‌نو؛

باب ۱۷- درصفت شمع؛ باب ۱۸- درصفت قلعه‌ها و حصن‌ها وراهها؛

باب ۱۹- درصفت قلم؛ باب ۲۰- درصفت دوات ؛

باب ۲۱- درصفت اسب؛ باب ۲۲- درصفت خط و شعر؛

باب ۲۳- درصفت آتش؛ باب ۲٤- درصفت باد؛

باب ۲۵- درصفت آب؛ باب ۲٦- در صفت کشتی؛

باب ۲۷- درصفت چشم‌و روی؛ باب ۲۸- درصفت ابرو و موی؛

باب ۲۹- درصفت خطو خال؛ باب ۳۰- درصفت عارض و زنخدان ؛

باب ۳۱- [درصفت] لب و دهان؛ باب ۳۲- درصفت میان‌محبوب و کفل؛

باب ۳۳- درصفت شمشیر؛ باب ۳٤- در[صفت] شجاعت‌وبهادری؛

باب ۳۵- درصفت حرب؛ باب ۳٦- دردعا وخاتمت.»

درابواب مذکور اشعار شعراء ذیل راآورده است:

ابن‌بنا - ابن‌منور - ابن همگر - ابوالفراش (؟) - ابوالفرج رونی - ابوالمعالی نحاس - اثیر اخسیکتی - اثیر اومانی - احمدبغدادی (سلطان)- ادیب صابر - ادیب کاشی - ازرقی - اسدی- افضل کرمانی - امامی- امرءالقیس - امیر خاقانی - انوری - اوحدی - بدرشاشی - بدیع‌الدین-

بدیع الزمان- بهشتی آملی - جلال عضد- حافظ شیرازی- حسن‌شهرویه- حسن غزنوی- خاقانی- خواجو- ذوالفقار- رشید وطواط- رضی نیشابوری- رفیع ابهری- رفیع لنبانی- رفیع نسوی- سحر آفرین- سراج بلخی- سراج قمری- سعدبها- سعدی- سلمان- سنائی- سیف اسفرنگی- شاه اسفرنگی- شرف‌الدین مقبل- شمس طبسی - صاحبی - صدر بلخی - صفی نیشابوری - طیان - ظهیر فاریابی- عبدالعزیز- عبدالواسع جبلی- عراقی - عز شروانی - عصار تبریزی - عطار - عمادی شهریاری - عمعق بخارایی- فتح مستوفی- فخرالدین خالد- فخرالدین گرگانی - فردوسی طوسی- فرید احول- کمال اسمعیل - کمال خجندی- مجیر بیلقانی - محمدبن عبدالرزاق - محمود بخاری (سلطان)- مسعود سعد سلمان- معزی- منوچهری- ناصر بجه‌ای[1]- ناصر خسرو- نجم‌دایه- نجیب‌جرفادقانی - نزاری- نصیر طوسی- نظامی- همام تبریزی - (و بعض اشعار خود او).

اما فوایدی که‌دراین مجموعه هست، جزاینکه جامع آن حسن سلیقه در انتخاب آنها بکار بسته ودرتدوین آن خوش‌ذوقی نشان داده، اشعاری درآن گرد آورده که از جهـاتی حائز اهمیت خاص است و می‌توان آنهارا چنین طبقه‌بندی کرد:

یک دسته اشعار، شعرای متقدم برزمان جامع مجموعه که درنسخه‌ای گرد آمـده که شش قرن ازتاریخ کتابت آنهـا گذشته است، مخصوصاً که ازبعض اشعار آن شاعران نسخه‌های قدیم دردست نیست واگر چه آن اشعار معدود باشد، مغتنم است. ازاین‌جمله‌است اشعار عنصری و منوچهری و فخرالدین‌اسعد گرگانی.

دستهٔ دیگر، اشعا شعرایی که دیوان آنهـا دردست نیست وحتی نام بعض ایشان متداول نیست مانند: ابوالمفاخر رازی[2] - ابن‌بنا - ابن منور - ابوالمعالی‌نحاس - ادیب کاشی - افضل کرمانی - امیر خاقانی[3] - بدیع‌الدین - بدیع‌الزمان - بهشتی‌آملی - حسن شهرویه - حمزهٔ کوچک- حیدر بقال- رفیع نسوی- سحر آفرین- سراج بلخی- سراجی- سعدبها- شرف‌الدین‌مقبل- صاحبی- صدر بلخی - صفی‌نیشابوری - طیان - عبدالعزیز - عبدالقادر نایی - عز شروانی - فتح مستوفی- فخرالدین خالد - کمال غیاث فارسی - محمود بخاری- ناصربجه‌ای - نصرت رازی و اشعار خود معروف بغدادی.

۱- از مردم بجهٔ رامجرد فارس بود.

۲- شاعر مشهوریست و قصیدهٔ معروف او را بیشتر قصیده سرایان تتبع کرده‌اند و بر قصیدهٔ خود او هم شروحی نوشته شده، مطلع قصیده اینست:

«بال مرصع بسوخت مرغ ملمع بدن   اشک زلیخا بریخت یوسف گل پیرهن»

۳- امیر خاقانی همان خاقانی مشهور است.

دسته‌ای، اشعار شعرایی که در زمان خود معروف می‌زیسته‌اند ویا بوی قریب‌العهد بوده اند مانند: بدرشاشی (متوفی ۷۴۵) - خواجوی کرمانی (و. ۷۵۳/-) - ابن یمین (و. ۷۶۹/-) - سلمان ساوجی - (و. ۷۷۷/-۷۷۹) - عصار تبریزی (و. ۷۷۹/-۷۹۲) عماد فقیه (و. ۷۷۳/-) - حافظ شیرازی - (و. ۷۹۲/-) - لطف‌الله نیشابوری (و. ۸۱۰/-۸۱۲) - کمال‌خجندی (و. ۸۰۳/-) - سید جلال عضد - ناصر بخارایی (و. ۷۷۹/-) - کمال‌الدین غیاث فارسی.

از جمله، اهمیت اشعار حافظ شیرازی را دراین نسخه، نمی‌توان از نظر دور داشت، که شاید قدیم‌ترین نسخهٔ موجود شناخته شده باشد. واین اشعاررا جداگانه طبع و نشر خواهم کرد.

معروف خطاط بغدادی

جامع وکاتب این مجموعه درنیمهٔ دوم قرن هشتم ونیمهٔ اول قرن نهم می‌زیست. دربغداد متولد شد وهمانجا کسب دانش وهنر کرد. کسانیکه ترجمهٔ احوالش را ضبط کرده‌اند، مانند صاحب مطلع سعدین وحبیب‌السیر وگلستان‌هنر و روضات الجنات فی‌اوصاف مدینهٔ‌هرات ودیگران، ویرا به‌انواع فضایل وکمالات وهنرو حسن خط ولطف طبع وشیرینی سخن ووفور استعداد، ستوده و سرآمد مستعدان جهان و نادرهٔ دوران دانسته‌اند.

بااینکه اورا به‌خوشنویسی‌یاد کرده‌اند، ازآثار خطوط وی درکتابخانه‌ها ومجموعه‌های خطوط متعدد که دیده‌ام، چیزی ندیده‌ام، جز همین مجموعه که خوشبختانه جامع نمونهٔ هنر وحسن‌سلیقه وسخندانی و سخنگویی اوست.

هنگامی که سلطان احمدبن سلطان اویس ایلکانی به‌سال ۷۸۴ قیام کرد و به‌سلطان جلال‌الدین حسین برادر خود چیره شد وبر آذربایجان مستولی گردید وبغداد را ازدست‌عمال شاه شجاع مستخلص‌ساخت ودربغداد متمکن گردید؛معروف به‌خدمت‌وی پیوست. سلطان احمد، علاوه برسیاست مملکت‌داری، صاحب ذوق وقریحه‌بود واز موسیقی بهره داشت وشعر می‌گفت، شعرارا تربیت می‌کرد واهل هنررا تشویق می‌نمود چنانکه ممدوح شعرابود (وخواجه حافظ شیرازی‌وی‌را ستوده است وغزلهایی‌به‌نام او درد یوانش هست) ودردربار وی جمعی ازهنرمندان از هرصنف گردآمده بودند؛ از آن‌جمله معروف است‌که ملازم اوبود وچند سال در دربار وی می‌زیست وبه‌امر کتابت‌مشغول بود. خوی‌تند ورفتار ناهنجار سلطان احمد به‌خویشان وکسان، ملائم طبع معروف نبود وبدین سبب از بغداد رخت به‌اصفهان کشید وهمانجامی‌بود تاحکومت فارس واصفهان به‌میرزا اسکندرگورکانی مقرر شد ومعروف به‌دربار وی‌راه یافت ودرکتابخانهٔ او بکار کتابت پرداخت ومعین‌شد که روزی پانصد بیت کتابت کند.

وقتی رسید که معروف سه‌روز ازکتابت دست بازداشت و میرزا اسکندر موجب تخلف از حکم‌خودرا ازمعروف بازخواست ومعروف متعذر شدکه می‌خواهم یک‌روزه کار سه‌روزه کنم.

میرزا اسکندر فرمود که درمیدان اصفهان سایه‌بان و بارگاه برافراشتند و یک کس ازشاگردان معروف قلم می‌تراشیدومعروف می‌نوشت. نماز دیگر یکهزارو پانصد بیت درنهایت لطافت نوشت وعرضه کرد ومیرزا اسکندر اورا رعایت تمام وانعام فراوان فرمود.

معروف همچنان در دربار میرزا اسکندر بسر می‌برد تابه‌سال ۸۱۷ شاهرخ‌از خراسان به‌اصفهان آمد وحکومت را از اسکندر بازگرفت و به‌برادر او میرزا رستم تفویض کرد و هنگام بازگشت، معروف را همراه خود به‌هرات برد واورا کاتب خاص ومخصوص بخود گردانید.

معروف که مردی خوش محاوره و نیک محضر بود، بزودی توجه دانشمندان و هنرسندان وهنردوستان راجلب کرد وجمعی ازمعاریف بدور وی گرد آمدند. بعضی‌ازدانشمندان مانند: تاج‌الائمهٔ خوارزمی، مصاحب وی‌بودند وبرخی‌ازهنرمندان مانند: شمس‌الدین هروی خوشنویس، استاد بایسنغرمیرزا، از هنر وی بهرمند بودند وشاگردی وی می‌کردند.

معروف درمعاشرت بسیار بزرگ‌منش وخویشتن‌دار بود و درزی بزرگان جامه می‌پوشید وبه‌شاهزادگان ورجال درباری کم‌اعتنا بود؛ چنانکه گویند، شاهزاده بایسنغرمیرزا فرزند شاهرخ، خواست که مولانا برای اویک نسخه خمسهٔ نظامی‌استکتاب کندو کاغذ مرغوب نزدوی فرستاد و معروف پس‌از گذشت سالی کاغذهارا نانوشته نزد شاهزاده بازپس فرستاد. که البته شاهزاده را ناخوش‌آمد.

به‌سال ۸۳۰ که‌احمد لر ازاصحاب مولانا فضل‌الله استرابادی‌حروفی، درمسجد جامع هرات هنگام ادای نماز، به‌شاهرخ سوءقصدکرد و به‌زخم کارد پهلوی شاهرخ رابدرید، چون وی ازمصاحبان معروف بود، او را متهم کردندکه درواقعهٔ سوءقصد احمد لر دست داشته است واورابازداشتند وچند بارش به‌پای دارمجازات بردند ولی‌از قتل‌اوچشم پوشیدند ودر قلعهٔ اختیارالدین زندانیش ساختند، که اندك زمانی بعد در زندان درگذشت.

بااینکه به‌شاعری معروف اشاراتی کرده‌اند ازاشعار وی نقل‌نکرده‌اند وصاحب مطلع‌سعدین وحبیب‌السیر وگلستان‌هنر و دیگران آورده‌اند که قصیدهٔ معروف سلمان را استقبال کرده‌است ومطلع ذیل را آورده‌اند:

ز ترك چشم تو هر تیر غمزه کامد راست
درون سینه نشست آنچنانکه دل میخواست

وقصیدهٔ غرائی که سلمان ساوجی سروده و۶۷ بیت‌است درمدیح دلشاد خاتون دختر سلطان اویس جلایر بامطلع ذیل است:

مصور ازل از روح صورتی میخواست مثال قد ترا بر کشید و آمد راست

اما در این مجموعه مقداری ازاشعار معروف هست که ذکر آن خواهد آمد.

تاریخ تدوین و تحریر مجموعه

درصدر این گفتار تاریخ تألیف این مجموعه را بین سالهای ۷۸۰ و ۷۹۰ تخمین کردیم و بااینکه نسخه، تاریخ تحریر ندارد، سال تألیف و تحریر را یکی دانستیم. اینک توضیح آن مطلب:

در پایان مجموعهٔ کنزاللآلی چنین آمده است: «کتبه العبدالضعیف علی سبیل الاستعجال، المحتاج الی عفو ربه الرؤف معروف احسن الله حاله والحمدلله رب العالمین.»

ودرمقدمهٔ کنزاللآلی خود ترتیب مجموعه را چنین یاد کرده است: «بدانک تسوید این اوراق وترتیب این ابواب برین منوال است که یاد کرده می‌شود.»

وبااینکه ذکری ازمؤلف نشده است طرز ادای مطلب چنانست که باید به احتمال قوی آنرا انشاء کاتب کتاب دانست مخصوصاً که جابجا درضمن نقل اشعار شعرای مختلف هرجا ازاشعار خود مناسب یافته باعنوان: «لکاتبه» یا «کاتب» آورده است.

به هرصورت این مجموعه دربغداد و به خط معروف خطاط بغدادی برای سلطان احمد جلایر فراهم شده است که نسخه‌ایست سلطنتی وتزیینات آن ازتذهیب وتشعیر وترصیع وجدول‌بندی آن، همه مکتب بغداد است ودریک موضع که قطعه‌ای ازسلطان احمد نقل کرده عنوان آنرا چنین آورده است:

«من کلام سلطان احمد بغدادی خلدالله ملکه» که یقیناً تاریخ تحریر آن از سال ۸۱۳ یعنی هنگام قتل سلطان احمد تجاوز نمی‌کند. وباید هنگامی معروف شروع به کتابت نسخه کرده باشد، که سلطان احمد دربغداد مستقر ومتمکن بوده باشد یعنی بین سنوات ۷۸۴ و ۷۸۸ که برآذربایجان وعراق حکومت می‌کرد؛ یامیان سالهای ۷۸۸ و ۷۹۵ که امیرتیمور آذربایجان راازچنگ سلطان احمد بیرون آورده بود وفقط سلطان احمد در عراق حکومت داشت و دراین سال از مقابل سپاهیان امیر تیمور به مصر گریخت وتاسال ۸۰۷ درآنجا می‌زیست. اما سلطان احمد یکنوبت دیگر برعراق تسلط یافت وآن پس از مرگ امیر تیمور یعنی سال ۸۰۷ بود که دوباره به عراق آمد وتاسال ۸۱۳ باپریشانی وبی‌سروسامانی سلطنت گونه می‌کرد. که دشوار به‌نظر می‌رسد در این گیرودار سروسودای توجه به این گونه کارها را داشته بوده است مخصوصاً که مورخان متذکرند که معروف از سلطان احمد روگردان شد و به اصفهان مهاجرت کرد و ذکری ازنابسامانی احوال ودربار سلطان احمد نکرده‌اند وبنابراین می‌توان حدس زد

که نسخه درست در زمان قدرت و شکفتگی احوال سلطان احمد که دورهٔ چهار سالـهٔ میان سالهای ۷۸٤ و ۷۸۸ باشد و یا به‌احتمال ضعیف‌تر کتاب بین سالهای ۷۸۸ و۷۹۵ تألیف و تحریر شده‌است.

پس‌از توضیح مطلب ازذکر این‌نکته خودداری ندارم، که طرز فراهم‌شدن مجموعه توهمی ایجاد می‌کند که شاید ازشروع به‌تألیف این کتاب تاخاتمهٔ آن، سالها گذشته باشد؛ یعنی معروف هنگامی به‌این کار آغاز کرده است که هنوز به‌دربار سلطان احمد راه نیافته بـوده است وچند موضع که‌اشعار سلطان احمدرا نقل کرده عنوان آنرا « سلطان احمد بغدادی گوید » نهاده است وحتی درموضعی که پیشتر نقل کردیم، کلمات، « من کلام» و «خلدالله ملکـه» راشهوداً الحاق کرده‌است وچنانست که وقتی خواسته است آنرا به‌نام وی کند القاب را افزوده باشد. وبازنمی‌دانم به‌چه‌سبب، شاید برای آنکه از او روگردانیده ویا مصادف باپریشان‌حالی‌و فرار اوشده، ازتقدیم آن خودداری کرده‌است. بهرحال نسخه رانزد خود نگاه داشته و زمانیکه به‌دربار میرزااسکندر راه‌یافته نزدخود داشته وآنرا آمادهٔ تقدیم به‌او کرده است که درپنج ورق بیاض نسخه که‌حواشی آنها ساده وبی‌آرایش است وبدرقهٔ یکی ازتقسیمات کتاب ، یک‌مثنوی ازنظم خود نوشته ودر روی دیگر یک مجلس مینیاتورعالی تصویر شده کـه بعد ازتدوین کتاب به‌آن الحاق گردیده است.

موضوع مثنویها باعنوانهای ذیل است:

۱- « صفت مجلس وعشرت کردن شاه» که‌بیست بیت واز جمله بیت ذیل است:

بسوی گلستان‌درتاخت یک‌روز سکندر پادشاه مجلس افروز

۲- « صفت شکارگاه شاه» هجده بیت، ازجمله بیت ذیل:

ازجام سکندری شده مست شهباز عقاب صید دردست

۳- «صفت بزم شاه» هجده بیت، ازجمله:

خسرو جم نگین سکندر شاه آفتـاب جـلال وظل اله

٤- « صفت مجلس شاه کامران» هجده بیت، ازجمله:

شه ازراه شکیبایی گذر کرد شکار آرزو را تنگ درکرد

۵- « دست گیری کردن معشوق عاشق را» هجده بیت.

مشخصات و ممیزات نسخه

به‌اندازهٔ ۲۶×۱۲ سانتیمتر به‌قطع بیاضی- جلددولایی‌ابره پارچه گل و بوتهٔ روغنی‌حاشیه مذهب، اندرون تیماج سرخ ترنج وسرترنج وجدول مذهب جدیـد کاغذ بغدادی جـــدول و کمند زرین- حواشی عمومـــاً حلکاری وعکس کاری وتشعیرسازی عـــالی- عنوانها به‌خط

رقاع خوش به‌زر تحریردار نوشته شده است - دارای ده سرلوح مذهب مرصع ممتاز - فهرست مندرجات که در دو صفحهٔ اول نوشته شده قابسازی مذهب مرصع و عنوان تقسیمات در این دو صفحه‌و در سرلوح هر قسمت ، به‌خط رقاع ، به قلم زر تحریردار تزیینی نوشته شده است - پنج مجلس تصویر مینیاتور ظریف عالی ، که اندکی فرسوده شده است - خط نستعلیق کتابت خفی خوش قدیم - رقم معروف - ٨١٦ صفحه ، هرصفحه ٢٤ سطر، هرسطر یک‌بیت و مجموعاً درحدود بیست‌هزار بیت شعر دارد.

Borrower's No	Issue Date	Borrower's No.	Issue Date

نسخه‌های خطی سعید نفیسی

ایرج افشار

به‌منظور بررسی نسخه‌هایی که سعید نفیسی به‌خط خویش استنساخ کرده ودرخانهٔ او نزد خانوادهٔ محترمش بادلسوزی وعلاقه نگاهبانی می‌شودو به اجازهٔ خانم گرامی آن‌مرحوم در خردادماه ۱۳۵۰ توفیق حاصل‌شد، آنهارا ببینم وصورتی تهیه کنم تا با توضیحاتی دربارهٔ کتابخانهٔ آن مرحوم درشماره‌ای از مجلهٔ دانشکدهٔ ادبیات و علوم انسانی که به‌یادنامهٔ نفیسی اختصاص می‌یابد، درج شود. ضمناً درآن مدت کوتاه توفیق حاصل شد که نسخه‌های خطی دیگر را از بقایای کتابخانهٔ آن مرحوم که هنوز در خانواده‌اش باقی‌است به‌عجلهٔ تمام ورق بزنم وصورتی از آنهابه اختصار ونقص‌وآشفتگی فراهم کنم. چون همین‌مقداراطلاعات نسبت به‌آن‌نسخه‌ها ممکن‌است متضمن بر فایدتی‌باشد و محققی را به کار آید آن یادداشتهای تکمیل ناشده را اینک به‌طبع می‌رسانم تامگر روزی فرصت بازبینی آن نسخ پیدا شود. البته خوانندگان این سطور اطلاع دارند که‌مجموعهٔ نسخ خطی کتابخانهٔ آن مرحوم بالغ بر تعداد ۱۰۸۱ جلد درزمان حیات وی ازراه خریداری به‌کتابخانهٔ مرکزی دانشگاه تهران انتقال یافت وفهرست آنهارا دوست دانشمند آقای محمدتقی دانش پژوه تنظیم کرده‌است در جلد ۱۶ فهرست کتابخانه که‌بطور مستقل چاپ می‌شود، تحت طبع‌است.

ساپورو (ژاپن) - ۲۸ بهمن ۱۳۵۰

۱- تریاق فاروق، تألیف محمدحسین شهرستانی، نستعلیق قرن سیزدهم.

۲- حلل مطرز، تألیف شرف‌الدین علی یزدی، نستعلیق قرن دهم.

۳- دیوان صائب تبریزی، بایک سرلوحه وسجدول، نستعلیق ۱۰۹۴.

۴- جنگ (دوازده ورق)، شکسته‌نستعلیق قرن سیزدهم.

۵- جنگ نظم‌ونثر، ۲۴۲ صفحه، قرن یازدهم.

۶- مجموعهٔ چند قصیده از همای شیرازی واشعار حاجی ملاحسین قاینی معروف به واعظ، نستعلیق قرن سیزدهم.

۷- عبرة‌الناظرین وعبرة‌الحاضرین، تألیف‌ابراهیم‌نواب تهرانی مشهور به بدایع‌نگار، ازروی نسخهٔ متعلق به‌حسین سمیعی (خط جدید).

۸- مکارم‌اخلاق، تألیف رضی‌الدین نیشابوری (منسوب به خواجه‌نصیر)، نسخ ۱۲۹۳.

۹- هفت‌کشور (صورالاقالیم)، تألیف‌شده به‌نام مبارزالدین محمدمظفر در هفت‌فصل، نستعلیق قرن دوازدهم، تکمیل شده به خط سعید نفیسی (۳ورق).

۱۰- مجموعه

الف- تجوید قرآن به‌فارسی (مقدمه وشش‌باب وخاتمه)، تألیف محمدبن‌علی‌بن‌محمد حسینی، نستعلیق قرن سیزدهم.

ب- مثنوی سروش اصفهانی در بارهٔ حضرت سیدالشهدا، شکسته نستعلیق‌قرن‌سیزدهم.

۱۱- مجموعه (خط ۱۲۶٤)

الف- نان و حلوا.

ب- مناجات نظامی وبعضی متفرقات.

۱۲- مجموعهٔ ده رسالهٔ طبی.

۱۳- جنگ اشعار (قرن سیزدهم).

۱٤- دیوان.... خط قرن یازدهم‌وتکمیل‌شدهٔ سعید نفیسی (مجال رسیدگی به شناختن آن حاصل نشد. علی‌الظاهر از دواوین شعرای قرون ششم وهفتم هجری است).

۱۵- حساب ملاعلی قوشچی درسه‌مقاله، نستعلیق ۹۷۲، در باب‌الدشت اصفهان.

۱۶- جنگ اشعار (قرن دوازدهم).

۱۷- مجموعه

الف- دیوان مغربی.

ب- الدرالفرید فی‌معرفةالتوحید تألیف مغربی به‌نثر، نستعلیق قرن دهم.

۱۸- نشوةالوداد وهدیةالمعاد، تألیف محمد اسمعیل مجدالادباء خراسانی و ترجمهٔ جواهرالقصرین نورالدین سمهودی مصری، به‌خط مترجم در ۱۳۲۰ قمری.

۱۹- مجموعهٔ هفت‌رساله و بند به‌خطوط زمانهای مختلف.

۲۰- مجموعهٔ ده‌رسالهٔ عرفانی ازسهروردی و نجم‌الدین کبری وغزالی‌وغیره، نستعلیق محمداسمعیل‌بن میرزامعصوم تفرشی در ۱۲۷۹.

۲۱- دیوان‌رضی‌الدین نیشابوری، نستعلیق‌خوش‌محمدزمان‌بن‌حسن کاتب اصفهانی‌در ۱۰۰۱، باالحاقات سعید نفیسی ازروی نسخهٔ دیگر.

۲۲- مجموعه (قرن یازدهم)

۱- جوشن کبیر.

۲- فتوت‌نامه آغاز: (الا ای هوشمند خوب کردار ...).

الف ـ مفتاح الطب ابوالفرج ابن هندو متوفی ۴۲۰

ب ـ اصلاح الادویه المسهلة از حبیش دمشقی سعید حنین بن اسحق

ج ـ القول بالابدال از محمد بن زکریاء رازی

د ـ رسالة فی الکافور از ابن مندویه

ه ـ رساله‌ای از حنین بن اسحق

و ـ رسالهٔ بول از ابن سینا

ز ـ رساله در فصد از قسطا بن لوقا

ح ـ رسالهٔ احمد بن محمد طبری طبیب رکن الدوله دیلمی

ط ـ رساله در تکوین النبات هرمس

ی ـ رسالهٔ قولنج محمد بن زکریاء رازی

هشت رسالهٔ این مجموعه به خط برهان الدین نفیس بن عوض طبیب کرمانی (قرن هشتم و نهم متوفی در ۸۴۲) است و سنوات ۸۰۴ و ۸۰۷ و ۸۱۷ درپایان بعضی از رسایل آمده است. نسخه به مرحوم محمدعلی تربیت متعلق بوده و مرحوم نفیسی پس از فوت آن مرحوم وحراج شدن کتابخانهٔ تربیت به دست آورده است. (تفصیل بقلم اینجانب درمجلهٔ ادبیات ج ۱۹ ش ۱/۲)

۲۳- تاریخ منظوم آقا صادق تفرشی، شکسته نستعلیق قرن سیزدهم.

۲۴- انیس الخلوة و الجلوه، تألیف گلستانه. نسخه‌ای است ناقص (اول و آخر و اواسط) و چند ورق آن باقی است؛ نسخه های آن کم است. نفیسی در تاریخ نظم ونثر فارسی مختصری از احوال این مؤلف را می‌نویسد. و تعجب است که اشاره به نسخهٔ خود نکرده است. کتاب در اخلاق و سیاست و محتوی برحکایاتی چنداست. خط نسخه نسخ و ازآن قرن هشتم هجری است.

۲۵- اشعار فوق الدین احمد یزدی، شکسته نستعلیق قرن سیزدهم.

۲۶- انیس الاحباء تألیف موهن لعل انیس تألیف سال ۱۱۹۶، در ۱۳۲۲ شمسی ازروی نسخهٔ مجلس شورای ملی استنساخ شده است.

۲۷- منطق الطیر عطار، نستعلیق شعبان بن فاضل بن اسحاق در ۹۳۶ در قصبهٔ کورندر.

۲۸- سرور المؤمنین تألیف احمد بن محمد حسینی، ترجمهٔ قسمتی از بحار الانوار است، نستعلیق ۱۲۳۸ قمری.

۲۹- جنگ اشعار (قرن سیزدهم).

۳۰- دیوان میرزا هاشم غمکده که «مفلوک» و «سالک» هم تخلص او بوده، از شعرای عصر ناصری، خط قرن سیزدهم و چهاردهم.

۳۱- مجموعه (ناقص است وناشناخته ماند).

۳۲- دیوان فیضی، نستعلیق ۱۰۱۲ خط پیرقلی.
۳۳- بیاض اشعار و ادعیه.
۳۴- مجموعهٔ رسائل فلسفی وعرفانی و کلامی به‌خطوط مختلف وسورخ ۱۰۰۳ و ۱۰۲۵.
۳۵- مجموعه (رسالهٔ سبحه وشرح قصاید خاقانی) کتابت ۱۲۲۵ قمری.
۳۶ فتوت نامهٔ کمال‌الدین عبدالرزاق کاشانی، خط علی‌اصغر حکمت که به‌یادگار به‌ملک‌الشعراء داده بوده وبهار به نفیسی هدیه کرده‌است، باحواشی ویادداشتهای نفیسی.
۳۷- جنگ اشعار ومکاتب قائم‌مقام.
۳۸- مجموعه حاوی ۱۶ رساله وپند درعرفان (مجال بررسی‌نبود وباید توصیف شود).
۳۹- اشعار سیداسماعیل حمیری.
۴۰- سراج‌المنیر شریف گرگانی.
۴۱- جنگ اشعار مورخ ۱۰۶۸.
۴۲- مصباح‌الطالبین درقلندریه.
۴۳- فوایدوزوایدفی‌الرجال، تألیف محمداسمعیل بن‌حسین بن محمدرضا ، خط (قرن سیزدهم).
۴۴- زبدهٔ شیخ بهائی (مقابله شدهٔ مؤلف).
۴۵- مجموعهٔ دوکتاب مورخ ۱۱۰۹ که‌یکی لغت جغتائی است.
۴۶- جنگ اشعار.
۴۷- جنگ اشعار.
۴۸- داستان مانندی که‌پس‌از تحمید چنین آغاز شود : « و بعد این حکایتی‌است که بدقلم شکسته به‌طریق نصیحت وپند درسلک تحریر کشیده شده» (از عصر قاجار).
۴۹- تذکرهٔ (ناشناخته).
۵۰- جنگ اشعار.
۵۱- مجموعه (مجال تفصیل نشد).
۵۲- مجموعه (مجال تفصیل نشد).
۵۳- جنگ (مجال تفصیل نشد).
۵۴- مثنوی ازآثار حاجی محمد کریم‌خان.
۵۵- دیوان حافظ، قرن سیزدهم.
۵۶- مجموعهٔ ریاضی (مجال تفکیک نشد دوباره باید دیده شود).
۵۷- (ناشناخته).
۵۸- تذکرهٔنفایس المآثر کامی (خط جدید).

۵۹- جنگ اشعار.

۶۰- دیوان ثابت.

۶۱- جنگ اشعار.

۶۲- دیوان آسودهٔ شیرازی.

۶۳- تاریخ وزراء، تألیف غلامحسین افضل‌الملک زرندی.

۶۴- جنگ اشعار.

۶۵- نثراللآلی (کلمات حضرت امیر).

۶۶- نغمات فوق‌الدین یزدی.

۶۷- جنگ اشعار.

۶۸- جنگ اشعار.

۶۹- (ناشناخته).

۷۰- مونس‌الاحرار (تکمیل‌شده به‌خط نفیسی).

۷۱- جنگ اشعار.

۷۲- مجموعهٔ هفده رساله ازآثار صوفیهٔ هند.

۷۳- دستورالوزراء موسوم به‌وصایای نظام‌الملک.

۷۴- دیوان ولـــی.

۷۵- مجموعه (مجال توصیف نشد).

۷۶- جنگ اشعار.

۷۷- جنگ اشعار

۷۸- مقداری اوراق متفرقه ومجلات بی‌سروته که‌متعلق به‌بیست‌وشش نسخهٔ مختلف بوده است وباید به‌دقت رسیدگی وشیرازه بندی شود.

بازنامه

ابراهیم دهگان (اراک)

درعداد چند جلد کتاب قدوی مجموعه‌ای مرکب از چند جلد کتاب ازآثار قدماء مشتمل برشرایط بازداری و تربیت اسب موجود است نمی‌دانم آیا نسخی دیگر از آنها ضمن کتابخانه‌ها یافت می‌شود یا کمیاب است ، آیا هیچکدام طبع سده یا نه ؟ امید که موضوع کتابهای زیر مطرح ودراختیار اهل [illegible]یت قرار [illegible]ود تابلکه‌این‌چندجلدرساله نیز سر ازپردهٔ خفا بیرون کشیده ودر عالم مطبوعات چهره‌نمائی نمایند.

اولین کتابیکه معرفی می‌نماید (تحت شمارهٔ سیصد) کتب خطی این‌جانب که خیال‌می‌کنم‌چهرهٔ زیبای آن به‌حلیهٔ طبع آراسته‌نشده‌است به‌نام بازنامه درعداد چند جلد کتاب کمترین با قد خمیده وحالتی شوریده منتظر وقت‌خروج به‌صفحهٔ‌مطبوعات را روز شماری‌می‌کند. این کتاب تألیف کیست نمی‌دانم وچه مدارکی معرف مؤلف است از آنهم اطلاعی ندارم جز اینکه کتاب مزبور به‌نام یکی ازاعقاب چنگیزی نوشته شده‌است که گویا «غازان‌خان» باشد.

« ...... وجود معظم و عنصر مکرم شاهنشاه اعظم سرو سرور سلاطین عالم مولی ملوك‌العرب والعجم مالک رقاب‌الامم‌ناشرالعدل والاحسان باسط‌الامن‌والامان محیی‌مراسم‌العدل والاحسان ماحی قواعدالجور والاعتساف.

قطعه

فلک تختی که‌باشد از نهیبش　　بهم چسبد یکی بازی و تیهو
ز عدل او در اقصای ممالک　　کنار شیر شد بالین آهو

سکندر عصروزمان، نوشیروان عهدواوان، رافع رایات مسلمانی ودارای‌ممالک‌سلیمانی فروغ اروغ چنگیزخانی چشم‌وچراغ دودمان ملیمانی......»

کتاب مزبور منثور ومشتمل برشرایط بازداری وپروازدادن آن ودرپایان شرحی‌از معالجات باز است. به نظر من ازکتب قابل طبع و انتشار است.

دومین کتاب ازمجموعهٔ مذکورکتابی است مخطوط غیر مطبوع **بازنامهٔ منظومی** است‌که نیز مشتمل برشرح بازداری وتربیت آن وچگونگی‌بکار درآوردن این‌حیوان شکاریست. این‌کتاب به نام بایسنقر پسر شاهرخ نوشته شده است . بایسنقر پسر سوم شاهرخ

است و به سال ۸۳۷ ه. ق. در زمان‌حیات پدر درگذشت. بایسنغر از مظاهر هنر وپیشروان فاضلهٔ دانشپروری در ایران کهن بوده و درسلک هنرمندان در ردیف اول قرارگرفته است.

«...وجودش به‌دولت توپاینده‌دار — دلش را به‌احسان گراینده‌دار
پدرسانش باراًی و تدبیر ساخت — چو جدخود او را جهانگیر ساخت
بکن نامزد هفت کشور بدو — بده ملک عالم سراسر بدو
ضمیرش چوحل دقایق بود — جز او داوری را که لایق بود
شه تاجوربایسنقر که هست — سر سروران پیش او گشت پست
ازآن شهره نامش بهرکشور است — که هم‌مرددان (دانا) هم هنرپروراست
چه خورشید زر بخشش آشکار — خدا خوانده‌اش سایهٔ کردگار
به‌شمشیر و نیزه است از راه تیر — شجاع و بهادر دل و بی نظیر
جوان وجوان‌بخت و بادادو دین — شده شاهِ گردون غلامش‌بدین
زاخوان اگر چه به‌سال است کم — چو یوسف عزیز آمدو محترم
درش‌را ز ببر و زشیر و پلنگ — اگر بیشه گویم‌نیاید به‌تنگ
زبادو زچرخ و زمرغ شکار — شبیه است آن بیشه با مرغزار»

شعر کتاب بسیار محکم ولی خط‌آن عامیانه نوشته شده که به‌زحمت خوانده می‌شود.

سومین رسالهٔ این‌مجموعه نیز مربوط به **بازنامه** است. درمقدمهٔ کتاب می‌نویسد: «این رساله از گفتار علی‌بن منصور خوافی است در صفت چرخ وکارو کرداراو...»

از عنوان رساله چنان برمی‌آید که بنام مخدوم جهانیان صاحب‌قران اعظم اعدل نجم‌الدولة‌الدنیاوالدین خواجه‌علی‌سؤید... نوشته‌است خود می گوید: دروقتی که‌مرا به‌حضرت پادشاه اقلیوسایوس جغتا فرستاده چون بدانجا چرخی سفید دید از بازسفید تر. شرحی راجع به چرخ‌داری داده وچندعدد چرخ برای شاه آورده است.

چهارسین کتاب این‌مجموعه که معرفی می‌نماید به‌نام **مضماردانش** یا **فرس‌نامه** است تألیف نظام‌الدین احمد ازعلمای زمان شاه‌عباس دوم.

«... سپهر کرم‌خسرو دین‌و دولت — فروزندهٔ چهرهٔ ملک و ملت
محیط سخا مرکز عدل و دانش — بلند اختر و مطلع آفرینش
ستانندهٔ تاج خاقان وقیصر — برازندهٔ تخت و دیهیم و افسر
فرازندهٔ چتر صاحب‌قرانی — سر ملک دین شاه عباس ثانی
که‌عالم زصیتش پرآوازه گشته — که مهرجمال از رخش‌تازه گشته
زاقبال او چشم بد دور باد — ز عدلش جهان جمله معمور باد

نهال عمر ابد پیوندش به اوایل سوسین بلهٔ چهارمین عشرات رسیده و غلغلهٔ کوس جهانگیری از نهم پایهٔ فلکیات گذرانیده».

این کتاب را صاحب اعیان‌الشیعه یک نسخه‌از آن‌در کرمانشاه به خط سید علی‌اکبر نامی دیده است که به سال ۱۰۹۹ استنساخ شده و نسخهٔ حاضر به سال ۱۲۲۰، آیامؤلف نظام‌الدین‌احمد که بوده نمی‌شناسم‌جزآنکه نویسندهٔ **فرس‌نامه** جد خود را به نام‌نظام‌الدین احمد و سال فوت او را ۱۰۸۵ نوشته است.

اراک - ابراهیم دهگان ۴۷/۹/۱۲

Borrower's No	Issue Date	Borrower's No.	Issue Date

نسخه‌های خطی دکتر علی‌اکبر فیاض

محمدتقی دانش پژوه و ایرج افشار

احکام نجوم، نسخ قرن سیزدهم (ش ۱۳۱).

احکام نجوم منظوم ترکی. نستعلیق قرن دوازدهم (ش ۱۶۵).

ادعیه، نسخ (ش ۷۲).

اربعین: شیخ بهائی، نسخ محمد حسن بن ویس علی ترشیزی در ۱۱۲۰ (ش ۱۰۹).

ارشادالاذهان: علامهٔ حلی، نسخ ۱۰۴۶ (ش ۱۴۵).

اشکال التأسیس: سمرقندی، نسخ احمدبن اسماعیل خرقی در ۸۱۸ (بی‌شماره).

الاغراض الطبیة: سیداسماعیل جرجانی، نستعلیق قرن دوازدهم (ش ۸).

الفیه: ابن‌مالک، قرن یازدهم (ش ۱۳۶).

البرهان: جلدکی، نسخ قرن یازدهم (ش ۱۶۷).

بیاض (متفرقات)، قرن یازدهم (ش ۱۲۵).

تجارت، بخشی ازفقه به‌فارسی، نستعلیق قرن سیزدهم (ش ۱۱۰).

تحفهٔ ابرار: محمدتقی هروی، نسخ قرن دوازدهم (ش ۴۳).

تحفة‌العابدین، نسخ قرن دوازدهم (ش ۴۷).

ترجمهٔ کیمیای باسیلیقا از زین‌العابدین بن سیدعلی طباطبائی مشهدی در ۱۱۹۵، نستعلیق قرن دوازدهم (ش ۹۱).

تعقیبات نماز، نستعلیق ونسخ زین‌العابدین در ۱۲۵۷ (ش ۲۳).

تقریرات محمدهادی بن محمد امین (قرن سیزدهم)، (ش ۱۶۰).

تمرین‌الطلاب (ترکیب خالد)، نسخ ۱۲۴۴ (ش ۹۴).

تمرین‌الطلاب (ترکیب خالد)، نستعلیق محمدشفیع بن محمدصلاح هروی در ۱۱۲۸ (س ۱۵۰).

تنزیه‌الانبیاء: سیدمرتضی، نستعلیق شیخ ابوطالب بن شیخ عبدالله لاهیجی در ۱۱۱۹ (ش ۱۲۶).

تنقیح الشرایع من مختصرالشرایع، نستعلیق قرن دوازدهم (ش ۱۴۶).

جامع‌السعادات: نراقی، نسخ ۱۱۹۶ (ش ۶۶).
جاودان‌نامهٔ حروفی. نستعلیق محمدبن‌الیاس ارگیری محقری در ۱۰۳۸ (ش ۵۲).
جنگ، قرن چهاردهم (ش ۱۳۲).
جنگ، (ش ۱۲۴).
جنگ. اشعار قرن دوازدهم (ش ۲۱).
جنگ. حاوی اشعار درویشی وصوفیانهٔ عامیانه، قرن سیزدهم (ش ۴۶).
جنگ (ترجمهٔ شاطبی، منظومهٔ جزری، فرش‌الحروف، حرزالامانی و وجه‌التهانی، نسخ محمودبن عوض‌بن محمدبن یوسف نوشابادی در ۸۲۸ (ش ۱۱۲).
جنگ اردو، قرن دوازدهم (ش ۱۵۸).
حاشیهٔ اصول، نستعلیق خضربن فرج‌الله موکه‌ای درسال ۱۰۵۱ (ش ۸۵).
حاشیهٔ شرح مختصر عضدی، نسخ قرن نهم (بی‌شماره).
حاشیهٔ شرح مختصر عضدی، نسخ قرن یازدهم (ش ۹۶).
حاشیهٔ شرح مواقف از حسن چلبی، نسخ قرن دهم (ش ۱۹).
حاشیهٔ عصمت برشرح کافیهٔ جامی، نسخ قرن یازدهم (ش ۷۳).
حاشیهٔ قطب‌الدین رازی برحکمة‌العین، نسخ (ش ۱۶۴).
حاشیهٔ کلامی وفلسفی، نستعلیق قرن دهم (ش ۷۱).
حاشیهٔ مختصر خطائی، ناقص، نسخ قرن یازدهم (ش ۳۵).
حاشیهٔ ملاجلال دوانی برمطالع، نسخ قرن یازدهم (ش ۷۴).
حاشیهٔ ملا میرزاجان. ناقص، نسخ قرن یازدهم (ش ۱۵۹).
حاشیهٔ میر برمنطق عضدی، نسخ قرن یازدهم (ش ۱۲۷).
حاشیهٔ میرزاعلی‌رضا، نسخ ۱۳۱۰ (ش ۳۶).
حاشیهٔ میرزا کافی قاینی برمجسطی. خط مؤلف (ش ۱۲۰).
حاشیهٔ وافیهٔ سیدمهدی طباطبائی، نستعلیق محمدعلی‌بن محمدنصیر ولوئی هزارجریبی قرن سیزدهم (ش ۱۱۴).
حساب هوائی (رساله‌ـ). نسخ قرن نهم (ش ۱۱۵).
خلاصة‌الاذکار، نسخ قرن دوازدهم (ش ۳۷).
خمسهٔ نظامی، نستعلیق قرن‌نهم (ش ۸۰).
خمسهٔ نظامی، نستعلیق قرن دهم (ش ۱۴۲).
داستان محمد حنفیه (عامیانه)، نستعلیق قرن دوازدهم (ش ۳۲).

داستان مختارنامه (عامیانه)، نستعلیق ملامحمدصالح بن ملا نذیرمحمدبای تاشکندی درمدرسهٔ قلعهٔ‌خان در ۱۲۷۲ (ش ۸۱).

داستان ملک‌خسرو (عامیانه)، نستعلیق قرن سیزدهم (ش ۸۳).

درهٔ نادره: مهدی استرابادی. نستعلیق قرن دوازدهم (ش ۵).

دیوان جامی، ناقص، نستعلیق قرن دوازدهم (ش ۱۲۸).

دیوان حزین لاهیجی، نستعلیق هندی، شعبان سنهٔ ۵ جلوس (ش ۱۶۳).

دیوان رفعت، نستعلیق محمدرفیع بن محمد سمیع هندی در ۱۱۷۲ (ش ۱۵).

دیوان عنصری، نستعلیق قرن سیزدهم (ش ۱۵۷).

دیوان فانی، نستعلیق قرن دوازدهم (ش ۵۳).

دیوان محیط، نستعلیق قرن سیزدهم (ش ۲۸).

دیوان منوچهری، نستعلیق قرن سیزدهم (ش ۱۰۴).

رسالهٔ بهائی (ابن ذئب!) نستعلیق ۱۳۱۹ (ش ۱۱۱).

رضاع محمدهادی‌بن‌محمدامین، نسخ مؤلف در ۱۲۳۸ (ش ۷۵).

ریاض، نستعلیق ۱۲۲۰ (ش ۴۰).

سفینة‌النجاة: علی‌رضا بن کمال‌الدین حسین اردکانی شیرازی، نستعلیق ۱۲۰۳ (ش ۶۸).

شرایع‌الاسلام، نسخ علی‌بن حسین نجفی در ۱۰۳۹ جلداول (ش ۷).

شرح‌الفیهٔ ابن‌مالک، نسخ عبدالواحدبن غلام‌علی جزایری، قرن یازدهم (ش ۱۴).

شرح‌الفیهٔ ابن‌مالک، نسخ قرن یازدهم (ش ۱۰۳).

شرح آقارضی برصوم دروس، نسخ قرن دوازدهم (ش ۱۳۵).

شرح تجرید، نسخ مرتضی‌قلی بن محمدباقر ساوجبلاغی در ۱۲۴۴ (ش ۱۶۶).

شرح تشریح‌الافلاك سمارنپوری، نستعلیق قرن یازدهم (ش ۵۸).

شرح چغمینی، نسخ قرن‌دهم (ش ۵۹).

شرح حکمة‌العین، نسخ محمدعلی استرابادی در ۱۰۴۴ (ش ۱۲۲).

شرح دروس شهید، نستعلیق قرن‌دوازدهم (ش ۱۴۳).

شرح رضی، نستعلیق قرن یازدهم (ش ۱۵۱).

شرح شمسیه، نستعلیق ۱۳۱۵ (ش ۴۴).

شرح کافیه از فاضل هندی، نسخ محمدبن مقصود در دو ورق در ۱۰۰۴ (ش ۱۴۸).

شرح کبری، نسخ درویش‌علی (ش ۱۵۶).

شرح مختصر تفتازانی، نسخ قرن دوازدهم (ش ۱۳۸).

شرح مختصر عضدی، نسخ قرن یازدهم (ش ۸۸)

شرح مختصر عضدی، نستعلیق حسام‌الدین درویش‌علی حلی در۱۰۲۸ (ش۸۹)

شرح مختصر نافع، نسخ میراسمعیل بن‌حاجی هادی‌در ۱۲۲۱ . دوجلد (ش۱۷و۹۵).

شرح مفتاح‌العلوم ازمیرسیدشریف، نسخ جعفربن محمدبن علی‌بن محمدبن علی‌الشهیر بالنجار الخشاری در ۱۰۱۳ (ش۸۲).

شرح وافیهٔ سیدصدرالدین، نسخ سال ۱۲۱۹ (ش۲۹).

شرح هدایهٔ ملازاده ، تعلیق عبدالله‌بن خضر کردی دیاربکری در ۸۶۸ (ش۳٤).

شرح هدایهٔ میبدی، نسخ عبدالباقی‌بن‌محمدتقی‌طباطبائی بیدگلی در ۱۲۷۹ (ش۲۰).

شرح هیاکل‌النور ملاجلال دوانی، نستعلیق قرن دهم (ش ٦٥).

شفا (قسمت برهان) ، نسخ نصیر جیلانی در ۱۰۸۰ (ش ۱۳٤).

الشواهدالربوبیة ملاصدرا، نستعلیق ۱۲۷۲ (ش۷٦).

صحیفهٔ سجادیه، نسخ قرن دوازدهم (ش۲۲).

صلوة، نستعلیق قرن سیزدهم (ش۹۷).

ضوابط‌الاصول قزوینی، نستعلیق محمدمحسن‌بن رستم هزارجریبی کهساری در ۱۲٦۱ (ش ۷۸).

غایةالوصول: جواد کاظمی، نسخ ۱۲۳۷ (ش۳۱).

فرازستان، نستعلیق اسفندیاربن رستم اسدآبادی در ۱۳۰۷ (ش ۱۳۹).

فروع کافی، نسخ ۱۱ ربیع‌الثانی ۹۸۰ (ش ۱٤۷).

فصول غرویه: محمدحسین اصفهانی، نسخ ۱۲۳۲ (ش۱).

فوائد : بهبهانی، نسخ قرن دوازدهم (ش ٦۱).

الفوائد الرضویه (شرح ذهبیه) : محمد بن‌حسن مشهدی ، نسخ مؤلف در ۱۲۱۷ (ش ۷۹).

قانون: ابن‌سینا، ناقص، نسخ قرن‌یازدهم (ش۱۸).

قانون: ابن‌سینا .نسخ ابوالحسن‌بن ابوالقاضی بخاری، قرن یازدهم (ش۷۷).

قصاید شعرای ارض‌اقدس درمدح مستشارالملک، نستعلیق قرن چهاردهم(ش ٤٥).

قضاوقدر: عبدالرحیم دماوندی، نسخ ۱۲٤٤ درقریهٔ بزنجرد (ش٤۱).

القوانین‌المحکمة میرزای قمی، نستعلیق قرن سیزدهم(ش۱۰۰).

کامل‌التعبیر حبیش تفلیسی، نسخ قرن‌هفتم (ش٦).

کشف‌الغمة، نسخ احمدبن سعدالدین حسینی در ۸۷٤ (ش ۹۰).

لغت فارسی وعربی، نستعلیق قرن‌یازدهم (ش۲).

مثنوی ناصری ازمحمدصالح بن محمدتقی بن‌محمد اسمعیل استرابادی به‌خط خود او در ۱۳۰۷ قمری (ش ۹).

مجلی ابن ابی‌جمهور احسایی، نسخ ۱۰۷۸ (ش ۱٤۱).

مجمع البیان، نسخ محمداکبر قاینی در ۱۱۰۷ (ش ۱۰٤).

مجمع الفرس سرحدی، نستعلیق قرن دوازدهم (ش ۱۰٦).

مجموعه (ده رسالهٔ طبی وفلسفی ازقدماء)، نستعلیق ونسخ ۱۰۱۵ (ش ۳).

مجموعهٔ تقریرات، نسخ عبدالله‌بن محمدحسن هشترودی تبریزی در ۱۳۳۸ (ش ۱٦).

مجموعه (خلاصة الحساب وحساب قوشچی)، نستعلیق علی بن ملاحسن مازندرانی در ۱۰٤۵ (ش ۲۵).

مجموعه (شرح دیوان انوری ومعمای منظوم جامی) نستعلیق محمد صالح سقزی در ۱۲۵٦ (ش ۲۷).

مجموعه (دورسالهٔ کلامی وفلسفی عبدالفتاح تنکابنی)، نستعلیق قرن دوازدهم (ش ٤۰).

مجموعه (نورالعیون ، فواید سیفی) قرن دوازدهم (ش ٦۰).

مجموعه (شش رسالهٔ کلامی)، نسخ قرن دوازدهم (ش ٦٤).

مجموعه (اثنی عشریهٔ شیخ بهائی ولوح محفوظ عبدالکاظم تنکابنی) ، نستعلیق عبدالخالق رستمداری درمدرسهٔ بالاسر مشهد در ۱۰۱۸ و ۱۰۳۰ (ش ۸٦).

مجموعه (زبدة الاصول، حاشیهٔ مختصر نافع وغیره)، نستعلیق قرن دوازدهم (ش ۸۷).

مجموعه (چهاررسالهٔ طبی شرح قانونچه، موجز، حل موجز، برءالساعة)، نسخ سال ۱۰٦۰ (ش ۹۳).

مجموعه (حقایق فیض کاشانی و مفاتیح الغیب مجلسی)، (ش ۹۹).

مجموعه، نستعلیق قرن سیزدهم (ش ۱۰۰).

مجموعه (حدیث مفضل، مفتاح الفلاح وغیره) نسخ قرن دوازدهم (ش ۱۰۸).

مجموعه (رسائل باباافضل ورسالة فی الحیرة درفقه)، نسخ قرن یازدهم (ش ۱۱٦).

مجموعه (عیون السحاب یزدی وفتوحات عینیهٔ همو ومساحت سطح کره و علم سیاق وغیره)، نسخ ونستعلیق قرن دوازدهم (ش ۱۱۷).

مجموعه (رسائل ریاضی)، قرن دوازدهم (ش ۱۱۹).

مجموعه (رساله های نجومی و رسالهٔ خط مجنون رفیقی) ، نستعلیق قرن دوازدهم (ش ۱۳۳).

مجموعه (پنج رسالهٔ عیون المسائل و رضاع وغیره ازمیرداماد)، نسخ ۱۰۹۰ (ش ۱٤۰).

مجموعه (بیست‌ودورسالهٔ فقهی و کلامی)، نسخ محمد اسمعیل خواجویی‌مازندرانی (ش ۱۵۳).

مجموعه (شرح درایهٔ شهید)، نسخ محمدبن احمد شامی در ۱۰۴۳ و وجیزهٔ بهائی واشجارهدایةالمجیزین در ۱۰۴۴ به‌همان‌خط (بی‌شماره).

مجموعهٔ اشعار عامیانه وفکاهی(سصور) ، قرن سیزدهم(بی‌شماره).

المحاسن برقی، نسخ ۱۲۵۰(ش ۱۴۹).

المختصر تفتازانی، نسخ ۱۱۳۷ (ش ۱۲۹).

مرآةالازمان، نستعلیق قرن سیزدهم (ش ۱۰۰).

مرقاةالوصول الی‌زبدةالاصول ازمیرمحمدتقی حسینی استرابادی در ۱۰۲۹، به خط او (ش ۸۴).

مرشدالخواص تألیف محمدبن حسن مشهدی طوسی، نسخ ۱۳۵۱ ملااسحق‌بن‌عالی (ش ۱۰۲).

مرشدالعوام میرزای قمی، نسخ ۱۲۲۶ (ش ۳۹).

مسالک شهید، نسخ قرن یازدهم (از ربع‌سوم)، (ش ۱۴۴).

مشکوةالانوار مجلسی، نستعلیق ۱۲۳۱ (ش ۶۳).

مصادرالانوارفی‌تحقیق‌الاجتهادوالاخبار میرزامحمداخباری، نسخ قرن‌سیزدهم(ش ۴۲).

المطول، نسخ مظفربن عبدالله آماسیه‌ای در ۱۰۲۱ (ش ۱۲).

معالم‌الاصول، نسخ قرن یازدهم (ش۳۸).

معالم‌الدین، نسخ‌فضل‌الله حسینی‌درمشهد در ۱۱۱۵ (بی‌شماره).

مفاتیح‌الاصول طباطبائی، نسخ ۱۲۲۹ (ش۱۰۱).

مفاتیح‌الشرایع، نسخ محمدتقی در ۱۲۸۲ (ش ۱۱۸).

مفاتیح فیض کاشانی، نسخ ۱۱۵۸ (ش۱۰).

مفتاح الفلاح شیخ بهائی، نسخ ابراهیم‌بن حاجی عبدالجلیل شیروانی‌دررشت در۱۰۴۲ (بی‌شماره).

مقالات سه گانهٔ ابونصر شیبانی، نستعلیق۱۳۰۲ (ش۱۵۲).

مقباس‌المصابیح، نسخ محمدعلی اصفهانی‌در ۱۱۵۴ (ش ۵۰).

مکارم‌الاخلاق طبرسی، نسخ ابراهیم‌بن مظفر دماوندی در ۱۰۷۵ (ش۱۳).

منطق ابن مقفع ، نسخ عبدالمجید خوانساری به دستور علی‌اکبر فیاض در ۱۳۴۵ (ش۱۳۰).

منظومهٔ ترکی (ناشناخته)، (ش ۵۷).

من لا یحضره‌الانیس تألیف ۱۲۹۷، شکسته نستعلیق قرن سیزدهم (ش ۱۱۳).
منیة‌اللبیب فی‌شرح‌التذهیب، نستعلیق محمدرضا در ۱۲۴۵ (ش ۱۱).
ناسخ ومنسوخ سید مرتضی، نسخ قرن دوازدهم (ش ۱۰۷).
نبراس‌الضیاء میرداماد، نسخ قرن دوازدهم (ش ۲۶).
نسیم‌الصبا ازحسن بن عمربن حبیب در ۱۰۵۶، نسخ خوش مجدول قرن یازدهم (ش ۶۷).
نصیحة‌الملوك غزالی، نستعلیق قرن دهم (ش ۵۱).
نفحات‌الانس جامی، باتکملهٔ ملاعبدالغفور لاری، نستعلیق قرن یازدهم (ش ۵۶).
نیرنگ عشق، نستعلیق قرن سیزدهم (ش ۹۱).
الوافیة‌تونی، نسخ قرن‌سیزدهم (ش ۴۹).
الوافیة فی‌شرح‌الکافیة، نسخ قرن دهم (ش ۴۸).
الوافیة فی‌شرح‌الکافیة استرابادی، نسخ ادریس‌بن کمال درقلعهٔ ارزنجان در ۹۷۰ (ش ۵۵).
وامق وعذراء نامی، نستعلیق قرن دوازدهم (ش ۱۵۸).
وسائل سیدمحمد مجاید، نسخ ۱۲۲۸ (ش ۹۸).
وسائل‌الشیعة (فهرست)، نسخ معصوم‌علی‌بن‌میرزاخانی‌جویانی در ۱۱۶۴ درتبادکان مشهد (ش ۱۲۱).
هدایة‌المسترشد علی‌اکبر تونی‌بشروی وبه‌خط مؤلف در ۱۱۱۱ (ش ۶۲).
هیأت قوشچی، نستعلیق عبداللطیف‌بن ناصرالدین محمد قاینی در ۹۸۰ (ش ۲۴).
یوسف‌و زلیخا (؟)، نستعلیق ۱۲۱۶ (ش ۳۳).
کتابی فلسفی مجهول‌المؤلف، نسخ قرن دوازدهم (ش ۱۲۳).

Borrower's No	Issue Date	Borrower's No.	Issue Date

نسخه‌هایی در یزد

سید احمد حسینی

۱- نسخه‌های آقای آتشی

خطیب محترم آقای سیدعلی آتشی عشق وعلاقهٔ فراوانی به کتابهای خطی دارد ودرچند سال اخیر حدود چهارصد نسخهٔ خطی گرد آورده‌است ، اینک فهرست چند نسخه‌ای را که دیده‌ام دراینجا می‌آورم:

* **نهج‌البلاغة** : شریف رضی.

نسخه بسیارقدیم، خط نسخ معرب زیبا، ازآخر ناقص است ، روی برگ اول کاغذ چسبانیده ونوشته هایی که درآن صفحه‌است ناپیدا جزاین عبارات «عارضه بنسختی صاحبه الفقیه‌السدید سهل بن امیرالرقاقی و صححه بجهده والله تعالی یمتعه به و بغیره. وهذا خط‌الحسن بن یعقوب بن احمد فی جمدی الآخرة سنة ثلاث و ثمانین واربعمائة حامداً لله عزاسمه ومصلیاً علی نبیه محمد و عترته‌الطاهرة».

* **مجموعه**

۱- دانش نامهٔ شاهی : ملامحمد امین استرابادی.
۲- شرح احادیث الطینة : آقاجمال‌الدین خونساری.
۳- دعاهای روز نوروز : آقا رضی‌الدین قزوینی.
٤- رسالهٔ مولدیه : آقارضی‌الدین قزوینی.
٥- شرح احادیث درصلوات مستحبه: آقارضی‌الدین قزوینی.
٦- عقودالنکاح وکفارة الافطار : سید محمدباقر بن اسماعیل حسینی.
۷- حقیقةالنیروز کمافی‌الاحادیث : سید محمدباقربن اسماعیل حسینی.
۸- استحباب تختم : ملا محمد مسیح بن اسماعیل فسائی.
۹- صیغ‌العقود والایقاعات : ملا علی بن حسین کربلائی.

* **الرشد و السفاهة** : ملاعلی شبشهی یزدی.

کتابی‌است مسجع به‌حرف‌هاء دراحکام رشد وسفاهت، به‌سال ۱۲۷۰ تألیفش به‌پایان رسیده.

* **شرح نهج‌البلاغة** : کمال‌الدین میثم‌بن علی‌بن‌میثم بحرانی.
این شرح دوم ابن‌میثم ومختصر از «مصباح‌السالکین» خودش می‌باشد از روی نسخهٔ اصل نوشته‌شده ودرصفحهٔ آخر چنین آمده «انهاه‌ایده‌الله تعالی قراءة و بحثاً وشرحاً و تحقیقاً... سنة ۷٦٥ وکتب محمد بن‌احمدبن ابی‌المعالی‌العلوی الحسینی...».

* **مجموعه**
۱- حل مسائل : سیدقطب‌الدین‌بن [عبد]الحی حسینی لاری.
رساله‌ایست فارسی درعلوم غریبه.
۲- معرفةالتقویم : ملااحمدبن محمدمهدی شریف اصفهانی.

* **مجموعه**
۱- معالم‌العلماء : ابن شهراشوب سروی.
۲- ایضاح‌الاشتباه : علامهٔ حلی.
به‌خط فضل‌بن محمدبن فضل عباسی ، تملک محمدباقر مجلسی روی برگ اول دیده می‌شود.

* **لجج‌الحقایق فی‌تواریخ‌الحجج علی‌الخلایق** : حاج‌ملااحمدبن‌حسن بیرجندی یزدی، جزء نهم ودهم و سیزدهم .

* **اللؤلؤالمنضود** : محمدتقی بن ابی‌طالب یزدی اردکانی.
به‌خط مؤلف، کتابی‌است دراصول فقه وبه‌سال ۱۲۳۸ تمام شده است.

* **فوائدنظامیه** : شمس‌امام محمدبن نصیر خبیصی.
شرحی‌است مفصل برقصیدهٔ برده، نسخه ازاول ناقص، به‌خط محمد علی‌بن ملاحسن کاوافشادی.

* **الزهرات الذویة فی‌الروضة البهیة** : شیخ‌علی‌بن‌محمد عاملی (نوهٔ شهید دوم).
جلداول، به‌خط عباداللہ بن عبدالصمد حسینی‌کوبنانی ، به‌سال ۱۰۷۷.

* **ملوك‌الكلام** : محمدباقربن علی رضا یزدی.
این کتاب مشتمل‌است بردویست باب درامور اعتقادی واخلاقی وفقهی‌که ازآیات و اخبار جمع‌آوری شده است، به‌خط مؤلف ، به‌تاریخ ۱۰ رمضان ۱۲٦٦.

* **النجوم‌الحائرية** : ملامحمد باقربن محمد حسین بفروئی یزدی.
جلدپنجم دراجتهادوتقلیدو تعارض‌وتعادل وترجیح ،نسخه‌به‌خط مؤلف‌درماه‌ذی‌الحجهٔ سال ۱۲۵۰ تمام شده است.

* **مجموعه**

۱- ذوقیات عقلی
۲- کواکب الثواقب
۳- اثبات التوحید
٤- اثبات الواجب
۵- نفایس الارقام
٦- در یتیم
۷- کلیات وجدانی
۸- الف الانسانیة
۹- عشره کامله
۱۰- دقایق الحقایق
۱۱- اشراق النیرین
۱۲- روح محمدی
۱۳- حقیقة انسان
۱٤- خلاصة الترجمان فی تأویل خطبة البیان

این رساله‌ها همه فارسی واز محمد دهدار، به‌خط نسخ زیبا می‌باشد.

* **ذریعة الضراعة** : ملامحسن فیض کاشانی.
به‌خط محمد موسوی، درسال ۱۲٦۱.

* **انیس الخائفین** : محمد محسن بن محمد حسین یزدی خراسانی.
شصت و پنج فصل است درآداب واخلاق به‌فارسی، به‌خط مؤلف ۱۱۹٤.

* **الاثناعشریة فی المواعظ العددیة** : سیدمحمد بن قاسم حسینی عاملی.
به‌خط ملاعنایت‌الله بن ملامظفرالدین.

* **خیر القصص لاهل القصص** ، سید محمد.
کتابی‌است فارسی بسیار مفصل در تواریخ وداستانهای پیغمبران، این نسخه جلداول وازحضرت آدم شروع شده به‌داستان اصحاب اخدود ختم می‌شود، وازآخر ناقص است.

* **نورالعیون** : ابوروح محمدبن منصوربن ابی عبدالله گرگانی معروف به‌زرین دست.
کتابی‌است فارسی درده مقاله در پزشکی چشم به‌طریق سؤال و جواب که به‌روزگار سلطان ابوالفتح ملکشاه‌بن محمدبن داود تألیف‌شده. به‌خط علی محمدبن محمدعلی بن محمدباقر

المتطبب‌الکحال الجـراح مشهور به خوشنویس به‌تاریخ ۱۲۷۲ درمدرسهٔ شاه در اصفهان نوشته شده است.

* **خمسهٔ نظامی**
به‌خط نستعلیق زیبا درششم شوال ۱۰۲۷ نوشته‌شده، صفحات مجدول و برگ اول نو نویس‌است.

* **عالم‌آرای عباسی**، نسخهٔ کهنه، برگ اول نو نویس، ازآخر ناقص است.

* **ارشادالاذهان**: علامهٔ حلی.
درماه رمضان ۹۹۲ نوشته شده وحاشیه‌نویسی شده است.

* **روضةالصفاء**: میرخواند.
جلداول، چند برگ اول نو نویس‌است، ازآخر ناقص وتاریخ ۱۰۳۲ دربرگ آخـر دیده می‌شود. جلددوم نسخهٔ کهنه است.

* **زادالمعاد**: ملامحمد باقر مجلسی.
نسخه بسیار عالی، نسخ زیبا، کاغذ ترمه، صفحه‌ها مجدول، در برگ اول سرلوح رنگین زیبا، به‌خط ملامحمدبن ابوالحسن‌اردکانی، دوشنبه ششم ربیع‌الثانی ۱۲۴۰، جلد میناکاری خوش نقش.

* **زادالمعاد**: ملامحمد باقر مجلسی.
نسخ زیبا، صفحهٔ اول سرلوح‌رنگین دارد، صحائف مجدول، عناوین به‌شنگرف وگاهی نوشته نیست.

* **جمال‌الصالحین: ...؟**
ظاهر ترجمهٔ «مکارم الاخلاق» طبرسی باشد، نسخ زیبا، صفحه‌ها مجدول، عناوین به‌شنگرف، جلد مینا خوش نقش، برگ اول افتاده، و روزچهارشنبه یازدهم رجب ۱۰۹۹ نوشته شده است.

* **زبدةالتفاسیر**: آخوند ملامحمدحسین.
مجالسی‌است فارسی به‌جهت منبریها ترتیب داده شده‌است، اول آیه‌ای راعنوان نموده پس‌ازآن مطالبی می‌آورد و به‌مصیبت یکی ازائمه ختم می‌نماید. این نسخه جلد سیم و به‌خط مؤلف می‌باشد. دراول تقریظی‌ازمحمدعلی‌بن محمد باقر و تقریظ دیگری از محمدتقی‌بن محمدباقر دارد.

* **لب‌التواریخ :** حمدالله مستوفی قزوینی.
جلد اول، به‌خط محمد محسن بن محمدتقی‌خان، به‌تاریخ دوشنبه سیم‌ذی‌القعده سال ۱۲۵۹.

* **تفسیر کشاف :** جارالله محمودبن عمر زمخشری.
از اول کتاب تاآیهٔ «ان‌المنافقین یخادعون‌الله» [سورهٔ بقره آیهٔ ۹]، ظاهراً نسخه‌از قرن نهم، آیه‌ها به‌شنگرف، حاشیه‌نویسی مختصری دارد.

* **مختار احمدی :** ...؟
مثنوی است درموضوعات دینی، روز پنج‌شنبه غرهٔ ذی‌الحجه ۱۲۴۴ نوشته‌شده‌است.

* **خواص‌القرآن :** عبدالعلی‌بن محمدبن حسین.
کتابی‌است فارسی مفصل که‌درسال ۹۲۶ تألیف شده، دراول مقدمه‌ای است درفضل قرآن و کیفیت تلاوت و ... پس ازآن از سورهٔ فاتحه تاسورة الناس فضائل خواندن هریک را می‌آورد.

* **الدروس‌الشرعیة :** شهید اول محمد بن مکی عاملی.
به‌خط محمودبن محمدعلی‌السرکانی، دوشنبه بیستم ذی‌الحجه ۱۰۷۷.

* **مجموعه**

۱- تشریح‌الافلاک : شیخ بهاءالدین عاملی.
به‌خط نسخ، سال۹۹۷.
۲- الآثارالنبویة فی‌بیان‌الأدلةالشرعیة : ...؟
این کتاب مختصر مشتمل برچهار قسم فقهی: عبادات وعقودوایقاعات واحکام ودارای هزار حدیث است، مؤلف این مجموعه را پس از کتابش «الألفین من احادیث سید۔ الثقلیــــن» جمع‌آوری نموده است.

* **الاربعون‌حدیث :** شیخ بهاءالدین‌عاملی.
به‌خط محمدسفیدبن افضل حسینی اردکانی، دوشنبه چهارم ذی‌القعده ۱۰۷۸.

* **تحفةالاخوان :** علی‌اکبر.
مجموعه‌ایست مشتمل برچهارده رساله درشناختن طبیعت سنگها و کیفیت تـــرکیب بعضی ازاحجار مصنوعی، مؤلف درشب اول ماه رجب سال ۱۲۸۱ شروع به‌تألیف این مجموعه نموده است. این نسخه تمام رساله‌ها را ندارد، و رساله‌های موجوده بدین قرار است :

۱- مقدمات کمدخل لهذاالعلم وهی فی‌ثمانیة وعشرین مفتاحاً.
۲- موضوع علم‌الحجر.
۳- صنع‌الحجر وکیفیة عمله.
۴- معرفةالموازین.
۵- معرفة ترکیب الاحجار والاجسام.
۶- خواص کل مفتاح من‌المفاتیح الثمانیة والعشرین المذکورة فی‌الرسالة الاولی.

* **مجموعه**

۱- حل‌الطلاسم: شیخ محمد قمری.
۲- رساله درکبریت وزیبق: میرابوالقاسم فندرسکی.
۳- رساله درآب حیات.

این مجموعه‌را میرزامهدی به‌خط نستعلیق زیبا به‌جهت استاد محمد کاظم خیاطباشی در ۱۴ ذی‌القعده ۱۳۰۴ نوشته‌است. صفحه‌ها مجدول، صفحهٔ اول دارای سرلوح رنگین زیبا.

* **مجموعه**

۱- الاساس.
۲- الابوال.
۳- تحریم‌الدفن قبل‌أربع وعشرین ساعة. ترجمهٔ عبد یوشع بطران موصلی.
۴- المدخل فی‌الطب، ترجمهٔ حنین‌بن اسحاق.
۵- الطبایع وصفة خلق‌الانسان

این پنج‌رساله منسوبند به جالینوس پزشک یونانی مشهور.

۶- برءالساعة: محمدبن زکریاء رازی.
۷- المقنعة فی‌الفصد: محمدبن زکریاء رازی.
۸- ایضاح محجةالعلاج: طاهربن ابراهیم‌بن محمدبن‌طاهرالسجزی.
۹- رسالةفی‌الطب: فخرالدین محمدالخجندی.
۱۰- الشفاءالعاجل: صدرالدین علی‌بن محمد طبیب.
۱۱- رسالة فی صفةالموسیاء: محمدبن زکریاء رازی.
۱۲- معالجةالاطفال.

این مجموعه به خط اشرف علی‌بن رجب علی و در سال ۱۲۳۹ نوشته شده است.

۲ - نسخه‌های آقای آصف‌پور

آقای سیدعلی رضا آصف‌پور یزدی مدتی درهند بسر برده وکتابهای ذیل را از آنجا

تهیه نموده یا ازبرای ایشان فرستاده‌اند. تمام این کتابها را موریانه خورده وبعضی به‌قدری فرسوده شده که‌ورق زدن آنها مشکل یا اصلا قابل استفاده نیستند.

* **اشعةاللمعات فی‌شرح‌المشکاة** : شیخ عبدالحق دهلوی.

فارسی‌است دردوجلد، به‌خط عبدالرشیدبن سعدالله به‌سال ۱۰۹۳.

* **مختارالاختیار علی‌المذهب المختار**

درفقه اهل سنت. به‌خط عبدالله حسینی، وتاریخ ۲۹ ربیع‌الثانی ۱۱۱۲.

* **مجموعه**

۱- بستان‌العارفین : ابولیث نصربن محمدبن ابراهیم سمرقندی حنفی.

درفقه وآداب شرعی به‌طریق اهل‌سنت. درکشف الظنون ۲۴۳/۱ گوید : گویند که این کتاب سه نسخه دارد بزرگ و وسط وکوچک، و آنچه در بلاد عرب و روم متداول است همان‌کوچک است.

۲- الشمائل النبویة والخصال المصطفویة: حافظ ابوعیسی‌محمدبن‌عیسی‌بن‌سوره‌ترمذی. کتاب اول به‌تاریخ ۱۰ ذی‌القعدة وکتاب دوم در ۱۴ رمضان ۱۱۳۹ تحریر شده.

* **معالم‌التنزیل و مباحث التأویل** : ابومحمدحسین مسعود بغوی شافعی.

این نسخه جلددوم کتاب وازسورهٔ مریم تاآخر قرآن رادارد، آیات متن به‌شنگرف‌نوشته شده است.

* **مفاتیح‌الجنان** : محمد مجیب وجیه ادیب.

فارسی درآداب شرعیه وعرفان واخلاق. به‌خط شهیدبن یوسف.

* **فتاوی‌ابوالحی** : ابوالمکارم اسحاق‌بن ابی‌بکر ابوالحی.

شرح کتاب «الجاه‌النوازل» درفقه اهل سنت، روی برگ اول چند مهر دیده‌می‌شود.

* **شرح مشکاة المصابیح**

بنابه‌نوشتهٔ کشف‌الظنون ۱۶۹۹/۲ عدهٔ زیادی مشکاة‌المصابیح راشرح کرده‌اند، وشاید «انوارالمشکاة» باشد. این نسخه ازاول کتاب جهاد شروع می‌شود وبه «باب فضائل‌المرسلین» پایان می‌یابد.

* **الفرج‌بعدالشدة** : شیخ‌محسن‌بن علی تنوخی.

بعداز کتاب وصایای زیادی آمده که شیوخ اهل‌تصوف وعرفان به شاگردان‌ومریدان خود نوشته‌اند، به‌خط شیخ محمد علی و تاریخ یکشنبه ۱۷ صفر ۱۲۷۹.

* **صراط مستقیم** : شیخ عبدالحق دهلوی.

شرح فارسی استدلالی‌است برکتاب «سفرالسعادة» شیخ مجدالدین محمدبن یعقوب شیرازی شافعی، درآخر نسخه مهر بزرگیست که‌دارای تاریخ ۱۱۱۸ می‌باشد.

* **شبستان نکات و گلستان لغات** : مولانا یحیی فتاحی نیشابوری.

درانشاء فارسی، به‌خط نستعلیق زیبای میرزاغیاث‌علی، به‌تاریخ دهم‌ربیع‌الاول ۱۲۶۲.

* **وقایةالروایة فی مسائل الهدایة** : برهان الشریعة محمود بن عبیدالله محبوبی حنفی.

آخر نسخه ناقص وحاشیه‌نویسی مختصری ازکتب مختلف دارد.

* **فیوض‌القدس** : احمدبن سلیمان.

دراثبات واجب‌الوجود، ونام‌کتاب تاریخ تألیف می‌باشد، نام شاه احمد قادری‌وتاریخ ۱۲۶۴ روی برگ‌اول دیده می‌شود.

* **تاریخ دلگشا شمشیرخانی** : توکل بیک‌بن‌تولک بیک.

تاریخی‌است مختصر ازپادشاهان ایران که به‌جهت شمشیرخان‌حاکم غزنین نوشته‌و مطالب شاهنامهٔ فردوسی را درنظر داشته است، آغاز نسخه «حمد بی‌غایت و ثنای بی‌نهایت‌بر حضرت کبریای واجب‌الوجودی راکه جناب قدسی‌زینت جلالش‌ازادراك افهام مقدس». آخر نسخه ناقص است.

* **مثنوی** : مولوی معنوی.

نستعلیق زیبا، ازاول وآخر افتاده، پنج‌یاشش سرلوح دارد.

* **الهدایة فی شرح البدایة** : شیخ‌الاسلام برهان‌الـدین علی‌بن‌ابی‌بکر مرغینانی حنفی.

حاشیه‌نویسی مختصری دارد.

* **مخزن‌الاسرار: ...؟**

دهم جمادی‌الثانیه ۱۲۲۰ نوشته شده است.

* **کنزالاسف در ترجمهٔ مقتل ابی مخنف** : سیف‌الـدین بن محمدتقی‌بن علـی‌رضا بن زین‌العابدین بن‌محمدرضا محلاتی.

این کتاب دردوقسم‌است: قسم‌اول ترجمهٔ مقتل ابی مخنف، قسم دوم داستان مختار ثقفی، وقسم دوم را «خون‌خواهی مختار ازقتله فرزند حیدرکرار» نام نهاده. مؤلف در مقدمه آورده که‌پدرش به‌هند سفر نمود به‌جهت بدی‌هوا مریض ونزدیک بود که‌دیوانه شود، وی‌به‌جهت شفاء پدرش این کتاب راترجمه نموده و به‌محض تمام‌شدن ترجمه مرض مرتفع شد، کتاب‌به‌خط مؤلف وقسم اولش درسال ۱۳۱۲ به‌پایان رسیده است.

*** دیوان مولوی**

نستعلیق محمد کاظم بن محمدبن حاجی محمد کاظم مدرس تبریزی ۸ صفر ۱۲۸۲، به‌جهت قطب‌العارفین آقا سیداحمد قزوینی ساکن دارلعلم شیراز.

*** اکبر نامه**

این کتاب درسه جلداست، جلداول ازآخر ناقص و دوم و سیم ازاول وآخر ناقص‌است، وصفحات همه مجدول‌اند.

*** قرآن کریم**

نسخه ازقرن دهم، دراول لوحه دارد، صفحات مجدول، ترجمهٔ فارسی به‌شنگرف‌میان سطرها، مختصری ازتفسیر درحواشی می‌باشد.

*** قرآن کریم**

خط این نسخه بسیار زیبا، صفحات مجدول به‌زرو سیاه وآبی، علامتها آیات دوایر زرین، علامتهای احزاب نقوش زرین وبه‌رنگ سفیدنوشته، دوصفحهٔاول ودوصفحهٔ آخر لوحه رنگین عالی، صفحات سه و چهار حواشی‌دارای نقوش زرین ومیان‌سطرها به‌زر آرایش داده شده، میانهٔ صفحه‌ها زرافشان، جلد تیماج ضربی‌قهوه‌ای.

*** قرآن کریم**

نسخه بدون امتیاز فرسوده، ورقها تعمیرشده، برگ اول افتاده، صفحهٔاول دارای‌لوحه، جلد تیماج ضربی‌قهوه‌ای.

*** قرآن کریم**

ازاول سورهٔ کهف تاآخر قرآن، باترجمهٔ فارسی‌میان‌سطرهابه‌شنگرف،تفاسیر مختصری‌در حواشی می‌باشد، تفاسیر به‌خط نستعلیق نازیبا نونویس.

*** قرآن کریم**

نسخه جیبی، صفحه‌ها مجدول به‌سیاه وزر، صفحهٔ‌اول‌ودوم دارای لوحه، نام سوره‌ها به‌رنگ سفید روی زرنوشته شده، جلد تیماج سیاه سوخته دارای نقاشی‌به سیاه و زر.

۳- نسخه‌های آقای محمود علومی یزدی

آقای شیخ‌محمود علومی یزدی حدود هفتاد نسخه کتاب خطی در کتابخانهٔ شخصی خود دارند، فهرست بعضی ازآنهارا ذیلا ذکر می‌کنیم:

*** تفسیر کشاف:** جارالله محمودبن عمر زمخشری.

نسخهٔ مهمی‌است ازقرن هشتم، ازاول سورهٔ بقره تااواخر سورهٔ مائده، ازاول وآخر ناقص دارد.

* **الباقیات الصالحات فی تفسیر الآیات الباهرات واللغات المشکلات** : ملاحسین مؤمن یزدی.
تفسیر مزجی عربی مختصری است ازاول سورهٔ بقره تاآخر سورهٔ قمر، به خط مؤلف.

* **مجموعه**

۱- اسرارالصلاة : ابن‌سینا.
۲- المبداء والمعاد : ابن‌سینا.
۳- خطبهٔ ابن سینا.
٤- شرح خطبهٔ ابن سینا : عمر خیام.
٥- نامهٔ شیخ ابوسعید ابوالخیر به ابن سینا وجواب آن.
٦- العقل الکل : محقق محمدبن اسعد دوانی.
۷- الألوان : خواجه نصیرالدین طوسی.
۸- خلق الأعمال : محقق محمدبن اسعد دوانی.
۹- معنی الحرف.
۱۰- ابطال الجزء الذی لایتجزأ : ملااحمد ابیوردی.
این مجموعه درسال ۱۰۷۹ نوشته شده است.

* **مجموعه**

۱- صلاة جمعه : شهید ثانی زین الدین بن علی عاملی.
۲- ترجمهٔ صلاة جمعه : محمد مقیم (مقیما) بن محمد علی یزدی.
این مجموعه رامحمد شریف درسال ۱۰۸۲ نوشته است.

* **تحفة الأبرار من مناقب الأئمة الأطهار** ، سیدحسین بن مساعد حسینی حائری.
نسخه خوش خط، به‌سال ۱۰۱۱ نوشته شده است.

* **فلاح المسافرین** : سیدفضل الله حسینی شهره به‌فاضل.
نسخ زیبا، صفحه ها مجدول.

* **خلاصة الأقوال فی معرفة الرجال** : علامهٔ حلی حسن بن یوسف بن مطهر.
نسخه ازقرن یازدهم وبه‌حواشی شهید ثانی حاشیه‌نویسی شده است.

* **مجموعه**

۱- دلیل الشعراء : جان‌محمد مهجور.
فرهنگی است دارای الفاظ فارسی به‌جهت شعراء، سال ۱۰۲۱ نوشته شده.
۲- فرهنگ ترکی

فرهنگی است درلغات عربی وبه ترتیب حروف لغت عربی به فارسی، بسال ۱۰۲۹ نوشته شده است.

۳- مثنوی : شاه شرف بوعلی قلندر .

۴- مجمع‌الصنایع : نظام‌الدین احمدبن محمدصالح بجلوری صدیقی چشتی.

۵- رساله درعروض : محمد سعید.

۶- فرهنگ فوائدالصبیان

فرهنگی‌است درکنایات فارسی، به‌سال ۱۰۰۹ نوشته شده است.

۷- مترادفات الألفاظ : احمدخان بن پیرخان.

درسال ۱۰۹۱ نوشته شده است.

۸- انیس‌العاشقین : محمدحسن شرف.

۹- رساله درعروض : مولوی جامی.

درسال ۱۰۹۳ نوشته شده است.

۱۰- فرهنگ الفاظ پهلوی درشاهنامه

* **حاشیة من لایحضرة الفقیه** : ملامراد تفریشی.

به‌خط غیاث‌الدین محمدبن محمدجعفر تبریزی ۱۱۲۳.

* **مجموعه**

۱- منهاج‌الوصول الی‌علم‌الأصول : قاضی بیضاوی.

۲- مصباح‌الارواح : قاضی بیضاوی.

۳- طوالع‌الانوار : قاضی بیضاوی.

این مجموعه به‌خط ابوحامد محمدبن‌علی‌بن قاضی‌ابی‌بکر یزدی به‌سال ۷۱۴ نوشته‌شده، وکتاب سیم ازآخر نقص دارد.

Borrower's No	Issue Date	Borrower's No.	Issue Date

نسخه‌های عزالدین جزائری

درنجف اشرف

آقای شیخ عزالدین جزائری حدود سیصد جلد کتاب از پدر و عمو به‌ارث برده و از آنها نگاهداری می‌نماید. بعضی از این کتابها را دانشمند فقید آقای حاج شیخ آقا بزرگ تهرانی دیده ودر کتاب «الذریعة» درج نموده‌است. اکنون فهرست چند کتاب راکه دیده‌ام وآقای تهرانی آنها را ندیده‌اند دراینجا می‌آورم:

* **حاشیة الروضة البهیة فی‌شرح اللمعة الدمشقیة** : آقا جمال‌الدین محمدبن حسین خونساری.

این نسخه درعصر مؤلف نوشته شده، وروی برگ اول تملک کاظم بن موسی بن جعفر کاشف‌الغطاء بتاریخ ۱۳۲۷ می‌باشد.

* **تبصرة‌المتعلمین** ، علامهٔ حلی حسن بن یوسف بن المطهر.

این نسخه ازکتاب وقف تاآخر دیات دارد، به‌خط بدرالدین بن‌مولانا یوسف نقیه استرابادی. در رجب ۸۴۰، حاشیه‌نویسی کمی به‌فارسی دارد.

* **التکملة‌فی شرح تشریح‌الافلاک** : سید محمدبن هاشم‌بن‌محسن.[1]

شرح مزجی مختصری است، نسخه ازآخر نقص دارد، متن به‌شنگرف نوشته شده.

آغازکتاب: ابتداء بالبسملة للحدیث‌المعلوم‌مضافاً الی‌ان‌البسملة ایضاً هی‌حمدفلاتنافی بین‌حدیثی البسملة والتحمید.

* **المفراح فی‌شرح مراح‌الأرواح** : حسن‌بن علاءالدین الاسود.

به‌خط محمودبن حاج محمدخان، ۱۱۰۷ درتبریز، صفحات مجدول به‌شنگرف.

۱- نسب مؤلف درکتاب چنین‌آمده : محمدبن‌هاشم‌بن محسن‌بن علی‌بن حسن‌بن سعدبن غالب‌بن شمس‌بن قمربن بدربن بهاء‌بن جمال‌بن شرف‌بن فائزبن شهاب‌بن نوربن بدربن بندارالاستدرجانی‌بن جمال‌الدین‌بن ضیاءالدین‌بن قمرالدین‌بن شهاب‌الدین‌بن احمدبن محمدبن حسین‌الأعرج‌بن محمدالجواد.

* **حاشیة حاشیة الخطائی علی‌المختصر** : ملاعبدالله یزدی.
اواسط نسخه دوبرگ ناقص است، ماه رجب ۱۰۶۳ نوشته شده.

* **حاشیة حاشیة الخطائی علی‌المختصر** : ملاعبدالله یزدی.
به‌خط محمد معصوم ۱۰۵۶، روی برگ اول تملک محمد شریف بن‌شیخ عبدالکریم تبریزی می‌باشد.

* **موضح‌الرشاد فی‌شرح‌الارشاد** : سیدعلی‌خان کبیر.
نسخه ازاول وآخر ناقص‌دارد، وروی برگ اول تملک هادی‌الطباطبائی به‌تاریخ ۵ ج۲/۱۳۰۶ دیده می‌شود.

* **مجموعه**

۱- الفوائدالسریة فی‌شرح الاثنی عشریة : شیخ‌سلیمان ماحوزی بحرانی.
این شرح ازآخر ناتمام وتافصل دهم ازفصل دوم افعال واجبهٔ‌جنانیه رادارد.
۲- افضلیة التسبیح علی‌القراءة فی‌الرکعتین الأخرتین: شیخ‌سلیمان‌ماحوزی بحرانی.
این رساله به‌خط محمدبن سعیدبن محمدبن‌عبدالله بحرانی‌مقابی، وبه‌تاریخ ۲۰ جمادی‌الاولی ۱۱۴۴ نوشته شده است.
۳- کیفیةالتسبیح فی‌الرکعتین‌الأخرتین: شیخ‌سلیمان ماحوزی بحرانی.
این رساله‌نیز به‌خط مقابی ودر روز سه‌شنبه ۲۶ جمادی‌الاولی ۱۱۴۴ نوشته است.
۴- تحقیق وجودالکلی الطبیعی : شیخ سلیمان ماحوزی بحرانی.
این رساله نیز به‌خط مقابی وبه‌تاریخ پنج‌شنبه آخر جمادی‌الاولی۱۱۴۴ نوشته است.
۵- النکتةالسنیة فی‌المسألةالمازنیة : شیخ‌سلیمان ماحوزی بحرانی.
درحل جملهٔ «الذی التی اللذان التی ابوها ابوهما اختها اخوك اخته‌زید» که از مازنی‌نحوی نقل‌شده.

۶- تحقیق مسألة تباعدالبئرعن البالوعة : شیخ سلیمان ماحوزی بحرانی.
این رساله غیراز «نفحةالعبیر فی‌طهارةالبیر» است که درانوارالبدرین ص۱۵۳ و۱۵۵ ذکرشده، به‌خط محمدبن سعید مقابی‌بحرانی و به‌تاریخ‌شنبه ۱۲ جمادی‌الاولی ۱۱۴۳ نوشته شده است.
۷- حاشیةالارشاد : شیخ‌سلیمان ماحوزی بحرانی.
این نسخه قطعه‌ای ازمسائل حیض‌را دارد.
۸- اجازهٔ به‌محمد رفیع‌البیر می‌اللازی : شیخ سلیمان ماحوزی بحرانی.
این اجازه را بحرانی دراصفهان به‌تاریخ ۱۱۱۱ داده است.
۹- اجازهٔ به‌سید ماجد بحرانی : شیخ بهاءالدین عاملی.
۱۰- اجوبهٔ مسائل : شیخ‌سلیمان ماحوزی بحرانی.

بحرانی در این رساله از شبهه مؤلف نتیجه جواب می‌گوید، به‌خط محمد سعید مقابی بحرانی بتاریخ ۱۱۴۶.

۱۱- فصل الخطاب وکشف الصواب فی مناقشة اهل الکتاب والنصاب: شیخ سلیمان ماحوزی بحرانی.

این رساله بنا برتقسیم مؤلف باید دارای یک مقدمه وسه باب باشد، ولی فقط مقدمه را در چهار فائده نوشته است.

۱۲- تحقیق معنی‌الشیعة وذکر فرقهم: شیخ سلیمان ماحوزی بحرانی.

این رساله نیز به‌حسب تقسیم مؤلف باید دریک مقدمه وچند فصل باشد، ولی فقط مقدمه در معنی‌شیعه نوشته شده است.

۱۳- السجود علی‌التربةالحسینیة: شیخ علی‌بن عبدالعالی.

به‌خط حسین‌بن محمدبن یحیی‌بن عبدالله‌بن عمران، به‌تاریخ ۹ صفر ۱۱۴۸.

۱۴- توضیح عبارة فی‌المختلف: ناصربن علی‌ابودیب.

میان رساله‌های این مجموعه فائده‌های پراکنده‌ای که بیشتر آنها ازشیخ سلیمان بحرانی است نقل شده، وروی برگ اول تملک شیخ محمدبن حاج احمدبن سیف به‌تاریخ ۱۱۸۹ وتملک سیدمحمدبن سید شرف... ابراهیم‌بن سیدیحیی‌الصندید القطیفی دیده می‌شود.

* **المصباح**: ابن‌المطرز ناصربن عبدالسید مطرزی نحوی.

به‌خط احمدبن عمربن اسماعیل وتاریخ غرهٔ ذی‌الحجة ۱۱۵۴.

* **ریاض‌المؤمنین**: سیدابوالقاسم لاهجی.

نسخه حاشیه‌نویسی زیادی از مؤلف دارد، وخط پسر مؤلف سیدحسین لاهجی روی برگ‌اول دیده می‌شود، وشیخ عبدالله محدث این کتاب‌را درتاریخ ربیع‌الثانی ۱۳۲۸ مطالعه نموده است.

* **حاشیهٔ مکاسب**: شیخ محمدباقر نجم‌آبادی تهرانی.

به‌خط مؤلف، درسال ۱۳۲۰ تألیف شده است.

* **حاشیهٔ مختصر تفتازانی**: نظام‌الدین عثمان‌بن عبدالله خطائی.

به‌خط کلب حسین‌بن تاتارخان تبریزی ۱۰۸۰، مهربیضوی «عبده‌اسماعیل» روی برگ اول دیده می‌شود.

* **حاشیهٔ حاشیهٔ خطائی برمختصر**: ملاعبدالله یزدی.

به‌خط محمدهادی بن محمدکاظم مازندرانی، وتاریخ ۱۹ محرم ۱۱۰۵، مهر بیضوی «جوادبن محمد جعفر» روی برگ اول می‌باشد.

* **مجموعه**

۱- حاشیهٔ حاشیهٔ خطائی برمختصر

این حاشیه غیراز حاشیهٔ ملاعبدالله یزدی می‌باشد.

۲- الحلیة اللامعة للبهجة المرضیة : سیدمحمد باقربن محمدتقی موسوی رشتی.

حاشیهٔ مفصلی‌است بر «البهجةالمرضیة» سیوطی، وفقط تااسماعستة نوشته شده، نسخه در عصر مؤلف استنساخ شده است.

* **شرح الشافیه** : احمدبن حسن جاربردی.

آخر نسخه ناقص و حاشیه‌نویسی زیادی شده است.

* **مجموعه**

۱- الفوائد الغیاثیة : قاضی عضدالدین ایجی.

۲- الرسالة الالهیة : منسوب به‌محیی‌الدین عربی.

۳- حاشیة الرسالةالالهیة

حاشیه‌ایست به‌عنوان «قوله ـ قوله»، وازآخر ناقص است.

کتاب دوم و سیم درهامش‌الفوائد الغیاثیة نوشته شده ودربرگ آخر مجموعه تملک محمد شفیع ومهر مربع «عبده محمد شفیع» دیده می‌شود.

* **حاشیهٔ مختصر تفتازانی** : نظام‌الدین عثمان بن عبدالله خطائی.

به‌خط حسین‌بن ملک محمد جیلاوندانی، وتاریخ دوم رمضان ۱۲۳۸، حاشیه‌نویسی مختصری دارد.

* **مجموعه**

۱- حاشیهٔ مطول: محمدبن عمر چلبی.

۲- الألفیه : شهید اول محمدبن مکی عاملی.

کتاب اول به‌تاریخ ۱۲۰۴ نوشته شده، وروی برگ اول تملک باقربن محمد حسن مازندرانی و محمد علی‌حسین و مهر بیضوی «عبده‌محمد علی‌الحسینی» ودربرگ آخر مجموعه مهر بیضوی «یاعلی ادرکنی» دیده می‌شود.

* **شرح شواهد قطرالندی** : سیدصادق حسینی اعرجی.

روی برگ اول تملک دخیل‌بن طاهرالحجامی به‌تاریخ ۱۲۹۸ وشیخ‌عبدعلی‌بن‌طاهر الحجامی به‌تاریخ ۱۲۷۶ دیده می‌شود.

* **مجموعه**

۱- رسائل دراصول فقه

چند رساله است به خطهای گوناگون دربحث عام وخاص ومجمل ومبین وحجیة الظن از ملاجعفر استرابادی چنانچه روی برگ اول بحث سیم آمده، ونیز بحث حجیة الظن وقاعدهٔ تسامح و بحث عدالت تقریرات بحث شریف العلماء، واین رساله ها ازاول وآخر ناقصند.

۲- حیاة النفس فی حضرة القدس : شیخ احمد احسائی.

این کتاب در روز پنج‌شنبه چهاردهم شوال ۱۲۳۱ نوشته شده است.

* مجموعه

۱- الاخلاق : سید عبدالله شبر.

۲- الاخلاق: شیخ حسین بن علی بن صادق بحرانی.

این کتاب در نجف به‌نام « الطریق الی الله تعالی» چاپ شده است.

* شرح زبدة الاصول : فاضل جواد کاظمی.

این کتاب ازآخر نقص دارد.

Borrower's No	Issue Date	Borrower's No.	Issue Date

فهرست نسخه‌های خطی حسن عاطفی

آقای حسن عاطفی دبیرفاضل کاشانی ومقیم کاشان مجموعه‌ای از نسخ خطی جمع آوری وبه‌خواهش مافهرستی ازآن‌را خود تألیف وترتیب فرموده‌است، با اظهار امتنان از زحمتی که متحمل شده‌اند دراین صفحات به‌چاپ می‌رسد.

آتشکدهٔ آذر: لطفعلی بیک آذربیگدلی. شکسته‌نستعلیق محمد باقر بن میرزا روح‌الله تجوری درروزیکشنبهٔ شهر جمادی‌الثانی فی‌سنه۱۲۳۹، در بلوک کلارستاق، ۲۰×۲۹، جلدچرمی قهوه‌ای(کهنه)، یادداشتهای فراوانی پشت‌صفحهٔ اول وآخر وجود دارد و اغلب آنها ناخواناست.

آداب واعمال و مراسم دینی (حج، اسلام نماز و ادعیه) برای شیعیان به نثر فارسی، ۲۱×۱۵.

ابواب الجنان: محمدرفیع واعظ قزوینی.

نستعلیق‌خوش، صفحهٔ‌اول وصفحاتی ازآخر نسخه افتاده، نسخه ظاهراً از قرن ۱۲، ۲۴/۵×۱۵، نسخه بدون آرایش، در زیر مطالب مهم خط قرمز کشیده شده است.

ابواب الجنان: محمدرفیع واعظ قزوینی.

نستعلیق، نسخه از قرن یازدهم ودوازدهم است، ۲۳×۱۴، جلد چرمی، قهوه‌ای کم رنگ.

احادیث فارسی

دربارهٔ دوستی اهل‌بیت رسول‌خدا وعلی‌علیه‌السلام ومناقب او.

از اول وآخر متن‌صفحاتی‌افتاده، از حدیث‌هشتم تا سی‌وچهارم، نستعلیق، ۲۰×۱۵.

احادث و روایات وحکایات

شامل ۳۰ فصل، از ابتدای‌متن‌مقداری‌افتاده است، کاغذ فرنگی آبی، نسخ زین‌العابدین معروف به‌آقاجانی در ۱۲۳۲، ۲۱×۱۶ سانتیمتر.

احیاء العلوم: غزالی (به‌عربی).

ثلث، کاغذایرانی، نسخه از عصر صفویه‌است، ۲۴×۱۵، جلد سوخته، عنوانها به‌خط قرمز است.

پشت صفحهٔ اول یادداشت و مهر محمدعلی‌بن‌حاج‌محمدخان کوزه کنانی به تاریخ ۱۱۸۵، وصیت‌نامهٔ کوزه کنانی ووقفنامهٔ مهدی‌بن‌ابی‌ذر نراقی به تاریخ ذی‌الحجه ۱۲۰۱، پایین صفحه : هوالحی لقد وضع التصرف سنی‌فیه‌تولیة. مهر : محمد علی‌بن محمدباقر.

اخبار و روایات از تورات وانجیل در سورد ظهور حضرت محمد(ص).
صفحاتی از اول افتاده است، کاغذ ایرانی، خط علی‌نقی درسوم جمادی‌الثانی۱۱۱۶، ۲۴×۱۸، نسخه بدون آرایش، عنوانها باخط قرمز نوشته شده است.

اختیارات بدیعی : علی‌بن‌الحسین‌الانصاری‌المشتهر به‌حاجی‌زین‌العطار، (فارسی‌دارویی).
نسخ، نسخه ظاهراً از قرن یازدهم است، از اول وآخر صفحاتی افتاده است، کاغذ ایرانی، ۲۰×۱۸، اسم داروها وعنوانها باشنگرف است.

اخلاقی و عرفانی (نثر پارسی)، شامل دوقسمت :
۱ ـ قسمت اول : متنی کهنه شامل شش مجلس :
مجلس اول : قسمتی از این مجلس افتاده.
مجلس دوم : (عنوان این مجلس نوشته نشده).
مجلس سوم : درفضیلت درویشان وآنچه ایشان‌راست از اجر ثواب به‌نزد خدای‌تعالی.
مجلس چهارم : در رغبت کردن‌درکار آخرت وآفرینش آدم‌علیه‌السلام.
مجلس پنجم : در رغبت کردن درکار آخرت ویاد کردن‌آفرینش آدم علیه‌السلام.
مجلس ششم : در رغبت کردن به‌ترک‌دنیا .
آغازنسخهٔ‌موجود : .... و خوذرا از مردگان شناس، هیچ کار دنیا راشامگاه حواله بابامداذ مکن....
انجام موجود : بنده جنان‌بایذ که اوست بدرگاه گریزنده و خداوندجنین که‌منم برده‌بار ونوازنده .
نستعلیق بد ، کاغذ ایرانی(کهنه) ، در متن جاهایی که اسامی بزرگان سنت بوده تراشیده وروی‌آن اسمهایی از بزرگان شیعه نوشته‌اند.
قسمت دوم نسخه ـ دو سوم نسخه را شامل‌است باکاغذی‌نوتر (زرد کم‌رنگ)تهیه شده است، ظاهراً این قسمت ازقرن دهم باشد. از جمله اشعاری ازسعدی درایـن قسمت دیده می‌شود. ازسه ورق به باب ششم آن شروع می‌شود تا چندصفحه از باب بیستم را دارد وهر باب شامل حکایاتی است.
باب ششم : اندرحکایات تایبان وقبول توبهٔ ایشان.
باب هفتم : درکرامات اولیای خدای تعالی .

باب هشتم : در دعاهایی که کرده‌اند و اجابت شده است .... (قسمت دوم شاید هم مکمل قسمت اول باشد ، جزاینکه دراین قسمت، کاتب که‌ظاهراً شیعه بوده‌نامی از بزرگان اهل سنت در داستانها نمی‌برد بلکه از قهرمانان شیعی مذهب استفاده کرده است).

نستعلیق خوش، ۱۱/۵×۱۷ ، قسمت دوم نسخه نامرتب است.

باب چهارم : (درگریستن وترسیدن از عذاب).

باب پنجم :(در زبان نگاه‌داشتن مسلمانان را نیازردن) است که بعد از باب ۱۳ .

ادعیه واذکار و نمازهای مختلف و زیارت قبور و زیارت‌نامه‌ها دارای چهارده باب که‌باب چهاردهم مشتمل بر اعمال روز جمعه است .

کاغذ ایرانی ، از اول وآخر نسخه صفحاتی افتاده است، نسخه ظاهراً از قرن یازدهم می‌باشد ، ۱۲×۱۸ ، جلد چرمی مشکی نرم ، نسخه بدون آرایش ، عنوانها با خط قرمز نوشته شده است.

ارشاد العباد : محمد جعفربن محمد قاسم. اسم مصنف را سیاه کرده روی آن کلمهٔ «النراقی» نوشته‌اند (به‌فارسی) ، شامل تاریخ و روایت .

کاغذ فرنگی سفید وآبی ، شکسته نستعلیق مصنف کتاب در عشر اوسط شهر شعبان سنهٔ ۱۲۰٤، نسخهٔ اصلی نویسنده و خط‌خورد گیهایی دارد ، ۲۲/۵×۳۵، جلدمقوا و پارچهٔ رنگین.

آغاز: لئالی متلالی حمد وسپاس و درر غررنیایش افزون از قیاس نثار بارگاه‌جلال کبریا خداوندی است کریم ....

انجام : چون درحال ترا کم اشغال و اختلال بال وضیق‌مجال صورت نگارش پذیرفته ملتمس از ناظران آنکه اگر برخطای لفظ یا فساد معنی ازآن واقف شوند در فتح باب اعتراض‌طریق مسامحه مرعی دارند واین غریق‌لجهٔ عصیان را از استدعای رحمت‌ملک منان محروم نگذارند .

اصول (رساله):...؟ (نثر به عربی).

کاغذ ایرانی ، کتابت ۱۰۹۳ ، ۱۳×۲۱ ، از اول چند صفحه افتادگی دارد.

انوار سهیلی : ملاحسین واعظ کاشفی.

نستعلیق (در بعضی موارد «ی»ها کشیده است) . ۲ شهر صفرالمظفر سنهٔ ۱۲۳۱ ، کاغذفرنگی، ۳۰×۲۰ . جلد چرمی مشکی ، عنوانها با خط قرمز نوشته شده است .

برهان قاطع : محمدحسین بن‌خلف‌تبریزی، (فرهنگ فارسی).

شکسته نستعلیق روزگار قاجاریه، کاغذ فرنگی آبی، ۲۲×۳۵/۵، جلد چرمی تریا کی، عنوانها ولغات بیشتر به خط قرمز است.

برهان قاطع: محمدحسین بن خلف تبریزی، (فرهنگ فارسی)، دوجلد. جلداول ابتدای نسخه ۳ورق افتاده که با کاغذی مشابه با کاغذ اصلی تجدید کتابت شده و از پایان جلددوم نیز ۵ ورق افتادگی داشته که به‌متن افزوده‌اند.

نستعلیق خوش، کاغذآهارمهره، نسخه ظاهراً از روزگار صفویه است، ۱۷×۲٤، جلد مجلد اول چرمی قرمز و مجلددوم چرمی زرشکی‌نرم، لغات به‌خط قرمز نوشته شده‌است.

بلوهرو بوزاسف: از ملامحمدباقر مجلسی.

شکسته نستعلیق معمولی، نویسنده تابلوهایی باسر کب نیز به متن اضافه کرده‌است، نسخه ظاهراً در اوایل قرن چهاردهم نوشته شده است، کاغذ فرنگی، ۱٤×۲۱، جلد گالینگور سرمه‌ای.

پشت صفحهٔ اول دوازده مهر زده‌شده که اغلب مربع‌شکل است.

بوستان سعدی

نستعلیق سدهٔ دوازدهم، اول‌وآخر نسخه افتادگی دارد، کاغذفرنگی، ۱٤×۱۰/۵ عنوانها باخط قرمز است.

بهار دانش: منشی عنایت‌الله آل‌محمدصالح برای شهاب‌الدین محمدثانی شاه‌جهان پادشاه گورکانی هند، (به‌فارسی) در ادب واخلاق.

شکسته‌نستعلیق هندی‌عنایت محمدناصرصدراسینی در روز ۵شنبه ۲۷ ربیع‌الثانی ۱۲۸۳، کاغذ فرنگی، عنوانها قرمز، ۱۵×۲۲/۵، جلد تیماج سبز.

آغاز: فاتحه. کتاب مستطاب آفرینش و سرامد صحیفهٔ دانش و بینش حمد خداوند خردبخش سخن آفرین...

انجام: زبان را گوشمال خامشی ده که هست از هرچه گویی‌خامشی‌به

تمت تمام‌شد شمشیر جان فرسای؟ کاتب‌الکتاب مسمی بهار دانش‌عنایت محمدناصر صدراسین گذر علی‌آبادی کوتوالی بلدهٔ فرخنده‌ساز.ـرآباد (حدآباد؟) در عهداو بتاریخ بیست وهفتم ماه ربیع‌الثانی‌سنهٔ ۱۲۸۳ بروز پنجشنبه بوقت سه بهر ساعت سعید تشرف اتمام رسانید.

پزشکی (فارسی)، شامل سه باب:

باب اول چهل‌و نه فصل در علاج امراض مختلف.

باب دوم در «منافع مردان به انواع فواید» مشتمل بر سیزده فصل.

باب سوم در منافع زنان مشتمل بر دوازده فصل.

آغاز : باب اول فصل اول : در علاج تبهای مفرد و مرکب بدانکه آغاز تب از چیست وچگونه شناسی...

نستعلیق سپهر رمضان المبارک سنة ۱٤۱۹ (؟) ، (ظاهرا ۱۱٤۹) ، کاغذ ایرانی ، ۱۳.۱۹ ، نسخه بدون آرایش ، عنوانها با خط قرمز است و در زیر مطالب مهم نیز خط قرمز کشیده شده است، جلد چرمی مشکی نرم .

تاریخ منظوم ایران : سید محمدصادق تفرشی (از دورهٔ پیشدادیان تا عهد اموی).

شکسته نستعلیق (با جوهر آبی نوشته شده) ۱۳۰۵ هجری قمری ، کاغذ فرنگی ، ۲۰×۱۳ ، قبل از متن دو صفحه مقدمه شرح حال آقا محمدصادق و میرزا ابوالقاسم هجری فرزند آقامحمدصادق آمده است.

آغاز : چرخ لوایی که به تحسین گشود / برسرا کلیل کیومرس بود....

انجام : داد زبانش چه زگفتن بسدل / دایره طی کرد که طی السجل ؟

تاریخ وروایت از بزرگان دین وغیره ، منسوب به آثار مجلسی.

نستعلیق وشکسته نستعلیق بدون اول وآخر، ظاهراً از سدهٔ دوازدهم، کاغذ فرنگی ، ۱۵×۱۰ ، در حدود ۲۰ ورق، جلد گالینگور و سرمه‌ای.

تجوید : عمادالدین علی الشریف القاری الاسترابادی، (به‌فارسی) .

نستعلیق بد هفتم شعبان ۱۲۰۷، کاغذ فرنگی سفید ، ۱۹/۵×۱۳ .

تحریر الاصول : فتاح بن احمدالحسینی التبریزی السرابی(به عربی): جلداول ، در فقه.

نسخ مصنف : «وفرغ من کتابته مؤلفه الحقیر فتاح بن احمدالحسینی التبریزی السرابی فی الغری العلوی علی مشرفه السلام فی سنة ۱۲۸۸ من الهجرة النبویة ص ۲۲۰، ۲۰/۵×۱۷/۵، کاغذ فرنگی آبی، جلد چرمی نرم قرمز بدون آرایش ، حاشیه هایی به خط مؤلف در بعضی صفحات به چشم می‌خورد ، آغاز افتاده است.

تحفة المؤمنین : حکیم مؤمن (به‌فارسی) پزشکی.

نستعلیق ، کاغذ فرنگی ، ظاهراً از سدهٔ دوازدهم می‌باشد ، ۳۰×۱۹، جلد چرمی خاکی ، عنوانها با خط قرمز نوشته شده است .

تحفة الزایر : ملامحمدباقربن محمدتقی مجلسی .

نوشتهٔ عبدالرحیم الحسینی ابن حاجی سید محمد در ۲۸ ربیع الاول سنة ۱۲۳٤ ، کاغذ فرنگی سفید ، ۲۱×۱۵، جلد مشکی وروغنی با گل بوته وجـدول بندی زرد ، بدون هیچگونه آرایش ، عنوانها با خط قرمز نوشته شده و در زیر مطالب مهم خط قرمـز کشیده است.

ترکیب خالد : خالدبن عبدالله الازهری (به‌عربی) ، صرف و نحواست.

شکسته نستعلیق ۱۶ محرم‌الحرام ۱۰۴۰، کاغذایرانی، ۱۹×۱۲، جلد رنگ و روغنی مشکی، بدون آرایش، عنوانها باخط قرمز نوشته شده است. پشت صفحهٔ اول وآخر کتاب مهراحمدبن عبدالرحیم (تبریزی کاشانی) مالک کتاب آمده.

تفسیرصافی : ازملامحسن فیض کاشانی، (به‌عربی).

نسخ، کاغذایرانی وفرنگی، نسخه‌شامل دوقسمت است: قسمت‌اول‌تا ۱۰ سطر مانده به سورهٔ نسا به‌خط مصنف ودر پشت صفحهٔ اول باخط قرمزکم رنگی نوشته شده است: «کتبه‌الفقیرالجانی‌الفیض»، درقسمت اول نسخه‌درحاشیه توضیحاتی ازمصنف‌و شخص دیگری که خطش شبیه مصنف است‌به‌چشم می‌خورد بانشانه‌های: «منه‌دام‌ظلـه ـ منه‌سلمه‌الله ـ منه دام‌شأنه ـ منه دام فیضه» آمده است. بقیهٔ‌متن که دوسوم کتاب است به‌خط مهدی‌بن‌عبدالرحیم است که حسب‌الامر میرزا ابوتراب‌نسخه راتکمیل کرده است. قسمت‌دوم درتاریخ‌محرم ۱۲۴۳ باخطی‌شبیه قسمت‌اول، ۲۹×۲۰، جلدچرمی زرشکی.

تنبیهات المنجمین : ملامظفربن‌محمدقاسم‌بن‌مظفر گنابادی که به‌سال ۱۰۲۴ به‌نام‌شاه‌عباس نوشته‌است درنجوم، (به‌فارسی).

شکسته نستعلیق ۱۱۶۳، کاغذ ایرانی، ۲۲×۱۲، جلد چرمی‌نرم.

آغاز : سپاس‌وستایش‌مالک‌الملکی‌را که نظر شفقت ومرحمت سیاحان‌عالم‌خاک‌را ...

انجام : درپایان کتاب رساله‌ای در۹صفحه به‌عربی دربارهٔ بروج آمده است.

صفحهٔ اول کتاب وقف‌نامهٔ مهدی‌بن ابی‌ذر نراقی است که آن‌را وقف اولاد ذکـور خود وسپس وقف اعلم علمای عهد نموده است.

تهذیب الوصول الی‌علم الاصول : علامهٔ حلی ابومنصورحسن بن سدیدالدین‌یوسف بن زین‌الدین (به‌عربی).

نوشتهٔ محمدرضابن عبدالرحیم‌التبریزی الاصل کاشانی‌المسکن« ذیقعده‌الحرام ۱۲۵۸، کاغذ فرنگی سفید، ۲۲×۱۴/۵، جلد رنگ‌وروغنی مشکی وزرد، مهر کاتب درصفحهٔ اول وآخر آمده است، عنوانهای چندصفحهٔ اول کتاب باخط قرمز نوشته شده است.

جام جهان‌نما: ابوسعیدبن‌محیی‌الایمنی‌برای‌وزیر احمدخالد تألیف یافته، (نثر فارسی)،اخلاقی وعرفانی، ۸فصل.

فصل اول: ازعجایب سر.

فصل دوم: درعجایب خلقت چشم.

فصل سوم: درعجایب گوش.

فصل چهارم: درعجایب بینی ومنافع او.
فصل پنجم: درعجایب خلقت دهان.
فصل ششم: درعجایب خلقت روی:
فصل هفتم: درعجایب خلقت بدن واعضاء وجوارح ومعده ودست و پا و انگشتان و تشبیه‌تن به‌عالم و صفات بجملهٔ موجودات واشارات از قصص به صفات او.
فصل هشتم: دربیان سلطنت روح وتأثیر او در بدن واحوال دل.
نستعلیق گونهٔ ابن‌منصور یونس‌الحسینی درشهر رجب ۱۰۹۸، سطور به‌طورمایل نوشته شده، کاغذ ایرانی، ۱۸/۵×۱۲، جلدتیماج زرشکی‌نرم‌و کهنه، پشت‌صفحهٔ‌اول وآخر کتاب اشعار ویادداشتهایی‌آمده، زیرعبارات مهم خط قرمز کشیده‌شده است.
جلاء العیون: ملامحمد باقر مجلسی برای شاهسلیمان صفوی، (نثر فرسی).
نسخ خوش ۱۱۹۲، کاغذ فرنگی سفید، ۱۳/۵×۲۰، جلد چرمی مشکی زرکوب، تاآخر باب چهارم کتاب عنوانها به‌قرمزاست، (صفحهٔ اول افتاده است.)
جلاء العیون: ملامحمدباقر مجلسی.
نسخ خوش ابن ملاذ کرعلی فرض‌البیرقی در ۱۲۰۱، کاغذ آهار مهره، ۱۹×۲۹، جلد چرمی قهوه‌ای کهنه، عنوانها باقرمز نوشته‌شده‌است.
جلاء العیون: ملامحمد باقر مجلسی.
نسخ سادس شهر محرم‌الحرام من شهورسنة تسع وثمانین بعد الف (۱۰۸۹)، بعد چنین‌آمده: ۱۷۰۹، ۱۸×۳۰.
جمال‌الصالحین: حسن‌بن‌عبدالرزاق، دربیان‌فضایل‌وآداب واعمال و محاسن‌اخلاق‌وافعال که‌مؤمنان‌را دراکثراوقات مراعات آن بایدنمود، (فارسی).
نستعلیق مظفر... در شهر جمادی‌الاخر ۱۱۲۳، کاغذفرنگی، ۲۹×۱٤، جلد چرمی سوخته، عنوانها به‌قرمز نوشته شده‌ودرزیرمطالب‌عمده‌خط قرمز کشیده شده‌است، پشت صفحهٔ‌اول متن این عبارت‌آمده: «حاضرشد المسما[ة] بام کلثوم بنت مرحوم جعفرآقا نجف زواری اقراراواعتراف نمودبراینکه تمامی مجری‌المیاه نه‌سرجه‌آب مزرعهٔ بیزآباد که‌والدهام‌مسما[ة] بخانم‌نساء مصالحه نموده بود مرادر منافعش‌حساب‌و حرفی‌نیست الی‌زمان مصالحهٔ صالحه.
آغاز: حمدبی‌حد و ثنای بی‌عد کریمی راسزد که‌در گلستان‌عالم‌امکان ازرشحات‌سحاب امتنان ینابیع فیض‌وجود وجداول رحمت وجود بهرجانب روان ساخت.
انجام: هر کس یکی ازاولیای مارا بکلمهٔ اعانت کندودرآن روز بی‌حساب به بهشت رود.

جنات الوصال : نورعلیشاه ، شش دفتر ، (به‌نظم فارسی) .
نسخ ، کاغذ فرنگی‌حنایی کم‌رنگ، تاریخ کتابت (جلدچهارم)محرم‌الحرام سنهٔ ۱۲۷۹ ۳۴×۲۰ سانتیمتر، جلدچرمی زرشکی،جدول‌بندی‌شده‌باخطوط قرمز وآبی ونقره‌ای،بدون سرلوح .
آغاز : بازگوی از نام نامی اله سوی‌جنات‌وصالش‌جوی‌راه . . .

حاشیهٔ بر تهذیب : (به‌عربی) .
نوشتهٔ محمدحسین بن ابی‌الحسن کاشانی، از سدهٔ ۱۳ ، کاغذ فرنگی‌سفید، ۱۱/۵×۲۰ ، نسخه باقرمز جدول‌بندی شده وعنوانها نیز باقرمزاست.

حاشیهٔ خوانساری (حسین) برشرح تجرید وحاشیهٔ قدیم و برحاشیهٔ آن از ملا میرزاجان ، (به‌عربی) در ۱۰۶۴ .
شکسته‌نستعلیق حسین بن فضل‌علی‌یوم‌الاثنین رابع عشر شهر ظفرالمظفر سنهٔ اربع و تسعین والف‌من‌الهجرة‌النبویه(۱۰۹۴)، کاغذ ایرانی، ۱۲/۵×۱۸/۵ ، جلدچرمی قهوه‌ای نرم، پشت صفحهٔ اول متن باخطی خوش چنین‌آمده : حاشیهٔ‌افضل‌المتقدمین واکمل‌المتأخرین‌استاد کافه اهل زمانه و ملاذجمیع اهل عصره واغنی من‌ان‌یوصف اعنی‌المحقق‌علی‌الاطلاق آقاحسین‌الخوانساری‌ادام الله‌اجلاله‌و حفظه‌الله عن‌الافات والبلایاعلی‌الشرح‌والحاشیة‌القدیمة‌وعلی‌الحاشیة‌علیها للمحقق‌ملامیرزاجان‌محرم الحرام سنهٔ ۱۰۹۱ .
جای دیگر : . . . . من‌عواری الزمان المحتاج ربه‌الغنی حسین‌بن‌فضل‌علی عفی‌عنها .
یادداشتهای دیگری نیز در حاشیه‌های متن بچشم می‌خورد که بخط‌کاتب نسخه است بانشانه‌های «منه‌مد ظله‌السامی ـ منه دام‌ظله ـ منه‌مد ظله‌العالی» ، (نسخه از روی خط مصنف نوشته شده است) .

الحبل‌المتین : شیخ بهائی، (به‌عربی) .
نستعلیق‌چهارشنبه بیست‌وچهارم ربیع‌الثانی سنهٔ ۱۰۸۱ ، کاغذ ایرانی، ۱۹×۲۴/۵ ، جلد چرمی تریاکی، عنوانها وشکلهای هندسی باخط قرمزاست ، حاشیه‌هایی ازگفتار شیخ بهائی دربعضی صفحات وجوددارد که‌مربوط به‌زمان حیات شیخ است، این‌عبارات عیناً ازروی نسخه‌ای استنساخ شده که مربوط به‌قبل‌ازسال ۱۰۳۱ هجری بوده، حواشی به‌خط‌کاتب نسخه است و بانشانه‌های «منه‌دام ظله‌العالی و منه دام‌بقاءه» .

حسنیه ، ترجمهٔ فارسی‌است از ابراهیم استرابادی.
شکسته نستعلیق ۱۲۴۴ ، کاغذ فرنگی‌آبی ، ۱۶×۲۱/۵ .

حق‌الیقین: محمد باقربن محمدتقی مجلسی.

نوشتهٔ محمدمبین بن محمدعلی خوانساری در سه‌شنبه چهاردهم شوال یکهزار و صدوبیست و یک هجری، کاغذ فرنگی سفید، ۲۶×۱۷، جلدچرمی مشکی، نسخه بدون آرایش، عنوانها با قرمز است و در زیر مطالب مهم خط قرمز کشیده‌اند، در صفحات پشت‌جلد اشعاری از محتشم، مولوی، باباطاهر و دیگران و دو یادداشت از محمد زمان بن محمدباقر حسینی به تاریخ یکشنبه ربیع‌المولود ۱۲۴۴ و اشعاری به تاریخ ۱۲۴۵ به خط دیگری آمده است. در پایان متن سه مهر بیضی شکل وجود دارد که سیاه کرده‌اند.

حملهٔ حیدری

شکسته نستعلیق محمدزمان بن محمد تقی لنبلانی؟ من محال دماوند در چهارشنبه دهم شهر رمضان‌المبارک هزار و دویست و بیست و هشت (۱۲۲۸) هجری، کاغذ فرنگی آبی، ۳۳×۲۱، جلد چرمی قهوه‌ای کهنه، عنوانها با خط قرمز نوشته شده است.

آغاز: بنام خداوند بسیار بخش خرد بخش و دین بخش و دینار بخش

انجام: که‌ای از تو [پیدا] چه روشن چه تار که در کبریائی توئی پایدار

حیات‌القلوب: ملامحمد باقربن محمد تقی مجلسی.

نوشتهٔ ابن محمد اسماعیل، ابوالحسن البشرویی در ۱۲۲۷، ۳۷۰ گ، کاغذ فرنگی سفید، ۲۹×۲۰، جلد چرمی مشکی، نسخه بدون آرایش، عنوانها با قرمز نوشته شده و در زیر مطالب مهم خط قرمز کشیده‌اند. مهر احمدبن عبدالرحیم نیز در اول و آخر متن آمده است.

خلاصة التجارب: بهاءالدوله بن شاه‌قاسم بن امیر شمس‌الدین محمدالحسینی نوربخشی در اوایل سال ۹۰۷ در طرشت از قراء ری (به فارسی)، پزشکی.

نستعلیق رمضان ۱۱۳۶، کاغذ فرنگی، ۲۴×۱۵، جلد تیماج سفید با حاشیهٔ سیاه، عنوانها با قرمز است، نسخه به چهارواسطه از روی خط مصنف کتابت یافته.

آغاز: حمد بلااحصاء حکیمی را که به کمال حکمت و وفور عنایت و قدرت و ماهیت انسانی را از خزانهٔ خود خلعت وجود پوشانید.

انجام: و رموز اشاراتش دوای هر فکاری، حاوی معالجات بی‌بدلان یونان جامع مداواة بی‌مثلان هندوستان موجز کتب حکمای پیشین ملخص نسخ متأخرین.

دبستان واعظین و گلستان ناظرین: احمدبن محمد باقربن محمدعلی آرانی کاشانی از علمای آران کاشان در روزگار قاجاریه (به فارسی). شامل یک مقدمه و دوازده باب و یک خاتمه به‌عدد چهارده معصوم.

مقدمه در ثواب فضیلت تلاوت قرآن‌و عدد آیات‌و سوره‌ها...... باب اول در سبب نزول سورهٔ یوسف....تا خاتمهٔ کتاب سرگذشت یوسف از اولین دوره تا بعدازوفات او - و حالات زلیخا بعد از مرگ یوسف.

شکسته‌نستعلیق ، (نتیجه ناتمام مانده است)، ۲۱×۳۲سانتیمتر، جلد چرمی مشکی.

آغاز: ستایش‌و سپاس حضرت‌حسن آفرین را سزا است که یوسف نفس قدسی صفات ملکوتی ملکات را از یعقوب‌عالم کلیت و تجرد دورو از کنعان‌وحدت‌و تفرد مهجور ساخت...

درهٔ‌نادره: میرزا مهدی استرابادی ، به‌فارسی، تاریخ .

شکسته‌نستعلیق‌عالی‌محمدبن‌علی‌در۹ ۱۳۱ ، کاغذ فرنگی‌فیروزه‌ای کمرنگ‌،۲۳×۱٤/٥ ، جلدچرمی‌قرمز زرکوب ، نسخه باجدول‌بندی مذهب‌است، عنوانها به قرمز می‌باشد.

آغاز : دیباج‌دیباچه کتاب کتاب فصاحت قرین مخطط و مدیح‌از مدیح‌و آفرین جهان آفرین است که ...

انجام : در تفسیر آیات‌و تبیین عبارات غامضه‌الماخوذة من‌نسخه صححهاو فسرها مقبول‌الدولة السلطانیة منظورالحضرت الخاقانیة جامع‌المناقب‌الزکیة و المراتب السنیة المعتمدالدولة میرزا عبدالوهاب.

دیوان ازرقی هروی ، شامل قصائدو قطعات و رباعیات.

شکسته‌نستعلیق، نسخه از دورهٔ قاجار ،کاغذ فرنگی، ۱۷×۱۱، جلد چرمی نرم تریاکی ، پشت صفحهٔ اول و آخر یادداشتهایی شده از جمله پشت صفحهٔ اول : «حکیم ازرقی هراتی شمس‌الدین ابوبکر از مریدان خواجه‌عبدالله انصاری».

آغاز : چه‌موج‌است‌این که هرساعت‌زروی‌نیلگون‌دریا
زمین را سایه‌بان گردد به‌پیش گنبد خضرا

انجام : دینارو درم زود به‌نام تو شود این تند زمانه زود رام شود

دیوان جامی : مولاناعبدالرحمن.

نستعلیق‌خوش، ظاهراً از سدهٔ دهم است، ۱۷/٥×۱۱/٥، جلد چرمی‌مشکی‌کهنه و نرم، نسخه دارای جدول بندی مذهب است.

آغاز: صدخارم‌ازفراق‌تودرپای‌دل‌شکست و زگلشن وصال تو نامه گلی بدست

انجام: شد بر من آن سر روشن که باشد در آشنائی صد روشنائی

دیوان جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی

نسخ خوش، کاغذ فرنگی، ۲۰×۱٥، جلد تیماج قهوه‌ای ، بدون تاریخ و نام کاتب

نسخه ظاهراً در عصر قاجاریه نوشته شده.

آغاز: ای از بر سد ره شاهراهت   وی قبهٔ عرش تکیه گاهت

انجام: آورد و بدست قهر سریخبه داد   با زهره گرفته است سرا گویی چرخ

دیوان ضیغم علی شاه کاشانی، (منتخب).

نسخ معمولی، کاغذ فرنگی، نسخه از دورهٔ قاجار ۱۸/۵×۱۱، جلد چرمی قهوه‌ای کهنه، ۶۲ گ، بعد از متن باز بشت صفحهٔ آخر ۹ صفحه از اشعار ضیغم آمده ازجمله مخمسی از اوست که شعر نورعلیشاه «باز آمدم موسی صفت ظاهر ید بیضا کنسم» را تضمین کرده است.

آغاز: خضرا سکندرجان دل   بزلالک متعطشا...

انجام: هردلی آگاه باشد قطب اقطاب دل است

جزرخ وزلفش که صبح وشام ارباب دل است.

مغربی را نیست صبحی دیگرو شامی دگر

دیوان عبدالواسع جبلی، شامل قصائد، غزلیات، رباعیات و قطعات و دیگر انواع شعر.

نستعلیق خوش، ظاهراً نسخه از سدهٔ دهم و یازدهم است، ۳۱۰ گ، ۱۷/۵×۹، جلد تیماج کرم، جدول بندی مذهب، صفحهٔ اول متن افتاده و دوباره با جدول بندی مشابه خط اصلی نونویس شده، عنوانها با قرمز نوشته شده است.

آغاز: به‌طبع خوش، به‌صدق دل، به‌طوع تن، به‌مهرجان

بزرگ وخردو خاص وعام و وحش و طیرو انس و جان

انجام: پیش رخ تو زسیلی باد صبا   گل هم به‌طپانچه سرخ می‌دارد روی

دیوان عرفی، به انضمام رسالهٔ نفسیهٔ وی.

نستعلیق خوش، کاغذ فرنگی، ۲۰×۱۳، نسخه از عصر صفوی، جلد میشن سبز تیره، اول و آخر نسخه افتادگی دارد.

آغاز: تاشاهدعلم و عملش چهره‌نیفروخت   معلوم نشد فایده نی کیف ونه کم را

انجام: (رسالهٔ نفسیه): تا برتعمیر استعداد خویش برگمارم از اهل دانش هم نیستی تا آسایش فنا امتداد لمس را علامت...

دیوان فرخی سیستانی

شکسته نستعلیق خوش، برای سرعت در انمام کتاب نسخهٔ اصل هفت هشت جـزو شده و هر جزوی را یکی نوشته است از جمله نویسندگان: محمد ابراهیم و برادرش، این نسخه در خراسان برای جلالت‌مآب مرتضوی‌انتساب میرزاابوالقاسما که بـرای زیارت به آنجا رفته نوشته شده است، شهر جمادی‌الثانی ۱۲۷۱، کاغذ فرنگی آبی،

۱۸×۳۱، جلد گالینگور سرمه‌ای، چندصفحهٔ اول کتاب پیش از متن اشعاری از شعراء متقدم خراسان و شرح حال فرخی از چهار مقالهٔ نظامی آمده است و صفحهٔ آخر(پشت متن) شرح نوشتن کتاب، و قطعه‌ای به فارسی از ابوالفتح بستی درج است.

آغاز: برآمد نیلگون ابری زروی نیلگون دریا چو رای عاشقان گردان چو طبع بیدلان شیدا

انجام: ای ترك زمن بهر سخن بگریزی (مصراع دوم کلمه ناخوانا و بقیهٔ آن نوشته نشده، پایین صفحه نیز سه بیت عربی در صرف و نحو- خارج از متن آمده است).

دیوان فنا (مراثی و رباعیات).

از عبدالرسول بن میرزا محمدحسن الحسینی زنوزی متخلص به «فنا»، (به فارسی).

مرثیهٔ شهدای کربلا و اصحاب حسین بن علی علیه السلام در حدود ۶۰۰ بیت.

شکسته نستعلیق معمولی، ۲۰۰ گ، ۱۶×۲۱، کاغذ فرنگی، نسخه مربوط به دورهٔ قاجاریه است، جلد تیماج قهوه‌ای نرم، صفحهٔ اول یادداشت و مهر شمس العلماء حسنی(با جوهر سبز)، در تاریخ ۱۳۲۴/۱/۱۷ ملك احقر شد و انالفانی شمس العلماء حسنی.

آغاز: باز این فغان و غلغله اندر زمانه چیست وین آتش زبان فنا را زبانه چیست

انجام: بیگانه ز حرف آشنا گشته همه این غصهٔ غم فزا کرا می گویی

دیوان قصاب: کربلایی آقابزرگ متوفی ۱۲۷۳ (ترکیب بندها و مخمسها در مراثی شهدای کربلا).

شکسته نستعلیق، نسخه از دورهٔ قاجار، قرن سیزده، کاغذ فرنگی، ۱۵×۲۱، جلد چرمی تریاکی، نسخه با قرمز جدول بندی شده و بیتهای مخلص نیز قرمز است.

در صفحهٔ اول پشت جلد این عبارت آمده: این کتاب از مال ورثهٔ مرحوم مغفور کربلایی آقابزرگ المتخلص به قصاب است که من حسب العاریه نزد حقیر است تا واضح باشد تحریراً هفتم شهر جمادی الاخر من شهور ۱۲۷۴. در صفحهٔ دوم این عبارت: بر این سنه قصاب به حیدر پیوست ۱۲۷۳ (مهر حسین بن قصاب) و پشت صفحهٔ آخر باز به خط حسین بن قصاب آمده: تاریخ فوت کربلایی آقابزرگ المتخلص بقصاب مؤلف این کتاب مستطاب مصرع.. «باد قصاب همیشه به بهشت» سنهٔ ۱۲۷۳.

آغاز: (صفحهٔ اول متن افتاده) بست ازسدینه سرور دین بار ساریه

برزین نشست قافله سالار ساریه

انجام: گو مرثیه قصاب که درعالم امکان نیکوترازاین منصب شاهانه ندیدیم

دیوان قطب: حاجی ملاحسن نطنزی قطب عبدعلی شاه.

شامل : قصائد ، غزلیات ، ترجیع بند و رباعی در حدود چهار هزار بیت. بازنویس شده از روی نسخه‌ای به سال ۱۳۰۵ ه.ق. در سال ۱۳۳۹ خورشیدی، پایان نسخه شرح حال حاج ملاحسن نطنزی و دودمان نطنزی است در کاشان.
۱۷×۲۱، جلد گالینگور، عطف گوشه.

دیوان کمال‌الدین اسماعیل اصفهانی، شامل: قصائد، غزلیات، قطعات، مثنوی‌ها، رباعیات و دیگر اقسام شعر.

نستعلیق خوش و استادانه، نسخه ظاهراً از قرن نهم است، کاغذ ترمه، ۱۴×۲۲، جلد مشن آلبالویی زر کوب، نسخه دارای جدول‌بندی مذهب با سرلوح زیبایی است، در پایان نسخه مهر گردی با نقش ماهی زده شده است.

آغاز : ای جلال تو زبان را ز بیان انداخته   قوت ذاتت یقین را در گمان انداخته

انجام: در کف نیاید که بگوییم غم خود   در من بنگر حدیثها کوته شد

دیوان کلیم کاشانی، شامل مقداری از غزلیات کلیم.
نسخه از روزگار صفویه (اوراقی چند).

دیوان مسعود سعدسلمان، شامل: قصائد، غزلیات، مثنویها، رباعیات و دیگر اقسام شعر.

شکسته نستعلیق خوش، نسخه از دورهٔ قاجاریه، کاغذ فرنگی، ۲۰×۳۱/۵، جلد چرمی تریاکی کم رنگ.

آغاز : ای رفیقان من ای عمرو منصور و عطا   نه شما هرسه سماییدو هواییدو صبا...

انجام : بفـزود چو کـوه قوت شعر به من   شد ختم در نبوت شعر به من

دیوان منوچهری دامغانی

نستعلیق خوش واستادانهٔ عبدالجواد گلپایگانی، نسخه ازعهد قاجار، کاغذفرنگـی نخودی، ۱۲×۱۵، جلد تیماج خاکی ، نسخه دارای جدول بندی مذهب است و سرلوحهٔ زیبایی دارد.

آغاز : همی ریزد میان باغ لوءلوء ها بزیورها   همی سوزد میان راغ عنبرها به مجمرها

انجام : احباب ترا سعادت بـی غم باد   تا شاد زیند و باده گیرنـد بچنگ

دیوان نظیری نیشابوری، شامل دو بخش: بخش اول قصاید و بخش دوم غزلیـات ورباعیات.

نستعلیق خوش(صفحهٔ آخر شکسته نستعلیق)، تمام شد دیوان نظیری نیشابوری بتاریخ دوم ربیع الاول سنهٔ ۱۲۱۵ هجری مقدسه، علی ومحمد و سیداحمدعلی(ازروش خط پیداست که نسخه درهند نوشته شده)، کاغذفرنگی ، ۱۶×۳۰، جلد تیماج قهوه‌ای ،

جدول‌بندی باقرمز وآبی درستن وحاشیه، پشت‌صفحهٔ‌اول مهربزرگ ناخوانایی بااین عبارت: «مهر کتابخانهٔ سیدابوجعفر.....».

آغاز: ای‌جلالت‌خلوت‌ازاغیارتنهاساخته حکمت تواز کرم‌دی کارفردا ساخته

انجام: صدروزن اگر ببندی و بگشایی کی پرتوخور ناقص و افزون گردد

روزنامه (ترجمهٔ روزنامه‌جات انگلیسی عثمانی) سال۱۸۸۸ میلادی. ترجمهٔ آوانس.
نستعلیق‌خوش ، کاغذآبی، ۳۰ص، جلدتیماج قهوه‌ای.

آغاز: برهمه کس واضح ومبرهن‌است که سلطان عثمانی‌تاچه حد طالب‌ترقی‌صوری و معنوی ممالک وسیعهٔ خود می‌باشد...

انجام: ترجمهٔ خانه‌زاد دولت ابدآیت آوانس مترجم‌فرانسه و انگلیس. دراین شماره راجع به‌اخبار وقایع‌عثمانی‌بحث‌شده وبحثی ازراه‌آهن‌ایران در زمان ناصرالدین‌شاه دارد.

روزنامه (ترجمه از روزنامجات عثمانی) اخبار مختلفه.
شکسته نستعلیق خوش ، ۲۲ ص ، جلد کاغذ قرمز ، کاغذ فرنگی آبی کم رنگ ، ۱٤/٥×۲۱ ، ترجمهٔ جعفر قراچه‌داغی مترجم به‌زبان ترکی.

آغاز: یک ماه درسی روز بارشهای فوق‌العاده باریده...

انجام: شام مسیو غروزون همه را درجای هاسوتی نام به‌ضیافت دعوت نموده است.

روزنامه (ترجمه از روزنامجات فرانسه و اطریش) سال ۱۸۹۶ ، ترجمهٔ‌علی.
شکسته‌نستعلیق خوش ، ۲۰ ص ، جـلد کاغذ قرمز ، کاغذ فرنگی آبی کم‌رنگ ، ۱٤/٥×۲۱.

آغاز: ازوینه نوشته‌اند که از تفاصیلی که درباب‌تجارت خارجهٔ اطریش ـ مجارستان به‌طبع رسیده است ...

انجام: معهذا اسهام‌ترقی کلی کرده وهیچوقت‌به‌درجهٔ‌ترقی‌واعتبار حالیه نرسیده است.

روضة‌الصفاء: میرخواند،محمدبن‌خاوندشاه‌بن‌محمود(به‌فارسی) تاریخ ازآغاز تاسلطنت‌یزدگرد سوم ثلث غرهٔ شعبان سنهٔ ۱۰٥۳.
کاغذایرانی، ۱۷×۲٤/٥ ، جلدتیماج‌قرمز، عنوانها با قرمز.

آغاز: زیب‌فهرست نسخهٔ‌مفاخر انبیاء عالی مکان و زینت دیباچه مجموعهٔ آثر....
(صفحهٔ اول متن قسمتی ازآن‌پاره بوده پس‌ازوصالی‌نونویسی‌شده وعلاوه برآن‌صفحه‌ای مشابه به‌خط اصلی نوشته ودر اول کتاب قرارداده اند).

روضة الصفاء: میرخواند، محمدبن‌خاوندشاه، جلدچهارم.
نستعلیق، نسخه ظاهراً ازعهدصفویه‌است (ازاول وآخر متن صفحه‌ای‌چند افتاده است)، عنوان صفحهٔ‌اول‌پس‌از شش‌سطر: گفتاردرحکومت‌طاهر ذوالیمینین‌واولاد اوکه ایشان‌را

طاهریه گویند. صفحهٔماقبل آخر: ذکرلشکرکشیدن ملک غیاث‌الدین، کاغذ ایرانی، ۱۸×۲۸، جلد چرمی تریاکی، عنوانها به‌شنگرف است.

روضة‌الصفاء: میرخواند، محمدبن خاوندشاه، جلدسوم وچهارم

نسخ خوش ۱۲۰۵-۱۲۵٤ هـ. ق. کاغذفرنگی.

پایان جلدسوم: قدفرغ من تحریرالکتاب فی‌یوم‌الاربع فی‌احدیعشر من‌شهر ربیع‌الاخر سنة اربع وخمسین ومائتین بعدالف من‌الهجره...فی‌دارالسلطنه‌تبریز.

پایان جلدچهارم: تمت‌الکتاب‌المجلدالرابع من‌تاریخ محمدبن خاوندشاه بعون‌الله و حسن توفیقه فرغ من تحریره فی‌شهر محرم الحرام سنة ۱۲۰۵. عنوانها باقرمز، جلد چرمی مشکی، ۲۰×۳۰/۵.

ریاضیات‌وهیأت‌ونجوم: عبدالعلی بن محمدبن الحسین، (ظاهراًشرح تحریرمجسطی)، به‌عربی.

نستعلیق شعبان المعظم.....(بقیهٔ صفحه را موریانه خورده است)، نسخه ظاهراً از قرن یازدهم، جلد چرمی قهوه‌ای کهنه، کاغذ، ایرانی ۲۰×۲۵.

آغاز: الحمدالله‌الذی جعلنا من‌المتفکرین فی خلق السموات والارض والهمنا طریق معرفه مقادیر حرکات الاجرام النیرة‌فی‌الطول والعرض...

پشت‌صفحهٔ اول(پایین صفحه): مهروخط مهدی‌بن‌ابی‌ذرنراقی که نسخه‌را خریده‌ودر وسط صفحه‌مهدی‌بن‌ابی‌ذرنسخه‌را وقف‌اولادکرده‌سال ۱۲۰۱، اعداد وحروف‌و عنوانها باخط قرمز نوشته‌شده ومتن دارای حواشی مختلفی است ازجمله دریکی ازحواشی می‌نویسد که: استاداستادنا کاشف الیزدی‌رحمه‌الله.

زادالمعاد: محمدباقر مجلسی.

نسخه‌ظاهراً ازقرن‌دوازدهم‌است، کمتر ازنیمی‌ازمتن دارای‌جدول‌بندی مذهب می‌باشد. از اول متن یک صفحه‌و ازآخرآن صفحاتی افتاده است، عنوانها با قرمز نوشته شده، ۱٤×۲۱، جلد رنگ‌وروغنی قهوه‌ای با گل‌وبوته.

زینة‌المدایح: محمد صادق مروی (هما).

نستعلیق معمولی بتاریخ ۲شهر رجب‌المرجب در قریهٔ نوخندان قلمی گردید سنهٔ ۱۲۶۵، کاغذفرنگی نخودی، ۱٤×۲۲، جلد تیماج عنابی، دارای جدول بندی.

انجام: تألیف و تربیت کتاب زینة‌المدایح مأمور والحمدلله ازیمامن اقبال بی‌زوال‌خسرو بی‌همال با تمام‌و انجام آن مسرور گردیده صورت اختتام پذیرفته والله‌اعلم بالصواب. (این‌نسخه چندصفحه کمتر از نسخهٔ دیگر دارد).

زینة‌المدایح: محمدصادق مروی(هما)، به‌نظم‌ونثر، اشعار درمدایح فتح‌علی‌شاه، ازشعراء دربار او.

شکسته نستعلیق خوش ۱۳۲۸، کاغذ فرنگی، ۲۸×۱۷، جلد تیماج سبزیشمی، نسخه دارای جدول بندی مذهب با آبی و قرمز است، جای سرلوحه نیز سفید مانده است، هرصفحه دارای ۱۰ تا ۱۶ سطر است.

آغاز: ای ذکر توگلفروش بازار سخن رنگین زتو برگ برگ گلزار سخن

انجام: تمام شد کتاب زینة المدایح بحسب الامر نواب فریدون میرزا روحی فداه ...

تاچه خواهد گفت آیا خسرو فرخ سیر یاچه خواهد کرد دیگر طالع ناسازگار

سبحة الابرار: مولانا عبدالرحمان جامی.

نستعلیق شهرصیام ۱۲۷۰، کاغذفرنگی، ۱۶×۱۱، جلد تیماج قرمز، نسخه دارای جدول بندی مذهب است وعنوانها باقرمزنوشته شده است.

آغاز: المنة لله که بخون گرخفتم یکچند چوغنچه عاقبت بشکفتم

انجام: حسن مقطع چو بود رسم کهن قطع کردیم براین نکته سخن

ختم الله لنـــا بـــالحسنـــی هو مـــولینـــا نعم المولـــی

سقیفه نامه (کامل بهایی): حسن بن علی بن محمد بن الحسن مازندرانی طبری (به فارسی). مؤلف به سال ۶۷۵.

نستعلیق معمولی، کاغذ و خط نشان میدهد که نسخه از قرن نهم میباشد، کاغذ ایرانی، جلد چرمی مشکی (کهنه)، ۲۳×۱۶، نسخه دارای سرلوحی بوده که به واسطهٔ کهنگی نسخه محوشده وفقط جزئی تذهیب آن برجای مانده، جدول بندی باقرمز.

آغاز: سبحان یکی پادشاهی که بساط عظمت او در اوهام انس و جن نگنجد...

انجام: (آخرمتن افتادگی دارد) جملهٔ آخر: ما ازموالیان اهل البیت رسولیم...

شرح بر شرح الفیهٔ ابن مالك: محمدباقربن محمد تقی الموسوی معروف به رشتی (به عربی ـ نثر)

نسخه از عهد قاجاریه، کاغذ فرنگی آبی کم رنگ، ۲۰×۱۴، پشت صفحهٔ اول مهرصاحب کتاب، «حسین بن محمد کاشانی» وصفحهٔ آخر پایین متن مهر «محمد حسین»، عنوانها با خط قرمز است ودر زیر مطالب مهم خط قرمز کشیده اند.

شرح دیوان خاقانی (محبت نامه): عبدالوهاب بن محمد الحسینی المعموری المتخلص به غنایی (عنائی)، (به فارسی ـ ادبی).

نستعلیق خوش، نسخه ظاهراً از قرن یازدهم از دورهٔ مصنف است، چند صفحه ازآخر آن افتاده است، کاغذ آهار مهره، ۲۱×۱۱/۵ سانتیمتر، جلد تیماج سرخ کهنه، عنوانها به قرمز است، پشت صفحهٔ اول مهر چهارگوش کوچکی است که ازآن «محمدعلی» خوانده میشود، و در زیر آن این عبارت آمده: شرح دیوان خاقانی من افادات عنایی صاحبه ومالکه ابن ابوالحسن الحسینی، عبدالحسین.

آغاز : خاقانی کشور سخنوری و سلطانی ملک بلاغت گستری سزاوار اقلیم گیر بلاغت و براعت است که تیغ بیدریغ زبان را از نیام ان من البیان لسحر بدست معجز آثار فصاحت آخته .

شرح الشافیة ، از جمال‌الدین عمروبن الحاجب شرح از احمدبن حسن جاربردی .

نوشتهٔ امامقلی‌بن محب‌علی در مدرسهٔ غباثیه در قصبهٔ تبریز در روز چهار شنبه ۲۳ جمادی‌الاولی سنهٔ ۱۱۲۶ ه.ق. ، ۱۴/۵×۲۰ ، جلد چرمی مشکی ضربی ، کاغذ فرنگی سفید ، نسخه بدون آرایش ، صفحهٔ قبل از متن یادداشت و مهر «احمدبن حاجی‌عبدالرحیم» (تبریزی کاشانی) آمده که به‌سال ۱۲۷۰ نسخه را خریده‌است، عنوانها باقرمز نوشته شده و در زیر مطالب مهم خط قرمز کشیده‌اند ، در پایان متن نیز مهر «احمدبن حاجی‌عبدالرحیم» و مهر دیگر که سیاه شده آمده است.

شرح الشمسیة نجم‌الدین عمربن علی قزوینی شارح : قطب‌الدین محمدرازی، (به‌عربی).

سه صفحهٔ اول نستعلیق و بقیه نسخ ۱۲۶۰ ، (تمت‌بعون‌الله‌تعالی وحسن‌توفیقه‌فی‌قریة نمین من قراءولکیج فی‌السادس‌شهر رمضان المبارك مطابق سنة ۱۲۶۰) ، کاغذ فرنگی ، جلد چرمی قهوه‌ای ، ۱۵×۲۱ .

شرح مراح : احمدبن علی‌بن مسعود، (به عربی)، صرف ونحو .

نسخه ظاهراً از سدهٔ ۱۲ ، صفحهٔ اول وآخر متن افتاده، کاغذ فرنگی‌سفید، ۱۲/۵×۲۱ ، جلد چرمی مشکی نرم، نسخه بدون آرایش ، عنوانها با قرمز نوشته شده و در زیر مطالب مهم خط قرمز کشیده شده است.

شرح المواقف : میرسید شریف‌الدین علی جرجانی(۷۴۰-۸۱۶)، (به‌عربی)، مؤلف به‌سال ۸۰۷ در سمرقند، در شرح کتاب المواقف فی‌علم‌الکلام از قاضی عضدالدین عبدالرحمن بن احمدالایجی (متوفی ۷۵۶).

نستعلیق معمولی ، نسخه ظاهراً از سدهٔ نهم یا دهم باشد ، کاغذ ایرانی ، ۱۷×۲۵ ، جلد چرمی تریا کی ضربی ، عنوانها با شنگرف نوشته شده و در زیر مطالب عمده خط قرمز کشیده شده است .

درآخرمتن ودر چند جای دیگر مهر دایره‌شکلی است که بالای آن «محمدرسول‌الله» و پایین آن «علی‌ولی‌الله» و در وسط آن «عبده زین‌العابدین» آمده . پشت صفحهٔ اول متن مهرهای: «محمد هادی - نظام‌الدین‌احمد - مهر ووقفنامهٔ مهدی‌بن ابی‌ذر نراقی» آمده که حسب‌الوصیة مرحوم حاجی‌محمدعلی بن حاجی محمدخان کوزه کنانی کتاب را به سال ۱۲۰۱ وقف کرده ومهر محمدهاشم‌بن‌محمدعلی ومهر زین‌العابدین، ودر پشت صفحهٔ پشت جلد این‌عبارت آمده : «حسب‌الامر متولی‌شرعی آن باید در کاشان

خدمت سرکار حجةالاسلام آقای حاجی ملامحمد حسین[نطنزی] داده شده شعبان ۹۷[۱۲].

شرح نصاب الصبیان ابو نصر فراهی : محمدبن فصیح بن محمدالمد عوبکریم الدشت بیاضی، (به‌فارسی).

نستعلیق خوش عبدالهادی بن وجیه‌الدین شهرستانی فی غرة شهر محرم الحرام سنة ۱۰۴۹ ، کاغذ ایرانی، ۱۹×۱۰ ، جلد چرمی قهوه‌ای نرم ، عنوانها با قرمز نوشته‌شده وزیر مطالب مهم خط قرمز کشیده‌اند ، پایین صفحهٔ آخر متن مهر مربع شکلی به نام «محمدبن صادق» آمده است .

شرح نهج‌البلاغة : ابن ابی‌الحدید از جزو ۱۴ تا ۲۰، (به عربی).

ثلث خوش شیخ محمد طاهربن شیخ حسن‌علی ، تاریخ جزو ۱۵ شوال سنهٔ ۱۰۸۳ ، بقیه جزوها بغیر از جزو ۲۰ بدون تاریخ کتابت است .

جزو ۲۰ : قد فرغ من تسویده فی ظهر یوم الثلثاء غرهٔ شهر جمدی‌الاول سنة۱۰۸۴- اربع و ثمانین والف...، کاغذ ایرانی، ۳۳×۲۰ ، جلد مقوایی، نسخه دارای جدول بندی مذهب است و هر جزوی سرلوحه‌ای مذهب ۱۲/۵×۳ دارد که عنوان جزو در آن نوشته شده ، موضوعات به خط سرخ نوشته شده و در حاشیه های کتاب یادداشتهایی وجود دارد.

شیرازنامه : احمدزرکوب‌شیرازی، (به‌فارسی).

نستعلیق خوش شعبان ۱۲۷۳ ه. ق ، کاغذ فرنگی زرشکی کم‌رنگ، ۱۳/۵×۲۱، جلد چرمی سرخ و زرکوب، عنوانها سفید وآبی وقرمز نوشته شده است.

آغاز : امداد محمدتی‌ناموفور ووفودآفرینی‌نامحصور که‌ساخت‌آن‌مصونست‌ازمساحت...

انجام : وائمه و مشایخ شیراز علی‌سبیل الایجاز باین مقدار اختصار کرده‌اند . والله تعالی عالم بحقایق‌الامور والمستولی ، تمت کتاب شیرازنامه بعون‌الله وتوفیقه فی‌شهر شعبان‌المعظم ۱۲۷۳.

صمدیه : شیخ بهائی .

خط خوش محمدرضاابن عبدالرحیم تبریزی کاشانی در چهاردهم ربیع المولود ۱۲۶۱ ه. ق ، کاغذ فرنگی سفید ، ۲۳×۱۶ ، عنوانها با قرمز است .

درپایان متن دو مهراز کاتب نسخه ومهری از برادرش از احمدبن عبدالرحیم آمده است . در صفحهٔ پیش از متن علاوه‌بر مهر کاتب نسخه، این عبارت : «قد انتقل بالارث الی فی‌شهر شعبان من شهورسنة۱۲۷۳ ،به‌مهر احمدبن عبدالرحیم برادرنویسندهٔ نسخه آمده.

ضیاءالشهاب، (به فارسی).
شرح احادیثی است که قاضی امام ابوعبدالله محمدبن سلامةالقضاعی از پیغمبر نقل کرده است.
نسخ لمن محمدبن جلال‌الدین بن علی بید لی در سلخ جمادی‌الاول سنة ثمان و سبعین وثمانمائه (۸۷۸)، ۲۱×۱٤ ، جلد چرمی مشکی ، احادیث و عنوانها با قرمز نوشته شده .
آغاز : شکر باد مرخدایرا که اوراست نامهای عالیات وصفاتهای طاهره...
انجام : رفع الفراغ من تنمیق هذالکتاب المسمی بضیاء الشهاب فی‌سلخ جمادی‌الاول سنة ثمان‌وسبعین و ثمانمایة هجریة علی یداضعف عبدالله الولی‌محمد بن جلال‌الدین ابن علی‌بید گلی.
پشت صفحهٔ اول : صارحتاً وسلکاً اعبدالضعیف حاجی محمد شمس‌الدین‌بن محمودبن شمس‌الدین‌بن محمدبن علی‌بیدگلی حرره به‌خطه محمودالمذکور.
پایین همان صفحه : انتقل هذاالکتاب بالارث‌الشرعی‌من‌ابی‌الی وانا‌العبد ابن‌علی... (سیاه کرده‌اند). دو مهر قدیمی‌یکی‌دایره‌شکل بزرگتر و یکی بیضی شکل و کوچکتر در همین صفحه وجود دارد.

ضیاءالمؤمنین : خان‌نیشابوری، (مثنوی فارسی) ، در شرح خانوادهٔ حضرت رسول.
نستعلیق بد هادی کاشانی‌الاصل ساکن طهران متولی امامزاده یحیی ، سکنادر محلهٔ چالمیدان طهران در جمع باغ پسته‌بیگ درکوچهٔ‌عربان اسماعیل‌خان جندقی مشهور به زمین وقفی حاجی‌بابانه‌نهٔ‌طهرانی؟! در هفدهم محرم ۱۲۵۳ ه. ق، ۲۳۰ گ، هر صفحه ۱٤ بیت ، ۸ مجموع اشعار را درظرف ۱۲ روز یعنی از یکشنبه پنجم تا هفدهم محرم نوشته است ، کاغذ فرنگی نامرغوب ، ۳۳×۲۰ ، جلد چرمی خاکی.
آغاز : ابتـدا می‌کنم به بسم‌الله   بعد آن لااله الاالله ....
انجام : آید آن شه به سوی بیت‌الله   عیسی مریمش بود همراه
کاتب بعدازمتن‌داستانی‌ازعباس‌میرزا ولی‌عهدفتح علی‌شاه‌نقل کرده و داستانی‌منظوم درمکر زنان و نیز داستان نصوح در دویست و هفتاد بیت و سپس چند غزل است و یادداشتهایی از خود آورده است .

طرب المجالس : امیرسیدحسینی (حسین‌بن‌عالم بن‌الحسین الحسینی) متوفی ۷۱۹ ه. ق، (به‌فارسی) .
یک صفحه از اول متن وچند صفحه از انتهای آن یعنی قسمتی از فصل دوازدهم که آخرین فصل کتاب‌افتاده است .

نستعلیق خوش ، نسخه ظاهراً از عصر صفوی‌است، کاغذ آهار سهر ، ۲۰×۲۹، بیش از نیمی از نسخه جدول‌بندی مذهب دارد و در جدول‌بندی از خطوط قرمز درشت‌برای تزیین استفاده شده است ، بقیهٔ نسخه بدون جدول‌بندی است.

عین‌الحیات : محمدشفیع بن محمدصالح . شامل‌دوازده عین ، (به‌فارسی) . این رساله را نیز در شرح احادیث مرتب‌و بروضات کتاب مفتاح‌الجنان ملحق... ومنفرد ساخت » .
شکسته نستعلیق ابتدایی سه‌شنبه ۲٦ ربیع‌الاخر سنهٔ ۱۲۱۵ ه.ق، کاغذ فرنگی‌ـ سفید ، ۱۵×۲۰ ، جلد چرمی مشکی نرم.

الفوائد الضیائیة فی‌شرح الکافیة : عبدالرحمن‌جامی .
نوشتهٔ سدهٔ سیزدهم(۱۳ رجب)، کاغذ فرنگی سفید ، ۱۵×۲۱ ، جلدچرمی ـ مشکی ضربی ، زیر مطالب مهم خط قرمز کشیده شده ، صفحهٔ اول قبل از متن یادداشتهایی آمده از جمله دوبیت مادهٔ تاریخ فوت جامی وصفحهٔ آخر متن مهر محمد تقی بن‌محمد ـ حسین وصفحهٔ بعد از متن غزلی از سعدی .

الفوائد الضیائیة فی‌شرح الکافیة : جامی، (به‌عربی).
شکسته نستعلیق ۱۲۰۵ احمدالحسینی ؟(اسم کاتب اصلی‌را پاك کرده‌اند و این اسم به جای‌آن کتابت شده است)، کاغذ فرنگی سفید ، ۱۵/۵×۲۱ ، جلد چرمی مشکی نرم ، نسخه بدون آرایش ، صفحهٔ آخر متن و پشت‌آن اشعاری ضبط شده‌است.

الفوائدالضیائیة فی‌شرح‌الکافیة : جامی.
نستعلیق ، نسخه ظاهراً از عصر صفویه،قسمتهای‌آخر متن افتاده و بعدها‌با کاغذهای رنگین(آبی‌وزرد) به‌آن افزوده‌اند، ۱۲×۱۸ ، جلدچرمی‌مشکی،عنوانها به‌قرمز است ، آغازو انجام‌افتاده.

قرآن

چند صفحه از اول افتاد گی‌دارد ، باجدول‌مذهب وآبی‌وقرمز ، آیه‌ها با دایره‌ای‌طلایی از هم جدا شده، عنوان‌سوره‌ها باقرمز نوشته‌شده، جلدرنگ وروغنی، متن‌طلایی‌با گل‌و بوته ، کاغذ فرنگی ، از عصر قاجاریه ، ۱۰×۱۵ .

قرآن : با ترجمهٔ پارسی در زیر عبارات متن ، ترجمه به پارسی کهن است. نمونه‌ای از واژه‌های‌ترجمه: نیژو = عدس،دستکش ـ طعام، نافرسانان ـ فاسقون،دروغ زنان= کاذبون، دروغ دارند گان ـ مکذبین .
۲٤×۳٤، عنوانها وعلایم با شنگرف، صفحهٔ بعد از متن فال‌نامهٔ حضرت امام‌جعفر ـ صادق‌آمده و اشعاری دراین مورد هست که با این بیته :

الف‌آمد به فالت‌ای دل‌افروز نکو گردد ترا احوال هر روز

و در صفحهٔ پشت جلد که بعدها به متن اضافه شده این عبارت آمده : «همین کلام‌الله مجیدی‌است که روی عرابهٔ زرین انداختند و در جنب آن تکبیر نوبت به‌جهت هلاکوخان به‌دستور خواجه‌نصیر طوس رحمةالله‌علیه بردند وآن خان عالیشان چندقدم به استقبال این کلام بانهایت... وخشوع آمد. حرره عبدمن العباد هداه‌الله الی‌سبیل الصدق والسداد»، جلد چرمی قهوه‌ای کم رنگ، نسخه ظاهراً از سدهٔ هشتم است، کاغذ ایرانی، ترجمهٔ فارسی به خط نستعلیق کهن وابتدایی است.

قواعدالاحکام‌فی معرفة‌الحلال والحرام : حسن بن‌مطهر(علامهٔ‌حلی) به‌عربی، فقهی.

نوشتهٔ محمدشریف‌بن محمداشرف کاشانی در روز سه شنبه رمضان‌المبارك سنهٔ ۱۰۷۱، کاغذ ایرانی سفید، ۲۴/۵×۹/۵، نسخه بدون آرایش، عنوانها به قرمز است، صفحهٔ پشت‌جلد یادداشتهایی دربارهٔ رطل‌واوزان و سه مهر وجود دارد، صفحهٔ پیش از متن دومهر به نامهای محمد مؤمن عبدالعالی وشاه‌علی و در صفحهٔ اول متن مهر دیگـر به چشم می‌خورد.

قواعدالاحکام‌فی معرفة‌الحلال والحرام : حسن بن‌مطهر (علامهٔ حلی)، به‌عربی - فقهی.

ظاهراً نسخه ازسدهٔ‌یازدهم می‌باشد، کاغذ ایرانی، ۲۶×۲۰، آخر نسخه‌افتاد گی‌دارد، جلد چرمی قهوه‌ای، اغلب صفحات حاشیه نویسی شده وعنوانها با قرمز است.

کائنات‌الجو یامافی‌الجو : مشرف‌الدین محمدبن مسعودبن محمدمسعودی مؤلف کتاب«جهان دانش»، (به فارسی - نثر).

نسخ کهن، نسخه ظاهراً از سدهٔ هشتم است، در حاشیهٔ یکی از صفحات یادداشتی به تاریخ ذیحجةالحرام ۷۰۹ آمده است، کاغذ خانبالغ، ۱۰×۱۱/۵، جلد چرمی قهوه‌ای‌نرم، نسخه بدون هیچ آرایش، عنوانها شنگرف، اول وآخـر نسخه افتاد گی دارد.

الکافی : محمدبن یعقوب کلینی، (به عربی).

نسخ خوش (اول تاآخر نسخه کاملایک‌نواخت است) شکرالله‌بن‌حاجی میرزا محمد الحسینی سلخ‌شهر شوال من شهور سنة سبعین بعدالف ۱۰۷۰، کاغـــذآهار مهره، ۱۸/۵×۲۷/۵، جلد سوخته، تمام نسخه‌دارای جدول‌بندی مذهب است.

جلد اول نسخه دارای سرلوحهٔ عالی وبقیهٔ جلدها جای سرلوحـه سفید مانده است. عنوانها باطلا وشنگرف نوشته شده است . شانزده ورق اول متن‌فهرست‌ابواب کتاب است که به خط طلا و قرمز نوشته شده است. پشت صفحهٔ اول کتاب مهر و خـط محمدعلی‌بن‌محمدخان کوزه کنانی است به سال ۱۱۸۲ ودر زیرآن وصیت حاجی‌محمد

محمدعلی کوزه کنانی و وقفنامهٔ مهدی بن ابی ذرنراقی است که به خط ثلث در سال ۱۲۰۱ نوشته و مهر کرده است .

پشت صفحهٔ اول متن (بعد از فهارس) مهر و یادداشت محمدصادق بن محمدتقی منجم (تاریخ مهر محمدصادق ۱۰۶۶ است) محمدصادق موضوع ملکیت کتاب را برای پسرش محمداشرف ذکر و مهر کرده، بعد محمدحسین پسر محمداشرف یادداشتی در مورد مالکیت خود نوشته و مهر کرده ، سپس مهری از دیگری است که سیاه کرده‌اند ، بعد محمدعلی بن محمدخان کوزه کنانی که نسخه را خریده ذکر و مهر کرده ، پشت صفحهٔ اول کتاب این عبارت نیز آمده : حسب الوصیة متولی شرعی باید این جلد کتاب در کاشان خدمت سرکار حجة الاسلام حاجی ملا محمدحسین [نطنزی] داده شود شعبان ۱۲۹۷ ، صفحهٔ آخر کتاب نیز یادداشت محمدصادق بن محمدحسین منجم آمده است، درمتن، جمله‌ها با دایره‌هایی طلایی ازهم جدا می‌شوند .

الکافی : محمد بن یعقوب کلینی.

نسخهٔ از سدهٔ سیزدهم، کاغذ فرنگی سفید، ۱۸×۱۱ .

کشف القناع عن اسرار القطاع : خواجه نصیرالدین طوسی، مشتمل بر پنج مقاله در هندسه و مخروطات به عربی و آن ترجمهٔ متنی فارسی است.

نسخ شمس بن یحیی بن علی لاهیجی گیلانی فی تاریخ سنة ثمان و عشرین وثمانمائة الهجریة (۸۲۸ه.ق.)، کاغذ ایرانی، ۲۶/۵×۱۷ ، جلد چرمی قرمز ضربی، عنوانها و بیشتر شکلهای هندسی با شنگرف، پشت صفحهٔ اول یاداشتهایی از جمله مهری سیاه شده و مال یکی از صاحبان نسخه است که فقط کلمهٔ «رازی» از نام او باقی‌مانده و سنهٔ آن ۱۰۴۲ است، دیگر دو مهر و یادداشت از مهدی بن ابی ذرنراقی در این صفحه دیده میشود. و در انتهای متن چنین آمده (به خط کاتب نسخه) بلغ المقابلة من اوله الی اخره بقدر الامکان والطاقة بعون الله.

کنز اللغات : محمد بن عبدالله الخالق بن معروف ، (به عربی و فارسی).

کتاب لغت به ترتیب حروف تهجی، ۲۸ کتاب و هر کتاب مشتمل بر چندین باب.

نستعلیق و نسخ یار علی من طایفهٔ سانی در یکشنبه دوازدهم شهر ربیع الثانی من شهور سنة ۱۲۵۶ ، کاغذ فرنگی، ۲۸/۵×۱۹ ، جلد چرمی قهوه‌ای، عنوانها به قرمز نوشته شده است.

کیمیای سعادت (ربع مهلکات): امام محمد غزالی، (به فارسی- اخلاقی).

نسخ خوش، نوشته شده در دارالمؤمنین بخارا فی سنة ۱۰۷۶ ، کاغذ آهار مهره، ۲۵/۵×۱۶/۵ ، بدون جلد، عنوانها با قرمز، نسخه دارای جدول بندی مذهب است،

نسخه فقد سرلوحه است (جای سرلوحه را خالی گذاشته‌اند)، در بالای صفحهٔ اول مهر بیضی شکلی بنام «عبدالقادر» آمده که مالک کتاب بوده‌و در دو طرف صفحهٔ آخر متن نیز این مهر زده شده است.

آغاز: رکن سوم‌از ارکان معاملات دین‌از کتاب کیمیاء سعادت‌در پیدا کردن‌عقبات راه دین که آنرا مهلکات گویند...

انجام: تمام شد ربع مهلکات از کتاب کیمیاء سعادت‌بعون‌الملک الوهاب‌و الصلوة والسلم‌والتحیة علی‌محمد خیرالاحباب‌وآله و اصحابه خیرآل‌واصحاب.

گلستان سعدی

شکسته نستعلیق خوش، ظاهراً نسخه از سدهٔ سیزدهم می‌باشد، کاغذ فرنگی سفید و سبز کم‌رنگ، ۲۰×۱۵/۵، جلد مقوایی.

گلشن‌راز: شیخ محمود شبستری.

نستعلیق روز یکشنبهٔ جمادی‌الاخر ۱۲۶۴، کاغذ فرنگی، ۲۱×۱۴/۵، جلد چرمی نرم، نسخه هیچگونه آرایشی ندارد.

آغاز:

بنام آن‌که جان‌راحکمت آموخت　　　چراغ دل بنور جان برافروخت

انجام:

بجشم‌سنکری‌سنگردر اوخار (خوار)　　　که گلها گردد اندر چشم تو خار

گوهرمراد: عبدالرزاق لاهیجی.

تقریباً یک سوم نسخه به نسخ عالی‌و بقیه به شکسته نستعلیق معمولی ابن لطف‌الله محمدشفیع المازندرانی الپازواری در لیلة‌الجمعة‌الرابع والعشرون شهرالصفر ۱۱۱۴، ۲۴×۱۴/۵، صفحهٔ اول صورت وقف‌مولانا مهدی‌بن‌ابی‌ذر نراقی است که حسب الوصیة حاجی محمدعلی بن‌حاجی محمد کوزه کنانی‌این کتاب را وقف کرده در شهر ذیقعدة‌الحرام سنة ۱۲۰۱ با مهر مهدی‌بن‌ابی‌ذر پشت صفحهٔ اول کتاب و در صفحهٔ آخر آن مهر محمدشفیع بن لطف‌الله کاتب نسخه آمده است، عنوانها با قرمز نوشته شده، جلد چرمی قهوه‌ای نرم.

لب‌عین‌البکاء: از میر محمد تقی‌بن احمدالبروجردی، تألیف یافته در کاشان، نثر فارسی‌در سوگواری ائمه‌علیهم‌السلام.

نسخ معمولی ابن محمد مهدی، محمدکاظم نجف‌آبادی روز یکشنبه بیست‌و چهارم شهر ذی‌القعدة سنة ۱۲۱۰، کاغذفرنگی، صفهٔ اول کتاب‌افتاده است، ۱۹/۵×۱۴/۵، جلد چرمی قهوه‌ای.

انجام : خداوندا بآب‌روی حسین‌بن علی‌علیهماالسلام که مارا از دوستان محسوب و دست ما را از داسان ولای‌آن جناب کوتاه مکن. تمام شد کتاب عین‌البکاء.

لیلی ومجنون : میرزاصادق نامی،(به فارسی- شعر).
شکسته‌نستعلیق خوش محمدحسین یزدی در بیست سوم رجب هزار و دویست‌وچهل و.... ؟ کاغذ فرنگی آبی، ۱۷×۲۲.

آغاز : این نامه به نام آن جهاندار کز عشق نهد بنای هرکار
انجام : از چشم حسود باد مستور زاو بـــاد زبان یاوه‌گو دور

متفرقات‌الجامع : محمدبن ابی‌تراب‌بن احمدنطنزی‌به‌فارسی وعربی(نظم- نثر)، در موضوعات مختلف : ادبی - ریاضی - نجوم - فقهی ..... از جمله دربارهٔ ساختمان تلگراف بحثی کرده است.
نوشتهٔ مصنف، نسخه کهن و پیش نویس مصنف است، کاغی فرنگی آبی.

مثنوی مولوی (منتخب)
نستعلیق خوش جعفربن ابوالقاسم‌در ربیع‌الاول ۱۲۳۶، کاغذ فرنگی، ۲۰×۱۳/۵، جلد گالینگور سرمه‌ای، نسخه دارای جدول‌بندی مذهب‌با خطوط قرمز و آبی است، اول متن افتادگی دارد.

مجلس افروز (مثنوی) : ملافضل‌علی‌نصرآبادی کاشانی شاعر عصر قاجاریه به‌فارسی، شعر به‌بحرمتقارت در وصف خانوادهٔ حضرت‌رسول، در حدود ۶۲۰۰ بیت.
نستعلیق ناخوش محمدصادق‌بن محمدباقر قمی‌ساکن قریهٔ‌مشهدباریکرسف در ۱۲۳۶، کاغذ فرنگی‌آبی، ۱۷×۲۱.

آغاز : بنـــام خداونـــد گیتی فروز که روزآورد شب،شب‌آرد به روز
انجام : الهی برآیـد از آن دوده دود که نـــام محمـــد برد بی‌درود

مجمع‌البحرین : از« کتاب الزاء الی‌آخر» ، (به عربی- لغت).
نوشتهٔ علی‌محمد ملقب به آقاجان، ابن‌حاجی‌غلامعلی تبریزی ، کاشانی‌مسکن درسلخ جمادی‌الثانی سنهٔ ۱۲۶۰، ۲۲×۳۰/۵ ، کاغـــذ فرنگی سفید ، جلد رنگ و روغنی مشکی‌با گل‌وبوته.

المختصر (به عربی - فقهی).
نسخه ظاهراً ازسدهٔ دوازدهم می‌باشد ، کاغذ ایرانی نخودی کم‌رنگ ، ۱۳×۲۱/۵، جلد چرمی خاکی، نسخه بدون آرایش، درچهارصفحهٔ قبل از متن‌یادداشتهای مختلف ازجمله دستورهای پزشکی آمده ، در صفحات بعد از متن‌هم یادداشتهایی وجود دارد،

عنوانها با قرمز است و در بعضی صفحات حاشیه‌هایی وجود دارد که بعضی از آنها باخط شکسته‌نستعلیق خوشی‌است.

المختصر (به عربی - فقهی).

نوشتهٔ جمشید سازندرانی در رمضان‌المبارک ۱۳۰۷ ، کاغذ فرنگی زرد - سفید کرم و نارنجی، ۱۹×۱۵، کتاب دارای حواسی مفصل است و در بعضی جاها اوراقی بدین منظور به متن افزوده شده است ، زیر مطالب مهم خط قرمز کشیده شده ، چند صفحه قبل ازمتن یادداشتهای وجود دارد از جمله فهرست کتاب.

مستندالشیعة : ملااحمد نراقی (به عربی - فقهی).

نسخه از سدهٔ سیزدهم ، کاغذ فرنگی ، ۳۰×۲۱، جلد چرمی خرسائی زرکوب ، صفحات اول کتاب وعنوانها با قرمز است .

مفتاح‌الفلاح : شیخ بهائی،(به عربی)، دستورها و آداب مذهبی .

نسخ خوش ، ٦ ورق از متن افتاده که بعدها به سال ۱۳۱۰ ه. ق. مشابه باخط اصلی نوشته‌اند، کاغذ فرنگی، ۱۸×۱۱، جلد چرمی مشکی، نسخه دارای جدول‌بندی مذهب وسرلوحه‌ای زیباست وصفحهٔ اول ودوم حاشیه‌ها با گل‌وبوته نقاشی شده‌است، عنوانها قرمز است .

مصباح‌المتهجد : (ترجمهٔ فارسی) امام ابوجعفرمحمدبن‌حسن‌طوسی،فارسی(نثری کهن)وعربی.

نسخ حسین بن فاضل الحسینی الاسترابادی در۹۷٤، کاغذ ایرانی، ۲٤×۱۸، جلد گالینگور قرمز ، نسخه در سال ۱۰۲۸ ه. ق. در یزد مقابله و تصحیح شده است ، عنوانها با قرمز نوشته‌شده‌است، در صفحهٔ‌آخر وصفحهٔ‌پشت‌جلدیادداشتهایی‌وجوددارد.

آغاز : روز بیست وسیم شهرذوالقعده وفات سیدنا و مولی‌نا علی‌بن‌موسی‌الرضا (ع) بوده‌است (پشت صفحهٔ اول سفید است).

انجام : تم کتاب مصباح الصغیرالمسمی‌بالمصباح المتهجدتصنیف‌الامام‌الاجل ابی‌جعفر محمدبن ... فی‌نصف‌النهار یوم الجمعة ثامن‌وعشرین‌شهر ذی‌حجة الحرام اربعین‌وسبعین و تسعمائة فی بلدة دارالعبادة یزد.

معالم‌الدین : ابومنصور جمال‌الدین حسن بن زین‌الدین (به عربی - اصول).

نسخ محمدجعفرحاج محمدعلی‌تاجر کاشانی‌در ۱۲٦٥ ه.ق، کاغذفرنگی‌سفید، ۲۳×۱۸، زیر مطالب مهم خط قرمز کشیده شده است، چند صفحه قبل‌از متن یادداشتها واشعاری وجود دارد . از جمله صورت مهرنامه‌ای تحریر شده ، بالای صفحهٔ اول متن مهر عبدالعلی‌بن عبدالباقی‌نطنزی‌دیده می‌شود، درصفحهٔ آخر کتاب‌نیز دومهرهمین‌عبدالعلی

ابن‌عبدالباقی‌آمده است ، پشت صفحهٔ آخر کتاب اشعاری از شعرای مختلف ضبط شده است .

مناقب‌المرتضوی : ابن‌سیدالسادات امیر عبدالله المشتهر به‌مشکین‌قلم‌الحسینی الترمذی، (به‌فارسی) در مناقب علی‌علیه‌السلام .

نستعلیق خوش محمد تقی‌بن حاجی محمدمصنف شهر شوال ۱۰۶۹ ، کاغذترمه،جلد چرمی قهوه‌ای، نسخه دارای جدول‌بندی مذهب است ، عنوانها با قرمز نوشته شده، در پشت صفحهٔ اول چهار مهر مختلف زده شده است ، در پشت صفحهٔآخر یادداشتی به تاریخ غرهٔ شهر ربیع‌الاول ۱۰۹۷ بـه خط شکسته نستعلیق خوش نوشته‌اند و یادداشتهای دیگری به تاریخهای ۱۱۳۴ و ۱۲۷۱ وجود دارد.

منهاج‌السعادة (منهج اول): شاه‌فضل‌الله کاشانی(قرن‌یازدهم)، (به فارسی - نثر)، مشتمل‌بر پنج منهج .

منهج اول : دراصول اعتقادات وآن مشتمل بر سه مرحله - مرحلهٔ اول معرفت صانـع عالم وصفات او وآن دو قدم است .

منهج دوم : وآن دو مرحله است مرحلهٔ اول در بیان روح نمازوآن ۷ قدم است. مرحلهٔ دوم در بیان حقیقت و روح صوم وزکوة وحج.... وآن ٦ قدم است .

منهج سوم : در بیان عادات ومعاشرات ٤ مرحله .

منهج چهارم : در بیان اخلاق خبیثهٔ شیطانیه وذکر دنیای مذموم .

منهج پنجم : در بیان خصال حمیده و صفات پسندیده . ظـــاهراً نسخه ازسدهٔ ۱۲ می‌باشد ، کاغذ فرنگی آبی وسفید ، جلد چرمی مشکی ، ۲۱×۱۷ .

پشت صفحهٔ اول مهر محمدرضابن‌محمد رسول ونیز مهر احمدبن عبـدالرحیم تبریزی ساکن کاشان آمده که نسخه‌را درسال ۱۲۷۴ به مبلغ ۳/۵ریال خریده است . صفحهٔ آخر متن نیز مهر همین احمدبن عبدالرحیم بادوسهری ناخوانای دیگی آمـده است، عنوانها با قرمز نوشته شده و در زیر مطالب مهم نیز خط قرمز کشیده است.

منهج‌الصادقین (جلد چهارم): ملافتح‌الله کاشانی (به فارسی - نثر).

نستعلیق خوش ابن‌شاه‌محمد، زین‌العابدین ، نسخه ظاهراً ازسدهٔ یازدهم است، کاغذ ایرانی ۲۰/۵×۱۸/۵)، جلد چرمی زرشکی ، زیر عبارات ولغات عربی خط قرمـز کشیده شده است .

نجم‌الهدایة : محمدجعفر استرابادی (به فارسی - فقهی) ، شامل یک مقدمه و دوازده باب ، مقدمه در بیان اعتقادات دینی و اصول دین بروفق مذهب جعفری و کیفیت تقلید.

نوشتهٔ ربیع‌الاخر ۱۲۵۳، کاغذ فرنگی سفید، ۱۵×۲۱، نسخه بدون آرایش، صفحهٔ اول ودوم وآخر کتاب مهر محمدحسین‌بن‌محمدهاشم آمده است.

نجوم (رسالهٔ) به فارسی (نثر).

شکسته‌نستعلیق، کاغذفرنگی سفید، ۱۵/۵×۲۱/۵، آغاز وانجام افتاده است.

نصاب البیان : بونصرفراهی .

نوشتهٔ محمدعلی‌بن‌محمدبن... در چهارشنبه دوم ذیقعدة الحرام ۱۱۹۱ کاغذ، فرنگی سفید، ۱۴/۵×۱۹ ، جلد چرمی مشکی نرم ، نسخه بدون آرایش، عنوانها باقرمز است .

نگارستان : قاضی‌احمد غفاری، (به فارسی- تاریخ).

نستعلیق خوش، هر صفحه ۱۸ سطر ، کاغذ فرنگی آبی، ۱۲×۲۱، ۱۸س، ۳۵۰ گ ، جلد چرمی خرمایی ، عنوانها به قرمز است، آغاز وانجام نو نویس شده .

وسیلة‌الاخوان : حبیب‌الله‌بن علی‌مدد(شریف کاشانی) دراحکام شرعیه، (به فارسی).

نسخ محمداسماعیل بن ملامحمد رضا شهیر به قاری در چهارم شهر محرم‌الحرام سنهٔ ۱۲۹۸، کاغذ فرنگی، ۱۱×۱۸، جلد گالینگور سرمه‌ای.

پایان رساله : قد فرغنا من تألیف هذه‌الرسالة فی‌قریة قمصر فی‌شهر رجب سنة ۱۲۹۱.

وسیلة النجاة : احمدبن محمد مهدی بن‌ابی‌ذر نراقی (به فارسی- فقهی) .

نسخ خوش علی محمد بن حاج غلام‌علی تبریزی کاشانی مسکن ، کاغذ فرنگی ، ۱۴/۵×۲۰ ، جلد رنگ وروغنی مشکی‌با گل‌وبوته ، عنوانها باقرمز نوشته شده.

آغاز : الحمدلله رب‌العالمین والعاقبة للمتقین...

انجام : تمام شد تصنیف جلد طهارت ونماز کتاب‌وسیلة‌النجاة در روز بیست و سیم ماه رمضان‌المبارك سنهٔ یکهزار ودویست وسی‌وچهار ، خدا انشاءالله‌آن را وسیلهٔ نجات‌این روسیاه گرداند.

یوسف وزلیخا : عبدالرحمان جامی .

نستعلیق خوش ، نسخه کهن است ظاهراً باید از سدهٔ دهم باشد ،۱۰/۵×۱۹، جلد چرمی نرم ، متن دارای جدول‌بندی‌مذهب است، عنوانها نیز باخط طلایی‌نوشته شده است.

آغاز : الهی غنچهٔ امید بگشای گلی‌از روضهٔ‌جاوید بنمای

(صفحهٔ اول نسخه افتاده باخطی مشابه با خط اصلی‌صفحه‌ای به متن افزوده‌اند).

جنگ (اشعار عربی) ازشعرای‌عرب مانند: زویهربن الحارث- عبدالله‌بن غنمه- هذیل بن هبیرة- قبیصة‌الجرمی- الغطمش- صفیة‌الباهلیه- نهاربن توسعه- یزیدبن‌عمروالطائی - قسام‌بن رواحة- سلمه‌بن یزیدالجعفی- دعبل- عقیل بن‌علقمه- ربیع بن زیاد- ابوالشعب‌العبسی- مهلهل- ام‌الصریح الکندیه... و اشعار بدون ذکر گوینده.

نسخه ظاهراً از سدهٔ هشتم است، کاغذ ایرانی، ۱۷×۱۲/۵، نسخه بدون جلداست.

جنگ (غزل- رباعی- قصیده) از: حافظ- هلالی- اهلی- جامی- خسرو- آذری- طاهر- صائب- حیدر- شریف- آصفی- حیرتی- شاهی- فخری- سلمان- صالح- کاتبی- طوفان- همام- درویش - طوطی- قباهی (قبابی؟ پناهی؟)- عارف- نجار- همایون- آگهی- مانی- پناهی- خان‌احمد- عصمت- محتشم- بهرام‌میرزا- غزالی- جمال‌الدین‌سیستانی- فغانی- محمد سعید- کوکبی- سعدی- بیکسی- کمال- شاه‌عباس- عرفی - سفیری - نظیری - نرگسی - انیسی - ریاضی- شرقی - نظامی.

نستعلیق به شیوهٔ هندی، نسخه از سدهٔ یازدهم، مهری ازجمشیدبن مهربان به‌سال ۱۰۹۳ درحاشیهٔ متن دیده می‌شود. کاغذ فرنگی، ۱۳×۱۲، ۲۰۰ گ، بدون جلد.

مجموعهٔ فارسی وعربی شامل دعاهای مختلف ودستورهای لازم.

نسخ خوش، ۲۱×۱۰.

مجموعه شامل اشعاری از خلیلا کاشانی ومثنویهائی از مقبل کاشانی و کمی نثر، درمرثیهٔ شهدای کربلا.

نسخه ازروزگارقاجاریه است، کاغذ فرنگی، ۲۱×۱۰، جلد چرمی تریاکی کهنه.

مجموعه شامل نظم‌ونثر فارسی‌وعربی، ابیات ازشعرای متفرق بدون‌ذکر نام، نثری ازخواجه عبدالله انصاری، مقداری دعا، یادداشتهای متفرقه، ۲۰۰ گ.

مجموعه شامل قصاید از«آتشی» درمدح علی‌علیه‌السلام ونقل‌داستانهایی‌ازوی.

نسخه ازعهد قاجاریه، کاغذ فرنگی، ۲۲×۱۱، نسخه بدون جلد است.

مجموعه اشعارمذهبی فارسی.

۱- دوقصیده ازسلیمی در بارهٔ علی‌علیه‌السلام.

۲- مثنوی به‌بحرتقارب ازکمال‌الدین‌عزالدین‌اصفهانی‌منظوم به‌سال ۸۳٤ ه. ق. درحدود ۵۰۰ بیت، در بارهٔ قاسم بن‌امیرالمؤمنین، کتابت شوال ۱۲۷۵ ه. ق.

آغاز: بنام خداوند ارض و سماء من این داستان می کنم ابتدا

۳- مثنوی به‌بحر متقارب - شرح زندگی پیغمبر علیه‌السلام درحدود ۹۰۰ بیت.

آغاز: بنام خداوند یزدان پاك نگارندهٔ صورت از آب و خاك

۴ـ مثنوی به‌بحرمتقارب. درتاریخ پیغمبر درحدود . . . ۷ بیت.

نستعلیق به ملاحسن بن تقی (کاتب قسمتهای دیگر نیز همین‌شخص است) درششم شعبان ۱۲۷۲ ه. ق. کاغذ فرنگی سفید، ۱۸×۱۲/۵، جلد چرمی قهوه‌ای نرم.

مجموعه

۱ـ شرح النفلیة : شهید ثانی.

۲ـ الامان من اخطار الاسفار والازمان : ابن طاوس.

۳ـ التنبیهات العلیة علی وظائف الصلوة القلبیة : شهید ثانی.

٤ـ الهدایة : ابن‌بابویه.

چهار رسالهٔ عربی، ۲۰/۵×۱۵، نسخه بدون جلد.

مجموعه

۱ ـ کلیله ودمنه به‌زبان ترکی، نسخه ازسدهٔ سیزدهم.

۲ـ رساله دررمل وچگونگی استخراج مقصود ازدوایر مختلف منسوب به امام‌رضا علیه‌السلام ترجمه به‌فارسی : قاضی علی‌بن احمد.

عنوانها باقرمزاست ومتن هیچگونه آرایشی ندارد، ۲۰×۱٦، جلد چرمی مشکی.

مجموعه

تفسیر آیهٔ نور وتفسیر آیة الکرسی: ملاصدرای شیرازی، (به‌عربی).، ثلث خوش محمد اسماعیل‌بن محمد رضا در ١٤ جمادی‌الاولی ۱۲۹۶ درکاشان، کاغذفرنگی، جلد چرمی‌قهوه‌ای، آغاز وانجام افتاده.

مجموعه

۱ ـ متن ادبی شامل مکاتبات و مراسلات که در زمان شاه طهماسب صفوی وسیلهٔ ناصرالحق محمدالحسینی النوربخشی- این قسمت در پایان افتادگی دارد، در حاشیهٔ این قسمت نامه‌هایی است که به اشخاص نوشته شده، عنوانها با خط قرمز نوشته شده است.

آغاز : الحمدلله‌رب العالمین و الصلوة والسلام علی‌محمد وآله‌الطیبین-

ای نام توام نامهٔ رفع درجات　　　داده رقمت نشان دیوان نجات

۲ـ قسمت دوم- قسمتی از براهین العجم محمد تقی سپهر کاشانی است.

نسخ، کاغذ فرنگی، ۲۲×۱۵/۵ .

مجموعه

۱ـ رساله‌درایضاح کلمات‌قرآنی: محمدجعفر، (به‌فارسی-نثر). نوشتهٔ محمد تقی کاشانی در ۱۲۵۰.

۲- رساله‌درقواعدتجوید: ملاابوالحسن،(به‌فارسی - نثر). چندصفحه‌دعاو شعر، (عربی).

۳- نصاب الصبیان: بونصرفراهی، این کتاب‌و رسالهٔ قبل به‌خط یک کاتب نیست. عنوانها به قرمز است، ۱۱×۱۵، جلد چرمی مشکی نرم.

مجموعه دو رسالهٔ ثواب و عقاب از محمدبن‌علی‌بن حسین‌بن موسی بن بابویه‌قمـــی. (نثر - عربی)، حدیث.

نسخ، نسخه ظاهراً از سدهٔ یازدهم است، کاغذ ایرانی، ۱۹×۱۰/۵، جلدچرمـــی زرشکی نرم، پشت صفحهٔ اول یادداشت امانت کتاب از: ابن‌امر، عزیزالله‌صفوی‌سنهٔ ۱۱۴۹، قیمت کتاب ۱/۵ ریال،حسین‌الرضوی، سه‌مهر ناخوانا با چند یادداشت دیگر، صفحهٔ آخر پایین‌متن‌مهر چهار گوشی به‌چشم‌میخورد، عناوین باقرمز نوشته شده‌است.

مجموعه

۱-متن‌عربی: پیرامون اسلام‌و موضوع امامت علی‌علیه‌السلام‌و نقل‌روایات‌در این باره و اختلافات در صدر اسلام.

آغاز: الحمدلله‌الذی‌انقذنی‌من‌الملل‌الباطلة و نجانی‌من‌النحل (در متن‌النمل) العاطلة و بصرنی من‌متابعةالاهواء و ارشدنی الی‌الفرق الناجیة من‌الفرق الهاویة و عرفنـــی الائمةالمعصومین و مراتبهم‌العالیة...، کاغذ فرنگی، نسخه‌ظاهراً از سدهٔ دوازدهم، (از پایان متن صفحاتی افتاده است).

۲- متن ادبی-عربی (شرح مقداری‌لغات): بدرالدین‌عینی. شرح‌مؤلف پس‌از متن در دو صفحه آمده: «محمود بن‌احمدبن موسی‌بن حسین‌بن یوسف‌بن محمود العنتابی الحنفی‌العلامة قاضی‌القضاة بدرالدین العینی‌ولد فی‌رمضان سنة اثنتین‌و ستین‌وسبعمائة بعین‌و نشأبها... مات فی‌ذی‌الحجة سنةخمس‌و خمسین‌وثمانمائة...»، ۱۹×۱۲/۵.

مجموعه

۱- رسالهٔ فقهی: بهاءالدین محمد عاملی.

کاغذ فرنگی سفید، نوشتهٔ عبدالقــادر بن ملاعبدالهادی در شنبه ۲۷ جمادی‌الاول ۱۲۴۶ ه. ق.

۲- معالم الاصول

نوشتهٔ چهار شنبه بیست و یکم شوال سنهٔ ۱۲۵۶ ه. ق، ۲۱×۱۵، جلد رنگ و روغنی مشکی با گل‌و بوته.

مجموعه

۱- اشعار از مثنوی سنائی، ٤ برگ.

۲- رساله در نجوم و تاریخهای مختلف و سال و ماه و مسیر کواکب و منازل قمر.
این رساله از باب دوم تا باب چهاردهم (در معرفت تاریخ خطائیان) دارد، به‌فارسی، کاغذ ایرانی، نسخه ظاهراً از سدهٔ نهم یا دهم می‌باشد، عنوانها با قرمز نوشته شده و در زیر عبارات مهم نیز خط قرمز کشیده‌اند.

۳- رساله دربارهٔ اسب و انواع آن و اسب‌دوانی و داستانهای مربوط به‌اسب در ۱۰ باب (دو باب از مقدمهٔ رساله افتاده است)، قسمت دوم این رساله در معالجات اسب و در این نسخه ۸ باب است، کاغذ فرنگی، نسخه ظاهراً از سدهٔ دوازدهم می‌باشد، نستعلیق، ١٤×١٠، جلد چرمی قهوه‌ای نرم.

مجموعه

۱- رسالهٔ فقهی (به نثر- فارسی): .... ضیاءالدین بن سدیدالجرجانی.

۲- سخنانی از علی علیه‌السلام با ترجمهٔ فارسی به‌شعر، کاغذ ایرانی، نوشتهٔ محمدبن احمدبن محمدالکاشانی در یوم‌الجمعه من‌شهرربیع‌الثانی من‌شهور سنة الف (۱۰۰۰) من‌الهجرة‌النبویة‌المحمدیة، ۱۷×۱۱/۵، تعداد صفحات قسمت‌دوم ۸ برگ.
آغاز قسمت دوم: قال امیرالمؤمنین ... لو کشف‌الغطا ...

حال خلد، جحیم دانستم　　به‌یقین آنچنان که می‌باید
گرحجاب از میانه بردارند　　آن یقین ذره‌ای نیفزاید

مجموعه

۱- شرح مسعودبن عمرالقاضی التفتازانی بر تصریف عبدالوهاب بن ابراهیم زنجانی. کاغذ فرنگی سفید، نوشتهٔ احمدبن‌عبدالله در ۱۲۵۵.

۲- رساله در منطق به عربی.
کاغذ فرنگی سفید و آبی کم‌رنگ، نوشتهٔ محمدرضابن عبدالرحیم (تبریزی کاشانی) در ۱۲۵۵، ۲۰/۵×۱۵/۵، جلد چرمی مشکی نرم، نسخه بدون آرایش، عنوانها با قرمز نوشته شده و در زیر مطالب مهم خط قرمز کشیده‌اند.

مجموعه

۱- الفوائدالعتیقة: محمد باقر اصفهانی به‌عربی نوشتهٔ محمدبن محمد تقی جاسبی بیجکانی؟ (کاتب رسائل دیگر نیز همین محمد جاسبی است). شکسته نستعلیق درغرهٔ شهر رمضان ۱۲۲۷ ه. ق.

۲- حاشیه بر معالم‌الدین جمال‌الدین‌شیخ‌حسن: محمد باقر اصفهانی برای پسرش عبدالحسین به عربی، نوشته شده در ۱۲۲۸.

۳- فوائدالجدید مکمل فوائدالعتیق از محمدباقر بن‌اکمل‌الاصفهانی، نوشته شده در نیمهٔ رمضان ۱۲۲۸.

۴- دو صفحه مسالهٔ فقهی در طهارت.

۵- رساله‌در بیان‌طریقهٔ‌اجتهاد واخبار: آقامحمدباقر بن‌محمد اکمل‌اصفهانی.

۶-رسالهٔ فقهی،(عربی) از علی[بن]محمدعلی‌بن‌ابی‌المعالی‌طباطبائی‌نزیل به کربلا.

۷- رساله دراجماع از علی‌بن ابی‌المعالی طباطبائی.

۸- رساله: «ان‌هذه رساله مفردة فی‌بیان‌حجیة‌الشهرة و جوازالاعتمادعلیها فی‌اثبات الاحکام الشرعیه»- علی‌بن محمدعلی طباطبائی.

۹-رساله‌درمقدمهٔ واجب: حسین‌بن‌جمال‌الدین‌محمدخوانساری‌در ۱۲۲۷ه. ق.

۱۰- رسالهٔ‌مصابیح‌الهدی در فقه (عربی) از سید مهدی؟ در ۱۲۲۷، ه. ق.

۱۱- رساله‌در رؤیت‌هلال‌قبل‌اززوال، (عربی): ابوالقاسم‌بن سیدحسن موسوی.

نسخه بدون آرایش، صفحهٔ‌اول‌وآخرمتن مهرهایی ازکاتب نسخه‌وجود دارد، صفحهٔ پشت جلد قبل از متن فهرست مجموعه‌و مهر کاتب‌و یادداشتهای دیگر آمده، بعداز متن در پایان مجموعه ۴ صفحه از منشآت دورهٔ قاجاریه و صفحهٔ آخر فهرست کتب ملکی‌محمد بن‌محمد تقی کاتب نسخه ذکر شده است، ۲۲×۱۵، جلد چرمی تریاکی کم‌رنگ.

مجموعه

۱- مقامات حمیدی

نستعلیق خوش، کاغذ فرنگی.

۲-عقدالعلی للموقف‌الاعلی عن احمدبن‌حامد فی‌بیان‌وقایع بلدة کرمان‌وحکامها.

شکسته‌نستعلیق خوش، نسخه از دورهٔ قاجاریه است، کاغذ فرنگی، ۲۲×۱۷، جلد تیماج قهوه‌ای.

مجموعه

۱- خلاصة‌الحساب : شیخ بهائی (به عربی)، ریاضی.

نسخ معمولی علی‌بن شیخعلی در ۱۲۴۴ ه. ق، کاغذ فرنگی، ۲۵ گ.

۲- شرح اشعار سیوطی (فارسی و عربی) نوشتهٔ اسدالله بن حیدرقلی قرچه‌داغی در ۲۹ جمادی‌الثانی ۱۲۴۸ ه. ق، کاغذ فرنگی، ۳۲ گ، ۲۱×۱۵، جلد چرمی مشکی نرم.

مجموعه

۱-شرح الکافی: ملاصدرای شیرازی (عربی).

شکسته‌نستعلیق احسان‌بن جعفر کشمیری، بقیهٔ متن با خطی شبیه به همین خط نوشته شده که در قسمت آخر نام کاتب زیرلایه‌ای از طلا زراندود شده‌فقط درحاشیهٔ آن کلمهٔ «حسین» بچشم می‌خورد، در ۱۰۴۴ ه. ق، (۶سال قبل ازفوت ملاصدرا)، کاغذ ایرانی.

۲-شرح الکافی: محمدبن محمدیدعی باقرالداماد (میرداماد) به عربی.

عنوانها با قرمز نوشته شده است، پایان شرح اصول کافی جدول بندی شده، پشت صفحهٔ‌اول مجموعهٔ وصیت‌محمدبن علی‌بن محمد خان کوزه کنانی‌ووقفنامه‌و مهر مهدی بن‌ابی‌ذر نراقی آمده، سال ۱۲۰۱ ذی‌الحجه‌الحرام، در پایین همین‌صفحه این‌عبارت آمده: «حسب‌الوصیة متولی شرعی‌آن‌بایددر کاشان خدمت حجةالاسلام آقای حاجی ملامحمد حسین [نطنزی] داده شود شعبان۹۷[۱۲]، بالای این صفحه مهر محمد رضاالحسنی نیز آمده است، ۲۶×۱۷، جلد چرمی خرمایی.

مجموعه

۱- تحریرالاصول، هذه جملةمن‌المسائل‌الاصولیةوعدةمن‌المبانی الفقهیة بخلاصة کتب‌المتقدمین‌و عصارة زبرالمتأخرین، تألیف فتاح بن‌احمد حسینی.

۲- تهذیب‌الفروع، در مسائل دینی.

۳- کتاب صلوة

۴- کتاب‌صوم

کاغذ فرنگی، نسخ پخته (رسالهٔ چهارم که صوم باشد شکسته نستعلیق است)، مصنف کتاب (فتاح بن‌احمدحسنی)، نسخه از عصرقاجاریه، ۲۶×۱۷، رسالهٔ‌چهارم کمی کوچکتر است، جلد چرمی مشکی عنوانها به قرمز است، پشت صفحهٔ اول مهر مربع شکل مؤلف بچشم می‌خورد، گذشته از آن، مهر بیضی شکلی با تاریخ ۱۳۱۷ ه.ق. از احمدالحسینی‌وجود دارد، در حاشیه‌ها توضیحاتی‌وسیلهٔ مصنف‌آمده است.

مجموعه: میرزا ابوالقاسم فیضی:

۱- جامع‌المواعظ به فارسی، ۱۲۵ صفحه.

آغاز: الحمدلله خالق‌العرش‌والکرسی‌واللوح والقلم... چنین گوید بندهٔ عاصی میرزا ابوالقاسم فیضی که با عدم استطاعت این رسالهٔ شریف را در مذمت عاشقان دنیاو محبت عاشقان اولیاو عاشقان مولانوشتم‌و این رساله را جامع المواعظ اسم نهادم...

انجام: مانند جعل سیل به سرگین دارند و از بوی گل متنفر می‌شوند.

۲ - رسالهٔ فکاهی، در وصف مردم ولایات مختلف و زبان تریاك و قلیان، ٦ صفحه.

۳ - کنز الغریب، بحث در اعضاء بدن، میوه‌ها و گیاهها و حیوانات و سنگهای قیمتی، مطالب تاریخی و اخلاقی.

کاغذ فرنگی، شکسته نستعلیق معمولی، نسخه از روزگار قاجار، ۱۸×۱۱، جلد چرمی خاکی رنگ.

مجموعه

۱ - رساله، ۷ صفحه، عربی، در ۱۰ مقاله دربارهٔ نبض و تنفس و تفسره و عرق...

شکسته نستعلیق، کاغذ فرنگی کرم.

۲ - فرس نامهٔ حکیم ارسطو، دربارهٔ اسب و بیماریهای آن و علاج و درمانش، ۲۰ صفحه، ۴۰ فصل.

نستعلیق و شکسته نستعلیق خوش محرم ۱۳۱۲ هجری قمری، کاغذ فرنگی زرد، کرم و آبی.

۳ - دانشنامه، در اخلاق و نصایح، ٥٤ صفحه، ۱۰ فصل.

نستعلیق، کاغذ فرنگی آبی.

آغاز: بدان که حکما اتفاق کرده‌اند که مرد را دراول عقل و تجربه باید تا نفع و ضرر سخن داند...

انجام: راستگو باش تا از بد...

٤ - در معالجات امراض مختلف، ۱۸ صفحه.

٥ - درمعالجات امراض اسب و آن نه باب است، باب اول: در امراض سر و چشم، ٤۷ صفحه.

شکسته نستعلیق معمولی، کاغذ فرنگی زرد.

٦ - رساله در دامپزشکی (به عربی)، ۵۰ صفحه.

۷ - صد پند لقمان به پسر خود (به فارسی)، ۱٦ صفحه.

نستعلیق خوش حسین بن ابی تراب حسینی، بعد از متن ۸ صفحه باز به خط همان حسین بن ابی‌تراب در نصیحت خواجه عبدالله انصاری به خواجه نظام الملك است.

۸- کنوز الرموز، مشتمل بر ده فصل و خاتمه (به فارسی)، در اخلاق و نصیحت، ۱٤ صفحه، نوشتهٔ حسین بن ابی‌تراب در ۱۳۰۲ هجری قمری.

۹ - اقرابادین فی علم طب الخیل (بـه عربی)، ۱۸۳ باب در شناسایی اسب و امراض آن، ترجمه از زبان ارمنی به عربی.

کاغذ فرنگی زرد، نستعلیق، ۲۲×۱٤، جلد چرمی مشکی.

مجموعه

شامل نصاب الصبیان فراهی ونصاب بدیعی.

کاغذ فرنگی آبی کم‌رنگ، شکسته‌نستعلیق خوش اقل‌الذاکرین محمد ... جهت فرزند خود آقاشیخ علی کتابت کرده دربیست‌وهفتم شهر شعبان سنه ؟ تاریخ تولدی ابتدای صفحهٔ اول‌متن آمده که به‌سال ۱۲۹۰ می‌باشد، ۱۱×۱۶/۵، ۱۴۰ گ، جلد کالینگور سرمه‌ای.

مجموعه

مثنوی به‌بحر متقارب دربیان خانوادهٔ حضرت رسول وعلی علیه‌السلام که به‌سال ۱۲۷۰ تألیف یافته، مؤلف‌آن‌در مقدمه ستایش **ناصرالدین‌شاه**قاجاررا کرده است.

آغاز: حقایق‌شناسان راه هدا   گشایند دفتر بنام خــــدا

انجام: بدین‌آن‌صف‌آرای‌بزم‌ولا   ازین ره گرفتـــار صدابتلا

تعداد ابیات درحدود ۹۰۰ بیت، نستعلیق بد، بیاضی.

مجموعه

غزلیاتی‌ازسعدی ، جامی ، محتشم‌نظیری ، مثنوی‌میرزامحمدنعیم مازندرانی،ترجیع - بند مغربی.

شکسته‌نستعلیق بد، ۲۱×۳۳، (نسخه کهن).

مجموعه

مثنوی پیروجوان میرزامحمد نصیر اصفهانی ، با جدول بندی مذهب ، قطعهٔ آذر در عروسی ابوالفتح خان، اشعاری ازجامی‌وسعدی ، چندین غـــزل‌ازمحتشم ، بحرطویل سیدعلی‌مهری‌عرب، قصیدهٔ موشح ازعبداللطیف بن‌علی واعظ ، زیارت نامــه واشعار ومطالب متفرقه

نسخه‌ازعهد قاجار، نویسندهٔ قسمتی«رافع» نامی است که قصیده‌ای‌نیزسروده ، خطوط متن شکسته‌نستعلیق خوش و نستعلیق ، ۱۰×۱۹/۵ ، جلدگالینگور آبی .

مجموعه

شامل نظم ونثر فارسی درمراثی شهدای کربلا.

کاغذ فرنگی، نسخ معمولی، ۱۰×۲۱، جلدگالینگورآبی.

مجموعه

غزلیات‌وقصائدواشعار **رضی‌نیشابوری**،قصائدی‌ازشانی،مثنوی فرهادوشیرین‌وحشی، اشعاری ازمولاناولی، حکیم‌رکنا‌ابوتراب بیگ، نظیری نیشابوری، مثنوی محمودوایاز

زلالی خوانساری، قصائد وغزلیات ازظهوری، رسالهٔ مثنوی که درآن وصف ابراهیم عادل شاه گردید وپس ازآن دربارهٔ سلک قمی وحیدر ذهنی وظهوری بحث شده‌است، مثنوی لیلی ومجنون مکتبی.

نستعلیق خوش، کاغذفرنگی صورتی کم رنگ وچندصفحهٔ آخرآن سبز، جدول بندی مذهب شده، نسخه‌از عهدصفوی است، ۱۲×۲۱، جلدچرمی تریاکی کم‌رنگ.

مجموعه

۱ - **شامل یادداشتهای طبی ودعا** (دراول وآخر).

۲ - **منظومهٔ درطب** (به‌فارسی): ابن‌محمدشفیع، حسین‌حکیم که برای‌پسر بیرم خان، حسین بیگ که‌شاگردش بوده‌به‌نظم‌آورده، تاریخ‌پایان نظم نیمهٔ رمضان ۱۱۸۸ ه.ق.

آغاز: احمدالله خالق الارواح مظلم اللیل‌خالق الاصباح

درحدود ۲۰۰۰ بیت، ۶۳ ورق.

۳ - **چندبند** ازدوازده‌بند محتشم درمرثیهٔ شهدای کربلا.

۴ - **منظومه** درطب بنام **تحفهٔ حسینی** درمزاج وخواص ادویه، ظاهراً همان کتاب‌دوم حسین‌حکیم است که درمقدمهٔ منظومهٔ اول ازآن ذکر کرده‌و گفته که‌اثرمن‌شامل‌دو کتاب خواهدبود، تاریخ تاپایان نظم نیمهٔ جمادی‌الاول ۱۱۹۰ ه.ق.، درحدود ۱۰۰۰ بیت، ۲۵ گ.

۵ - **هفت‌بند ملاحسن کاشانی** وقصیده‌ای ازشاه‌اکبر بااین‌مطلع:

پاشکستن‌نه‌همین موجب رنجوری ماست
بهرما هرطرف ازدهـــر شکستی برپاست

۶ - **منظومهٔ درتجوید قرآن**: سیدابوالقاسم قاری معاصر شاه‌عباس ثانی صفوی.

نستعلیق، کاغذ فرنگی سفید، نسخه ازروزگار قاجاریه، ۱۱×۱۹، جلد چرمی مشکی نرم، قسمت منظومهٔ حسین‌حکیم، جدول‌بندی قرمز وعنوانها نیزقرمز است.

مجموعه

۱ - **ورزنامه** به‌فارسی، نثری کهن‌ازسدهٔ‌چهارم‌یاپنجم، شامل ۱۲ جزو، هرجزوشامل بابهای‌مختلف، درکشاورزی‌ودام‌پروری ونگهداری‌پرندگان‌و... اصل کتاب به یونانی از قسطیوس بن‌اسکوراسیکهٔ رومی‌بود که به‌پهلوی و بعد در روزگار خلفای عباسی از پهلوی‌به‌عربی‌ترجمه‌شده است. متن حاضرترجمهٔ اززبان‌عربی‌است .باتوجه به‌آئین‌جمله بندی وترکیبات لغات متن چنین برمی آید که این‌نثر مربوط به‌روزگار سامانیان یا اوایل غزنویان است.

آغاز دیباچهٔ کتاب: «سپاس خدای را که همه از وست و همه را باز گشت بدوست آن خدای دوجهانست وآفرید گارخرد وجانست ودارای زمین وآسمانست وروزی دهندهٔ جانورانست وآمرزندهٔ گنه کارانست وچارهٔ بیچارگانست ودستگیر درماندگان است. آن خدای را که به کن ابداع هست کرد.

آغازمتن: « این نسخت آن کتابست که قسطیوس بن اسکوراسکینهٔ عالم روم نهاد آنک اورا فیلسوف روم خوانند درآنج وصف کرده است ازآن چیزها که کشاورزان را و دهقانان را و دیگرمردم را ازدانستن آن چاره نیست.... واین کتاب را بپارسی **ورزنامه** خوانندو یعنی آن کتاب الزراعة باشد بتازی یعنی کتاب کشاورزی.» ازاین متن درچندجا اوراقی افتاده است.

۲ - رسالهٔ ابوسعد ترمذی بنام **مناظرة الورد و بنت الکرم**، (به فارسی)، نثرمسجع این رساله درسال ۵۸۰ (ثفه) به سبک مقامات حمیدی درمناظرهٔ گل و مل بنام قتلغ بلکا بیغو اسفهسلار ابوالمحامد محمدبن علی به رشتهٔ تحریر درآمده است.

۳ - جهان نامهٔ محمدبن نجیب بکران.

٤ - حکایات فکاهی بنام **فکاهات و مضاحك** که ازاین قسمت فقط یک برگ باقی مانده است.

کاغذ ایرانی، قسمت روزنامه بابقیهٔ مجموعه به یک خط نیست، نسخه کهن وظاهراً مربوط به قرن ۷ یا ۸ است، ۲۱×۱۱، بدون جلد، درقسمت مقامهٔ ابوسعدوجهان نامه عنوانها باشنگرف نوشته شده است.

Borrower's No	Issue Date	Borrower's No.	Issue Date

دربارهٔ چند نسخهٔ خطی

۱ - نسخه‌های خطی آقای محمود فاضل‌نگارندهٔ این مقاله

۱ - تفسیر پارسی

نسخ هندی‌سدهٔ۹، ۳۵۰س ۲۳×۱۷، ۴۷۰گ ۳۱×۲۴، آیات‌شنگرف، کاغذ هندی، جمله‌ای از اوراق آسیب موریانه دیده، دو برگ از میان نانویس است، جلد تیماج مشکی، رحلی.

نسخه صدراً وذیلاناقص، از اول تفسیربسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم تااواخرسورهٔ تبارك‌الذی‌بیده الملک، وقفی مدرسهٔ باقریهٔ مشهد ش ۲۳، از تاریخ ۱۲۸۶-۱۳۴۷ دوازده مرتبه عرض دیده شده.

آغاز موجود : اما تفسیرالتسمیة بسم‌الله... معناه ابتدا کردیم بنام خداوندی کـه موصوفست برحمن...

انجام موجود : انه‌لقول رسول کریم .... رب‌العالمین ای کریم عندالله این جواب قسم است که این قرآن خواندن رسول است گرامی بنزد خداوند... واین قول‌به‌معنی تلاوتست که قرآن کلام رب‌است نه گفتهٔ رسول.

این تفسیردارای‌متن کهن‌واستواراست‌وآمیختهٔ به‌جملاتی‌عربی، درآغازهر سوره‌عددآیات‌و کلمات وحروف‌آن سوره‌آمده لکن جمله‌ای‌به‌پارسی وبرخی رابه‌عربی‌ذکر کرده مثلادر سورهٔ‌بقره‌آمده :بدانکه سورة‌البقره مدنی است و دویست‌وهشتاد وهفت آیت است وشش هزار وبیست ویک کلمه است و بیست وپنج هزار وپانصد حرفست...

و در سورهٔ النساء گوید : وهی مایة‌وسبعون‌آیة‌وثلاثة‌آلاف وسبعمایة وخمس‌واربعون کلمة و ست‌عشرالفاً وثلثون حرفاً، همچنین بقیهٔ سوره‌ها.

چون نسخه صدراً وذیلا ناقص است مفسر آن را نشناختم، تفسیر طبری ،سورآبادی، کشف‌الاسرار، هم نیست گمان هم‌نمی‌رود که‌تفسیر نسفی باشد. تفسیریست بر مذاق اهل سنت، بنابراین تفسیر جرجانی، گازر، ابوالفتوح، منهج‌الصادقین‌وخلاصة‌المنهج هم‌نیست وبا تفاسیر مذکور نیز مقایسه شده ومغایر آنهاست.

مهمترین خصوصیات این تفسیر به‌شرح ذیل است :

۱- مفسر درتفسیر آیات‌هم به‌عقل و هم به‌نقل تمسک جسته و جهت اثبات‌عقیدهٔ‌خویش از هر دو طریق استفاده کرده و با اینکه خود گوید : و در مذهب سنت و جماعت نصرهم‌الله آنست که ... » معذلک در مواردی با برخی از اهل سنت از قبیل : معتزله ، جبریه ، خارجیان ، حروریان ، اباحتیان ... مخالفت کرده و نظریهٔ آنها را رد کرده.

۲ - مسائل کلامی را با دقت خاصی ازآیات استخراج‌می کند.

۳ - پس از ذکر یک یا چند آیه به‌ترجمهٔ‌آن‌پرداخته‌سپس‌آنرا تفسیر و توجیه می کند.

٤ - در مقام‌تفسیرآیات بیشتر به‌احادیث‌نبوی(ص) و گفتار بزرگان‌مذهبی‌استشهاد جسته است ، و از این معنا دانسته می‌شود که مفسر به‌کتاب وسنت احاطه داشته.

٥ - در تمام تفسیر خودجز در چند مورد بیش‌به‌شعر استناد نجسته، یکی‌در ذیل آیهٔ : «وما ارسلنا قبلک من رسول ولانبی‌الا اذاتمنی....» که گوید : قال حسان‌بن ثابت رضی‌الله عنه فی‌حق عثمان رضی‌الله‌عنه:

تمنی کتاب‌الله اول لیلة　　　وآخره لاقی حمام المقادر

و در تفسیر سورهٔ یوسف ذیل آیهٔ «وقال نسوة‌فی‌المدینة امرأة‌العزیز...» به‌این‌بیت استشهاد جسته :

گر ازتـر از خلـق پنهان دارم　　　این زردی‌روی‌را چه‌درمان‌دارم

ونیز گوید: اجدالملامة‌فی‌هواك‌لذیذة　　　حبالذ كـرك فليلمنی اللئوم

٦ - دراین تفسیر از قفال‌شاشی ، حسن‌بصری ، ابن‌الانباری ، ابی‌عبیدهروی، ابی‌سعد مالینی ، القتبی ، خواجه‌امام اسمعیل مستملی، امام‌الزاهد ، الشیخ‌المفسر که مرادش شیخ‌ابومنصور ماتریدی است یاد کرده .

۷ -در ذیل آیهٔ «ان‌الذین سبقت لهم مناالحسنی ...» مذهب مرجبهٔ ، قدریه ، معتزله را درخصوص مرتکب کبیره‌رد کرده ودر ذیل‌آیهٔ «... من‌قبلك الارجالانوحی الیهم...» قول اشعری را باطل‌دانسته‌وهمچنین درآیات بسیاری‌دیگر برفرق‌اسلامی به‌ویژه معتزله واشاعره‌اعتراض کرده‌ودرمقام‌ذ کرنام‌ابومنصور ماتریدی‌به‌عبارت: «قال الشیخ‌الامام‌الزاهد امام‌الهدی‌ابومنصور الماتریدی»،و: «قال‌الشیخ الامام‌علم‌الهدی، رئیس‌اهل‌السنةوالجماعة ابومنصور الماتریدی رحمة‌الله‌علیه» ونظائر اینها یاد کرده، از این شواهد می‌توان گفت که مذهب‌مفسر ماتریدی‌بوده‌و گمان‌می رود که در اواخر قرن پنجم می‌زیسته.

۲ - التحفة المعينية: عربی، کلام: ازعزالدين اميرمحمدبن‌الحسن‌موسوی، زنده به‌سال ۱۰٤۳ هـ. ق. درسن هشتادسالگی‌مجاور مشهدمقدس رضوی ومعاصر شیخ بهائی. در کتابخانهٔ آستان‌قدس رضوی‌نسخهٔ‌خطی‌به نام «تحفةالرضا» تحت شمارهٔ‌عمومی ٦٥۳۳ از همین مؤلف موجود است که در برگ آخر آن یادداشتی به‌خطو امضاء اوست و تألیفات خود را که ٦۲ کتاب است نگاشته،ویرا سه پسر به‌نامهای تقی‌الدین‌محمد و شمس‌الدین‌محمدو صدرالدین‌محمد بوده‌و کتابهای«التقیه» درعلم منطق،«الشمسیة»و «الصدریه» در علم‌نحو را به‌نام آنها تألیف کرده.

کتاب حاضر مشتمل بر یک مقدمه‌و پنج‌مبحث در زمینهٔ معارف خمسه: توحیدوعدل‌و نبوت‌و امامت ومعاد است که در خصوص امامت به‌تفصیل‌سخن گفته‌و آنرا بر پنج فصل تقسیم نموده به‌این شرح:

۱ - آیات ۱۰۰ گانه در امامت حضرت علی (ع).
۲ - ۱۲۰۰ حدیث ازطرق عامه حضرت علی(ع).
۳ - احادیث ازطرق خاصه ازحضرت علی(ع).
٤ - انتقادات‌و مطاعن.
٥ - معجزات ائمهٔ اطهار.

تاریخ فراغت از تألیف این کتاب۱۰۳۱ هـ. (هوتحفةالکلامی) است. نسخهٔ‌موجود که متعلق به‌نگارندهٔ این گفتار است، برگ اول وآخر آن کسر است.

آغاز موجود: تحفةالائمة(ع)و فرغت من تحفةالنبی(ص)وهی‌الادعیة و عمل‌السنةومن تحفةالولی‌الوصی‌وهی‌فی‌علم‌النحوو من تحفة سیدةالنساء فاطمةالزهراء... شرعت فی تحفةسیدالشهداء الحسین‌الشهیدوهی فی‌علم‌الکلام.

نسخ، ۱۲س ۱۷×۹/٥، ۲۳٦ص، عنوان‌و نشان شنگرف، کاغذ نخودی‌رنگ‌معلق به‌حواشی با نشانهٔ «منه‌عفی عنه»، جلد مقوا، عطف‌وگوشه تیماج قهوه‌ای، وزیری، ۲٦×۱۸/٥.

۳- مقصدالراغب‌الطالب فی‌فضائل الامام علی بن‌ابی‌طالب و اهل‌بیته: از حسین بن محمدبن‌حسن،درسی‌ونه باب:

باب اول در ذکر مولد آن‌حضرت. ۲- درنام‌و نسب حضرت علی (ع). ۳- در شرح نامهای آن‌حضرت. ٤-در همسران‌و فرزندانش. ٥- در فضائل آن‌بزرگوار... ۳۹- در دلائل‌وبراهین از آیات‌واحادیث در شأن ائمهٔ‌اطهار. مؤلف‌در آن ازالملک‌الرحیم متوفی ٤٥٦و بیهقی متوفی ٤٥۸و سمعانی متوفی ٤۸٤و ابوالفرج جوزی متوفی

۵۹۷ هـ. ق. یاد کرده‌ودر باب‌چهاردهم‌چنین آمده: «اخبرناالشیخ الثقة حنبل بن اسحق المکبربجامع الرصافة ببغداد فی‌شهور سنة اربع‌وتسعمائة...» ولی مرحوم آقابـزرگ تهرانی آنرا از دانایان سدهٔ چهارم‌وصاحب ایمان‌الشیعة‌والامل‌الامل‌و علامهٔ‌مجلسی زمان او را قریب به صدوق متوفی ۳۸۱ هـ. ق.دانسته‌اند.

آغاز: بسمله. الحمدلله‌الذی خلق‌الخلق‌علی فطرة توحیده‌فاقرله کل موجود بوجوده‌و ابان بنعمه.

نسخ کهن سدهٔ هشتم ، ۲۲س ۱۱/۵×۱۸/۵ ، ۱۰۴ گ ۱۵/۵×۲۲ ، کاغذ حنائی رنگ، یکی دوبرگ ازآخر کسر است ، جلـد تیماج حنایی‌عنابی، عطف ولبه تیماج قهوه‌ای، وزیری.

نسخه ازآقای اصغر اصغرزاده ، مشهد.

۲ - نسخه‌های خطی مدرسهٔ حاج‌حسن ، مشهد

۱ - اثنی‌عشریه: نسخه‌صدرآوذیلا ناقص است بوجود ، فصول‌موجود بدین‌شرح است: مقدمه درمسائل‌طهارت، که‌شامل دوازده‌فصل‌است... مقدمهٔ دوازدهم درازان‌واقامت‌ودرآن دوازده‌فصل است، باب‌دویم درافعال نماز واجب وسنت‌وآن دوازده است، پس از آن تتمه وفایده است.

نسخ، ۱۷س ۱۷×۱۲، ۲۹۱ گ ۲۴×۱۷ ، عنوان قرمز، کاغذ فرنگی‌قهوه‌ای.

۲ - بحارالانوار: علامهٔ مجلسی ، محمدباقربن‌محمدتقی۱۰۳۷ - ۱۱۱۱ه.ق. تألیف لیلهٔ جمعه‌بیستم رمضان ۱۰۸۴ه. ق.

نسخ، ۲۹س ۲۳×۱۲، ۶۰۸ گ ۳۳×۱۸، عنوان ونشان درستن وهاشش‌قرمـــز ، کاغذسپاهانی، جلد تیماج مشکی، عطف و لبه وصال‌شده، رحلی ، ج۶.

درهاشش صفحهٔ اول چنین‌آمده:« بسمله.لقدوقف هذاالکتاب المستطاب‌الصاحب‌ـ الاعظم والدستورالافخم مولی‌موالی‌العرب والعجم ملاذطوایف الامم صاحب‌السیف‌و القلم‌المؤید بتوفیقات‌الملک‌المنان الشیخ علی‌خان حرسه‌الله تعالی‌من‌حوادث الزمان وعرج به‌اعلی مدارج اهل‌الایمان علی کافةالشیعةالاماسیة... وشهد علیه احقـــر عبادالله محمدباقربن محمدتقی‌عفی‌الله عن‌جرائمهما وکتب فی‌شهر ذی‌القعدةالحرام من‌شهورسنة سبع وثمانین بعدالالف...».

۳ - تاریخ دلگشای شمشیرخانی

آغاز موجود: حاصل کلام بعداز دیر وانتظام بسیار مفهوم میشود... اگرچه کسی ترجمهٔ‌شاه‌نامه را به‌لباس‌نثرپوشانیده بعبارات ازو مختصر رابطه‌داده بیان نمایندنیکو باشد. یاران مجلس‌خاموش‌ماندند این‌خاکسار محض برای رضامندی وخورسنـــدی منزلت ومرتبت‌خان مشارالیه این‌معنی‌را قبول نمود ومحرراین‌نسخه گردید... وایـن رساله‌را تاریخ‌دلگشای شمشیرخان نام‌نهاد.

انجام موجود: بابک دخترخودرا باو دادو گفت توخاطرجمع دار ازو فرزندی حاصل‌شد.

نستعلیق بد، ۱۸س ۱۷×۱۲، ۸۸ گ ۲۱×۱۶، کاغذفستقی، بدون جلد وفرســوده، آغاز وانجام افتاده.

٤ - **تهذیب الاحکام** : شیخ طوسی، نسخه‌مقر ومصحح.
نسخ، ۲۳س ۲۰/۵×۱۳، ٤۸۱ گ ۳۰×۲۱، عنوان ونشان شنگرف، کاغذ فرنگی آهار مهره‌آبی، یکطرف جلد افتاده وطرف‌دیگرتیماج عنابی ضربی دار،آغاز وانجام‌افتاده، ازاوایل کتاب‌المزار تا اواخرديات.

۵ - **جامع‌الاخبار**: منسوب‌به‌شیخ صدوق علی‌بن‌بابویه.
نسخ‌محمد حسن‌بن‌محمد زنگانی درروز جمعه ٦ ۲جمادی‌الاولی ۱۲۷۳ ه.ق. درمشهد رضوی، ۲۰س ۱٦×۷/۵، ۸۱ گ ۲۰/۳×۱۲، کاغذحنایی‌وفستقی، وقف ۱۳۰۷، جلد تیماج عنابی،عطف خرمایی.

٦ - **شرایع‌الاسلام**: محقق‌اول، نجم‌الدین ابوالقاسم جعفربن‌حسن بن ابی‌زکریا هذلی حلی‌متوفای ٦۷٦ ه.ق.
نستعلیق، ۱۹س ۱۷×۱۱ ، ۲۸۹ گ ٦ ×۱۹، کاغذ کاهی،جمله‌ای ازعناوین قرمز، آغاز وانجام افتاده.

۷ - **شرح‌اللمعة** ، ج ۱-۲ = الروضة‌البهیة‌فی‌شرح‌اللمعة‌الدمشقیة شارح‌شهیددوم، تاریخ‌ختم‌آن شب شنبه ۲۱ جمادی‌الاولی ۹۵۷ ه. ق.
نستعلیق ابوالقاسم حسینی پسر علی‌پسر ابوالقاسم زواره‌ای ساکن مشهدرضوی روضه‌خوان درسه‌شنبه‌شعبان ۱۲۱٦ ه.ق، ۲۹ س ۲۱×۱۱، ۲٦۵ گ ۳۰×۲۰، عنوان ونشان قرمز، کاغذفرنگی، جلد تیماج مشکی.

۸ - **کتاب درنحو** : عطف کتاب با خط‌مغایر نوشته شده. مقدمه درنحو. این کتاب شامل دوبخش‌است: ۱-قسم‌معرباب.قسم ۲-مبنیات. کتاب‌حاضرشرحی‌است‌ومطالب تحت‌عنوان «قوله» آمده، اولین عنوان موجود : عدل‌قوله‌فالعدل خروجه عن‌صیغة‌الاصلیة تحقیقا.
آخرین عنوان موجود: قوله واما للتفصیل والتزم حذف فعلها وعوض منها.
نسخ، ۲٤س ۲۲×۱۲ ، ۳۲۸ گ ۳۰×۲۱، عنوان ازمتن‌وهامش وجدول وکمندو ستون بندی اشعاری که شاهدآورده بخط قرمز نوشته شده، تاریخ تحریر قسم اول روز یکشنبه ۲٤ صفر ۱۰۹٤ که‌در مدرسهٔ صالحیهٔ‌شیراز،کاتب محمدهادی بن‌محمدتقی سهروردی‌شهیربه‌شولستانی، درظهربرگ‌آخرقسم اول‌یادداشت‌تملک ومهر سیدحسین‌بن میرزا ابوالحسن شیرازی دارد، کاغذ نخودی‌رنگ کمی رطوبت دیده است، جلدتیماج مشکی، رحلی.

۹ - **مفتاح‌الفلاح** : شیخ بهائی ، تاریخ تألیف اوائل عشرسوم‌صفر ۱۰۱۵ ه.ق. دربلدهٔ گنجه. نسخه‌مقرومقابله شده.

نسخ،۱۳س ۱۳×۶/۵، ۱۸۳ گ۱۹/۵×۱۲/۵، عنوان ونشان قرمز، صفحات مجدول بطلا ومشکی ولاجورد، دارای یکسرلوح کم کار میان سطور وهامش صفحهٔ اول ودوم طلااندازی‌شده، کاغذترمه، درصفحهٔ اول یادداشتی به‌خط رستم آبادی در ۱۰۹۷ ه.ق. است که وقف‌عام بر متولی مشهد رضوی کرده، جلدتیماج خرمایی‌ضربی‌دار دارای کنج‌وترنج، نسخه در روز پنجشنبه ۲۹ محرم ۱۰۷۵ بوسیلهٔ ابن علاءالدین کلان‌حسینی‌مقابله شده است.

۳ - نسخه‌های خطی مدرسهٔ عباس‌قلی‌خان، مشهد

۱ - **اصلاح‌العمل** : سید مجاهد.

۲ - **تظلم الزهراء من اهراق دماء آل العباء** : آقارضی بن‌نبی القزوینی، عربی، مقتل مشتمل برسه‌مقدمه وسه‌مسلک وخاتمه. درسال ۱۳۰٤ چاپ‌شده‌است.

نسخ ۱۲۵۷، ۲٦س، ۱۵۲ گ، عنوان شنگرف، پستی، این کتاب ضمن «ربیع المعجزات» است.

۳ - **تفسیر**، تفسیری است به پارسی از اوائل سورهٔ براءة تا اواخر سورهٔ‌طه، پید است که مفسر از امامیه بوده.

آغاز موجود: مگر آیة و حرف حرف مگر سورهٔ براءت وقل هوالله احد که بیکبار برمن نازل شدند و در حین نزول هفتاد هزار صف ملائکه باآن بودند ... براءة این بیزاریست واصل من الله ورسوله از خداوفرستادهٔ او.

نستعلیق، ۲۳س، ٤۰۰ گ، عنوان ونشان آیات شنگرف، درآخر نسخه چند برگی در فقه به عربی ضمیمه دارد، کاغذ کاهی، جلد مقوا، عطف‌تیماج عنابی، نسخه در ۱۳۷۲ ه.ق. وسیلهٔ سیدعلی‌بیانی وقف‌مدرسهٔ عباس‌قلی‌خان‌شده، مصری‌مستطیل، آغاز وانجام افتاده.

٤ - **الصافی** : ملامحسن فیض.

۵ - **تهذیب الاحکام** : شیخ‌طوسی. (ج۲و۵).

٦ - **تهذیب احکام** : شیخ‌طوسی.

۷ - **حاشیهٔ معالم‌الاصول** : محمدصالح بن احمدمازندرانی در ۱۰۸۱ ه. ق.

نستعلیق، ۲۰س، ۱۰۰ گ، عنوان شنگرف، جلد تیماج لبه‌دار خرمائی، جیبی.

۸ - **حدیقة‌الشیعة** : ازمولی‌احمد مقدس‌اردبیلی.

نستعلیق، ۲۵س ناقص‌الاخر، ۳۰۰ گ، جلد تیماج قهوه‌ای، مصری.

۹ - **حیاة‌القلوب** : مجلسی دوم.

نسخ احمدبن محمدبحرانی در ۱۲۹۱ عنوان‌ونشان‌قرمز، ۲۵س، ۷۱۱ ص، کاغذفرنگی، جلد تیماج ضربی‌دارنیلی.

۱۰ - **ترجمهٔ قطب‌شاهی:** شمس‌الدین ابوالمعالی محمدبن‌علی معروف به‌ابن‌خاتون. تحریر ۱۰۸۱ ه.ق.

۱۱ - **زاد المعاد**: مجلسی دوم.

۱۲ - **شرایع‌الاسلام**: محقق اول، نجم‌الدین ابوالقاسم جعفربن‌حسن‌بن ابی‌زکریاهذلی‌حلی متوفی ۶۷۶ ه. ق.

۱۳ - **شرح‌قاموس.**

۱۴ - **شرح‌لمعه**: شارح شهید ثانی ـ الروضة البهیه فی‌شرح‌اللمعة‌الدمشقیة.

۱۵ - **شرح‌لمعه**: شهید ثانی.

۱۶ - **شرح‌لمعه**: شهید ثانی.

۱۷ - **شرح هدایهٔ میبدی**، به خط‌محمد معصومی در عشر آخر ربیع‌الثانی۱۰۸۶ ه.ق. جیبی.

۱۸ - **شرح هدایهٔ میبدی**، تحریر۱۲۴۲ ه.ق.

۱۹ - **شرح و ترجمهٔ نهج‌البلاغه:** علی‌بن حسن‌زواری‌در اواخر جمادی الاخر۹۰۶ ه.ق. نسخه از روی خط مصنف به خط حسن مؤمن نوشته شده است.

۲۰ - **ربیع‌المعجزات:** ابوالبرکات خادم مشهدی‌ابن محمداسمعیل.

نسخ ۱۲۰۷، ۲۶ س، ۹۰ گ، عنوان شنگرف، پستی، این کتاب ضمیمهٔ نظام‌الزهراء است.

۲۱ - **صحاح‌اللغة:** ابی‌نصر اسماعیل‌بن حماد جوهری.

۲۲ - **فصول درعلم اصول**: شیخ‌محمد حسین اصفهانی.

۲۳ - **کشف‌الغرائب:** میرزامحمدخان مجدالملک‌متوفی ۱۲۹۸ ه.ق. کتابی است‌بنحوتعریض و شکایت از اوضاع زمان‌که در اواخر قاجاریه نگاشته شده است.

شکسته نستعلیق شیبانی منشی موسی‌کاشانی بخواهش مشیرحضور همایون میرزا ابوالقاسم خان رئیس نظامی خراسان، کاغذ فستقی، جلد تیماج‌لایه‌ئی عنابی، پستی.

۲۴ - **مطول** ـ شرح تلخیص‌المفتاح ازسعدالدین مسعودبن‌عمرالتفتازانی‌متوفی ۷۹۲ ه.ق.

۲۵ - **مفاتیح:** ملامحسن فیض.

۲۶ - **صرف**(کتاب در-).

۲۷ - **مجموعه**:

۱- **ایساغوجی**

۲- **حاشیهٔ حنفی** برحاشیهٔ مولاناعبدالله‌برحاشیهٔ خطائی. نستعلیق‌ملامحمدزکی‌بن

ملامحمد جعفرهمدانی درجمادی‌الثانی ۱۱۰۵، ۱۸ س، تیماج قهوه‌ای‌لایه‌یی، جیبی.

۲۸ - مجموعه (دعاء) .

نسخ خوش، مجدول بطلاو تحریرو لاجوردو شنگرف، نوشته شده در مشهد مقدس به سال ۱۲۷۸، جلد تیماج عنابی، جیبی.

۲۹ - مجموعه، دو رساله در مقتل.

۳۰ - درة‌الفرید فی‌التجوید : حافظ کلان که آنرا بنام ابی‌الغازی عبیدالله بهادرخان نگاشته است.

نسخه‌های خطی مجموعهٔ اصغرزاده

اصغر اصغرزاده

(مشهد)

۱ - **الاحکام العلائیة من الاعلام السمائیة**، نوشتهٔ ۱۰۶۳ ﻫ.ق.
۲ - **اختیار** : مجلسی .
۳ - **بشارة الشیعة**، چهل حدیث در فضائل حضرت امیر(ع) ، فارسی .
٤ - **بهجة المباهج** : ابوسعید حسن بن حسین شیعی سبزواری زندهٔ بسال ۷۵۳ ﻫ.ق.
۵- **تاریخ امیر ارسلان**
٦ - **تبصرة المتعلمین** ، نوشتهٔ ۱۰۸۰ ﻫ.ق.
۷- **تذکرهٔ آتشکدهٔ آذر**
۸- **ترجمهٔ عیون اخبار الرضا**
۹- **ترجمهٔ مکارم الاخلاق**
۱۰ - **تنبیه الراقدین**: از محمدطاهربن محمدحسین ،از دانایان سدهٔ ۱۱ ﻫ.ق. عربی.
۱۱ - **جام گیتی نما**
آغاز : بنام خدای جهان‌آفرین.
۱۲ - **جواهر القرآن**، سجاوندی در مفردات قرآن ، عربی.
۱۳ - **چهل باب سلطانی** ، فارسی .
١٤ - **حاشیه بر سنة الهدایة** : پسرآقا باقر اصفهانی .
۱۵ - **حلیة المتقین**
۱٦ - **حیرة الابرار** : امیرعلی شیرنوایی .
۱۷ - **خلاصة الادعیة**: امیرقاضی محمدبن فخرالدین .
۱۸ - **دعا**(کتابه) ، تحریر ۱۱۰۰ ﻫ.ق.
۱۹ - **دعای جوشن کبیر** ، مجدول ومطلا.
۲۰ - **دیوان شاپور طهرانی** : ملک الشعراء ،نوشتهٔ حدود ۱۰۰۰ ﻫ.ق.
۲۱ - **دیوان عاجز**، ترکی .

۲۲ - **رسالهٔ احکام و اصطلاحات نجوم**

۲۳ - **رساله درعلاج** : غیاث‌الدین طبیب شاه سلطان حسین.

۲۴ - **رساله درعلم وقت** : احمدبن‌شمس‌الدین ۱۰۴۴ ه.ق.

۲۵ - **رسالهٔ عملیه** : محمدبن احمد ملقب به‌سلطان ۱۰۸۸ ه.ق.

۲۶ - **رسالهٔ مختصر اصول‌الدین** ، تحریر ۱۰۸۸ ه.ق. فارسی.

۲۷ - **روضه** = شرح اصول‌ادین .

۲۸ - **روضة الاعتقادات**

۲۹ - **روضةالصفاء** ، ج ۱.

۳۰ - **زادالزائر** ـ سفرنامهٔ شیخ مجدالعرفاء رضوی، بانقشه .

۳۱ - **زادالمسافر** ، درطب .

۳۲ - **زهرالبساطین‌ومحجةالساعین**،نوشتهٔ ۱۱۷۰ ه. ق. از محمدبن‌علی‌بن حیدرالنعیمی العراقی.

۳۳ - **شرح بیست باب بقراط** : از محمدبن عبدالله اردستانی ، نوشتهٔ ۷۴۵ ه.ق.

۳۴ - **شرح خلاصةالحساب**

۳۵ - **شرح دوازده امام خواجه‌نصیر** : عبدالمطلب حسن‌بن‌محمداصفهانی .

۳۶ - **شرح من‌لایحضر** : با یادداشتی بخط مجلسی در ظهر کتاب.

۳۷ - **شرح من لایحضر** ، مجدول بطلا ، با تصحیح مجلسی دوم .

۳۸ - **شرح نصاب** : ازعلی‌اکبر حسینی یزدی لغوی.

۳۹ - **الشموس المضیئة** : از ملااحمد بیرجندی دراحوالات پیغمبر (ص).

۴۰ - **شرح مطول**

۴۱ - **صحیفهٔ سجادیه** ، تصحیح مجلسی .

۴۲ - **صدکلمه** ، بحروف تهجی .

۴۳ - **فوائد** : دراخبار وتفسیر آیات : از محمدمهدی استرابادی ساکن هند ، فارسی .

۴۴ - **لیلیه** ، در نماز شب .

۴۵ - **مجالس روضه** : اشعاری است در مرثیه ازکاتب .

۴۶ - **مجموعه** ، چهار رساله ازابن سینا .

۴۷ - **مجموعه** ، دو رساله از میرزا محمد باب ، عربی .

۴۸ - **مجموعه** (دعائی) .

۴۹ - **مجموعه**، سه رساله :

۱ - **کشف‌الاسرار** ترجمة تذکرة‌الکحالین.

۲ - **حاشیه رساله** در امراض چشم.

۳- **رساله در علم صنعت**، فارسی.

۵۰ - **محبوب‌القلوب** : نوابی، ۱۲۳۰ ﻫ.ق.

۵۱ - **مختصر ابوالفتوح** : تفسیری است فارسی، ضمن بهجه‌المناهج.

۵۲ - **مصابیح‌الانوار**: درتاریخ ائمهٔ‌اطهار، گویا از نظام العلماء حاج میرزا محمد رفیع بن میرزاعلی‌اصغر مستوفی طباطبائی یزدی، متوفی ۱۳۲۷ ﻫ.ق. عربی.

۵۳- **مصباح کفعمی**، خط خوش ۱۰۳۷، ﻫ.ق. مجدول بطلا.

۵۴ - **معرفت ایام مشهوره و استخراج ساعات**، نوشتهٔ ۱۰۶۳ ﻫ.ق.

۵۵ -**معرفة تقویم** : عبدالقادر رویانی، ۱۰۶۳ ﻫ.ق. فارسی.

۵۶ - **مقصدالراغب‌الطالب** فی‌فضائل‌علی‌بن ابی‌طالب.

۵۷ - **مناجات حضرت امیر(ع)**، خط قوام.

۵۸ - **منتخب‌الرضا**

۵۹ - **منتخب کفایة المهتدی فی‌معرفة المهدی** : اصلی از میر لوحی سبزواری محمدبن محمدلوحی‌حسینی موسوی سبزواری ملقب به مطهر ومتخلص به‌نقیبی.

۶۰ - **منقبة المرتضوی** : اسیرابوالفتح ۱۲٤۱ ﻫ. ق.

۶۱ - **منهاج‌الکرامة** : علامهٔ حلی، نوشتهٔ ۱۰٤۰ﻫ.ق.

۶۲ - **نجم‌المؤمنین** : سؤال وجواب فقهی از محمد مهدی بن محمدشفیع استرابادی.

۶۳ - **موجز**، در فقه، عربی.

۶۴ - **وجیزه** در فقه، نوشتهٔ ۱۰۸۰ ﻫ.ق.

Borrower's No	Issue Date	Borrower's No.	Issue Date

فهرست کتابهای خطی

عبدالوهاب فرید تنکابنی در رامسر

محمد سمامی حائری

دیباچه

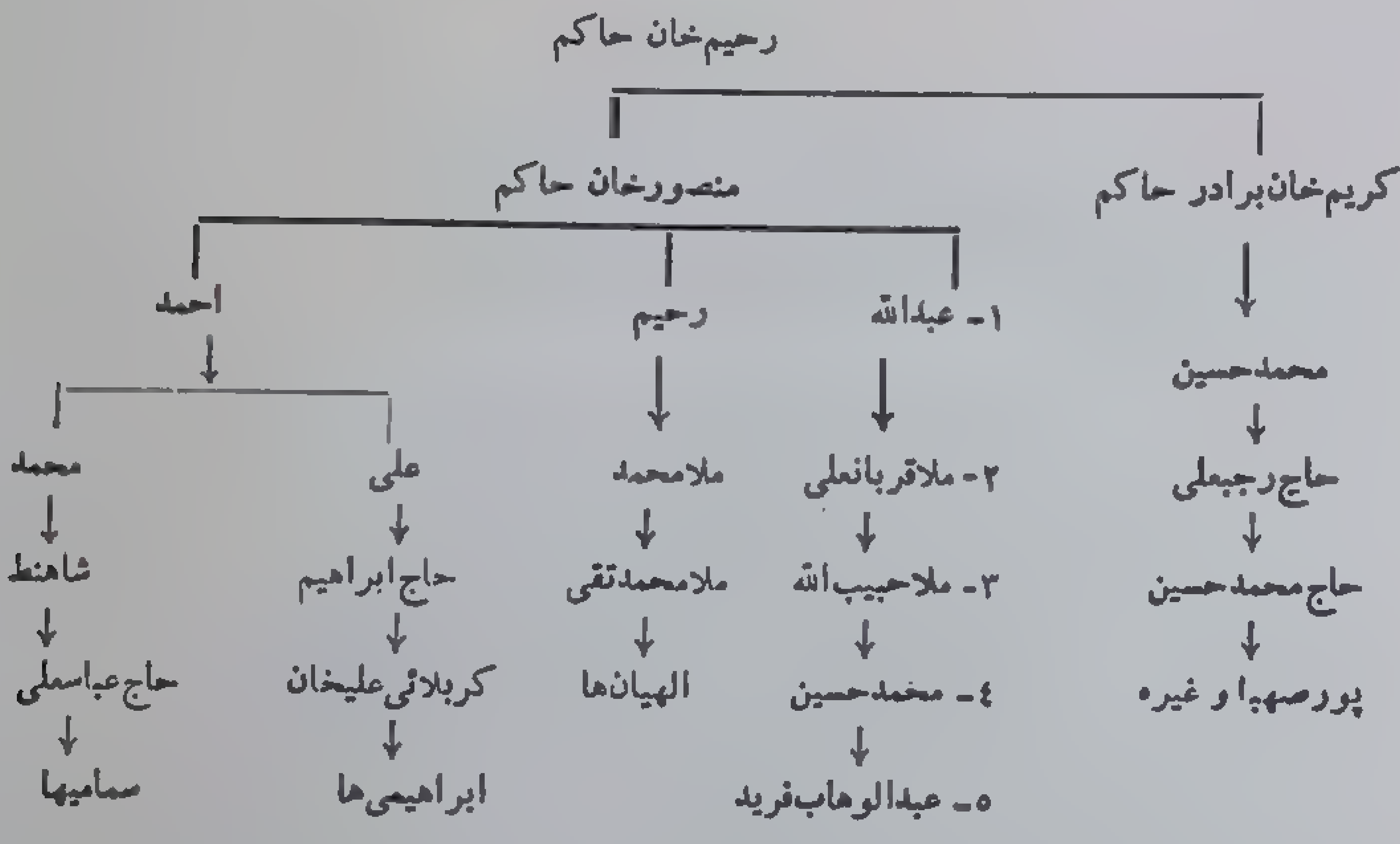
معرفی خاندان سمامی در رامسر

الحمدلله رب‌العالمین والصلاة علی‌اشرف‌الانبیاء و خاتم‌المرسلین وآله‌الطاهرین وبعد بندهٔ گنه کار محمد سمامی فرزند حاج‌شیخ عبداللطیف‌سمامی حائری جامع این‌مطالب چنین میگوید:

چندین سال قبل کتابی بنام تاریخ و جغرافیای رامسر تألیف نمودم ودر آن کتاب شرح حال بزرگان‌و علماءو دانشمندان‌رامسرو خاندانهای اصیل رادرج کردم، ازبزرگترین خاندانهای رامسر خاندان سمامی است که نسبت این خاندان به عضدالدوله‌دیلمی میرسد که در نواحی گیلان سکونت‌و حکومت داشتند. چنانچه در بعضی از اوراق و اسناد مشاهده نمودم موقوفاتی از قبیل حمام‌و بازار در سمام‌و مناطق دیگر از برای مقابر خودو صرف در امورات خیریه قرار داده بودند. وقف‌نامه‌ای نزد مرحوم حاج ابراهیم فرزند کربلائی علی‌جان سمامی دیدم که در آن چندین قریه را منصورخان برای خیرات‌و صرف تعمیرمقبرهٔ خان پدرش قرار داده البته ، تاریخ‌وقف‌نامه نامعلوم ولی‌در حدود ۱۱۳۰ ه.ق. است.منصورخان حکومت کوهستانی‌رااداره میکردپس از انقراض‌صفویه گویا دعوی استقلال نموده چون نادرشاه به‌سلطنت‌رسید در سال ۱۱۴۸ با حکومات‌محلی‌و ملوك‌الطوایف‌بجنگ با نادر پرداخت ونادر اینان‌رامغلوب ساخت‌و منصورخان متواری گردید. از طرف نادرشاه حاکم جدیدی در سمام منصوب گردید، مالیات‌چندین‌ساله رااز فرزندان‌منصورخان مطالبه نمود، چون‌از پرداخت عاجز ماندند ناچار فرار را بر قرار اختیار نمودند. از تمام هستی‌و املاك دست برداشته از سمام

فرار کردند. چندی در کوهستانها اقامت نموده در سال ۱۱۵۲ به سخت‌سر آمده واقامت اختیار کردند. این افراد که در این شهر سکونت نمودند سه برادر به‌نام عبدالله‌ورحیم و احمدو دو پسرعمو بودند، که یکی از آن پسر عموها پس از چند سال از سخت‌سر به‌محل دیگر مهاجرت نمودو از آن اطلاعی در دست نیست‌و نیز از بقیهٔ این خانـدان اطلاعی ندارم. اکثر اسناد تاریخی‌این خاندان را نزد مرحوم‌حاج‌ابراهیم‌ابراهیمیان مشاهده نمودم که حالیه در نزد ورثه‌اش موجود است. البته تاریخ مفصل ایـن خاندان را در تاریخ و جغرافیای رامسر درج نمودم‌و در این مقدمه‌مختصری‌ازبزرگان این خاندان تحریر نموده و شجرهٔ خاندان را ثبت نمودم.

شجرهٔ خاندان سمامی

نام فامیلی این خاندان مختلف است‌ولی در امضای اجداد این خانواده‌ها سمامی‌الاصل بوده است چنانچه آثار آنها در دست است.

۱ - عبدالله‌بن منصورخان حاکم ابن‌رحیم سمامی

عبدالله در سمام متولد گردید. در اوائل جوانی‌همراه دو برادر و بنواعمام به رامسر مهاجرت و اقامت‌نمود، دارای چندین‌فرزند بوده‌وبه‌تجارت اشتغال داشته، بیش از این از خصوصیات زندگی او اطلاعی در دست نیست.

۲ - ملاقربانعلی بن‌عبدالله- وی‌ازعلماءوزهادعصرواز سدرسین‌بارز این‌سامان بوده که‌به‌زهد و دانش معروف. ازخصوصیات‌و حالات‌او بیش‌از این اطلاعی‌در دست‌نیست. دارای

چندین فرزند از صبیهٔ سیدمحمد شفیع بن میرعبدالمطلب حسینی‌بوده. از فرزندان آن به‌جز ملاحبیب‌الله اطلاعی ندارم. مترجم در سال ۱۲۵۷ ماه رجب کتاب صمدیهٔ شیخ بهائی را برای یکی‌از فرزندانش به‌نام ملاآقاجان تحریر نموده است که عین کتاب در نزد آقای فرید است‌آنچه استنباط‌میگردد که‌وفاتش بعد از سال ۱۲۵۷ه.ق. است. گویا در این سنین پیرمرد بوده است‌و احتمال میرود تولدش قبل از ۱۲۰۰ باشد.

۳- **ملاحبیب‌الله ابن‌ملاقربانعلی**، ازعلماءطرازاول‌وازشخصیات‌برجستهٔ‌رامسربوده.وی‌مردی زاهدو عاری از زخارف‌دنیوی بوده چنانچه صاحب نزهةالفاخرین‌او را به‌عالم زاهد معرفی کرده. تحصیلات‌عالیهٔ خود را در نزد خاتم‌المجتهدین‌حاج‌شیخ مرتضی‌انصاری متوفی۱۲۸۱ه.ق. گذارانیده. چون بمرحلهٔ‌اجتهاددرسید در نارنج‌بن‌راسر مدرسه‌ای تأسیس‌و به‌تدریس‌و ارشادو رسیدگی‌به امورات مردم پرداخت. نیمی از روز را صرف تدریس‌و کارهای مردم‌و نیم‌روز دیگر را شخصاً به‌امورکشاورزی میپرداخت. دارای چندین فرزندبوده که آنها عبارتند: از عبدالله‌و شیخ جواد، هردو بدون زادوولددرسنین جوانی‌فوت نمودندو سه‌فرزندیگر آن که بنام‌آقاشیخ حسین‌وآقاشیخ محمدوآقاشیخ احمد فاضل‌و دانشمندودارای‌اولاد میباشند. و سه دختربه‌نام‌آسیه کلثوم‌و فاطمه. ازمرحوم ملاحبیب‌الله آثاری از قبیل فقه‌و اصول‌و غیره موجود است‌که هم در نزد نوه‌اش آقای فرید محفوظ می‌باشد. ملاحبیب‌الله‌در سال ۱۳۰۲ در رامسر وفات‌کردوجسدش به‌قم حمل گردیدو در جوار ابن‌قولولهٔ‌بخاك سپرده‌است. فرزندش آقاشیخ حسین درثاء پدر سروده است.

فدصارسدفوتآنقلناویله‌ویله　　　ضراره جوار ابن قولـویه

۴- **شیخ حسین‌بن ملاحبیب‌الله**، متولدبیستم‌صفر۱۲۷۹ درنارنج‌بن‌راسر پس‌ازفراگرفتن مقدمات به تهران عزیمت نمود در تهران حکمت را نزد میرزاابوالحسن‌جلوه‌و میرزا رضای‌قمشه‌ای فراگرفت. سپس رهسپار نجف اشرف گردید گویاسفروی به‌نجف‌درحدود ۱۳۰۳ باشد زیرا درسال ۱۳۰۴و ۱۳۰۵ در نجـف اشرف تقریرات فقهی استادش‌را می‌نویسد در نجف اشرف نزد ملاحبیب‌الله جیلانی رشتی مؤلف بدایع‌الاصول و شیخ هادی‌طهرانی‌و حاج سید حسین ترك به‌فراگرفتن فقه‌و اصول پرداخت‌و بمرتبهٔ‌اجتهاد نائل گردیدو از جانب ملاحبیب‌الله‌مجاز شد درسال ۱۳۱۹ه.ق. به موطن بازگشت و مدرسهٔ ناریخ‌بن را تحویل‌وبه‌ادارهٔ آن پرداخت‌و تا آخر عمر در این محل سکونت داشت‌و صدها مجتهد را تربیت نمود. مدرسهٔ ناربخ‌بن از عامرترین مدارس‌این‌سامان در عصروی بوده از طالقان‌و گیلان‌و مازندران‌واشکور برای تحصیل بدین مدرسه

میآمدند. وی در ۱۲ جمادی‌الاول‌سنهٔ ۱۳۵٤ در جوارد یه برحمت ایزدی پیوست و در قبرستان احداثی سرحوم حاج‌شیخ عبدالکریم حائری در قم بخاك سپرده‌شد. از وی چهار دختر و دو پسر بجا ماند. سرحوم آقاشیخ حسین دارای مؤلفاتی است که ازجملهٔ آنها: جوامع‌الکلم- منظومه است در اصول که بچاپ رسیده‌و بقیهٔ آثار آن محفوظ نزد فرزندش آقای عبدالوهاب فرید موجود است. حاشیه‌ای بر منطق‌التجربه بخط‌مؤلف درکتابخانهٔ‌فرزند برومندش موجود است.

۵ - عبدالوهاب‌بن‌حسین‌فرید، متولد ۱۳۲٦ ﻫ.ق. در راسسر پس ازفرا گرفتن مقدمات درسال ۱۳۰٤ ش. به‌تهران رهسپار گردیدو تا سال ۱۳۰۷ درتهران در مدرسهٔ نیریه‌تحصیل سینمودو درسال ۱۳۰۷ به‌قم رهسپار گردید. در قم نزد سرحوم‌آقاشیخ عبدالکریم‌حائری یزدی به تحصیل پرداخت‌و به‌درجهٔ اجتهاد نائل گردید. سپس درسال ۱۳۱۲ به تهران بازگشت‌و چندی در تهران‌بود. پس از فوت پدر به راسسر بازگشت و درسال ۱۳۱۷ سرتبهٔ دیگر به تهران عود نمودو در تهران درسال ۱۳۱۷و ۱۳۱۸ش. در دانشکدهٔ معقول‌و منقول‌به‌تدریس پرداخت‌ودر سال ۱۳۱۹ به راسسر مراجعت نمود و بعد از شهریور ۱۳۲۰ از لباس روحانیت خارج گردیدو تاسال ۱۳۳۲ با لباس شخصی در جوارده‌منبر میرفت. نگارنده منبرش رادرسجدآقاسیدسیرعبدالباقی معروف‌به مسجد سکینه‌آباجی در جوارده سراستماع نموده‌و موضوع گفتارش توحیدو خداپرستی بوده است‌و در این سنوات به اسور کشاورزی اشتغال دارد دارای مؤلفات زیادی‌است که‌دو جلداز آنها یکی‌بنام **اسلام ورجعت** درسال ۱۳۱۸ بچاپ رسید دیگری بنام **روش زندگی** ترجمه است که‌درسال ۱۳۲۸ بچاپ‌رسیده‌و سؤلفات‌دیگری‌نیز محفوظ دارد که نگارنده برخی از آنها را مشاهده نموده‌ام. دارای دو پسرو دختر است. اساتید فلسفهٔ معظم‌له‌آقای سیرزاطاهر تنکابنی‌و سیرزامهدی آشتیانی‌در تهران واساتید فقه ایشان سید محمد تقی خونساری وسید محمد حجت کوه کمری در قم سیباشد.

مشاهیر روحانی این خاندان

ملامحمد رحیم سماسی ازوعاظ معروف‌و مشهور درآخر عمر نابینا گردید.

شیخ یعقوب بن‌ملامحمدبن‌رحیم، تحصیلاتش‌در نجف‌بوده‌ودرحدود ۱۳۰۰ ﻫ.ق. وفات یافت‌و فرزندانش در شلمان سکونت داشتند.

شیخ جوادبن ملامحمد از مدرسین مشهورو معروف درسال ۱۳۱۰ ﻫ.ق. وفات کرد.

شیخ‌محمد تقی‌بن ملامحمداز علماء طراز اول قزوین‌و ازشاگردان‌سیرزای‌بزرگ‌شیرازی ستوفی ۱۳۲۲ در قزوین دارای تألیفاتی از قبیل فقه‌و اصول‌و غیره میباشد. از جملهٔ

آنها فوائدالعسکریه و عین الاصول میباشد.

حاج شیخ محمدباقرالهیان فرزند شیخ محمدتقی متولد ۱۲۹۸ در نجف نزد ملامحمد کاظم خراسانی و سید کاظم طباطبائی یزدی تلمذ نموده و درنیمهٔ شعبان ۱۳۷۸ ه.ق. وفات کرد.

شیخ علی اکبر بن محمدتقی (الهیان) متولد ۱۳۰۴ در قزوین و متوفی ۱۳ بهمن ۱۳۳۹ ش. در تهران.

ملا علی بن ملا محمد از علماء ساکن سادات محله بود.

شیخ عبدالله بن ملاموسی معروف به مدرس متولد حدود ۱۳۰۰ و متوفی ۱۳۴۹ ه.ق.

آثار و تألیفات این خانواده آنچه در اطلاع حقیر است.

۱- جوامع الکلم. ۲- نان و پنیر. ۳- عشره کامله. ٤- تقریرات فقه و اصول و رسالات دیگر. تألیف شیخ حسین بن ملاحبیب‌الله.

۵- اسلام و رجعت. ٦- روش زندگی. ۷- فصلی از کتاب فرید تألیف آقای عبدالوهاب فرید.

۸- مصابیح الاصول. ۹- فوائدالعسکریه، ۱۰- عین الاصول. ۱۱- تقریرات استادمیرزای شیرازی، تألیف شیخ محمد تقی بن ملامحمد تنکابنی.

۱۲- دیوان شعر، نظم حاج میرزا حسین جلالی فرزند شیخ علی اکبر بن ملا محمد.

۱۳- زنادقه در اسلام ردبر صوفیهای حلولی و مجسمه‌ای، تألیف حاج شیخ عبدالمطلب ابن حاج عباسعلی حائری سمامی.

۱٤- تاریخ و جغرافیای رامسر.

۱۵- دیوان شعر. ۱٦- سفری به گلزار سخن وران. ۱۷- ابداع المعانی فی تفسیر سورة الحمد السبع المثانی. ۱۸- جغرافیا و تاریخ نجف. ۱۹- جامع المقالات. ۲۰- سلوة الاحباب. ورساله های متعدده تقریرات و غیره. اثر حقیر محمد بن عبدالمطلب سمامی.

در کتبی که نامی از افراد این خاندان برده شده

۱- الذریعة الی مصنفات الشیعة	آغا بزرگ طهرانی
۲- طبقات اعلام الشیعة	» »
۳- هدیة الرازی	» »
٤- معجم المؤمنین	عمررضا کحاله
۵- دانشمندان گیلان	حاج شیخ محمد لاهیجی مهدوی
٦- سال نامهٔ معارف جعفری ۱۳٤٤	چاپ قم
۷- غنیة المستجیر	آقا نجفی مرعشی

۸- مؤلفین کتب چاپی — خان‌بابامشار

۱۰- معجم‌اعلام النجف‌خلال الف‌عام — محمدهادی امینی

۱۱- خطباء منبرالحسینی — حیدرصالح جرجانه

۱۲- فهرست کتابخانهٔ آستان قدس رضوی

۱۳- تاریخ وجغرافیای راسسر

۱٤- نزهةالناظرین

مجلات ومقالات مختلف دیگر

این‌مختصری است ازمعرفی خاندان سماعی درراسسر،البته مفصل‌را درکتاب تاریخ وجغرافیای راسسر که ازنگارش حقیر است به‌ثبت رسانیدم.

فهرست کتابهای خطی

کتابخانهٔ شخصی عبدالوهاب فرید تنکابنی

در رامسر

تهیه وتنظیم فهرست درصفرالمظفر سال ۱۳۹۲ ه.ق.

فروردین ۱۳۵۱

۱ـ **مختصر نافع**: جعفربن الحسن المحقق الحلی، در فقه عربی است.
نوشتهٔ ابراهیم بن احمدابن کربلائی تقی بن عبدالله بن محمد کاظم بن محمد رضا از برای جناب سلا... سیاندهی قلمی گردیدد. ۱۲٤، کاغذ ترمه، جلد چرمی سیاه ۲۰×۱۳، ۱۲س ۱۲/٥×٦.

۲ـ **الایضاح فی البلاغه**، در بلاغت عربی است.
کاغذ ترمه، جلدچرمی ۱۷×۱۳/٥، ۱۳س ۱۱/٥×۸/٥، ازکتابت وکاغذ چنان معلوم می گردد ازسدهٔ هشتم یانهم است، خطوط قرمز برابواب وفصول کشیده‌است.
آغاز: بسمله. الحمدلله رب‌العالمین وصلاته علی محمدوآله اجمعین اما بعد فهذه کتاب فی‌علم‌البلاغة... ترجمه‌بالایضاح...
انجام... وجوه البلاغة واکملها یظهر ذلک بالتامل فیهاو التذکر لما تقدم‌من الاصول والله اعلم باالصواب.

۳ـ **شرح شمسیه**: عبدالعلی‌بن‌الحسین. درعلم ریاضیات وحساب است به‌عربی.
کاغذ فرنگی، جلد چرمی مقوایی سیاه ۲۲×۱۳/۳، ۲۵ س ۱۵×۸/۳، بدون ذکر تاریخ.
«کتاب شمسیه تألیف حسن‌بن محمد نیشابوری معروف به‌نظام متوفی سنهٔ ۸۲۸. (کشف‌الظنون ص ۱۰٦۲).» تاریخ کتابت ۹۲٤ مجهول‌الکاتب والتاریخ.
آغاز: بسمله. الحمدلله‌الواحدالاحدالمنزه عن‌التثلیث والاشتراک والتماثل...
انجام... علیه ربعه بلغ خمسه وعشرین وهوالمط ولنتختم‌الکلام ههنا حامدین‌لله

...درضمن رساله‌ای ازجابربن‌الحیان درخواص‌الحروف وسرالطبیعة درسه صفحه است.

۴ـ ذخیرة‌المعادفی‌شرح‌الارشاد: محمدباقربن محمدمؤمن. درشرح ارشاد درفقه‌است‌به‌عربی.
کاغذترمه، جلد چرمی ۲۱×۲۹/۷، نسخ، ۴۰۰ گ، ۲۸ س ۲۱/۵×۱۳، بدون‌ذکر تاریخ استنساخ.

۵ـ مفاتیح الشرایع: ملامحسن فیض کاشانی، درفقه، به‌عربی.
کاغذ ایرانی عادی، جلدچرمی مقوایی ۱۸×۲۹/۳، ۲۱ س ۱۹/۵×۸/۵. نسخ رحیم‌بن محمد شفیع حسینی تنکابنی در جمادی‌الثانی ۱۲۲۷.

۶ـ تمهید القواعد: زین‌الدین بن علی شهید ثانی، به عربی در فقه.
کاغذ ایرانی وقسمتی ازآن کاغذ فرنگی است ، جلد چرمی مقوایی ۲۱/۵×۱۶/۵ ، ۲۱س ۱۰/۵×۶/۵، نستعلیق محمد شریف‌بن محمد نجف تنکابنی در ۱۲۷۴.

۷ـ معالم‌الدین«الاصول»: حسن بن زین‌الدین دراصول فقه به‌عربی، (چاپ‌شده).
کاغذ فرنگی، نستعلیق‌شکسته ، حبیب‌الله‌بن ملاقربانعلی السماسی‌الاصل درشنبهٔ ۱۲۶۶. گ ۲۱/۵×۱۴/۵.

۸ـ شرح لمعهٔ دمشقیه : شهیدثانی ، درفقه، به‌عربی، جلددوم.
کاغذترمه، نسخ محمدطاهربن رضاعلی‌بن‌موسی‌الموتی در ۱۲۶۰ ، گ‌۳۰/۵×۲۰ ، ۲۲س ۱۰/۵×۲۰ ، جلد چرمی.

۹ـ مخزن الاسرار: نظامی گنجوی، فارسی.
نستعلیق ۸۷۰، کاغذترمه، جدول‌بندی مذهب، گ‌۲۳×۱۷، ۲۳س‌۱۱/۸×۱۷/۵، هرسطری‌دوبیت‌شعر .

۱۰ـ تقویم- رقومی، ازبرای‌سال ۱۰۰۳ ه.ق. استخراج گردیده.
نستعلیق، ۱۷ گ‌۲۱×۱۶/۵، ۲۱س‌۱۷/۵×۱۰، باجداول مذهب وقرمز، آغاز وانجام افتاده است، کاغذ ترمه.

۱۱ـ قرآن مجید ، تنزیل‌العزیزالکریم .
جدول مذهب، جلدچرمی مقوایی، گ ۱۲/۵×۷/۵، س‌۹/۳× ۴/۸ ، وقف ۱۲۳۶.

۱۲ـ شرایع‌الاسلام: محقق اول، درفقه به‌عربی.
نسخ ونستعلیق، رؤس مطالب باقلم سرخ نوشته است، کاغذ نرم، جلد چرمی‌مقوایی قهوه‌ای پررنگ، گ‌۲۴/۴×۱۶، ۱۹ س‌۱۷×۱۱، ازآخر ناقص، تاکتاب‌وصیت است، ازکتابت وکاغذ چنان وانمود،می کندکه قبل‌از هزار نوشته شده است.

۱۳ـ زادالمعاد : ملا محمدباقر مجلسی ، درادعیه و اذکار و زیارات است ، فارسی .

عبارات عربی بانسخ وعبارات فارسی وترجمهٔ دعاها بانستعلیق زیبا از خداوردی طالقانی، دهم ذیقعدهٔ ۱۲۸۲ . جدول بندی باقلم سرخ وآبی، کاغذفرنگی، جلدچرمی مقوایـــی تهوه‌ای، گ ۳۳/۶×۲۱/۵ ۳۳،س ۲۲/۷×۱۳/۱ .

۱۴- ذخیرة المعادفی شرح الارشاد: محمدباقربن محمدمؤمن درفقه به عربی.
کاغذترمه، جلدچرمی قهوه‌ای ۳۰/۲×۱۸/۵، ازآغاز کتاب زکوة تاآخر کتاب حج است وازآخربقیه ناقص.

۱۵ - اسفار - (سفرنفس) ملاصدرای شیرازی .
نستعلیق شکسته ملاعبد الرزاق نحوی تنکابنی در ۱۲۴۵ دراصفهان ، کاغذ ترمه ، فصول وفروع آن باقلم قرمز نگاشته گردیده ، جلدچرمی ، گ ۲۱/۵×۱۶ ، ۲۴س ۱۵/۵×۸/۳ .

۱۶ - مجموعه

۱ - کبری: درمنطق به فارسی.
نستعلیق محمدبن کربلائی صادق در۱۲۴۴ ، ۱۱س ۱۳/۵×۵/۵ .

۲ - الالفیة : شهیداول
آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین والصلاة علی افضل المرسلین محمدوعترته الطاهرین ، امابعد فهذه رسالة وجیزة فی فرض الصلوة اجابة لالتماس من طاعته حتم.
انجام: ... ولواطلق القضاء علی صلوة الطواف والجنازة فمجاز و کذاالنذرالمطلق بعونه تعالی وحسن توفیقه تمت الکتاب... محمد بن صادق التنکابنی سنة ۱۲۴۴ .
فصول کتاب را باقلم سرخ نوشته است، ۱۳/۵×۵ .

۳ - نصاب الصبیان، نظم ابونصر فراهی.
نسخ، ۱۲س ۱۴/۵×۵/۵،انجام افتاده، این سه کتاب در یک مجلد ۲۱/۵×۱۱/۵، کاغذ ایرانی.

۱۷ - ریاض المسائل : سید محمد علی طباطبائی در به‌فقه عربی، در صلوة است.
نستعلیق شکسته محمد حسین بن محمد قاسم التنکابنی در ۱۲ ذیحجهٔ ۱۲۵۷، و بروی متن شرایع قلم سرخ کشیده است ، کاغذ ترمه ، جلد چرمی قهوه‌ای ۲۱/۵×۱۵/۵ س ۱۶/۵×۱۰ .

۱۸ - الحدائق : یوسف بن احمدبن ابراهیم ، معروف به محقق بحرانی، درفقه به عربی، (چاپ شده).
نسخ و نستعلیق قاسم بن عبدالحسین الحداد کربلائی مولداً وسکناً انجام کتابت ۲.

رجب ۱۲۳۳، از آغاز زکوه تا آخر زیارات است، کاغذ ترمه، جلد چرمی، ۳۰/۵×۲۱.

۱۹ - من لا یحضره الفقیه: شیخ صدوق، در احادیث شیعه، به عربی، (چاپ‌شده).
نستعلیق عبدالنبی در ۲ جمادی‌الاول ۱۰۷۸، کاغذ ترمه جلد چرمی مقوایی قهوه‌ای ۳۰/۳×۲۰، ۲۱س ۱۰×۲۱، تا آخر جزء دوم می‌باشد، درانجام اسماء روات احادیث است و با قلم سرخ فصول و ابواب نوشته گردیده.

۲۰ - انوار التنزیل و اسرار التأویل: قاضی ناصرالدین عمر بیضاوی، در تأویل و تفسیر آیات قرآن مجید است به عربی، (چاپ‌شده).
نسخ، کاغذ ترمه، صفحهٔ اول و دوم مذهب کاری است، برروی آیات کریم خط کشیده است، حواشی زیادی به نستعلیق زیبا نوشته است، انجام ناقص و تا آیهٔ انی نذرت للرحمن صوما (سورهٔ مریم) است، جلد چرمی مقوایی سیاه ۲۶×۱۸/۵، ۲۰ س ۹/۵×۱۶/۵.

۲۱ - شوارق الالهام فی شرح تجرید الکلام: ملاعبدالرزاق بن علی بن حسین لاهیجی فیاض.
شرح تجرید خواجه نصیر است در کلام به عربی، (چاپ‌شده).
نسخ بدون ذکر ناسخ و تاریخ کتابت، در جلد آمده که رحیم بن محمدشفیع تنکابنی در سنهٔ ۱۲۳۴ نوشته است، کاغذ نرم، جلد چرمی مقوایی سیاه ۲۵×۱۵، ۲۵س ۱۷/۵×۸.

۲۲ - مطول = شرح تلخیص المفتاح : سعدالدین مسعود بن عمر تفتازانی. کتاب در معانی و بیان و بدیع به عربی است، (چاپ شده).
نسخ و نستعلیق میرزا محمد بن محمدجان طالقانی در سنهٔ ۱۱۱۹، برروی متن با قلم سرخ کشیده شده، کاغذ نرم، جلد چرمی سیاه ۲۵/۵×۱۴، ۲۶س ۱۷×۷.

۲۳ - مبدأ و معاد : ملاصدراشیرازی. رساله‌ایست در بارهٔ مبداء و معاد به عربی، (چاپ‌شده).
نسخ زیبا، هادی الحسینی در ۱۲۱۱، کاغذ ترمه، جلد مقوایی چرمی سیاه ۲۰/۲×۱۳/۵، ۲۰ س ۱۴/۵×۸، در انجام کتاب حدیثی از حضرت امیر و شرح آن حدیث، آغاز حدیث: سئل امیرالمؤمنین (ع) هل رأیت رجلا...، رؤس مطالب با قرمز.

۲۴ - شرح لمعهٔ دمشقیه: شهید ثانی، جلد دوم لمعه در فقه به عربی، (چاپ‌شده).
نسخ و نستعلیق حبیب‌الله بن قربانعلی سمامی الاصل لارلج بنی المسکن در جمادی‌الاول ۱۲۶۶، کاغذ ترمه، جلد چرمی مقوایی قهوه‌ای ۳۰×۲۰، ۲۱س ۱۹×۹/۳، بر روی متن لمعه خطوط سرخ کشیده و حواشی نیز با نستعلیق وجود دارد.

۲۵ - القوانین المحکمة «معروف به قوانین الاصول» میرزای قمی، جزء اول در اصول فقه به عربی است.

نستعلیق و نسخ ۱۲۶۶ ، ۱۷س ۹/۵×۱٤/۵ ، کاغذ ترمه ، جلد چرمی ۱۵×۲۱.

۲۶ ـ **الکواکب الضیائیة فی شرح الزبدة البهائیة**: یوسف بن محمد الحسینی الخراسانی در ۱۲۳۲، در اصول فقه است به عربی.

کاغذ ترمه، جدول بندی و صفحهٔ اول دارای نقاشی بسیار زیبا ، نسخ بسیار زیبا، رحیم بن محمد شفیع ازروی خط مصنف استنساخ نموده در ۱۲٤۰، بر روی متن زبدهٔ شیخ بهائی با قرمز کشیده است. جلد چرمی مقوایی ۲۱/۲×۱۳/۶، ۲۱س ۱۵×۸.

۲۷ ـ **الحدائق** : یوسف بن احمد بن ابراهیم البحرانی ، در فقه، به عربی است.

نسخ ، کاغذ ترمه ، فصول و ابواب مطالب با قرمز ، جلد چرمی مقوایی قهوه‌ای ، ۳۰/۵×۲۰/۵ از آغاز کتاب صلوة تا آخر آن، ۳۳س ۲۱×۱٤.

۲۸ ـ **کشف اللثام عن قواعد الاحکام** : بهاءالدین محمد بن تاج‌الدین حسن الاصفهانی در فقه، به عربی است.

نسخ محمدحسن نصرآبادی در ۱۲۶۶، چند ورق از آغاز که کتاب طهارت است ناقص و تا آخر کتاب ارث است، کاغذ ترمه ، جلد چرمی سیاه ، ۳۱×۲۲/۲، ۳۲ س ۲۲/۵×۱۲.

۲۹ ـ **مطول** = شرح تلخیص المفتاح «معروف به مطول» : سعدالدین مسعود بن عمر تفتازانی در ربیع الاول سنهٔ ۷٤۲ در معانی و بیان و بدیع به عربی است.

کاغذ ترمه، تاریخ استنساخ ۱۲٤۵ بدون ذکر نام ناسخ، جلد چرمی مقوایی ۳۰×۲۱، ۱۹س ۱۹×۱۲، حواشی زیادی به توقیع حسن چلبی در او دیده میشود.

۳۰ ـ **مراح الارواح**: احمد بن علی بن مسعود، در صرف است به عربی.

کاغذ ترمه ، متن کتاب با خط نسخ و شرح با خط نستعلیق شکسته عبدالواسع ابن محمد قاسم نحوی تاریخ استنساخ ۱۲۳۳، جلد چرمی ۱۵/۵×۱۰، ۹س ۹×٤/۵.

۲ ـ صغری در نحو، در ٤ ، ۱ سطر هر صفحه‌ای، خط محمدتقی بن محمدقاسم الجیلانی بدون السختسری المسکن.

۳ ـ عوامل جرجانی درنحو، به خط قاسم نحوی در یک مجلد، در کتاب صغری و عوامل ذکر تاریخ است.

۳۱ ـ **کافیه**: جمال‌الدین ابی عمرعثمان ابن عمر معروف به ابن حاجب متوفی، ۶٤۶، نحو به عربی.

نسخ محمدرضا بن عابد بن خونساری در ۱۲۰۷، کاغذ ترمه، جلد چرمی ۱۶/۵×۱۱ ، س ۱۱/۵×۶/۵.

در ضمن آن رساله‌ایست در نحو در ده صفحه، ۱۲ سطری به خط نستعلیق بدون ذکر نام کاتب و تاریخ کتابت.

آغاز : بسمله ، الحمدله الذی جعل النحو کالملح فی الطعام والصلوة علی حبیبه محمد آله الکرام ...

انجام: ... ولام جواب لوولولاولام الابتداء لیکن هذا انتهاء الکلام الحمدلله اولاواخرا.

۳۲ ـ حاشیهٔ جامی، در نحو است به عربی، تاریخ تألیف سنهٔ ۱۰۰۹ درمدرسهٔ لطیفیهٔ شیراز. نستعلیق عبدالرزاق بن محمد قاسم نحوی تنکابنی سختسری در ۱۲۳۹ ، کاغذ ترمه، جلد چرمی قهوه‌ای ۸/۷×۱۸/۵، در صفحات اول و آخر از گوشه نوشته است، ۲۰ س ۱٤×۵ .

آغاز : بسمله ، الحمدمصدر معلوم واللام للجنس اوالاستقراء ای کل حمد من الازل ...

انجام: ... بتقدیرالبناء لانه اذاعرب منع الصرف فلم یکسرقداتفق الفراغ .

۳۳ ـ شرایع الاسلام: محقق اول حلی، در فقه شیعه به عربی.

جلد چرمی ۲۰×۱۳ ، با قلمهای مختلف و خطوط مختلف ، آغاز و انجام را ملاحبیب‌الله ملا قربانعلی سامی سختسری تکمیل نموده است.

۳٤ ـ نقدالاصول و تلخیص الفصول: محمدبن الحسین المدعو بیوسف الطهرانی در ۱۱۰٤، درمنطق به عربی.

خط آغاز و انجامش مختلف است، در آغاز چندان خوش خط نیست و انجام خط خوب نستعلیق، جلد چرمی ۱۸×۱۲/۵، ۱۵ س ۱۳×۸ .

آغاز: بسمله ، اللهم اهد ناللتی هی اقوم واستعملنا بما هواسلم ...

انجام: ...بن فضله و توفیقه الحاق الجزء الرابع بماهو مافی الصانع (؟) قداتفق الفراغ بیدالمؤلف الفقیرالی الله الغنی محمدبن الحسینی المدعو بیوسف الطهرانی فی یوم السبت الثانی و العشرین من شهرجمادی الثانی من سنة اربع و مائة بعدالف والحمدلله رب العالمین.

۳۵ ـ ریاض المسائل: سیدمحمد علی الطباطبائی ، در فقه به عربی.

نسخ محمدعلی بن الشیخ عباس ابن الشیخ محمدحسین ابن الشیخ علی ابن الشیخ ابراهیم المعرقی الجزائری در ۲ جمادی الثانی ۱۲۳۸ ، از آغاز کتاب زکوه تا آخر کتاب جهاد است ، کاغـــذ ترمه، برروی عبارات شرایع با قلم سیاه کشیده است ، جلد چرمی ، ۲۱/۲×۱۵، ۲۳ س ۱۵/۵×۱۰ .

۳۶ ـ کتاب فقه، در فقه به لغت فارسی .

نستعلیق سدهٔ یازدهم، آغاز و انجام افتاده، کاغذعادی ایرانی، فصول شنگرف ، گ ۲۰/۵×۱۱/۵، ۱۷ س ۱٤×۸، در صفحهٔ دوم که آغاز فصل دوم است چنین نوشته است : فصل دوم در احکام آن تدبیر وصیت است و صحیح است رجوع ازآن و از بعضی... و در دو برگ قبل از آخرچنین آمده است...باب سیم در موصی شرط است

که او عاقل مسلمان عادل بودند...

۳۷ - **صمدیه**: شیخ بهائی در نحو به عربی.

نسخ و نستعلیق ملاقر بانعلی بن عبدالله سماسی برای نور چشم ملاآقاجان درماه رجب ۱۲۵۷، جلد چرمی، ۱۴×۲۱/۵، کاغذ ایرانی.

در ضمیمهٔ آن کتاب ذیل است: ابهجة المرضیة فی شرح الالفیة از جلال الدین ابوالفضل عبدالرحمن بن ابی بکرسیوطی متوفی ۹۱۱، در نحو است شرح الفیه ابن مالک، نوشتهٔ حبیب الدین قربانعلی سماسی در ۱۲۶۲.

۳۸ - **مجموعه**:

کاغذترمهٔ سفید، ۲۲گ ۱۹×۱۳، س۱۴×۶/۵، جلد مقوایی چرمی قهوه‌ای.

۱ - **حاشیه برشرح مطالع الانوار**: ملامحمدبن عبدالفتاح سراب تنکابنی، درمنطق است و شرحی است بر شرح مطالع الانوار تألیف سراج الدین محمود ابی بکر متوفی ۶۸۲ و نیز شروح و حواشی دیگر بتوقیع (ملاداود- ع ۵۱- جم- میرصدر- ع ل- ع فـ ج م- ح م ص) در حاشیهٔ این کتاب موجود است، رساله در ۲۲ ورق.

آغاز: بسمله و به نستعین الفیاض الوهاب اعلم ان الفیاض ههنامنقول عن معناه اللغوی...

انجام: ... هذاالتکرار فتأمل آخرمایتحل الیه تلک المقاصدای اخر ما ینتهی الیه توقف مجموع تلک المقاصد الاخر مایتوقف کل واحد منهاعلیه فتأمل تم بعونه و توفیقه اللهم اغفرلی ولوالدیه، تاریخ کتابت ۱۰۹۰.

۲ - **رساله درشبهة المیزان**: ملامحمد بن عبدالفتاح سراب، در پنج صفحه، عربی درشبههٔ میزان است.

آغاز: بسمله و به نستعین اذا عدل طرفاً میزان و رفع برفع العلاقة وقف طرفاً....

انجام: ... زیادة نقل احدالطرفین فی احالة ذلک الطرف الی السفل انقص من الانقص فتدبرحرره هذا الکلمات فی شهر محرم الحرام ۱۰۹۱.

۳ - **رسالهٔ امتداد جسم**: ملامحمدبن عبدالفتاح سراب، رسالهٔ عربی، در یک ورق است.

آغاز: بسمله ، ولوکان الاقدارالجسمانی غیرمتناه لامکن لن ان نفرض من نقطة...

انجام: ...و بعده لایتحقق لهابینهما فی نفس الامرو اختراع الاصل له ینفع فی النقض.

۴ - **رساله درحرکت**: ملامحمدبن عبدالفتاح سراب ، رسالهٔ عربی در سه صفحه و چهار سطر.

آغاز: بسمله ، قیل سلم الحکماء ان وقوع الحرکة فی آن محال و هو بسیط لانه اذاقطع..

انجام: ...فاصل من الاجسام ام لابع انک بعداذا فتأمل برجع عن هذاالحکم. تمت.

این چهار رساله در حیات مؤلف مزبور تحریر گشته زیرادر اول رسالهٔ سوم نوشته ازتألیفات

ملامحمد سراب سلم‌الله‌تعالی- سپس رسالهٔ ذیل است.

۵ - شرح مطالع الانوار: حسن بن علی‌الشافعی اباوردی متوفی ۸۱۶.
۶۵ گ، ۳۴س، خط بدون نقطه، کاتب‌محمدبن حسین‌الجیلانی در اصفهان ۱۰۶۵.
آغاز: بسمله،الفیاض‌الوهاب- هذه‌العبارة یحتمل معنیین‌احدهماان‌الفیاض...
انجام: .... بقرینةو اماالموجهةالخ-و عن‌النائبةبقوله‌و حکم‌الناسخ.

۳۹- الرموز والامثال اللاهوتیة فی الانوار المجردة الملکوتیة،درعرفان‌به‌عربی‌است.
کاغذ دوبرگی بهم چسبیده، ۱۹۹ گ ۱۱،۱۴/۵×۱۹/۵س ۹×۱۳/۵، نسخ زیبا، جلد چرمی‌مقوابی سیاه.
آغاز: العظم شعارك‌اللهم‌والکبریاءدثارك و العوالم‌العقلیةانوارك...
انجام: ...افق‌الجبروت بمنه‌و کرم‌وجوده‌و نعمه. تم‌الکتاب و الحمدلله‌رب‌العالمین والصلوةو السلام علی‌محمدوآله الطاهرین‌وقع‌الفراغ‌من تنمیقه فی‌منتصف شوال فی سنه تسع و عشرین‌و سبع مائة سنه ۷۲۹. سپس مطالبی با خطنستعلیق‌ونسخ ناخوانا چنین نوشته است. قرءهذه‌النسخةالشریفةاللطیفةعلی‌المولی‌الفاضل الکامل سلالة العلماءو الحکماء افضل‌المتعبدین فی‌عصره مولاناکمال بن احمد... فی سبع مائة سبع و ستین... حرره‌اثیربن هادی.

۴۰ - اربعین،درشرح چهل حدیث به‌عربی.
ازآغاز تاقسمتی ازحدیث پنجم افتاده است، کاغذ عادی ایرانی،گ۱۶/۴×۱۰، ۱۲س۵/۱۰×۵/۲، نسخ مظفرالدین علی‌القرشی الشهیر به‌میرزاخان‌الطبیب الشیرازی دریکشنبه ۲۵ذیحجه ۱۰۷۴، حدیث وشمارهٔ آنرا باقلم سرخ نوشته است.
آغازموجود: ازحدیث پنجم : ... النیران ثم مسح راسه فقال اللهم اغننی برحمتك وبرکاتك...
آخرین حدیث که‌حدیث چهلم است‌چنین آغازش میباشد: بالسندالمتصل الی الشیخ الجلیل امین‌الاسلام... سئلت ابی‌عبدالله جعفربن محمد الصادق علیه‌السلام عن ارواح‌المؤمنین فقال فی‌الجنة علی صورابدانهم لورایته لقلت فلان....

۴۱ - تفسیر فارسی برقرآن‌کریم.
آغاز وانجام افتاده، کاغذنازك ایرانی، گویا ازسدهٔ دوازدهم،جلد سوختهٔ نقاشی، نستعلیق،آیات‌قرآن‌باقلم سرخ ونسخ نوشته‌شده ، گ۱۶/۵×۲۷/۸، س ۹/۵×۱۸/۵.
آغازآیهٔ موجود: قالو یالوط، گفتند ای‌لوط، انارسل ربك لن یصلواالیکد بدرستی سافرستادگان پروردگار توئیم وبعذاب وهلاکت ایشان نازل شدیم...(سورهٔیونس)
انجام: تاآخر تفسیر آیه للذین ظلموان ذوقوعذاب‌النار التی‌کتم بهاتکذبون....

۴۲ - مطلع خصوص الکلم فی معانی فصوص الحکم : تألیف داوودبن محمودبن محمدالقیصری متوفی ۷۵۱ درعرفان به عربی است درشرح شرح فصوص الحکم محی الدین عربی است. واین شرح شرحی است بر کتاب شرح فصوص الحکم تألیف کمال الدین عبدالرزاق کاشانی متوفی ۷۳۵.

کاغذفرنگی زردرنگ، متن عبارات فصوص وشرح کمال الدین باقلم سرخ خط برروی آن کشیده گردیده ، نستعلیق بدون ذکر کاتب و تاریخ انجام ، جلد قهوه‌ای چرمی ۱۰/۵×۲۱/۷، ۲۱س ۹/۵×۱۵.

۴۳ - رسالهٔ قطب شاهی : محمدعلی کربلائی. قسمت اول تمام وقسمت دوم فقط یک ورق موجود است، این رسالهٔ فارسی درپیدا کردن آیات قرآن چون کشف الایات است، وقف ۱۲۶۰، نستعلیق سیدهادی بن محمدرضا تنکابنی الحسینی، نام سور وشمارهٔ آیات وکلمات شنگرف، کاغذترمه، بدون جلد، گ ۱۸×۱۲، ۱۳س ۶/۲×۱۱.

آغاز: بسمله، حمد ودرود حضرت معبود که درافتتاح کلام مجید واقع شده چون...

۴۴ - شرح حکمة العین کاتبی قزوینی از محمدبن مبارک شاه بخاری، درحکمت به عربی است .

کاغذ آبی ایرانی، جلد، سوختهٔ نقاشی شده، نسخ متن باشنگرف، درانجام محمد رحیم ابن محمد شفیع الحسینی ۱۲۲۷، گ ۲/۰×۲۰/۶×۱۰/۰، ۲۱ س ۵/۵×۱۳/۵.

آغاز: بسمله ، هوالکافی .امابعدحمدالله خاطر ذوات العقول النوریة ومظهر خفیات...

انجام: ثم علی الاضافة العارضة لهماوجود جزئی منهایلزم هاالطبیعةای بلزم الطبیعة.

۴۵ - جنگ

مجموعه ایست دراحادیث وتفسیربعضی ازآیات شریفه ومطالب پراکنده از کتب مختلفه به عربی .

نسخ ونستعلیق زیباولی بعضی صفحات ازگوشه وبعضی دیگر درمتون ستون نوشته گردیده، ۱۱۸ گ ۵/۲۴×۱۴، اوراق مختلف گلی وسفیدونرم ،جلدچرمی قهوه‌ای، آغاز وانجام افتاده، دریکی از اوراق مینویسد: کتب ذلک فی قریة جوشقان فی الخامس فی ربیع الثانی سنة ۱۰۰۶، ودروسط کتاب وقف نامهٔ کتاب است به خط ومهر ابوطالب بن سیداحمد الحسینی مورخهٔ رمضان سنهٔ ۱۲۲۹، درابتدا یادداشتی به خط میرزامحمدبن عبدالرحیم دردارالمستوفی لاهیجان سنهٔ ۱۲۲۹.

۴۶ - شرح اصول کافی: ملاصدرا (صدرالمتألهین) شرحی است فلسفی به عربی براحادیث اصول کافی ثقة الاسلام کلینی.

کاغذ ترمه، نسخ سیدهادی بن محمدرضا الحسینی التنکابنی در اصفهان مدرسهٔ باب القصر در ۱۲۱۰، روی احادیث باقلم سرخ کشیده است، شرح احادیث رابانستعلیق، جلد چرمی ۲۱/۲×۱۵/۵، ۲۶ س ۱۵/۵×۹.

۴۷ - **صحیفهٔ سجادیه:** مجموعهٔ دعاهای حضرت سیدالساجدین.

مجموعهٔ ادعیهٔ حضرت زین‌العابدین جامع شیخ حرعاملی مؤلف وسائل‌الشیعة، ازآغاز چند برگی ناقص است.

کاعذترمه، جلد چرمی، ۱۵×۸/۹، ۱۳ س ۹×۴، درحواشی شرح مختصر و معنی بعضی ازعبارات موجود است، آغاز وانجام افتاده، محمدجعفربن علی‌نقی درربیع‌الاول ۱۲۲۳ آنرا تکمیل نموده است.

۴۸ - **شرح شمسیه:** قطب‌الدین محمد رازی در منطق به عربی.

کاغذ ایرانی، نستعلیق ملاحبیب‌الله بن قربان‌علی سحابی درمدرسهٔ سید مرتضی فرزند سیدهادی بزرگ درسخت‌سربدون ذکرتاریخ استنساخ، گ ۲۲×۱۵، ۲۱ س ۱۴×۵.

۴۹ - **البیع ولواحقه**

دربیع وفقه است به‌عربی. به‌خط مؤلف ولی متأسفانه مؤلف نام خود و وتاریخ کتابت را ذکر نکرده است، بعدازمؤلف ریاض است‌چه‌او از ریاض‌نقل قول میکند.

کاغذ آبی ضخیم، ۴۳۹ گ ۱۲/۵×۱۶/۵، ۲۱ س ۱۸/۵×۱۱/۵، جلد مقوایی تەچرم، نستعلیق‌شکسته، حواشی زیادی به‌خط‌مؤلف‌وقلم‌زدگی‌درکتاب موجود است، دوصفحهٔ اخیر دربارهٔ اراضی موات است.

آغاز: بسمله، الحمدلله‌الذی هداناعلی‌المصالح والمفاسدلاصلاح اسورنافی‌الدنیاوالاخرة والصلاةعلی‌من ارشدنا علی‌الاعمال الصحیحةالمورثة للتجارةالنافعة والسعادةالابدیة وعلی آله اهل الشرف والکرام. کتاب‌البیع. و اعلم ان‌المسائل‌المبحوث...

انجام: ...والاجماعات المحکیة عن جماعه من‌الماهرین‌المتقنین والحمدلله اولا وآخراً وانه لااله الاالله‌اللهم بحق من‌حقه علیک عظیم ان تغفرالخطاء والتقصیر وان‌تجعله ذخیرة‌لمولفه‌الفقیرونصیبه‌فیماسیاتی‌فانک‌خیرمعین‌ونصیروصلی‌الله‌علی‌محمدوآله‌الطاهرین

۵۰ - **تقریرات اصول فقه** شیخ حسین بن ملاحبیب‌الله تنکابنی، این تقریرات شامل دوقسمت یکی‌اصول فقه ودیگر فقه است که اصول ۹۹ گ ۱۹ س، نوشتهٔ منصف.

آغاز: بسمله، الحمدلله‌رب‌العالمین وصلی‌الله‌علی محمد وآله الطاهرین ولعنة‌الله علی اعدائهم اجمعین الی‌یوم‌الدین. اصل فی‌تعارض‌العرف واللغة واختلف‌العلماء...

انجام: تاآخر مسئله صحیح واعمم....یجری‌فی‌العقود... وباالجملة لااشکال فی‌اجراء الاصل فافهم - هذاتمام‌الکلام فی‌مقدمة‌الکتاب ونسئل‌الله تعالی‌التوفیق فی‌المقاصد

والا بواب والخاتمة وصلی الله علی نبینا وعترته الطاهرین. قدوقع الفراغ من هذا المجلد فی غرة ذیقعدة الحرام من شهور ۱۳۰۴ من الهجره.

قسم دوم درفقه ودرصلوة است، ۱۵۱ گ، ۱۹ س.

آغاز: بسمله ، الحمدلله رب العالمین والصلوة علی محمد وآله الطاهرین ولعنة الله علی اعدائهم اجمعین. المنهج الثانی فی کیفیة الصلوة ای هیئتها ...

انجام: ... ولایکفی الحکمیة فی شیء منها. قد تمت احکام الصلوة الیوسیة والحمدلله اولا وآخرا وحشرنا الله مع أئمتنا الطاهرین واسکننا معهم فی الجنات خالدین بحق نبینا محمد وآله الطاهرین صلی الله علیهم اجمعین قدوقع الفراغ فی یوم السبت ۲۷ شوال ۱۳۰۵.

دربین این دو کتاب چند برگ سفید است، هردو دریک مجلد ۱۸/۷×۲۲/۵ س، ۱۱×۱۵/۵ «دربعضی صفحات حجم کتابت کمی زیاد و کم است»، کاغذ فرنگی، جلد چرمی مقوایی قهوه‌ای.

۵۱ - کتاب المکاسب، درفقه به عربی است، شامل دو قسمت: قسمت دوم دربیع است.

نسخ، کاغذ ترمه، نسخ، جلدچرمی مقوایی ۲۱×۱۵، س ۱۴/۵×۱۰/۵، گویا این کتاب درزمان حیات مؤلف تحریر نموده اند زیرا به ادام الله ظله تعبیرشده است بدون اسم کاتب ومؤلف وتاریخ کتابت، به احتمال قوی کتابت در سدهٔ سیزدهم است، قسمت اول درصفحهٔ ۲۴ است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... الی یوم الدین فی المکاسب - وینبغی اولا التیمن بذکر بعضی الاخبار الواردة ...

انجام: ... بحیث یکون الخارج کلها ما یلیه البلاد المذکوره سواتاً غیر معمورة وقت الفتح. تم الکتاب بعون الملک الوهاب والحمدلله رب العالمین.

آغاز قسمت دوم: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... الی یوم الدین کتاب البیع وهو فی الاصل کما فی المصباح مبادلة مال بمال ...

انجام: ... ایضاً حدیث داود علی نبینا وآله وعلیه السلام علی جمیع انبیاء الصلوة والسلام بعد الحمدلله الملک العلام علی الفم علینا بالحساب التی هی من اعظمها الاشتغال بمطالعة کتابه وکلمات اولیائه الکرام التی هی مفاتیح الظلام للخاص والعام.

۵۲- شرح هدایة الحکمة الاثیریة: کمال الدین میرحسین معین الدین حسینی میبدی، به عربی.

نستعلیق حسین بن محمدقاسم نحوی تنکابنی بدون تاریخ کتابت «البته درنیمهٔ سدهٔ سیزدهم کتابت گردیده»، کاغذ ترمه، جلدچرمی مقوایی قهوه‌ای ۱۵/۳×۹/۲، ۵ س ۹×۳/۴، حواشی زیادی به توقیع کاتب موجود است.

۵۳- الشواهدالربوبیة ورسالهٔقدم وحدوث: ملاصدرا. صدرالمتألهین، درحکمت به‌عربی است،ابتدارسالهٔ قدم‌وحدوث وسپس الشواهدالربوبیة است.
کاغذ ترمه، نستعلیق،جلدچرمی سیاه ۲۱×۱٤ ، ۲۳س ۱٦/٥×۷/۲، بدون ذکرنام کاتب وتاریخ کتابت.

۵٤- تحریر اقلیدس، اصول هندسه وحساب خواجه نصیرالدین طوسی درریاضیات به‌لغت عربی.
آغاز وانجام ناقص وازوسط چندبرگ افتاده و صفحات شماره‌بندی گردیده، ۱٦۸ گ ، رسایلی درریاضیات درآخر به او ملحق است بدون‌ذکر کاتب و کتابت وتاریخ، کاغذ ایرانی ، بدون جلد ۱٦/۷×۱۱/۹،۱۷ س ۱۱/۷×۷/۳ ، خطوط‌هندسی و ترسیمات باقلم سرخ کشیده است، گویا درسدهٔ نهم یا دهم کتابت شده، والله‌لعالم.

۵۵ - شرح تحریراقلیدس: زین‌العابدین بن‌محمدالحسینی، عربی‌ودرشرح تحریراقلیدس است.
انجام افتاده، ک ۱۸/۲×۱۳ بر،۲۸ س ۱۷×٦ ، کاغذایرانی ، ۲۳ موجود اشکال باقلم سرخ کشیده است، بدون جلد.
آغاز: بسمله، الحمدلله‌رب‌العالمین والصلوة‌علی نبیه محمد وآله اجمعین وبعد فیقول الفقیر الی‌الله الغنی زین‌العابدین بن محمدالحسینی....

۵٦ - حاشیهٔ‌مختصر تلخیص ، متن تلخیص درمعانی وبیان و به عربی است و شرح ازتفتازانی.
کاغذ ترمه، گ ۱۷/۳×۹/۸، ۱۵س ، بدون‌جلد، نوشتهٔ رودسری (نام‌راسیاه کردند) دریکشنبهٔ محرم‌الحرام ۱۰۳۹.
آغاز : بسمله، احمدك اللهم علی مااعطیتنامن‌سوابغ النعم و بوالغ الحکم ......
انجام: ...بترك المعین الی غیرالمعین اوالخطاب والله‌اعلم بالصواب والیه‌المرجع والمآب.

۵۷ - حاشیهٔ مختصر تفتازانی
۱۷س ٦/٤×۱۲، عین کتابت کتاب مختصر تلخیص، نوشتهٔ رودسری درسه‌شنبه‌محرم‌ـ الحرام سنه۱۰۳۹.
آغاز: بسم‌الله‌وبه‌ثقتی حمداًلمن خلق الانسان وعلمه البیان وشکراًلمن علم بدایع المعانی...
انجام: ...وفی‌تفسیرالثانی‌حتی لایفوت‌ذلک‌الحسن هذاوالمرجوس‌الله‌تعالی‌حسن‌الخاتمة .....

۵۸ - خلاصة السامی‌فی الاسامی، درلغت به‌فارسی.
کاغذترمه، ازآغازکمی ناقص است، گ۱۸×۱۲/٥، ۱۹س ۱٤×۸/۳ ، اصل لغت باقلم سرخ نوشته شده، بدون جلد، نوشتهٔ کمال‌بن‌عبدالعلی وراسینی در٦محرم۹٦۳.
انجام:... والملجأ جای پناگاه الموثق میثاق‌الحبل عهد و امان والله‌اعلم تمت

خلاصة السامی فی الاسامی....

۵۹ - شرح هیئت تجرید (خواجه نصیرطوسی): محمدبن احمد خفری.
ازانجام کمی ناقص است، ۲۱س ۱۳×۷، حواشی نیزبراو وجود دارد، کاغذ ترمه، نسخ ونستعلیق، گ۱۹/۵×۱۲.

۶۰ - حاشیه برشرح تجرید خواجه نصیرطوسی: ملاعبدالرزاق لاهیجی فیاض، درشرح تجرید درعقائد شیعه به‌عربی است.
کاغذترمه، جلد تیماج ۲۵×۱۲/۵، ۲۲س ۱۷×۸/۵، نستعلیق شکسته بدون نام ناسخ وتاریخ کتابت ولی درحیات مؤلف استنساخ گردیده زیرا درحواشی مطالبی مینویسد وبانشانهٔ «منه مدظله» باتاریخ سال ۱۲۱۶ ونام میرزا ابوطالب.

۶۱ - شرح شمسیه: سیدنعمه‌الله جزائری شوشتری. درشرح شمسیه منطق، عربی است.
کاغذسفید وآبی ۲۳س ۱۶/۵×۷، جلد مقوایی ۲۱/۵×۱۳/۵ درسال ۱۲۲۵ استنساخ گردیده، برروی عبارات شمسیه خط قرمز کشیده است.

۶۲ - تفسیر قرآن کریم

این تفسیر به‌طرز بسیارجالبی تألیف گشته گویا به‌خط مؤلف است زیرا اولا عدد سطور کتابت مختلف است، دربعضی ازصفحات ۱۱ سطر وبرخی تاپنج سطر است دیگر آنکه دربعضی از تفاسیر قلم‌زدگی وتجدید نظرشده است دوم تفسیر بطور جالب است زیرا خط بسیار نازکی از کلمه بحاشیه کشیده شده است وآنراتفسیر نموده است درهیچ یک ازتفاسیر چنین دیده نشده است سوم دربعضی‌از جاها دیده‌شده است که معنی بعضی از کلمات‌را بفارسی‌هم نوشته است وازتفاسیر دیگر نقل‌میکند وبسیاری ازروایات‌او از کتب اصل تسننی است.
ازکتابت ششم وهفتم است، آغاز وانجام افتاده، بدون‌جلد، خطوط‌آیات شنگرف، نسخ کوفی‌مانند، گ۲۷×۲۶/۵، اوراق آن دوبرگی بهم چسبیده است.

۶۳ - تفسیر قرآن کریم

کاغذ ترمه، خط درشت ونسخ از برای آیات قرآن وخطوط‌نسخ وریز از برای تفسیر آیات‌شریف، تفسیرعربی‌است، ترتیب‌تفسیر آن ازاین‌قراراست: چندین‌آیات را مرتب پشت سرهم نوشته سپس تفسیر میکند مثلا ازاول آیهٔ‌شریفه ازقالت‌الملائکة‌یامریم ان‌الله‌یبشرک بکلمة منه اسمه‌المسیح عیسی‌بن‌مریم... تا آخراین‌آیه... یقول له کن فیکون. سپس‌آیات‌راتفسیر میکندوچنین دربارهٔ این‌آیات‌مینویسد: المسیح لقب‌من الالقاب

المشرقة کالصدیق والفاروق واصله مشیحابالعبرانیة .... الخ، بدون جلد، از آغاز وانجام افتاده، کاغذترمه، گ۲۷×۱۹ ، ۱۸س۱۷×۹ ، در بعضی صفحات که آیات بیشتراست عددسطور کمتر است، احتمالا ازسدهٔ یازدهم،آیات راباعلاماتسرخ مشخص کرده است.

٦٤ - تفسیر قرآن کریم

تفسیری است به‌عربی، آغاز وانجام افتاده، روش مفسر دراین تفسیر این است که شبهات واعتراض را طبق ترتیب سور رد نموده است . مثلا در تفسیر سورهٔ فلق چنین آمده بعد ازبسمله مینویسد ـ الفلق والفرق الصبح لان اللیل یفلق عنه ویفرق فعل بمعنی مفعول یقال فی المثل ...الخ ـ و درتفسیر ـ انقلت ـ قلت زیاد دیده میشود ـ قلت وقلت ـ واقول ...وبسمله ها رابقلم سرخ نوشته است، کاغذترمه، بدون جلد، ۹۰۸ گ ۲۷×۱۷/۵، ۲۷ س ۱۹×۱۰/۵.

٦٥ - رساله در فلسفه که گویادرنفس انسانی است: محسن هروی، رساله ایست درهفت صفحه به عربی.

نستعلیق شکسته بدون ذکرتاریخ انجام وکتابت، نوشته ازگوشه شروع گشته است ، کاغذ ترمه، گ۹/۲۰×۱۰/۵، ۳۹س ۲۴×۱۲/۵.

آغاز: بسمله ، یارب کل عقل ونفس و... کل حیوة وحرکة وحسن ...المسئلة الاولی. النفس الانسانیة لایخ اما ان یکون ...

انجام: ...وتمامها بطلب المراجعة الی الاصل والله یهدی الی الحق وبیده مقالید الوصل والفضل والسلام علی من اتبع الهدی ونهی النفس.

٦٦ - مجموعه

۱ - **کبری**، درمنطق، نوشتهٔ عبدالرزاق بن محمدقاسم نحوی تنکابنی در ۱۲۳٤، حواشی این کتاب به‌توقیع قاسم نحوی است.

۲ - **ایساغوجی** ، درمنطق، به‌عربی، تألیف: اثیرالدین ابهری، نوشتهٔ عبدالرزاق بن محمدقاسم نحوی تنکابنی در ۱۲۳٤.

۳- **شرح ایساغوجی** ، درمنطق.

آغاز: الحمدلله الواجب الوجود الممتنع نظیره الممکن سواه واسره الصا در...

حواشی زیادی دارد، کاغذترمه، بدون جلد، نسخ ونستعلیق، گ۱۷×۱۱، خطوط در هررساله یک‌نوع است.

٦٧ - کشف الغطاء : شیخ جعفر کبیرنجفی، درفقه وعقائد است.

کاغذ ترمه، جلدچرمی، نسخ زیبای، ابوالقاسم بن حساج حسین علی شریف قزوینـــی در ۱۲۵۶، گ ۳۰/۵×۲۰/۹، ۲۸ س ۱۲/۵×۱۲

۶۸ - **عقائد**، صدوق، شیخ صدوق درعقائد شیعه، به عربی.

کاغذ ترمه، آغاز ناقص، ضمیمهٔ آن مطالب طبی متفرق است، برروی ابواب خط قرمز کشیده، گ ۱۸×۱۲/۵، ۱۳ س ۱۳×۶/۵، نسخ.

۶۹ - **کتاب صلوة**، دراحکام وآداب نماز است به عربی

کاغذترمه، جلدچرمی، نوشتهٔ حبیب الله بن ملاقربانعلی سماسی در ۱۲۵۶، حواشی زیاد ومشروحی فارسی براین رساله موجود است.

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... امابعد فهذه رسالة وجیزة فی فرض الصلوة اجابة لالتماس ...

۷۰ - **ایهاالولد** : غزالی- حجه‌الاسلام ابوحامد ، دربندونصایح به شاگــرد خود می‌باشد در زبان عربی.

۱۱ ص، ۲۹ س ۱۹×۸، گ ۲۵/۵×۱۵/۵، کتاب ازگوشه است، نسخ، کاغذ ترمه، ضمن مجموعه‌ایست، تاریخ کتابت ۹۱۱، بدون جلد.

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین والعاقبة للمتقین ... فاجاب الشیخ هذه الرسالة بسمله ایهاالولدالمحب العزیز اطال الله بقائک بطاعته ...

انجام: ... یاعنار یا کریم ویاحلیم یاجبار برحمتک یاارحم الراحمین فی سنة ۹۸۱ تم اولاو آخراً

۷۱ - **دررالحقائق ودررالدقائق** : موفق بن محمدالحاجی درعلم بدیع ، به‌عربی.

انجام چندبرگی ناقص است، نسخ محمداسماعیل اصفهانی ۱۱۳۶، کاغذ ترمه، ضمن مجموعه، کتابت ازگوشه‌است، عناوین باقلم قرمز است ، بدون جلد، گ ۲۵/۵×۱۵ ، ۲۶ س ۷×۱۵.

آغاز: بسمله، یقول العبد الضعیف العاصی الموفق بن محمدالخاصی ...

۷۲ - **تفسیر آیهٔ** - ولایأتل اولوالفضل منکم ... الخ ، درعربی

کاتب و مؤلف مجهول است ، درضمن مجموعه، کاغذترمه، ۱۰/۵ ص ۲۵/۵×۱۵ ، ۱۷ س ۹×۱۸ ، بدون ذکرتاریخ کتابت وکاتب.

آغاز: بسمله ، قوله تعالی ، ولایأتل اولوالفضل منکم ... والله غفوررحیم ولاتاتل افتعال فی باب ابتلاء ...

انجام: ... بل يفهم الاتفاق والاجماع على ذلك تم وآلاؤه عم.

اوراق وکتب خطی زیادی که همه ناقص وهم ـ م است در کتابخانهٔ آقای فرید تنکابنی دیده‌ام که فرصت تنظیم آن‌را که ورق‌ورق شده نداشتم واین کتابها را حقیر مشاهده نمودم وخصوصیات راثبت نمودم والسلام على من اتبع الهدى.

نسخه‌های آقای سیدمحمد شوشتری (اهواز)

ازروی یادداشت آقای علی‌نقی منزوی

۱- مجموعه : دارای هفت رساله، از آنهاست : اسرارالحروف و زبدةالاسرار دهدار.

۲- منشآت : وحید قزوینی.

۳- ابواب‌الجنان : واعظ قزوینی، مورخ ۱۱۰۰، جلد دوم.

۴- لوامع‌الاسرار فی‌شرح مطالع‌الانوار : قطب شیرازی، مورخ ۱۰۹۲، یک برگ افتاده.

۵- التفسیر : امام‌حسن عسکری، نسخهٔ کهن چند برگ در پایان نو نویس.

۶- شرح‌جمل‌العلم والعمل : ابن‌البراج، ناقص .

۷- فرهنگ : ناقص.

۸- جواب مسائل‌الشیخ عبدالعلی : شیخ احمد احسائی مورخ ۱۲۳۶.

۹- ایجاز مفاتیح‌الاعجاز : دهدار، مورخ ۱۱۹۳.

۱۰- دیوان ثنائی : ناقص.

۱۱- مجموعه : خلاصةالحساب :بهائی مورخ ۱۱۰۶، ارثماطیقی دوانی، ناقص.

۱۲- برهان‌الکفایة : علی‌بن محمد شریف بکری.

۱۳- ترجمهٔ المسائل قصرانی : سید داود حسینی درگذشتهٔ ۱۲۴۰، نوشتهٔ ۱۲۵۰.

۱۴- مجموعه : معرفةالتقویم، تحفهٔ درویش میرزامحمد اخباری.

۱۵- معجون‌الهی یا مهیج‌الاشواق : آقای محمود کرمانشاهی.

۱۶- الرجال : سید محمدباقر شفتی.

۱۷- ترجمهٔ مکارم الاخلاق طبرسی.

۱۸- شرح‌اللباب‌سیرافی : در نحو.

۱۹- مجموعه : الفوائدالبرهانية ، در منطق ، حاشیه‌ایست بر شرح ایساغوجی ابهری ، نوشتهٔ ۱۱۱۷، با حاشیهٔ تالشی برشرح ایساغوجی ابهری ازحسام کاتی، نوشتهٔ ۱۱۸۵.

۲۰- شرح صحیفهٔ سجادیه : قطب‌الدین محمد لاهیجی ، دونسخهٔ دیگر از آن هست یکی از آن آقای محدث ارموی (فهرست فیلمهای دانشگاه،ص ۱۳۲) دیگری در کتابخانهٔ ملی رشت (ش ۵۹).

۲۱- حاشیهٔ عدةالاصول : ملاخلیل قزوینی، نوشتهٔ ۱۰۸۹.

۲۲- بیاض مجدول: دردعاء.

۲۳- کتاب‌في‌الحكمة : به عربی،آغاز افتاده، نوشتهٔ پسرخواهر مؤلف از روی اصل ، گویا مؤلف از سدهٔ یازدهم است.

۲۴- مجموعه : دارای چند رساله، ازآنهاست:تحفةالاخوان،شرح عقاید ابن‌بابویه به‌فارسی‌نوشتهٔ ۱۰۱۲ ، همه به خط نظام‌الدین ساوجی شاگرد شیخ بهائی.

۲۵- مجموعه : دارای شجرة الهیهٔ میرزا رفیع نایینی و اصول‌الدین مقدس اردبیلی ، نوشتهٔ ۱۰۷۹.

۲۶- مجموعه : دارای حاشیهٔ عجاله از میرزا ابوالفتح و حاشیهٔ فخرالدین حسینی.

۲۷- مجموعه : سه رساله که سومین آن حل‌الرامزة است در عروض و قافیه.

۲۸- تعديل‌الميزان : غیاث‌الدین منصور دشتکی شیرازی .

۲۹- مجموعه : دارای دو رساله که‌نخستین‌آن شرح هیأت فارسی قوشچی است از شیخ‌تقی‌الدین ابوالخیر محمد فارسی.

۳۰- مجموعه : دارای رساله‌های قرائت و تجوید که یکی از آنها الکامل‌الفرید مورخ ۸۸۰ است و یکی المفید و دیگری التحفة التنزيلية نوشتهٔ ۹۰۱.

۳۱- الاصول‌المهمة : درحکمت ،از شیخ باقر قهی مترجم درکرایم‌الدرة ص ۱۷۶.

۳۲- مجموعه : برگهای دارای شرح‌الایساغوجی حسام‌الدین کاتی‌نوشتهٔ ۱۱۷۶ و شرح‌الشافیة ابن‌الحاجب در صرف، نوشتهٔ ۱۰۲۶.

نسخه‌های خطی در کتابخانهٔ سرکنسولگری استانبول

ایرج افشار

بلة‌السیول فی ترجمة‌الرسول : ترجمهٔ میرزا ضیاءالدین خندان ندیم‌باشی قزوینی به دستور امین‌السلطان از روی اصل فرانسوی تألیف مسیو پل‌لهوژر مطبوع در ۱۸۸۴م.

جنگ : اشعار وبعضی رسائل،نستعلیق قرن دوازدهم.

حدیقة‌السعداء : از فضولی بغدادی که ترجمهٔ ترکی روضه‌الشهداء است،نستعلیق ترکی قرن یازدهم.

دیوان خاقانی : نستعلیق قرن دوازدهم .

دیوان صائب : نستعلیق مجدول ۱۰۹۹ ه. ق.

دیوان ظهیر فاریابی : به‌انضمام منتخبات شعرای دیگر، نستعلیق قرن دوازدهم.

دیوان کلیم : نستعلیق قرن‌دوازدهم.

دیوان وحشی : نستعلیق احمدبن مرشدقلی کرمانی رجب ۱۰۲۲ ه.ق.

رضوان : از میرزا آقاخان کرمانی، نسخ مورخ ۱۳۲۸ ه. ق.

ساقی‌نامه (ترکی) : عینی ، نستعلیق ۱۳۴۷ه.ق.

شرح دیوان حافظ : سروری.

شرح‌المختصر تفتازانی : نستعلیق قرن دوازدهم .

صدخطابه : میرزاآقاخان کرمانی، نسخ‌به‌همان خط‌رضوان.

منطق‌الطیر : نستعلیق‌ترکی مورخ ۱۳۱۵ه. ق.به‌خط محمود وفابن شیخ‌محمد سعیدالهاوی‌السعدی.

مطول : تفتازانی، نستعلیق قرن یازدهم.

مناقب‌المرتضی : شکسته نستعلیق قرن چهاردهم هجری .

مهروشتری : عصار تبریزی، نستعلیق خوش مجدول و مذهب قرن یازدهم.

Borrower's No	Issue Date	Borrower's No.	Issue Date

نسخه‌های خطی همایون صنعتی‌زاده

ایرج افشار

ارمغان هندی : سیدعابد حسین‌شاه هندی مستجاب‌الدعوةبن مرحوم سید محمدعلی بن سید وارث علی هندی در رمل برای کامران‌میرزا . نسخ خوش زین‌العابدین محلاتی در محرم ۱۳۲۷ با عکس مؤلف،نسخه مزین.

تاریخ پادشاهان عجم (سیاق) : شکسته نستعلیق (تا سال ۱۲۱۲) .

تحفهٔ سامی : نستعلیق ۹۷۹ و نسخهٔ کهنه است.

خاتمهٔ روضةالصفاء (جغرافیا) : نستعلیق ۱۰۳۲.

دیوان کلیم : نستعلیق خوش قرن دوازدهم.

طرب‌المجالس امیرحسینی‌هروی : نستعلیق بهاءالدین قرن دهم.

عهدنامهٔ روس وایران و معاهدات دیگر : مورخ ۱۲۷۳.

قصص‌الخاقانی : نسخ قرن دوازدهم.

مطلع‌السعدین : نسخ خوش ۱۰۰۶، (کامل).

منتخب تاریخ بناکتی و تاریخ‌گزیدهٔ مستوفی : نستعلیق قرن یازدهم.

نزهةالارواح امیرحسینی‌هروی : نستعلیق قرن دهم .

توضیح

درمورد نسخه‌های خطی دکتر حسین مفتاح

فهرست نسخه‌هایی که از کتابخانهٔ حسین‌مفتاح درین‌دفترچاپ شد وعکسهای عده‌ای ازآنها نیزطبع است‌فهرستی است که‌توسط آقای محمدتقی‌دانش‌پژوه در زمانی تهیه‌شده که مجموعهٔ آنها کلاً متعلق به‌دکتر حسین مفتاح بود. اما متأسفانه این فهرست موقعی انتشار می‌یابد که دکتر حسین مفتاح‌روی در نقاب خاك برده است و مجموعهٔ کتابخانهٔ او پراکنده شده است.

دکتر مفتاح از کتابدوستانی بود که در طول مدت قریب به بیست سال مجموعه‌ای از نسخ خطی و مرقعات جمع‌آوری کرد و بعضی را هم به بهای‌گران و خارج از تناسب خریده بود.

بعدها به تأسیس کتابفروشی «آثار» اهتمام کرد و چون نگران نگاه‌داری کتب خطی بوددرصدد فروختن نسخ خود برآمد و به تدریج قسمتهایی از کتابهای خطی خود را در زمان حیات به کتابخانهٔ مجلس سنا و کتابخانهٔ ملی فروخت. ولی مقداری از نسخ خطی هم باقی‌مانده‌بود که پس از وفات اوبرای فروش به همان دو کتابخانه عرضه شد. علی‌هذا درصورت تطبیق فهرست‌حاضر بانسخ خریداری‌شده‌توسط این دو کتابخانه معلوم خواهد شد که کدام‌یک از کتابها هنوز نزد خاندان آن مرحوم باقی است‌وکدامها به کدام‌یک‌از کتابخانه‌هاداخل‌شده است. امیدست‌آقای دانش‌پژوه‌درمجلد هشتم این نشریه اطلاعات‌مربوط به این موضوع را به‌دست بدهند.

ایرج افشار

فهرست دفترهای پیشین این نشریه

دفتر نخستین

دفتر دوم

دفتر سوم

دفتر چهارم

دفتر پنجم

دفتر ششم

Borrower's No	Issue Date	Borrower's No.	Issue Date